LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO

POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

XIV SEIMAS

(2024–2028)

3

ISSN 3120-9327

Elektroninis leidinys
leidžiamas nuo 2026 m. balandžio mėn.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji sesija
2025 m. balandžio 17 d. – gegužės 22 d.
35–50 posėdžiai

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2026

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2025 m. balandžio 17 d. – gegužės 22 d.

Rytinis posėdis Nr. 35 (*2025 m. balandžio 17 d.*)

Diskusija „Europos Komisijos politinės gairės 2024–2029 metams ir žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija, Seimo patvirtinti prioritetai pagal Europos Komisijos 2025 metų darbo programą“

Už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingo Europos Komisijos nario K. Hanseno kalba 25

Europos Parlamento nario, buvusio Europos Komisijos nario, atsakingo už sveikatą ir maisto saugą, V. P. Andriukaičio kalba 28

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkės R. Budbergytės kalba 32

Seimo nario R. Baranovo kalba (*Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu*) 34

Seimo nario K. Starkevičiaus kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) 35

Seimo nario K. Mažeikos kalba (*Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu*) 36

Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) 37

Seimo nario B. Ropės kalba (*Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu*) 38

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 40

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 9, 13[1], 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-118(3) priėmimas 40

Šio įstatymo priėmimas 41

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-189(2) priėmimas 42

Šio įstatymo priėmimas 46

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-190(2) priėmimas 46

Šio įstatymo priėmimas 47

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-191(2) priėmimas 47

Šio įstatymo priėmimas 47

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-112(2) priėmimas 47

Šio įstatymo priėmimas 51

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, finansų ministro R. Šadžiaus, teisingumo ministro R. Mockaus, krašto apsaugos ministrės D. Šakalienės, užsienio reikalų ministro K. Budrio ir kultūros ministro Š. Biručio atsakymai į Seimo narių klausimus 52

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 57

Vakarinis posėdis Nr. 36 (*2025 m. balandžio 17 d.*)

Informaciniai pranešimai 59

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105(2) priėmimas 59

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-299 pateikimas 60

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projekto Nr. XVP-305 pateikimas (D. Šakalienė) 61

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-325 pateikimas 64

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25^4, 26^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139(2) priėmimas 65

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2656(2) priėmimas 65

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105(2) priėmimo tęsinys 67

Šio nutarimo priėmimas 69

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-193(2) svarstymas 69

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-192(2) svarstymas 70

Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-304 ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio 2 ir 6 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-328 pateikimas (A. Sysas) 70

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25^4, 26^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139(2) priėmimo tęsinys 72

Šio įstatymo priėmimas 73

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-169(2) ir Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-170(2) pateikimas (D. Petkevičienė) 73

Statybos įstatymo Nr. I-1240 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-298 pateikimas (S. Gentvilas) 76

Seimo 2025 m. balandžio 29 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Olekas) 77

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-2“ projekto Nr. XVP-309 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) 77

Šio nutarimo priėmimas 78

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-1“ projekto Nr. XVP-310 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) 78

Šio nutarimo priėmimas 79

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. gruodžio 18 d. išvados Nr. 250-I-29“ projekto Nr. XVP-330 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara) 79

Šio nutarimo priėmimas 79

Rytinis posėdis Nr. 37 (*2025 m. balandžio 29 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 29 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 80

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-299 pateikimo tęsinys (Ž. Vaičiūnas) 80

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-126(2) svarstymas 86

Įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-222(2) svarstymas 87

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-167(2) svarstymas 87

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-179(2) svarstymas 87

Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-17(2) svarstymas 88

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 7, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-219(2) svarstymas 88

Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-304(2) ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 4, 7, 9, 14, 19, 20, 22, 25, 29, 36, 49, 51 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 36^1 straipsniu ir 25^1, 25^3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2883 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-328(2) svarstymas 89

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2887(3) svarstymas 89

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-140(2) svarstymas 90

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-127 svarstymas 90

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2656(2) priėmimo tęsinys 90

Šio įstatymo priėmimas 91

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-193(2) priėmimas 91

Šio nutarimo priėmimas 91

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XVP-337 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Janušonienė) 91

Seimo savaitės (2025-05-05 – 2025-05-09) – 2025 m. gegužės 6 d. (antradienio) ir 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Olekas) 94

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-325 pateikimo tęsinys (R. Motuzas) 94

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-326 pateikimas (R. Kaunas) 95

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3833, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3834 ir Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3835 svarstymas 97

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-312, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-313, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-2398 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-314, Civilinio kodekso 4.107, 4.109 ir 6.956 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-315, Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-316, Administracinių nusižengimų kodekso 195 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-317, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 39 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-318, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-319, Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-320, Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-321, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-322, Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59^1 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-323 ir Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-324 pateikimas (R. Šadžius) 97

Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-300, Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-301, Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-302 ir Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-303 pateikimas (R. Mockus) 101

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. XI-1536 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-307 pateikimas (R. Popovienė) 102

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-334 pateikimas (R. Vyžintas) 103

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-297 pateikimas (L. Urmanavičius) 105

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-326 pateikimo tęsinys 107

Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-300, Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-301, Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-302 ir Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-303 pateikimo tęsinys 107

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-312, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-313, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-2398 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-314, Civilinio kodekso 4.107, 4.109 ir 6.956 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-315, Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-316, Administracinių nusižengimų kodekso 195 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-317, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 39 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-318, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-319,

Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-320, Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-321, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-322, Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59[1] straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-323 ir Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-324 pateikimo tęsinys 108

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. XI-1536 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-307 pateikimo tęsinys 109

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-334 pateikimo tęsinys 109

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-297 pateikimo tęsinys 109

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3833, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3834 ir Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3835 svarstymo tęsinys 109

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 110

Vakarinis posėdis Nr. 38 (*2025 m. balandžio 29 d.*)

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pranešimas apie kultūros paveldo apsaugos raidą, būklę ir pažangą

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkės V. Ščiglienės kalba 112

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkės V. Ščiglienės atsakymai į Seimo narių klausimus 116

Opozicinės Liberalų sąjūdžio frakcijos darbotvarkė

Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projekto Nr. XVP-251 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (S. Gentvilas) 118

Seimo nario R. J. Jankūno kalba 122

Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2700 svarstymas 122

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-336 pateikimas (V. Alekna) 123

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 18 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-308 pateikimas (A. Bagdonas) 124

Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projekto Nr. XVP-251 priėmimo tęsinys 126

Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2700 svarstymo tęsinys 126

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-336 pateikimo tęsinys 127

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-146 pateikimas (A. Bagdonas) 127

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 1, 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-283 ir Baudžiamojo kodekso 269 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-284 pateikimas (V. Gailius) 130
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-208(2) pateikimas (S. Kairys) 133
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-145(2) pateikimas (S. Kairys) 136
Darbo kodekso 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-102 ir Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-103 pateikimas (S. Gentvilas) 138
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 3, 5, 7, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-350 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) 142
Civilinio kodekso 3.188 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-347 ir Notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-348 pateikimas (V. Gailius) 144

Rytinis posėdis Nr. 39 (*2025 m. gegužės 6 d.*)

Trišalės tarybos 30 metų veiklos sukakties paminėjimas

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės kalba 146
Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės K. Krupavičienės kalba 147
Asociacijos „Investors' Forum“ vykdomosios direktorės R. Skyrienės kalba 149

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 151
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-140(2) priėmimas 153
Šio įstatymo priėmimas 154
Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projekto Nr. XVP-305(2) svarstymas 154
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-185(2) svarstymas 155
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204^1 straipsniu“ projekto Nr. XVP-275(2) svarstymas 155
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 7, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 69, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 88, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139, 141 straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3761(2)VK svarstymas 155
Seimo nario K. Mažeikos kalba 156
Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3762(2)VK svarstymas 166
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3237(2) svarstymas 166
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^1 skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-60(2) svarstymas 166
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-61(2) svarstymas 168

Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-62(2) svarstymas ... 168
Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113, 113[1], 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-63(2) svarstymas ... 168
Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27, 27[1], 27[2], 37 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-298(2) svarstymas ... 170
Seimo nario V. Ąžuolo kalba ... 170
Seimo nario J. Razmos kalba ... 171
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 44, 217, 218 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 23[1] straipsniu ir priedu“ projekto Nr. XVP-373 pateikimas (S. Skvernelis) ... 172
Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projekto Nr. XVP-311(2) svarstymas ir priėmimas ... 176
Seimo nario M. Lingės kalba ... 176
Seimo nario J. Razmos kalba ... 177
Seimo nario S. Kairio kalba ... 178
Kandidatės į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pareigas I. Segalovičienės baigiamasis žodis ... 179

Vakarinis posėdis Nr. 40 (*2025 m. gegužės 6 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projekto Nr. XVP-311(2) priėmimo tęsinys ... 180
Šio nutarimo priėmimas ... 180

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas ... 180

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XVP-383 pateikimas (S. Skvernelis) ... 181
Kandidatės į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko pareigas L. Petronienės kalba ... 183
Kandidatės į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko pareigas L. Petronienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 184
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-354 pateikimas (L. Savickas) ... 188
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338, Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-339, Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-340, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-341, Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-342, Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-343 ir Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 3, 5 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-344 pateikimas (I. Hofmanas) ... 190
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-306 pateikimas (K. Bilius) ... 192
Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-335 pateikimas (D. Griškevičius) ... 193

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-329 pateikimas (D. Griškevičius) 194
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-354 pateikimo tęsinys 197
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338, Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-339, Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-340, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-341, Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-342, Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-343 ir Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 3, 5 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-344 pateikimo tęsinys 197
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-306 pateikimo tęsinys 198
Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-335 pateikimo tęsinys 198
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-352 pateikimas (M. Lingė) 199
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71, 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-111 pateikimas (R. Žemaitaitis) 200
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71, 92, 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-128 pateikimas (A. Zuokas) 203
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-250 pateikimas (T. Tomilinas) 207
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-252 pateikimas 211

Rytinis posėdis Nr. 41 (*2025 m. gegužės 8 d.*)

Roberto Šumano deklaracijos, žyminčios Europos integracijos pradžią, paskelbimo 75-mečio minėjimas

Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovo M. Vaščegos kalba 212

Valstybės kontrolieriaus prisaikdinimas 214
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 214
Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projekto Nr. XVP-305(2) priėmimas 215
Šio įstatymo priėmimas 216
Seimo rezoliucijos „Dėl Ukrainos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorijos vientisumo“ projekto Nr. XVP-391 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Motuzas) 216
Seimo nario A. Ažubalio kalba 218
Šios rezoliucijos priėmimas 220
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-126(2) priėmimas 220
Šio įstatymo priėmimas 220
Įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-222(2) priėmimas 220

Šio įstatymo priėmimas ... 220
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 7, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-219(2) priėmimas ... 220
Šio įstatymo priėmimas ... 222
Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-304(2) priėmimas ... 222
Šio įstatymo priėmimas ... 222
Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 4, 7, 9, 14, 19, 20, 22, 25, 29, 36, 49, 51 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 36^1 straipsniu ir 25^1, 25^3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2883 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-328(2) priėmimas ... 222
Šio įstatymo priėmimas ... 223
Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-167(2) priėmimas ... 223
Šio įstatymo priėmimas ... 223
Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-179(2) priėmimas ... 223
Šio įstatymo priėmimas ... 224
Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-17(2) priėmimas ... 224
Šio įstatymo priėmimas ... 225
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^4 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-69(2) priėmimas ... 225
Šio įstatymo priėmimas ... 231
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-252 pateikimo tęsinys (K. Mažeika) ... 232
Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-244(2), Baudžiamojo kodekso 123^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-243(2), Administracinių nusižengimų kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-245(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-246(2), Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-247(2) svarstymas ... 235
Seimo nario V. Ąžuolo kalba ... 235
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-124 svarstymas ... 237
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-133 svarstymas ... 238

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, finansų ministro R. Šadžiaus, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 239

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas ... 244

Vakarinis posėdis Nr. 42 (*2025 m. gegužės 8 d.*)

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 156 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-360 pateikimas (R. Mockus) 247

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 1, 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-365 pateikimas (R. Šadžius) 248

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37^{1}, 38, 39, 40^{1}, 48, 61^{2}, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37^{2}, 61^{5} ir 61^{6} straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-366 ir Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^{6} ir 188^{7} straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-367 pateikimas (R. Šadžius) 249

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-392 pateikimas (J. Olekas) 251

Seimo savaitės (2025-05-12 – 2025-05-16) – 2025 m. gegužės 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 252

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-333 pateikimas (A. Gedvilas) 253

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 7, 14, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-361 ir Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-362 pateikimas (Ž. Vaičiūnas) 256

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-356 ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-357 pateikimas (V. Kondratovič) 258

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10^{1}, 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-30(2) svarstymas 259

Administracinių nusižengimų kodekso 137 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-292 pateikimas (K. Mažeika) 260

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-333 pateikimo tęsinys 260

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 156 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-360 pateikimo tęsinys 260

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 1, 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-365 pateikimo tęsinys 261

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37^{1}, 38, 39, 40^{1}, 48, 61^{2}, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37^{2}, 61^{5} ir 61^{6} straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-366 ir Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^{6} ir 188^{7} straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-367 pateikimo tęsinys 261

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 7, 14, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-361 ir Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-362 pateikimo tęsinys 261

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-356 ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-357 pateikimo tęsinys 261

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-392 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas 262

Šio nutarimo priėmimas 262

Reprodukcinės sveikatos įstatymo projekto Nr. XVP-286 pateikimas 262

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo Nr. XIV-1015 1 straipsnio, 3 straipsnio, 7 straipsnio, III skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 8^1 straipsniu ir 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-355 pateikimas (O. Mašalė) 262
Poligrafo naudojimo įstatymo Nr. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-345 pateikimas (K. Aleksa) 266

Rytinis posėdis Nr. 43 (*2025 m. gegužės 13 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 13 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 269
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-299(2) svarstymas 270
Seimo nario A. Skardžiaus kalba 270
Seimo nario A. Gedvilo kalba 271
Seimo nario S. Kairio kalba 272
Seimo nario V. Ąžuolo kalba 272
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XVP-383(2) svarstymas ir priėmimas 274
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^1, 35^2, 35^7, 35^8, 35^9, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^1 straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-379 pateikimas 275
Reprodukcinės sveikatos įstatymo projekto Nr. XVP-286 pateikimo tęsinys (B. Vėsaitė) 275
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-229(2) svarstymas 278
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 200 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-129(2) ir Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-130(2) svarstymas 279
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4244(2) svarstymas 279
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-49(2) svarstymas 279
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231(3) svarstymas 280
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^1, 35^2, 35^7, 35^8, 35^9, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^1 straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-379 pateikimo tęsinys (I. Ruginienė) 280

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XVP-383(2) priėmimo tęsinys ... 289
Šio nutarimo priėmimas ... 290
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{9}, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^{1} straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-379 pateikimo tęsinys ... 290
Reprodukcinės sveikatos įstatymo projekto Nr. XVP-286 pateikimo tęsinys ... 291
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-229(2) svarstymo tęsinys ... 292
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 200 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-129(2) ir Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-130(2) svarstymo tęsinys ... 292
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4244(2) svarstymo tęsinys ... 292
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-49(2) svarstymo tęsinys ... 292
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231(3) svarstymo tęsinys ... 292

Vakarinis posėdis Nr. 44 (*2025 m. gegužės 13 d.*)

Lietuvos banko pranešimas apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, finansų rinkos būklę ir funkcijų vykdymą

Lietuvos banko valdybos pirmininko G. Šimkaus kalba ... 293
Lietuvos banko valdybos pirmininko G. Šimkaus atsakymai į Seimo narių klausimus ... 296
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projekto Nr. XVP-387 pateikimas (R. Baškienė) ... 299
Kandidato į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo pareigas R. Bagdzevičiaus kalba ... 300
Kandidato į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo pareigas R. Bagdzevičiaus atsakymas į Seimo nario klausimą ... 300
Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XVP-370 pateikimas ir svarstymas (A. Kabišaitis) ... 300
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XVP-371 pateikimas ir svarstymas (A. Kabišaitis) ... 301
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-291 pateikimas (V. Budzevičienė) ... 301
Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XVP-370 priėmimas ... 305
Šio nutarimo priėmimas ... 305
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XVP-371 priėmimas ... 305

Šio nutarimo priėmimas 305
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-420 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) 306
Šio nutarimo priėmimas 306
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-418 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) 306
Šio nutarimo priėmimas 307
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-419 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) 307
Šio nutarimo priėmimas 307
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-218(2) pateikimas (K. Mažeika) 307
Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika 311
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-351 pateikimas (R. Žemaitaitis) 312
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-349 pateikimas (V. Fiodorovas) 313

Rytinis posėdis Nr. 45 (*2025 m. gegužės 15 d.*)

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingas įteikimas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui, Europos Parlamento nariui Vyteniui Povilui Andriukaičiui ir Moldovos mokslų akademijos nariui, Rumunijos mokslų akademijos garbės nariui Valeriu Matei

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko S. Skvernelio sveikinimo žodis 315
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2023 metų laureato Č. Juršėno kalba 316
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Europos Parlamento nario, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2025 metų laureato V. P. Andriukaičio kalba 317
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės, Europos Audito Rūmų narės L. L. Andrikienės kalba 320
Moldovos mokslų akademijos nario, Rumunijos mokslų akademijos garbės nario, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2025 metų laureato V. Matei kalba 321
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 323
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-299(2) priėmimas 323
Šio įstatymo priėmimas 326
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 69, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 88, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 108, 110, 124, 134, 139, 141 straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio, V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimų ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3761(3)VK priėmimas 326
Šio įstatymo priėmimas 334

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, finansų ministro R. Šadžiaus, žemės ūkio ministro I. Hofmano, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, susisiekimo ministro E. Sabučio, kultūros ministro Š. Biručio ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus 334

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 344

Vakarinis posėdis Nr. 46 (*2025 m. gegužės 15 d.*)

Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3762(2)VK priėmimas 346
Šio įstatymo priėmimas 346
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3237(2) priėmimas 346
Šio įstatymo priėmimas 347
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3988(2) priėmimas 347
Šio įstatymo priėmimas 351
Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-244(2) priėmimas 352
Šio įstatymo priėmimas 352
Baudžiamojo kodekso 123^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-243(2) priėmimas 352
Šio įstatymo priėmimas 353
Administracinių nusižengimų kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-245(2) priėmimas 353
Šio įstatymo priėmimas 353
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-246(2) priėmimas 353
Šio įstatymo priėmimas 354
Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-247(2) priėmimas 354
Šio įstatymo priėmimas 354
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-229(2) priėmimas 354
Šio nutarimo priėmimas 355
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204^1 straipsniu“ projekto Nr. XVP-275(2) priėmimas 355
Šio statuto priėmimas 355
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projekto Nr. XVP-387(2) svarstymas ir priėmimas 355
Šio nutarimo priėmimas 355

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI[1] skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-60(3) priėmimas 356
Šio įstatymo priėmimas 358
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-61(2) priėmimas 358
Šio įstatymo priėmimas 359
Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-62(3) priėmimas 359
Šio įstatymo priėmimas 360
Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113, 113[1], 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-63(2) priėmimas 360
Šio įstatymo priėmimas 360
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-185(2) priėmimas 361
Šio įstatymo priėmimas 361
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2887(4) priėmimas 361
Šio įstatymo priėmimas 361
Įstatymo „Dėl Energetikos chartijos sutarties denonsavimo“ projekto Nr. XVP-380 pateikimas (Ž. Vaičiūnas) 361
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8, 24[1], 24[2], 25, 26, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-400 pateikimas (Ž. Vaičiūnas) 363
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-389 pateikimas (M. Jakubauskienė) 364
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-293 pateikimas (J. Sejonienė) 365
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-384 pateikimas (R. Kaunas) 366
Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-368 pateikimas (J. Zailskienė) 369
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-369 pateikimas (L. Šedvydis) 372
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-428 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) 374
Šio nutarimo priėmimas 374
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-38 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-449 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas) 374
Šio nutarimo priėmimas 375
Seimo savaitės (2025-05-19 – 2025-05-23) – 2025 m. gegužės 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 375

Rytinis posėdis Nr. 47 (*2025 m. gegužės 20 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 376
Informaciniai pranešimai 376

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-432 pateikimas (R. Šadžius) ... 377
Saugumo įnašo įstatymo projekto Nr. XVP-433 pateikimas ... 382
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-434 pateikimas ... 382
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38^{2}, 41, 43 ir 56^{1} straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^{3} straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-435 pateikimas ... 382
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13^{1}, 16, 17, 18, 18^{2}, 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-436 pateikimas ... 382
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437 pateikimas ... 383
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-438 pateikimas ... 383
Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-439 pateikimas ... 383
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-440 pateikimas ... 383
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-401, Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo Nr. XII-1467 3, 4, 13, 22, 23, 28, 56, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-402, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 60, 63, 69, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-403, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 19, 21, 41, 44, 51, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-404, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 10, 22, 205, 212 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-405, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 3, 15^{4}, 16, 18, 21, 49, 62, 70, 93, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-406, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 13, 99 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-407, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 2, 13 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-408, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 11, 16, 35, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-409, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 56, 57, 76, 80 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-410, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 2, 5, 6, 19, 22, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-411, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 7, 15, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-412, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 2, 13, 26, 28, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-413, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 57, 58^{2} straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-414, Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 2, 3, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-415 ir Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 3, 10, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-416 pateikimas ... 384
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^{1}, 40, 44, 46, 47, 48, 48^{1} straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^{2}, 39^{3} ir 48^{2} straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-195(2) svarstymas ... 385
Seimo narės D. Ulbinaitės kalba ... 385
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36^{4} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-132(3), Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-221(2) ir Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-148 svarstymas ... 386
Seimo nario L. Kukuraičio kalba ... 387
Seimo nario V. Rakučio kalba ... 388
Seimo narės D. Ulbinaitės kalba ... 388
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-434 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 389

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38^2, 41, 43 ir 56^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-435 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 392

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13^1, 16, 17, 18, 18^2, 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-436 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 395

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 398

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-432 pateikimo tęsinys ... 403

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-434 pateikimo tęsinys ... 403

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38^2, 41, 43 ir 56^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-435 pateikimo tęsinys ... 404

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13^1, 16, 17, 18, 18^2, 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-436 pateikimo tęsinys ... 404

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437 pateikimo tęsinys ... 404

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-438 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 405

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-439 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 408

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-440 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 410

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^1, 40, 44, 46, 47, 48, 48^1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^2, 39^3 ir 48^2 straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-195(2) svarstymo tęsinys ... 413

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36^4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-132(3) svarstymo tęsinys ... 413

Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-221(2) svarstymo tęsinys ... 414

Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-148 svarstymo tęsinys ... 415

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Valinsko pareiškimas ... 415

Vakarinis posėdis Nr. 48 (*2025 m. gegužės 20 d.*)

Vyriausybės pusvalandis
Aplinkos ministro Povilo Poderskio pranešimas

Aplinkos ministro P. Poderskio kalba ... 417

Aplinkos ministro P. Poderskio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 419

Opozicinės Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Seimo nutarimo „Dėl mokyklų tinklo pertvarkos moratoriumo“ projekto Nr. XVP-450 pateikimas (J. Narkevič) ... 423

Šeimos stiprinimo įstatymo Nr. XIII-700 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-188 pateikimas (A. Norkienė) ... 427
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-448 pateikimas (R. Tamašunienė) ... 429
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-452 pateikimas (L. Girskienė) ... 432
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-431 pateikimas (L. Girskienė) ... 433
Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-290 pateikimas (B. Ropė) ... 436
Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Tautinių mažumų įstatymo Nr. XIV-3079 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-168 atitikties Konstitucijai (V. Gailius) ... 439
Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1952(4) pateikimas (R. Tamašunienė) ... 440
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-451 pateikimas (E. Kirkutis) ... 445
Seimo rezoliucijos „Dėl partnerystės su JAV užtikrinant Europos saugumą ir demokratijos principus“ projekto Nr. XVP-455 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Norkienė) ... 447
Seimo nario I. Vėgėlės kalba ... 449
Seimo nario Ž. Pavilionio kalba ... 450
Saugumo įnašo įstatymo projekto Nr. XVP-433 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 452
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-401, Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo Nr. XII-1467 3, 4, 13, 22, 23, 28, 56, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-402, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 60, 63, 69, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-403, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 19, 21, 41, 44, 51, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-404, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 10, 22, 205, 212 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-405, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 3, 15^4, 16, 18, 21, 49, 62, 70, 93, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-406, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 13, 99 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-407, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 2, 13 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-408, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 11, 16, 35, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-409, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 56, 57, 76, 80 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-410, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 2, 5, 6, 19, 22, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-411, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 7, 15, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-412, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 2, 13, 26, 28, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-413, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 57, 58^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-414, Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 2, 3, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-415 ir Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 3, 10, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-416 pateikimo tęsinys (R. Šadžius) ... 455

Rytinis posėdis Nr. 49 (*2025 m. gegužės 22 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 457
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437(2) pateikimas ... 458

Ministro Pirmininko Gintauto Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

Ministro Pirmininko G. Palucko kalba 459

Ministro Pirmininko G. Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus 460

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39^1, 40, 44, 46, 47, 48, 48^1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39^2, 39^3 ir 48^2 straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-195(2) priėmimas 462

Šio įstatymo priėmimas 463

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4244(2) priėmimas 463

Šio įstatymo priėmimas 463

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-49(2) priėmimas 463

Šio įstatymo priėmimas 463

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231(3) priėmimas 463

Šio nutarimo priėmimas 464

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 3, 17, 37, 41, 42, 43, 47, 49, 55, 61, 62, 65, 87, 92, 95 straipsnių, X skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 67^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4249(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4250(2), Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4251(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4252(2) ir Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4253(2) svarstymas 464

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437(2) pateikimo tęsinys (R. Šadžius) 465

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-453 pateikimas (G. Paluckas, R. Šadžius, I. Segalovičienė) 470

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-446 pateikimas (E. Bingelis, I. Segalovičienė) 476

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-441 pateikimas (E. Bingelis, I. Segalovičienė) 479

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-417 pateikimas (E. Bingelis) 480

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-445 pateikimas (M. Jakubauskienė, I. Segalovičienė) 482

Vyriausybės valanda

Sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, ekonomikos ir inovacijų ministro L. Savicko, finansų ministro R. Šadžiaus, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, kultūros ministro Š. Biručio, aplinkos ministro P. Poderskio ir švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės atsakymai į Seimo narių klausimus 484

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. J. Jankūno pareiškimas 489

Vakarinis posėdis Nr. 50 (*2025 m. gegužės 22 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projekto Nr. XVP-363 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (K. Vilkauskas) 490

Seimo nutarimo „Dėl Dainiaus Radzevičiaus skyrimo žurnalistų etikos inspektoriumi“ projekto Nr. XVP-364 pateikimas (K. Vilkauskas) 490

Kandidato į žurnalistų etikos inspektoriaus pareigas D. Radzevičiaus kalba 491

Kandidato į žurnalistų etikos inspektoriaus pareigas D. Radzevičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus 491

Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projekto Nr. XVP-363 priėmimo tęsinys 494

Šio nutarimo priėmimas 494

Žurnalistų etikos inspektorės G. Ramanauskaitės kalba 494

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-235(2), Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-236(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 4, 33, 39, 39^1, 48, 67, 70^3, 74^1 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-237(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 7, 9, 31, 37^1 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-238(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 8, 8^2, 10^2, 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8^3 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-239(2), Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 7 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-240(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 8 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-241(2) ir Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-242(2) svarstymas 495

Seimo nario V. Ąžuolo kalba 496

Seimo nario E. Kirkučio kalba 497

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-354(2) svarstymas 497

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-356(2) ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-357(2) svarstymas 498

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-390 pateikimas (I. Kižienė) 498

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2651(2) svarstymas 500

Seimo savaitės (2025-06-02 – 2025-06-06) – 2025 m. birželio 3 d. (antradienio) ir 5 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 501

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ 502

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽ-KŠSF – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
NAF – „Nemuno aušros“ frakcija
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 35
STENOGRAMA

2025 m. balandžio 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas R. ŠUKYS

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF*)**.** Labas rytas, gerbiami kolegos. (*Gongas*) Pradedame balandžio 17 dienos, ketvirtadienio, posėdį. Prašom registruotis.

Ačiū. Užsiregistravo 80 Seimo narių.

10.01 val.

Diskusija „Europos Komisijos politinės gairės 2024–2029 metams ir žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija, Seimo patvirtinti prioritetai pagal Europos Komisijos 2025 metų darbo programą“

Šiandien posėdį pradėsime nuo diskusijos „Europos Komisijos politinės gairės 2024–2029 metams ir žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija, Seimo patvirtinti prioritetai pagal Europos Komisijos 2025 metų darbo programą“. Šiandien turime labai garbingų svečių. Pirmiausia žodį noriu suteikti Europos Komisijos nariui, atsakingam už žemės ūkį ir maisto sektorių, K. Hansenui. *Dear Commissioner, the floor is yours*.

Už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingo Europos Komisijos nario
Kristofo Hanseno kalba

K. HANSENAS. Labas rytas, ponios ir ponai (*Sako lietuviškai*). Visų pirma norėčiau padėkoti Seimui už tai, kad pakvietė mane dalyvauti šiandienos plenariniame posėdyje. Man didelė garbė kreiptis į šią garbingą auditoriją. Taip pat džiaugiuosi, kad turiu galimybę aplankyti ūkius ir daugiau sužinoti apie Lietuvos žemės ūkį ir kaimo vietoves. Šie vizitai yra nepaprastai vertingi, nes galiu tiesiog iš ūkininkų išgirsti apie iššūkius, su kuriais jie susiduria, ir galimybes, kurias jie mato ateityje. Juk Lietuva turi senas ir gilias žemės ūkio tradicijas.

Jums tenka svarbus vaidmuo, prisidedant prie Europos žemės ūkio ir maisto produktų sektoriaus, kuris yra stiprus, labai vertinamas, nes milijonams europiečių tiekia saugų ir itin kokybišką maistą. Visi kartu turime stengtis, kad taip būtų ir toliau tiek Lietuvoje, tiek visoje Europoje.

Maisto ir produktų gamyba ir ūkininkavimas yra strateginis sektorius, itin svarbus Europos turtas, gyvybiškai svarbus mūsų žmonėms, ekonomikai ir visuomenei. Tačiau pastaruoju metu pasaulio aplinka tapo dar atšiauresnė ir mažiau nuspėjama. Gyvename sparčiai besikeičiančiame ir nepastoviame pasaulyje, kuriame iššūkiai kyla iš visų pusių, tai ilgas sąrašas, ponios ir ponai: Rusijos karas prieš Ukrainą, didėjanti pasaulio ekonominė konkurencija, kurios dalis yra nesąžininga, o dar prekybos aplinka, tampanti vis nestabilesnė, akivaizdus klimato kaitos poveikis Europoje ir visame pasaulyje, nuolatiniai išpuoliai prieš mūsų demokratiją ir vertybes. Tarsi to būtų negana, ponios ir ponai, reikia spręsti platesnio masto saugumo ir apsirūpinimo maistu klausimus.

Neatsitiktinai Lietuva, Latvija ir Estija, taip pat Suomija, kurios visos susiduria su kaimyninės Rusijos keliamais pavojais, yra vienos pirmųjų Europos Sąjungos šalių, kuriose lankysiuosi. Europos Sąjunga yra jūsų pusėje, o susivieniję esame stiprūs. Tai sakau ir todėl, kad karai ir konfliktai yra pagrindiniai maisto trūkumo veiksniai, ypač kai maistas naudojamas kaip ginklas, o maisto nepriteklius gali lemti nestabilumą.

Šiandienos neapibrėžtame pasaulyje žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sektorius yra gyvybiškai svarbus mūsų apsirūpinimo maistu saugumui ir atsparumui. Rusijai vykdant agresiją prieš Ukrainą, žemės ūkis tapo pagrindine Europos Sąjungos saugumo politikos sritimi. Žemės ūkio maisto produktai, kaip gyvybiškai svarbios visuomenės funkcijos, taip pat minimi neseniai Europos Komisijos pristatytame komunikate dėl Europos Sąjungos pasirengimo krizėms strategijos.

Kalbėdamas apie saugumą puikiai žinau, su kokiais iššūkiais vietoje susiduria Šiaurės Rytų valstybės narės, įskaitant Lietuvą. Taip pat lankiausi Suomijoje, kuri turi didelę sieną su Rusija. Šiame kontekste kaimo vietovės, kaip ir Lietuvoje, visų pirma, tos, esančios arčiau sienų, patiria didžiausią iššūkį ir tai aiškiai minima vasario mėnesį priimtoje maisto produktų gamybos ir žemės ūkio vizijoje. Tai kelia didžiulių iššūkių, į tai mums reikia kreipti ypatingą dėmesį.

Šį kartą Komisija pasiūlė peržiūrėti Sanglaudos politiką, ypač rytinėse teritorijose, kurios yra Rusijos kaimynystėje. Taip pat siūlo ypatingą pagalbą. Šios sritys turi išlikti gyvybingos ir apgyvendintos, nes socialinis ir ekonominis nuosmukis, didėjantis gyventojų skaičiaus sumažėjimas darys papildomą poveikį saugumui. Šioje srityje labai svarbus vaidmuo tenka ūkininkavimui ir miškininkystei ne tik dėl apsirūpinimo maistu, saugumo, bet ir dėl to, kad jis suteikia žmonėms pragyvenimo šaltinį, padeda išsaugoti kraštovaizdžius ir tradicijas. Būtent tai – bendros saugumo problemos ir ūkininkavimas – yra neišvengiamai tarpusavyje susiję. Būtent todėl noriu aplankyti atokias kaimo ir pasienio vietoves, keliaudamas po tris Baltijos valstybes.

Labai svarbu pasakyti ir suprasti, kas būtų šiose teritorijose, jeigu ten nebūtų ūkininkavimo ar miškininkystės, ar reikiamos infrastruktūros. Todėl labai svarbu išlaikyti šias galimybes ir sukurti viziją bei perspektyvas žemės ūkio sektoriui. Ir tai yra vizija, kurią mes pristatėme vasario mėnesį, ir tai yra mūsų ateities politikos gairės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sektoriaus ateičiai.

Mes norime išsaugoti tradicijas ir gyvybingumą. Mes nustatome aiškius tikslus. 2024 metais norime, kad žemės ūkio maisto produktų sistemos būtų patrauklios, konkurencingos, tvarios, sąžiningos dabartinėms ir būsimoms kartoms.

Taip pat pripažįstama, kad Europos Sąjungos valstybėse ūkininkavimas yra labai įvairus. Lietuvoje ūkis dažnai susiduria su kitais iššūkiais nei Airijoje ar Kipre, todėl mūsų požiūris turi būti lankstus ir pritaikytas prie vietos realijų, o ne universalus, kaip mes darėme praeityje.

Vizijoje nustatytos keturios prioritetinės sritys, kuriomis siekiama sukurti patrauklų sektorių, užtikrinantį teisingą darbo užmokestį ir gyvenimo lygį, išnaudojantį naujas pajamų galimybes. Taip pat sukurti konkurencingą ir atsparų sektorių, galintį atlaikyti pasaulinius iššūkius. Taip pat sukurti sektorių, kuris yra gerai pasirengęs ateičiai, dirba kartu su gamta; sektorių, kuriame vertinamas maistas ir užtikrinamos tinkamos gyvenimo ir darbo sąlygos gyvybingose kaimo vietovėse. Kiekvienoje srityje yra konkrečių politinių atsakomųjų priemonių ir iniciatyvų, kuriomis siekiama priartinti mus prie šių pagrindinių tikslų. Aš kai kuriuos iš jų pateiksiu, pradedant kartų kaita.

Šiuo metu visoje Europos Sąjungoje kyla labai rimta problema, kur tik 11 % ūkininkų yra jaunesni nei 35 metų amžiaus, o dauguma iš mūsų ūkininkų yra vyresni nei 50 metų, todėl mes turime užtikrinti kartų kaitą, nuolatinę kartų kaitą. Jei norime išlaikyti ir plėtoti ūkininkavimo veiklą, ypač kaimo vietovėse, mums reikia nuolatinės kartų kaitos. Norime, kad ūkininkavimas taptų patrauklus sektorius, ypač jaunimui, ir jeigu mes to nepadarysime, žemės ūkiui ir ūkininkavimui nebus perspektyvios ateities. Taigi vėliau šiais metais pristatysiu kartų kaitos strategiją, skirtą ilgalaikėms kliūtims, pavyzdžiui, galimybei naudotis žeme, kapitalu ir įgūdžiais, šalinti.

Taip pat labai svarbu gauti idėjų ir iš kitų valstybių narių. Aš čia minėjau vidurkį, tuos mažiau nei 12 % jaunų ūkininkų, bet yra ir kitų šalių, kuriose tokių jaunų ūkininkų yra 24 %. Jie turi specialias išėjimo į pensiją sistemas ir tai naudoja. Aš manau, kad čia nacionalinis lygmuo taip pat turi įsitraukti ir dirbti kartu su mumis. Norime ne tik įtraukti jaunus žmones į ūkininkavimą, bet ir kaimo vietoves paversti patraukliomis ir gyvybingomis. Todėl mums reikalingas junglumas, susisiekimas, tinkama infrastruktūra, gera prieiga prie pagrindinių paslaugų, pavyzdžiui,

parduotuvių, mokyklų, medicininės priežiūros. Pavyzdžiui, Švedijoje ūkininkai turi rinktis, ar ūkininkauti, tai yra rinktis karves arba vaikus. Tai reiškia, kad jų galimybė gauti vaikų priežiūrą kaimo vietovėse yra ribota. Taip pat turime užtikrinti mokymą ir prieigą prie skaitmeninių įgūdžių ir sistemų, kad ūkininkai galėtų kuo geriau pasinaudoti inovacijų galimybėmis.

Vėliau 2025 metais Komisija pradės įgyvendinti Europos Sąjungos skaitmeninę žemės ūkio strategiją, kad padėtų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sektoriui tapti visiškai pasirengusiam skaitmeniniam sektoriui. Ūkininkavimas kaip profesija laikomas patraukliu… kad būtų patrauklus, turi užtikrinti deramas pajamas ir pragyvenimo lygį. Ūkininkai nusipelno teisingo dienos užmokesčio ir sąžiningo darbo. Priešingu atveju jie tiesiog nuspręs imtis kitos veiklos. Taigi, ūkininkai turėtų gauti daugiau pajamų iš rinkos, daugiau pajamų, kurias galėtų investuoti tam, kad jų ūkiai taptų veiksmingesni ir būtų labiau atsparūs būsimoms krizėms. Šiuo tikslu pasiūlėme peržiūrėti direktyvą dėl kovos su nesąžiningos prekybos praktika, kad būtų sustiprinta ūkininkų padėtis maisto grandinėje. Čia Lietuvos pagalba taip pat yra sveikintina. Mes taip pat pasiūlėme ir tikslinį bendros rinkos reglamento pakeitimą. Norime, kad ūkininkai jungtųsi į stipresnes organizacijas, kad jų pozicija būtų stipresnė, kad būtų stipresnė jų derybinė galia su prekybininkais ir kitais maisto grandinės dalyviais.

Taip pat turime užtikrinti rašytinius susitarimus, nes ūkininkai geriausiai žino, kas veikia, kas yra ekonomiškai pagrįsta. Taip mes turime užtikrinti ūkininkams teisingą pragyvenimo lygį. Taip pat turime užtikrinti, kad ūkininkai nebūtų priversti parduoti savo produkciją už mažesnę nei rinkos kainą.

Taip pat mes siūlome anglies kreditus ir kitas priemones, siekdami prisidėti prie bioekonomikos. Esame įsipareigoję plėtoti jos potencialą ir prisidėti prie naujų verslo modelių, skirtų tvariam ekonomikos augimui. Norime toliau plėtoti šį sektorių, kad jis galėtų prisidėti prie tvaraus augimo. Turime daug galimybių atsinaujinančios energijos srityje. Tai taip pat gali būti papildomos pajamos. Mūsų ūkininkai turi turėti galimybę pasinaudoti tuo. Mes esame parengę bioekonomikos strategiją. Plėtodami šį sektorių, galėtume sukurti iki 400 tūkst. naujų aukštos kvalifikacijos darbo vietų kaimo vietovėse iki 2035 metų. Čia Lietuva turi nemažai nepanaudotų galimybių.

Gyvulininkystė yra dar vienas svarbus sektorius taip pat ir Lietuvai. Tvarūs gyvulių ūkiai yra labai svarbūs Europos Sąjungos ekonomikai, ypač Lietuvai, nes pieno produktai sudaro beveik 80 % mūsų gyvulinių produktų produkcijos. Šis aukštas savarankiškumo lygis reiškia, kad Lietuva labai stipriai priklausoma nuo pieno produktų eksporto. Taip pat labai svarbu paminėti, kad svarbu išlaikyti kaimo vietovių gyvybingumą ir išsaugoti kaimo aplinką, ypač Rytų Lietuvoje, kur gyvulininkystė labai stipriai prisideda prie ūkininkų pajamų. Europos Sąjungos gyvulininkystės sektorius turi turėti ilgalaikę viziją, kurioje būtų atsižvelgiama į gyvulininkystės produkcijos įvairovę ir tvarumą. Šiame sektoriuje inovacijos gali klestėti ir duoti apčiuopiamos naudos. Sieksime, kad gyvulininkystė būtų konkurencingesnė, atsparesnė, tvaresnė, taip pat atsižvelgsime į skirtingą padėtį skirtingose teritorijose.

Dabar pereikime prie kito klausimo, dėl kurio protestuoja mūsų ūkininkai, tai yra prie teisingų kainų klausimo. Mes jau sprendžiame jį dabar. Taip pat ūkininkai skundžiasi dėl perteklinės biurokratijos ir jie yra teisūs. Kitą mėnesį Komisija pateiks išsamų galiojančių žemės ūkio teisės aktų sprendimo dokumentų palengvinimo rinkinį. Mes norime, kad BŽŪ politika būtų supaprastinta. Pateiksime šį paketą gegužės mėnesį.

Kalbant apie dokumentų pildymą, didžiausia problema kyla ne tik žemės ūkio, bet ir kitose politikos srityse, kaip sanitarija ir kiti dalykai. Pavyzdžiui, jeigu nesilaikoma reikalavimų, reikia mokėti didžiules baudas. Taip pat metų pabaigoje mes pereisime prie antrojo dokumentų supaprastinimo paketo. Tai yra labai svarbu ūkininkams, nes ūkininkai renkasi savo darbą ne todėl, kad jie nori pildyti dokumentus, bet todėl, kad jie nori ūkininkauti ir kurti sau gyvenimą, o ne vien priklausyti nuo dokumentų.

Po Lietuvos vyksiu į Latviją, vėliau į Estiją. Estiją taip pat radau pažengusią skaitmeninimo srityje ir jų žemės ūkio politika taip pat yra didelio skaitmeninimo lygio.

Ponios ir ponai, gerbiami parlamento nariai, norėčiau pakalbėti apie bendrąją ateities žemės ūkio politiką. Diskusijos dar vyks, jos glaudžiai susijusios su tolesniu ilgalaikiu biudžetu ir daugiamete finansine programa, kuri suvaidins labai svarbų vaidmenį. Biudžeto projektas greičiausiai bus pristatytas šią vasarą, liepos mėnesį, ir taip pat bus pristatytas pasiūlymas dėl žemės ūkio politikos. Žemės ūkio politika išlieka esmine priemone žemės ūkio sektoriaus konkurencingumui, atsparumui ir tvarumui remti. Be kita ko, reikia užtikrinti, kad ūkininkai turėtų sąžiningas ir pakankamas pajamas, pasinaudodami nusistovėjusiomis priemonėmis ir ištekliais, kad galėtų diegti inovacijas ir augti. Viešoji parama, valstybės parama turėtų būti labiau orientuota į aktyvius ūkininkus, kuriems labiausiai tos paramos reikia. Būsima BŽŪP turėtų būti paprastesnė ir sumažinti pernelyg didelę biurokratiją ūkininkams. Be to, ji turėtų būti tikslingesnė, pereinant nuo sąlygų prie paskatų, kartu suteikiant valstybėms narėms daugiau atsakomybės ir atskaitomybės už tai, kad būtų pasiekti bendri nacionaliniai tikslai.

Taip pat nepamirškime, kad skirtumų yra ne tik tarp valstybių narių, bet ir pačiose valstybėse narėse. Mūsų ūkininkai nenori imtis naujų veiklų arba investuoti į kokią nors sritį, kur taisyklės labai greitai keičiasi, todėl investicijų patikimumas ir nuspėjamumas turėtų būti užtikrinti. Mes neturime daryti revoliucijų – turime supaprastinti žemės ūkio politiką. Tai duos daugiau nuspėjamumo ir užtikrins daugiau saugumo investicijoms į sektorių.

Gerbiami Seimo nariai, tai nėra kelionės pabaiga – tai tik pradžia. Per keletą mėnesių aš, kaip Komisijos narys, galėsiu toliau dirbti šia linkme. Norėsime užtikrinti žemės ūkio sistemos nuspėjamumą, taip pat skatinsime konstruktyvias diskusijas, kokių sprendimų ieškoti. Ieškosime pragmatinių sprendimų, sieksime užtikrinti, kad žemės ūkis būtų saugumo darbotvarkės dalis. Taip pat glaudžiai bendradarbiausime su visomis susijusiomis šalimis, kad galėtume toliau plėtoti mūsų paskelbtus pagrindinius klausimus. Tai apima nacionalines ir regionines vyriausybes, parlamentus, ūkininkus ir kaimo bendruomenes, vartotojus ir pilietinės visuomenės organizacijas. Aš taip pat laukiu Lietuvos valdžios institucijų ir ūkininkų paramos, kad padėtų mums šioje kelionėje.

Dėkoju Seimui už kvietimą ir už jūsų dėmesį. Dėkoju už galimybę apsilankyti Lietuvos ūkiuose ir gauti tiesioginės informacijos apie tai, kas labiausiai rūpi Lietuvos ūkininkams Europos Sąjungos žemės ūkio politikos srityje. Mes norime suteikti ūkininkams perspektyvą, stabilumą investicijoms, nes mūsų tikslas ne vien maisto produktų gamyba, bet ir saugumas, tai yra platesnis aspektas.

Kaip jau ir sakiau, mūsų šalys, turinčios sienas su Rusija, taip pat patiria ir kitų iššūkių, saugumo iššūkių. Taip pat prašysime jūsų pagalbos, kad palaikytumėte tvirtesnį žemės ūkio biudžetą. Aišku, jis sudaro vieną trečdalį viso Europos Sąjungos biudžeto. Kai kurie sakytų, kad tai labai daug, bet tai yra tik 0,3 % Europos Sąjungos BVP ir tai užtikrina apsirūpinimo maistu saugumą. Tai nėra per daug. 0,3 % Europos Sąjungos BVP yra skiriama ne vien maisto produktų gamintojams, bet ir pramonei, kuri gamina ne tik maistą, bet gamina ir maisto perdirbimo įrangą. Taigi, tai tik labai nedidelė dalis mūsų ekonomikos. Aš manau, kad Europos Sąjungoje esame pakankamai nepriklausomi. Aš nenorėčiau, kad toliau taip nebūtų, kad situacija pasikeistų. Mes neturime priklausyti nuo importo – mes turime priklausyti nuo mūsų patikimo žemės ūkio, todėl tikiuosi jūsų paramos. Dėkoju. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dabar į tribūną kviečiu buvusį mūsų kolegą, buvusį Europos Komisijos narį, atsakingą už sveikatą ir maisto saugą, o dabar – Europos Parlamento narį V. P. Andriukaitį. Prašau, kolega, tribūna jūsų.

Europos Parlamento nario, buvusio Europos Komisijos nario, atsakingo už sveikatą ir maisto saugą, Vytenio Povilo Andriukaičio kalba

V. P. ANDRIUKAITIS. Dėkoju opozicijai ir pozicijai. Gerbiamas posėdžio pirmininke, Seimo nariai, gerbiamas komisare Kristofai Hansenai! Visų pirma ačiū jums, Kristofai, už tai, kad atvykote į Lietuvą ir išsamiai pristatėte žemės ūkio ir maisto strategijos viziją. Lietuvos žemdirbiai,

kaimo bendruomenė ir visa mūsų visuomenė laukė jūsų vizito. Tai mums iš tiesų didelė garbė. Ačiū Seimui, kad leidote man pasisakyti kaip Europos Parlamento nariui, dirbančiam Aplinkos apsaugos, Maisto saugos ir Sveikatos komitetuose. Šita vizija Europos Parlamente sukėlė labai daug diskusijų, karštų diskusijų, ir dabar vyksta įvairūs debatai ir nauji pasiūlymai, todėl tai tikrai savalaikis žingsnis.

Neabejotinai, kaip jau komisaras minėjo, visa Europa patyrė didžiulį iššūkį dėl klaikios Rusijos agresijos prieš Ukrainą. Europą užgulė didžiuliai iššūkiai, bet Lietuva patyrė daug daugiau – Lietuvos žemės ūkis patyrė didžiulį energetinių kaštų augimo, trąšų pabrangimo, rinkų praradimo ir tiekimo grandinių sutrikimo smūgį. Tas smūgis per tuos metus buvo didelis, bet mūsų žemės ūkis kažkaip atlaikė. Su panašiais sunkumais susidūrė latviai, estai, suomiai, lenkai, rumunai.

Netikėtai pasaulis susidūrė su JAV prezidento D. Trampo pradėtu chaotišku prekybos tarifų karu. Jis sukelia milžiniškus sukrėtimus pasaulio prekybos sistemai ir padidina nestabilumą finansų rinkose. Tai provokuoja kaštų augimą, infliaciją ir netikrumą dėl žemės ūkio ir maisto sektoriaus ateities. Ir čia mums visiems bus milžiniškas iššūkis.

Negana to, praeitais metais klimato kaitos stebėjimo mokslinė agentūra „Copernicus“ patvirtino, kad vidutinė pasaulio temperatūra pasiekė 1,6 laipsnio virš priešindustrinio lygio ir peržengė Paryžiaus susitarimo apibrėžtą kritinę 1,5 % ribą. Tai yra šių dienų realybė, turinti pražūtingų padarinių ekosistemai, maisto gamybai ir kaimų bendruomenėms, ir mums visiems. Klimato kaita būtent ūkininkus paliečia pirmiausia. Europa turi reaguoti į visus šiuos iššūkius, todėl pristatoma žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizija yra neišpasakytai svarbi. Ji siejasi su M. Dragio raportu, su E. Letos raportu, su S. Nynistės raportu apie saugumą, visas kompleksas investicijų, rinkos stiprinimo ir taip toliau, ir ragina stiprinti Europos Sąjungos gynybinius pajėgumus, strateginę autonomiją, saugumą visomis prasmėmis, didinti konkurencingumą, plėtoti bendrąją rinką ir ją dar labiau sustiprinti ir užbaigti, dėti pastangas į mokslinius tyrimus, inovacijas.

Apsirūpinimas maistu ir maisto tiekimas tampa būtina Europos Sąjungos gynybinio, karinio, ekonominio ir socialinio saugumo sąlyga, kolegos. Gamybos skatinimo ir aplinkosaugos bei kovos su klimato kaita suderinimas, kaip ir socialinio, ekologinio ir ekonominio tvarumo siekis, yra būtinas, siekiant užtikrinti įperkamo, saugaus, sveiko, tvaraus maisto tiekimą ir prieinamumą. Kiek daug komponentų, į kuriuos reikia atsižvelgti.

Todėl visiškai pagrįstas yra šios žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijos teiginys, pripažįstantis šį sektorių strateginiu, nuo jo priklauso Europos Sąjungos žemės ūkio ir kaimo ateitis. Todėl aš kviečiu Lietuvos Respublikos Vyriausybę kuo skubiau priimti sprendimą pripažinti mūsų žemės ūkio ir maisto sektorių strategine šaka ir tam reikia priimti teisės aktus.

Bendroji žemės ūkio politika vizijoje grindžiama trimis ramsčiais: aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio tvarumo. Išmetamų teršalų kiekio mažinimas, bioįvairovės saugojimas, žemės ūkio konkurencingumo ir maisto gamybos tvarumo didinimas yra tarpusavyje susiję. Jie neatskiriamai susiję su Europos Sąjungos žaliojo kurso ir švarių technologijų įsipareigojimais. Tam reikia užtikrinti sąžiningas kainas, saugias darbo sąlygas, deramas pajamas ūkininkams ir pragyvenimo šaltinius kaimuose.

Bendroji žemės ūkio politika turi užtikrinti ūkininkams konkrečią paramą, todėl noriu pabrėžti, kad Bendroji žemės politika turi išlikti Europos Sąjungoje atskira, su autonominiu finansavimu, jokiu būdu neleidžiant pinigų iš Kaimo rėmimo ir žemės ūkio paramos fondo pervesti kur nors kitur. O tokia grėsmė, kolegos, yra. Fragmentavimas gali būti labai liūdnas ir susilpninti Europos Sąjungos konkurencingumą ir saugumą, didinti maisto kainų svyravimus ir skatinti visuomenės nepasitenkinimą.

Žemės ūkio biudžetas turi išlikti atskiras ir su saugikliais. Čia matau Ukrainos vėliavas ant stalo, aš ką tik vakar grįžau iš sudėtingų diskusijų iš Kijevo. Ukraina turi milžinišką lūkestį įstoti į Europos Sąjungą ir štai tos vėliavos čia kalba apie tai. Bet 1 % BVP Europos Sąjungos biudžetas, nemeluokime, nepaveš tų dalykų, tos finansinės paramos, kurios reikia Ukrainai ir jos žemės ūkiui. Nepaveš. Todėl 2027 metų pirmininkavimo metu Europos Sąjungai Lietuva turi unikalų šansą kelti klausimą dėl Europos Sąjungos biudžeto padidinimo, išplečiant Europos Sąjungos

nuosavuosius išteklius, ir apginti Komisijos pastangas turėti didesnį biudžetą. Komisija, suprantama, yra suvaržyta, bet aš esu laisvesnis pasakyti, kad tai yra būtina, kolegos, ir jau šiandien Europos reikalų komitetas, Kaimo reikalų komitetas, Biudžeto ir finansų komitetas turite spręsti šį klausimą be galo atsakingai. Mums reikalinga stipresnė Europos Sąjungos biudžeto pajėgumų situacija.

Neabejotinai supaprastinimas teisės aktų ir taip toliau, tai priemonė, siekianti pagerinti politikos įgyvendinimą ir skaidrumą, turi užtikrinti klimato, tvarumo ir sveikatos tikslų įgyvendinimą kartu su šia politika. Žemės ūkio pajamos labai svyruoja ir didėja investicijų rizika. Norint užtikrinti ūkio atsparumą reikia užtikrinti sąžiningas kainas, sklandesnę maisto tiekimo grandinę ir verčių joje pasidalinimą.

Be to, žemės ūkio politika turi sustiprinti ūkininkų ekonominį atsparumą, jų padėtį maisto grandinėje, nes ji pažeidžiamiausia, ir uždrausti nesąžiningos prekybos praktikas. Todėl nesąžiningos prekybos praktikos direktyvos peržiūra yra gyvybiškai ir skubiai reikalinga. Aš labai dėkoju Komisijai, kad ji imsis šio darbo jau šiemet.

Konkurencingai įvairi Europos maisto sistema turi būti grindžiama trumpomis tiekimo grandinėmis, ypač dabar, kada yra tokie dideli netikrumai pasaulio grandinėse. Būtina stiprinti gamintojų bendradarbiavimą, kaimo verslus, ryšį tarp maisto gamybos, kaimo bendruomenių kultūrinių tradicijų, sezoniškumo, etnografinio specifiškumo ir agroturizmo. Ir šito reikia būtinai. Mūsų išrinkti deputatai iš regionų puikiai žino, kaip tai reikalinga mūsų savivaldybėse esantiems žmonėms.

Socialinis tvarumas reiškia kokybiško maisto prieinamumą visiems. Bendroji žemės ūkio politika turi užtikrinti prieigą prie saugaus, sveiko ir maistingo maisto, numatyti mechanizmus, skirtus kovoti su maisto nepritekliumi, bet taip pat su maisto švaistymu. Maisto švaistymo problema yra ant mūsų stalų, kolegos. Mes darėme diskusiją neseniai. Tai labai aktuali tema ir Lietuvai. Pieno, šviežių vaisių ir daržovių mokyklinė schema turi būti dar labiau išplėsta ir sustiprinta, apimti ir vaikų darželius, ir net senelių namus, ir panašiai. Siekime šito.

Kartų kaita yra gyvybiškai svarbi kaimo gyvybingumui užtikrinti. Tikslinė parama turi būti skirta tam, kad jaunieji ūkininkai ir nauji ūkininkai galėtų įsigyti žemės, turėti prieigą prie kreditų, taip pat prie mokslo, prie naujovių ir prie investicijų tam pagrįsti. Norint atgaivinti kaimo vietoves, reikia investuoti į infrastruktūrą, švietimą, sveikatos apsaugą. Čia teisingai buvo minėta, jeigu bus medicininės dykvietės, tai žmonės tokiose teritorijose jausis ypač pažeidžiami, ir ypač vyresnio amžiaus ūkininkai. Todėl tai yra labai aktualus dalykas.

Tiesioginės išmokos yra viena iš svarbiausių bendrosios žemės ūkio politikos priemonių, garantuojanti smulkiesiems ir vidutiniams žemės ūkio produkcijos gamintojams minimalias pajamas. Šiuo metu egzistuojantys tiesioginių išmokų skirtumai, komisare, tarp valstybių pažeidžia lygiateisiškumo ir teisingumo principus, iškraipo konkurenciją ir sudaro nevienodas galimybes ūkininkams skirtingose Europos Sąjungos šalyse. Tiesioginių išmokų suvienodinimas užtikrintų, kad visų šalių ūkininkai turėtų vienodas sąlygas gauti paramą už tą pačią veiklą.

Tiesiogines išmokas būtina atsakingai paskirstyti bei užtikrinti jas taip ir tiems, kam jų labiausiai reikia. Reikia apriboti tiesioginių išmokų mokėjimus iki, pavyzdžiui, 75 tūkst. eurų, kad būtų išvengta žemės naudmenų plotų koncentracijos ir gerbūvio susikaupimo stambiųjų ūkininkų rankose, nes dabar disproporcijos yra milžiniškos. Lietuvai tai ypač aktualu, nes Lietuvos didžiausią dalį sudaro smulkieji ir vidutiniai ūkiai *maximum* iki 150 hektarų. O kiek 1, 2, 3 ir kiek daugiau hektarų? Tokių žmonių padėtis yra labai sudėtinga.

Noriu pabrėžti, kad šiuo metu galiojantis reglamentavimas, deja, riboja ūkininkų galimybes naudotis Europos Sąjungos paramos lėšomis įsigyti žemės ūkio technikos, neleidžia ja dalintis ar naudoti tą techniką kitoms reikmėms. Pavyzdžiui, ūkininkas negali traktoriumi, kurį įsigyja už paramą, žiemą valyti sniego kelio, kas yra bendruomenės būtinybė. Tai mažina ūkininkų galimybes optimizuoti kaštus ir padidinti technikos naudojimo efektyvumą.

Be to, ribojamas smulkiųjų ūkių bendradarbiavimas. Smulkieji ir vidutiniai ūkiai galėtų kooperuotis įsigydami brangią techniką taip sumažindami individualias investicijas ir finansinę rizi-

ką. Bendras technikos naudojimas prisidėtų ir prie aplinkos tausojimo, efektyviau naudojant turimus išteklius. Dabartinių apribojimų peržiūra suteiktų ūkininkams daugiau lankstumo naudoti Europos Sąjungos paramos lėšas įsigyjant techniką, leistų efektyviau naudoti išteklius, skatintų tvaresnį ūkininkavimą ir padėtų smulkiems ir vidutiniams ūkiams išlikti konkurencingiems. Norint pasinaudoti naujomis technologijomis dažnai reikalingos nemažos investicijos. Peržengti šį slenkstį ūkininkams gali padėti tiktai kolektyvinės investicijos, tai galimybė ūkininkams veikti kartu, investuoti į bendrą infrastruktūrą ir įrengimus, tai ypač aktualu mažiesiems. Kolektyviniai projektai leidžia pasiekti didesnį poveikį su mažesnėmis sąnaudomis. Taip ES parama tampa labiau tikslinga ir naudinga ne pavieniams ūkininkams, bet visai kaimo bendruomenei ir visam sektoriui. Tai prisideda prie bendrų politikos tikslų: tvarumo, inovatyvumo ir solidarumo. Kolektyvinės investicijos taip pat padėtų efektyviau kurti trumpas maisto tiekimo grandines, mažintų priklausomybę nuo tarpininkų, didintų tiekimo stabilumą ir maisto saugumą regioniniu, lokaliu, vietiniu ir nacionaliniu lygiu. Veikdami kartu ūkiai gali efektyviau įveikti krizines situacijas, klimato kaitos poveikį, rinkos svyravimus, todėl kolektyvinės investicijos tikrai reikalingos norint padidinti sektoriaus atsparumą.

Vizija pateikia žemės ūkio ir maisto sektorių kaip patrauklų, konkurencingą ir atsparų, į ateitį orientuotą ir tokį, kuris garantuotų darbą ir pragyvenimo šaltinius kaime. Regionų Seimo nariams tai yra didelis iššūkis. Tokiems tikslams pasiekti reikalingi moksliniai tyrimai ir inovacijos, pažangių ūkininko ūkininkavimo formų prieinamumas, skaitmeninių technologijų tyrimai ir neabejotinai dirbtinio intelekto galimybių panaudojimas. Lietuva turėtų koncentruotis į tai, kaip padėti smulkiesiems ūkiams ir mūsų regionams naudojant tuos instrumentus. Todėl naujos mokymo ir konsultavimo formos, žinių perdavimas, skaitmeninimas gali iš esmės pakeisti ūkininkavimą, sumažinti ūkiuose patirtas išlaidas, paskatinti inovacijas, padidinti tvarumą žemės ūkio maisto produktų sektoriui. Šiems tikslams turi būti pakankamai lėšų, derinant įvairių finansavimo šaltinių galimybes. Svarbu, kad Europos Sąjungos bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa (tokia egzistuoja) būtų gerai suderinta su šiais žemės ūkio ir maisto tvarumo tikslais. Svarbu, kad programoje toliau būtų numatytos inovacijos maisto technologijoms, bioekonomikai, kaip čia minėta, gyvūnų gerovės standartams diegti ir gyvūnų gerovei gerinti, ekologinėms investicijoms ir dirvožemio kokybei gerinti.

Kaip kadenciją baigęs komisaras, atsakingas už maisto saugą ir sveikatą, galiu tik pasveikinti ambicingus vizijos tikslus, išlaikant aukštus Europos Sąjungos maisto saugos standartus derybose su tarptautiniais prekybos partneriais. Aš žinau, kad jūs diskutuosite MERCOSUR'e, tačiau įsipareigojimas tarptautinėse derybose preciziškai saugoti maisto saugos standartus yra kertinis akmuo ir jį komitetas būtinai tęs. Užkirsite kelią patekti į Europos rinką nesaugiam maistui arba maistui, kuris gaminamas pažeidžiant gyvūnų gerovės standartus, ekologinius standartus, socialinius standartus ir naudojant uždraustus pesticidus, ir taip toliau. Neabejotina, kad mūsų vizijoje būtų stipriai akcentuojamas biopesticidų skatinimas, to labai reikia ūkininkams. Pastaraisiais metais vis ryškiau matomi klimato pokyčiai kelia naujų iššūkių Lietuvos žemdirbiams. Komisare, dėl šylančio klimato pas mus plinta naujų kenkėjų ir atsiranda naujų augalų ligų, tačiau Lietuvoje registruojamos augalų apsaugos priemonės ne visuomet atitinka mūsų ūkininkų poreikius. Siekiant užtikrinti veiksmingesnę augalų apsaugą nuo dėl klimato kaitos atsiradusių kenkėjų, naujų ir invazinių kenkėjų ir ligų, reikia peržiūrėti augalų apsaugos produktų registravimo zonas. Efektyvesnė augalų apsauga prisidėtų prie stabilesnio derliaus. Mūsų ūkininkams būtina turėti prieigą prie šitų dalykų.

Lietuvoje tradicinis gyvulininkystės sektorius patiria daug iššūkių, kaip čia jūs jau teisingai, komisare, minėjote. Tačiau yra viena labai svarbi problema – gyvulininkystei reikia produktyvių gyvulių. Produktyvūs gyvuliai, jų kaina auga, žinoma, jie yra ir tie, kurie gali būti auginami išmetant mažiau metano ir taip toliau. Todėl būtina leisti įsigyti produktyvius gyvulius mūsų ūkininkams, nes tai reikštų padidinti produkcijos kiekį ir kokybę, taip pat sumažinti ūkininkų gamybos sąnaudas per tą laikotarpį. Todėl reikia patobulinti gyvulininkystei tinkamų finansuoti investicijų

ir išlaidų reglamentavimą, įtraukiant produktyvių gyvulių pirkimą, naujų produktyvių veislių, nes tai labai svarbu.

Grįžtant prie vienos bendros problemos, kuri susijusi su kaimo bendruomenėmis, su demokratija žemės ūkio sektoriuje, komisare, šiandien daug bėdų patiria nevyriausybinis sektorius ir jo finansavimas. Daug diskusijų, kad reikia net ir sumažinti nevyriausybiniam sektoriui skiriamą paramą iš fondų. Tačiau aš galiu drąsiai pasakyti, kad mūsų bendruomenėms, Žemės ūkio rūmams, kaimų bendruomenių nevyriausybinėms organizacijoms parama tikrai yra reikalinga, nes jos gali užtikrinti demokratinį šios vizijos legitimumą. Todėl labai norėtųsi, kad Komisija apgintų nevyriausybinio sektoriaus pozicijas ir neleistų sumažinti finansavimo šitam be galo svarbiam demokratiniam sektoriui – kitaip dalis visuomenės nepasitikės demokratijos raida, ką mes matome rinkimuose.

Apibendrinant reikia pasakyti, kad pateiktoji vizija ir jos numatomos priemonės tikrai gali prisidėti prie ūkininkams stabilių, teisingų, sąžiningų sąlygų ir efektyvios, aiškiai reglamentuotos paramos, svariai prisidėti prie Europos saugumo, tvarumo, konkurencijos, atsparumo ir klestėjimo. Ir aš linkiu jums karštų diskusijų, tokių, kokias mes dabar vykdome Europos Parlamente. Labai jums ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, mielas bičiuli. O dabar žodį suteikiu R. Budbergytei, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai, Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkei. Prašom.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkės Rasos Budbergytės kalba

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke. Gerbiami svečiai, gerbiamas komisare, gerbiamas Vyteni ir mano mieli kolegos, šiandien aš pradėsiu ne nuo žemės ūkio ir ne nuo to bus mano pradžia. Bet kalbėsiu apie tai, kad prasidėjo naujas Europos Sąjungos institucinis ciklas, naujas gyvenimas, ir apie tai, kad mums, kaip valstybei narei Lietuvai, tikrai atsiveria galimybė, tokia strateginė, kad galėtumėme sutelkti visas politines, visas mūsų pajėgas, visas mūsų pastangas, kad mes iš tiesų galėtume pasiekti tai, kad būtų įgyvendinti tie Europos Sąjungos politiniai tikslai, apie kuriuos dabar jau tam tikrą laiką, pradėjus dirbti naujai Komisijai ir naujam Europos Parlamentui, mes kalbame intensyviai, nes tie Europos Sąjungos politiniai tikslai tikrai atliepia mūsų valstybės, mūsų žmonių, taip pat ir politinius tikslus ir siekius.

Tai bus ar nebus mūsų geresnė ateitis – tiek Europos Sąjungos, tiek ir mūsų? Todėl pradėdama kalbėti tikrai noriu pasakyti, kad tos politinės gairės, kurios yra skirtos 2024–2029 metams, kur išleido Europos Komisija, yra ne tiktai kelrodis, tai yra tiesiog labai aiškus signalas. Mes nuo pat pradžios, nuo pat pradžios, noriu pabrėžti, Lietuva, turime būti prie ištakų, visų dalykų formuotojai, nes jie yra svarbūs mums, kaip valstybei narei.

Pradėsiu gal nuo to, kad Lietuvai tikriausiai pats svarbiausias dalykas, aš pakalbėsiu ir apie prioritetus, bet pats svarbiausias dalykas yra daugiametė finansinė perspektyva. Tai, apie ką kalbama gairėse, o mes balandžio 9 dieną bendrame Europos reikalų komiteto ir Užsienio reikalų komiteto posėdyje pritarėme išvadai dėl mūsų Seimo prioritetų pagal Europos Sąjungos Europos Komisijos darbo programą, iš tiesų patvirtinti arba labai aktualūs, arba aktualios visos iniciatyvos, pareikalaus labai, kaip aš sakiau, ne tiktai susitelkimo, pastangų ir dalyvavimo, bet pareikalaus labai daug Europos Sąjungos viešųjų finansų. Jau kaip gerbiamas Vytenis kalbėjo, iš tiesų tai signalizuoja, kad nuo pat pradžios Lietuva turi galvoti, kalbėti, derėtis dėl visų dokumentų, kurie yra reikalingi, kad mes galėtume naujoje daugiametėje finansinėje perspektyvoje gauti ir naudoti. Turime iš tiesų tai daryti, kaip sakoma, išmaniai, nes kokie pagrindiniai mūsų valstybės interesai? Tai turi būti užtikrintas ilgalaikis finansavimas Ukrainos paramai, Europos Sąjungos saugumui, gynybai ir kariniam mobilumui. Taip pat turi būti išlaikytas bendrosios žemės ūkio politikos finansavimas, teisinga išmokų konvergencija.

Tada truputėlį norėčiau paminėti keletą kitų prioritetų, kurie yra svarbūs ir mums, politikams, ir mūsų žmonėms. Tai – Sanglaudos politika. Ji turi išlikti ir ne kaip nors kitaip, bet turi iš-

likti viena iš esminių Europos Sąjungos solidarumo formų. Tai yra labai aktualu mums, šalims narėms, kurios turi tas išorines Europos Sąjungos sienas su agresorėmis. Turi būti atliepti mūsų, Lietuvos, prioritetai ir įsipareigojimai, kurie yra įtvirtinti Stojimo į Europos Sąjungą sutartyje. Jie turi būti jau matomi, apie juos turi būti deramasi nuo pat pradinio momento. Aš turiu omenyje Ignalinos atominės elektrinės uždarymą ir specialiojo tranzito schemą.

Socialinis teisingumas – tai yra mūsų piliečių lūkestis, todėl reikia stiprinti socialinį modelį, kad kiekvienas jaustųsi apsaugotas ne tiktai nuo karo, bet taip pat kad žmogus jaustųsi ir socialiai apsaugotas, ir teisingai apsaugotas. Todėl mes turime remti visas iniciatyvas, kurios keliaus iš Briuselio, dėl sąžiningo darbo užmokesčio, gerų darbo sąlygų, profesinio mokymo, persikvalifikavimo galimybių. Svarbiausia, mums, politikams, čia, Lietuvoje, turi tekti prisiimti atsakomybę, kad mes turime spręsti skurdo priežastis, o ne kovoti paskui jau su tomis pasekmėmis, su kuriomis kovoti yra labai sunku, nes visada pristingame viešųjų finansų.

Atkreipiu jūsų dėmesį, mieli kolegos, kad konkurencingumas yra mūsų, kaip valstybės, ūkio atsparumo pagrindas. Todėl mes savo įmones, kurios veikia globalioje rinkoje, turime labai aktyviai remti, pasinaudoti visais Europos Sąjungos finansiniais instrumentais, bendra rinka ir tomis strateginėmis Europos Sąjungos iniciatyvomis, kurios gali padėti mūsų ūkiui teisingai gyventi.

Inovacijos, technologijos, žalioji transformacija – tai yra kryptys, kuriomis jeigu mes judėsime, mes galėsime saugiau, lengviau prisitaikyti prie tos labai kintančios ekonominės aplinkos.

Saugumas, gynyba ir migracija – tai yra nedaloma ir Europos Sąjungos, ir valstybių narių atsakomybė. Mes stipriai remiame strategiją dėl Europos Sąjungos gynybos ateities, dėl pasirengimo krizėms, o migracijos politika turi būti prognozuojama, racionali ir paremta realiais mūsų valstybės poreikiais. Saugios sienos, efektyvi integracija yra būtinybė; būtinybė, o ne koks nors pasirinkimas.

Keletas žodžių apie tą žemės ūkio ir maisto sektoriaus ateitį. Tai tikrai sutinku su išsakytomis mintimis ir noriu pabrėžti, kad tai yra tikrai strateginis išlikimo klausimas. Pristatyta Europos Komisijos iniciatyva atliepia tuos visus augančius iššūkius, o Lietuva palaiko Europos Sąjungos požiūrį, kuriuo siekiama užtikrinti prieigą prie kokybiško ir įperkamo maisto visiems piliečiams; sudaro sąlygas ūkininkams gauti sąžiningas pajamas, užtikrinti ilgalaikį sektoriaus atsparumą, stabilumą ir patrauklumą. Kaip jau minėjau, mūsų, Lietuvos, strateginis tikslas yra užbaigti tiesioginių išmokų konvergencijos procesą, kad visi Europos Sąjungos ūkininkai konkuruotų vienodomis sąlygomis.

Raginame Komisiją taip pat numatyti stipresnę paramą jauniesiems ūkininkams, kad žemės ūkis jiems išliktų patrauklus. Kaip minėjo komisaras, girdėjote, kad vidurkis yra 57 metai. Tai yra labai daug.

Inovacijos, technologijų plėtra, atsparumas turi būti taip pat ir žemės ūkio modernizavimo ramsčiai, kad jis galėtų toliau klestėti. O nauji aplinkosaugos reikalavimai turi būti proporcingi, ekonomiškai pagrįsti, nemažinantys žemės ūkio konkurencingumo ir kaimo regionų gyvybingumo.

Pradėjau apie daugiametę finansinę perspektyvą. Čia tikrai ir gerbiamas Vytenis pasakė – mums tikrai neužteks Europos Sąjungos dabartinių nuosavų išteklių. Mes tikrai turime, kaip sakoma… jeigu kas nors dabar sako: ai, galime nieko ir nekeisti. Tačiau absoliučiai akivaizdu, kad jeigu norime didinti ir įgyvendinti visas tas strategijas, ar tai būtų sanglauda, ar žemės ūkis, ar maistas, ar gynyba, saugumas, ar kokie nors mums labai aktualūs didieji transporto projektai, daugiametės finansinės perspektyvos apimtis turi didėti. Be sistemos pokyčių, matyt, neapsieisime. Todėl labai raginame Europos Komisiją pateikti tokius siūlymus, kurie galėtų būti tikrai deramai valstybių narių įvertinti, dėl jų būtų apsispręsta. Ištekliai taip pat iš dalies lems mūsų tolesnės ateities sėkmę arba nesėkmę.

Gerbiamas komisare, labai ačiū, kad jūs atvykote, bet aš noriu… Jūs užsiminėte apie tam tikras naujas kryptis – bioekonomiką žemės ūkyje. Aš norėčiau, čia tiesiog esu gal paprašyta jums perduoti tai. Vis dėlto yra labai svarbus dalykas. Reikia kaip nors pabandyti, kad būtų galimybė

per Europos investicijų banką padidinti prieigą prie finansinių išteklių Europos Sąjungos ūkininkams ir Lietuvos ūkininkams, kad jie galėtų pasinaudoti tomis lengvatinėmis paskolomis. Būtent šis sektorius irgi labai lauktų, kaip sakoma, jūsų įdėmaus žvilgsnio ir piršto pridėjimo prie to.

Labai ačiū, kolegos. Aš labai kviečiu dalyvauti diskusijoje. Tikrai buvo malonu su jumis nors truputėlį apie Europos Sąjungą… Tikrai dar kartą ačiū išklausiusiems. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu pasisakyti kviečiu R. Baranovą.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, gerbiamas komisare, gerbiamas Vyteni, leiskite jums pagarsinti mūsų frakcijos poziciją šiais klausimais. Lietuvoje tiesioginės išmokos žemdirbiams yra svarbi tema, ypač kalbant apie jų suvienodinimą ir priartinimą prie Europos Sąjungos vidurkio. Lietuva, dalyvaudama derybose dėl daugiametės finansinės programos, kaip vieną iš prioritetų yra įvardinusi tiesioginių išmokų suvienodinimą Europos Sąjungos lygiu. Nepaisant to, kad po paskutinių derybų 2020 metais šis procesas pajudėjo sparčiau negu iki tol, Lietuva, kaip Latvija ir Estija, 2027 metais užsitikrins tik apie 80 % Europos Sąjungos vidutinio tiesioginių išmokų lygio. 2023–2027 metų laikotarpiu Europos Sąjungos šalių narių tiesioginėms išmokoms buvo skirta 190 mlrd. eurų. Tai sudaro apie 70 % Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos lėšų. Dirbdami vieningoje rinkoje, privalome užtikrinti vienodas konkurencines sąlygas visiems Europos Sąjungos žemdirbiams ir kaip įmanoma vienodesnį atlygį už tą patį darbą.

Lietuva, kaip Europos Sąjungos narė, siekia, kad jos tiesioginės išmokos būtų bent jau artimos vidutiniam lygiui, kuris yra gerokai didesnis nei Lietuvoje taikomos išmokos. Tai reikalauja tiek nacionalinių investicijų, tiek Europos Sąjungos paramos. Siekiant suvienodinti tiesiogines išmokas, reikia skirti daugiau lėšų mažiausioms valstybėms narėms ir remti konkrečias iniciatyvas, skatinančias tvarų vystymąsi. Kylant naujiems iššūkiams, ypač gynybos srityje, saugant rytinę Europos Sąjungos sieną, Lietuvoje trūks nacionalinių lėšų, kad būtų galima priartinti tiesiogines išmokas prie Europos Sąjungos vidurkio. Todėl būtina ieškoti papildomų Europos Sąjungos finansavimo šaltinių. Tiesioginių išmokų suvienodinimas ir priartinimas prie Europos Sąjungos vidurkio Lietuvoje yra sudėtingas, bet būtinas procesas, kuris gali užtikrinti tvarų žemės ūkio vystymąsi. Tai reikalauja tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus įsitraukimo, ypač skatinant tvarios bioekonomikos plėtrą, didesnės pridėtinės vertės žemės ūkio sektoriaus kūrimą, skaidrumo didinimą ir efektyvų ES paramos išnaudojimą. Skirtingos valstybės narės susiduria su skirtingais iššūkiais ir turi skirtingus prioritetus, todėl šiuo ypač sudėtingu geopolitinių krizių laikotarpiu, neturint atskiros bendrosios žemės ūkio politikos, kiltų pavojus, kad žemės ūkio ir kaimo plėtra nebus tvariai finansuojama. Tas darys neigiamą įtaką žemės ūkio sektoriaus konkurencingumui ir gyvybingumui, todėl naujojo finansinio laikotarpio tikslas yra užtikrinti, kad bendroji žemės ūkio politika išliktų ir drauge suteiktų valstybių narių valdžiai daugiau lankstumo. Vadinasi, valstybės narės galėtų pritaikyti politiką pagal savo specifinius poreikius ir sąlygas, o ne tik laikytis griežtų ES nustatytų bendrų taisyklių. Valstybės narės galėtų turėti daugiau galimybių pritaikyti kaimo plėtros programas, kad geriau atitiktų bioekonomikos strategijos, aukštesnės pridėtinės vertės kūrimo, vietos bendruomenių socialinius ir ekologinius poreikius, o lankstesnė tiesioginių išmokų struktūra leistų valstybėms narėms geriau atsižvelgti į vietos ūkininkų poreikius ir rinkos sąlygas. Lankstumas turėtų būti suteiktas tvarumo projektams, kad valstybės narės galėtų investuoti į tvarius ūkininkavimo metodus ir technologijas.

Svarbu visos ES lygiu reglamentuoti skaidresnę maisto tiekimo grandinę ir jos verčių pasidalijimą, skatinant visos grandinės dalyvius atviram, skaidriam dialogui, ieškant iniciatyvų iš apačios, atsižvelgiant ne tik į ekologinius, bet socialinius ir, svarbiausia, ekonominius interesus. Turime užtikrinti, kad ūkininkai negautų mažiau, negu jiems kainuoja pagaminti produkciją. Taip pat reikia: skatinti vietinius ūkininkus ir gamintojus, pavyzdžiui, per tiesioginę prekybą, ūkininkų turgus, kooperatyvus; įdiegti aiškius ženklinimo standartus, kad vartotojai galėtų lengvai žinoti, iš kur kilęs maistas ir kokios buvo jo gamybos praktikos, tai apima informaciją apie kilmę, sudėtį, maistines ir ekologines savybes; naudoti skaitmenines technologijas, kad būtų galima ste-

bėti ir analizuoti maisto tiekimo grandines; skatinti bendradarbiavimą tarp Vyriausybės, nevyriausybinių organizacijų, verslo sektoriaus ir akademinės bendruomenės, siekiant bendrų tikslų ir iniciatyvų, kad būtų užtikrintas maisto tiekimo grandinių tvarumas ir teisingumas.

Prašome kolegų palaikyti politikos iniciatyvas, tokias kaip maisto tarybų steigimas, kurios remia teisingas prekybos praktikas, užtikrina ūkininkų teises ir skatina atsakomybę maisto pramonėje. Įgyvendinant šias strategijas, galima pasiekti teisingesnę ir skaidresnę maisto tiekimo grandinę, kuri naudinga tiek gamintojams, tiek vartotojams. Taip pat svarbu sumažinti biurokratinę naštą ūkininkams Europos Sąjungos lygiu, siekiant daugiau pasitikėti jais, taip pat supaprastinti kontrolės mechanizmus, kad ūkininkai ir kontroliuojančios institucijos nepatirtų perteklinės biurokratinės naštos. Atsižvelgiant į ūkininkų atsiliepimus, reikėtų peržiūrėti ir supaprastinti esamas taisykles ir reglamentus, kurie gali būti pertekliniai arba neefektyvūs. Būtina įtraukti ūkininkų asociacijas ir organizacijas į sprendimų priėmimo procesus, optimizuoti paramos procesus, skatinti skaitmenizaciją ir naujas technologijas, peržiūrėti ir sumažinti reikalingų ataskaitų skaičių, ypač mažiems ir vidutiniams ūkiams, kurie gali patirti didelę biurokratinę ir administracinę naštą. Patikrinimo sistema turi būti pagrįsta abipusiu pasitikėjimu ir noru padėti ūkininkams. Mūsų frakcijos įsitikinimu, ūkininkai tiek vertybiškai, tiek pragmatiškai yra arčiausiai gamtos, todėl turime užtikrinti galimybes jiems pelningai dirbti, kartu saugant mūsų visų turtą – dirvą, vandenį ir biologinę įvairovę. Ačiū, kolegos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Toliau pasisakyti kviečiu Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narį K. Starkevičių. Prašau, kolega.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, kolegos. Ačiū už galimybę pasisakyti. Gaila, kad gerbiamas K. Hansenas jau išvyko, bet vis tiek tikiuosi, kad ir mūsų mintys bus perduotos. Iš tikrųjų praėjusiu ir šiuo finansavimo laikotarpiu Europos Sąjungos bendroji žemės ūkio politika Lietuvoje ir Europoje patyrė visišką fiasko. Tai rodė ir streikai, kurie nuvilnijo per visą Europos Sąjungą, pernai sausį buvo ir Vilniuje. Europos Sąjunga po streikų pradėjo keisti savo politiką, bet po padarytos žalos yra sunkiai sugrįžtama. Gaminančių žemdirbių pajamos katastrofiškai mažėja, jaunimas bėga iš kaimo, trūksta darbuotojų, biurokratinė našta tapo nepakeliama, bankai nefinansuoja jaunųjų ūkininkų, investicijos į žemės ūkio sektorių mažėja.

Paskutinius 4 mėnesius teko dirbti žemės ūkio ministru ir tada jau susitikti su naujuoju komisaru. 2024 metų rugpjūčio–lapkričio mėnesiais stengiausi ištaisyti tiek Europos Komisijos, tiek mūsų pastarojo meto klaidas. Tuo tikslu inicijavau net kelis strateginio plano pakeitimus, pasirašiau virš 100 įsakymų, mažinančių biurokratinę naštą, skyriau papildomų finansų ūkininkų projektams paremti. Mano iniciatyva buvo pradėtos rengti iš esmės naujos deklaravimo taisyklės 2025 metams. Čia iš tikrųjų noriu padėkoti ir naujam komisarui, nes ne vieną posėdį turėjome kartu, kad strateginio plano keitimai, kuriuos mes pateikėme, faktiškai visi pajudėjo ir dabartinis ministras juos jau užbaigė. Bet tai tik gaisro gesinimas, kibiras vandens ant degančio žemės ūkio pastato. Galima ir toliau taip gesinti gaisrą: taisyti reglamentus, direktyvas, įstatymus, įsakymus, išbraukti perteklinius reikalavimus, bet šis kelias ilgas, duobėtas, o rezultatas – menkas. Bijau, kad ir to menko rezultato šiandien daugelis vis dar išdrįstančių imtis ūkininkauti gali nesulaukti.

Reikia esminių Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos pokyčių, reikia grįžti prie mūsų šaknų, reikia dar ir dar kartą perskaityti Romos sutarties žemės ūkio dalį. Aš ją kolegoms ir priminsiu. Pirmiausia, didinti žemės ūkio našumą, skatinti technikos pažangą, užtikrinti racionalią žemės ūkio gamybos plėtrą bei optimalų gamybos veiksnių, ypač darbo jėgos, panaudojimą. Užtikrinti tinkamą žemės ūkio bendruomenės pragyvenimo lygį, ypač didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų individualias pajamas. Stabilizuoti rinkas, užtikrinti maisto produktų prieinamumą, užtikrinti, kad maisto produktai vartotojus pasiektų priimtinomis kainomis. Akivaizdu, kad, švelniai tariant, yra nukrypta nuo šių tikslų, net į strateginius dokumentus, pavyzdžiui, Nacionalinį energetikos ir klimato veiksmų planą, yra įrašytas tikslas sumažinti galvijų skaičių. Kur logika? Jau ir taip Lietuvoje sutartinių gyvulių skaičius 100 hektarų žemės ūkio naudmenų sudaro tik 25, kai Europos Sąjungoje vidutiniškai sudaro 73, arba beveik tris kartus daugiau nei Lietuvoje. Ar tai atitinka Romos sutartį, ant kurios sudėti visų Europos Sąjungos šalių vadovų parašai?

Žaliasis kursas užprogramavo žemės ūkio produkcijos sumažėjimą net 25 % ir maisto produktų brangimą. 2024 metais žemės ūkio produkcijos, skaičiuojant 1 hektarui žemės ūkio naudmenų, Europos Sąjungoje vidutiniškai buvo pagaminta už 2 tūkst. 904 eurus. Lietuvoje – už 1 tūkst. 206 eurus, arba 2,4 karto mažiau. Tiesioginės išmokos Lietuvoje 2024 metais – 209 eurai, Europos Sąjungoje – 267 eurai. Europos Komisija suplanavo, kad 2027 metais tiesioginės išmokos Lietuvoje sudarys 215 eurų. Vėlgi noriu paklausti, kaip tai atitinka Romos sutartį? Atsižvelgdamas į visa tai, į žaliąjį kursą, tokį kursą, koks jis buvo, vertinu kaip Europos Sąjungos ir Lietuvos priešų tam tikrą provokaciją, siekiant sužlugdyti ekonomiką ir žmonių pasitikėjimą Europos Sąjunga ir mūsų valstybe.

Ką siūlome daryti? Tai siūlau visiškai naują trijų žingsnių programą, kurią būtina pradėti diegti ne 2030 metais, 2050 metais, o šiandien. Ir svarbiausia, čia ne iš vieno pranešėjo jau nuskambėjo, kad būtina išsaugoti bendrąją žemės ūkio politiką. Tam visiškai pritariu.

Pirmas punktas – visiškas žemės ūkio skaitmenizavimas. Dirvožemio agrotechniniai tyrimai, gyvas (*live*) pasėlių vaizdas iš kosmoso, ligų, kenkėjų, gyvulių produktyvumo nuolatinis monitoringas, išankstinis perspėjimas apie sausras, liūtis, karščio bangas, kenkėjų antplūdžius. Išmani technika ir įrenginiai žemdirbiams, galintys apdoroti, panaudoti skaitmeninę informaciją išmanūs tręštuvai, purkštuvai, srutų skleistuvai, sėjamosios, melžimo robotai, šėrimo robotai, elektroniniai piemenys ir taip toliau, dirbtinis intelektas kaip ūkio agronomas, veterinaras, zootechnikas, vyriausiasis buhalteris, technikos prižiūrėtojas.

Visiškai naujas požiūris į biurokratiją ir kontrolę. Pasėlių deklaravimas. Ūkininkas daro darbus, naudingus ir ūkiui, ir aplinkai, o dirbtinis intelektas vertina atliktą gėrį ir apskaičiuoja išmokas. Bet netaikomos jokios baudos, atsisakoma patikrų vietoje, nes praktika rodo, kad jos yra labai neobjektyvios ir sudėtingomis taisyklėmis žmonės nebesugeba tokių patikrų atlikti kokybiškai. Atsisakyti bet kokių derinimų su institucijomis dalyvaujant žmonėms, viską automatizuoti, kad leidimą fermai statyti ūkininkas gautų per mėnesį, kaip gauna ir kitose šalyse, bet tam reikalingas skaitmenizavimas, toks, kaip galima sakyti…

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas!

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). …pas mus irgi yra kai kuriose vietose, tai laisvosiose ekonominėse zonose, tai veiktų.

Ir trečias punktas – užtikrinti reikiamą žemės ūkio finansavimą. Iš vienos pusės – parama, iš kitos pusės – ilgalaikiai kreditai. Kaip vienam ūkininkui įsigyti žemės ir pasistatyti sandėlį, jei bankas kreditą duoda *maksimum* dešimčiai metų? O dažniausiai visai neduoda. Pabandykite grąžinti kreditą žemei per dešimt metų, kai per metus reikia mokėti 1 tūkst. 100 eurų… per metus.

Europos Komisija pripažino, kad Europos Sąjungos žemės ūkiui trūksta 62 mlrd. eurų investicijų. Skaičiuoju paprastai: Europoje – 159 mln., Lietuvoje – 3 mln. hektarų žemės. Lietuvai trūksta 1,2 mlrd. eurų. Įvertinus mūsų atsilikimą ir norint pasiekti, kad pajamos iš 1 hektaro žemės ūkio naudmenų atitiktų Europos Sąjungos vidurkį, pavyzdžiui, 2 tūkst. 904 eurus, mums reikia gauti 2 mlrd. eurų: 1 mlrd. eurų – perdirbimui ir 1 mlrd. eurų – investicijoms į mūsų ūkius.

Štai kokie darbai laukia Europos Komisijos ir mūsų visų ateityje, jei norime, kad kaimas išliktų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu kviečiu pasisakyti K. Mažeiką. Kolegos, prašyčiau dėmesio, nes jūsų pokalbiai pakraščiuose kartais girdisi daugiau negu kalbančio tribūnoje.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai turbūt kolegos savo diskusijomis lygiai taip pat palydėjo komisarą ir galbūt dabar aptarinėja jo kalbą, tačiau tikrai gaila, kad jis negali girdėti ir frakcijų pasisakymų, kas turbūt yra pakankamai svarbu, nes aš, pasisakydamas Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu, turbūt išsakysiu ir Kaimo reikalų komiteto poziciją. Mes visai neseniai komitete svarstydami šią viziją išreiškėme tikrai aiškią poziciją dėl bendrosios žemės ūkio politikos, kad ji turi vis dėlto išlikti tinkamai finansuojama, lanksti, supaprastinta ir orientuota į dviejų ramsčių sistemą. Biudžetas, paramos supaprastinimas yra tos būtinos sąlygos, leidžiančios ūkininkams užtikrinti stabilumą ir orų gyvenimą.

Aišku, vizijoje pasigendame konkretumo dėl pačių priemonių, dėl siūlomų priemonių, finansavimo šaltinių ir jų masto. Taip pat būtinas didesnis krizių valdymo mechanizmas, kad ūkininkai galėtų veikti stabiliai net ir nepalankiomis sąlygomis, kurių, kaip matome, kasmet vis daugėja ir jų nuspėti iš esmės neįmanoma.

Ypatingą dėmesį norėčiau atkreipti į turbūt jau daug metų keliamą strateginį tikslą, tai yra kuo greitesnį tiesioginių išmokų išorinės konvergencijos proceso užbaigimą, kad užtikrintume vienodas ir sąžiningas konkurencines sąlygas visiems Europos Sąjungos valstybių narių ūkininkams. Jau daugiau nei du dešimtmečius Lietuvos ūkininkai, vykdydami vienodus reikalavimus ir įsipareigojimus siekiant bendrosios žemės ūkio politikos tikslų, gauna mažiausias tiesiogines išmokas visoje Europos Sąjungoje. Tokia situacija akivaizdžiai neatitinka pamatinių Europos Sąjungos solidarumo ir teisingumo principų. Aišku, geopolitiniai, klimato, aplinkosauginiai ir ekonominiai iššūkiai visų šalių ūkininkus veikia vienodai, todėl bendrosios žemės ūkio politikos priemonės turi būti taikomos vienodomis sąlygomis.

Pabrėžiame, kad žemės ūkio sektoriaus pagrindas buvo ir turi išlikti maisto gamyba, todėl vertindami Europos Sąjungos politines žaliojo susitarimo siekiamybes ir aplinkosauginius reikalavimus pabrėžiame, kad dalis priemonių vis dėlto yra netaiklios siekiant šių ambicingų tikslų ir sukelia neigiamų pasekmių ekonominei veiklai žemės ūkio srityje bei apsirūpinimui maistu.

Aišku, negalime nekalbėti ir apie žemės ūkio ateitį, kalbėdami negalime pamiršti platesnio geopolitinio konteksto ir solidarumo su Ukraina. Lietuva tvirtai ir nuosekliai remia Ukrainos kovą už laisvę, europietišką kelią ir vertybes. Turbūt esame vieni iš pirmųjų, kurie inicijavo žemės ūkio produktų, pašarų importo iš Rusijos ir Baltarusijos draudimą. Seimas yra priėmęs ir atitinkamą rezoliuciją, ir įstatymą. Kartu su Lenkijos, Ukrainos parlamentais Varšuvoje aptarėme trišalę deklaraciją ir ją pasirašėme. Tai yra iš tiesų turbūt pavyzdys, kuriuo keliu reikia eiti.

Kalbant apskritai apie iššūkius, turbūt norėtųsi palinkėti turbūt ir komisarui, ir mums čia visiems, kad vis dėlto neturime pamiršti, kad mūsų žemdirbiai, besikeičiant politiniams ciklams, turi ir tų vidinių iššūkių. Prieš tai kalbėję kolegos dešinieji, kurie prieš tai ketverius metus turėjo Žemės ūkio ministeriją savo kuruojamų sričių lauke, vis dėlto, mano manymu, žengė du žingsnius atgal. Mūsų ūkininkams šiandien prisitaikyti ir išlaikyti konkurencines sąlygas su aplinkinių šalių ūkininkais yra ypač sunku, nes turbūt fiasko patyręs pelkių projektas ir visi kiti finansų perskirstymo įrankiai tikrai davė priešingą efektą. Matant tai, kad net ir nė vienos paraiškos nėra gauta šiandien, tos lėšos nedavė jokio rezultato. Mūsų ūkininkai tikrai yra dviem žingsniais atsilikę nuo kitų šalių ūkininkų, kalbant apie prisitaikymą, konkurencingumą, gamybos efektyvumą ir kitas priemones, kurias buvo galima įdiegti.

Taigi kalbant apie ateitį tikrai norėtųsi palinkėti susitelkimo. Džiugu, kad žemės ūkis yra Vyriausybės programoje pripažįstamas ir artimiausiu metu bus pateikti projektai, kad tai vis dėlto yra strateginė ūkio šaka, kad negalime vieno ar kito asmens norų iškelti aukščiau visos šakos pozicijos ir krypties, nes pasekmės yra skaudžios, ką ir matome ūkių mažėjimo, finansinių galimybių ir turbūt šeimų ir ūkių finansinio išgyvenamumo akivaizdoje šiandien.

Taigi, kolegos, tikrai kviečiu susitelkti. Bendroji žemės ūkio politika yra tik pradžia tų tikslų, kurių reikia siekti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu kviečiu pasisakyti V. Čmilytę-Nielsen. Prašau, kolege. Ir dar kartą paprašysiu, kolegos, dėmesio!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš pasinaudosiu šiuo suteiktu laiku, kad pakalbėčiau labiau apie bendrus Seimo darbo prioritetus ir jų koreliaciją su europine darbotvarke. Liberalai Seimo darbotvarkėje išskiria tris esmines sritis: tai saugumo ir gynybos stiprinimas, ekonominis vystymasis ir konkurencingumo didinimas, ir liberalios demokratijos stiprinimas bei dėmesys žmogaus teisėms. Mes, liberalai, manome, kad Europos Sąjungos strateginis tikslas – tapti stipresniu, globaliu veikėju, gebančiu ginti savo vertybes tarptautinėje arenoje. Tam reikia aktyvesnės užsienio politikos, bendros gynybos stiprinimo ir strateginės nepriklausomybės nuo trečiųjų šalių energetikos, technologijų ir kitose srityse.

Kalbant apie Europos saugumą, tai visų pirma nuosekli karinė ir kitokia pagalba Ukrainai bei spartus savų pajėgumų vystymas ir stiprinimas. Be kita ko, Europos Sąjunga galėtų inicijuoti tarptautinį karo nusikaltimų tribunolą Rusijos nusikaltimams tirti – tai būtų aiški politinė žinia, kad Europos Sąjunga nepritaria nebaudžiamumui, ir stiprintų tarptautinės teisės autoritetą. Suprantama, būtina spartinti Ukrainos eurointegracijos procesą, kaip ir Moldovos, bei didinti paramą Armėnijos posūkiui į Vakarus. Didindama Europos išlaidas gynybai ir užtikrindama ilgalaikį karinių pajėgumų tvarumą, Europos Sąjunga turėtų sparčiau investuoti į naujas technologijas, efektyviau bendradarbiauti su gynybos pramone, kuriant modernią ginkluotę, ir koordinuoti veiksmus tarp valstybių narių. Mūsų parlamente svarstant galimas mokesčių reformas mes, liberalai, siekiame, kad per mokestinius pakeitimus gaunamos pajamos būtų tikslingai ir visos skiriamos gynybos poreikiams. Europos mastu būtina atsakyti į geostrateginius klausimus, koks likimas laukia transatlantinio ryšio, koks JAV vaidmuo ir kur. Europos interesas būtų derėtis su JAV dėl jos pajėgų išsaugojimo čia ir didinimo, suprantama, didinant tuo pat metu ir savo pačių gynybinius įsipareigojimus. Reikia apibrėžtumo ir mūsų santykiuose su Kinija, kuri remia Rusiją jos kare prieš Ukrainą. Mes sveikiname Europos Komisijos žingsnius į ekonomikos ir kitų sričių dereguliaciją, biurokratinių taisyklių naštos mažinimą. M. Dragio parengtoje Europos Sąjungos konkurencingumo ateities ataskaitoje Europos konkurencingumas, o kartu ir jos finansinė ateitis buvo susieta su keletu veiksnių. Vienas svarbiausių – ribojančių reguliavimų ir draudimų naštos mažinimas. Jos peržiūrėjimas užtikrintų ekonomikos plėtrą, taip pat ir gynybos srityje. Beje, toks mažinimas atpigintų valstybių biurokratijas, išsaugotų socialinę įtrauktį ir didintų Europos Sąjungos konkurencingumą.

Grįždama prie nacionalinės darbotvarkės ir mūsų parlamento darbo, pabrėžčiau mums, liberalams, ypač svarbią liberalios demokratijos stiprinimo liniją ir su tuo susijusį klausimą – žmogaus teises. Rusijos karas prieš Ukrainą – tai mėginimas sunaikinti demokratiją, laisvą žmonių apsisprendimą, teisės viršenybę. Šiandien Ukraina gina Europą nuo tos alternatyvos, kurioje nėra nei pilietinių teisių, nei nuomonių įvairovės, nei žodžio laisvės, nei teisės viršenybės. Bet būtų klaida manyti, kad galime jaustis absoliučiai saugūs dėl visų šių pamatinių vertybių mūsų šalyje. Liberali demokratija kasdien patiria antpuolius ir mėginimus ją griauti, ir mes, liberalai, manome, kad apsaugoti vertybes, dėl kurių ir skiriamės nuo agresoriaus iš Rytų, yra bene svarbiausias mūsų tikslas šalies viduje ir šios kadencijos Seimo pagrindinis uždavinys. Todėl nuosekliai pasisakysime už lėšų skyrimą gynybai ir saugumui, pilietinės visuomenės stiprinimą, lyčių lygybę, tautinių mažumų teises, neproporcingų draudimų atsisakymą ir faktais grįstą politiką ir, kaip jau ne kartą esu akcentavusi, kviesime parlamentines partijas ieškoti ilgalaikių susitarimų dėl gynybos finansavimo, dėl užsienio politikos pagrindinių principų, taip mūsų politikai suteikdami solidumo, nuspėjamumo, o visuomenei – stabilumo ir saugumo jausmą, kuris šiuo metu yra ypač svarbus. Dėkoju už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū, kolege. Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu kviečiu B. Ropę. Prašau.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena visiems. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komisaro, deja, nėra. Tikiuosi, kad jisai nuvyko pas žemdirbius, kur jam tiesiogiai bus išsakyti klausimai ir problemos, kurias reikia spręsti. Bet džiugu, kad dalyvauja Europos Parlamento narys ponas Vytenis, jis tikrai, matyt, ką reikės, atsirinks ir perduos.

Tokie žodžiai kaip „supaprastinimas“, „skaidrumas“, „biurokratija“, „lygiateisiškumas“ labai dažnai skamba iš tribūnų, taip pat ir iš Europos, bet, deja, dažnai reikiamų sprendimų nebūna. Todėl iš tikrųjų dabar situacija labai palanki, nes jau pateiktas komunikatas, kaip turėtų būti kuriama nauja bendroji žemės ūkio politika. Tikiuosi, jau šiais metais netrukus bus pateiktas ir pats pirminis projektas, ir nauja finansinė perspektyva. Tai būtent šiais metais prasideda galimybės diskutuoti ir išspręsti tuos klausimus, kurių iki šiol nepavyko išspręsti.

Aš gerai prisimenu diskusijas Europos Parlamente, nes teko dirbti Žemės ūkio ir kaimo reikalų plėtros komitete. Kartu su kolega J. Oleku bandėme įtikinti Parlamente, kad reikia baigti išspręsti išmokų suvienodinimo klausimą, ir buvęs komisaras ponas J. Voicechovskis buvo viešai

pasižadėjęs, kad jis per savo kadenciją tą klausimą išspręs. Bet, deja, klausimas buvo užduotas, o sprendimo nėra.

Ir kitas dalykas, reikia pripažinti, kad ne laiku buvo parengta dabar galiojanti bendroji žemės ūkio politika, dvejais metais vėlavo Parlamentas ir tokiu būdu, perduodant daug teisių ir įgaliojimų valstybėms narėms, atskiros valstybės narės, tokios kaip Lietuva, sakykime, pagadino europinę mintį ir įkėlė labai daug nacionalinių reikalavimų, kurie tikrai Lietuvoje, sakykime, bendrąją žemės ūkio politiką padarė labai sudėtingą, sunkiai prieinamą ir komplikuotą.

Noriu paminėti keletą klausimų, kuriuos, mano manymu, reikėtų dabar jau bandyti galutinai išspręsti. Tai tiesioginių išmokų išorinė konvergencija, apie kurią buvo kalbėta. Bet noriu pasakyti du aspektus. Vienas dalykas – kad mes prastai susiderėjome 2004 metais, stodami į Europos Sąjungą, ir sutikome su tuo pasiūlymu skirti tiktai 20 % nuo Europos Sąjungos vidurkio. Deja, dėl to ir turime šitą problemą, nes neužfiksavome dokumente, kada jos turi būti sulygintos, nors Europos Vadovų Taryba priėmė sprendimą, kad išmokos turi susilyginti 2013 metais. Deja, turime 2025 metus, ir pavyko pasiekti tiktai tiek, kad iki 80 % lygio dabar yra padidintos išmokos. Tai iš tikrųjų klausimas labai aktualus ir svarbus.

Negana to, Lietuvos žemdirbiai, 2018 metais neapsikentę tokio antrarūšio vaidmens, surinko net 52 tūkst. parašų ir pateikė peticiją Europos Parlamentui. Ta peticija kol kas neuždaryta, jinai pripažinta kaip teisėta ir teisinga. Aš kviesčiau ir komisarą, ir Parlamento narius pasirašyti tą peticiją. Tai bus pavyzdys, kad iš tikrųjų tą klausimą reikia spręsti, o ne tiktai žodžiais kalbėti. Tikrai būtų svarbus dalykas.

Antras momentas, kurį norėčiau paminėti, yra tai, kad kuo toliau, tuo prastesnė situacija žaliavos gamintojų, žemdirbių, ūkininkų. Ir jau ateina laikas Europos Sąjungos teisės aktais apibrėžti, kad žaliavų, žemės ūkio produktų gamintojui mokama supirkimo kaina turi būti aukštesnė negu gamybos savikaina. Aš džiaugiuosi, kad dabartinė Vyriausybė tą klausimą įsirašė į savo programą, bet tikiuosi, kad tai bus padaryta ir nacionaliniu lygiu, ir europiniu lygiu, nes į tokią gamybos savikainą būtina įskaičiuoti viską: tiek išlaidas įsigytiems pašarams, tiek pašarų ruošimui, sėklos, trąšos, augalų apsaugos produktai, gyvulių priežiūros išlaidos, veterinaro, apsėklinimo paslaugos, technikos, pastatų priežiūra ir taip toliau. Europos Sąjunga turi ir ūkio apskaitos duomenų tinklą, kuris gali būti panaudotas būtent savikainai apskaičiuoti ir palyginti.

Būkime sąžiningi prieš save pačius: ūkininkas yra silpnoji maisto tiekimo grandinės dalis. Bet be ūkininko visa grandinė subyrės, jeigu nebus žaliavos. Tad užsiimkime rimtai ir apsaugokime jį nuo nesąžiningo kitų grandinės dalyvių elgesio, kad apsaugotume galutinį vartotoją nuo maisto produktų trūkumo ir nuo maisto produktų kainų.

Lietuvoje vienas iš sektorių, kuriam tokio reguliavimo labai reikia, yra pieno sektorius. Kaip žinoma, karvių skaičius Lietuvoje nuo 2004 metų iki 2025 metų sumažėjo 57 %. Karvių laikytojų nuo 2004 metų sumažėjo 92 %. Tai matome, kaip traukiasi šitas sektorius. O kas yra žemės ūkis be gyvulininkystės? Faktiškai lieka dykynės.

Na, ir dar vienas iš aspektų, kurį norėjau paminėti, būtent derinant klausimus su žemdirbiais, labai gerai prisimenu, kada Lietuvos žemdirbiai buvusio ministro buvo išvaryti iš Žemės ūkio ministerijos kaip lobistai. Žemdirbių sąjungos, Ūkininkų sąjunga, Bendrovių asociacija ėjo į teismus ir teismuose pripažino, kad jie buvo neteisėtai išvaryti, jie nėra jokie lobistai, jie yra partneriai, o partnerystė buvo ir yra numatyta reglamente. Vadinasi…

PIRMININKAS. Kolega, laikas jūsų!..

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). …buvęs žemės ūkio ministras nesilaikė reglamentų.

Na, ir paskutinis dalykas, dėl ko labai išgyvenu ir norėčiau, kad tai įvyktų, kad bendroji žemės ūkio politika ir ateityje turėtų savo atskirą fondą bendroje finansinėje perspektyvoje, kad nebūtų suplakama į vieną krūvą. Sėkmės. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū visiems pasisakiusiems. Tikėkimės, kad mūsų ūkininkų ir politikų bendromis pastangomis Europos ir Lietuvos žemės ūkis toliau gamins saugų ir pakankamą maisto kiekį. Kolegos, diskusijos baigtos.

Prieš tvirtinant darbotvarkę visų jūsų vardu noriu čia į priekį pakviesti mūsų kolegą L. Savicką, kuris neseniai šventė savo labai gražų ir apvalų jubiliejų, ir jūsų vardu jį pasveikinti. (*Plojimai*)

11.27 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Kolegos, šios dienos darbotvarkė. Ar būtų kokių pasiūlymų? Prašau, R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašom išbraukti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą Nr. XIVP-3761 ir lydimąjį – Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3762.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, balsuojame.

Balsavo 93 Seimo nariai: už išbraukimą – 72, prieš – 11, susilaikė 10. Klausimas išbrauktas. Ar kitų pasiūlymų nėra? Galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei? Pritarta, ačiū.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas R. Šukys. Prašau, kolega.

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, *NAF*). Gerbiami kolegos, toliau dirbame pagal plenarinių posėdžių darbotvarkę, kurią ką tik patvirtinome.

11.29 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 9, 13[1], 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118(3) (*priėmimas*)

Gamtinių dujų įstatymo 2, 9, 13[1], 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Prašom. Tribūnoje gerbiama B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). (…) Gamtinių dujų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Galime priimti pastraipsniui. Ar yra pasiūlymų dėl straipsnių?

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra.

PIRMININKAS. Yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė buvo pritarti. Šiuo atveju komiteto pasiūlymas…

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime, kolegos, taip pat pritarti bendru sutarimu? Gerai, dėkui. Tuomet, kolegos, ar galime apsispręsti bendru sutarimu?..

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Ne viskas dar.

PIRMININKAS. Dėl 1 straipsnio.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Dėl 1 straipsnio – taip.

PIRMININKAS. Tai aš ir norėčiau pasiūlyti. Nėra prieštaraujančių. Tuomet 1 straipsnis priimtas.

Toliau pastraipsniui. Dėl 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra. Prie 7 straipsnio prieisime, iki 7 straipsnio. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiems straipsniams? Dėkoju.

Dėl 7 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė. Prašom, gerbiama pranešėja.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Tai nėra tapatūs straipsniai, nes skirstymo sistemos operatoriai prijungia… pagal energetikos ministro nustatytą tvarką. Tam pritarta bendru sutarimu. Balsavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Taip, balsuoti dėl to nereikia. Komiteto pozicijai pritariame.

Toliau vėlgi Teisės departamento pasiūlymas dėl 7 straipsnio 5 dalies. Prašom pagarsinti komiteto poziciją.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti šiai komiteto pozicijai? Nebalsuojama šiuo atveju.

Dėl 8 dalies taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Taip, komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tuomet nebalsuojame. Pritarta.

Dėl 9 dalies taip pat yra Teisės departamento pastaba. Komitetas…

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Pritarė.

PIRMININKAS. Apsvarstėme visus komiteto sprendimus dėl šio straipsnio. Ar galime priimti visą 7 straipsnį? (*Balsas salėje*) Taip, turime.

Dėl balsavimo motyvų. Jei dėl 7 straipsnio, tai už – S. Bucevičius. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Pirmininke, atsiprašau, aš dėl viso norėsiu kalbėti, tai ne dėl straipsnio. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Šiuo atveju taip ir reikėtų užsirašyti. Ar galime 7 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Gerai, dėkui. Pritarta.

8 straipsnis. Dėl jo taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti komiteto poziciją.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Pritarta komiteto nuomonei bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime priimti 8 straipsnį, atsižvelgdami į tai, kad komitetas nepritarė Teisės departamento pastabai? Bendru sutarimu, ačiū. Dėl 9 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkui, prieštaraujančių nėra. Dėl 10 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta bendru sutarimu.

Dėl 11 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komiteto pozicija. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šiuo atveju galime priimti bendru sutarimu 11 straipsnį? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, dar yra dėl 11 straipsnio pastabų. Šiuo atveju dar dėl 3 dalies yra Teisės departamento. Komiteto pozicija. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl 4 dalies taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Teisės departamento išvadai pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai pranešėjai. Gerbiami kolegos, ar galime 11 straipsnį priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta, dėkoju. Pastraipsniui priimta. Dėl balsavimo motyvų užsirašiusiųjų… S. Bucevičius. Pageidavote dėl viso įstatymo projekto. Prašom, motyvai už.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Pirmininke, ačiū. Kolegos, matau, kad prieš nėra. Dėkoju komitetui. Bendru sutarimu visoms pataisoms pritarta. Iš tikrųjų mes šiuo įstatymu lengvinsime žmonėms prisijungimo kaštus, todėl dar kartą visiems dėkui ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šiuo atveju daugiau dėl balsavimo motyvų pasisakyti nėra užsirašiusiųjų. Taigi, balsuojame dėl viso Gamtinių dujų įstatymo 2, 9, 13^1, 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Gerbiami kolegos, balsavo 115 Seimo narių: už – 111, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės… (*Balsai salėje*) Atsiprašau, dėl vedimo tvarkos – gerbiamas S. Kairys. Prašom. (*Šurmulys salėje*) Atsiprašau. Aš norėčiau prašyti pakantumo man, nes šiandien mano debiutas po 16 metų vėlgi čia pirmininkaujant. (*Plojimai*) Visų kolegų, dovanokite, gal dar ir nepažįstu, tai labai greitai išsiaiškinsime. Taip, gerbiamas J. Šuklinas – dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. ŠUKLIN (*LSF*). Laba diena, kolegos. Labai norėčiau paprašyti pasveikinti jauniausius mūsų šiandienos lankytojus – Santariškių vaikų lopšelio-darželio vaikus (jie savo darželyje turi net savo seimą ir prezidentę, šiandien prezidentė irgi kartu atvyko) ir svečius iš Vokietijos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Taip, dėkoju. Dar dėl vedimo tvarkos gerbiamas A. Radvilavičius. Prašom. Sekundę, dar ne visi mikrofonai man įsijungia.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš taip pat norėčiau pasveikinti: šiandieną atvyko į Seimą Panemunės apygardos rinkėjų grupė. (*Plojimai*)

11.40 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-189(2) (*priėmimas*)

PIRMININKAS. Tuomet dėkoju ir galime pereiti toliau prie darbotvarkės klausimų svarstymo. Elektros energetikos įstatymo 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-189. Priėmimo stadija. Vėlgi svarstome, kolegos, pastraipsniui. 1 straipsnis. Yra Seimo nario V. Ąžuolo pasiūlymas. Prašom pristatyti gerbiamą Seimo narį.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų, pasiūlymo esmė yra labai paprasta – apsaugoti pažeidžiamus vartotojus. Komitete įvyko įdomi situacija: nubalsavo už pasiūlymą, kad apsaugotume tuos, kurie viršijo 1 tūkst. kilovatų, kad nebūtų išmesti, bet komitetas nebalsavo, kad apsaugotume pažeidžiamus vartotojus, kad, kai jie praranda statusą mėnesiui, 2 ar 3 mėnesiams, nebūtų išmesti iš visuomeninio tiekimo. Tai tikrai siūlau balsuoti už ir apsaugoti pažeidžiamus vartotojus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama pranešėja, prašom komiteto poziciją pristatyti.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – nepritarti šitam siūlymui, nes tiesiog yra kitas siūlymas, kuriam komitetas buvo pritaręs, kuris apima platesnį vartotojų ratą. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš – 1, susilaikė 9.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, priėmimo stadijoje reikia, kad iniciatoriaus pasiūlymui pritartų 29 Seimo nariai, paremtų. Ar yra salėje 29 Seimo nariai? Gal balsuojame, kolegos? Prašom balsuoti, kas paremia, palaiko, kad būtų svarstoma.

Deja, pasiūlymas nesulaukė paramos, todėl nebus dėl jo balsuojama.

Taip pat yra kitas pasiūlymas L. Kukuraičio ir J. Zailskienės. Komiteto pozicija. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto pozicija yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu, dalyvavo 11 komiteto narių.

PIRMININKAS. Kadangi mane patikslino, kad autoriai turėjo pristatyti, tai prašom, kas pristato? Gerbiamas L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kartu norisi padėkoti ir Seimui už tai, kad kelioms dienoms atidėjome šį projektą dėl to, kad galėtume pateikti šį siūlymą, bei Ekonomikos komitetui, Energetikos ministerijai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kad galėtume įtraukti dar ir šią grupę. Tai yra turbūt vienintelė grupė, kuri nebuvo įtraukta, o turėjo būti įtraukta, nes tai yra senatvės pensininkai, kurie gauna mažiausias išmokas. Yra teisinga, kad jie taip pat būtų šitame sąraše. Tai labai ačiū Ekonomikos komitetui, kad suprato skirtumą nuo kitų pažeidžiamų grupių, kurios įtrauktos į šį sąrašą, ir šalpos pensijų gavėjai yra įtraukiami į pažeidžiamų elektros energijos vartotojų sąvoką. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kadangi taip pat galioja ta pati sąlyga, ar yra 29 remiantys Seimo nariai, prašom balsuoti. (*Balsai salėje*) Remiančių yra 29, tuomet tęsiame toliau dėl motyvų. Už – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš ne visai esu už, bet tai taiso situaciją, bent kažkiek apsaugo pažeidžiamus asmenis. Pirmasis pasiūlymas, kurį buvo pateikęs V. Ąžuolas, apėmė visas grupes ir būtent sąvoka „pažeidžiamas elektros energijos vartotojas“ būtų suteikusi galimybę visiems pažeidžiamiems buitiniams vartotojams *likti visuomeniniame tiekime*. Bet šiuo atveju šis kolegų pasiūlymas taiso bent kažkiek ir asmenys, kurie gauna šalpos kompensacijas ir šalpos senatvės pensijas, galės *likti visuomeniniame tiekime*, nors tų apribojimų, jiems taikomų kriterijų tikrai yra per

daug. Mes nustatome ir 1 tūkst. kilovatų suvartojimą per metus, ir bus administraciniai kaštai vertinti vartotojus pagal atskiras socialines grupes. Man atrodo, kad liberalizavimas yra ne tam, kad mažiausias pajamas turintys žmonės būtų priversti pasirinkti elektros energijos tiekėją, būtų atimama jų pajamų dalis, bet kad suteiktume galimybę visiems pasirinkti. Toks būdas bent kiek pagerinti šių socialiai pažeidžiamų asmenų situaciją pasirenkant arba… tai yra sudarant galimybę *likti visuomeniniame tiekime* bent kiek sprendžia problemą. Bet iš esmės iš tikrųjų tai apims nedidelę pažeidžiamų elektros energijos vartotojų dalį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų aš džiaugiuosi, kad šią grupę įtraukė. Tai labai gerai. Bet reikia sutvarkyti iki galo. Žiūrėkite, koks dabar bus pasityčiojimas: tie, kurie suvartos virš 1 tūkst. kilovatų, nebus išmesti iš visuomeninio tiekimo, galės ten likti, o pažeidžiamas vartotojas, kuris praras statusą 1 mėnesiui, 2 mėnesiams, bus išmetamas lauk. Po to, po kelių mėnesių, susigrąžinęs tą statusą, vėl grįš atgal. Tai kadangi jūs nepritarėte mano pasiūlymui, kad visi pažeidžiami vartotojai būtų saugūs ir nebūtų išmetami dėl statuso praradimo kelis mėnesius, tai turėsite chaosą. Tie žmonės, kuriuos įtrauks, pasiruoškite, kad jūs būsite išmetinėjami ir įtraukinėjami kas kelis mėnesius. Čia įstatymo leidybos brokas, galima sakyti taip.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išklausėme motyvus: vienas – už, vienas – prieš. Balsuojame dėl kolegų L. Kukuraičio ir J. Zailskienės pasiūlymo. Prašom balsuoti.

Balsavo 99: už – 88, prieš nėra, susilaikė 11. Pasiūlymui pritarta.

Gerbiami kolegos, ar galėtume priimti visą straipsnį, atsižvelgdami į pasiūlymą, kuriam Seimas pritarė ir kuris priimtas? Visą 1 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju, straipsnis priimtas.

Dėl 2 straipsnio nėra pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

Dėl 3 straipsnio yra taip pat Seimo nario V. Ąžuolo pasiūlymas. Prašom komiteto poziciją. Atsiprašau, pirmiausia autorius. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų aš suprantu, kad čia balsuojama už tai, kas pateikė, o ne ką pateikė. Aš pateikiau lygiai tą patį, ką pateikė ir kolegos: kad tie, kurie netyčia viršys tą 1 tūkst. kilovatų, nebūtų išmesti iš visuomeninio tiekimo. Iki šiol tai ir yra padaroma, kad jie būtų neišmetami. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar vėlgi procedūra: ar yra 29 pritariantys, kad būtų svarstoma ši pataisa? Prašome balsuoti.

Už – 22. Šiuo atveju 29 palaikančių nėra, taigi nebus svarstoma.

Teisės departamento pasiūlymas taip pat yra dėl šio straipsnio. Komiteto pozicija. Prašome.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 12 komiteto narių.

PIRMININKAS. Kadangi yra septynios Teisės departamento pastabos dėl šio straipsnio, gal galėtumėte, gerbiama pranešėja, dėl visų ir pasisakyti eilės tvarka?

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Kita Teisės departamento nuomonė yra pritarti projekto 43 straipsnio 3 dalies 7 punktui. Komitetas pritaria ir pritarta bendru sutarimu.

Toliau kitai Teisės departamento pataisai komiteto nuomonė yra vėl pritarti. Komitetas pritarė bendru sutarimu dalyvaujant 12 komiteto narių.

Toliau dėl 15 dalies Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Pritarti bendru sutarimu. 12 komiteto narių.

Toliau dėl 17 dalies komiteto nuomonė – Teisės departamentui pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Ir dar dėl vienos Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvados dėl 17 dalies komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

Ir galiausiai dėl 18 dalies Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė – nepritarti, nes siūlomas reglamentas yra būtinas ir proporcingas XIX Vyriausybės tikslui, tai yra užtikrinti smulkiesiems ir pažeidžiamiems buitiniams vartotojams stabilesnę galimybę naudotis visuomeniniu tiekimu. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 12 komiteto narių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šiuo atveju, atsižvelgdami į visas Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė, ar galėtume bendru sutarimu priimti visą įstatymo projekto 3 straipsnį? Dėkoju, priimta.

Dėl 4 straipsnio jokių pastabų, pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu priimti? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėkoju.

Dėl 5 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų, pastabų. Ar galime bendru sutarimu priimti? Prieštaraujančių nėra, priimta.

Dėl įstatymo projekto 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašome.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 12 komiteto narių.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, atsižvelgdami į pritarimą Teisės departamento pastabai, galime priimti 6 straipsnį? Nėra prieštaraujančių, priimta.

Įstatymo projekto 7 straipsnis. Pasiūlymų jokių nėra. Galime bendru sutarimu priimti? Nėra prieštaraujančių, priimta.

Įstatymo projekto 8 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašome.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komitetas pritarė Teisės departamento pastabai. Pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 12 komiteto narių.

PIRMININKAS. Dėl šio straipsnio 6 dalies taip pat yra pastaba.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Dėl 7 dalies taip pat yra pastaba.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). 7 daliai pritarta bendru sutarimu. Dalyvavo 12 komiteto narių.

PIRMININKAS. Taip pat dėl 8 dalies yra dvi pastabos.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Dėl 8 dalies komiteto nuomonė – pritarti. Priimta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio straipsnio 17 dalies yra Seimo nario R. Kauno ir grupės kitų Seimo narių pasiūlymai.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Dar prieš tai pristatysiu komiteto nuomonę. Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKAS. Dar neskubėkime. Pirmiausia pranešėjai pristato. Pristato R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiuo pasiūlymu ir yra norima tiksliau reglamentuoti būtent smulkiesiems vartotojams ir pažeidžiamiausiai vartotojų grupei galimybę iki 2023 metų *likti visuomeniniame tiekime*, būtent akcentuojant šią konkrečią grupę. Ir jinai yra, kaip sakyti, šitas pasiūlymas yra suderintas ir su ministerija, ir komitete yra pritarta. Tad kviečiu ir Seimo narius pritarti. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, iki 2030 metų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Procedūra tokia pati kaip dėl kitų pasiūlymų priėmimo stadijoje. Reikalingi 29 remiantys Seimo nariai. Balsuojame, ar yra 29. (*Šurmulys salėje*) Taip, yra 29 Seimo nariai. Prašom, komiteto pozicija.

Komitetas šiuo atveju pritarė šiam pasiūlymui. Ar Seime galime pritarti bendru sutarimu? (*Šurmulys salėje*) Girdžiu, kad yra prieštaraujančių. Prašom balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta pristatytam pasiūlymui?

Balsavo 98: už – 77, prieš nėra, susilaikė 21. Pasiūlymui yra pritarta. Taip pat turime Seimo nario V. Ąžuolo pasiūlymą dėl šio straipsnio 18 dalies.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Šios pataisos yra susijusios su prieš tai buvusiomis V. Ąžuolo pataisomis.

PIRMININKAS. Pirmiausia, atsiprašau, gerbiama pranešėja, turėtų pristatyti iniciatorius. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų čia yra pasiūlymas, kad būtų galimybė ateiti į visuomeninį tiekimą. Siūlau pritarti tam, kad sudarytume galimybę ateiti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, vėlgi reikalinga 29 Seimo narių parama. Prašom balsuoti, ar pritariame V. Ąžuolo iniciatyvai. Už balsavo tik 16 kolegų Seimo narių. Pasiūlymas nesurinko reikiamos paramos, todėl nebus svarstomas. Tai mes…

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Komiteto nuomonė irgi nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Taigi baigėme svarstyti pasiūlymus dėl paskutinio 8 straipsnio. Ar galime, atsižvelgdami į priimtą pasiūlymą, kuriam pritaria Seimas, priimti įstaty-

mo projekto 8 straipsnį bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių. 8 straipsnis pastraipsniui priimtas.

Dėl balsavimo motyvų dėl viso įstatymo projekto yra užsirašę Seimo nariai. Motyvai už – S. Bucevičius. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš trumpai. Dar kartą noriu padėkoti komitetui už nuveiktą darbą. Iš tikrųjų mes kalbame apie pažeidžiamuosius vartotojus, jiems iš tikrųjų lengvinsime tą dalią. Ar viskas yra tvarkinga, ką ir kolega V. Ąžuolas savo pataisomis norėjo kalbėti, ką ir dabar čia mes tarpusavyje diskutuojame, galbūt ne viską atliepėme. Matau, yra energetikos ministras, norėčiau kreiptis, matyt, ir savo vardu, ir komiteto vardu. Gerbiamas ministre, mes turėjome tokių nelengvų įtampų, kai įstatymų projektai… Prašymas, palinkėjimas ir bendradarbiavimo prasme, kad būtų geresnis, mažiau kiltų nesusipratimų, parengti ir toje pirminėje fazėje galbūt mes galėtume padiskutuoti prieš teikimus, ar vienodai suprantame, vienodai matome, kad būtų atsakymas tiek ir kolegai V. Ąžuolui.

Noriu padėkoti L. Kukuraičiui. Mes turėjome greitai darbuotis rytinėse… įsitraukti į darbotvarkes, rasti su ministerija atsakymus. Ministerija apėmė ir socialinių reikalų, bendradarbiavimas tarp Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Energetikos ministerijos, kuruojančių žmonių geresnį darbą… Tad dar kartą dėkoju visiems, suprantu ir tikiuosi, kad kiti įstatymų projektai bus kokybiškesni ir mes galėsime be didelių įtampų priimti. O šiuo atveju dar kartą visiems dėkoju ir siūlau, ir raginu balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat dėl motyvų už – A. Gedvilas. Atsiprašau, dabar prieš turėtų – V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų projektas, kad į juos įtraukiame socialiai pažeidžiamus, tai tikrai yra labai gerai, 300 tūkst. Bet atsitiko pagrindinė viena bėda, nes nebuvo pritarta mano pasiūlymui apsaugoti ir socialiai pažeidžiamus iki 2030 metų, kad jie, praradę keliems mėnesiams statusą, nebūtų išmesti. Tai dabar aš tikiuosi, kad energetikos ministras padarys tai savo įsakymais, bet jeigu to nepadarys, tai 300 tūkst. socialiai pažeidžiamų vartotojų grės būti išmestiems. Jūs puikiai žinote, ką reiškia „socialiai pažeidžiamas“: žiemą tu esi socialiai pažeidžiamas, kol gauni šildymo kompensacijas, vasarą nėra šildymo – tu iš to sąrašo iškrenti. Ir po to, po 3 mėnesių, vėl grįžti. Kaip pasakius, kaip ir reikėtų pritarti, bet dėl šito broko bus šitame įstatyme bėdų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, klausimas iš tiesų atrodo labai paprastas. Gaila, kad neužteko išminties ir nebuvo pritarta V. Ąžuolo pasiūlymui. Nors ir esame priversti balsuoti už, tačiau klausimų vis tiek lieka, pavyzdžiui, kodėl įstatymas galioja tik iki 2030 metų? Ar tai reiškia, kad nebebus socialiai remtinų ir gyvensime visi gerovės valstybėje? Ar jau 2030 metais bus dešimtys ar šimtai nepriklausomų tiekėjų, kurie labiau konkuruos tarpusavyje ir tokiu būdu elektros kainos taps palankesnės?

Tenka prisiminti, kad, kai buvo didinamas PVM’as, kažkaip niekam nešovė į galvą įrašyti terminą, iki kurio laiko kaip laikinasis mokestis galiotų. Dar labiau keista, kad tarsi sudarome sąlygas grįžti daliai vartotojų, bet pripiešiama krūva išimčių ir jie pririšami prie 2022 metų. Tad, nors ir palaikysiu įstatymą, dabar aišku, kad prie jo, matyt, dar teks sugrįžti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Man atrodo, esame ant neteisingų bėgių, Lietuva gyvena jau 35-uosius nepriklausomybės metus. Kaip rinkos ekonomika, kaip valstybė, yra pavyzdys daugeliui Rytų Europos valstybių su savo demokratinėmis ir rinkos reformomis. Ir štai turime reformą, kurią mes atidėliojame. Gerbiamas Ž. Vaičiūnas, dar prieš būdamas ministru, 2023 metais buvo priėmęs, kad liberalizavimo etapas būtų turėjęs įvykti jau tada. Mūsų Vyriausybė, mes pavėlinome iki 2026 metų. Dabar matome vėlinimą iki 2030 metų, net pusės elektros vartotojų įtraukimą į rinkos ekonomiką. Kokias neigiamas pasekmes tai turi, kad Lietuvoje iš esmės nyksta nepriklausomi elektros tiekėjai? Mes iš esmės turime du nepriklausomus tiekėjus, plius vieną valstybinę įmonę. Estijoje mes turime 16 skirtingų įmonių, nepaisant to, kad tai yra mažesnė rinka. Estijoje, Latvijoje jau seniai yra įvykęs liberalizavimas ir niekas nekvaršina sau galvos.

Tas visuomeninis tiekimas nėra būtinai pigiausias. Čia mes sakydami, kad rūpinamės gyventojais, nebūtinai rūpinamės taip, kad jie gaus pigiausią paslaugą. Čia irgi yra didelių pavojų dėl to, kad valstybė, prisiimdama sau įsipareigojimus rūpintis 900 tūkst. vartotojų, atsidurs situacijoje, kai dėl visuomeninio tiekėjo blogų sprendimų turės kompensuoti. Tą mes turime dujų rinkoje, kai kompensavome milžiniškus klaidingus įsigijimus. Man, kaip liberalui, kaip dešiniesiems, atrodo, kad tolimesnis liberalizavimo atidėliojimas neturėtų tęstis. Pasižiūrėkime į Baltijos kaimynes, kurios tą seniai įgyvendino. Todėl, man atrodo, netrypčiokime vietoje, pripažinkime, kad tai turėjo įvykti jau praeityje. Ir tuos, kurie mąsto apie tai, kviečiu susilaikyti arba nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai už – R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Tiesiog norėčiau paprašyti kolegų (vardais, pavardėmis neminėsiu) neklaidinti, kadangi būtent su mano ir kitų kolegų pasiūlyta pataisa tikslinei grupei, būtent tiems pažeidžiamiausiems ir mažai vartojantiems žmonėms bus galimybė *likti visuomeniniame tiekime*, niekas nieko iš niekur neišmėtys ir nemėtys. Žmonės, jei norės, turės galimybę likti, jei norės, turės galimybę pasirinkti kažką kita. Bet niekas nieko iš niekur neišmėtys. Todėl kviečiu palaikyti šitą įstatymo projektą. Ačiū. (*Balsas salėje: „Tai kokia tolerancija bus virš 1 tūkst.? Kokia tolerancija?“*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išklausėme motyvus už, motyvus prieš. Prašome balsuoti, kas už. Atsiprašau, noriu dar pasakyti, kad pratęsiamas balsavimo laikas balsavimui dėl šio projekto. Todėl skelbiu balsavimą: kas už tai, kad būtų priimtas Elektros energetikos įstatymo 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, 18 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, su darbotvarke mes svarstymą užtęsiame rytiniame posėdyje, todėl pagal darbotvarkę dabar turėtų būti toliau jau vykdoma Vyriausybės valanda. Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Darbotvarkėje tikrai dar likę daug svarbių klausimų. Šiek tiek vėluojame dėl renginio. Tai galbūt, jeigu kolegos sutartų, frakcijos pasiūlymas būtų toks, kad trumpintume Vyriausybės valandą iki pusvalandžio.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu Vyriausybės valandą sutrumpinti iki pusvalandžio? Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Su galimybe klausinėti tik opozicijai, kaip tokia praktika jau yra nusistovėjusi. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Negirdžiu prieštaravimų, pritarsime šiuo atveju tokiai galimybei. Jeigu bus galimybė, tai paklausime ir kiti, kolegos.

Gerbiami kolegos, tuomet dar pratęsiame įstatymų priėmimo laiką būtent pusvalandžiui. Paliksime Vyriausybei, kaip ir buvo siūloma, pusę valandos.

12.09 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-190(2) (*priėmimas*)

Toliau – lydimieji įstatymai. Elektros energetikos įstatymo 2, 7, 9 ir kai kurių kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-190(2). Priėmimas. Šiuo atveju vienas straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

Dėl viso šio įstatymo projekto motyvai už, motyvai prieš. Prieš yra užsirašęs gerbiamas Seimo narys V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Tokio pasiūlymo net konservatoriai nesugebėjo atnešti. 2030 m. sausio 1 d. visuomeninis tiekimas nukertamas kirviu. Vadinasi, 300 tūkst. socialiai pažeidžiamų, 800 tūkst., suvartojančių 1 tūkst., – visi nuo tos dienos už borto. Balsuoti už tokį pasiūlymą, nežinau, kažkaip labai įdomiai atrodo. Visus tuos pasakymus, kad mes socialiai pažeidžiamus mylime, iki 1 tūkst. mylime, šiuo įstatymu jūs nukertate kaip kirviu – viso gero visiems. Sėkmės balsuojant už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau užsirašiusių dėl balsavimo motyvų nėra.

Gerbiami kolegos, balsuojame dėl viso įstatymo projekto. Priėmimas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 80, prieš – 2, susilaikė 15. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.11 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-191(2) (*priėmimas*)

Taip pat lydimasis įstatymo projektas – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Du straipsniai. Jokių pasiūlymų ir pastabų nebuvo gauta. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Ar 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

Motyvai prieš dėl viso – taip pat V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Na, man energetika labai patinka. Buvusi valdančioji dauguma garantinio tiekimo baudą (antkainį) nuo 25 % buvo sumažinusi iki 15 %. Atsižvelgė į žmones, negalima 50 tūkst. vartotojų taip skaudžiai bausti už tai, kad jie pasirinko garantinį tiekimą. Dabartiniai valdantieji tą 25 % baudą įkala atgal. Balsuokite, bus labai įdomu, kaip jūs taip žmones baudžiate. Gerai, bauskite.

PIRMININKAS. Daugiau nėra pageidaujančių pasisakyti. Tuomet balsuojame dėl viso įstatymo projekto Nr. XVP-191. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 80, prieš – 3, susilaikė 16. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.13 val.

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112. Prašom į tribūną gerbiamą pranešėją J. Oleką.

Dėl 1 straipsnio yra gauta V. Ąžuolo pataisa. Prašom pristatyti gerbiamą V. Ąžuolą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano pasiūlymas labai susijęs su kitų kolegų, ir valdančiųjų, ir opozicijos, pasiūlymu sudaryti galimybę asmenims pateikti dokumentus nutolusiose vietose. Europos teisė ir konvencija sako aiškiai – negalima trukdyti susijungimui. Pavyzdys. Jeigu asmuo, šeimos narys dirba Lietuvoje, tai turi būti sudaroma galimybė ir šeimos nariui užpildyti prašymą ir gauti galimybę atvykti į Lietuvą. Tikrai to nereikėtų uždrausti, nes tai yra tik galimybė pateikti prašymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmiausia taip pat patikriname, ar yra remiantys 29 Seimo nariai. Prašom balsuoti. (*Šurmulys salėje*)

Už balsavo tik 8 Seimo nariai. Nepritarta. Neremiama, tai nesvarstoma toliau. Kita pataisa – Seimo narė V. Čmilytė-Nielsen, J. Olekas ir kiti Seimo nariai. Prašome V. Čmilytę-Nielsen pristatyti.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, drauge su Seimo narių grupe siūlau koreguoti vieną įstatymo nuostatą, pagal kurią komitete jau buvo sulygintas traktavimas Rusijos Federacijos piliečių ir Baltarusijos piliečių. Yra kelios priežastys, kodėl siūlome Baltarusijos piliečius išbraukti iš šio naujo sugriežtinimo. Visų pirma dėl to, kad Lietuvos požiūris į Baltarusijos piliečius nuosekliai skiriasi nuo požiūrio į Rusijos piliečius nuo viso masto karo pradžios. Mes lygybės ženklo nedėjome tarp traktavimo šių dviejų valstybių piliečių ir niekas ženkliai nepasikeitė nuo praeito karto, kuomet svarstėme analogišką įstatymo projektą, kad reikėtų šiandien griežtinti Baltarusijos piliečių traktavimą.

Antras momentas, atkreipiu dėmesį, kad Baltarusijos piliečių, čia, Lietuvoje, būnančių, dirbančių, skaičius tolygiai mažėja. Taigi vėlgi problemos mastai nėra tiek dideli, kad negalima būtų su jais kitomis priemonėmis, apskritai su šita situacija kitomis priemonėmis tvarkytis.

Ir trečias momentas – Užsienio reikalų ministerija, teikdama Ribojamųjų priemonių įstatymo pratęsimą, tikrai konsultavosi, ką ir patikino vakar Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, su visomis institucijomis ir poreikio teikti naujus apribojimus, nukreiptus į Baltarusijos piliečius, nematė. Tikrai siūlyčiau laikytis pradinio mums, Seimui, pateikto projekto varianto ir pakoreguoti jį ta linkme, kad išbrauktume Baltarusijos piliečius iš naujo sugriežtinimo, kuris atsirado svarstant projektą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete.

Iš esmės dėl abiejų pataisų mano pristatymas yra analogiškas, bet galėsiu vėliau pratęsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio pasiūlymo taip pat turime apsispręsti. Ar yra remiantys 29 Seimo nariai, prašom balsuoti. (*Šurmulys salėje*) Prašom balsuoti. Yra 82 Seimo nariai, kurie remia. Prašom pristatyti komiteto poziciją.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Komitetas apsvarstė ir, balsams pasiskirsčius po lygiai: už – 5, prieš – 5, susilaikius 1, buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo: vienas – už, vienas – prieš. T. Tomilinas. Prašom, motyvai už.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, mes labai gerai galime suprasti mūsų saugumo struktūras, kodėl jos nori pamažinti krūvį. Tai suprantama, bet turbūt priemones mes galime pasirinkti kitokias ir padėti su finansavimu saugumui, nes tai yra tikrai labai sunkus darbas, labai dideli žmonių kiekiai. Tačiau kitoje medalio ir svarstyklių pusėje yra mūsų ekonomika. Mūsų apribojimai baltarusiams reiškia, kad kaimyninė Lenkija iš karto susiurbs tuos protus, kurie čia atvažiuoja, dažniausiai taip saugodamiesi nuo režimo, bet taip pat ir kurdami pridėtinę vertę čia, Lietuvoje, ir tada jie ją kurs Lenkijoje.

Kitą argumentą aš ne kartą minėjau. Turbūt, jeigu ir yra nors vienas nuoseklus Lietuvos užsienio politikos tikslas, kuris tęsiasi nuo Algirdo ir Vytauto, ir kitų kunigaikščių laikų, tai yra siekis atskirti baltarusius nuo rusų. Tas siekis niekur nedingo, mes tai darome ir tai turime daryti toliau. Tikriausiai nėra geresnės priemonės, kaip būtent pasiųsti signalą tai visuomenei, kad mes matome jų skirtumą nuo rusų ir mes tikime, kad anksčiau ar vėliau šita šalis bus demokratinė ir tie žmonės, kurie čia šiandien dirba, kurie čia šiandien pasislėpę nuo režimo, prisideda taip pat prie mūsų gerovės, kada nors sugrįš ir kurs demokratinę, mums draugišką valstybę.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Mes tikrai tapome valstybe užuovėja baltarusių demokratams ir tuo tikrai galime didžiuotis, bet, deja, procesai jau įgijo kitas formas. Mes turime labai daug ekonominės migracijos, o su ekonomine migracija ateina ir tam tikros saugumo rizikos. Baltarusijos ir Rusijos Federacijos režimai taiko tuos pačius metodus prieš mūsų valstybę. Jie gali verbuoti ir kitaip veikti savo piliečius ir tam tikra prasme kurti labai rimtas kontržvalgybines problemas mums.

Kai aš girdžiu argumentus, kad duokime VSD daugiau resursų ir instrumentų, kad jie galėtų kontroliuoti procesus, galiu atvirai pasakyti, būdamas jau dabar ilgametis NSGK narys, kad

autoritarinėje šalyje, ypač kai tenai reguliariai grįžta jų piliečiai su leidimais laikinai gyventi Lietuvoje, kontroliuoti procesų joks VSD ir kita valstybės specialioji tarnyba negali, iš principo negali. Todėl reikia atsižvelgti į tai, ką sako mūsų tarnybos, reikia apriboti. Be to, tas ribojimas yra dalinis, tik naujiems leidimams, pirma. Taip pat yra daroma išimtis transporto sektoriui. Kitaip tariant, na, darykime viską ir palikime tai, kas yra šitame projekte po Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto sprendimų.

Be jokios abejonės, mielieji, yra ir kultūrinis argumentas, aš girdžiu tuos argumentus ir gerbiu tą nuomonę, ir aš irgi noriu demokratiškos ir europietiškos Baltarusijos. Bet lygiai taip pat negalime turėti tokių srautų, kurie mus grąžintų savotiškai į sovietinius laikus, kai mūsų sostinėje buvo sunku susikalbėti valstybine kalba. Ačiū už dėmesį ir prašau palaikyti komitetą ir balsuoti prieš gerbiamų kolegų pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Išklausėme motyvus už ir motyvus prieš. Dėl pasiūlymo apsispręsime balsuodami. Kas už tai, kad pasiūlymui, kuris buvo pateiktas, būtų pritarta, prašom balsuoti, kas prieš – prieš.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 74, prieš – 12, susilaikė 9. Pasiūlymui pritarta.

Tuomet kitas pasiūlymas. Taip pat V. Čmilytė-Nielsen, J. Olekas ir grupė Seimo narių. Prašom, gerbiama Čmilyte-Nielsen. Bet buvo pasakyta, kad motyvai iš esmės tie patys, papildomai nepristatome. Reikia 29 Seimo narių paramos. Gerbiami kolegos, ar be balsavimo yra 29, kurie remia? Yra, matau, pakankamai rankų. Tuomet prašom gerbiamą komiteto pranešėją pristatyti nuomonę.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Komitetas svarstė: 5 – už, 6 – prieš, susilaikiusių nebuvo. Nepritarta.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų – R. Motuzas. Prašom, motyvai už.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Laba diena visiems. Kolegos, gerbiami ministrai, aš tik norėčiau atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Vyriausybė nesiūlė nustatyti jokių naujų ribojamųjų priemonių, o pagal Tarptautinių sankcijų įstatymą tik Vyriausybė gali pasiūlyti naujas ribojamąsias sankcijas. Manau, į tai šiandien priimant šį įstatymą reikėtų atkreipti dėmesį. Be to, šiandien priimdami visas papildomas sankcijas, ribojamąsias, taip pat turėtume atsižvelgti, kad Baltarusijos piliečiai, turintys leidimą gyventi Lietuvoje, jau yra iš dalies ir mūsų gyventojai – jiems taip pat galioja Lietuvos Respublikos Konstitucija ir kiti teisės aktai. Todėl bet kokie panaikinimai nėra reglamentuoti. Aš manau, kad čia negali būti stabdomas prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi priėmimas per išorės paslaugų teikėją, nes Baltarusijoje tokių išorės paslaugų teikėjų nėra, o atvykti į Lietuvą jiems reikia turėti arba leidimą gyventi Lietuvoje, arba Šengeno vizą ar nacionalinę vizą, ar kitos valstybės leidimą gyventi Lietuvoje. Taigi mes visiškai apribotume čia gyvenančių Baltarusijos piliečių teisę gauti leidimą nuolat gyventi Lietuvoje. Dar kartą atkreipiu dėmesį, kad ribojamųjų priemonių pakeitimas šiandien nėra suderintas su Tarptautinių sankcijų įstatymu. Turėtume laikytis pirminio projekto, kurį pateikė Vyriausybė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsavimo motyvus išklausėme. Prašom balsuoti, kas pritariate pasiūlymui. Atsiprašau, dar A. Ažubalis – motyvai prieš. Prašom.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tik aš norėčiau pasitikslinti, gerbiamas posėdžio pirmininke, apie kurį pasiūlymą mes čia kalbame, nes čia kalbėta dabar buvo…

PIRMININKAS. Apie antrąjį V. Čmilytės-Nielsen pasiūlymą.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Dėl leidimo išdavimo laikinai gyventi ar dėl sienos kirtimo? Jeigu dėl sienos kirtimo, tai, kolegos, pasakysiu labai paprastai. Pirmiausia gerbiamas R. Motuzas nuvylė, kadangi komitete jis balsavo už šitą pataisą. Antras dalykas, Seimas gali pats priimti įstatymus, ir šiuo atveju čia yra Seimo diskrecija, nežiūrint į kažkurį kitą įstatymą.

Dabar kalbant apie galimybę kirsti sieną. Kodėl jos prašo saugumo institucijos? Tą patį pakartojo ir naujasis VSD vadovas. Praėjusiais metais buvo 6 mln. kartų Lietuvos–Baltarusijos sienos kirtimų. Ar jūs įsivaizduojate, kaip gali mūsų specialiosios tarnybos bandyti kontroliuoti atvykėlius, išvykėlius? Jos prašo vieno – sumažinkime kirtimų skaičių. Kai mažiau žmonių kirs, bus lengviau juos kontroliuoti. Štai kur yra klausimas. Ir niekas nenori jų diskriminuoti ar juos

išvyti. Tiesiog padarykime jų apsilankymus tėvynėje šiek tiek retesnius. Aš manau, kada lietuviai dirbdavo Ispanijoje ar kokioje Vokietijoje, jie ten ir dirbdavo, o ne grįždavo kas savaitę namo. Ponų baltarusių aš norėčiau paprašyti solidarumo, kad jie suprastų mūsų valstybės ir politikų rūpestį valstybės saugumu. Čia yra esminis dalykas. Kviečiu balsuoti už. (*Balsai salėje: „Prieš.“*) (*Juokas salėje, plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kalbėjo prieš, bet pakvietė balsuoti už kolega. Matyt, suklydo. Bet mes turime apsispręsti šiuo atveju dėl šio pasiūlymo balsuodami. Prašom balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta V. Čmilytės-Nielsen ir kitų Seimo narių pasiūlymui, balsuojame.

Balsavo 105: už – 78, prieš – 14, susilaikė 13. Pasiūlymui pritarta.

Toliau yra Teisės departamento daug pastabų. Prašome gerbiamąjį komiteto pranešėją dėl šių pastabų pagarsinti poziciją.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Man atrodo, kad dabar netenka… Komitetas nepritarė pirmajai pastabai ir antrajai pastabai, bet tai buvo daugiau susiję su tuo, kad yra nauji apribojimai, nauja grupė – Baltarusijos piliečiai. Dabar kadangi nėra, tai, man atrodo…

PIRMININKAS. Dėl trečiosios nebereikia, nes buvo apsispręsta…

J. OLEKAS (*LSDPF*). Nepritarti.

PIRMININKAS. Trečiai buvo pritarta.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Trečiai yra pritarti, aš manau, kad taip ir galima palikti, kaip ir komiteto nuomonė. Ir…

PIRMININKAS. Daugiau nėra. Gerbiami kolegos, ar galime įstatymo projekto 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta 1 straipsniui.

Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėl balsavimo motyvų. Tiesiog aš valdančiajai daugumai rekomenduočiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą atsiimti iš konservatorių, nes panašu, kad taip vyksta dabar.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų pasisakoma ne per šoninį mikrofoną.

Dėl 2 straipsnio nėra pasiūlymų. Galime pritarti, priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl 3 straipsnio nėra pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Bet… Prašom, gerbiamas pranešėjau.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Man atrodo, kad ji taip pat nepapildoma, nes buvo nauji, naujieji motyvai, tai dabar galėtume mes ir nepritarti.

PIRMININKAS. Kadangi pritarėme pasiūlymams, šiai pastabai nebepritariame. Taigi ar galime 4 straipsnį priimti bendru sutarimu? Tai priimtas 4 straipsnis. Tuomet dėkoju pranešėjui.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto. Motyvai už, motyvai prieš. Motyvai už – gerbiamas K. Starkevičius. Prašome.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū pirmininkui. Iš tikrųjų pagaliau mes suspėsime iki gegužės pradžios priimti šiuos pratęsimus dėl sankcijų. Daug buvo čia įvairių iečių laužyta, tačiau tikiuosi, kad šiandien bus solidus balsavimas. Kaip kiti sakė, tos sankcijos vis tiek neduoda… grūdai apvažiuoja per kitas šalis, tai pasižiūrėkime į skaičius, jie visai ką kita rodo.

Kai mes pradėjome šią problemą kelti dar prieš keletą metų, tada nebuvo dar ir muitų uždėta grūdams, kurie keliavo iš Rusijos į Europos Sąjungą. Dėl to dabar yra ir muitai uždėti, ir tų grūdų srautai žymiai žymiai sumažėjo. Jeigu pasižiūrėsite statistiką, galima sakyti, kad jie yra iš esmės nuliniai. Tai sankcijos veikia.

Tačiau man nerimą kelia ir kiti dalykai. Štai per metus per Lietuvą pervažiuoja 78 tūkst. *fūrų* gėlių. Dabar artėja, rusai visus kviečia atvykti pas juos į gegužės 9-osios paradą. Tai kaip jūs galvojate, kam tos gėlės skirtos? Tam paradui, kurios dabar važiuoja, arba tiems, kurie sugrįžta, žudikai, iš Ukrainos fronto. Jie pasitinkami su *krasnaja gvazdika* puokštėmis. Mes turime ir į tai atkreipti dėmesį. Kai vakar Kaimo reikalų komitete svarstėme, iškart su didžiausiomis pretenzijo-

mis reeksportuotojai kilo į kovą, kodėl mes darome kliūtis jų produkcijai keliauti į Rusiją ir ruoštis gegužės 9-osios paradui. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų tos sankcijos, ribojimai pertekliniai. Tai pavirto cirku ir šou. Kaip ir sakiau, L. Kasčiūnas *patrolino* valdančiuosius, iššovė baltarusius, komitetas vieningai nubalsavo, turbūt NSGK konservatoriai toliau valdo. Tada valdantieji susizgribo, paėmė V. Ąžuolo pasiūlymą, užregistravo vėliau už V. Ąžuolą. Už V. Ąžuolą balsuoti nebuvo galima, už kitus nubalsavo, baltarusius ištraukė. Ką dabar pasakojate: kroviniai nevažiuos. Per gretimus važiuos puikiai. Muitų uždėjimas tai ne krovinių sustabdymas. Atsipeikėkite, mielieji. Važiuos pro šonus.

Dabar dar didesnių utopijų… Pernai nuo birželio naudotų amerikietiškų automobilių tranzitą per Klaipėdą sužlugdė konservatoriai. Tas žlugdymas tęsiasi iki šiol. Mes žlugdome tranzitą, kai gretimos šalys važiuoja. Dabar sakome: gėlių tranzitą sužlugdykime, dar kokį nors tranzitą sužlugdykime. Jeigu norite kenkti Lietuvos ekonomikai su ribojimais ir tranzito žlugdymais, ko neriboja kitos šalys, tai griaukite toliau Lietuvos ekonomiką.

Aišku, norite daryti šou, darykite šou, norite cirkus daryti, darykite cirkus. Ačiū Dievui, kad bent jau baltarusių 50 tūkst. ištraukėte iš šito cirko, jiems būtų draudžiama grįžti į tėvynę daugiau negu vieną kartą per 3 mėnesius. Kokias utopijas čia darote? Kaip sakant, G. Landsbergio nebėra užsienio reikalų kėdėje, bet G. Landsbergio vėjai visi ir politika liko. Tai eikite toliau su tuo cirku. Geriausia turbūt nedalyvauti šiame cirke.

PIRMININKAS. Motyvai už – I. Šimonytė. Prašome. Aš atsiprašau, dar vieną formalų dalyką noriu paskelbti. Pratęsiamas dar laikas tam, kad pabaigtume šio klausimo balsavimą. Prašome, gerbiama Ingrida Šimonyte.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už suteiktą žodį. Dievaži, būčiau nekalbėjusi, nes jau labai stipriai vėluojame, bet prieš tai kalbėjęs draugas tikrai niekaip neleidžia nesureaguoti į tai, kas buvo pasakyta. Čia toms kitoms valstybėms mosikuojama kažkokiomis žalomis, kažkas atsitikę ten. Kaži kaip atsitiko taip, kad šitam įstatymui galiojant trejus metus Lietuvos ekonomika regione augo sparčiausiai? Baikite jūs tas melagienas vieną kartą platinti. Už.

PIRMININKAS. Motyvai už – V. Pranckietis. Prašome.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Aš irgi būčiau nekalbėjęs, bet kada čia vienas asmuo, priešais sėdintis, pradėjo kalbėti apie cirkus ir kada jį dar pavadino draugu, tai aš noriu atsiriboti nuo to nedraugo visų pasakymų ir priminti paprastą situaciją, kada kovo mėnesį vyko grūdų karas tarp Ukrainos ir Lenkijos, tik užregistravus įstatymo projektą dėl grūdų ribojimo nutrūko karas tarp Ukrainos ir Lenkijos. Trims komitetams susirinkus, tai yra Lenkijos, Ukrainos ir mūsų Seimo komitetui, pavyko taikiai išspręsti šitą karą. Ir dabar ta demagogija, kuri skamba iš to, kuris vadinasi „mano mokinys“, atsiprašau, bet daugelis iš mūsų, dėstytojų, yra pasisakę, kad mums gėda turėti tokį mokinį. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Motyvai už – Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Apskritai, aišku, už šį įstatymą. Tačiau aš irgi noriu išreikšti apgailestavimą Užsienio reikalų komiteto vardu, nes mes bendru sutarimu buvome sutarę dėl tų ribojimų per sieną, tai buvo tam tikras kompromisas. Nėra lengva juos surasti. Tai aš tiesiog noriu pasakyti, kad tai yra nelabai garbingas elgesys. Jeigu buvo sutarta Užsienio reikalų komitete, kur mes visą laiką konsensusą surandame dėl užsienio politikos, šį kartą jisai buvo pažeistas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsuojame už visą įstatymą. Prašom balsuoti: kas už tai, kad būtų priimtas Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas?

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 115, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. Replika po balsavimo – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, jūs pasielgėte labai neapdairiai ir kai atsitiks koks nors nemalonus incidentas, jūs turėsite prisiminti šitą balsavimą, nes šituo balsavimu jūs tiesiog paneigiate mūsų specialiųjų tarnybų nuomonę ir primygtinius raginimus. Jeigu jums jų nuomonė nieko nereiškia, tada kitas klausimas. Bet tada klausimas yra toks: o kam specialiosios tarnybos išvis egzistuoja tokiu atveju? Jeigu tai, ką jie sako ir ką neseniai sakė naujai paskirtas VSD pirmininkas, generalinis direktorius, jis tą patį pakartojo, kad tai yra rimta problema. Jūs ją ignoravote. O dėl ko? Dėl kelių verslo asociacijų? Aš manau, galbūt verslo asociacijų vadovai ir savininkai jus pagirs, tačiau ar pagirs Lietuvos piliečiai, kurie jau mato, kas vyksta valstybėje? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Replika. Prašyčiau laikytis replikų tvarkos ir laiko. Gerbiamas J. Narkevičius, prašom.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Aš nekomentuosiu balsavimo, tačiau pažymėsiu, kad kažkodėl juoda spalva mano balsavimo buvo, tai įskaitykite kaip žalią, nes tikriausiai nespėta. Nesupratau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Aš suprantu, balsavimas už buvo, taip? Įtrauksime į protokolą. Ir gerbiama E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Aš noriu pasveikinti ir pasakyti, kad mūsų svarbius balsavimus stebi Elektrėnų „Versmės“ gimnazistai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dabar, kaip ir buvo sutarta, Vyriausybės valanda, tiek, kiek jau liko, o kiti klausimai, kurių nespėjome apsvarstyti rytiniame posėdyje, tai projektai Nr. XVP-112, atsiprašau, Nr. XVP-105 ir projektas Nr. XVP-299, perkeliami į vakarinį Seimo plenarinį posėdį.

12.38 val.

Vyriausybės valanda

Prašom, tuomet Vyriausybės valanda. Pirmiausia, kaip ir sutarta, frakcijos vardu klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom. Gerbiama Viktorija Čmilyte-Nielsen, naudokitės teise paklausti. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkui. Labai atsiprašau, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra sveikatos apsaugos ministrei. Dėl jūsų teikiamos sveikatos sistemos reformos, dėl priemokų panaikinimo Teisingumo ministerija, kuriai pastarosiomis dienomis tikrai netrūksta pagyrimų, teikia labai principingą išvadą, kritikuodama ir tikslus, ir pažymėdama, kad visgi tos priemonės, kurios yra numatytos, tų tikslų, – nei eilių sumažinimo, nei kitų jūsų deklaruojamų tikslų, – tikrai nepasieks, ir pažymi, kad reikalingas yra išplėstinis poveikio vertinimas. Kaip jūs vertinate tokią savo Vyriausybės kolegų išvadą? Ir ar planuojate atlikti išplėstinį poveikio vertinimą? Galbūt apskritai koreguosite reformos pateikimą, galbūt stabdysite šiuos planus, kuriems nepritarė netgi Vyriausybės kolegos?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiama Seimo nare, jums už klausimą ir komentarą. Gautos Teisingumo ministerijos išvados visiškai nepaneigia mūsų krypties ir nusiteikimo tęsti sveikatos apsaugos sistemoje skaidrumo principų įtvirtinimą ir pacientų teisės pasirinktą paslaugą gauti be papildomų priemokų, kai už tą paslaugą yra sumokėta. O poveikio vertinimas, be abejonės, yra numatytas ir kompleksinis vertinimas jau yra atliekamas, ir preliminarūs mūsų vertinimai rodo, kad einame teisinga kryptimi. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėjau klausti premjero. Vakar pristatyti mokesčių pakeitimai. Prisimenu ne taip seną praėjusios Vyriausybės patirtį, kiek iš tuometinės opozicijos daug kliuvo už tokius epitetais palydėtus pasitikimus, Vyriausybės pateikto projekto, kaip „nederinta su koalicijos partneriais“ (čia būdavo vienas iš esminių priekaištų). Tai kaip čia nutiko, kad vakar jūsų koalicijos partneriai pasitiko gana didelėmis akimis kai kuriuos užregistruotus pakeitimus, o vienas iš partnerių sako, kad ir jums, premjere, buvo staigmenų? Tai kaip čia vis dėlto buvo?

Ir antra klausimo dalis yra jau daugiau finansinė. Jūs pristatote, kad apie 700 mln. papildomai generuotų šie pasiūlymai, bet koks būtų bendras paveikslas, jeigu skaičiuotume NPD, kas jau Seime yra priimta po pateikimo? Koks būtų efektas įvairių PVM'o lengvatų maisto produktams, jų projektus valdantieji taip pat bus registravę, ta fiskalinė nauda? Įvertinus skolos lygį, norisi klausti, kokia galutinė šito paketo fiskalinė nauda, įvertinus visus mokestinius pakeitimus? Ir ar kitais metais jau pasieksime milijardą aptarnavimo skolai reikalingų lėšų?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Tuos teisės aktų projektus, mokestinių teisės aktų projektus, kuriuos pateikė kolegos Seime, pirmiausia dar reikės įvertinti ir Vyriausybė pateiks savo išvadą. Todėl automatiškai skaičiuoti arba išskaičiuoti tam tikras pajamas į biudžetą kol kas tikrai nėra jokio reikalo.

Kalbant apie vienokius ar kitokius samprotavimus ar priekaištus, tiesą pasakius, iš kolegų, koalicijos partnerių aš neišgirdau nieko naujo. Yra absoliuti dauguma, dėl ko mes sutariame, tam tikrų nuostatų, yra tam tikrų galbūt dar diskusijų objektų ir tos diskusijos persikels tiek į Vyriausybę, o po to – į Seimą. Tai yra nustatyta tvarka. Tai yra visiškai normalu ir čia aš tikrai nematau nieko keisto ar nieko dramatiško. O iš tų nuostatų, kurios yra pasiūlytos, tikrai nėra absoliučiai nieko, ko nebūtų diskutavusi koalicijos tarybos suformuota vadinamoji neformali mokestinė darbo grupė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau frakcijos vardu klausia V. Ąžuolas. Tik norėčiau priminti, kad daugiau galėtų paklausti: klausimui – 1 minutė, atsakymui – 2 minutės. Prašom bandyti laikytis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas finansų ministrui. Vakar atnešėte velykinę mokestinę reformą A. Kubiliaus naktinės reformos stiliumi, kaip sakant, šast ir yra. Bet jūs atnešėte netgi kelis kartus blogiau, negu buvo praeitoje valdančiojoje daugumoje pateikta, kur socialdemokratai buvo prieš. Pasirodo, dėl RRF'o nereikia nieko daryti.

Bet mano pagrindinis, esminis klausimas: kodėl didžiausias smūgis – individualiai veiklai? Ar individualiai veiklai leisite išsimokėti dividendus, kur mokestinė našta nesikeičia – 15 %? Ar leisite prisitaikyti pelno mokesčio lengvatą, kur taikoma tik stambiajam verslui? Jau yra užregistruota Seime, kad bus galima pirkti ne dvejų metų senumo *fūrą,* o penkerių metų senumo *fūrą*. Ar visas tas lengvatas perkelsite ir individualiai veiklai? Nes jeigu jūs to nesiruošiate daryti, tai jūs žinote, kad ji yra kalėjime: paėmei europinę paramą – negali pereiti į kitą veiklos rūšį, paskolas perėmei – pereiti negali. Iš kur tokia neapykanta individualiai veiklai? Ir ar visas lengvatas duosime jiems, ką gauna ir stambusis verslas? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui. Jokios naktinės reformos nėra, kaip pasakė premjeras, tai yra projektai, kurie bus aptariami dabar ir ne tik su koalicijos partneriais ar politine bendruomene čia, bet taip pat ir su socialiniais partneriais. Mes eisime diskutuoti. Tai yra konkretūs pasiūlymai, kurių ankstesnėje diskusijoje daug kas pasigedo. Štai jie yra. Jūs taip pat galite šioje diskusijoje sudalyvauti. Visi sumetimai, tarp jų ir tie, kuriuos jūs dabar išsakote, bus išgirsti ir apsvarstyti.

PIRMININKAS. Klausia A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mano klausimas bus skirtas teisingumo ministrui. Gerbiamas ministre, jūs tikriausiai sutiksite, kad formuojant savo politinę komandą yra labai svarbios tokios savybės kaip patikimumas, atsakomybė. Čia dabar visai neseniai buvo paskelbta informacija viešai, kad planuojate į savo komandą pasikviesti ir viceministru skirti R. Pocių. Aš norėčiau paklausti jūsų nuomonės. Kalbėsiu faktais, nes teko dirbti su šiuo asmeniu, kai jis buvo Viešojo saugumo tarnybos vadovas. Buvo tokios situacijos, kai jis tiesiog nebūdavo darbe ir melavo apie savo buvimo vietą. Tam paaiškėjus, kad jis meluoja, jisai tiesiog buvo pateikęs faktus, kad turi susitikimą su Vokietijos diplomatais (tai buvo netiesa), prašė tų diplomatų meluoti Vidaus reikalų ministerijai. Kai buvo organizuojami nepaprastosios padėties posėdžiai, juose nedalyvaudavo, neatsiliepdavo į skambučius, nors žinoma, kad statutinės tarnybos vadovas tikrai privalo būti pasiekiamas 24 valandas.

Tai, gerbiamas ministre, šiandien tikrai turime tokią sudėtingą geopolitinę situaciją, saugumo situaciją. Jūs taip pat turite iššūkių, susijusių su Vyriausybės programos įgyvendinimu. Ar jūs

manote, kad asmuo, kuris, na, savo darbinėje veikloje buvo, sakyčiau, nepatikimas, neatsakingas, gali eiti jūsų viceministro pareigas?

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Pirmiausia tai turbūt turėčiau pasakyti tai, kad informaciją, kurios ir jūs klausiate, referavo ir buvę, jūsų ankstesni kolegos iš Vidaus reikalų ministerijos, ir jinai yra dvejopo pobūdžio. Man siūloma vertinti daugiau iš tos subjektyviosios pusės, iš jūsų pozicijų. Bet bet kuriuo atveju aš noriu paminėti, kad dėl minėto asmens Administracinis teismas yra priėmęs sprendimą, tai yra motyvai tame sprendime išdėstyti, kad Vyriausybės nutarimas buvo neteisėtas ir dabar vyksta tolimesni procesai.

Žinant tai, kad krikščionys šiuo metu pasitinka didžiąsias šventes, aš vis dėlto būčiau linkęs, kad būtų užmirštos tos nuoskaudos ir būtų susitaikoma, ir tikrai mes galime tą padaryti Didįjį ketvirtadienį. Tai ačiū ir gražių jums švenčių.

PIRMININKAS. Klausia I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Klausimas gerbiamam premjerui. Gerbiamas premjere, aš manau, kad nuolatinės svarstyklės, kurios vyksta pas mus, iš vienos pusės į kitą pusę: kairė, dešinė, po rinkimų pasikeičia iš dešinės į kairę, iš kairės į dešinę, yra dažniausiai susiję su tuo nepasitikėjimu visuomenės politikais ir politikos formavimu dėl ypač mažos visuomenės įtraukties į politiką. Aš esu registravęs (na, dar neregistravęs, bet renku parašus) dėl Konstitucijos keitimo leisti piliečiams sumažinti iniciatyvos teisę dėl referendumo nuo 300 tūkst. iki 150 tūkst. Tai atitinka skaičius kitų valstybių, turinčių referendumo iniciatyvas. Jūsų, kaip lyderio, žodis, gerbiamas premjere, turi didelę reikšmę apsispręsti, manau, ir daliai jūsų partijos narių. Kokia jūsų nuomonė: ar reikėtų suteikti galimybę visuomenei svarstyti, įtraukti ją labiau, suteikti galimybę pradėti referendumą, o jau spręs visa Tauta? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už, na, fundamentalų klausimą. Ne veltui taip sakau, nes šita referendumo nuostata buvo numatyta tuo metu siekiant tam tikro saugiklio, priimant vieną svarbiausių valstybėje klausimų, perkeliant tą atsakomybę, kaip sakyti, visuomenei referendumo būdu. Tuo buvo pasinaudota kai kuriais kartais. Kaip sakyti, dabar mes turime irgi tam tikras pasekmes, dėl kurių ginčijamės, tai buvo gerai ar blogai. Nepaisant to, tai yra Tautos valia. Bet diskusija yra verta laiko. Tą laiką tikrai reikės skirti. Net neabejoju, jog visos Seimo frakcijos tai darys. Bet, matyt, turėtume įvertinti ir tam tikrą demografinę dinamiką. Kažkada skaičiavome, grubiai tariant, 10 % nuo populiacijos, kuri tuo metu siekė 3,5 mln., o jeigu mes šiandien turime 2,8 mln., kiek būtų 10 % ir panašiai. Kitaip tariant, racijos diskutuoti tikrai yra, bet išankstinės nuomonės aš neskubėsiu teikti, nes tai yra rimtas klausimas. Reikia pasverti visas galimas, įmanomas pasekmes, nes skirtingos brandos valstybės taiko skirtingus demokratijos instrumentus. Visuomenės įtraukimas į politinę diskusiją, sprendimų priėmimo vertinimą yra vienas iš šios Vyriausybės prioritetų. Mes tai darome dabar prieinamomis priemonėmis. Bet jūsų pasiūlymas yra įdomus ir svarbus.

PIRMININKAS. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju. Norėčiau užduoti klausimą užsienio reikalų ministrui. Aišku, tas klausimas liečia ir Krašto apsaugos ministeriją. Šiandien Lietuvoje kariškiai daug diskutuoja apie papildomų karinių poligonų poreikį. Tačiau mes visi puikiai žinome, kad aplinkinės šalys – Lenkija, Švedija, Latvija ir kitos – taip pat turi išvystytą karinę infrastruktūrą, kur mūsų kariuomenė galėtų ir kartu treniruotis, ir atlikti reikiamus apmokymus. Šiuo metu latviai stato labai didelį poligoną šalia Lietuvos sienos. Ar nebūtų įmanoma sutarti, gal tai turėtų būti kaip ir toks tikslas, kad šį poligoną statant, įkuriant galėtų dalyvauti ir Lietuvos Respublika. Taip užsitikrintume bendrą treniruočių, mokymų galimybę, o kartu ir padidintume sąveiką, kurios tikrai dažnai trūksta tarp Baltijos šalių? Turiu omenyje, tarp Lietuvos ir Latvijos kariuomenių.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Aš galiu turbūt pradėti. Vienas iš svarbiausių dalykų yra kariuomenei sudaryti sąlygas patogiai, efektyviai ir greitai treniruotis kaip įmanoma panašesnėmis sąlygomis, kokios būtų mūšio lauke, ir taip pat ekonomiškai atsakingai elgtis. Be jokios abejonės, poligonai Lietuvoje būtų pati patogiausia priemonė. Tačiau šiuo metu, kadangi mums drastiškai trūksta tos treniravimosi erdvės ir poligonų, pagal naujų poligonų poreikį netgi neatitinkame VGT

priimtų sprendimų, tai taip, kaip tik ir su Latvijos kolega gynybos ministru esame aptarę, kiek ir kaip mūsų kariuomenė galėtų treniruotis Sėlijos poligone. Tai yra tikrai didžiausias poligonas regione. Bet kadangi norinčių ir stokojančių galimybių treniruotis yra daugiau, atrodo, kad grafikas bus be galo įtemptas sudėlioti visas reikalingas pratybas, bendras pratybas ir taip pat poreikį treniruotis kitų mūsų regione esančių ginkluotųjų pajėgų kariams.

Kai kalbame apie kitas šalis, taip pat turime susitarimą su įvairiais mūsų sąjungininkais, kad galėtume užtikrinti kuo intensyvesnį mūsų kariuomenės treniruočių grafiką. Bet to nepakanka, turime turėti ir čia.

Kai kalbame apie priimančiosios šalies paramą, tai šiandien iš esmės yra ta įtampa, kad užtikrintume pakankamą galimybę treniruotis sąjungininkams, jie galėtų čia turėti kuo didesnį pajėgų skaičių, galėtume turėti kuo didesnį pratybų skaičių, kad galėtume tam tikra prasme šešėliuoti šalia mūsų vykstančias pratybas, kurios tikrai ir mūsų piliečiams kelia šiek tiek nerimo. Norėdami tai užtikrinti, turime turėti galimybes *pilnai* čia taip pat organizuoti plataus masto pratybas ir treniruotes.

K. BUDRYS. Galiu nebent tik nedaug papildyti. Apie poligonų tematiką ne kaip užsienio reikalų ministras, bet kaip buvęs Valstybės gynimo tarybos sekretorius galiu pasakyti, kad to įdirbio iš tikrųjų nemažai buvo. Čia tikrai ne mūsų santykiai su kaimyninėmis valstybėmis ar susiję su diplomatija. Yra apribojimų, mes fizinių turime apribojimų Lietuvoje dėl erdvės. Bet reikia nenustoti to daryti ir ieškoti. Jeigu jau reikės papildyti bendradarbiavimą per sieną, mes čia tikrai tai padarysime. Bet ne čia yra pagrindinė kliūtis. Tą geranoriškumą aš matau. Nebent čia būtų su kariniu mobilumu susiję greičiau sprendžiami klausimai, nes yra įvairiausių teisinių dalykų, kai mes kirtimus per sieną turėtume pagreitinti. Dėl to mes bendradarbiaujame su Krašto apsaugos ministerija.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Klausimas kultūros ministrui. Gerbiamas ministre, yra tokia programa kaip Europos paveldo ženklas. Kas dveji metai, atrodo, kultūros paveldo objektų savininkai kreipiasi į Kultūros ministeriją, kuri iki kovo 1 dienos yra įsipareigojusi pateikti tas paraiškas Europos Komisijai, ir tas buvo padaryta. Tos paraiškos buvo teikiamos ministerijai, bet kuomet atėjo laikas sulaukti atsakymo, ar jos buvo patenkintos, ar ne, kai kurie, aš nežinau, ar visi, bet tikrai kai kurie savininkai gavo atsakymą iš Kultūros ministerijos, kad, deja, dėl nenumatytų aplinkybių paraiškų mes neišsiuntėme Europos Komisijai, ir pakvietė dalyvauti vykdant 2026 metų šaukimą. Gal jūs žinote, kokios tai yra nenumatytos aplinkybės ir kodėl dabar padaryta pertrauka? Kodėl negavo teigiamo atsakymo ir nebuvo suteiktas tas Europos paveldo ženklas? Ačiū.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų svarbus klausimas. Bet aš šiandien apsiribosiu tuo, kad nenorėčiau ką nors neteisingai pasakyti. Tikrai pasidomėsiu ir asmeniškai, matyt, gal net ir raštu, atsakysime, kokios tos priežastys, nes šiandien negalėčiau interpretuoti.

PIRMININKAS. Klausia J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Aš turiu du klausimus sveikatos apsaugos ministrei. Pirmasis – dėl Sveikatos sistemos įstatymo jūsų planuojamų pataisų, dėl priemokų naikinimo. Ministre, jūs neabejotinai žinote, kad yra neigiama Teisingumo ministerijos išvada dėl šitų jūsų projektų, kurių esmė yra tokia, kad neaiškus nei tokių pakeitimų tikslas, nei pasirinktos tinkamos priemonės. Neabejoju, kad tokia būtų ir Seimo Teisės departamento išvada. Viceministrė vakar „Lietuva kalba“ laidoje tiesiu tekstu ir atvirai pasakė, kad iš esmės šitos pataisos reikalingos tam, kad sugrąžintume *per nenoriu* darbuotojus iš privataus į viešąjį sektorių, į valstybinį sektorių. Mes jau esame gavę, tikrai pati esu skaičiusi ne mažiau negu penkių pacientų organizacijų, gydymo įstaigų organizacijų, specialistų organizacijų raštus, kurie irgi kritikuoja tokį jūsų sprendimą ir siūlo kitus pakeitimus. Aš norėjau jūsų paklausti: koks tikrasis šito projekto tikslas? ar dar bandysite taisyti projektą ir kviesite socialinius partnerius dėl derinimo?

Antras klausimas dėl farmacininkų. Dabar irgi matėme jūsų sprendimą, kad popierinius receptus patys vaistininkai turėtų suvesti į sistemą. Ar jūs manote, kad tai yra teisinga, nes vaistininkai sako, kad jiems niekas už šitą darbą nemokės?

PIRMININKAS. Jūs viršijate laiką.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ir antra: kaip išvengsime klaidų? Aš, pavyzdžiui, ne visus receptus įskaitau.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimus. Pirmiausia noriu pasakyti, kad priemokų klausimas yra skirtas išskaidrinti sveikatos sistemą. Priemokos tai yra papildomi pacientų mokėjimai, kurių prašo gydymo įstaigos, nepriklausomi nuo jų nuosavybės formos, už paslaugas, už kurias jau yra sumokėjusi valstybė iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Todėl tikrasis mūsų tikslas, be abejonės, yra daugiau skaidrumo, aiškumo ir patikimumo sveikatos sistemoje. Tai suteikia pacientams galimybę būti ne mulkinamiems, o pasidaryti tą informuotą sprendimą ir pasirinkimą, kada pacientas galės pasirinkti mokamą paslaugą tada, kada jisai norės ir tai galės padaryti, ir pasirinkti valstybės apmokėtą paslaugą tada, kai jisai turi gydytojo siuntimą. Šito aiškumo sveikatos sistemoje labiausiai ir trūksta. Tai ir yra pagrindinis mūsų tikslas. Be abejonės, papildomi efektai, kurie atsiras sistemoje ir apie kuriuos mes taip pat drąsiai kalbame, dėl sektorių subalansavimo, tai mes jų lauksime ir jais džiaugsimės.

Na, o į jūsų komentarą dėl pacientų organizacijų aš norėčiau pasakyti taip: kai pacientų organizacijos ir mums parašo, ir tokios pacientų organizacijos, kurių pacientams yra atliktos transplantacijos ir jos yra apmokėtos valstybės biudžeto lėšomis, kai pacientai, kurie gauna gydymą ir visus vaistus, kurie yra kompensuojami valstybės, rašo mums kreipimąsi į Sveikatos ministeriją ir prašo leisti jiems mokėti priemokas, tai kelia klausimą apie pacientų organizacijų nepriklausomumą. Be abejonės, reiktų kalbėti tuomet ir apie platesnį kontekstą, kad valstybė prisiimtų atsakomybę už ilgus metus trukusią nepagarbą nevyriausybinėms pacientų organizacijoms, kad šiandien jos atstovauja labai, na, ne visuomet aiškiai deklaruojamiems interesams. Todėl, su visa pagarba, mes socialinį dialogą su visomis gydytojų ir pacientų organizacijomis tęsiame ir pagrindinis mūsų tikslas – daugiau įgalinimo, skaidrumo ir kokybės sveikatos sistemoje.

Atsakau į antrą klausimą dėl farmacininkų. Jūs puikiai suprantate, kad popieriniai receptai nėra rutina – tai yra apsauginė priemonė tais fragmentiniais epizodais, kada *e. sveikata*, pati elektroninė sistema neveikia, kad pacientai galėtų gauti, pasiimti vaistus. Tai yra daugiau išimtinė praktika, užtikrinanti paslaugų teikimo tvarumą.

PIRMININKAS. Nors klausimams laikas baigėsi, bet suteikime galimybę paskutinei klausiančiai, tai D. Ulbinaitei, ir klausimų laikas baigsis.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas krašto apsaugos ministrei ir gali būti, kad ir kultūros ministrui. Esame informaciniame kare, tačiau jokių pasiūlymų, kaip kovosime su dezinformacija ar kaip stiprinsime informacinį visuomenės raštingumą, negirdėti. Aišku, premjeras sakė, kad tai antraeilis dalykas, bet tarnybos sako, kad vis dėlto tos grėsmės, keliamos dezinformacijos, didėja ir netgi užsimena apie pasiūlymus kriminalizuoti dezinformaciją. Kokia būtų jūsų nuomonė apie tai? Ir gal galite pasakyti, ką apskritai darote šiuo klausimu? Man būtų labai įdomu išgirsti, ką jūs manote apie dezinformacijos kriminalizavimą.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkui už klausimą. Aišku, kad dezinformacija daro didžiulę žalą mūsų visuomenei. Šiaip jau ir mūsų Konstitucijoje labai aiškiai apibrėžta, kad dezinformacija nepatenka į nuomonės laisvės, į saviraiškos laisvės ribas. Jau tikrai buvo ir praėjusioje kadencijoje bandymų, kad galėtume vis dėlto taikyti atsakomybę už dezinformaciją, už propagandą. Tai yra klausimas, kurį vis tiek reikės išspręsti, reikės atrasti sprendimus, kurie apsaugotų mūsų piliečius nuo dezinformacijos.

Kai kalbame apie Krašto apsaugos ministeriją ir Kultūros ministeriją, – neabejoju, kad kultūros ministras taip pat pasakys, – tikrai matome bendrų veiksmų poreikį, ir taip pat yra rengiami tam tikri strateginiai dokumentai. Lygiai taip pat matau poreikį ir teisės aktų peržiūros, kad galėtume vis dėlto pasižiūrėti, ar įmanoma šiuo atveju imtis tam tikrų veiksmų tiek užtikrinant Konstitucijoje aiškiai numatytą teisę mums ginti savo piliečius nuo dezinformacijos ir aiškiai numatyti teisinę atsakomybę, tiek taip pat išplėsti ir kitų taikomų priemonių ratą.

Kai kalbame apie visuomenės raštingumą, apie pilietinį pasipriešinimą, pilietinį rengimą, įvairių visuomenės grupių įtraukimą į vykdomas veiklas, tai tikrai jų sąrašas yra labai platus. Turbūt čia taip jau per šitas keletą sekundžių neišvardinsiu. Viceministras T. Godliauskas būtų

tikrai visada pasiruošęs jums suteikti platesnę informaciją šiuo klausimu, nes tikrai yra daroma labai daug veiklų. Beje, ir nevyriausybinėms organizacijoms yra suteikta ką tik, krašto apsaugos sistemos finansavimo *rėmuose* yra daroma gana įdomių šios srities projektų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausimams skirtas laikas baigėsi. Yra pageidaujančių toliau pratęsti klausimus. Gerbiami kolegos, šiuo atveju visi tikrai nespės paklausti. V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Krašto apsaugos ministrei norėčiau palinkėjimą, klausimą dėl jūsų socialiniame tinkle paskelbtos informacijos apie susitikimą su Singapūro ginkluotosiomis pajėgomis. Nuoširdžiai tikiu, kad kaip ir Singapūro ginkluotosios pajėgos, taip ir mūsų ginkluotosios pajėgos pasitikės ir džiaugsis bendradarbiavimu su mūsų laivų statytojais ir laivų remonto įmonėmis, nes jeigu pasaulis pasitiki, tai turbūt ir mūsų ginkluotosios pajėgos galėtų pasitikėti.

Ministre Pirmininke, Vyriausybės įstatymas labai aiškiai apibrėžia laikinai pareigas atliekančių ministrų kompetenciją. Vyriausybės įstatymas draudžia laikinai atliekančiam ministro pareigas asmeniui nustatyti viceministrų kuravimo sritis ir ministerijos kanclerio administravimo sritis. Iš Antikorupcijos komisijai pateiktos informacijos mes matome, kad žemės ūkio ministro pareigas ėjęs aplinkos ministras ministerijos kancleriui patvirtino pareigybės aprašymą, nustatydamas administravimo sritis. Tai yra šiurkštus Vyriausybės įstatymo pažeidimas. Ar Administracinis teismas, ar Ministras Pirmininkas naikins tokį sprendimą?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą ir išdėstytas aplinkybes. Įvertinsime aplinkybes ir įvertinsime, ar tai yra šiurkštus, ar mažareikšmis, ar ne pažeidimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas J. Razma. Paskutinis klausimas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Klausimas Ministrui Pirmininkui. Ar Vyriausybė turi aiškią ir tvirtą poziciją dėl Vyriausybės būsimo miestelio statybos, nes iš pasisakymo galima įvairiai suprasti? Lyg ir svarstoma, kad tuos biudžetinius pinigus būtų galima skirti krašto apsaugai, bet ar vertinama plačiau, kad vis dėlto ta statyba iš esmės vykdoma už Turto banko sukaupiamus pinigus, pardavus tuos esamus ministerijų pastatus miesto centre? Ir ar nematoma, kad bus įplaukų iš paties statybų verslo, iš to verslo, kuris įsigis parduodamus ministerijų dabartinius pastatus ir?.. Aš kažkaip čia neigiamo balanso biudžetui nematyčiau. Bet gal jau Vyriausybė svarsto R. Žemaitaičio pasiūlymą statyti tą miestelį vietoj Nacionalinio stadiono, nes viešojoje erdvėje ir tokių samprotavimų yra atsiradę.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Dėl gerbiamo R. Žemaitaičio pasiūlymų statyti ministerijų miestelį stadiono teritorijoje – aš jo nesu girdėjęs, tiesą pasakius, gal ką nors praleidau. Bet kalbant apie dabartinius planus, tai nėra biudžetinės lėšos – tai yra Turto banko lėšos, kurias naudoja gavę pajamų iš parduotų objektų. Nepaisant to, tos lėšos, kaip sakyti, gali būti naudojamos ir kitoms paskirtims, jeigu būtų priimti tokie sprendimai.

Kalbant apie planus, taip, Ministras Pirmininkas turi aiškią poziciją, tačiau tą poziciją dar turi pasverti tiek Finansų ministerijos kancleris, tiek Vyriausybės kancleris, išdėstydami tam tikrus argumentus ir įvertindami tokio sprendimo pasekmes. Bet kalbant apie statybas, tai tas statybas gali ir privatus sektorius vystyti. Tą objektą kaip projektą galima parduoti ir rinkoje jisai tikrai būtų vertingas dalykas, teritorija gera. Atitinkamai būtų ir statybos, ir pajamos jau tiesiogiai į biudžetą mokesčių pavidalu, ir atitinkamai pajamos į Turto banko sąskaitas. Taigi tikrai kartais nebūtina pačiai valstybei statytis pastatų ar kokių nors reikalingų *ofiso* patalpų, kai rinka tikrai siūlo jas išsinuomoti ganėtinai geromis sąlygomis.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam premjerui ir visai Vyriausybei. Jūsų paklausė visi per šį pusvalandį, kiek buvo įmanoma. Ačiū visiems.

13.08 val.

Seimo narių pareiškimai

Toliau pagal darbotvarkę – Seimo narių pareiškimai. Prašom. Užsirašęs – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Kaip sakoma, tradiciška tuščioje salėje keliems kolegoms esant kalbėti. Vakar gavome dovaną, velykinę gerą dovaną visai tautai. Ji palies visą tautą. Per rinkimus

žmonės ką darė? Balsavo už kitus politikus ir tikėjosi, kad nebus konservatorių mokesčių reformų, pasikeis vykdoma politika, viskas bus kitaip ir geriau. Ir tada buvę opozicijoje Seimo nariai, partijų atstovai sakė, kad labai blogos reformos, labai blogi sprendimai, taip negalima daryti. O ką gavome? Bėgome nuo vilko, papuolėme ant meškos. Bet, kaip pasakyti, geriausiai kalba ne žodžiai, o darbai, ką atnešta reforma numato.

Ką darė konservatoriai? Stambiam verslui padovanojo 250 mln. mokestinių lengvatų ir tos mokestinės lengvatos buvo taikomos tik juridiniam verslui, jokiai individualiajai veiklai ir smulkiajam verslui netaikoma. Ką gavome dabar? Jau anksčiau užregistruotos lengvatos ir vėl stambiajam verslui ir vėl kainuos šimtus milijonų. Tiktai skirtumas toks, kad jeigu konservatoriai leido pirkti iš investuojamo pelno, pavyzdžiui, dvejų metų senumo *fūrą*, dabar bus galima pirkti penkerių metų senumo *fūrą*. Stambusis verslas labai džiaugiasi.

Į ką pagrindinis smūgis? Individualią veiklą, nes ten ateina visi smūgiai. Pelno mokesčio lengvata naudotis negalima. Visi politikai puikiai žino: jeigu tu paimi individualiai veiklai europinę paramą, tu esi įkalintas penkeriems metams; jeigu paėmei paskolą, taip pat esi įkalintas arba grąžink paskolą. Tu ten išeiti, pabėgti, ir kaip finansų ministras sako: tai rinkitės kitą veiklą, negali.

Tai kas dabar bus? Visi galvoja, kad, na, kažkaip išsisuksime, kažką darysime. Aš suprantu, kad yra kelias daryti, kaip stambusis verslas daro – įkuri dvi, tris, keturias, penkias įmones, kiekviena daro atskiras paslaugas ir taip tu susireguliuoji, kad nebūtų tų drakoniškų mokesčių. Bet žiūrėkite, kam palikta išimtis – dividendams. Nesvarbu, kiek tų pajamų gausi – 100 tūkst., 1 mln., 10 mln., 20 mln., ta našta nesikeičia visiškai. Ar individuali veikla gali išsimokėti dividendus? Draudžiama. Finansų ministro aš paklausiau: ar visos šitos lengvatos, kurios galioja stambiajam verslui, galios ir individualiai veiklai? Atsakymo neišgirdome.

Bet turbūt pats liūdniausias yra metodas, kaip tai padaryta. Buvusi valdančioji dauguma dėl mokesčių diskutavo 2,5 metų. Buvo darbo grupė, sprendimai, diskusijos, argumentai, ką daryti, ir tik po to buvo atnešta mokesčių reforma, kuri stambiajam verslui padovanojo 250 mln., o smulkusis verslas nebuvo pasmaugtas.

Dabar diskusijų su visuomene, su verslu ar su kuo jūs girdėjote? Iš esmės nebuvo. Buvo tik politikai susirinkę, pasikalbėjo ir baigėsi. Taip sakant, bėgome nuo vilko, papuolėme ant meškos. Bet dabar, kai ateis ta visa našta, liūdniausia yra tai, kad yra kartojamas A. Kubiliaus kelias. Kai A. Kubilius padidino pelno mokestį nuo 15 % iki 20 %, pelno mokesčio surinkimas *nugriuvo* dvigubai. Dabar taip pat daroma – keliama į viršų. Kai visos verslo organizacijos sako, kad jūs realiai griausite mokesčių surinkimą, stabdysite ekonomikos augimą, valstybės konkurencingumą, valdantieji nieko negirdi, bet tuo pačiu metu tuoj bus po pietų svarstymas, kad atidėtų kriptovaliutų licencijavimą. Tenai tegul būna šešėlis. Na, ar mums gaila, kad ten šimtai milijonų ar milijardų sukasi, nesurenkame mokesčių. Tada iš išankstinio pelno mokesčio valdantiesiems nereikia 50 mln. pasiimti, ten to nereikia. Koks kitas sprendimas? Padovanoti 200 mln. kitai šaliai.

Mielieji, jūs nusimaukite kelnes, o valdantieji žino, kaip tuos pinigus ištaškyti. Sėkmės gyvenant dar trejus metus taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. 2025 m. balandžio 17 d. Seimo rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 36
STENOGRAMA

2025 m. balandžio 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir O. LEIPUTĖ

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF*). Pradedame vakarinį posėdį. Prašom registruotis. Užsiregistravo 80 Seimo narių.

14.00 val.

Informaciniai pranešimai

Rytiniame posėdyje mes nebuvome apsisprendę dėl dviejų klausimų įtraukimo į pavasario sesijos darbų programą, tai yra projekto Nr. XVP-304 ir projekto Nr. XVP-298. Ar galėtume bendru sutarimu, ar reikėtų balsuoti? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu. Dėkui.

Per šoninį mikrofoną – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos dėl LRT audito priėmimo, projekto Nr. XVP-105.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kadangi yra 14 valanda, aš labai atsiprašau, bet turiu informuoti, kad specialioji tyrimo komisija 14 valandą turi pradėti darbą. Ar galime Seimo pritarimu leisti jiems eiti posėdžiauti? (*Balsai salėje*) Kadangi šaukia… (*Balsai salėje*) Gerai, prieštaraujančių yra? Nėra. Ačiū. Prašom komisiją eiti balsuoti.

Kitas Seimo narys per šoninį mikrofoną. Prašom. Nenori. A. Petrošius atsiima. M. Lingė, prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Skelbkite klausimą, pirmininke. Tęskite posėdį. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Jūs nenorite per šoninį mikrofoną?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš laukiu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Prašom nešūkauti iš vietos. Vakarinis… (*Balsai salėje*) Prašom nesiblaškyti, artėja Velykos, susikaupkime. Dirbame toliau, tęsiame vakarinį posėdį.

14.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105. Dėl jo buvo paprašyta padaryti…

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ne.

PIRMININKĖ. Buvo paprašyta padaryti pertrauką. (*Balsas salėje: „Nebuvo.“*) Tačiau to padaryti negalima, nes tai galima padaryti tik pradėjus svarstyti. Prašom, A. Skardžius. Pakartokite. (*Plojimai*)

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū. Gerbiamoji pirmininke, dėl šio klausimo frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Balsuojame, kas už tai, kad būtų pusvalandžio pertrauka.

Užsiregistravo 61, balsavo 59: už – 54, prieš – 4, susilaikė 1. Pertrauka padaryta. Prašom, per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). *Ta prasme*, jūs manęs nematote, pirmininke? (*Juokas salėje*) Aš nematomas esu.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ponia posėdžio pirmininke, kolega A. Skardžius Statutą pamiršo ar ką? Paprašė pertraukos per anksti ir taip išnaudojo savo pasisakymą. Po to stovėjo kiti kolegos, jiems

jūs nesuteikėte žodžio, ir suteikėte žodį tam, kuris, nežinodamas Statuto arba jį pamiršęs, padarė klaidą. Jūs elgiatės visų pirma nekorektiškai ir nelygiai visų Seimo narių atžvilgiu, leidžiate suklydusiam savo koalicijos partneriui ištaisyti klaidą. Mes šito dalyko taip nepaliksime. Esame opozicija, kuri vertiname savo teises.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsakytą pastabą, pastaba priimta. Kitas per šoninį mikrofoną – M. Lingė. Atsiprašau, jeigu jums pirmam nesuteikiau žodžio, nes tikrai per ekraną šiek tiek nesimato. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Suprantu, kad ne tik norite laužyti Statutą, nusistovėjusią ir šio Seimo tam tikrą pagarbą, jeigu iki šiol dar kažkokios buvo laikomasi, bet dar ir tam tikrų replikų galime sulaukti, taip? Ne visi, galbūt ne visiems to ūgio duota tiek, kad jie būtų pastebimi. Bet aš prie šito mikrofono stovėjau pats pirmas, po to priėjo Audrius ir tiktai paskui trečiasis priėjo A. Skardžius. Tai jūs jau ignoravote tą faktą.

Antras jūsų nesiskaitymas buvo, kada suteikėte žodį ir leidote balsuoti dėl pertraukos tam, kam nepriklausė, ir taip pažeidėte Statutą, nes klausimas nebuvo paskelbtas. Gerbiama pirmininke, jeigu jūs dabar neleisite, nesuteiksite pirmajam paprašyti ir grįžti prie procedūros iš naujo, suteikti žodį ir išreikšti lūkestį, bent valandai… atsiprašau, paprašyti pertraukos iki kito posėdžio, opozicija, mes, bus priversta išeiti iš salės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Šiaip norėčiau jus patikslinti, balsavimas buvo po klausimo paskelbimo ir posėdžio pirmininkas sprendžia, kam suteikti žodį. Kitas per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Nesivelkite jūs į jų tas peripetijas. Šneka vėjus. Jeigu nori, tegu du poetai, Dalia ir Mindaugas, eina tuojau poetai rašyti. Jie Etikos ir procedūrų komisijai kiekvieną dieną po penkis skundus rašo. Greitai dėl manęs specialią komisiją sukurs. Nesinervinkite, nekreipkite dėmesio į juos – tiesiog įsivaizduokite, kad jų nėra. Bet jeigu realiai, aš jums pasakysiu – jūs viską teisingai padarėte. A. Skardžius – taip, paprašė anksčiau laiko, tada padarėte, paskelbėte klausimą, kadangi Artūras laukė, jūs jam pirmam suteikėte. Tai Mindaugo svaičiojimai yra visiškai nesusieti.

Dabar E. Gentvilas. Jūs paprašykite kaip posėdžio pirmininkė E. Gentvilo, kad jis pateiktų Seimo statuto straipsnį, kur numatyta, kad Seimo nariui draudžiama antrąkart per šoninį mikrofoną leisti kalbėti. Nustokite jūs interpretuoti nesąmones, eikite, poetai, kurti toliau eiles Etikos ir procedūrų komisijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aš dar kartelį norėčiau paprašyti grįžti į savo darbo vietas ir dirbti, ir pabaigti posėdį laiku. Ministras laukia pristatyti klausimą. Dar kartelį per šoninį. (*Balsas salėje*) Eugenijau, galėtumėte iš vietos nereplikuoti, nes tikrai šiek tiek trukdote. Prašau, per šoninį mikrofoną – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, dar kartą išreiškiu prašymą grįžti į procedūros pradžią ir suteikti galimybę užduoti klausimą. Jūs nedarykite klaidos. Jeigu jūs toliau tęsite posėdį ir bus balsuojama dėl LRT audito, tai bus labai rimtas pagrindas kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl neišlaikytų procedūrų. Tai vėl galimybė opozicijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Antrą kartą per šoninį mikrofoną – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Gerbiamoji pirmininke, aš kalbėsiu trečią kartą, kadangi du kartus jau kalbėjo M. Lingė, kaip ir man atėjo eilė trečią kartą. Tai aš tiesiog noriu taip pat paprašyti nesivelti ir neleisti manipuliuoti nei Statutu, nei Konstituciniu Teismu, kur jie delegavo savo partijos narį. Na, tikrai, negražiai elgiasi prieš Velykas.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

14.09 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299 (*pateikimas*)

Tęsiame posėdį. Darbotvarkės 1-7 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299. Pranešėjas – vicemi-

nistras A. Daukšas. Prašom. Atsiprašau, ministras. Gerbiamas ministre, galite luktelti minutę? Dėl vedimo tvarkos prašo A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Tikrai dėkoju už įvertinimą opozicinių teisių ir visų kitų momentų. Frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio, nes mums reikia laiko susipažinti su šiuo klausimu. Frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom balsuoti dėl svarstomo klausimo pertraukos iki kito posėdžio, vadinasi, gegužės, po Velykų.

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 32, prieš – 58, susilaikė 6. Pertrauka iki kito posėdžio. Atsiprašome ministro, svarstysime kitą klausimą. (*Triukšmas salėje*)

Gerbiami kolegos, prašom rimties. Per šoninį mikrofoną… Ne? Tai prašom nestovėti arti, kad nebūtų kieno nors teisės galimai pažeistos.

14.11 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305. Pranešėja – ministrė D. Šakalienė. Prašom. Per šoninį mikrofoną… Atsiprašau, ministre. Matyt, prieš šventes visi labai aktyvūs. Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami žiūrovai, kurie esate salėje ir kurie kitoje pusėje ekrano, ką tik opozicija sakė, kad visiems reikia imti pertrauką ir reikia išeiti iš salės, bet kai ateina dabar konvencijos klausimas, dabar sako: dink lauk, dink lauk, dink lauk! Laurynas sako, Audriui sako: tu nelįsk, dabar nekomentuok nieko, neprašyk pertraukos! Ar jums neatrodo, kad jūs čia juokingai patys žaidžiate? Patys jūs žaidimus žaidžiate. (*Balsai salėje*) Ne protingi esmė. Esmė, kad dabar, prieš tai buvęs Elektros energijos įstatymo projektas buvo labai svarbus, nes jis susijęs su antro vėjo jėgainių parko energetikos nepriklausomumu. Jeigu mes būtume dabar padarę pateikimą, tai būtų buvę galima svarstyti. Dabar nusikraustėte iki gegužės vidurio. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Prašom, ministre. Per šoninį mikrofoną – L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ponas R. Žemaitaitis labai norėtų išbraukti Otavos konvenciją ir visą Lietuvą atiduoti Rytų kaimynams, bet to nebus. Valstybiniais klausimais, strateginiais klausimais, nepaisydami jūsų išsidirbinėjimų, mes pabalsuosime. O po to pratęsime. Labai ačiū. Ministre, sėkmės!

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Labai dėkui, kolegos. Džiaugiuosi, kad sutarėme dėl to, kad vis tik šį klausimą reikėtų šiandien pradėti spręsti, nes mūsų laukia dar pora balsavimų ir tikrai labai norėtųsi, kad greičiau galėtume priimti sprendimą.

Pristatau jums projektą, kurio tikslas yra denonsuoti 1997 m. rugsėjo 18 d. Osle sudarytą konvenciją „Dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo“, kurią ratifikavome 2003 m. kovo 25 d. (įstatymo Nr. IX-1395). Manau, kad argumentus visi gerai žinome, bet jeigu kažkas nėra susipažinęs, tai labai trumpai apibendrinsiu.

Tikrai per pastaruosius daugiau nei 20 metų gerokai padidėjo karinės grėsmės mūsų saugumui, ypač iš Rusijos Federacijos. Nors didelė dalis pasaulio valstybių ir yra prisijungusios prie konvencijos, tačiau, beje, netgi trys iš penkių Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nuolatinių narių nėra pasirašiusios konvencijos. Šiuo metu visos, išskyrus Norvegiją, su Rusijos Federacija turinčios sienas sąjungininkės ketina pasitraukti iš konvencijos.

Po kelių mėnesių intensyvaus darbo su kolegomis visame regione gynybos ministrų bendras pareiškimas kovo 18 dienos ryte, manau, buvo pakankamai informatyvus, kad tikrai priėjome tą tašką, kai turime užtikrinti, kad absoliučiai visos galimos priemonės užtikrinti kuo didesniam pasienio su Rusija ar jos platforma Baltarusija naudojimui mums būtų prieinamos. Šį klausimą turėtume spręsti kaip įmanoma greičiau. Tai tikrai mums padėtų užtikrinti didesnį efektyvumą mūšio lauke. O jeigu kalbame apie įvairius argumentus ar klausimus, kaip tai kertasi galbūt su mūsų

tarptautiniais įsipareigojimais, tai Rusijos veiksmai Ukrainoje aiškiai parodo, kad tarptautiniai įsipareigojimai jiems yra neįdomūs. Galime atsidurti tokioje situacijoje, kai bus klausimas, kieno minų bus mūsų žemėje: Rusijos, kai nežinosime, kur jos yra padėtos, ir kurios žudys mūsų piliečius, ar mūsų, kai mes tiksliai žinosime jų lokaciją, galėsime jas nukenksminti, apsaugoti civilius nuo patekimo į šias zonas? Aš manau, klausimas yra labai paprastas.

Kadangi matau, kad salėje yra tikrai labai daug emocijų, spėju, visi labai gerai susipažinę su argumentais, tai galbūt ir netęsiu. Tik perspėsiu, kad pasitraukimas įsigaliotų tik po 6 mėnesių. Vykstant ginkluotam konfliktui, jau nebūtų galima pasitraukti iš konvencijos. Tikrai tikslinga denonsuoti kaip įmanoma greičiau, todėl siūlytume Seimui priimti šį įstatymą skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjai. Jūsų norėtų paklausti nemažai Seimo narių. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, pasisakydamas už denonsavimą norėčiau pažymėti, kad, matyt, kiekvienoje konvencijoje, ypač jos įgyvendinimo plane, yra tos dalys, kurių galime net denonsavę neatsisakyti. Pavyzdžiui, gyventojų švietimas apie minas, teritorijų išminavimas – tai vyksta Lietuvoje realiai dar nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, parama Ukrainai išminavimo koalicijos *rėmuose*. Yra daugybė dalykų, apie kuriuos, matyt, turėtume kalbėti, kad mes jų neatsisakome.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū už tikrai gerą komentarą. Tikrai šiuo atveju mes taip pat apskritai neatsisakome tarptautinės humanitarinės teisės įsipareigojimų. Visi klausimai, kurie gali būti sprendžiami tiek pirmiausia užtikrinant mūsų piliečių saugumą, tiek laikantis visų įmanomų saugumo taisyklių ir tęsiant kai kuriuos veiksmus, taip ir bus daroma. Dėkui. Tikrai puikus komentaras.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, man įdomu, kaip greitai galima visa tai įgyvendinti, jeigu šiandien bus pritarta šiam įstatymo projektui? Kokio tipo planuojamos minos – išmaniosios ar paprastos? Akivaizdu, tai atsilieps gyvūnų migracijai, jeigu galų gale nelaimės atveju ir mūsų žmonės norėtų kaip nors pajudėti į kaimynines šalis, tai vėlgi atsirastų problema. Ar šie aspektai yra kaip nors aptariami, vertinami? Ką planuojate daryti?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkui už tikrai aktualų klausimą. Be jokios abejonės, kaip tik ir yra vertinama, kokiuose pasienio ruožuose kokiu būdu būtų galima taikyti tam tikras kontrmobilumo priemones, įskaitant priešpėstines ir prieštankines minas, jų tipus ir išdėstymą bei šių zonų apsaugą. Vienas iš turbūt aktualių dalykų yra tas, kad tam tikro tipo minos, apie kurias kalbama, vis tik būtų aktyvuojamos judėjimo, kuris gali būti kontroliuojamas tose zonose. Mes galime užtikrinti galimybes taip pat ir mūsų gynybos pramonei gaminti tam tikras minas, kurios turėtų skirtingą (kaip ir sakėte, ar ne, kvailos ar protingos minos) kontrolės laipsnį. Kai kuriose situacijose gali tekti turėti prieinamą didelį kiekį kaip įmanoma paprastesnių minų, kurios galėtų būti kraštutiniu atveju naudojamos, tačiau bendruose planuose visų pirma stengiamės suderinti realų įgyvendinimą ir papildomų pavojų nesukėlimą.

Šiuo atveju taip pat vienas iš variantų yra kalbėti su sąjungininkais. Kalbamės taip pat ir su tomis šalimis, kurios būtent dabar irgi vykdo šį procesą. Jų minų gamybos tam tikrų pajėgumų atgaivinimą ir plėtrą tikrai taip pat galėtume panaudoti ir mūsų atveju, o galbūt ir bendradarbiauti. Šiuo metu kol kas negalime dar oficialiai inicijuoti šių procesų, kol nėra įvykęs balsavimas Seime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji ministre, niekas turbūt neabejoja, kad priešpėstinės minos yra veiksminga kovos priemonė. Tačiau lazda paprastai turi du galus. Šių priemonių, tai yra priešpėstinių minų, tarkime, po Vietnamo karo daugiau negu 50 metų civiliai jaučia pasekmes – iki šiol žūsta daug civilinės populiacijos aplinkinėse šalyse. Mano klausimas: kokios bus numatytos priemonės, kad išvengtume pasekmių civiliams, tarkime, panaudojus jas mūsų pasieniui minuoti? Mes turime tikrai daugiau negu 1 tūkst. kilometrų pasienio ruožo su kaimyninėmis nedraugiškomis valstybėmis. Norėčiau išgirsti tą antrąjį lazdos galo apibūdinimą, kaip čia bus išvengta galimų pasekmių civiliams, panaudojus šias priemones mūsų sienų gynybai? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Pirmiausia rizikų civiliams mažinimas būtų per aktyvią minų laukų priežiūrą, pradedant nuo aptvėrimo ženklų, įspėjimo ir aktyvaus stebėjimo, ir tam tikrų fizinių pajėgumų užtikrinimo, taip pat kuo greitesnio teritorijos išminavimo ir priežiūros po to. Vienas, kaip ir sakiau, iš esminių aspektų yra žinojimas būtent minų lokacijos, ko mes neturėtume, tai yra tokios galimybės, jeigu į mūsų teritoriją įsiveržtų Rusijos pajėgos. Kaip ir sakiau, mes turime turbūt šioje situacijoje labai paprastą ir gana tokį drastišką pasirinkimą, tai yra žinome, kur mūsų minos, kaip jas nukenksminti, kur jos tiksliai yra padėtos ir kaip prižiūrėti. Arba yra Rusijos minos, kurias jie mėto visur kur, ir tada neįmanoma iš tiesų nuo jų apsisaugoti. Matome, kad vis tiktai minų naudojimas Rusijos yra labai plataus masto ir jie jas naudos kaip priemonę bet kur, kur kėsintųsi įsiveržti. Kaip atgrasymo priemonė tai yra gana efektyvu, ypač kai kalbame apie nedidelių grupių karių judėjimą. Tai yra vis tiktai ir šiuo metu viena iš efektyviausių priemonių, taip pat ir demoralizuojanti, ir tikrai gerai veikianti priešo karius vertinant iš mūsų taško.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas. Nėra. A. Pocius. Prašom.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, jūs ką tik paminėjote, kad būtent pasitraukimas iš šios konvencijos dėl priešpėstinių minų visų pirma yra atgrasymas. Tikrai sutinku su jumis, mūsų kariuomenės ir NATO aljanso pagrindinė užduotis ir yra būtent atgrasyti, nes NATO aljansas yra gynybinis ir svarbiausia yra atgrasyti priešiškas pajėgas. Matydamas tai, kas vyksta Ukrainoje, ir nemažėjant Rusijos agresijai, noriu paklausti. Kadangi jau įvardijote irgi 6 mėnesių laikotarpį po išstojimo iš konvencijos, kai ji įsigalios, ar jau yra numatyti įsigijimai būtent šių priešpėstinių minų, kurios yra labai reikalingos kalbant apie kontrmobilumą? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Šiuo metu negalime oficialių planų dar sudaryti, nes mūsų Tautos atstovybė dar nėra priėmusi šio sprendimo. Turime tiktai preliminarų situacijos vertinimą, ir tiek. Iš mūsų pramonės ta iniciatyva tikrai būtų, pajėgumai taip pat labai greitai galėtų būti formuojami, taip pat ir bendradarbiavimas su kitomis šalimis, tokiomis kaip Suomija, kuri gana nesenai šituos pajėgumus prarado, irgi tikrai būtų galimas. Bet, kaip ir sakau, jūsų sprendimas kaip tik labai greitai paleis šį procesą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia T. Martinaitis.

T. MARTINAITIS (*LSDPF*). Gerbiama ministre, tikrai savalaikis ir labai reikalingas sprendimas šiuo laikotarpiu, tikrai vertinu jūsų dedamas asmenines pastangas, kad būtų užtikrinamos visos priemonės mūsų krašto tinkamai gynybai ir pasiruošimui. Vis dėlto galbūt galėtumėte labiau akcentuoti, kodėl yra svarbus viso regiono sprendimas išeiti iš Otavos konvencijos? Kaip vis dėlto sekasi bendrauti, bendradarbiauti su mūsų pafrontės partneriais ir ar pavyksta rasti bendrą sprendimą?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Iš tiesų būtent regioniškumas yra labai svarbus aspektas. Šioje situacijoje, turint omenyje, kad Lietuva ir Suomija yra NATO šalys, kurios turi ilgiausią sieną su agresoriumi (kaip žinome, Baltarusijos teritorija yra naudojama kaip platforma Rusijos kariuomenės veiksmams, tai mes turime apie 1 tūkst. kilometrų bendrą sienos ilgį ir suomiai turi apie 1 tūkst. 200 kilometrų), tai, aišku, bendradarbiavimas su Suomija mums buvo tikrai labai svarbus, kad užtikrintume tikrai tą bendrą gynybą pasienio, turėdami dabar bendrą požiūrį visų penkių šalių, NATO šalių, turinčių sieną su agresoriumi, tai yra Lenkijos, visų trijų Baltijos šalių ir Suomijos. Tai tikrai daug lengviau būtų užtikrinti tiek bendrus principus, kaip mes giname pasienį, tiek išvystyti gamybos pajėgumus ir kaip įmanoma greičiau išplėsti produkcijos lygį, tiek išbandyti įvairius variantus, nes iš tiesų yra tikrai daug technologinių naujovių, kurias galima pritaikyti, tiek kartu pratybose, kartu ruošiantis, kartu vykdant bendras operacijas turėti geresnį pasiruošimą. Šalia to, aišku, kadangi norime sujungti Baltijos gynybos liniją ir Rytų skydą, tai vienas iš elementų, kuris būtų labai svarbus jo pajėgumui užtikrinti, taip pat būtų ir šios minos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Paskutinis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, karinių paslapčių neklausiu ir jūs jų nepasakytumėte. Minėjote technologines naujoves, tai yra pavyzdys iš Ukrainos, kad naudoja dronus minuodami ir atrodo tikrai gana efektyvu ir pažangu. Aš manau, kad dabar, ruošdamiesi išeiti, tikrai esate numatę, neklausiu, nei kur, nei kaip tai darysite, bet, matyt, jūs irgi taikysite naująsias technologijas būtent šitiems procesams įgyvendinti? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Taip, formaliai, kaip ir sakiau, yra preliminari vertinimo stadija, bet labai laukiame šio sprendimo, kad galėtume formalizuoti tam tikrus procesus ir labai greitai juos sutvarkyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visi, kurie spėjo per nustatytą laiką, paklausė. Motyvai už ir prieš. Už – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kiekvienos konvencijos denonsavimo metu yra svarbu vis dėlto, kas kalbama parlamente, kokios nuostatos yra patvirtinamos dar kartą. Todėl priimant nutarimą dėl konvencijos dėl priešpėstinių minų uždraudimo, net pasakius, kad pasitraukusi iš konvencijos Lietuvos Respublika laikytųsi prisiimtų humanitarinės teisės įsipareigojimų pagal kitas tarptautines sutartis, vis tiek reikia konstatuoti tris dalykus. Rusijai, kuri nėra šios konvencijos dalyvė, vykdant brutalią agresiją Ukrainoje, Lietuva turi turėti papildomų priemonių savo gynybai stiprinti. Antra, dabar jau ne visos Europos Sąjungos šalys, kaip iki šiol, bus ir yra šios konvencijos dalyvės. Mūsų šiaurinės kaimynės jau priėmė tuos sprendimus, bet NATO ir Europos Sąjungos rytinio paribio šalys turi būti paragintos irgi pasekti Baltijos šalių pavyzdžiu. Ir trečia, neigiami priešpėstinių minų panaudojimo efektai ir grėsmė civiliams gali būti sumažinti ne tik nustatant griežtas tų minų naudojimo taisykles, bet, kaip ir minėta, užtikrinant tarptautinės teisės normų ir principų įgyvendinimą karo metu.

Ir, ką esu minėjęs, vis dėlto tam tikri iš šios konvencijos kylantys įsipareigojimai nenustojamai ir toliau galėtų būti vykdomi, kaip civilių gyventojų švietimas, nuo Antrojo pasaulinio karo likusių minų išminavimas, paramos Ukrainai užminuotoms teritorijoms išminuoti teikimas. Tai siūlau pritarti šiam nutarimui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kolegos, kreipiuosi į visus Seimo narius. Aš suprantu, kad mums visiems labai svarbu yra krašto apsauga, mūsų valstybės gynyba, saugumo užtikrinimas. Bet aš turiu vieną aspektą, kuris yra ne mažiau svarbus, tai yra mūsų viešasis saugumas, sveikata, mūsų žmonių gyvybės, galų gale, gyvūnų apsauga ir panašiai. Ką aš turiu mintyje? Aš manau, kad pateikimo stadijoje reikėtų pritarti šitos konvencijos denonsavimui, tačiau aš siūlyčiau visiems mums pagalvoti, ar realiai įgyvendinamas užminavimas neturėtų vykti įstatymo nustatyta tvarka. Palikti tai Vyriausybei tiktai apsispręsti ir leisti padaryti klaidą, kuri gali kainuoti žmonių gyvybes, civilių žmonių gyvybes, yra labai labai brangu. Aš manyčiau, kad mes turėtume lygiagrečiai svarstymo stadijoje taip pat svarstyti ir įstatymą, kokiu būdu, pasitraukus iš šitos konvencijos, būtų, jeigu būtų, užminuojama ir kada, ir kur. Dėl to, kad bet kokiu atveju tie minų laukai bus pažymėti, jokio čia slaptumo nėra. Netgi prašyti pačios ministrės, kad ji paviešintų galimus planus, kur planuotų tai daryti. Aš manau, tai yra labai racionalus ir tikrai labai kiekvienam… Neduok Dieve, atsitiks nelaimė. Ačiū visiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 103, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Prezidentas siūlo taikyti skubos tvarką. Balsuojame. Dėl skubos tvarkos reikia apsispręsti balsuojant. (*Triukšmas salėje*) Skuba. Balsuojame už skubą.

Balsavo 105: už – 97, prieš – 4, susilaikė 4. Skubai yra pritarta.

14.31 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-325 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-325. Pranešėja – ministrė D. Šakalienė. Prašom.

Dėl vedimo tvarkos – A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Pertraukos iki kito posėdžio frakcijos vardu prašau.

PIRMININKĖ. Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio.

Balsavo 108: už – 38, prieš – 58, susilaikė 12. Pertrauka iki kito posėdžio.

14.32 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25^4, 26^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25^4, 26^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2). Pranešėjas – A. Butkevičius. Prašom. (*Triukšmas salėje*)

Per šoninį mikrofoną – M. Katelynas.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašau 30 minučių pertraukos. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Užsiregistravo 85, balsavo 82: už – 56, prieš – 21, susilaikė 5. Pusvalandžio pertrauka. Prašom, per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ponia Orinta, jūs puikiai matėte, kad A. Petrošius net nepasitraukė nuo mikrofono, bet jūs ignoravote jį ir suteikėte žodį gerbiamam M. Katelynui. Aš tik primenu, praėjusioje kadencijoje jūsų opozicija 3 savaites nedalyvavo Seimo posėdžiuose. Atsakomybė kažkam galėtų… už tokį elgesį. Pagalvokite apie savo atsakomybę.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pastabą. Prie mikrofonų nuolat priartėja ir nutolsta vienas ar kitas Seimo narys, sunku susigaudyti, kas nori iš tiesų pasisakyti. Bet posėdžio pirmininkas turi teisę suteikti žodį stovinčiam prie mikrofono.

Kitas, norintis pasisakyti per šoninį mikrofoną, yra K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tikriausiai gerbiamieji kolegos iš dešinės, konservatoriai, perskaitė straipsnį, kad lauke šiandien šilumos rekordas – 27 laipsniai. A. Petrošius irgi pagalvojo, kad Klaipėdoje buvo tik praeitą savaitgalį. Akivaizdu, kad jiems interesas ne dirbti pagal darbotvarkę, o važiuoti kuo greičiau namo prie jūros, prie ežerų. Tai sėkmės, kolegos, gražių švenčių! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Prašom neploti. Vis dėlto posėdis vyksta.

Grįžtame prie kito darbotvarkės klausimo. Prašom, dešinėje pusėje esantys kolegos, nekelti šurmulio, nes yra norinčių dirbti.

14.35 val.

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656(2) (*priėmimas)*

Kitas darbotvarkės klausimas yra Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656. Pranešėja – A. Širinskienė. Prašom. Atsiprašau, Agne, minutę luktelkite.

Prie šoninio mikrofono matau I. Vėgėlę. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pertraukos iki kito posėdžio. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio.

Balsavo 77: už – 13, prieš – 55, susilaikė 9. Nėra. Tęsiame klausimo svarstymą.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvarstė šį klausimą ir komitete bendru sutarimu, tai yra 9 Seimo narių balsais, pritarė išvadai.

PIRMININKĖ. Gal galėtumėte, gerbiama Agne, pristatyti G. Balčytytės… Ai, yra V. Gailius. Atsiprašau. Tada, gerbiamas Vitalijau, prašom, dėl 1 straipsnio.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kartu su kolege teikėme pasiūlymą dėl veikų, dėl kurių atliekamas civilinio turto konfiskavimas, įrašyti naują normą, kuri numato atsakomybę už sankcijų vengimą, apėjimą ir pažeidimą. Komitetui ačiū, komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Kokia komiteto nuomonė?

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Komitetas 5 balsais už ir 2 susilaikius pritarė Seimo narių V. Gailiaus ir G. Balčytytės pasiūlymui, motyvuodamas tuo, jog pasiūlymas atitinka įstatymo tikslą palengvinti turto, kuris yra įgyjamas dėl savanaudiškų veikų, konfiskavimą.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 palaikantys? Yra. Kadangi motyvų nei už, nei prieš nėra, ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Ačiū.

Dėl straipsnių nuo 2 iki 9 jokių kitų pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti visiems bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl viso projekto yra norinčių kalbėti dėl motyvų. Už – A. Anušauskas. Jo nėra. Prieš – I. Vėgėlė. Prašome.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kolegos, kai dabar buvau prie šoninio mikrofono ir prašiau pertraukos, tai ne dėl to, kad daryčiau tai, ką darė visa opozicija, o dėl to, kad iš tiesų galvoju, kad dėl šito įstatymo reikėjo padaryti pertrauką, tiktai gal to nepaaiškinau.

Pertrauką reikia padaryti dėl labai paprasto dalyko arba reikia balsuoti prieš, nes yra Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, kurioje kalbama apie visą įstatymą, tai yra Civilinio turto konfiskavimo įstatymą, kad jo patys principai neatitinka Konstitucijos ir Europos žmogaus teisių konvencijos. Jis atitiktų, jeigu tai būtų ta dalis nusikalstamų veikų, kurios iki šiol galiojo, dalis jų. Pavyzdžiui, organizuotas nusikalstamumas. Niekas neginčytų, kad iš jų tikrai reikia atimti ir turėti teisę konfiskuoti turtą, ar ne? Narkotinės medžiagos ir taip toliau. Tai yra įtvirtinta EŽTK – Europos žmogaus teisių konvencijoje.

Tačiau ką mes darome šituo įstatymu? Mes plečiame nusikalstamas veikas, mes plečiame teises, kurias galima turėti per ikiteisminį tyrimą konfiskuojant turtą, tačiau tuo pat metu, dar kartą pabrėžiu, šiuo metu galioja Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, dėl kurios į Teisės ir teisėtvarkos komitetą ką tik kreipėsi generalinė prokurorė ir sakė: žinote, ne taip Aukščiausiasis Teismas traktavo įstatymą, todėl kviečiu jus kreiptis į Konstitucinį Teismą. Kitaip tariant, jau dabar galiojantis įstatymas neatitinka Konstitucijos, tą pasako Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, neatitinka teisės, ir jis netaiko to įstatymo taip, kaip mes norėtume čia taikyti. Todėl mano siūlymas, kolegos, arba balsuoti prieš, arba ištraukti korteles ir gerai permąstyti šitą įstatymą, nes jisai neatitinka arba abejotinas yra Konstitucijos požiūriu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Man atrodo, kolegos, kad teisės profesorius vis dėlto turėtų turėti elementarią pirmo kurso studento nuovoką, kad prieštaravimą Konstitucijai pripažįsta Konstitucinis Teismas, o ne Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas minėtoje pono byloje grąžino tiesiog žemesnei instancijai peržiūrėti bylą ir su šituo projektu nieko bendro neturi. Kas yra keičiama projekte, tai yra tikrai probleminė situacija, kuomet siekiant konfiskuoti turtą dabar įstatymas nesukuria galimybės apžiūrėti turto iš vidaus ir dėl to, jeigu yra neregistruojamas turtas, jeigu jisai yra nebaigtos statybos, jo konfiskuotina vertė gali būti nustatyta mažesnė. Tai tarnybos galės pasisamdyti turto vertintojus ir iš vidaus apžiūrėti. Per daugybę laikotarpių nuo įstatymo priėmimo keitėsi Baudžiamasis kodeksas ir dėl to įvyko taip, kad dalis veikų už kontrabandą tiesiog nepateko į šito įstatymo veikimo ribas dėl to, kad pasikeitė straipsnių ir dalių numeracija. Buvo sutvarkyta straipsnių ir dalių numeracija ir viskas su šituo projektu yra gerai. Tą rodo ir visos institucijos, kurios ne kartą dalyvavo klausymuose ir tikrai labai laukia šitų patobulintų normų, kad galėtų veikti.

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo modelius ne kartą yra vertinęs Europos Žmogaus Teisių Teismas. Visais atvejais buvo pripažinta, kad toks modelis gali veikti. Dabar netrukus ateis Turto konfiskavimo direktyva, kurią turėsime įgyvendinti, ir joje yra numatyta, kad visos Europos mastu tas įgyvendinimas šito modelio turi būti. Tai, matyt, turime tik pasidžiaugti, kad Lietuva anksčiau negu kitos Europos Sąjungos valstybės civilinio turto konfiskavimą turėjo. Ir tikrai labai prašau kartais atsargiai vertinti tuos netikrus pranašus, kurie atsibunda paskutinę minutę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Minutėlę stabtelsime, per šoninį mikrofoną – kolega R. Vyžintas. Prašom.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Kolegos, trumpai noriu, kad grįžtume prie kariuomenės temos. Pas mus svečiuose yra Lietuvos kariuomenės Logistikos valdybos Įgulų aptarnavimo tarnybos Panevėžio įgulos aptarnavimo centro darbuotojai. Paplokime. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū ir sveikiname darbuotojus. Dėl vedimo tvarkos? (*Balsai salėje*) Replikos po balsavimo. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos. Prašom, I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėl vedimo tvarkos noriu pasakyti, kad magistrė, dėl kurios darbo rašiau atsiliepimus, klaidina visą Seimą dėl to, kad šitas įstatymas plečia nusikalstamas veikas. O toje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje, paskaitykite, yra visa EŽTT praktika suformuota nuo A iki Z.

PIRMININKĖ. Tai buvo ne dėl vedimo tvarkos ir prašom kitą kartą neklaidinti posėdžio pirmininko. Prašom dabar A. Širinskienę.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Man atrodo, kad vieno teisininko susirūpinimas civilinio turto konfiskavimu atsirado tuomet, kai buvo įtrauktos sankcijos ir jų apėjimas. Na, prisiminus kauniškių istoriją, matyt, situacija yra aiški.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dar turime dėl motyvų prieš – A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, tikrai labai gerbiu Agnę ir jos išmintį, bet Ignas šiuo atveju yra teisus. Tai yra senas įstatymo projektas, kuris praėjusią savaitę perėjo svarstymą, ir staiga mes šią savaitę jau darome priėmimą, neįsigilinę į patį turinį. Ir aš paskaitysiu 4 straipsnio… 5 straipsnio pakeitimą: turto tyrimas atliekamas per kuo skubesnį terminą, tai reiškia, kad tikslas yra per kuo skubesnį terminą ištirti ir pasakyti žmogui, ar jis kaltas, ar ne. Tačiau yra ilginamas terminas, kiek prokurorai gali žmogų persekioti, nuo 6 mėnesių iki 9 mėnesių. Ir čia ne viskas. Yra išbraukiamas labai svarbus punktas: jeigu yra objektyvių priežasčių, dėl kurių būtina pratęsti turto tyrimo atlikimo terminą, turto tyrimą atliekanti institucija motyvuotu tarnybiniu pranešimu kreipiasi į prokurorą dėl sutikimo pratęsti turto tyrimo atlikimo terminą. Prokuroro sutikimu turto tyrimo atlikimo terminas ypatingais atvejais yra pratęsiamas. Visa ši pastraipa yra išbraukiama.

Tada dar paskutinis dalykas. Pasirodo, kad terminą galima pratęsti 2 kartus po 3 mėnesius. Tačiau įstatymo projekte, kur sakoma, reikėtų greičiau priimti sprendimą dėl vieno ar kito žmogaus, yra siūloma pratęsti 3 kartus. Tai nuo 6 iki 9 mėnesių mes prailginame terminą, per kiek galima atlikti tyrimą, ir dar prailginame 3 kartus, tai dar 9 mėnesius. Tai 18 mėnesių žmogus gali būti persekiojamas. Man atrodo, kad toks persekiojimas yra per ilgas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 70, balsavo 68: už – 44, prieš – 3, susilaikė 21. Nepriėmėme, nes trūksta kvorumo. Prašom pakviesti, matome, kad tikrai yra, ir ne vienas. Kartojame balsavimą. Prašom. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Sistema neveikia, prašom pakartoti dar kartą. Veikia? Informuoju, kad sėdintiems gale neveikia. Prašom. Viktorai, prašom per šoninį mikrofoną.

Kitas darbotvarkės klausimas. Kadangi pasibaigė pusvalandis… Prašom, Domai.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama Orinta, galas identifikuoja, kad neveikia mūsų sistema. Balsavimo metu neveikė sistema. Aš jums dar kartą sakau, identifikavome tik prasidėjus posėdžiui. Jeigu galima, dar pakartokite. Taip, gali būti, kad ir vėl nebus, bet gale neveikia mygtukai. (*Balsai salėje*) *Prie ko* tas ekranas, kaip gali būti balsų, jeigu sistema neveikia? Aš jums dar kartą sakau, Rita.

PIRMININKĖ. Siūlau nutraukti diskusijas. Pabandykime pakartoti dar kartelį, jeigu kam nors neveikia mygtukai. Kartojame balsavimą ir prašome kolegas grįžti iš laiptinės. Na, vis tiek trūksta.

14.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105(2) (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas, nes pasibaigęs pusvalandis, – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105(2). Pranešėja – R. Janušonienė. Prašom.

Nereikia, Roma, atsipraašau. Yra du straipsniai. Pasiūlymų, pastabų nėra. Nereikia, sakiau, Roma, ačiū. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Dėl viso. Motyvai už – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Tokius asignavimus, kurie 2027 metais pasieks turbūt 100 mln. eurų, nesant pokyčių finansavimo sistemoje, kai kurie… Kadangi finansavimo sistema niekaip nėra susieta su Nacionaliniam radijui ir televizijai patikėta misija, o finansavimas yra susietas su akcizo ir GPM'o surinkimu, tai manau, kad, Valstybės kontrolei vertinant LRT misijos vykdymą ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo aspektu, labai svarbu įsitikinti, ar Lietuvos piliečiai nepermoka šiai VšĮ už šventos LRT misijos vykdymą.

Taip pat labai svarbu įsitikinti, ar ši VšĮ, vykdydama savo misiją, dirba pagal įstatymą, kuris numato daugybę įpareigojimų, ir ar tai, sakykime, koreliuoja su Europos Sąjungos reglamentais ir kitomis kitų valstybių analogiškomis institucijomis? Todėl aš siūlau, gerbiami kolegos, balsuoti už, nes šiai institucijai taip pat reikėtų įsivertinti ir valdymo struktūrą.

Kaip žinoma, LRT valdymo struktūros – tarybos – pirmininkas atsistatydino. Ką tik gavome pranešimą, kad atsistatydino ir LRT Vidaus audito tarnybos vadovė ponia L. Savičienė dėl neaiškių priežasčių, dėl galimai patirto spaudimo, kada LRT taryba buvo nurodžiusi, kad jinai, ta ponia auditorė, privalo atlikti politinio neutralumo auditą.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Tai, aš manau, yra ką tirti. Prašau balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prieš – M. Lingė. Nėra. Yra tik S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš manau, kad tas kaukes laikas nusimesti. Labai džiugu matyti, kaip šiuo klausimu puikiai bendradarbiauja „Nemuno Aušra" ir prezidentūra. Šis auditas visada buvo dėl politinio turinio, dėl turinio politinio neutralumo. Visi kiti dalykai, apie ką dar ponas A. Skardžius kalba, pavyzdžiui, apie tą pačią Europos Sąjungą, Europos Komisija jau yra tais klausimais pasisakiusi.

Kitas dalykas, grįžtant vėl prie to politinio neutralumo, nuo pat pradžių, nuo nutarimo teksto, politinio neutralumo formuluotė yra įrašyta. Ponas A. Skardžius su savo Audito komitetu nuėjo dar toliau – prirašė krūvą rekomendacijų būsimai, dabartinei Prezidento patarėjai, kai pradės eiti valstybės kontrolieriaus pareigas, visą žemėlapį, ką kontrolė turi atlikti. Vėlgi tas pats – kvestionuojama pati LRT misija, kvestionuojamas pats turinys, programos ir panašiai. Tai tikrai grįžtu prie to klausimo, ar tikrai tai yra Valstybės kontrolės objektas?

Dar įdomiau yra tai, kad šiandien ponia I. Segalovičienė lankėsi Liberalų sąjūdžio frakcijos posėdyje ir sugebėjo pasakyti, kad klausimai, keliami dėl šito audito reikalingumo, kuriuos kelia opozicija, irgi yra spaudimas Valstybės kontrolei. Mano galva, neadekvatus dėmesys, neadekvatus spaudimas ir neadekvačios pajėgos yra suvedinėti kažkokias buvusias sąskaitas ir bandyti visaip daryti įtaką, ir visuomeninį transliuotoją paversti tiesiog savo įrankiu. Bet nuo to praloš Lietuva, Lietuvos žmonės ir demokratija.

PIRMININKĖ. Dėkui. Už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš tikrai esu labai dėkingas, kad jūs skiriate „Nemuno Aušrai"… „Nemuno Aušra" toliau principingai įgyvendina savo rinkimų metu duotus pažadus. Rinkimų metu mes sakėme, kad LRT auditas turi būti atliktas, jis turi būti depolitizuotas, politikai negali kištis. Matau, šiandieną mes tikrai tai darome. Liberalų sąjūdis ir konservatoriai visa krūtine puola, gina LRT, tik nežinau, nuo ko, nuo kokių baubų ar kas jums vaidenasi. Gal jūs kokių nors skeletų dar esate palikę LRT? Pati direktorė M. Garbačiauskaitė sako: mes nebijome jokių auditų, nebijome patikrinimų, drąsiai galite pas mus ateiti. Bet vienas po kito, ko gero, nežinau, ar spaudimą patiria darbuotojai, ar kaip yra, tai tarybos pirmininkas atsistatydina, tai Audito skyriaus vadovė išeina.

Klausimas, o koks tikslas tuomet yra to audito? O tikslas yra labai paprastas – visuomenė reikalauja. Seimas yra ta institucija, kuri atstovauja visuomenei. Visuomenės balsas yra labai svarbus. Jeigu šiandien visuomenė abejoja LRT vykdomais procesais, veikla ir panašiai, tai tas auditas ir atsakys į visus klausimus.

Kitas dalykas. Opozicija šitaip puola ir gina. Mano klausimas, ar ten viskas efektyvu, ar tos istorijos, kuriose pasakojama apie korupciją, despotizmą, priedų prie atlyginimo skyrimą, tarki-

me, apie automobilių remontą, apie studijas ir panašiai, iš tikrųjų yra tik kalbų ir *pliotkų* lygiu, ar vis dėlto tai yra tiesa?

Mielieji mano, aš manau, kad Lietuva, Seimas tikrai žengia prie istorinio sprendimo – nori pavesti Valstybės kontrolei atlikti LRT auditą. Nebus čia politikų, nebus Seimo komisijos sudaromos – tiesiog Valstybės kontrolė tai atliks. Tikrai kviečiu balsuoti už ir palaikyti.

PIRMININKĖ. Už – V. Ąžuolas, bet nėra. Balsuojame. Yra. Atsiprašau. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Aš jau šiandien turbūt nepastebimas. Iš tikrųjų labai paprastas dalykas: jeigu neturi ko slėpti, galima ir dešimt auditų padaryti, nėra jokios problemos, bet mane stebina tai, kad neva Valstybės kontrolė daro kažkokius politizuotus auditus. Gal galite pateikti tokių padarytų auditų, parodyti pirštu visuomenei, kur Valstybės kontrolė padarė politizuotą auditą? Kažkaip man dar neteko matyti. Bet, žiūrėkite, jeigu Valstybės kontrolė padaro gynybos auditą, aš suprantu, ministrė greitai paslepia, nes ten taip baisu, kad baisu net visuomenei rodyti. Bet aš tikiuosi, kad LRT auditas ministro nurodymu nebus paslėptas nuo visuomenės. Visuomenė turi teisę žinoti, kaip leidžiami pinigai.

O mieliems konservatoriams tik noriu priminti: kai didinote gynybos biudžetą, kartu didinote biudžetą ir LRT. Užmiršote pakoreguoti tą neteisybę, kad LRT biudžetas neturi didėti vien dėl to, kad gynybos biudžetas didėja. Ir tas įstatymas liko stalčiuje. Konservatoriai užmiršo tai padaryti. Aišku, rinkimų laimėti nepavyko. Bet aš tikiuosi, kai pasisakau už auditus, LRT mane dažniau pakvies į LRT nei vieną kartą per metus. Tikiuosi.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 72, balsavo 72: už – 72, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo (prašom neploti) 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193(2). Projektą pristatys pranešėja I. Braziulienė. Prašom.

Kol ruošiasi I. Braziulienė, dėl vedimo tvarkos – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, dėl buvusio prieš tai balsavimo aš labai labai noriu padėkoti Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijai. Iš tiesų įrodėte, kokiomis vertybėmis jūs gyvenate. Nuoširdžiai ačiū, kad jūs palaikėte būtent LRT auditą. Jei ne jūsų ir ne socialdemokratų balsai, klausimas, kaip šitas projektas būtų perėjęs. (*Balsai salėje*) Mišri grupė. Ne, jie nėra… Atsiprašau, teisingai, dar Mišri grupė. Oi, labai atsiprašau. Tikrai dabar per šį balsavimą įrodėte, kuriais žmonėmis mes galime remtis Seime, kai yra svarbūs sprendimai, kai yra svarbūs valstybės sprendimai. Kada mes kalbame apie valstybės pinigų taškymą, netinkamą taškymą pinigų, nepagrįstą taškymą pinigų, jūs šiandien mus palaikėte. Nuoširdus ačiū tikrai jums, kolegos. Ir ačiū kolegoms socialdemokratams, koalicijos partneriams, kurie dar kartą parodė, kad mes galime šiandien toje koalicijoje ką nors nuveikti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Šiandien labai daug plojimų, bet tiek to. Prašom I. Braziulienę. Svarstymas.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Švietimo ir mokslo komitetas 2025 m. balandžio 16 d. svarstė minėto nutarimo pakeitimo projektą. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto išvadai su pasiū-

lymais ir pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas patobulintam Seimo nutarimo projektui. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Diskutuoti norinčių nėra. Jokių pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

15.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-192(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-192. Pranešėjas – V. Sinica. Prašom.

V. SINICA (*MSNG*). Dėkoju. Projektas svarstytas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete balandžio 16 dieną. Buvo gautos keturios Teisės departamento pastabos. Vienai iš jų nepritarta, likusioms trims pritarta. Komitetas pritarė atnaujintam projekto variantui vienbalsiai, bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų kalbėti taip pat nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

15.02 val.

Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio 2 ir 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-328 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304 ir lydimasis įstatymo projektas Nr. XVP-328. Pranešėjas – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, gyvenimas verčia grįžti prie Kriptoturto rinkų įstatymo pakeitimo. Pagal Lietuvos Respublikos kriptoturto rinkų įstatymo nuostatas, visi virtualių valiutų keityklų operatoriai ir depozitinių virtualių valiutų pinigų operatoriai, siekiantys teikti su kriptoturtu susijusias paslaugas, iki šių metų birželio 1 dienos turi būti įgiję MiCA (tai yra tokia Europos Sąjungos direktyva) reglamento tvarka išduotą veiklos leidimą, licenciją. Tą licenciją išduoda Lietuvos bankas. Už jų išdavimą ir aparato veiklos priežiūrą yra atsakingas, kaip sakiau, Lietuvos bankas. MiCA reglamentas leidžia valstybėms narėms nustatyti šio reglamento įgyvendinimo 18 mėnesių pereinamąjį laikotarpį – iki 2026 m. liepos 1 d., tačiau Lietuva praeitoje kadencijoje pasirinko šį periodą, pereinamąjį laikotarpį, nustatyti tik iki šių metų birželio 1 dienos ir sutrumpino jį iki 5 mėnesių. Tai pats trumpiausias laikas visoje Europos Sąjungoje.

Remiantis duomenimis, Lietuvoje šiuo metu veikia apie 340 operatorių, kurie 2023–2024 metų laikotarpiu bendrai sumokėjo beveik 90 mln. eurų mokesčių į valstybės biudžetą. Penkių didžiausių kriptoturto paslaugų teikėjų bendrai sumokėta suma yra 23… tai yra 30 mln. eurų per 2023 metus. 2025 metų kovo pabaigos duomenimis – nes komitetas darė parlamentinį tyrimą, buvo pasikvietęs ir bankus, ir Kriptovaliutų sąjungos atstovus – paraiškas Lietuvos bankui buvo pateikę 22 operatoriai. Nė vienam iš jų licencija dar nėra išduota. Didžioji dalis Lietuvos banke gautų paraiškų bus grąžintos pareiškėjams dėl trūkumų. Atsižvelgiant į licencijų nagrinėjimo ir išdavimo ilgus laikotarpius, operatoriai gali negauti licencijų iki 2025 m. birželio 1 d. ir jiems gali tekti stabdyti savo veiklą. Įstatymo projektu siūloma pratęsti pereinamąjį MiCA reglamento reikalavimo įgyvendinimo laikotarpį iki šių metų pabaigos, tai yra iki 2025 m. gruodžio 31 d., suda-

rant operatoriams galimybę tinkamai pritaikyti veiklos atitiktį teisės aktų reikalavimams, o Lietuvos bankui efektyviai bei tinkamai išnagrinėti gautas paraiškas. Tai čia dėl finansinio…

Kitas, lydimasis įstatymas. Jame nustatyta, kad jeigu birželio 1 dieną jie negauna licencijų, jie yra išbraukiami iš Registrų centro duomenų.

Todėl ir teikiami šitie du įstatymai, kad Lietuvos biudžetas galėtų toliau gauti mokesčius iš šitų įstaigų, nes jie aptarnauja, pagal jų duomenis, apie 20 mln. paslaugų gavėjų. Aišku, ne Lietuvos gyventojų – čia daugiausia dirbama su užsieniu. Ir mokesčiai, kadangi jie reziduoja Lietuvoje, jie mokesčius moka į Lietuvos biudžetą. Tai kviečiu pritarti termino pratęsimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke. Norėčiau jūsų paklausti, jūs, mano supratimu, kėsinatės į konservatorių meką. Juk M. Majauskas, aktyvus konservatorius, buvęs Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, vadovauja kriptoturto asociacijai – „Crypto Economy Organisation“ prezidentas. Tai mano klausimas, koks čia poveikis bus konservatorių galbūt neteisėtam finansavimui, jeigu jūs uždėsite apynasrį, suregistruosite juos?

O kita klausimo dalis yra, kaip būtent kriptoturtu, sakykime, disponuojančios įmonės dalyvauja nelegaliuose lošimuose, kurių nekontroliuoja būtent Lošimų priežiūros tarnyba? Kada, gerbiamas pirmininke, imsitės ir joms apynasrį uždėti?

A. SYSAS (*LSDPF*). Siūlyčiau atskirti muses ir kotletus, nes mes dabar kalbame apie termino pratęsimą. Nekalbėkime apie kitas bėdas, tų bėdų tikrai labai daug. Mūsų komitetas daro klausymus ir mes matome, kur yra tam tikrų silpnų vietų, ką reikėtų keisti. Šiuo atveju nesikėsinu į jokias konservatorių pozicijas. Paprasčiausiai prisiminkite, kai jis, taip sakant, parodė interesą, tai jis buvo palydėtas iš Seimo rūmų. Šito aš nenorėčiau.

Kaip Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas… Mes komitete darėme parlamentinį tyrimą, į mus kreipėsi įstaigos, kurios veikia Lietuvoje. Mano galva, tai yra sveikas požiūris, nes kitos Europos Sąjungos valstybės pereinamajam laikotarpiui davė vidutiniškai metus: kas 12 mėnesių, kas 14, kaip sakiau, iki 18. Lietuva kažkodėl davė tik 5 mėnesius, ir čia mes patys sau, taip sakant, kasame duobę ir nenorime gauti papildomų lėšų į biudžetą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs turbūt gerai žinote, kad, pavyzdžiui, platformai „Bolt“ privalomai reikia teikti ataskaitas Mokesčių inspekcijai ir taip yra sumokami mokesčiai. Parlamentinės kontrolės metu sužinojome tokį dalyką, kad, pavyzdžiui, iš 400 kriptobendrovių tik apie 100 teikia ataskaitas. Tai kaip jūs galvojate, ar yra gerai atidėti dar tą terminą toliau, kad dar pusmetį jie galėtų būti tame šešėlyje? Ir ar jūsų nestebina, kad šiandien iš 400 bendrovių nė viena bendrovė neturi licencijos? Tai kokios tos pasekmės to atidėjimo gali būti šešėliui? Ačiū.

A. SYSAS (*LSDPF*). Jūs dalyvavote posėdyje ir gerai girdėjote: vieninteliai, kam kelia nerimą, tai FNTT, kurie kontroliuoja nelegalius ir visokius kitokius veiksmus. Bet jie sakė, kad jie gali susitvarkyti, jeigu valstybė finansuotų jų darbo jėgą, nes, kaip ir visose struktūrose, paprasčiausiai trūksta darbo užmokesčio, trūksta specialistų. Bet kaip tik šis reglamentas labai sugriežtina kriptovaliutų veikimą visoje Europos Sąjungoje. Noriu priminti, kad Lietuvoje vienu metu veikė 800. Kai buvo priimtas įstatymas, Lietuvoje jų sumažėjo maždaug iki 500–600, dabar jau yra tik 340. Kol kas kreipėsi tik 22. Vadinasi, taisyklės, ne tik pats reglamentas, bet kiekviena šalis gali papildomai reikalauti papildomų reikalavimų. Pavyzdžiui, Lietuva reikalauja per nacionalinio saugumo prizmę, kad atitiktų, kad nebūtų pinigai atėję iš kitų mums nedraugiškų valstybių.

Aš manau, kad Lietuvos bankas labai įdėmiai stebi šitą procesą, labai sunkiai išduoda licencijas, ir jūs buvote liudininkas, kai ar jūs, ar kažkas paklausė, kiek licencijų iki birželio 1-osios gali išduoti bankas, buvo atsakymas – galbūt vieną. Aš manau, vis dėlto tai yra įmokos į biudžetą. Mes ten *kalsimės* dėl nekilnojamojo turto mokesčio, kuris galbūt, jeigu galimai priimsime, duos 50 mln., o čia per 2 mėnesius 9 mln. tos kelios įmonės sumoka. Manau, kad 6 mėnesių, 7 mėnesių pratęsimas – tai ne tas terminas, kuris gali sugriauti Lietuvą, nes jie čia, Lietuvoje, jau beveik dešimtmetį.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju. Aš jau gavau atsakymą prieš tai. Palaikau. Tikrai dėkui už iniciatyvą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Aš irgi iš dalies gavau atsakymą, bet man vis tiek norėtųsi dar kai ką paviešinti, nes ne visi gyventojai gilinasi į tuos dalykus. Klausimas būtų toks. Tokios šalys kaip Vokietija, Ispanija, Italija, Airija, Graikija, Bulgarija, Slovakija, Austrija davė 12 mėnesių pereinamąjį laikotarpį, Prancūzija, Estija, Liuksemburgas, Malta, Kipras, Rumunija, Kroatija – 18 mėnesių, o mes – tik 5. Kur problema čia buvo, jūsų požiūriu? Dėl ko mes tokie konservatyvūs, taip konservatyviai pažiūrėjome į šį terminą?

A. SYSAS (*LSDPF*). Paprasčiausiai didžiosios dalies tų konservatyviai mąstančių dabar nėra salėje. Jie priėmė šį įstatymą ir galvojo, kad jeigu mes užsuksime visus varžtus, tai labai viską išspręsime. Neužmirškite, kaip tik buvo Š. Stepukonio dideli pinigai pralošti ir, aišku, norėjosi parodyti, kad mes čia galime padaryti kažkokius staigius, rimtus pakeitimus. Bet tai gali atsisukti prieš mus, nes posėdyje kaip tik yra dalyvavęs vokietis Europos kriptovaliutų valdybos pirmininkas, jis aiškiai pasakė: yra, taip sakant, sulygiuotos šalys, kuriose rimtai žiūrima į įstatyminę bazę, tai yra Lietuva, Vokietija ir Austrija – trys šalys, kitos, taip sakant, mažiau įdėmiai žiūri į reikalavimus. Žinant, kad čia nereikia nei staklių pervežti, nei net kompiuterių nereikia pervežti, tai paprasčiausiai tas verslas gali išeiti į kitas šalis. Aš manau, dar kartą pakartosiu, 7 mėnesiai nesugriaus Lietuvos ir FNTT turbūt susitvarkys su tais pažeidimais, o mes tikrai išgryninsime ir žinosime rimtai veikiančias kriptovaliutų įmones, registruotas Lietuvoje. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi norintys paklausė. Motyvai už – V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Šiandien ryte buvo labai įdomi diskusija, kuri truko apie valandą, dėl žemės ūkio strateginės svarbos. Kadangi esame tikrai nedidelė šalis, manau, naujųjų technologijų, finansinių naujųjų technologijų įmonės į mus šiandien žiūri kaip į vieną iš lyderių, į mūsų šalį. Mano požiūriu, mes, aišku, galime ir toliau auginti bulves, bet galime rodyti lyderystę pasaulyje būtent naujųjų technologijų, finansinių technologijų kryptimi. Siūlau palaikyti tokį dalyką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Aš taip ir nesupratau, kodėl reikia tokį terminą pratęsti, jeigu buvo pasakyta, kad iki birželio 1 dienos galbūt vienas išsiims, gal ir niekas neišsiims. Tas terminas turbūt čionai… Yra visai kiti žaidimai dėl tų terminų, todėl gal specialiai neima, kad kažką veikia geriau be licencijų. Nors ir reikėtų nepritarti, aš pritarsiu šitam pasiūlymui. Tikiuosi, kad komitetas ir Lietuvos bankas padarys viską, kad juos visus legalizuotų arba neleistų veikti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai išsakyti.

Balsuosime dėl dviejų įstatymų projektų, tai yra pagrindinio įstatymo projekto Nr. XVP-304 ir jo lydimojo projekto Nr. XVP-328. Balsuojame.

Užsiregistravo 71: už – 69, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta.

Siūlomi komitetai. Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstymo data – balandžio 29 diena dėl abiejų projektų. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta, prieštaraujančių nėra.

15.16 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25^4, 26^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar grįžtame prie 2-3 klausimo, dėl kurio buvo paimta pusvalandžio pertrauka. Tai būtų Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 26 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2). Pranešėjas – A. Butkevičius. Taip pat pirmininkavimą perima V. Čmilytė-Nielsen.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, *LSF*). Gerbiami kolegos, dėl straipsnių nuo 1 iki 3 pataisų nėra. Ar galėtume kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 4 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Gerbiamas pranešėjas galbūt galėtų pristatyti komiteto nuomonę?

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė Teisės departamento pateiktą pasiūlymą, į jį atsižvelgė ir buvo patikslintas vienas įstatymo projekto straipsnis, jam komiteto nariai pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto nuomonę. Ar galėtume 4 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta. Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 2-3 klausimo, įstatymo projekto Nr. XVP-139. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 72, balsavo 72: už – 72, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XVP-139) priimtas. (*Gongas*)

15.18 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-169(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-170(2) (*pateikimas*)

Toliau 2-8.1 klausimas ir lydimasis. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-169(2). Pateikimo stadija. Kviečiu pranešėją D. Petkevičienę į tribūną.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Laba diena, posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos. Šiandien jums pristatau Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Priežastis, paskatinusi parengti šiuos projektus, – susitikimuose su religinių bendruomenių atstovais išgirstos problemos, kad maldos namų šildymas jiems tapo nepakeliama našta. Todėl mano teikiamų įstatymų projektų tikslas – sumažinti tradicinių ir valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų energetinių išteklių išlaidas, jas įtraukiant į buitinių elektros ir dujų vartotojų sąrašus.

Lietuvoje augančios šildymo kainos daro įtaką ne tik gyventojams, bet ir visuomeninėms institucijoms, tarp jų – tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, bažnyčioms. Tai dažniausiai yra dideli senos statybos pastatai, kuriuos šildyti itin brangu. Bažnyčių išlaikymas priklauso nuo parapijiečių aukų, todėl šildymo sezono pradžiai bendruomenė taupo dar nuo vasaros, nes šaltą žiemą tenka už šildymą pakloti apie 3–4 tūkst. eurų. Dėl išaugusių energetikos kainų Lietuvos maldos namai itin taupo, jų pamaldos menkai šildomos, o elektra ir dujinis šildymas įjungiami tik per pamaldas. Bažnyčių klebonai sako, kad ir žmonės pastaruoju metu aukoja mažiau, ypač sudėtinga situacija kaimuose, kai kuriuose mišios jau nebevyksta kiekvieną sekmadienį. Smarkiai bendrijos… Pabrangus energetiniams ištekliams, Lietuvoje veikiančios religinės bendruomenės ir bendrijos vos įstengia sumokėti milžiniškas sąskaitas už elektrą ir dujas. Eilinė parapija sunaudoja maždaug 1 tūkst. 600 kub. metrų dujų per mėnesį. Elektra labai brangi, o jos suvartojimas maldos namuose yra nemenkas.

Tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės yra prilygintos verslo subjektams, todėl už elektrą ir šildymą negali mokėti kaip buitiniai vartotojai. Tačiau jos yra ne pelno siekiančios organizacijos, neturi finansinių tikslų, o savo veiklos organizavimą bei pastatų priežiūrą finansuoja iš tikinčiųjų geranoriškai aukojamų lėšų ir jokių paramų šildymui bažnyčia negauna. Viskas padengiama iš rinkliavos, kuri yra renkama sekmadieniais bendruomenės reikmėms, arba iš pavienių žmonių atnešamų aukų. Tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės ne tik negauna paramos, tačiau ir negali susigrąžinti mokesčių, kaip daro kitos institucijos. Reikia pažymėti, kad klebonijos parapija nėra klebono nuosavybė. Klebonija – parapijos nuosavybė. Kadangi parapija yra juridinis asmuo, moka komunalinius mokesčius kaip verslo klientas, nors klebonijoje gyvena vienas asmuo – klebonas. Galbūt jis galėtų mokėti kaip fizinis asmuo, bet šiuo metu moka kaip juridinis.

Šiuo metu galiojančiuose įstatymuose tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms jokių lengvatinių tarifų nėra numatyta, jos priskirtos verslo subjek-

tams – ir elektros, ir dujų tarifai taikomi kaip komercinėms įmonėms arba įstaigoms. Priėmus įstatymų pakeitimų projektus, būtų nustatyta, kad tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms yra taikomi tokie patys elektros energijos ir dujų kainų tarifai kaip buitiniams vartotojams. Pritariu Seimo Teisės departamento išvadai pateikiant siūlymą dėl šių projektų prašyti Vyriausybės išvados. Labai prašau palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas, ruošiasi V. Ąžuolas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiama kolege, pirmiausia labai sveikinu ir džiaugiuosi jūsų iniciatyva, ir ypač kad tai padarėte prieš gražiausią šventę – Velykas. Iš tikrųjų tik nuoširdų ir žmogišką požiūrį turintis žmogus gali imtis tokių svarbių projektų, suprasdamas ir atjausdamas pagyvenusius žmones, kuriems tenka dėl didelių mokesčių šalti, kartais galbūt ir sirgti. Aš neturiu jokių abejonių dėl šio projekto reikalingumo, todėl turbūt neturėsiu ir klausimų. Aš tik noriu palinkėti jums, kad per tolesnes procedūras šitas projektas išvystų dienos šviesą. Ačiū.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas, ruošiasi S. Bucevičius.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama kolege, iš tikrųjų labai geras pasiūlymas. Bet kaip jūs manote, ar yra teisinga, pavyzdžiui, religinė bendruomenė, bažnyčia ar kas nori įsirengti saulės jėgainę ir ji gauna atsakymą: kadangi jūs verslo eilutėje, jums galių nėra, jeigu būtumėte ne verslo eilutėje, jums galių būtų.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Taip.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Taip sakant, tie suvaržymai jiems ateina iš visų pusių.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Taip.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Kaip manote, ar teisinga tokius suvaržymus daryti, nors jie yra, kaip sakote, galbūt vienas žmogus gyvena, gal bendruomenė nedidelė renkasi, bet tarsi nusikaltėliai ir įkeliame į turtingųjų verslininkų kažkokią eilutę, kaip manote?

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Todėl yra prašymas padėti ir priskirti prie buitinių vartotojų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia S. Bucevičius. Ruošiasi B. Vėsaitė.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, vis tiek šis įstatymo projektas daugiausia, ar aš teisingai suprantu, yra reikalingas kaimiškosioms religinėms bendruomenėms, nes didžiosios, pavyzdžiui, Vilniaus, Kauno, greičiausiai turi tos, kaip čia pasakyti, *muskulatūros* arba finansų sukaupę ir galbūt gali sau leisti. Patvirtinkite man, kam daugiausia šis įstatymo projektas, kokioms religinėms bendruomenėms bus naudingiausias, geriausias ir tikslingiausias?

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Religinės bendruomenės yra vienos iš institucijų, kurios neša labai svarbią socialinę ir dvasinę naštą, bet ypač kaimo vietovėse. Mes lyginame Vilnių, Kauną, Klaipėdą – didelius miestus. Taip, ten žmonių gyvena daugiau, bet mes pamirštame mažą miestelį, mes pamirštame mažą kaimelį, kur tame kaimelyje yra viena bažnyčia, kur renkasi žmonės ne tiktai maldos, jeigu jinai būtų šilta, – jie ateina atsigerti arbatos, pasėdėti, pabendrauti kaip bendruomenė, nes jie neturi centrų. Tai mes gal padėkime, atsižvelkime ir ne visą laiką žiūrėkime, kad Vilnius yra centras. Mes, be Vilniaus, dar turime Lietuvos dalį, tai yra mažų miestelių ir kaimų. Siūlyčiau visiems ne į Vilnių, ne į Klaipėdą, o į gal mažą miestelį Velykų rytą nuvažiuoti su šeima ir pažiūrėti, kas ten vyksta. Žinokite, tikrai bus dar įspūdingiau negu Vilniuje. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia B. Vėsaitė. Ruošiasi A. Skardžius. Nėra B. Vėsaitės. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji kolege, išties sveikintinas jūsų projekto pateikimas šiandieną, Didįjį ketvirtadienį, pasitinkant vienas svarbiausių metų švenčių – Velykas. Kažkaip tas požiūris visuomenėje, ypač energetikų, yra toks labai storžieviškas. Juk religinės institucijos vis tiek nėra verslo įmonės. *Babytės* kaimuose krapšto paskutinius centus, kad tas kunigėlis galėtų susimokėti už šildymą. O dabar pažvelgti kaip į kokį nors verslo subjektą, ar tai nėra šiek tiek grubus elgesys? Ir sveikinu, kad būtent tą nejautrumą energetikoje jūs bandote keisti šiuo projektu.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Labai ačiū. Aš manau, kad dvasiniai ir moraliniai dalykai yra svarbesni negu materialūs.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi V. Pranckietis.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama teikėja, kai mes prašome gyventojų pagrįsti savo pajamas ir išlaidas, gyventojai turi atnešti savo dokumentus ir taip toliau, o kai vertiname religinių bendruomenių turtą, pajamas, mes juos esame faktiškai atleidę nuo prievolės teikti Registrų centrui finansinės atskaitomybės dokumentus. Ir štai, kaip sako gerbiamas A. Skardžius, bobutės neša pinigus, aukoja, kad būtų sąskaitos apmokamos. Bet lygiai prieš metus mes matėme mūsų Katalikų bažnyčios vadovą, skraidantį verslo klasės bilietais į kitus kontinentus. Tai ar nemanytumėte, kad reikėtų dėl objektyvumo paprašyti, kad visgi religinės bendruomenės Registrų centrui teiktų normalias ataskaitas? Tada mes matytume, ar iš tikrųjų jos yra remtinos, ar iš tikrųjų jos turi pakankamai pinigų, ir tik po to imtume daryti ir nuolaidas, ir lengvatas. Nes šiandien, kai nematome religinių bendruomenių finansinės padėties, tai yra tiktai apeliavimas į moralę. Bet paraleliai matome, kad skraidymai vyksta…

PIRMININKĖ. Laikas.

S. GENTVILAS (*LSF*). …verslo klase. Ačiū.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Galiu atsakyti, tada gal kreipsimės į kunigus, į vyskupą, paprašysime, kad kiekvienai bobutei, kai duoda 5 eurus, jie išrašytų čekiuką ir tada paduotų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Kad būtų skirtingų nuomonių, aš gal šiek tiek klausiu, bet labiau norėčiau pritarti tokiam projektui ir pasakyti, kad nei lengvatos, nei nuolaidos, o tai yra tiesiog buityje naudojama elektra. Turbūt apie tai turėtume ir kalbėti, kad buitis žmonėms, atėjusiems į bažnyčią, būtų sudaryta palanki ir žiemos metu. Mano klausimas: ar galima tikėtis šiltesnių vietų bažnyčioje po to, kai šis projektas taps kūnu? Ačiū.

D. PETKEVIČIENĖ (*NAF*). Manau, tikrai taip. Vien nuo mūsų balsavimo bus šilta, palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Už kalba R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mielieji kolegos, 2022 metais liberalizavus elektros energijos rinką, bažnyčioms priskirtas nepelnytai ir, mano vertinimu, net neteisėtai juridinių asmenų statusas, tai yra buvo prilygintos verslo įmonėms, kurios generuoja pelnus, ir maldos namams išaugino sąskaitas už elektros energiją ir už gamtines dujas keturis kartus. Tai be bendro šių energetikos išteklių kainų kilimo. Ar turėtų bažnyčios turėti buitinio vartotojo statusą? Be abejo. Jos mokėtų už suvartotą elektros energiją, už gamtines dujas tiek, kiek realiai išgali. Nes, patikėkite, iš aukų, surinktų iš žmonių, ypač regionuose, bažnyčios prasiskolina žiemos šildymo sezonu, o vasarą kažkaip išlygina tą skolą valstybei.

Tuo tarpu neatliekami kiti einamieji būtini remontai kultūros paveldo, architektūros paveldo objektuose, kurie, šitie maldos namai, be abejo, yra svarbi Lietuvos istorijos, Lietuvos paveldo dalis. Ir mes tokiais sprendimais pirmiausia nepagalvojame jau net ne apie tikinčiųjų šiek tiek geresnes sąlygas pamaldų metu, bet apie meno, architektūros paveldą, kuris, nešildant patalpų, tiesiog visas nunyksta.

Mūsų įstatymo projektas, pateiktas 2022 metais, marinuojamas eilinį kartą komitetuose. Todėl labai palaikau daugumos atstovų teikiamą įstatymo projektą. Ir aš galvoju, kad visi kartu, būtent tą Didžiąją savaitę susitelkę į tokius gražesnius poelgius…

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). …negu kad vyko diskusija iki šiol, po pateikimo pritarsime kolegės pateiktam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš nesu prieš, bet vėl žiūriu į A. Sysą. Kaip mes galime dalinti pinigus, dalinti išimtis, kai nežinome realios situacijos?

Jeigu religinės bendruomenės teiktų Registrų centrui finansinės atskaitomybės rezultatus, matytume realią padėtį. Šiandien religinės bendruomenės turi daug turto, daug komercinių paja-

mų nuo Palangos iki Vilniaus senamiesčio ar Kauno senamiesčio. Šitų duomenų mes nematome, bet *de facto* traktuojame jas kaip skurstančias ir taip toliau.

Man atrodo, jeigu mes pradėtume šnekėti apie tai, kad matome, kiek bažnyčia ir kitos religinės bendruomenės turi turto, kiek turi pajamų, tada galima būtų objektyviai pasakyti, ar tikrai jau reikia joms paramos. Šiandien to nematome, todėl aš susilaikau dėl tokių lengvatų.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 2-8.1 ir 2-8.2 klausimų – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo.

Balsavo 75: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 4.

Replikos po balsavimo. T. Barauskas.

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašyčiau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Vyriausybės išvados. Kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? Dėl abiejų projektų, ar ne? Pritarta.

V. Pranckietis – replika po balsavimo.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Aš tik norėčiau, kad žmonėms būtų lengviau galvoti. Nebalsuojame gi už tai, kad benzinas bažnyčiai būtų brangesnis, negu kad gyventojui, esančiam šalia bažnyčios.

PIRMININKĖ. Ir turime patvirtinti komitetą. Taigi, pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną. (*Balsai salėje*) Įrašytas Ekonomikos komitetas.

Prašau. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas. Tik sako, kad turi būti kitaip.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, paskaitykite Statutą, kokie darbai priskirti komitetui. Komitetui priskirti finansiniai, mokestiniai. Čia yra mokestinis dalykas – lengvata. Aš suprantu, kad gali būti ir Ekonomikos komitetas, bet…

PIRMININKĖ. Aš tiesiog atkreipiu dėmesį, kad buvo toks Seniūnų sueigos sprendimas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerai, įrašykite mus nors kaip papildomą, bet negali būti… (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami, kuris komitetas svarstys šį klausimą. Ar gerbiamas A. Sysas siūlo Biudžeto ir finansų komitetą? Taip, yra toks pasiūlymas. Kas balsuoja už, pasisako už tai, kad šį klausimą svarstytų BFK, kas balsuoja prieš – už Ekonomikos komitetą. Alternatyvus balsavimas dėl abiejų projektų.

Balsavo 76: už – 35, prieš – 41. Ekonomikos komitetas – pagrindinis, Biudžeto ir finansų komitetas – papildomas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo data – birželio 10 diena. Pritarta bendru sutarimu.

15.37 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-298 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Statybos įstatymo 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-298. Pristato S. Gentvilas. Pateikimo stadija. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Tikiuosi, neprisišnekėjau praeitu klausimu čia. Įstatymą pateikiame kartu su socialdemokratu M. Katelynu, demokratu T. Tomilinu, konservatorėmis G. Balčytyte, A. Gedviliene. Taisome prieš pusantrų metų priimtą Statybos įstatymą. Tuomet komitete aptariant Neringoje poilsio metu iškylančias problemas sukontroliuoti įvairias veiklas… kai prasideda veiklos, kurių negali sukontroliuoti valstybinės institucijos, tuo metu Maisto ir veterinarijos tarnyba ypač išreiškė nuogąstavimus, kad Neringoje garažuose įkuriamos kavinės ir neįmanoma jų sukontroliuoti. Komiteto balsais buvo nuspręsta sugriežtinti, ypač papildomų kavinių atsiradimą kitos paskirties pastatuose. Pagal žiniasklaidos informavimą, nuo lapkričio 1 dienos iki vasario mėnesio *de facto* Maisto ir veterinarijos tarnyba negalėjo pritarti ir suteikti licencijų net 28 maitinimo įstaigoms, kurios, pavyzdžiui, norėjo daugiabučių pirmuosiuose aukštuose įkurti kavinės patalpas… ir negali jų vykdyti. Mes kartu su kolegomis teikiame skubias pataisas, kad visgi galėtų pastatuose, kurių paskirtis neatitinka pagrindinės – maitinimo – paskirties, įsikurti taip pat ir maitinimo paslaugos, be paskirties keitimo.

Mielai atsakyčiau į klausimus. Man atrodo, frakcijos supažindintos su problematika.

PIRMININKĖ. Dėkoju už tokį lakonišką pristatymą. Gerbiami kolegos, aš pratęsiu posėdžio laiką ir balsavimo laiką iki posėdžio pabaigos. Paklausti norėtų M. Katelynas. Prašau.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Dėkoju, kolega, už lakonišką pristatymą. Būtų smagu ir prisidėti. Dabar klausimas toks. Kodėl aš esu vienas iš šių projekto rengėjų? Tiek iš žiniasklaidos, tiek iš žmonių yra gauta labai daug informacijos, kad yra padarytos didelės investicijos, įsigyti objektai, kurie neatitinka naujų reikalavimų, ir verslininkai, investavę didelius pinigus, negali pradėti veiklos. Kaip žinome, artėja vasaros sezonas, daug kas planavo pajamas ir veiklos vykdymą. Jei šie pakeitimai greitai neįsigaliotų, jie tikrai negalėtų pradėti vykdyti veiklos. Ar nemanote, kad galbūt šiam įstatymo projektui reikėtų taikyti skubos tvarką, kad leistume tiems verslininkams pagaliau pradėti tikėtis, kad jų investicijos pradės atsipirkti?

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū už klausimą. Taip gausiai dalyvaujančios Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu paprašysime skubos.

PIRMININKĖ. Gausiau nei kai kurios kitos frakcijos.

Taigi, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Galima būtų ir bendru sutarimu, bet visgi pabalsuokime. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 57: už – 55, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galėtume pritarti? S. Gentvilas nori ta tema dar pasisakyti. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). M. Katelyno paragintas ir posėdžio pirmininkės prašymu norėčiau prašyti skubos tvarkos.

PIRMININKĖ. Ar dėl Aplinkos apsaugos komiteto ir dėl skubos tvarkos galime pritarti? (*Balsai salėje*) Tada balsuojame atskirai. Aplinkos apsaugos komitetas kaip pagrindinis? Bendru sutarimu. Balsuokime dėl skubos tvarkos. Kas pritariate dėl skubos tvarkos, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 56: už – 38, prieš – 8, susilaikė 10. Dėl skubos pritarta.

15.42 val.

Seimo 2025 m. balandžio 29 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Toliau. Norėčiau pakviesti gerbiamą J. Oleką į tribūną. (*Balsai salėje*) Tai tiek to.

Rezervinis 1 klausimas – balandžio 29 dienos Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Prašau pristatyti.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, kai kurie klausimai jau yra mūsų čia apsvarstyti, bet turėsime visą pluoštą naujų įstatymų projektų, kuriuos teikia dėl Civilinio kodekso keitimo ir dėl mokesčių, dėl savivaldybės turto finansų ministras. Taip pat bus Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso pakeitimai, kuriuos teikia teisingumo ministras R. Mockus. Bus ir kai kurie mūsų Statuto pakeitimai. Kviečiu pritarti tokiai darbingai mūsų darbotvarkei.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, galėtume pritarti bendru sutarimu ir patvirtinti balandžio 29 dienos darbotvarkę? Ačiū, patvirtinta.

15.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-2“ projektas Nr. XVP-309 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-2“ projektas Nr. XVP-309. Pranešėjas – T. Prajara. Prašau.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2025 m. kovo 5 d. posėdyje išnagrinėjo pareiškėjos peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl pažeistų teisių ir teisėtų interesų paveldėjus žemės sklypą įgyvendinimo, ir priėmė sprendimą teikti išvadą Seimui netenkinti šio pasiūlymo.

Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Panevėžio miesto savivaldybės administracijos nuomonę dėl peticijoje pateikto pasiūlymo. Pažymėtina, kad valstybės institucijos, spręsdamos

nuosavybės teisių atkūrimo klausimus, vadovaujasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu, Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įgyvendinimo įstatymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“, bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais nuosavybės teisių atkūrimo procedūrą.

Įvertinta, kad peticijoje neteikiami pasiūlymai dėl konkretaus teisės akto priėmimo, pakeitimo, papildymo ir pripažinimo netekusiu galios – aprašomas vienas individualus atvejis, neįvertinta siekiamų pokyčių svarba ir reikšmingumas visuomenei ar jos daliai, taip pat neįvertinta, ar naujo teisinio reguliavimo sukūrimas yra vienintelė galimybė spręsti konkrečią individualaus atvejo problemą, nebuvo išnagrinėtos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos.

Komisijos nuomone, peticijoje pateiktas siūlymas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje nustatyto tikslingumo, proporcingumo ir efektyvumo principo ir nėra teisinio pagrindo teikti pareiškėjos siūlymą… Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms. Pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pateikimo stadijoje klausimų nėra. Einame į svarstymą. Svarstymo stadijoje diskutuoti užsirašiusių nėra. Priėmimo stadija. Motyvai. Dėl motyvų užsirašiusių… Atsiprašau, du straipsniai. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Taigi balsuokime dėl nutarimo projekto Nr. XVP-309.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 53: už – 52, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas (projektas Nr. XVP-309) priimtas. (*Gongas*)

15.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-1“ projektas Nr. XVP-310 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. kovo 5 d. išvados Nr. 250-I-1“ projektas Nr. XVP-310. Pranešėjas – taip pat T. Prajara. Prašau.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2025 m. kovo 5 d. posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas papildyti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą nuostata, kad, jeigu terminas pasibaigė ne darbo dieną, paskutine termino diena laikoma pirmoji po jos einanti darbo diena, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą tenkinti peticijoje pateiktą siūlymą. Peticijų komisija priėmė sprendimą atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Įvertinus pareiškėjo pateiktos peticijos siūlymo turinį ir argumentus, kuriais pareiškėjas grindžia savo siūlymą, komisijos nuomone, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse įtvirtintas teisinis reguliavimas galėtų būti sistemiškai tikslintas, nustatant administracinės teisenos procesinių terminų skaičiavimo taisykles. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvertino projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms. Pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti po pateikimo niekas neužsirašė. Svarstymo stadijoje diskusijoje kalbėti taip pat niekas neužsirašė. Priėmimo stadija. Turime tris straipsnius. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo projekto Nr. XVP-310. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 55: už – 55, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Nutarimas (projektas Nr. XVP-310) priimtas. (*Gongas*)

15.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. gruodžio 18 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XVP-330 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Paskutinis mūsų šios dienos darbotvarkės klausimas, 2-12 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. gruodžio 18 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XVP-330. Prašau, gerbiamas pranešėjau.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2024 m. gruodžio 18 d. posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas pakeisti renginių švietimo įstaigose organizavimo tvarką, keičiant galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti peticijoje pateikto siūlymo. Peticijų komisija priėmė sprendimą atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomones svarstomu klausimu.

Įvertinusi pareiškėjo pateiktos peticijos siūlymo turinį ir argumentus, kuriais pareiškėjas grindžia savo siūlymą, komisija mano, kad peticijoje nurodomą situaciją pirmiausia turėtų spręsti peticijoje minimų švietimo įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija nustatytomis administracinėmis, metodinėmis ar organizacinėmis priemonėmis. Šiuo konkrečiu atveju komisija mano, kad teisinė sistema aiškiai reglamentuoja, galiojantis reglamentavimas pakankamas ir nėra būtinybės keisti galiojančius teisės aktus, nustatančius teisinių sutartinių santykių, tai yra renginio užsakovų ir renginio vykdytojų santykių, reglamentavimą. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po pateikimo klausimų nėra. Svarstymo stadijoje diskutuoti užsirašiusių taip pat nėra. Priėmimo stadija, du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XVP-330. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 61 Seimo narys: už – 55, prieš – 2, susilaikė 4. Nutarimas (projektas Nr. XVP-330) priimtas. (*Gongas*)

Apsvarstėme visus šios dienos klausimus. Registruojamės.

Užsiregistravo 61 Seimo narys. Vakarinis balandžio 17 dienos Seimo posėdis baigtas. (*Gongas*)

Linkiu visiems džiugių ir šviesių šventų Velykų!

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 37
STENOGRAMA

2025 m. balandžio 29 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradėsime antradienio rytinį Seimo posėdį. Seniai nesimatę po pertraukėlės, pasiilgę vienas kito, daug bendravimo. Pradėsime nuo darbotvarkės tvirtinimo. Rytinį posėdį pradedame. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 29 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Ar turėtumėte dėl darbotvarkės pageidavimų, pasiūlymų? Nors ir kaip būtų keista, nėra. Tada noriu jūsų sutikimo, nes tiek rytinėje darbotvarkėje, tiek popietinėje yra nemažai įstatymų projektų, kurie nėra įtraukti į Seimo pavasario sesijos darbų programą, ir galėtume bendru sutarimu pritarti, kad įstatymų projektai Nr. XVP-326, Nr. XVP-334, Nr. XVP-297, Nr. XVP-336, Nr. XVP-102, Nr. XVP-103 ir Nr. XVP-350 būtų įrašyti į Seimo pavasario sesijos darbų programą. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, mieli kolegos, pritarta.

10.02 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299, pateikimo tęsinys. Į tribūną kviečiame energetikos ministrą Ž. Vaičiūną.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, šiais pakeitimais… Be abejo, pirmiausia apie paties projekto esmę ir prasmę labai trumpai, bet iš esmės keitėme šio įstatymo nuostatas tam, kad būtų galima organizuoti jūrinio vėjo konkursą vartotojams naudinga linkme.

Šio projekto tikslai yra, pirmiausia, tobulinti jūrinio vėjo konkurso procedūras, sukuriant subalansuotas sąlygas tarp elektros energijos vartotojų, atsinaujinančios energetikos plėtros sausumoje ir potencialių jūrinio vėjo projektų vystytojų. Tokia buvo kertinė nuostata ir jos nuosekliai laikėmės. Į šiuos pakeitimus, kuriuos pristatysiu, būtent tuos elementus ir įtraukėme. Be abejo, pats pagrindinis, kertinis momentas, kertinė nuostata, kuria vadovaujamės, yra užtikrinti, kad jūrinio vėjo parko vystymas neštų naudą vartotojams ir mažintų galutines elektros energijos kainas. Tai reiškia, kad finansinė našta vartotojams turi būti neutrali. Jeigu po 2033 metų ir reikėtų VIAP'o indėlio, tai jis neturėtų būti didesnis nei vartotojų gaunamos naudos dėl mažesnės elektros energijos kainos. Tai yra toks kertinis principas.

Kalbant apie pagrindinius konkurso sąlygų pakeitimus, kurie ir atsispindi teikiamame įstatymo projekte, kertiniai momentai yra šie: pirmiausia, įtvirtinama, kad konkurse turi dalyvauti mažiausiai du dalyviai, tai yra siekiame maksimalios konkurencijos šiame projekte; antrasis elementas – patikslinamas būtent laimėtos kainos indeksavimo laikotarpis, sutrumpinant indeksavimo periodą nuo 23 metų iki 8 metų, tai reiškia nuo konkurso laimėtojo paskelbimo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo laikotarpio. Šis pakeitimas – indeksavimo laikotarpio sutrum-

pinimas iki 8 metų – reiškia, kad iš karto automatiškai sutaupoma bent 500 mln. eurų per skatinimo laikotarpį. Taip pat laimėtojui siūloma skatinimo tarifą mokėti iki 15 metų laikotarpio.

Dar svarbus momentas, būtent kalbant apie finansavimą, tai yra siekiama nustatyti, kad konkurso laimėtojui mokama parama Vyriausybės nustatyta tvarka būtų iš dalies padengiama konkurso laimėtojo sumokėtu pelno mokesčiu, taip užtikrinant, kad galutiniai vartotojai sumokėtų mažesnę viešuosius interesus atitinkančių paslaugų mokesčio dalį. Plynai skaičiuojant per VIAP'ą, būtent tokia apimtimi, kiek būtų mažinama elektros energijos kaina ir kiek reikėtų sumokėti per VIAP'ą, tai galėtų siekti iki 1,66 mlrd. eurų. Likusi dalis – apie 400 mln. eurų – būtų sumokama būtent per pelno mokestį, skaičiuojant, kad per metus apytiksliai tai sudarytų apie 30 mln. eurų. Tai yra tokie pagrindiniai pakeitimai dėl finansavimo.

Dar labai svarbus momentas yra tai, kad sulyginamos galimybės būtent sausumos ir jūrinio vėjo plėtros. Tai reiškia, kad atsisakoma elektros energijos persiuntimo pirmumo, prioriteto, taikomo jūrinio vėjo elektrinėms, taip suvienodinant, kaip minėjau, sąlygas jūrinėms ir sausumos elektrinėms.

Kas yra dar svarbu, tai yra neprivalomas ir neribojamas vystymo mokestis. Iki šiol buvo nustatyta, kad to mokesčio slenkstis turėtų būti kas 5 mln. eurų. Atsižvelgėme į Europos Komisijos rekomendacijas, kad neribotų konkurencijos ir užtikrintų… tiesiog neįtraukti konkrečios sumos.

Galiausiai paskutinis momentas yra tai, kad siūloma nustatyti, kad konkurso laimėtojas atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių statyboms ir eksploatacijai išnaudotų Lietuvos Respublikos uostų infrastruktūrą. Ir galiausiai yra procedūriniai dalykai, tai yra nustatomi pagrindai Vyriausybei atnaujinti konkurso sąlygas.

Tokie būtų esminiai pakeitimai. Įstatymo projektui, be abejo, reikalingas ypatingas dėmesys ir skuba. Kaip žinoma, šių metų sausio 29 dieną buvo priimtas Vyriausybės nutarimas, kuriuo buvo laikinai sustabdytas konkursas, paskelbtas 2024 m. lapkričio 18 d. Pagal patvirtintą valstybės pagalbos schemą konkurso procedūros turi būti įgyvendintos ir laimėtojas atrinktas iki šių metų pabaigos, tai yra gruodžio 31 dienos, nes yra tokia būtent suderinta valstybės pagalba su Europos Komisija. Todėl Vyriausybės nutarimu atnaujinus konkursą procedūros turėtų būti atliktos per 6 mėnesius. Todėl, be abejo, būtina įstatymą priimti Seime vėliausiai iki šių metų birželio mėnesio. Prašau pritarti po pateikimo. Dėkui už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūsų užsirašė paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia kolega S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Laba diena, ministre. Visų pirma pagarba, kad taip operatyviai atėjote su konkurso sąlygų pakeitimu. Buvo nerimo, kad užtruksite. Visi mes norime, kad pasisektų šitas konkursas. Klausimas yra žingsnis toliau.

Jūs sakote, suvienodinote sąlygas sausumos ir jūrinio vėjo operatoriams. Jūs suvienodintumėte tiktai ten operacinėje, kad laido apkrovimo pirmenybės nebūtų, bet iš esmės bankai, vystytojai sausumoje šiandien žiūri į šitą jūsų įstatymo projektą ir klausia savęs, kas nutiks tuomet, kai rinkos kaina bus nulis. Jūs Vyriausybės, valstybės vardu duodate CFD jūriniam vėjui. Jisai net esant nulinei kainai gaus valstybės paramą, o sausumoje veikiantys vėjo jėgainių parkai esant nulinei kainai turės išsijungti. Kaip jūs išlyginsite konkurenciją tarp sausumos vėjo ir jūrų vėjo, nes šitą klausimą kiekvienas bankininkas, finansuodamas sausumos vėjo projektą, užduoda šiandieniniam vystytojui ir arba jisai gaus paskolą, arba ne, o jūs nustatote taisykles? Tai ar gaus CFD ir sausumos vėjas ateityje? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėta, pagrindinis dalykas buvo, kad buvo du niuansai. Tai yra techninis apribojimas elektros energijos patekimo į tinklą. Šią nelygybę ištaisėme. Tai yra būtent lygiomis sąlygomis gali konkuruoti. Tai, beje, buvo viena iš priežasčių, dėl ko sausumos vėjo vystytojai turėdavo problemų pritraukdami bankinį finansavimą.

Antroji dalis yra susijusi su elektros energijos kaina. Netgi šiuo metu yra momentų, kuomet pasiekus tam tikrą netgi nebūtinai nulinę kainą vėjas yra apribojamas. Tiesiog vystytojai apriboja, nes neapsimoka gaminti elektros energijos dėl tam tikrų operacinių kaštų. Tai natūralu, kad… Sudėtinga, aišku, prognozuoti, kokia bus ateitis, bet pagal mūsų modeliavimą ir prognozes, kurias

mes matome, tas apribojimas galėtų būti labai neženklus dėl elektros energijos kainų skirtumo ir galėtų siekti maždaug nuo 3 % iki 5% pačios generacijos. Matome, kad vis tiek turime rasti subalansuotą variantą.

Dėl jūsų klausimo CFD sausumos atsinaujinančiai energetikai, kol kas jinai dar vystoma rinkos sąlygomis. Sekame situaciją su perdavimo sistemos operatoriumi. Jeigu matysime, kad reikalingi tam tikri žingsniai, šiandien dar to tikrai negalime pažadėti, bet pagal rinkos vystymąsi, be abejo, turėsime reaguoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia Seimo narys A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, pradžioje labai palaikiau konkurso sąlygų peržiūrėjimą ir ragindamas jus turėjau viltį, kad sąlygos, ypač paramos tarifas, iš esmės bus pakeistas. Atkreipsiu dėmesį, kad kol kas taip ir liko neįvardinta, kokią kainą vartotojams norime pasiekti, todėl sprendimai, akivaizdu, yra paremti daugiau emocija ir energetikų, o ne vartotojų interesais. Kodėl nesiekiama, kad Lietuvos vartotojai elektrą galėtų gauti, kaip tą gali pateikti sausumos vėjo gamintojai, tai yra nuo 40 iki 70 eurų už megavatvalandę, esant, žinoma, idealioms oro sąlygoms? Vis dėlto 75 eurai už megavatvalandę, manau, yra nepakankamas rėžis, kurio turėtume siekti.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą ir tokį pastebėjimą. Iš esmės pirmasis niuansas yra tai, kad taip, kalbame apie jūrinio vėjo projektą, kuris geriausiu atveju galėtų pradėti veikti 2033 metais. Dėl to, akivaizdu, reikia pripažinti, kad prognozuoti elektros kainą tuo laikotarpiu yra gana sudėtinga dėl objektyvių priežasčių. Kita vertus, ko siekiama šituo projektu, be abejo, siekiama pačios mažiausios kainos elektros energijos vartotojams ir yra tam tikrų laikotarpių metuose, kuomet jūrinis vėjas šiuo atveju gali pagelbėti. Bendra nauda jūrinio vėjo, be abejo, priklauso nuo kainos rinkoje, bet skaičiavome modeliuodami, kad jeigu rinkoje kainos yra apie 6,5 cento už kilovatvalandę, tai šio jūrinio vėjo projekto nauda galėtų siekti iki 100 mln. eurų per metus. Kalbant apie pačius kainų rėžius energetikoje, yra svarbu diversifikacija ir būtent kuo įvairesnė šaltinių įvairovė, kuo didesnė jų plėtra, tuo yra tiek saugumo prasme, tiek kainos prasme geresnė situacija vartotojams.

PIRMININKAS. Ačiū, klausia kolega A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, išties džiaugiuosi jumis, kad per trumpą laiką pavyko sumažinti plėšikišką D. Kreivio apetitą su tais potencialiais vystytojais. Tačiau, gerbiamas ministre, vis tiek lieka daug neatsakytų klausimų, kodėl, pavyzdžiui, nesivadovaujama tokiu pačiu principu kaip kad sausumoje, kada verslas rizikuoja, stato savo projektą, įgyvendina savo riziką. Šiuo atveju bandoma įlįsti vartotojams į kišenę, vartotojai pastato parką, kainuosiantį milijardus, tarp 2–3 mlrd., greičiausiai kaina bus tokia. Ar jie gaus tą naudą? Greičiausia pirks kaip ir pirkę rinkos kaina. Dabar reikia 20 mlrd. gynybai ir staiga atsiranda projektas perteklinei generacijai, kuri 2032 metais bus perteklinė, tos 3 teravatvalandės gaminamos parkų, tai kodėl vis dėlto tas projektas dabar stumiamas ir kada, kaip, koks čia prioritetas, sakykime, prieš gynybos prioritetą? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, kaip teisingai pastebėjote, būtent šio projekto kaina buvo sumažinta bent 500 mln. eurų per skirtingą indeksavimo laikotarpį – nuo 2023 metų iki 2028 metų. Antrasis aspektas yra tai, kad įvedėme esminį saugiklį, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba perskaičiuos šio projekto įtaką, tai yra jūrinio projekto įtaką vartotojų kainoms, ir vartotojai galės prisidėti tiktai tiek, kiek tai mažina elektros energijos kainą. Kitaip tariant, tikslas yra, kad vartotojui nereikėtų primokėti nei 0,00 cento dalies už kilovatvalandę ir visas kitas skirtumas būtų dengiamas, kaip ir minėjau, per mokestinę vertę ar kitus dalykus. Reikia pripažinti, kad jūrinio vėjo projektai tiek pasaulyje, tiek Europoje susiduria su tam tikrais iššūkiais ir be tam tikro skatinimo mechanizmo arba be garantijos vystytojams tokie projektai nebūtų galimi. Pateikėme pasiūlymą, kuris, mūsų vertinimu, tikrai neturėtų neigiamos įtakos vartotojams, o ilgąja prasme turėtų ir teigiamą poveikį. Tai yra principinis dalykas ir jo reikėtų laikytis.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Ruošiasi D. Kreivys.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas ministre, klausimas išties svarbus, nepritarti jau šioje situacijoje tikrai nėra kaip. Bet visgi jūs dar kojų nebuvote apšilęs ministro kabinete, o Energetikos komisija

jau labai aktyviai nagrinėjo šitą klausimą ir visaip stengėsi įpiršti savo sprendimą. O ministerija dar vis ieškojo kažkokių sprendimų, dvejojo ir panašiai, nors būtent visa atsakomybė ir tenka Vyriausybei ar konkrečiai jums, kaip ministrui.

O klausimas yra esminis, 2030 metai ir Lietuvos siekis tapti elektros energiją eksportuojančia valstybe. Dar daugiau, ar mes iš tikrųjų iki šių metų pabaigos spėsime šitą sustabdytą pakeistomis sąlygomis naujai skelbtą konkursą įvykdyti ir turėti antrojo jūrų vėjo parko konkurso įgyvendintoją? Nes ponas A. Skardžius buvo ir bus Seime, Audito komitete, visada rūpinsis šitais reikalais. Deja, atsakomybė tenka jums už tokius didelius ir labai svarbius Lietuvos energetinei sistemai sprendimus.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Būtent labai teisingai pasakėte, kad atsakomybė už šį projektą tenka tiek Vyriausybei, tiek energetikos ministrui. Tai ir buvo esminė priežastis, dėl ko sustabdėme šį konkursą būtent sausio pabaigoje. Vyriausybėje tai buvo dar savaite anksčiau, po to buvo VERT'o sprendimai, jau po Vyriausybės nutarimo, ir iš esmės taip buvo dėl to, kad iš karto vertinome atsakingai, ar yra galimybių ir kokia apimtimi pagerinti šį projektą, pagerinti šio konkurso sąlygas, kaip ir šiandien pristačiau. Tuomet, kai jau išsiaiškinome, kad kaštų ir naudos analizė nebuvo iki galo atlikta, yra tam tikros erdvės, kiek galima gerinti konkurso sąlygas, tas sprendimas tuo metu ir buvo priimtas.

Dėl 100 % generacijos ir Lietuvos, kaip eksportuojančios elektros energiją valstybės, vizija nesikeičia, strategija patvirtinta. Ir būtent ši Vyriausybė įgyvendinimo priemonių plane priėmė sprendimą būtent atsinaujinančios energetikos 100 % pasiekimą paankstinti – iš 2030 metų į 2028 metus. Ir tam turime visas prielaidas, būtent projektais sausumoje. Šiuo metu, kaip žinote, yra, tiek saulės, tiek vėjo kartu sudėjus, 4 gigavatai instaliuotos galios, vadinasi, 2028 metais mes turime padvigubinti šį skaičių ir 2028 metais turėti 8 gigavatus instaliuotos galios. Tai čia yra sudėlioti konkretūs sprendimai, konkrečios priemonės. 2033 metų projektas, šitas projektas, yra orientuotas į papildomą elektros energijos poreikį ir į kitus dalykus, kurie susiję, be abejo, tiek ir su jūrinio kabelio, tiek galbūt su vandenilio plėtra.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega D. Kreivys. Ruošiasi Seimo narys V. Ąžuolas.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, šios įstatymo pataisos iš esmės blogina sąlygas investuotojams ir mažina jų motyvaciją dalyvauti aukcione. Pats išvardinote daug sąlygų – ir neaiškus paramos periodas, ir jo trukmė, ir kiti dalykai. Aš norėjau pasiteirauti tokio klausimo, ar jūs turėjote viešų ir neviešų konsultacijų su jūrų parkų vystytojais, ar bent vienas iš jų, ar tai „European Energy“, ar „Orlenas“, ar kuris nors kitas pasakė, kad tos sąlygos, kurias jūs teikiate, tinka? Nes galiu pasakyti, kai mes organizavome aukcioną, tikrai buvo tokių konsultacijų ir buvo grįžtamasis ryšys.

Antras būtų, ar sutinkate su teiginiu, kad, įkėlus dviejų dalyvių sąlygas, sąlyga – aukcionas, kad jisai įvyks, yra labai nedidelė galimybė, ir tokiu atveju gausime tai, ko A. Skardžius labai norėjo, kad galų gale aukcionas neįvyks ir mes liksime su rankovėmis nuo liemenės? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimus ir pastebėjimus. Kaip ir minėjote, kad šios sąlygos blogina, jūsų vertinimu, iš esmės blogina sąlygas investuotojams. Taip, ieškojome tinkamo balanso, bet iš esmės šios pateiktos sąlygos gerina mūsų vartotojų situaciją. Todėl ir matėme, kad tas balansas nebuvo tinkamas, dėl to ir teikėme šiuos pakeitimus būtent vartotojų naudai.

Dėl konsultacijų. Be abejo, konsultacijos buvo neformaliai vykdomos. Formalių konsultacijų ir formalaus kvietimo aš, kaip ministras, negaliu teikti, nes yra reikalingas Seimo sprendimas, tai yra būtent po patvirtintų sąlygų mes oficialiai galime pateikti kvietimus potencialiems investuotojams. Bet šituo laikotarpiu vyko pokalbiai, įvardinčiau turbūt iki dešimties potencialių dalyvių, su kuriais buvo kalbamasi, taip pat konsultuojamasi su Europos vėjo energetikos asociacija, būtent kokia yra praktika ir kokios yra sąlygos.

Kalbant apie dviejų dalyvių sąlygą, tai, be abejo, žinote, yra toks pasakymas, kad viščiukus skaičiuoja rudenį, tai šiuo atveju mes ir skaičiuosime rudenį. Bet svarbu pastebėti tai, kad vieno dalyvio sąlyga neatitiko valstybės pagalbos nuostatų, suderintos valstybės pagalbos. Turėjau ne vieną susitikimą su Europos Komisija ir tikrai mes nenorėtume turėti projekto, kuris dar neprasi-

dėjęs būtų sužlugdytas dėl Europos Komisijos pažeidimo procedūros. Patikėkite, iš praeitos kadencijos buvo momentų, kai dar konservatorių valdžios buvo paruoštos dovanėlės – iki milijardo eurų valstybės pagalbos pažeidimo ieškiniai. Nesinorėtų kartoti tos klaidos, dėl to po konsultacijų su Europos Komisija, su Konkurencijos taryba buvo įtraukta dviejų dalyvių nuostata. Tai yra mūsų tikslas užtikrinti maksimalią konkurenciją. Jeigu nebus antro dalyvio, tada bus kiti sprendimai.

PIRMININKAS. Ačiū ministrui. Klausiančių laikas baigėsi. Likę dar trys kolegos, norintys paklausti. Ar galime suteikti galimybę visiems trims Seimo nariams dar paklausti? Galime pritarti? Ačiū, prieštaravimų nėra. Prašau, kolega V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, ar jūs neskaičiavote alternatyvų? Verslas dabar siūlo daryti bendrus projektus su savivalda, su valstybe ir turėti 4 centų elektros kainą 15 metų be didelių subsidijų ar kažkokių dotacijų ir tokio pat galingumo parkus.

Kitas dalykas, tai pirmas vėjo parkas, kiek suprantu, išmetamas į šiukšlių dėžę? Ten subsidijų nėra, nieko nėra. Tai geriau peršokti į šį projektą, kur galės būti tie patys dalyviai „Ignitis“ ir „Orlenas“, galbūt ir apsimestinis koks dalyvis, kad tik gautų subsidijuojamą dalyką? Kiek kainuos mokesčių mokėtojams tie 15 metų pelno mokesčio nuolaidų, kitų subsidijų, dotacijų? Kokia suma? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Aš gal pradėsiu nuo skaičių, dėl bendros kainos. Kaip ir minėta anksčiau, čia, be abejo, viskas priklauso nuo projekto prielaidų, bet 65 eurai už megavatvalandę, arba 6,5 cento rinkos kainos per visą 15 metų paramos laikotarpį, prie to elektros energijos kiekio, kuris būtų pateiktas iš 700 megavatų vėjo parko, ankstesnė kaina buvo, siektų 3,5 mlrd. eurų bendros paramos. Atlikus šias korekcijas, jinai nesiekia 3 mlrd. eurų.

Antrasis aspektas, kaip ir minėjau, per elektros energijos kainos mažinimo efektą maksimaliai galėtų siekti 1,6 mlrd. ir maždaug 0,4–0,5 mlrd. eurų būtų iš pelno mokesčio. Ką reiškia pelno mokestis? Tai reiškia, jeigu projekto nebūtų, tiesiog to mokesčio nebūtų. Tai šituos kaštus irgi reikėtų skaičiuoti kaip savaime save išlaikantį projektą.

Dėl alternatyvų skaičiavimo. Be abejo, buvo papildomai vertintos ir tos galimybės, bet, kaip ir žinote, sausumoje tiek vėjo, tiek saulės energetikos plėtra taip pat turi tam tikrų apribojimų ir tai nėra tikrai tas sprendinys, kuris vienas užtikrintų pakankamą elektros energijos generaciją. Dėl to šis pasiūlymas, kurį teikiame, manome, kad tai yra subalansuotas variantas, kurį reikėtų pasitikrinti rinkoje. Atsiradus vystytojui, jis galėtų būti plėtojamas.

Dėl pirmojo parko, tai, be abejo, čia jau ne mūsų Vyriausybės sugalvotas projektas ir dėl to projekto jau yra „Igničio“ atsakomybė dabar tą projektą vystyti, atidėti ar priimti kitus sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolegė B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų sveikinu, kad puikiai pavyko pataisyti konservatorių projektą, kuris tikrai turėjo tam tikrą ir korupcinį atspalvį. (*Šurmulys salėje*) Manau, kad bus sėkmingai rastas investuotojas. Kokia dabar yra situacija rinkoje? Ar jaučiate, kas gali ateiti būtent į šitą projektą? Ar bus konkurencija?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėl situacijos rinkoje. Galbūt pabrėžčiau, kad jeigu šitas projektas būtų vystytas anksčiau, tai yra jau tuo metu, kuomet buvo baigiami jūros dugno tyrimai, paukščių stebėjimo tyrimai (šitas projektas nėra naujas, jis buvo inicijuotas dar 2019 metais), tokiu atveju mes galėtume tikėtis kainos, skatinimo tarifo apie 77–80 eurų. Toks skatinimo tarifo dydis buvo būtent Lenkijoje tuo metu vykusių projektų 2022 metais, tuo laikotarpiu. Dabartinė situacija rinkoje, be abejo, leidžia teigti, kad skatinimo tarifas, ko gero, bus didesnis. Su rinka kalbėjome apie nustatytas kainos lubas. Jos yra vertinamos kaip pakankamos ir dėl konkurencijos dar turėtų sumažėti. Kaip žinome, tos lubos yra 125 eurai už megavatvalandę.

Dėl dalyvių. Be abejo, čia stebuklų nebus, tikrai neturėsime dešimties ar aštuonių dalyvių, bet mūsų tikslas, kad turėtume šiame konkurse bent du ar tris dalyvius.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, ar jūs prisiimsite asmeninę atsakomybę, jeigu į konkursą ateis tik vienas dalyvis, bet turintis gana gerą pasiūlymą, ir teks pripažinti, kad dėl šio pakeisto įstatymo konkursas neįvyko? Kuo jūs galite pagrįsti, kad reikalavimas dviejų dalyvių garantuoja geresnius pasiūlymus? Juk potencialus dalyvis nežino, ar bus kas nors kitas. Tai suži-

no tik jau pasibaigus konkursui. Dėl to turbūt kiekvienas, nors ir vienas dalyvis, siūlo maksimaliai, kad galėtų laimėti. Gali būti ir dalyvaujant dviem dalyviams du blogi pasiūlymai. Lygiai taip pat dalyvaujant vienam dalyviui gali būti puikus pasiūlymas.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Galbūt pailiustruočiau situaciją. Mes svarstėme ir kitas alternatyvas, tai yra turėti vieną dalyvį ir įtraukti derybų nuostatą, kad, esant vienam dalyviui, galėtų būti vedamos derybos Vyriausybės lygiu ir dar labiau sumažinama pateikta pasiūlymo kaina. Deja, toks variantas nebuvo suderintas su valstybės pagalbos nuostatomis. Vertinant europinės rinkos perspektyvas, mes tikrai neturėtume tvaraus varianto, dėl to buvo įtraukta dviejų dalyvių nuostata.

Dėl politinės atsakomybės. Taip, be abejo, ją prisiimsiu. Tik noriu pastebėti. Jeigu būtų vienas dalyvis ir tai neleistų baigti konkurso, tai nereiškia, kad jūrinio vėjo projektas yra užbaigiamas. Mes turėsime iki 100 dienų laikotarpį rasti kitus sprendimo būdus tam, kad projektas galėtų būti tęsiamas. Šiuo atveju mes koncentruojamės į konkursą ir užtikriname maksimalią konkurenciją. Tikimės, kad jinai bus.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam ministrui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Ž. VAIČIŪNAS. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų yra norinčių kalbėti. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Mes, liberalai, matome naudą, kad konkurso sąlygos būtų atnaujintos. Ministras prisiima atsakomybę. Čia iš tikrųjų sunku pasverti, kas yra vartotojo kaina ir kas yra investuotojų dabartinė geopolitinė situacija. Aš labai tikiuosi, ministre, kad jūs pataikysite su šiomis sąlygomis. Bet keletas dalykų pakeliui. „Harmony Link“ turi atsirasti, nes šitas parkas turi eksportuoti elektrą. Mes patys jos tiek nesuvartosime. Dabartinė dekarbonizacija Lietuvoje stringa.

Gerbiamas ministre, premjere, jūs netrukus RED III direktyvą perkelsite. Čia jau užkoduojate kai kuriuos atidėjimus, mažinate elektros vartojimo skatinimą. Žinome, kam. Ir čia yra pavojus, nes rinka mato šiuos dalykus.

Sausumos vėjas. Sausumos vėjas, matydamas šias konkurso sąlygas, klausia, ar jis irgi galės pakonkuruoti. Vien tai, kad prie laido pirmenybė dingsta, nereiškia, kad kainos konkurencijos nelieka. Sausumos vėjas šiandien kartais dirba pagal nulinius tarifus. Matome, kad jūrinis vėjas tikrai gaus valstybės paramą tais atvejais.

Ir paskutinis dalykas – tai A. Skardžius. 2017 metais dar premjeru būdamas S. Skvernelis sakė (cituoju): „Tokie žmonės, kurie pažeidžiami arba turi interesų konfliktą, negali būti viename ar kitame komitete.“ Šiandien A. Skardžius diktuoja sąlygas ir Energetikos ir darnios plėtros komisijoje, ir Audito komitete – toks įspūdis, kad ne jūs, Energetikos ministerija, esate priešakyje sprendimų, bet šitas žmogus, kuris 2017 metais buvusios jūsų Vyriausybės ir daugumos buvo pašalintas iš Ekonomikos komiteto ir Energetikos komisijos, perkeltas į Aplinkos apsaugos komitetą, šiandien diktuoja sąlygas. Labai norėtųsi, kad jūs būtumėte priešakyje šių sprendimų. Sėkmės!

PIRMININKAS. Seimo narys A. Skardžius – dėl vedimo tvarkos.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tikrai dėl vedimo tvarkos. Tokio įžūlaus melo iš tokio niekingo ministro, kuris, būdamas ministru, prastūmė daugiausia lobistinių įstatymų, kuriuos dabar ministerija turi vargti ir atkeitinėti, tai turbūt neteko man matyti. Na, aš jau nekalbu apie visus kitus, gerbiamas Simonai, jūsų darbus, tai yra niekinga, žema ir yra akivaizdus šmeižtas.

PIRMININKAS. Ne visai dėl vedimo tvarkos buvo, bet motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Na, iš tikrųjų, dirbdamas Energetikos ir darnios plėtros komisijoje, matai, kad, kaip čia pasakyti, afera tęsiama. Pirmojo jūrų vėjo parko elektros niekam nereikia, tokios pat galios niekam nereikia. Niekas jo nenori pirkti, viskas nereikalinga. Bet stebuklingai antrąjį parką, kuris pagamins tą patį kiekį, kažkas norės nupirkti. Aišku, nenorės nupirkti, užkrausime visai Lietuvai subsidijas, dotacijas, priemokas 15 metų. Tai kam tą daryti? Negalima už tokius projektus balsuoti. Ir vėl jis turės išskirtines sąlygas, kai sausumoje bus nulis, visi stovės, o jam pinigus mokėsime, nesvarbu, kad sausumoje nulis. Iš tikrųjų reikėtų daryti tokį pat projektą, ku-

ris buvo toks, kaip ir pirmasis, be jokių subsidijų, be jokių dotacijų, norite, versle, imkite vystykite, darykite. Sausumoje mes turime puikią plėtrą, kur galime ir gaminti, ir daryti, ką reikia. Tai kam išleisti žmonių pinigus be reikalo?

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai tiek už, tiek prieš išsakyti. Gerbiami kolegos, dabar savo poziciją dėl įstatymo projekto turite galimybę išreikšti balsavimo būdu. Kadangi dabar balsavimo langas, prašome balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XVP-299.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 69, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Lietuvos Respublikos Vyriausybė prašo taikyti skubos tvarką dėl šio įstatymo projekto. Balsuojame dėl skubos.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 60, prieš – 17, susilaikė 15. Skubai pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Ar daugiau dėl komitetų pasiūlymų būtų? Nematau. (*Balsai salėje*) Ne, dėl šito.

A. GEDVILAS (*NAF*). Pirmininke, norėtume paprašyti svarstyti Energetikos ir darnios plėtros komisijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Galėtume pritarti, kad kaip papildoma yra Energetikos ir darnios plėtros komisija? Tuomet siūlomas… (*Balsai salėje*) Ar reikia balsuoti dėl šito? (*Balsai salėje*) Gerai, yra siūlymas balsuoti. Kas už tai, kad kaip papildoma būtų Energetikos ir darnios plėtros komisija, prašom balsuoti.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 57, prieš – 22, susilaikė 14. Pritarta. Siūloma svarstymo data – gegužės 13 diena. Ar galėtume pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl vedimo tvarkos – Seimo narys T. Domarkas. Atsiprašau, pirmiausiai buvo kolegė D. Žebelienė.

D. ŽEBELIENĖ (*NAF*). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Noriu paprašyti pasveikinti į Seimą atvykusią Žemaičių Naumiesčio Gerumo namų bendruomenę.

PIRMININKAS. Sveikiname. (*Plojimai*) Prašom, kolega.

T. DOMARKAS (*NAF*). Siūlyčiau įtraukti ir Aplinkos apsaugos komitetą.

PIRMININKAS. Mes apsisprendėme, pavėlavote. Ir Seimo narys kolega L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki, irgi norėčiau Seimo narius pakviesti pasveikinti į Seimą atvykusius Kauno Jono Basanavičiaus gimnazijos moksleivius.

PIRMININKAS. Irgi sveikiname moksleivius. (*Plojimai*)

10.35 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126(2). Svarstymo stadija. Komitetų pranešėjai. Užsienio reikalų komiteto pranešėja… Kolegės Jurgitos nėra, tai pirmininkas pristatys poziciją.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Laba diena, gerbiamas pirmininke, kolegos. Priminsiu, kad šio ratifikavimo tikslas yra ratifikuoti 2024 m. rugsėjo 25 d. Niujorke pasirašytą Lietuvos Respublikos ir Kosovo Respublikos vyriausybių susitarimą dėl be leidimo gyvenančių žmonių readmisijos. Užsienio reikalų komitetas pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką pristatyti komiteto poziciją. Gerbiamas Juliau, gerbiamas Juliau!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo projektą ir visais balsais pritarė išvadai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pirmininkui. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų kalbėti taip pat. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo yra pritarta.

10.38 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-222(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-222. Į tribūną kviečiu Užsienio reikalų komiteto narį L. Balsį pristatyti komiteto poziciją.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas svarstė ir bendru sutarimu pritarė, kad būtų pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, pakeistos 2005 metais protokolu, įsigaliojusios 2016 metais, ratifikavimo ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Diskusijoje dalyvauti norinčių nėra. Kalbėti dėl motyvų taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 92, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

10.39 val.

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimas – Gyventojų registro įstatymo poros straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167. Ir kviečiu komitetų pranešėjus, pirmiausia Žmogaus teisių komiteto pirmininką L. Šedvydį.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Čia, priminsiu, įstatymo projektas, kurio tikslas yra suteikti geresnes galimybes Genocido ir rezistencijos tyrimo centrui pasiekti asmenis, kurie galbūt turi giminystės ryšių ar panašių ryšių su, tarkime, palaikais partizanų, kurie yra identifikuojami kaip Lietuvos laisvės gynėjai. Taigi komitetas balandžio 16 dieną svarstė, pritarė Gyventojų registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam komitetui tobulinti šį projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Atsiprašau, ne taip. Pritarti patobulintam Gyventojų registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, atsižvelgiant į Teisės departamento išvadą, Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą ir nuomonę kitų institucijų, kurioms komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Teisės ir teisėtvarkos komiteto poziciją pristatys komiteto pirmininkas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Gyventojų registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, 9 balsais iš 9 pritarė projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui tobulinti projektą pagal Teisės departamento ir kitų teikėjų pastabas, kurioms mūsų komitetas pritarė, į jas atsižvelgti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Dėl motyvų kalbėti už, prieš nėra norinčių. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.42 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179. Į tribūną kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir 8 balsais, nebalsavus prieš ar susilaikius, pritarė patobulintam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Diskusijoje norinčių dalyvauti nėra. Motyvų už, prieš taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

10.43 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-17(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-17. Komiteto poziciją pristatys kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas balandžio 16 dieną svarstė įstatymo projektą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo. Iš tikrųjų reikšmingas projektas, kadangi iki šiol nebuvo numatyta atsakomybė asmenims, kurie narkotikams vartoti suteikia patalpas. Patraukiant atsakomybėn vartotojus, platintojus, šie asmenys, nors ir turėdami tiesioginę tyčią gauti kokias nors pajamas ar netgi nuvertinti toje teritorijoje esantį turtą… likdavo be dėmesio. Tai šiandien pareigūnams yra suteikta galimybė tokius asmenis patraukti administracinėn atsakomybėn už vietų narkotikams vartoti laikymą. Komitetas pritarė projektui ir pritarė Teisės departamento išvadoms, pritarė Vyriausybės išvadai. Nustatė įsigaliojimo terminą – 2025 m. liepos 1 diena. Bendru sutarimu 8 balsais už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Diskusijoje dalyvaujančių nėra. Dėl motyvų už, prieš taip pat nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 87, prieš – 2, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.45 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 7, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219. Komiteto poziciją pristatys kolega G. Jeglinskas.

G. JEGLINSKAS (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė įstatymo projektą balandžio 14 dieną ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XVP-219(2) ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Motyvai už – kolega A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Tiesiog prieš balsuojant norėčiau galbūt dar kartą patikslinti ir paaiškinti, kam yra reikalingi šitie pakeitimai. Kaip buvęs kariškis (tikrai nemažai teko atlikti šūvių) ir dar kaip medžiotojas tęsiantis šaudymą, ir kaip taikliojo šaudymo atstovas noriu pasakyti, kad tikrai po šūvių klausa yra pažeidžiama. Tai yra įrodę medikai ir nemažai karių, kitų profesijų atstovų su tuo yra susidūrę.

Medicininiu požiūriu tikrai tai apsaugotų visų ginklą naudojančių asmenų klausą, o kariniu požiūriu… Ne tik profesionalams kariškiams, kurie tarnybos metu naudoja ginklus, bet ir asmenims, kurie yra įsigiję savigynai, šauliams, sportinio, taikliojo šaudymo atstovams, kurie atlieka taip pat daug šūvių, jų klausai apsaugoti yra reikalingi šitie garso duslintuvai. Kariniu požiūriu karo metu yra svarbu, kad priešas negalėtų identifikuoti, iš kur yra šaunama, tikrai duoda didelį efektą garso slopintuvai. Tai yra įrodę ir karo veiksmai Ukrainoje ir kitose šalyse. Tikrai siūlau palaikyti šį įstatymą ir aš pasisakau irgi už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Kviečiu… Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos kolega S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Seimo Pirmininke, ačiū. Atsiprašau, tiesiog dėl 1-7 klausimo prašau užprotokoluoti mano balsą už. Paspaudžiau netyčia ne tą mygtuką. Ačiū.

PIRMININKAS. S. Kairys dėl 1-7 klausimo dėl protokolo – balsas už.

Prašau balsuoti dėl įstatymo projekto svarstymo stadijoje.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 83, prieš – 1, susilaikė 11. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

Matau, kolegė Lina norėtų…

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (*NAF*). Atsiprašau, mano yra už. Atsiprašau, mano balsavimas yra už, o ne prieš. Nusispaudė mano mygtukas neteisingai.

PIRMININKAS. Ačiū, protokole įrašysime.

10.50 val.

Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304(2), Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 4, 7, 9, 14, 19, 20, 22, 25, 29, 36, 49, 51 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 36^1 straipsniu ir 25^1, 25^3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2883 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-328(2) (*svarstymas*)

Kiti darbotvarkės klausimai. Tai yra pagrindinis įstatymo projektas – Kriptoturto rinkų įstatymo 22 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304 ir lydimasis teisės aktas – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-328. (*Balsai salėje*) A. Sysas. Kviečiu į tribūną.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė pagrindinį įstatymą ir lydimąjį įstatymą. Už balsavo 7, susilaikė 2. Prašau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū.

Diskutuojančių nėra. Motyvų už, prieš taip pat nėra. Prašome balsuoti.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 79, prieš – 4, susilaikė 11. Abiem įstatymų projektams po svarstymo yra pritarta.

10.51 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887(3) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887. Kviečiu komiteto pirmininką. Nematau kolegos S. Bucevičiaus. (*Balsai salėje*) B. Vėsaitė, prašau.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė įstatymo projektą ir pritarė patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl šio įstatymo yra gautas Seimo nario V. Fiodorovo pasiūlymas. Ar būtų… Prašome pirmiausia pristatyti.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Pasiūlymo esmė yra labai paprasta: yra atvejų, kai Konkurencijos taryba priima sprendimus, yra paskiriama bauda ir šiuo metu įmonė, gavusi baudą, privalo sumokėti iš karto. Pasiūlymo esmė yra tokia, kad atsirastų prievolė mokėti pusę baudos iki tol, kol teismas priims galutinį ir neskundžiamą sprendimą, jeigu įmonė, gavusi baudą, tą sprendimą, aišku, skundžia teismui. Pasiūlymas toks.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar būtų dešimt kolegų, kurie palaikytų šitą siūlymą, kaip kolega minėjo? Iš aukštai matosi, kad tikrai yra dešimt. Komiteto nuomonė dėl pasiūlymo.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Nežinau, ar yra įjungta. Komitetas šįryt svarstė minėtą pasiūlymą ir jam pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Pritarta. (*Balsai salėje*) Tada įstatymo projekte atsiranda naujas 2 straipsnis, 2 straipsnį laikykime 3 straipsniu. Dėl viso įstatymo projekto diskutuoti nėra norinčių, dėl motyvų už – B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, sakyčiau, kad įstatymas patobulintas tikrai labai profesionaliai. Atsiranda balansas, galės būtent įmonės neįmerkti tų savo apyvartinių lėšų, kurios yra tikrai ženkliai didelės. O jeigu jau privalės sumokėti, tai privalės, aišku, ir paskiau sumokėti. Pritariu įstatymo projektui ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom balsuoti.

Balsavo 90 Seimo narių: už balsavo 90, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

10.54 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140. Kviečiu kolegą Saulių, atsiprašau, D. Jakavičių pristatyti komiteto poziciją.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-140 ir komiteto išvadoms. Už – 10, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Motyvų išsakyti nei už, nei prieš taip pat nėra. Prašom balsuoti.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 15. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.56 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127 (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimas – Atmintinų dienų įstatymo to paties straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127. Ir taip pat kviečiu atstovą pristatyti komiteto poziciją.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Komiteto sprendimas – atmesti iniciatoriaus pateiktą Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-127. Už – 4, prieš – 5, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip matau, čia bendru sutarimu sprendimo nepriimsime. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų yra? (*Balsai salėje*) Tai ir diskusijose, gerbiamas kolega. Motyvai prieš – D. Kreivys.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, sinchronizacija žymi mūsų šalies ilgo kelio pabaigą dėl energetinės nepriklausomybės. Tai nėra tiktai elektros energetikos tinklų sinchronizacija – tai yra pirmiausia mūsų visos naftos rinkos sutvarkymas ir atsparumas Rusijos visai įtakai, tada dujų tinklo terminalo pastatymas ir jungčių pastatymai, kiti dalykai, dujų jungties pastatymas. Ir tiktai galiausiai buvo sinchronizacija. Taigi tai dešimties metų ilgas, nuoseklus mūsų žmonių, mūsų energetikų bendruomenės kelias į energetinę nepriklausomybę. Todėl šitas įstatymas buvo įregistruotas gerokai anksčiau negu Baltijos šalių energetinės nepriklausomybės dienos paskelbimas. Ir man kažkaip tai paliko kartėlį, kad tos dvi dienos buvo ir komitete, ir kitur supriešintos. Aš manau, kad tikrai vienas kitam nemaišo, galbūt galima buvo pavadinti Lietuvos ir Baltijos šalių, bet kažkodėl „Lietuvos“ išmesta yra. Labai neskaniai viskas atrodo. Bet jeigu taip kolegoms atrodo, aš nieko negaliu padaryti – jūsų valia.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Dabar prašom balsuoti už komiteto siūlymą atmesti įstatymo projektą. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 47, prieš – 37, susilaikė 5. Įstatymo projektas yra atmestas.

10.59 val.

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656(2) (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio turto konfiskavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656. Buvo atidėtas balsavimas, prašom dėl šio įstatymo apsispręsti dabar balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 85, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymo projektas… Atsiprašau. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193. Turime priėmimą. Projektą sudaro trys straipsniai. Dėl nė vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar neprieštaraujate visiems šitiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Prašom apsispręsti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo iš viso 89 Seimo nariai: už – 89, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-337 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas. Prašome į tribūną pranešėją. Nėra J. Zailskienės. Prašom.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū pranešėjui. Komisija savo darbą atliko: balandžio 15 dieną išklausė generalinio prokuroro pavaduotojo G. Ivanausko bei Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorės J. Karčinskienės bei Seimo nario A. Dudėno paaiškinimus, atsakė į komisijos klausimus. Balandžio 17 dieną komisija siūlė Lietuvos Respublikos Seimui tenkinti Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės N. Grunskienės teikimą dėl sutikimo Seimo narį A. Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

Komisija balsavo: 8 – už, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti norinčių Seimo narių nėra. Tada einame į… (*Balsai salėje*) Na, pas mus bent jau ne kaip Ispanijoje ar Portugalijoje, maži monitoriai veikia, elektros tiekimas nesutriko. Tai nėra norinčių jūsų paklausti.

Svarstymo stadija. Diskusijose nėra norinčių dalyvauti.

Gal nori Seimo narys pasisakyti? Prašau. Kolega A. Dudėnas.

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, pirmiausia atsiprašau už šitą situaciją, kad reikia Seime svarstyti šitą klausimą. Išties šita byla nėra, sakykime, ta, kad aš kaltinamas seksualiniais kokiais nors nusikaltimais ar smurto nusikaltimais. Iš esmės esu kaltinamas, kad neteisingai naudojau kanceliarines lėšas.

Ukmergės rajono savivaldybėje buvo skirta po 250 eurų kanceliarinėms išlaidoms. Aš savo pareigą atlikau, tas lėšas tikrai naudojau. Iš viso buvo galimybė gauti ten galbūt virš 12 tūkst. mums per ketverius metus. Aš visų tų lėšų tikrai neišnaudojau, didžioji dalis buvo išnaudota kurui. Prokuratūros kreipimesi buvo pasakyta, kad virš 10 tūkst. mano išleistų lėšų yra netinkamos, bet turint omenyje tas faktines aplinkybes, kad bent jau protokoluojamų vyko apie 200 posėdžių,

kuriuose aš dalyvavau ir panašiai, aš Ukmergės mieste negyvenu, visada važiavau, tai faktines išlaidas aš tikrai turėjau ir mašinos kilometražas yra, ir viskas. Bet ne ta esmė, kolegos!

Iš tikrųjų, šiam faktui paaiškėjus, savo iniciatyva kreipiausi į Audito tarnybą ir paklausiau, ar yra kokių nors problemų su mano lėšomis. Gavau atsakymą, kad nėra.

Toliau. Kodėl aš stoviu šioje tribūnoje? Generalinės prokurorės kreipimesi nėra iki galo išdėstyta, kaip iš tikro viskas yra. Rugsėjo 26 dieną pagal prokuratūros kreipimąsi man buvo surašyti įtarimai, taip? Spalio 1 dieną aš buvau informuotas apie tai ir turėjau atvykti į prokuratūrą. Aš sutikau, suderinome kitą datą (to nėra prokurorės kreipimesi), bet tą datą man pareikšti įtarimus jie patys atšaukė. Nuo to praėjo pusė metų. Kyla klausimas, kodėl? Aš dar net neturėjau imuniteto, ta procedūra galėjo būti atlikta paprastesniu būdu. Nežinau, kodėl.

Kitas dalykas, kolegos, kodėl aš čia stoviu, nes tikrai matau šių bylų selektyvų teisingumą. Tikrai matau tą selektyvų teisingumą. Jeigu vienos savivaldybės netiriamos, kitos tiriamos, kur visai nebuvo tų, sakykime, ataskaitų ar kvitų, ten viskas gerai, vieni kolegos eina civiline tvarka, kiti – baudžiamąja tvarka. Ukmergės savivaldybėje (aš imu Ukmergės savivaldybę) STT kreipėsi tik dėl 12 narių iš 25, kad pateiktų informaciją. Kodėl? Kodėl tas selektyvumas yra, egzistuoja? Vadinasi, dėl kitų – ne, dėl kitų eina civiline tvarka, viskas gerai.

Šitas dalykas, kolegos, tikrai kelia nerimą. Nevengiu atsakomybės, aš pasirengęs ją prisiimti, bet aš noriu teisingo teisingumo. Aš tikiu, kad *pilnai* šitą bylą galima išspręsti civiline tvarka. Aukščiausiasis Teismas jau yra pasisakęs, tai yra davęs aiškias nuorodas, kad tokios bylos yra civilinio proceso dalykas, *ultima ratio* principas, baudžiamoji atsakomybė yra kraštutinė. Jeigu jau mes eisime pagal šitą logiką, kad ir Seimo lėšos: jei neteisingai nuvažiavai kur nors nuomota mašina ar panašiai, pateikei ataskaitą, tai irgi jau klastojimas ir panašiai. Tokioje situacijoje mes galime atsirasti kiekvienas.

Tikrai nesibaidau teisingumo, tiesiog nenoriu selektyvaus teisingumo. Kolegos, jūsų sprendimas, jūsų valia. Aš iš tikrųjų pasirengęs bet kuriam sprendimui, bet manau, kad šią situaciją tikrai galima spręsti kita tvarka. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Noriu dar paklausti komisijos pranešėjos kolegės R. Janušonienės, ar norėtų pasisakyti diskusijoje? Nematau išreikšto lūkesčio. Diskusijoje dalyvauti norinčių daugiau nėra.

Tuomet turime priėmimo stadiją. Yra gauta Teisės departamento pataisa dėl preambulės – patikslinti tam tikrų Seimo statuto straipsnių dalis, tai yra nurodyti 3 ir 5 dalis. Ar galėtume atsižvelgdami į Teisės departamento išvadą bendru sutarimu pritarti preambulės pakeitimui? Pritarta. Ačiū.

Matau, kolega J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gal jūs galėtumėte paprašyti Seimo narių grįžti į posėdžių salę? Šiam sprendimui priimti reikia 71 balso. Aš matau, kad socialdemokratų gretos kažkaip stebuklingai išretėjo, taip pat Valstiečių ir žaliųjų frakcija kažkur dingusi, nėra ir „Nemuno aušros“. Ar čia nėra tylus suokalbis, kad neatimtume imuniteto nedalyvaudami?

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Jurgi. Dar kartą, jau antrą kartą spaudžiu kvietimą visiems atvykti į salę. Kviečiu Seimo narius atvykti į salę ir atlikti savo pareigą.

Šio nutarimo projekto yra trys straipsniai. Nė dėl vieno iš šių trijų straipsnių negauta pasiūlymų, pastabų. Ar nėra prieštaraujančių, kad pritartume visiems trims straipsniams bendru sutarimu? Nėra. Pritarta. Ačiū.

Motyvai. Dėl viso nutarimo projekto motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, ir aš, ir kiti, seniau Seime esantys, pažįstame A. Dudėną, jis buvęs kitoje kadencijoje Seimo nariu. Pažįstu jį kaip tvarkingą, ramų, dalykišką Seimo narį, malonų bendrauti, bet tai turbūt nekeičia esmės – visiems pasitaiko padaryti klaidų, kurias teisėsauga turi teisę vertinti taip, kaip vertina. Šiuo atveju aš negalėčiau kvestionuoti teisėsaugos sprendimo paprašyti atimti imunitetą. Šiek tiek juokingai, gerbiamas Arūnai, nuskambėjo jūsų argumentas: kas čia vyksta? spalio 1 dieną man nepateikė įtarimų, nors jau galėjo pateikti. Ar tikrai jūs norėjote, kad prieš pat Seimo rinkimus nuskambėtų, kad kandidatui į Seimą pateikti įtarimai? Jūs čia turėtumėte dėkoti, kad po to tiktai šito imasi, nes tikrai galėjo pakenkti jums. Nežį-

nau prokuratūros motyvų, gal jie kaip tik nenorėjo parodyti, kad prieš pat Seimo rinkimus kandidatui pateikiami įtarimai? Šiaip liberalai, Liberalų sąjūdis, visada – pabrėžiu, visada! – palaiko imuniteto, arba tos neliečiamybės, atėmimo procedūrą, bet kuriuo atveju tai yra buvę ir dėl Liberalų sąjūdžio kandidatų. Manome, kad Seimo narys negali dangstytis Seimo nario neliečiamybe, jeigu teisėsauga mano, kad turi būti atliekami procesiniai veiksmai šito Seimo nario atžvilgiu, nesvarbu, kokie būtų motyvai, kokie argumentai. Yra atvejų, kai nepasiteisino prokuratūros kreipimaisi.

Kitas dalykas, kuris politiškai mus, kaip opoziciją, gerokai stebina, tai yra Koalicijos sutartis, kurios gerbiamas A. Dudėnas nesilaikė. Žinoma, tai yra pačios koalicijos vidaus reikalas, mūsų reikalas – atkreipti dėmesį į tai, kad buvo nesilaikoma Koalicijos sutartyje numatytų įsipareigojimų. Ir J. Razmos pastabos šiandien tikrai, atrodo, kelia susirūpinimą mums to proceso nešališkumu.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, atrodė, kad mes jau esame Seime pasiekę tam tikrą politinės brandos standartą, kai ankstesniais atvejais, kai generalinė prokurorė prašė imuniteto panaikinimo A. Vyšniauskui, A. Bagdonui, jie ir patys to prašė. Nereikėjo kurti jokių specialiųjų komisijų, mes labai greitai ir iš esmės bendru sutarimu tuos klausimus išsprendėme. Deja, šiuo atveju, kaip matome, viskas vyksta kitaip. Kolega A. Dudėnas tokio prašymo nepateikė, bereikalingai gaišo specialioji komisija, kuri šiandien nepateikė jokio konkretaus savo veiklos turinio, o turbūt ir negalėjo pateikti.

Aš galvoju, kam vis dėlto kolegai A. Dudėnui reikėjo tam tikros pertraukos? Dabar aiškėja, kad ji galbūt pravertė tariantis su frakcijomis, kad kuo mažiau jų atstovų dalyvautų posėdyje. Tikrai kai kurių frakcijų dalyvavimas dėl šio klausimo gerokai skiriasi, negu buvo tų frakcijų atstovams balsuojant dėl ankstesnių klausimų. Matysime, koks čia bus tas rezultatas, bet jis, deja, gali būti ir kitoks negu ankstesniais atvejais.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke, už galimybę pasisakyti. Turbūt čia daug daugžodžiauti ir kartoti nereikia, bet vis dėlto kviečiu kolegas, ypač tuos, kurie dar yra Seimo salėje ar šalia jos, vis dėlto grįžti ir nedaryti to, ką jau ir Jurgis gerai paminėjo. Vis dėlto, man atrodo, išmokome, kad Seimo salė nėra teismo rūmai, mes nevertiname kolegų poelgių, geri ar blogi, tą daro teisėsaugos institucijos, galų gale vėliau vertina teismas, jeigu iki jo yra nukeliaujama. Tiesiog tikrai norisi to sąmoningumo, nes vėlgi nuolat kalbame apie Seimo prestižo gerinimą, kitokio požiūrio turėjimą, bet jeigu mes savo sprendimais, tiksliau, ne sprendimais, neleisime tiesiog atsakingoms institucijoms dirbti savo darbo, tai apie kokią nors galimybę vėlgi kelti Seimo prestižą ar įvaizdį kalbėti turbūt neverta. Todėl tikrai labai apeliuoju, ypač apeliuoju į koalicijos partnerius, nepamiršti mūsų pasirašytos Koalicijos sutarties. Kitas dalykas, pagalvokite dar kartą ir dar kartą, kad mes nesame teismo salė, todėl tikrai balsuokime. Šiuo atveju A. Dudėnui linkime savo teises ginti ten, kur ir verta.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamieji kolegos, atrodo, išsakyta gana daug svarių argumentų prieš mane kalbėjusių kolegų. Aš norėčiau tik priminti prieš daugelį metų, išties labai seniai, mūsų priimtą Valstybės politikų elgesio kodeksą. Juo vadovaujasi ir Etikos ir procedūrų komisija, ir mums visiems jis labai artimas ir šalia esantis mūsų Seimo nario priesaikos. Pagarba valstybei, žmogui, sąžiningumas, skaidrumas ir daugelis kitų ten išdėstytų punktų, mūsų tada įrašytų, buvo kaip priesakas. Ir aš tikrai manau, kad per daugelį metų mes tikrai turėtume suprasti, kad slėpimasis už Seimo nario mandato, bandymas neatsakyti, kažko bijoti, čia salėje tartis, kad galbūt nebalsuotų kai kas, iš tiesų kelia nusistebėjimus ir rodo ypač blogą pavyzdį – blogą pavyzdį pačiam politikui ir blogą pavyzdį mums, Seimui, kaip institucijai, jeigu to 71 balso neužteks. Todėl aš labai linkiu, kolega, susimąstyti, labai ramiai leisti įvykti teisingumui ir balsuoti, nedarant mūsų Seimui, kaip institucijai, negarbės, nes toks neigiamas balsavimas iš tiesų tai suponuotų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi motyvai išsakyti. Prašom balsuoti. Kviečiame balsuoti visus kolegas, esančius salėje. (*Balsai salėje*)

Balsavo 71 Seimo narys: už – 69, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas nėra priimtas.

11.17 val.

Seimo savaitės (2025-05-05 – 2025-05-09) – 2025 m. gegužės 6 d. (antradienio) ir 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas. Kviečiu į tribūną vicepirmininką J. Oleką.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, jums pateikta kitos savaitės darbotvarkė gana intensyvi. Ji prasidės nuo Trišalės tarybos pagerbimo, 30 metų veiklos sukakties paminėjimo. Taip pat bus daugelio mūsų svarstytų įstatymų priėmimai ir taip pat Žemės ūkio ministerijos visas kompleksas įstatymų pateikimų, pristatys žemės ūkio ministras. Gal tik aš siūlyčiau iš antradienio darbotvarkės išbraukti 2-8 klausimą, čia pagal Seimo narių pateiktą registracijos projektą. Taip pat ketvirtadienį turėsime labai svarbų įstatymą „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“. Taip pat daug įstatymų, susijusių su mūsų kariuomenės plėtra, įskaitant Rūdninkų karinio poligono įstatymo pateikimą, ir kiti įstatymų projektai. Todėl siūlyčiau pritarti, kaip sakiau, išbraukiant tiktai antradienio 2-8 klausimą, įstatymo projektą Nr. XVP-327.

PIRMININKAS. Paklausti nėra norinčių. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje*) Šitą klausimą pabaigsime. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje*) Dėl vedimo tvarkos gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš labai prašau organizuoti balsavimą šiuo klausimu, kad paaiškėtų, kiek valdančiųjų grįžo į salę, praėjus kelioms minutėms po ano gėdingo nebalsavimo.

PIRMININKAS. Balsuojame. Net 72 Seimo nariai dalyvavo balsavime. 72 buvo už, prieš nėra, susilaikė 0. Dėl labai svarbaus klausimo atsirado 72 Seimo nariai. Nutarimas yra… Ačiū, darbotvarkė patvirtinta.

11.20 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-325 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-325. Pateikimo tęsinys. Į tribūną kviečiu R. Motuzą.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Mes žinome, kad šių dienų aktualija yra mobilizacijos problema. Savivaldybėse situacija yra labai prasta, sakyčiau. Šiuo metu net 17 savivaldybių nėra visiškai mobilizacijos specialistų. Kodėl? Konkursai yra paskelbti, tačiau neatitinka reikalavimų.

Vienas iš svarbiausių reikalavimų, kurio neatitinka, tai yra anglų kalbos mokėjimas B2 lygiu. Kaip rodo praktika, šių žinių faktiškai savivaldybėse dirbant tiesioginį praktinį darbą nereikia.

Kita problema – šiuo metu nėra tipinio mobilizacijos specialisto pareigybės aprašymo, todėl mobilizacijos specialistams savivaldybėse yra duodama daug kitų nebūdingų funkcijų arba dar kitaip – kai kur apiforminama tik puse etato.

Atsižvelgiant į tai, teikiamu įstatymo projektu siūloma mažinti keliamus specialiuosius reikalavimus civilinės mobilizacijos specialistams, priimamiems į valstybės tarnybą, tai yra konkrečiai siūloma atsisakyti reikalavimų mokėti anglų kalbą ne žemesniu kaip B2 lygiu, taip pat numatyti pareigą vadovams, dalyvaujantiems formuojant mobilizacijos politiką, tvirtinti mobilizacijos specialisto pareigybės aprašymą. Priimdami šį įstatymo projektą, išlaikytume jau esamus ir pritrauktume naujų specialistų ir, žinoma, kas yra aktualu šiandien, užtikrintume geresnį savivaldybių pasirengimą mobilizacijai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia A. Širinskienė. (*Balsas salėje*) Kolega V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas komiteto pirmininke, iškėlėte labai teisingą klausimą. Iš tikrųjų mobilizacijos specialistai šiuo metu yra labai esminės figūros ir jie iš tikrųjų dirba savivaldybėse, turi tiesioginį kontaktą ir užmezga tą santykį. Nėra toks geras tas santykis. Kol taip paviršiumi žiūri, yra gerai, bet kada priartėji iš arčiau, matai, kad iš tikrųjų jų labai trūksta.

Manau, kad jūsų pasiūlytas klausimas yra labai geras. Bet ar yra kokia nors nuomonė, kaip turėtų būti rengiami šitie mobilizacijos specialistai, kur jie turėtų būti rengiami ir gal tokiu būdu būtų galima pasiekti rezultatą? Beje, dar turėčiau tokį papildomą klausimą, ar atsisakymas B2 lygio reikštų, kad atsirastų kitas lygis, ar jūs manote, kad išvis anglų kalbos turėtų, *nu*, tiesiog nereikia? Dėkui.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Atsakysiu nuo pabaigos. Ne, žinoma, reikia anglų kalbos, nes vis tiek elementarus šnekėjimas reikalingas, gali būti žemesnis kaip B2 – B1 lygis arba, sakykime, ir A2 spręs… Bet ir A2, kiek žinau iš praktikos, pakanka elementariam susikalbėjimui, tai yra praktiniam susikalbėjimui.

O dėl mobilizacijos specialistų rengimo. Turbūt jo specialaus nėra. Visos savivaldybės įtraukia į bendras specialistų kvalifikacijos tobulinimo programas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų pasisakyti nėra norinčių. Dar kaip tik yra balsavimo langas, paskutinė akimirka, prašom apsispręsti.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 66, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo… Atsiprašau, pateikimo stadijoje pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstymo data – gegužės 13 diena. Ar galėtume pritarti? Ačiū. Komitetai ir svarstymo data yra patvirtinti.

11.25 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-326 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokėjimų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-326. Pateikimas. Kviečiamas kolega R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Įstatymo projektu… Šiuo metu esami įstatymai reikalauja laiko patikrinti dėl lėšų likučio ar sąskaitos apribojimo atsiskaitant bankinėmis kortelėmis. Mobilizacijos atveju tai stabdytų atsiskaitymus ir sukeltų gyvybiškai svarbių paslaugų trikdžius. Projekte siūloma pakeisti įstatymą, kad per mobilizaciją būtų leidžiama atlikti mokėjimus *offline* režimu, tai reiškia – neturint interneto, net jei sąskaitoje būtų lėšų trūkumas ar būtų taikomi kiti apribojimai. Tai užtikrintų galimybę gyventojams atsiskaityti už būtiniausias prekes esant ryšio sutrikimams mobilizacijos ar dalinės mobilizacijos metu.

Lietuvos bankas, siekdamas tinkamai įgyvendinti jam paskirtas mobilizacines užduotis, planuoja įgyvendinti atsiskaitymo *offline* režimą, kuris neturi tiesiog internetinio ryšio, fiziniams asmenims ir tokiu būdu suteikti mūsų piliečiams X dienos atveju galimybę apsirūpinti būtiniausiais maisto produktais. Kviečiu palaikyti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

Kviečiu klausimą užduoti S. Gentvilą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Gerbiamas įstatymo iniciatoriau, klausimas gimė po vakar elektros dingimo Portugalijoje ir Ispanijoje. Kokias pamokas galime išmokti ir ar nereikėtų tik mobilizacijos metu numatyti šitų *offline* atsiskaitymų, nes vakar sutriko visas atsiskaitymas tenai?.. Ačiū.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Įstatymo iniciatorė yra ministrė D. Šakalienė, aš esu tiktai palaikantis įstatymą Seimo narys. Kadangi Dovilė pati šiandien negali pristatyti, tai tą darau aš. Tačiau taip, vakar dienos pavyzdys rodo, kad turėsime pagalvoti ir apie galbūt tokius momentus. Tik reikėtų paminėti, kad čia šnekama apie interneto neturėjimą, tačiau užtikrinimą elektros tiekimo, o Ispanijos atveju buvo išvis kataklizmas, kad elektros net nebuvo, jau ne tik interneto. Bet, manau, taip, tai reikėtų *priimti domėn* ir ateityje atsižvelgti į tokias galimybes.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF***).** Ačiū. Toliau klausia R. Janušonienė. Prašau, gerbiama kolege.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Noriu paklausti, kadangi, kaip minėjote, jeigu sąskaitoje nebūtų pinigų, lėšų, būtų galima atsiskaityti. Ar negalite pakomentuoti, kokia tai bus suma, nes kartais gali būti ir piktnaudžiavimų? Ačiū.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Įstatyme nėra niekaip apribojama, apibrėžiama suma. Čia jau bus Lietuvos banko ir komercinių bankų, manau, sutarimai ir jau techniniai klausimai, kuriuos jie išspręs, bet, mano įsitikinimu, ta suma turėtų būti pakankama, suteikianti galimybę apsirūpinti, pavyzdžiui, būtiniausiais maisto produktais.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš esmės palaikau šį įstatymo projektą. Tiesiog beskaitant jį kilo toks klausimas: kodėl pasirinkta būtent mobilizacija, o ne, pavyzdžiui, karo padėties paskelbimo atveju, nes situacija gali būti ir tokia?

R. KAUNAS (*LSDPF*). Manau, kad mobilizacijos padėties, sakykime, pasirinkimas turbūt yra tikslesnis, kadangi galbūt pirmiau vyktų mobilizacija, o tik po to galbūt, sakykime, karo padėtis. Tai turbūt labiau atlieptų mūsų piliečių poreikius ir saugumą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai pritariu šitam įstatymo projektui, bet aš norėčiau jūsų paklausti, ar kartu jisai bus inkorporuotas ir į mokėjimų bendros sistemos tobulinimą, nes dabar Europos Parlamentas ir Biudžeto ir finansų komitetas su Lietuvos banku diskutavo, kad kuo greičiau būtų galima pereiti ir paprastiems žmonėms prie atsiskaitymo taikant Mokėjimų įstatymo tam tikras nuostatas. Bet buvo iškilusi viena problema: ar bus užtikrinta pinigų plovimo prevencija? Gal buvo vertinimas iš FNTT, ar neatsiras tam tikrų piktnaudžiavimų ir tam tikrų ketinimų, žinote, blogų kompanijų ar blogų asmenų? Ačiū.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Jeigu kalbėtume apie platųjį įstatymo taikymą, galbūt ne tik mobilizacijos atveju, tai tokias grėsmes reikėtų įvertinti, todėl ta prasme pats projektas tęsiasi, nes reikalauja didesnių diskusijų. Kadangi mes šnekame apie siaurą atvejį, tai yra mobilizacijos arba dalinės mobilizacijos atvejį, tai tokių grėsmių nematome ir manome, kad jos yra eliminuojamos šiuo atveju, bet vėlgi pats techninis sprendimas, jeigu jis bus įgyvendintas, tai faktas, kad ateityje galėtų būti pritaikytas eliminavus visas rizikas, ir ne tik mobilizacijos atveju.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir baigia klausimų ratą B. Ropė. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Man irgi kilo tokia mintis. Dabar, kada, sakykime, įvairūs kaupikliai, akumuliatoriai naudojami vos ne kiekvienoje gyvenimo srityje, galbūt galima būtų, kokia jūsų nuomonė, apsvarstyti klausimą, kad iš tikrųjų bankomatai būtų daugiau nepriklausomi ir turėtų galimybę dirbti tam tikrą laiko tarpą net ir dingus elektrai? Galbūt Biudžeto ir finansų komitetas, Ekonomikos komitetą papildomai įtraukus, kartu apsvarstytų ir šitą klausimą, nes, prisimename, ir Lietuvoje dėl audrų buvo dingusi elektra, kai kuriose vietose trumpiau, ilgiau. Tai ateities klausimas, kurį vis tiek reikės spręsti. Ačiū.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Pastaba yra gera. Iš tikrųjų manau, kad komitetuose bus apie tai svarstoma. Tiktai norėčiau pažymėti, kad čia mes šnekame apie, sakykime taip, parduotuves, kurioms bus mobilizacijos atveju užtikrintas elektros tiekimas, tai yra kaupikliais arba generatoriais, tačiau užtikrinti interneto tiekimą, kadangi tai yra jau daugiau sąsajų reikalaujantis sprendimas, gali būti sudėtinga, todėl ir yra sugalvotas *offline* režimas ir keičiami teisės aktai, kad mes galėtume tai įgyvendinti. Ateityje, be abejo, aš manau, galėsime diskutuoti ir apie galimybes turėti bankomatus, kurie dingus elektrai kurį nors laikotarpį galėtų veikti be tiesioginio elektros tiekimo.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai… Ačiū, Robertai. Dabar motyvai už, prieš. Pasisakančių nėra. Apsispręskime balsuodami. (*Balsai salėje*) Per balsavimo langą. Atsiprašau, laukiame balsavimo lango.

Tada kitas klausimas – projektas Nr. XVP-326. Čia buvo mūsų ir dabar kitas yra… (*Balsai salėje*) Kadangi nematome teisingumo ministro, mes paimsime tada iš rezervinių klausimų.

11.34 val.

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3833, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3834, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3835 (*svarstymas*)

Rezervinis 1 klausimas – Asociacijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3833. J. Sabatauskas. Ir dar lydimasis. (*Balsai salėje*) Ir lydimieji – Viešųjų įstaigų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3834 ir Labdaros ir paramos fondų įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3835. Prašom pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Komitetas svarstė Asociacijų įstatymą ir, įvertinęs Teisės departamento pastabas, Nacionalinės NVO koalicijos ir Vyriausybės pateiktas išvadas, priėmė sprendimą grąžinti Asociacijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Vyriausybės išvadoje pateiktus argumentus, dėl kurių nepavyko sukurti tinkamo mechanizmo siekiamiems tikslams įgyvendinti, tai yra teisinio reguliavimo nesuderinamumas, duomenų trūkumas ir galimas administravimo procesų kaštų ir siekiamos finansinės naudos neatitikimas. Balsavimo rezultatai: už – 3, susilaikė 3. Sprendimas priimtas, lemiamas buvo komiteto pirmininko balsas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už ir prieš pasisakančių nėra. Apsispręsime balsuodami irgi numatytu laiku. Ačiū.

11.36 val.

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-312, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-313, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-2398 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-314, Civilinio kodekso 4.107, 4.109 ir 6.956 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-315, Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-316, Administracinių nusižengimų kodekso 195 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-317, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 39 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-318, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-319, Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-320, Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-321, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-322, Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59^1 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-323, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-324 (*pateikimas*)

Einame toliau pagal darbotvarkę. Atvyko finansų ministras ir iš karto finansų ministrui suteiksime… (*Balsas salėje*) Jau vėlu, jau perėjome prie kito klausimo. Prašom pristatyti įstatymų projektus Nr. XVP-312, Nr. XVP-313, Nr. XVP-314, Nr. XVP-316 ir Nr. XVP-317, Nr. XVP-318, Nr. XVP-319, Nr. XVP-320, Nr. XVP-321, Nr. XVP-322, Nr. XVP-323, Nr. XVP-324. Prašom, ministre, žodis jums.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų tai 12 įstatymų projektų sąrašas, tačiau juos vienija bendra mintis. Šito paketo tikslas yra pertvarkyti centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją valstybės įmonę Turto banką į akcinę bendrovę.

Antras tikslas – palaipsniui tęsti, plečiant šitą modelį, kuris pasiteisino mūsų valstybėje, palaipsniui tęsti centralizuoto valdymo principų taikymą kitose srityse, ne tik administracinėse patalpose, kuriose naudojamas valstybės nekilnojamasis turtas.

Ir trečias tikslas – patobulinti esamą valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisinį reguliavimą. Dabar galiojančiame Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatyme yra nustatyta, kad centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas yra valstybės įmonė. Pažymėtina, kad Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, žinoma angliška santrumpa OECD, teikdama rekomendacijas Lietuvai, valstybės įmonės teisinę formą pripažino kaip netinkamą. Ir tai iš tikrųjų archajiška valdymo forma, archajiška įmonės ar juridinio asmens forma, kuri neleidžia visiškai pasinaudoti civilinės teisės priemonėmis, vykdant komercinę, ūkinę šitų įmonių veiklą.

Dėl to Lietuvoje jau seniai vykdoma buvusių valstybės įmonių transformacija į akcines bendroves arba uždarąsias akcines bendroves. Ir šiandien, šalia Turto banko, yra likusios tiktai keturios įmonės: Registrų centras, Ignalinos atominė elektrinė, Žemės ūkio duomenų centras ir Miškų urėdija. Jos ateityje taip pat turėtų būti pertvarkytos į akcinę bendrovę, leidžiant laisviau disponuoti savo turtu, leidžiant laisviau dalyvauti civilinėje apyvartoje, taip pat ir kredituoti, skolintis savo veiklai finansuoti.

Įstatymo projekte numatyta, kad po pertvarkymo veiksiantis centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas bus akcinė bendrovė, kuri toliau vykdys kai kurias funkcijas, būtent valstybės nekilnojamojo turto centralizuotą valdymą, privatizuos valstybei ir savivaldybėms priklausančias akcijas privatizavimo įstatymo nustatyta tvarka. Čia pažymėsiu, kad akcijos palaipsniui atsiranda Turto banke, kartu valstybei paveldint bešeimininkį turtą, numirus akcijų savininkui, kuris nepaliko įpėdinių.

Trečia funkcija – administruoti, realizuoti bešeimininkį konfiskuotą ir valstybės paveldėtą nekilnojamąjį turtą, kurio taip pat atsiranda. Ko mes atsisakome? Atsisakome skolų išieškojimo funkcijos. Formaliai Turto bankui buvo numatyta tokia funkcija, tačiau ne visos institucijos šią funkciją naudojo. Pavyzdžiui, „Sodra“ niekuomet nebuvo perdavusi Turto bankui išieškoti savo skolų, nes turi labai efektyvų vidinį mechanizmą, kuris leidžia šitas skolas išieškoti. Lygiai tas pats pasakytina apie Valstybinę mokesčių inspekciją.

Taip pat Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo projekte, kuris yra vienas iš pateiktų, antrasis pateiktas, siūloma nustatyti pagrindinius principus, reikalingus valstybės nekilnojamojo turto, naudojamo kitose srityse, valdymo centralizavimui. Kadangi Turto bankas centralizavo daugiausia administracinės ir kitos paskirties turtą, yra sveikatos apsaugos sritis, kultūros sritis, švietimo ir sporto sritis, kur labai daug valstybės nekilnojamojo turto, tačiau jis centralizuotai nėra valdomas, manytina, kad perspektyvoje reikėtų sudaryti sąlygas taip pat steigti ar galbūt perduoti Turto bankui šias funkcijas arba steigti kitus centralizuotus turto valdytojus. Dėl to tas pirmasis įstatymas, kurį aš pristačiau, yra toks bendresnio pobūdžio. Gali būti ne vienas centralizuoto turto valdytojas Lietuvoje, bet su bendra sąlyga, kad šita įmonė privalo 100 % priklausyti valstybei.

Taip pat yra nustatomas, yra siūloma nustatyti patobulintą reguliavimą, kaip centralizuotas turto valdytojas galėtų įgyvendinti savo teises ir pareigas. Tam, be abejo, reikia ir Civiliniame kodekse tam tikrų pakeitimų, liečiančių turto atidavimą panaudai.

Be kita ko, siūloma tikslinti ir, tas Seimui svarbu, Seimo statutą, pagal kurį Audito komitetas pagal dabartinę redakciją atlieka valstybės įmonės Turto banko funkcinio įgyvendinimo parlamentinę kontrolę. Siūloma išplėsti šitą funkciją ir jūsų parlamento Audito komitetui suteikti parlamentinės kontrolės teisę visų, kokios jos bebūtų, centralizuoto turto valdymo įmonių kontrolei, parlamentinei kontrolei.

Gerbiami Seimo nariai, prašyčiau pritarti šitiems projektams po pateikimo ir laukčiau įdomios diskusijos Seimo komitetuose.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, už pristatymą. Prieš pritardami dalis kolegų norėtų dar jūsų paklausti, pasitikslinti. Pirmasis klausia V. Ąžuolas, prašau. V. Ąžuolo nėra. Tada klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministre, šis klausimų paketas apima ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą, ir yra atnešama naujos redakci-

jos forma. Šiandien tame pačiame posėdyje yra dar dvi iniciatyvos, kalbant apie panaudos gavėjų apibrėžimą, kalbant apie profesionaliojo scenos meno įstaigas, kalbant apie dar ten krūvą visokiausių įstaigų. Tai ar nematytumėte prasmės viską sujungti į vieną ir konceptualiai, aiškiai sudėlioti, koks turi būti mechanizmas? Yra baisu: lyg iš geros širdies palaikytum vieną kažkokią grupę, kita vertus, atidarysi Pandoros skrynią, nes ta panauda, tas ribojimas taikyti panaudą ne veltui buvo toks atsiradęs. Tai kokia jūsų nuomonė?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Kitos iniciatyvos, kurias jūs paminėjote, jeigu aš tiksliai žinau, tai yra Seimo narių iniciatyvos, Seimo narių iniciatyviniai projektai. Be abejo, yra didžiulė prasmė visus šiuos projektus nagrinėti kartu ir integruoti tas idėjas. Jeigu joms būtų Seimo narių pritarimas komitete (integruoti į Vyriausybės pateiktą projektą), juos sujungus būtų galima tada svarstyti kartu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis ministre, jūs, kaip patyręs politikas, turėtumėte žvelgti ir į Vyriausybės koalicinę programą. Ten aiškiai parašyta, kad nebus jokio privatizavimo ir jokio akcionavimo, sakykime, šitų valstybės valdomų įmonių, kaip Miškų urėdija, kaip Turto bankas ir visos kitos.

Žvelgdamas į Turto banką, aš matau ten daugybę problemų, tai yra pinigų taškymas milijonais į dešinę, į kairę, bet atskaitomybės ir atsakomybės nėra.

Klausimas Finansų ministerijai, kodėl nevertinamos, neanalizuojamos ataskaitos ir nepriimami sprendimai, kad valstybės turtas būtų valdomas teisėtai ir efektyviai? Štai kas svarbiausia. O, sakykime, dėl jūsų iniciatyvos, aš nežinau, kaip čia, turbūt reikėtų jums apsitarti, kaip ir dėl tos mokesčių reformos, po to iššauti. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Jeigu bus pritarta siūlomiems įstatymams, be abejo, Audito komitetas turės dar svarbesnę *rolę*. Jūs teisus, kad teisėtai ir efektyviai valdyti valstybei priklausantį turtą yra kritiškai svarbu. Tam reikalinga normali funkcionuojanti struktūra, kuri galėtų atlikti tuos veiksmus, pavyzdžiui, turto priežiūros, kuriems, sakykime, tuo metu galbūt reikėtų rinkoje pasiskolinti, paimti kreditą, kurį po to būtų galima išsimokėti stengiantis išlyginti finansų srautus. Akcinių bendrovių įstatymas leidžia būtent pagilinti kontrolę, padidinti valstybės valdomos įmonės kontrolę, sukurti tam tikrus tos akcinės bendrovės valdymo organus, juos suformuoti taip pat pritraukiant ir nepriklausomų narių.

Antra vertus, kaip aš minėjau, akcinė bendrovė žymiai laisviau ir sklandžiau gali dalyvauti civilinėje apyvartoje, negu gali valstybės įmonė. Kai kuriais atvejais, kai galbūt nėra atliekamos to valdomo turto didelio masto transformacijos (na, tam tikri procesai yra užtikrinami valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje), galbūt šita valstybės įmonė toliau galėtų kiek nors laiko funkcionuoti ir senu pavidalu. Ji gauna donorų paramą ir jai nereikia išeiti, sakykime, į rinką skolintis, kai turi parodyti normalų, žmonišką balansą. To valstybės įmonė negali sudaryti. Akcinė bendrovė – taip. Akcinės bendrovės auditas atliekamas pagal tarptautinius standartus, tuo tarpu valstybės įmonę audituoti yra be galo sunku. Tai yra toks vienkartinis užsiėmimas, kurio nelabai noriai imasi auditoriai. Siūloma transformacija į šiuolaikinę formą padėtų būtent efektyviau valdyti valstybės turtą. Bet įstatyme yra įrašyta sąlyga, kad šita akcinė bendrovė priklausys valstybei visu 100 %. Aš manau, tai yra teisinga. Aš būčiau pirmas, kuris pakeltų balsą prieš bet kokį Turto banko privatizavimą ar akcijų išleidimą į rinkas, ar ką nors panašaus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Čia, čia, nematote. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už įstatymą. Iš tiesų valstybinės įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę, na, tikrai palaikau pačią mintį. Sakykite, ar teisingai išgirdau jūsų pristatyme, ypač žvelgiant šiek tiek į ateitį? Jūs sakote, kad galėtų būti ne viena tokia akcinė bendrovė, jų galėtų būti daugiau. Koks čia būtų tas tikslas? Kodėl apie tai užsiminėte šiandien?

Dėl klausimo tęstinumo. Koks pats santykis, sakykime, su savivaldybėmis, su ministerijomis dėl panaudos, arba dėl patalpų perdavimo naudoti kokioms nors kitoms įstaigoms? Kaip pats kaip ministras žiūrite į panaudą, į patalpų, valstybinio turto naudojimą panaudos pagrindais?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už abu klausimus. Taip, jūs teisingai supratote. Pagal siūlomą įstatymą, galėtų kurtis ir kiti centralizuoti turto valdytojai, kurie užsiimtų turto valdymu, pavyzdžiui, konkrečioje srityje. Imkime kultūros įstaigas. Kultūros įstaigos turi savo specifiką – teatrai, muziejai, bibliotekos. Nekilnojamasis turtas, kuris priklauso valstybei, šiuo metu kiekvienos įstaigos yra valdomas atskirai, kaip jos išmano, kaip ministerija joms nurodo. Leidžiamos biudžeto lėšos ne visada yra motyvas, pavyzdžiui, sutvarkyti šildymo sistemą arba pasikeisti langus, ir ne visada tam atsiranda lėšų. Jeigu mes įkuriame centralizuotą turto valdytoją, kuris turi daug objektų, masto ekonomija leidžia, galbūt parduodant tam tikrą nereikalingą turtą, išleidžiant į rinką, gauti pinigų ir už tuos pinigus suremontuoti, sutvarkyti, renovuoti, rekonstruoti kitus objektus. Yra tas modelis, kurį dabar taiko Turto bankas, bet taiko tik administracinėms patalpoms ir negali pritaikyti, pavyzdžiui, Vilniaus senajam teatrui remontuoti, kas būtų būtina. Lygiai tas pats pasakytina apie švietimo įstaigas, jos taip pat turi savo specifiką. Sveikatos priežiūros įstaigos taip pat turi savo specifiką. Čia klausimas, kuris būtų ateityje. Matyt, iniciatyva eitų iš Seimo narių ir, svarbiausia, iš atitinkamų ministerijų, kurios norėtų galbūt tą turtą tvarkyti efektyviau.

Panauda yra mažiausiai efektyvus to turto panaudojimas, dėl to man asmeniškai jisai nepatinka. Be abejo, jis neišvengiamas tam tikrais atvejais, bet aš, pavyzdžiui, prieš, kad ministerijos gautų savo administracines patalpas panaudai. Manau, yra labai teisinga, kad ministerijos už administracines patalpas, kurias užima ministerijų darbuotojai, moka nuomos mokestį Turto bankui. Turto bankas tada turi atitinkamus išteklius tas patalpas tvarkyti, o, kita vertus, ministerija turi labai rimtą motyvą pasiskaičiuoti, o kiek tų patalpų iš tikrųjų reikia, ir pagalvoti, kad galbūt reikėtų kokių nors pastatų arba pastatų dalių atsikratyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia B. Ropė. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, aš esu tikrai skeptiškas dėl šio jūsų pasiūlymo, nes visi, kurie eina į tribūną ir ką nors siūlo, sako, kad bus tik geriau ir efektyviau. Paskui gyvenimas, deja, ne visada tai parodo. Šiuo atveju, kaip jūs minėjote, dar liko keturios įmonės, kurios tiesiogiai susijusios su gyventojais, ypač Registrų centras. Aš prisimenu, pernai buvo pateikta dėl atominės elektrinės statuso keitimo, tai taip niekas ir nesugebėjo paaiškinti, kas gi bus geriau. Žodis „geriau“ nereiškia, kad bus iš tikrųjų geriau, nes mes suprantame, kad akcinė bendrovė – tai įmonės forma, kai bus siekiama naudos ir pelno įmonei ir nebūtinai naudos bus siekiama tiems subjektams, iš kurių paims tą turtą. Čia yra problema. Ir bendrovė, siekdama naudos, nebūtinai padarys taip, kaip reikia įmonėms pritaikyti patalpas ir taip toliau. Mano manymu, jūs išvis turėtumėte gauti leidimą iš Seimo dėl tų penkių įmonių statuso keitimo, o tik po to rengti teisės aktus. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Tikrai jūsų skepsiui nepritariu, negaliu pritarti. Akcinė bendrovė tai yra forma (šiuolaikiška, pripažinta Europos ir pasaulio mastu) įmonės, kuri sudaro savo balansą, kurios finansinė atskaitomybė gali būti tvarkoma pagal tarptautinius standartus, į kurią gali pasižiūrėti bet kuris kreditorius ir gerai nuspręsti, ar verta skolinti šitai įmonei, ar ne ir už kokias palūkanas. Svarbu, už kokias palūkanas, kadangi skolinti resursai visada kainuoja. Tvarkingai įmonei skolinti resursai visada yra pigesni. O šitai įmonei, Turto bankui, skolinti resursai iš tikrųjų yra labai reikalingi, nes iš biudžeto mes tokių išteklių nesurasime. Jūsų kitos įvardintos įmonės turi savo ypatumų, ir Registrų centras, ir Ignalinos atominė, be abejo, turi savo ypatumų. Jų pertvarkymas į akcines bendroves yra užstrigęs, nes galbūt akcinės bendrovės forma šitoms įmonėms nesuteiktų tų privalumų, kuriuos neabejotinai suteiktų Turto bankui. Žinoma, dėl jų pertvarkymo Vyriausybė ateis į Seimą, kaip ir šiandien dėl Turto banko aš atnešiau šitą pasiūlymą jūsų teismui.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Mes pabandysime įvykdyti tą procedūrą. Motyvai už, prieš po pateikimo. (*Balsai salėje*) Nėra. Nėra norinčių. Prašome apsispręsti balsuojant. (*Balsai salėje*) Balsavimo laikas bus 12 val. 15 min.

Kolegos, dabar kviečiu į tribūną pristatyti įstatymus… (*Balsai salėje*) Nori pasakyti? Prašau, S. Gentvilas. Motyvai už.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas finansų ministre, be galo teisingi jūsų žodžiai, tikrai palaikau profesionalo žodžius ir iniciatyvas, ką jūs sakėte tribūnoje, ir labai noriu palinkėti, balsuosiu už ir agituoju už.

Prie šoninio mikrofono stovi R. Žemaitaitis, ką tik jisai pateikęs akcionuojamą Žemės ūkio duomenų centrą, tai yra vieną iš keturių įmonių. Jūs rengiate Vyriausybės išvadą. Jau liepos 1 dieną turi įsigalioti įstatymas – virsta į akcinę bendrovę. Šiandien Žemės ūkio ministerija į Vyriausybę neatneša tinkamų projektų tam, kad virstų visgi šita įmonė akcine bendrove, nors įstatymas jau priimtas ir liepos 1 dieną įsigalios. Lygiagrečiai Vyriausybėje yra dar S. Skvernelio laikais sukurtas planas akcionuoti visas iš tų 19 įmonių. Tai jis nepakeistas ir šiandien urėdija taip pat eilėje, įstatymas parengtas. Labai linkiu su ta pačia argumentacija pasakyti. Visagino atominė elektrinė ne tiktai dėl… gal tenai už skolinimą ir kita, bet daug valstybinės įmonės kliauzų neleidžia prisitraukti profesionalų. Tai be galo sudėtingas procesas.

Esminis dalykas valstybinėse įmonėse yra politizavimas. Ministras tiesiogiai pasirašinėja sutartį su įstaigos generaliniu direktoriumi. Valdyba neturi jokių teisių daryti įtaką sprendimams ir tai yra tiesioginė politinė įtaka. Tai, man atrodo, reikia sekti tai, ką jūs vardinote, EBPO… Prašau Vyriausybėje būti tuo žmogumi, kuris pakovotų dėl likusių įstaigų akcionavimo.

Ir pabaigai, linkiu nenumarinti ministerijų miestelio. Turto bankas yra pasiskaičiavęs, nesuabejokite, eikite pirmyn. Sėkmės.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Motyvai išsakyti. Tai, kaip sakiau, balsuosime per balsavimo langą.

Dabar kviesiu į tribūną teisingumo ministrą pristatyti visą paketą, bet prieš tai R. Žemaitaitis nori mums pasakyti gerąją žinią.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dar gera žinia, taip, dar šiek tiek į S. Gentvilo repliką. Tiesiog aš noriu pasakyti, kad Vyriausybė ir valdančioji koalicija, kada parengėme programą, tai Generalinės urėdijos pavertimo į akcinę bendrovę ten nėra – numatyta, kad jinai ir liktų tokio statuso, kokio ji yra dabar.

Dėl Žemės ūkio ministerijos vėlgi lygiai taip pat – yra sustabdytas šitas procesas todėl, kad manome, kad turi likti Žemės ūkio ministerijoje. Tai čia yra toks politinis sprendimas, kuris buvo koaliciniame susitarime ir Vyriausybės programoje. Deja, jisai yra, Simonai.

O šiandien tikrai noriu pasidžiaugti, yra atvykę ir mus lanko Kvėdarnos gimnazijos mokiniai, moksleiviai ir jų mokytojai. Didelis ačiū, kad jūs atvykote, stebėkite mūsų darbą. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū būsimiesiems Seimo nariams.

11.57 val.

Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-300, Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-301, Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-302, Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-303 (*pateikimas*)

O dabar į tribūną kviečiu teisingumo ministrą pristatyti įstatymų projektus Nr. XVP-300, Nr. XVP-301, Nr. XVP-302, Nr. XVP-303. Civilinio kodekso ir Civilinio proceso kodekso pakeitimo įstatymai. Prašau, ministre, žodis jums.

R. MOCKUS. Gerbiamas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojau, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės vardu noriu jums pristatyti teismų ir ministerijos parengtus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir Civilinio kodekso pakei-

timus, mažinančius administracinę naštą, susijusią su vykdomųjų dokumentų pateikimu vykdymo procesui, taip pat lengvinančius procedūras vykdymo proceso dalyviams.

Pagrindinis įstatymo projekto tikslas yra sureglamentuoti vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš įkeisto turto, kai atsiskaitymas turi būti vykdomas įkeistą turtą perduodant įkeitimo kreditoriui, vykdymo tvarką. Taip pat sudaryti teisines sąlygas asmenims patogiau, greičiau ir pigiau naudojantis elektroninėmis priemonės pateikti vykdomuosius dokumentus vykdyti.

Įstatymų projektų pakeitimais siūloma, būtent konkrečiai CPK projektu siūloma keisti CPK 649, 702, 704 ir 746 straipsnius: būtent suvienodinti turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui ar turto perdavimo išieškotojui aktų surašymo terminus su turto pardavimo iš varžytynių akto surašymo terminu. Atkreipsiu dėmesį, kad visi šie aktai būtų surašomi per 3 darbo dienas nuo visos kainos, tai yra kainos skirtumo, sumokėjimo, bet ne anksčiau kaip po 20 dienų nuo pasiūlymo išieškotojui paimti turtą išsiuntimo dienos.

Taip pat detalizuoti vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš įkeisto turto, kai, vadovaujantis įkeitimo sandoriu, įkeistas turtas turi būti perduodamas įkeitimo kreditoriui, vykdymo tvarką. Taip pat nustatyti teisę, išieškotojo prašymu, jam grąžinus teismui išduotą popierinės formos vykdomąjį raštą, gauti elektroninės formos vykdomojo rašto dublikatą.

Keičiant CPK 23 ir CPK 43 straipsnius siūloma nustatyti teisę valstybei atstovaujantiems subjektams patiems suskaitmeninti ir į Antstolių informacinę sistemą (AIS) įkelti vykdomuosius dokumentus vykdyti. Taip pat kaip perteklinio siūloma atsisakyti reikalavimo suskaitmenintą vykdomąjį dokumentą grąžinti išdavusiai institucijai.

Civilinio kodekso projektu keičiamas CK 5.53 straipsnis ir juo siūloma patikslinti, kad notaro išduoti vykdomieji pavedimai dėl paveldimo turto apyrašo sudarymo ar papildymo pateikiami vykdyti antstoliams CPK nustatyta tvarka. Nuo 3 iki 5 darbo dienų pailginamas terminas, per kurį įpėdinis turi pateikti įvykdyti pavedimą dėl paveldimo turto apyrašo papildymo.

Priėmus CPK projektą, bus pašalinti praktikoje kylantys neaiškumai dėl vykdomųjų dokumentų dėl įkeisto turto perdavimo įkeitimo kreditoriui vykdymo tvarkos. Civilinėje apyvartoje taip pat bus palengvinta ir nustatyti optimalesni turto perdavimo išieškotojui akto ir turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui akto surašymo terminai. Nustatyta galimybė gauti elektroninės formos vykdomojo rašto dublikatą, kurį bus galima pateikti vykdyti patogiau ir greičiau per Antstolių informacinę sistemą, nesiunčiant į Lietuvos antstolių rūmus.

Priėmus CPK pakeitimo įstatymo pakeitimo projektus, bus praplėstas popierinius vykdomuosius dokumentus galinčių suskaitmeninti ir į Antstolių informacinę sistemą įkelti subjektų ratas, taip sudarant sąlygas greičiau, paprasčiau ir pigiau pateikti vykdomąjį dokumentą vykdyti, taip pat bus atsisakyta perteklinių reikalavimų suskaitmenintą vykdomąjį dokumentą grąžinti išdavusiai institucijai.

Priėmus Civilinio kodekso projektą, bus nustatytas optimalesnis vykdomųjų pavedimų pateikimo antstoliams terminas, be to, teisinis reguliavimas dėl vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti derės sistemiškai.

Atsižvelgdamas, gerbiami Seimo nariai, į tai, kas jums pateikta, prašyčiau pritarti įstatymų projektams.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų paklausti norinčių nėra. Labai aiškiai viską pristatėte. Apsispręsime balsuodami balsavimo metu. Ačiū, ministre. Dėl motyvų už, prieš taip pat nėra. Kaip sakiau, apsispręsime balsuodami 12 val. 15 min. arba per balsavimo langą.

12.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. XI-1536 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-307 (*pateikimas*)

Tęsiame savo darbą ir kviečiu į tribūną pristatyti nutarimo projektą Nr. XVP-307. Švietimo, mokslo ir sporto ministrė R. Popovienė. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m.

birželio 23 d. nutarimo „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Prašau, kolege, tribūna jūsų.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami Seimo nariai, pristatau Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. XI-1536 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą. Seimo nutarimo projektas yra parengtas įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymo 35 straipsnio 4 dalį ir atsižvelgiant į Vilniaus dailės akademijos senato ir tarybos sprendimus. Pagrindinis projekto tikslas yra Vilniaus dailės akademijos statuto dermė su Mokslo ir studijų įstatymu ir jį įgyvendinančiais teisės aktais. Siūloma pakeisti statutą ir išdėstyti jį nauja redakcija.

Visas statuto projektas yra aktualizuotas, suderintas pagal Mokslo ir studijų įstatymą, yra atsisakyta daugumos perteklinių, dubliuojančių nuostatų. Yra patikslinta pagrindinės veiklos sritys ir rūšys, tarybos, senato sudarymas, rinkimai, reikalavimai tarybos nariui, reikalavimai rektoriui, valdymo organų funkcijos, kvalifikaciniai reikalavimai dėstytojams, mokslo darbuotojams, jų priėmimas į pareigas, meno, mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo nuostatos, studentų priėmimo tvarka į visas pakopas, universiteto lėšų šaltiniai, sąvokos, vartojamos Mokslo ir studijų įstatyme. Statuto projektas iš dalies taip pat patikslintas pagal 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Viešųjų įstaigų įstatymo 8 straipsnyje nurodytą informaciją. Pats projektas yra suderintas su daugeliu institucijų, nekilo jokių diskusijų, klausimų, yra pritartas Vyriausybėje. Matome, kad yra tikrai nemažai Teisės departamento pastabų, tačiau jos yra daugiau techninio pobūdžio. Tikiu, kad Švietimo ir mokslo komitete dalyvaus Vilniaus dailės akademijos atstovai ir tikrai bus suderintos visos pastabos. Taigi labai kviesčiau palaikyti šį nutarimo projektą pritariant.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, už pristatymą. Jūsų paklausti nori kolegė R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, išties labai svarbus, reikšmingas jūsų pristatymas ir suprantama, kad reikalinga nauja redakcija, tačiau iš tiesų jūs truputėlį ir užsiminėte apie tai – Teisės departamentas pastebėjo net 61 pastabą. Tai rodo, kad jūsų teiginys, kad statutas suderintas, patikslintas, kelia tam tikrą abejonę, nepakankamai, matyt, buvo suderintas ir patikslintas. Ar prisidės prie viso šito suderinimo ir patikslinimo, kad tai atitiktų Teisės departamento pasiūlymus, ir pati akademija, ar čia visas krūvis atiteks Švietimo ir mokslo komitetui?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Tikrai labai ačiū už klausimą. Aš ir pati pastebėjau, kad yra pastabų, ir kalbėjausi su rengėjais. Tiesiog man irgi patikslino, kad keičiant universiteto ar akademijos statutą tikrai kartais būna labai daug tokių techninių dalykų. Tikrai noriu patikinti, kad Vilniaus dailės akademijos atstovai tikrai dalyvaus Švietimo ir mokslo komitete ar kituose komitetuose, kur bus paskirta, tikrai atsakant ir suderinant, ir derinant nutarimą dėl statuto.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus. Motyvai už, prieš.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Užsirašiusių kalbėti nėra. Lauksime laiko, kada galėsime apsispręsti balsuodami, ir tada priimsime savo sprendimą.

12.07 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-334 (*pateikimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-334. Kviečiu pristatyti R. Vyžintą. Prašau, kolega.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, teikiu įstatymo projektą – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Esmė yra, kad profesionaliojo scenos meno įstaigos savo veikla ugdo kūrybingą, atvirą, pilietinę visuomenę, tačiau joms sudėtinga vykdyti visuomenei naudingą kūrybinę veiklą neturint specialiai šiai veiklai pritaikytų patalpų. Tai neleidžia šioms

įstaigoms nuosekliai formuoti repertuaro, siekti aukštos meninės vertės, įtraukti į savo veiklą įvairias visuomenės grupes.

Aukštą meninę ir socialinę vertę kuriančios profesionaliojo scenos meno įstaigos, kurių veikla retai būna pelninga, nepajėgia konkuruoti patalpų nuomos rinkoje su verslo projektais, todėl siekiant tolygios kultūros raidos yra būtina sudaryti sąlygas vystytis ne tik nacionaliniams, valstybiniams ir savivaldybių teatrams ir koncertinėms įstaigoms, bet ir kitiems profesionaliojo scenos meno įstaigos statusą turintiems subjektams, kurie taip pat kuria ir atlieka unikalius, išskirtinius, aukšto meninio lygio kūrinius.

Čia yra kalbama apie tai, kad atsižvelgėme į tai, kad valstybė, savivaldybės turi įvairaus nekilnojamojo turto patalpų, kurios gali būti pritaikytos būtent profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklai, tačiau dažnai yra naudojamos ne pagal paskirtį. Įgyvendinant mano anksčiau paminėtus tikslus, mano su kolegomis pateiktu projektu siekiama įtvirtinti galimybę valstybei ir savivaldybei panaudos teise suteikti nekilnojamojo turto, patalpų, būtent panaudos teise, ne tik biudžetinėms įstaigoms, bet ir kitą teisinę formą turinčioms profesionaliojo scenos meno įstaigoms. Šiuo metu yra baigtinis sąrašas įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje, ir mes tą baigtinį sąrašą papildome dar vienu papildomu straipsniu, punktu, kad „profesionaliojo scenos meno įstaigoms, kurios patikėjimo ar nuosavybės teise nevaldo, nenaudoja ir nedisponuoja nekilnojamuoju turtu, kuriame viešai atliekami profesionaliojo scenos meno kūriniai, – tik valstybės nekilnojamasis turtas ir savivaldybių nekilnojamasis turtas“. Yra ir Teisės departamento išvada. Ten yra tam tikrų dalykų, sakykime, korekcinio pobūdžio, kuriuos tikrai svarstant komitetuose būtų galima išspręsti. Vėlgi yra pažymėta, kad ateina ir Vyriausybės projektas būtent dėl šito turto valdymo. Reikės gal truputį tobulinti šitą mūsų įstatymą, kad koreliuotų su tuo įstatymu, kurį atneš Vyriausybė. Tai trumpai tiek pristatymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų džiaugiuosi, kad pirmas turbūt įstatymo pakeitimas, kurio aiškinamasis raštas prasideda nuo Kultūros politikos pagrindų įstatymo ir jo, kaip sakyti, užrašymo, kaip atsispiriant ir siūlant. Bet tokie siūlymai neatsiranda iš niekur. Ar nėra taip, kad kol Kultūros ministerija tyli ir nesako, kaip spręs susidariusią situaciją dėl Keistuolių teatro, tai šitas siūlymas yra būtent tam, kad galėtų tą turtą, kuriame veikia Keistuolių teatras, pasiimti valstybės žinion, susitvarkyti visus tuos finansinius europinių lėšų klausimus ir po to jau panaudos teise atiduoti būtent Keistuolių teatrui tą turtą. Kur slypi priežastis šitų pakeitimų?

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Neatmesčiau, kad šitas įstatymas šiek tiek tiktų jūsų minimai kultūros įstaigai, tačiau juo siekiama, kad daugiau kultūros įstaigų galėtų pasinaudoti būtent šito įstatymo pakeitimu. Neatmetu, kad galima.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs šiuo įstatymo projektu minite profesionaliojo meno įstaigas, nekvestionuosiu, vieną ar daugiau, bet kitas darbotvarkės klausimas, kur mūsų kolegos kalba dar plačiau apie visoms kitoms organizacijoms perduodamą, galimą perduoti valstybės turtą. Vienas klausimas, ar tai neatvers tokios Pandoros skrynios, kad mes grįšime prie panaudos, kada galės naudotis daugiau organizacijų? Tuo pat metu ką tik prieš jus kalbėjęs finansų ministras labai aiškiai pasakė, kad panauda yra pats neefektyviausias valstybės turto naudojimo būdas.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Pratęsė prieš tai kalbėjęs ministras, tačiau jis yra būtinas. Ir aš nežinau, ar kultūra ir kokia nors Pandoros skrynia, kuri atveria kokias nors baisybes, viena su kita koreliuoja. Negalima sakyti, kad kultūra, būtent aukštoji kultūra ir menas, gali atverti Pandoros skrynią. Gal kas nors gali, bet kultūra ir menas tikrai, man atrodo, negali. Aš neplečiu įstatymo, tačiau konkrečiai šneku būtent apie dalykus, kuriuos ir pristatau kaip įstatymo pakeitimą.

PIRMININKAS. Ačiū ir jūsų paklausti nori V. Juozapaitis. Prašau, kolega.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Na, žinoma, kad kultūra ir menas baisybių neturėtų nešti, bet kad po šiomis sąvokomis galima daryti ir neskaidrius visokius dalykus, aš jums galiu paliudyti ir raštu surašyti. Dažniausiai, kuomet mes pradedame kalbėti apie aukštąsias materijas,

žiūrėk, kad ten neslypėtų kokie nors materialiniai dalykai. Bet aš čia, gink Dieve, nenoriu kokio nors nepasitikėjimo debesies jums dabar atmesti.

Jūs pats paminėjote, kad Kultūros ministerija ruošiasi panašų aktą teikti. Ar aš ne taip supratau, jūs bent pasakėte?

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Aš noriu tada pakomentuoti. Gerbiamas kolega, yra Teisės departamento išvados, kurios peržvelgė šitą projektą, ir aš iš karto pasakiau, kad yra lygiagrečiai rengiamas ir Seime užregistruotas Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo įstatymo projektas Nr. XVP-313.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Kitaip sakant, jūs dubliuojate Vyriausybės nutarimą, Vyriausybės iniciatyvą.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Yra Vyriausybės užregistruotas, aš jį praplečiu, kad Vyriausybė neužmirštų ir svarstytų šitą nuostatą, susijusią su aukštąja kultūra.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Supratau. Aš tiktai norėčiau priminti, kad Vyriausybė turbūt neturėtų pamiršti. Aišku, kad jūsų iniciatyva yra sveikintina. Jus, kaip, vėlgi nesakau, jauną Seimo narį, bet tikrai kupiną noro parodyti Vyriausybei, kaip ji turi dirbti, aš sveikinu. Bet vis dėlto tas lenktyniavimas su Vyriausybe, pristatant projektus, kurie yra tapatūs, neduoda pridėtinės vertės teisėkūroje, aš tai norėjau pasakyti. Ir tikrai galima tą patį padaryti, kai Vyriausybė tikrai iš esmės viską išnagrinės, atneš, ir jūs galėtumėte pateikti savo siūlymus. Juolab kad į jūsų šitą klausimą…

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). …vis tiek turės Vyriausybė atsižvelgti ir turėtų būti jos išvada.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Labai ačiū už pastabas. Įžvalgos tikrai yra geros, bet čia nėra konkurencija. Čia tiesiog bijojau, kad kultūra gali būti neįtraukta.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už ir prieš. Už – S. Kairys. Ačiū jums.

S. KAIRYS (*LSF*). Manau, kad tikrai šitoje stadijoje verta pagilinti šitą mintį, padiskutuoti. Aišku, irgi norėtųsi matyti bendrame kontekste, nes, dar kartą primenu, finansų ministras atneša visą naują redakciją būtent to įstatymo, kurio vieną straipsnį siūlo keisti grupė Seimo narių. Akivaizdu, kad tai turėtų būti kartu įvertinta, tuo labiau kad finansų ministras irgi atkreipė dėmesį, kad panauda tikrai nėra jo favoritas kaip forma.

Bet yra keli dalykai, kuriuos reikėtų taisyti. Čia daug kartų buvo minėta aukštoji kultūra. Kas tada yra žemoji? Kalbėdami apie dėmesį regionams ir panašiai, supraskite, kad profesionaliojo scenos meno statusą reikia įgyti, o daugybė kolektyvų ir panašiai to statuso neturi. Bet tai nereiškia, kad jie neužsiima kultūra, nedaro meno ir panašiai. Tai šiuo atveju tiesiog labai reikėtų sudėti tikslius akcentus.

Kitu atveju, ką kolega profesorius V. Juozapaitis minėjo, yra tam tikrų dalykų: tas velnias ar blogis, sakote, kultūra jo nekuria, be abejo, nekuria. Bet kalbant teisiškai iš skaidrumo pozicijų ne veltui panaudos, kaip formos, jau kokie penkeri metai vis buvo siūloma atsisakyti, pereiti prie nuomos, kokiomis nors patogiomis sąlygomis kompensuoti ir panašiai. Bet pagrindinė žinia, dėl ko aš šitoje stadijoje tikrai palaikysiu šį projektą, yra ta, kad tikrai valstybė ir savivaldybės turi daug infrastruktūros, kultūros infrastruktūros, ir dar dažnai ją užima tiktai ta įstaiga, kuri veikia tame nekilnojamame turte, taip pavadinkime. Bet iš tikrųjų tiek valstybės turtas, tiek savivaldybių turtas, ypač gavęs investicijų, sutvarkytas, turi būti kuo labiau atvertas ne tik aukštajai kultūrai, bet ir bet kuriam laisvam kultūros vyksmui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Apsispręsime dėl mūsų nuomonės balsavimo laiku.

12.18 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-297 (*pateikimas*)

Dabar paskutinis rytinio posėdžio pristatymas ir tada pradėsime balsuoti. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-297. Pranešėjas L. Urmanavičius. Prašom, kolega.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Teikiu Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimus.

Pagrindinis įstatymo pakeitimo tikslas – suvienodinti subjektus, turinčius teisę priimti sprendimus dėl valstybės ir savivaldybių turto nuomos ar perdavimo panaudos pagrindais, ir nustatyti sąlygas, kad savivaldybių turtas būtų valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Siūloma pakeisti įstatymo nuostatas taip, kad sprendimus dėl savivaldybės turto nuomos ir panaudos turėtų teisę priimti savivaldybės taryba ar jos įgalioti turto valdytojai savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Toks pakeitimas užtikrintų teisinį nuoseklumą, suvienodinant valstybės ir savivaldybių turto valdymo mechanizmus. Siūloma pakeisti įstatymo nuostatas taip, kad valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas galėtų būti išnuomojamas ne ilgesniam kaip 15 metų laikotarpiui.

Valstybė ir savivaldybės dažnai skelbia nuomos konkursus dėl nekilnojamojo turto, kuris konkursų paskelbimo metu nėra tinkamas komercinei veiklai, nes jam reikia investicijų, remonto, renovacijos. Neįvykus valstybės ir savivaldybių turto nuomos konkursams, ne tik valstybės ir savivaldybės biudžetas negauna pajamų ir turto investicijų, tačiau turtas dar tampa nenaudojamas ir nuostolingas. Už jį reikia mokėti komunalinius mokesčius, jį prižiūrėti, o apleistų pastatų būklė blogėja, investicijų poreikis tik didėja. Priėmus šį įstatymo pakeitimą, būtų sudarytos sąlygos valstybei ir savivaldybėms efektyviau naudoti savo turtą, biudžetui gauti daugiau pajamų iš ilgalaikės nuomos.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už pristatymą. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmoji klausia E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ačiū už pristatytą įstatymo projektą. Visada palaikau savivaldybių didesnį savarankiškumą ir teisę spręsti. Tiesiog šiek tiek suabejojau, nes jūs įgaliojate ne tik tarybą, bet ir kitus turto valdytojus, kad galėtų spręsti dėl turto panaudos arba turto nuomos. Kodėl išplečiate tiek daug, o ne paliekate teisę vis dėlto spręsti tarybai?

Kitas klausimas. Kodėl pasirinktas yra 15 metų terminas? Toks jau netrumpas, sakyčiau, gal užtektų ir mažiau?

Ir dar vienas. Vis dėlto, kaip vertinate savo kolegos ministro ką tik išsakytą nuomonę, kad panauda yra pats neefektyviausias būdas? Šiuo atveju, mačiau, yra ir Teisės departamento siūlymas, kad reikia Vyriausybės išvados, ir, matyt, reikės dėl šito įstatymo projekto. Tai ar galvojate, kad pasieks finišo tiesę šis įstatymas? Ačiū.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Aš tikrai manau, kad reikia Vyriausybės išvados, nes keičiasi terminas. Kodėl ne 10, bet 15 metų? Kaip minėjau, nes turtas dažnai yra apleistas, nenaudojamas ir jam reikia didelių investicijų. Kodėl 15? Tokia jau yra paskutinių metų verslo praktika, kad 15–20 metų yra ilgalaikė nuoma. Tai kad išlaikytume šiek tiek konkurencingumą, aš manau, kad todėl yra pasirinkta 15 metų.

Dar vienas klausimas buvo: kodėl taryba? Kaip ir minėjau, kad turto valdytojas, įgaliota institucija, yra valstybės turto. Mes norime suvienodinti. Dabar faktiškai taryba valdyti turtą yra perdavusi arba biudžetinėms įstaigoms, arba savivaldybės administracijai. Taip ir būtų: pagreitintų turto nuomą ir sumažintų administravimą. Gali, kaip taryba apsispręs, čia iš tiesų kaip taryba apsispręs, ar jinai perduos tuos įgaliojimus, ar neperduos, čia kiekvienos tarybos yra apsisprendimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Labai ačiū. Gerbiamasis kolega, išties labai dėkoju, kad teikiate šį įstatymo projektą. Pastebėjimas būtų toks: o kas gi buvo anksčiau? Kodėl anksčiau į tas spragas nebuvo atkreiptas dėmesys? Ar jos nebuvo tokios ryškios? Ar tiesiog jūs, kaip patyręs politikas, kaip savivaldybės spręstinų klausimų žinovas, pastebėjote jas? Tai būtų viena.

O antras klausimas būtų, ar nemanote, kad tarybose, visos Lietuvos atskiruose rajonuose turėtų vis dėlto būti tam tikras sistemiškumas? Tad ne veltui ir Teisės departamentas prašo Lietu-

vos savivaldybių asociacijos nuomonės, nes mums labai svarbu, kad būtų vienodai visose savivaldybėse, ir tų skirtumų, kuriuos priimtų tarybos savo sprendimais, nepageidautina.

Ačiū jums už atsakymus.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Keitėsi Savivaldos įstatymas ir iš tiesų atsirado vykdomoji institucija – meras. O pats Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas yra priimtas anksčiau. Tai mes ir norime, kad išskaidytume tą koaliciją. Siūlau, kad iš tiesų apsispręstų, turto valdytojas irgi turėtų galimybę.

Dar vienas klausimas. Dėl Savivaldybių asociacijos, aš manau, kad tikrai reikėtų nuomonės, ir manau, kad Savivaldybių asociacija tikrai pritars tam, kad turtas būtų racionaliai išnaudojamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, aš norėjau paklausti, ar nebeatsitiks tokių situacijų kaip Akmenės rajone? Akmenės mieste buvo paslaugų centras. Verslas išsinuomojo apgriuvusį savivaldybės statinį, į jį investavo, padarė patrauklų, brangų turtą, bet, pasibaigus nuomai, savivaldybė jį atidavė į aukcioną parduoti. Visi tie verslininkai buvo išmesti iš to pastato, į kurį investavo, pagerino to pastato vertę, ir nupirko kas nors kitas. Ar savivaldybė po šių pakeitimų turės laisvesnes rankas ir tokiam nuomininkui, kuris didino vertę, pagerino pastato būklę ir visa kita, sudarys galimybę ir toliau nuomotis tą pastatą, o ne atiduos į konkursą ir išmes tą verslą?

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Šiandien, kaip ir minėjau, yra dešimties metų nuomos terminas. Po dešimties metų savivaldybė iš tiesų turi teisę apsispręsti. Pagal įstatymą, apsisprendimas yra naujas konkursas, jei nebuvo apibrėžta kitaip, sakykime, kad dalį padarytų investicijų tikrai galima dengti nuomos mokesčiu. Yra įvairių būdų, kaip sutaria dvi šalys pagal Civilinį kodeksą. Čia tikrai yra apsisprendimas, kaip apsisprendė pati savivaldybė su nuomininku, tokį rezultatą šiandien turi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl motyvų už ir prieš užsirašiusių nėra.

12.26 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-326 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, grįžtame dabar prie balsavimo. Pradedame balsuoti nuo 1-18 klausimo – Mokėjimų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-326. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 78, prieš nėra, susilaikė 9. Įstatymui po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas numatytas Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstyti siūloma birželio 17 dieną. Galime bendru sutarimu?

Prašau, kolega.

V. SINICA (*MSNG*). Galima įskaityti balsą už? Kažkaip susilaikiau.

PIRMININKAS. Balsą už norėtų įskaityti V. Sinica. Ačiū. Dėl protokolo užrašome.

Bendru sutarimu pritarta. Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas – birželio 17 dieną.

12.27 val.

Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-300, Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-301, Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-302, Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-303 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas klausimas – Civilinio proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimųjų įstatymų pakeitimas. Nuo projekto Nr. XVP-300 iki projekto Nr. XVP-303. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Ačiū. Balsavo 87 Seimo nariai: už – 86, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Įstatymams po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas dėl visų įstatymų yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data numatome birželio 12 dieną. Galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

12.28 val.

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-312, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-313, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-2398 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-314, Civilinio kodekso 4.107, 4.109 ir 6.956 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-315, Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-316, Administracinių nusižengimų kodekso 195 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-317, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 39 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-318, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-319, Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-320, Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-321, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-322, Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59^1 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-323, Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 3, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-324 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas klausimas – Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-312. Ir nemažai lydimųjų įstatymų projektų – iki projekto Nr. XVP-324. Prašom balsuoti.

Balsavo 88 Seimo nariai: 66 – už, prieš – 9, susilaikė 13. Po pateikimo įstatymų projektams pritarta.

Čia yra šiek tiek skirtingi pagrindiniai komitetai. Dėl įstatymų projektų Nr. XVP-312, Nr. XVP-313, Nr. XVP-314 pagrindinis komitetas yra Audito komitetas, dėl projekto Nr. XVP-313 kaip papildomas yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo laikas numatytas birželio 12 dieną.

Dėl projekto Nr. XVP-315 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Dėl projektų Nr. XVP-316 ir Nr. XVP-317 kaip pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti numatyta birželio 12 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

Toliau. Dėl projektų Nr. XVP-318, Nr. XVP-319, Nr. XVP-320, Nr. XVP-321, Nr. XVP-322 pagrindinis komitetas yra Audito komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-320 yra dar papildomas komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Taip pat papildomas komitetas dėl projekto Nr. XVP-321 yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstyti numatyta birželio 12 dieną.

Toliau. Dėl projekto Nr. XVP-323 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Numatyta svarstyti birželio 12 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta.

Dėl projekto Nr. XVP-324 pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Svarstyti numatyta birželio 12 dieną. Bendru sutarimu galime pritarti. (*Balsai salėje*)

Ir dėl projekto Nr. XVP-307 pagrindinis komitetas – Švietimo… (*Balsai salėje*) Atsiprašau, čia irgi birželio 12 dieną. Dėl šių įstatymų projektų sutarta.

R. Tamašunienė nori kažką mums pasakyti. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu, gerbiamas pirmininke, pasitikslinti dėl projektų Nr. XVP-313 ir Nr. XVP-314. Ar yra priskirtas kaip papildomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas? Dėl pirmųjų iš šio paketo, dėl projektų Nr. XVP-313 ir Nr. XVP-314. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Bet jie prašo? Tai prašote?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Prašome, nes čia yra su disponavimu…

PIRMININKAS. Dėl projektų Nr. XVP-313 ir Nr. XVP-314, abiejų? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Siūlau, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat…

PIRMININKAS. Ačiū.

12.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. XI-1536 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-307 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas mūsų projektas, dėl kurio reikia apsispręsti balsuojant, – nutarimo dėl Seimo nutarimo „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XVP-307. Kolegos, prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 88 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatyta svarstyti birželio 3 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

12.33 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-334 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-334. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 78, prieš – 1, susilaikė 9. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Audito komitetas, papildomas – Kultūros komitetas. Svarstyti numatyta birželio 12 dieną. Bendru sutarimu pritarta.

12.34 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-297 (*pateikimo tęsinys*)

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-297. Prašom apsispręsti balsuojant. (*Balsai salėje*)

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 66, prieš – 2, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – taip pat Audito komitetas. Papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstyti numatyta birželio 12 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

12.35 val.

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3833, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3834, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3835 (*svarstymo tęsinys*)

Toliau Asociacijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3833 ir jo lydimieji įstatymų projektai Nr. XIVP-3834 ir Nr. XIVP-3835. Prašom apsispręsti balsuojant dėl komiteto nuomonės grąžinti iniciatoriams tobulinti.

Ačiū. Balsavo 78 Seimo nariai: už – 62, prieš – 9, susilaikė 7. Po pateikimo… Ai, ne, po svarstymo pritarta komiteto nuomonei – grąžinama iniciatoriams tobulinti.

Prašom, kolega V. Šeršniovas nori žinią mums.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Priešpaskutinis balsavimas, kur dėl 15 metų savivaldybėms, nuo 10 iki 15… Mano balsą įskaitykite už, buvo priešpaskutinis balsavimas.

PIRMININKAS. Priešpaskutinis. Prašom pasakyti numerį, jeigu norite dėl protokolo. Ačiū, paieškosime. Taip, kolegos, Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas. O kol kolega eina, per šoninį mikrofoną, prašom, D. Ulbinaitė mums gerąją žinią pasakys.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, aš labai kviečiu pasveikinti Eitminiškių gimnazijos ketvirtokus, atvykusius į demokratijos pamokas Seime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, ketvirtokai pasveikinti.

12.36 val.

Seimo narių pareiškimai

Tribūnoje V. Ąžuolas. Prašom, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Netgi malonus jausmas, pilna salė, nereikia tuščiai kalbėti.

PIRMININKAS. Atrodo, kad išvaikysite. (*Šurmulys salėje*)

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Žinote, kas dabar aktualiausia? Atnešama mokesčių reforma, ne, reikėtų sakyti „mokesčių jovalas“. Bet žinote, kas yra įdomiausia? Kad valdantieji politikai, žinoma, gal ne visi valdantieji atneša, tik Finansų ministerija atneša, bet jie patys pasako, kad jų mokesčių reforma stabdys ekonomiką. Tada toks loginis klausimas, kam nešti tai, kas mažina mokesčių surinkimą ir įplaukas į biudžetą? Atrodo, logiška, bet Finansų ministerijai tos logikos nėra. Ką reiškia, pavyzdžiui, 0,2 ekonomikos stabdymas? Minus 160 mln. Ekonomikos ministerija paskaičiavo, kad bus ne 0,2, o 0,6. Tai ką reiškia? Pusę milijardo. Ir žinote, kas bus liūdniausia toje situacijoje, kad Finansų ministerija gali atnešti *bele* ką, bet kokį jovalą, numesti į Seimą – jūs ten žinokitės, bet balsuos tai Seimo nariai. Ir visa atsakomybė ekonomikos stabdymo ateis Seimo nariams. Matysime, kaip bus.

Aišku, politikoje jau yra metodas išrastas: valdančiajai daugumai išsukinėti rankas, priversti balsuoti, sakyti, kad kitaip sugrius valdančioji koalicija, atleisime jūsų ministrus, čia viskas subyrės, ten daug žmonių už to stovi. Pamatysime, kuo baigsis.

Bet ar tada gali valdantieji – tiek Vyriausybė, tiek politikai, tiek Seimo nariai, tiek komitetai – padaryti, kad tų mokesčių būtų surinkta daugiau? Gali. Pavyzdys. 2019 metai, prasidėjęs kovidas, toks totalus chaosas: verslai stabdomi, uždaromi, žmonėms draudžiama dirbti, draudžiama išeiti. Realiai tuo metu buvo ekonomikos žlugdymas. Kiekviena valstybė turėjo galimybę taikyti įvairias priemones, kad padėtų verslui, darbuotojams ir kitiems, kad ekonomika negriūtų. Tada valstiečiai buvo valdžioje, aš buvau BFK pirmininkas. Buvo priimtas sprendimas 5 mlrd. įlieti į Lietuvos ekonomiką, kad ekonomika nesugriūtų, paprasčiausiai bent jau išsilaikytų nulinė. Tai ką mes darėme? Politikai, komitetai, komitetų nariai, Vyriausybė vykdėme parlamentinę kontrolę – visi kartu sutelktinai dirbome. Pirmas darbas, kad priemonės nestrigtų. Tai kas buvo? Parlamentinė kontrolė kiekvieną savaitę: kur butelio kakliukas, kur stringa, kodėl lėšos nepasiekia verslo, nepasiekia darbuotojų, nepasiekia gyventojų? Ir tuos kakliukus galima išrankioti labai puikiai. Kiekvieną savaitę ieškai, kas stabdis, tą stabdį pašalini, eini toliau. Tai kas tada įvyko? Tie 5 mlrd. buvo įlieti į Lietuvos ekonomiką ir Lietuvos ekonomika buvo mažiausiai nukentėjusi kovidinėje situacijoje, palyginti su visa Europa. Mes buvome tarp geriausių valstybių, kuri nesugriovėme savos ekonomikos.

Kokią situaciją turime šiandien? Į Valstiečių frakciją buvo verslo atstovai atėję. Mes turime tą pačią kovidinę situaciją, tik kita prasme. Šiandien Lietuvos ekonomikai labai trūksta skolinimo. Lietuvos skolinimas yra vienas blogiausių Europoje: Europoje nuo BVP yra 40 % išduodama paskolų, Lietuvoje – 15. Tai yra tragiškas rodiklis, pats blogiausias Europoje.

Ką dabar turėtų daryti valdantieji? Lygiai tą patį, ką darė per kovidinį laikotarpį. ILTE – 3,5 mlrd. nenaudojamų lėšų *stovi. Stovi*, padėta, *stovi* indėliuose, obligacijose, akcijose, dar kaž-

kur. Tai turėtų būti parlamentinė kontrolė kas savaitę kaip per kovidą, siekiant tuos stabdžius panaikinti ir juos įlieti į ekonomiką.

ES lėšos. Suplanuojame 3 mln… 3 mlrd. panaudoti per metus, faktas – milijardas. Dar 2 mlrd. nepanaudojami. Tai užkūrus vien tik ILTE 3 mlrd. įlieti į ekonomiką, į kapitalo prieinamumą, į verslo skolinimą, ES lėšų įliejimas į ekonomiką – tie patys 5 mlrd. Nuo 1 mlrd., įlieto į ekonomiką, mokesčių pavidalu grįžta 200–300 mln. Tai padauginkime: penki… 1 mlrd. galima surinkti papildomų pajamų į biudžetą.

Bet kur susikoncentruojame? Susikoncentruojame į mokesčių reformą. Nubausti visą tautą už tai, kad bus, kad politikai žlugdys ekonomiką. Tai, mielieji valdantieji, ne tuo keliu einate. Nebauskite visos tautos už tai, kad valdantieji politikai nenori dirbti savo darbo. Pradėkite dirbti ir turėsite perteklinį biudžetą ir papildomų pajamų į jį.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kaip jūs sakėte, jums pradėjus kalbėti buvo pilna salė. Dabar posėdžiui baigiantis prašom registruotis.

Ačiū visiems užsiregistravusiems, išklausiusiems kolegą. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 38
STENOGRAMA

2025 m. balandžio 29 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, *LSF***).** Gerbiami kolegos, pradedame balandžio 28 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 42 Seimo nariai.

V. Juozapaitis per šoninį mikrofoną. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Aš tikrai norėčiau, kad būtų balandžio 28 diena, bet šiandien yra 29 diena.

PIRMININKĖ. Atsiprašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Tiesiog teisingumo dėlei.

PIRMININKĖ. Balandžio 29 diena. Taip. R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Pirmininke, ir mane prašau užregistruoti, kažkodėl nesuveikė mano kortelė.

PIRMININKĖ. Gerai.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū,

PIRMININKĖ. Fiksuosime dėl protokolo.

14.00 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pranešimas apie kultūros paveldo apsaugos raidą, būklę ir pažangą

Gerai, kolegos, pagal darbotvarkę dabar nuo 14 valandos iki 14 val. 30 min. numatytas pusvalandis Valstybinės kultūros paveldo komisijos pranešimui apie kultūros paveldo apsaugos raidą, būklę ir pažangą. Į tribūną norėčiau pakviesti pirmininkę docentę daktarę V. Ščiglienę.

V. ŠČIGLIENĖ. Laba diena, gerbiamas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininke Sauliau Skverneli, Seimo Pirmininko pavaduotojau Juozai Olekai, ačiū jums už suteiktą galimybę skaityti šį pranešimą. Taip pat norėjau pasilabinti su Seimo posėdžio pirmininke (laba diena!), Seimo nariais ir visais, kurie stebi šį posėdį nuotoliniu būdu ir gyvai, Paveldo komisija, kuri irgi sėdi balkone. Mes, Valstybinė kultūros paveldo komisija, dėkojame už šią unikalią galimybę skaityti pranešimą apie kultūros paveldą plenariniame posėdyje. Tai ne tik Paveldo komisijos įstatyme numatyta pareiga, bet ir galimybė, ir atsakomybė.

Šiuo metu už kultūros paveldą atsakingos institucijos ir visuomenė laukia, kol Seimas svarstys naujos redakcijos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą. Šio įstatymo pakeitimų reikėjo jau seniai. Ne kartą esame susidūrę su situacijomis, kai dėl galiojančių teisės aktų reikėjo kreiptis į teismą dėl išaiškinimo, kad įstatymas būtų taikomas, o ne interpretuojamas.

Per 35 Nepriklausomybės metus kai kurie svarbūs paveldosaugos procesai neįvyko. Nors turime kuo didžiuotis ir kai kurios paveldosaugos iniciatyvos įkvepia, tačiau negalime pamiršti atvejų, dėl kurių negalime pasigirti. Mūsų vaizdinė medžiaga, kurią jūs matote ekranuose, yra sudėliota taip, kad jūs galėtumėte matyti ir geruosius pavyzdžius, kaip paveldo objektai per tuos 35 metus tiesiog tapo gulbėmis, ir galite matyti atvirkštinį procesą, kai per 35 metus mes kai kur matome rudenį tik sudžiūvusius lapus.

Paveldo komisija yra ekspertė ir patarėja valstybės kultūros politikos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimais. Būdami nepriklausomi 12 deleguotų ir skiriamų įvairių sričių eks-

pertų galime nešališkai įvertinti paveldo apsaugą ir procesus. Šiandieniniame pasaulyje, kuriame informacija ir pasakyta nuomonė, kuri ne visada yra pagrįsta, sklinda greitai, išgirstas ekspertų žodis yra labai svarbus. Ekspertai yra ne tik konsultantai, bet ir tarpininkai tarp įvairių visuomenės grupių, valdžios ir piliečių.

Kultūros paveldas – tai ne tik istorija, apie kurią liudija seni pastatai ar tradicijos, tai labai svarbi nacionalinio saugumo dalis. Kultūros paveldas formuoja mūsų tapatybę, stiprina ryšius tarp žmonių bei kartų. Paveldo objektai padeda išsaugoti mūsų kultūrinę tapatybę ir stiprina mūsų atsparumą išorinėms grėsmėms. Šiandien, kai Lietuvoje kalbame apie nacionalinį saugumą ir gynybos stiprinimą, kultūros paveldas įgauna dar gilesnę prasmę – jis tampa ne tik mūsų praeities dalimi, bet ir šiuolaikinės valstybės stabilumo, atsparumo išbandymo pagrindu.

Paveldo apsauga visame pasaulyje yra svarbi dėl kultūrinių, politinių klausimų, ypač atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę situaciją. Šiandien, kai nedraugiškos valstybės nori pasisavinti istoriją, o kartu ir kultūros paveldą, turime suprasti, kokia svarbi kultūros paveldo apsauga ir kaip ji gali prisidėti prie nacionalinio identiteto stiprinimo. Šiandien, kai Europos saugumui vėl iškilusi grėsmė, kviečiame suprasti, kad paveldas yra vertybė, kuri vienija, įprasmina ir išlaiko tautos vienybę. Žydų geto teatras Vilniuje Antrojo pasaulinio karo metu liudija, kad net sunkiausiomis akimirkomis būtent kultūra padeda žmogui išlikti. Paveldas yra dovana iš praeities, ištęklius dabarčiai ir ateičiai, ir tai nėra jokia problema, kurią reikia spręsti, o galimybė. Galimybė, kuri įkvepia bendrakūros principu atgaivinti, puoselėti ir pritaikyti šiandienos poreikiams.

Lietuva išsiskiria unikaliu kultūros paveldu, tai yra resursais, kurie suteikia mūsų šaliai išskirtines konkurencines galimybes. Į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą yra įtrauktos net penkios vietovės ir tai yra didžiausias skaičius Baltijos šalyse. Paveldas tampa ne tik praeities liudytoju, bet ir ateities galimybe, galimybe augti, stiprėti kaip tautai. Laisvė nėra vien savaime suprantama duotybė, ypač toms šalims, kurios patyrė jos praradimą, laisvė – tai dar didesnė atsakomybė. Tačiau ar visada šią galimybę tinkamai įvertiname ir prisiimame atsakomybę?

Taigi mes pristatysime, mūsų manymu, reikšmingiausias ir aktualiausias problemas, įvardinsime sunkumus, su kuriais susiduriama, nes paveldosauga, kaip ir mitų herojai, nuolat balansuoja tarp sėkmės ir sunkumų, tarp pasiekimų ir išbandymų. Šiuo metu stovime kultūros paveldo raidos kryžkelėje. Ši sritis negali būti suprantama tik kaip vienos ar kelių institucijų rūpestis ar tik kaip istorijos dalis, kultūros paveldas reikalauja kultūros specialistų, kitų valstybės valdymo sričių dėmesio – nuo švietimo, regionų plėtros iki ekonomikos ir teisės. Nors paveldosaugos politika nepriklausomoje Lietuvoje vykdoma 35 metus, svarbus lūžis neįvyko. Pokyčiai yra būtini, ypač dėl paveldo vadybos. Kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantys aktai yra sudėtingi, ne visuomet tarpusavyje dera ir dažnai sunkiai praktiškai taikomi. Kai kurios įstatymų nuostatos yra interpretuojamos nevienodai, todėl ne visada užtikrina tinkamą paveldo apsaugą, taigi yra būtina peržiūrėti galiojančius įstatymus.

Seimui svarstyti jau yra pateiktas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas. Šis įstatymas yra reikalingas ne tik dėl aiškesnio paveldo apsaugos reglamentavimo, bet dar ir todėl, kad 2024 metų lapkritį įsigaliojo nauja Statybos įstatymo redakcija, kuri nedera su statybos ir tvarkybos projektų rengimo etapais ir procedūromis, todėl užtikrinti paveldo apsaugą tapo dar sudėtingiau. Teisiškai nėra užtikrinama interjerų ir vertingųjų savybių apsauga. Jei vykdomi paprastojo remonto darbai nekeičiant statinio išvaizdos, nėra ir reikalingą statybą leidžiančių dokumentų. Dėl dabar galiojančio NKPAĮ laisvo interpretavimo kaip ir tvarkybos projektai yra įteisinami statybų darbai, naujų statybų ir jų dalių statyba. Šie darbai įvardinami kaip restauravimas.

Paveldo komisija dalyvavo rengiant Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo projektą, bendradarbiavo su Kultūros ministerija, teikė pastabas diskusijose. Teigiamai vertiname, kad įstatymo projekte aiškiai atskirtos Kultūros paveldo departamento ir savivaldybių funkcijos, pakeistos objektų registravimo kultūros vertybėmis tvarkos, pašalintas prieštaravimas, koks kultūros paveldas yra pagal sandarą ir koks yra registruojamas kultūros vertybe. Neaiškus terminas „pradinė apsauga“ pakeistas terminu „laikinosios apsaugos priemonės“. Taigi įstatyme įtvirtintos

nuostatos dėl visuomenės poreikiams paimtų kultūros paveldo paminklų tvarkos. Tai yra tikrai naujas požiūris ir nauja galimybė. Kultūros paveldo autentiškumas yra duotybė, dėl kurios saugome paveldą, suprantame, kodėl jis mus įkvepia, kodėl jį vadiname savu. Jis žadina vaizduotę, leidžia pažinti istoriją, jausti laiką.

Įstatymo projekte ypatingas dėmesys yra skiriamas priemonėms, kuriomis iš tikrųjų galima išsaugoti paveldo autentiškumą. Patikslinto autentiškumo samprata, atsižvelgiant į UNESCO terminologiją, vadinama vientisumo sąvoka. Tikimasi, kad patikslintos sąvokos padės išvengti situacijų, kai po vadinamųjų restauracijų autentiškas paveldas virsta tiesiog nauja statyba ar vietoj tvarkybos darbų atliekamas paprastas remontas. Žinoma, neužtenka vien atnaujinti teisės aktų, kultūros paveldo tvarkyba reikalauja nemažai lėšų, o jų trūkumas yra pagrindinė ir ilgalaikė problema, apie tai kalba paveldo objektų valdytojai ir atsakingos institucijos.

Turime suprasti, kad paveldas yra investicija, išteklius, kuris užtikrina ekonominę, socialinę, kultūrinę naudą ir stiprina vietos identitetą. Ir tikrai Paveldo komisija vadovaujasi ne tiktai teisės aktais, bet ir gyvai bendrauja su žmonėmis regionuose. Turime labai daug pavyzdžių, daug pavyzdžių, kai vieno objekto prikėlimas, vieno objekto sutvarkymas keičia visą vietos situaciją iš esmės ir visi tą vietą nori gerinti, gražinti, restauruoti. Tai ir Alytuje matėme tokių pavyzdžių, ir, tarkime, Kuršių nerijoje, ten, kur yra tokia vilų koncentracija.

Valstybė paveldotvarkai skiria labai nedidelį finansavimą. 2025 metais numatyta skirti kiek daugiau nei 6 mln. eurų, nors iš tikrųjų reikėtų keturis ar penkis kartus daugiau. Trakų Vokės dvare, kuriame neseniai vyko Paveldo komisijos posėdis, vienas narys prisiminė, kad 2005 metais paveldosaugai buvo skirta 17 mln. litų. Šiandien, po 20 metų, bendra suma nepakito, nors darbų kainos gerokai išaugo.

O štai Vilniaus miesto savivaldybė paveldotvarkai skyrė daugiau nei valstybė. Dėl šių priežasčių Paveldo komisija siūlo steigti kultūros paveldo fondą, kuriame kaupiamos lėšos būtų naudojamos paveldo tvarkybai. Norima atskirti nacionalinės ir regioninės reikšmės objektus, jiems taikant skirtingus finansavimo modelius. Mes turime daug pavyzdžių. Pavyzdžiui, Palėvenės dominikonų vienuolyno kompleksas kad būtų restauruotas, kiek dabar yra skiriama lėšų, reikėtų 25 metų. Tai po 25 metų tokių laikinų pamažu injekcijų reikėtų restauravimą pradėti iš naujo. Ir tokių pavyzdžių yra tikrai daug daugiau.

Į 2025–2027 metų paveldotvarkos programą yra įrašyti 152 objektai, iš jų 123 yra tęstiniai, taigi 81 % visų programos objektų. Finansavimas dažniausiai yra skiriamas pradėtiems darbams tęsti, o ne naujiems projektams pradėti. Neprižiūrimų kultūros paveldo objektų skaičius kasmet auga: 2021 metais jų buvo 520, 2024 metais – jau 607. Jei norime, kad kultūros paveldo objektai būtų sutvarkyti ir pritaikyti visuomenės poreikiams greičiau, būtina aiškiai nubrėžti prioritetus, skatinti valstybės, savivaldybių ir bendruomenių bendradarbiavimą.

Norime pasidžiaugti, nes yra pastebimos ir savivaldybių pastangos išsaugoti ir prasmingai pritaikyti šiandienos kultūros paveldą. Būtent į tai ir norime atkreipti dėmesį dėl savivaldybių vaidmens ir galimybių. Paveldo komisija ypatingą dėmesį skiria ir Lietuvos regionams, nes savivaldybės yra arčiausiai paveldo objektų ir geriausiai supranta, kokie gi tie yra bendruomenės poreikiai.

Jau beveik 30 metų Paveldo komisija atlieka tokį tyrimą, ir mes galime drąsiai sakyti, kad šiandien regionai iš vykdytojų tapo aktyviais paveldosaugos kūrėjais. Pastebėjome, kad ir mažosios savivaldybės kultūros paveldo apsaugai pradėjo skirti žymiai didesnį finansavimą nei anksčiau. Trakuose vykdyti darbai senamiestyje, Rokiškyje – Salų dvaro rūmų vidaus patalpų tvarkyba, Akmenėje – tvarkybos darbai Dabikinės dvaro sodybos fragmentų. Be to, beveik dviem trečdaliams savivaldybių 2023 metais pavyko pritraukti papildomų lėšų iš įvairių šaltinių. Kai kuriose savivaldybėse šios lėšos net kelis kartus viršija ir pačių savivaldybių finansavimą.

Kitas puikus pavyzdys yra Kauno miestas, kuriame paveldas tapo miesto strategijos ašimi. Tarpukario modernizmo architektūra įgavo tarptautinį pripažinimą, o savivaldybė nuolat investuoja į kultūros paveldo objektų tvarkybą.

Vilniaus miesto savivaldybė 2025 metais planuoja skirti 8 mln. tvarkybai, todėl tikimės, kad bus sprendžiamos ir Verkių dvaro sodybos Vilniuje problemos. Esančiai Vilniuje, arti svarbiausių šalies institucijų, Verkių dvaro sodybai dėl jos dydžio, kompleksiškumo, istorinio unikalumo, menotyrinės vertės ir amžiaus cenzo keliami ypač aukšti paveldosauginiai reikalavimai. Ji yra tarp skubiai dėmesio reikalaujančių objektų.

Reikalavimai visiems objektams – tiek registriniams, tiek valstybės ar savivaldybės saugomiems – yra vienodi, tačiau finansavimas skiriasi. Reikalavimai nesiskiria, net jeigu objektas yra aukščiausio apsaugos lygmens kultūros paminklas. Pavyzdžiui, Anykščių rajone esanti J. Tumo-Vaižganto gimtinės sodyba Maleišių kaime. 2020 metais savivaldybė uždengė stogą, vėliau parengtas projektas, gauti leidimai, tačiau pagal galiojančią finansavimo tvarką registriniam mediniam statiniui paramos gauti nėra galimybių. Kol buvo galima gauti lėšų iš valstybės biudžeto, laikina svirno stogo danga susidėvėjo. Taigi, remiantis mūsų patirtimi ir tyrimų išvadomis, savivaldybės paveldą turi suprasti ne kaip naštą, o ir kaip investiciją.

Būtina kalbėti ir apie tai, kaip sustiprinti institucijų palaikymą tiems, kurie siekia išsaugoti kultūros paveldą. Apdovanojimai „Paveldo DNR“ – puikus tokio palaikymo pavyzdys.

Svarbu suprasti, kad savivaldybių pastangų ir iniciatyvų ne visada užtenka, todėl būtina aiškiai apibrėžti, kokį ir kokios būklės kultūros paveldą saugome. Kultūros vertybių registre yra įrašyta, noriu atkreipti dėmesį, 37 tūkst. kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų. Kartais atrodo, kad tai yra ne saugotinų vertybių sąrašas, o labiau inventorizacija. Svarbiausia informacija, kiek šių objektų šiandien vis dar egzistuoja ir yra išlikę. Deja, atsakyti yra sunku, nes nėra aiškios strategijos, kaip žinoti, ką iš tikrųjų saugome. Duomenys apie objektų būklę yra nepakankami, o dalis jų galbūt jau sunykę ir vis dar yra registre. Tai yra neaiškus dalykas. Šią problemą 2013 metais įvardijo ir Valstybės kontrolė, ji pastebėjo, kad nenustatytas kilnojamųjų kultūros vertybių tikrinimo periodiškumas ir jų būklės įvertinimo kriterijai, todėl tikrinimai yra vykdomi nesistemingai. Periodiškai netikrinant, kaip jos prižiūrimos, laiku nepastebimos visiškai kritinės būklės vertybės.

2022 metais Valstybės kontrolė taip pat vertino UNESCO saugomų vietovių apsaugą ir patvirtino informaciją apie objektų būklę, kad objektų būklė neatitinka tikrovės. Todėl stebėsenos rezultatai neparodo tikrosios objektų būklės, nėra įmanoma užtikrinti vertybių apsaugos ir gauti reikiamo finansavimo. Taigi Kultūros vertybių registro revizija yra būtina, kad išvengtume situacijų, kai paveldo apsauga pradedama rūpintis jau per vėlai. Tokių pavyzdžių taip pat turime – per 35 nepriklausomybės metus nemažai kultūros paveldo objektų buvo tiesiog prarasti. Informacijos trūkumas apie objektų būklę Kultūros vertybių registre įrodo, kad paveldas nyksta greičiau, nei mes sugebame jį atpažinti.

Vienas iš tokių ryškiausių pavyzdžių apskritai yra dvarų sodybų paveldas. Dvarai yra ne tik istoriniai pastatai, tikrai ne! Juose yra gyva dvasia, kitokia estetika, kitokia ideologija. Istoriškai dvaras visada buvo kompleksas, kompleksas su žeme, su ūkio sistema. Na, ilgą laiką dvarai buvo laikomi svetimais. Daugelis dvarų sunyko, buvo išardyti ir išskaidyti. Šiandien dvaras yra ne tik paveldosaugos objektas – tai kultūros dalis, kurią pradedama laikyti sava. Šis pokytis patvirtina naują požiūrį, tačiau primena ir atsakomybę.

Štai Kultūros vertybių registre yra įrašytos 484 dvarų sodybos ir apie 70 dvarviečių. Daug pastatų jau yra sunykę, o likę dažnai išskaidyti arba netekę vientisumo. Viena iš tokių dažnų praktinių problemų, kad žemės sklypas yra formuojamas tik aplink pastatą, o likusi dvaro sodybos dalis lieka neprivatizuojama. Taip panaikinamas dvaro sodybos vientisumas, o dėl neprivatizuotinų dvarų teritorijų, kuriose nėra pastatų, kyla pagrįstų abejonių dėl išliekamosios paveldosauginės vertės. Norint spręsti šią problemą, reikia teisės aktų. Taigi būtina atnaujinti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir Žemės reformos įstatymus.

Suprantame, kad išlaikyti vientisumą visoje Lietuvoje registruotose dvarų sodybose – sudėtinga užduotis. Galbūt tikslinga sutelkti dėmesį į reikšmingiausius objektus. Todėl ir siūlėme dar 2021 metais atnaujinti sąrašą ir rekomendavome peržiūrėti dvarų privatizavimo ir neprivatizavimo koncepciją. Svarbu matyti ne tik tai, ką praradome, bet ir tai, ką dar galime spėti padaryti.

Taigi 2023 metais kartu su prezidentūra buvo organizuotas Dvarų forumas. Jo metu paaiškėjo, kad dvarų paveldas nyksta net neturėdamas galimybės būti pažintas. Nuo 2004 metų sisteminiai tyrimai beveik nėra atliekami. Šiuo metu ir mūsų, ir kitų institucijų (sutelkėme jėgas) rūpesčiu, prezidentūros, Kultūros ministerijos dėka yra svarstoma Paveldo komisijos parengta galimybių studija, kad būtų vykdomi tarpdisciplininiai dvarų istorijos, būklės ir vertės tyrimai.

Paveldo pažinimas negali apsiriboti tik mokslininkų bendruomene. Norime atkreipti dėmesį, kad kultūros paveldas būtų vertinamas ir saugomas, labai svarbu, kad jis taptų neatsiejama švietimo sistemos dalimi. Ir teisės aktuose, ir strateginiuose dokumentuose akcentuojama kultūros paveldo ir švietimo integralumo svarba ir nurodoma, kad tai yra viena iš svarbiausių priemonių kultūros paveldui išsaugoti. Tačiau trūksta konkrečių valstybės prioritetų ir bendradarbiavimo, kad Kultūros ministerija bendradarbiautų su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir kad išties siektų to švietimo integralumo. Aišku, yra labai gerų pavyzdžių, pavyzdžiui, kultūros pasas, tačiau to tikrai nepakanka.

Kadangi mano laikas pamažu senka, tai aš dar noriu atkreipti dėmesį į specialistų trūkumą. Tikrai netoli tas laikas, kad jeigu neatkreipsime dėmesio į specialistų trūkumą, paveldosauginin-ko profesijos tiesiog labai greitai nebebus. Matome tas tendencijas.

Taip pat kartu su visa Paveldo komisija norėčiau atkreipti dėmesį, kad labai svarbu ir reikšmingas paveldas užsienyje. Šiuo metu nėra aiškios Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo strategijos ir tam tikro atsakomybių pasiskirstymo, o Amerikoje matome netgi tam tikrą nekilnojamųjų objektų, konkrečiai bažnyčių, naikinimo vajų.

Taip pat, aišku, yra svarbus ir UNESCO paveldas. Paveldo komisija juo irgi labai rūpinasi. Tokia gera tendencija yra tai, kad yra rengiami valdymo planai.

Aišku, nemažai problemų yra viešosiose erdvėse, tačiau yra ir tokių gerų dalykų. Paveldo komisijos nariai yra nepriklausomi ekspertai, kurie ir gali įvertinti tas situacijas. Ir valstybės, ir savivaldybės institucijos, mes manome, visi kartu turime padėti tiems, kurie ryžtasi eiti paveldo išsaugojimo keliu. Mūsų iniciatyva „Paveldo DNR“ irgi apie tai kalba.

Taigi, baigdama pranešimą, noriu atkreipti dėmesį, kad iniciatyvumas, kompetencija, ilgalaikė vizija, bendrakūra ir pasiekti rezultatai yra tie principai, kurie ir apibūdina sėkmingas paveldosaugos strategijas. Visi šitie principai papildo vienas kitą tam, kad tas kultūrinis tapatumas būtų stiprinamas. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamai pranešėjai. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai, bet pirmiausia dėl vedimo tvarkos norėčiau suteikti žodį Č. Olševskiui. Prašau.

Č. OLŠEVSKI (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, labai prašyčiau pasveikinti Grigiškių meno mokyklos bendruomenės atstovus kartu su direktoriumi R. Morkūnu. Jie atvyko ne tik kaip lankytojai, bet atsivežė ir savo parodą. Labai ačiū, sveikiname visus jus atvykus. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. D. Bradauskas.

D. BRADAUSKAS (*NAF*). Norėčiau pasveikinti – šiandien mus lanko Vilniaus Žaliakalnio lenkų vaikų darželio-mokyklos antrokai bei pedagogai. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Kairys. Ruošiasi V. Ąžuolas.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū posėdžio pirmininkei už suteiktą žodį. Na, visokių čia dalykų paminėjo. Pirmiausia leiskite, viena vertus, padėkoti tikrai už bendrą darbą per visą praėjusią kadenciją. Jeigu ir turėjome iš pradžių kokių nors nesutarimų, tarkim, kaip vertinti sovietinį paveldą ar kai kuriuos iš jo kylančius dalykus, tai vėliau tas darbas lyg ir buvo vaisingesnis, ypač kai jūs pradėjote daugiau dėmesio skirti naujai Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo redakcijai. Džiaugiuosi, kad tą irgi paminite, tikiuosi, kad tas įstatymas judės į priekį. Bet reikėtų irgi korektiškai pateikti visus duomenis, nes jūs iš visų finansavimo šaltinių nepaminite europinių lėšų, nepaminite daugybės įstaigų, institucijų, kurios veikia kultūros paveldo objektuose ir kurios buvo renovuotos, sutvarkytos ir panašiai, o minite tiktai vieną programą, bet ir tai dar ne visą, pavyzdžiui, dėl kompensavimo už atliktus paveldotvarkos darbus irgi nepasakote.

PIRMININKĖ. Laikas!

S. KAIRYS (*LSF*). Kad ir kaip būtų, mano klausimas toks. Po tam tikro laiko irgi ateisiu į tribūną pristatyti nekilnojamojo turto mokesčio, kitaip tariant, kad jisai nebūtų taikomas tiems pa-

veldo objektams, kurie turi su KPD sudarę saugojimo sutartis ir kuriuose vyksta kultūrinė veikla. Ar manote, kad tokia priemonė būtų veiksminga, jei tokie paveldo puoselėtojai nemokėtų nekilnojamojo turto mokesčio? Ar tai paskatintų šiek tiek labiau atkreipti dėmesį į paveldo objektų tvarkybą ir veiklas tokiuose objektuose?

V. ŠČIGLIENĖ. Dėkoju už klausimą ir pastebėjimus. Tikrai mes vieninteliai 30 metų skaičiuojame visą tą savivaldybių indėlį. Tikrai Paveldotvarkos programa yra pagrindinė programa, į kurią tiesiasi ir visi miestai, ir visa paveldo sistema. O tas investicijas, kurios atkeliauja iš kitų struktūrinių fondų, be jokios abejonės, minime, ir čia pranešime minėjau. Jeigu pamenate, mes tikrai bandėme tuos ketverius metus ir susiskaičiuoti, ir ne vieną renginį Kultūros ministerijoje rengėme, bet, deja, tie skaičiai… O man skaičiai visą laiką atrodo, kad tai nėra šiaip sau skaičiai, o didžiulė analitika, tai kažkaip taip ir nepavyko suskaičiuoti, o koks gi bendras tas yra paveikslas. Vadinasi, čia yra dar viena spraga.

Dabar dėl to pasiūlymo, apie kurį jūs kalbate. Aš manau, ir tą mes konstatavome visai neseniai (kaip minėjau, Trakų Vokės dvare, kada buvo pristatomos dvi ataskaitos, tai yra Kultūros paveldo departamento ir Kultūros infrastruktūros centro), kad tikrai atėjo laikas ir mes turime priimti sprendimus. Negaliu vien tiktai į tą klausimą taip atsakyti, nes turime matyti visumą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi V. Rakutis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, aš dėkoju tiek jums, tiek visai jūsų komandai, kuriai rūpi kultūros paveldas, jūs viską padarysite, kad būtų geriau. Bet yra toks posakis: ne žodžiais, o darbais mes kultūrą mylime. Tiek buvusi Vyriausybė, tiek esama Vyriausybė jus laiko podukros vietoje. Kodėl? Pasakykite skaičiais, kiek jūs turite objektų, kuriuos reikia prižiūrėti, tvarkyti, visa kita daryti, ir kiek jūs gaunate lėšų per metus, ir kiek objektų galite už tas lėšas sutvarkyti ir prižiūrėti? Turbūt skaičiai kalbės už save, kodėl jūs esate podukros vietoje. Ačiū.

V. ŠČIGLIENĖ. Dėkoju už pastebėjimą, bet tikriausiai jūsų pastebėjimai skirti ne Kultūros paveldo komisijai, o Kultūros paveldo departamentui. Valstybinė kultūros paveldo komisija yra ekspertė ir patarėja. Ir mes norime atkreipti dėmesį, kad skaičiai rodo, kad siūlome atlikti kultūros vertybių reviziją, nes negali ten būti objektų, kurių nėra. Jūs matėte čia nuotraukose rudens lapus, ir visa tai išnyko, pranyko būtent per šituos 35 metus. Vadinasi, mes turime imtis kitų strategijų, kad taip nebūtų, nes tikriausiai valstybė negali visko išsaugoti, vadinasi, reikalinga kitokia vadyba.

PIRMININKĖ. Šiek tiek jau viršijome laiką, tačiau paskelbiau gerbiamą V. Rakutį. Tai prašau, klausimas jums.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama komisijos pirmininke, labai šiltai atsimenu mūsų bendradarbiavimą gynybinio paveldo srityje. Iš tikrųjų buvo padaryti svarbūs darbai ir žingsniai, išsaugant tą paveldą ir suteikiant jo išsaugojimui tam tikro kryptingumo ir mokslinio aiškumo. Labai daug dalykų palietėte savo kalboje, tai norėčiau sureaguoti. Manau, kad kultūros paveldas turi būti kokia nors forma įtrauktas į bendrojo ugdymo programas, nes priešingu atveju didžioji dalis žmonių nežino, kas jis yra, kodėl jisai yra ir ką su juo daryti.

Antras dalykas – dėl strategijos. Iš tikrųjų reikėtų nustatyti, kas ją turėtų parengti, kas turėtų ją įgyvendinti ir kontroliuoti, nes mes dažnai tuos dalykus supainiojame. Kaip ir kolega Valius klausė, čia ir yra tas skirtumas, nes realiai komisija yra patariamoji institucija, bet ta strategija yra būtina, tuo labiau kad yra daug sėkmingų pavyzdžių, kaip paskui ta strategija gali būti įgyvendinta. Tikrai tos gerosios patirtys turi pasiekti mūsų žmones.

Trečias dalykas – dėl to, kad nėra to monitoringo tokio ir panašiai. Tai mes sunaikinome Kultūros paminklų restauravimo institutą. Tai va, neturime daugelio dalykų. Realiai turi būti ir analitinė organizacija, kuri stebi šitą situaciją ir gali patarti jau ne tiktai kaip komisija susirinkdama, bet nuolat.

PIRMININKĖ. Laikas.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Ir paskutinis dalykas. Iš tikrųjų, ko gero, kultūros paveldas yra taip pat ir lituanistikos dalis, ypač paveldas užsienyje, tai labai mielai kviestume į Lituanistikos komisiją pasidalinti įžvalgomis. Ačiū.

V. ŠČIGLIENĖ. Labai dėkoju jums už visus pastebėjimus, nes čia tikrai ne klausimai. Mes irgi taip galvojame ir lygiai taip pat kalbame. Būdami ekspertai, mes ne tik identifikuojame problemas, bet ir siūlome sprendimus. Visada.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Ačiū.

V. ŠČIGLIENĖ. Ačiū.

Opozicinės Liberalų sąjūdžio frakcijos darbotvarkė

14.33 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projektas Nr. XVP-251 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, pradedame opozicinės Liberalų sąjūdžio frakcijos darbotvarkę. Pirmąjį kviečiu S. Gentvilą, jis pristatys 2-2 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projektą Nr. XVP-251. Tai yra pateikimas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiami Lietuvos piliečiai, Liberalų sąjūdžio vardu teikiame Seimo rezoliuciją, ją, tikiuosi, galėtų palaikyti ir valdantieji. Netrukus Vyriausybė po derinimo registruos ir svarstysime Seime mokestinės reformos projektus. Situacija, jums, valdantiesiems, valdančiajai koalicijai, pradėjus eiti daugumos pareigas ir formuoti Vyriausybę ir prioritetus, iš tikrųjų pasikeitė iš esmės. Tai atsispindi ir rezoliucijoje, kad pasikeitusi geopolitinė situacija verčia didinti gynybos finansavimą. Neatsitiktinai Valstybės gynybos taryba priėmė sprendimus dėl būtinybės 2030 metais krašto apsaugai skirti iki 6 % bendrojo vidaus produkto finansavimą, kas yra 12 mlrd. eurų iki 2030 metų, arba bent po 2 mlrd. eurų kas metus.

Mes, žvelgdami iš opozicijos, kaip liberalai žvelgiame ir norime šia rezoliucija pasakyti sąlygas, kuriomis mes galėtume pritarti jūsų teikiamiems projektams, ir manytume, kad būtų verta į jas atsižvelgti tam, kad konsoliduotume ir opozicijos balsus gynybai. Visų pirma mes įvardijame keturias sąlygas, ragindami Vyriausybę eiti į priekį. Kiekvieną iš jų norėčiau akcentuoti.

Visų pirma – kritiškai įvertinti suplanuotas valstybės išlaidas 2025–2028 metais. Labai sveikintinas pirmasis žingsnis finansų ministro, pasakymas, kad valstybė visų pirma pasižiūrės į save. Minus 5 % finansavimo užduotis visoms ministerijoms, išskyrus Krašto apsaugos ministeriją, kitų metų biudžetą planuojant, yra geras šios Vyriausybės užmojis, Finansų ministerijos siekiamybė sumažinti ir apriboti perteklines išlaidas ir jų neprogramuoti kitais metais.

Antra pagirtina Vyriausybės iniciatyva yra tos pačios Finansų ministerijos, kuri kalba apie nulinio biudžeto metodu planuojamas viešąsias išlaidas kitais metais. Tai reiškia, kad visos ministerijos turės ne automatiškai indeksuoti savo poreikius ir išlaidas pagal priimtus ar infliacijos dėmenis, ar kitus, žaliavų išteklių dėmenis, ar darbo užmokesčio kėlimą, bet pagrįsti iš esmės, kam ir kiek reikalingi tie papildomi asignavimai kitais metais.

Tačiau mes manome, kad kiekvienais metais į valstybės iždą įplaukiantis milijardas galėtų būti iš esmės kritiškai peržiūrimas ir dar labiau pakratomas, nes valstybė turi pradėti nuo savęs. Valstybė turi pradėti nuo savęs ir geras įkvėpimas galėtų būti kairioji šiandieninė Didžiosios Britanijos dauguma – *Labour* partija, kuri yra pasakiusi: mes taupysime 0,2 % BVP biudžeto nuo socialinės paramos. Būdami kairieji, pradėję beveik tuo pačiu laikmečiu pernai kaip ir ši Vyriausybė, pasakė: mes turime taupyti tam, kad perdėtume finansuoti krašto apsaugą. Tokia siekiamybė turėtų būti ir šios Vyriausybės tam, kad užsitikrintų Seimo opozicijos balsus.

Antrasis veiklos kriterijus ir baras Vyriausybei ieškant papildomo finansavimo krašto apsaugai turėtų būti valstybei lojalių, sąžiningų mokesčių mokėtojų apgynimas nuo šešėlinės ekonomikos. Šiandien šešėlinės ekonomikos srityje vien PVM'o mes turime plaukiojantį milijardą eurų. Tai yra kas 11 statistinis išleidžiamas PVM'o euras yra nesumokamas. Ir mes čia esame stiprūs autsaideriai tarp savo kaimynių Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Pavyzdžiui, ta pati Estija: jeigu mes rinktume mokesčius ir PVM'ą kaip Estija, surinktume papildomai 1 mlrd. eurų. Jeigu mes rinktu-

me taip, kaip Lenkija, mes keturis kartus mažiau… sumažintume tą PVM'o nesurenkamumą, nes Lenkijoje ties 4 % yra PVM'o atotrūkis. Vadinasi, kas 25-as euras tikrai nėra surenkamas. Latvija vėlgi lenkia mus tris keturis kartus.

Mes praėjusioje kadencijoje iš tikrųjų padarėme labai didelę pažangą, sumažindami PVM'o atotrūkį nuo 17 % iki 11 %, ir labai linkėtume šiandieninei Vyriausybei tęsti šituos numatytus darbus, tokius kaip kasos aparatų diegimas, tokius kaip grynųjų pinigų ribojimas, ir susilaikyti nuo iniciatyvų čia, Seime, inicijuoti paskatas tolesnei šešėlio plėtrai arba jo tolerancijai. Tarp inicijuojamų paskatų norėčiau atkreipti dėmesį į buvusio premjero A. Butkevičiaus iniciatyvą dėl statybininko kortelės, nes kas 7 darbo valanda šešėlinėje ekonomikoje vis dar neapskaitoma. Čia yra dideli aruodai tam, kad mobilizuotume tiek valstybės išteklius, tiek legaliai dirbančius ir veikiančius verslus. Pavyzdžiui, vien 2023 metais Lietuvoje iš PVM'o šešėlio surinkta 240 mln. eurų papildomai, tai yra tris kartus daugiau, negu dabar siūlomi PVM'o lengvatų mažinimai. Dabartinės Vyriausybės pasiūlymai: naikinant PVM'o lengvatas planuojama surinkti 80 mln. eurų, kai 2023 metais vien PVM'o šešėlio mažinimo buvo papildomai surinkta 240 mln. Čia mes turime susitelkti ir čia turėtume paramą iš tų, kurie dirba legaliai, moka legalius mokesčius. Matydami neteisėtą ir valstybės toleruojamą šešėlį, jie taptų mūsų sąjungininkais. Todėl kaip antrąją kryptį Vyriausybės veiklos plane mes norėtume matyti visų pirma kovą su šešėliu.

Trečioji kryptis – mes raginame Vyriausybę įsiklausyti ir mokytis iš kaimyninių šalių padarytų klaidų. Estai, žiūrėdami į Lietuvą, turėdami krentančią ekonomiką, kai pernai 0,5 % BVP smukimas Estijoje fiksuotas, lyginant su 2,3 % Lietuvos augimu pernai, estai, žiūrėdami į lietuvius, sako: ką mes turėtume daryti kaip Lietuva ir mokytis iš Lietuvos? Ir estai mokosi. Estai mokosi ir kalba apie tai, kad reikia mažinti pelno mokesčius, mažinti pajamų mokesčius. Tą patį daro ir Suomija, ką tik paskelbusi apie pelno mokesčio mažinimą, kad vėl užkurtų ekonomikos variklį.

Čia viena iš baisiausių perspektyvų, kurią piešia šiandieninė mokesčių pertvarka, yra pačios Finansų ministerijos įvardinamas ekonomikos sulėtėjimas. Ši mokestinė pertvarka, oficialiai Finansų ministerijos deklaruojama, sumažins ekonomikos augimą 2026 metais 0,2 % BVP. Jūsų ekonomikos ministras L. Savickas kalba apie žymiai didesnę – 0,3 % netektį, o dar 0,4 % BVP netektis dėl JAV muitų tarifų. Štai reikia išgirsti. Mes stabdome savo ekonomikos augimą netaiklia mokestine reforma, kai mūsų kaimyninės šalys kalba apie tai, kaip kopijuoti lietuvišką reformą.

Ir ketvirtoji, galutinė, kryptis, kuri leistų mums, opoziciniams liberalams, patikėti ir paremti mokestinę pertvarką, yra šimtaprocentinis visų papildomų mokestinių pajamų skyrimas Valstybės gynybos fondui. Praėjusioje kadencijoje sukurtas Valstybės gynybos fondas turi nuorodas į būsimus mokestinius pakeitimus, tačiau PVM'as, gyventojų pajamų mokestis ir nekilnojamojo turto mokestis nėra skiriami būsimoje reformoje visa apimtimi gynybos poreikiams. Tai reiškia, kad mes toliau turime aibę kitų prioritetų, išskyrus gynybą.

Todėl liberalai ragina ir skatina šią Vyriausybę pagalvoti apie tai, kad visos mokestinės pajamos turėtų būti skiriamos iš esmės gynybai. Mes turėtume tai akcentuoti keisdami įstatymus. Labai tikimės, kad šita Vyriausybė, prieš baigdama šituos mokestinių įstatymų projektus, galės atsižvelgti į šituos pasiūlymus šioje rezoliucijoje, todėl kviečiame jai pritarti arba diskutuoti apie jos turinį. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė. Ruošiasi V. Sinica.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Jūs viename iš paskutinių rezoliucijos punktų kalbate apie tai, kad reikėtų įvykdyti visų asignavimų įšaldymą. Kaip jūs tuomet įsivaizduojate atlyginimų kėlimą mokytojams, nes yra įsipareigojimas pagal švietimo srities sutartį, vėlgi pensininkų pajamų didėjimą? Gal pakomentuotumėte, nes įšaldymas reiškia, kad niekas neaugtų?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Graži iniciatyva visų pirma eina iš pačios Finansų ministerijos. Čia jau ne mes, kaip opozicijos nariai, bet pati Finansų ministerija, finansų ministras kalba apie minus 5 % finansavimą kitais metais. Tai yra atskaitos taškas, bet indeksuojamos sumos, kurios numatytos įstatymais, šiandieninės Finansų ministerijos yra neliečiamos. Tai yra tiktai laisvosios lėšos, kurias apima Finansų ministerijos fokusas.

Mes, kaip liberalai, matytume visgi didesnę ambiciją. Pavyzdžiui, bazinės socialinės išmokos dydžio indeksavimo tvarkos mažinimą… Vien šiemet, šiuo laikotarpiu, biudžete socialinės paramos lėšos augo labiau negu krašto apsaugos finansavimas. Tai yra rimtas signalas, kad mes, kurdami gerovės valstybę, ją sukursime neatsparią. Man atrodo, čia yra verta prisiminti tai, ką filosofas G. Mažeikis sakė, kad mes nuo gerovės valstybės turime persiorientuoti į atsparumo valstybę. Todėl Finansų ministerija, kalbėdama apie lėšų įšaldymą, turi kalbėti ir apie netaiklių socialinių išmokų įšaldymą. Mano Jungtinės Karalystės kairiosios vyriausybės pavyzdys yra turbūt geras orientyras ir šiandieninei kairiajai Vyriausybei čia, Lietuvoje, kad socialinės išmokos neturėtų būti paliktos nuošalyje, o turėtų irgi būti taikliai peržiūrimos ir perskirstomos. Krašto apsaugai.

PIRMININKĖ. V. Sinica. Ruošiasi V. Ąžuolas.

V. SINICA (*MSNG*). Ačiū už pristatymą. Sudėtinga situacija jį vertinant todėl, kad absoliučiai daugumai teksto, visai deklaruojamai daliai, tikrai pritariu ir turbūt daugelis pritariame, bet dvi vietos verčia keistai dėl jo jaustis. Pirma, atrodo, statomas vežimas prieš arklį, kai reikalaujama pirma išskaidrinti, ištraukti iš šešėlio milijardą ar kokią panašią sumą, o tik tada žiūrėti į naujus finansavimo šaltinius. Visi suprantame, kad tada, vadinasi, galėtume imtis veiksmų dėl gynybos finansavimo tik po kurio laiko, pasižiūrėję, ar ir šitai Vyriausybei pavyksta tą daryti. Nėra tos laiko prabangos.

Kitas dalykas – tai tas siūlymas jokių papildomų biudžeto surinkimo lėšų neskirti jokiai kitai sričiai, išskyrus gynybą, nes gynyba yra prioritetas. Aš visiškai sutinku, kad gynyba yra prioritetas, bet prioritetas niekada nereiškia, kad jam ir tik jam, prioritetas reiškia santykinį pirmumą. Tai ar jūs įsivaizduojate… ar jūs nemanote, kad tai didintų įtampas ir mažintų motyvaciją įvairiuose visuomenės sektoriuose rūpintis šita valstybe, jeigu būtų būtent tokia politika? Viskas papildomai tik gynybai.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taiklūs klausimai. Ačiū, kad išsamiai perskaitėte rezoliuciją. Dėl šešėlio mažinimo. Priminsiu konkretų skaičių, kad 2023 metais vien iš PVM'o šešėlio papildomai įvairiomis priemonėmis, pavyzdžiui, pagal automobilių pardavėjų deklaracijos kodą ir kitomis priemonėmis, vien tais 2023 metais iš šešėlio ištraukta 238 mln. eurų. Kai dabar reforma – PVM'o lengvatų naikinimas, manoma, generuos 80,5 mln. Pastangos mažinti šešėlį 2023 metais generavo tris kartus daugiau pajamų šitai valstybei į iždą negu mokesčių didinimas, kurį jūs planuojate. Tai rodo faktą, kad šešėlyje mes turime dar milijardą PVM'o nesurenkamo.

Pasižiūrėkite, per pandemiją buvo uždarytos turgavietės ir oficialiai deklaruota per muitinę tada, kadangi muitinė tikrino krovinius, kad kiekvieną mėnesį iš Lenkijos atvažiuodavo 7 tūkst. tonų daugiau mėsos ir ja buvo prekiaujama. „Biovelos" oficialiais duomenimis, apie 300 mln. neapskaitomos mėsos yra prekiaujama Lietuvoje dėl to, kad mes turgavietėse ir kitur neturime veikiančių kasos aparatų.

Štai yra veikianti šešėlinė ekonomika, iš kurios privalome pasiimti pinigus ir tik tuomet belstis pas legaliai veikiančias įmones, gyventojus ir sakyti: mes jums krausime mokesčius, o jų neliesime. 2023 metų PVM'o atotrūkis įrodo, kad tu gali surinkti 240 mln. iš šešėlio nekeldamas mokesčių, o šita Vyriausybė sako: mes pirma kelsime mokesčius, o kalba apie šešėlį bus antraeilė. Man atrodo, kad jinai turi būti pirmaeilė.

Kalbant apie lėšų įšaldymą, kiekviena institucija tikrai gali sutaupyti 5 %, tai nėra didelis iššūkis ir nesukeltų socialinio konflikto. Kas septinta valstybės tarnautojo, kas aštunta valstybės tarnautojo vieta, etatas šiandien nėra užimtas. Yra dideli resursai, kurie yra valstybėje, ir, man atrodo, visi, suprasdami gynybos prioritetą, gali susitelkti į jį, nesukeldami kitų konfliktų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi A. Butkevičius.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, jūs, būdamas Vyriausybės nariu, netgi piktinotės, kad neskaidriai vykdomi pirkimai gynybos srityje, nekviečiamos tam tikros įmonės, tai buvo jūsų pasipiktinimas Vyriausybės posėdyje. Po Valstybės kontrolės išvados mes visi pamatėme, kad tas neskaidrumas ten klesti ir, deja, situacija yra tokia. Biudžeto sandaros įstatyme yra aiškiai parašyta, kad lėšos turi būti naudojamos pagal paskirtį ir tam, kam skirta. Deja, gynybos srityje daug lėšų yra naudojama ne pagal paskirtį.

Kitas variantas – buvęs jūsų Vyriausybės narys L. Kasčiūnas nesugebėjo prieš tuometinę finansų ministrę apsiginti, kam reikia papildomų 800 mln. 2025 metams, nesugebėjo apsiginti. O atėjusi dabartinė ministrė sako: duokite, kur nors išleisiu. Ar jūs negalvojate, kad iš pradžių gynybos srityje reikia išskaidrinti ir sutvarkyti viską, susitvarkyti su esamomis lėšomis, o tik po to sakyti, kad imkite dar daugiau, nes rezoliucijoje aš šito nepastebėjau, kad reikia išskaidrinti, sutvarkyti leidimą, tik po to skirti daugiau? Kaip manote…

PIRMININKĖ. Laikas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). …ar tas skyrimas daugiau nebus eilinis lėšų iššvaistymas ir nenaudojimas pagal paskirtį?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Pradedant pirma dalimi. Sutinku su jumis, kad konkurencija turi būti ir krašto apsaugos konkursuose, nes praeitame laikotarpyje, kai neskelbiamų derybų būdu buvo pakviestos pirmame etape dalyvauti, atrodo, tik dvi įmonės, buvo prastas precedentas. Aš džiaugiuosi, kad dabartinė Krašto apsaugos ministerija, kariuomenė, atrodo, aštuonias ar devynias Lietuvos rangovų įmones pakvietė konkurencingo dialogo. Kai kurias, beje, atmetė ir viešai pakomentavo kodėl.

Konkurencija yra kelias į efektyvesnį mūsų mokesčių naudojimą ir čia turi atsakyti tie, kurie leidžia pinigus, tikrai maksimaliai skaidriai, kas nėra slapta. Bet kalbėjimas, kad nereikia krašto apsaugai pinigų, nėra tiesa. Ir mes uždarame posėdyje, kurį organizavo Seimo Pirmininkas, labai aiškiai girdėjome, kur yra kariuomenės išlaidų prioritetai, kam ir kada jie reikalingi. Iš esmės finansavimas turi dvigubėti. Ir mes, būdami opoziciniai liberalai, prisiimdami atsakomybę, kad tų lėšų reikia, šiandien teikiame rezoliuciją, norime apeliuoti į dabartinę daugumą, kad mes esame pasiruošę prisidėti balsais ir savo politine atsakomybe, nes finansavimą reikia didinti su pakankama konkurencija ir pakankamai efektyviu lėšų išleidimu, kas turbūt daroma – šiandien Krašto apsaugos ministerijos vykdomas konkurencingu konkursu su žymiai didesniu dalyvių skaičiumi.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, labai smagu bus jūsų paklausti kaip buvusio Vyriausybės nario. Matote, pinigų politikoje tam tikri priimami politikų sprendimai pasekmes parodo po trejų arba ketverių metų. Panagrinėkime: per praeitą kadenciją, per tą laikotarpį, Lietuvoje atlyginimai augo sparčiausiai tarp visų Europos Sąjungos šalių. Pinigų kiekis irgi augo didžiausiomis apimtimis, jeigu lygintume, tarp visų euro zonos šalių, ypač 2020 ir 2021 metais dėl tam tikrų priežasčių. Taip pat augo ir kitos socialinės išlaidos beveik sparčiausiai per praeitą kadenciją, bet atsitiko taip, kad 2025 metų pajamoms ir išlaidoms balansuoti kaip niekada reikėjo skolintis 5 mlrd. eurų, nors ekonomikos augimas irgi buvo sparčiausias, galima sakyti, tarp Europos Sąjungos šalių.

Gal galite įvardyti keletą priežasčių, kodėl taip atsitinka, kai, atrodo, rodikliai rodo, kad viskas teigiama, pozityvu, o dabar reikia eiti prie mokesčių reformos vien ir dėl to, kad kitais metais galėtume įgyvendinti įsipareigojimus dėl mūsų priimtų įstatymų. Be gynybos finansavimo didinimo. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas premjere. Rytoj yra K. Glavecko gimtadienis, deja, ir mirties metinės. Jisai mane irgi mokė, kartu sėdėjome salėje, jūs Biudžeto ir finansų komitete kartu dirbote. Jisai sakydavo: reikia Lietuvoje žmones ugdyti, kad darbas suteikia gerovę, o ne socialinės išmokos. Ir mano nuoširdus atsakymas, kodėl tas pajamų prasilenkimas su išlaidomis yra socialinio biudžeto sprogimas, nes indeksavimas pasivijo, infliacija buvo žymiai didesnė ir pasivijo būtent šiemet. Mes bazinės socialinės išmokos dydžio nesubalansavome ir iš tikrųjų sprogo tas išmokų aruodas.

Mes toliau siunčiame signalą, kad valstybę ir gerovę mes kursime biudžeto perskirstymu, o ne asmens kūryba ir darbu realioje ekonomikoje. Realioje ekonomikoje ta prasme, kad žmonės dirbtų, mokėtų mokesčius, o ne lauktų iš valstybės sukylančių vaiko pinigų, kurie sprogo šiemet, atrodo, nuo 80 iki 140 įvairiais parametrais ir taip toliau. Tai yra šimtai milijonų eurų papildomos socialinės išlaidos, kurios yra ne visada taiklios ir siunčia klaidingą signalą. Man atrodo, reikėtų grįžti prie šito. Bet aš suprantu, kad gerovės valstybės polemika šiandien persisunkia į biudžetą.

Žiūrėkite, net ne visi mokestinės reformos pinigai ir pajamos bus skiriami krašto apsaugai. Tai, deja, bet jūsų Vyriausybė ir jūs, gerbiamas premjere, „Žinių radijuje“ labai teisingai įvardinote, kad mes sukelsime nedarbą, stabdysime ekonomiką. Visiškai pritariu tam, ką jūs radijo laidose šnekėjote.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Kadangi tai yra rezoliucija, po pateikimo nebalsuojame. Iškart einame į svarstymo stadiją.

Svarstymo stadija. Diskusija. Užsirašė kalbėti R. J. Jankūnas. Kviečiu į tribūną.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aišku, iš pradžių norėtųsi sakyti už, juk visi norime, kad Lietuva būtų saugesnė, tačiau pažiūrėkime ir į kitas medalio puses. Šiandien BVP dalis, skiriama sveikatos apsaugai, Lietuvoje yra viena iš mažiausių Europos Sąjungoje. Ką mes turime? Gydytojai bėga iš visuomeninių įstaigų į privačias, o ir į užsienį. Ar mes esame pasiryžę pasakyti miokardo infarkto ištiktam žmogui: žinokite, pagalbos nėra, jūsų gydytojas išvažiavo, nes tiesiog nėra pinigų jo atlyginimui.

Toliau siūloma skolintis 2 mlrd. kasmet. Paskaičiuokime: 2 mlrd., 3 % nuo 2 mlrd., jeigu skaičiuosime palūkanas, turime 150 mln. kasmet. Tai yra tris kartus daugiau, negu planuojama surinkti iš nekilnojamojo turto mokesčio. Dabar padauginame 2 mlrd. iš 6, kadangi 12 planuojame prisiskolinti turbūt, ir ką mes turime? Turime milijardą papildomų palūkanų per metus. Tai yra du kartus daugiau, negu planuojama surinkti iš šios mokesčių reformos, kuri, tikėtina, nuskurdins žmones ir sustabdys ekonomiką.

Demografija. Dabar šeimoje yra vidutiniškai 1,3–1,4 vaiko. Paskaičiuokime, per kiek laiko mūsų skaičius sumažės per pusę. Labai liūdna, bet gauname 50 metų. Šalia mes turime nežabotą migraciją. Per sovietmetį į Lietuvą įvažiavo maždaug 400 tūkst. kolonistų. Per praeitą Seimo kadenciją – maždaug pusė šio skaičiaus. Paskaičiuokime. Paskaičiuokime ir suprasime, kad po 30–50 metų mes tapsime mažuma savo valstybėje. Gal čia yra ilgalaikė KGB strategija?

Deja, išmintis ateina pavėluotai. Žmonės visada pasmerkti vertinti procesus ir daryti išvadas gerokai vėliau, negu reikėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau dalyvauti diskusijoje užsirašiusių nebuvo. Dėl motyvų dėl rezoliucijos? Užsirašiusių nėra. Taigi, apsispręsime balsuodami, tiktai šiek tiek vėliau, kai bus balsavimo langas. O balsuosime nuo 15 val. 15 min.

14.59 val.

Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2700 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-2700. Pranešėja – V. Aleknavičienė. Prašau, kolege. Švietimo ir mokslo komiteto vardu.

V. ALEKNAVIČIENĖ (*LSDPF*). Ačiū posėdžio pirmininkei. Pristatau trumpai. Komitetas 2024 m. spalio 23 d. svarstė šį įstatymo projektą ir, atsižvelgęs į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir Lietuvių kalbos instituto ekspertų argumentus, nutarė projektą atmesti. Balsavimo rezultatai buvo tokie: už – 6, prieš – 4, 1 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dabar turime išklausyti kolegų motyvus už ir prieš. Bus kalbama dėl atmetimo, dėl komiteto sprendimo. J. Razma kalba už atmetimą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš nesivelsiu į diskusiją, kaip turėtų būti rašomos moterų pavardės, nes manau, kad tai yra ne įstatymų lygio klausimai. Tuos klausimus turi spręsti Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Man dėl šio motyvo nelabai buvo priimtina iniciatyva būtent vieną tą atvejį dėl pavardės, besibaigiančios a raide, įrašyti įstatymų lygiu. Tuomet mes turėtume įstatyme surašyti visas asmenvardžių sudarymo taisykles ir perimti iš Kalbos komisijos tą funkciją. Dėl to pritariu, kad komitetas atmetė šią iniciatyvą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš iš Liberalų sąjūdžio frakcijos, nors asmeninio suinteresuotumo neturiu, bet pas mus net trys vyrai turi pavardę su galūne -a: V. Alekna, R. Juška ir A. Lydeka. Man

atrodo, kažkada gyvenime jie šias pavardes gavo kaip priešistorę, nes Lydeka yra Lydeka, o ne Lydekė. Sumanymas turbūt, kai kažkada… Atsiprašau, kad apeliuoju į gerbiamą Arminą, bet ar Šarka būtų, ar kiti žodžiai vartojami, jie tikrai atspindi konkretų daiktą, asmenybę arba fenomeną, o ne jo iškraipymą. Čia mes, žiūrėdami į asmens perspektyvą, turėtume irgi suvokti, kad pavardė yra asmens identitetas, saviraiška, nuosavybė, kurią gyvenime jisai nešiojasi. Mes turėtume pasitikėti tuo žmogumi, kad jis neturi jokio pageidavimo kaip nors išdarkyti. Žvelgdami į asmens perspektyvą, siekiame išlaikyti jo teisę pasirinkti.

Tikrai raginu atmesti buvusio Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Ši kadencija gali pakeisti tą nuomonę, pasvarstykite komitete kitokią. Raskime stiprybės pripažinti, kad asmens pavardė yra ne valstybės nuosavybė, bet asmens nuosavybė. Mes tą žmogų priverčiame visą gyvenimą nešioti pagal valstybės primestą tvarką. Pasitikėkime pačiais asmenimis. Kviečiu atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime netrukus. Dėl vedimo tvarkos – gerbiama R. Popovienė.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegos, labai ačiū. Aš tik norėjau paprašyti pasveikinti šiandien pas mus atvykusias Kauno rajono verslias moteris. Kauno rajono verslių moterų klubas lankosi Lietuvos Respublikos Seime. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl 2-3 klausimo išsakyti. Balsuosime jau netrukus.

15.03 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-336 (*pateikimas*)

Toliau 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-336. Į tribūną kviečiu V. Alekną.

V. ALEKNA (*LSF*). Ačiū, pirmininke, už galimybę pristatyti Sveikatos draudimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimą. Lietuva iš tikrųjų labai remia Ukrainą kovoje prieš Rusijos agresiją ne tik finansiškai, ne tik politiškai, bet ir visi Lietuvos žmonės stengiasi prisidėti prie to. Savanorišką pagalbą Ukrainai teikia ir patys Lietuvos žmonės, tiek aukodami paramai Ukrainai, tiek vykdami į šią šalį padėti kovoje su karine agresija. Dalis Lietuvos gyventojų sudarę sutartį su Ukrainos ginkluotosiomis pajėgomis ir kovoja Ukrainos teritorinės gynybos tarptautiniame legione. Pagal šias sutartis jie gauna atlyginimą, Ukrainoje yra draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu ir gauna visas numatytas garantijas.

Kita dalis Lietuvos gyventojų, išvykusių į Ukrainą, teikia savanorišką pagalbą Ukrainos gynėjams. Pavyzdžiui, paramedikai, slaugytojai, dalis medikų. Jie taip pat turi sutartis, tačiau negauna atlyginimo ir Ukrainoje nėra draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu. Visgi jie neretai susiduria su privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo problema. Pagal dabar galiojančią tvarką, išvykus į užsienį ilgesniam laikui, nedeklaravus išvykimo ir nemokant privalomojo sveikatos draudimo įmokų, nutrūksta sveikatos draudimas, o PSD įmokas administruojanti „Sodra“ pradeda skaičiuoti skolą. Sugrįžę į Lietuvą, žmonės negali tikėtis gauti būtent šių paslaugų. Suvokiant, kad tie žmonės taip pat prisideda prie Ukrainos kovoje su Rusija, siūlymas būtų toks: į Ukrainą teikti savanoriškos pagalbos kovoje su karine Rusijos agresija išvykusiems ir šio išvykimo nedeklaravusiems Lietuvos gyventojams anuliuoti tuo laikotarpiu susidariusias PSD įmokų skolas. Nekalbama apie kokius nors didelius skaičius, tai, ko gero, būtų skaičiuojama galbūt dešimtimis, tikrai ne daugiau. Ir čia konkrečiai yra asmenys, kuriems tai būtų taikoma, tai yra būtent asmenys, kurie buvo išvykę iš Lietuvos ilgiau kaip 6 mėnesius ir nedeklaravo šio išvykimo, tačiau jie „Sodrai“ pateikė kompetentingų Ukrainos institucijų išduotus dokumentus ir (arba) duomenis, patvirtinančius, kad išvykimo laikotarpiu jie teikė savanorišką pagalbą kovoje su karine agresija prieš Ukrainą, o teritorinė ligonių kasa patvirtino, kad išvykimo laikotarpiu jie negavo asmens sveikatos priežiūros paslaugų, kompensuojamų PSD fondo biudžeto lėšomis. Jiems nereikėtų mokėti visų už šį išvykimo laikotarpį nesumokėtų PSD įmokų. Taip pat nuo nesumokėtų PSD įmokų skolos būtų atleidžiami tie savanorišką pagalbą teikę ir teikiantys Lietuvos gyventojai, kurie į Ukrainą išvyko nuo 2022 m. vasario 24 d. Tokia galimybė būtų taikoma iki karo Ukrai-

noje pabaigos. Grįžusiems PSD įsigaliotų nuo tos dienos, kai pradedamos mokėti PSD įmokos, ir galiotų iki mėnesio, buvusio prieš tą mėnesį, už kurį privalomojo sveikatos draudimo įmokos nebuvo sumokėtos, paskutinės dienos.

Taip pat buvo gautos Teisės departamento išvados. Jos yra daugiau korekcinio pobūdžio. Tikrai mes su kolegomis, rengę šį įstatymo projekto pakeitimą, pritariame tam. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė. Ruošiasi R. Janušonienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, išties ačiū už įdomų įstatymo projektą, manau, naudingą ir teisingą, galvojant apie mūsų žmones, išvykstančius ir padedančius ukrainiečiams. Kaip jau jūs ir minėjote, Teisės departamentas pasakė tam tikrų pastabų. Aišku, jis rekomenduoja gauti ir Vyriausybės išvadą. Prašau pasakyti, ar mes būsime pirmoji šalis, kuri taikys šitokią tvarką, ar galbūt latviai ar estai, ar kitos valstybės jau tai taiko? Kaip tada bus su socialinio draudimo įmokomis, nes tuo laikotarpiu taip pat jos nebus mokamos?

V. ALEKNA (*LSF*). Dėl taikymo užsienio šalyse tikrai negaliu pasakyti, nes tikrai tai nebuvo ta priežastis, kad būtent reikia daryti taip, kadangi padarė kiti aplinkui. Iš tikrųjų gavome tam tikrų visuomeninių organizacijų kreipimąsi, kad yra tokių asmenų. Jų skaičių irgi, kol nėra privaloma numatyti deklaravimo… deklaruoti, kad tu išvykai, sunku pasakyti, bet būtų kalbama apie dešimtis žmonių.

Sakykite, koks jūsų kitas klausimas? Dėl… (*Balsai salėje*) Socialinis draudimas. Bent jau nebūtų skaičiuojama ta skola, kuri susikaupė per tą laiką, kada asmuo buvo išvykęs, tai būtų valstybės sąskaita.

PIRMININKĖ. Klausia R. Janušonienė. Ruošiasi T. Prajara.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Aš turiu labai paprastą klausimą. Sakykite, kai ruošėtės, gal kartais pasidomėjote, kiek maždaug žmonių turite omenyje, kiek čia tokių galėtų pretenduoti būtent į šitą lengvatą, skolos nurašymą? Ar turite tokių duomenų? Ačiū.

V. ALEKNA (*LSF*). Tikslių duomenų nėra, nes, kaip minėjau, nėra privaloma. Į šią situaciją patekę būtent tie žmonės, kurie nedeklaravo savo išvykimo. Kiek yra šiandien žinoma, tai maždaug būtų kelios dešimtys, aš manau, kad iki 100 tikrai nebus.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia T. Prajara.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas pranešėjau, tikrai norėčiau pasidžiaugti šia iniciatyva ir tikrai labai didžiuojuosi tais asmenimis, kurie šiuo sunkiu Ukrainai laikotarpiu prisideda tenai pagalba. Ir toks lengvas klausimas tiktai: gal yra kokia statistika, kiek tų žmonių yra nedeklaravusių Lietuvoje savo išvykimo?

V. ALEKNA (*LSF*). Kol kas tikrai negaliu to pasakyti, ar yra tokia statistika, bet aš manau, kad būtent šitas projektas padės identifikuoti tą žmonių skaičių, kiek yra išvykusių. Kurie deklaravę savo išvykimą, mes žinome, o tiems, kurie nedeklaravę, deja, bus proga būtent dabar deklaruoti, ir mes turėsime, ko gero, skaičius, kiek yra žmonių.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Ačiū pranešėjui. Dėl motyvų už užsirašė kalbėti V. Šeršniovas. Prašom.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū už suteiktą žodį. Klausimas buvo, kiek čia tokių žmonių yra, ir aš taip pagalvojau: paramedikas gelbėja gyvybes žmonėms, dirba, kaip sakant, visų mūsų naudai, grįžta į Lietuvą ir susirenka čia skolą. Tai, manau, net ir dėl vieno tokio žmogaus, kuris išgelbėjo daug gyvybių, reikalingų mums visiems, verta palaikyti tokį įstatymą. Aš pats tikrai balsuosiu už.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime jau netrukus.

15.11 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 18 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-308 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti į tribūną A. Bagdoną, jis pristatys darbotvarkės 2-5 klausimą – Pelno mokesčio įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-308.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už suteiktą žodį, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, pristatau labai aktualų, ypač smulkiajam ir vidutiniam verslui, įstatymo projektą, kurio pagrindinis tikslas būtų, kad įmonės pereinamasis laikotarpis, kuomet pasiekia 300 tūkst. metinę apyvartą, būtų sklandesnis.

Šios dienos reglamentavimas. Šiandien smulkiosios ir vidutinės įmonės, kurių metinė apyvarta nesiekia 300 tūkst., moka 6 % pelno mokestį. Viršijus nors 1 euru, pelno mokestis tampa iš karto 16 %. Bet čia ne pagrindinė problema. Pagrindinė problema, kad, viršijus 300 tūkst. eurų metinę apyvartą, tenka avansu sumokėti pelno mokestį, ir dažnai tos smulkiosios ir vidutinės įmonės tiesiog neturi sukaupusios tiek resursų, kad galėtų avansu valstybei sumokėti pelno mokestį. Tuomet nutinka labai paprastas ir racionalus dalykas: įmonė įsisteigia antrą įmonę ir vėl prekiauja iki 300 tūkst., moka 6 % pelno mokestį tam, kad nesusidurtų su, pirma, iššūkiu iš karto mokėti 16 % pelno mokestį, antra, nemokėtų avansu pelno mokesčio.

Tai šiuo siūlymu yra siūloma, kad įmonei, kuri pasiekia 300 tūkst. eurų ribą, bet neviršija 500 tūkst. eurų ribos, būtų nustatytas pereinamasis tarifas, na, kuo daugiau prekyba didėtų, paraleliai didėtų ir pelno mokestis. Kolegos iš „Nemuno aušros“ yra įregistravę siūlymą dėl šio įstatymo projekto, galbūt jis yra ir tikslingesnis: kuomet metinė apyvarta yra nuo 300 iki 500 tūkst. eurų, būtų mokamas pereinamasis 10 % pelno mokesčio tarifas. Bet čia, jeigu parlamentas, aišku, nuspręstų pradėti svarstymą šio įstatymo projekto, tada galima būtų diskutuoti, koks būdas yra tinkamesnis.

Dar vienas siūlymas dėl šio įstatymo projekto yra. Šiandien, jeigu yra apyvarta iki 300 tūkst., dar yra vienas kriterijus, kad turi būti ne daugiau kaip dešimt darbuotojų, tada nustatomas 6 % pelno mokesčio tarifas. Bet jeigu tu viršiji, priimi vienuoliktą darbuotoją, tu iš karto moki 16 % tarifą. Tai siūlymas būtų vis dėlto atsisakyti darbuotojų skaičiaus nurodymo, nes metinė apyvarta turėtų būti pagrindinis kriterijus, pagal kurį būtų sprendžiama, kiek mokėti pelno mokesčio. Tai pagrindiniai siūlymai būtų tie. Jeigu turėtumėte klausimų, tikrai mielai į juos aš atsakyčiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas. Ruošiasi E. Gentvilas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ar darėte kokią kaštų ir naudos analizę, kiek biudžetas per tuos trejus metus sumažėtų ar padidėtų, priėmus jūsų pasiūlymą? Ir ar turite kokių nors statistinių duomenų, kiek įmonių susiduria su šia problema, būtent šia 300 tūkst. ir dešimties darbuotojų? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas komiteto pirmininke, už labai svarbų klausimą. Statistikos aš neturiu, bet, kiek tenka bendrauti su verslo bendruomene, iš tiesų verslas tiesiog ieško palankesnio mokestinio sprendimo. Man atrodo, yra labai blogai, kai paraleliai įsteigiamos viena ar dvi įmonės, taip iškreipiamas vaizdas, kiek yra iš viso juridinių asmenų, bet tarifą jos moka tokį patį – 6 %. Šituo įstatymo projektu remiantis, jeigu Seimas nuspręstų jį pradėti svarstyti, jeigu tu, pavyzdžiui, priprekiautum per metus 350 tūkst., tai tavo pelno mokestis šiek tiek padidėtų, gal būtų 8 % ir taip paraleliai kiltų.

Dabar dėl avansinio pelno atsisakymo. Tiek praėjusios Vyriausybės mokesčių reformos pakete, tiek jūsų Vyriausybės dabartiniame projekte yra kalbama apie tai, kad vis dėlto reikėtų numatyti, kad avansinis pelno mokestis nuo 300 tūkst. iki 500 tūkst. nebūtų mokamas. Valstybė neprarastų nė cento, nes tas pelno mokestis, kurį smulkusis verslas uždirbtų, pasiektų valstybės biudžetą, bet ne iš karto mokant į priekį, o tuomet, kuomet jis būtų uždirbamas.

Tikiuosi, dabar atsakiau į jūsų klausimą, bet norėjau šiek tiek plačiau.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega, šiandien noriu pateikti jums tokį politišką klausimą. Kai Seimo dauguma išgelbėjo poną A. Dudėną nuo generalinės prokurorės malonių apkabinimų, Seimo Pirmininkas pasakė, kad atsirado nauja dauguma. Suprask, S. Skvernelis netenka Seimo Pirmininko posto. Ir štai jūs iš tribūnos V. Čmilytę-Nielsen pavadinote Seimo Pirmininke. Gal jūs žinote ką nors daugiau apie tą situaciją, nušvieskite mums, nes čia toks sutapimas neatsitiktinis?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, Eugenijau, kaip visuomet, už šmaikštų klausimą. Aš pavadinau gerbiamą V. Čmilytę-Nielsen posėdžio pirmininke ir visada tą darau. (*Balsas salėje*) Čia suklydau? Na, gal iš praėjusių ketverių metų inercijos tą pasakiau. Jeigu taip pasakiau, tai tikrai labai atsiprašau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. (*Balsai salėje*) S. Gentvilas kalba už.

S. GENTVILAS (*LSF*). Puikus projektas, raginu balsuoti už. 2015 metais įtvirtintas pelno 300 tūkst. normatyvas ragina verslus, čia ir Buhalterių asociacija, ir kiti, matydami realią situaciją, mato, kad įmonės nebeauga, įsišaldo ar turbūt ir nuslepia kartais savo papildomas pajamas, nedidina darbuotojų skaičiaus, persamdo, *outsource'ina* dalykus… Žmonės iš praktikos mato problemas, todėl iš tikrųjų vertingiausias pasiūlymas yra laiptų pakeitimas laipsnišku pelno mokesčio tarifo didėjimu ir apie tai reikia kalbėti. Mūsų įmonės raginamos įsišaldyti, nes iš tikrųjų pelno mokesčio tarifo didėjimas 10 % skatina daug ką dirbtinai laikyti save mažomis įmonėmis, todėl kviečiu pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi jau yra balsavimo langas, siūlyčiau ir apsispręsti dėl ką tik pateikto 2-5 klausimo – Pelno mokesčio įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-308. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 82: už – 31, prieš – 14, susilaikė 37. Po pateikimo nepritarta.

Reikėtų apsispręsti, ar atmetamas projektas, ar grąžinamas tobulinti. Taigi teikiu alternatyviai balsuoti: kas balsuojate už, tie esate už grąžinimą tobulinti, kas balsuojate prieš, tie esate už visišką projekto atmetimą. Balsuojame.

Balsavo 88: už – 58, prieš – 30. Projektas grąžintas tobulinti.

15.20 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms" projektas Nr. XVP-251 (*priėmimo tęsinys*)

Grįžtame į posėdžio darbotvarkės pradžią. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms" projektas Nr. XVP-251. Jis buvo pateiktas, mes jį apsvarstėme. Dabar yra priėmimo stadija. Primenu, kad balsuodami dėl rezoliucijos pirmiausia turime apsispręsti, ar galime pritarti rezoliucijai be pataisų. Kas pritariate rezoliucijai be pataisų, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 88: už – 33, prieš – 31, susilaikė 24. Rezoliucijai nepritarta.

Turime apsispręsti, ar rezoliuciją redaguoti, ar atmesti rezoliucijos… (*Balsai salėje*) Ne, atsiprašau, viskas baigta. Tuomet šis klausimas baigtas svarstyti.

15.21 val.

Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2700 (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 2-3 klausimas – Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2700. Kadangi komiteto išvada buvo atmesti, taigi, kas balsuojate už, balsuojate už atmetimą, kas balsuojate prieš ar susilaikote, balsuojate prieš. Balsuojame.

Balsavo 85: už – 38, prieš – 34, susilaikė 13. Taigi priimtas sprendimas nepritarti projekto atmetimui.

Turime apsispręsti dėl kito pagrindinio komiteto. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti dėl Žmogaus teisių komiteto? Girdžiu už. Taigi pavesime svarstyti Žmogaus teisių komitetui. Taip, gegužės 8 diena yra terminas. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Matau dvi replikas po balsavimo. Prašau gerbiamą J. Sejonienę.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Paskutinio balsavimo mano balsas prieš.

PIRMININKĖ. Prieš. Gerai, įskaitysime. Ir gerbiamas V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, siūlyčiau Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijai pavesti šitą klausimą pažiūrėti, nes tai susiję su lietuvių kalba.

PIRMININKĖ. Jau bendru sutarimu pritarta dėl Žmogaus teisių komiteto kaip pagrindinio. Nebent komisija galėtų pasvarstyti kaip papildoma. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Ačiū. Primenu, kad gegužės 8-oji yra terminas.

15.24 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-336 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau turėtume apsispręsti dėl 2-4 klausimo – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projekto, kurį ką tik, neseniai pristatė V. Alekna. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 91: už – 82, prieš – 3, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis Sveikatos reikalų komitetas ir siūloma projektą svarstyti birželio 10 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15.24 val.

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-146 (*pateikimas*)

Toliau 2-6 klausimas, nes dėl 2-5 klausimo jau apsisprendėme. Darbotvarkės 2-6 klausimas – Jaunimo politikos pagrindų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-146. Į tribūną kviečiu A. Bagdoną.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, su kolegomis esame įregistravę dar vieną įstatymo projektą. Noriu jums jį pristatyti.

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo pakeitimai, kuriais siūloma nustatyti, kad jaunu žmogumi būtų laikomas asmuo nuo 12 iki 29 metų. Priimdami sprendimą dėl šių pataisų turime vadovautis ne vien formalia statistika, o kasdiene realybe, kurią išgyvena mūsų paaugliai. Jau ankstyvoje paauglystėje jauni žmonės susiduria su emociniais, socialiniais ir pilietiniais iššūkiais. Tai amžius, kai ima ryškėti pirmieji sunkumai, o kartu ir natūralus poreikis priklausyti, būti išgirstam, atrasti vietą savo bendruomenėje. Tuo pat metu mokyklose pradedami ugdyti gyvenimo ir lyderystės įgūdžiai, plečiamas pasaulio suvokimas. Tai nėra teoriniai svarstymai. Ši realybė kasdien matoma mokyklose, nevyriausybinėse organizacijose, dirbant su jaunimu jaunimo centruose.

Svarbu pabrėžti, kad šiuo pakeitimu nėra keičiamos civilinio ar baudžiamojo veiksnumo ribos, tai nėra teisinis statusas, tai yra galimybė anksčiau įtraukti jaunus žmones į jiems aktualias veiklas ir sprendimų lauką. 12 metų jaunuoliai jau dalyvauja mokinių savivaldoje, savanoriauja, prisideda prie bendruomeninių iniciatyvų, tačiau formaliai jie vis dar nepriskiriami jaunimui, todėl ne visos galimybės jiems prieinamos. Šis pakeitimas leistų aiškiai pripažinti šios grupės dalyvavimą ir atvertų platesnį prieinamumą prie jaunimo politikos instrumentų – nuo savanorystės iki neformaliojo ugdymo ir emocinės paramos ar vietos bendruomenės veiklų.

Šį įstatymo projektą palaiko Jaunimo reikalų agentūra, ji siūlo dar labiau ankstinti apatinę ribą, nustatyti ją nuo 11 metų amžiaus. Kviečiu užduoti klausimus ir tikrai norėčiau, kad šia tema mes pradėtume diskusiją. O jeigu parlamentas nuspręstų pradėti svarstyti šį įstatymo projektą, tikrai galima būtų išgirsti atliktus tyrimus, kuriuos atliko Jaunimo reikalų agentūra. Jų, kaip ir sakiau, pozicija (tiek LiJOT'o, tiek paminėtos Jaunimo reikalų agentūros) yra, kad apatinė riba vis dėlto turėtų būti 11 metų. Kviečiu užduoti klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Jūsų norėtų paklausti R. Baškienė. Ruošiasi V. Rakutis.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamasis kolega, išsakėte gana svarius argumentus, jie nenuneigiami ir reikia juos girdėti. Tačiau jūs tikriausiai puikiai žinote tai, kad, pagal Lietuvos teisės sistemą, Civilinį kodeksą, kitus teisės aktus, asmuo iki 14 metų negali savo veiksmais sukurti civilinių teisių, negali įgyti pareigų. Tai suponuoja mintį, kad keičiant šitą įstatymo projektą, kurį

jūs šiandieną teikiate, tikėtina, reikėtų keisti ir gana daug kitų teisės aktų. Kodėl nepateikėte jų visų kartu? Arba kaip jūs manote ateityje elgtis? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama kolege, už korektiškai užduotus klausimus. Visą laiką tokius malonu girdėti. Tikrai pritariu jūsų pozicijai, kad reikėtų plačiau pažiūrėti į šį klausimą. Bet diskutuojant, ypač su jaunimo organizacijų atstovais ir su Jaunimo reikalų agentūra, išryškėjo labai konkreti ir aiški problema – jaunimo centrus, kuriuos pagal įstatymą galėtų lankyti nuo 14 iki 29 metų, tik taip jie gali būti finansuojami būtent iš jaunimo programų, dažnai lanko dešimtmečiai, vienuolikmečiai, dvylikamečiai. Jaunimo reikalų agentūros pozicija buvo, kad vis dėlto reikėtų tą ribą pakeisti, kad jie jau legaliai galėtų tuose jaunimo centruose lankytis. O žiūrint į kitų valstybių patirtį, kai kuriose valstybėse yra ir nuo septynerių metų nustatyta ta amžiaus riba ir, na, toks… Mano siūlymas buvo nuo 12, pasitarus su jais, bet jie padarė tam tikrą analizę, atliko darbą, apsitarė ir vis dėlto mano, kad nuo 11 reikėtų. Jeigu parlamentas svarstymo stadijoje pritartų, aš manau, kad Vyriausybės išvada čia būtų būtina ir galėtų prasidėti diskusija, ar tą amžiaus apatinę ribą vertėtų Lietuvoje keisti, o galbūt būtų kitokia nuomonė, galbūt nevertėtų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rakutis. Ruošiasi A. Širinskienė.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Andriau, iš tikrųjų labai artimas man yra klausimas. Esu daug dirbęs su vaikais, būtent 12–14 metų, čia buvo mano specializacija, tai vadinamasis skautų amžius skautų organizacijoje. Turiu pasakyti, kad jūsų išsakyti argumentai yra svarbūs būtent šių centrų veiklai. Bet jeigu mes pažiūrėtume į vaikų prigimtį, būtent esminiai virsmai ir įvyksta tarp 13 ir 15 metų, kai vaikai pereina į paauglystę. Merginos truputėlį anksčiau, kartais metais anksčiau, vaikinai truputėlį vėliau, bet skirtumas yra esminis. Jeigu mes dabar kokiais nors formaliais dalykais bandytume tą ribą sutapatinti ir sulyginti, būtų nevisiškai adekvatu, nes keistųsi net programos pobūdis būtent šiuo laikotarpiu.

Aš siūlyčiau šitą klausimą spręsti ne ankstinant jaunimo sampratą, bet keičiant pačių centrų pavadinimą į vaikų ir jaunimo arba nustatant tiesiog formaliai ankstesnę datą. Nes taip iš tikrųjų… bet čia yra esminis skirtumas, žinokite. Ir pasitarus su žmonėmis, kurie dirba su vaikais, jie jums pasakytų tą patį. Vienu atveju tai yra nesavarankiški vaikai…

PIRMININKĖ. Laikas.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). …kitu atveju – paaugliai.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, turbūt ne tik už klausimą, bet už tai, kad daugybę metų skyrėte jauniems žmonėms. Bet Jaunimo reikalų agentūros nuomonė yra kitokia. Jie vis dėlto mano, kad ankstyvoji paauglystė prasideda nuo 11 metų, ir yra laikai pasikeitę. Svarbus ne tik apsilankymas jaunimo centruose, jaunimo centrai finansavimą gauna, jeigu juose lankosi jauni žmonės nuo 14 iki 29 metų, tačiau dirbantys su jaunimu žmonės labai aiškiai patvirtino, kad tuos jaunimo centrus lanko ir jaunesni žmonės, vadinasi, jų poreikius atliepia tie jaunimo centrai. Ir dėl to amžiaus ribą yra siūloma keisti. Tai, man atrodo, čia yra svarbūs argumentai, o su jūsų argumentais taip pat sutinku iš dalies, nes esate teisus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Tačiau jos šiuo metu salėje nematau. Klausia I. Braziulienė. Ruošiasi I. Vėgėlė.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Aš tiesiog tokį pedagoginį turiu klausimą. Kadangi 12 metų žmogus paprastai dar yra tikrai nepriskiriamas jaunimui ir tai yra ankstyvoji paauglystė, aš pritariu kolegai V. Rakučiui, sakančiam, jeigu tai yra problema išskirti jaunimo centrus, iš tikrųjų pridėkime žodį – vaikų ir jaunimo centras, ir su finansavimu tada bus viskas kaip ir gerai.

Mano klausimas būtų toks: jeigu jūs diskutavote su jaunimo bendruomenėmis, su šitais žmonėmis, kuriuos norėtumėte priskirti jau jaunimui, kokius klausimus jie galėtų spręsti tiesiog savivaldos lygmeniu ar politinėje plotmėje? Gal jie tiesiog turi kokių nors norų, kurių mes nežinome? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Nuo 12 metų mokyklose vaikai, dabar juos galima vadinti vaikais, jau dalyvauja rinkimuose į mokyklos tarybą, į moksleivių tarybą. Jie tuose procesuose dalyvauja. Tačiau noras būtų, kad jie vis dėlto šiek tiek anksčiau įsitrauktų. Kaip ir sakiau, yra atlikta visa studija. Kai aš įregistravau įstatymo projektą, kad ta riba būtų nuo 12 metų iki 29

metų, tos studijos dar nebuvo. Dabar Jaunimo reikalų agentūra pateikė tą studiją, ir jeigu parlamentas vis dėlto nuspręstų pradėti svarstyti, tikrai galima būtų kviestis ir jaunus žmones, kviestis agentūrą, kad pristatytų, būtent kodėl jie mano, kad net ne nuo 12, o nuo 11 metų vis dėlto turėtų būti tas jauno žmogaus apibrėžimas.

Taip mes tiesiog išplėstume galimybes, bet, kaip ir sakiau, kai kuriose Europos Sąjungos šalyse, net ir kaimyninėje Estijoje, nuo septynerių metų yra taikoma jaunimo apibrėžimo riba. Tas išplėtimas iš esmės pakenkti nepakenktų niekam, o mes tikrai neliečiame nei Baudžiamojo kodekso, nei keičiame teisinio statuso.

PIRMININKĖ. Kaip suprantu, I. Vėgėlė atsisako žodžio. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, posėdžio pirmininke, kad būtų aiškiau. Gerbiamas kolega, aišku, žmogus žmogui nelygus, matyt, yra 12 metų labai talentingų, gabių ir gali daug ką veikti, bet yra ir vyresnių, turbūt ir 15 metų, kuriems reikalingas, sakykime, nuolatinis dėmesys ar kažkas panašaus.

Iš tikrųjų jūsų tas pateikimas šiek tiek keistokas, jūs faktiškai nieko nepasakėte, kodėl jūs tai teikiate. Jūs pasakėte, kad Jaunimo reikalų agentūra turi kažkokių duomenų ir jie norėtų. Man susidaro įspūdis, kadangi apskritai Lietuvoje mažėja vaikų ir turbūt kai kuriose organizacijose jų dar daugiau mažėja, jaunimo mažėja, tai paprasčiausiai trūksta jaunimo tų organizacijų veiklai, todėl nori sumažinti ribą, kad pritrauktų dalyvių, kad galėtų organizacijos veikti. Ar jums taip neatrodo?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Ne, man taip neatrodo. Man atrodo, jeigu jaunimo organizacijos įvardija tai kaip problemą, jeigu LiJOT'as, kuris vienija jaunimo organizacijas, įvardija tai kaip problemą, jeigu jau valstybinė įmonė Jaunimo reikalų agentūra tai įvardija kaip problemą, tai yra tam tikras signalas mums, parlamentui, kad vis dėlto reikėtų pradėti svarstyti šį klausimą ir išgirsti jaunų žmonių poziciją. Šiuo metu mes parlamente iš parlamentarų turime tik vieną, kuris tą jaunimo amžiaus cenzą atitiktų. Tai, man atrodo, kartais parlamentui būtų prasminga išgirsti jaunų žmonių nuomonę, ko jie siekia, dėl ko jie tą daro.

O problemas aš tikrai išvardijau ir labai konkrečias problemas išvardijau. Jaunimo centrai – labai svarbus klausimas, nes tų vaikų, kurie ateina į jaunimo centrus ir su kuriais dirba jaunimo centrų darbuotojai, niekaip neįmanoma įforminti, nes jie neatitinka jaunimo amžiaus ribos. Tai reiškia, kad sąskaita kitų vaikų, kuriems yra skiriamas finansavimas nuo 14 iki 29, turi užsiimti ir su šitais vaikais, kurie yra metais ar dvejais jaunesni. Tai čia sprendžiamas labai aktualus jauniems žmonėms nuo 12 metų (Jaunimo reikalų departamentas mano, reikėtų šitą problemą spręsti nuo 11 metų) klausimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų prieš kalbės V. Šeršniovas. O toliau posėdžiui pirmininkaus R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū. Gaila, nespėjau prie klausimų užsirašyti ir paklausti Andriaus, bet aš įtariu… Aš pats dirbęs esu, pirmininkavau Jaunimo reikalų tarybai Utenoje. Jaunimas nėra vien tiktai LiJOT'as ir taip toliau. Yra dar atsakomybės. Kai, tarkime, jaunimas padaro klaidų gyvenime, tai yra skirtumas, man atrodo, kai prisiimama atsakomybė, pavyzdžiui, su policija kai yra reikalai ir panašiai, kai padaro nusikaltimą netyčia, sakykime, dėl vaikiškumo vaikas ir jaunas žmogus, yra skirtingos atsakomybės. Tai aš vien tik dėl to, norėdamas atkreipti dėmesį, šiandien kol kas pasiruošęs balsuoti prieš.

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, *TS-LKDF*). Dėkui. Toliau dėl motyvų nėra užsirašiusių už.

Apsispręsime dabar balsuodami dėl ką tik pristatyto klausimo. Balsuojame. Kas palaiko kolegos A. Bagdono siūlymą, balsuoja už, kas galvoja kitaip, balsuoja kitaip. Yra balsavimo langas, dėl to balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 81: už – 17, prieš – 29, susilaikė 35. Po pateikimo nepritarta.

Dabar apsispręsime, ar tobuliname, ar atmetame kuriam laikui. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Prašau.

Užsiregistravo 79, balsavo 76: už – 34, prieš – 42. Yra atmesta.

Einame prie kito darbotvarkės klausimo. Kadangi yra balsavimo laikas, matyt, apsispręsime dėl jo iš karto po svarstymo, nes balsavimo langas iki 15 val. 50 min.

15.39 val.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 1, 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-283, Baudžiamojo kodekso 269 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-284 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-7.1 ir lydimasis klausimas. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-283. Pranešėjas V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo trijų straipsnių bei priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 269 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Siekiu šiais projektais užtikrinti tinkamą asmens konstitucinės teisės į žmogaus laisvės neliečiamumą ribojimo įgyvendinimą. Tai yra siekiu, kad šie ribojimai būtų nustatomi įstatymu.

Turbūt daugelio atmintyje dar yra ta situacija, kai tokia medžiaga, esanti paprastojoje musmirėje, netikėtai tapo narkotine medžiaga. Be svarstymų, be diskusijų, mes esame teisinėje situacijoje, kai žmonėms, kurie tų medžiagų turi, šiandien gresia baudžiamoji atsakomybė. Tai įvyko ne pagal įstatymą.

Veikų kriminalizavimas ar dekriminalizavimas. Šiandien parlamente mes diskutuojame apie narkotinių medžiagų projektus (neseniai A. Širinskienė pateikė vieną iš tokių projektų, šiuo metu svarstomų Vyriausybėje). Ši sritis yra išskirtinė įstatymų leidėjo kompetencija. Mano įsitikinimu, dabartinis narkotinių ir psichotropinių medžiagų nedidelio, didelio ir labai didelio kiekio nustatymo reglamentavimas yra netinkamas ir prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Konstitucinio Teismo doktrinai, Konstitucinio Teismo suformuotai dar 2007 m. spalio 22 d. nutarimu. Jis skelbia, kad poįstatyminiu aktu negalima nustatyti asmens teisių atsiradimo sąlygų, taip pat riboti ir išplėsti teisės apimties, palyginant su ta, kuri nustatyta įstatyme. Konstitucinis Teismas labai aiškiai pasisakė, mes jau turime ne vieną teismo sprendimą, kai yra naikinami sveikatos ministro įsakymai, nes tos sritys… ir kitų ministrų, nes tai turi būti reguliuojama įstatymu.

Vakar (matau L. Kukuraitį) Teisės ir teisėtvarkos komitete kartu su Socialinių reikalų ir darbo komitetu diskutavome dėl naujo teisinio reglamentavimo. Generalinės prokuratūros vyriausiasis prokuroras atkreipė dėmesį būtent į šį teisinį reglamentavimą kaip neatitinkantį konstitucinės doktrinos. Mes pasakėme, kad šiandien šį projektą pateiksime Seime, tikimės, Seimas pritars ir nereikės ieškoti sprendimų teismuose dėl šio reglamentavimo prieštaravimo Konstitucijai.

Teisės mokslininkai taip pat teigia, kad, esant tokiam teisiniam reglamentavimui, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras gali savo nuožiūra keisti ar nustatyti reguliavimą dėl kiekių ir taip tiesiogiai daryti įtaką teismo sprendimui. Pavyzdžiui, pakėlus rekomendacijose numatytą nedidelio kiekio kartelę, dalis nusikaltimų taptų baudžiamaisiais nusižengimais, arba atvirkščiai – nuleidus, dalis baudžiamųjų nusižengimų taptų nusikaltimais. Ir čia nėra parlamento, čia viskas sprendžiama įsakymu. Taip hipotetiškai mes šiandien kalbame apie dekriminalizavimą, bet sveikatos apsaugos ministras, pakėlęs grindis, galėtų dekriminalizuoti nemažai narkotinių medžiagų, dėl kurių šiandien yra pradedami baudžiamieji procesai.

Analogišką išvadą daro ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, į kurią dėl priimto teisės akto antikorupcinio vertinimo frakcijos vardu kreipėmės vasario 20 dieną. Vertinimo išvadoje yra kritinių pastabų. Joje nurodyta, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą Sveikatos apsaugos ministerijai suteikta neribota diskrecija savo nuožiūra nustatyti ir keisti reglamentavimą, kokį narkotinių ir psichotropinių medžiagų kiekį laikyti dideliu, nedideliu ar labai dideliu. Tai sudaro sąlygas ministerijai šiuos rekomenduojamus narkotinių ir psichotropinių medžiagų

kiekius nustatyti be aiškių, objektyvių kriterijų, remiantis subjektyvia nuomone, stokojant sistemiškumo ir nuoseklumo. Tai gali sukelti abejonių dėl jų nustatymo skaidrumo ir pagrįstumo.

Įsivaizduokime, kiek jis lemia, ar 15 metų už didelį mastą, ar bauda už to masto kartelės nuleidimą. Nuo narkotinės ir psichotropinės medžiagos kiekio priklauso, pagal kokį baudžiamojo įstatymo straipsnį ir jo dalį bus kvalifikuojama veikla ir koks yra sankcijos dydis. Vertinant tokį teisinį reguliavimą konstitucinės teisės požiūriu, teigtina, kad narkotinių ir psichotropinių medžiagų kiekio – didelio, labai didelio, nedidelio kiekio – nustatymo kriterijai tiesiog privalomai turi būti nustatyti įstatyminiu lygiu.

Specialiųjų tyrimų tarnyba savo išvadoje taip pat pažymėjo, kad Teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbti tik trys sveikatos apsaugos ministro rekomendacijų pakeitimo projektai kartu su lydimaisiais dokumentais, nors iki šiol nuo įsigaliojimo buvo apie 40. Čia aš kalbu apie tą mastą, su kuriuo susiduriame. Per 25 metus mes turėjome 40 pakeitimų. Kartu svarbu paminėti ir tai, kad rekomendacijos savo teisiniu požiūriu yra ribotos galios teisės aktas ir jos nėra imperatyvios ir privalomos. Papildomai nurodoma, kad rekomendacijose dideli, nedideli ir labai dideli kiekiai nustatyti ne visoms rekomendacijose įtvirtintoms medžiagoms. Teismų praktikoje kyla problemų, nustatant tikslius narkotinių ir psichotropinių medžiagų kiekius, kai disponuojama medžiagomis, kurių kiekis rekomendacijose kol kas nenustatytas. Patikslinu taip pat, kad Aukščiausiasis Teismas tokiais atvejais yra suformulavęs labai svarbią taisyklę: jei medžiagos kiekis rekomendacijose kol kas nenustatytas, jis negali būti pripažintas labai dideliu. Vis dėlto neaišku, kokio kiekio nustatymas nepadėtų užtikrinti greitesnio, efektyvesnio teisingumo principo, labiau atitinkančio procesą. Įvertinus tai, ką ką tik pasakiau, iš tikrųjų labai akivaizdu turbūt mums visiems, kad toks teisinis reglamentavimas gali, o mano nuomone, ir prieštarauja Konstitucijai.

Vertinant laikotarpį, per kurį psichoaktyvi medžiaga turi būti įrašyta į sąrašą, nes daug kas argumentuoja, kad mes nespėsime įrašyti, šiandien tai yra reglamentuota Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme – 6 mėnesiai. Per visą laikotarpį mes per metus keisdavome vieną, du, 2012–2017 metais buvo trys kartai. Iš tikrųjų įstatymo leidėjas dar 2018 metais numatė ir kitą saugiklį – 12 mėnesių tame pačiame įstatyme, jeigu taikomas laikinasis apribojimas, jeigu priemonė nėra įtraukta į sąrašą.

Kad nepasikartotų paprastosios musmirės istorija ir kad nesivadovautume tikrai svarbią sritį reglamentuodami, mano nuomone, prieštaraujančiu Konstitucijai teisės aktu, kviečiu palaikyti mano siūlomą projektą. Be jokios abejonės, kartu su Vyriausybe dirbtume, nes aiškinamajame rašte rėmėmės ir Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada, ir mokslininkų patirtimi, teismų praktika, Konstitucinio Teismo doktrina, viskas yra prie išvadų dėl projekto pridėta. Ačiū, kolegos, kad išgirdote.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas kolegų. Pirmoji – R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Didžiai gerbiamas kolega, įdėmiai klausiausi jūsų labai išsamiai parengto ir pristatyto įstatymo projekto ir iš tikrųjų suprantu pačią esmę ir tikslą, tačiau labai stebėjausi ir dabar cituoju Teisės departamento teiginius, kad siūlomas teisinis reguliavimas yra ydingas, nes neva nesprendžia aiškinamajame rašte jūsų keliamų tikslų ir suponuoja tai, kad dažnas įstatymų keitimo poreikis, keičiant poįstatyminius… ne poįstatyminius aktus, o patį įstatymą, pablogins situaciją. Dargi daugiau, Europos Sąjungos teisės grupė teigia, kad tai prieštarautų teisėkūros efektyvumo principui ir apsunkintų savalaikį Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą. Iš tikrųjų norėtųsi kaip nors trumpai ir aiškiai paneigti tuos teiginius, nes iš jūsų pristatymo matau poreikį ir nenoriu sutikti su tuo, kas čia parašyta.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama Rima, už klausimą. Aš į jį bandžiau atsakyti, kad nuo 2000 metų mes turėjome 40 teisės aktų projektų, kuriuos pasirašė sveikatos apsaugos ministras, 40. Aš labai dažnai vartau Baudžiamąjį įstatymą ir ten prie kiekvieno straipsnio mes turime po keliolika pataisų. Paėmę bet kurį Baudžiamojo įstatymo skyrių nuo 2000 metų, mes matysime, kad normos keitėsi daug dažniau.

Galiu diskutuoti dėl to, ar sąrašas tikrai turėtų būti įstatyme, bet rekomendacijos, ką ir sako Teisės departamentas, turbūt neabejotinai turi būti apibrėžtos įstatymu. O jau šiandien įstatymas

nuo 2018 metų nustato terminus – 6 mėnesiai ir 12 mėnesių. Nežinau, kokio projekto mes čia per 6 mėnesius negalėtume priimti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs iš dalies bandėte atsakyti į Teisės departamento pastabas, bet suprantu, kad neatsakėte. Mano klausimas būtų konkretesnis. Ar jūs konsultavotės su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, kuris geriausiai išmano psichotropinių medžiagų paplitimą Lietuvoje, jų atsiradimą čia ir visus kitus dalykus? Labai ačiū.

V. GAILIUS (*LSF*). Aš konsultavausi su mokslininkais, kurie specializuojasi šitoje srityje, ir tikrai susitikinėjau, kalbėjau, skaičiau doktriną. Aš pats 25 metus dirbau darbą, kuris betarpiškai buvo susijęs su šitos grėsmingos srities kontrole.

Teisės departamentas taip pat paminėjo, kad aiškinamajame rašte mes minime europinius teisės aktus, kurie nebegalioja. Tai šitie europiniai teisės aktai yra galiojančio teisinio reglamentavimo, aš jų nesugalvojau – aš juos perkėliau iš galiojančio teisinio reglamentavimo. Taip, gerbiamas kolega, šitas reglamentavimas turi labai daug betvarkės. Aš tikrai žinau Narkotikų kontrolės departamento funkcijas, pareigas, bet šiuo atveju aš manau, kad jie savo poziciją pareikštų svarstydami, ir jie būtų labai svarbi grandis priimant sprendimus ir reglamentuojant įstatyminiu požiūriu, ir jie būtų šito proceso dalyviai. Ačiū jums už klausimą.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, aiškūs šio teikimo geri norai, bet, tiesą sakant, šalia yra ir labai nemažai nerimo, nes iš principo svarbūs sprendimai tiesiog perkeliami į aukštesnį lygį, tai yra Seimą, motyvuojant tuo, kad kažkada buvo padaryta klaidų. Bet būna taip, kad pridaro klaidų žemesnis lygis arba ir tas pats, betaisant padaroma dar blogiau, kaip su vaiko teisių reforma, kai dabar, matyt, kai kurie skyriai, norėdami pateisinti savo egzistavimą, užsiima bala žino kuo.

Tai mano klausimas dabar. Atsiranda nauja medžiaga, ją reikia operatyviai įrašyti, nes kol neįrašėme, negalime… panašiai kaip ir Antidopingo agentūra įrašo į sąrašą. Ir vyksta lenktynės: produktu galima piktnaudžiauti tol, kol jo neįrašėme. Tai ar tas priimtas siūlymas iš esmės nepablogintų šitos situacijos? Ačiū.

V. GAILIUS (*LSF*). Aš jau minėjau, kad įstatymų leidėjas į tas situacijas yra atsižvelgęs ir nustatęs du terminus. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo 6^1 straipsnyje įtvirtintas 12 mėnesių terminas, o kitame straipsnyje įtvirtintas 6 mėnesių terminas. Tai šiandien tokiais terminais Sveikatos apsaugos ministerija priima sprendimus. Mes turime taip pat įvairių Statute numatytų skubos režimų. Tai iš tikrųjų tie terminai jau yra įstatyme, jau yra, šiandien veikia nuo 2018 metų, 12 mėnesių ir 6 mėnesiai. O pasilikti teisinį reglamentavimą, kuris prieštarauja Konstitucijai (ir neabejotinai jums tą šalia sėdintis profesorius patvirtins), tikrai yra ydinga. Todėl kviečiu palaikyti projektą.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiamas Vitalijau, atsakėte į visus klausimus. Tuoj pažiūrime, ar yra užsirašiusių dėl motyvų. Šiuo atveju noriu pasitarti. Nors mes jau 5 minutėmis tarsi esame viršiję balsavimo langą, bet kadangi liko penki klausimai, gal galime sutarti, kad po kiekvieno balsuojame? Tinka? Labai ačiū. Tuomet iki posėdžio pabaigos pratęsiamas balsavimo langas.

Dabar dėl motyvų prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū posėdžio pirmininkei. Žinote, kad kelias į pragarą visada grįstas gerais darbais. Šiuo atveju narkotikai yra XXI amžiaus grėsmė ir mes girdime, kas atsitinka. Aš suprantu, kad norima išspręsti visiškai kitą bylą, kitus dalykus, bet neužmirškite, kad mes kalbame apie psichotropines medžiagas, kurių paplitimas vis didėja. Nomenklatūra, arba pavadinimai, ir konsistencijos, ir viskas didėja. Per 6 ar 12 mėnesių galima užpildyti visą psichotropinių medžiagų rinką ateinantiems keleriems metams. Todėl ir yra operatyvu, kai sveikatos ministras sprendžia tą greitai, kai tik atsiranda įrašas europiniuose dokumentuose apie psichotropinių medžiagų draudimą.

Lietuvoje jau taip buvo ne su viena medžiaga. Buvo epopėjų Amsterdamo parduotuvių su *space'ais* visokiais, ko čia tik Lietuvoje nebuvo. Tai situacija… Kodėl aš paklausiau apie Narkotikų kontrolės departamento darbą? Aš irgi pasidomėjau. Kitos šalys Lietuvą ima kaip pavyzdį, nes

čia gali greitai, operatyviai reaguoti į naujų psichotropinių medžiagų atsiradimą. Pas juos viskas įtvirtinta įstatymuose ir tas procesas užtrunka ilgiau. Taip, aš suprantu, kad reikia išspręsti kai kuriuos klausimus, bet tai ne sąrašo įrašymo ir svarstymo Seime. Todėl, mieli kolegos, čia per daug rimtas klausimas ir siūlau nepritarti, nes psichotropinių medžiagų paplitimas Lietuvoje ir taip yra labai didelis.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Mes, gerbiamas Algirdai Sysai, visiškai sutinkame, kad narkotikų prevencija ir reguliavimas yra be galo svarbus klausimas, todėl jis turi būti iškeltas į įstatymo lygmenį, o ne į atskirą ministro dispoziciją, nes vienas ministras gali būti vienaip mąstantis, kitas – kitaip. Matome teisingumo ministrą, kuris neaišku kokių vertybių vedamas dabar teisingumą vykdo. Tai yra pernelyg svarbūs klausimai ir tai turi būti reguliuojama įstatymu, nes tai yra bendroji teisės norma. Todėl kviečiame balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tuomet dabar ir apsispręsime. Kas palaiko pristatytą įstatymo projektą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Prašau. Dėl darbotvarkės 2-7.1 klausimo – projekto Nr. XVP-283 ir lydimojo.

Užsiregistravo 72, balsavo 72: už – 30, prieš – 18, susilaikė 24. Po pateikimo nepritarta.

Dabar apsispręsime, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už – 45, prieš – 30. Seimas apsisprendė įstatymo projektą tobulinti.

15.59 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-208(2) (*pateikimas*)

Einame prie darbotvarkės 2-9 klausimo – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-208. Į tribūną kviečiu S. Kairį.

S. KAIRYS. Ačiū posėdžio pirmininkei. Gerbiami kolegos, pristatau klausimą dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo. Esmė labai paprasta: šituo siūlymu būtų sprendžiami du dalykai.

Pirmas. Šiandien LRT tarybą sudaro 12 narių, tai yra lyginis skaičius narių. Puikiai prisimename, kaip taryboje vyko generalinio direktoriaus rinkimai, kuomet balsai vis pasiskirstydavo 6:6 ir niekaip direktoriaus taryba negalėjo paskirti. Tai siūlymas yra toks, kad atsirastų ne 12, o 11 tarybos narių.

Kitas dalykas. Siūloma irgi žengti žingsnį LRT tarybos depolitizavimo link, nes dabar tokia situacija, kad iš 12 LRT tarybos narių net aštuonis atsiunčia valstybės institucijos. Kitaip tariant, Seimas, siųsdamas du pozicijos, du opozicijas atstovus, ir Prezidentas, siūlydamas keturis atstovus. Kitus keturis deleguoja, kaip žinote, Švietimo taryba, Meno kūrėjų asociacija, Bažnyčia ir panašiai, Mokslo taryba.

Siūlymas yra toks: padaryti taip, kad valstybės institucijų svoris LRT taryboje mažėtų, bet kebliausia yra tai padaryti, kadangi kadencijos ir sudėtis keičiasi ne visa, bet keičiasi tada, kada vienų ar kitų deleguojančių ketvertuko įgaliojimai pasibaigia. Dėl to šio įstatymo įsigaliojimas yra nurodomas, kad tai būtų 2028 metai, kada Seimas turės iš naujo pateikti savo keturis narius, kad galėtų bepateikti du, o vietoje tų dviejų Seimo du narius į LRT tarybą deleguotų NVO sektorius, nacionalinis NVO aljansas, o dar po dvejų metų, 2030 metais, kada ateis eilė Prezidentui skirti keturis LRT tarybos narius, kad bebūtų skiriami du ir vietoje tų dviejų būtų skiriamas vienas LRT tarybos narys iš žurnalistų bendruomenės, nes žurnalistų bendruomenei LRT taryboje išvis nėra atstovaujama. Tokiu būdu tada įsigalios bendras modelis sumažinant valstybės institucijų dalyvavimą ir sumažinant iki 11 asmenų LRT tarybą.

Aš tik pabrėšiu, kad, tarkime, žiūrint į visą medijos lauką ir visą, šiuo atveju, tarkime, Kultūros ministerijos reguliuojamą lauką, iš esmės LRT taryba yra belikusi viena, kurioje dar yra valstybės institucijų deleguojami atstovai. Tarkime, koks, pavyzdžiui, Medijų rėmimo fondas, kuris

skirsto lėšas privačiai žiniasklaidai, išvis neturi nė vieno nei Seimo, nei kokios ministerijos, nei prezidentūros atstovo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tikrai klausimas, sulaukiantis daug dėmesio. Pirmoji klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Išties, gerbiamas kolega, pagal Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą veikianti komisija, šiuo atveju Kultūros komitete mes girdėjome jos ataskaitą, galime tikrai vertinti, kad veikė rezultatyviai, ir jos darbą įvertinome pozityviai. Ar jūs galite… Tiesa, vienas pastebėjimas, kur jūs siūlote iš 12 į 11. Tikrai galbūt svarstytina, kad reikėtų pritarti, tačiau ar jūs galite įvardinti konkrečių šitos komisijos politikavimo pavyzdžių, nes jūs akcentuojate depolitizavimo tikslą, nes jūsų teiginiai, kad turėtų būti mažiau politiškai priklausančių narių… Abejoju, ar politiškai priklausantys nariai yra Prezidento skiriami, Seimo galbūt pagal partijas, bet, žodžiu, ar matote konkrečių politizavimo pavyzdžių dabar veikiančios komisijos veikloje?

S. KAIRYS (*LSF*). Turbūt net neverta daug pasakoti, ką matome pastaruoju metu Seime – įvairiausias iniciatyvas dėl auditų ir kitų dalykų, tai aš jau nenoriu plėstis. Mano vertinimu, tiesiog valstybė, valdžios institucijos per daug kišasi į LRT. Mes kalbame gi ne apie kažkokį ekonominį subjektą, mes kalbame apie žiniasklaidos priemonę, mes kalbame apie būtent žiniasklaidos priemonę, kuri egzistuoja iš valstybės biudžeto pinigų. Čia yra didžiausias pavojus, nes tokiu būdu, kada biudžetas ir lėšos priklauso nuo biudžeto, tvirtinamo Seime, priklauso nuo valstybės institucijų sprendimų, visada užeis noras, kad gal kaip nors ne taip rašytų, ne taip rodytų reportažą ir panašiai.

Pagarsinsiu dar kartą, keistų buvo iniciatyvų: nuo turinio neutralumo tyrimo iki aibės kitų peripetijų, dėl ko jau čia ginčijomės prieš kurį laiką, tai aš tikrai nenorėčiau grįžti prie tų ginčų ir panašiai. Mano galva, tiesiog jau yra nepriimtina. Yra daug galimybių, kaip galima kontroliuoti. Galų gale tas pats auditas įvyks, kalbant apie LRT, dėl ko priėmė Seimas nutarimą, bet esminis dalykas yra tas, kad bet kokį formatą paėmus, ypač medijų srityje, kultūros srityje, visur yra stengiamasi, kad įvyktų savireguliacija, labiau įsitrauktų visuomenė.

Šiuo atveju mes visiškai neeliminuojame nei Seimo siųstų atstovų, nei Prezidento, mes tiesiog jų sumažiname, sumažiname svorį. Ir aš manau, kad būtent NVO atstovai, kurie, na, nacionalinis NVO aljansas, atstovauja daugybei skėtinių organizacijų, tai kodėl, pavyzdžiui, negalėtų LRT taryboje atsirasti LiJOT'o atstovų, kitaip tariant, laimingiausio pasaulio jaunimo atstovų? Neįgalieji turi savo poreikių, kalbant apie medijas, kas irgi, manau, yra labai svarbu. Galiausiai matėme tą ginčą ir dėl turinio neutralumo, ir panašiai, kada žurnalistai turi kokiais nors kitais būdais bandyti atkreipti dėmesį į save. Manau, kad tikrai protinga būtų įtraukti žurnalistų atstovų. Lengviausia turbūt būtų tiesiog papildyti keletu narių ar iš NVO, ar iš žurnalistų bendruomenės, bet tokiu keliu einant iš tikrųjų labai plečiasi LRT tarybos sudėtis ir tikrai sprendimų priėmimas būtų komplikuotas tokiu formatu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kita klausiančioji – A. Širinskienė, bet jos salėje nematau. Tuomet J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jūs čia teoriškai teikiate į priekį tuos pasiūlymus, bet ar nereikėtų šiandien greitesnių sprendimų LRT taryboje? Žiniasklaidoje buvo atskleista, kad be keturių Prezidento tiesiogiai deleguotų atstovų yra dar vienaip ar kitaip prezidentūros galimai veikiamų tarybos narių ir jų susidaro ne mažiau kaip pusė. Galima sakyti, viena politinė institucija turi absoliučią įtaką tai LRT tarybai, kuri šiaip turėtų būti nuo politikų nepriklausoma. Ar nematytumėte, kad būtų reikalingos kokios nors greitesnės intervencijos, užtikrinant realų LRT tarybos nepriklausomumą nuo atskirų politikų?

S. KAIRYS (*LSF*). Geras klausimas. Ir pirma šito įstatymo pakeitimo versija buvo būtent tokia, kad įsigaliojimas įvyktų iškart, bet buvo gauta Seimo Teisės departamento pastaba ir tą pastabą įveikti buvo praktiškai, kaip čia, neįmanoma ar labai sudėtinga, nes tai būtų prieštaravę Konstitucijai. Seimo Teisės departamentas atkreipė dėmesį, rodos, į 2003 metų situaciją, kada buvo skiriamas generalinis prokuroras, ir susiklostė tokia Konstitucinio Teismo praktika ir tas sprendimas suponavo bendrą praktiką ir bendrą požiūrį, kad jeigu tu jau esi paskirtas, kažkaip negali tas pagrindas dingti ir tu tą šešerių metų kadenciją turi išdirbti.

Bet visgi jūsų klausimas yra geras dėl to, kad iš tikrųjų yra dar dalykų, kuriuos reikėtų tobulinti, aš nežinau, kur dar yra tokia ilga šešerių metų kadencija. Galų gale nebūna taip, kad visa taryba netenka įgaliojimų ir paskiriama nauja, jie, ketvertukas, keičiasi kas keleri metai ir iš tikrųjų tą įsigaliojimą sudėlioti buvo gana sudėtinga. Tai realybėje šitas dalykas įsigaliotų dviem žingsniais: vienu – 2028 metais, kitu – 2030 metais.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, vis tiek rengdamas šitą įstatymo projektą, matyt, diskutavote, kalbėjotės su įvairių asociacijų atstovais, manau, ir su Žurnalistų sąjunga, su visais, kurie deleguoja. Vis dėlto norėčiau paklausti, kaip kitos asociacijos, kurios deleguoja ir į LRT tarybą, be Seimo ir be Prezidento, žiūri į šitą jūsų pasiūlymą? Aš suprantu jūsų motyvus, kai čia pat pateikėte atvejį, kad kai būna lygiai, balsuojant dėl generalinio, ir, sakykime, iškyla tas klausimas, bet jis, matyt, toks situatyvus buvo. Ar nepritartumėte geriau tokiam variantui, kad, sakykime, būtų atleidžiama ir skiriama dviejų trečdalių, kad nereikėtų įkliūti į tokias situacijas? Tai buvo iškilę tokių įstatyminių pasiūlymų praeitą kadenciją. Ačiū.

S. KAIRYS (*LSF*). Taip, buvo tokių pasiūlymų. Ir jūsų pastebėjimas irgi yra geras. Tiktai klausti esamų subjektų, kurie deleguoja, aš nežinau, aš turiu tam tikrų abejonių ir priekaištų esamoms institucijoms, kurios deleguoja savo narius. Ką aš turiu omenyje? Kai yra koks nors probleminis klausimas, liečiantis LRT, aš tikrai pasigendu tų organizacijų, kurios deleguoja narius, aiškios nuomonės, komunikavimo, pozicijų ir panašiai.

Kalbant apie tuos subjektus, kurie yra įrašyti nauji, tai būtent Nacionalinė NVO koalicija ir Žurnalistų sąjunga kartu su Žurnalistų profesionalų asociacija, aš su tomis institucijomis esu bendravęs, aš žinau, kad jos tikrai būtų aktyvios ir nebijotų kalbėti, nebijotų klausti ir nebijotų tiesiog matyti situacijos, kokia yra, ir tikrai atliktų pareigą, ir turėtume tada tiesiog tikrai normalų, demokratišką atstovavimą. O dabar, kas vyksta LRT taryboje, mes daug dalykų nežinome ir dabar nežinome, kas ten inicijavo tą turinio neutralumo auditą, kam ten kas parūpo, kas kuo nepatenkintas. Tai iš tikrųjų taip neturėtų būti, ir deleguojančios institucijos turėtų rimčiau žiūrėti, ką tie asmenys toje LRT taryboje daro.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis, matyt, dar spėja paklausti A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Būtent norėjau paklausti, kodėl ketverių metų jums neužteko šitam įstatymui priimti? Jūs ketverius metus buvote ministru, dabar, kai netapote juo, jūs teikiate šitą įstatymo projektą?

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už klausimą. (*Balsai salėje*) Girdžiu gerų replikų ir iš kitos pusės. Jeigu būtų įmanoma padaryti viską, ateinant į ministro poziciją… Jeigu bet kas, ateidamas į ministro poziciją, sakys, kad aš išspręsiu visas problemas ir viską sureguliuosiu, tai bus populizmas – tai yra neįmanoma ir panašiai. Reikia turėti prioritetus.

Mūsų prioritetai buvo ir ką mes padarėme, mes sukūrėme naują Medijų rėmimo fondo modelį, iš principo reformavome privačios žiniasklaidos paramos modelį. O grįžtant prie LRT, visi atsimename, kokią mes turėjome situaciją būtent dėl LRT generalinio direktoriaus skyrimo toje pačioje taryboje. Tai man, kaip kultūros ministrui, tikrai teko aktyviai dėl tų klausimų dalyvauti. Aš manau, kad buvo irgi nemažai nuveikta dalykų.

Ką aš minėjau, kalbėdamas būtent apie tą savireguliaciją ir mažesnį valdžios kišimąsi, faktiškai LRT yra ir likusi vienintelė institucija, kur dar yra likęs tas valstybės atstovavimas. Geras pavyzdys yra Medijų rėmimo fondas, kurio taryba, atrodo, iš devynių narių, ir nėra nieko nei iš Seimo, nei iš jokios ministerijos, nei iš prezidentūros.

PIRMININKĖ. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Motyvai. Motyvai už – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Manau, kad pagal klausimus jau randame daug argumentų pasisakyti už tą projektą. Pirmas dalykas, manau, geriau, kai tarybos narių skaičius yra nelyginis, kad vėl ateityje nebūtų kokių nors tokių pat situacijų, kai balsai pasidalina po lygiai. Ir gerai yra tai, ką siūlo iniciatorius, jog taryboje būtų mažiau atstovaujamos politinės institucijos ir daugiau būtų atstovaujama visuomenei. Kviečiu palaikyti ir gal ateityje mes turėsime tarybą, kuriai mažiau įtakos darys politinės institucijos.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl motyvų prieš nėra. Kaip ir esame apsisprendę, balsuojame dėl kiekvieno klausimo. Tai ir dabar balsuojame dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projekto Nr. XVP-208. Balsuojame.

Užsiregistravo 66, balsavo 65: už – 28, prieš – 22, susilaikė 15. Po pateikimo nepritarta.

Apsispręsime dėl tobulinimo arba atmetimo. Taigi, kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 68, balsavo 67: už – 34, prieš – 33. Po tokios intensyvios kovos įstatymo projektas grąžinamas tobulinti iniciatoriams.

16.16 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-145(2) (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-10 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-145(2). Pranešėjas S. Kairys jau tribūnoje. Prašau.

S. KAIRYS (*LSF*). Taip, ačiū. Pristatau Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 2 ir 7 straipsnių pakeitimus. Siūlymai irgi, beje, kolegai galiu atsakyti, keliauja truputėlį ir iš praėjusios kadencijos, ir tai turėtų irgi keliauti kartu iš esmės su visu mokesčio pakeitimo projektu. Tai vienoje Seimo darbotvarkėje jau buvo ir pasirodę, bet tas klausimas po to kažkaip nebebuvo įtrauktas.

Bet esmė yra ta ir siūlymas yra tas, kad dabartiniame kontekste, tiek kalbant apie nekilnojamojo turto mokesčio pakeitimus, ypač kalbant apie 0,2 % plius nekilnojamojo turto mokestį tam turtui, kuriame yra vykdomos komercinės veiklos… Galų gale, čia irgi daug kalbų buvo ir iškart po pietų, kalbant Valstybinės paveldo komisijos pirmininkei apie rūpestį dėl paveldo ir panašiai. Gal aš tų visų argumentų tiek nedėstysiu, bet esminis siūlymas yra, kad būtent tie objektai, kurie yra paveldo registre, kuriuose vyksta kultūrinė veikla ir kurie yra sudarę saugojimo sutartį su Kultūros paveldo departamentu, būtų atleidžiami nuo nekilnojamojo turto mokesčio. Savivaldybės ir dabar galėtų nuo 0,5 % iki 3 % (tame intervale) tuos tarifus koreguoti ir, pavyzdžiui, bent jau patį minimaliausią skirti būtent tokiems objektams, bet analizė rodo, kad faktiškai nė viena savivaldybė to nedaro.

Kitas dalykas. Mes daug kalbame apie paveldo objektus, kurie yra apleisti, griūvantys, bet dažnai užmirštame ir nebekreipiame dėmesio į tuos objektus, kurie yra jau sutvarkyti, kuriuose vyksta gyvenimas, kurių, tų objektų, savininkai stengiasi, vykdo įvairiausias veiklas. Mes kažkaip jų nematome ir neskatiname. Siūlymas tiesiog būtų, kad bendrame mokesčių kontekste nepaliktumėme ir šitos sferos. Tiesiog teikiu tokią idėją svarstyti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Pereiname prie klausimų. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Simonai, sakykite, ar jums neatrodo šis jūsų pasiūlymas tiesiog ne laiku ir ne vietoje absoliučiai? Ar jūs čia tyčia, taip liaudiškai tariant, *trolinate* valdančiąją daugumą, turint mintyje, kad dabar yra pristatomas visuotinis Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas ir visuotinai norima apmokestinti žmonių nekilnojamąjį turtą, taip pat ir pirmąjį būstą? O jūs dabar teikiate, kad tie, kurie turi dvarus, turėtų nemokėti tokio nekilnojamojo turto mokesčio. Aš raciją to, ką jūs darote, suprantu, bet tai yra absoliučiai ne vietoje, arba jūs tyčia teikiate tokį projektą, kad pasišaipytumėte iš valdančiosios daugumos. Tai kuris čia iš tų dviejų variantų yra? Ačiū.

S. KAIRYS. Keistas požiūrio kampas. Kaip aš ir minėjau, šitas klausimas buvo pasirodęs vieną vakarą darbotvarkėje prieš Seimo posėdį, kai buvo ir kitų frakcijų siūlymų dėl nekilnojamojo turto mokesčio, bet visas komplektas buvo išbrauktas, taip pat ir šitas.

Kitas dalykas. Aš esu opozicijos narys ir aš neturiu tokių galių įtraukti laiku vietoje kur nors tokių sprendimų. Šiandien yra Liberalų sąjūdžio opozicinė darbotvarkė. Aš turiu pasirinkimą tiesiog tokį: arba teikti, arba būti priklausomam nuo, nežinau, valdančiųjų malonės, kad šitą klausimą įrašytų. Aš visgi jį siūlau šiandien, tikrai kviesčiau palaikyti, nepolitikuoti. Tikrai padarytume gerą, reikalingą sprendimą, irgi suplanuotą net ne šią kadenciją, o anksčiau. Tiesiog ta mokesčių reforma nekilnojamojo turto kontekste nejudėjo ir šitas siūlymas nebuvo išvydęs dienos šviesos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kiek šitas siūlymas gali turėti nuostolių? Na, ne nuostolių, kiek lėšų nesurinks savivalda? Ar buvo kokia konsultacija su Savivaldybių asociacija? Kaip jūs manote, ar šitas pasiūlymas kaip nors pagerintų paveldo situaciją – geresniu finansavimu ar dar kuo nors? Ačiū.

S. KAIRYS (*LSF*). Dar kartą norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad mes daug kalbame apie apleistą paveldą ir kaip padaryti tokias sąlygas, kad tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys norėtų jį tvarkyti, bet kartais pamirštame, kad jau sutvarkius to dėmesio irgi reikia. Paveldo būklė tikrai pasikeistų, nes, kaip ir minėjau, būtina sąlyga yra sutartis su Kultūros paveldo departamentu. Toje sutartyje yra toks pavyzdinis dokumentas, patvirtintas kultūros ministro įsakymu, ten visi dalykai yra apibrėžti: rūpinimasis, projektų reikalingumas, medžiagų naudojimas ir aibė kitų dalykų, galų gale atvirumas visuomenei. Aš manau, kad tai yra svarbu.

Kitas dalykas. Žinote, aš dar kartą pakartosiu, savivaldybės kažkaip šito klausimo nemato. Tai ir buvo viena iš priežasčių, kodėl siūloma Seimui keisti įstatymą ir prie kitų lengvatų ir išimčių, kalbant apie nekilnojamojo turto mokestį, įrašyti ir paveldo objektus. Jeigu savivaldybės matytų ir aktyviai naudotųsi šiuo dalyku, tai turbūt tokio siūlymo nereikėtų. Čia yra didžiausia problema.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Simonai, jūs argumentuojate, kad taip, paveldo objektų valdytojai turės papildomų lėšų investuoti ir tvarkyti pastatą, kuris turi tam tikrų saugojamų savybių. Tačiau, kaip žinome, kartais laukiama, kad pastatas prarastų tas savybes ir būtų išbrauktas iš saugomų objektų. Gal būtų prasminga, atleidžiant tokio nekilnojamojo turto savininkus nuo mokesčio, įrašyti ir įpareigojimą renovuoti ir investuoti tas lėšas į nekilnojamąjį turtą, kuris vis dar turi tų saugojamų savybių. Jei tos lėšos neskiriamos mokesčiui, tai bent jau jos būtų skirtos renovacijai.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už klausimą. Pirmas momentas. Mes jau iš esmės kalbame apie sutvarkytus ar iš dalies sutvarkytus pastatus. Vadinasi, jau yra padaryta investicija į kultūros paveldą ir jo tvarkybą.

Kita svarbi dalis. Būtent dar kartą noriu akcentuoti, kad privaloma sąlyga būtų sutartis su Kultūros paveldo departamentu. Yra tokia praktika, ji nėra dažnai naudojama, būtų gera proga ją populiarinti. Kitaip tariant, nepasirašę sutarties su Kultūros paveldo departamentu, negalėtų turėti tos išimties, kalbant apie nekilnojamojo turto mokestį. O ta sutartis irgi įpareigoja nemažai dalykų – nuo priežiūros, kaip ir minėjau, bet ką darant, kad būtų ir projektas, ir tam tikros reikalingos medžiagos, ir kiti dalykai. Žodžiu, ta sutartis su Kultūros paveldo departamentu ir departamento priežiūra tikrai turėtų jūsų keliamus nuogąstavimus kontroliuoti ir prižiūrėti.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, sveikindamas jūsų rūpestį dėl kultūros paveldo išsaugojimo ir jo finansavimo, norėčiau paklausti jūsų. Vis dėlto turėjote galimybę, kai buvote ministru per praeitą kadenciją, irgi pateikti kokius nors pasiūlymus kaip ir kultūros ministras. Bendrame fone buvo irgi, matyt, svarstomi ir praeitos Vyriausybės nekilnojamojo turto mokestiniai įstatymai. Kodėl vis dėlto būtent pasirinkote šitą laikotarpį ir kas trukdė anksčiau pagalvoti apie tą didesnį paveldo finansavimą? Dėkoju.

S. KAIRYS (*LSF*). Čia mes kalbame ne apie finansavimą, o apie nekilnojamojo turto mokestį. Šitas bendro paketo klausimas buvo derintas ir su Finansų ministerija. Tiktai nekilnojamojo turto mokesčio – kaip čia pasakius? – reforma, pakeitimai, neišvydo dienos šviesos ir šitas sprendimas taip ir liko. Tai dabar aš tikiuosi, kad valdančioji dauguma sprendimus dėl nekilnojamojo turto mokesčio atneš į Seimą. Tikrai nenorėčiau priešinti ir dabar vadinti, kad vieniems čia bus vienaip, o čia dabar rūpinamės tais, kurie dvarus turi. Tikrai taip neatsakinga ir negražu kalbėti, bet esmė yra ta, kad, aš manau, nebus apsieita be daugybės išimčių, įvairiausių dalykų. Mano noras ir rūpestis yra, kad būtent paveldo objektai irgi būtų matomi, veikiantys paveldo objektai, atsakingi paveldo objektų valdytojai. Tai kviečiu irgi prie šito prisidėti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Simonai, puikiai žinome, kas yra tas kultūros paveldas ir kaip jisai atrodo. Tai yra ne pajamos, o tai yra išlaidų dydis visais laikais. Dauguma to kultūrinio paveldo atrodo kaip dvarai, kur, duok Dieve, uždėtas stogas, vidus nesuremontuotas, grindų nėra, ir jeigu tie žmonės moka pagal kvadratūrą, tai išeina gana dideli skaičiai. Yra Kauno tvirtovės fortai, kurių didžiuliai plotai, o iš tikrųjų ten yra daug problemų.

Manau, kad tikrai reikia pritarti šitam pasiūlymui, nes tikslas yra, kad žmonės nepabijotų imti to paveldo, kad imtų jį tvarkyti, kad nebijotų investuoti ir parodyti gerą pavyzdį bendrapiliečiams. Aš manau, kad čia yra labai gera iniciatyva, reikia ją palaikyti, nes daug pinigų mes vis tiek nesurinksime, tiesiog žmonės atsisakys to kultūros paveldo. Manau, kad tikrai reikia palaikyti ir galvoti, ir žinoti, kas tas kultūros paveldas yra ir kas šiais laikais yra dvarininkas. Nė vienas dvaras neturi pelno, net Ilzenbergo dvaras iš tikrųjų arti nulio, bet tikrai nėra teigiamas. Tai siūlau palaikyti.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū ir už klausimą, ir tokį komentarą. Puikiai abu žinome, ką reiškia Kauno tvirtovė ir jos objektai, kiek pastatų sudaro tuos objektus. Jeigu jie pakliūtų į privačias, tarkime, rankas ar juos valdytų tie subjektai, kurie būtų nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojai, tai sumos būtų įspūdingos. Galime to nematyti, galime palikti griūti, bet siūlau tikrai atsakingus paveldo valdytojus įvertinti ir padėti ir tiems, kurie tvarkosi.

PIRMININKĖ. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Labai trumpai. Kaip sakoma, galima kurį laiką kritikuoti buvusiąją valdžią, bet ateina diena X, kai jau reikia ir savo rodyti. Dabar aš girdžiu, kad S. Kairys dukart pristatė du skirtingus projektus ir vis sulaukia priekaištų: o kodėl būdamas ministru nepristatei? Tai jis buvo ministras, jis nebuvo Seimo narys. Kolegos, tai čia galima tikrai pasijuokti, kad kolega Algirdas 33 metus Seimo narys, o kaip nėra šitų jūsų vadinamųjų progresinių mokesčių, taip nėra. Žiūrint į šitą projektą visiškai konkrečiai, tikrai yra galimybė paskatinti įsigyti kultūros paveldą, nes šiandien dar daugybė yra neįsigyjamo turto vien dėl tos finansinės naštos. Tai, ką siūlo S. Kairys, tikrai galėtų būti palengvinta našta – imtis, nepabijoti, nepabūgti kultūros paveldo objektą įsigyti kaip nekilnojamąjį turtą, nebijant, kad nuo pirmos dienos gali užsmaugti mokesčiais. Tai siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš labai gerbiu liberalų kvalifikaciją, bet tikrai siūlymas yra ne laiku ir ne vietoje. Aš jums pažadu, kaip po šito įstatymo priėmimo atrodytų žiniasklaidos antraštės: „Grįžo feodalizmas į Lietuvą“, „Dvarponiai nemokės nekilnojamojo turto mokesčio, o būrams mokestis uždedamas“. Kolegos, tikrai, nors jis ir turi racionalų pamatą, racionalus yra dalykas, vertėtų jį grąžinti tobulinti ir pateikti tada, kai bus išspręstas klausimas dėl visuotinio nekilnojamojo turto mokesčio.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomones. Tiktai kultūros paveldas nėra vien tiktai dvarai, yra ir paprastos trobelės. Tai čia šiaip gal replika, bet apsispręsime balsuodami. Motyvai išsakyti. Kas palaiko S. Kairio pristatytą projektą dėl nekilnojamojo turto mokesčio, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 63, balsavo 62: už – 27, prieš – 20, susilaikė 15. Po pateikimo nepritarta. Dabar apsispręsime, ar grąžinti iniciatoriams tobulinti, ar atmesti. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 65, balsavo 65: už – 37, prieš – 28. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

16.31 val.

Darbo kodekso 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-102, Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-103 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Darbo kodekso 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-102 kartu su lydimuoju Atmintinų dienų įstatymu. Pranešėjas – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Laba diena. Liberalų sąjūdis siūlo Gegužės 1 dieną turėti ne darbo dieną paskutinį kartą ketvirtadienį. 2026 metais vietoj Gegužės 1 dienos, kaip ne darbo dienos, Sausio 13-ąją turėti ne darbo dieną. Šį įstatymo projektą mes registravome šių metų sausio 16 dieną, 3 dienos po S. Skvernelio pateikimo Sausio 13 dieną padaryti ne darbo diena.

Lietuva yra antra Europoje pagal valstybės nustatytų šventinių dienų skaičių, tik Rumunija turi 17 valstybės vardu paskelbtų nepriklausomų dienų, tai yra daugiau negu mes – 14. Paskelbę Sausio 13-ąją ne darbo diena, mes priartėtume prie Europos lyderės Rumunijos pagal valstybės vardu gyventojus įpareigojančių dienų, kada jie nedirba, skaičių. Mums atrodo, tai neproporcinga, manome, kad reikia pakeisti. Jeigu Sausio 13-ąją darome ne darbo diena, tai turime atsisakyti lygiagrečiai kitos tokios darbo dienos.

Gegužės 1 dieną, nežinau, ką D. Griškevičius veiks, nežinau, ką veiks kiti, bet man atrodo, kad nei šiandieninis jaunimas, nei šiek tiek paaugęs jaunimas neturi susiformavusių tradicijų, ką mes veikiame Gegužės 1 dieną. Tai yra iš esmės išeiginė diena. Gal yra profesinių sąjungų paminėjimų, gal yra kairesnių politinių partijų paminėjimų, bet plačiojoje visuomenėje mes tikrai neturime susiformavusios tradicijos, kas yra būdinga kitoms šalims.

Kitas dalykas, kad Vyriausybė šiuo metu planuoja mokesčių reformą ir planuojamas jos efektas gali siekti iki 400–500 mln. eurų. O matuojant Lietuvos BVP, kiekviena darbo diena Lietuvai atneša apie 310 mln. eurų papildomo sukurto bendrojo vidaus produkto, skaičiuojant pagal pernai metų statistiką. Vadinasi, 1 ne darbo diena iš mūsų ekonomikos atima virš 300 mln. eurų pridėtinės vertės, o jeigu perskirstoma yra maždaug trečdalis, vadinasi, iš tų 300 mln. kaip mokesčiai nesumokami 100 mln. eurų, kai gyventojai… iš esmės ekonomika stovi.

Man atrodo, šis laikmetis turi būti apsisprendimų laikmetis. Mes turime galbūt nekelti mokesčių, bet dirbti 1 diena ilgiau. 1 darbo diena ekonomikai atneštų, įvairiais skaičiavimais, nuo 70 iki 100 mln. eurų mokestinių pajamų. Tikrai neturėtume būti Europos Sąjungos lyderiai pagal valstybės numatytų šventinių dienų skaičių. Todėl, atsakingai žiūrėdami į šitą disproporciją, mes raginame Gegužės 1 dieną, Tarptautinę darbo dieną, išbraukti iš Darbo kodekso šventinių dienų sąrašo ir ją perkelti į atmintinų dienų sąrašą. Tai būtų pagrindas galvoti apie Sausio 13-ąją ir Demokratų frakcijos, Seimo Pirmininko pasiūlymą. Labai tikiuosi, kad ypač Demokratų frakcija, atsakingai žiūrėdama į savo iniciatyvą, pritars mūsų šitai. Mielai atsakysime į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Gerai paminėjote, kad Rumunija dar mus lenkia, bet šiaip dar prieš tai buvo kiti klausimai, kur girdėjau, kad sveikatos apsauga stipriai atsilieka pas mus, Lietuvoje, palyginus su visomis kitomis Europos Sąjungos šalimis, labai mažai finansuojama. Nemanau, kad problema yra, kad žmonės bent jau keletą dienų daugiau turi poilsiui, sveikatai pasitvarkyti.

O jeigu rimtai, tai atliekų apsaugą, yra Utena, apklausą… Dalyvavo 1 tūkst. 400 žmonių apklausoje. Joje aš paklausiau jūsų klausimo, supratau, kad jisai bus susijęs su Sausio 13-osios atsiradimu, ir uždaviau tokį klausimą: ar palaiko žmonės, ar ne? Tai 13 % žmonių sutinka su tuo, kad galėtų nebūti tokios šventės. Šventė gali būti, bet jinai turi būti darbo diena. Su sąlyga, kad būtų perkelta į Sausio 13-ąją, – 14 % asmenų, o 73 % nesutinka ir nori, kad ši šventė būtų ne darbo diena. Mano klausimas būtų toks: dėl ko, jūsų nuomone, tik 14 % žmonių sutinka perkelti tą šventę iš Gegužės 1-osios, ne šventę, o ne darbo dieną, iš Gegužės 1-osios į Sausio 13-ąją?

S. GENTVILAS (*LSF*). Įdomi apklausa, geras atsirėmimas. Bet gal reikėjo ir ketvirto klausimo paklausti: ar sutinkate, kad būtų didinamas gyventojų pajamų mokestis ir mokami didesni mokesčiai, ar palikti Gegužės 1-ąją kaip ne darbo dieną… darbo dieną? Tai irgi turi rinkėjas, dirbantysis suvokti, kad valstybei reikia pajamų ir tik darbas ir mūsų mokami mokesčiai jas sugeneruoja.

Šiandien jūsų kolegos aukščiau kažkada S. Skvernelio Vyriausybės metu, kai V. Šapoka buvo finansų ministras, buvo paskelbę „milijardo milijonui“ mokesčių reformą. Ir buvo pasižadėję daryti, Lietuvą paversti geriausia tarp Baltijos šalių valstybe pagal darbo apmokėjimo tvarkas ir apmokestinimą. Šiandien reforma, kuri yra pasiūlyta, gyventojų pajamų mokesčio reforma, rodo, kad mes mokėsime stipriai daugiau nuo savo pajamų už tai, ką mes dirbame. Man atrodo, čia disonansas yra tarp visuomenės suvokimo, kad gal geriau dirbti papildomą darbo dieną, bet mokėti

mažiau mokesčių, o ne viską siūlyti, ką socdemai padarė prieš rinkimus ir dabar daro, kad ir 4 ne darbo dienas, 4 darbo dienas… turėsime, ir papildomai šventinių dienų turėsime, ir dar mokesčius didesnius mokėsime. Tai tarp kažko reikia rinktis. Tas gyventojų apklausos rezultatas, kurį sakote, nuteikia optimistiškai, kad net 30 % gyventojų suvokia, kad reikia rinktis. Ir 70 % gyventojų gal yra perkalbami, bet kad 30 % gyventojų yra už tai, kad būtų panaikinta Gegužės 1-oji kaip ne darbo diena, yra milžiniškas rezultatas. Gal jie yra dirbantieji, reikia irgi pasižiūrėti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jūs kaip tik minite, kad tas siūlymas galėtų būti kaip tam tikra alternatyva kuriam nors iš valdančiųjų siūlomų mokestinio paketo projektų. Gal pagal apimtis galite pasakyti, kurį tokį nepalankiausią verslui ir žmonėms projektą galėtumėte siūlyti išbraukti iš to paketo, jeigu dabar būtų priimtas jūsų siūlymas?

Ir ar netiktų, jeigu jūs šalia šio siūlymo dar pateiktumėte Gynybos fondo įstatymo pataisą, kad čia sutaupytos papildomos įplaukos į biudžetą dėl papildomos darbo dienos eitų į Gynybos fondą?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkui, geras klausimas. Pažvelkime į Latviją, Estiją ir Lenkiją, mūsų kaimynines valstybes. Jos valstybės vardu turi 10 kalendorinių dienų kaip šventinių dienų. Mes, Lietuva, jau turime 14 darbo dienų. Vadinasi, mes iš ekonomikos atimame 4 darbo dienas galimų pajamų ir skiriame gyventojų teisei ilsėtis valstybės vardu. Aš nežinau, kiek mes mokesčių uždirbtume papildomai, bet tai tikrai reikštų, kad gyventojų pajamų mokesčiu mes sugebėtume užsidirbti, daugiau sumokėti savivaldai ir į valstybės biudžetą. Mano atsakymas: GPM'o didinimo galėtume atsisakyti iš dalies, jeigu mainais dirbtume daugiau arba bent susilygintume su Estija, Latvija ir Lenkija, tai yra bent 2–3 dienomis, bet atsisakyti visada yra sunku.

PIRMININKĖ. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Sausio 13-oji nėra jokia šventė. Visi, kurie buvo čia arba prie Televizijos bokšto, tikrai nevadintų tai švente. Nereikia lyginti Gegužės 1-osios šventės ir Sausio 13-osios įvykių, nes tai yra Lietuvos kova už Nepriklausomybę ir tai ne šventė. Kas buvo čia, galėjo matyti ir jausti. Vienas dalykas.

Antras. Kai kalbate apie išeigines ar laisvas šventines dienas, turėkite omenyje, kad ir Motinos diena, ir Velykų diena įskaičiuotos, plius slenkantis grafikas. Tai pasižiūrėkite, kiek šventinių dienų yra mūsų kalendoriuje, ir tada sakykite, kiek šiais metais lietuviai nedirba. Tai būtų tiksliau.

Kitas dalykas. Pasižiūrėkite statistiką, kiek vidutiniškai Lietuvos darbuotojas dirba. Tai vieni iš ilgiausiai dirbančių Europos Sąjungoje. Keliuose darbuose dirba – irgi antra vieta Europos Sąjungoje. Pristatydamas pirmą įstatymą jūs pasakėte, kad darbas atneša gerovę. Tai kodėl jūs taip nusiteikęs prieš Tarptautinę darbo dieną? (*Plojimai*)

S. GENTVILAS (*LSF*). Kaip čia kažkas pajuokavo, socdemai taip gerai išmano ekonomiką, kad greitai iš viso dirbti nebereikės. Ne, visgi, gerbiamas Algirdai, balansas turi būti. Jūs visų pirma turėtumėte duoti atsakymą, kodėl Lietuva yra Europoje antra pagal valstybės nustatytų šventinių dienų skaičių. Jūs gal turite atsakymą, ką jūs veiksite ketvirtadienį… (*Balsas salėje*) Gal jūs turite atsakymą, ką jūs veiksite ketvirtadienį, bet absoliuti dauguma šitų Seimo narių turbūt bus prie griliaus. Nėra susiformavusių Gegužės 1-osios tradicijų. (*Balsai salėje*) Aš žinau, kur jūs – gal profesinių sąjungų šventėje, marše būsite, bet absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų Gegužės 1-osios nemini.

Taip, tai yra sena šventė – 1920 metais Lietuva pirmą kartą paskelbė ją kaip ne darbo dieną. Jinai tikrai atėjo net ne iš kairuoliškų socialistinių valstybių, bet iš tos pačios Amerikos, jinai turi gilias šaknis, bet Lietuvoje jinai nešvenčiama. (*Balsas salėje*) Gal tarp socialdemokratų. Taigi mes sakome, kad valstybė turi rinktis: arba kelti mokesčius, arba dirbti 1 diena ilgiau ir tada nekelti mokesčių. Mes, liberalai, sakome: nekelkime mokesčių, bet dirbkime Gegužės 1-ąją, o socdemai, jeigu nori, tada pasiima atostogų dieną.

PIRMININKĖ. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Aš prisipažįstu, kad būsiu prie griliaus – ne mano širdies šventė. Bet mane domina kitkas – tas nuolatinis noras mažinti šventinių dienų arba, apskritai imant, ne darbo

dienų skaičių, Lietuvoje visada yra lydimas argumento, kad mes turime jų labai daug. Ir jūs tą patį minėjote. Aš skaičiau argumentą, kad Lietuvoje tiesiog yra metodikos klausimas. Mes, skaičiuodami šventines dienas, įskaičiuojame ir tas, kurios išpuola visada savaitgaliais, kaip religinės šventės dažniausiai, ir dėl to kitos Europos šalys labai dažnai to nedaro. Mūsų statistika išeina didesnė, mes atsiduriame aukštai tame sąraše. Ar jūs su šituo argumentu susipažinęs ir koks tada yra atsakymas į jį? Ar nėra taip, kad jeigu neskaičiuotume visada automatiškai sekmadienį esančių švenčių, ne taip jau ir daug jų būtų?

S. GENTVILAS (*LSF*). Gal teisinga kryptis, gal čia kalkuliacijos dalykas, nevadinu savęs nei jaunu, nei senu, bet aš prisimenu, kaip mano gyvenimo laikotarpiu dėl viešųjų ryšių kampanijos Joninės tapo ne darbo diena. Aš prisimenu, prieš šešerius metus, kai R. Tamašunienė su kolektyvu, savo frakcija, prisijungė prie tuometinės daugumos, tuometinio premjero S. Skvernelio pažadas buvo lapkričio 2 dieną padaryti ne darbo diena. Tai buvo vienas iš reikalavimų, kurį tuo metu įgyvendino Vyriausybė už tai, kad prisijungtų ta frakcija. Gal ne tokie užkulisiai buvo, bet laikmetis rodo, kad vien per pastarąjį dešimtmetį mes pridėjome 2 ne darbo dienas mūsų Darbo kodekse. Ar tai politiniai susitarimai, ar tai medijų kampanijų, ar po to jos išpuola į savaitgalį ar ne į savaitgalį, tai yra atsitiktinumas. Šiandien, kai mes turime rinktis, dar papildomai Sausio 13-osios iniciatyva teikiama, ne šiaip kieno nors, bet Seimo Pirmininko, tai mes sakome: pasirinkime, rodykime alternatyvas ir būkime blaivūs pasirinkdami. Todėl aš turiu teisę Liberalų sąjūdžio vardu pristatyti tokią iniciatyvą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Laikas kaip ir ištiksėjo, bet leisime gal dar padirbėti A. Gedvilui. Tai jūs paklauskite.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų pripažinkite, kad tai yra kažkoks Seimo darbo laiko deginimas. Negi jūs, kaip buvęs aplinkos apsaugos ministras, nematote kokių nors kitų prioritetinių klausimų ir neturite ko pasiūlyti į opozicinę darbotvarkę? Man iš tikrųjų labai keista. Manau, bent jau šita sritis jums tikrai turėtų skaudėti ir aktualių klausimų tame sektoriuje tikrai yra. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Aidai, jūsų valia vienaip traktuoti, mano valia kitaip traktuoti. Bet aš tik priminsiu, kad prieš metus tas pats Liberalų sąjūdis, būdamas nuoseklus, siūlė Darbo kodekso pakeitimą, kad Gegužės 1-oji taptų darbo diena, o gyventojams, dirbantiesiems, būtų pridėta papildoma laisva diena prie jų atostogų sąskaitos. Kitaip tariant, ne valstybė pasakytų, kokias šventes švęsti, bet pats gyventojas galėtų pasirinkti, kada jam pasiimti atostogų, nes mes, kaip valstybė, iš aukšto čia, Seime, ateiname ir pasakome: jūs valstybės vardu dabar turėsite 14 darbo dienų paimti iš ekonomikos ir švęsti dėl to, kad mes, Seimas, manome. Prieš metus Liberalų sąjūdis siūlė Gegužės 1 dieną naikinti kaip šventinę dieną ir pridėti papildomą dieną prie atostogų. Šį kartą S. Skvernelis pasiūlė Sausio 13-ąją kaip ne darbo dieną, mes siūlome atsisakyti Gegužės 1-osios ir čia mes esame visiškai nuoseklūs.

PIRMININKĖ. Ačiū, Simonai. Dabar motyvai. Už – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip pranešėjas ir akcentavo, 1 ne darbo dienos atsisakymas yra gera alternatyva kai kuriems tikrai gyventojų nedžiuginantiems siūlomiems mokestiniams pakeitimams, tuo labiau kad tikrai Gegužės 1-osios švenčių tradicijų mes neturime, ta data yra tam tikra prasme diskredituota per sovietmetį ir neatsiranda tų tradicijų. Suprantu, socialdemokratai dirbtinai vaizduoja, kad jie švenčia, bet labai jau matosi tas dirbtinumas, nieko masiško iš to neišeina. Dėl to aš siūlau palaikyti ir kalbėti apie tai, kokių galbūt pačių nepopuliariausių mokestinių siūlymų galėtume ta proga atsisakyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Kaip jau ir minėjau, Utenoje atlikau apklausą, dalyvavo beveik 1,5 tūkst. žmonių, iš jų 73 % nori, kad Gegužės 1 diena liktų ne darbo diena. Pranešėjo argumentas, kad tokia diena Lietuvai kainuoja 300 mln. eurų ir nuo to priklauso mūsų mokesčiai. Aš nelabai tikėčiau, kad iš tų 73 % žmonių, kurie nori, kad liktų ta darbo diena, sužinoję, kad jinai bus ne darbo diena, kad dėl to sumažės Lietuvoje mokesčiai… Aš tikrai balsuosiu prieš, nes taip pasirinko didelė dalis apklaustų gyventojų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kadangi pateikimas dviejų projektų, galima suteikti žodį ir dėl kito projekto taip pat dėl motyvų. Tai prašau. V. Pranckietis. Ir po to motyvai prieš – A. Sysas. Ačiū.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Beje, dėl atmintinų dienų sąrašo, tai aš pirmasis ir buvau užsirašęs kalbėti, bet tokia tvarka.

Gerbiami kolegos, aš noriu truputį priminti istorijos. Paklausiau dirbtinio intelekto, kaip ši diena, Gegužės 1-oji, vadinosi 1980 metais. Cituoju: „Oficialiai buvo vadinama Tarptautine darbo žmonių solidarumo diena.“ (*Balsai salėje*) Ar galite patylėti? Ačiū. „Tai buvo viena svarbiausių švenčių Sovietų Sąjungoje. Šią dieną tradiciškai buvo rengiamos masinės eitynės, paradai, šūkiai, šlovinantys komunizmą, darbininkų klasę ir Komunistų partiją.“ Tai aš tą dieną tokią ir prisimenu, ir manau, kad tai yra tęstinis renginys šiandien, tai yra minėjimas tos dienos, kuri taip vadinosi, kaip jau aš čia sakiau. Bet aš, kaip studentas, galiu pasakyti, kad aš tą dieną prisimenu kaip kruviną dieną. Todėl, kad mums, kad galėtume neiti į demonstracijas, iš vakaro surengdavo kraujo donorystės dieną. Garbė tiems žmonėms, kurie duodavo kraują, tikėdamiesi, kad kam nors pagelbės, bet kai mums atsipirkti reikėjo krauju nuo demonstracijų, tai man ta diena visada buvo kruvina.

„Amerikos balsas“ po tam tikro laiko pranešė, kad Lietuvos žemės ūkio akademijos studentai nuo demonstracijų atsiperka krauju. Ir mums tą galimybę panaikino, ir tada varu varydavo. Nenueidavai į demonstraciją – atimdavo stipendiją. Taip aš prisimenu tą gerą, gražią, laisvą dieną, kuri, beje, bent jau kaimuose arba daugumoje ir miestų tapdavo tiktai bulviasodžio diena. Tai nesveikinu, bet sveikinu šią iniciatyvą, kad ji bus panaikinta ir galų gale bus padaryta tikra darbo diena. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomonę. Motyvai prieš – A. Sysas

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, nevarginsiu. Paprasčiausiai liberalams trūksta fantazijos, nes kiekvieną sesiją tas pats – pasiūlyti išbraukti Gegužės 1-ąją. Todėl siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Tai ir balsuokime, apsispręskime dėl ką tik pristatytų įstatymų projektų.

Užsiregistravo 66, balsavo 66: už – 23, prieš – 33, susilaikė 10. Nepritarta po pateikimo.

Ir kaip jau yra siūlymas, iš karto balsuojame dėl tobulinimo. Kas nori patobulinti, balsuoja už, kam gerai, kaip yra, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 65, balsavo 65: už – 25, prieš – 40. Dienos lieka tokios, kokios yra, kol kas atmesta. Dėl vedimo tvarkos – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ne dėl vedimo tvarkos, o gal čia replika po balsavimo. Šiaip klausydama argumentų jau kelintą kartą girdžiu tokį įdomų argumentą, kad štai padariau feisbuke apklausą ir gavau kažkokį rezultatą. Šiaip jau sociologija yra mokslas ir tam, kad iš to rezultato būtų galima daryti kokias nors išvadas, ta apklausa turėtų būti mažų mažiausiai reprezentatyvi.

O kitas pastebėjimas buvo, kad jūs pakurkite tada apklausą gal dėl gegužės 9-osios – gali būti, kad pats nustebsite dėl rezultatų.

16.53 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 3, 5, 7, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-350 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. Dėkui. Toliau judame pagal darbotvarkę. Darbotvarkės 2-12 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-350. Pranešėja – V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimus, kuriais drauge su frakcijos kolegomis siūlome panaikinti Pagalbinio apvaisinimo įstatyme dabar esantį ribojimą šiomis paslaugomis pasinaudoti nesusituokusioms poroms ar vienišoms moterims. Dabar galiojančiame įstatyme įtvirtinta, kad pagalbinis apvaisinimas gali būti atliekamas tik įstatymo nustatyta tvarka santuoką ar registruotą partnerystę sudariusiems asmenims. Toks teisinis reguliavimas neatitinka daugelio Europos valstybių praktikos, pagal kurią pagalbinio apvaisinimo procedūros užtikrinamos tiek nesusituokusioms poroms, tiek ir vienišoms besikreipiančioms moterims.

Dėl šios nuostatos praeitos kadencijos Seimo narių grupė kreipėsi į Konstitucinį Teismą ir balandžio 10 dienos nutarimu Konstitucinis Teismas konstatavo, kad įstatymo 5 straipsnio 3 dalis, tiek, kiek pagal ją teisę gauti pagalbinio apvaisinimo paslaugas turi tik santuoką ir registruotos partnerystės sutartis sudarę asmenys, pripažinta prieštaraujančia Konstitucijai. Todėl ir teikiame projektą, kuriuo siūlome taisyti diskriminacinę nuostatą ir sudaryti galimybę gydymą ir galimybę susilaukti vaikų poroms ar moterims suteikti kuo greičiau. Taip pat siūlome šiek tiek išplėsti galimybę taikyti vaisingumo išsaugojimo procedūras, paliekant gydytojų konsiliumui galimybę apsispręsti dėl jų poreikio.

Teisės departamentas teikia kelias pastabas, jos yra daugiausiai redakcinio pobūdžio, dėl terminų tikslumo. Jas pakoreguoti galėtų pagrindinis komitetas. Taip pat siūloma prašyti Vyriausybės išvados ir manyčiau, kad tai būtų tikslinga, bet, žinoma, mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, jūs, norėdama panaikinti diskriminaciją, mano vertinimu, išbraukėte iš Pagalbinio apvaisinimo įstatymo ne tik santuoką, bet ir jūsų irgi propaguojamą partnerystę, o siūlote nustatyti asmenis, kuriems, jų prašymu, teikiamas pagalbinis apvaisinimas ir vaisingumo išsaugojimo paslaugos. Pagalbinis apvaisinimas realiai skirtas tik moterims. Jūsų vadovaujama partija lyg ir tikrai deklaruoja ginanti žmogaus teises, tai kodėl jūs atmetate teisę būti tėvu vyrams? Ta teisė atmetama ir jie lieka tiktai donorais ir parašų davėjais pagal jūsų pasiūlytą įstatymo projektą. Mano vertinimu, tai menkinamas vyro vaidmuo, auginant ir auklėjant vaiką.

Antras dalykas, jūs atimate teisę iš vaiko pažinti tėvą ir augti pilnoje šeimoje, nes jau moksliškai tikrai yra įrodyta didžiausia įtaka ir nauda vaiko raidai, psichinei sveikatai, elementariausiai vaiko laimei turėti tėtį. Aš šį įstatymo projektą vertinu kaip tikrai labai egoistišką, feministišką ir net futuristinį.

Gal jūs atsimenate tokį 9 dešimtmečio lenkų filmą, 9 dešimtmečio pradžios, „Seksmisija“? Tai gal įkvėpta to filmo jūs parengėte tokį įstatymo projektą?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ne, gerbiama kolege, ne įkvėpta filmų parengiau šį projektą. Projektas iš tikrųjų yra gana siauras, jis atitinka Konstitucinio Teismo išaiškinimą ir tie terminai, kurie vartojami, įskaito tai, kad gali kreiptis ir vienišos moterys, ir poroje esantieji, bet santuokos ar partnerystės nesudariusios poros. Tai yra pasirinktas būtent kuo platesnis universalus terminas ir tai padarėme konsultuodamiesi su teisininkais.

Kitas dalykas, kalbant ne tik apie pagalbinio apvaisinimo procedūras, bet ir apie vaisingumo išsaugojimo procedūras, kurios yra aktualios ne tik moterims, dėl kurių kreipiasi ne tik moterys, bet ir vyrai, ir jauni žmonės, gali būti ir paaugliai, kurie serga retomis ligomis, kurie serga onkologinėmis ligomis, jie irgi kreipiasi dėl vaisingumo išsaugojimo. Tai manau, kad jūsų traktavimas visiškai neatitinka realybės, ir siūlau nematyti jokių užkoduotų pavojų.

O dėl to, kad mes mėginame neva iš kažko atimti galimybę turėti tėtį, tai vėlgi visiškai nesutinku su tokiu traktavimu. Puikiai žinote, kad Lietuvoje yra daug vienišų mamų, vienišų tėčių, kurie augina vaikus. Šiandieną apie 50 % santuokų, deja, išyra, ir mes tikrai negalime tvirtinti, kad vaikai, kurie auga su vieniša mama ar su vienišu tėčiu, yra būtinai nelaimingesni. Tai viena.

Antras dalykas. Tikrai ne santuokos liudijimas, įdėtas tėvų stalčiuje, užtikrina vaiko saugumą, laimę ir gerovę.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dar V. Rakutis norėjo klausti, bet jo salėje nematau. Tai tuo klausimai yra užbaigti. Dėkui už pristatymą.

Dėl motyvų, sekundėlę. Taigi, dėl motyvų už – B. Vėsaitė. Prašau.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, pagalbinis apvaisinimas yra medicininė paslauga ir moteriai dėl jos statuso, kad jinai nėra ištekėjusi, ar gyvena partnerystėje, ar yra vieniša, šitos paslaugos negalima suteikti. Tai yra tiesiog akivaizdi diskriminacija, ką pasakė ir Konstitucinis Teismas. Tiems, kurie prisiekė gerbti Konstituciją, o, aš manau, kiekvienas šioje salėje esantis tai darė, siūlau tiesiog gerbti šį Konstitucinio Teismo sprendimą ir palaikyti esamą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomonę. Dėl motyvų prieš – V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Aš siūlyčiau pažiūrėti rimtai į šitą klausimą, jis nėra eilinis. Pagalbinis apvaisinimas yra medicininė paslauga, bet turėti vaikų nėra užgaida. Vaikas yra atskiras moralės subjektas ir žmogus. Dabartinis teisinis reguliavimas remiasi būtent vaiko geriausių interesų perspektyva. Turbūt yra sutarimas, kad vaikui yra geriausia augti pilnoje šeimoje, su tėvu ir motina. Gyvenime nuolatos būna įvairiausių aplinkybių, kurios atima iš konkrečių vaikų šias galimybes: išeina tėvai, įvyksta žūtys, įvyksta skyrybos, visko atsitinka, bet nė vienu iš tų atvejų nebūna iš anksto numatyta ir suplanuota, kad tas vaikas turėtų tik vieną iš tėvų. Tai nebūna užprogramuota.

Dabar siūlymas, kad vienišos moterys galėtų (nes nori) atlikti šitą procedūrą ir turėti vaikų, kurie, iš anksto aišku, augs tik su vienu iš tėvų, būtent ir sukurtų tokią situaciją – vaiko geriausias interesas turėti pilną šeimą, du tėvus, iš anksto būtų nubrauktas kaip negalimas. To nereikia sukurti.

Aš kiek geriau suprantu situaciją tų porų, kurios norėtų šios paslaugos, bet nenori susituokti. Bet mes tuomet visiškai nepagrįstai sudedame į vieną projektą abu šiuos atvejus – nesusituokusių porų ir vienišų moterų. Būtų teisinga atskirti ir kalbėti apie juos atskirai. Net ir nesusituokusioms poroms vis dėlto reikėtų sąžiningai sau atsakyti į klausimą. Vaiko auginimas yra milžiniškas viso gyvenimo įsipareigojimas. Jei tu nori prisiimti tokį įsipareigojimą, valstybė iš tavęs reikalauja ne tokio didelio dalyko – susituokti. Tai nėra religinis klausimas. Galima rinktis civilinę arba bažnytinę santuoką. Šiuos pasirinkimus padaryti galima, nes sociologija gana aiškiai rodo: santuokinė šeima yra stabilesnė, o vaikui stabilioje aplinkoje augti yra geriau. Siūlyčiau nekurti labai rizikingų ir nestabilių situacijų, žiūrėti vis dar vaiko geriausių interesų ir atmesti šitą siūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomonę. Apsisprendžiame balsuodami dėl Pagalbinio apvaisinimo įstatymo. Balsuojame.

Užsiregistravo 58, balsavo 58: už – 33, prieš – 17, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti šių metų birželio 17 dieną. Tokiam sprendimui pritariame. Dėl šio klausimo apsisprendėme.

17.03 val.

Civilinio kodekso 3.188 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-347, Notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-348 (*pateikimas*)

Paskutinis darbotvarkės 2-13 klausimas – Civilinio kodekso 3.188 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-347. Ir kartu lydimasis Notariato įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.188 straipsnio pakeitimo ir Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus. Projektai parengti diskutuojant su mano patarėja, kuri ilgą laiką gynė vaiko teises teismuose ir dešimtimis atvejų susidūrė su skirtingu traktavimu. Šis reglamentavimas akivaizdžiai pažeidžia ne tik vaiko teises ir interesus, teisėkūros principus, lemia didelį teisinį neapibrėžtumą, bet ir apsunkina globėjų (rūpintojų) kaip nepilnamečių atstovų pagal įstatymą pareigų vykdymą, todėl teisės akto projektas yra aktualus ir būtinas.

Pažymėtina, kad šiuo metu teisinis reguliavimas dėl sandorių, susijusių su nepilnamečio vaiko turtu, vaiko globėjo (rūpintojo) atžvilgiu iki galo nėra aiškus. Dalis teisininkų laikosi pozicijos, kad globėjas ir rūpintojas, siekiantis sudaryti sandorį, susijusį su nepilnamečio vaiko turtu, turi vadovautis Trečiosios knygos 244 straipsnio nuostatomis, o kiti akcentuoja Trečiosios knygos 188 straipsnį. Dėl Teisės departamento išvadų galiu patikinti, kad ne viskas ten parašyta taip, kaip yra. Rėmėmės ne 2021 metų, o 2024 metų rekomendacijomis ir Trečiosios knygos 244 straipsnis apima tikrai ne visus atvejus, numatytus Trečiosios knygos 188 straipsnio 1 dalyje. Atsakysiu, kolegos, į jūsų klausimus dėl ką tik pristatyto projekto.

PIRMININKĖ. Ačiū už glaudų ir išsamų pristatymą. Nori paklausti kolegė R. Janušonienė.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū pranešėjui. Aš norėjau paklausti trupučiuką. Gal žinoma, kiek bylų, nes suprantu, kad dažniausiai tokių klausimų iškyla po to, kai šitie vaikai tampa pilnamečiais? Gal žinote, kiek tokių teisminių procesų prieš globėjus yra daroma?

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū jums už klausimą, tačiau tikrai neatsakysiu. Aš kalbu apie tuos procesus, kurie žinomi dėl to, kad asmeniškai tuose procesuose dalyvavo patarėja ir girdėjo apie tokius procesus. Jie iš tikrųjų vilkina, įvelka į biurokratiją ir yra ydingi mūsų teisės sistemai. Šiuo atveju siekiame besąlyginio teisinio aiškumo principo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Daugiau nėra norinčių paklausti. Kadangi dėl motyvų nėra užsirašiusių nei už, nei prieš, tai gal bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje*) Galime. Puiku. Šita tokia konstruktyvia, draugiška gaida galima ir užbaigti.

Siūlomas pagrindinis komitetas dėl abiejų projektų yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o siūloma svarstyti birželio 19 dieną. Toksai būtų Seimo sprendimas šiuo paskutiniu klausimu.

Dabar priartėjome prie finalo. Registruojamės.

Užsiregistravo 53 Seimo nariai. Balandžio 29 dienos vakarinį posėdį baigėme. (*Gongas*) Gero vakaro!

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 39
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 6 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pavaduotojos V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir O. LEIPUTĖ

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradėsime rytinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 70 Seimo narių. Tikiuosi, kad vėliau dar mūsų gretos pagausės.

10.01 val.

Trišalės tarybos 30 metų veiklos sukakties paminėjimas

Šiandien, prieš pradėdami mūsų įprastą darbotvarkę, turime galimybę paminėti tikrai labai svarbią datą – 30 metų Trišalės tarybos veiklos sukaktį. Per tą laikotarpį (man atrodo, kad dauguma iš mūsų sutiksite) Trišalė taryba tapo tokiu socialinio dialogo tarp darbdavių, valstybės ir verslo, profesinių sąjungų pavyzdžiu, kada daugybė sprendimų, kurie paliečia faktiškai visus dirbančiuosius, verslą, valstybės institucijas, yra derinami, ieškoma sprendimų, ieškoma kompromisų ir, kas labai džiugu, dažniausiai jie yra tenai randami. Minint 30-mečio veiklos sukaktį, noriu pirmiausia pakviesti į tribūną socialinės apsaugos ir darbo ministrę I. Ruginienę.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Ingos Ruginienės kalba

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos Seimo nariai, vakar minėjome ypatingą progą – Lietuvos trišalės tarybos 30-metį. Tai toks formatas, kuris leidžia trims pusėms – verslui, darbuotojams ir Vyriausybei – keistis informacija, pristatyti savo matymus, vizijas, derėtis dėl visuomenei svarbių ir jautrių klausimų bei ieškoti visiems priimtinų sprendimų. Čia kasmet tariamasi dėl minimaliosios algos dydžio, ieškoma sprendimų dėl darbo sąlygų, sprendžiami gyventojų užimtumo, darbuotojų saugos, nelegalaus darbo, mokesčių sistemos, sveikatos apsaugos ir kiti darbuotojams bei darbdaviams aktualūs klausimai. Taigi Trišalei tarybai svarbu tarimasis, tarimosi kultūra, kurią mes, Seimo nariai, turėtume gerbti ir skatinti.

Suprantama, verslo ir darbuotojų interesai skiriasi dažnai iš esmės, neretai sutarimo rasti taip ir nepavyksta, tačiau istorija rodo, jog kompromisai įmanomi. Pastaruoju metu svarbiausi iš jų – profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovų susitarimas dėl minimaliosios mėnesinės algos nustatymo formulės bei po ilgų derybų priimtos esminės darbo santykių reglamentavimo pataisos, virtusios naujuoju Darbo kodeksu. Negalima nepaminėti, jog tada, 2016 metais, Seimas neatsižvelgė į darbdavių ir profesinių sąjungų sunkiai pasiektą susitarimą dėl Darbo kodekso pakeitimų Trišalėje taryboje, dėl ko kilo darbuotojų protestai. Pamoka buvo išmokta ir socialiniai partneriai gavo dar vieną progą susitarti dėl koreguotinų Darbo kodekso pakeitimų. Taip pat paminėtinas socialinių partnerių susitelkimas per COVID-19 pandemiją, kai Trišalėje taryboje buvo svarstomos įvairios pagalbos priemonės darbuotojams ir verslui.

Vyriausybės vaidmuo Trišalėje taryboje taip pat yra labai svarbus. Kiekviena valdančioji dauguma turi pareigą vykdyti tuos pažadus, už kuriuos balsavo Lietuvos piliečiai. Vyriausybės į Trišalę tarybą atnešti planai ir projektai turi pereiti darbdavių ir profesinių sąjungų filtrą. Vienu atveju jie būna palankesni verslui, kitu atveju – darbuotojams, o tvariausi sprendimai, žinoma, būna tie, dėl kurių susitaria visos trys pusės. Todėl mes, Seimo nariai, turėtume gerbti Trišalėje

taryboje dažnai sunkiai priimtus susitarimus, patinka mums ar ne, ir tokiu būdu palaikyti bei skatinti tarimosi kultūrą, juolab kad darbo rinkoje vykstančios transformacijos, iššūkiai – skaitmenizavimas, automatizavimas, naujos technologijos, klimato kaita, demografiniai pokyčiai – reikalauja įvairių inovatyvių sprendimų ir susitarimai įgauna vis didesnę svarbą. Tačiau kolektyvinių sutarčių Lietuvoje, ypač privačiame sektoriuje, lyginant su kitomis Europos Sąjungos šalimis, turime gerokai per mažai ir darbuotojai dar daug kur jaučiasi gana pažeidžiami. Profesinės sąjungos čia ir toliau turi dėti pastangas organizuodamos darbuotojus ir gindamos jų teises, o verslo savininkai savo ruožtu turėtų daugiau investuoti į darbuotojus, jų gerovę, susitarimų kultūrą darbovietėse.

Prieš 30 metų pasirašytame Vyriausybės ir profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų susitarime dėl trišalės partnerystės kaip vienas iš jo tikslų įvardijama ir visuomenės santarvė. Tai ypač aktualu dabar, kai geopolitinė padėtis šalyje yra įtempta. Labai sveikintinos mūsų visų pastangos kuo daugiau dėmesio skirti gynybai, gyventojų saugumui užtikrinti, tačiau šiame kontekste labai svarbu, kad visi mūsų piliečiai pirmiausiai jaustųsi socialiai saugiai kasdieniniame gyvenime. Ten, kur didelė pajamų nelygybė, socialinė atskirtis, žmonės jaučia neteisybę ir nusivylimą, juos lengviau išprovokuoti įvairiomis kartais ir šaliai kenksmingomis iniciatyvomis. Todėl socialinio teisingumo ir socialinio saugumo mūsų piliečiams užtikrinimas taip pat turėtų išlikti prioritetu. Trišalė taryba yra ta platforma, kurioje galėjome ir galime toliau spręsti svarbius klausimus, iškylančius mūsų visuomenėje.

Taip pat noriu pabrėžti, jog labai svarbu, kad socialinė partnerystė tarp darbdavių, Vyriausybės ir profesinių sąjungų atstovų būtų lygiavertė, nes tik tada visos pusės prisiims atsakomybę už padarytus sprendimus. Deja, ne paslaptis, kad darbuotojai derybose yra silpnesnioji pusė, todėl neturėtume bijoti suteikti jiems šiek tiek galios, palengvindami teisę streikuoti, nes tai yra pagrindinis profesinių sąjungų įrankis, šalia politinio ir finansinio kitų socialinių partnerių svorio. Statistika rodo, kad aukščiausias gyvenimo lygis, konkurencingumas ir gyvenimo kokybė kaip tik yra tose šalyse, kur veikia stiprios profesinės sąjungos. Geriausias to pavyzdys – Skandinavijos valstybės.

Įkurta 1995 metais, Trišalė taryba turėjo ambicingą viziją – kurti geresnę darbo aplinką, skatinti socialinius ir ekonominius pokyčius, užtikrinti darbuotojų teisių apsaugą ir skatinti socialinės atskirties mažinimą. Šie tikslai neabejotinai yra aktualūs ir šiandien, todėl Trišalei tarybai, kuri per šiuos tris dešimtmečius tapo darbdavių, darbuotojų ir valstybės atstovų bendradarbiavimo simboliu, galima tik palinkėti stiprinti dialogą, ieškoti naujų bendradarbiavimo formų ir įtraukti į diskusijas vis daugiau suinteresuotų šalių. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai ministrei. Toliau noriu pakviesti kalbėti K. Krupavičienę, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkę.

Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės Kristinos Krupavičienės kalba

K. KRUPAVIČIENĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiama ministre, gerbiami Seimo nariai, prieš 35 metus, Lietuvai sudėtingu istorijos etapu, buvo įžiebta vilties kibirkštis: susibūrėme mes, darbuotojai, į nepriklausomas profesines sąjungas, siekdami bendro tikslo – geresnių darbo sąlygų, socialinio teisingumo ir oraus gyvenimo. Lietuvos darbininkų sąjunga, dabartinė Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, įsikūrė kaip Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dalis, kai iki nepriklausomybės dar laukė ne vienas žingsnis. Mūsų priešai gamyklų žmones siekė įbauginti ir nuteikti prieš laisvės kelią. Negalėjome leisti komunistams kalbėti visų darbininkų balsu. Visada atsimename Lietuvos darbininkų sąjungos pirmojo pirmininko, Nepriklausomybės Akto signataro K. Uokos asmenybę ir savo ištakas.

Per šiuos metus nuėjome ilgą kelią. Buvome liudininkai ir dalyviai didžiųjų pokyčių, kurie formavo mūsų šalį. Profsąjungos visada buvo ten, kur jų reikėjo: gynėme darbuotojų teises, kovojome už socialinę apsaugą, dalyvavome kuriant naują darbo santykių sistemą. Dar nepamiršome,

ko ėjome į pirmus mitingus. Nepaprastai vertiname Atkuriamojo Seimo sukurtą ir priimtą Profesinių sąjungų įstatymą, kuris padėjo pagrindą organizuoti nepriklausomas profsąjungas. Po poros metų prie to paties Seimo teko statyti palapinių miestelį ir 2 savaites reikalauti, kad šalies pramonė nebūtų žlugdoma. Netrukus atėjo ir tie metai, kai kelių dolerių dydžio atlyginimai vėluos po kelis mėnesius, bankrutuojančios įmonės be pragyvenimo šaltinio paliks tūkstančius šeimų, besiglaudžiančių šaltuose namuose. Nestovėdamos nuošalyje profesinės sąjungos pasiekė, kad būtų sukurtas Garantinis fondas, teikiantis paramą likusiems be darbo ir be atlyginimų, o dirbantieji pradėti drausti nuo nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų, pradėjo veikti nedarbo draudimas.

Šiandien galima pagrįstai didžiuotis pastangomis įsteigti Trišalę tarybą. Dabar turime ilgametę socialinio dialogo praktiką, kuomet minimaliojo atlyginimo už darbą dydį ir kitus dirbantiesiems svarbius klausimus prie vieno stalo aptariame su darbdaviais ir valdžia. Kokybiškam socialiniam dialogui labai svarbu socialinių partnerių organizacijų stiprybė, gebėjimai, žinios ieškoti geriausių, objektyvių sprendimų Lietuvai, nes labai dažnai sprendimai priimami naudai to, kas sugeba būti stipresnis savo interesų lobistas.

Darbdavių organizacijos turi lobistus, nuomonių formuotojus, ekspertus, Laisvosios rinkos institutą, leidinį „Verslo žinios“ ir kitas finansines galimybes. Tačiau profesinės sąjungos turi išsilaikyti tik iš nario mokesčio, kai darbuotojams nuolat reikalinga teisinė pagalba, jos turi dalyvauti ir nuolat teikti daugybę klausimų, kai ekspertams išlaikyti, viešiesiems ryšiams neturi lėšų. Todėl dažnai profesinių sąjungų nuomonės negirdime.

Trišalė taryba kaip institucija per 30 metų išgyveno daug pokyčių: vienu metu jos įtaka buvo svarbesnė, kitu metu – silpnesnė. Profsąjungų nuomone, Trišalės tarybos sekretoriato panaikinimas ir perkėlimas į SADM'o skyrių padarė Trišalę tarybą beveik nematomą. Sprendimų viešinimai, ryšiai su visuomene sumenko. Suprantama, kad valstybėje taupomos lėšos, bet kodėl to instituto, kuris yra demokratijos, pilietinės visuomenės interesų pusiausvyra, sąskaita?

Norisi, kad socialinis dialogas stiprėtų ir kad būtų pasirašyta daugiau kolektyvinių sutarčių privataus kapitalo įmonėse, kaip yra Skandinavijos šalyse, Italijoje, Austrijoje. Darbdaviai, įmonių vadovai vis dar nemato prasmės, dėl ko turi tartis su darbuotojais, kodėl turi derinti darbo sąlygas, darbo užmokesčio dydį, ir tai mūsų silpnoji socialinio dialogo pusė. Todėl ne be pagrindo buvo priimta direktyva dėl minimaliojo darbo užmokesčio, joje aiškiai nurodomi tikslai, kurių turime siekti. Tai minimaliosios algos ir vidutinio darbo užmokesčio santykis – 50 % ir iki 80 % – dirbančiųjų kolektyvinėmis sutartimis.

Todėl profesinės sąjungos siūlo skatinti darbdavius, kurie yra socialiai atsakingi, pasirašę kolektyvines sutartis ir skatina partnerystę. Tokios įmonės turi turėti pirmumo teisę laimėti viešuosius pirkimus. Viešuosiuose pirkimuose – 9 mlrd. eurų. Tai milžiniški pinigai, iš kurių didžiausią naudą dažnai gauna nesąžiningi rangovai. Sveikintina iniciatyva Seimo nario T. Tomilino, parengusio Socialinio dialogo skatinimo įstatymo projektą, todėl kviečiame jį svarstyti, ieškoti pridėtinės vertės.

Aiškiai matome, kaip keičiasi pasaulis. Šiuolaikinė darbo rinka – stovinti ties demografinės krizės bedugne su skaitmenizacijos parašiutu, kuris gali išsiskleisti ne visiems. Matome, kaip kompiuteriai, dirbtinis intelektas keičia žmones, palikdami juos be darbo, kelia profsąjungoms naujų iššūkių. Neišvengiamai profesinė sąjunga turi būti dar aktyvesnė, vieningesnė ir inovatyvesnė.

Neturime kito pasirinkimo, kaip tik ateinančiais metais siekti dar labiau stiprinti solidarumo jausmą tarp darbuotojų, skatinti dialogą su darbdaviais ir valstybės institucijomis, kovoti už skaidrų ir teisingą darbo užmokestį, saugių darbo sąlygų užtikrinimą.

Noriu padėkoti Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininkui (jums) ir Seimo Pirmininkui S. Skverneliui, tuometiniam ministrui L. Kukuraičiui už socialinio dialogo proveržį, kai buvo pasirašytas pirmas nacionalinis ministrų susitarimas dėl šakinių kolektyvinių sutarčių. Nacionalinė kolektyvinė sutartis, šakiniai susitarimai ženkliai pagerino viešojo sektoriaus darbuotojų padėtį. Džiaugiamės už juos.

Noriu padėkoti buvusiam socialinės apsaugos ir darbo ministrui V. Šilinskui už socialinio dialogo palaikymą, tradicijų tęstinumą; jo komandai, su kuria teko daug diskutuoti dėl valstybės tarnybos reformos, spręsti užsitęsusio „Vilniaus viešojo transporto“ streiko klausimus, kur socialinis dialogas patyrė fiasko, ir ne dėl profsąjungų kaltės. Gerai išmokome streiko dėl sostinės viešojo transporto pamokas. Reikia laukti kelerius metus, kad gautum teismo leidimą streikuoti, vadinasi, tokia teisė yra suvaržyta.

Matome, kaip privatus verslas dar nepasitiki profesinėmis sąjungomis, nors turime ir gerų bendradarbiavimo pavyzdžių. Kai kuriems darbdaviams lengviau dangstytis socialinės atsakomybės lozungais, pažadėti sporto klubo narystę ar padėti biure kelis sėdmaišius. Naujieji vadovai tokias madas atneša ir į valstybės valdomas transporto, energetikos bei kitas visuomenei jautrias sritis. Regionuose vietos politikai sėkmingai blokuoja profesinių sąjungų veiklą. Beveik neliko socialinio dialogo savivaldybėse ar kai kurios Marijos virto kunigaikštystėmis. Kai klausome savo narių iš švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų, taip ir lieka neatsakytas klausimas: ar sisteminė reforma kada nors pasibaigs, ar priešingai – nuolatiniai pagerinimai, pataisymai, optimizavimai nesunaikins to, kas liko iš buvusios sistemos? Ar turėsime sveikatos apsaugą visiems Lietuvos piliečiams, ar tik tiems, kas turi pinigų? Ar visi mūsų vaikai turės galimybę mokytis, ar tik vaikai tų tėvų, kurie sugebės sumokėti virš 1 tūkst. eurų mėnesiui už mokymą? Nežadame nuolat nuolankiai tylėti.

Iš karto po pasaulinės kovido pandemijos sukeltų suvaržymų dabar išgyvename žiaurų karą mūsų kaimynystėje. Rėmėme kolegas Ukrainoje tiek, kiek leido mūsų galimybės. „Solidarumas“ jau trečius metus apgyvendino pabėgėlius mūsų poilsio namuose Palangoje, siuntėme paramą pinigais ir maistu, kartu su Krikščionių profsąjunga organizavome akciją „Už susitelkimą bei vienybę siekiant taikos“. Tikime Lietuvos ateitimi ir tuo, kad kursime XXI amžiaus Lietuvą – demokratinę, socialiai orientuotą rinkos ekonomiką, kurioje bus gerbiamos darbuotojų teisės, socialinis dialogas, augs atlyginimai ir pensijos, taip pat ir išlaidos socialinei apsaugai, švietimui, sveikatos apsaugai.

Dėkoju socialinės apsaugos ir darbo ministrei I. Ruginienei už iniciatyvas keisti Darbo kodeksą, II pensijų pakopos reformą. Mūsų dar laukia derybos dėl pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo.

Dėkoju jums, gerbiami Seimo nariai, dėkoju mūsų socialiniams partneriams darbdaviams už bendradarbiavimą ir visuomenei už paramą skiriant profsąjungai 0,6 % GPM. Tegul šitas 30-mečio Trišalės tarybos įkūrimo minėjimas mus įkvepia ir toliau dirbti kartu siekiant bendrų tikslų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. (*Plojimai*) Norėčiau pakviesti į tribūną R. Skyrienę, asociacijos „Investors' Forum“ vykdomąją direktorę.

Asociacijos „Investors' Forum“ vykdomosios direktorės Rūtos Skyrienės kalba

R. SKYRIENĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės atstovai, socialiniai partneriai, kolegos, esu pirmą kartą šitoje salėje, o ypač šitoje tribūnoje. Ruošiuosi į pensiją, galvoju, gal reikėjo į Seimą ruoštis, būtų visai įdomi patirtis.

Pradėdama savo kalbą noriu pasidalinti vienu asmenišku prisiminimu. 2016 metai, asociacija „Investors' Forum“ dalyvauja derybose dėl naujojo Darbo kodekso, atmosfera įkaitusi. Pamenu tą jausmą: atrodė, kad nieko čia nebus, kad darbdaviai, darbuotojai, valdžia stovi skirtingose barikadų pusėse, kalba skirtingomis kalbomis ir susitarti tiesiog neįmanoma. Tvyrojo toks įspūdis, kad čia ne dialogas, o pozicijų karas, bet mes susitarėme. Po ilgų sudėtingų diskusijų ieškant kompromisų – kartais skausmingai nusileidžiant, kartais tvirtai laikantis savo pozicijos – Darbo kodeksas buvo priimtas. Jis galbūt netenkino visų šimtu procentų, juk kompromisai tuo ir pasižymi, kad paprastai visi lieka šiek tiek nepatenkinti, bet tai įrodymas, kad net ir, atrodytų, beviltiškose situacijose dialogas yra įmanomas ir duoda rezultatų. Tai vienas svarbiausių dalykų, kuriuos supratau dirbdama Trišalėje taryboje.

Vis dėlto kodėl tas kelias į susitarimą buvo ir dažnai tebėra toks sudėtingas? Manau, viena iš priežasčių – vis dar gajus nepasitikėjimas vienas kitu, tam tikras susvetimėjimas mūsų visuomenėje. Svarstau, galbūt tai – ir 50 metų trukusios okupacijos palikimas, kaip rašė profesorė D. Gailienė savo knygoje „Ką jie mums padarė“. Istorinės traumos palieka gilius pėdsakus kolektyvinėje sąmonėje ir formuoja nepasitikėjimą ne tik valdžia, bet ir vienas kitu. Mums vis dar sunku patikėti, kad kita pusė turi gerų ketinimų, kad jos tikslai nebūtinai yra priešiški mūsiškiams. Bet gal tai ne tik mūsų posovietinės visuomenės bruožas? Psichologai kalba apie vadinamąjį negatyvumo šališkumą – polinkį labiau kreipti dėmesį į neigiamą informaciją, grėsmes, problemas, o ne į teigiamus dalykus ar galimybes.

Paimkime pavyzdį apie lėktuvus – tūkstančiai lėktuvų sėkmingai nuskrenda, tačiau vienas nesėkmingai pasibaigęs skrydis, katastrofa, tampa pasauline tragedija. Panašiai ir socialiniame dialoge – kartais užtenka vieno blogo pavyzdžio, vieno nesąžiningo darbdavio ar neadekvačių profsąjungos reikalavimų, kad šešėlis kristų visiems. Tada kuriame taisykles, įstatymus, galvodami apie tą vieną blogietį, kurį būtina pažaboti, bet nekuriame aplinkos, kuri skatintų ir įgalintų daugumą – tuos, kurie nori ir gali dirbti sąžiningai ir efektyviai.

Kartu su negatyvumo šališkumu ateina ir toks nulinės sumos žaidimo mąstymas – tai įsitikinimas, kad vienos pusės laimėjimas neišvengiamai reiškia kitos pusės pralaimėjimą. Jei laimi verslas – kenčia darbuotojai, jei išlošia darbuotojas – pralaimi verslas, jei valstybė surenka daugiau mokesčių – kas nors būtinai turi nuskursti. Toks požiūris iš esmės užkerta kelią ieškoti sprendimų, kurie būtų naudingi visuomenei. Tačiau 30 metų Trišalės tarybos veiklos rodo, kad šiuos mąstymo stereotipus galime įveikti. Per šiuos dešimtmečius Trišalėje taryboje buvo pasiekti tikrai svarbūs susitarimai. Tas pats Darbo kodeksas, nors ir kėlęs daug diskusijų, yra veikiančio dialogo pavyzdys. Buvo sutarta dėl minimaliosios mėnesinės algos nustatymo formulės, nors šiandien dėl jos vėl kyla diskusijų. Pats sutarimo faktas buvo svarbus žingsnis – buvo deramasi dėl nedarbo socialinio draudimo, užimtumo didinimo ir daugeliu kitų klausimų. Kiekvienas toks susitarimas, net jei ir netobulas, yra įrodymas, kad socialinis dialogas Lietuvoje vyksta ir duoda apčiuopiamų rezultatų.

Kaip asociacijos „Investors' Forum“ atstovė noriu pabrėžti ir mūsų vaidmenį šiame dialoge. Nors investuotojų kelias į Tarybą nebuvo lengvas, ilgai nebuvome priimti, šiandien atstovaujame didžiausiems užsienio ir Lietuvos investuotojams. Ir įdomus faktas – mūsų asociaciją turbūt vienija daugiausia įmonių, kurios turi profesines sąjungas ar darbo tarybas, tai yra labiausiai *union'izuota* asociacija, turbūt trečdalis mūsų narių turi tokias institucijas. Tai rodo, kad modernus, atsakingas verslas nebijo dialogo su darbuotojais – atvirkščiai, mato jo vertę. Mes ateiname į tarybą ne kovoti, o kalbėtis ir ieškoti sprendimų. Kokia gi ta siekiamybė, kokia turėtų būti socialinio dialogo ateitis? Manau, reikia pereiti nuo konfrontacijos ir kompromisų paieškos prie tikros partnerystės ir prie „visi laimi“ principo. Turime suprasti, kad nesame priešai, o tos pačios valstybės kūrėjai, siekiantys bendro tikslo, klestinčios Lietuvos.

Įsivaizduokite darnią šeimą. Ji veikia ne tada, kai vienas partneris bando nugalėti kitą ar gauti naudos kito sąskaita, – ji klesti tada, kai abu partneriai tariasi ir priima sprendimus, galvodami apie visos šeimos gerovę. Kai suprantama, kad, jei gerai bus šeimai, gerai bus ir kiekvienam jos nariui. Lygiai taip pat ir valstybėje: kai sekasi verslui, kai jis gali investuoti, kai jis gali kurti gerai apmokamas darbo vietas, laimi darbuotojai. Kai darbuotojai yra patenkinti, motyvuoti ir produktyvūs, laimi verslas. O kai verslas ir darbuotojai dirba efektyviai, laimi valstybė, gaudama daugiau mokesčių ir galėdama užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas. Tai nėra nulinės sumos žaidimas, tai yra sistema, kurioje visi galime ir privalome laimėti kartu.

Gerbiamieji kolegos, baigdama noriu pasidalinti gal kiek eretiška vizija. Tikiu, kad ateis laikas, kai Trišalės tarybos tiesiog neliks, ji taps vienašalė. Ne todėl, kad viena pusė nugalės kitas, o todėl, kad visos trys pusės: darbdaviai, darbuotojai ir valstybė, pradės mąstyti ir veikti kaip viena, kaip partneriai, kalbantys vienu balsu ir siekiantys bendro tikslo – stiprios ir klestinčios Lietuvos. Sveikindama Trišalę tarybą su gražiu 30 metų jubiliejumi, būtent šio mąstysenos pokyčio, šio judėjimo link tikros partnerystės visiems mums ir linkiu. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai R. Skyrienei. Tie palinkėjimai ieškoti dialogo ir kompromiso labai prasmingi. Čia ir mums tinka: tarp pozicijos, opozicijos ir mūsų piliečių surasti geriausią sprendimą.

Prieš tvirtinant darbotvarkę, noriu pasveikinti šiandien į Seimą atvykusius Utenos apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos pareigūnus. Sveikiname jus. (*Plojimai*)

Ir taip pat turime mūsų kolegos (na, jubiliejumi to nepavadinčiau) gražų gimtadienį. R. Puchovičiau, prašom. (*Plojimai*)

10.28 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Grįžkime į realybę, į savo darbotvarkę, kurią šiandien reikia patvirtinti. Kokių būtų siūlymų dėl darbotvarkės? Prašau, gerbiamas T. Barauskai.

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, siūlau išbraukti iš darbotvarkės 1-13 ir 1-14 klausimus, kol bus apsvarstytas 1-12 klausimas.

PIRMININKAS. Dabar nemačiau, kas atėjo pirmiau, ar Ligita, ar kolega Jurgis. Sako Ligita: „Aš“. Suteiksiu jums galimybę paklausti, pasiūlyti. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labas rytas. Frakcijos vardu prašome išbraukti iš šios dienos darbotvarkės Šeimos stiprinimo įstatymo pakeitimus, tai yra darbotvarkės 2-15 klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nežinau, kokie čia, kaip įprasta pas jus sakyti, susitarimai apačiose lėmė, kad Pridėtinės vertės mokesčių projektai vėl yra darbotvarkėje, nors neseniai mes juos buvome Seimo balsavimu išbraukę. Tai yra projektai, mažinantys biudžeto įplaukas, ir labai keista, kad juos siūloma svarstyti dar nepateikus Vyriausybės pagrindinio mokesčių paketo, kuris parodytų, kiek tų papildomų įplaukų mes galime turėti. Aš siūlau visus juos išbraukti. Atrodo, nuo darbotvarkės 2-9 klausimo. Visi mažina įplaukas.

PIRMININKAS. Ačiū. Girdėjome pasiūlymą. Kolega S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Norėčiau atkreipti dėmesį. Jau kelintą posėdį darbotvarkėje lyg ir iš vakaro yra numatyta, kad, pavyzdžiui, švietimo ministrė turės Vyriausybės pusvalandį, dabar ponas energetikos ministras Ž. Vaičiūnas turėjo irgi aplankyti Seimą, bet po to kažkaip dingsta tie klausimai. Būtų gerai turėti ministrus ir taip neišbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Aš tikrai pritariu. Galimybė ministrams pusvalandį turėti Seimo tribūną ir išdėstyti savo mintis, prioritetus, lūkesčius tikrai yra svarbi, bet, matyt, dėl darbotvarkių koreguojama.

Kolega V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Atsimenu, kalbėjome, kad nebus darbotvarkės 2-13 klausimo, bet, aš žiūriu, sistemoje vis dar yra. Paties teikėjo prašymas buvo išbraukti jį. Toks buvo sutarimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ne, nebuvo dėl 2-13 klausimo.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Dėl 2-13 klausimo aš pats kalbėjau. (*Balsai salėje*) Kaip? Darbotvarkės 2-13 klausimas. (*Balsas salėje*) Seniūnų sueigoje, taip, dėl 2-13 klausimo buvo.

PIRMININKAS. Tuomet pasitikslinsime. Ačiū.

Kolega E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, dėl darbotvarkės ir frakcijos vardu, ir, sakyčiau, platesnio parlamentarų rato įgaliotas.

Darbotvarkės 2-14 klausimas – projektas Nr. XVP-151, atrodo, projektas Nr. XVP-161, dėl statuso panaikinimo. Argumentuoti visada reikia. Klausykite, dabar mes esame tapę normalia valstybe, kai, 1990 m. kovo 11 d. atkūrus nepriklausomybę, valstybė turėjo vadovą. Geras, blogas – ne apie tai kalba. Patinka, nepatinka – ne apie tai kalba. Bet iki tol mes gyvenome kaip valstybė, kuri turėjo, sakoma, kolektyvinį valdymo organą – Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumą iš 13

narių. Žinote jūs tuos valstybės vadovus? Šiandien priėmus tą nutarimą dėl valstybės vadovo statuso atėmimo, Lietuvos Respublika nuo 1990 metų iki 1993 metų, kai buvo išrinktas A. M. Brazauskas, liktų valstybe su kolektyviniu valdymo organu – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumu. Išvardinkite šitų valstybės vadovų pavardes. Aš išvardinsiu, nes aš buvau tų įvykių narys.

PIRMININKAS. Mielas kolega, argumentai yra, jūs siūlote… Koks jūsų pasiūlymas?

E. GENTVILAS (*LSF*). Išbraukti šį klausimą iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu ir daugiau dar prašote, kaip suprantu? Frakcijos vardu, kaip suprantu? Taip.

Gerbiamas R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš norėčiau pasakyti, kad šio klausimo nė nebūtų, jeigu prieš trejus metus Seimas nebūtų sugalvojęs perrašyti istorijos, panašiai kaip štai šioje Dž. Orvelo knygoje…

PIRMININKAS. Jūs siūlote išbraukti?

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ne, aš siūlau palikti.

PIRMININKAS. Tai jis yra paliktas dabar. Apsispręsime.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas Viktorai, atrodo, visi Seniūnų sueigoje buvome, bet dėl 1-13 klausimo, mane patikino, tokio siūlymo nebuvo. Mes tiesiog… Darbotvarkės 2-13 klausimas. Aš gal neatidžiai klausiau.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Dėl 2-13 klausimo buvo. Jūs dar pasakėte: ai, čia vis tiek įstatymo teikėjo prašymu, tai galime išbraukti. Jūs pats dar paminėjote.

PIRMININKAS. Iniciatorių prašymu buvo. Atsiprašau, tikrai buvo. Taip, taip ir buvo.

Visi siūlymai ir pageidavimai išsakyti. Dabar bandysime rasti, kas ką pasiūlė, ir balsuoti. Pirmiausia buvo kolegos T. Barausko siūlymas išbraukti iš darbotvarkės 1-12 ir 1-13 klausimus. Atsiprašau, 1-13 ir 1-14 klausimus. Balsuojame dėl kiekvieno atskirai. Pirmiausiai balsuojame dėl 1-13 klausimo – dėl Seimo nutarimo Nr. XIVP-382. Šį klausimą dėl NATO Parlamentinės Asamblėjos yra siūloma iš darbotvarkės išbraukti. Prašome apsispręsti.

Balsavo 117 Seimo narių: už išbraukimą – 78, prieš – 34, susilaikė 5. Išbrauktas.

Kitas darbotvarkės klausimas. Buvo pasiūlymas išbraukti 1-14 klausimą, arba nutarimo dėl komiteto narių pavadavimo projektą Nr. XIVP-381. Prašome apsispręsti.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 77, prieš – 32, susilaikė 5. Išbraukta.

Toliau buvo kolegės L. Girskienės pasiūlymas dėl 2-15 klausimo, arba dėl Šeimos stiprinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-188. Jį taip pat siūloma išbraukti iš darbotvarkės. Ar galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pabalsuokime tada, nes girdžiu įvairių… Iš esmės išėjo beveik bendru sutarimu.

Toliau yra kolegos J. Razmos siūlymas dėl PVM'o įstatymų projektų. Balsuosime dėl visų ar dėl kiekvieno? (*Balsai salėje*) Paprasčiau dėl visų. Gerai. Yra siūlymas dėl visų PVM'o projektų, tai yra dėl klausimų 2-9, 2-10, 2-11 ir 2-12. Kolega J. Razma siūlo išbraukti. Prašom apsispręsti.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 35, prieš – 74, susilaikė 10. Projektai lieka.

Ir paskutinis siūlymas yra kolegos E. Gentvilo. Jis siūlo išbraukti iš darbotvarkės 2-14 klausimą, arba Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko teisinio statuso pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-161. Yra siūlymas išbraukti. Balsuojame.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 86, prieš – 29, susilaikė 4. Projektas yra išbrauktas.

Dabar, gerbiami kolegos, dar yra mūsų darbotvarkėje numatyti du įstatymų projektai: Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo poros straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-306 ir Garantijų darbuotojams ir jų darbdaviui tapus nemokiam ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-335. Jie nėra įrašyti į pavasario sesijos darbų programą. Ar galėtume sutarti bendru sutarimu, kad į programą įtraukiame? Ačiū, pritarta.

Prašome apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime bendru sutarimu, ar reikia balsuoti? Girdžiu, kad bendru sutarimu. Ačiū, darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

10.39 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140. Įstatymo projektą sudaro du straipsniai. Pastabų ir pasiūlymų dėl straipsnių nebuvo gauta. Ar nėra prieštaraujančių, kad šitiems straipsniams atskirai pritartume bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Dėl viso projekto dėl motyvų už kalbės J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Taip, tenka balsuoti už, bet kartu noriu išreikšti apgailestavimą, kad vis dėlto nebuvo pasirinktas D. Kreivio anksčiau įregistruotas projektas, kuriuo būtume skelbę tą dieną Lietuvos energetinės nepriklausomybės diena. Dabar skelbiama, kad Baltijos šalių energetinės nepriklausomybės diena. Tai turi tam tikrą logiką, kai visos šalys kartu atsijungė nuo Rusijos elektros sistemos, bet tokia diena turėtų būti suderinta ir tada priimama visose trijose Baltijos šalyse. Aš abejoju, ar kas nors tuos dalykus koordinavo, nes kitaip šiek tiek keistai atrodo, kad mes ir už kitas dvi Baltijos šalis paskelbėme jų energetinės nepriklausomybės dieną. Jeigu nėra tas padaryta, tai bent po mūsų sprendimo aš siūlyčiau gal ir Seimo vadovui pasirūpinti, kad ir kitose šalyse tokie sprendimai būtų priimti, tada viskas atrodys daugiau mažiau tvarkingai.

PIRMININKAS. Gerbiamas Jurgi, manau, kad tikrai gera iniciatyva, kalbant apie Baltijos Asamblėją, šitą klausimą iškelti ir artimiausiame posėdyje pasiūlyti kolegoms.

Motyvai prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, pagalvokime, kaip jūs sureaguotumėte, jeigu, pavyzdžiui, mūsų kolegų parlamentai iš Estijos arba Latvijos priiminėtų mūsų vardu atitinkamus dokumentus net nepasikonsultavę su mumis? Tikriausiai nebūtume labai patenkinti.

Antras dalykas. Žinodami, kiek Lietuvai kainavo jėgų, pastangų ir darbo tame pačiame Briuselyje spaudžiant mūsų garbiuosius kaimynus priimti atitinkamus sprendimus, kurie priartintų energetinę nepriklausomybę, na, čia mes, atvirai kalbant, broliai broliais, bet turime būti sąžiningi ir pasakyti: Lietuvos indėlis buvo lemiamas. Todėl aš tikrai siūlyčiau kol kas susilaikyti priimant šį dokumentą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega Audroniau. Tikri argumentai, Lietuvos indėlis buvo lemiamas, galiu patvirtinti.

Motyvai už – kolega A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Labai keista girdėti iš kolegų Seimo narių, patyrusių ir puikiai suprantančių, ką reiškia derybos, kada laukiame pritarimų tiek iš Latvijos, tiek iš Estijos, ir įvairiausių susitikimų buvo ir pačioje Latvijoje, ir Estijoje, ir tikrai tas kompromisas, apie kurį kalbėjau šiandien ir iš šitos garbingos tribūnos ankstesniais klausimais, tai yra savotiškas politinis menas.

Noriu nuraminti kai kuriuos, kad lyg buvo kalbėta su Latvijos, Estijos energetikos ministrais. Galiu užtikrinti, kad Lietuvos energetikos ministras Ž. Vaičiūnas tikrai kalbėjosi ir apie šitą įstatymo projektą. Jie žino ir yra žodinis pritarimas. Yra duotas pažadas, kad artimiausiu metu tokį patį įstatymo projektą jie irgi priims savo valstybėse.

Kai kada politikai kalba apie superenergetikos sinchronizavimo svarbą Baltijos valstybėse, integruojantis į Vakarų Europos šalis, taip pat į Vidurio Europos šalis. Puikiai žinome, kokie buvo nuveikti darbai ir kiek buvo įdėta daug pastangų. Čia, aš manau, to nereikia vardinti, nes puikiausiai daugelis politikų tai žino. Tai aš tikrai siūlyčiau pritarti ir nekelti didelių diskusijų. Kai kada man nesuprantama, dėl ko norima išsakyti neigiamą poziciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Daug kažko papildomo pridurti po Algirdo tikrai sudėtinga. Esminis dalykas – priekaištas, kad neva nebuvo derinta su kaimyninių šalių atstovais. Tai tikrai, ką ir patvirtino gerbiamas Algirdas, tas buvo daryta.

Kitas dalykas, na, vis dėlto mes esame Lietuvos Respublikos Seimas ir būtent šituo konkrečiu įstatymu, tai yra Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo projektu, mūsų parlamentas ir sprendžia, nepriklausomai nuo to, ką nuspręstų Latvijos ar Estijos, ar kitų šalių parlamentai. Taigi šiuo atveju kviečiu šito nepamiršti, šiandien balsuojant už.

O kitas dalykas, keistai atrodo pasiūlymas susilaikyti, nes susilaikymas reiškia, kad šiandien įstatymas būtų nepriimtas ir labai įdomiai atrodytų visa šita istorija, kada tikrai daugelis politinių jėgų dirbo dešimtmečius, nepriklausomai nuo to, ar tai buvę dešinieji, ar kairieji, ir tikrai turime puikų rezultatą. Tai, man atrodo, ką šiandien svarbu padaryti, – tą procesą simboliškai užbaigti pritariant.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Aš tiesiog galvoju. Baltijos šalys – viskas gerai, bet tą pačią dieną jos irgi gavo energetinę nepriklausomybę. Tai nieko čia tokio, kad mes priimame savo, o Baltijos Asamblėjoje, manau, apie tai tikrai padiskutuosime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už ir prieš išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 102, prieš nebuvo, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305. Svarstymo stadija. Prašau komitetų pranešėjus pristatyti komitetų poziciją. Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas svarstė ir visi vienbalsiai, bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadai. Mes pritarėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kviečiu į tribūną NSGK pirmininko pavaduotoją L. Kasčiūną pristatyti komiteto poziciją.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Artėjame prie istorinio sprendimo, komitetai tuos sprendimus jau padarė. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete irgi pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dalyvauti diskusijoje norinčių Seimo narių nėra. Dėl motyvų. Motyvai už – nori kalbėti generolas A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. Tiesiog abejojantiems norėčiau užtikrintai pasakyti, kad mes esame tikrai šios geopolitinės situacijos priversti pasitraukti iš Otavos konvencijos, nes Rusija, Baltarusija, kaip žinome, savo agresyvumu paskutiniu metu tikrai stebina visą pasaulį. Aš manyčiau, kad neturėtume abejoti, kad visi numatomi mūsų krašto gynybai skiriami įtvirtinimai bus paremti ir priešpėstinėmis minomis. Kaip žinome, ta pati Rusija nėra šios konvencijos narė, ir aš manyčiau, kad Lietuva, kaip ir Jungtinės Amerikos Valstijos, kurios irgi nėra šios konvencijos narės… Aš manau, kad užtikrinant mūsų valstybės saugumą ir viso NATO rytinio flango gynybinę liniją reikia mums pasitraukti iš šios konvencijos. Raginu visus palaikyti mūsų pasitraukimą iš šios konvencijos ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 98, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

10.49 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-185(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-185. Kviečiu į tribūną J. Zailskienę pristatyti komiteto poziciją.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Laba diena. Komitetas svarstė ir atsižvelgė į Teisės departamento pastabas. Tad vienbalsiai pritarė šiam projektui. Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje norinčių dalyvauti nėra, dėl motyvų kalbėti taip pat. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 112 Seimo narių: už buvo 112, prieš, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

10.51 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204^1 straipsniu“ projektas Nr. XVP-275(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204^1 straipsniu“ projektas. Svarstymo stadija. Komiteto poziciją pristatys kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas balandžio 30 dieną svarstė Seimo statuto papildymo projektą. Statuto projektas svarstymo stadijoje papildytas 2 straipsniu ir pritarta Seimo Teisės departamento abiem pasiūlymams bei Biudžeto ir finansų komiteto, kaip papildomo komiteto, pasiūlymui. 7 balsai – už, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtų kas nors Biudžeto ir finansų komiteto poziciją pristatyti? Pirmininko nematau. Gal A. Butkevičius galėtų dėl Seimo statuto?

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė įstatymo projektą. Jam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje norinčių dalyvauti nėra. Dėl motyvų kalbėti irgi. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 108, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.53 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 7, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 69, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 88, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139, 141 straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3761(2)VK (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo daugelio straipsnių bei skirsnių pavadinimų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-3761. Svarstymo stadija. Kviečiame pagrindinio komiteto, Aplinkos apsaugos komiteto, pranešėją kolegę A. Gedvilienę.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šių metų kovo 19 dieną Seimo Aplinkos apsaugos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms dėl šio projekto ir teikti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo daugelio straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą, jo lyginamąjį variantą. Pritarta bendru sutarimu.

Ar galiu iš karto ir lydimąjį?

PIRMININKAS. Tik komitetai išsakys…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). O lydimąjį?

PIRMININKAS. Kiti dabar komitetai.

Ačiū. Kviečiame Kaimo reikalų komiteto pirmininką K. Mažeiką pristatyti komiteto poziciją.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Komitetas svarstė šį projektą ir sprendimas yra grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos, Lietuvos ūkininkų sąjungos pasiūlymus, kuriems komitete pritarė. Kaimo reikalų komitetas pasiūlė dar pasiūlymų. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Toliau kviečiame Kultūros komiteto pirmininką.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Kultūros komitetas svarstė ir pritarė jam bendru sutarimu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininkas A. Gedvilas pristatys komisijos poziciją.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiami kolegos, tai buvo pritarti komisijos nuomone… Balsavimo rezultatai – pritarti bendru sutarimu. Vienu žodžiu, komisija pritaria.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė K. Mažeika. Prašom į tribūną.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tikrai labai keista, kad tiktai vienas Seimo narys užsirašęs turbūt į ypač didelės svarbos pakeitimus lemiančio įstatymo svarstymą. Nežinau, galbūt čia daug labai siaurose grupėse, tiktai komitetuose, Kaimo reikalų ir Aplinkos apsaugos komitete buvo tam tikrų diskusijų, bet aš noriu akcentuoti, kodėl būtent Kaimo reikalų komitete buvo pasiūlymas pritarti pataisoms ir galiausiai grąžinti būtent Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą iniciatoriams tobulinti. Vis dėlto turbūt pagrindinis tikslas sunkiai suprantamas šito projekto, nes tai kas, jeigu mes norime ką nors palengvinti, pagerinti, supaprastinti, mažinti biurokratiją. Šiuo atveju tiems pasiūlymams buvo nepritarta. Ir praktiškai tie apsaugos zonų metrai, kur siūlėme būtent nuo elektros tinklų apsaugos zoną sumažinti iki 2 metrų arba didesnės įtampos iki 5 metrų, kur dabar yra 10, 30 metrų, 25 metrai ir 40 metrų, tai iš tiesų turbūt tai, kas po to lemia visuomenės pasipiktinimą, kad kertami medžiai, platinamos juostos, neleidžiama statyti pastato, nors tie laidai ten vos matomi per kažkur, ar tiesti kelio. Ir tų suderinimų su įvairiomis institucijomis begalybė, bet vis dėlto į tai nebuvo atsižvelgta.

Kitas pasiūlymas tas pats dėl tų pačių kirtimų. Lygiai taip pat mes siūlėme pritarti, kad vis dėlto galėtų būti sumažinamos būtent tos apsaugos zonos.

Lygiai taip pat siūlėme pritarti turbūt labai logiškiems Lietuvos ūkininkų sąjungos pasiūlymams ir kitiems dalykams. Turbūt pagrindinis – asmens teisė į savo nuosavybę. Tai ar pasiūlymas, kuriam pritaria Aplinkos apsaugos komitetas, kad visiškai nereikės derinti su žmogaus nuosavybe, kad per jo sklypą bus tiesiamos komunikacijos – tiesiog atvažiuos kas nors, perkas, yra logiškas? Manau, kad tikrai ne. Be abejo, nesvarbu, ar yra vienas, ar dešimt, ar 20 žmonių, vis dėlto turėtų būti kokia nors informacija.

Labai graži buvo šventė, kai atsijungėme nuo BRELL'o žiedo, bet kai tuos aukštos įtampos stulpus rovė pavasarį, kai jau žieminiai javai peržiemoję, traktoriai, ekskavatoriai juos tampė po lauką, manau, tas ūkininkas tikrai nebuvo patenkintas. Gavome tikrai nusiskundimų, kad vis dėlto tokie dalykai turėtų būti derinami tam tikru laiku. Tikrai nieko neatsitiks, jeigu tas stulpas pastovės iki tol, kol bus nuimtas derlius. Galbūt kitu atveju lygiai taip pat, jeigu žmogus susiplanavęs savo sklype darbus, būtų galima irgi priderinti vieną ar kitą komunikacijų tiesimą per jam patogesnę vietą. Galbūt jis turi kokių nors savo planų. Kaip nors į nuosavybę ir į asmens turbūt norą savo žemėje daryti tai, ką jis galbūt planuoja, taip pažiūrėjus, ir kažkas net be jo žinios *uždės* apsaugos zonas, ves kokias nors komunikacijas, tikrai turbūt nėra sąžininga…

Net neabejoju, kad iki priėmimo tikrai ir aš, manau, ir kiti kolegos dar pateiks pasiūlymų, nes pats šio tikrai didelio projekto tikslas sunkiai suprantamas ir turbūt tik prieš priėmimą suprasime, kas čia už to slypi. Tikrai, kolegos, kviečiu balsuoti atsakingai ir mažų mažiausiai įsigilinti į

tuos pasiūlymus, kurie lems visų žmonių nuosavybės vienokius ar kitokius apribojimus ir vienoms ar kitoms įstaigoms arba atriš rankas, atlaisvins elgtis taip, kaip nori jos, arba bus tam tikras logiškas apribojimas. Tikrai kviečiu įsigilinti į projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar noriu pakviesti vėl į tribūną pagrindinio komiteto pranešėją. Norėčiau, kad savo pasiūlymą pristatytų Kaimo reikalų komiteto pirmininkas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Kurį čia?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pirmą. Dėl 1 straipsnio.

PIRMININKAS. Pirmą pasiūlymą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Vandentakis.

PIRMININKAS. Vandentiekis. (*Balsai salėje*) Yra jūsų sąvoka, kas yra vandentiekis.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Netrukdykite, kolegos. Ai, dėl sąvokos. Taip, siūlome patikslinti sąvoką. Komitetas pritarė ir siūlome pritarti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip. Aplinkos apsaugos komitetas nepritaria šiam siūlymui ir aiškina tokiais argumentais, kad Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų įstatymo 100 straipsnis nustato veiklos draudimus paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose, o paviršinio vandens telkinių sąvoka yra apibrėžta Vandens įstatyme.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už pasiūlymą – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų reikia tokiems pasiūlymam pritarti, nes jie tikslina sąvokas, mažiau bus nesusipratimų. Po to kiekvienas inspektorius pradės savaip interpretuoti, kaip jam atrodo. Ir kas kentės? Kentės tie žmonės, kurie yra šalia tų telkinių. Tikrai reikia pritarti tam.

PIRMININKAS. Siūlau balsuoti dėl pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Nepritarė.

Balsavo 104 Seimo nariai: už pasiūlymą balsavo 33, prieš – 54, susilaikė 17. Pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas pasiūlymas yra Seimo nario L. Jonausko. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Redakcinio pobūdžio pasiūlymas, kuriuo prie leidžiamų dokumentų įrašomas ir pateiktas pranešimas apie statybos pradžią. Prašom pritarti.

PIRMININKAS. Noriu pasiteirauti, ar yra 10 Seimo narių, kurie palaikytų siūlymą? Matau pagal reakcijas, kad yra. Komiteto poziciją išsakys pranešėja.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pasiūlymui pritarti bendru sutarimu, ar turime balsuoti? Girdžiu, balsuojame. Tada balsuojame, kas už L. Jonausko pasiūlymą?

Balsavo 104 Seimo nariai: už pasiūlymą 94, prieš – 5, susilaikė 5. Pasiūlymui pritarta.

Kiti trys kolegos L. Jonausko pasiūlymai yra susiję, dėl kurių mes jau iš esmės apsisprendėme, tiktai keičiasi į naują numeraciją: 2, 3 ir 4 straipsniai. Tuomet jau priėmimo stadijoje turėsime kitus straipsnius. Toliau kitas pasiūlymas – Seimo nario S. Gentvilo. Prašom pristatyti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš šito atsisakau. Ačiū.

PIRMININKAS. Atsiimate, aišku. Kitas pasiūlymas yra dėl 8 straipsnio pakeitimo. Kaimo reikalų komitetas. Pirmininke, prašom pristatyti. 8 straipsnis.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mes siūlome, kad oro linijos apsaugos zona (išilgai oro linijos esanti žemės juosta) būtų susiaurinta po 2 metrus, ne taip, kaip buvo anksčiau, kaip ir minėjau, nuo 20 metrų iki 40 metrų. Motyvas buvo toksai, kad vis dėlto neturėtų būti piktnaudžiaujama, nes tikrai yra atvejų, kai prie pat pastatų, ir dabar žmonės yra kreipęsi, jiems neiškelia oro linijų, o kažką daryti toje vietoje, kitoje vietoje, tarkime, negalima. Tai iš tiesų neturėtų būti dvigubų standartų – turėtų galioti tiek senoms oro linijoms, tiek patiems gyventojams galbūt vykdyti vieną ar kitą veiklą.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Siūlymas yra susijęs su apsaugos zonų mažinimu. Komitetas nepritaria tokiam siūlymui ir sako, kad šis įstatymas ir jo tikslas yra užtikrinti visuomenės sveikatos saugumą, šiame įstatyme nurodytų objektų ir veiklos apsaugą nuo neigiamų veiksnių ir poveikio,

valstybės saugumo, aplinkos ir viešojo intereso apsaugą šiame įstatyme nurodytose teritorijose. Sumažinus elektros, oro linijos apsaugos zonų dydžius, kaip siūloma, nebus užtikrintas nei aplinkos ir visuomenės saugumas, nei paties objekto saugumas. Todėl mes siūlome nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš, kolegos, noriu paagituoti už Kaimo reikalų komiteto pasiūlymą. Kai šitą įstatymą praeitą kadenciją rengėme Aplinkos ministerijoje, visos ministerijos (matau, ir buvusi kanclerė linksi galva) susimažino savo apsaugos juostas, išskyrus elektrikus. Šilumininkai susimažino per pusę, vandentiekininkai susimažino, kelio apsaugos juostas sumažino, o elektrikai pasiliko tas ir kai kuriais atvejais dar išplėtė. Tai teisingai pastebi Kaimo reikalų komitetas, kad energetikai irgi turi galvoti apie kabeliavimą ir visa kita, o ne rezervuoti milžiniškas teritorijas, ypač miestuose, dešimtimis metrų į šonus, miškuose ir kitur, privačios nuosavybės žemėje ir nesusiaurinti. Visi infrastruktūrininkai susiaurino šitame įstatyme savo apsaugos juostas, kurios atėjo kažkada iš ministrų įsakymų į įstatymą, išskyrus elektrikus. Tai aš labai kviečiu pritarti Kaimo reikalų komitetui ir tolimesniems siūlymams, nes elektrikai (ESO, „Litgrid“) nežiūrėjo rimtai. Negerbia privačios nuosavybės, o toliau sako: mes esame esminiai, nelįskite prie mūsų. Mes norime, kad iš tikrųjų būtų susiaurinta. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Aš ir noriu pasakyti: kurie negerbiate privačios nuosavybės, balsuokite prieš, būtinai. Ir aš negaliu atsistebėti dėl Aplinkos apsaugos komiteto. Jūs visai neseniai pritarėte tam, kad elektrikai padidintų tas zonas ir iškirstų kuo daugiau miškų. Tai dabar jūs važiuokite prie linijų ir pamatykite, kaip iškirto dalį miškų aplink tas zonas. Jei norite, kad toliau būtų plečiamos tos zonos, kertami lauk medžiai (elektrikai labai džiaugiasi), tai balsuokite prieš šį įstatymą. Iškirs daugiau miškų aplink linijas. Kitur išvis net iškirsta, sumesta ir palikta. Jums neskauda širdies, kad elektrikai kerta tuos miškus? Tai…

PIRMININKAS. Jūs prieš pasisakote?

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Aš ir sakau: jei norite, kad elektrikai kirstų daugiau miškų, tai balsuokite prieš šitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Motyvai yra išsakyti. Prašom apsispręsti, kas už Kaimo reikalų komiteto siūlymą. Balsuokite. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Balsavo 110 Seimo narių: už pasiūlymą balsavo 56, prieš – 37, susilaikė 17. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas yra Seimo nario S. Gentvilo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Kaimo reikalų komiteto pasiūlymas apėmė ir žemos, ir aukštos įtampos laidus. Mano pasiūlymas apima tik žemos įtampos laidus, iki 10 kilovoltų. Iš esmės tai yra miestų teritorijos. Kaimo reikalų komitetas siūlo 2 metrais pamažinti apsaugos juostas, aš, priešingai, siūlau per pusę sumažinti, tai yra nuo 2 metrų iki 1 metro žemiausios įtampos laiduose, tai yra tai, kas eina palei jūsų namus, ir nuo 10 metrų iki 5 metrų – iki 10 kilovoltų. Įsivaizduokite, eina per miestą 10 kilovoltų linija, 20 metrų linija rezervuojama energetikams. Dabar, pritardami Kaimo reikalų komiteto siūlymams, sumažiname, ne po 10, o po 8, o mano siūlymas visgi yra po 5 į šonus, ir tai susiję tik su žemos įtampos laidais. Kviesčiau pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aplinkos komitetas nepritarė.

PIRMININKAS. Dabar turime, kolegos, patikslinti. Kadangi prieš tai balsavome dėl Kaimo reikalų komiteto pozicijos ir pritarėme, tai dabar iš jūsų siūlymų lieka aktualus dėl 6 ir 10 kilovoltų įtampos oro linijoms.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). 1 ir 2 punktai.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tik 1 ir 2 punktai.

PIRMININKAS. Dėl 1 punkto yra apsispręsta per prieš tai buvusį balsavimą, 2 metrai jau yra padaryti iki 10 kilovoltų įtampos oro linijoms. Dabar lieka vienintelis jūsų siūlymas dėl 6 ir 10 kilovoltų įtampos oro linijoms…

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip.

PIRMININKAS. …siūlomi 5 metrai. Nuo 10 iki 5 metrų.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip. Nubalsavus dėl Kaimo reikalų komiteto… išėjo 8 metrų apsaugos zona. Mano siūlymas yra 5 metrai apsaugos.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Bet mes jau apsisprendėme.

PIRMININKAS. Dabar dėl šito vieno balsuojame. Dar kartą, mieli kolegos, atkreipiu dėmesį. Kadangi buvo pritarta Kaimo reikalų komiteto pasiūlymui, tai iš visų tų įregistruotų pasiūlymų liko vienas aktualus kolegos S. Gentvilo: 2 dalis – dėl 6 ir 10 kilovatų įtampos oro linijų sumažinti nuo 10 iki 5 metrų.

Prašom balsuoti, kas už S. Gentvilo pasiūlymą.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 55, prieš – 26, susilaikė 29. Kartojame balsavimą.

Balsavo 114 Seimo narių: už pasiūlymą – 63, prieš – 28, susilaikė 23. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat yra Seimo nario kolegos S. Gentvilo. Prašom pristatyti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Pažadu neatsibosti greitai. Siūloma… Miestuose yra daug stovinčių transformatorinių ir 5 metrų apsaugos zona šiandien yra taikoma. Ir jūsų privačiuose sklypuose, jeigu kas nors pastato transformatorinę, tai 5 metrus rezervuoja. Nieko jūs ten negalite nesusiderinę: nei medžio pasisodinti, nei tvoros… Aš siūlau iki 1 metro sumažinti, nes patys energetikai sako: jeigu transformatorinė yra inkorporuota į pastatą, jai nenustatoma apsaugos zona, bet jeigu ji jūsų sklype, tai 5 metrus pasiima. Siūlau sumažinti apsaugos zoną nuo 5 metrų iki 1 metro.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Nors mano asmeninė nuomonė kitokia, bet komitetas nepritaria.

PIRMININKAS. Dėl motyvų dėl pasiūlymo nei už, nei prieš nėra. Kolegos, atkreipiu dėmesį – balsuojame dėl kolegos S. Gentvilo pasiūlymo.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 72, prieš – 23, susilaikė 20. Pasiūlymui yra pritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat yra Seimo nario S. Gentvilo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Seimo Pirmininke, jeigu leistumėte, balsuojame už penkis pasiūlymus iš karto, nes iš esmės jie apima tai, kas leidžiama apsaugos zonose. Man atrodo, tai labai archajiška, nes šiandien, įsivaizduokite, po elektros tinklais neleidžiama įrengti viešojo transporto stotelės, sporto arba žaidimų aikštelių, neleidžiama daryti parkavimo aikštelių, tiesiog parkavimo aikštelių. Įsivaizduokite, kad eina aukštos įtampos tinklai ir po jais neleidžiama daryti parkavimo aikštelių, reikia papildomo derinimo su energetikais, ESO ir „Litgridu“, jeigu jūs norite savo sklype pasistatyti vielinę arba metalinę tvorą. Įsivaizduokite, kiek derinimo mes įsukame, kai po laidais arba laidų apsaugos zonose reikia pastatyti eilinę tvorą. Todėl tokių elementarių dalykų mes siūlome nereguliuoti, kad reikia leisti iš esmės parkavimo aikšteles statyti, tvoras be susiderinimo su ESO ir „Litgridu“, galų gale viešojo transporto stoteles. Aš negirdėjau atvejo, kada būtų laidai nukritę ant žmonių. Čia reikia pabelsti į stalą, bet elementarios veiklos turėtų būti leidžiamos, kai nekalbama apie statinius arba pastatus. Kviesčiau pritarti tokiam liberalizavimui.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas visiems šiems siūlymams nepritaria.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi kolega Simonas panaudojo ypatingą juridinę techniką, tai mes turime dėl kiekvieno pasiūlymo balsuoti. Negalime iš karto, nes jūsų kartojasi, atskiros dalys po to yra keičiamos. Balsuojame dėl…

Atsiprašau, dar yra dėl motyvų norintis prieš. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Aš turbūt tiktai noriu pasakyti, kad jeigu čia taip paleistume viską daryti bet kaip, tai turbūt yra ir tam tikras saugumas. Ypač turbūt svarbu, nes aš išgirdau apie metalines tvoras. Turbūt tie, kas planavo arba girdėjo, koks būna efektas metalinės tvoros po aukštos įtampos laidais arba ten bendrai po laidais, tai iš tiesų po to gali būti taip, kad tą šeimininką ras prie tos tvoros vieną rytą, nežinau, ar ten esant drėgnam orui, ar kaip, bet vyksta reakcijos, kur trumpinimai ir visi kiti dalykai. Vis dėlto netgi įrengiant atvažiuoja specialistai, tikrina įžeminimus ir visa kita. Viskas daroma čia dėl pačių žmonių saugumo šiuo atveju. Jeigu taip tiesiog be suderinimo, tai akivaizdu, kad to žmogaus, kuris ten darys toje

vietoje, saugumui iškils didelė grėsmė. Manau, kad šiuo atveju tikrai reikėtų paklausyti energetikų ir tuo saugumu turbūt pasirūpinti, nes galbūt ta stotelė bus su metalinėmis kokiomis nors skardomis ar kuo nors, kaip jūs sakote, bet gali toje stotelėje susibūrusiems žmonėms atsitikti vieną dieną nelaimė. Geriau, kad nebūtų to. Manau, kad vis dėlto reikėtų įvertinti specialistų rekomendacijas ir ekspertinį vertinimą ir tada tik priimti tokius sprendimus. Siūlau tikrai pagalvoti ir dar labiau pasigilinti į šitą klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Aš, kaip ne energetikos specialistas, turėčiau pasakyti, kad metalinės tvoros ir yra tikrieji įžeminimai, ir jeigu jau ten kas nors kada nors nukris arba nukristų, tai tikrai būtų išjungta dėl to, kad įsižemintų. Bet nekalbėkime apie tą inžineriją – kalbėkime apie tai, kad tarybų valdžia nepriklausomai Lietuvai paliko labai daug ribojimų ir taisyklių, ir mes toliau tęsiame saugojimą tos tarybų valdžios energetikoje su visais tais aerodromais po laidais. Gerbiami kolegos, ką tik S. Gentvilas pasakė: 110 kilovoltų linija turi beveik 50 metrų apsaugos zoną, 10 kilovoltų linija turi 10 metrų apsaugos zoną nuo kraštinio laido, Jungtinėse Amerikos Valstijose 10 kilovoltų linijos apsaugos zona nuo stulpo – 1 pėda. Tai gal mes vienąkart pradėkime galvoti vakarietiškai ir pamirškime tas tarybines taisykles, ir išlaisvinkime žmones nuo tų taisyklių? (*Balsai salėje*) Balsuojame už.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti dėl kolegos S. Gentvilo siūlymo.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pirmasis siūlymas dėl sporto žaidimų aikštelių ir viešojo transporto stotelių.

PIRMININKAS. Atsiprašau, nutraukiame balsavimą. Komiteto išvados nepaprašėme.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Nepritarta. Pirmasis pasiūlymas – sporto, žaidimų aikštelės, viešojo transporto stotelės.

PIRMININKAS. Komitetas nepritarė. Komiteto pozicijos aiškios. Motyvai išsakyti. Dabar galime balsuoti už. Kas nori balsuoti dėl S. Gentvilo pasiūlymo?

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 41, prieš – 37, susilaikė 29. Pasiūlymui nėra pritarta.

Pristatykite kitą pasiūlymą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Antras pasiūlymas – mechanizuotų stovėjimo ir saugojimo aikštelių oro linijų…

PIRMININKAS. Seimo narys S. Gentvilas dar.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Jisai jau viską pristatė. Čia dabar mes tiesiog balsuojame.

PIRMININKAS. Tai mes vis tiek dėl vieno… Gal atsiims dar. Kokia pozicija yra?

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš dėl 25 straipsnio atsiimu visus pasiūlymus, kadangi balsavimas buvo neigiamas prieš tai.

PIRMININKAS. Tai visi ten toliau susiję yra. (*Balsai salėje*) Aišku. Ačiū.

Kolega, yra likęs dar vienas jūsų pasiūlymas dėl 18 straipsnio – 42 straipsnio pakeitimas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Šitas pasiūlymas liečia vandens tinklus. Siūlymas yra siaurinti jų apsaugos zonas nuo 5 iki 2 metrų, nuo 7 iki 3 metrų ir nuo 10 iki 5 metrų. Vandentvarkininkai nesugeba pagrįsti, kodėl to paties diametro šilumos vamzdis turi 2 metrų apsaugos zoną, o vandens vamzdis – jau 5 metrų, ir vandentiekininkai sako: ne, ne, mes visiškai kitokią technologiją turime. Šilumininkai žiemos metu su aukštu slėgiu gali apsiriboti 2 metrais, o vandentiekininkai sako: ne, mums reikia 5 metrų. Tai tas pats vamzdis, tas pats vanduo, tas pats spaudimas, todėl reikėtų suvienodinti šilumos tinklų apsaugos zonas, kurios yra mažesnės, su vandens apsaugos zonomis ir atlaisvinti daug valstybinio ir privataus turto… naudoti miestuose.

PIRMININKAS. Pozicija?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė tokiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėl motyvų pasisakyti norinčių nėra. Siūlau balsuoti ir apsispręsti dėl S. Gentvilo pasiūlymo.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 52, prieš – 25, susilaikė 29. Pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas siūlymas yra Seimo nario L. Jonausko. Prašom pristatyti savo siūlymą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). 30 straipsnis.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Siūlymas yra saugomose teritorijose atsisakyti veisiant naujus miškus planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir vietoj jo priimti išvadą. Saugomos teritorijos tiesiog turėtų priimti išvadą. Čia yra analogiški trys straipsniai. Prašau pritarti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas tokiam siūlymui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Kolegos, ar yra 10 Seimo narių, kurie palaikytų? Matau, kad yra. Kalbėti dėl motyvų nėra norinčių. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kadangi mes apsisprendėme, pritarėme visiems siūlymams, kartu pritarta dar penkiems L. Jonausko susijusiems pasiūlymams.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). 37 straipsnis – irgi susijęs.

PIRMININKAS. Pasiūlymas dėl 88 straipsnio. Atsiprašau, 92 straipsnis. Taip pat yra Seimo nario S. Gentvilo siūlymas dėl 92 straipsnio. 30 straipsnis dėl 92-o. Aš jau paskelbiau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš atsiimu pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasiūlymas atsiimtas.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dabar 41 straipsnis.

PIRMININKAS. Kolege, dar turime grįžti prie Seimo nario L. Jonausko siūlymo dėl 30 straipsnio, arba 69 straipsnio pakeitimo. Trys siūlymai. Yra trys pasiūlymai, kuriuos pristatys kolega L. Jonauskas, jeigu suprato, ką reikia pristatyti.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Suprato. Ačiū, Pirmininke. Čia susiję su saugomomis teritorijomis, kad mišką būtų galima įveisti ne miško žemėje. Tai prašau pritarti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Mes jau pritarėme šio pasiūlymo 1 daliai. Tai čia tiesiog eina susiję pasiūlymai.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Dar trys dalys.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl miškų įveisimo.

PIRMININKAS. Turbūt yra 10 Seimo narių, norinčių palaikyti? Yra. Ar galime bendru sutarimu?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. Toliau siūlymas yra dėl 41 straipsnio – dėl įstatymo 94 straipsnio. Pasiūlymas taip pat yra kolegos Seimo nario L. Jonausko. Kol visi susigaudysime, ką toliau darome, Seimo narys A. Radvila nori paskelbti svarbią žinią.

A. RADVILA (*LSDPF*). Tikrai taip. Gerbiami kolegos, šiandien pas mus svečiuojasi Elektrėnų trečiojo amžiaus universiteto studentai. Prašom pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname. Ir, kolega Jonauskai, pristatykite siūlymą.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Pasiūlymas buvo dėl vandens apsaugos juostų ir zonų suvienodinimo panaikinimo miestų ir miestelių teritorijose ir tam tikrų apribojimų atsiradimo. Tačiau šiandien komitete iš naujo balsavome ir tuos pasiūlymus atmetėme. Tai tiesiog bus paprasčiau, jeigu aš juos atsiimsiu. Atsiimu.

PIRMININKAS. Atsiimate visus tuos pasiūlymus?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKAS. Supratome.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia yra balandžio 22 dienos ir šios dienos pasiūlymai. Vienas teikia pasiūlymą, kitas atsiima pasiūlymą. 41 straipsnis.

PIRMININKAS. Dėl 94 straipsnio visi pasiūlymai yra.

Toliau žiūrime įstatymo 43 straipsnį ir siūlymas dėl įstatymo 99 straipsnio. Gerbiamas Kaimo reikalų komiteto pirmininke, prašom pristatyti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Buvo pasiūlymas dėl tręšimo planų. Čia kalbame apie 43 straipsnį, taip?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Mūsų pasiūlymas vis dėlto pagal žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro nustatytas tvarkas, kad galėtų ūkininkai tręšti ir nereikėtų tręšimo planų. Taip mažintume biurokratiją.

PIRMININKAS. Komiteto pirmininkė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies. Įvedė tam tikrą saugiklį – tręšiant dirvožemį per metus naudoti daugiau kaip 80 kilogramų azoto hektarui ir 15 kilogramų fosforo hektarui veikliosios medžiagos. Tada jau pagal Kaimo reikalų komiteto siūlymą.

PIRMININKAS. Ar tenkintų ir pritartumėte pritarimui iš dalies? Linksi.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Dėl priėmimo užregistruokite.

PIRMININKAS. Kaip? Per mikrofoną kalbėkite.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tinka.

PIRMININKAS. Ar gali Seimas apsispręsti pritarti pritarimui iš dalies? Atsiprašau, motyvai dar yra. V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų, kolegos, gaila, kad Aplinkos apsaugos komitetas *nesigaudo*, kas yra žemės ūkis. Ar jūs žinojote, kad žemdirbiai jau tręšia su palydovais tiek, kiek reikia – kilogramai, hektarai, kvadratai, į tašką, į plotą? O jūs galvojate, kad jie su arkliais dar tręšia ir su šakėmis mėšlą krato? Yra palydovinis žemėlapis, įvedi duomenis. Jis į kiekvieną kvadratą įtręšia tiek, kiek reikia. O jūs apribojate 80, dar kažkoks skaičius… Tai yra europiniai dalykai, 170 azoto. Kitose šalyse jokių problemų nėra, jeigu neviršija 170. Tai gal jūs grąžinkite žemdirbius, sakykite: eikite su šakėmis dirbti ir mėšlą trėškite su šakėmis! Kiek galima daryti perteklinius ribojimus, kurie net su logika prasilenkia! Buvęs žemės ūkio ministras tas nesąmones darė, kai žemdirbiai prašydavo leisti su išmaniosiomis technologijomis tręšti. Ne, padaryk tręšimo planą, su kirviu parašyk arba su tušinuku ir išskaičiuok, kiek kilogramų į hektarą bendrą sutręši. Baikime tas nesąmones, leiskime su naujomis technologijomis dirbti žemdirbiams, o ne popieriais apkraukime.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Valiau Ąžuolai, atsiverskite išvadą ir paskaitykite, kas parašyta.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti, kolege. Ten yra siūlymas pritarti iš dalies. Iniciatoriai kaip ir sutiko. Ar galime bendru sutarimu pritarti, ar turime balsuoti? (*Balsai salėje: „Galima.“*) Girdžiu, galime pritarimui pritarti iš dalies. Ačiū, pritarta.

Kitas pasiūlymas yra. Seimo narys… Jau nėra Seimo nario.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, Seimo narys G. Kindurys teikė pasiūlymą praėjusiais metais.

PIRMININKAS. Tada net nesvarstome to siūlymo, nes nėra kam ir pristatyti, nebe Seimo narys.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Šiaip ar taip, buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Toliau siūlymas yra Seimo narės D. Šakalienės ir kitų Seimo narių. Pristatys šitą siūlymą L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Siūlymo esmė yra laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui vagonėlius ar kitus nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus krašto apsaugos gynybai vandens apsaugos zonose. Tai siūlome ir prašome pritarti.

PIRMININKAS. Ar yra dešimt narių palaikančių? (*Balsai salėje*)

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Yra.

PIRMININKAS. Yra. Komiteto pozicija.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas siūlymui pritarė.

PIRMININKAS. Ar galime mes pritarti siūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kitas siūlymas taip pat Seimo nario L. Jonausko.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Siūlymo esmė yra mažinti apribojimus miestų ir miestelių plėtros galimybėms paviršinių vandens telkinių zonose. Tai siūlau pritarti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau, Linai, jūs šiandien šitą siūlymą atsiėmėte ir mes komitete pritarėme dėl atsiėmimo. Tai vienas yra toks siūlymas, o kitas yra šios dienos registruotas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Atsiimame. Taip.

PIRMININKAS. Abu atsiimate?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKAS. Taip. Supratau.

Toliau yra 46 straipsnis. Aplinkos komiteto siūlymas dėl 106 straipsnio.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Kaimo reikalų komiteto.

PIRMININKAS. Atsiprašau, dar 44 čia. Kaimo reikalų komitetas 44 straipsnį dėl 100 straipsnio. Prašau, komiteto pirmininke.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Komitetas siūlo dėl plynųjų pagrindinių ir atvejinių kirtimų pasiūlymą: vykdyti pagrindinius, tai yra plynuosius ir atvejinius miško kirtimus, išskyrus 10 metrų juostose nuo vandentakio. Argumentai labai aiškūs, kad reikia saugoti vandentakį, ir miške tikrai tos taršos nėra, ką norėtų pasakyti Aplinkos ministerija ir specialistai. Tai nėra tręšimo laukai, tai yra grioviai miškuose, kur jie lygiai taip pat turi būti prižiūrimi.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas šitam siūlymui nepritaria ir sako, kad siūlomi pakeitimai konkuruotų su Miškų įstatymo nuostatomis. Šis įstatymas leistų veiklą ten, kur Miškų įstatymas ją draudžia ir priskiria šiuos miškus II miškų grupei. Šių miškų grupės medynuose draudžiami plynieji kirtimai. Siūlome nepritarti.

PIRMININKAS. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Prašom apsispręsti balsuojant, kas už Kaimo reikalų komiteto pasiūlymą.

Balsavo 103 Seimo nariai: už pasiūlymą – 40, prieš – 42, susilaikė 21. Pasiūlymui nėra pritarta.

Tada grįžtame prie šio įstatymo 46 straipsnio ir iki įstatymo projekto 106 straipsnio. Yra Aplinkos komiteto siūlymas ir komiteto pranešėja pristatys jį. Toliau posėdžiui pirmininkaus kolegė O. Leiputė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai vienas daugiausia diskusijų sulaukęs pasiūlymas šito komiteto kontekste. Pirminiame variante buvo pateiktas Seimo narių A. Palucko, S. Skvernelio, L. Savicko ir S. Bucevičiaus pasiūlymas, kuriam komitetas buvo pritaręs, dėl vandens apsaugos zonų ir galimybės aplinkos ministrui nustatyti taisykles arba nustatyti chemines medžiagas, kurias leidžiama naudoti konkrečiose vandens apsaugos zonose. Šiandien Aplinkos komitetas buvo dar kartą susirinkęs ir svarstė Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas, kurios buvo kritinės ir nusakančios, kad suteikus aplinkos ministrui tiek daug įgaliojimų ir kompetenciją pačiam spręsti, kurios cheminės medžiagos gali būti laikomos atitinkamoje VAZ teritorijoje, turėtų korupcinio pobūdžio. Komitetas balsavo už STT išvadą, jai pritarė ir suformulavo savo poziciją, kuria panaikina… prieš tai pritartai Seimo narių nuomonei. Mūsų siūlymas balsuoti už ir komiteto balsai pasiskirstė: už – 6, prieš – 1, 1 susilaikė.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF*). Dėkojame. Dėl motyvų už norėtų pasisakyti R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pirmiausia Aplinkos komitetas labai teisingai atsisakė šitos nuostatos šitame įstatymo projekte, nes būtent šitas pasiūlymas iš esmės sušvelnintų ūkinės veiklos ribojimą ir jos nuostatas požeminio geriamojo vandens vandenviečių apsaugos zonose. To padarinys – pavojingų medžiagų naudojimas būtų leidžiamas gaminant, sandėliuojant ir laikant. Tokia pataisa pirmiausia prieštarautų paties įstatymo tikslui užtikrinti visuomenei saugią ir sveiką aplinką, taip pat gamtos, tai yra vandens, švaraus vandens, taršos mažinimą. Šita įstatymo nuostata pasinaudotų Pagirių gyvenvietėje esanti didelė įmonė „Homanit Lietuva“, kur bendruomenė jau ir dabar signalizuoja, kad šita pataisa būtų labai kenksminga pirmiausia aplink didelę ir taršią gamybą vykdysiančią įmonę gyvenančiųjų sveikatai, paviršinio vandens kokybei ir taip toliau. Todėl, kad šita nuostata liko išbraukta, šiandien iš ryto Aplinkos apsaugos komitetas tai atliko, tai tikrai atlieps gyventojų labai… visi gauna tikriausiai raštus į savo elektroninius paštus dėl aštriai keliamo klausimo. Tokia didelė įmonė kaip „Homanit Lietuva“ gali užtikrinti ir visus aplinkosaugos reikalavimus, ir vykdyti savo gamybos veiklą taip, jeigu ją vykdys, kad atitiktų būtent šiuo metu galiojančius reikalavimus ir įstatymus. Todėl aš pritariu komiteto pozicijai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš siūlau nepritarti šitam siūlymui ir likti prie premjero G. Palucko, Seimo Pirmininko S. Skvernelio ir ekonomikos ministro L. Savicko pasiūlymo visgi duoti diskreciją aplinkos ministrui spręsti, kas yra proporcinga vandens apsaugos zonose. Rizika yra ta, kad

mes dabar automatiškai bandome nepasitikėti aplinkos ministru. Aš pasitikiu, aš pasitikiu ir aš manau, kad reikia likti prie tos nuostatos, kitu atveju mes Seime turėsime čia mūšį dėl cheminių elementų išvardinimo įstatyme, kas yra visiškai ne Seimo kompetencija.

Aš galiu pateikti pavyzdį, pavyzdžiui: prieš trejus metus Klaipėdoje islandų investicija prie Vilhelmo kanalo, šaldytuvas galėjo būti neįsteigtas dėl to, kad šaldytuve buvo naudojami šaldiklio reagentai, kurie išgaruoja į orą, bet kadangi jie yra vandens apsaugos zonoje, tai jie negalėjo, visa investicija nuplaukė šuniui ant uodegos. Tai Seimas neturi kvalifikacijos, kompetencijos spręsti šitų klausimų, todėl suteikime šitą diskreciją aplinkos ministrui ir nebandykime aprašyti įstatyme visų cheminių elementų.

Todėl aš siūlau balsuoti prieš ir likti prie G. Palucko, S. Skvernelio ir L. Savicko siūlymo, kad Aplinkos ministerija nustato, kokie elementai gali būti naudojami ir kokios medžiagos naudojamos vandens apsaugos zonose. Kviečiu nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame dėl pasiūlymo. Komitetas yra atsižvelgęs į STT pastabas. Norite pakomentuoti? Prašom.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš jau pristačiau. Taip, tai komitetas pritaria STT… Komitetas suformulavo savo siūlymą, atsižvelgdamas į STT išvadą, kuri nepritaria Seimo narių siūlymui, tai mes siūlome pritarti komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Dėkojame. Užsiregistravo 106, balsavo 102: už – 72, prieš – 15, susilaikė 15. Pritarta. Kitas siūlymas yra Seimo nario L. Jonausko.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Naujas 110 straipsnis. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Siūlymas yra iš Vyriausybės programos, kur esame užsibrėžę ambicingą tikslą iki 2030 metų bent 35 % teritorijos turėti miškingos. Siūlymas yra atsisakyti ribojimo ariamojoje žemėje, kurios dirvožemio našumas didesnis negu vidurkis, įveisti miškus. Yra situacijų, kai derlingose žemėse gyvenantys žmonės tiesiog prie savo namų nori turėti 0,5 hektaro ar 1 hektarą miško, o šiandien įstatymas draudžia jiems tai padaryti. Siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuojame, ar bus dešimt palaikančių? (*Balsai salėje*) Yra. Prašom, kokia komiteto pozicija?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas bendru sutarimu pritaria siūlymui.

PIRMININKĖ. Ar yra norinčių pasisakyti? Prašom, už – L. Jonauskas. Negali kalbėti dėl savo pasiūlymo. Dėkui. Prieš – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tikrai nesu visiškai prieš idėją, kuri lyg ir graži, ir žalia, ir viskas gerai, bet turbūt reikėtų įvertinti keletą dalykų. Pirmiausia kalbant apie tai, kad turbūt dirbamosios žemės laukai ir taip mažėja dėl infrastruktūros, dėl miesto plėtros ir visų kitų dalykų. Turbūt kitas dalykas, reikia įvertinti ir tai, kas jau buvo daroma su biokuru, auginamu būtent dirbamojoje žemėje, kad vis dėlto matome, kad augalų šaknys pažeidžia melioracijos sistemas ir tai pakenkia aplinkiniams sklypams. Tai bet kuris kaimynas, norėdamas viename ar kitame sklype įveisti mišką be jokių derinimų, įsiveis. Galima pagalvoti, kad aplinkinių sklypų savininkams tai bus tikrai didžiulis galvos skausmas, nes melioracijos sistemos, žinome, kad įrengiamos ne konkrečiam sklypui, bet daugybei sklypų, priklausomai nuo reljefo ir taip toliau. Tai tikrai turbūt tuos niuansus reikėtų įvertinti, nes tai pakenktų gretimų sklypų ir kokybei, ir galimybei ten užsiimti vienokia ar kitokia žemės ūkio veikla. Tai tikrai kviečiu įvertinti atsakingai.

Mes turėjome diskusiją vien tiktai dėl nederlingos žemės apstatymo saulės elektrinėmis. Tai galbūt taip, nederlingoje žemėje matome, kad tai sunkiai galioja ir sunkiai skinasi kelią, ir saulės elektrines lygiai taip pat nori statyti derlingose žemėse. Tai manau, kad vis dėlto reikėtų pirmiausia orientuotis į apleistas ir nederlingas žemes, o jau kai tenai būsime pasiekę maksimumą, tada diskutuoti, ir galbūt plačiau įvertinti kitas galimybes. Tai šiuo atveju tikrai kviečiu susilaikyti ir palaukti turbūt, kad pasiektume pirmiausia ten, kur tikrai reikia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Laikas. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 107: už – 88, prieš – 3, susilaikė 16. Pritarta.

Atsirado naujas 110 straipsnis.

Prašom. Kitas pasiūlymas – Seimo nario S. Gentvilo. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki. Čia pasiūlymai registruoti dar man esant ministru, prieš metus. Jie susiję su informavimu dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įrašymo į dokumentus, taip pat įtvirtinama ir elektroninio informavimo sistema, ir nurodoma tvarka, kaip informuojami gyventojai valstybinėse interneto svetainėse apie numatytas specialiąsias sąlygas. Tai trys tarpusavyje susiję pasiūlymai. Visiems pritarta iš dalies. Aš sutinku su pritarimu iš dalies. Nereikalauju balsavimo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Pagrindinio komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies, pakoregavo susijusius Seimo nario pasiūlymus, ir tokiu būdu siūlome palikti įstatyme informavimo nuostatas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kadangi Seimo narys sakė, kad sutinka su pritarimu iš dalies, ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Kitas pasiūlymas susijęs…

S. GENTVILAS (*LSF*). Visi taip pat, kaip sakant. Visi, dėl kurių pritarimas iš dalies, visi tenkina.

PIRMININKĖ. Visus tris, taip?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dabar dėl 51 straipsnio, L. Jonausko.

PIRMININKĖ. Tada dėl 141 straipsnio 4 dalies. Prašom, S. Gentvilas. Ar irgi atsiimate?

S. GENTVILAS (*LSF*). Mane tenkina pritarimas iš dalies.

PIRMININKĖ. O dėl 141 straipsnio 5 dalies?

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip pat visi, dėl kurių pritarimas iš dalies, tenkina.

PIRMININKĖ. Tada 5 dalis. Siūlymas dėl 2 priedo. L. Jonauskas, taip? Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Taisoma techninė klaida. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Ar yra 10 palaikančių Seimo narių? Yra. Kokia pagrindinio komiteto nuomonė? Prašom.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar tuomet galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Dėl viso. (*Balsai salėje*) Nėra norinčių kalbėti. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Galime, prieštaraujančių nėra. Pritarta. (*Balsai salėje*) Užsiregistruokite iš naujo, nes sistema mums nerodo. Girdime pastabas, kad buvo užsirašę. (*Balsai salėje*)

Kol prieis paaiškinti, galbūt vis tiek suteikiame žodį pasisakyti. Pakomentuokite, už ar prieš. (*Balsai salėje*) Mums vis tiek nerodo norinčių. Atsiprašome, techninis sutrikimas. Matome, už – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kviečiu pritarti. Esminė pirmoji šito… aš tai vadinu pagarbos nuosavybės teisėms įstatymu, nes jis buvo sukurtas iš visų ministerijų pakėlus ministrų vienasmeniais sprendimais reguliuojamus nuosavybės ribojimus ir įstatymą. Šia redakcija mes daug kur susiauriname juostas. Susiauriname, nes realiai, Lietuvoje suklojus visas apsaugos juostas, gyvenimas kartais būtų neįmanomas. Mažas žingsnis į priekį, bet tokia dvasia, kad ribojimai turi siaurėti. Prie to dirbo skirtingos ministerijos: Žemės ūkio, Susisiekimo, Energetikos, kelininkai, aplinkosaugininkai, net Krašto apsaugos ministerija ir Kultūros ministerija. Tai pirma redakcija, kuri siaurina tuos realius ribojimus. Bet čia nereikėtų sustoti, iš tikrųjų yra tikrai perteklinių, ir gyvenimas… ir pagarba nuosavybei turėtų didėti. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mano argumentų prieš kaip ir neliko. Labai retai tiek daug pasiūlymų Seimas, tiek pozicija, tiek opozicija, apsvarsto kartu, drauge, mano vertinimu, teisingai. Aš buvau prieš ūkinės veiklos ribojimų švelninimą vandenviečių apsaugos zonose. Aš buvau prieš cheminių medžiagų naudojimą, gamybą, sandėliavimą vandenviečių apsaugos zonose, nes tokios įstatymo nuostatos, tokios pataisos labai konkrečiu laiku įsigaliotų konkrečioje vietovėje,

tai yra Vilniaus rajono Pagirių gyvenvietėje. Kadangi Aplinkos apsaugos komitetas šias nuostatas išbraukė, tai tikrai yra žingsnis į priekį. Tik tenka apgailestauti, kad vis dėlto draustiniuose mes sušvelninome veiklos ribojimą, veiklos galimybes, dėl to iš tiesų reikėtų pasvarstyti, ar tikrai visi sprendimai yra tinkami saugant gamtą, bet pirmiausia – žmonių sveikatą ir sveiką aplinką.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame. Balsuojame dėl viso.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 102, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta.

11.55 val.

Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3762(2)VK (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3762. Pranešėja – pagrindinio komiteto narė A. Gedvilienė. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Tai yra SŽNSĮ lydimasis teisės aktas, kurį mes taip pat apsvarstėme kovo 19 dieną ir kuriam bendru sutarimu pritarėme.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių pasisakyti nėra. Balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 103, prieš nėra, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

11.57 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3237(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3237. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Seimo Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 23 dieną svarstė Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 91–96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Buvo pritarta Teisės departamento pasiūlymams, kai kuriems suinteresuotų asmenų pasiūlymams. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių kalbėti… Ačiū. Prašom. Dar iš Kaimo reikalų komiteto K. Mažeika. Ačiū. Nėra? Gal V. Pranckietis galėtų pakomentuoti? Gal V. Pranckietis galėtų pasakyti komiteto išvadą?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Komentuoju, kad Kaimo reikalų komitetas lapkričio 6 dieną svarstė ir nusprendė (už balsavo 6, susilaikiusių ir prieš nebuvo) pritarti šiai išvadai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių pasisakyti dėl motyvų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu po svarstymo.

12.00 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^1 skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-60(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI^1 skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-60. Pranešėjas – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Laba diena. Aplinkos apsaugos komitetas šių metų balandžio 9 dieną apsvarstė klausimą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kaimo reikalų komiteto išvadą gal M. Skamarakas galėtų pristatyti? Prašom.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Kaimo reikalų komitetas kovo 19 dieną svarstė Žemės įstatymo projektą Nr. XVP-60 ir nutarė pritarti iniciatoriaus pateiktam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, per šoninį mikrofoną norėjo L. Urmanavičius kažką pasakyti ar jau… Ačiū. (*Balsai salėje*) Kadangi balsavimo langas baigėsi, tai… (*Balsai salėje*) Pratęsiame tada, kol pabaigsime.

Dėl pasiūlymo, prašom, S. Gentvilas. (*Balsai salėje*)

S. GENTVILAS (*LSF*). K. Mažeikos? Kaimo reikalų komitetas dėl 9 straipsnio yra pasiūlęs aiškesnę informavimo tvarką dėl valstybinės žemės sklypų nuomojimo. Mes, kaip Aplinkos apsaugos komitetas, iš dalies pritarėme. Tikiuosi, tenkina, nors nematau atstovų. Jeigu nėra Kaimo reikalų komiteto, tai gal laikykime, kad Aplinkos apsaugos komiteto redakcija su pritarimu iš dalies priimtina.

PIRMININKĖ. Vis tiek turėtume balsuoti dėl visos apimties pasiūlymo. Kadangi negali niekas pakomentuoti Kaimo reikalų komiteto nuomonės, tai balsuojame, taip? (*Balsai salėje*)

S. GENTVILAS (*LSF*). Gal galima bendru sutarimu?

PIRMININKĖ. Ar nebūtų prieštaraujančių, jeigu pritartume bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nėra, pritarta.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kitas…

PIRMININKĖ. Minutę, minutę! (*Balsai salėje*) Ar galima pritarti ne visos apimties pasiūlymui ir pritarti komiteto pritarimui iš dalies? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Dėkojame.

Kitas pasiūlymas yra T. Tomilino. (*Balsai salėje*) Prašom pristatyti, mikrofonas įjungtas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Siūlome 5 straipsnio pakeitimą, kai statant naują, rekonstruojant esamą statinį keičiama jo paskirtis. Dėl paskirties keitimo siūloma atsisakyti pareigos valstybinės žemės nuomininkui mokėti atlyginimą už galimybę statyti valstybinėje žemėje tais atvejais, kai užstatytas žemės plotas sumažėja ar statinio bendras plotas sumažėja. Įmoka nebus mokama ir tais atvejais, kai statinio užstatytas plotas bei bendras plotas nesikeičia. Čia susiję su skatinimu, investicijų skatinimu regionuose. Čia pasiūlymas buvo atėjęs paskutiniu metu ir, man atrodo, jis taip pat susijęs su konversija.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar yra dešimt palaikančių Seimo narių? Yra. Kokia pagrindinio komiteto nuomonė?

S. GENTVILAS (*LSF*). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Kitas siūlymas yra T. Tomilino. Prašom pristatyti.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Kitas siūlymas taip pat susijęs su investicijų skatinimu regionuose ir čia pasiūlymas iš dviejų dalių. Mes siūlome tose situacijose, kai neįmanoma privatizuoti žemės ir kai savivaldybė mato prasmę tam tikros investicijos, kai sukuriamų statinių ekonominė nauda, socialinė nauda savivaldybei yra didesnė už apskaičiuotą atlyginimo… už galimybės statyti valstybinėje žemėje mokestį, tai pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus mes siūlome suteikti galimybes savivaldybės tarybai atleisti nuo savo dalies mokesčio ir taip paskatinti tam tikras reikalingas investicijas. Pagal Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymus yra pasiūlyta numatyti būtent tuos kriterijus. Taip investicijos regionuose būtų paskatintos.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ar yra palaikančių 10 Seimo narių? Yra. Kokia pagrindinio komiteto nuomonė?

S. GENTVILAS (*LSF*). Komitetas pritarė iš dalies, iš esmės tik juridiškai pakoregavo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar autorius tenkina pritarimas iš dalies? Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Pritarta pritarimui iš dalies bendru sutarimu.

Kitas siūlymas taip pat T. Tomilino ir L. Jonausko. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Čia aš jau pristačiau juos abu. Čia susiję pasiūlymai.

PIRMININKĖ. Kokia pagrindinio komiteto nuomonė?

S. GENTVILAS (*LSF*). Komitetas pritarė iš dalies ir sutinka, kad savivaldybių tarybos galėtų atleisti vystytojus nuo atlyginimo už vystymą valstybinėje žemėje. Vienintelė korekcija – komitetas išbraukė, kad tarybai reikia pasitvirtinti kriterijus. Tiesiog taryba savo sprendimu nuspręstų atleisti.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu. Visus pasiūlymus apsvarstėme. Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu.

12.07 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-61(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-61. Prieš suteikiant žodį pranešėjui, per šoninį mikrofoną – L. Urmanavičius. Prašom.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien Seime lankosi Druskininkų „Bočių“ bendrijos nariai. Noriu pasveikinti juos jūsų vardu. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname ir dėkojame, kad apsilankėte. O dabar pranešėjas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 9 dieną apsvarstė Teritorijų planavimo įstatymo pataisas ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Kaimo reikalų komitetas – M. Skamarakas. Prašom.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaimo reikalų komitetas kovo 19 dieną svarstė Teritorijų planavimo įstatymo projektą Nr. XVP-61 ir sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo projektui Nr. XVP-61 ir siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkojame, norinčių kalbėti nėra. Dėl motyvų už nori kalbėti A. Zuokas. Prašom. Nėra. Ar galime pritarti dėl viso bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Ačiū.

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113… (*Balsas salėje*)

12.09 val.

Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-62(2) (*svarstymas*)

Atsiprašau, peršokau vieną darbotvarkės klausimą. Grįžtame prie Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-62. Pranešėjas – S. Gentvilas. Bet prieš suteikiant jam žodį per šoninį mikrofoną L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki, kolegos. Šiandieną mus lanko Kauno Jono Pauliaus II gimnazijos mokiniai ir aš kviečiu juos pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname moksleivius ir mokytojus. O dabar pranešėjas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 9 dieną apsvarstė Žemės reformos įstatymo projekto pakeitimus ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gautas L. Jonausko pasiūlymas, bet kadangi nėra išlaikytas terminas, tai bus svarstomas priėmimo stadijoje. Diskusijoje nėra… Dėl motyvų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu po svarstymo.

12.11 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113, 113^1, 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-63(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113, 113^1, 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-63(2). Pranešėjas – J. Sabatauskas. Juliau, prašom. Jus kviečiame pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas atsižvelgė į Teisės departamento pastabas, joms faktiškai visoms pritarė, taip pat Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadai bei Žemės ūkio ministerijos. Taip pat svarstė Seimo narės siūlymus, dviejų Seimo narių siūlymus ir bendra suma dėl komiteto išvados: 7 – už, nė vieno prieš ir susilaikiusių. Kitaip sakant, pritaria patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Yra, kaip minėjote, gauti du pasiūlymai. Pristatyti prašome B. Ropę.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Siūloma naikinti dabar galiojančią nuostatą, kai nuobauda gali būti taikoma tik po to, kai žemės savininkai ar kiti žemės naudotojai neatstato riboženklio po raštiško įspėjimo tai padaryti. Manau, kad taikyti iškart nuobaudą, kad ir įspėjimą, būtų neteisinga, nes nebūtinai savininkas gali būti panaikinęs tą riboženklį. Gali kas nors miške važiuodamas su kažkokia technika užkliūti, panaikinti. Juo labiau kad riboženklis dažnai žymi kelių sklypų ribas, ne vieno sklypo ribas, ir neaišku, kurio tenai šeimininko. Ir trečias dalykas, nuobaudą galima taikyti tiktai tam asmeniui, kuris padarė tą nusižengimą. Nebūtinai jis nustatytas, todėl aš manau, kad dabar galiojanti tvarka, kada iš pradžių parašomas raštiškas įspėjimas, duodamas terminas, yra logiška, teisinga, ir ją siūlau palikti.

PIRMININKĖ. Kokia komiteto?..

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Komitetas nepritaria, kadangi atkreipiamas dėmesys, kad Administracinių nusižengimų kodeksas yra lydimasis teisės aktas. O pagrindinis yra Žemės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymas. Būtent Žemės įstatymo 21 straipsnyje, tai yra bazinio įstatymo 55 straipsnyje, yra nustatyta juridiniams asmenims atsakomybė už analogišką veiką ir atsisakyta dispozicijoje žodžių „po to, kai jie buvo raštu įspėti tai padaryti“. Todėl sankcijoje savarankiškai negalime nustatyti to įspėjimo, kadangi baziniame įstatyme to nėra. Atkreipiamas dėmesys, kad ANK 608 straipsnio 5 dalyje yra nurodyta, kada yra taikomas įspėjimas: jeigu už padarytą administracinį nusižengimą šio kodekso specialiosios dalies straipsnyje numatytas įspėjimas ir nėra šio kodekso 610 straipsnio 2 dalyje numatytų sąlygų. Tai yra, baigus administracinių nusižengimų tyrimą, asmeniui skiriamas įspėjimas ir tyrimą atlikęs pareigūnas dėl to surašo nutarimą, tokiu atveju protokolas nėra rašomas. Todėl jūsų siūlymui nepritarta.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų už yra užsirašęs V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų, labai liūdna, kai su logika pradedame prasilenkti. Aplinkosaugoje pridarėme tų nesąmonių, nežinau, niekas išvežti nebegali. Jeigu į jūsų sklypą ar kur kitur įmes kas nors seną padangą, tai aplinkosaugoje bus baudžiamas ne tas, kuris padarė nusikaltimą, o tas, kieno sklypas. Jau aplinkosaugoje tai yra ir ateina iki absurdo, kad žmonės yra baudžiami už tai, ko nepadarė. Dabar atsitiks tas pats su riboženkliu: kažkas užvažiuos, kažkas sunaikins, kažkas pridirbs, o kaltas bus savininkas, kuris net nežinos, kad tas riboženklis dingo, ir jam niekas neberašys nei įspėjimo, nei nieko, iš karto atsiųs baudą už tai, ko savininkas nepadarė. Gal nustokime tokius dalykus daryti. Žmogus turi teisę būti įspėtas, sužinoti, kad jo nebėra, ir tada atstatyti tą riboženklį, ir negauti jokių baudų. Nebedarykime tokių dalykų, kai žmonės baudžiami už tai, ko nepadarė. Kviečiu balsuoti už šį pasiūlymą.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kolegos, tiesiog ne dėl įstatymo projekto pateiktas siūlymas. Reikėjo dėl Žemės įstatymo.

PIRMININKĖ. Dėkojame, Juliau. Balsuojame už B. Ropės pasiūlymą. Kas už, tai už, kas prieš, tai prieš.

Užsiregistravo 105, balsavo 100: už – 34, prieš – 28, susilaikė 38. Nepritarta.

Prašom pristatyti kitą siūlymą. B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Siūlau papildyti 112 straipsnį 3 punktu: jeigu yra atlikti tikslieji geodeziniai matavimai, nustatytos koordinatės ir įregistruotos Registrų centre, tai tokias koordinates laikyti kaip riboženklius ir nebausti, jeigu nėra riboženklių. Gerbiami kolegos, kas turite namų valdas, nuvažiuokite šiandieną ir pažiūrėkite, ar turite jūs riboženklius. Iš esmės jūs visi būsite pažeidėjai, jeigu nebus priimtas šitas siūlymas. Aš siūlau nebausti tų, kurie yra atli-

kę tiksliuosius matavimus ir koordinatės yra nustatytos Registrų centre. Taip pat tai būtų paskata visiems pasidaryti tiksliuosius matavimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kokia komiteto nuomonė? Prašom, Juliau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė, kadangi žemės sklypų, kurių ribos nustatytos valstybinėje koordinačių sistemoje ar nustatytos preliminariai, nesiskiria… Siūlomas reguliavimas sukurs nevienodas sąlygas žemės savininkams. Tai yra, nors riboženkliai turi būti saugomi, bet sklypams, kurių ribos nustatytos valstybinėje koordinačių sistemoje, nebus taikomas reikalavimas atstatyti sunaikintus riboženklius.

Be kita ko, šis reguliavimas įpareigotų žemės sklypų, kurių ribos nenustatytos valstybinėje koordinačių sistemoje, savininkams atlikti sklypų kadastrinius matavimus. Prieš, jeigu būtų patenkintas šitas siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Pritariu B. Ropės siūlymui. Riboženkliai iš esmės šiaip yra atgyvena prasidėjus satelitinei matavimo sistemai. Riboženkliai buvo reikalingi tuomet, kai neturėjai satelitų ir labai labai tikslaus palydovinio ryšio. Šiandien pusė valstybės sklypų jau yra susklypuoti. Išgirskite, ką B. Ropė sako: nuvažiuokite į savo privatų namą, pasižiūrėkite, ar ant namo kampų sužymėti riboženkliai. 99 % jūsų jų neturės, nes jums nereikia, ir dabar jūs galite būti baudžiami už tai. Reikia iš įstatymo išravėti tai, kas skaitmenizuojama, kas sprendžiama satelitu ir neturi ginčų. Ten, kur yra galbūt valstybiniai sklypai, ten, kur yra ginčai, ten prašom ir žymėti tuos riboženklius, o kai yra privati iniciatyva, kam čia dabar gyventojus bausti, kai nėra ginčo? Panaikinkime tas nuostatas. Kviečiu pritarti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Tai panaikinkite Žemės įstatyme.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvų prieš nėra norinčių išsakyti. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas už B. Ropės pasiūlymą, balsuojate už, kas pritariate komiteto išvadai, balsuojate prieš arba susilaikote.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 48, prieš – 28, susilaikė 23. Pritarta. Nepritarta. Ačiū. Dėl viso norinčių pasisakyti nėra nei už, nei prieš. Balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 99: už – 81, prieš – 5, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

12.21 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27, 27^1, 27^2, 37 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-298(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27, 27^1, 27^2, 37 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-298. Pranešėjas – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Balandžio 30 dieną Aplinkos apsaugos komitete buvo svarstytas šitas klausimas. Apsvarstyti Teisės departamento pasiūlymai, Seimo narių pasiūlymai, į daugelį jų atsižvelgta ir patobulintam projektui pritarta bendru sutarimu. Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskutuoti užsirašė du Seimo nariai. Prašom, Julius Ąžuolas. Atsiprašau, Valius Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų… Pagaliau neišeina iš salės, kai Valius ateina šnekėti. Iš tikrųjų tai yra įstatymų leidimo brokas ir didelis brokas, padarytas praeitoje kadencijoje, kai nuspręsta vieną dalyką panaikinti. Iki to laiko įvairią veiklą galėjai vykdyti tose patalpose, jeigu atitikai sanitarijos, higienos, veterinarijos reikalavimus. Tu galėjai įvairia veikla ten užsiimti. Pavyzdys: mokykla nėra komercinės paskirties pastatas, tai yra švietimo įstaiga; įvedus naujus reikalavimus, valgykla, kur maitinami vaikai, turi tapti komercinės paskirties. Sakysite, absurdas, tikrai absurdas, bet toks pakeitimas įvyko.

Ir kas dabar atsitiko su verslu, ypač su tuo verslu, kai, pavyzdžiui, nupirko prieš tai buvusį verslą, persiregistravo kitas savininkas, atėjo į *veterinarinę* paprašyti leidimo, o *veterinarinė* pradėjo vykdyti statybos inspekcijos funkcijas, sako: kadangi paskirtis nekomercinė, tu veiklos negalėsi

vykdyti. Dabar mano pagrindinis klausimas, kaip dabar yra taisomas šitas brokas, kur netgi logikos nėra, neturėjo būti priimtas, bet kas verslui atlygins žalą? Į mane kreipiasi tiek iš Raseinių, tiek iš kitų savivaldybių verslininkai, kai nuo naujų metų jie norėjo gauti leidimą vykdyti veiklą, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pasakė: tu atitinki higienos normas, sanitarines, veterinares, viskas gerai, tvarka, bet kadangi registro pažymoje neparašyta „komercinė paskirtis“, veiklos negali vykdyti. Žmonės dabar beveik 5 mėnesius yra užblokuoti, negali vykdyti veiklos, patiria didžiulę žalą.

Tai tą broką ištaisysime. Aš kreipiausi į aplinkos ministrą, aplinkos ministras taip pat žino tą problemą, žino ir buvęs ministras, bet kas atlygins žalą už tai, kas jau padaryta? Tikiuosi, kad tiems pakeitimams bus pritarta. Bus turbūt skubos tvarka ištaisytas tas dalykas. Bet iš tikrųjų šiandien žiūrint į balsavimus, įvairius ribojimus, draudimus, baudimą už tai, ko nepadarė žmogus, politikai, reikėtų atsakingiau į viską žiūrėti, ką mes darome, už ką balsuojame, nes po to žmonės patiria didžiulius nuostolius. Tikiuosi, kad ta bėda bus ištaisyta nors dabar.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kitas, norintis pasisakyti, diskutuoti – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Man atrodo, kad kolega Valius perskaitė tik tą pirminį projektą, kurį teikė iniciatoriai. Aš tikrai viskam galėčiau pritarti, ką jis pasakė, jeigu projektas būtent toks ir būtų likęs po svarstymo komitete. Deja, komitetas projektą esmingai papildė, šiurkščiai pažeisdamas Seimo statuto nuostatas ir jame įtvirtintus teisėkūros principus. Ką būtent sako Seimo statutas? Pasiūlymai gali būti teikiami dėl tų straipsnių, kuriuos pateikia projekto iniciatoriai, nebent projekto iniciatorių minčiai realizuoti neišvengiamai reikia keisti ir kitus straipsnius. Deja, pirminiame projekte buvo keičiamas tik 49 straipsnis, o dabar pasižiūrėkite, kiek straipsnių mes turime po komiteto: tai ir 24, 27, 27^1, 27^2, 37 straipsniai. Atsirado daugybė labai svarbių statybos procesą reglamentuojančių nuostatų, nieko bendro neturinčių su tuo, ką teikė projekto iniciatoriai. Jeigu kas nors apskųs, jeigu mes toliau eisime į priėmimą su šitokiu projektu, kas nors apskųs jį Konstituciniam Teismui, garantuota Konstitucinio Teismo išvada, kad įstatymas buvo priimtas neteisėtai, pažeidžiant teisėkūros principus.

O dabar, žiūrint į tas konkrečias, komitete prastumtas, visiškai nieko bendro su pirminiu projektu neturinčias nuostatas, aš čia atkreipčiau dėmesį į vieną iš jų, kuri leidžia, kad techninis darbo projektas gali būti pateiktas dalimis. Tuo pagrindu gali būti pradėti statybos darbai, atlikus ekspertizę tik tai daliai. Tai įsivaizduokite, pateikiama statybos dalis, tiktai pamatai. Nežinia, kas ant jų bus statoma, dangoraižis ar dviejų aukštų namas. Su tais pamatais kaip ir viskas gerai, bet kaip tu gali atlikti ekspertizę tik pamatams, kai nežinai viso statinio? Kaip paskui atliksi ekspertizę likusiai daliai, neimdamas jau pamatų, nes su jais jau viskas išspręsta? Kiek žinau, ponui T. Domarkui tas pataisas įpiršo Aplinkos ministerija, ne jis pats čia rašė. Tai man kyla klausimas, kokie vystytojai, kokie lobistai nenori turėti viso statinio ekspertizės? Turbūt įtaria, kad ji nepraeitų, ir būtent tokiu būdu braunasi su tomis pataisomis, pažeisdami Seimo statutą. Kodėl neteikiamas toks projektas kaip atskiras? Bet tada, be abejo, būtų reikalinga antikorupcinė išvada, STT vertinimas. Dabar viso to yra išvengta.

Tai aš linkėčiau komitetui vis dėlto, jeigu net būtų čia kažkaip pritarta tokiam neteisėtam veiksmui, iki priėmimo išbraukti tas nuostatas, kurios įrašytos neteisėtai, ir pateikti priėmimui normalų projektą, nepažeidžiant Seimo statuto. O jeigu einama su tuo projektu, bent STT išvados paprašyti iki priėmimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų yra norinčių pasisakyti? Prašom. Už pasisako S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip. Norėčiau truputį atliepti tai, ką sakė J. Razma. Vertingos pastabos, verta atsižvelgti, bet iš principo lapkričio 1 dieną įsigaliojus didelei statybų reformai, čia yra pirmosios redakcijos, kur iš praktinių klaidų matome, kas ateina. Gerbiamas Jurgi, jūs teisus, su Statutu mes šiek tiek konkuruojame, bet pats gyvenimas diktuoja sąlygas, kad reikia daryti pataisymus, ir ypač Veterinarijos tarnybos klaidinga taikymo tvarka, per stiprūs ribojimai diktuoja, kad mes turime dabar daryti greitas pataisas. O Aplinkos ministerija, matydama praktikos problemų, ateina su papildomomis. Kviesčiau pritarti ir padidinti tempą, prieš pavasario turizmo sezoną maitinimo verslui atlaisvinti kai kuriuos barjerus.

Dėl teisės dalimis priduoti techninį projektą. Tai jau šiandien numatyta Statybos techniniame reglamente, bet papildomai išaiškinta ir įstatyme, nes kai kurios savivaldybės STR'ą skaito nevisiškai taip ir reikalauja, kad įstatyme nugultų tos nuostatos. Čia nėra nieko chaotiško, tiesiog kai kurioms savivaldybėms palengvinti, kad jos turėtų iš STR'o į įstatymą perkeltas nuostatas. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami Seimo nariai, aš jau šiame Seime pajutau tokią tendenciją: kai gerbiamas J. Razma ką nors pristato, automatiškai nelabai klausome ir bandome atmesti. Bet aš šiuo atveju tikrai noriu visų paprašyti atkreipti dėmesį. Nepaisant to, koks yra šių pasiūlymų turinys, jis gali būti puikus, bet Konstitucinio Teismo praktika, kiek tai susiję su įstatymų leidyba, kiek tai susiję su teisėkūra, yra labai aiški: tai, kas čia yra padaryta, mano įsitikinimu, prieštarauja Konstitucijai. Priėmę šį įstatymą, mes turėsime daugiau žalos negu naudos: bus sprendimai į ordinarinius teismus, kurie vėliau kreipsis, jeigu jiems to reikės, į Konstitucinį Teismą, ir vėliau mes turėsime žalos. Ta žala bus sukurta, taip tiesiai šviesiai sakykime, mūsų pačių rankomis. Aš tikrai siūlyčiau pagalvoti, kokius kitokius teisėkūros būdus pasiūlyti čia, kad priimtume tuos gerus teisėkūros pasiūlymus, bet jokiu būdu nepažeistume Konstitucijos šiandien. Tiek, ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 98: už – 76, prieš – 2, susilaikė 20. Po svarstymo pritarta. O jeigu yra pasiūlymų, juos galite registruoti priėmimo stadijoje.

12.32 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 44, 217, 218 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 23^1 straipsniu ir priedu" projektas Nr. XVP-373 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 44, 217, 218 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 23^1 straipsniu ir priedu" projektas Nr. XVP-373. Pranešėjas – S. Skvernelis.

Per šoninį mikrofoną – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, pagal darbotvarkę, dabar kaip tik yra tas laikas, kai turėtų prasidėti slaptas balsavimas. Kaip jūs planuojate toliau organizuoti darbą? (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Šiek tiek vėluojame, taip, bet yra daugiau neapsvarstytų klausimų, tai tikrai prašom, yra paskelbta…

S. SKVERNELIS. Mieli kolegos, stengsiuosi taupyti jūsų laiką, kad daugiau mažiau spėtume su darbotvarke. Teikiamos Statuto pataisos, susijusios su keliais labai paprastais aspektais. Pagrindines mūsų teises, pareigas, darbo organizavimą Seime nustato įstatymo galią turintis dokumentas – Seimo statutas. Dėl to, aš galvoju, yra logikos suvienodinti teisinį reguliavimą. Dabar Seimo statute vienam iš komitetų yra numatyti specialūs reikalavimai, aš kalbu apie Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, visi kiti reikalavimai atsiranda Seimo Pirmininko potvarkiais.

Visgi, manyčiau, mes kalbame apie labai atsakingus sprendimus. Daug kas čia bando jų nesureikšminti arba žiūrėti skeptiškai, bet esant tokiai geopolitinei situacijai, kai nuo Seimo narių, Seimo komitetų narių priimamų sprendimų gali priklausyti mūsų valstybės ateitis, aš manau, į tai turėtume žiūrėti labai atsakingai. Tai neturėtų būti priimama vien asmeniniais sprendimais, kaip šiandien reglamentuojama, – Seimo Pirmininko potvarkiais. Logiška, kad tos pareigybės turėtų atsirasti Statute. Tvarkos, kaip ta pareigybė, tas slaptumo režimas, turi būti užtikrinamos taip pat Seimo statute, procedūros, per kiek laiko ką reikia padaryti, – Seimo statute. Visi mes puikiai žinome, kokios yra pasekmės, jeigu mes, kaip Seimo nariai, laužome įstatymus ir jų nesilaikome. Dėl to yra šitame pakete pateiktas teisinio reglamentavimo, kaip minėjau, suvienodinimas, kad būtų surašyta viskas Statute. Tas sąrašas, kuris yra pateiktas taip pat kaip Statuto priedas, yra nekeistas. Aš jį palikau tokį, koks buvo patvirtintas užpraeitą kadenciją, kai Seimo Pirmi-

ninkas buvo V. Pranckietis. Toks yra siūlymas dėl Seimo statuto, jam tikrai prašyčiau pritarti ir komitete ar komitetuose, kai apsispręsime, būtų galima diskutuoti. Matyt, nuomonių turima įvairiausių dėl vienos pareigybės, kitos, ar čia jas tikslinga turėti, ar netikslinga turėti, bet esu tikrai įsitikinęs, kad šiandien turime jausti atsakomybę valstybei už savo veiksmus, ypač būdami valdančiojoje koalicijoje, nes visgi tai yra rimti dalykai. Disponuoti informacija, ją tinkamai saugoti taip pat yra labai labai svarbu mūsų šalies saugumui ir gynybai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Seimo Pirmininke, jūs turbūt, teikdamas šį nutarimo projektą, domėjotės, kokiose dar valstybėse be Šiaurės Korėjos parlamentarams yra prievolė turėti leidimą dirbti su įslaptinta informacija ir kaip šis reikalavimas, kuris, jūsų manymu, turėtų atsirasti Statute, dera su Konstitucija ir laisvu Seimo nario mandatu?

S. SKVERNELIS. Pirmiausia tai yra ne tiktai Šiaurės Korėja, yra daugybė demokratinių valstybių, kurios tokį reikalavimą turi. Lietuvos Respublikos Seimas pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą taip pat turi labai stiprų palengvinimą (į jį aš labai skeptiškai žiūrėčiau ir abejočiau, bet šiuo metu tokio pasiūlymo neteikiu), kad visi Seimo nariai automatiškai, prisiekę Seime, įgauna teisę dirbti su riboto naudojimo informacija, dėl kurios leidimą gauti taip pat yra gana sudėtingos ir atsakingos procedūros. Seimo nariai eina į šitas atsakingas pareigas, būdami sveiko proto, laisva valia, žinodami, kokie yra reikalavimai. Specifinius reikalavimus taip pat nustato ir kiti įstatymai. Į Seimą negali būti išrinktas Seimo narys, kuris yra sulaužęs priesaiką, kuris yra teistas už tam tikrus nusikaltimus. Kada tai bus įtvirtinta Seimo statute, tiesiog, išrinkus Seimo narį, Seimo narys turės galimybę iš anksto apsispręsti dėl komiteto, kuriame jis norėtų, galėtų dirbti. Yra ir kitų komitetų, kitų pozicijų, galima save puikiai realizuoti. Manau, bus aiškumas, nes paradoksas – iki šio Seimo pradžios net ir sąrašas pareigybių, kai reikėjo turėti slaptumo žymas, buvo įslaptintas. Seimo nariai, kurie dalyvavo rinkimuose, apie tai net žinoti negalėjo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, aš jau trečia kadencija turiu tokį leidimą dirbti su slapta informacija, bet dalis kolegų vien dėl to nenori to leidimo prašyti, kad ten yra vienas iš punktų, kad tu sutinki savo noru visą parą save sekti, persekioti, įrašinėti ir visa kita. Žiūrėkite, kol aš nesusidūriau gyvai su tuo, aš galvojau, kad to nėra daroma. Atrodo, kam tai daryti, nebent kažkokį nusikaltimą vykdytumei, bet kai mano telefoninius pokalbius man tarnybos paleido, tada aš supratau, kad iš tikrųjų tai yra daroma. Gal reikėtų kažkokį punktą šiuo atveju pakeisti, kad tas baimes panaikintume, kad nebūtumei sekamas visą parą savo noru? Tai galbūt palengvintų tą kelią lengviau prašyti šito leidimo?

S. SKVERNELIS. Mielas kolega, jūs esate nevisiškai, švelniai tariant, teisus. Atribokime du skirtingus dalykus, tai yra Seimo nario neliečiamybės (imuniteto) klausimą ir leidimų procedūrą, kai tu kreipiesi pats, norėdamas gauti tam tikrą slaptumo žymą. Ten nėra ir negali būti jokio sutikimo, kad jus kiaurą parą sektų. Jūs duodate sutikimą, kad būtų surenkama informacija iš visų viešai prieinamų ir neviešų registrų, ką ir daro Saugumo departamentas ir kitos institucijos – viską patikrina nuo turto iki galimų ryšių, deklaracijų ir visa kita.

Dabar dėl to, kad jūsų telefono kas nors klausėsi, tai jau yra nebe to įstatymo reguliavimas. Seimo narys neturi imuniteto nuo kriminalinės žvalgybos ir žvalgybos institucijų veiklos. Jeigu norėtumėte apsaugoti savo telefoną, aš mielai užleisčiau jus į tribūną, kad jūs teiktumėte, pavyzdžiui, Kriminalinės žvalgybos įstatymo pataisą, kad Seimo nariams nebūtų taikomi kriminalinės žvalgybos veiksmai, tada būsite saugus. Kita vertus, kaip sako, kuo mažiau kalbi, tuo mažiau problemų turi. (*Juokas salėje*) Jeigu gali patylėti, reikia patylėti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Seimo Pirmininke, Konstitucinis Teismas yra pasisakęs dėl poreikio teisėjui, kuris nagrinėja bylą, turėti leidimą dirbti ir susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad teisėjas, nagrinėdamas bylą ta apimtimi, kokia informacija yra byloje, turi teisę susipažinti ir su

įslaptinta informacija. Jeigu jinai nepateikiama, tai teisėjas priima sprendimą ta apimtimi, kuria jis susipažino, be įslaptintos informacijos. Bet Konstitucinis Teismas iš esmės konstatavo, kad teisėjams dėl byloje esančios įslaptintos informacijos nereikalingas leidimas. Ar nematote galimybės, kad Seimo nariai, priimdami sprendimą dėl teisės aktų projektų, neturėdami leidimo, tiesiog nesusipažintų su ta dalimi informacijos…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. GAILIUS (*LSF*). …ir sprendimą priimtų tik ta apimtimi, kuri jiems yra pateikta be leidimo dirbti ir susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija?

S. SKVERNELIS. Čia yra apsisprendimo reikalas. Aš tikrai netapatinčiau Seimo narių rinkimo procedūrų su teisėjų paskyrimo procedūromis. Jos yra, švelniai tariant, šiek tiek kitokios ne vien formaliąja prasme, bet, jūs puikiai žinote, ir neformaliąja prasme. Tai dėl to, matyt, tokiu būdu tos informacijos, kurią gauna teisėjas, nagrinėdamas bylą, saugumo, išsaugojimo atžvilgiu kyla mažiau grėsmių negu, deja, politikų, nes mus išrenka tauta ir tos procedūros, kurias pereina teisėjai, mums nėra taikomos. Tai čia yra vėlgi apsisprendimo reikalas.

Užtai aš ir teikiu Seimui Statuto pataisas, kad Seimas pats apsispręstų. Gali būti taip, kad visiems Seimo nariams nereikės jokių leidimų. Čia mūsų visų yra valia. Tiktai kaip mes atrodysime? Kolega, jūs puikiai žinote, kas yra slapta informacija, jos apsauga, kiek jinai svarbi ir jautri yra. Šiandien nemanau, kad mes… nors yra šalių, ko kolega A. Skardžius klausė, kur automatiškai aukštesnės ribos duodamos, bet yra įvairių praktikų. Šiandien, ypač šitoje situacijoje, kurioje mes esame, kada net ir viešai disponuojamą informaciją bando surinkti pagal specialią užduotį iš mūsų visuomenės atstovų, verslo atstovų, aš manau, kad tokią saugumo priemonę turime turėti. Juo labiau tai irgi tam tikras pasitikėjimas, kalbant apie mūsų bendradarbiavimą kaip įstatymų leidėjo ir parlamento, kaip vykdančio parlamentinę kontrolę, su mūsų kriminalinės žvalgybos ir, pirmiausia, žvalgybos institucijomis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, kaip jūs pats minėjote, šitą sąrašą patvirtino dar Seimo Pirmininkas V. Pranckietis. Praėjusioje kadencijoje nebuvo kažkaip iškilę su tuo susijusių kontroversijų. Ir jūs jau Seimo Pirmininkas esate turbūt šeštas ar gal net septintas tuoj bus mėnuo, ar ne?

S. SKVERNELIS. Nenoriu būti šeštas, man septintas geriau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kažkaip iki šiol tokios iniciatyvos neatsirado. Tai ar nėra čia taip, kad vis dėlto taisyklės yra rašomos pagal konkrečią situaciją (mes žinome tos situacijos pavardę) ir kad jūs jau dabar, teikdamas šitas pataisas, žinote, kad dėl jų bus įregistruotos pataisos, jog tai pavardei iš tikrųjų ir nereikės jokio leidimo, ir tie klausimai, kurie šiandien buvo išbraukti iš darbotvarkės, nebebus aktualūs? Aš suprantu, kad jums rankas išsukti yra labai sudėtinga, bet, matyt, kolektyvinio, taip sakant, kolektyvinės autorystės teisės akte tą padaryti yra paprasčiau. Ar jūs dėl to nenuogąstaujate?

S. SKVERNELIS. Čia yra keli aspektai. Jeigu atkreipėte dėmesį, apie Statuto reguliavimą aš pradėjau kalbėti gerokai anksčiau, negu viena ar kita pavardė gavo atsakymą iš Saugumo departamento. Tai gerokai anksčiau buvo. Tikrai manau, ir šiandien manau, kad tai turi būti Statute. Jūs pasakėte apie praktiką, kuri buvo. Bet ji nebuvo teisinga. Buvo sąrašas. Kaip sako, žinote, klasikoje, prie teatro stovėjo bilietų tikrintojas, bet jis praleisdavo ir tuos, kurie neturėjo bilietų. Tai čia lygiai tas pats yra: pareiga buvo, bet jos nevykdė, tiesiog Seimo nariai nesikreipė. Aišku, aš džiaugiuosi dėl mano kolegų pirmtakų, kurie buvo, kuriems tas pats Valstybės saugumo departamentas nepritaikė kaip paslapčių subjekto vadovui atsakomybės už Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nevykdymą. Turėjo būti bauda – greičiausiai taip.

Aš esu, bent jau stengiuosi būti pareigingas valstybės tarnautojas ir politikas, todėl manau, kad ir paprasčiau, kad visi Seimo nariai, kuriems pagal tą sąrašą numatyta, pateiktų. Labai dėkoju visiems kolegoms, kadangi visi 100 % ir pateikė. Bet dar kartą pabrėžiu, manau, kad tai turi būti aukštesnio reikalavimo teisės akte, Seimo statute, kuris pasako.

O dėl įvairiausių pavardžių… Taigi galime. Mes priimame Seimo įstatymus dėl konkrečių pavardžių. Jeigu reikės, tai ir tokį priimsime. Čia yra praktika, praeitoje kadencijoje irgi visko buvo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, sakykite. Jūs kalbėjote apie renkamą informaciją arba kokią informaciją susirenka atitinkamos struktūros, ir jūs paminėjote sveiką protą. Sveiko proto, matyt jie netiria, čia sveikatos pažyma būtų reikalinga, matyt, kandidatuojantiems arba išrinktiems į Seimą. Bet kita medalio pusė iš tikrųjų yra. Pavyzdys. Jau pusmetis praėjo. Ekonomikos komitetas. Iš tikrųjų mes turime visi turėti… su slapta arba visiškai slapta informacija. Mes nė karto dar irgi nesvarstėme. Reikalingumo klausimas. Suprasdami reikalo esmę, mes galime kai kurie kiti nusišalinti, bet visi mes, atrodo, tik vienas galbūt neturi, bet dauguma turi.

Ir yra dar viena detalė, dėl kurios norėčiau paklausti. Seimo Pirmininkas, Prezidentas ir premjeras. Automatiškai gaunate. Mūsų, gerbiamas Sauliau, lygiai tokie pat mandatai, mes išrinkome jus Seimo Pirmininku…

PIRMININKĖ. Laikas.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). …ir jūs automatiškai gaunate visą informaciją būtent apie visas slaptumo žymas.

S. SKVERNELIS. Tai čia keli aspektai. Pirmiausia, kandidatuojant dėl sveikatos pažymų aš tikrai būčiau linkęs pritarti. Jeigu jūs tokį siūlymą teiktumėte, aš palaikyčiau, nes manau, kad reikia, būtų ne pro šalį. Čia šiek tiek, aišku, su humoru kalbant.

Kalbant apie automatinį suteikimą, šiandien tai yra įstatyme numatyta. Aš irgi būčiau už tai, kad atliktų specialias procedūras, nes dėl Prezidento galbūt yra vienaip, o Seimo Pirmininku gali išrinkti asmenį, kuriam galbūt tokios informacijos nereikėtų turėti. Bet tai yra praktika, pasaulinė praktika, kad šitos trys pareigybės tą turi. Bet aš tikrai nematyčiau problemų, nuo Prezidento, jeigu reikėtų, iki Seimo Pirmininko arba premjero, kad tą gautų, juo labiau kad mes tą darėme. Aš buvau praeitą kadenciją NSGK narys ir užpildžiau viską, nebuvo jokios… Ir tų leidimų per gyvenimą pildžiau jau labai daug. Dėl to jūsų paskutinis atsakymas, ar man reikės? Tai aš tokį pavyzdį pateiksiu, labai paprastą, kad suprastumėte.

Kiekvienas mes turime turėti galimybę atlikti pareigas visa apimtimi. Aš 25 metus buvau pareigūnas, kuris turėjo prievolę laikyti, nešioti ir naudoti šaunamąjį ginklą. Aš kiekvienais metais laikiau įskaitas, kad pataikyčiau, buvo tiriama mano sveikatos būklė, teisės aktų, kaip aš įsivaizdavau prievartos panaudojimą, bet nė karto nepanaudojau tiesiogiai. Tai pagal tokią logiką kam man to ginklo reikia? Gi yra porininkas, kuris turi ginklą. Jisai turi, jeigu man iškils situacija, aš pasitrauksiu, jis tegul naudoja. Mes nežinome, kada reikės tos apimties jums.

Kalbant apie Ekonomikos komitetą, gynybos pramonę, jums gali būti labai dažnų tokių informacijų, dokumentų. Net jeigu vizualiai jūs panorėtumėte apžiūrėti, sakykime, karinės paskirties gamyklą, negalėtumėte to padaryti, norėdami priimti sprendimus. Tai, aš manau, Seimas apsispręs dėl reikalingumo. Aš šiandien manau, kad reikia šitam labai svarbiam komitetui. Galbūt bus kitų nuomonių. Tai čia yra mūsų pačių valia ir diskusija.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų už nėra, prieš – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai būčiau balsavęs už ir raginęs balsuoti už šio Statuto pakeitimus, jeigu Seimas šiandien nebūtų išbraukęs dviejų nutarimo projektų, kuriais būtų panaikintas R. Žemaitaičio dalyvavimas NATO Parlamentinėje Asamblėjoje ar Ekonomikos komitete. Kadangi yra išbrauktas klausimas, vadinasi, yra laukiama šių Statuto pakeitimų. Jeigu yra jų laukiama, tai yra klausimas: kam jų laukiama? Tikrai atrodo, kad Seimo Pirmininko stuburas yra kur kas tvirtesnis, negu… Numatoma… Statuto pakeitimus galima daug lanksčiau organizuoti, ir mes čia turbūt greitai pamatysime, kaip dingsta vienos pareigybės, kurioms keliami reikalavimai, ir praretintas tas sąrašas gali būti. Kitaip tikrai neturime pagrindimo kelti klausimą: o kam vis dėlto šiandieną tie nutarimai buvo nepatogūs ir kodėl Seimas negalėjo už juos balsuoti, jeigu teisinis pagrindas egzistuoja ir Pirmininkas siūlo perkelti tas pačias nuostatas į Seimo statutą? Todėl negaliu palaikyti ir kviečiu susilaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 104, balsavo 101: už – 71, prieš – 4, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti data šiek tiek koreguojama, tai yra gegužės 13 diena. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Ačiū.

Per šoninį mikrofoną – I. Gelažnikienė. Prašom.

I. GELAŽNIKIENĖ (*LSDPF*). Noriu paprašyti, kad būtų įskaitytas balsas už, nes nespėjau pabalsuoti.

PIRMININKĖ. Į protokolą įrašysime. Dėkui.

Kitas darbotvarkės klausimas… Per šoninį mikrofoną – J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Jūs siūlote svarstyti gegužės 12 dieną.

PIRMININKĖ. 13 dieną.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). 13 dieną. Kokia šiandien diena? Tai jūs siūlote lygiai už savaitės? Kada komitetui apsvarstyti? (*Balsai salėje*) Juokaujate! Pridėkite bent 1 savaitę. Komitetas geriausiu atveju svarstys kitą trečiadienį, tai bus 14 diena.

PIRMININKĖ. Tai, gerbiamas komiteto…

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Tai komiteto svarstymo data, bet ne…

PIRMININKĖ. Gerbiamas komiteto pirmininke, kokią jūs datą siūlytumėte, kad spėtume apsvarstyti, jeigu rytoj negalite įsitraukti į darbotvarkę?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Siūlykite protingą laikotarpį, kada komitetas galėtų svarstyti normaliai pasirengęs. Pagal šitą jūsų grafiką mes vakar turėjome apsvarstyti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Tai dėl gegužės 22 dienos galime pritarti? (*Balsai salėje*)

Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Kitas darbotvarkės… Prašom. A. Skardžius per šoninį mikrofoną.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Replika po balsavimo. Aš tai vis dėlto norėčiau, kad būtų įvertintas atitiktimi Lietuvos Respublikos Konstitucijai šis Seimo nutarimas, ir kreipiuosi į Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką.

PIRMININKĖ. Kadangi šiandien vėluojame, pratęsiame tada posėdį tol, kol baigsime šį klausimą. Taip, prašom. A. Skardžius.

12.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas Nr. XVP-311(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas Nr. XVP-311. Pranešėjas – A. Skardžius. Audito komitetas. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Balandžio 16 dieną Audito komitetas svarstė klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektą. Balsavimo rezultatai: 5 – už, 2 susilaikė. Pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskusijoje kalbėti užsirašė trys Seimo nariai. Prašom. M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, taupant laiką keletą esminių momentų, matyt, yra svarbu pažymėti apie šį teikiamą paskyrimą. Bendrai žiūrint, kaip lazda turi du galus, taip Prezidentūros kondicionieriai gali ir šildyti, ir šaldyti. Vienus šaldo, kitiems kuria šiltas vietas politiniams paskyrimams. Bet turbūt turime baigti su tomis visomis šildymo ir atšaldymo sąvokoms, nes tai sąvoka, kuri niekur nėra reglamentuota, nėra įteisinta, o bandome vertinti ir kelti reikalavimus, tarsi tai būtų kaip už gryną pinigą reikalavimas įgyvendintinas. Tik parodo tai, kad taikomi dvejopi standartai, o daugiau turbūt pridėtinės vertės iš šildymo ir šaldymo istorijos nėra.

Valstybės kontrolė turi specialų konstitucinį statusą ir tai yra institucija, kuriai itin svarbu išlaikyti nešališkumą ir politinį neutralumą. Prezidento teikimas savo patarėjo į Valstybės kontrolės pareigas kelia abejonių, kaip šių principų bus laikomasi. Mums bandyta įteigti, kad Prezidentas nėra politikas ir kad patarėjai nieko bendro neturi su politika. Politikai neva tik tie, kurie pri-

klauso politinėms partijoms. Pagal tokią logiką turbūt net ir čia, salėje, esančių dalies Seimo narių būtų galima nevadinti politikais, bet suprantame, kad tai nėra taip. Šis paskyrimas gali tapti ir politizuotu įrankiu vienų veiklų nevertinti, o kitas pervertinti arba, kalbant šios daugumos kategorijomis, vienus sureikšminti, o kitų nesureikšminti. Politiko Prezidento G. Nausėdos skiriama politinio pasitikėjimo valstybės tarnautoja negalės išlikti objektyvi, jei tektų vertinti biudžetinės įstaigos Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos biudžetinių lėšų panaudojimo ataskaitas ir tikslingumą. O ką jau kalbėti apie šią valdančiąją daugumą, kurią Prezidentas ne kartą yra politiškai parėmęs ir kurios darbe jau dalyvauja buvę Prezidento patarėjai.

Kitas momentas. Frakcijoje buvome susitikę su kandidate ir kėlėme klausimą Prezidentūros atstovui, kas negerai yra su dabartine Valstybės kontrole. Vadovo rinkimas ne iš sistemos kelia klausimų, kas gi yra sistemiškai negerai su šia įstaiga ir su darbo organizavimu, kad nepasirenkami kas nors iš pavaduotojų, iš departamento vadovų taip neparodant pasitikėjimo sistema, kuri, atrodo, sklandžiai ir reikšmingai prisideda atliekant valstybės funkcijas, kurios yra patikėtos šiai įstaigai. Tiesa, praktikoje būta, kada institucijų vadovai būdavo pasirenkami iš šalies, bet būdavo labai aiškiai įvardinamos priežastys, kas negerai yra toje sistemoje ir kodėl reikia žvilgsnio iš šalies ir vadovavimo, kad tą sistemą perkrautų arba pastatytų ant naujų bėgių. Ir atsakymo negavome. Prezidento patarėjas P. Baltokas frakcijoje neįvardino jokių Valstybės kontrolės sisteminių bėdų, rodančių, kad reikalingas paskyrimas iš šalies. Dar vienas požymis, kad išties yra tiesiog demonstruojamas ir siunčiamas signalas profesionaliems aukščiausiosios audito institucijos tarnautojams, kartu demonstruojamas ir nepasitikėjimas jais, bet daug reikšmingesnis noras yra paskirti politiškai grįstą kandidatūrą, suteikiant galimybę užimti šias pareigas.

Ir trečias momentas, kas iš tikrųjų kelia nerimą, tai specifiškai šis Seimas angažuojasi politizuoti Valstybės kontrolės atliekamus auditus. Vieną auditą jau patvirtinome ne taip seniai, kuriame ignoruojant ne tik žiniasklaidos bendruomenės reiškiamas rizikas, bet ir Europos transliuotojų sąjungos poziciją buvo įpareigota ištirti LRT veiklą. Jau šio ketvirtadienio plenarinio posėdžio darbotvarkėje kitas audito užsakymas atlikti valstybinį auditą, susijusį su valstybės valdomų įmonių dalyvavimu įgyvendinant vėjo elektrinių Baltijos jūroje projektą. Taigi politizuoti auditai, kurie bus patikėti šios valdančiosios daugumos paskirtai valstybės kontrolierei, kurią teikia šią daugumą remiantis ir joje dalyvaujantis šalies Prezidentas, kuriamas valstybės tam tikro užvaldymo precedentas pagal ne pačias geriausias *orbaniškas* tradicijas. Tam pritarti tikrai negalime, todėl ir negalime paremti teikiamos kandidatūros į šias pareigas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame pasisakyti J. Razmą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pirmiausia prieš kalbant apie teikiamą kandidatę vis dėlto kyla paprastas klausimas, kodėl antrai kadencijai nebeteikiamas dabar dirbantis valstybės kontrolierius M. Macijauskas?

Aš įsivaizdavau, kad mes vis tiek esame pasiekę valstybėje tokią brandą, kad gerai dirbantis vadovas galėtų tikėtis tos antros kadencijos. Čia turime ir gerų pavyzdžių, kai, pavyzdžiui, Seimo Pirmininkas S. Skvernelis teikia Vyriausiosios rinkimų komisijos vadovę antrai kadencijai, nors yra paskirta kitoje kadencijoje ir ne jo partijos atstovė. Neperša savo partijos atstovės į tas pareigas.

Deja, su valstybės kontrolieriumi turime kitokią situaciją. Pirmiausia aš drįsčiau tvirtinti, kad M. Macijauskas tikrai dirbo gerai, nors tai nebuvo tas kandidatas, kai pirmą kartą jį tvirtinome, kurį mūsų frakciją būtų labai rėmusi, kaip, jeigu kas prisimena, mes gynėme A. Dulkio galimybę būti antrą kadenciją.

Dabar objektyviai vertindamas tai, ką pasiekė M. Macijauskas, aš paminėsiu tik keletą dalykų, kurie rodo, kad tos institucijos darbo efektyvumas žymiai pagerėjo: tai, sakykime, 20 % sumažintas darbuotojų skaičius, nepaisant to, vidutinė audito trukmė perpus sumažėjo. Atsisakė institucija beveik pusės tarnybinių patalpų. Neseniai atlikto tarptautinio išorinio mūsų Valstybės kontrolės vertinimo išvados taip pat skelbia, kad ši institucija atitinka aukščiausius tarptautinius tokių institucijų standartus, kad yra daug gerosios praktikos pavyzdžių šios institucijos veikloje.

Bet, nepaisant tų dalykų, M. Macijauskas nesiūlomas antrai kadencijai. Nepanašu, kad Prezidentūra labai domėjosi jo veikla ir analizavo. Kaip išsiaiškinome Audito komitete, ponios I. Segalovičienės grupė, kuri turėjo kaip ir prižiūrėti tą Valstybės kontrolę, nė karto nebuvo susitikusi, nė karto nenagrinėjo Valstybės kontrolės veiklos. Pats valstybės kontrolierius savo iniciatyva vieną kartą buvo susitikęs su Prezidentu, iš Prezidento tokių iniciatyvų nebuvo išvis.

Taigi toks įspūdis, kad prezidentūrai Valstybės kontrolės veikla nelabai rūpėjo. Na, gal tikrai nerūpėjo, jeigu buvo sumanymas skirti į tas pareigas Prezidentui labai artimą asmenį iš savo politinio pasitikėjimo komandos. O galbūt valstybės kontrolierius padarė esminę klaidą, kai nepasidavė politiniam spaudimui ir neįrašė į savo darbų planą nacionalinio transliuotojo audito, nors tokio audito reikalavo ir Respublikos Prezidentas, ir R. Žemaitaitis, ir Audito komitete buvo beveik spaudimas daromas, kad į šių metų darbo planą toks auditas būtų įrašytas, bet valstybės kontrolierius turėjo drąsos, laikėsi savo bendrųjų principų ir to neįrašė. Na, yra, kaip yra.

O dabar keletą žodžių apie pačią kandidatę, nes valdantieji labai jau viešai skelbia, kad čia su ypatingomis kompetencijomis žmogus. Negali sakyti, tam tikros kompetencijos pretenduoti į tas pareigas yra, bet aš to labai nesureikšminčiau, nes vis dėlto nei auditoriaus patirties, nei profesinio išsilavinimo nėra, vadovavimo didesniam darbo kolektyvui nėra ir turėjimas to administracinio išsilavinimo dar netapatu gebėjimui vadovauti dideliam kolektyvui.

Ir, žinoma, yra tas esminis klausimas, ar tikrai, jeigu bus paskirta ponia I. Segalovičienė, ji sugebės atsispirti politiniams užsakymams, tam tikriems politiniams pageidavimams, dėl ko aš būčiau tikras, jeigu būtų skiriamas dabar dirbantis valstybės kontrolierius?

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasisakyti kviečiame S. Kairį.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aišku, visada, kai kalbi apie vieno ar kito asmens paskyrimą į vienas ar kitas pareigas, yra du dalykai, kuriuos vertini. Pirmiausia, aišku, asmeninės kompetencijos, patirtys ir kiti dalykai, apie kuriuos aš turbūt nekalbėsiu. O kitas dalykas yra tam tikri politiniai sprendimai, aplinkybės ir susidariusi situacija, kada net ir gerą kandidatą galima tikrai pastatyti į tokią rampų šviesą, kur tas visas gėris ir kompetencijos nueis tikrai į antrą ar trečią planą.

Lygiai taip pat, tą patį matau dabar kalbant apie Valstybės kontrolę, apie labai svarbią įstaigą, ir tas fonas, ir tie įvykiai, kurie yra susidėlioję per laiką, jie tikrai atrodo keistai. Galų gale, mes irgi ir frakcijoje bendravome su gerbiama pretendente. Mums liko daug klausimų, neliko įsitikinimo, kad visgi būsima valstybės kontrolierė gebės atsispirti tam tikroms politinėms įtakoms. Aš net nekalbu, tarkime, apie prezidentūrą, čia irgi buvo minėta, ar čia reikia atšilti, atšalti, ar kaip tas kondicionierius, ar šildytuvas veikia. Aš daugiau kalbu apie dalykus, kurie mane labai neramina, žiūrint būtent į Seimo Audito komitetą, į jo pirmininką, į jo iniciatyvas.

Būsima valstybės kontrolierė darbą pradės iš esmės su paruoštukais dėl dviejų auditų. Jau buvo minėti tie auditai, kalbant ir apie Lietuvos radiją ir televiziją. Taip pat kitą ketvirtadienį vėl bus naujas pavedimas Valstybės kontrolei tirti ir aiškintis visas aplinkybes, kalbant apie pirmąjį jūrinio vėjo elektrinių parko projektą. Ir kai tuos visus dalykus kažkaip sudedi į vieną, matai, kad ir kalbant apie tos penktosios kolonos užuomazgas kažkodėl energetika ir informacija yra tie dalykai, kurie labiausiai tos penktosios kolonos atstovus ir domina. Dar daugiau, kai irgi klausinėjama, ar sugebės pretendentė į valstybės kontrolieres atsispirti spaudimui, atsispirti jau dabar surašytoms rekomendacijoms iš Audito komiteto, išgirdome tiesiog keletą teiginių apie šventą Seimo valią, į kurią reikia kreipti dėmesį. Tai, mano galva, tendencija yra tikrai bloga. Tas toks bendradarbiavimas tarp dabartinės Prezidento patarėjos, kalbant apie LRT auditą, kur Tarybos pirmininkas yra irgi buvęs Prezidento rinkimų kampanijos, tokio, kaip sakyti, irgi asmens tas ryšys, žiūrint irgi į energetikos projektus ir bandymus jiems kišti pagalius į ratus… Na, visada taip buvo Lietuvos istorijoje.

Aš manau, kad tai yra ne tai, kad per pavojinga, bet turbūt ne visai tinkamas laikas, per daug dalykų yra sukritę į vieną, ir tikrai nesijaučiu, kad galėčiau tvirtai teikti ir palaikyti teikiamą kandidatę į valstybės kontrolieres.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pagal Statutą pasisakyti turi galimybę ir pretendentė. Prašom į tribūną I. Segalovičienę.

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, noriu iš tikrųjų jums visiems padėkoti už suteiktą galimybę kandidatuoti į Lietuvos valstybės kontrolieriaus pareigas, taip pat padėkoti už tikrai konstruktyvias diskusijas frakcijose. Man buvo labai vertinga ir naudinga išgirsti jūsų įžvalgas, lūkesčius dėl Valstybės kontrolės vaidmens ir veiklos mūsų šalyje. Ypač *gilią* padėką noriu pasakyti Lietuvos Respublikos Prezidentui už išreikštą pasitikėjimą dėl šių atsakingų pareigų valstybei. Nepriklausomumas, rezultatyvumas, atskaitomybė ir skaidrumas – tai yra Valstybės kontrolės veiklos sritys, kuriose sieksiu užtikrinti aukščiausius standartus. Dirbsiu sąžiningai, drąsiai, atsakingai bei profesionaliai, gindama Lietuvos valstybės ir jos piliečių interesus, jei tik jūs manimi pasitikėsite.

Ačiū, gerbiami Seimo nariai, jums už dėmesį ir dar kartą dėkoju už tą galimybę ir pasitikėjimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame pretendentei. Kadangi tai yra svarstymo stadija, ar dėl motyvų turime užsirašiusių? Nėra.

Priėmimas. Motyvų už, prieš nėra. Kadangi slaptas balsavimas, jo pradžia skelbiama 13 val. 15 min. ir pabaiga – 13 val. 30 min. Tinka, viskas gerai?

Labai atsiprašome, Žygimantai, bet jau mes… Į priekį nebuvote užsirašęs, laiku nematėme, jau yra paskelbtas balsavimo langas.

Taip pat skelbiama posėdžio pertrauka iki 14 valandos. Balsavimo biuletenis standartinis, jį patvirtiname bendru sutarimu. Prašome balsuoti.

Dar viena žinutė. Gal kas yra pametęs „Telia“ internetinę kortelę, tai prašom ateiti pasiimti.

Rytinio posėdžio pertrauka, kaip jau minėjau, iki 14 valandos.

Pertrauka

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, *LSF***).** Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 6 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 49 Seimo nariai.

Pasitaisau. Pirmiausia pabaigiame rytinį Seimo posėdį, nes jis nebuvo baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 40
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 6 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
R. BUDBERGYTĖ ir V. ČMILYTĖ-NIELSEN

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, *LSF*)**.** Pradedame gegužės 6 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas Nr. XVP-311(2) (*priėmimo tęsinys*)

Pirmasis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių – 105, rasta biuletenių – 105, galiojančių – 101, negaliojančių – 4: už – 69, prieš – 25, susilaikė 7. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) Sveikiname. (*Plojimai*)

14.02 val.

Seimo narių pareiškimai

Dar yra likęs vieno kolegos, Seimo nario V. Ąžuolo, pareiškimas. Prašau. Kviečiu į tribūną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Na, pagaliau, kolegos, nepabėgsite, reikia būti. Bet, žinoma, yra šių dienų aktualijos, nuo kurių mes negalime pabėgti. Pavasario sesija baigsis greitai, birželio gale, o iki tol mokesčių reformą reikia įgyvendinti, nes kitaip bus nukelta į kitus metus. Ir koks vaizdas? Šios mokesčių reformos tikslai yra tokie patys kaip A. Kubiliaus naktinės mokesčių reformos. A. Kubiliaus naktinė mokesčių reforma buvo skirta stabdyti ekonomikai. Kaip jis sakė, tikėjosi surinkti daug mokesčių, bet pabaigoje surinko mažai mokesčių.

Dėl dabartinės mokesčių reformos. Finansų ministerija taip pat pripažįsta, kad ekonomiką stabdys ši reforma. Kaip verslas, virš 100 organizacijų, sako, deja, mokesčių surinkimą taip pat turėsime ne geresnį, o blogesnį. Bet turbūt įdomiausios yra šios reformos detalės. Teko dalyvauti praeitą savaitę žemdirbių susitikime su Finansų ministerija. Ji turėjo paaiškinti, ką čia daro ir kodėl vienus verslus apdalins lengvatomis ir mažai pakels mokesčius, o kitus pridusins. Susirinkime buvo juridinių asmenų, žemdirbių, ir fizinių asmenų – ūkininkų (individuali veikla). Turbūt tos pačios taisyklės tinka ir kitiems verslams, ar tai būtų statybininkai, inžinieriai, ar kokie nors kitokie verslai, projektuotojui taip pat tinka tas pats. Jie paklausė vieno paprasto dalyko: kas keičiasi juridiniams asmenims, šiuo atveju – žemdirbiams? Visi juridiniai asmenys gauna papildomų mokestinių lengvatų už 250 mln. Praeitos valdančiosios daugumos mokestinės lengvatos: leido pirkti iki dvejų metų senumo įrangą, techniką, krovininės transporto priemones, visa kita, ir gali, pasinaudojęs ta reinvestuojamo pelno lengvata, nemokėti pelno mokesčio. Ši valdančioji dauguma užregistravo tą lengvatą dar platesnę. Pateikimo stadiją jau perėjo Seime. Bus ne iki dvejų metų senumo, o iki penkerių metų senumo. Vadinasi, tai kainuos biudžetui jau ne 250 mln., o apie 300 mln.

Kas dar keičiasi juridiniams asmenims? Mokestinė našta didėja 1 %, lygiai 1 %. Vadinasi, s*umma summarum* lengvatų gauna daug, pelno mokesčio galės nemokėti, liks tik dividendų išsimokėjimas, kuris netgi nesikeis – 15 %, ir nebus į nieką sumuojama. Tad imkime tą stebuklingą sumą – 300 tūkst., apie kurią mes šnekame, kad čia turtingi, dar kažkokie blogiukai, iš kurių reikia atimti ir padalinti. Juridinis asmuo, tokią sumą turėdamas, ką dabar mokės? Pasinaudojęs pelno mokesčio lengvata, pelno mokesčio nemoka – nulis. Vieninteliu atveju, jeigu išsiims pinigus savo reikmėms, dividendų jis sumokės 15 %. Visai nesvarbu – 1 mln., 10 mln., 100 mln., niekas jiems nesiskirs. 15 % arba plius 7 % pelno mokestis, nes iki 300 tūkst. jiems yra lengvatinis pelno mokestis. Šiandien yra 6 %, po pakėlimo bus 7 % – 1 % padidėjo. Mokestinė našta apie 22 %.

Ką turi sumokėti individualios veiklos savininkas, turėdamas tą pačią 300 tūkst. sumą? Pelno mokestis jam bus jau nebe 15 %. Aišku, jis vadinamas ne pelno, o gyventojų pajamų, nes kitokia sąvoka, nors esmė yra ta pati – iš pajamų atima išlaidas, gauna pelną. Tai jam šiandien yra 15 % plius socialiniai ir visi kiti mokesčiai, plius dar 20 %, kas sudaro apie 30 % mokesčių. Tai po pakeitimų jiems našta keisis iš 15 % į 36 % (lubas). Vadinasi, mokestinė našta didėja 21 %, juridiniams – 1 %. Ko prašo tiek žemdirbiai, tiek kiti verslai, kurie yra priskirti tai formai? Jeigu juridiniams asmenims didina tik 1 %, tai tokį pat kiekį mokesčių didinkite ir individualiai veiklai – taip pat 1 %. Jeigu duodate mokestines lengvatas juridiniams asmenims, tai tas pačias lengvatas duokite ir fiziniams asmenims individualiai veiklai. Dabar matysime, kas išeis iš Vyriausybės, ar bus išgirsti šiuo atveju žemdirbiai, kiti verslai, ar bus kaip tik tyčia žlugdoma individuali veikla mokestine našta.

O konkuruoti jie turi vienodai. Jau nekalbu apie kaimynines šalis, kad reikia konkuruoti, bet viduje, Lietuvoje, konkuruoti juridiniams asmenims bus sudaromos išskirtinės, labai geros sąlygos. Aišku, tą patį ir konservatoriai darė – jiems nepavyko individualios veiklos labiau apmokestinti, o dabartiniai valdantieji, aš suprantu, eina tuo pačiu keliu. Žinote, netgi žanras kartojasi – Finansų ministerija koalicijos partneriams leidžia pateikti tam tikras lengvatas, tam tikrus pakeitimus, tarsi tokį mažą saldainį numeta, kad būtų balsuojama už tas mokestines reformas. Bet kas dažniausiai atsitikdavo? To saldainio Seimas taip ir nepatvirtindavo, o reformą patvirtino. Tikiuosi, gal to neįvyks.

14.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XVP-383 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XVP-383. Į tribūną kviečių pranešėją – Seimo Pirmininką S. Skvernelį.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, rinkimai ateina, rinkimai praeina – niekada nesibaigiantis procesas. Baigiasi tiktai Rinkimų komisijos kadencija, yra nustatyta prievolė ir terminai teikti naujos komisijos sudėtį ir komisijos pirmininkę. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 13 punktu, taip pat Rinkimų kodekso 34 straipsnio 1 dalies 1 punktu, yra teikiama nauja Vyriausioji rinkimų komisija. Į komisijos pirmininkės poziciją aš siūlau dabartinės komisijos pirmininkę L. Petronienę. Kolegė Lina pradėjo darbą, eidama komisijos pirmininko pareigas, nuo kadencijos pradžios. Turbūt prisimename tas istorijas, kada rinkimus tikrai purtė įvairūs nesklandumai, atsistatydino buvusi pirmininkė ir Linai teko imtis šitos atsakomybės.

Kolegė L. Petronienė didžiąją dalį savo darbinio gyvenimo laikotarpio praleido būtent Rinkimų komisijoje, jos darbas susijęs su rinkimais. Aš trumpai pristatysiu. Turi teisės magistro, taip pat informatikos magistro ir bakalauro laipsnius. Darbavosi, kaip jau minėjau, didžiąją laiko dalį Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, buvo labai svarbaus Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vedėja, nuo 2023 metų yra pirmininkė.

Manau, kad atėjusi į šias pareigas tikrai elgėsi principingai. Labai dažnai iš įvairių politinių partijų, turbūt visų, sulaukdavo įvairiausių priekaištų, kad per griežtai žiūri, galbūt per smulkmeniškai, tačiau tiek diskutuojant su pretendente į pareigas, tiek ir, matyt, kalbantis komisijoje…

Mes nustatėme rinkimų taisykles, ne komisija, ir priimdami naują Rinkimų kodeksą tikrai padarėme, matyt, didelį darbą. Ar jis buvo tobulas? Ko gero, ne.

Diskutuojant apie viziją, aš manau, išsakytas kolegės L. Petronienės matymas, kad rinkimai galėtų tapti, būti spalvingesni, įdomesni žmonėms, bet tai yra mūsų valia. Dėl to manau, kad reikės grįžti prie Rinkimų kodekso ir tikrai nepadaryti tokių nesusipratimų, kad kai teikiama Seimo nario padėka, popieriaus lapas yra vertinamas kaip nesusijęs su rinkimais, ne papirkinėjimas, bet rėmelis jau yra materialinė dovana, tai tokių dalykų tikrai neturėtų būti. Bet čia ne komisijos klausimas yra, o paties teisinio reglamentavimo.

Tikrai praeiti metai buvo išskirtiniai: mes turėjome trejus rinkimus ir turbūt galime drąsiai pasakyti, kad jie buvo organizuoti ir įvykdyti sklandžiai, solidžiai. Tai įvertino ir tarptautinės organizacijos, ir įtakingas leidinys „The Economist“ – britų leidinys įvertino rinkimų procesą Lietuvoje aukščiausiu 10 balų vertinimu. Tai tam tikras pokytis yra, poslinkis yra ir tai pirmiausia yra visos senos sudėties komisijos darbas ir, aišku, komisijos pirmininkės.

Pirmininkė, kaip matote, atėjusi į šitas pareigas, kandidatuoja iš techninio Rinkimų komisijos padalinio, tai yra ne politinio, nėra susijusi su politinėmis jėgomis, nors galbūt daug kas iš mūsų pagalvojo: galbūt palankesnė vienai kitai politinei jėgai. Kaip paminėjau, turbūt nėra nė vienos politinės partijos ar nario, ar pačių organizacijų, kurie nesulaukė kokių nors priekaištų, kuriems nereikėjo aiškintis ir kreiptis, duoti paaiškinimų Rinkimų komisijai. Tai, manau, tas politinio nešališkumo ir neutralumo principas yra labai svarbus, ir tikiuosi, kad sulaukusi Seimo pritarimo tikrai darbą galėtų tęsti ir tęsti ta aukšta nata, kaip ir buvo įgyvendinti šie treji rinkimai.

Kiti nariai, dėl kurių mes taip pat turėsime apsispręsti, tai yra šeši nariai, du siūlo Respublikos Prezidentas, du – teisingumo ministras, du – Lietuvos teisininkų draugija. Aš šiek tiek taip pat apie kiekvieną iš pretendentų turėčiau pasakyti, kad nereikėtų gaišinti laiko. Galbūt nebūtina tada bus jums į tribūną eiti, bet į klausimus bus galima atsakyti.

Lietuvos Respublikos Prezidentas pasiūlė dvi kandidatūras. G. Janauskas – istorijos mokslų daktaras (galbūt būtų galima bent atsistoti, nes ne visi tikrai dar pažįsta), nuo 2006 metų – Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Regionistikos katedros dėstytojas. Kaip antrą kandidatą Lietuvos Respublikos Prezidentas pasiūlė A. Vaišnį, komunikacijos ir informacijos mokslų daktarą, 2021–2025 metų Vyriausiosios rinkimų komisijos narį ir buvusį, atsiprašau, nuo 2014 metų esamą Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto profesorių.

Lietuvos teisingumo ministras pasiūlė dvi kandidatūras. Tai L. Matjošaitytė, turbūt puikiai pažįstama, buvusi komisijos pirmininkė, teisininkė, advokatė, šiuo metu – Kazimiero Simonavičiaus universiteto lektorė. Kaip minėjau, 2012–2021 metais buvo tiek Rinkimų komisijos narė, tiek pirmininkė, tiek pavaduotoja. Teisingumo ministras kaip antrąjį kandidatą pasiūlė M. Reznikovą, teisės magistrą, ilgametį Vyriausiosios rinkimų komisijos narį, pirmininko pavaduotoją, sekretorių, nuo 2000 metų turintį patirties rinkimų komisijose.

Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu yra pasiūlyta L. Martinaitytė – teisininkė, teisės magistrė, advokatė, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto asistentė, taip pat Lietuvos teisininkų draugijos valdybos narė ir 2021–2025 metų Vyriausiosios rinkimų komisijos narė. Ir antra kandidatūra, ką pasiūlė Teisininkų draugija, tai yra B. Strimaitytė – teisininkė, advokatė, Lietuvos advokatūros Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos komiteto narė, pirmininko pavaduotoja, mediatorė, Lietuvos mediatorių rūmų narė. Tai yra kandidatai, dėl kurių mes turėsime balsuoti.

Politinės partijos taip pat pasiūlė šešis kandidatus. Tai yra J. Baušytę – Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, E. Karčiauskienę – politinė partija „Nemuno Aušra“, O. Kilkinovą – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, G. Matiekuvienę – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų siūlymas, J. Pankauską – Lietuvos socialdemokratų partijos siūlymas ir A. Silickienę – Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam Seimo Pirmininkui. Dabar norėčiau į tribūną pakviesti kandidatę į komisijos pirmininkus gerbiamą L. Petronienę. Prisistatyti yra skiriama iki 10 minučių, vėliau Seimo nariai turės iki 20 minučių, kad užduotų klausimus tiek kandidatei į pirmininkus, tiek ir kitiems kandidatams, kurie yra čia, salėje. Prašau, žodis jums.

L. PETRONIENĖ. Gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke, pradėti noriu padėkodama Seimo Pirmininkui už pasitikėjimą ir teikimą dar vienai kadencijai ir už tikrai labai gražų pristatymą.

Prieš nepilnus dvejus metus, būdama kandidatė į Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkus, iš šios tribūnos kreipiausi į Seimo narius puikiai suvokdama, koks iššūkis mūsų laukia 2024 metais, vadinamaisiais superrinkimų metais, kokių pasitaiko tik kartą per 20-metį. Ir labai gerai pamenu, kaip aš kalbėjau, kad tvirtai pasitikiu VRK komanda ir kad visi drauge mes įveiksime šį iššūkį. Iš tiesų mes jį įveikėme ir įveikėme dar daugiau. Tai per šiuos dvejus metus, kol vadovavau Vyriausiajai rinkimų komisijai, su visa komanda surengėme trejus visuotinius rinkimus – tai Respublikos Prezidento, Europos Parlamento ir Seimo rinkimus, taip pat referendumą ir dvejus pirmalaikius merų rinkimus bei vienus pirmalaikius Seimo nario rinkimus.

Pernai metai tikrai buvo įsimintini ne tik rinkimų gausa, bet ir rinkėjų aktyvumu. Prezidento rinkimai buvo treti pagal aktyvumą nuo Nepriklausomybės atkūrimo, o Seimo rinkimai – antri pagal aktyvumą per pastaruosius 20 metų.

Taip pat šių metų balandį su Venecijos komisija surengėme 20-ąją rinkimų organizatorių konferenciją apie rinkimų teisės stabilumą. Joje dalyvavo virš 100 ekspertų iš 35 valstybių. Ne vienas pranešėjas konferencijos metu pabrėžė, kad idealiu atveju rinkimų įstatymai turėtų būti koreguojami išnaudojant ilgesnes pertraukas tarp rinkimų, kad rinkimų organizatorius turėtų laiko pasiruošti, kandidatai susipažintų su pokyčiais, su naujomis taisyklėmis, rinkėjai būtų tinkamai informuoti apie artėjantį balsavimo procesą.

Man pačiai labai įsiminė vieno iš konferencijos pranešėjų frazė, kad rinkimai yra didžiausias komandinis darbas, koks gali įvykti valstybėje. Galiu tik patvirtinti, kad pernai trejų rinkimų ir referendumo egzaminą laikėme ne vieni, ne vien VRK ir ne vien rinkimų komisijos, o kartu su daugeliu Lietuvos institucijų, kurios geranoriškai mums padėjo konsultacijomis, pagalba, budėjimu ir nuolatiniu dėmesiu.

Šiandien man didelė garbė dar kartą stovėti šioje tribūnoje ir šiandien turiu dar didesnį tikėjimą mūsų komanda. Dauguma iš jų pernai sustiprino savo profesines žinias ir pagilino žinių bagažą, todėl su lūkesčiu tikimės, kad mums bus suteikta galimybė tęsti pradėtus darbus. Matydama naujų kolegų aukštą kompetenciją, nuoširdžiai tikiuosi, kad jų žinios ir profesinė patirtis praturtins mūsų diskusijas ir priimamus sprendimus.

Ne paslaptis, kad laikotarpį tarp visuotinių rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija visada išnaudoja pasirengti ateities rinkimams, todėl darbų laukia visa eilė. Šiuo metu esame pradėję diskusijas dėl Rinkimų kodekso tobulinimo, Teisės ir teisėtvarkos komitete esame pristatę įžvalgas dėl balsavimo užsienyje organizavimo, rinkimų komisijų sudarymo, poreikį patobulinti debatų rengimo tvarką ir kitus, mūsų akimis, tikslingus pagerinti aspektus.

Taip pat džiaugiuosi, kad, nepaisydami rinkimų krūvio, 2024 metų vasarį mes pradėjome įgyvendinti Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą „Demokratija visiems“. Mūsų tikslas – užtikrinti, kad prieiga prie rinkimų duomenų būtų patogi ir prieinama tiek rinkėjams, tiek kandidatams, tiek visiems organizatoriams, o teikiamos elektroninės paslaugos dar patogesnės. Dirbsime, kad naujasis VRK portalas būtų vieta, kur vartotojui draugiška forma bus pateikiama informacija apie rinkimų ir referendumų organizavimą Lietuvoje, o aiškiai ir vizualizuotai pateikti duomenys paskatins daugiau piliečių dalyvauti valstybės demokratiniuose procesuose.

Atvirumas ir skaidrus bei visiems suprantamas rinkimų procesas yra vienas svarbiausių rinkimų principų ir šie mūsų darbai jau yra sulaukę įvertinimo. 2023 metais Valstybės duomenų agentūra už duomenų atvėrimą mums įteikė duomenų ambasadoriaus apdovanojimą. O prieš mėnesį didžiausiame Lietuvos geografinių informacinių sistemų bendruomenės renginyje Vyriausioji rinkimų komisija buvo apdovanota už rinkimų duomenų atvaizdavimą žemėlapiuose, už aiškumą, greitį bei naują informacijos supratimo būdą – puikų pavyzdį, kaip technologijos gali stiprinti skaidrumą ir pasitikėjimą valstybės institucijomis.

Na ir, žinoma, labiausiai mus nudžiugino jau Seimo Pirmininko paminėtas įvertinimas – tai įtakingo britų ekonomikos, politikos, finansų ir verslo leidinio „The Economist“ pasaulio valstybių demokratijos indekso tyrimas. Bendrame indekse Lietuva pakilo per tris vietas ir šiuo metu

užima 36 vietą iš 167. O svarbiausia, kad pirmą kartą Lietuvai skirtas aukščiausias 10 balų įvertinimas. Jisai skirtas būtent rinkimų ir pliuralizmo demokratijai. Tai yra vienintelė sritis, kurioje Lietuva turi dešimtuką.

Tokie aukšti įvertinimai yra didžiulė motyvacija Vyriausiajai rinkimų komisijai tęsti pradėtus darbus ir siekti išlaikyti aukščiausius rinkimų organizavimo standartus. Svarbiausiu prioritetu išlieka siekis užtikrinti vienodą rinkimų teisės taikymą. Taikoma nuosekli praktika leidžia rinkimų dalyviams ir visuomenei žinoti, ko tikėtis, ir planuoti savo veiksmus. Labai svarbu, kad sprendimai būtų priimami laikantis įstatymų nuostatų, išnagrinėjus visas aplinkybes, visoms pusėms suteikus teisę pasisakyti, išsakyti argumentus. Vienodas rinkimų teisės taikymas, nuoseklumas, visapusiškas aplinkybių vertinimas ir skaidrumas yra kertiniai principai, be kurių neįmanoma užtikrinti nei sąžiningų rinkimų, nei visuomenės pasitikėjimo valdžios institucijomis. Tai ne tik teisinė, bet ir moralinė pareiga, kurią turime vykdyti kasdienėje veikloje.

Artimiausi eiliniai rinkimai numatomi 2027 metų pavasarį, kuomet rinksime merus ir atstovus į savivaldybių tarybas. Per šį laikotarpį tikrai sieksime išnaudoti laiką svarbiems darbams: jau minėtam projektui „Demokratija visiems“ įgyvendinti, Rinkimų kodekso nuostatų korekcijoms (vakar jau vyko Teisės ir teisėtvarkos komiteto darbo grupės pasitarimas), rinkimų procedūroms tobulinti, na ir, žinoma, informacijai apie rinkimus skleisti, kadangi tikime, kad aiškesni ir suprantamesni rinkimų procesai prisideda prie pasitikėjimo pačiais rinkimais ir demokratijos stiprinimo bei didina rinkėjų įsitraukimą. Ačiū. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėtų užduoti klausimus 11 Seimo narių. Taigi skirsime iki 30 minučių. Galite adresuoti savo klausimą tribūnoje stovinčiai kandidatei į pirmininkus arba bet kuriam iš kitų kandidatų į komisijos narius, tik įvardinkite pavardę.

Pirmasis klausia S. Kairys. Ruošiasi A. Zuokas.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už suteiktą galimybę paklausti. Gerbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininke, kandidate į pirmininkus. Aišku, atsimenant prieš tai buvusį klausimą, tai tie klausimai tokie kaip diena ir naktis. Vienur mes labai vertiname politinį neutralumą, kitur nelabai. Vienur suteikiame galimybę antrą kadenciją dirbti, kitur net nematome tokios galimybės. Bet mano klausimas ne apie tai.

Buvo įvairių niuansų rinkimuose ir dažnai po rinkimų mes kažkaip prarandame fokusą ir pametame visą situaciją. Matėme įvairiausių būdų, kaip yra apeinami ar interpretuojami įstatymai, kai vienos ar kitos partijos, pavyzdžiui, randa būdų, tarkime, nario mokesčiu ir panašiai, finansuoti didžiulėmis sumomis savo rinkimų kampanijas. Mes padiskutuojame kažkaip ir tie klausimai vėl kažkur į stalčių.

Aš sutinku su Seimo Pirmininku, kad kartais mes labai nulendame į smulkmenas, bet kai kurie klausimai yra svarbūs. Tuo labiau kad ir grėsmės yra ne tik mūsų, kaip sakyti, šalies viduje, bet ir matome, kas vyksta su rinkimais, kalbant apie įvairiausius tiktokus ir kitus dalykus, užsienio šalyse.

PIRMININKĖ. Laikas!

S. KAIRYS (*LSF*). Ar bus kokių nors iniciatyvų, ką siūlytume tobulinti, vykdant pačias rinkimų kampanijas?

L. PETRONIENĖ. Iš tiesų, kaip ir minėjau, Teisės ir teisėtvarkos komitete esame jau pristatę savo įžvalgas ir tikrai esame kviečiami į jų darbo grupę. Manau, kad bus pokyčių.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiama pirmininke ir kandidate, be abejo, jūsų darbas sudėtingas. Suprantama, negali būti visi patenkinti, tačiau vertinu už objektyvumą ir už geranoriškumą.

Turiu keletą klausimų. Vienas iš jų būtų toks: dažnai mes girdime atsakymą iš komisijos, kad įstatymai tokie, tačiau komisija turi teisę taip pat pasiūlyti įstatymus, ką tobulinti, ypač būdami praktikai. Ar naudositės tiek jūs, tiek komisijos nariai ta teise ir mes gausime tų pasiūlymų?

Antra klausimo dalis yra rinkimų metu galiojanti praktika, kada reklamos davėjai jums pateikia, komisijai, savo įkainius ir pagal tuos įkainius mes, tai yra politinės kampanijos dalyviai, privalome tais įkainiais naudotis. Dažniausiai tie įkainiai yra ženkliai didesni negu, pavyzdžiui, komercinėms struktūroms, nes tiesiog nėra derybų. Pateikia leidinys kainą tokią, jūs patvirtinate

ir mes visi pagal tas kainas turime žaisti. Ar šiuo atveju komisija pradės derėtis už viešuosius pinigus tam, kad šiuo atveju tie rinkimai valstybei kainuotų mažiau ir partijoms kainuotų mažiau? Tai yra, ar atstovausite tiems, kurie…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ZUOKAS (*MSNG*). …dalyvauja rinkimuose?

L. PETRONIENĖ. Iš tiesų, taupydama laiką, dėl teisinių pokyčių atsakiau, dėl to, kad dalyvaujame. Dėl įkainių – tikrai suteikiate šiek tiek per daug mums kompetencijų. Vyriausioji rinkimų komisija jų netvirtina. Įkainių pateikimas ir paskelbimas VRK svetainėje reiškia tiktai viešumą tam, kad būtų užtikrinta, kad visi dalyviai gautų paslaugas vienodomis kainomis, kad nebūtų suteiktos kokios nors nuolaidos, kurios galėtų būti vertinamos kaip netiesioginis finansavimas, kuris yra draudžiamas Lietuvoje, juridinių asmenų, bet tikrai Vyriausioji rinkimų komisija neturi jokios įtakos leidėjų deklaruojamiems įkainiams. Mes tiktai juos skelbiame kaip skelbimų lenta ir po to, po rinkimų, tikriname, ar šie įkainiai buvo taikyti, ar nebuvo taikyti kam nors, kokie nors kitokie įkainiai ar kitokios sąlygos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi V. Ąžuolas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pirmininke, mes truputį jau esame ir diskutavę panašiu klausimu, kurį užduosiu dabar jums, ir matydamas jūsų komisijos narius… Aš manau, kad pastaruoju metu susidarė ypač didelė problema, kai kandidatas dalyvauja Seimo rinkimuose dirbdamas savivaldybėje ir užimdamas aukštas pareigas. Puikiai suprantame, kad platintame bukletėlyje ar ten lankstinuke yra sudedamos nuotraukos visų biudžetinių organizacijų, ne tik savivaldybėse, bet ir seniūnijose dirbančių, darbuotojų, tai turi didelę įtaką rinkėjams.

Antras dalykas. Savivaldybė pradeda naudoti pinigus, skirtus kaimo bendruomenėms, neįgaliųjų draugijoms, ir kai atvyksti susitikti su tais žmonėmis, jie sako: ne, mums savivaldybė skiria pinigų, mokesčių mokėtojų, aišku, mes turime balsuoti ir rinkti tą atstovą iš savivaldybės. Aš manau, kad čia reikėtų tikrai šitą klausimą labai kaip nors išspręsti ir užkirsti kelią tokiems piktnaudžiavimams. Ačiū. Kokia jūsų nuomonė būtų?

L. PETRONIENĖ. Taip, iš tiesų dėl administracinio resurso ir to tokio galbūt labai lokaliai naudojamo administracinio resurso be visos visuomenės pastangų, be rinkėjų pastangų tikrai Vyriausioji rinkimų komisija ir negalėtų kovoti, nes mes patys nedalyvaujame tuose… Mes iš tiesų labai džiaugiamės, kai rinkėjai informuoja. Jeigu gauname pranešimą, tos situacijos yra tiriamos, bet, manau, čia reikia šiek tiek ir politinio, aišku, tokio sutarimo tarpusavyje.

Tikrai prisimenu, kai prieš keliolika metų būdavo politinių partijų susitarimų prieš rinkimus, ko nedarys ir panašiai, tai šitoje srityje taip pat galėtų būti, nes tikrai vienose savivaldybėse vienos partijos vyrauja, kitose – kitos partijos, bet manau, kad reikėtų bendro, šiek tiek aukštesnio tokio politinio susitarimo.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi J. Zailskienė.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimai būtų netgi du. Kaip jūs vertinate bankų kartelinį susitarimą, kai jie per šiuos rinkimus atsisakė skolinti partijoms taip pakreipdami rinkimų eigą?

Antras klausimas. Kas atsitiko, kad anksčiau balsavimą nuotoliu, vadinamąjį paštu, visada išvežiodavo Lietuvos paštas tuos maišus su biuleteniais, visa kita, ir tai buvo toks pasitikėjimo standartas, galima sakyti, žmonėms?.. Dabar laimėjo kažkokia stebuklinga X įmonė, neaišku, iš kur, kaip, kas, kur tuos maišus nuvežė, kur išrūšiavo, ir tai sukėlė nepasitikėjimą žmonėms. Kaip jūs galvojate, kaip jūs tai vertinate?

L. PETRONIENĖ. Taip, iš tiesų dėl biuletenių išvežiojimo atsitiko viešieji pirkimai, nes jau ir prieš tai, kur buvo turėta sutartis su Lietuvos paštu, jie tuo metu buvo laimėję viešuosius pirkimus, nes nėra įpareigojimo, nėra funkcijos Lietuvos paštui, kaip valstybės įmonei, tą daryti. Yra iš tiesų viešieji pirkimai ir 2023 metais laimėjo kita įmonė, bet jinai nėra įmonė X, iš tiesų yra didelė įmonė, buvome ir logistikos centre, kai prieš sudarant sutartį buvo žiūrima, ir standartus atitinka tam tikrus, tai tikrai jie puikiai dirba. Tiesiog aš manau, kad kartais gal mes per mažai komunikavome, bet gal mums reikia tiesiog daugiau komunikuoti, kad nebūtų keliami kokie nors mitai ir panašiai, bet tikrai ta įmonė yra didelė ir jinai tikrai normaliai dirbo.

O kitas klausimas buvo? (*Balsai salėje*) Dėl bankų. Sunku pasakyti, yra privatus verslas, turbūt jau būtų negerai, jeigu Vyriausioji rinkimų komisija kištųsi į bankų veiklą. Mes negalime jų įpareigoti duoti kreditus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia J. Zailskienė. Ruošiasi A. Mockus.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Noriu užduoti keletą klausimų kandidatei. Vienas iš jų toks tikrai labai paprastas. Ir Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, ir valstybės tarnybos nenagrinėja anoniminių skundų. Čia kodekse dar yra likusi ta nuostata. Ką manote apie tai?

Kitas dalykas, ar neatrodo, kad pats pasirengimo rinkimams laikotarpis iš principo yra labai labai ilgas? Visi pavargsta, kol sulaukia tos pradžios, po to, kol dokumentai… nes, pavyzdžiui, Danijoje yra 3 savaitės ir rinkimai įvykę. Ar negalvojate, kad galėtų būti šiek tiek trumpesnis laikotarpis? Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Atsakant dėl anoniminių skundų. Iš tiesų Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę jų taip pat nenagrinėti, bet visąlaik įvertiname patį turinį, nes tikrai esame turėję situacijų, kai anoniminiuose skunduose buvo pateikta gana pagrįsta informacija, kur tikrai buvo gana nemaži pažeidimai padaryti. Taip savaime atmesti tikrai nemanyčiau, kad laikas. Šiek tiek galbūt skiriasi mūsų institucijų, VTEK'o ir Vyriausiosios rinkimų komisijos, veikla, nes kad būtų rinkimai skaidrūs ir kad būtų jie finansuoti sąžiningai, tikrai yra, ko gero, vienas iš mūsų tikslų, todėl ir anoniminiai skundai mums yra gerokai svarbesni, nes tai nėra vien tik vieno žmogaus teisių pažeidimas – šie pažeidimai gali turėti įtakos daug didesniam ratui žmonių.

Dėl ilgo laikotarpio. Tikrai labai skirtingai yra organizuojami rinkimai Vakarų Europoje, skirtingose valstybėse, nes skirtingos institucijos organizuoja, yra skirtingas centralizavimo lygmuo. Lietuvoje yra taip jau nuo seno, nuo 2010 metų, 6 mėnesių laikotarpis. Ir tai mes iš žurnalistų kartais gauname tam tikrų priekaištų, kad kandidatus per vėlai sužinome, kad nespėja padiskutuoti, rinkėjai susipažinti. Tai čia tikrai reikėtų visada vertinti tai, ar reikia mums trumpesnio laikotarpio ir mažiau galimybių rinkėjams susipažinti su kandidatais, mažiau analizuoti, ar mes norime trumpinti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Mockus. Ruošiasi R. Motuzas.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kandidate, iš tikrųjų nuoširdžiai noriu padėkoti jums ir jūsų komandai už profesionalų darbą jau vykusiuose rinkimuose. Šiandien girdime, kad Vyriausioji rinkimų komisija turi nagrinėti be galo daug skundų. Tai mano klausimas būtų: kaip jūs vertinate apygardų komisijų darbą ir ar dėl didelės dalies skundų, atkeliavusių iš apygardų, būna priimti kitokie sprendimai, negu priimti apygardose? Ar turite duomenų, kokia dalis skundų būna išnagrinėjama kita nuomonė? Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Per Seimo rinkimus Vyriausioji rinkimų komisija gavo per 850 skundų, kad įsivaizduotumėte, vien tik dėl Seimo rinkimų, dalį jų, kurie buvo susiję su konkrečia apygarda, perdavėme rinkimų apygardoms nagrinėti, tai šiek tiek palengvino darbą. Gauname skundų… Kai apygardų komisijos priima sprendimus, gauname skundų dėl jų sprendimų. Dabar statistikos tikrai negalėčiau pasakyti. Būna, kad pasitvirtina, tačiau būna, kad priimame ir kitokius sprendimus, bet intuityviai jaučiu, kad turbūt didžioji dalis būna, kad apygardų sprendimai pasitvirtina, bet nenorėčiau spekuliuoti, reikėtų padaryti atskirą statistiką.

PIRMININKĖ. Klausia R. Motuzas. Ruošiasi L. Girskienė.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiama pirmininke, mums turbūt… Aš pirmą kartą dalyvavau rinkimuose. Dalyvaujant rinkimuose rinkimų komisija „asocijuojasi" (na, turbūt kabutėse) su kandidatų persekiojimu, su skundų nagrinėjimu. Žodžiu, kiek aš gavau laiškų iš jūsų komisijos! Tai ne toks politinis žymėjimas, tai ne taip atidaryta sąskaita ir taip toliau. Faktiškai trukdo kandidatui susitelkti svarbiausiam tikslui – darbui su rinkėjais. Tikrai labai daug biurokratizmo, labai daug perteklinių skundų nagrinėjimų ir panašiai.

Mano labai konkretus klausimas. Visi šiandien tuo yra nepatenkinti, lyginant su kitomis valstybėmis, mes turime daug formalizmo ir perteklinio biurokratizmo. Ką jūs konkrečiai siūlysite keisti Rinkimų kodekse, kad kandidatas jaustųsi komfortiškai? Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Ką mes kalbėjome su Seimo Pirmininku? Manau, kodėl tos kampanijos galbūt yra tokios sudėtingiau organizuojamos, tai tikrai norėtųsi sugrąžinti tą sakinį į Rinkimų ko-

deksą, kad kandidatai galėtų naudotis bendruomenių patalpomis susitikimams su rinkėjais, viešosiomis patalpomis kad galėtų naudotis neatlygintinai. Tikrai kodekse dabar tokia situacija: kaip ir negalima, reikia išsiaiškinti, ar jos kitiems teikiamos mokamai, nemokamai. Tai tikrai dėl to būna irgi daug paklausimų. Tai vienas iš tokių, manau, lengviausiai įgyvendinamų, kuris būtų lengviausias ir neturėtų kokios nors žalos, jeigu tai yra visuomeninės patalpos.

Taip pat Rinkimų kodekso priėmimo metu darbo grupė tikrai labai daug svarstė apie tai, kad galbūt būtų galima sugrąžinti mažareikšmius daiktus, tai yra kad būtų galima rinkėjams dovanoti tušinukus, pavyzdžiui, ko dabar negalima. Apie tą tokį smulkų rinkėjo papirkimą tikrai gauname daug paklausimų, skundų. Mes tada turime užsiklausti, išsiaiškinti aplinkybes. Tai manau, kad tokius smulkius pakeitimus tikrai Seimas galėtų svarstyti ir apsispręsti, ar mes vis dar norime būti tokie griežti, ar jau geriau deklaruoti tuos dalykus, bet juos naudoti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi K. Neimantas.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš čia, laba diena. Aš turiu du tokius klausimus iš praktikos, iš praėjusių trejų pastarųjų rinkimų. Iš tikrųjų labai daug skundų sulaukėme dėl komisijos narių darbo apmokėjimo tvarkos. Ne vienoje rinkimų komisijoje susidarė tokia situacija, kad komisijos pirmininkas, pasinaudodamas savo tarnybine padėtimi, padidino sau atlyginimą, sekretorei, o nariams, kurie atliko visą didžiausią ir juodą darbą, galima sakyti, liko gražiai. Jiems tikrai nebuvo tinkamai atlyginta už darbą ir dėl to žmonės nebenori kitąkart dalyvauti rinkimuose. Kokius matytumėte pakeitimus, kad būtų galima išvengti tokių situacijų?

Ir dar kitas klausimas dėl komisijų pirmininkų kompetencijų tikrinimo, nes tikrai ne vienas atvejis yra buvęs, privertęs suabejoti komisijos pirmininko kompetencija. Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Ačiū. Gal pradėsiu nuo kompetencijų, nes tikrai Vyriausioji rinkimų komisija yra įsidiegusi mokymų posistemę ir yra galimybė atestuoti bent jau rinkimų komisijų pirmininkus. Mes esame anksčiau diskutavę su Seimu, kad vis dėlto apylinkių komisijų pirmininkais galėtų būti skiriami tik tie, kurie yra išlaikę atestaciją, kaip yra kai kuriose valstybėse. Tai įrodytų, kad jie bent jau yra pakankamai gerai susipažinę su visomis procedūromis, su tuo, kas vyksta per rinkimus ir kaip reikėtų dirbti. Tai tikrai atestavimo klausimas, aš manau, kad yra svarstytinas, nes mes irgi gauname tokių nusiskundimų ir tada juos turime tirti.

Dėl atlyginimų. Tikrai nuo 2019 metų atlyginimų koeficientas yra padidėjęs dvigubai. Tiesiog yra labai padidintas subjektų skaičius, kas gali teikti į rinkimų komisijas. Pas mus yra pusė rinkimų apylinkių, kuriose yra mažiau negu 1 tūkst. rinkėjų, o siūlyti taip pat gali 14 politinių partijų, ir tada tas biudžetas yra toksai. Mes rinkimų komisijoms darbo užmokesčiui skiriame beveik 80 % rinkimų biudžeto. Tai tiesiog yra per daug žmonių ten, kur yra mažai rinkėjų, jie neturi tiek daug darbo ir tada nėra iš ko tuos atlyginimus mokėti. Tai mes tikrai ir esame diskutavę, kad bent jau mažesnėms komisijoms galbūt galėtų, kaip ir anksčiau, atstovus, komisijos narius teikti tiktai parlamentinės partijos, o į didesnes – tada jau ir visos kitos partijos. Tokiu būdu bent jau mažesnėse komisijose tikrai tas atlygis būtų proporcingesnis. Kai yra mažai rinkėjų, kai tu per dieną sulauki tik 80 rinkėjų, tai dešimčiai komisijos narių ten tikrai nėra tiek to darbo.

PIRMININKĖ. Klausia K. Neimantas. Ruošiasi I. Vėgėlė.

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū už galimybę paklausti. Pirmas klausimas būtų susijęs su balsavimu internetu. Įdomi jūsų nuomonė šituo klausimu. Ar planuotumėte inicijuoti šitą dalyką? Jau turime ir gerosios praktikos. Taip pat technologinis aspektas mums tikrai leidžia ne tik balsuoti, bet ir pasirašyti svarbius dokumentus, pervesti dideles sumas ir panašiai.

Antras klausimas būtų susijęs su balsavimu namuose, kai yra einama pas rinkėjus. Būtent tais atvejais, kai nėra stebėtojų. Kaip galėtume, sakykime, užtikrinti sąžiningesnius rinkimus? Tikrai yra labai daug atvejų, kai esamos tam tikros politinės partijos, kurios eina kartu pas rinkėją, daro įtaką rinkėjui ir nurodo, už ką ir kaip balsuoti. Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Dėl internetinio balsavimo Vyriausioji rinkimų komisija yra atlikusi galimybių studiją. Ji buvo pristatyta Seime pernai birželio mėnesį, jeigu neklystu. Tikrai buvo vertinti ir ekonominiai, ir teisiniai, ir politiniai, ir socialiniai aspektai. Atsakymas yra toks: tikrai Lietuvoje būtų galima įdiegti internetinį balsavimą, tiesiog dėl dabartinės geopolitinės situacijos yra šiek tiek ne laiku, reikėtų vėliau, kai būtų mažesnės tos rizikos.

Dar vienas iš variantų… Internetinis balsavimas labai padėtų namuose neturintiems teisės balsuoti vienišiems vaikus auginantiems tėvams, kurie neturi kur vaikų palikti, žmonėms, kurie dirba pamaininį darbą, tolimųjų reisų vairuotojams, kurie išvyksta ir negali į ambasadas atvykti. Taip pat visam balsavimui užsienyje tikrai padėtų, nes didelė dalis žmonių ten balsuoja paštu. Pavyzdžiui, Prancūzija yra įdiegusi internetinį balsavimą balsuoti užsienyje. Toks galėtų būti *pilotinis* projektas. Bet čia tikrai yra politinis sprendimas, čia jau yra Seimo apsisprendimas, ar gali būti internetinis balsavimas, kada. O toje studijoje yra sudėliotas grafikas, ką reikėtų atlikti ir kiek tai laiko užtruktų. Tai tikrai irgi ne vienerių metų darbas, reikėtų iš anksto planuoti internetinį balsavimą.

Dėl balsavimo namuose. Visose rinkimų komisijose tikrai yra ne vienos partijos atstovų. Į namus vyksta ne mažiau kaip du skirtingų partijų atstovai. Mes labai prašome politinių partijų (kartais pastebime, tiesiog vienose apylinkėse vis skirtingos partijos pateikia faktiškai vienos partijos atstovus) to nedaryti vien tam, kad būtų galima užtikrinti… Kai yra organizuojamas darbas rinkimų apylinkėse, tai tikrai visiems komisijos nariams skirti laiko ir balsuoti iš anksto tam, kad balsavimas vyktų sąžiningai.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Visiškai neseniai gerbiamo R. Motuzo (turbūt lygiai taip pat kaip aidas gerbiamos J. Zailskienės klausimuose) nuskambėjo toks labai aiškus leitmotyvas apie VRK persekiojimą. Aš to persekiojimu nepavadinčiau, aš pavadinčiau tai rinkimų biurokratizavimu. Kandidatams ir partijoms reikia įkurti atskirą VRK pranešimų nagrinėjimo departamentą, nes vieno žmogaus jau neužtenka tam, kad jis galėtų nuolat atrašyti į visokius skundus, skundelius ir visokias smulkmenas.

Mano klausimas yra susijęs su tuo, kad VRK labai akcentuoja detales, vieno plakato pakabinimą, 20 eurų už kažkur kažko paskelbimą ir panašiai, bet praleidžia esminius dalykus. Tarkime, akivaizdus M. Sinkevičiaus atvejis, kuris buvo panašus į neteisėtus sprendimus, E. Vaitkaus atvejis – neįregistruota programa jį labiau garsino, negu realiai galėjo būti, ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Laikas!

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas. Ar keisite VRK prioritetus ir iš skundus nagrinėjančios institucijos tapsite esminių organizacinių sprendimų, rinkimų organizavimo sprendimų, institucija? Ačiū.

L. PETRONIENĖ. Aš manau, kad Vyriausioji rinkimų komisija ir yra pagrindinė rinkimus organizuojanti institucija, kurios didžiausi žmogiškieji resursai yra skiriami organizavimui. Tiesiog turbūt skundų ir pranešimų nagrinėjimas labiausiai liečia kandidatus, jiems labiausiai matoma, todėl taip ir atrodo. Iš tiesų prioritetas yra rinkimų organizavimas. Tikrai stengiamės įvertinti ir mažareikšmius skundus, siunčiame mažiau užklausimų, jei galime įvertinti pagal tą informaciją, kuri yra nurodyta tame pranešime, ir pagal tą informaciją, kuri yra randama viešojoje erdvėje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėkoju ir visiems kandidatams. Šį klausimą siūloma svarstyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui. Siūloma svarstyti, priimti sprendimą gegužės 13 dieną. Iki tos dienos frakcijos yra užsirašiusios susitikti ir su kandidate į pirmininkus, ir su kitais kandidatais. Ar galėtume patvirtinti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Ačiū visiems dalyvavusiems.

14.45 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-354 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-354. Kviečiu pranešėją ministrą L. Savicką.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Laba diena. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, dėkoju už galimybę pateikti įstatymo projektą. Galiu tikrai patikinti, kad įstatymo projekto pateikimas ganėtinai trumpas, kaip ir pats įstatymo projektas, tačiau yra ne ką mažiau aktualus. Šiuo atveju

kalba susijusi su tuo, kad norime išspręsti šiuo metu galiojančią vieną iš problemų, nes įstatyme numatyta startuolio sąvoka sudaro kliūtį MTEP veiklą vykdantiems startuoliams pretenduoti į valstybės paramą, kadangi jų yra ilgesni produkto vystymo ciklai, dažnai tie ciklai trunka daugiau negu penkerius metus, ir lygiai taip pat yra didesnė rizika dėl ilgos tyrimų ir plėtros fazės. Visa tai, paprastai sakant, sudaro problemas mažoms įmonėms, kurios nori vystyti aukštos pridėtinės vertės MTEP veiklas ir pretenduoti į valstybės paramą, tačiau šiandien negali, nes kol jie pasiekia tokią galimybę, baigiasi įstatyme numatytas penkerių metų terminas. Jį praplėtę iki dešimties metų, mes užtikrintume galimybę, kad tos jaunos, pažangios, modernios įmonės galėtų pretenduoti ir pasinaudoti valstybės turimais finansiniais instrumentais. Ačiū už galimybę pristatyti. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Butkevičius. Ruošiasi A. Zuokas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai sveikinu su tokiais pastebėjimais, kas vyksta ir geopolitiniame pasaulyje. Mums, kaip mažai valstybei, yra labai svarbu, kada pastaruoju metu yra kalbama apie mokslinius tiriamuosius ir ekspertinius darbus arba plėtrą, nes nauja pridėtinė vertė kaip tik yra sukuriama tada, kada verslas ir mokslas labai stipriai dirba kartu. Dėl to, puikiai žinome, buvo didelės sumos pinigų investuotos į verslo ir mokslo slėnius, jie, aš matau ir jūs tikriausiai matote, dar nėra iki galo efektyviai panaudojami. Tai vienas dalykas.

Bet mano klausimas būtų: ar ateinančių metų biudžeto projekte, kaip jūs galvojate, būtų galima padidinti šitai priemonei, mokslo tiriamiesiems darbams, eksperimentiniams tyrimams įgyvendinti, finansinę dalį, nes pagal šią dalį tarp Europos Sąjungos šalių Lietuva yra irgi beveik gale? Kokia jūsų nuomonė?

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas kolega, už įvertinimą. Manau, kad tai yra klausimas, kuris aktualus tikrai visiems, nes tai atitinka mūsų valstybės strateginius dokumentus, iškeltus strateginius tikslus. Vienas iš tų įsipareigojimų – tai būtent Švietimo susitarime numatyti tam tikri rodikliai, skirti MTEP srities išlaidoms. Šiuo metu tarpinis rodiklis nebuvo pasiektas. Labai tikiuosi, kad mūsų visų, čia balsuojant dėl biudžeto, bendromis pastangomis mes galėsime užtikrinti, kad tas tempas lėšų skyrimo MTEP sričiai būtų vis auginamas. Puikiai suprantame, kad jeigu šiai sričiai lėšų mes neskirsime, jeigu rodiklio nepasieksime, tai sunku bus matyti, kad mes galėtume realizuoti tuos ambicingus ekonomikos raidos tikslus, kurie yra užprogramuoti mūsų strateginiuose dokumentuose.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas. Ruošiasi V. Ąžuolas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, taip, pasiūlymas yra teisingas, reikalingas, tačiau aš norėjau paklausti. Kaip ir praeitoje, buvusioje ministerijoje, matyt, ir dabar matome, kad nemaža dalis dėmesio, arba didžioji dalis dėmesio, skiriama smulkiajam verslui arba verslui, kuris yra išmanusis, kur startuoliai ir taip toliau. Tačiau Lietuvos didžioji dalis smulkiojo verslo yra kitose sferose veikiantys. Ką jiems siūlome ir kokią žinią jiems turite? Ir kaip vertinate šiandien teikiamus siūlymus dėl privalomumo registruotis PVM'o mokėtoju didinimą nuo 45 tūkst. iki 60 tūkst., kas smulkiajam verslui, tarp jų ir startuoliams, būtų labai aktualu?

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas kolega, už kelis klausimus. Pradėsiu nuo antrojo. Manau, kad tai yra tikrai sveikintini pasiūlymai. Tikiuosi, kad Seimas apsispręs pradėti svarstyti šiuos įstatymų projektus, susijusius su PVM'o aspektu.

Dabar, kalbant apie pirmąją dalį, tikrai yra… Galite priminti? Pirmasis buvo dėl… (*Balsas salėje*) Kito žmogaus… Supratau. Ką mes dabar esame padarę, tai nuo pat pirmų dienų, būtent svarstydami per tas kelias dienas šių metų biudžetą, mes iš karto nustatėme papildomą poreikį ir vienintelis papildomas lėšų skyrimas mūsų Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo srityje buvo būtent skirtas smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno institutui įkurti. Šiuo metu šis įstatymo projektas yra pakeliui į Vyriausybę. Tikiuosi, artimiausiu metu galėsiu lygiai taip pat ateiti prieš jus ir pateikti šį įstatymo projektą. Jis ir yra orientuotas, kad skirtume deramą dėmesį

būtent tradiciniam smulkiajam ir vidutiniam verslui, kad jisai galėtų turėti tą valstybės institucijų užnugarį, kuris padėtų spręsti ginčus, su kuriais jie dažnai susiduria, ir padėtų spręsti tą kartais net ir resursų trūkumą, kad galėtų susitvarkyti su valstybės reikalavimais, su institucijų reikalavimais. Ir tai dažnai, bent jau man kalbant būtent su SVV tarybos atstovais, yra vienas iš tų iššūkių, kuris jiems yra ypač aktualus. Su jais derindami tą įstatymo projektą ir parengėme.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų reikalingi pakeitimai, bet mano klausimas būtų toks: ar tais pasikeitimais galės pasinaudoti ir individualios veiklos verslininkai, savininkai, kaip sakant, tos srities? Turbūt jums labai gerai žinoma, kad smulkusis, vidutinis verslas susiduria su didžiule problema pasiskolinti, kapitalo prieinamumu. Po įvykdytos parlamentinės kontrolės Biudžeto ir finansų komitete sužinojome, kad ILTE'ėje guli 3,5 mlrd. nenaudojamų lėšų, milijardas guli netgi indėliuose. Tai kaip tas dvi dedamąsias duoti smulkiajam verslui kaip galimybę pasinaudoti vienoje srityje ir gauti paskolas ir prieigą prie kapitalo? Kaip planuojate tai daryti? Ačiū.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū. Atsakant į pirmąją dalį, iš tikrųjų aktualu suvokti, kad esame apriboti paties įstatymo kaip tokio, kuris apibrėžia, kas yra tas smulkusis ir vidutinis verslas. Paprastai yra kalbama apie labai mažas ir mažas įmones kaip startuolius, ir individuali veikla savo esme nepatenka. Bet tai yra, be abejo, diskusijos objektas, kuris gali būti diskutuojamas parlamente, jeigu matytume, kaip ir kur būtų prasminga integruoti tai. Bet savo esme kol kas agentūra, kuri su tuo dirba, Inovacijų agentūra, nėra identifikavusi, kad būtų susidūrusi su prašymais, kad reikėtų peržiūrėti šia apimtimi, kad pakliūtų ne tiktai juridiniai asmenys. Tai kol kas tokių indikacijų neturime. Jeigu jų turite, būtų galima operatyviai pasižiūrėti, kaip tai būtų galima spręsti.

Prieiga prie kapitalo yra vienas iš tų didžiųjų iššūkių, kurį mes nuo pat pirmųjų dienų bandome spręsti. Turime, sakyčiau, tikrai konstruktyvų pokalbį su ILTE'e tam, kad ta prieiga prie kapitalo būtų greitesnė ir paprastesnė. Dažnai ir apyvartinėms lėšoms prieiga prie kapitalo yra vienas iš tų iššūkių, kuris yra aktualus, ypač smulkiajam verslui. Tai kol kas, panašu, judame link naujų sprendimų radimo.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, manau, kad yra nenormalu, kai yra lėšų, o startuoliai negali jomis pasinaudoti, nes iš tikrųjų trūksta laiko, nes mokslinių tyrimų įgyvendinimas ir pateikimas verslo forma yra iš tikrųjų ilgalaikis procesas. Tai labai pritariu ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime jau netrukus, balsavimo langas nuo 15 val. 15 min.

14.53 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338, Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-339, Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-340, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-341, Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-342, Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-343, Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 3, 5 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-344 (*pateikimas*)

Dabar 2-3.1 klausimas ir lydimieji. Ir į tribūną kviečiu ministrą I. Hofmaną. Prašau.

I. HOFMANAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, pristatysiu jums Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šis pakeitimas yra vykdomas dėl Žemės ūkio ministerijos valdymo srityje veikusių registrų reglamentavimo, kad jis atitiktų naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas.

Čia reikėtų pasakyti, kad šis įstatymas buvo priimtas 2024 metais ir jį priėmė Lietuvos Respublikos Seimas. Tai techninis pakeitimas dėl keičiamos sąvokos iš „registro“ į „registro informacinė sistema“. Dėl šios sąvokos pasikeitimo keičiasi ir kiti šeši su šia sąvoka susiję įstatymai, kurie yra įrašyti darbotvarkėje, tačiau atskirai jų nepristatysiu, pristatau juos kartu, nes jie keičiami dėl to paties techninio keitimo ir keleto papildomų keitimų. Tuos papildomus keitimus taip pat pristatau.

Taip pat tuo pačiu keitimu perkeliami į nacionalinę teisę Komisijos deleguotame Europos Sąjungos reglamente 2019/2035 nustatyti reikalavimai dėl laikomų elninių ir kupranugarinių šeimos gyvūnų atsekamumo dėl užkrečiamųjų ligų kontrolės. Numatoma, kad pertvarkius registrus į informacines sistemas toliau bus užtikrinamas paslaugų teikimas jų vartotojams, o visų svarbiausių gyvūnų rūšių, kurios imlios pavojingoms ir didžiausius ekonominius nuostolius žemės ūkyje sukeliančioms užkrečiamosioms ligoms, gyvūnų atsekamumo tvarkos reglamentavimas padės dėl užkrečiamųjų ligų kontrolės ir prevencijos.

Veterinarijos įstatymo 16 straipsnis papildytas privalomai ženklinamų ir registruojamų gyvūnų sąrašu, į kurį įtraukiami elninių ir kupranugarinių šeimos ūkiniai gyvūnai. Kartu pakoreguojama Ūkininko ūkio įstatyme įtvirtinta ūkių išregistravimo tvarka reglamentuojant, kad laiku neatnaujinus ūkių duomenų informacijos siuntimas ūkininkams dėl duomenų atnaujinimo ir išregistravimas iš registro informacinės sistemos, kurioje registruojami ūkiai, vykdomas automatiniu būdu. Prieš tai tą turėdavo pagal įstatymą daryti savivaldybės, tačiau jau kuris laikas tai vyksta automatiniu būdu. Ir noriu atkreipti dėmesį, kad Ūkininko ūkio įstatymo projektas išdėstytas nauja redakcija, nes keičiama daugiau nei 50 % straipsnių, daugiau nei pusė.

Prašau pritarti šių įstatymų pakeitimo projektams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi V. Pranckietis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų reikalingi tam tikri pakeitimai, bet kartais detalės yra labai svarbios. Pavyzdys – ūkininkų išregistravimas neatnaujinus duomenų. Kartais reikia gal šiek tiek ilgesnį terminą palikti, nes, pavyzdžiui, Registrų centre atsitiko su tam tikrais juridiniais asmenimis, kurie netgi nežinojo, kad praleido kažkokį terminą – juos automatiškai išregistruodavo ir po to jie vėl vargdavo, kol sugrįždavo atgal. Ar pavyks užtikrinti tas smulkmenas, galbūt detales, kad tokių įvykių neatsitiktų ir nereiktų po to žemdirbiams vargti sugrįžtant atgal? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Išregistravimas – tai procesas, kuris užtrunka maždaug dvejus metus. Jeigu per vienerius metus neatnaujinami ūkio duomenys, tuomet yra siunčiami pranešimai ir nėra išregistruojama iš karto. Dar metus laiko yra primenama ir ūkininkas gali atnaujinti savo ūkininko ūkio duomenis, kartu išregistravimo procedūra yra sustabdoma.

Aš pasakysiu dar daugiau. Mes ministerijoje galvojame mažinti biurokratinę naštą – galbūt atnaujinimas bus dubliuojamas kartu su pasėlių deklaracija. Jeigu pateikiama pasėlių deklaracija, laikysime, kad ūkis yra aktyvus ir ūkininko duomenys yra atnaujinami.

PIRMININKĖ. Klausia V. Pranckietis. Ruošiasi A. Sysas.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Aš čia. Žiūrėkite, ūkio išregistravimas iš mano asmeninės patirties – prieš ketverius metus automatiškai išregistravo. Kas keičiasi šitoje sistemoje, nes lygiai tas pats, ką jūs sakėte, jau veikė ir prieš tiek laiko?

O mano klausimas būtų esminis apie tai, kiek šitie projektai yra suderinti su bendruomenėmis, kurioms teks tas projektų įgyvendinimas? Ačiū.

I. HOFMANAS. Suderinimas vyko bendra tvarka. Pastabų negauta. Iš esmės nesikeičia dėl paties išregistravimo proceso. Minėti įstatymo pakeitimai vykdomi būtent dėl sąvokos keitimo. Pačios išregistravimo tvarkos mes nekeičiame. Iš tikrųjų anksčiau jau kuris laikas buvo taikomas automatinis išregistravimas, nors tai prievolė būtent savivaldybių žemės ūkio skyriams. Faktiškai tai vyko pažeidžiant įstatymą. Išeidami iš to mes šiuo pakeitimu įteisiname, kad automatinis išregistravimas būtų teisėtas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas, kadangi nuskambėjo, kad visoms vyriausybėms duotas prašymas taupyti kitų metų biudžeto lėšas, tai mano šiame kontekste ir klausimas. Jūs aiškinamajame rašte rašote, kad papildomų lėšų šitai procedūrai nereikės. Mano klausimas: ar tikrai nereikės keičiant visus pavadinimus? Blankai, pavadinimai, lentelės, na, nežinau, kas ten, nesu žemės ūkio specialistas.

Antras klausimas: ar vykdydami šitą reformą jūs sutaupysite pinigų, ar išleisite papildomai? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimus. Tai turbūt susiję klausimai. Žemės ūkio ministerijos vertinimu, ji ir parengė pakeitimus, dar kartą pakartosiu, techninius pakeitimus, papildomų finansų šitiems pakeitimams įgyvendinti nereikės. Na, o jeigu kalbėtume apie ateitį, tai ką aš minėjau dėl ūkininkų ūkių duomenų atnaujinimo, tai einama link to, kad būtų mažinama ūkininkams tenkanti administracinė našta. Be abejo, tai mažytė dalelytė, bet vis tiek mes einame link administracinės naštos mažinimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų, kad ir kaip būtų keista, niekas neužsirašė. Balsuosime jau netrukus.

15.02 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306. Kviečiu į tribūną pranešėją K. Bilių.

K. BILIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos iniciatyva ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto vardu teikiu jums Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-306. Šiuo projektu siūloma papildyti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymą ir numatyti jame teisę vykdant VRK įgaliojimus gauti informacijos ir iš fizinių asmenų. Iki šiol galiojančioje įstatymo redakcijoje to nebuvo. VRK prašymas yra todėl, kad buvo susidurta praktikoje su praktiniais atvejais, kada… (*Balsai salėje)* VTEK'o, atsiprašau, taip, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos prašymu. Susidūrė su konkrečiais atvejais ir prašoma keisti būtent.

Toliau yra situacija, jeigu fiziniai asmenys atsisakytų teikti informaciją, kaip kraštutinė priemonė paliekama teisė VTEK'ui kreiptis į administracinį teismą ir paprašyti tą informaciją teikti būtent šio proceso metu. Jeigu ir tas neįvyktų, tarkime, ir nebūtų teikiama informacija, yra numatoma, kad galėtų kreiptis ir tą pagrįstą informaciją gauti per numatomas 72 valandas, kadangi pats VTEK'o sprendimo priėmimas turėtų būti atliktas per 20 dienų.

Tokia yra šio projekto esmė. Prašau jūsų pritarimo, įstatymo projektui pritarti pateikimo stadijoje ir pavesti svarstyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui. Komitetas balsavo ir balsų dauguma, dalyvaujant visiems komiteto nariams, pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų mano klausimas labai paprastas: ar neužtenka šiandien atsakomybės, numatytos Administracinių nusižengimų kodekse?

Kitas klausimas: ar subjektai, vengiantys teikti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai informaciją, reikalingą jos tyrimams, tą atsisakymą teikti informaciją turėtų patys įrodyti teisme, ir atvirkštinis variantas – kad ne Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, vykdydama savo pareigas, kreiptųsi į teismą, kad gautų informacijos, o tiktai subjektas, kuris atsisakė pateikti, tą įrodyti teisme? Du klausimai: ANK ir ar neužtenka…

K. BILIUS (*NAF*). Seimo kanceliarijos Teisės departamentas yra pateikęs tris pastabas. Viena iš jų yra irgi kaip ir suabejota, gal tai būtų ir perteklinis įkėlimas dėl teismo, bet manau, kad komite-

te svarstant, gavus išaiškinimą… juo labiau kad yra dar dvi pastabos Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir viena pastaba analogiška yra Teisingumo ministerijos dėl asmens duomenų kreiptis, dėl asmens duomenų paprašyti Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos išaiškinimo. O dėl baudžiamojo… tai, aišku, svarstant komitete galėtų būti tada ir išsiaiškinta detaliau. Pastaba yra, kad galėtų tai būti perteklinis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime jau netrukus balsuoti numatytu laiku.

15.07 val.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-335 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-335. D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, teikiamas jau pirmininkės pristatytas projektas. Kaip jisai gimė? Tiesiog priimamajame vieną kartą sulaukiau vieno interesanto, jis pasidalino tokia gyvenimiška istorija: netikėtai mirus darbdaviui, penki žmonės liko, liaudiškai tariant, ant ledo ir jų socialinės garantijos nepalietė. Pagal dabar galiojantį įstatymą tiesiog tokia sąlyga – mirus darbdaviui – yra netaikoma ir dėl to žmonės negavo jiems, sakyčiau, priklausančių socialinių išmokų ir garantijų, kurios dabar yra numatytos įstatyme. Dabartinis reguliavimas būtent numato, kad jeigu darbo sutarties nutraukimas įvyksta darbdavio iniciatyva – ne dėl darbuotojo kaltės, tokiu atveju jam yra išmokamos atitinkamai tam tikros išmokos, jeigu darbuotojas yra išdirbęs ne trumpiau nei penkerius metus.

Ta istorija parodė, kad net penki žmonės dirbo kur kas ilgesnį laiką, bet, kaip minėjau, jiems nepriklausė jokios išmokos. Dėl to siūlau papildyti dabar galiojantį teisinį reguliavimą šia nuostata, kad atsiradus tokiems atvejams vis dėlto ta išmoka priklausytų. Tokiu atveju vis dėlto būtų užtikrintas socialinis teisingumas, nes žmonės, dirbdami tikrai daugelį metų nepertraukiamai vienoje vietoje, mokėjo mokesčius ir kitas, sakykime, kitas prievoles. Dėl to manome, kad būtų tikrai teisinga šiam projektui šiandien pritarti, nes pirmiausia būtų atlieptas socialinio teisingumo principas.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį dar į tokį kazusą, sakyčiau, tokį netgi pajuokavimą, gal nelabai etišką, bet diskutuojant būtent su žmogumi apie tokią situaciją, kad jeigu darbdavys būtų dingęs, būtų priklausę. Netgi juokavome, jeigu išeina taip, kad darbdavys mirė, jį reikia paslėpti, tada tokiu atveju jisai bus laikomas kaip dingęs ir išmoka priklausytų. Aišku, čia toksai palyginimas galbūt nėra iki galo etiškas ir tikslus, bet, suprantate, jisai parodo, man atrodo, tą kartais susiklosčiusios situacijos absurdiškumą, dėl to siūlomas pakeitimas.

Beje, irgi konsultavomės su Socialinių reikalų ir darbo ministerijos specialistais, kiek galbūt tokių atvejų per metus įvyksta, tai irgi buvo bent jau pateikti skaičiavimai, kad tokių atvejų tikrai nėra daug, kartais netgi iki dešimties per metus yra priskaičiuojama. Tas finansinis poreikis galbūt irgi galėtų būti apie 23–30 tūkst., tad tai irgi mūsų biudžetui potencialiai nėra tikrai kokia nors nepakeliama našta, bet socialinio teisingumo prasme tai būtų tikrai užtikrinta. Tiek nesiplečiant. Jeigu bus klausimų, į juos pabandysiu atsakyti.

PIRMININKĖ. Deja, klausimų nėra. Visiems viskas aišku.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ne deja – gerai tada. (*Juokas salėje*) Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų užsirašiusių… Tuoj patikrinsime. A. Sysas kalba už.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlau pritarti, nes Ilgalaikio darbo išmokų fonde yra dabar sukaupta virš 100 mln. Praeitoje kadencijoje vis klausinėjau socialinės apsaugos ir darbo ministrių, kaip reikėtų keisti tvarką, nes ten yra sukaupta pinigų. Vienu metu net bankams už tai reikėjo mokėti dešimtimis tūkstančių, kad išlaikytume. Tai pritariame. Kviečiu pritarti ir išspręsti šitą problemą, jeigu pasitaikytų dar kartą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime jau netrukus.

15.11 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-329 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-329. Taip pat pranešėjas D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju vėlgi už galimybę pristatyti. Nežinau, ar gerą praktiką pasirinkau, nes į vieną pasiūlymą sukėliau iš esmės tris skirtingus pasiūlymus, bet galbūt bandysiu vis tiek juos atskirai pristatyti. Tikiuosi jūsų palaikymo.

Pirmas yra susijęs su opozicijos tarybos narių teisių užtikrinimu. Deja, naujo Vietos savivaldos įstatymo dvasioje, pasikeitus mero ir tarybos santykiams, galių, teisių santykiams, atsirado ir opozicijos lyderio pozicija, kaip ir Seime, ar ne? Tačiau praktikoje pasirodė taip: dar praėjusiais metais mes Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete gavome tokią informaciją, kad net penkiose savivaldybėse atsirado, sakykime, keistų interpretacinių dalykų, kai merai arba valdančiosios daugumos, deja, siekdamos apriboti ir taip, sakyčiau, gana limituotas opozicijos teises, pradėjo žaisti tam tikrus žaidimus būtent teisinių apibrėžimų sąvokomis. Ir 17 straipsnyje šiuo metu kalbama, kas yra savivaldybės tarybos opozicija, kalbama apie tai, kad tai yra daugumai nepriklausančių tarybos narių pasiskelbusi visuma. Štai kai kurios savivaldybės ėmėsi tokio vertinimo, tiksliau – merai, ir nesuteikė opozicijai teisės turėti opozicijos lyderį, motyvuodami tuo, kad nėra visumos tarybos narių pritarimo. Kas įvyksta praktikoje – deleguoja vieną iš daugumos, atseit nebepriklausantį daugumai, ir sako: štai visuma nesusitarė ir panašiai.

Siekdami būtent pažaboti tokius atvejus… Sakau, tokie buvo bent jau penki atvejai prieš metus žinomi, ir mes tuometiniame komitete irgi kalbėjome, kad reikėtų prie šito klausimo grįžti, bet, žinote, įvyko rinkimai, pasikeitė mūsų sudėtis, tai galbūt dėl to ir primiršome, bet štai dabar galimybė vėl grįžti prie šito klausimo svarstymo. Aš tikrai skaičiau Teisės departamento išvadą, ji buvo tokia, sakykime, gana griežtoka, iškelti netgi kai kurie pasvarstymai dėl galimo prieštaravimo Konstitucijai. Aš su kai kuriais argumentais galbūt ir galiu sutikti, nes tikrai ir patys rengdami šitą projektą galvojome, ar tikrai bus iki galo atlieptas tas dalykas, nes tai yra būtent 17 straipsnio apibrėžimo dalis. Aš manau, kad šiandien pateikimo stadijoje vis tiek kviesčiau pritarti. Jeigu būtų toks pritarimas, mes komitete, manau, rastume galbūt dar kitą, tinkamesnį, apibrėžimą, bet kartu spręstume tą mano iškeltą problematiką, kurią turbūt irgi ne vienas esate vis dėlto girdėję, ypač kai bendraujate su tarybos nariais įvairiausiose skirtingose savivaldybėse. Tai čia būtų pirmoji dalis.

Antroji dalis yra susijusi su savivaldybių tarybų narių atlygiu. Kaip žinote, dabar reglamento nustatyta tvarka irgi yra mažinamas vadinamasis atlygis, nes dabar, žinote, tarybos nariai gauna atlygį, bet susiklosto tokių aplinkybių, kai turbūt vėlgi tarsi gerai, nes savivaldybės turi teisę nusistatyti savo tvarkas, bet tos tvarkos irgi iš esmės pradeda skirtis iš savivaldybės į savivaldybę. Man atrodo, jeigu mes prisimintume tų pačių čekiukų atvejus, kai vėlgi praktikos buvo skirtingos savivaldybėse, galbūt tai nėra teisingiausias atvejis ir galbūt turėtų būti viena bendra sistema.

Kitas dalykas, į ką tarybos nariai vis dėlto atkreipė dėmesį. Dabar savivaldybėse kartais susidaro tokia situacija, pavyzdžiui, tu turi tris, keturis komiteto posėdžius, komisijų posėdžius, susitikimus, bet tarybos posėdžio dieną liga ar panašiai ir tu nedalyvauji, ir tau labai sumažinamas atlyginimas. Galbūt tai nėra visiškai teisinga, kelia klausimą tarybos nariai. Tiesiog dėl tos priežasties irgi registruoju būtent pataisą, kur siūlome papildyti žodžiais „be pateisinamos priežasties“. Natūralu, liga būtų turbūt pateisinama priežastis. Tokiu atveju, jeigu, be abejo, tie atvejai, kai yra praleidžiami posėdžiai, kaip ir Seimo atveju, būtų vertinama etikos ir procedūrų vietinėse tarybų komisijose. Tai yra antra dalis.

Trečia dalis yra susijusi su savivaldybių tarybų komisijų arba komitetų posėdžių vaizdinių ir garso priemonių naudojimu. Dabar yra būtent 3 straipsnio 22 dalyje numatyta, kad Antikorupci-

jos komisijoje šios dalies nuostatos taikomos, jeigu ji nenusprendžia kitaip. Ką tai sako? Kad yra savivaldybių, kur daugumos balsavimo metu tiesiog priimamas sprendimas, kad Antikorupcijos komisijos posėdžiai, turiu omenyje, yra nefilmuojami, uždari. Mano suvokimu, tai yra vėlgi perteklinių reikalavimai. Tame pačiame įstatyme būtent išbraukus šį sakinį būtų numatytos aplinkybės, kokiu atveju tie posėdžiai yra iš tikro uždari. Jeigu tai yra komercinė paslaptis, jeigu tai yra dėl asmenų duomenų atskleidimo tam tikri dalykai, tai nereikėtų šitos teisės numatyti. Deja, vėlgi kai kuriose savivaldybėse šia teise kai kurios daugumos ėmė piktnaudžiauti ir, man atrodo, tai irgi nėra iki galo teisinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Gailius. Ruošiasi B. Ropė.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Garbus pranešėjau, ar jūs remiatės konkrečios savivaldybės patirtimi, ar išanalizavote daugelio savivaldybių patirtį?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ačiū už klausimą, Vitalijau. Taip, reikia pripažinti, kad toli gražu ne visos savivaldybės yra blogos ir nesilaikančios tvarkos, neužtikrinančios principų. Tačiau turiu pavyzdžių, konkrečių pavyzdžių. Kas liečia mano pateiktus pavyzdžius, tai jeigu reikia įvardinti, vieną tikrai galiu: tarkime, Pasvalys. Bet yra ir daugiau, ne vienas Pasvalys.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė. Ruošiasi L. Urmanavičius.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėl daugumos, dėl pirmos dalies. Noriu paklausti, ar jums neatrodo, kad šita problema yra dėl to, kad dabar, esant dabartiniam modeliui, taryba neturi vadovo? Meras nėra tarybos narys ir tarybos nariai yra kas sau. Tai ar ne ta didžioji problema ir dėl to atsiranda atskirose savivaldybėse dėl jūsų minimos situacijos? Galbūt šitą klausimą reikia spręsti kažkaip, ir tada nebus tų problemų?

Dabar dėl apmokėjimo, dėl lankymo, nelankymo. Ar ne per daug mes kišamės į savivaldybių veiklą? Galbūt savivaldybės, tikėkime, turi gebėjimų nusistatyti tvarkas ir už jas atsakyti. Juk jų priežiūrą, teisės priežiūrą, vykdo Vyriausybės atstovai. Tai galbūt Vyriausybės atstovo institucija, turėtume pasvarstyti, gal jinai nėra kompetentinga ir neįvykdo savo pareigos, kaip buvo su čekiukais. Vienus patikrino – geros tvarkos, kitus patikrino – blogos tvarkos…

PIRMININKĖ. Laikas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). …skundė, teismai, ir taip toliau. Kaip jums atrodo?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Seimas vis dėlto yra institucija, priimanti įstatymus, tvarkas, kuriomis tos pačios savivaldybių tarybos vadovaujasi, nusistato savo tvarkas. Tai bet kuriuo atveju, kaip žinote, Seimas įsikišo vienaip ar kitaip vėliau ir netgi savo balsavimais, pasekmes turime čia, Seime, vėliau. Tai čia susiję ar nesusiję… Man atrodo, vis tiek mes esame visi daugiau mažiau susiję.

Antras dalykas dėl paties to santykio. Aš vis dėlto nesakyčiau, kad meras nėra tarybos narys, tai dėl to dabar negali užtikrinti, kad mažuma turėtų opozicijos lyderį. Man atrodo, tiesiog tai yra visiškai nesusiję klausimai. Ar jūsų keliamas klausimas – dėl santykio tarybos, mero, administracijos? Tai aš manau, ta diskusija buvo ir priimant dabartinį įstatymą. Be abejo, aš manau, ir šios kadencijos laikotarpiu neišvengiamai mums teks prie to klausimo grįžti ir vis dėlto priimti sprendimus: ar grįžti prie platesnės diskusijos, ar tik taisyti tam tikras akivaizdžias bėdas, ką iš dalies siūlau ir šiandien daryti. Bet sutinku su jumis, kad tikrai reikia tolesnių diskusijų šiuo klausimu. Praktika parodė, kad yra tikrai nemažai spragų.

PIRMININKĖ. Klausia L. Urmanavičius. Ruošiasi R. Janušonienė.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Noriu paklausti, Domai. Pagal įstatymą, kalbėsiu apie antrą dalį, yra suteikiama Etikos komisijai nustatyti priežastis, ar tai buvo pateisinama priežastis, ar nepateisinama priežastis. Galbūt reikėtų įstatymu nustatyti baigtinį sąrašą – liga, dar kas nors, komandiruotė, kai negali dalyvauti? Būtų baigtinis sąrašas, tuomet visos savivaldybės laikytųsi vienos teisinės normos.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Iš esmės mes irgi apie tą variantą galvojome. Su komanda rengdami projektą pamąstėme labiau įveiklinti ir tas vietines etikos ir procedūrų komisijas, kurios, reikia pripažinti, pastaruoju metu turbūt apskritai mažai tos veiklos pradeda turėti, ypač pasikeitus

įstatymui. Bet toks variantas irgi galbūt galimas. Tokiu atveju, jeigu būtų jūsų siūlomas variantas… beje, ir Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad dabar dėl komandiruočių jau yra sprendžiamas klausimas, tik galbūt būtų tikslinga papildyti dėl ligos, ir klausimas būtų uždarytas. Be abejo, nuėjus į Etikos ir procedūrų komisiją, vis tiek daugumą sudarys daugumos atstovai, nepriklausomai nuo to, kokiai partijai ar komitetui priklauso. Gali būti taip, kad vienų bus vienokie sprendimai, kitų – kitokie. Jeigu mes pritartume komitete, aš manau, matau kai kurias linksinčias galvas iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, galbūt ir galima ta linkme pasukti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Janušonienė. Ruošiasi J. Zailskienė.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už iniciatyvą. Naujas Vietos savivaldos įstatymas kelia tikrai daug diskusijų. Aš norėčiau paklausti. Galbūt apskritai reikėtų bendro paketo pakeitimus daryti? Čia vienas kitas epizodas. Kaip žinote, lyg ir ministerija planuoja rudeniop. Ar neprieštarausite, jeigu svarstymas bus rudenį? Ar šitie klausimai, kuriuos jūs dabar keliate, yra labai kritiški? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Na, žinote, ką reiškia kritiški? Tarkime, kai kurios savivaldybės tiesiog dvejus metus negali turėti opozicijos lyderio, nors realiai joms priklausytų. Ar bus dveji metai, ar treji metai, aš nežinau, ar čia kritinis dalykas. Man atrodo, aš vis dėlto to nesiečiau su dideliu paketu pirmiausia dėl vienos rizikos. Kuo didesnis paketas, tuo didesnė ilgesnių diskusijų tikimybė, tuo didesnė rizika galbūt apskritai nieko nepriimti. Sakyčiau, tai konkrečios identifikuotos problemos, kurias, manau, mes galime gana operatyviai priimti ir spręsti, galbūt net pavasario sesijoje užbaigti.

Na, o paketas reikalingas, mes, dirbantys tame komitete, jo laukiame su tikrai dideliu nerimu, tikrai taip.

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už suteiktą galimybę paklausti. Gerbiamas Domai, norėčiau jūsų paklausti. Žinau, kad esate tikrai labai priešiškai nusiteikęs dėl to skandalo, kuris įvyko, ir čia Seimas tikrai labai gražiai išsprendė dėl čekiukų. Aš, pavyzdžiui, jūsų šiame projekte dabar matau antrą galimybę po kiek laiko kelti skandalą. Pasakysiu, kokį. Tarybos narys gauna atlyginimą už tai, kad dalyvauja posėdžiuose. Jūs siūlote, kad vis tiek gautų atlyginimą, jei nedalyvauja dėl pateisinamos priežasties. Vadinasi, jeigu tarybos narys turi biuletenį arba yra komandiruotėje, biuletenį jam apmoka pagal… kur dirba, lygiai taip pat jau apmoka. Jei važiuoji į komandiruotę, irgi apmoka. Kokios galėtų būti priežastys?

Aš matau didžiulę galimybę gauti dvigubą atlyginimą: ir savo nuolatinėje darbo vietoje, ir kaip tarybos nariui. Nors tikrai pritariu dėl opozicijos, dėl antikorupcijos (galima priežastis), bet šiuo atveju aš kategoriškai nepritariu, nes matau…

PIRMININKĖ. Laikas!

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). …kad didžiulė spraga vėl atsiras.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Nežinau, ar tai spraga, ar ne spraga. Tiktai faktas yra tas, kad dabar atlyginimas yra mažinamas, nepaisant to, kad tarybos narys… Juk tarybos nario veikla nėra tiktai tarybos posėdžio lankymas, teisingai? Tai yra ir komisijos, ir susitikimai su rinkėjais, ir komitetų posėdžiai. Pagal dabartinę tvarką, ko aš, beje, ir nerekomenduoju keisti, tai yra reglamento nustatyta tvarka, yra numatomas proporcijų mažinimas. Beje, įdomu tai, kad, pavyzdžiui, savivaldybėse siūlomos ir tos proporcijos skirtingai mažinamos. Beje, netgi yra kai kurios savivaldybės, kurios netgi šiuo metu teisiasi, yra įvykę netgi pirmosios instancijos teismai, priimti sprendimai būtent dėl tų dydžių sumažinimo.

Pavyzdžiui, žiūriu į kolegę Romą iš Šiaulių, ji puikiai žino, kad Šiauliuose buvo pateikta reglamento nuostata, ji buvo Vyriausybės atstovo apskųsta, beje, bet savivaldybė pirmosios instancijos teismą laimėjo. Dabar Vyriausybės atstovas, sakykime taip, apskundė šitą sprendimą. Tai dar neaišku, kuo baigsis, bet faktas yra tas, kad ta dabartinė tvarka irgi yra ydinga. Gali būti, kad vėlgi formuojasi tam tikra vėlgi teisinė, sakykime taip, sistema, kur teismai nustatys, jeigu mes neįsikišime.

Man atrodo, kad tas klausimas… Aš sutinku dėl jūsų tam tikro nerimo, kad vėlgi galbūt gali būti tam tikros aplinkybės, bet ar vėlgi viską mums įmanoma sukontroliuoti? Nežinau. (*Balsai salėje*) Galbūt čia būtų irgi kitas sprendimas, kaip ir prieš tai kalbėjo L. Urmanavičius, kad galbūt

tada reikia nurodyti baigtinį sąrašą, kad yra komandiruotė ir liga, ir viskas tada – klausimas baigtas, taip pat ir interpretacijos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba A. Zuokas. Toliau posėdžiui pirmininkaus R. Budbergytė.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Kolegos, iš tikrųjų galima būtų, matyt, pritarti ir pradėti pateikto įstatymo projekto svarstymą. Aišku, tobulintinų dalykų jame yra, tačiau, matyt, visi turėtume pripažinti, kad priimtas Vietos savivaldos įstatymas, taip pat Rinkimų kodeksas gana stipriai suvėlė santykius tarp mero, tarybos, tarybos narių ir, sakyčiau, iš gerų intencijų arba iniciatyvų ne viskas pavyko taip, kaip buvo planuota. Todėl turėti galimybę iki savivaldos rinkimų revizuoti, pasitikrinti, įvertinti praktiką, manau, yra būtina. Čia galbūt šio būtino įvertinimo starto pradžia. Siūlau palaikyti. O toliau mes tobulintume, galėtume teikti papildomus pasiūlymus, kaip patobulinti minėtą įstatymą. Dėkoju.

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, *LSDPF***).** Gerbiami kolegos, motyvai baigti. Daugiau niekas nenori pasisakyti.

Balsavimo langas jau prasidėjo, jis buvo numatytas 15 val. 15 min., todėl kviečiu balsuoti dėl 2-6 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-329.

Užsiregistravo 104 Seimo nariai, balsavo 103: už – 99, prieš nebuvo, susilaikė 4 Seimo nariai.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Birželio 12 diena yra siūloma data.

Dabar mes, kolegos, grįžtame prie mūsų darbotvarkės 2-2 klausimo. (*Balsai salėje*) Oi, labai atsiprašau. Prašau.

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Frakcijos vardu dėl šito įstatymo projekto norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, aiškinamės, ar čia yra ne Vyriausybės projektas. Kadangi tikrai tai yra, pasirodo, Vyriausybės teikiamas projektas, tai išvados dėl jo nereikia. Kolega, nieko, bet, kaip sakoma, geriau daugiau negu mažiau, ar ne.

15.29 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-354 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar mes grįžtame prie darbotvarkės ankstesnių klausimų. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-354. Pranešėjas – L. Savickas. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 102, prieš nebuvo, susilaikė 4 Seimo nariai.

Yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 3 diena.

15.31 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338, Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-339, Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-340, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-341, Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-342, Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-343, Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 3, 5 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-344 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar, kolegos, mes balsuosime dėl 2-3.1 klausimo – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338. Ir mes… Su visais lydimaisiais. Čia, jeigu prisimenate, daug lydimųjų buvo, iki… Ir darbotvarkės 2-3.2, ir 2-3.3,

2-3.4, 2-3.5, 2-3.6, 2-3.7 klausimai. Kolegos, balsuojame. (*Balsai salėje*) Jau man pasakė į abi ausis netgi, labai atsiprašau. Taip, prašau, kolega.

E. GENTVILAS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Kai kolega T. Barauskas paprašė Vyriausybės išvados, jūs sakėte, tas projektas yra Vyriausybės teiktas, čia ėjo kalba apie D. Griškevičiaus pateiktą projektą, čia kažkoks nesusikalbėjimas. Pasijuokėme, bet, man atrodo, nesusipratimas turėtų būti ištaisytas. Jeigu tai yra D. Griškevičiaus projektas ir dėl jo frakcijos vardu yra prašoma Vyriausybės išvados, tai reiktų pritarti tam. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Labai ačiū, kolega, už jūsų patikslinimą. Aš labai dabar norėčiau paprašyti, kad būtų patikslinta, dėl ko buvo prašoma, dėl kurio projekto, Vyriausybės išvados, nes gali būti, kad Sekretoriatas su mano tokiu kūrybingu vadovavimu… Mes gal padarėme klaidą, sutinku, prašau patikslinti, kolega.

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Projektas Nr. XVP-329.

PIRMININKĖ. Tai, kolegos…

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Vietos savivaldos įstatymas, kolega D. Griškevičius paskutinį pristatė.

PIRMININKĖ. Kolegos, bendru sutarimu ar mes galėtume paprašyti ir sutikti dėl Vyriausybės išvados? D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju. Aš, kolegos, vis dėlto prašau atsiimti, jeigu galima, savo pasiūlymą arba, jeigu neatsiimsite, tiesiog balsuoti, bet nepalaikyti. Vis dėlto projektai susiję, tarkime, vienas iš jų su komitetų daromais garso ar vaizdo įrašais. Ar tikrai Vyriausybės išvados reikia dėl tokio klausimo?

Antras dalykas, tai yra susiję su mažumos, daugumos klausimais. Ten, beje, manau, ko tikrai mums reikia, tai sulaukti Savivaldybių asociacijos nuomonės, kas ir bus padaryta. Man atrodo, neapkraukime Vyriausybės tikrai tokiais darbais. Manau, pajėgūs komitetai susitvarkyti.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. (*Balsai salėje*) Motyvus mes girdime, kodėl jūs norite, kad būtų atsiimta. Aš siūlau balsuoti, jeigu negalime pasiekti bendru sutarimu, tai balsuojame dėl to, ar mes prašome, ar neprašome Vyriausybės išvados. Kas pritariate prašymui, balsuojate už, o kas nepritariate, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 108, balsavo 106: už – 52, prieš – 41, susilaikė 13. Taigi prašymui gauti Vyriausybės išvadą nepritarta. Ačiū, kolegos.

Kolegos, noriu pagarsinti viso paketo, dėl kurio balsavome – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projektas ir susiję projektai, kokie buvo balsavimo rezultatai.

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 103 Seimo nariai, susilaikė 1.

Birželio 17 dieną… Dėl visų kitų, kaip ir dėl pirmojo, dėl pagrindinio projekto, yra numatomas Kaimo reikalų komitetas kaip pagrindinis. Svarstoma birželio 17 dieną, kolegos.

15.36 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar balsuojame dėl 2-4 klausimo. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 111 Seimo narių, balsavo 108: už – 100, prieš – 2, susilaikė 6. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti data yra birželio 10 diena.

15.37 val.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-335 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, dabar balsuojame dėl 2-5 klausimo – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-335. Prašau, kolegos, balsuoti.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 104, susilaikė 5, prieš nebuvo.

Ir tuomet, kolegos, pagrindinis komitetas yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną.

15.38 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-352 (*pateikimas*)

Dabar, kolegos, darbotvarkės 2-7 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-352. Kviečiame M. Lingę. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kaip ir prieš tai pristatęs projektą D. Griškevičius, keliu tą patį klausimą, tą pačią problemą, tik galbūt priėjimas ir siūlymas alternatyvus yra šiek tiek kitoks.

Žiūrint į Vietos savivaldos įstatymo praktikoje egzistuojančias problemas, iškylančias interpretuojant sąvoką „savivaldybės tarybos narių visuma“, jinai kelia praktinių iššūkių ir su tuo susiduria tikrai ne viena savivaldybė. Papildomas argumentas, ko dar ir Domas neminėjo, kad jau yra prasidėję ir Vyriausybės atstovų tam tikri išaiškinimai. Konkrečiai kalbant, Šiaulių ir Telšių apskrityje aiškinama taip, kad tarsi keliamas reikalavimas, jog frakcijos ir daugumai nepriskiriami politikai, norintys pasinaudoti opozicijos teisėmis, visi turi pasirašyti bendrą pareiškimą su bendromis veiklos sritimis. Tai toks reguliavimas, toks aiškinimas praktikoje būtų ydingas. Tikrai labai lengva kurti tokias situacijas, kada negali susitarti visi, esantys opozicijoje, ir turbūt nebuvo toks tikslas įstatymo leidėjo, kad jeigu į visumą nesusivieniję, visi nesusivieniję bendro pareiškimo nepadaro, tai tarsi negali dirbti opozicijoje. Tačiau yra savivaldybių, kuriose tos teisės, būtent ta norma, neaiški norma yra klaidingai, ydingai interpretuojama, todėl būtų perspektyvoje geriau išaiškinti ir ne tik aiškinti, bet ir sureguliuoti normas taip, kalbant tiek apie opoziciją, apie opozicijos lyderį, apie daugumą, kad nekeltų tokių interpretacijų.

Siūlymas būtų paprastas: pritaikyti tokį principą, kaip egzistuoja ir Seime. Nepriklausomai frakcijos, kurios priklauso mažumai, gali kaip nori skelbtis opozicinėmis. Opoziciniais gali pasiskelbti ir pavieniai politikai. Jie neprivalėtų vienytis į jokius papildomus darinius. Į darinius privalėtų tik tuo atveju, jeigu norėtų pasinaudoti opozicijos lyderio teise. Tai ta jėga tokia, kuri arba viena frakcija, jeigu pusę mažumos sudaro, tai tada įgytų opozicijos lyderio teises, jeigu daugiau junginių susijungia, ar frakcijos, ar grupės, ar pavieniai savivaldybių tarybų nariai, tai tokiu atveju įgytų teisę į opozicijos lyderį. Siūlydami tokį principą, išvengtume neaiškios sąvokos „visuma“ interpretacijų ir bendrų pareiškimų reikalavimų, o būtų galima realizuoti teises.

Dar papildomas vienas iš siūlymų yra neutralizuoti reikalavimą, kad opozicijos galėtų skelbtis jau susiformavus daugumai, pasiskelbus. Yra savivaldybių, kur daugumos nėra ir iki šiol paskelbtos. Ir kai nėra paskelbta dauguma, yra tarsi varžoma ir opozicijos teisė skelbtis opozicija. Kad tokių atvejų nebūtų, čia yra konkrečiai, atsispyrėme nuo Kauno atvejo… Nors ten opozicija jau ir gali realizuoti tas teises, yra realizavusi, bet ne iš pat pradžių tai padarė. Tai kol nepasiskelbė dauguma, kad jinai yra tokia kaip dauguma, bet jeigu nori opozicinės grupės ar frakcijos skelbtis opozicinėmis, kad būtų galima skelbtis nepriklausomai nuo to, yra dauguma pasiskelbusi ar nėra.

Toks būtų trumpas pristatymas šio klausimo ir siūlymo kitokio sprendimo, negu pasiūlė D. Griškevičius.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų paklausti nori keletas kolegų. Pirmas klausia R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėjau truputėlį pasitikslinti. Dabar opozicijos lyderis yra renkamas mažumos daugumos balsais. Mažumoje dirbančios frakcijos, opozicinės, sakykime, frakcijos kartu balsuoja ir daugumos balsus surinkęs žmogus, tarybos narys, tampa opozicijos lyderiu.

Jūsų siūlyme yra siūloma apsiriboti frakcija. Tai aš noriu pasitikslinti, nes aš išskaičiau, kad jūs siūlote apsiriboti didžiausia opozicine frakcija ir iš jos išrinkti opozicijos lyderį, bet galbūt atsirastų dvi ar trys mažesnės frakcijos, kurios turėtų daugiau balsų negu ta didžioji opozicinė frakcija, ir jų nuomonė gal būtų kitokia? Tai patikslinkite savo pasiūlymą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Tikrai tikslinu, kad būtent yra kablelis. Jeigu didžiausia frakcija viena sudaro didžiąją daugumą mažumos, tai jinai įgyja tą teisę į opozicijos lyderį. Bet gali būti ir tokių atvejų, kuriuos jūs vardinate, kad keletas mažesnių frakcijų susijungia į koaliciją, jie sudaro didumą mažumos ir tada jie pretenduoja turėti koalicijos lyderį. Yra parašytas kablelis, įvairūs atvejai išvardijami.

PIRMININKĖ. Klausia J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Aš nežinau, ar saulė čia už lango. Aš noriu… Aš perskaičiau ir galvoju, kad jūs tiesiog siekiate, kad opozicija tarpusavyje taip susibartų, kad net nekalbėtų.

Pagal dabartinį Savivaldos įstatymą yra, kad jie susėda visi. Sakykime, 8 opozicijos nariai, taryboje yra 25, kažkiek daugumos yra, sakykime, 18, ir 7 lieka opozicija. Ir jie susėda ir susitaria, kas yra opozicijos lyderis. Pagal įstatymą, tai ir atlyginimas, ir klausimo uždavimo pirmumo klausimas. O dabar jūs tarsi siūlote sudaryti galimybes, kad ta opozicijos, sakykime, viena partija, kuri turi 3 balsus, kiti – 2 ir 2… Aišku, jie nesusitars, nes visi… kada vienai didžiausiai yra galimybė tapti opozicijos lyderiu. Arba tada kiti barsis, irgi juo norės tapti. Ar jums neatrodo, kad čia yra iš esmės labai padėjimas savivaldybių daugumai? Nes tikrai opozicija pešis pagal šitą jūsų pasiūlymą?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Nenorėčiau su jumis sutikti, juo labiau kad įvairios situacijos susiklosto, kaip ir pas mus, Seime. Taip yra. Gali būti opozicijos lyderis išrenkamas ir vienos frakcijos, gali būti kelių frakcijų susitarimais. Yra tokia teisė, tai galima naudotis. Svarbu, kad būtų galimybė pasirinkti. Man atrodo, ydingesnis reguliavimas yra ir palankus daugumoms tais atvejais, kada tos savivaldybės, kurios opozicija nesudaro visumos, kaip reikalauja įstatymas, dėl veikimo kaip visuma nesudaro bendro pareiškimo, tada negali realizuoti opozicijos teisių ir iškyla jau tokios sisteminės problemos. Matyt, mes turime ir Mažeikiuose atvejų, ir Prienuose, ir jeigu toliau ieškotume, galėtume rasti panašių situacijų.

PIRMININKĖ. Kolegos, aš norėčiau pasiūlyti pratęsti balsavimo langą, nes jau dabar yra tas laikas sukakęs ir lieka mums nedaug projektų. Ar galėtume dėl to sutarti? Labai ačiū.

Dabar dėl motyvų nori už pasisakyti J. Šuklinas. Viskas, labai ačiū.

J. ŠUKLIN (*LSF*). Kolegos, labai kviečiu palaikyti šį Vietos savivaldos įstatymo pakeitimą, nes tokie atvejai, kaip Visagino savivaldybėje, vyksta, kai palikta vieta piktnaudžiauti, nes per dvejus metus neregistruojama opozicija, nes nesuformuota dauguma ir tokios priežiūros funkcijos, kaip Kontrolės komiteto, Etikos, Antikorupcijos komisijos pirmininko pozicijos, atitenka mero komandai. Mano manymu, pažeidžia demokratinius principus ir sudaro sąlygas piktnaudžiauti. Turime įtvirtinti opozicijos teises nepriklausomai nuo daugumos susiformavimo. Labai kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, balsuojame. Balsuojame dėl Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1533. Kolegos, balsuojame. Prašau.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai, balsavo 102: už – 73, prieš – 10, susilaikė 19 Seimo narių. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti data yra birželio 12 diena.

15.47 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71, 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-111 (*pateikimas*)

Kolegos, 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71, 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiame R. Žemaitaitį.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 71, 92 straipsnius. Kaip žinote, dabar asmenys pradeda mokėti pridėtinės vertės mokestį, kada pajamas sudaro 45 tūkst. Šita suma buvo nekeista, jeigu aš gerai atsimenu, man atrodo, aštuonerius metus. Yra priimta Europos Tarybos direktyva, kuri siūlo net PVM'o ribą padidinti iki 85 tūkst. Mes, valdančioji koalicija, rengdami Vyriausybės

programą ir priemonių planą, buvome sakę, kad proporcingai didinsime būtent PVM'o ribą. Nuo 2026 m. sausio 1 d. siūlome ribą padidinti iki 60 tūkst., kadangi eis ir mokestiniai pakeitimai. Paskiau kolegos Artūro bus pasiūlymai, tai irgi yra siūloma išdėstyti ir 2027 metais, ir 2028 metais.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų paklausti nori V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, kaip jūs vertinate, kad ta PVM'o riba turėjo būti padidinta dar praeitoje kadencijoje? Kitaip sakant, ir Europa pritarė, ir skatino tai daryti, ir viską, bet kažkaip liko užmiršta. Kaip galvojate, ar nenuskęs tas didinimas kažkur stalčiuje, ar tikrai bus tai padaryta?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas kolega Valiau. Nežinau, turiu patvirtinimą, patikinimą iš pačios koalicijos, turiu patikinimą ir iš kolegų Seimo narių, kad tikrai gėdinga situacija – šitiek metų nebuvo keliama PVM'o riba. Mes realiai šitą dalį žmonių buvome priversti nustumti į šešėlį. Tada žmonės, kurie dirbo pagal verslo liudijimus, juos imdavo vaikų, senelių, giminių vardu ir taip bandydavo nepasiekti 45 tūkst. ribos, susiskaičiuodavo, kad *tip tip* būtų, ir mes žaisdavome. Realiai mes tų mokesčių negavome. Tiesiog pradėkime šiek tiek tą dalyką keisti. Ir, sakau, paskiau periodiškai, yra kolegos Artūro siūlymas būtent periodiškai kiekvienais metais didinti ir pasiekti 85 tūkst. ribą. Šitas smulkusis verslas, kuris yra, bet kokiu atveju yra mikroklimatas ir mikroekonomiką kuriantis veiksnys, ir tie žmonės realiai patys sau užsidirba, jie neina į darbo biržą, neprašo pašalpų ir jie nėra mūsų kaip nors remiami arba išlaikomi. Tai tiesiog reikia daryti, kad jie išlaikytų savo darbo vietą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už iniciatyvą ir tikrai palaikysiu. Ar, manytumėte, būtų tikslinga (nes po to labai panašus siūlymas yra mano ir kitų kolegų) tiesiog svarstymo stadijoje sujungti į vieną projektą ir nagrinėti kartu?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Tikrai taip, kolega, reikia sujungti. Aš pritariu. Su saviškiais šnekėjau, ir vakar mes kaip tik irgi šnekėjome apie jūsų projektą. Manau, kad būtų geras dalykas, jeigu mes, visa valdančioji dauguma, dėl šitos dalies, kas liečia PVM'o ribą, sutartume, kad tai yra trejų ketverių metų planas, ir kad asmenys, kurie turi smulkųjį ir vidutinį verslą, žinotų, kad nereikia jiems ateinant kitiems metams ką nors galvoti, planuoti, ten viršys, neviršys, jie žino, kad 2026 metais bus, tarkime, 60 tūkst. Finansų ministerija, vakar aš buvau, apskaičiavo, kad galėtų didėti iki 55 tūkst., tai čia Biudžeto ir finansų komitetas gaus šitą pasiūlymą. Tarkime, 2027 metais mes jau turime 70 tūkst., 2028 metais – 80 tūkst. ir jau pats verslas, pats žmogus žinos, jisai galės dėlioti savo finansus, apyvartą ir panašiai, ir žinos, ar jam verta pereiti į mažąją ūkinę bendriją, gal pereiti į UAB'ą iki 30 tūkst. su 7 % pelno mokesčiu, tai jau jisai galėtų spręsti. Aš manau, kad kaip ir su akcizais turime ilgalaikę strategiją, taip ir su PVM'o riba turėtume turėti.

PIRMININKĖ. R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Tikrai svarstytinas pasiūlymas ir, mano supratimu, tai ir būtų galbūt ta tikroji kova su šešėliu. Kadangi tikrai yra smulkusis verslas, kuris išsitenka iki tos PVM'o ribos, šiuo atveju iki 44 tūkst., tai galbūt pakėlus bus iki 59 tūkst., sakykime, kitaip sakant, apyvarta šiek tiek didesnė bus.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Taip.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Bet Finansų ministerija skaičiuoja nuostolius, rodos, 11 mln. Kokie argumentai juos verčia taip galvoti, kaip jūs įsivaizduojate? Kadangi PVM'as, vėlgi mes šnekame apie naujas įmones, tie, kas jau yra PVM'o mokėtojai, jiems riba jau kaip ir neaktualu iš principo. Kaip jūs argumentuotumėte Finansų ministerijai, kad reikėtų padidinti?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Gerbiamas Robertai, vakar mes… sakau, visą dieną aš per tas ministerijas lakstinėjau su šitais panašiais pasiūlymais. Čia ministerija perėmė labai sausą vertinimą, jinai apskaičiavo, kiek būtų netekimų, jeigu ta riba padidėtų, bet kai ministerijos atstovams uždavėme klausimą, o kiek jums per PVM'ą, „Sodrą" ir sveikatos draudimą ateis į biudžetą, tai mes tų skaičių, sako, neturime. Na, toks bandymas, pagudravimas yra, supraskite, vienas dalykas.

Kitas įdomus dalykas. Aš uždaviau ministerijai klausimą: gal galite pasakyti, vidutiniškai kada Lietuvoje individualią veiklą vykdantys asmenys pasiekia tikėtinai 45 tūkst. ribą? Spėkite,

kada? Yra rugsėjo vidurys. Taip išeina, kad nuo rugsėjo vidurio šitie subjektai prekybos nevykdo, jie nieko nedaro. Neapgaudinėkime, ko gero, vienas kito. Ir tai natūralus yra dalykas. Tai ta riba, kaip ir sakau… Geriau žiūrėti sistemingai į tą dalyką. Ir aš manau, jeigu visas Seimas kartu su valdančiąja koalicija ryžtųsi šitą dalyką padaryti, tai, aš manau, būtų toks lengvas oro gurkšnis iš šešėlio ištraukti pinigų.

Antra. Per kitą veiklą mokesčiai sugrįžta, ir žmonės, kurie dirba toje srityje, tiesiog galėtų normaliai pasitikėti šita valstybe. Ir čia yra… Tuo labiau kad eina su mūsų mokestiniais pakeitimais, kas liečia pajamų mokestį, tarkime, iki 36 VDU, iki 6 VDU individualioje veikloje. Tai čia irgi toks savotiškai pliusas būtų.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Malonu matyti tokį projektą. Tačiau norėčiau paklausti, ar nebūtų tikslinga numatyti tiesiog periodinio indeksavimo, atsižvelgiant į kainų lygį, kad nereikėtų verslui kaskart vis spėlioti, tai bus pakeitimas, nebus?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Gerbiamas kolega Rimantai, tai yra Artūro pasiūlymas. Artūras siūlo tą sumą trejiems metams į priekį, 2026, 2027 ir 2028 metais. Indeksuoti – ne. Jinai Europos Tarybos direktyvoje rekomenduotina yra 85 tūkst. Nėra, kad jinai būtų indeksuojama, gali būti, kad Europos institucija po ketverių penkerių metų, matydama, kad infliacija didelė, kainos yra didelės, pakeis tą ribą: iš 85, tarkime, padarys 150. Kažkada tai buvo litais 50 tūkst., man atrodo, jeigu aš neklystu. Man atrodo, litais buvo 50 tūkst., kolegos linksi. Tai dabar mes turime 45 tūkst. eurų. Tikrai tas dalykas keičiasi, bet vis dėlto Lietuvoje nekeista šita suma buvo gana ilgą laiko tarpą.

PIRMININKĖ. Klausia Rimantas… Eimantas Kirkutis, labai atsiprašau.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Sveiki. Tikrai geras pasiūlymas, tą jau šnekėjome prieš mėnesį, kai buvo tvirtinama. Europos Sąjungos kitose šalyse vykdant individualią veiklą yra apie 100 tūkst. eurų numatyta. Tai klausimas su tuo ir susijęs: kokia yra situacija žiūrint į kaimynines šalis? Ir ar nėra to tikslo suvienodinti per metus, su Artūru sudėjus į vieną krūvą, ir sulyginti tiesiog Europos Sąjungos individualios veiklos ir mūsų, Lietuvos, tą PVM'ą?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Kolega Eimantai, jūsų labai teisingas klausimas. Tarkime, buvau prieš 2 savaites Lenkijoje, žiūrėjau, pats gyvai bendravau. Praeitą savaitę turėjau progą su buvusiu Lenkijos ministru irgi kalbėtis, praėjusios kadencijos, dabar komiteto nariu, ir su Lenkijos… Ten yra šiek tiek problema, kad asmenys, dirbantys pagal individualią veiklą, yra skirtingai apmokestinami. Tai kai aš paimu, pavyzdžiui, Lenkijos atvejį, kai tu išplėtei ten lengvatą tam, ir ten sunku susigaudyti. Faktas, kad ta suma PVM'o didėjo, nes jinai nebuvo didinama absoliučiai. Tai čia yra didelis pliusas, matyt, faktas. Gal Biudžeto ir finansų komitetas galės daugiau informacijos susirinkti. Aš sakau: aš paėmiau Latvijos, Estijos ir Lenkijos modelį, bet ten yra su apmokestinimu skirtingai.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Dėl motyvų. Motyvai už – M. Petrauskaitė. Prašau.

M. PETRAUSKAITĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šią įstatymo pataisą ir taip prisidėti prie smulkiojo verslo skatinimo, sąžiningesnės mokestinės aplinkos kūrimo, ekonomikos stiprinimo mūsų šalyje. Manau, jog šis sprendimas yra atsakingas, racionalus, atitinka mūsų valstybės ilgalaikius interesus. Jeigu žvelgtume į Europos Sąjungos šalių pavyzdį, tai daugelis šalių turi didesnę PVM'o ribą. Žymiai geriau, kai aukštesnę, nes supranta, kad yra vienas iš pagrindinių žingsnių smulkiajam, vidutiniam verslui skatinti. Taip pat jų pavyzdys rodo, kad nereikia baimintis dėl iš tikrųjų jokio galimo padidėjusio PVM'o nesurenkamumo, o atvirkščiai – įmonės turės didesnį starto kelią ir galimybę sustiprėti. O sustiprėjusios, žinoma, galės neskausmingai ir konkurencingai registruotis PVM'o mokėtojomis. Padidinus ribą iki 60 tūkst. eurų, iš tiesų Lietuva kurtų sąžiningas sąlygas konkurencijai. Tai kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Iš tiesų dėl to, kad šiandien svarstomas ir pristatomas šitas klausimas ir iš paskos daugybė kitų pasiūlymų, man susidaro įspūdis, kad vis dėlto valdančiojoje koalicijoje vėl įvyko tam tikri mainai: dėl palaikymo galbūt kažkokių kitų klausimų, kurie nėra patys geriausi visuomenėje, turime šiandien svarstymą šiuo klausimu.

Tai noriu atkreipti dėmesį, kad Europos Komisija nerekomendavo tokio sprendinio. Anaiptol, jinai rekomendavo kaip tik mažinti šitas ribas. Taip, yra duotas leidimas, yra nustatytos ribos, iki kiek tą PVM'ą galima kelti, bet tokios rekomendacijos niekada nebuvo.

Tai, mieli valdantieji, aš noriu atkreipti dėmesį, kad jūs iš tikrųjų turite labai gerą ambiciją dėl gynybos ir jos finansavimo. Šiandien, man atrodo, tai yra pagrindinis traukinys ir garvežys, kuris mus traukia į tuos pakeitimus. Turite tikrai tą ambiciją, o greta jos – daugybė labai keistų pasiūlymų. Tai, pirmiausia, nekilnojamojo turto mokestis, kuris net nėra skirtas gynybai. Tada mes turime mūsų protų, talentų apmokestinimą per GPM'ą, kai skaičiuojame, kad mūsų biudžetą papildys kažkokios įplaukos. Bet jau dabar yra aišku iš pareiškimų internetuose, juos tikrai ne vienas matėte, kur yra sumokami didžiuliai mokesčiai, kad dalis šitų startuolių ir talentų dėl labai lengvos galimybės pasitraukti perkels savo veiklas ir apmokestinimus į tas valstybes, kuriose apmokestinimo sistema yra kur kas palankesnė, ir tai padarys labai lengvai. Tai yra 1 darbo dienos klausimas.

Šie skaičiai tų objektų yra tikrai ypatingi. Tai dabar mes kalbame dar apie krūvą pasiūlymų, kurie mažina įplaukas ir mažina galimybes finansuoti gynybą. Tai jeigu mes padidiname ribą iki 60 tūkst., skaičiuojama, kad iki 18 mln. per metus neteksime. Jeigu padidiname iki 85 tūkst., skaičiuojama, kad iki 50 mln. neteksime. Tai vis dėlto šiandien, kolegos, aš kviečiu nepalaikyti, nepriklausomai nuo to, kad galimai įvyko mainai dėl šio sprendimo, ir šituos įstatymus svarstyti vienoje krūvoje kartu su visais kitais mokestiniais įstatymais, kad galėtume matyti bendrą vaizdą.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Motyvai išsakyti. Kolegos, mes dabar pateikimo stadijoje balsuojame dėl projekto Nr. XVP-111.

Užsiregistravo 86, balsavo 85: už – 71, prieš – 12, susilaikė 2 Seimo nariai.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Projekto Nr. XVP-111 svarstymo data – birželio 17 diena. Prašau. Per šoninį…

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašytume Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ar pritariame, kolegos, šiam siūlymui? Pritariame, matau, visi tikrai sutinka su tuo. Labai ačiū.

16.01 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71, 92 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-128 (*pateikimas*)

Einame tuomet prie darbotvarkės 2-10 klausimo – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-128. Kviečiame A. Zuoką. (*Triukšmas salėje*) Kolegos, labai atsiprašau, triukšmas!

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas R. Žemaitaitis jau gana detaliai pristatė minėto įstatymo iniciatyvą, iš esmės joje atkartojama. Skiriasi gal tik vieninteliu punktu – pasiekti Europos Sąjungos numatytą 85 tūkst. ribą per tam tikrą laikotarpį. Mano siūlyme yra trejų metų laikotarpis. Aišku, svarstant Vyriausybėje (išvada tikrai yra būtina) ir sujungiant, kaip jau buvo pritarta gerbiamo R. Žemaitaičio, abu įstatymų projektus į vieną, rasti tą geriausią ir teisingiausią būdą.

Tačiau aš noriu keletą akcentų paminėti ir galbūt atsakyti į kai kuriuos čia paminėtus klausimus. Pavyzdžiui, kaip šiandien atrodo Europos Sąjungoje ta riba, nuo kurios verslai privalo registruotis PVM'o mokėtojais? Šiuo metu šešios šalys turi maksimalią, tai yra 85 tūkst., ribą, numatytą Europos Komisijos direktyvoje. Didžioji dalis turi 60 tūkst. eurų, o labai nedidelė dalis turi 45 tūkst. arba mažesnę, kaip Lietuva.

Konkurencine prasme žiūrint, Lietuvos smulkusis verslas šiandien patiria ypatingą spaudimą. Tas šešėlis, kuris egzistuoja, apie kurį dažnai kalbame, faktiškai matomas ir statistikoje. Buvo jau minėta, kad nuo rugsėjo, spalio mėnesio, kai dauguma smulkiojo verslo pasiekia tą ribą, po kurios jie turėtų registruotis PVM'o mokėtojais, arba yra steigiama kita įmonė, arba ieškoma kitų būdų, kaip, sakykime, išvengti tos ribos. Ir smulkusis verslas tą daro ne dėl to, kad kažką norėtų

apgauti, arba, taip sakant, piktnaudžiaudamas, o tiesiog tai yra jų išgyvenimo klausimas. Smulkusis verslas negali konkuruoti su stambiuoju verslu. Suprantama, norint išlikti rinkoje, suvaldyti sąnaudas, būtent ši PVM'o registracijos riba yra ypač svarbi. Priminsiu, Lietuvoje yra virš 330 tūkst. įmonių, iš jų du trečdaliai yra smulkių įmonių. Aišku, joms labai aktualus šis įstatymo projektas.

Taip pat mes turime atliepti pokyčius, kurie šiuo metu vyksta Europos Sąjungoje. Kaip žinote, ne per seniausiai mes pritarėme Europos Sąjungos direktyvai: jeigu smulkiojo verslo įmonė vykdo kitoje įmonėje veiklą, tai privalo registruotis PVM'o mokėtoju nuo 100 tūkst. eurų, ir atvirkščiai. Kitaip tariant, mes pritariame ir palengviname konkurentams iš kitų valstybių vykdyti smulkiojo verslo veiklą Lietuvoje, sudarydami geresnes sąlygas, ir lygiai taip pat stumiame savo smulkųjį verslą, ypač tuos, kurie gyvena, pavyzdžiui, palei Lenkiją, Lenkijos ar Latvijos pasienį, vykdyti veiklą kitoje valstybėje. Jiems ten būtų aktualiau, patogiau ir pelningiau. Čia ir yra tie galimi praradimai. Juos labai greitai galėtų kompensuoti būtent mūsų priimtas įstatymo pakeitimas ir minėtos minimalios ribos padidinimas.

Praeitos Vyriausybės Finansų ministerija buvo suskaičiavusi: jeigu iki 60 tūkst. padidinama PVM'o riba, prarandama apie 18 mln. eurų. Sutikite, tai yra tikrai nedidelė suma, kalbant Lietuvos mastu, o įvertinant tai, kad dalis verslo bus vykdoma neieškant landų, kaip išgyventi, tai tie 18 mln. antraisiais metais labai lengvai bus kompensuojami. Ir čia nereikia spekuliuoti gynyba ir gynybos išlaidomis.

Baigdamas noriu pasakyti, kad dažnai dogmatikai arba stambaus verslo atstovai, kurie yra geriau organizuoti, vartoja sąvoką „ekonominės verslo sąlygos turi būti lygios". Deja, gamta į šį klausimą yra jau seniai atsakiusi: banginis turi savo gyvenimo sąlygas, silkė – savo, dramblys – savo, liūtas – savo, todėl nėra lygių verslo sąlygų. Smulkusis verslas nusipelno atskiro reguliavimo, pagal kurį jis galėtų veikti ir išlikti rinkoje. Priešingu atveju mes greitai tapsime tinklinio verslo atstovais, kai bus tiktai tinkliniai restoranai, tinklinės prekybos vietos, ir atitinkamai mes sužlugdysime didžiulę dalį konkurencijos, kuri šiandien yra, ir šeimų verslo, nes šiandien didžioji dalis smulkiojo verslo yra šeimos verslas. Taip, jis gal nėra labai efektyvus, bet žmonės dirba, uždirba, neprašo socialinių pašalpų, neieško, sakykime, galimybės, kaip gyventi iš bendrų mokesčių mokėtojų kompensacijų, o siekia savo veikla užsidirbti sau duoną ir kurti mums paslaugas. Todėl pakartosiu, sujungus su gerbiamo R. Žemaitaičio minėtu įstatymo projektu, paprašius Vyriausybės išvados, šito įstatymo projekto laukia virš 200 tūkst. smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Jūsų paklausti nori keturi kolegos. Jau penki. Pirmas klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai dėkoju už jūsų dėmesį smulkiajam ir vidutiniam verslui. Prieš tai pristatyta suma iš tikrųjų maždaug atitinka Europos Sąjungos vidurkį. Jūs paėmėte kitą kriterijų, išdėstėte ir siekėte maksimalaus, bet, kolega, maždaug gal galėtumėte pasakyti, kadangi tas sumas įvardinote už vienerius metus, sakykime, jeigu rodiklis būtų 60, iki 60, o ar jūs skaičiavote, kiek būtų pagal jūsų planą, pagal didinimą palaipsniui? Kaip jūs manote, ar neturėtų įtakos jūsų tam pasiūlymui vis dėlto kiti ekonominiai rodikliai, nes laikas labai kinta dabar, šiais laikais? Ar jūs tai irgi vertinote, teikdami šitą pasiūlymą? Ačiū.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už klausimą. Mano siūlymas yra, kad nuo kitų metų didinama iki 60 tūkst., dar po metų – iki 70 tūkst. ir trečiaisiais metais – iki 85 tūkst. Aišku, kai Vyriausybė pateiktų savo išvadą, jinai galėtų koreguoti tuos terminus, atsižvelgdama ir į galimybę analizuoti realią situaciją. Jeigu mes padidiname iki 60 tūkst. ribą, tai po metų mes matysime, kaip pasikeitė situacija, kiek papildomai pajamų pateks į valstybės biudžetą ir kaip priims tai verslas. Svarbu, kad verslas turėtų galimybę prognozuoti, todėl tą ribą, iki kurios mes pasiektume 85 tūkst., būtų gerai numatyti įstatymu jau dabar. Be to, Europos Sąjungos šiandien yra kaip ir kryptis kiek įmanoma suvienodinti verslo sąlygas. Tai anksčiau ar vėliau visos valstybės pasieks tą 85 tūkst. ribą. Pasakysiu, kad mes šiandien kalbame apie kitas PVM'o įstatymo korekcijas – lengvatinis arba mažesnis PVM'as maisto, visuomeninio maitinimo arba kitiems sektoriams. Šitas įstatymas, kurį

gerbiamas R. Žemaitaitis pasiūlė ir aš, realiai sprendžia tas problemas, nes dauguma to verslo, kurie turi arba turėtų galimybę turėti didesnę galimybę, kada reikės registruotis PVM'o mokėtoju, realiai patenka į tą kategoriją, tai jie galės konkuruoti rinkoje ir išlikti.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, kolega, už tokį papildomai gerą paaiškinimą. Iš tikrųjų manau, kad mums reikėtų to siekti, bet mano klausimas būtų truputį kitoks. Kadangi ne visų žmonių tai galbūt pagrindinė veikla, kai kurių papildoma veikla ir dabar projektuojamas valdančiosios daugumos pajamų sujungimas, tai, mums padidinus galimybę turėti daugiau pajamų ir daugiau apmokestinus sujungtas pajamas, ar nebus taip, kad nieko faktiškai ir neišloš?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Labai geras klausimas ir labai geras pasufleravimas atsakymo tiems, kurie sako, kad padidinus ribą, nuo kurios smulkusis verslas privalo registruotis PVM'o mokėtoju, atsiranda tam tikri praradimai. O galbūt jie tikrai ir neatsiras, nes jeigu smulkusis verslas šiek tiek daugiau uždirbs, jis mokės gyventojų pajamų mokestį, tokiu būdu biudžeto pajamos susibalansuos. Čia, sakyčiau, labai geras pastebėjimas apie praradimus, kurie yra tiktai popieriuje greičiausiai.

PIRMININKĖ. R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū už galimybę paklausti. Iš tikrųjų kolega labai panašų klausimą ir uždavė būtent apie tuos praradimus. Šiandien žongliruojame skaičiais: 18 mln., 11 mln., 50 mln., bet realiai esamiems PVM'o mokėtojams šitos ribos keitimas niekaip nedaro įtakos. Mes šnekame realiai apie naujas potencialias įmones, kurios kada nors ateityje taps PVM'o mokėtojomis. Ir čia yra smulkiųjų verslų tokia situacija, kad, kaip ir prieš tai minėjau, yra 44 tūkst. dabar apyvarta, nes PVM'o riba dabar 45, padidinus, tikėtina, bus 59 tūkst. apyvarta. Mano supratimu, būtent iš šito skirtumo mes, kaip valstybė, turėsime papildomus mokesčius.

Gerbiamas Artūrai, kaip jūs vertinate Finansų ministerijos tą tokį žongliravimą sausais skaičiais ir ar tikrai čia mes turėsime tą tokį, kaip ir kolegos iš dešinės sako, tokius praradimus gynybos srityje ir visur kitur?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Tikrai aš nepritarčiau tiems argumentams, kuriuos girdžiu iš kolegų šiuo atveju kairėje, nors yra dešinėje, nes tai yra toks matematinis skaičiavimas be rimtesnės, detalesnės analizės. Kiek mūsų mokestinė politika paskatina žmones užsiimti verslu, kiek paskatina jame išlikti… Kiekvienas, čia sėdintis salėje, pats gyvenime turėjo patirties ir uždirbo nors 100 eurų versdamasis smulkiuoju arba vidutiniu verslu, jis puikiai supranta, apie ką aš šneku. Jeigu žmonės yra visą gyvenimą gavę pajamas iš, na, su visa pagarba, darbo valstybės tarnyboje arba eidami kitas politines pareigas, reikia pripažinti, jie nelabai turi žalio supratimo, kaip tie 100 eurų uždirbami, todėl mes turime vis dėlto galvodami apie valstybės biudžetą, taip pat apie lėšas, skirtas saugumui ir gynybai stiprinti, sudaryti sąlygas dirbti, norėti dirbti ir uždirbti.

Man dažnai tenka bendrauti su smulkiojo verslo atstovais tiek Vilniuje, tiek Lietuvoje – visi ant ribos: pavargome, nebeapsimoka, dar judame iš inercijos, darykite ką nors, kad bent jau tas mano verslas teiktų man norą dirbti toliau. Tai šitas įstatymo projektas, manau, yra vienas iš tokių, jeigu jisai bus patvirtintas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis jūsų nori paklausti V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų kaip jūs vertinate tuos dvigubus standartus: riba pakeliama tiek juridiniam verslui, tiek individualiai veiklai, ir šitiems, ir šitiems vienodai galios, tarsi vienodos sąlygos, bet kaip jūs vertinate tą atnešamą mokestinį smūgį? Juridiniams asmenims jis didės tik 1 % ir jie net nepajus to mokesčių didėjimo, o individualią veiklą vykdantiems didės drastiškai. Tai ar neteks vėl tam verslui išrūšiuotam būti ir vėl kuris nors turės eiti į šešėlį ir nerodyti savo pajamų?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Aš tikrai vertinu jūsų dėmesį ir rūpestį dėl individualios veiklos arba verslo liudijimų. Lygiai tokia pat yra ir mano pozicija, nes visos verslo formos, kurios leidžia pačiam dirbti ir užsidirbti sau, išlaikyti šeimą, turi būti skatinamos ir palaikomos. Priešingu atveju mes, sakau, turėsime stambiojo verslo tinklinę ekonomiką, kurioje nebeliks individualumo, nebe-

liks įdomumo, to, kuo mes visi žavimės. Kažkas gamina labai gerai sūrius, kažkas daro kitas prekes labai gerai, jie nėra mastelio įmonės ir jiems reikia gerų sąlygų. Todėl aš labai aiškiai dar kartą teigiu, kad ekonomikoje nėra lygių sąlygų, apie kurias kalba dogmatikai, jos turi būti sukurtos, kad galėtų kiekvienas sektorius veikti. Dėl mokestinių įstatymų projektų, kurie ateina, manau, čia bus daug dar diskusijų ir mes rasime teisingiausius būdus tam, kad biudžetas nenukentėtų, bet, svarbiausia, skatintų žmones veikti, dirbti ir užsidirbti patiems.

PIRMININKĖ. Ačiū, pranešėjau. Motyvai už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, dar 2021 metais Europos Komisija leido Lietuvai padidinti PVM'o ribą nuo 45 tūkst. iki 55 tūkst. Praėjusios kadencijos parlamentas daugiau kaip 100 balsų pritarė tokios ribos didinimui. Deja, buvo paprašyta Vyriausybės išvados, kaip ir šiuo atveju, ir projektas vietoje 4 savaičių Vyriausybėje buvo svarstomas pusantrų metų. Labai linkiu, kad šitaip nenutiktų šį kartą. Vėliau jisai grįžo į parlamentą ir dabar guli BFK stalčiuose.

Dėkoju kolegoms, kurie tikrai mato prasmę ir teikia dar kartelį būtent PVM'o ribos didinimo klausimą šiame parlamente. Labai tikiuosi, kad mes visi kartu priimsime šį įstatymo pakeitimą. Jis yra labai aktualus būtent smulkiesiems verslams, sezonines paslaugas teikiantiems smulkiesiems verslams, nes dažnai nutinka taip, kaip buvo ne kartą jau šiandien pasakyta, kuomet tu pasiekei faktiškai tos ribos viršų, tu tiesiog renkiesi, ar įregistruoti dar kokį nors juridinį ar fizinį vienetą. Tiesiog tų mokesčių nesumokama daugiau, tačiau yra apkraunami biurokratine našta paprasti žmonės, kurie veikia arba individualia veikla, arba yra įregistravę įmones. Ir tai labai aktualu būtent smulkiesiems verslams.

Tai aš kviečiu tikrai palaikyti šį įstatymo projektą. Tiek vienas kolega teikė, tiek kitas, yra linkę juos sujungti. Kaip ir sakiau, labai norėtųsi, kad vis dėlto šią kadenciją mes priimtume šiuos pakeitimus ir prisidėtume prie to, kad smulkusis verslas turėtų dar geresnes sąlygas Lietuvoje veikti, o veikdamas sėkmingai sumokėtų dar daugiau mokesčių į valstybės biudžetą. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau priminti, kad patiems smulkiausiems ir pažeidžiamiausiems mes vis dar turime verslo liudijimų institutą Lietuvoje. O tai savybei, kuomet ieškoma būdų, kaip apeiti sistemą, įsteigiant papildomus juridinius darinius, man atrodo, mes vaistų neturime ir šitos savybės neišmušime iš žmonių.

Kolegos, kas mane stebina labiausiai? Kad bent jau deklaruojama, jog ambicija dėl gynybos išlieka. Deja, kol kas labiausiai grįsta skolintomis lėšomis, o tai nėra tvarus šaltinis. Tačiau greta to nepamirštama atiduoti duoklės gerovės valstybės elementams, todėl registruojamos įvairios lengvatos, sprendimai, mažinantys biudžeto įplaukas. Jeigu būtų priimami išties rimti sprendimai, jeigu valdantieji pasiryžtų rimtiems sprendimams, pavyzdžiui, nežinau, tai galėtų būti 1 % PVM'o didinimas, tuomet tikrai pastebimai didėtų įplaukos į biudžetą. Jos pasiskirstytų tarp plačiausio gyventojų rato, todėl mažiausiai skaudėtų kiekvienam asmeniui, tuomet būtų galima kalbėti apie tokius taškinius sprendimus kaip šiandien, atskirose vietose, siekiant amortizuoti tą pagrindinį sprendimą.

O šiandien dar kartą kviečiu nepalaikyti šito sprendimo. Ne todėl, kad labai prieštaraučiau, – aš siūlyčiau tokius sprendimus svarstyti su visais mokestiniais įstatymais kartu, kad matytume bendrą realų, o ne deklaruojamą poveikį biudžeto surinkimui ir tada vertintume atskiras priemones, kurios iš tikrųjų kiekvienam iš mūsų yra svarbesnės, kurios skaudės mažiausiai gyventojams, kurios atneš daugiausiai naudos. Siūlyčiau vis dėlto ir šiuo atveju šiuos svarstymus kelti į tas datas, kuomet bus svarstomas visas paketas.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame pateikimo stadijoje dėl projekto Nr. XVP-128.

Užsiregistravo 85, balsavo 84 Seimo nariai: už – 48, prieš – 14, susilaikė 22. Projektui pritarta po pateikimo.

Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Prašome Vyriausybės išvados. Taip, galime pritarti? Labai ačiū, matau, kad pritariame.

16.18 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-250 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo, to paties, vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-250. Pranešėjas – T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, teikiu jums Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo projektą. 19 straipsnyje yra reglamentuojamos PVM'o lengvatos. Aš ir kartu mes, didelė grupė iš įvairių frakcijų, siūlome taikyti Lietuvoje, kaip ir daugelyje valstybių, lengvatinį PVM'ą vaisiams, daržovėms ir uogoms. Taip pat labai svarbus žodelis šitame pasiūlyme yra „šviežioms", nes būtent šis žodis užtikrina, kad mes ir Europos Sąjungos teisei nenusižengiame, nes tokia pati formuluotė galioja, pavyzdžiui, Latvijoje. Vien lietuviškoms daržovėms nebūtų įmanoma Europos Sąjungoje taikyti lengvatos. Bet žodis „šviežias" suponuoja, kad vis dėlto dauguma tų produktų bus pagaminta čia.

Šįryt aš paklausiau savo dukros: kodėl gi tu taip nedaug vartoji vaisių, daržovių, kurios yra sveikos? Aš jūsų nevarginsiu ilga statistika, kaip čia pabrango viskas, jūs patys puikiai žinote. Bet aš darau prielaidą, kad mano dukra yra auka, sakykime, to, kad tie nesveiki, mažiau sveiki produktai yra saldesni, skanesni, juos lengviau pamatyti prekybos centruose matomose vietose. Iš tiesų, pavyzdžiui, jeigu kas lankotės savo apygardose mažesnėse parduotuvėse, regionuose, kaimuose, tai kartais net nerasi daržovių ir vaisių skyriaus. Tiesiog jo nėra. Žmonės tiesiog neperka jų. Pažiūrėkite, pažiūrėkite, jūs nuvažiuokite. Aš pavažinėjau, tikrai mažesnėje parduotuvėje kartais gali ir nebūti. Mano dukra atsakė labai paprastai: tėti, labai brangu.

Šiandien ryte aš nusipirkau lietuviškų, užaugintų čia, Lietuvoje, salotų puokštelę ir kopūstą iš Graikijos. Spėkite, kiek sumokėjau? (*Balsai salėje*) Taip, švieži. Na, ką padarysi, dar kopūstų nėra lietuviškų, bet „Maximoje", pasakysiu tiksliai parduotuvę, šiandien apie 4 eurus sumokėjau. Galbūt jums tai nėra daug, bet kai mes skaičiuojame šeimos biudžetą kiekvieną dieną, jeigu daugiau vaikų, tai yra labai rimti skaičiai, ir žmonės tikrai labai lengvai pasirenka pigesnį produktą, kuris turi daugiau cukraus, daugiau gliuteno, mėsą.

Ir ką gi mes turime, kolegos? Mes, Lietuvos vyrai, ketveriais metais trumpiau gyvename negu vidutinis europietis. Ketveriais metais! Ketveri metai žmogaus gyvenime yra labai labai daug. Mes esame 25 vietoje pagal sveiko gyvenimo trukmę Europoje. Gal ne paskutinėje vietoje, bet tikrai labai arti tos žemiausios kartelės.

Diskusija dėl lengvatinio PVM'o prasidėjo pernai, 2024 metais, kai Seimas po pateikimo pritarė D. Kepenio projektui. Aš čia žiūriu į kolegas valstiečius. Tikrai ši iniciatyva buvo gera ir mes ją tiesiog tęsiame. Aš papildžiau įstatymo projektą papildomais argumentais. Man buvo svarbu, kaipgi sekėsi mūsų kaimynams latviams. Tą politinę diskusiją galime papildyti mokslo išvadomis. O mūsų – Latvijos, Lietuvos ir Estijos – mokslininkai po to, kai 2018 metais latviai įvedė lengvatinį PVM'ą, padarė labai rimtą tyrimą.

Aš raginu jus atsiversti aiškinamąjį raštą ir jūs ten pamatysite labai aiškiai, labai tiksliai įvardinta mūsų mokslininkų, tarp jų ir Lietuvos mokslininkų. Tyrimas yra paskelbtas Latvijos žemės ūkio moksliniame žurnale ir ten labai aiškiai pasakyta, koks buvo poveikis. O poveikis buvo toks, kokio mes ir norime: padidėjo vartojimas, sumažėjo šešėlis, padidėjo pardavimai ir galutinis poveikis Latvijos biudžetui buvo kelių milijonų minusas. Taip, ilgainiui brango ta nuolaida ir dabar jinai siekia apie 17 mln. Mūsų atveju tai kainuos, Finansų ministerija mus gąsdina, apie 30 mln.

Bet, kolegos, manęs jau tikrai negalima kaltinti nenoru šiek tiek pakelti mokesčius. Aš tikrai siūliau labai daug įvairių idėjų, kaip surinkti papildomas pajamas, ir viena iš jų yra progresinis tarifas azartiniams lošimams. Preliminariai skaičiuojant, jeigu taikytume, pavyzdžiui, Didžiosios Britanijos modelį, tai mes galime tuos 30 mln. lengvai surinkti iš azartinių lošimų, kurie tikrai nėra skatintina veikla. Ir tokios istorijos kaip Š. Stepukonio, na, tvarka, mes visi *bėdavojame*, kad praradome dešimtis milijonų, bet bent jau būtume surinkę normalius mokesčius iš to lošimo.

Žinoma, ši priemonė – lengvatinis PVM'as daržovėms – nėra galutinė, nėra vienintelė, kuri čia dramatiškai pakeis situaciją, bet mes priėjome tam tikrą sveikatos priemonių galimybių ribą.

Sveikatos sistema yra brangi, mes daug, labai daug išleidžiame ligoms gydyti, o šviežių daržovių, vaisių, uogų vartojimas turi tiesioginę įtaką, didesnis vartojimas turi tiesioginę įtaką mūsų toms skaudžiausioms ligoms ir jų statistikai. Tai jums pasakys bet kuris šiuolaikinis tyrimas, nes mokslas žengia į priekį. Dar prieš dešimt metų galbūt buvo patarimai vartoti daugiau pieno, mažiau riebesnio maisto valgyti, dabar faktiškai yra mokslo sutarimas, jeigu jūs ChatGPT įvesite, tai jums atsakys, kad yra mokslo sutarimas, kad daržovės ir vaisiai yra fundamentaliai svarbu ir jų vartojimo intensyvumas tiesiogiai veikia sergamumą.

Aš siūlau ir Lietuvoje pabandyti eiti tuo keliu. Skaičiai tikrai nėra labai gąsdinantys, kalbant apie praradimus, bet sveikesnio maisto prieinamumas turės puikų poveikį nuo individualaus lygio iki ekonominės gerovės ir socialinės lygybės, kas irgi mums svarbu. Tikrai žmogus, ateinantis į parduotuvę, jeigu ras sveiką, šiek tiek pigesnį… Vėlgi tai sako Latvijos tyrimas, kad iš viso PVM'o sumažinimas Latvijoje turėjo 88 % poveikį kainoms. Taip, ne 100 %, bet 88 %. Tai yra labai rimtas skaičius. Net jeigu iš to sumažinimo laimėtų gamintojai, tiekėjai arba net pardavėjai, gerai, tai vis tiek bus į naudą mūsų galutiniam vartotojui, nes tada atsiras rinkoje daugiau šitų produktų ir mes turėsime poveikį sveikatai.

Aš tik priminsiu, kad idėja mažinti PVM'ą vaisiams, daržovėms ir uogoms yra koalicijos sutartyje. Mes tikrai galime rasti papildomų mokestinių šaltinių šitai idėjai įgyvendinti ir mums reikia (šiandien su premjeru kalbėjome) to simbolinio sprendimo. Turi būti valdžios pavyzdys, kad taip, mes kalbame apie sveikatą labai rimtai. Šita idėja tikrai gimė rašant koalicijos sutartį kartu su būtent sveikatos ministre. Čia nėra pagalba ūkininkams, čia nėra tiesiog pagalba skurdžiai gyvenantiems žmonėms, tai yra investicija į mūsų sveikatą. Kol kas aš tokių naujesnių, geresnių idėjų negirdėjau, kaip būtų galima tuos mitybos įpročius pakoreguoti, o tai mums daryti būtina. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Pirmas klausia R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Kad čia buvo užsirašyti… Ai, atsiprašau. Kodėl jūs, gerbiamas pranešėjau, sakote, kad bus praradimų? Ar nereikėtų įvertinti, kiek bus laimėta dėl to, kad žmonės sveikesni? Juk mes gerai matome, kai infarktą patyrusį žmogų išgelbėja gydytojas, bet kai dėl sveikos gyvensenos žmogus nepatiria infarkto, mes to nepastebime. Ar jūs mėginote skaičiuoti, kiek mes laimėsime? Ačiū.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš būčiau laimingas, jeigu būtų tokia sveikatos sistemos statistika, kuri skaičiuoja būtent tokias investicijas. Tikrai vertėtų Sveikatos ministerijai turėti tokią skaičiuoklę, bet, kaip jūs žinote, kol kas dar sveikatos sistema nėra ta tikroji ligų prevencijos sistema. D. Kepenis dėjo pastangas, kad tas pokytis įvyktų, ir mes tikrai turime tęsti tą darbą. Ne, nėra tokios statistikos, bet aš jums pasakysiu paprastai: jeigu tokios protingos šalys kaip Lenkija įdiegė nulinį PVM'ą tam tikriems maisto produktams, įskaitant vaisius, daržoves, siekdama sumažinti infliaciją ir padėti gyventojams; Prancūzija taiko 5,5 % tarifą vaisiams ir daržovėms; Vokietija laikinai buvo nuo 19 % iki 7 % sumažinusi; daugybė kitų šalių vienaip ar kitaip tą priemonę taiko, aišku, taiko ir plačiau… Vėlgi aš siūlau dalyką, kuris mums finansiškai įmanomas. Būtų įmanoma atsistoti dabar ir pasakyti: visiems būtiniausiems produktams – ir mėsai, ir pienui, bet, žinote, aš esu realistas, mes tikrai nerasime 300 mln., nerasime 200 mln., bet 30 mln., žinant, kaip kolega sako, kiek mes ilgainiui laimėsime per sveikatą, darant tik prielaidas, tikiuosi, kad mokslininkai kada nors apskaičiuos, aš tikrai tokių skaičių neturiu, bet, aš manau, kad tai yra šimtai milijonų, kiek mes galėtume laimėti iš tos nedidelės investicijos. Todėl siūlau į tai žiūrėti kaip į investiciją, kuri su kaupu atsipirks.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai geras jūsų projektas ir idėja, svarbu, kad ji eitų iki galo, kaip sakant, ir būtų priimta. Bet kaip jūs vertinate tokią situaciją: ateinate į tą pačią „Maximą", loterijos bilietą perkant nulinis PVM'as, nėra PVM'o – nulis.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Kas?

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Nulinis PVM'as loterijos bilietui, perkant PVM'as nulis, taip skatiname loterijas. Tada ateinate į banką, banko paslaugoms nulinis PVM'as, irgi nuliai. O ten yra

100 mln. Tai iš tikrųjų, kaip sakoma, kokių nors praradimų gal reikėtų žiūrėti kitose srityse, kur yra tie praradimai ir netaikomi dalykai. Bet ekonomikoje yra viena taisyklė, kad kuo mažesni mokesčiai ir kuo daugiau žmonės vartoja, tuo daugiau sumokės mokesčių. Tai, kas atsitiko Latvijoje, Lenkijoje, kitose šalyse, tas atsitiks pas mus, ir paskatinsime žmones vartoti daugiau daržovių. Bet toks galutinis klausimas: kaip jūs vertinate, kad didieji mūsų prekybininkai dažniausiai riboja lietuviškų daržovių pardavimą? Mes, pavyzdžiui, ypač regionuose susiduriame – užsienietiškų kiek nori…

PIRMININKĖ. Klausiame, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). …o lietuviškų tik rašte. Kaip vertinate?

T. TOMILINAS (*DFVL*). Atsakau į paskutinį klausimą. Manau, kad tikrai yra ta arši konkurencija ir spaudimas mažinti kainą. Aš esu bendravęs su daržovių augintojais, jie mato prasmę šito veiksmo, gal tai tiesioginės naudos neatneš, bet jeigu parodysime valstybės požiūrį į mūsų augintojus, į mūsų sveiką produktą, kurį patys sugebame net žiemą auginti, tai bus labai stiprus signalas rinkai, ir tas papildomas euras, kuris liks gamintojo kišenėje, tikrai ilgainiui taps investicija į didesnę gamybą. Mes ir žiemą galime, šviesos kultūrą turime, viską galime gaminti, tiktai reikia daugiau tokio aiškaus valstybės strateginio postūmio. O dėl tų kainų, kur sakote, dėl tų mokesčių, tai diskutuokime apie azartinius lošimus, ten yra specifiniai mokesčiai, ten nėra PVM'o, bet yra specifiniai mokesčiai, ir jie nėra maži, bet, pavyzdžiui, progresinis tarifas būtų neblogas sprendimas ir papildomos pajamos.

PIRMININKĖ. B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Tomai, už iniciatyvą. Palaikau. Aš pats į praeitą Vyriausybę kelis kartus kreipiausi šituo klausimu, tai atsakymas vienas iš premjerės ir kitų ministrų, kad kaina dėl to nesumažės, bus pavogtas skirtumas ir nėra reikalo to daryti. Kaip jūs galvojate, kokių reikėtų priemonių, kad taip neatsitiktų?

Antras dalykas. Ar tai galios visuomeniniam maitinimui, viešojo maitinimo įstaigoms irgi ta pati lengvata?

Trečia. Aš bijau, kad jeigu, sakykime, vyksta kokie nors susitarimai, ar tai nebus visuotinio nekilnojamojo turto sąskaita?

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš tiesiog norėčiau atskirti. Ačiū už klausimą. Norėčiau atskirti diskusiją dėl visų mokesčių. Aš čia specifinį mokestį paminėjau kaip galimą šaltinį, jis toksai labai aiškus socialinis prioritetas – azartiniai lošimai ir vaisiai bei daržovės. Apskritai kalbant, mes tikrai ginčysimės dėl mokestinių pakeitimų, nenorėčiau šitos diskusijos labai stipriai susieti. Tai yra koalicijos įsipareigojimas. Akivaizdu, kad mes to nepadarysime dabar, reikės atidėti įsigaliojimą, įvertinti visas galimybes. Bet aš tiesiog siūlau matyti strateginį sveikatos tikslą, ir čia jungia visas frakcijas šitas tikslas. Kol kas nematau kitų idėjų, kaip tą sveikatą taisyti. O dėl to, ar pasiims prekybininkai, aš vėlgi linkęs, kai mes parodysime iniciatyvą, kai pradėsime apie tai daug kalbėti, tai ir prekybininkai prisitaikys prie to, jie irgi bandys daugiau parduoti. Aš tiesiog šiokį tokį pasitikėjimo kreditą ir jiems suteikčiau. Vėlgi aš aiškinamajame rašte apeliuoju į tą mokslininkų tyrimą. Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universitetas, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas, Estijos gyvybės mokslų universiteto Ekonomikos institutas padarė tyrimą ir pasakė: 88 % poveikis kainai. Daug, taip, ne visas 100, bet didelis.

PIRMININKĖ. S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas pranešėjau, man ko pirmiausia norėtųsi, tai iš valdančiosios koalicijos atstovų kokio nors susumavimo, galų gale, kokia matematika visų sprendimų, kurie didina pajamas iš mokesčių ir kurie mokesčių surinkimą mažina? Tai čia tokia viena medalio pusė. Bet, aišku, svarstyti mes galime tikrai įvairiausias idėjas ir tai nėra bloga idėja iš principo. Klausimas tiktai tas: ar būtent priemonė yra veiksminga? Visgi kolegos irgi ne be reikalo nuogąstauja, nes norint sukelti ar paveikti kokį nors visuomenės elgesį, kažin ar tas PVM'o sumažinimas tikrai paveiks. Tuo labiau kad puikiai galime pasiskaičiuoti nuo sumos jūsų tų salotų ar ropės, kiek ten centų jinai atpigtų, ir ar tikrai tai paveiktų taip teigiamai visuomenę. Tai visgi, be tokių moralinių ar ideologinių dalykų, ar tikrai tikitės tokio rimtesnio efekto, kalbant apie visuomenės elgesio pokytį?

T. TOMILINAS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Tikrai tai nėra vienintelė priemonė ir negali būti vienintelė priemonė, bet kol kas tai yra pirmoji reikšminga priemonė, keičiant mitybos įpročius. Aš tikrai netikiu socialine reklama. Jeigu mes iškabintume visas Vilniaus stoteles vėl raginimu keisti mitybą, tai tikrai yra neefektyvu, tai tikrai yra pinigų švaistymas, nes ir tai socialinei reklamai yra išleidžiama. Yra ministerijų biudžetukai, yra kažkokie klipai perkami… Va tai, man atrodo, yra švaistymas.

Bet kai mes pradėtume rimtai, nuo tokios gana rimtos ekonominės priemonės… Žinoma, kad jos nepakaks, reikia daugiau priemonių, reikia galvoti apie programas. Mokyklose yra, tiesa, ir praeitos valdžios pasistengė, kad mokyklose būtų tų programų daugiau. Ta mityba tikrai yra pagerėjusi ir mokyklose, ir ligoninėse, bet to mažai. Tai neapima mūsų šeimų, apie tai šeimos nekalba, o turi pradėti kalbėti.

Aš ne veltui pasakiau, kad pažiūrėkime į kaimus. Teoriškai kaimuose auginamos daržovės. Ten yra žemė, ten yra šioks toks žemės ūkis. Bet iš esmės kiek šeimų realiai kaimuose perka daržoves kasdien, žiemą? Manau, kad labai mažai, nes perka makaronus. Ir tai yra problema. Nesijuokite, iš šitų beveik 4 eurų tai ne taip ir mažai susitaupytų. Viena vertus, mes turime šitą daiktą, o kita vertus, kas kainuos 35 mln., naujausia informacija iš Finansų ministerijos, nors pagal Latvijos praktiką, sakyčiau, bus kokie 5. Bet, sakykime, imkime teoriškai, diskusijos dėlei imkime, kad maksimumas, kurį žada Finansų ministerija, praradimų yra 35 mln. Iš kitos pusės, yra kalbama apie pusės milijardo pajamas, tai nepalyginami dalykai.

Tai ta mokestinė reforma kalba apie visai kitokias kategorijas. Todėl aš siūlau surasti šaltinį konkrečiai šitai priemonei, pavyzdžiui, azartinių lošimų papildomas apmokestinimas, ir nebevelti daržovių ir sveikatos prie mokestinės diskusijos.

PIRMININKĖ. Laikas diskutuoti baigėsi. Jūs labai išsamiai atsakėte į klausimus. Labai ačiū, gerbiamas pranešėjau. Kolegos, dabar motyvai už – M. Petrauskaitė. Prašom.

M. PETRAUSKAITĖ (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš išties palaikau šį projektą ir kviečiu tą patį padaryti kolegas. Labai džiaugiuosi, kad darome pirmąjį žingsnį, mažindami PVM'ą vaisiams ir daržovėms ir iš tiesų skatindami sąmoningumą.

Ir tai sakau ne veltui: yra labai aiškūs tyrimai. Pasaulio sveikatos organizacija teigia, jog per metus kiekvienas sveikas žmogus, bent jau norėdamas būti ne ligoninėje ar panašiai, turi suvartoti 1 tūkst. 400 kilogramų vaisių ir daržovių. Lietuvoje tai yra 1 tūkst… Atsiprašau, ne 1 tūkst., o 146 kilogramai. Lietuvoje tai yra 104 kilogramai. Tai mes iš principo suvartojame trečdaliu mažiau vaisių ir daržovių. A dalykas: kaip tai galime paskatinti? Labai paprastai. Turime labai gerus šalių pavyzdžių, tokių kaip Kipras, Ispanija, Airija, Malta, Jungtinė Karalystė, kur vaisiams ir daržovėms yra taikomas nulinis (kolegos, nulinis!) PVM'as, šiems produktams. Tai yra labai rimtas pareiškimas, lygiai taip pat ir kitų šalių, tokių kaip Latvija, Italija, Liuksemburgas, ta pati Šveicarija ar Ispanija, kur lygiai taip pat taiko ženkliai mažesnį PVM'o tarifą, negu mes siūlome. Europos Sąjunga supranta, tai kviečiu ir mus padaryti, kad reikia mažinti PVM'ą, siekiant sveikatinti gyventojus. Juk mes kiekvienas esame iš tikrųjų išrinkti tam, kad atstovautume rinkėjui, kad jis būtų sveikas, laimingas, sąmoningas.

Šitas PVM'o sumažinimas tikrai drastiškai nepakeis mūsų šalies biudžeto, bet padarys pirmus ir labai svarbius, ir reikalingus žingsnius, todėl kviečiu įsiklausyti ir tikrai prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū kolegei Modestai už tokią emocingą, nuolat reiškiamą ekspertinę poziciją pridėtinės vertės mokesčio klausimais. Mes visi labai klausome, gilinamės, tikime jūsų nuomone, kad dėl to visi tapsime laimingesni, sveikesni ir viskas bus gerai. Tačiau kiti tyrimai taip pat rodo, kad pridėtinės vertės mokesčio lengvatos yra socialiai neteisingos, didžiausią naudą gauna tie žmonės, kurie perka brangesnius produktus, kurie perka jų daugiau. Praktika taip pat rodo, kad kainos pasiskirstymas dėl to, kad sumažėja pridėtinės vertės mokestis… dažnai nauda pasiskirsto tikrai ne pirkėjo naudai. Turime ir praktinį pavyzdį: kuomet mažinome pridėtinės vertės mokestį maitinimo įstaigoms, kainos nesumažėjo, o nauda pasiskirstė tiekėjams ir tiems, kurie parduoda. Sakyčiau, yra daug kritikos elementų siūlomoms įvairioms pridėtinės ver-

tės mokesčio lengvatoms. Paprastai institucijos nerekomenduoja turėti daugiau lengvatų. Jos sako, kad socialinės paramos sistema tikrai yra teisingesnis būdas paskirstyti tą naudą, kuri būtų gaunama į biudžetą surenkant mokesčius.

Taip pat kolegai, kuris atsinešė čia žalių daržovių, aš siūlyčiau atsinešti ne tik žalių daržovių, bet kitoje rankoje ir radiatorių. Kaina šios lengvatos turbūt lygiai tokia pati, kaip ir naikinamos lengvatos centralizuotai tiekiamam šildymui. Tokiu atveju žmonės negaus lengvatos centralizuotai tiekiamam šildymui, bet, matyt, galės nueiti ir nusipirkti morkų. Sakyčiau, man atrodo, neškite viską ir rodykite, dedame ant svarstyklių ir žiūrime, kas daugiau sveria, ar radiatoriai, ar kopūstai, ar ropės.

Visgi siūlyčiau atsižvelgti į tai, kad, bent jau kiek mano atmintis manęs neapgauna, skaičiavimai yra gerokai didesni – ne 30 mln., bet jau palikime tai Finansų ministerijai. Jeigu visgi pritarsite, kolegos, tai kviečiu dėl Vyriausybės išvados, bus galima paskaičiuoti ir pasverti visus dalykus – ne tik kopūstus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Motyvai, kolegos, yra išsakyti. Dabar einame po pateikimo balsuoti dėl projekto Nr. XVP-250.

Užsiregistravo 82, balsavo 81: už – 65, prieš – 9, susilaikė 7 Seimo nariai.

Pagrindinis komitetas yra Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Jeigu bendru sutarimu galime sutarti dėl Vyriausybės išvados, tai aš labai siūlyčiau ir prašyčiau, kad būtų gauta.

Per centrinį, taip? Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš norėčiau kaip papildomą pasiūlyti Kaimo reikalų komitetą, nes prašė pirmininkas. (*Balsai salėje*) Ir Sveikatos reikalų komitetą. (*Šurmulys salėje*) Gerai, aš kaip papildomą siūlau Kaimo reikalų komitetą.

PIRMININKĖ. Papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Įrašome. Ar galime tam pritarti, kolegos? Galime, matau, kad pritariame.

Kolega R. J. Jankūnas. Prašau.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Sveikatos reikalų komitetas turėtų būti papildomas, nes čia esminis sveikatos klausimas, sakyčiau. Čia net svarbesnis poreikis negu biudžeto. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, paprastai užtenka dviejų komitetų. Čia tikrai tuomet, mano supratimu, reikėtų mums apsispręsti balsuojant. Matau, kad bendru sutarimu mes tikriausiai negalime pritarti tokiam siūlymui. (*Balsai salėje*) Negalime pritarti. Siūlau alternatyvų balsavimą. Kas už – pritariame, kad būtų, o kas prieš – nepritariame. Už – Kaimo reikalų komitetas, prieš – Sveikatos reikalų komitetas. Reikia rinktis, kad būtų tik du komitetai. (*Triukšmas salėje*) Kolegos, labai triukšmaujate! Labai triukšmaujate! Balsuojame. Už – Kaimo reikalų komitetas, prieš – Sveikatos reikalų komitetas.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai, balsavo 72: už – 49, prieš – 23. Vadinasi, papildomas yra Kaimo reikalų komitetas.

16.45 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-252 (*pateikimas*)

Paskutinis, kolegos, darbotvarkės klausimas: 2-12 – to paties Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-252. Pateikimas. Kviestume į tribūną K. Mažeiką, bet…

Dėl vedimo tvarkos. Prašau, kolega Tomai.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama pirmininke, mes frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio dėl šito klausimo.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Galime pritarti, matau. Pritariame, taip? Viskas. Labai ačiū.

Skelbiu vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 41
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 8 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS,
Seimo Pirmininko pavaduotojai O. LEIPUTĖ ir R. ŠUKYS

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF*). Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 8 dienos rytinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai.

10.00 val.

Roberto Šumano deklaracijos, žyminčios Europos integracijos pradžią, paskelbimo 75-mečio minėjimas

Mieli kolegos, šiandien kaip tikri europiečiai minime Europos dieną – Roberto Šumano deklaracijos, žyminčios Europos integracijos pradžią, paskelbimo 75-ąsias metines. Šiandien turime svečią M. Vaščegą, Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovą. Kviečiame gerbiamą Marių tarti žodį.

Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovo Mariaus Vaščegos kalba

M. VAŠČEGA. Gerbiamas plenarinio posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, dėkoju jums už suteiktą galimybę kalbėti Lietuvos Respublikos Seime šia iškilminga proga. Man didelė garbė stovėti šioje tribūnoje ir pasveikinti jus su 75-ąja Roberto Šumano deklaracijos paskelbimo sukaktimi. Labai ačiū Seimo Pirmininkui už šios svarbios dienos paminėjimo idėjos palaikymą.

Gegužės 8 dieną pasaulis mini Antrojo pasaulinio karo pabaigos metines, tad 1950 m. gegužės 9 d., kai R. Šumanas, tuometis Prancūzijos užsienio reikalų ministras, pristatė savo Europos idėją, yra penkeri metai ir viena diena po Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Įsivaizduokite Europą, praėjus penkeriems metams po Antrojo pasaulinio karo pabaigos, – skausmas, griuvėsiai, milijonai žuvusiųjų, suskaldytos šeimos, sunaikinti miestai. Tokioje prarajos akivaizdoje, kai baimė dar buvo galingesnė nei viltis, prireikė didžiulio politinio ryžto, kad išdrįstumei pasiūlyti ne kerštą, o vienybę. Pastangos nenuėjo veltui. 1950 m. gegužės 9 d. europiečiams tapo transformacijos pradžia, pirmuoju žingsniu link istorinio pokyčio ir vienybės. Ne visos šalys iškart buvo šio pokyčio dalimi. Kai kurios pirmiausia turėjo išspręsti savo vidines problemas ir įtvirtinti demokratijas. Deja, Lietuva ir kitos panašaus likimo šalys dar turėjo nueiti ilgą ir skausmingą bei krauju aplaistytą kelią, kad prasibrautų pro geležinę uždangą, kuri buvo nuleista tarp mūsų ir likusios Europos.

Bet R. Šumanas ir nemanė, kad Europa bus sukurta lengvai. Deklaracijoje yra žodžiai: „Europa nebus kuriama iš karto ar visapusiškai. Ji bus kuriama konkrečiais pasiekimais, kurie pirmiausia sukuria tikrą solidarumą tarp valstybių narių.“ Per pastaruosius du dešimtmečius matėme, kaip šie žodžiai virto veiksmais. 2008 metais, į Europą atsiritus finansų krizei, valstybės narės susidūrė su dideliais biudžeto deficitais ir augančiomis skolomis. Iš pradžių krizei suvaldyti visi ėmėsi nacionalinių priemonių, bet greitai suprato, kad efektyviau veikti Europos Sąjungos mastu, sukuriant bendrus sprendimus, tokius kaip dėl Europos finansinio stabilumo fondo, Europos stabilumo mechanizmo, Bankų sąjungos ir kitus.

Kitas pavyzdys – COVID-19 pandemija. Virusui išplitus į Europą, dauguma vyriausybių laikinai įvedė karantinus, griežtino sienų kontrolę, kitaip bandė suvaldyti viruso plitimą atskirai.

Tačiau tik bendrais sprendimais mes galėjome palaipsniui vėl iš naujo atverti Europą. O siekdami sušvelninti krizės pasekmes, mes kartu priėmėme precedento neturinčius ekonomikos gaivinimo sprendimus.

Ir galiausiai pradėtas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą. Jūs puikiai žinote apie priimtus sankcijų paketus agresorėms, apie įšaldytą Rusijos turtą, apie tarptautinę izoliaciją, pagalbą renkant Rusijos nusikaltimų įrodymus, taip pat apie Europos Sąjungos tvirtą ir neblėstančią paramą Ukrainai visomis įmanomomis priemonėmis. Priminsiu, kad iki šiol Europos Sąjunga su valstybėmis narėmis jau skyrė virš 146 mlrd. eurų finansinės paramos, iš kurios 65 % yra subsidijų forma. Kodėl aš visa tai miniu? Nes mes visada, visais atvejais gebame rasti bendrus sprendimus. Kai einame kartu, esame nenugalimi. Prisiminkime tai.

Gerbiamieji, beveik prieš metus šioje tribūnoje Seime stovėjo ir su Europos diena Seimo narius sveikino Europos Komisijos pirmininkė U. fon der Lejen. Tuomet ji prisiminė 2004 metų Lietuvos stojimą į Europos Sąjungą ir kalbėjo apie istorinį momentą, dar vieną istorinį momentą ir dar vieną Europos transformaciją. Apie tai, kad Lietuvos ir kitų likimo sesių prisijungimas pakeitė ne tik naująsias nares, bet ir pačią Europos Sąjungą, tai, kad mūsų įstojimas priminė europiečiams, jog Europos projektų esmė yra demokratijų, jaunesnių ir senesnių, veikimas kartu siekiant bendros stiprybės.

Gerbiami Seimo nariai, nuo praėjusios Europos dienos prabėgę vieneri metai atnešė daug pokyčių. Pasaulyje turime naują geopolitinę realybę. Todėl mes esame dar vieno istorinio momento akivaizdoje, istorinėje kryžkelėje. Neseniai kalbėdama Europos Parlamente Europos Komisijos pirmininkė U. fon der Lejen išskyrė tris svarbiausius prioritetus, kurie leis užtikrinti, kad šioje geopolitinėje audroje išlaikytume tinkamą kursą. Du iš jų – dėl Ukrainos, vienas – dėl Rusijos. Mes žinome, kaip Rusija derasi: ji bombarduoja, ji persekioja, ji baugina, o savo pažadus ji slepia po griuvėsiais. Ir mūsų užduotis išlieka visiškai palaikyti Ukrainą, kad ji galėtų atsilaikyti prieš gąsdinimus ir prievartą, o dėl taikos galėtų kalbėtis tokiomis sąlygomis, kurios yra priimtinos jai. Nuo to priklauso visos Europos ateitis. Iki šiandien mūsų karinė parama Ukrainai – 50 mlrd. eurų, bet dabar turime pereiti nuo paramos logikos prie mūsų gynybos pramonės kompleksų integravimo logikos. Tokia ir yra Europos gynybos Baltosios knygos esmė. Svarbu, kad valstybės narės teiktų užsakymus tiesiogiai Ukrainos gynybos pramonei, nes tai yra veiksmingiausias ir efektyviausias būdas remti Ukrainos gynybines pastangas.

Kita svarbi mūsų paramos Ukrainai išraiška – tai Ukrainos narystė Europos Sąjungoje. Ir tai nėra tik Ukrainos noras – tai taip pat ir saugumo garantija. Mūsų istorijoje integracija į Europos Sąjungą ir taika visada eina koja kojon. Todėl eikime šiuo taikos keliu kartu. Dirbame su Ukraina ir siekiame atidaryti visus narystės derybų skyrius iki šių metų pabaigos.

Taip, kaip palaikome Ukrainą, turime stabdyti Rusiją, ir vienas geriausių Rusijos stabdymo būdų – jos pajamų iš naftos ir dujų mažinimas. Lietuva rusiškų išteklių visiškai atsisakė jau prieš kelerius metus. Dėl sankcijų ir kitų priemonių, kurių ėmėmės visi kartu, į Europą rusiškų iškastinių išteklių patenka kur kas mažiau nei bet kada, tačiau vis dar patenka. Ir šią savaitę Europos Komisija pateikė pasiūlymus, kaip jų galutinai atsisakyti visos Europos Sąjungos mastu.

Dar vienas svarbus momentas yra mūsų pačių namų darbai. Ir čia aš kalbu apie gynybos stiprinimą. Aš galiu pasveikinti Lietuvą dėl paskelbtų sprendimų, jog Lietuva gynybai nuo ateinančių metų skirs virš 5 procentinių punktų BVP. Jie parodo, kad Lietuva yra pavyzdys, kaip reikia reaguoti į tuos iššūkius, su kuriais visi susiduriame. Europos Komisija yra pasiūliusi priemonių, kaip Europos gynybos finansavimą padidinti 800 mlrd. eurų, dalis jų – lengvatinės paskolos. Tikimės aktyvaus Lietuvos dalyvavimo šioje iniciatyvoje ir jos palaikymo ES Taryboje.

Gerbiamieji, ar ši nauja realybė reiškia, kad R. Šumano idėjos jau nebėra aktualios, kad nuo jų nutolome? Juk atrodo, kad pagrindinė jo mintis suvienyti prieš tai kariavusių valstybių ekonomiką jau seniai realizuota? Bet įsiklausykime į žodžius, kuriais prasideda R. Šumano deklaracija: „Pasaulio taika negali būti apsaugota be kūrybinių pastangų, kurių mastas atitiktų iškilusių pavojų mastą.“ Frazė „kūrybinės pastangos“ šiuo atveju reiškia politinę kūrybą. Tai yra būdas rasti tokius politinius sprendimus, kurie užkirstų kelią iškilusioms grėsmėms. Būtent politinei kūrybai

savo pastangas skyrė R. Šumanas, būdamas Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos nariu ir vėliau tęsdamas savo politinę karjerą vyriausybėje. Ir tai yra tai, ką jūs, gerbiami Seimo nariai, dirbate šiuose rūmuose ir šioje salėje. Todėl kviečiu visus, minint gražią Europos dienos sukaktį, puoselėti tą ryžtą, kuris padėjo R. Šumanui vienyti Europą ir dorotis su krizėmis. Linkiu, kad šioje garbingoje salėje priimami sprendimai prisidėtų ne tik prie Lietuvos, bet ir prie visos Europos saugumo ir stiprybės, konkurencingumo, solidarumo ir klestėjimo.

Ačiū jums už dėmesį ir linkiu gražios Europos dienos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadove. Minutėlę kviečiu jus stabtelti. Žodis per šoninį mikrofoną suteikiamas R. Baranovui. Prašau, replika.

O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Gerbiamas Mariau, leiskite viso Seimo ir mūsų kompaktiškos delegacijos, kuri neseniai lankėsi Briuselyje, vardu jums labai padėkoti už viską. Taip pat dėkojame ir Europos Komisijai, kuri inicijavo šį susitikimą. Tikiu, kad mus stebi šiandien ir mūsų prezidentė U. fon der Lejen, dėkojame ir jai. Ir dar kartą ačiū, Mariau. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF***).** Dėkojame. Prieš pradėdami kitas procedūras, norėtume viso Seimo vardu pasveikinti gražų gimtadienį švenčiančią R. Popovienę. (*Plojimai*) Sveikiname, ministre.

Toliau tęsiame posėdį.

10.13 val.

Valstybės kontrolieriaus prisaikdinimas

Gerbiami Seimo nariai, gegužės 6 dieną Lietuvos Respublikos Seimas slaptu balsavimu I. Segalovičienę paskyrė Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere. Valstybės kontrolės įstatymas numato, kad valstybės kontrolierius pradeda eiti pareigas tik po to, kai Seimo posėdyje prisiekia Lietuvos Respublikai. Priesaiką priims Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

Prisiekiantis asmuo skaito priesaiką padėjęs ranką ant Konstitucijos. Prisiekiantis asmuo turi teisę pasirinkti ir gali prisiekti ir be paskutinio sakinio. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Pasirašytas priesaikos tekstas saugomas asmens byloje. Priesaikos teksto nepasirašymas arba pasirašymas su išlyga reiškia, kad asmuo neprisiekė ir dėl to negali eiti pareigų.

Kviečiu Seimo Pirmininko pavaduotoją J. Oleką ir I. Segalovičienę prisaikdinimo procedūros.

I. SEGALOVIČIENĖ. Aš, Irena Segalovičienė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, saugoti valstybės turtą, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. Tepadeda man Dievas! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums darbuose.

Dabar posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

10.15 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF***).** Gerbiami kolegos, dabar mūsų darbotvarkėje yra darbotvarkės tvirtinimas. Matau, kad yra keletas norinčių pasisakyti. Prašau. Pirmoji – Violeta.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašome išbraukti iš šios dienos darbotvarkės rezervinį 1 klausimą – įstatymo projektą Nr. XIVP-3646.

PIRMININKAS. Gerai, yra frakcijos siūlymas dėl rezervinio 1 klausimo. Apsispręsime vėliau. Dabar kviečiame pasisakyti R. Tamašunienę. Prašau, gerbiama Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Taip pat frakcijos vardu prašome išbraukti iš šios dienos darbotvarkės Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektą Nr. XVP-286, nes šis įstatymas paneigia žmogaus orumą, prieštarauja prigimtinėms žmogaus teisėms. Valstybė neturėtų kurti įstatymų,

kurie vieniems sukuria reprodukcines teises, jas išplečia, tai yra išplečiame abortų rūšis, o kitu atveju kitų asmenų, pačių mažiausių, kurie negali apsiginti, teises ir laisves mes siauriname. Todėl labai prašyčiau prisiminti, nuskambėjo šiandien priesaikos žodžiai: „Tepadeda man Dievas!“ Kreipiuosi į visus kolegas ir prašau išbraukti šitą prieštaraujantį gyvybei ir žmogaus orumui įstatymo projektą iš šios dienos darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, mes turime dėl darbotvarkės du pasiūlymus. Daugiau pasiūlymų nėra. Apsispręsime balsuodami.

Pirmas pasiūlymas. Frakcijos vardu siūloma išbraukti rezervinį 1 klausimą, projektą Nr. XIVP-3646. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 110 narių: 81 – už, 21 – prieš, 8 susilaikė. Išbrauktas.

Antras pasiūlymas dėl įstatymo projekto Nr. XVP-286 frakcijos vardu. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 112 Seimo narių: 35 – už, 62 – prieš, 15 susilaikė. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Prašom balsuoti dėl visos darbotvarkės.

Ačiū. Balsavo 116 narių: 107 – už, 3 – prieš, 6 susilaikė. Darbotvarkė patvirtinta.

10.18 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305(2) (*priėmimas*)

Tada darbotvarkės 1 klausimas – įstatymo „Dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo denonsavimo“ projektas Nr. XVP-305. Pranešėjas – R. Motuzas. (*Balsai salėje*) Nereikia.

Motyvai už, motyvai prieš. Už – A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kaip ir per ankstesnius svarstymus, raginu palaikyti būtent šio įstatymo priėmimą. Kadangi geopolitinė situacija ir visos Lietuvos kariuomenės ir mūsų sąjungininkų iniciatyvos kiek įmanoma stiprinti NATO rytinį flangą visiems yra žinomos, aš manau, tikrai įtikinėti daug nereikia. Siūlau kiek įmanoma greičiau palaikyti ir priimti būtent pritarimą dėl Otavos konvencijos denonsavimo, kad galėtume kuo greičiau užsisakyti tų priešpėstinių minų, kurios yra tikrai būtinos mūsų šalies saugumui užtikrinti. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Brangūs kolegos, iš tikrųjų tik vakar grįžome su mūsų draugystės grupe (žiūriu į Dalią) iš Ukrainos. Ten mums dar kartą buvo rodoma, kad įvairios priemonės: artilerija, kontrmobilumo priemonės, dronai, minos, dabar padarė taip, kad net ir *skaitlingesnė* Rusijos kariuomenė praktiškai negali judėti į priekį ir yra įstrigusi. Pritardami pasitraukimui iš šios konvencijos, mes pridėsime šį elementą ir į mūsų kariuomenės arsenalą. Tai darome tam, kad, žinodami tokius mūsų pajėgumus, priešininkai daug kartų pasvertų, ar verta jiems pradėti kokius nors veiksmus prieš mus. Labai kviečiu balsuoti už ir sustiprinti mūsų gynybą ir atgrasymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – R. Motuzas. Prašom, kolega.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, aš irgi, kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, noriu pažymėti, kad tai nėra mūsų vienų pozicija. Visos valstybės, besiribojančios su Rusijos teritorija, faktiškai jau arba ratifikavo šią konvenciją, arba rengiasi ratifikuoti. Kaip minėjo kolegos, grėsmė yra reali, nekyla abejonių, kad galimos agresijos atveju Rusija ar Baltarusija masiškai minuotų šias teritorijas. Žodžiu, kai kas kelia humanitarinį aspektą, bet tai yra atgrasymo priemonė. Aišku, užminuotos teritorijos būtų kontroliuojamos ir, žinoma, mes atsakytume už tai, kas vyksta tose vietose. Manau, kad šiandien, ypač šios grėsmės akivaizdoje, yra labai svarbu, todėl kviečiu visus balsuoti supratingai ir palaikyti šios konvencijos ratifikavimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Visi motyvai dėl balsavimo išsakyti. Noriu pakviesti visus užimti savo vietas. Priminsiu, pagal įstatymą, reikia 85 balsų už, kad mūsų sprendimas įsigaliotų. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 110 Seimo narių: už – 107, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Ukrainos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorijos vientisumo“ projektas Nr. XVP-391 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Ukrainos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorijos vientisumo“ projektas Nr. XVP-391. Pranešėjas – R. Motuzas. Prašom, kolega.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, šiandien pradėjome posėdį pažymėdami, kad yra ypatinga diena. Šiandien ypač svarbi diena ne tik Lietuvai, bet ir Europai, ir daugeliui pasaulio valstybių – minime Europos pergalės Antrajame pasauliniame kare 80-ąsias metines. Atrodė, kad pasimokėme iš praeities, pasmerkėme įvairius karo nusikaltimus ir jau buvome įsitikinę, kad įsitvirtino demokratinė pasaulio tvarka. Tačiau pastarųjų metų įvykiai, karas Ukrainoje, rodo, kad iš klaidų nepasimokėme. Maskva, ruošdamasi pergalės Didžiajame Tėvynės kare, arba, kaip jie sako oficialiai, pergalės prieš nacistinę Vokietiją, metinėms, dar labiau sustiprino spaudimą Ukrainai, padidino atakas civiliniams objektams ir nekaltiems žmonėms. Kremlius brutaliai ne kartą kartojo, kad Rusija Ukrainoje kovoja su nacių režimu, naudodamasi tuo pretekstu tęsti jau daugiau nei trejus metus trunkantį ir dešimtis tūkstančių žmonių pražudžiusį puolimą. Šiandien negalime leisti ir sutikti, kad Rusija perrašytų ir klastotų Antrojo pasaulinio karo ir pastarųjų dešimtmečių istoriją. Tai įtikinamai parodė ir neseniai Rusijos užsienio reikalų ministerijos išleista knyga „Lietuvos istorija“. Šiandien labai svarbu ne tik sustabdyti šį nepateisinamą karą, užtikrinti ilgalaikę taiką, bet ir atkurti teritorinį Ukrainos vientisumą. Todėl siūlome, kad Seimas priimtų šią teikiamą rezoliuciją „Dėl Ukrainos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorijos vientisumo“. Svarbiausia, ką mes konstatuojame šioje rezoliucijoje: Ukraina yra suvereni, nepriklausoma Europos valstybė, turinti teisę gintis ir kartu savarankiškai spręsti savo vidaus, užsienio ir saugumo politikos klausimus. O jos sienos tos, kurias 1991 metais pripažino tarptautinė bendruomenė.

Taigi mes pripažįstame šia rezoliucija besąlygišką paramą Ukrainai. Mūsų palaikymo laukia, kaip jau buvo pažymėta šiandien delegacijos, grįžusios iš Ukrainos, Ukrainos tauta. Bet nepamirškime: kai kalbame apie Ukrainą, kalbame apie save, Lietuvą, ir apie savo ateitį. Todėl kviečiu, gerbiami kolegos Seimo nariai, palaikyti šią rezoliuciją tokią ypatingą dieną – pergalės Antrajame pasauliniame kare 80-ųjų metinių dieną.

Norėčiau taip pat pažymėti, kad rytoj vyks Europos užsienio reikalų ministrų susitikimas Lvive ir ten dalyvaus ministras K. Budrys. Žinoma, bus puikus gestas pristatyti šią šiandien priimtą rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia Ž. Pavilionis. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Pirmininke, aš tikrai pritariu rezoliucijai, bet norėčiau paklausti jūsų, kodėl jūs galvojate, kad būtų svarbu mūsų Seimui priimti? Ar mes galėtume paraginti ir kitus ES ir NATO parlamentus panašias rezoliucijas priimti? Ar gal net savo partines šeimas tai padaryti? Kodėl būtų svarbu mums būtent priimti?

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Mums yra labai svarbu dėl keleto aspektų: mūsų istorinė praeitis, kita – mes žinome, kad šiandien minime, kaip sakiau, Antrojo pasaulinio karo metines, kai buvo perbraižytos sienos. Kita vertus, nėra jokių paslapčių, kad šiandien derybos įstrigo būtent dėl teritorinio vientisumo. Mes girdime diskusijas: gal pripažinti, nepripažinti, gal palikti, įšaldyti ir panašiai. Tai yra labai blogas precedentas. Aš manau, kad mūsų rezoliuciją turi išgirsti ne tik Europa,

taip pat ir kitos pasaulio valstybės, bet, žinoma, ir Jungtinės Amerikos Valstijos. Be jokios abejonės, kaip aš sakiau, tai yra labai svarbus moralinis Ukrainos palaikymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, jūs pats paminėjote iš tribūnos, kad reiktų sustabdyti šį karą, bet kodėl rezoliucijoje nė vieno žodžio „taika“, „karo sustabdymas“, „konflikto nutarimas“, „žudynių sustabdymas“? Turbūt ir šitų dalykų labai reikia tai tautai, kad jie turėtų viltį, kad šis karas bus sustabdytas. Ir kas atsitiks, jeigu Amerika priims kitokius sprendimus, negu šioje rezoliucijoje parašyta? Ar po Amerikos sprendimo jūs atnešite tokią rezoliuciją, kuri sutaps su Amerikos sprendimais, ar nieko nedarysite? Ačiū.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Aš sakyčiau, rezoliucijoje tikrai yra, kad mes smerkiame Rusijos agresiją, savo pirmajame rezoliucijos puslapyje mes, žinoma, smerkdami ir pabrėždami šią situaciją, parodome, kad mes nepritariame tai situacijai ir siūlome šį karą nutraukti.

Mes šiandien negalime ir nediskutuojame turbūt apie Jungtinių Amerikos Valstijų poziciją ar siūlymus. Aš asmeniškai nemanau, kad Jungtinės Amerikos Valstijos priims tokią rezoliuciją ar priims tokį sprendimą. Kaip matome, Jungtinės Amerikos Valstijos siekia taikos, siekia, tarpininkauja, kad Ukraina ir Rusija susitartų ir būtų nutrauktas šis beprasmiškas kraujo praliejimas. Bet, kaip aš minėjau, atsižvelgdami į mūsų istorinę patirtį, taip pat į kaimynystę, į palaikymą, mes tiesiog palaikome ir sakome, kad mūsų pozicija yra teritorinio vientisumo palaikymas. Tai yra nepaprastai svarbu Ukrainai, kuri to siekia. Žinoma, tikrai naujų rezoliucijų neatnešime. Mes tokios pozicijos laikomės ir laikysimės ir dėl savo istorinės praeities. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Asanavičiūtė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komiteto pirmininke, dėkoju, tikrai, manau, mes visi suprantame, kaip laiku yra šita rezoliucija ir kaip svarbu palaikyti Ukrainą. Jūs savo pristatyme minėjote, kad pergalės prieš nacistinę Vokietiją, kaip rusai sako, metinės dar labiau padidino atakas Ukrainoje. Mes esame to liudininkai, ką tik grįžę su kolegomis socialdemokratais iš Ukrainos.

Norėčiau jūsų paklausti, ar vis dėlto nestebina ir nenuteikia taip pesimistiškai vieno iš jūsų koalicijos partnerio, partijos vadovo vakarykščiai pasisakymai prieš Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pasiūlymą dėl mūsų valstybės gynybos, išvadinant šitą partiją nacistais, hitlerininkais ir visokiais kitokiais epitetais, kas labai siejasi su Rusijos, V. Putino epitetais apie Ukrainos…

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). …kovotojus už laisvę?

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Žinoma, aš šiandien teikiu rezoliuciją Užsienio reikalų komiteto vardu, į jo sudėtį įeina visų politinių partijų atstovai, kurie pritarė ir pasisakė už rezoliuciją. Aš šiandien nekomentuoju kitų mūsų koalicijos partnerių pozicijos, bet šiandien mes savo koalicijos partnerių seniūnų sueigoje kalbėjome ir buvo vieningai pritarta šiai rezoliucijai. Mūsų nuomonė sutapo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausti nori A. Lydeka. Prašau, kolega.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai svarbus dokumentas, labai savalaikis ir istoriškai prasmingas dokumentas. Mes vakar kartu su jumis Užsienio reikalų komitete padirbėjome dėl šio dokumento teksto ir galiu drąsiai teigti, kad jis teisingai ir tvarkingai sudėliotas, surašytas.

Vis dėlto norėčiau jūsų paklausti, ar baigiamojoje dalyje, raginant Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių vyriausybes imtis veiksmų, kad jokie Rusijos Federacijos toliau vykdomi užgrobimai nebūtų jokia forma pripažinti, nereikėtų įrašyti tų konkrečių užgrobimų, kuriuos yra padariusi, įvykdžiusi teroristinė valstybė Rusija, kalbant apie Sakartvelą, kalbant apie Moldovą ir kitus kraštus?

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Aš manau, kad dėl Sakartvelo ir kitų kraštų, jeigu peržiūrėtume Seimo anksčiau priimtas rezoliucijas, mes ne kartą esame jau pasisakę. Šiandien šios rezoliucijos tikslas

buvo dėl Ukrainos nepriklausomybės ir suvereniteto. Tiesiog mes, turėdami mintyje ar manydami apie kitas teritorijas, būtent įrašėme tą punktą, kurį jūs šiandien paminėjote, kad ir tolesni vykdomi Ukrainos ir kiti užgrobimai Lietuvos Respublikos Seimo nebus pripažinti *de jure* ir *de facto*. Aš siūlyčiau dabar, šiandien, apsiriboti rezoliucija dėl Ukrainos teritorinio vientisumo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, visų pirma, noriu pasveikinti tokią rezoliuciją, jos tekstą. Jis yra tikrai svarbus. Ir diena simbolinė.

Kolegai V. Ąžuolui, kuris prieš tai jūsų klausė apie tai, ką norėčiau priminti, kad taika yra lengvai pasiekiama – agresoriui užtenka nustoti pulti ir įsivyraus taika, tačiau besiginančiajam nustojus gintis jo laukia sunaikinimas. Šitoje rezoliucijoje, manau, labai svarbūs ir esminiai punktai yra išdėstomi. Tikrai labai sveikinčiau, kad mūsų šios kadencijos Seimas, lygiai kaip ir praeitos kadencijos Seimas, būtų kuo aktyvesnis parlamentinės diplomatijos lauke. Mūsų broliams, mūsų sesėms ukrainiečiams parlamento palaikymas yra labai svarbus. Tie žodžiai, dėl kurių šiandieną mes balsuosime, tos formuluotės, kurias patvirtinsime savo balsais, net neabejoju, Ukrainos Aukščiausiojoje Radoje (ir ne tik parlamente, bet ir visoje šalyje) bus girdimi ir bus dar vienas Lietuvos tvirto įsipareigojimo remti Ukrainą įrodymas. Dėkoju jums už iniciatyvą.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ačiū jums ir visam komitetui už šią rezoliuciją, jinai šiandien kaip niekad svarbi. Ši rezoliucija tiesiog nukreipia į naują teisėkūros iniciatyvą. Man labai svarbi jūsų nuomonė. Įstatymų leidėjas baudžiamojo įstatymo 170[2] straipsnyje numatė atsakomybę tam, kas viešai pritaria Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais ar įsiteisėjusiais Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teismų sprendimais pripažintiems genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui, karo nusikaltimams, juos neigia ar šiurkščiai menkina.

Taip pat šioje normoje yra minimos tokios šalys, buvusios teroristinės valstybės – nacistinė Vokietija, SSR. Ar nematote galimybės ir poreikio šioje normoje atspindėti ir Rusijos karo nusikaltimų ir įtraukti į šią dispoziciją Rusiją?

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Labai geras klausimas. Tai dabartiniu metu svarsto Užsienio reikalų ministerija. Kaip aš minėjau, rytoj Lvive vyks neformalus užsienio reikalų ministrų susitikimas (Gymnich). Bus svarstoma Europos valstybių iniciatyva Europos Taryboje įsteigti specialųjį tribunolą tiems nusikaltimams įvertinti. Šiandien dar nenorėčiau garsinti detalių, bet yra tokia iniciatyva. Aš manau, ji yra teisinga. Jau yra parengti dokumentai, tam, kiek žinau, pritaria visos Europos Sąjungos valstybės. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Pateikimo procedūra baigta. Pereiname į svarstymo stadiją. Svarstymo stadijoje užsirašęs kalbėti A. Ažubalis. Prašom, kolega, į tribūną.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos. 1940 metų B. S. Velso deklaracija dėl Baltijos valstybių okupacijos ir aneksijos nepripažinimo buvo ir lieka fundamentalių Vakarų, kolektyvinių Vakarų tarptautinės teisės, pagarbos jai ir dorybių pavyzdžiu. Įdomiausia, kad 2018 metais, praėjus ketveriems metams po Krymo okupacijos ir aneksijos, Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės sekretorius M. Pompeo priėmė panašią deklaraciją, kurioje buvo atkartoti esminiai 1940 metų B. S. Velso deklaracijos principai. Tai liudija, kad Vakarai, lyderiaujant Jungtinėms Amerikos Valstijoms, tęsia nuoseklią pagarbos tarptautinei teisei politiką. Visai neseniai lankiausi Vokietijoje, kur buvo susitikimas su Ukrainos parlamentarais NATO ir Ukrainos parlamentinėje taryboje. Jų prašymas buvo labai paprastas. Derybų, tariamų derybų ar pokalbių procesas prasidėjo. Aišku, kalbama apie teritorijas, todėl jiems yra gyvybiškai svarbu, kad visose NATO valstybėse, Europos Sąjungos valstybėse būtų paminėtas teritorinio integralumo principas. Tai būtų labai didelė parama ukrainiečiams ir jų pozicijoms. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Svarstymo stadiją baigėme. Dabar mums reikia apsispręsti dėl rezoliucijos priėmimo.

Motyvai už, motyvai prieš. Pirmas už – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Dar kartą, aišku, išsakau pritarimą. Norėčiau pasakyti kolegoms, kad, pavyzdžiui, Europos krikščionių demokratų šeimoje prieš savaitę buvo priimtas labai panašus tekstas. Labai raginčiau (tikiuosi, tikrai pavyks mums priimti tą deklaraciją) po to aktyviai ją naudoti, platinti savo susitikimuose su kitų šalių parlamentarais, ypač savo partinėse šeimose padaryti tai kūnu. Aišku, ir kalbant su Amerikos kongresmenais, kurie, mano žiniomis, labai panašią deklaraciją šiuo metu svarsto Užsienio reikalų komitete.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas pasisako A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš manau, rezoliuciją turėtume gana vieningai palaikyti. Juo labiau kad prieš tai balsavome ir dėl Lietuvai reikšmingo sprendimo – dėl Konvencijos dėl priešpėstinių minų denonsavimo. Kiekviena šalis turi ginti savo suverenumą ir esamas sienas. Ir šioje rezoliucijoje, aš manau, pagrindiniai dalykai atspindėti. Žinoma, buvo galima paminėti ir Budapešto memorandumą, kuriame 1994 m. gruodžio 5 d. buvo įrašyti žodžiai – beje, pasirašyti Rusijos Federacijos, – kad Rusijos Federacija patvirtina savo įsipareigojimą Ukrainai pagal esamus ESBO baigiamojo akto principus gerbti Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir esamas sienas. Manau, kad būtent Ukrainai, šiame kare ginančiai savo suverenitetą, nepriklausomybę ir esamas sienas, yra skirta ši rezoliucija, kuri atitinka tikrai visus tarptautinės teisės principus. Kviečiu visus principingai pritarti šiam dokumentui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas pasisako A. Lydeka. Prašau, kolega.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gera rezoliucija, geras tekstas. Manau, labai svarbu, kad šioje rezoliucijoje yra primenama skaudi Lietuvos Respublikos ir kitų Baltijos valstybių istorinė patirtis, susijusi su 1940–1990 metais trukusia sovietų okupacija. Prisiminkime, kolegos, kaip buvo mums svarbu, kad didžioji dauguma demokratinių pasaulio valstybių nepripažino Lietuvos okupacijos. Manau, taip pat labai gerai, kad rezoliucijoje yra plačiau žvelgiama į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, kuri prasidėjo 2014 metais, kai Rusijos pajėgos okupavo Krymo Autonominę Respubliką, Sevastopolio miestą, taip pat įvedė karines pajėgas į kitą teritoriją, o po to, jau 2022 m. vasario 24 d., išaugo plataus masto karas prieš Ukrainą. Mes šiandien, kolegos, Seime galime tvirtai įsipareigoti, kad jokie Rusijos įvykdyti ir toliau vykdomi Ukrainos teritorijos užgrobimai Lietuvos Respublikos Seimo nebus pripažįstami nei *de jure*, nei *de facto*. Tai išties labai laiku priimamas ir istoriškai svarbus dokumentas. Kviečiu vieningai balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir savo nuomonę išsakys mūsų Nepriklausomybės Akto signataras E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Pirmiausia noriu padėkoti Užsienio reikalų komiteto pirmininkui R. Motuzui, kad įsiklausė į mano ankstesnius pastebėjimus ir paėmė ir Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūnės parašą. Tai leidžia tikėtis didesnio sutelktumo, palaikant šią tikrai gerą, reikšmingą, prasmingą rezoliuciją. Tikrai gyvename tuo laikotarpiu, kurį reiktų vadinti kreivų veidrodžių karalyste, kai Rusija demonstruoja neslepiamas savo imperines ambicijas, o tuos kraštus, kuriuos bando okupuoti arba planuoja okupuoti, vadina nacizmo, hitlerizmo apimtais. Gyvename tuo laiku, kai vienas iš šitos valstybės koalicijos partnerių savo retorika nesiskiria nuo V. Putino retorikos ir partiją, kuri siūlo stiprinti valstybės sienų gynybą, prilygina nacistinei, hitlerinei partijai. Tai įdomu, ar tas jūsų koalicijos partneris lygiai taip pat vadintų prancūzus, kurie pasistatė Mažino gynybinę liniją, ar lygiai taip pat vadintų suomius, kurie turėjo Manerheimo gynybinę liniją prieš realiai komunistinę Rusiją? Tai susimąstykite, gerbiamieji, su kuo gyvenate ir ar tai nėra kreivų veidrodžių karalystė.

Sovietų okupacijos nepripažinimas buvo lemtingas ženklas, penkis dešimtmečius lydėjęs Lietuvą ir kitas Baltijos šalis. Galima būtų šitoje rezoliucijoje dar paminėti Helsinkio sienų neliečiamumo baigiamąjį aktą, kur prievartinis sienų pakeitimas Europoje yra sutartas kaip neleistinas. Irgi noriu priminti tą M. R. Pompeo deklaraciją 2018 metais. Neabejokime, kad, nepaisant to, kokią nesąmonę padarytų dabartinis Amerikos prezidentas, Lietuva, Lietuvos Seimas niekada nekeis savo pozicijos Krymo klausimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės dėl rezoliucijos išsakytos. Nežiūrėdami, kokie būtų tie veidrodžiai, siūlome apsispręsti balsuojant ir priimti rezoliuciją be pataisų. Prašom balsuoti.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių, 118 – už. (*Plojimai*) Rezoliucija priimta. (*Gongas*) Ačiū visiems.

10.45 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126. Priėmimas.

Vienas straipsnis. Pasisakančių už, prieš nėra. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių, 118 – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-222(2) (*priėmimas*)

Kitas klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-222.

Kadangi čia turime Teisės departamento pastabą, į tribūną kviečiu L. Balsį. Prašau, kolega.

L. BALSYS (*LSDPF*). Užsienio reikalų komitetas gegužės 6 dienos posėdyje apsvarstė tą Teisės departamento pastabą ir jai bendru sutarimu pritarė. Pagal tą pastabą ir komiteto sprendimą reikia pataisyti projekto 1 straipsnį ir ten patikslinti konvencijos pavadinimą. Dabar pavadinimas skamba šitaip: „Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencija, iš dalies pakeista 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusi 2016 m. lapkričio 8 d.“ Užtai siūlome ją ratifikuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui su Teisės departamento pastaba? Galime, pritarta. Ačiū.

Dėl motyvų pasisakymų už, prieš nėra. Apsispręskime balsuodami dėl viso įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 112 Seimo narių: 112 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 7, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – įstatymo dėl… Ai, šitas buvo. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219. Kviečiu į tribūną pranešėją A. Pocių.

Dėl 1 ir 2 straipsnių pastabų nėra, galime pritarti.

3 straipsnis. Prašom, kolega, dėl 3 straipsnio.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Sveiki, labas rytas, gerbiami kolegos. Vakar Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvarstė šį pasiūlymą ir visi nariai balsavo už, palaikė šią pataisą. Dabar šis straipsnis skamba taip: „Lazerinius taikiklius, naktinius taikiklius ir duslintuvus gali įsigyti, turėti ir naudoti asmenys, turintys leidimą laikyti ir (ar) leidimą nešiotis šaunamąjį ginklą sportui, šaulio tarnybai, medžioklei ar profesinės karo tarnybos kario, kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario individualiems praktiniams įgūdžiams tobulinti.“

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Pritarta. Ačiū.

Tada nuo 4 iki 9 straipsnių pastabų nėra. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso projekto pasisako K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt tiems, kurie stebėjo, klausė Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdžio, tikrai nekyla klausimų, kodėl šioje geopolitinėje situacijoje reikalingas toksai sprendimas tiek šauliams, tiek turbūt kitiems, kurie galbūt esant dienai X galėtų panaudoti tuos priedėlius. Šiuo atveju galbūt reikėtų kalbėti dar plačiau. Galbūt tikrai svarbu, kad atsirastų, po priėmimo greičiausiai atsiras tas teisinis aiškumas, nes dabar yra kompensatoriai, kurie įvairiausiai traktuojami. Kartais aplinkosauginkai prie medžiotojų priekabiauja, kad čia galbūt net ne tokio… per mažai ar per daug slopina garsą. Bet turbūt tai yra ne esmė, nes nėra kalbama, kad visiškai kažkoks tylus šūvis. Bet kuriuo atveju tai tiktai mažina garsą. Tai yra sveikatos atžvilgiu klausos sutrikimai yra turbūt pirma liga, kuri diagnozuojama šaudymo sporto entuziastams.

Taip pat turbūt labai svarbu atkreipti dėmesį. Vis tik triukšmo mažinimas tai yra kitas dalykas. Jeigu tos šaudyklos įrengtos miestuose, šalia miestų, tikrai triukšmas, ypač savaitgaliais per šaudymo varžybas, tai šiuo atveju tikrai išspręstų nemažai problemų tarp bendruomenės ir sportuojančių. Aišku, medžioklėje turbūt lygiai taip pat matome atvejų, kai medžiojami žvėrys priemiesčiuose, kur medžioklės plotai ir gyvenamosios teritorijos persipynusios – sodybos, vienkiemiai, tai tikrai tų žmonių atžvilgiu lygiai taip pat matomi tik privalumai.

Tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti, turbūt kompleksas tų argumentų, manau, yra gana svarus. Ačiū tiems, kurie komitete palaikė ir salėje visada palaikė. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Aš šitą veiksmą pavadinčiau brakonieriavimo įteisinimu. Iš tikrųjų medžiotojai nuosekliai siekia ir nestabdo įteisinti būtent anksčiau naktinio matymo taikiklių, o dabar jau ir duslintuvų. Anksčiau vyrai į medžioklę išsiruošdavo ir tai būdavo didžiausia ceremonija, medžioklė vykdavo kelias dienas ir panašiai, o dabar pasiimi ginklą, pasiimi naktinio matymo taikiklį, pasiimi duslintuvą, nueini – 5 minutės, žvėrį parsineši namo ir medžioklė tuo pasibaigia. Aš raginu nepalaikyti šitų pakeitimų, kadangi tai visiškai nėra susiję su krašto gynyba. Tai, mano nuomone, yra visiškai medžiotojų interesas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Pakviesime kada į medžioklę, supažindinsime.

Motyvai už – A. Pocius. Prašom, kolega.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gal pasinaudosiu proga poniai Ligitai pasakyti, kad brakonieriai jau seniai viską yra įsigiję ir jiems leidimų nereikia, kaip ir nusikaltėliai, kurie užsiima savo veikla, neteisėtai įsigyja ginklų ir duslintuvų, ir visokių kitokių taikiklių. Pasakėte, gerbiamoji, nesąmonę, vadovaujatės senais stereotipais.

O aš, kaip buvęs kariškis, kurio klausa yra tikrai pažeista, žinau, ką reiškia duslintuvai, todėl, iš tos pusės žiūrint, ir medžiotojų, ir sportininkų, ir karių, ir šaulių bent jau klausą duslintuvas tikrai apsaugos, o kad žalos padarytų medžiotojai, turėdami duslintuvus, tikrai nematau absoliučiai. Todėl prašau palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau prieš pasisako I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai trumpai, netempsiu laiko, tiesiog sureaguosiu į Seimo nario A. Pociaus mintis dėl to, kad iki šiol brakonieriai jau yra įsigiję įvairių neteisėtų įrenginių ir jau brakonieriauja su neteisėtais. Šitas įstatymas, mano supratimu, legalizuotų šiuos įrenginius. Ir toks yra turbūt jūsų pasiūlymas. Žinote, trumpai tariant, šitas projektas

yra nesusijęs su gynyba, nes jeigu jis būtų susijęs su gynyba, ten ir būtų likę tik gynyba ir kariškiai. Kai atsiranda medžioklė ir atsiranda visi kiti niuansai, net ir aiškinamajame rašte akivaizdu, kad jis yra nukreiptas būtent į tai. Niekas neprieštarauja, kad gynybos būtinumui, kariškiams tokių priemonių būtų, bet jeigu tos priemonės yra leidžiamos naudoti ir kitais tikslais, pramoginiais tikslais, čia jau, mano supratimu, mes peržengiame ribą. Toks įstatymo projektas yra neproporcingas siekiamiems tikslams ir gyvūnų apsaugos, man atrodo, elementas iš čia yra pašalintas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Motyvai už – A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš norėčiau gerbiamam kolegai I. Vėgėlei pasakyti, kad jisai deda lygybės ženklą tarp brakonierių ir medžiotojų. Taip toli gražu nėra. Vakar vyko Laikinosios Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos paramos grupės posėdis, mes kalbėjome apie tai. Tiek Lietuvos šaulių sąjungos nariams, turintiems teisę laikyti ginklą, tiek savanoriškosios kariuomenės kariams, kurie turi teisę laikyti ginklą, tikrai šitas dalykas yra būtinas, taikliesiems šauliams, sportininkams. Taigi, komisijos nuomonė yra siūlyti pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir S. Bucevičius dar norėtų savo nuomonę pasakyti. Prašau, kolega.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Pasistengsiu labai trumpai. Aš noriu kolegai Ignui ir visiems, kurie kalba apie sveikatą, apie brakonierius. Galbūt brakonieriai, ką ir dabar A. Pocius pasakė, galimai turi, nenorime mes jų įteisinti, bet aš tiktai vieną argumentą noriu pasakyti. Pavyzdžiui, medžiotojui Skandinavijoje neleidžiama netgi medžioti be šių įrenginių. Padaryti jų tyrimai, jeigu tikėtume skandinaviškais tyrimais, kokią žalą daro tiek tam pačiam medžiotojui, tiek faunai ir taip toliau. Aš tikiu, kad tie instrumentai, kurie bus suteikti, jeigu mes pritarsime, bus naudojami ar medžiotojų, ar karo atveju iš tikrųjų reikalingai, tikslingai ir atsakingai. Aš manau, judėkime į priekį ir nebijokime.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės už, prieš išsakytos. Dabar apsispręsime balsuodami. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116 Seimo narių: už – 98, prieš – 3, susilaikė 15. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.58 val.

Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų įstatymo projektas – Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-304.

Pataisų nėra. Vienas straipsnis. Ar galime pritarti pastraipsniui? Pritarta. Norinčių pasisakyti už, prieš dėl viso įstatymo nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių: už – 89, prieš – 1, susilaikė 28. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.59 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 4, 7, 9, 14, 19, 20, 22, 25, 29, 36, 49, 51 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 36^1 straipsniu ir 25^1, 25^3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-2883 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-328(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų įstatymo projektas – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-328.

Pakeitimų, patikslinimų nėra. Vienas straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Balsuojame dėl viso įstatymo. Prašom.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių: už – 90, prieš nėra, susilaikė 28. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.00 val.

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167(2) (*priėmimas*)

Gyventojų registro įstatymo 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167. Čia turime vieną siūlymą, pataisą. Dėl 1 straipsnio pataisų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio pataisų nėra. Galime pritarti? Pritarta.

3 straipsnis. Pranešėjas – L. Šedvydis. Kviečiame į tribūną dėl Teisės departamento pasiūlymo. Prašom.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Susirinko ir įvertino Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Pastaba techninė, vietoj „išskyrus 2 straipsnį“ įrašytina formuluotė „išskyrus šio straipsnio 2 dalį“. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti 3 straipsniui su pateikta pataisa? Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso įstatymo norinčių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių: už – 118, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.02 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179(2) (*priėmimas*)

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179. Vienas straipsnis. Pataisų nėra. Ar galime?

Motyvai dėl viso. Prašom kalbėti. Prieš – R. Vyžintas.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, esu įsitikinęs, kad mes priimame šitą Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymą, praleidę tam tikras aplinkybes ir, pasakysiu (gal pavėluotai sakau), neįsigilinę į tam tikras aplinkybes. Šiame pakeitime į vieną yra suplaktos visos oro erdvės. Jeigu, sakykime, geopolitiniai dalykai, tai būtų pasienio zona ar strateginiai objektai draudžiamose zonose, tačiau tame pačiame įstatyme yra ir bausmė iki 2 tūkst. 700 už labai neženklius pažeidimus, kurie gali būti įvykdyti nevaldomoje oro erdvėje ar ribojamose zonose.

Antras motyvas, kad šitas įstatymo projektas turbūt kilo, kai Lietuva ketino organizuoti skrydžius į Jungtines Amerikos Valstijas ir Lietuvą auditavo Jungtinių Amerikos Valstijų federalinės aviacijos administracijos atstovai. Jie nustatė, kad baudos yra neadekvačiai nedidelės, ir šiuo įstatymo pakeitimu keliame baudas. Tačiau reikia atsižvelgti į kitą dalyką, kad šalia komercinės aviacijos egzistuoja bendroji aviacija, tai yra sklandytojai, ultralengvieji lėktuvai, skraidyklės ir panašiai, kur, mano manymu, tokia bauda už labai menką pažeidimą nevaldomoje oro erdvėje – nuo 1 tūkst. 500 iki 2 tūkst. 700 – yra neproporcingai didelė. Suprantu, kaltas, kad ne svarstymo metu kalbu šitą, tačiau manau, kad reikėtų šito įstatymo neskubėti priimti, padaryti jo pakeitimus diferencijuojant baudas, skiriamas komercinei aviacijai, ir baudas, skiriamas ultralengviesiems lėktuvams, skraidyklėms ir mažiesiems… Nes 1 tūkst. 500 apatinė riba ir 2 tūkst. 700 kokiam nors jaunuoliui, kuris padarė nežymų pažeidimą nevaldomoje oro erdvėje, yra neadekvačiai didelė.

Siūlau nepritarti. Mes parengtume naują įstatymo projektą, kuriame būtų diferencijuojamos tiek draudžiamos pasienio zonos ir nevaldoma oro erdvė, tiek komercinė ir bendroji (arba mėgėjiška) aviacija.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: 99 – už, prieš – 4, susilaikė 10. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-17(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų įstatymas – Administracinių nusižengimų kodekso 486 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-17(2). Pataisų neturime. Vienas straipsnis… Ne, du straipsniai. 1 straipsniui galime pritarti? Pritarta. 2 straipsniui galime pritarti? Pritarta.

Dėl viso straipsnio pasisakyti nori A. Zuokas. Prašau.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Kolegos, dėkoju, kad šis įstatymo projektas pasiekė priėmimo stadiją. Neabejotinai jis yra tikrai naudingas policijos pareigūnams ir kaimynams, terorizuojamiems turto savininkų, kurie išnuomoja patalpas su labai aiškiu tikslu, kad ten vyktų vienokia ar kitokia neteisėta veikla, susijusi su narkotinių medžiagų, alkoholio ar kitų vartojimu.

Aišku, šis įstatymo projektas (dėkoju Teisės ir teisėtvarkos komitetui) gana sėkmingai judėjo iki šiandieninės stadijos. Tačiau vakar nustebino tiek mane, tiek kolegas ypatingas žiniasklaidos dėmesys šiam įstatymo projektui. Šiandien galima pamatyti, kad vienu metu visi spaudos portalai – beveik visi – pradėjo rašyti apie šitą įstatymą kaip blogą. Na, kaip sako, pats pagal kilmę žurnalistas, tad pasidomėjau užkulisiais viso šito. Ir iškyla interesas, pasirodo, žolės vartotojai sunerimo, kad nebus galimybės tokių vakarėlių daryti. Tai tik parodo, kad šis įstatymas yra iš tikrųjų reikalingas, garantuotų ir geros kaimynystės principą, ir teisėsaugos pareigūnai gautų labai stiprų – nors pats to taip iš pradžių nevertinau – instrumentą, kad patalpų turėtojai, turto turėtojai taip pat atsakytų už tai, kam jie tas patalpas naudoja ir iš ko jie gauna pajamas.

O baigdamas noriu paminėti, kad, matyt, mums Seime reikėtų grįžti arba pradėti galvoti apie įstatymą, kuris reglamentuotų taip, kaip reglamentuojama lobistų veikla, viešųjų ryšių agentūrų veiklą, kad žurnalistai lygiai taip pat deklaruotų, kas kreipiasi, kokiu pagrindu jie, sakykime, gauna vieną ar kitą temą ir daro tam tikrą žurnalistinį ar kitą tyrimą. Turi būti sąžiningos veikimo taisyklės abiejų pusių, ne tik politikų. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už jūsų nuomonę. Nuomonė prieš – V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Turbūt velnias slypi detalėse. Aš suprantu tyčinius veiksmus, kai tyčia nuomoja ir tokias veiklas ten atlieka. Bet ką daryti kaimo turizmo sodyboms, tiems, kurie butus nuomoja, kitus dalykus? Kaip jiems žinoti, kas ten vyks, kai bus išnuomota, koks nors, nežinau, renginys, dar kas nors, ir įvyks kas nors blogo? Ar neatsitiks taip, kad norėdami nubausti piktavalius, kurie piktybiškai tai daro, nubausime tuos eilinius būstų nuomotojus, kurie taps kalti už tai, kas ten įvyko? Čia turbūt bus didelė bėda atskirti gerą nuo blogo.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Nuomonė už – K. Neimantas. Prašau, kolega, gal atsakysite jūs?

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Ne, negalėsiu, deja, atsakyti. Aš iš esmės palaikau šitą įstatymą, bet taip pat sutinku su V. Ąžuolo išsakytomis mintimis. Tikrai reikia, mano galva, dar tobulinti šitą įstatymą, nes verslas iš esmės ne visais atvejais bus įgalus patikrinti, esant kokiai nors veiklai (nuomai ar, sakykime, netgi vykstant dideliems vakarėliams, koncertams, renginiams), ištuštinti kišenes visų žmonių, einančių į vidų ir panašiai. Mano siūlymas būtų dar tobulinti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Čia jau lyg ir prieš beveik buvo. O nuomonė už – V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projekto svarstymo stadijoje buvo gauta Vyriausybės išvada, buvo gautos Teisės departamento išvados ir mintys, kurioms Teisės komitetas pritarė. Jūsų nuogąstavimai dėl atsakomybės kildinimo yra niekuo nepagrįsti, kadangi dar 2001 metais yra suformuota teismų praktika. Atsakomybė taikoma taip: jei patalpose sistemingai, daugiau nei tris kartus yra nustatomi akivaizdūs pažeidimai, paprastai atsakomybėn traukiamas asmuo, kuris veikia tiesiogine tyčia. Tai tikrai jokių grėsmių verslui, sąžiningiems patalpų turėtojams nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės… Ai, dar turime nuomonę už – D. Gaižauskas. Prašau, kolega.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, išties aš, kai kalbama apie įvairiausius griežtinimus tiek administracinių, tiek baudžiamųjų nusikaltimų, visą laiką labai įdėmiai žiūriu, kam tai daroma, ir beveik niekada nepritariu, o jeigu ir pritariu, tai labai argumentuotai. Šį kartą siūlau pritarti. Pateiksiu vieną pavyzdį.

Paprastai, kai reikia iškraustyti arba nupirkti beveik visą namą, arba laiptinės tam tikrus butus, ką daro nesąžiningas verslas? Nesąžiningas verslas išnuomoja vieną butą būtent tokiems asmenims, kurie yra narkomanai, alkoholį vartojantys asmenys, kad kuo daugiau terštų tą aplinką arba tą laiptinę. Žmonės būna priversti savo butus vėliau parduoti vien tik dėl tos priežasties, kad turi tokį kaimyną, su kuriuo praktiškai neįmanoma susitvarkyti. Nėra tokių instrumentų, kai žmonės savo laiptinėje turi apleistą butą arba tokių nevalų. Visą laiką jie skundžiasi, kodėl nieko policija nedaro.

Tam, kad apsaugotume, kad įpareigotume tam tikro buto savininką imtis tam tikrų veiksmų arba nutraukti nuomos sutartį su nesąžiningais nuomininkais, reikia šiek tiek griežtinti būtent administracines nuobaudas. Šį kartą aš palaikysiu. Raginu visus tai daryti dėl prevencijos, kad vis dėlto nenukentėtų… nesinaudotų nesąžiningas verslas savo tokiais įgaliojimais, kad vėliau kiti butai turėtų būti iškraustyti arba žmonės parduotų butus, nes nesusitvarko su nesąžiningu nuomininku.

PIRMININKAS. Kolegos, visi norėję pasisakė. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115 Seimo narių: 109 – už, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.13 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^4 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-69(2) (*priėmimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 11^4 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-69. Dėl 1 straipsnio pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio turime pastabų, todėl kviečiame į tribūną pranešėją S. Bucevičių. Prašom J. Sabatauską pristatyti savo pataisą. Tada turėsime apsispręsti, ar yra 29 nariai. Prašom. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, mano pataisos suskirstytos į dvi grupes. Pirma yra dėl tų dviejų žodžių „valstybinės reikšmės“ atsisakymo. Jeigu iš tikrųjų įstatymo projekto iniciatoriai iškėlė gerą idėją, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato greičio matavimo priemonių įrengimo tvarką ir įgyvendinimą, tai neribokime jos, nedėkime jai ribojimų ir visuose keliuose. Jeigu norės, jinai galės pasakyti, kad savivaldybėse nustato savivalda, miestuose – taip pat ir panašiai. Kitaip sakant, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Pasitikėkime savo Vyriausybe.

Iš kitos pusės…

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kitas…

PIRMININKAS. Dėl vieno apsispręsime, balsuodami dėl šito. Komiteto nuomonė.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Komiteto nuomonė – nepritarė bendru sutarimu. Argumentai. Mes vieną kartą jau dėl J. Sabatausko ir kolegų esame balsavę, taip pat nepritarėme. Dar kartą pakartosiu, ką Julius dabar ir mini, – pasitikėkime Vyriausybe, Susisiekimo ministerija. Taip, mes tikime ir pasitikime, bet taip pat mes turime, gerbiamas Juliau, tikėti, pasitikėti ir tą instrumentą palikti savivaldos taryboms. Jos taip pat turi savo saugaus eismo komisijas, jos sprendžia, jos dar geriau žino. Ši pataisa, gerbiamas Juliau, iš tikrųjų niekaip neatliepia arba niekaip *nenuima* instrumentų, ką savivalda galės padaryti. Komitete svarstydami tuos argumentus mes išgirdome ir siūlome jais vadovautis.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, išklausėme pataisos teikėją, žinome komiteto nuomonę, dabar mums reikia apsispręsti. Ar yra 29 palaikantys pataisą? (*Balsai salėje*) Yra, gerai. Tuomet balsuokime, apsispręskime balsuodami, kokia mūsų bendra nuomonė. Prašom. Dėl šios pataisos.

Ačiū, kolegos. Balsavo 110 Seimo narių: už – 85, prieš – 15, susilaikė 10. Pataisai pritarta.

Tuomet žiūrime kitą pataisą. (*Balsai salėje*) Motyvų už, prieš nėra. (*Balsai salėje*)

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Pirmininke, jūs klausėte dėl 29-ių, aš taip įsivaizduoju?

PIRMININKAS. Ai, gerai. Motyvai už, prieš. A. Širinskienė. (*Balsai salėje*) Man dabar taip rodo technologijos. Gerai, tuomet motyvai už – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Manau, prieš tai buvęs balsavimas iš esmės jau parodė Seimo narių nusiteikimą, kaip balsuoti dėl šio pasiūlymo. Čia daug agituoti gal ir nebereikia. Bet jeigu pritarsime pasiūlymui, mes išspręsime tam tikrą dabar galiojančio įstatymo ir liksiančio (jeigu be pataisos būtų) spragą. Dėl nevalstybinių kelių taip dabar ir neaišku, kas nustatytų tą tvarką. Sakoma, kad savivaldybės nustatytų, bet taip nėra parašyta, deja, todėl būtų gerai, kad Vyriausybė nustatytų bendrąsias nuostatas. Galbūt kaip tik toje tvarkoje ir bus pasakyta, kad detalesnę tvarką nustato savivaldybių tarybos ar merai. Viskas būtų teisiškai iki galo nuosekliai išspręsta.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Girdėjome autoriaus nuomonę, girdėjome komiteto, girdėjome pasisakančių. Dabar prašom balsuoti dėl visos pataisos.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 86, prieš – 12, susilaikė 15. Pataisai pritarta.

Dabar antra pataisa. Gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Antra?

PIRMININKAS. Taip, antra.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Antra pataisa irgi… Taip sakant, kreipiuosi į kolegas, kad čia dar labiau reikėtų pasitikėti Vyriausybe. Toje tvarkoje galbūt viskas bus taip pat, kaip 3 dalyje parašyta, galbūt bus kitaip, bet supraskite viena: jeigu reikės keisti, tai įstatymą pakeisti nėra taip paprasta kaip Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai… pavyzdžiui, jeigu įgalios toje tvarkoje savivaldą, savivalda pati nuspręs, ir daug greičiau, negu bus įstatymo pataisa. Čia irgi tiesiog prašymas: pasitikėkime savo Vyriausybe, būtent vykdomųjų institucijų sprendimais, analize ir ekspertų nuomone, nes tai iš tikrųjų yra labiau vykdomosios valdžios klausimas. Ačiū. Čia yra ne tiek mano, kiek didžiosios daugumos, daugiau negu trijų ketvirtadalių, Teisės ir teisėtvarkos komiteto narių siūlymas.

PIRMININKAS. Prašome komiteto nuomonės.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Prieš komiteto nuomonę, gerbiamas posėdžio pirmininke, noriu pabrėžti, kad, pagal Statuto normą, toks pasiūlymas negali būti svarstomas, nes mes jau buvome apsvarstę ir Statutas to neleidžia. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kuri vieta?

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Gerbiamas Juliau, iš tikrųjų pažiūrėkime Statutą, nes mes priešingu atveju pažeisime statutines normas. Tai aš argumentuoju… (*Balsas salėje*) …koks yra galiojantis mūsų Statutas. Posėdžio pirmininkas galbūt gali visiems pagarsinti?

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Išklausėme jūsų nuomonę. Dabar dar nori man padėti bent ketvertas Seimo narių. Tai iš eilės pirmasis – J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Statutas neleidžia svarstyti prieštaraujančių tam, dėl ko jau buvo nubalsuota. Mūsų antras siūlymas niekaip neprieštarauja, kadangi buvo pritarta išbraukti du žodžius „valstybinės reikšmės“, 3 dalyje tie žodžiai irgi jau išbraukti, tai, siūlant išbraukti visą 3 dalį, siūloma lygiai tas pats – išbraukti kartu ir „valstybinės reikšmės“. Prieštaravimo nėra, gerbiami kolegos, absoliučiai. Tuo labiau kad pagal turinį čia yra visiškai kitas dalykas. Bet dar kartą kartoju, kad prieštaravimo tikrai nėra. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū J. Sabatauskui. Toliau A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Kolegos, tikrai tie pasiūlymai nieko bendro tarpusavyje neturi ir jie tikrai vienas kitam, kaip dabar bando čia labai keistai įteigti komiteto pirmininkas, neprieštarauja. Mes pasakėme, kad dabar visuose keliuose gali būti, ir Seimas lygiai taip pat turi teisę apsispręsti, ar tame kelyje reikia statyti tris greičio matuoklius, o galbūt viską išbraukus tiesiog palikti Vyriausybei nustatyti skaičių. Tai jūs pagalvokite: trys greičio matuokliai autostradoje ir trys greičio matuokliai valstybiniame kelyje tarp Ignalinos ir Zarasų. Aš suprantu komiteto pirmininko interesą, matyt, kaip nors ginti savo komiteto mundurą, bet tikrai tie klausimai tarpusavyje jokios sąsajos neturi ir jokio prieštaravimo neturi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Toliau man nori patarti V. Fiodorovas. Prašau, kolega.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Aš jums patarti tikrai nenoriu. Bet iš esmės yra prieštaravimas ir Statuto norma tai pateisina šiuo atveju, pritariu komiteto pirmininkui. Bet apskritai, kalbant apie argumentus, kuriais mes vadovaujamės, šiame projekte daug manipuliacijų skaičiais – kai jūs kalbate apie tris greičio matuoklius automagistralėje, paskaitykite projektą ir susiskaičiuokite. Nežinau, ar jūs važiuojate automagistrale, bet ten, remiantis šio projekto normomis, galėtų būti iki 16 greičio matuoklių. Tai apie kokius tris jūs galite kalbėti? Bandote šiek tiek sumenkinti, bandote šiek tiek manipuliuoti ir iš esmės iškreipti paties projekto esmę.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir A. Petrošius. Prašau, kolega.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš taip pat, nepaisydamas prieštaravimo Statutui, noriu atkreipti dėmesį: yra labai aiški nuostata, kad vienoje kelio pusėje – trys vidutiniai ir penki momentiniai greičio matuokliai, tai yra dvi kelio pusės. O šiaip, gerbiamas Juliau, man pasirodė, kad leisdamasis link šoninio mikrofono viršijote leistiną sau greitį. Tai prašyčiau niekur neskubėti kitą kartą. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ačiū. Išklausėme labai daug patarimų. Pažiūrime, ar turime 29 remiančius tokią pataisą. Paspaudę mygtukus pasižiūrėkime, bus aiškiau.

Taip, turime 29. Kolegos, kadangi yra šiek tiek neaišku ir čia mes įvairiai traktuojame, tai priimu kaip posėdžio pirmininkas galutinį sprendimą, kad teiksiu balsuoti. Kviečiu išsakyti nuomones už ir prieš. Komiteto dar kartą prašome pakartoti ir paskui pasakysime…

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Kolegos, komitetas, dar kartą noriu visiems pasakyti, vienbalsiai, bendru sutarimu nepritarė J. Sabatausko pataisai. Ką dabar girdėjome tiek iš iniciatorių, tiek iš visų kitų, na, dar kartą: kalbėkime skaičiais. Tai gerbiama Agnė taip pat kalbėjo. Na, įsivertinkime atsakingai visus dalykus. Komitetas gilinosi, komitetas taip pat turėjo jau didesnes diskusijas. Kaip pavyzdį pasakysiu: vakar mes dėl jūrinio parko greičiau apsvarstėme negu J. Sabatausko pataisas dėl šio įstatymo. Tai dar kartą atsakingai pareiškiu ir prašau jūsų. Susisiekimo ministerija, taip, tikime ir pasitikime, bet ši pataisa iš principo sugriauna visą šio įstatymo priėmimą. Juliau, taip, iš principo visą sugriauna. Tai prasmės… Komiteto darbas ir noras atsižvelgti dar kartą į visus argumentus, tiek ekspertai buvo įvertinę, tiek buvo įvertinusi ir…

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, mes išgirdome komiteto nuomonę.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). …Valstybės kontrolė. Jeigu mes nieko nebedarysime, Juliau, tai galime nebedaryti.

PIRMININKAS. Dar kartą ačiū. Per šoninį mikrofoną – I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš dėl vedimo tvarkos. Man atrodo, tvarka yra tokia, kad komiteto atstovas pristato komiteto išvadą, o jau argumentai tada už ir prieš taip, kaip Seimo nariai yra užsirašę. O tamsta jau čia argumentuojate turbūt 3 minutes ir bandote įtikinti Seimą vienaip ar kitaip balsuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, dar kartą ačiū visiems. Ačiū komiteto pirmininkui. Nuomonė už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Aš tikrai būčiau supratusi, jeigu komitetas būtų pabandęs nustatyti objektyvius kriterijus, tarkime, kelių avaringumo laipsnį, buvusių žmonių žūčių skaičių. Tai būtų objektyvūs kriterijai nuspręsti vėliau „Via Lietuvai“ ir kitoms institucijoms greičio matuoklių statymo vietas. Dabar kas yra padaryta? Visi keliai yra suniveliuoti į vieną kurpalį. Ar tas kelias yra 200 kilometrų ilgio, ar tas valstybinės reikšmės kelias yra 10 kilometrų ilgio, ar 30, jame daugiau nei trijų ruožinių ir penkių momentinių matuoklių statyti negalima. Taigi gali būti tuomet atvejų, kai nėra jokių kriterijų, kad trumpame kelyje bus faktiškai kontroliuojama viskas, ilgame kelyje, net jeigu matysime, kad ketvirtas ruožas yra avaringas, ketvirto ruožinio matuoklio nebus galima statyti. Tai nėra absoliučiai jokios logikos šitame reguliavime, kuris siūlomas.

Kitas dalykas, čia manipuliatyviai buvo aiškinama, kad visos institucijos pritaria. Jūs pasiklausykite, ką sako Lietuvos policija. Jie kalba apie tai, kad kontroliuoti greitį taps nebeįmanoma ir reiks grįžti prie tų senovinių *fenų*, kur už krūmo stovėdavo policininkas ir bandydavo matuoti greitį. Ar mums reikia grįžti į praeitį, suprantant, kad ir taip trūksta Lietuvoje policijos pareigūnų ir jie gali užsiimti kitomis veiklomis, tarkime, tų pačių narkotikų prekeivių gaudymu tuo metu, užuot stovėję primityviai už krūmo ir bandę pagauti greičio viršytojus?

Tai tikrai labai siūlau nerizikuoti Lietuvos gyventojų sveikata. Pasitikėjome Vyriausybe, atidavėme jai galimybę spręsti, tai šiuo atveju lygiai taip pat palikime galimybę Vyriausybei nustatyti kriterijus ir skaičių, kiek keliuose reikia turėti greičio matuoklių.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – V. Fiodorovas. Prašau, kolega,

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Agne, kai diskutuosime dėl kelių finansavimo, dėl ketvirto, penkto ir šešto ruožų, kurie yra pavojingi važiuoti, nes jie yra neišasfaltuoti, jie yra duobėti ar su griūnančiais tiltais, irgi norėtųsi jūsų tokios karštos gynybos, tarkime, dėl biudžeto didinimo. Nes visų pirma kelių saugumas prasideda nuo kelio kokybės, nuo atitvarų, apšvietimo ir kitų dalykų, apie ką diskutuodami dėl šio projekto mes ir pradėjome kalbėti.

O kalbant apie J. Sabatausko pasiūlymus, pirmam aš iš dalies galiu pritarti, nes jisai bet kokią regimybę savivaldybėms pačioms nesistatyti greičio matuoklių miestuose visiškai panaikino ir galima tam pritarti, o šitam projektui siūlau nepritarti užtai, kad reglamentavimas yra būtinas. Mes šiandien turėjome tokį keistą reglamentavimą, kuris įstatyme nebuvo parašytas. Visiems Seimo nariams iki šiol jisai tiko, kai buvo galima bet kur, bet kada, bet kiek jų statyti arba nestatyti, nes iš esmės buvo teisė ir nestatyti. Juoduosiuose ruožuose tų greičio matuoklių ir dabar nėra, ir nebuvo jų, tai įstatyme atsiranda aiškios normos, kuriomis vadovaudamasi Susisiekimo ministerija padarytų. 3–5 tai yra padaryta po diskusijų.

Kalbant apie ekspertus, Ekonomikos komitetas užsakė ir ekspertinę nuomonę. Ekspertai pasakė, kad projektas irgi atitinka, viskas yra gerai. Aš suprantu, kad čia susidūrė dvi atskiros nuomonės. Toks karštas projektas. Kur kas rimtesnės ir didesnės diskusijos, negu dėl Lietuvos biudžeto buvo praeitą rudenį. Bet šitam pasiūlymui siūlau tikrai nepritarti, nes esmė – turime pradėti reglamentuoti aiškiai, suprantamai ir kad visuomenė žinotų, kaip tie greičio matuokliai statomi. Dabar iki šiol jie buvo statomi bet kur, bet kaip ir nestatomi bet kur ir bet kaip.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, išsakytos nuomonės dėl pataisų. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 110 Seimo narių: 67 – už, 21 – prieš, susilaikė 22. Pataisai pritarta. Galime 2 straipsniui su pataisomis pritarti? Pritarta.

Tada, kadangi priėmėme dėl 2 straipsnio šituos pakeitimus, turime pataisyti atitinkamai 3 straipsnio 3 dalį. Ją reikėtų išbraukti, nes nelieka įpareigojimų „Via Lietuvai“ tuos dalykus daryti, dėl jų anksčiau mes jau apsisprendėme. Ar galime su šituo pakeitimu pritarti ir įstatymo 3 straipsniui? Galime. Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo. Toliau pirmininkaus Seimo vicepirmininkas R. Šukys. Prašau. Pirmas pasisako V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nepaisant to, kad pusę pasiūlymo esmės po tokių keistų diskusijų ir tik priėmimo stadijoje Seimas išmetė, bet pusė projekto liko tikrai

gero. Kaip ir minėjau savo pasisakyme prieš dėl J. Sabatausko pasiūlymų, iki šiol greičio matuokliai buvo statomi bet kur arba nestatomi bet kur ir galėjo kelio savininkai patys daryti taip, kaip nori iš esmės, o su šituo projektu atsiranda galimybių reglamentuoti. Atsiranda Vyriausybė, susisiekimo ministras ir čia yra esminis dalykas. Šiandien aš susisiekimo ministru tikiu, pasitikiu ir žinau, kad žmogus gali tikrai kompetentingai į šitą klausimą pažiūrėti. Tikiuosi, kad ateinantys ministrai savo įsakymais nedarys, pavyzdžiui, taip, kaip yra su žaliomis rodyklėmis. Visi miestų merai šiandien nervinasi, kai kažkas yra nuleidę iš viršaus tam tikras taisykles dėl žalių rodyklių, nurodinėja, kaip turi vykti eismas tuose miestuose. Taip gali nutikti ir su šituo klausimu, kai dėl tų vietų, kuriose greičio matuoklio reikia mieste, kur smarkiai krenta greičio ruožas, Susisiekimo ministerija sakys: ten nematome reikalo, ir miesto meras, Saugaus eismo komisija negalės nieko padaryti. Tikiuosi, kad Susisiekimo ministerija į šitą klausimą atkreips dėmesį.

Sakau, nepaisant to, kad išbraukėte klausimus dėl ribojimo greičio matuoklių ir atstumų, ir kiekio, bet lieka žymėjimas, lieka aiškus reglamentavimas ne pačių kelio savininkų, dėl to aš vis tiek balsuosiu už šitą projektą.

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, *NAF***).** Motyvai prieš – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, kadangi pasiūlymai buvo priimti, pataisos, tai keičia šito projekto esmę. Dabar čia tokia keista situacija, ar už, ar prieš patį projektą tokį, koks jisai dabar, kalbėti, bet vis tiktai dėl paties principo.

Aš esu prieš istoriją šito įstatymo projekto, pasiūlymą, kada greičio mėgėjai bando išspręsti savo klausimus apeliuodami į tai, kiek čia tų matuoklių reikia, nereikia, čia logiška, nelogiška, lyg Seimo narys, būdamas ne ekspertas, važiuodamas vieną ar kitą atstumą, gali pasakyti, kur ir koks tas matuoklis turi būti. Man atrodo, kad tai yra labai ydinga ir labai netinkama prieiga prie teisėkūros.

Kalbant apie avaringumą ir apie tai, kaip greičio ribojimai mažina avaringumą, yra daug įvairiausių studijų, Europos Komisijos ataskaitų. Tikrai greičio ribojimai ryškiai koreliuoja su mažesniu avaringumu. Tai man tiesiog kyla klausimas: kur dar mes tada galėtume eiti, galvodami apie savo patogumą ar nepatogumą? Ar patogu prisisegti saugos diržą? Prieš kokius 30 metų, o yra ir dabar dar tokių, kurie sako: žinai, man nepatogu, manęs čia niekas nesuvaržys ir aš nesisegsiu diržo. Na, nesisek – tavo atsakomybės klausimas ir avarijos ištikimo atveju tavo atsakomybė.

Bet vis dėlto aš tikiuosi, kad ir šio įstatymo, pradinio įstatymo, teikėjai savo vaikus prisega saugos diržu, nors jie blaškosi, rėkia, nepatinka jiems, aš tikiuosi, kad savo anūkais pasirūpinama, nes vadovaudamiesi tokia logika mes galime atsisakyti saugos diržų, blaivumo patikrinimo reidų ir visų kitų dalykų. Vis dėlto šitas įstatymas buvo ne dėl to – logiška ar nelogiška, bet tiesiog dėl noro nesilaikyti taisyklių.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Tiesą sakant, stebina mane Seimo nariai, kuomet turbūt net nepaskaitę įstatymo projekto komentuoja. Šis įstatymas yra dėl to, kad „Via Lietuva“, o prieš tai buvusi Automobilių kelių direkcija, netinkamai vykdė įstatymus, nusistatė tvarką, kurios pati nesilaikė. Tvarką, kuriai pritarė ekspertai, bet jie jos nesilaikė.

Valstybės kontrolė nustatė praėjusių metų pabaigoje, kad kas trečias greičio matuoklis, įrengtas Lietuvoje, įrengtas neteisėtai, kad beveik milijonas eurų panaudota neefektyviai. Užuot tvarkius įvažiavimus į kelius, sulėtėjimus, greičio atitvarus nuo žvėrių, buvo masiškai įrenginėjami greičio matuokliai. Buvo planuojama įrengti dar 60 greičio matuoklių, nors Lietuva buvo įrengusi daugiau kaip 200 greičio matuoklių. Jeigu mes palygintume su Latvija, kur yra kelios dešimtys, tuo metu buvo 25 greičio matuokliai, tai mes juos lenkiame dešimtimis kartų.

Man atrodo, kad, nepaisant visko, kam buvo pritarta, kam nebuvo pritarta, reikia balsuoti už šį įstatymo projektą, nes taip, kaip buvo iki šiol, būti nebegali. Negali „Via Lietuva“, būdama akcine bendrove, siekiančia pelno, nusistatyti sau tvarkos, kaip įrenginės greičio matuoklius, o paskui ta tvarka nesivadovauti ir į ją nekreipti dėmesio.

Aš tikiu, kad Susisiekimo ministerija tikrai yra pajėgi išspręsti šį klausimą ir to greičio matuoklių lietaus, už kuriuos kiekvienais metais… už vieną greičio matuoklį tenka mokėti administ-

ruojančiai įmonei nuo 1 tūkst. iki 1,5 tūkst. eurų ir tai sudaro 300–400 tūkst. eurų per metus. Na, nebebus to noro tiesiog statyti greičio matuoklius bet kur. Jie yra reikalingi, bet reikalingi tose vietose, kur yra eismo įvykių, tos vadinamosios pilkosios dėmės, ten jie yra būtini, jie tikrai išgelbėja gyvybes. Bet tai, kas vyko iki šiol, na, parlamentą aš tikrai kviečiu padėti tašką – taip būti nebeturėtų. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Bilotaitė – motyvai prieš.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau pasakyti labai aiškiai, kad esu prieš karą keliuose. Džiaugiuosi, kad Seimas pritarė Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlytoms pataisoms, kurios iš tikrųjų neleido atidaryti tos Pandoros skrynios ir grįžti į tą situaciją, kokią esame turėję.

Greičio matuokliai yra labai efektyvi priemonė ir tą aiškiai rodo skaičiai. Sumažina mirčių, žuvusiųjų skaičių ir tas yra akivaizdžiai matoma, nes pradėjus diegti matuoklius drastiškai sumažėjo žuvusiųjų skaičius. Matome, kad ir drausmina vairuotojus. Taip pat matome, kad mažėja pažeidėjų. Tai tikrai, man atrodo, tvarką turime turėti, bet tikrai negalime sugrįžti į laikus, kai būdavo nekontroliuojama situacija. Visada tada iškyla klausimas dėl atsakomybės: o kas yra atsakingas už kiekvieną žuvusį asmenį? Kalbame apie pinigus, bet kiek kainuoja žmogaus gyvybė, ar mes ją galime įvertinti? Tai aš balsuosiu už, nes buvo pritarta Teisės ir teisėtvarkos komiteto narių siūlomoms pataisoms.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Iš principo aš neturiu jokio nusistatymo prieš greičio matuoklius, tačiau šiuo atveju mes turime situaciją, kuomet pagrindinis tikslas, tai yra prevencija, yra pavirtęs į verslą, kuomet nežaboto matuoklių diegimo, pamirštant bet kokius kriterijus, kurie buvo išsikelti ir, mano galva, jų nebuvo laikomasi, priežiūros kaštai ir kiti momentai tikrai kainuoja valstybei ir yra tam tikra verslo forma, mano galva. Ir šiuo atveju ne demontavimo klausimas, kaip sakė, kad čia daug matuoklių reikės išmontuoti – ne. Labai gaila, kad mes šiandien *išbrokijome* normaliai šitą projektą, nes nei savivaldybėse pagal tą projektą su tuo reglamentavimu būtų reikėję demontuoti matuoklius, nei valstybiniuose keliuose. Tam tikros korekcijos ir tam tikros nuostatos būtų atsiradusios. Ir jeigu, kaip aš sakau, „Via Lietuva“ negeba laikytis savo nustatytų taisyklių, negeba tinkamai įvertinti situacijų, tai man gaila, bet mes turime leistis į įstatyminį reguliavimą tam tikrų pagrindinių bruožų. Norėtųsi, kad būtų kitaip. Ir sutinku su kolegomis, kad vis dėlto tai ne įstatymiškai turėtų būtų reguliuojama, bet esame priversti tai daryti. Gaila, kad šiandien buvo pasirinktas kitas kelias.

Matuokliai tikrai atlieka savo funkciją, bet nepamirškime, kad keičiasi ir kiekvieno iš mūsų įpročiai. Ir jeigu mes galvojame, kad tas karas keliuose, kuris dešimtmečiams užsilikęs mūsų galvose su ta tikrai įspūdinga praeities statistika, dar kada nors sugrįš, tai nesugrįš, nes keičiasi kiekvieno mūsų važiavimo įpročiai. Tai, kad situacija yra nežabota ir kad, tarkime, turime situaciją, kuomet visas greitkelis yra užminuotas įvairiais prietaisais, kurie daug kam kelia klausimų, tai straipsniai, kurie buvo internete, labai aiškiai rodo, kad vis dėlto yra renkama ir greičio informacija. Buvo paimta greitkelių statistika: įdiegus tam tikrus matuoklius, bet nepastačius ženklų, tik 6 % vairuotojų laikėsi nustatytų reikalavimų. Per 200 tūkst. vairuotojų per metus pažeidė taisykles, viršijo greitį, bet eismo įvykių mes neturime. Tai, man atrodo, labai aiškiai indikuoja matuoklių atsiradimo poreikį, tai yra neatsiradimą matuoklių, pavyzdžiui, greitkeliuose.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – R. Kuodis.

R. KUODIS (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, kadangi Lietuvoje kaštų ir naudos analizė vis dar neįtvirtinta, tai dažnas įstatymas net neturi svarbiausios dalies – tikslo. Greičio politika nėra vien tiktai žūtys keliuose – greičio politika yra ir aplinkosauginiai tikslai. Ir kai Lietuva pradės mokėti šimtamilijonines baudas, galbūt mes rimčiau pradėsime žiūrėti į šiuos dalykus. Mums reikėtų iš principo grąžinti visą šitą paketą atgal, įtraukti gamtosauginius tikslus į paveikslą ir tada galbūt mums būtų aiškiau, kokia politika geriausiai atliepia šitą tikslą. Kol to nėra, mes svarstome pusę, kaip sakant, problemos. (*Balsas salėje*) Aš minėjau, greičio politika, mielas kolega. Politika. Greičio matuokliai yra dalis politikos arba instrumentas.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, koks yra saugiausias greitis? Atsakymas – nulinis. Ar mes to siekiame? Keičiasi technologijos, keičiasi automobiliai ir visa kita, o mes vis dar įstrigę tame laikotarpyje, kai net nebuvo automatinės pavarų dėžės ir nebuvo greičio kontrolės prietaisų. Šis įstatymas gimė, kaip aš bent jau vertinčiau, po Valstybės kontrolės atlikto tyrimo, kur jau, kaip buvo gerai minėta gerbiamo A. Bagdono, nustatyta, kad „Via Lietuva“ įrengė greičio matuoklius be jokios sisteminės tvarkos, netgi tos pačios, kurią jie patys buvo pasitvirtinę. Todėl, atliepdamas Valstybės kontrolės rekomendacijas, Seimas, įstatymų leidėjas, turi sureglamentuoti žaidimo taisykles, kad šiuo atveju ir Vyriausybė, ir „Via Lietuva“, ir visi kiti atsižvelgtų į tas pateiktas rekomendacijas.

Man gaila, priimtos pataisos, kurios man kėlė… Kodėl aš balsavau prieš gerbiamojo J. Sabatausko pataisą? Man iškilo baimė, kad šiuo metu iš miesto savivaldybių greičio matuoklių įrengimo teisė bus atimta. Tikiuosi, kad Vyriausybė to nepadarys. Kalbame ne apie valstybinės reikšmės kelius, o apie visus kelius. Vis dėlto miestų vadovai, miestų tarybos, miesto specialistai geriau žino apie realią eismo situaciją, apie pokyčius. Jie turėtų galimybę priimti sprendimus, kur ir kaip reikėtų statyti greičio matuoklius, užtikrinti eismo saugumą gyvenamosiose teritorijose. Štai dėl ko man kėlė tam tikra pataisa tam tikrą rūpestį. Bet kuriuo atveju siūlau pritarti šiam įstatymui. Tai yra žingsnis į priekį normalizuojant tvarką ir siekiant balanso tarp greičio ir saugumo.

PIRMININKAS. Ir dėl motyvų prieš paskutinis pasisako V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kolegos kairėje, aš esu prieš tai, kad nepasitikėtume Vyriausybe. Ir ačiū, kad patikėjote, kad Vyriausybė gali užtikrinti saugaus eismo priemones keliuose. Aš esu prieš tai, kad svarstant mūsų tautai aktualius teisės aktus yra pažeidžiamos komitetų kryptys. Šis klausimas buvo paimtas iš pagrindinio komiteto dėl šio klausimo – Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Nepažeiskime Statuto krypčių ir nereikės ilgai diskutuoti dėl to, kas daugiau turi kompetencijos. Aš esu prieš tai, kad į kelius sugrįžtų kolegės Agnės įvardinti *fenai* ir tai, kas vyko 2007 metais. O 2007 metais Lietuvos keliuose žuvo beveik 700 žmonių. Mūsų žmonių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išklausėme visų motyvų už ir prieš. Kolegos, kviečiu balsuoti dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 11^4 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-69(2). Priėmimas. Prašau balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 105, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – gerbiamas V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Sveiki, Viktoras Fiodorovas. Žinote, pasinaudosiu Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkės labai gera tokia fraze, kurią sakome Etikos ir procedūrų komisijoje: kai baigiasi argumentai, prasideda etikečių klijavimas. Tai šito projekto ištakos nėra kelių erelių ar kažkieno dalykas. Ištakos yra praėjusioje kadencijoje ir jūsų frakcijoje, Konservatorių frakcijoje.

Kitas dalykas, jeigu jau kalbate apie gyvybes ir visa kita, tai aš savo vaikų gyvybę saugau. Ir niekas nekalba apie greičio matuoklių tinklo mažinimą, apie tai, kas buvo kalbama šitame… kalbama visose diskusijose. Projektas nebuvo apie tai, bet gąsdinti tokiais dalykais yra labai lengva ir, akivaizdu, tai suveikė. O kadangi jau kalbame apie etiketes ir diskusijas, diskusijų etiketes, nebūtinai aš taip galvoju, bet perfrazuosiu vienos buvusios ministrės žodžius, pasakytus diskutuojant šia tema: kas gali paneigti, kad šių pataisų priešininkai, pataisų, kurios buvo užregistruotos… ne užregistruotos, bet buvo atmestos, nėra asmeniškai suinteresuoti didinti greičio matuoklių skaičių, kad įrodytų, kaip puikiai atstovauja tam tikriems interesams? Kaip kitaip paaiškinsi norą priešintis greičio matuoklių tinklo reglamentavimui (iki šiol jis nebuvo reglamentuotas), kaip tik norą padėti siautėti tiems, kurie tuos greičio matuoklius sėkmingai įrenginėja?

PIRMININKAS. Klausėme V. Fiodorovo. Dabar replika po balsavimo – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Išties aš kolegos mintį galbūt pratęsčiau. Balsavau už, tačiau nebuvo paliestas esminis dalykas, ką Valstybės kontrolė nustatė, ką buvęs „Via Lietu-

vos“ vadovas minėjo, analizuojant klausimą apie rangovus. Kiek tų rangovų buvo, kurie rangovai įrenginėjo, ar nebuvo rangovų iniciatyva įrengti tuos perteklinius? Klausimas liko nenagrinėtas. Kviesčiau Antikorupcijos komisiją panagrinėti šį klausimą ir pasidomėti, kokio dydžio rangovų rinka, ar tiesiog buvo koncentruojamasi į vieną rangovą ir galbūt tas pats vienas rangovas, darant prielaidą, buvo iniciatorius tų perteklinių matuoklių įrengimo?

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – A. Ažubalis. Prašom.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, noriu pasidalinti pastebėjimais apie šio Seimo lyderius, o lyderiai tai yra paprastai komitetų pirmininkai, suderėti koalicijoje. Ką mes matome? Jau ne pirmą kartą Seimas ignoruoja komitetų nuomonę. Ką tai reiškia? Tai reiškia… O pirmininkai neatsistatydina, nors, kaip ir šiuo atveju, Ekonomikos komitetas vienbalsiai visų partijų balsais pritarė toms pataisoms. Seimas pakeitė. Ir kalbėjo žmonės, kurie nedalyvavo diskusijose, kurie nesigilino. Klausimas tikrai dėl savigarbos ir dėl to, kaip jaučiasi komitetų pirmininkai. Aš manyčiau, drįsčiau jums siūlyti labai rimtai pakalbėti koalicijoje apie tai, nes kitu atveju komitetų vaidmuo tampa nulinis. Kam jis reikalingas tada? Tai susirenkame čia ir nubalsuojame!

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – J. Narkevičius. Prašom.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Aš nesivelsiu po balsavimo į neproduktyvias diskusijas, replikas ir taip toliau. Tiesiog dėl protokolo prašau mano balsą įskaityti už, nes ten liko juoda spalva. Tegul būna žalia. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, protokole bus pažymėtas jūsų balsavimas už.

Ir replika po balsavimo – A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau vėl kreiptis į Lietuvos socialdemokratus, kurie vis dėlto, panašu, dažnai pristinga to kritinio mąstymo arba palūžta *ties* savo autoritetų frakcijoje pozicijomis. Man labai keista, kai komitete yra balsuojama vienaip, o atėjus į salę, kai vis dėlto, matyt, yra padaroma tam tikra įtaka, kuriai nesugebama atsispirti, yra balsuojama kitaip. Sveikinu visas kitas frakcijas, kurios vis dėlto sugeba išreikšti savo valią skirtingai, jeigu tokią turi, ir linkėčiau socdemams to paties.

PIRMININKAS. Išklausėme visas replikas.

11.52 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-252 (*pateikimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, toliau pagal darbotvarkę klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo tęsinys. Pranešėjas – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, labai trumpai pabandysiu pristatyti. Įgyvendinant Vyriausybės programą buvo parengtas šis projektas, kurio tikslas yra nustatyti lengvatinį 5 % PVM’o tarifą ekologiškiems produktams, taip pat pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintiems produktams, kurie naudojami maisto gamybai valstybės ir savivaldybių finansuojamose ikimokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo įstaigose, aukštosiose mokyklose, sveikatos priežiūros įstaigose, socialinės globos įstaigose, krašto apsaugos sistemos institucijose ir vidaus tarnybos sistemos statutinėse įstaigose. Trumpai tariant, tai yra trumpųjų maisto grandinių projektas, apie kurį tikrai daugybę laiko diskutavome, tačiau jis smulkiesiems ūkininkams nesuteikia tos galimybės.

Tie, kurie yra iš Lazdijų krašto arba Ukmergės krašto, esate turbūt iš dviejų pavyzdinių Lietuvos savivaldybių, kurių mokyklos, ikimokyklinio ugdymo įstaigos tikrai pavyzdingai įgyvendina šį projektą. Kiek teko diskutuoti su savivaldybių vadovais, atstovais, tų įstaigų vadovais apie galimybes, kaip dar labiau palengvinti, atrišti rankas, pagelbėti, tai būtent ir buvo kalbama, kad atsirastų motyvacija ir daugiau tiekėjų, jeigu būtų nustatytas būtent lengvatinis 5 % PVM’as. Tai tikriausiai būtų galimybė ir plačiau taikyti, ir galbūt kitos savivaldybės greičiau perimtų tą gerąją

praktiką. Dėl to mūsų piliečiai, pradedant nuo vaikų, baigiant senjorais, tikrai sveikiau maitintųsi ir tikrai prisidėtų turbūt prie bendro gėrio.

Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų užsirašė paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai geras pasiūlymas dėl trumpųjų grandinių, bet šiek tiek dėl vykdymo būna bėdų. Pavyzdys. Kur savivaldybės įstaigos maitina pačios, ne kažkokios įmonės, tai ten gana lengvai ir greitai tai įgyvendina, bet ten, kur vykdo verslas, tai jiems, taip sakant, įkišk bet ką, kad tik pigiausia ir mažiausia kaina, ir nesvarbu nei kokybė, niekas nesvarbu. Kaip galvojate, ar pavyks šiuo atveju sudėlioti taip, kad vis dėlto ten, kur verslas daro tą paslaugą, ir jie būtų suinteresuoti, taip sakant, tuos geros kokybės gaminius naudoti?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Taip, ir tikime, kad būtent galimybė tiekti bus motyvacija. Tai turbūt atrakina ir pačioms savivaldybėms galimybę sutaupyti, nes jeigu vis tik centralizuotai, dar kaip nors, yra įvairių tų modelių Lietuvoje… Na, mes domėjomės, kaip tik buvome ir Lazdijų savivaldybėje, ir Ukmergės, kur tikrai, kaip jūs ir sakote, pačios mokyklos organizuoja, bet galėtų ir tiekėjai, lygiai taip pat verslas. Tai ir atpigintų, ir jiems būtų galimybė įsigyti tų vietinių produktų.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Labai ačiū, pranešėjau, už jūsų pasiūlymą. Tikrai paremsime, vertas dėmesio. Mums svarbu, kad žmonės vartotų kuo daugiau sveikesnių ir ekologiškesnių produktų. Gal jūs galėtumėte plačiau papasakoti apie tą nacionalinės kokybės produktų programą, kaip į ją patenkama ir kaip bus sprendžiama ta dilema dėl importo? Ar mes čia neprasilenksime su Europos taisyklėmis? Aš manau, galbūt ir ne, bet tiesiog reikėtų jūsų platesnio komentaro.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, kolega. Iš tiesų nacionalinės kokybės produktas ir yra saugiklis, kad vis tik užauginta ir pagaminta Lietuvoje. Šitas projektas derintas ir su Žemės ūkio ministerija, matome galimybę, suderinimo procedūra bus reikalinga, bet tikrai viskas gerai, juolab žinome Europos Komisijos anglies pėdsako tikslus. Tai turbūt yra praktika, greičiausiai tai bus ir kitose šalyse, nes vis tik skraidinti ananasai ar skraidintos austrės greičiausiai nepateks į šią programą, ir neturėtų būti tokia siekiamybė, kad patektų. Turbūt suprantame, kad turime ir savo aplinkoje, tai yra Lietuvoje, kiekvieno miesto priemiesčiuose, rajonuose, kur ūkininkai augina labai įvairią produkciją, visavertę produkciją, ir yra tikslas paskatinti, kad ji būtų tiekiama.

Kodėl būtent reikėtų skatinti? Didieji skaičiuoja pagal masto ekonomiją, kiek jie gali daugiau užauginti ir nuo to pelno, o čia labiau turbūt smulkiesiems, nes jiems konkuruoti su stambiaisiais faktiškai neįmanoma. Eksportas į kitas rinkas? Na, žinome, yra daugybė pavyzdžių dėl tų pačių grūdų, kai smulkieji ūkininkai faktiškai sunkiai išgyvena.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas pranešėjau, teikiamo įstatymo pakeitimo logiką aš suprantu, bet visgi tai yra klausimas dėl PVM'o lengvatos, o bet kuri PVM'o lengvata yra bendros mokesčių pertvarkos dalis. Man iš šios savaitės Seimo posėdžių susidaro įspūdis, kad mes dalyvaujame kažkokioje salotų mokesčių reformoje, daržovių mokesčių reformoje, ar kaip ją pavadinti. Prieš tai vykusiame posėdyje svarstėme vienas lengvatas, šiandien svarstome kitas. Pradėdami jas sumuoti matematiškai matome, kad po to iš kai kurių mokestinių pakeitimų efekto neliks, kai atliksime pliuso ir minuso veiksmus.

Klausimas paprastas. Gal šita jūsų idėja yra jau senesnė, matėte tam tikrą problematiką ir tik dabar atnešėte, ar čia yra tiesiog toks reaktyvus noras irgi pasirodyti kuo geresniam, ką pastaruoju metu matome Seimo salėje?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas kolega. Gerai, kad dar čia man nepasiūlėte radiatoriaus atsinešti prie to kopūsto ar salotos. Kaip tik štai buvusi ministrė išeina. Noriu pasakyti, kad tiems žmonėms, kurie pasinaudos šia lengvata, tikrai nereikės važiuoti į užsienį dirbti ir ten galbūt šildytis, kur net radiatorių nereikia, visus apskritus metus šviečia saulė, tik labai sunku dirbti. Jie važiuoja ten, nes čia negali pragyventi. Mes pirmiausia kalbame apie smulkiuosius ūkius, mato-

me, kokiu greičiu jie šiandien mažėja. Jūs buvote praeitoje Vyriausybėje, nežinau, ar su žemės ūkio ministru… ai, juk nebuvo žemės ūkio ministro faktiškai visą laiką, kad padiskutuotumėte, kaip padėti kaimo žmogui, kad jisai išgyventų. Tai turbūt čia yra vienas aspektas – pagalba smulkiesiems ūkininkams, kurie augintų tą produkciją. Kitas dalykas – vaikams, pradedant nuo vaikų, baigiant senjorais. Valstybinėse įstaigose, kuriose vis dėlto matome tų savivaldybių (nežinau, ar jūs buvote) praktiką, vis dėlto tas mechanizmas veikia ir džiaugiasi ne tik vaikų tėvai, bet turbūt ir medikai, matydami, kad vaikų sveikatos būklė tikrai keičiasi. Turbūt ir bendra situacija savivaldybėse gerėja, ir tie patys ūkininkai plečia veiklą ir kuriasi. Tai yra turbūt siekiamybė, kurios mes visi čia norime.

PIRMININKAS. Klausia G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš skaitau jūsų įstatymo projektą paskatinusias parengti priežastis, bet čia nerandu priežasčių, – jūs iš karto sakote, ką siūlote. Tai preziumuoju, kad turbūt tikitės, kad sumažės kainos tų produktų. Bet dažnai praktika rodo, kad ko nepamatuojame, tas neįvyksta. Ar nematytumėte aplinkybių, arba kaip gal planuojate vertinti, ar iš tiesų tai turės įtaką kainodarai ir kokiu būdu? Ir ar nematytumėte poreikio įrašyti ir į įstatymą, mums gal reikėtų pradėti įrašyti į įstatymą, kas stebės kainas, kaip vertins, kaip bus, koks bus mechanizmas, būtent užtikrinantis, kad tie tikslai, kuriuos jūs preziumuodamas keliate, bus įgyvendinti? Ačiū.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama kolege. Matau, kad mažokai pasigilinote, gal tik dabar perskaitėte, nes vis tik prie Vyriausybės yra Maisto taryba, kurios tikslas ir yra stebėti kainas. Tai ministerija įsipareigojusi, būtent tai yra turbūt realiausias įrankis matyti ir stebėti kainas. O turbūt ir jūs esate iš kaimiško regiono, žinau, ten jūs esate vienmandatininkė, tai turbūt tie žmonės, ūkininkai, kurie užsiima, ypač iš smulkių ūkių, manau, padėkos jums, jeigu jūs palaikysite ir aktyviai prisidėsite prie skatinimo dėl šio projekto. Galėsime toliau stebėti kartu ir matyti tą poveikį.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų yra užsirašiusių. Motyvai už – B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų palaikau šį pasiūlymą, nes iki šiol mes remdavome tiktai ekologiškų produktų gamybą, o paskui juos visus perdirbdavo kartu su visais produktais, atskirai ekologinio vartojimo, sakykime, tokio skatinimo nebuvo ir ekologiški produktai kaip ir neturi savo rinkos. Tai iš tikrųjų labai džiugu, kad atsiranda viena iš priemonių, kai pradėsime skatinti ir vartojimą. Bus matomas ekologiškų produktų poveikis žmonėms, kai iš tikrųjų bus tas vartojimas. Bet noriu atkreipti dėmesį, kad įstaigos yra įvairios: vienos yra savivaldybių įstaigos, kitos yra privačios, taip pat vienos yra uždaros, kitos yra atviros, todėl iš tikrųjų reiktų pažiūrėti ir į šituos dalykus, kad paskui nebūtų problemų dėl konkurencijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui pasisakiusiam už. Prieš suteikdamas žodį dėl motyvų dėl balsavimo prieš, norėčiau kolegas perspėti: mes baigėme laiką, skirtą mūsų posėdžiui iki 12 valandos klausimams svarstyti. Turėjo būti Vyriausybės valanda, šiuo atveju Seniūnų sueigoje buvo toks atvejis numatytas, todėl skelbiu, kad pratęsiame klausimų svarstymą pusę valandos. Bus Vyriausybės pusvalandis, klausinės tik opozicija. Taigi, toliau tęsiame ir prašom dėl motyvų. Čia mane dar taip pat perspėja Sekretoriatas, kad bus pratęsiamas ir balsavimo laikas lygiai taip pat pusvalandį, iki Vyriausybės valandos. Taigi prašom, dėl motyvų prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, priminsiu, kad PVM'o lengvatos nustatymas negarantuoja, kad sumažės tam tikrų produktų ar paslaugų kainos. Prisiminkime, kaip buvo su kavinėmis, kai jų atstovai tiesiai pasakė, kad iš tų lengvatų mes pasididinsime savo pajamas ir nesvajokite apie kažkokį kainų sumažėjimą. Taigi, ir dėl tų ekologiškų produktų gali atsitikti lygiai taip pat. Jeigu mes siūlome tam tikras lengvatas su tokiu… turėdami omenyje socialinį aspektą, tai vis dėlto aš sakyčiau, kad ekologiškus produktus labiau perka turtingesnis žmonių sluoksnis. Aš galiu suprasti, kur T. Tomilinas teikė projektą dėl visų daržovių. Suprantama, kad tai yra svarbu mažas pajamas turintiems žmonėms. Dabar net jei teoriškai būtų tas PVM'as panaikintas ekologiškiems produktams, jie vis tiek bus brangesni už tuos neekologiškus. Mes čia socialiai remtinų žmonių nelabai sugundysime pirkti brangesnį produktą.

Kitas dalykas dėl to įgyvendinimo. Kai čia sakoma, kad taikoma tiems produktams, kurie atitinka kokybės sistemos grandinę ir perkami į mokymo įstaigas ir taip toliau, tai čia labai sudėtinga kontrolė, ką čia pirks, ko nepirks. Kai kalbama apie ūkininkus, kad čia jiems padėsime, aš abejoju, ar kuris ūkininkas, tiekdamas mokyklai savo produktus, moka PVM'ą. Vėlgi čia yra daug pripainiota, tai siūlau dėl to nepritarti, be to, galvoti, kad kiekvienas tas siūlymas mažina įplaukas į biudžetą ir apsunkina mūsų gynybos finansavimo užtikrinimą.

PIRMININKAS. Išklausėme motyvus už, motyvus prieš. Gerbiami kolegos, apsispręsime balsuodami. Kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, prašom balsuoti.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 77, prieš – 5, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, kitų pasiūlymų nėra. Siūloma svarstymo datą nustatyti šių metų birželio 17 dieną. Ar Seimas gali pritarti? Pritariame bendru sutarimu.

12.07 val.

Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-244(2), Baudžiamojo kodekso 123^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-243(2), Administracinių nusižengimų kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-245(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-246(2), Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-247(2) (*svarstymas*)

Toliau pagal darbotvarkę 1-15 klausimas – projektas Nr. XVP-244 ir jo lydimieji projektai. Tai būtų Tarptautinių sankcijų įstatymo 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektas ir keli lydimieji projektai. Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiu pranešėją – Ekonomikos komiteto pirmininką S. Bucevičių dėl pagrindinio įstatymo projekto. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu patobulintam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl komiteto išvados dėl svarstymo stadijos lydimųjų įstatymų projektų. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pristatymas. J. Sabatauskas, komiteto pirmininkas, turėtų pateikti išvadą. Gal galėtų komiteto pirmininko pavaduotojas gerbiamas V. Gailius pristatyti?

V. GAILIUS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas vakar svarstė dėl šio įstatymo projekto pateiktą Seimo nario V. Ąžuolo pasiūlymą. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto sprendimas (5 – prieš, susilaikė 2) – nepritarti Seimo nario pasiūlymui.

PIRMININKAS. Aš tik papildomai pasakysiu: dėl visų kitų lydimųjų buvo apsispręsta.

V. GAILIUS (*LSF*). Visiems kitiems Seimo komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Taip. Šiuo atveju yra pasiūlymas dėl Baudžiamojo kodekso 123^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-243. Dabar iš pradžių diskusija, aš taip suprantu. Ar diskutuoti, ar dėl pasiūlymo V. Ąžuolas, nes dabar turi būti diskusija? Diskutuoti pageidaujate? Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų dėl sankcijų taikymo pažeidimų, nuobaudų skyrimo tvarka turėtų būti vienoda visoje Europos Sąjungoje. Ką Europos Sąjungos direktyva sako? Direktyva sako labai aiškiai: už sankcijų pažeidimus yra baudžiami tyčiniai veiksmai… tie, kurie atlieka tyčinius veiksmus, kad apeitų tas sankcijas. Kaip ir viskas aišku. Ir yra išskirtos tik dvi prekių grupės, tai yra gynybai naudojamos ir dvejopos paskirties, kur pridedame žodį – taip pat gali būti baudžiama dėl neatsargumo. Tai viskas aišku – tos prekių grupės yra labai jautrios ir labai įdėmiai reikėtų stebėti, kur jos važiuoja, į kokią šalį, kur parduodama ir viską.

Bet kas dabar atsitiko mūsų pateiktame projekte? Tas žodis – dėl neatsargumo – pritaikytas viskam, ne tik toms jautrioms grupėms, ką sako Europos Sąjunga, kur turėtų jautrias, bet absoliučiai visoms prekėms. Dabar visos Lietuvos eksportuojančios įmonės, kurios eksportuoja į nedraudžiamas šalis, nieko nepažeidžia, nepadaro jokių tyčinių veiksmų, bet pavyzdys: bus kokia nors maža detalė panaudota, pavyzdžiui, vokiečių įmonėje įdėta į kitą prekę kaip komponentas, ir ta įmonė galbūt pažeis sankcijas. O mūsų verslas, net nežinodamas, kad jo dalis buvo panaudota kažkur, kad visai kita įmonė pažeidė sankcijas, taip pat bus baudžiamas, jam bus taikoma kriminalinė žvalgyba, persekiojimas ir visi kiti baudimo instrumentai.

Kas atsitiks su mūsų Lietuvos verslu? Tokių baudų dėl neatsargumo nebus Latvijoje, nebus Lenkijoje, nebus kitose Europos valstybėse. Kas buvo atsitikę su „Teltonika“, kai buvę valdantieji buvo uždraudę, kad krovininiais automobiliais galima vežti prekes, o lėktuvais draudžiama? Realiai buvo žlugdomas tos įmonės eksportas. Dabartinė Vyriausybė atėjo ir tą tokį perteklinį draudimą panaikino, kad galima ir lėktuvais skraidinti, kad neribotų mūsų įmonių. O dabar toks jausmas, kad ministerijoje dar sėdi buvusios Vyriausybės žmonių ir jie dabartiniams valdantiesiems nori pakenkti tais pertekliniais reikalavimais.

Su verslu taip pat teko bendrauti, sako: nustokite tai daryti, netaikykite perteklinių reikalavimų, kurių neliepia taikyti nei Europos Sąjunga, nei direktyvos ir jie nėra taikomi kitose valstybėse. Šituo atveju tikrai reikia pritarti tam pasiūlymui, kad būtų sureguliuota taip, kaip yra kitose Europos Sąjungos valstybėse ir direktyvose. Nebauskime savo verslo už tai, ko nepadarė, nes tada atsitiks taip, kad verslui, kuris dirba garbingai ir sąžiningai, vieną dieną pasakys: žiūrėkite, tave apkaltiname neatsargumu, kad tu nenumatei, kad, pavyzdžiui, vokiečių įmonė tavo prekę kažkur panaudos ir nuveš, kur negalima. Žinote, jeigu mes norime savo įmones ir verslus, kurie iš esmės eksportuoja savo produkciją, išvaryti iš Lietuvos, tada, aišku, nieko nekeiskime, bet eksportuojančias įmones reikia saugoti, jos yra mūsų ekonomikos variklis. Todėl ir siūlau, ir prašau: netaikykime to, ko Europos direktyvos neliepia taikyti ir daryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau kolegų, pageidaujančių diskutuoti, nėra užsirašiusių. Kaip minėjau, yra kolegos, kuris ką tik kalbėjo diskusijoje, V. Ąžuolo pasiūlymas, būtent apie kurį jis kalbėjo, dėl Baudžiamojo kodekso 123^1 straipsnio ir priedo pakeitimo, tai prašyčiau autorių dar papildomai, jeigu pageidauja dėl pasiūlymo, pristatyti jį konkrečiai.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų ką aš ir paminėjau, kad atsižvelgiant į direktyvos esmę, ką ji sako, kokios sankcijos turi būti taikomos ir nuobaudos, kad ir turėtų būti taikoma tiktai tiems, kurie tyčia pažeidžia sankcijas, o nepadaryti, kaip sakant, galimais nusikaltėliais visų, kurie veža savo prekes į nesankcionuotas šalis, kad po to jie, nepadarę nieko blogo, nebūtų baudžiami. Siūlau pritarti mano pasiūlymui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, šiam pasiūlymui, dėl kurio turėsime apsispręsti, reikėtų dešimties Seimo narių palaikymo. Ar yra palaikančių dešimt Seimo narių? Matau rankas, yra dešimt Seimo narių. Tai, gerbiami kolegos, komiteto pranešėjas jau įvardijo, kad komitetas nepritaria šiam pasiūlymui. Dėl balsavimo motyvų už – S. Bucevičius. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų V. Ąžuolas viską argumentavo, daugiau lyg ir neturėtume ką pasakyti, bet turime priminti arba pasižiūrėti, kaip kitos valstybės narės tą taiko ir ar kitose valstybėse narėse tokia kaip perteklinė arba per griežta savo verslininkų atžvilgiu pataisa yra. Deja, jos nėra ir aš prašyčiau palaikyti ir išgirsti, ką kalbėjo V. Ąžuolas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš pasisakančių nėra. Balsuosime dėl V. Ąžuolo pasiūlymo. Užsirašiusių kalbėti prieš nebuvo, sistema nerodė. Dėkui. Balsavimas. Kas pritaria V. Ąžuolo pasiūlymui, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 81 Seimo narys, balsavo 81: už – 24, prieš – 34, susilaikė 23. Pasiūlymui nepritarta.

Taigi, kolegos, apsispręsime dabar po svarstymo dėl visų įstatymų projektų: tiek dėl pagrindinio, tai yra Tarptautinių sankcijų įstatymo 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projekto ir dėl visų lydimųjų projektų po svarstymo.

Prieš dėl balsavimo motyvų – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, šitas įstatymo projektas, ypač kiek tai susiję su Baudžiamojo kodekso 123[1] straipsniu, yra suformuluotas itin ydingai. Ten yra baudžiamos visos veikos, tarp jų ir neatsargios. Dėl neatsargių veikų galima bus pradėti kriminalinę žvalgybą, nes kriminalinė žvalgyba nesprendžia, tyčinė veika ar netyčinė kaltės forma, – jinai veikia pagal prielaidas. Taikysime absoliučiai visoms sankcionuotoms prekėms, nors Europos Sąjunga išskiria labai aiškiai, kad baudžiamoji veika turi būti padaryta dėl dvejopo poveikio arba dėl karinių prekių. Mes taikysime dėl visko.

Kolegos, Europos Sąjungoje šiuo metu sankcionuotos yra visos prekės, kurių kaina yra virš 300 eurų. Jeigu laikrodis, kuriuo prekiauja čia, Lietuvoje, atsidurs Rusijoje prekyboje, automatiškai gali būti pradėta kriminalinė žvalgyba prieš asmenį, kuris prekiauja tokiu laikrodžiu čia, Lietuvoje, nes net jei ir neatsargi forma, jam net nežinant, galimai galima pradėti tirti. Kolegos, kai aš Teisės ir teisėtvarkos komitete minėjau vyną, taip, aš suklydau: ne visą vyną – tiktai tą vyną, kurio vertė yra virš 300 eurų už vienetą. Vynas, laikrodžiai, drabužiai – absoliučiai visos prekės, kurios laikomos prabangos prekėmis, kai vienas vienetas yra virš 300 eurų. Todėl, mano supratimu, jis yra ydingai parengtas ir reikėtų grąžinti tobulinti. Bent jau 123[1] straipsnį, kad jis būtų suformuluotas taip, kaip tai formuluojama Europos Sąjungos direktyvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Siūlau apsispręsti balsuojant dėl viso šių pakeitimų bloko po svarstymo. Prašom balsuoti. Balsuojame dėl projekto Nr. XVP-244 ir visų kitų.

Balsavo 88: už – 79, prieš – 1, susilaikė 8. Projektams pritarta po svarstymo. Dėkoju, gerbiami kolegos.

Toliau pagal darbotvarkę dar turime 10 minučių iki likusio Vyriausybės pusvalandžio.

12.21 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-124 (*svarstymas*)

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-124. Prašom Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėją gerbiamąjį J. Oleką. Svarstymo stadija. Prašom. Į tribūną kviečiamas gerbiamas J. Olekas. Prašom. Projektas Nr. XVP-124.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Komitetas svarstė šį projektą ir komiteto išvada: už balsavo 5, susilaikė 5, komiteto pirmininko nuomone, atmesti įstatymo projektą. Atsižvelgus į Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, Valstybės saugumo departamento argumentus, atmesti visą projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai dėl komiteto siūlymo. Prieš užsirašė A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jei jau dėl greičio matuoklių Seimo salėje buvo pakeista komiteto išvada, kuriai komitete buvo pritarta bendru sutarimu, tai dabar siūlau atmesti komiteto išvadą, nes komitete ir pasidalino 5 prieš 5. Siūlau atmesti išvadą, nes taip atsisakoma Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo normų įgyvendinimo, kur 75 metų įslaptinimas taikomas tik tiems, kurių gyvybei gresia pavojus. Antra, taip pat atsisakoma pripažinti KGB bendradarbių bylų tvarkymą, nes, pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą, įslaptinimas negali būti be pagrindo. Pavyzdžiui, šios normos negali būti taikomos jau mirusiems asmenims, jų byloms – jos turi būti deklasifikuotos. Taip pat būtų atsisakyta sukurti susipažinimo su įslaptintomis prisipažinusiųjų bylomis tvarką, kurią būtų galima padaryti, remiantis Europos Sąjungos nuostatomis, kurios reguliuoja ir privačių asmens duomenų viešinimą. Ir, be abejo, tai būtų atsisakymas suteikti VSD įgaliojimus sutvarkyti prisipažinusiųjų bylas pagal galiojantį Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą. Tai sukurtų dviprasmišką situaciją, nes įpareigojimas laikytis įstatymo yra reikalingas ne tik prisipažinusiųjų atžvilgiu, bet ir visų kitų Lietuvos piliečių, kurie nebendradarbiavo su KGB. Dėl to aš siūlau nepritarti komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, motyvus išklausėme. Apsispręsime balsuodami dėl komiteto išvados, pritarti jai ar nepritarti. Komitetas siūlo įstatymo projektą atmesti. Išklausėme motyvus prieš. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 92, balsavo 91: už komiteto išvadą – 6, prieš – 76, susilaikė 9. Išvadai nepritarta. Tokiu atveju, pagal Seimo statutą, pasinaudosiu aš…

Dėl vedimo tvarkos – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pagal Seimo statutą, kai nepritariame pagrindinio komiteto išvadai, siūlome kitą – tai Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

PIRMININKAS. Taigi, kolegos, yra pasiūlymas projektą perduoti svarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitetui. Ar galime bendru sutarimu priimti tokį sprendimą? Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Dėkoju. Taigi perduodama svarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitetui.

12.26 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-133 (*svarstymas*)

Toliau svarstome Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-133. Taip pat NSGK pranešėjas gerbiamas J. Olekas. Prašom, komiteto išvada.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas balandžio 30 dieną svarstė šį įstatymo projektą ir, įvertinęs Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos ir Valstybės saugumo departamento argumentus, įstatymo projektą pasiūlė atmesti. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 7, susilaikė… nebuvo susilaikiusių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Yra užsirašiusių kalbėti dėl balsavimo motyvų dėl šio pasiūlymo, dėl komiteto išvados. Motyvai už – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš siūlyčiau palaikyti, kad šis projektas atsirastų per svarstymą kartu, kaip ir gerbiamojo Seimo nario A. Anušausko, ir juos kartu sujungti. Protinga yra rasti bendrąjį vardiklį, kad galima būtų pagal šį bendrąjį vardiklį išviešinti KGB bendradarbių sąrašus ir padaryti istorinį teisingumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš esu prieš komiteto nuomonę atmesti šitą įstatymo projektą, nes akivaizdu, kad laiku neišspręstas liustracijos klausimas piliečiams iki šiol yra svarbus ir kelia labai daug klausimų. Sudaroma galimybė manipuliuoti informacija, nes mes neturime galimybės patikrinti, ar ji tikroviška, ar ne. Dėl to išviešinus visus – ir prisipažinusius, ir neprisipažinusius, jeigu tokios informacijos yra, būtų padėtas taškas šitoje istorijoje. KGB veikla Lietuvoje daugeliui šeimų atnešė ypač didelę žalą. Tiesiog buvo išnaikintos šeimos. O dabar mes po devyniais užraktais vos ne kaip valstybės gėrybę norime slėpti informaciją apie šituos asmenis.

Todėl šitas įstatymo projektas bent iš dalies būtų sprendęs šitą klausimą ir atsakęs daugeliui žmonių, kurių lūkesčiai yra, mano vertinimu, daug labiau teisėti negu tų asmenų, kuriuos mes bandome apdangstyti… žinoti, visuomenės teisę žinoti, visuomenės teisę vertinti istorijos baisius… ir būtent visai nacijai padarytą žalą, ir taip pat dabartinių KGB, bendradarbiavusių užimant aukštas pareigas, priimant sprendimus. Tai taip pat, mano vertinimu, yra didelė grėsmė nacionaliniam saugumui. Dėl to aš raginu atmesti komiteto sprendimą sujungti su pirmuoju A. Anušausko teiktu įstatymo projektu, labai rimtai apsvarstyti ir galų gale liustraciją atlikti taip, kaip jinai turi būti atlikta. Todėl raginu balsuoti prieš komiteto nuomonę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš apsisprendžiant ir balsuojant, dėl vedimo tvarkos – Seimo narys D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien svečiuose mes turime Kauno rajono Ežerėlio slaugos namų bendruomenės narius. Pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl komiteto išvados dėl projekto Nr. XVP-133.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 24, prieš – 73, susilaikė 2. Komiteto išvadai nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mes vėlgi matome tradiciškai: penktoji kolona Seime, ar kaip čia šiandien sakė V. Čmilytė-Nielsen, Kremliaus agentai konservatoriai kažkaip vis nenori, kad jie, matyt, būtų išviešinti. Aš nežinau, ko jūs bijote, nes mes palaikėme A. Anušausko pasiūlymą, norime, kad juos sujungtų, kad jie eitų kartu. Todėl, gerbiamas pirmininke, siūlau irgi Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kad būtų pagrindinis komitetas šiuo atveju. O jums, draugams konservatoriams, kaip jūs sakėte: penktoji kolona, kremliniai… Man nuoširdžiai jūsų labai gaila. Kaip nors atvirskite ir būkite patriotais Lietuvos.

PIRMININKAS. Kolegos, buvo pasiūlymas perduoti projektą svarstyti, kaip ir iki tol buvusį mūsų svarstytą, Teisės ir teisėtvarkos komiteto žinion. Ar galime pritarti šiam pasiūlymui bendru sutarimu? Galime. Dėkoju, pritarta. Projekto svarstymas baigtas. Mes taip pat baigėme mūsų…

Taip, replika po balsavimo – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mes esame jau pripratę prie tokių nekorektiškų kolegos išpuolių, bet paaiškinsiu, kad A. Anušausko projektas nuosekliai sprendžia išviešinimo klausimą, tai yra jis paliečia visus, nepaisant, kokias pareigybes jie dabar užimtų. Tuo tarpu R. Žemaitaičio projektas yra fragmentiškas ir paliečia tik kelias viešojo sektoriaus pareigybes, dėl to už tokį projektą, kuris nesprendžia iš esmės to klausimo, natūralu, mes ir nelinkę balsuoti.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). O aš noriu pasidžiaugti, kad šituos du projektus bus galima subendrinti ir pasiekti istorinį teisingumą, ir istorinis teisingumas triumfuos. Mes sužinosime, išviešinsime. Nebus niekada raganų medžioklės, viskas bus labai aišku. Aš labai džiaugiuosi tokiu Seimo sprendimu, kad mes pasiektume istorinį teisingumą.

PIRMININKAS. Dėkoju.

12.32 val.

Vyriausybės valanda

Vyriausybės pusvalandis, tiek, kiek liko. Vyriausybė užėmė jai skirtas vietas. Klausia, kaip ir buvome sutarę, ir Seniūnų sueigoje buvo sutarta, tik opozicijos ir Mišrios Seimo narių grupės nariai. Taigi, prašom. Pirmasis frakcijos vardu klausia M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas premjere, noriu klausimą jums adresuoti. Premjere, ar girdite? Norime šiek tiek dėmesio. Toks iš dviejų dalių klausimas: kurį socialdemokratų deleguotą ministrą jūs asmeniškai palaikote, ar lengvatas pasiryžusį mažinti finansų ministrą, ar vis dėlto jas išsaugoti – socialinės apsaugos ir darbo ministrę?

O jeigu kalbame šiek tiek rimčiau, koks, jūsų vertinimu, prieš ateinant mokesčių pertvarkymams į Seimą, būtų sėkmės atvejis ir koks būtų nesėkmės atvejis dėl mokesčių reformos likimo? Kokią papildomą sumą, pavyzdžiui, jeigu generuotų visos galutinės lengvatos… Matome dabar įvairiausius, skirtingus požiūrius į lengvatas: tai čia jos plečiamos, tai jos siaurinamos, tai didinamos, galiausiai keliamos įvairios kartelės, lubos, žongliruojama su nekilnojamojo turto mokesčiu. Tai kokia į biudžetą įplaukianti suma, jūsų manymu, būtų kritinė iš mokesčių reformos, kad jūs jau laikytumėte tai reformos nesėkme?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, pradėjote klausimą nuo to, ką laikyčiau sėkme, o pabaigėte, ką laikyčiau nesėkme. Čia toks neurolingvistinis savęs ar manęs programavimas, mėginant, matyt, gauti kokį nors atsakymą, nepagrįstą skaičiais arba, atvirkščiai – grįstą tam tikromis spekuliacijomis arba improvizacijomis ta tema, kuria negalime improvizuoti.

Bet aš pradėsiu nuo atsakymo į sunkesnį klausimą, kuris ministras man mielesnis. Galiu pasakyti, kad apkabinu visus ir visais vienodai rūpinuosi, o diskusija, kuri kartais vyksta dėl vienos ar kitos nuostatos arba pasiūlymo, yra visiškai normali ir sveikintina. Daug blogiau, kai tai vyksta po kilimu. Šiandien mes girdime argumentus, tuos argumentus girdžiu aš, tuos argumentus

girdi finansų ministras, na, o kolegos savo nuomonę tikrai gali teikti įvairiais formatais, kol tai nėra įžeidu, kol tai nėra etikos ar moralės pažeidimas. Taigi, aš manau, su tuo mes puikiausiai susitvarkysime.

Kalbant apie papildomas pajamas, yra keli tikslai, kuriais grįsta ši mokestinė pertvarka, pateikiamos šios mokestinės korekcijos. Pirmiausia, dvi prielaidos, kad tie mokesčių pakeitimai nesilpnintų ir nepakenktų silpniausioms visuomenės grupėms finansiškai, ekonomiškai. Antra prielaida, kad kaip įmanoma mažiau trikdytų arba mažintų mūsų verslo, mūsų pramonės, mūsų eksporto konkurencingumą. Tai yra dvi pagrindinės prielaidos.

Trečioji prielaida – siekiama padidinti perskirstymą ir užtikrinti, kad mūsų bendros biudžeto ir konkrečiai gynybos išlaidos būtų finansuojamos tvariai, tai yra skolinantis lėšų, bet taip pat užtikrinant, kad tas skolos tvarkymas būtų tvarus. Tas prognozavimas pagal dabartinius ekonomikos augimo tempus (priminsiu, kad visko gali nutikti), vien remiantis šiais skaičiais, jeigu papildomai surinktume nuo 400 iki 500 mln. eurų 2027 metais (įsibėgės tas efektas), tai būtų didžiulė sėkmės istorija. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra gerbiamam finansų ministrui. Ministre, premjeras, šįryt lankydamasis Liberalų sąjūdžio frakcijoje, sakė, kad iš koalicijos partnerių tikisi tik geriausio, optimistiškai žvelgia į ateitį, na, šiaip džiaugiasi koalicija. O aš norėčiau paklausti jūsų kaip galbūt tokio realistiškesnio žmogaus, visgi finansų ministrai turi būti realistai. Kaip jūs vertinate mokestinių pakeitimų perspektyvas, ypač vertindamas tai, kad jūsų Vyriausybės kolegos, tarkime, ministrė I. Ruginienė, neretai siūlo savo atskirąsias nuomones, siūlo viešai, galbūt dėl aptarimo? Ir koalicijos partneriai demokratai jau viešai kalba apie tai, kad nėra įsipareigoję palaikyti mokestinių pakeitimų. Kaip jūs vertinate šios mokestinės reformos perspektyvas? Dėkui.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Pirmininke, už šitą klausimą. Pradėsiu pasakydamas, kad reikėtų paieškoti Europos šalyse realistiškiau mąstančio Ministro Pirmininko. Čia pirmas punktas.

Antras punktas – dėl diskusijų ir Vyriausybėje, ir su koalicijos partneriais. Tos diskusijos, kaip premjeras sakė, yra vaisingos, nes reikia išryškinti ir vienos, ir kitos pusės argumentus. Valstybės ar Vyriausybės politika, kai ateina vienas niūrus finansų ministras ir pasako, kaip bus, yra neperspektyvi. Aš manau, ankstesnės koalicijos darbas, kai vienas koalicijos partneris tiesiog blokavo sprendimus, matyt, irgi tas pavyzdys, kurio mes neturėtume pamiršti. Konstruktyvus bendradarbiavimas yra tai, ko mes siekiame, ir mes pasiekėme. Mokesčių pakeitimai, kurie buvo paskelbti Seimo duomenų bazėje, teisės aktų projektų duomenų bazėje, sulaukė, kaip man sakė, trigubai daugiau dalykinių pasiūlymų, negu ankstesnės Vyriausybės siūloma mokesčių pakeitimų visuma. Mes sugebėsime į dalį šių siūlymų atsižvelgti. Kadangi šie siūlymai gimsta ne iš paprasto, sakykime, priešiškumo vienas kitam (aš tikrai įsitikinęs, kad koalicijoje taip ir yra), tai nėra paprastas priešiškumas, o geriausio varianto paieška, tai tą geriausią variantą diskutuojant ir yra geriausia surasti. Mes pasiūlysime kompromisinius variantus.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Vyriausybės programoje yra aiškiai parašyta, kad švietimo srityje reikia užtikrinti vienodas sąlygas visiems vaikams. Savivaldybės šiuo metu formuoja klasių komplektus. Kadangi nėra atšauktas Vyriausybės nutarimu konservatorių priimtas sprendimas taikyti vaikų segregaciją: jeigu yra privačioje mokykloje septynių vaikų klasė (iš 1–10 klasių, ne 11–12), septyni privačios mokyklos vaikai yra finansuojami ministerijos ir Vyriausybės; jeigu tokia klasė yra savivaldybės mokykloje, ji nefinansuojama – nulis, ir netgi savivaldybėms draudžiama prisidėti prie tokių klasių, realiai tos klasės yra sunaikinamos, tai, miela ministre, jūsų delsimas šiandien kiekvieną mėnesį naikina savivaldybių tokias mažas septynių vaikų klases, bet privačiose mokyklose jos gauna finansavimą. Tai kiek dar laiko žadate delsti, ar iki rudens, ar iki kitų metų, ar kaip tik tą sprendimą priimsite greitai, tą segregaciją panaikinsite ir užtikrinsite vienodas sąlygas, kad ir kur vaikai mokytųsi? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Atsakydama gal norėčiau pabrėžti, kad skubėjimas švietimo srityje tikrai nėra pati geriausia savybė. Mes matėme, kiek tas skubėjimas yra šiandien palikęs mums įvairiausių nepabaigtų sprendimų, ir dar tokių sprendimų, kurie apima labai labai daug sudėtingų situacijų. Bet taip, mūsų Vyriausybės programoje yra numatytas valstybinių ir nevalstybinių mokyklų kiekybinių ir kokybinių rodiklių suvienodinimas. Žinoma, mes dirbame prie to klausimo, bet tikrai skubėjimas nei per 1, nei per 2 ar per 3 mėnesius… Atlikti tam tikrus skaičiavimus, suderinti su įvairiomis bendruomenėmis, asociacijomis tikrai užtrunka laiko. Yra dirbama. Mes gegužės pabaigoje kaip tik turėsime susitikimą su Nevalstybinių mokyklų asociacija, taip pat su kolegijomis, tikrai tuos klausimus derinsime ir dirbsime ta kryptimi, kad moksleivių skaičius būtų vienaip ar kitaip sureguliuotas.

PIRMININKAS. Klausia A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui gerbiamam R. Šadžiui, ypač išgirdus tokį gražų komplimentą ir pagyrimą Ministrui Pirmininkui. Klausimą sudarys dvi dalys. Pirmoji dalis – valdančioji dauguma skundžiasi, kad jūs nedalyvaujate susitikimuose, kai yra svarstomi mokestiniai klausimai. Tai pirmoji klausimo dalis: kodėl nedalyvaujate?

Antroji klausimo dalis – į mano pateiktą klausimą, kam turėtų būti skirtas nekilnojamojo turto mokestis, kitaip tariant, ar jis išlieka būtent kaip savivaldybių biudžeto vienas iš pagrindinių mokesčių, premjeras, Ministras Pirmininkas, atsakė: taip, tai išskirtinai savivaldybės pajamos. Jūsų vieši teiginiai sako ką kita. Tai kieno dabar nuomonė svarbesnė – ar Ministro Pirmininko, ar jūsų?

R. ŠADŽIUS. Aš dėkoju už šitą elegantišką mėginimą sukalti kaktomis ne tiktai ministrą su premjeru, bet kartu ir visą valdančiąją koaliciją. Tai pradedu nuo pradžios. Iš tikrųjų mano grafikas yra ganėtinai užimtas ne tiktai mokesčių įstatymų pakeitimų, bet ir to, ką mes dabar galime vadinti finansine diplomatija, kuri pradėjo nešti labai realius Lietuvai, visai mūsų šaliai svarbius rezultatus. Pavyzdžiui, prieš 2 dienas mes su Šiaurės investicijų banku po derybų pasirašėme 400 mln. eurų kredito linijos sutartį. Tai yra sutartis, kuri yra naudinga šaliai, kadangi šitos skolos procentai yra žymiai mažesni, negu mums tektų mokėti, skolinantis finansų rinkose. Ką tik šiandien, prieš valandą, kartu su krašto apsaugos ministre su Europos investicijų banku pasirašėme komunikatą dėl Europos investicijų banko dalyvavimo Rūdninkų projekte. Tai iš tikrųjų yra svarbios sritys, dėl kurių aš įdėjau nemažai asmeninių pastangų, be abejo, padedamas Finansų ministerijos personalo. Tai mokesčių darbotvarkė, kuri yra svarbi, be abejo, yra taip pat viena dalis mano veiklos, bet darbo pasidalijimas, kaip jūs, gerbiamas Seimo nary, žinote, tai yra tai, kas atvedė žmoniją prie jos klestėjimo.

Dabar dėl nekilnojamojo turto mokesčio. Iš tiesų nekilnojamojo turto mokestis yra savivaldos pajamos. Kaip žinote, komercinis, gamybinis nekilnojamasis turtas jau seniai yra apmokestintas ir jo, to mokesčio, pajamos keliauja būtent savivaldybėms. Iki šiol nekomercinio nekilnojamojo turto mokesčio pajamos keliauja į valstybės biudžetą. Tai buvo sprendimai, priimti 2009 metais. Kadangi mes plečiame nekilnojamojo turto mokestinę bazę būtent nekomercinio turto sąskaita, mes turėjome diskusiją su savivaldybėmis, kaip elgtis su šiomis pajamomis. Pirmas Vyriausybės siūlymas buvo visą papildomą surinktų pajamų dalį paimti į Gynybos fondą. Konkrečiai į Gynybos fondą – ne į bendrą valstybės biudžetą, bet į Gynybos fondą. Bet su savivaldybėmis buvo pasiektas susitarimas, kompromisinis susitarimas, pasidalinti sąžiningai – 50 % ir 50 % šitas pajamas. Vyriausybė, manau, šito susitarimo laikysis.

Bet didžioji dalis nekilnojamojo turto mokesčio, be abejo, gamybinio nekilnojamojo turto mokesčio dalis, eina savivaldybių biudžetams. Tai yra labai svarbi priemonė pačiai savivaldai nusistatant tarifus, kur savivaldybės turi teisę savo tarifą nusistatyti savo savivaldybės teritorijoje, finansuoti tas infrastruktūros reikmes, kurios savivaldybei būtinos. Beje, sistema veikė iki šiol ir nebuvo jokio pagrindo abejoti, kad prieš vienus ar kitus rinkimus savivaldybių tarybos vienaip ar kitaip mėgintų paveikti savo rinkėjų nuomonę. Tai šitie nuogąstavimai, kad galbūt dabar, davus savivaldybėms papildomą stimulą, papildomą galimybę įsitraukti į nekomercinio turto apmokes-

tinimą, sugadintų santykius tarp savivaldybių tarybų ir savivaldybių gyventojų, manau, šitie nuogąstavimai taip pat nėra pagrįsti ir mes pasiūlysime atitinkamą mechanizmą.

PIRMININKAS. Aš norėčiau priminti tiek klausiantiems, tiek atsakantiems, kadangi užsirašiusių klausti yra daug, kad atsakytumėte per trumpesnį kiek įmanoma laiką.

Klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas sveikatos apsaugos ministrei. Ministre, dėl šitų jūsų rengiamų antikonstitucinio Sveikatos sistemos įstatymo pataisų dėl priemokų. Žinau, kad jau esate gavę nemažai kritikos iš įvairių socialinių partnerių, įskaitant ir nemažai pacientų organizacijų, ir kitą savaitę, atrodo, ar artimu metu planuojate tuos socialinius partnerius kviestis į ministeriją diskutuoti. Bet ar teisybė, ką man teigė pačios organizacijos, kad nepageidaujate, jog šitose diskusijose ministerijoje dalyvautų jų teisininkai? Kodėl tuos teisininkus norite eliminuoti, diskriminuoti? Ar galvojate, kad bus lengviau manipuliuoti pacientų nuomone? Ir ką darysite su tais teisininkais, kurie, na, galbūt yra pacientų organizacijų nariai?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų vyksta aktyvios diskusijos ir dialogas su socialiniais partneriais. Žinau, kad organizuojamas susitikimas su pacientų organizacijomis. Dėl teisininkų apriboto dalyvavimo susitikimuose turbūt neturėčiau ką pakomentuoti, nes nežinau, kad jis yra apribotas. Apribojimas arba tas ministerijos pasiūlymas teisininkams susilaikyti nuo aktyvesnio dalyvavimo tikriausiai yra iš tos patirties, kaip veikia lobistiniai interesai per pacientų organizacijas. Tai turbūt reiktų pasitikslinti tą tikrinį formatą, kaip ten yra, bet diskusija visiems pacientų organizacijų atstovams yra, be abejonės, atvira ir ministerijos durys yra atviros tam dialogui.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Mano klausimas būtų energetikos ministrui. Kai šiandien frakcijoje lankėsi, kaip čia buvo pasakyta, realiausiai Europos Sąjungoje mąstantis premjeras, užsiminė kalbėdamas apie pirmojo jūros vėjo parko projektą, kad jo nebus ir dėl to reikia audituoti, ir Valstybės kontrolei pavedimas bus iškeptas Seimo salėje po pietų pertraukos. Bet visi turbūt puikiai suvokiame situaciją. „Igničio“ atstovai kaip tik ir viešai, ir Energetikos komisijoje komentuoja, kad niekas to projekto nenutraukia, kad jisai juda į priekį. Juda, aišku, nelengvai, ne viena šalis susiduria su tokiais sunkumais, kalbant apie rinką ir esamą situaciją, tiesiog yra kalbama apie vėlavimą.

Klausimas, kas iš tikrųjų dedasi su pirmojo jūros vėjo parko projektu, ar jis vyksta, nevyksta, kaip visa tai suprasti? Ir kokia būtų jūsų nuomonė būtent dėl to, ar tikrai pavedimas Valstybės kontrolei šitoje situacijoje yra taikliausia priemonė kaip nors geriau išsiaiškinti situaciją? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Atsakant – būti ar nebūti pirmajam jūrinio vėjo parkui, esminis dalykas yra prielaidų klausimas ir sąlygų klausimas. Esant dabartinėms rinkos prielaidoms ir sąlygoms, šis projektas nelabai turi realių šansų įvykti. Apie tai buvo komunikuota „Igničio“ korporatyvinėje komunikacijoje viešai, kad, pagal esamas prielaidas, yra rizika, kad 2027 metais galutinis investavimo sprendimas turbūt nebus sudarytas.

Kalbant apie prielaidas, jeigu sąlygos pasikeis, be abejo, ir esant investuotojų nusiteikimui, projektas galėtų būti įgyvendintas, bet, pagal esamas sąlygas, labai didelė tikimybė, kad šitas projektas neįvyks. Tai kalbant realistiškai.

O kalbant apie šio projekto eigą, yra atliekami parengiamieji darbai, kurie bet kuriuo atveju turi tam tikrą, be abejo, išliekamąją vertę. Klausimas yra dėl papildomos kontrolės ar audito. Jis niekuomet tikrai nepamaišys, jisai turėtų būti atliekamas tinkama forma. Dėl to yra turbūt vienas iš tokios politinės valios išraiškų pasitikrinti per Valstybės kontrolę.

PIRMININKAS. Klausia E. Kirkutis. Prašom.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū pirmininkui. Turiu klausimą Ministrui Pirmininkui dėl kuriamos regionų ministerijos. Planuojama įkurti kitais metais, viena iš perduodamų funkcijų yra regionų tarybos ir regionų finansavimas, kuris dabar vyksta ir turi vykti iki 2027 metų, po to iki 2029 metų turi būti pabaigti ir taip toliau. Šiuo metu jau turėtų prasidėti derybos dėl naujojo fi-

nansavimo laikotarpio. Jeigu bus perduodamos funkcijos regionų ministerijai, ar nebus trikdžių dėl vykdomų projektų ateityje derantis su Europos Sąjunga dėl galimo visų regioninių projektų finansavimo Europos Sąjungos lėšomis?

Gal truputėlį nuraminsite, kokios stadijos yra šiuo metu ministerija ir ar tikrai tokie dalykai visi neužstrigs? Dabar išeina taip, kad, ai, čia bus naujos ministerijos, tai ten gal truputį mažiau. Dėl to labiausiai nuogąstaujama.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Stadija yra koncepcijos derinimas. Patys darbai vyksta pagal Vyriausybės darbų programos grafiką.

Kalbant apie priimtus sprendimus, aišku, jie nebūtų revizuojami ir jie būtų įgyvendinami. Tai įgyvendinanti ir kontroliuojanti ar politiką formuojanti institucija atitinkamai priklausytų nuo to, kokie būtų Seimo sprendimai, tai yra Vyriausybės įstatymų ir kitų pakeitimai.

Kalbant apie ateitį, apie perspektyvą, derybos dėl Europos Sąjungos, pavadinkime taip, biudžeto arba ilgametės finansinės perspektyvos prasideda. Iš esmės pagrindinis tikslas yra pati imtis, apimtis tų lėšų, į kurias, sakykime, mes pretenduosime. Į tai atsispyrus, pavykus deryboms, kas jau po to įgyvendintų tas nacionalines programas, čia jau yra, kaip ir minėjau, apsisprendimo klausimas. Jeigu Seimas nuspręs dėl regionų ministerijos įkūrimo, tuomet tam tikra dalis bus administruojama regionų ministerijos. Čia dėl to kol kas jokių rizikų ar kokių grėsmių tikrai nėra.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pratęsiu klausimą dėl regionų ministerijos premjerui. Iš tikrųjų, kaip jūs pripažinote, koncepcijos dar nėra, savivalda jokio susižavėjimo dėl tos idėjos nereiškia. Jeigu jūs žiūrėjote populiariuose portaluose apklausas, apie 90 % žmonių nepritaria tai idėjai. Gal jūs pasidarykite tokią patikimą oficialią apklausą. Jeigu matysite, kad daug didesnė dalis žmonių nepritaria, tai galbūt priimsite politinį sprendimą nesteigti tos ministerijos. Negi žmonių nuomonė jums nesvarbi? O gal geriau jums būtų priimti koalicijos partnerių Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ idėją įsteigti premjero pareigybę regionams? Gal tam reiktų Konstitucijos pataisos, bet aš įsivaizduoju, kad Seime būtų įmanoma tai padaryti. Sutaupytumėte lėšų, iškeltumėte regionų problematiką į antrą poziciją Vyriausybėje, po premjero, ir taip viską išspręstumėte.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Visus juos galima svarstyti, visas idėjas ir Konstitucijos pataisas, ir kitus dalykus. Tikrai Seimo nariai turi laisvą mandatą ir tokias idėjas gali siūlyti.

Ar Lietuvai reikia vicepremjero pareigybės, kol kas nesiryžiu samprotauti, matyt, reikėtų padaryti tam tikrą analizę. Šiandien kol kas tvarkomės taip, kaip yra, pagal Konstitucijos reguliavimą. Bet jeigu jau kalbame apie populiariąją visuomenės nuomonę, jeigu pažiūrėsite į apklausas, tai gal ir Seimo visai nereikia pagal Seimo palaikymą, žinokite.

Mes esame atsakingi už visą paveikslėlį, už tam tikros politinės, sakykime, programos įgyvendinimą arba visuomenei svarbios gyvenimo srities teisinį reguliavimą. Jeigu mes matome ir manome, jog vienas ar kitas sprendimas – ar institucijos, ar įstaigos steigimas ar sujungimas – gali padidinti efektyvumą tos politikos formavimo ar, sakykime, tam tikrų priemonių įgyvendinimą, tuomet to ir imamės. Dažnai nutinka, jog tam tikrų sprendimų pasekmes – ir geras, ir blogas – mes pamatome tiktai per laiką, nors priėmimo metu vyrauja vienokia ar kitokia nuomonė.

Taigi, šiandien Vyriausybės programoje mes šį įsipareigojimą turime, kol kas niekur nevėluojame. Ar Seimas ryšis priimti šį sprendimą, ar jis bus dar aktualus, kai bus atnešti teisės aktų projektai, pamatysime. Bet kartais nutinka ir taip, jog ne visos Vyriausybės programos priemonės būna įgyvendinamos, ne visos. Dėl įvairiausių priežasčių.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimą užduočiau socialinės apsaugos ir darbo ministrei I. Ruginienei. Jūs pirmadienį savo socialiniame tinkle „Facebook“ paskelbėte tokią atskirąją ministerijos nuomonę dėl visos mokesčių reformos. Nekvestionuoju ten išsakytų jūsų minčių, nes tai yra tikrai socialiai jautrios temos, kurios yra aktualios, bet tiesiog mano klausimas būtų, nes finansų ministro, premjero (šiandien buvo pas mus frakcijoje) yra šiek

tiek kitoks matymas. Tai kiek jūs pasiruošusi toliau ginti savo ir savo ministerijos pasiūlytą mokesčių reformą – ne reformą, bet savo pasiūlymus, ir kiek tiek Vyriausybėje, tiek Seimo salėje mes pamatysime būtent jūsų pasiūlymų? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Nei ten atskiroji nuomonė, nei koks nors kitas variantas. Viešas derinimas ir yra ta procedūra, kuomet kiekviena ministerija parašo savo pastebėjimus ir pasiūlymus, taip visos ir padarė, ir tie dokumentai krenta į viešą tinklapį, kur gali bet kas atsidaryti ir paskaityti.

Pagrindinis mūsų ministerijos tikslas buvo atkreipti dėmesį į socialiai jautrius taškus, tiek ir jums, Seimo nariams, padėti, kad priimant svarbius sprendimus reikia pasižiūrėti, ar nenukentės tam tikros grupės žmonių. Galiu pasakyti, kad paprastai Vyriausybėje darbas vyksta taip, kad jau Vyriausybės posėdžio metu visos nuomonės yra suderintos. Šitas klausimas nebus kuo nors išskirtinis.

Tikrai turiu pasidžiaugti, kad tiek premjeras, tiek finansų ministras jau pranešė, kad nemažą dalį pasiūlymų jie svarsto, kaip atsižvelgti, ieško variantų. Vadinasi, laužome mitą, kad mokesčių reforma yra socialiai nejautri. Jinai tikrai bus socialiai jautri.

PIRMININKAS. Dėkojame. Pagal laiką liko paskutinis klausiantis. D. Asanavičiūtė. Prašom.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Taip pat klausimas būtų socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Jūs čia kaip tik ir minėjote socialines grupes, socialiai jautrias grupes, tai aš jūsų noriu paklausti. Buvo į Seimą atneštas ir po pateikimo priimtas pasiūlymas dėl Pensijų įstatymo 41 straipsnio, kad žmonės, kurie turi teisę gauti pensiją, ją galėtų gauti, bet ne daugiau kaip 12 mėnesių iki kreipimosi dėl pensijos paskyrimo dienos. Ir jeigu žmogus pavėlavo, kreipėsi po trejų metų, parašė pareiškimą, jis gauna tik už metus. Šitą nuostatą yra pasiūlyta išbraukti, kad žmogus savo per gyvenimą įmokėtas įmokas atsiimtų pensijos forma. Taip pat žmonėms, išvykusiems į užsienį, buvo siūloma pailginti laikotarpį dėl kreipimosi ir pensijų suderinimo tarpusavyje Lietuvos institucijose. Vyriausybės ir ministerijos išvadoje nepritarėme šiam įstatymo projektui. Gerbiama ministre, jeigu jūs kalbate apie socialinį teisingumą ir žmones, kurie turi teisę gauti pensijas, kokia jūsų asmeninė nuomonė: ar vis dėlto nereikėtų atkurti to teisingumo ir atiduoti žmonėms jų pinigų?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Šiandien iš tikrųjų turime gana sudėtingą situaciją, nes turime nemažai žmonių, kurie savo darbo laikotarpiu turi periodų, kurie liečia ir Sovietų Sąjungą, ir pirmuosius nepriklausomybės metus, kur labai sunku rasti duomenų. Kartais gana ilgai užsitęsia ta paieška, įrodinėjimo našta. Kartais žmogus tiesiog nesikreipia dėl pensijos dėl kitų priežasčių. Bet visi pasiūlymai ir svarstymai, kad ir kokie jie būtų, mūsų nuomone, turėtų būti vienas paketas. Ir mes tikrai ateityje – ne tai, kad ateityje, bet jau nuo rudens pradėsime. Sėsime peržiūrėti I pakopos pensijų sistemos ir aprėpsime daug daugiau taškų ir klausimų. Jeigu yra tam tikrų taškinių pakeitimų, jie neturi eiti po vieną ar kitą klausimą, bet tai turi būti bendras paketas. Kol kas tokia mūsų principinė nuomonė. Galėsime apie tai turbūt detaliau padiskutuoti šiek tiek vėliau.

PIRMININKAS. Klausti skirtas laikas baigėsi. Dėkoju gerbiamam Ministrui Pirmininkui ir visiems Vyriausybės nariams. Ačiū. Vyriausybės pusvalandis baigtas.

Toliau norėčiau fiksuoti dėl protokolo, kad mūsų darbotvarkės rytiniame posėdyje liko neišnagrinėtas 1-18 klausimas, projektai Nr. XVP-30 ir Nr. XVP-292. Taip pat 1-19 klausimas – projektas Nr. XVP-333. Jie yra perkeliami į Seimo popietinį plenarinį posėdį.

13.02 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar liko Seimo narių pareiškimai. Seimo narys D. Gaižauskas nori perskaityti pareiškimą. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šįkart noriu pakalbėti apie jau faktiškai prakeiksmu tapusį reiškinį, kalbu apie tą nelemtą KGB sąrašo

įslaptinimą. Jisai faktiškai tapęs tokiu kietu riešutėliu, kad mūsų Seimas daugiau nei per 30 metų jo niekaip neperkanda. Ir jeigu taip vaizdžiai parodytume tą visą procesą, šiek tiek su šypsena, tai įsivaizduokite, jeigu dabar nusišypsotume ir kas antro danties nėra. Taip aš su humoru galėčiau tą situaciją apibūdinti. O jeigu rimtai, norėčiau šiandien pateikti argumentus, labai aiškius praktiškai kiekvienam lietuviui, kuriam tikrai būtų suprantama, kas čia vyksta, kodėl to sąrašo nepavyksta išslaptinti ir ar jį tikrai reikėjo įslaptinti? Todėl visą laiką, kai kalbame apie įslaptinimus, reikia atkreipti dėmesį į tris dalykus.

Pirma, ar tas reiškinys, procesas ar daiktas yra labai vertingas ir ar jis atitinka valstybės paslapties apibrėžimą. Tai čia yra viena. Antra, bet kokią paslaptį gali įslaptinti tik paslapčių subjektai – tiek jie gali suteikti slaptumo žymą, tiek išslaptinti. Tai šį kartą mes kalbame apie KGB sąrašą, mes kalbame apie KGB bendradarbius, KGB agentus, kurie už atlyginimą vykdė tam tikras užduotis, ir tas užduotis vykdė ne bet kur, o Lietuvoje prieš Lietuvos piliečius. Ir trečias labai svarbus dalykas, ar santvarkai ta paslaptis yra vertinga, ar ne. Todėl jai visą laiką įstatymine forma suteikiama tam tikra paslaptis. Jeigu atsižvelgtume į visa tai, ką išaiškinau, tai faktiškai mes kalbame apie sąrašą asmenų, kuriuos įslaptino KGB, vadovaudamasis įstatymais, kurie veikė Sovietų Sąjungos metu. Tik tai. Nes būtent tai ir saugo, ir jiems tai buvo vertybė.

Atkūrus nepriklausomą valstybę, ką padarė mūsų Lietuva, arba tuo metu buvę parlamente žmonės? Dabar mes kalbame, kad jie davė pažadą. Išties jie davė tik pareiškimą pasakydami, kad tie žmonės, kuriuos įslaptino KGB, vėl toliau bus, atkūrus nepriklausomą valstybę, Lietuvos Respublikos įstatymais saugomi. Įsivaizduojate? Tai visiškai neatitinka jokių apibrėžimų ir teisės normų, kai kita valstybė (jau mes kalbame apie nepriklausomą valstybę) įsipareigojo žodiniu susitarimu tęsti apsaugą KGB organizacijos darbuotojams. Įsivaizduojate, kokia yra nesąmonė? Bet apie ją niekas dabar nekalba, nors, manau, atėjo laikas kalbėti, ar išvis tas duotas vadinamasis pažadas buvo teisėtas, ar jis atitinka Konstituciją? Nes taip, kai sudaromos tam tikros sutartys tarp valstybių, kalbu, kad būtų aiškiau, pavyzdžiui, dabar mes su NATO valstybėmis turime susitarimus… Ir jeigu mes gauname kokį nors pranešimą iš kitos valstybės, pavyzdžiui, Vokietijos, su slaptumo žymomis, mes įsipareigojame tas paslaptis irgi saugoti, nes ta paslaptis, dėl kurios mes sudarėme sutartį, vadinasi, mums irgi yra vertybė. Taip, su NATO valstybėmis yra labai aišku. Bet kodėl mes saugome Tarybų Sąjungos darbuotojus, kai mes pripažinome, kad KGB yra nusikalstama organizacija, nesuprantu.

Ir labai blogai, kai mes kalbame apie KGB archyvo sąrašo išslaptinimą, mes šią dalį, kada atkūrėme nepriklausomybę ir buvo vežami archyvai į Rusiją, dalis jų tik buvo sustabdytų (kalbame apie 1990 metus, ar ne?)… Mes kažkodėl pripažinome tuos maišus su tomis paslaptimis, kad tai yra vertybė mūsų atkurtai nepriklausomai valstybei ir juos reikia įslaptinti. Bet neaišku, kas įslaptino, kuo vadovaudamiesi ir kam tai buvo naudinga.

Dėl to visi kiti siūlymai, apie ką mes dabar kalbame: išslaptinimą, dalinį išslaptinimą, tikrai neatitinka dabartinės nepriklausomos valstybės teisės normų, nes mums tie sąrašai negali būti ir vertybė, ir mes net neturime tokio apibrėžimo. Taip, jau ginčijasi Konstitucijos žinovai, kad, ko gero, yra duotas antikonstitucinis pažadas tuometinės Tarybos, nes vienintelį dalyką, ką galėjo tik pažadėti, kad tie žmonės, kurie prisipažins, kad jie dirbo KGB, nebus persekiojami ir bus atleidžiami nuo baudžiamosios atsakomybės. Bet įslaptinti dar sykį ir pratęsti slaptumo terminą yra visiškai nesąmoningas procesas, kurį mes nuolatos tęsiame. Išeina, kad mes faktiškai bendradarbiaujame su Tarybų Sąjungos KGB organizacija, nes mes tęsiame įsipareigojimą, duotą jų savo agentams, pažadą, kad nebus išslaptinti. Mes vėl juos įslaptiname ir dar pratęsiame terminus.

Todėl, sakau, šį kartą matau, kad šiandien mes išslaptinimo procesą perkėlėme į kitą komitetą. Tikiuosi, kad visas tas sąrašas bus išslaptintas, ką, beje, siūlė ir mūsų kolega V. Sinica, ar ne, kad ištaisytume būtent tą duotą neteisėtą įslaptinimo pažadą. Pažiūrėsime, kaip bus. Bet jeigu ne, turėsime grįžti prie pačios pradžios ir vis dėlto aiškintis greičiausiai Konstituciniame Teisme, ar išvis toks pažadas buvo galėtas duoti ir ar jis atitinka mūsų Konstituciją.

Dar yra laiko, galiu pasakyti ir kitus argumentus. Kai sakoma, o kas bus, gali kilti grėsmė, jeigu sužinos dabartinė Rusijos FSB arba GRU apie tą sąrašą, kurie prisipažino, reikia visiems pa-

sakyti, kad tas pirmas prisipažinimas buvo 1990 metais. Visi žino, kad tas pirmas prisipažinimų sąrašas yra dingęs ir reikėjo kartoti jiems vėl prisipažinimą, bet jau neatitiko skaičius. Ir dabar visi bijo net pasakyti, kas tą sąrašą pradangino. O gal būtent KGB ir pradangino iš karto, kad sužinotų, kas prisipažino? Todėl tai yra vienas klausimas.

Antras, labai svarbus, kai dabar diskutuojame, kad bus per seni tie agentai. Žiūrėkite, visai neseniai E. Manovas, kurio byla dabar teisme, 82 metų žmogus, buvęs Konservatorių partijos narys, 82-ejų, veikė labai aktyviai. Ir jeigu žiūrėtume logiškai, ar ne, tai žmogus, kuris tokio amžiaus, solidus, be jokios abejonės, naujiems agentams gal ir ne autoritetas, bet va to amžiaus žmonėms, kai buvo agentūrinis tinklas, jis galbūt ir buvo labai svarbus, nes buvo etatinis. Ir apie kokį žmonių sąrašą mes kalbame? Būtent – 80-mečių.

Taigi, gerbiamieji, reikia atkurti teisingumą. Visų pirma išslaptinti visus, nes niekas daugiau tokio pažado negalėjo duoti. Tebūnie valstybė prisiimtų, kad jie nebus persekiojami ir baudžiamosios atsakomybės nebus. Reikia padėti tašką, priimti tą istorinį momentą ir akcentuoti, išanalizavus pasakyti, kad tas pažadas, tiksliau, pasižadėjimas, duotas tik 15 metų, buvo neteisėtas, nes jisai neatitiko mūsų, Lietuvos žmonių, piliečių, lūkesčių. Saugojo kažkodėl tuos agentus, etatinius darbuotojus, kurie dirbo prieš Lietuvos valstybę.

Taigi šie pagrindiniai akcentai turėtų būti kiekvienam žmogui dabar suprantami apie sąrašo įslaptinimą, kad kažkokių ginčų net neturėtų būti – jis privalo būti išslaptintas ir nedelsiant. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau Seimo narių, užsirašiusių dėl pareiškimų, nėra.

Taigi, kolegos, 2025 m. gegužės 8 d. rytinį Seimo plenarinį posėdį skelbiu baigtu. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 42
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 8 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja
R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, *TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Pradedame gegužės 8 dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai.

Per šoninį mikrofoną – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Noriu paprašyti dar dėl rytinio posėdžio: buvo vienas klausimas (dabar nerandu) dėl PVM'o lengvatos, kad papildomas komitetas būtų Kaimo reikalų komitetas.

PIRMININKĖ. Gerai. Turbūt galime bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Fiksuojame, kad prie jūsų inicijuoto įstatymo būtų papildomas KRK.

Dabar tiktai pagarsinu, kad dirbame pagal numatytą darbotvarkę ir balsavimo langas prasidės nuo 15 valandos. Tuomet turėsime apsispręsti ir dėl kai kurių klausimų, kuriuos buvome apsvarstę iki pietų. Bet dabar tuomet einame pagal darbotvarkę.

14.01 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 156 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-360 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-360. Pranešėjas – ministras R. Mockus. Prašau.

R. MOCKUS. Gerbiama pirmininke, didžiai gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Administracinių bylų teisenos įstatymo 156 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūlome spręsti problemą, o būtent teikiamas projektas parengtas siekiant tobulinti administracinių bylų proceso atnaujinimo institutą, sudaryti galimybę atnaujinti administracinių bylų procesą ir tais atvejais, kai asmuo nebuvo tinkamai informuotas apie teisminį procesą. Pastebėsiu, kad dėl to tikrai turime daug procesinių skundų būtent tuo atveju, kai pareiškėjai, interesantai negali pasinaudoti tokia galimybe.

Taip pat būtų tinkamai įgyvendintas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 156 straipsnio 2 dalies su 2022 m. birželio 30 d. pakeitimu atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai". Teikiamu projektu siūloma numatyti, kad administracinis procesas gali būti atnaujintas nustačius ne tik esminius materialiosios teisės normų pažeidimus, bet ir esminius proceso, teisės normų pažeidimus, taip pat naują pagrindą atnaujinti administracinės bylos nagrinėjimo procesą, kai byla išnagrinėta nesant nors vienam iš proceso dalyvių, kuriam nepranešta apie teismo posėdžio laiką ir vietą ir nebėra galimybės apskųsti priimto sprendimo ir nutarties.

Priėmus teikiamą projektą būtų efektyviau užtikrinta asmenų teisė į teisminę gynybą, sukurtas teisinis aiškumas administracinių bylų teisenoje, įvykdytas minėtas Konstitucinio Teismo nutarimas, taip pat suderinta Administracinių bylų teisenos įstatymo ir Civilinio proceso kodekso nuostatų taikymo praktika.

Gerbiami Seimo nariai, teikiamam projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nebereikės, taigi siūlau palaikyti ir pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Ketino paklausti, bet nebėra jums klausimų. Ačiū už pristatymą. Dėl motyvų dėl viso nėra, matyt, nebus jau čia didelių problemų. Apsispręsime per balsavimo langą.

14.04 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 1, 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-365 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybės skolos įstatymo projektas Nr. XVP-365 ir lydimieji projektai. Kviečiu ministrą R. Šadžių į tribūną. Prašau.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, tik patikslinu: suklydau sakydama apie lydimuosius. Dabar tik Valstybės skolos įstatymas, po to bus kiti.

R. ŠADŽIUS. Taip. Vyriausybė teikia Valstybės skolos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymą. Šio įstatymo svarbiausi mūsų siūlomi pakeitimai – tai išplėsti sąvoką, kokių finansinių priemonių atžvilgiu gali būti suteikiama valstybės garantija. Nebūtinai paskolos, bet ir kitokių, ne nuosavybės vertybinių popierių, kadangi finansinių priemonių įvairovė yra labai padidėjusi.

Antras svarbus dalykas. Siūloma prie tų vertybinių popierių, kuriems gali būti teikiama valstybės garantija, kurie išleidžiami ir lėšos naudojamos ekstremalių situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams, aiškiai įrašyti, kad būtų galima tą daryti, taip pat valstybės garantiją teikti Vyriausybės sprendimu, dėl popierių, kurių lėšos skiriamos investicijoms į Lietuvos Respublikoje kuriamą gynybos ir saugumo pramonę, ko nebuvo anksčiau. Į pramonės sritis… tai nesusiję su ekstremaliomis situacijomis, kaip jos buvo apibrėžiamos normaliais laikais, bet šiais laikais, matyt, mes tokią nuostatą turėtume turėti. Vyriausybė tada galėtų teikti tam tikras garantijas tvirtindama Biudžeto įstatymą pagal nustatytus valstybės garantijų limitus.

Trečias labai svarbus pakeitimas. Šiuo metu yra numatyta, kad visais kitais atvejais sprendimas suteikti valstybės garantiją, jeigu garantijos suma viršija 12 mln. eurų, ta teisė buvo suteikiama Seimui. Mes manome, kad ta nuostata, kuri dar devyniasdešimt kažkelintais metais buvo priimta, jau paseno. Reikėtų šitą limitą padidinti ir neapkrauti Seimo sprendimais dėl mažų sumų garantijų tvirtinimo. Siūloma nustatyti 100 mln. eurų ribą. Aiškinamajame rašte yra lentelė, leidžianti įvertinti, kad tas aštuonis kartus padidintas limitas atitinka ir ekonomikos plėtrą nuo 1996 iki 2024 metų. Padidinti ribą, iki kurios Vyriausybė savo sprendimu, be abejo, pagal limitus galėtų teikti Vyriausybės garantijas. Taip pat siūloma atlikti kai kuriuos kitus pakeitimus, kurie sumažintų riziką patekti į teisinę koliziją, įskaitant vienokius ar kitokius biudžetinių įstaigų įsipareigojimus į valstybės skolos apskaitą.

Labai prašyčiau pritarti po pateikimo ir imti svarstyti Seimo komitetuose.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Klausti jūsų nori A. Butkevičius, bet nematau. Yra, prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, pastaruoju metu vyksta labai įdomios diskusijos dėl valstybių skolinimosi politikos. Žinote, kai klausai, diskutuoji, aš irgi padariau tokią analizę. Nuo 2004 metų buvau finansų ministras. Žiūrint, kokia yra situacija ir kaip jinai keitėsi Europos Sąjungos šalyse, aišku, Lietuva dar taip atrodo, pasakyčiau, prie tų geresnių valstybių, kurios neišlaidavo ir per daug nesiskolino, žiūrint į ilgalaikę perspektyvą, bet kai kurių kitų šalių skolos viršija 100 % nuo bendrojo vidaus produkto. Žinote, neseniai girdėjau, kaip ir P. Volfovicas, buvęs Pasaulio banko prezidentas, pasakė: jau nebe politikai valdo tas šalis, bet kreditų, kaip sakyti, sistema.

Aš norėčiau paklausti. Ar dabar derinate su Europos Komisija, kiek ruošiamasi pasiskolinti saugumo ir gynybos programai įgyvendinti?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Jisai su šiuo įstatymu visiškai nesusijęs, bet galiu informuoti, kad Lietuva kreipėsi į Europos Sąjungos Tarybą, prašydama taikyti nacionalinę išimtį, kartu su nemažai kitų Europos Sąjungos šalių, visomis rytiniame Europos Sąjungos pakraštyje esančiomis pafrontės valstybėmis, kad būtų leidžiama naudotis ta išlyga ir nebūtų griežtai taikomos fiskali-

nės drausmės taisyklės. Tačiau mes, be abejo, naudosimės šiomis išlygomis, kai jas gausime, kai jos bus patvirtintos, ir tai greičiausiai įvyks birželio mėnesį. Mes tikrai naudosimės labai atsakingai ir skolinsimės ne tik pasaulio rinkose, bet ir iš kitų šaltinių, kurie leidžia pasiskolinti žymiai pigiau. Aš šiandien per Vyriausybės valandą jau minėjau, kad prieš dvi dienas esame pasirašę biudžetinės paskolos sutartį gynybos tikslams su Šiaurės investicijų banku dėl 400 mln. eurų, tai nėra maža suma. Tęsiame derybas dėl panašaus pobūdžio skolinimosi iš Europos investicijų banko. Be to, ECOFIN'o posėdyje ateinantį antradienį ministrai svarstys pasiūlymus dėl ŠEIF iniciatyvos – dėl 150 mlrd. eurų, kuriuos Europos Komisija pasiskolintų finansų rinkose ir perskolintų šalims narėms, įgyvendinančioms gynybinius projektus. Tai šiais instrumentais, be abejo, mes naudosimės prioritetiškai. Kiek mums reikės lėšų, užtikrinant tinkamą mūsų šalies gynybos ir saugumo poreikių finansavimą, tą aš pažadu, Vyriausybė padarys. Žinoma, pasaulio rinkose stengsimės skolintis kuo geriausiomis sąlygomis ir santūriai, kad neviršytume tų didžiulių limitų, kuriuos jūs minėjote, kuriuos pasiekė kai kurios kitos Europos Sąjungos šalys.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, turiu klausimą, nes kiek suprantu, nemaža dalis pakeitimų susijusi su galimybe skolintis arba garantuoti už gynybos pramonę. Aš norėjau išgirsti jūsų nuomonę: ar tai netaps panašiu dalyku, kai kažkada Lietuva bandė sukurti savo traktorių? Gal pamenate tą istoriją – išleido daug Vyriausybės pagalbos, garantijų pinigų ir panašiai ir baigėsi niekuo? Gynybos pramonė yra labai specifinė sritis, be eksporto galimybių lokali gynybos pramonė, tokia kaip Lietuvos, iš principo negali egzistuoti. Galbūt gali ten būti dvejopos paskirties prekių, kai įmonės specializuojasi tam tikruose segmentuose, bet dažniausiai tam nereikia šimtų milijonų eurų, nes čia daugiau išradimo ir patentavimo dalykai. Tai ar jūs nemanote, kad šiandien atsiras daug tų, kurie, naudodamiesi politine konjunktūra ir poreikiu, norės ir galės gauti ar valstybės garantiją, ar paskolas, ar kitą paramą, tačiau jos primins lietuviško traktoriaus likimą?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą ir priminimą tos žavingos istorijos, kuri nutiko Lietuvai vaikystėje. Gerbiamas Seimo nary, Lietuva išaugo iš trumpų kelnaičių. Lietuva, Lietuvos Vyriausybė ir institucijos žiūri labai atsakingai į galimas nacionalines ir užsienio investicijas į gynybos pramonės objektus. Jūs absoliučiai teisus, kad eksporto galimybės, kuriant tam tikrus objektus, tam tikras gynybos pramonės įmones, yra kritiškai svarbios, kad gynybos pramonė neturi dirbti vien nacionaliniams tikslams, nes kitaip ji praranda tarsi ir komercinį savo pobūdį. Aš atkreipčiau dėmesį, kad į Lietuvą ateina investuotojai, kurie yra transnacionalinės korporacijos pagal savo esmę. Ir pavyzdys, paskutinis pavyzdys, tai yra koncernas „Rheinmetall", su kuriuo suderėta kurti bendrą įmonę. Tai pirma bendroji įmonė, kurios pavyzdžiu, aš manau, atsiras ir kitų bendrųjų įmonių. Ir štai toms įmonėms galbūt tam tikrais atvejais ne tik iš valstybės kapitalo, kurį mes galėtume suteikti jau per egzistuojančius ir moderniai veikiančius kapitalo teikimo instrumentus, kaip VIK arba „Epso-G", bet taip pat ir teikdami valstybės garantiją (šiuo atveju ta garantija būtų rimto dydžio) galėtume paskatinti tokių didelių įmonių kūrimąsi. Su lietuviško traktoriaus kūrimu tai, be abejo, ničnieko bendro nebeturi.

PIRMININKĖ. Dėkui, ministre, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra užsirašiusių, bet kokiu atveju apsispręsime balsavimo metu.

14.14 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37[1], 38, 39, 40[1], 48, 61[2], 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37[2], 61[5] ir 61[6] straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-366, Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188[6] ir 188[7] straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-367 (*pateikimas*)

Dabar skelbiu kitą darbotvarkės klausimą ir kviečiu jus pasilikti tribūnoje. Darbotvarkės 2-3 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo projektas Nr. XVP-366 ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XVP-367. Pašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Norėčiau, jeigu galima, pristatyti abu įstatymus kartu.

PIRMININKĖ. Taip, žinoma.

R. ŠADŽIUS. Abu įstatymų projektus. Mokesčių administravimo įstatymo esmė yra perkėlimas direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje pakeitimų. Ši direktyva buvo pakeista įgyvendinant taip pat Europos Sąjungos mastu priimtus teisės aktus dėl kriptoturto reguliavimo. Informacinio…

Administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srities pakeitimai. Esminis iš jų – siūloma nustatyti prievolę kriptoturto paslaugų teikėjams teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai Lietuvoje informaciją apie kriptoturto naudotojus. Apsikeitimas informacija tarp šalių, kurios įgyvendina kriptoturto valdymo teisyną, yra esminis dalykas mokesčių administravimo srityje ir mes, Lietuva, turime būti pasiruošę taip pat atlikti savo darbą. Tai yra mes turime surinkti informaciją ne tiktai apie Lietuvos rezidentus, kurie yra kriptoturto naudotojai, bet taip pat apie Lietuvos ne rezidentus. Apie juos informaciją atitinkamais kanalais turėtume pateikti kitų bendradarbiaujančių ar tą administracinio bendradarbiavimo direktyvą Europos Sąjungos mastu įgyvendinusių šalių atitinkamoms mokesčių administravimo institucijoms. Savo ruožtu mes iš tų institucijų gautume informaciją apie Lietuvos rezidentus, kriptoturto naudotojus, kurie atlieka tam tikras operacijas su kriptoturto valdytojais, esančiais, įsteigtais kitose, pirmiausia, Europos Sąjungos šalyse.

Žinoma, tam, kad būtų keičiamasi šia informacija, informacija kriptoturto valdytojų turi būti teikiama atitinkamoms mokesčių administravimo institucijoms. Turi būti laikomasi taip pat ir duomenų apsaugos taisyklių. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatos turi būti įgyvendinamos sureguliuojant atitinkamų duomenų subjektų teises ir pareigas. Čia turime apeiti ar išspręsti vieną konkrečią kylančią problemą, kuri susijusi su tam tikrais tarpininkais, veikiančiais šioje kriptoturto apyvartos srityje, kurie pagal šalies įstatymus arba visų netgi šalių įstatymus turi prievolę saugoti profesinę paslaptį. Mes negalime įpareigoti, pavyzdžiui, advokatų kontoros teikti informaciją apie kriptoturto valdytojus ir naudotojus Mokesčių inspekcijai jai nežinant ir apskritai negalime reikalauti to iš advokatų kontoros. Ko mes reikalaujame, ir tai siūloma nustatyti Mokesčių administravimo įstatyme, tai prievolės advokatams arba kitiems panašaus pobūdžio tarpininkams informuoti kriptoturto naudotojus, kad jie turi prievolę pateikti apie save informaciją atitinkamoms mokesčių administravimo institucijoms.

Yra atliekami ir kai kurie kiti pakeitimai, siūlomi kai kurie kiti pakeitimai, įgyvendinant kartu Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos, žinomos OECD santrumpos vardu, rekomendacijas dėl atitikties tarptautiniams standartams, kadangi mokesčių administravimo ir informacijos mainų srityje šitie standartai yra, na, auksinis standartas, kuris naudojamas daugeliui jurisdikcijų.

Ir atitinkamai lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektas nustato sankcijas už šių Mokesčių administravimo įstatyme nustatytų įpareigojimų nevykdymą arba netinkamą vykdymą. Taip pat prašyčiau pritarti po pateikimo šiems dviem įstatymų projektams ir juos imti svarstyti Seimo komitetuose, ir galiausiai priimti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, būtų ne klausimas, gal palinkėjimas. Suprantu, dažnai mes susiduriame su problema, kai įgyvendiname direktyvas, tai būna blogas vertimas, kas nors neatitinka. Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad visgi daugoka pastabų iš Teisės departamento. Galbūt reikėtų ministerijos darbuotojams teisėkūros kursų, kad įstatymų kokybė pagerėtų? Toks palinkėjimas kitam kartui. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Aš priimu šią kritiką ir manau, kad einame teisingu keliu, nes ministerijos žmonės, kurie užsiima teisės aktų projektų, įstatymų projektų kūrimu, rengiasi pagerinti bendradarbiavimą taip pat ir su Seimo Teisės departamentu. Manau, tai būtų tikrai labai naudinga ieškant bendro sutarimo ir išleidžiant kokybiškus teisės aktus iš Seimo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano tiesiog irgi būtų klausimas kaip pratęsimas gerbiamo A. Syso užduoto klausimo. Matant tiek daug pastabų, mano klausimas

yra labai paprastas. Direktyvas mes perkeliame labai greitai. Kriptoturto valdymas tai yra savotiškas naujas supratimas ir nauja stebėsena. Klausimas paprastas: ar tikrai Finansų ministerijoje yra žmonių, kurie jau yra susipažinę, kas tai yra kriptoturto kompanijos, kas tai yra valdytojai, administratoriai, kaip vykdoma stebėsena, ar kartu su Lietuvos banku dirbama, ar yra pasirengiama tam tikriems iškeltiems naujiems uždaviniams, kad nesukeltų tam tikrų problemų visai Lietuvos finansų rinkai? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Užtikrinu, kad yra tokie žmonės ir iš tikrųjų kriptoturto valdymo dalykiniai įstatymai jau yra šio Seimo priimti ir įgyvendinami. Yra rengiamasi licencijuoti kriptoturto įmones. Tai darys Lietuvos bankas. Lietuvos bankas, mano nuomone, yra sėkmingai pasirengęs šitam procesui. Kur galbūt kyla sunkumų, tai toms kriptoturto įmonėms pasirengti licencijavimui, tačiau bendras darbas tęsiasi ir Finansų ministerijos žmonės taip pat pagal savo kompetenciją šiame darbe dalyvauja.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, kaip matėte iš pastarųjų viešų pranešimų, daug dėmesio sulaukė lošimų sektorius tiek iš STT, tiek iš, sakykime, ir visuomenės, ir politikų, kaip ten būtent kriptoturto valdytojai, naudotojai, jų asociacijos dalyvauja nelegaliose arba nekontroliuojamose elektroninių lošimų operacijose, ypač juodosiose svetainėse. Kada mūsų valdžia, Vyriausybė imsis priežiūros? Pavyzdžiui, M. Majausko vadovaujamos asociacijos, nes mes girdime įvairiausių nusiskundimų, ir tai didžiulis šešėlis lošti juodosiose lošimų svetainėse naudojant kriptovaliutą. Jūs kalbate apie tai, kad Lietuvos bankas, kriptovaliutų valdytojų ar turėtojų licencijavimas, bet tai yra ateityje, o ką dabar, kaip užkardyti ir atliepti STT nuogąstavimus?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Šitas klausimas, sakyčiau, susijęs su teikiamu jums įstatymo projektu. Kadangi kriptoturtas, kaip žinote, jokių valstybių sienų nepripažįsta, tai keitimasis informacija apie kriptoturto naudotojus tarp mokesčių administratorių įmanomai platesnėje bendruomenėje pradedant nuo Europos Sąjungos, bet po to plečiantis ir iki tų virš 100 jurisdikcijų, kurios įgyvendina Europos ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizacijos standartus, yra esminis dalykas. Aišku, greitų žingsnių aš tikrai negaliu pasiūlyti, bet mes turime eiti šita linkme ir, sakyčiau, turime stengtis būti truputį greitesni, negu kriptoturto naudotojai tobulėja. Siūlomais įstatymų projektais nustatyta konkreti atsakomybė, jeigu jūs pritartumėte Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimams, būtų labai stiprus ir reikšmingas žingsnis į priekį.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų, panašu, irgi nėra užsirašiusių kalbėti, tai apsispręsime balsavimo metu.

14.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-392 (*pateikimas*)

Dabar noriu pakviesti Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Oleką pristatyti 1 ir 2 rezervinius klausimus pradedant nuo pirmojo projekto Nr. XVP-392.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Pirmas dėl komitetų?

PIRMININKĖ. Taip, pirmas dėl komitetų.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, dar prieš tai dėl vedimo tvarkos. Prašau.

J. ŠUKLIN (*LSF*). Kol gerbiamas J. Olekas nepradėjo, norėčiau paprašyti kolegų pasveikinti Ignalinos kultūros centro grupę, komandą, su kuria šiandien atidarėme parodą šalia valgyklos. Kviečiame visus aplankyti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Malonu matyti jus. Dabar tuomet tęsiame toliau.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti mūsų nutarimo projektą, kurio esmė yra tai, kad mūsų kolega R. Šukys padarė karjerą ir tapo Sei-

mo Pirmininko pavaduotoju ir užleidžia vietą Europos reikalų komitete. Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotoju komitetas išrinko Seimo narį M. Gedvilą. (*Plojimai*) Todėl kviečiu pritarti pateiktam nutarimo projektui ir patvirtinti šituos pasikeitimus.

PIRMININKĖ. Apsispręsime balsavimo metu. Ačiū. Dabar rezervinis 2 klausimas. (*Balsai salėje*) Dėl motyvų, manau, kad nėra norinčių.

14.25 val.

Seimo savaitės (2025-05-12 – 2025-05-16) – 2025 m. gegužės 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 2 klausimas – Seimo savaitės, prasidedančios gegužės 12 dieną…

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kitai savaitei nusimatėme gana intensyvią darbotvarkę. Savaitė prasidės pensijų reforma, II pakopos pensijų reformos visos daugybės įstatymų pakeitimų pristatymu. Juos pristatys mūsų kolegė, dabar socialinės apsaugos ir darbo ministrė. Taip pat turėsime Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų kai kuriuos pakeitimus. Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo projektą. Turėsime įdomų Lietuvos banko pranešimą apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, finansų rinkos būklę ir funkcijų valdymą. Taip pat teisėjų paskyrimai ir kai kurie dar kiti įstatymų projektai.

Gegužės 15 dieną, minėdami Steigiamojo Seimo 105-ąsias metines, mes turėsime renginį, kurio metu bus apdovanoti mūsų išrinkti, nubalsuoti kandidatai – Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo laureatams bus įteikiama Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Taip pat nemažai įstatymų pakeitimo projektų: įstatymų projektai dėl mūsų Statuto keitimo, dėl gynybos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo operacijose, taip pat Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimai ir kai kurie kiti įstatymų projektai. Todėl kviesčiau pritarti pateiktam mūsų darbų planui.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Nori paklausti I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas vicepirmininke, norėjau tik paklausti: ar kitą savaitę ketinama svarstyti mokestinius pakeitimus, nes iš Vyriausybės girdėjome, kad lyg ir norėtų tai daryti, ar vis dėlto šitas dalykas atidedamas? Ačiū.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Mano žiniomis, taip, bus svarstoma. Vyriausybėje trečiadienį jie bus priimti ir keliaus tada į Seimą. Mes tada Seime apsispręsime, kada įtrauksime į savo darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Ar galite pasakyti, Seimo 105-ąsias metines mes kaip nors atskirai paminėsime, ar tiktai apdovanojimais, ir ar apdovanojamieji abu dalyvaus apdovanojimo ceremonijoje?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Mano žiniomis, lyg ir taip, abu, bet negaliu garantuoti. Už vieną tai šimtu procentų garantuoju, o dėl kito… Bet aš girdėjau, kad lygtai taip, abu. Antra, man atrodo, kad bus surengta paroda čia, Seime, skirta A. Stulginskiui ir 105-osioms metinėms. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir dar nori A. Butkevičius pasiteirauti.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Juozai, norėčiau paklausti, ar ateinančią savaitę, kai bus pristatoma II pakopos pensijų savotiška reforma… Labai dažnai kalbama apie tai, ar nebuvo vis dėlto įstatymo projektas pateiktas įvertinti Europos Komisijai, Tarptautiniam valiutos fondui, „TAC Economics“ arba Pasaulio bankui, nes tai nepaprastai svarbus ir jautrus klausimas. EBPO organizacijos kai kurie atstovai kalbėjo apie pakeitimo normą Lietuvoje, po 20–30 metų kokios galime sulaukti. Ar iš šalies nebuvo kokių nors ekspertų vertinimų? Aš manau, kad Seime irgi bus didelė diskusija.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Labai atsiprašau, tikrai negalėsiu pasakyti, kokia bus pateikta papildoma medžiaga ir ar tokie vertinimai yra atlikti. Ar galbūt buvo darbinės konsultacijos, nes žinau, kad tų konsultacijų, susitikimų tikrai buvo daug, bet galbūt galėsite pristatymo metu paklausti ministrės.

PIRMININKĖ. Dėkui.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausiančiųjų ratas išseko. Ar galime bendru sutarimu patvirtinti pristatytą kitos savaitės?.. Labai ačiū. Tai patvirtinta bendru sutarimu.

14.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-333 (*pateikimas*)

Dabar, kol neturime kitų prelegentų, iš rytinės darbotvarkės, kad teisingai įvardinčiau. Darbotvarkės 1-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-333. Pranešėjas – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, neatimdamas daug jūsų laiko, norėčiau trumpai pristatyti esmines priežastis, kurios ir lėmė, kad būtent šiandien jums teikiu šį nutarimo projektą dėl pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“. Dėl tokio audito būtinybės neabejoja Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisija, kuri net dviejuose posėdžiuose (kovo 26 dieną uždarame posėdyje ir balandžio 9 dienos posėdyje) išsamiai susipažino su pristatyta informacija apie „Curonian Nord“ projekto atliktus darbus ir investicijas. Po šių posėdžių komisijos nariams kilo pagrįstų abejonių dėl valstybės valdomos įmonės naudojamų finansinių išteklių panaudojimo efektyvumo, skaidrumo ir teisėtumo šiame projekte. Paaiškėjo gana skandalinga informacija, jog pirmojo jūrinio vėjo jėgainių parką laimėjusi jungtinės veiklos pagrindu veikianti bendrovė projektą galimai vykdo didžiąja dalimi naudodama „Ignitis Renewables“ finansinius resursus. Vadinasi, finansinę atsakomybę išskirtinai prisiima ne visi akcininkai, o valstybės valdoma „Ignitis Renewables“, nors naudą ir pelną ateityje, tikėtina, dalinsis pagal savo akcijų proporcijas.

Abejonių dėl projekto kyla dėl kelių pagrindinių priežasčių, kurias norėčiau čia ir įvardinti. Pirma, finansinės rizikos neaiškumai dėl to, ar projektui įgyvendinti skirti finansiniai ištekliai bus naudojami pagrįstai ir efektyviai. Antra, viešojo ir privataus kapitalo santykis. Būtina įvertinti, ar finansinio dalyvavimo modelis, bendradarbiavimas tarp valstybės ir privataus sektoriaus yra sąžiningas ir naudingas valstybei. Trečia, atsakomybės paskirstymas. Kyla klausimų, kaip yra paskirstyta finansinė našta ir rizikos tarp „Ignitis Renewables“ ir partnerio „Ocean Winds“ ir kokią įtaką tai gali turėti valstybės interesams. Ir, beje, ketvirta priežastis, viešojo intereso apsauga. Siekiama užtikrinti, kad projektas nepažeistų viešojo intereso ir neprieštarautų strateginiams valstybės tikslams. Mes žinome, kad faktiškai projektas stringa, o vystytojui yra numatytos labai konkrečios finansinės sankcijos. Be to, projektas yra strategiškai svarbus valstybės energetiniam saugumui, šalies nepriklausomybei ir darniai energetikos sektoriaus plėtrai. Teikiu jums nutarimo projektą, pavedant Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį veiklos, finansų ir atitikties auditą, kuris yra susijęs su akcine bendrove „Ignitis grupė“ ir jos dukterinės bendrovės UAB „Ignitis Renewables“ dalyvavimu įgyvendinant projektą. Tad prašau jūsų šiam projektui pritarti, kad su Valstybės kontrolės pagalba mes gautume atsakymus į mano išvardintus klausimus ir galbūt dar tuos, kurių mes neiškėlėme. Jeigu būtų klausimų, mielai esu pasiruošęs atsakyti.

PIRMININKĖ. Klausimų tikrai yra. A. Skardžius pirmasis klausia.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas kolega, išties mane stebina ta situacija, svarstant Energetikos darnios plėtros komisijoje, kad vadovai ir atsakingi asmenys, puolę į balą, bando išlipti sausi ir išvengti atsakomybės. Išleidę arba prisiėmę įsipareigojimų daugiau negu už 100 mln., jie imituoja, kad nepastatomas, be valstybės pagalbos neįgyvendinamas projektas toliau yra vystomas. Tai finansinė dalis, ją greičiausiai atliks Valstybės kontrolė, pažiūrės, bet dėl politinės atsakomybės ir bandymo pridengti savo atsakomybę toliau klimpstama į didesnes finansines išlaidas. Kaip jūs manote dėl atsakomybės asmenų, kurie šį projektą įgyvendino?

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų šis projektas kelia daug klausimų. Gaila, mes ne apie visus aspektus galime čia atvirai šitoje salėje diskutuoti, nes vienas iš posėdžių,

kaip minėjau, buvo uždaras ir tam tikra informacija turi konfidencialumo požymių. Tačiau tai, su kuo buvo supažindinta komisija, iš tikrųjų, manau, kelia tam tikrų pagrįstų abejonių. Aš galvoju, kad būtent audituojant į visus šiuos klausimus tikriausiai bus rasti tam tikri atsakymai ir galėsime atitinkamai reaguoti, ką jūs minite, ir dėl galimos atsakomybės, jeigu būtų nustatyta sutarties ar įstatymų vykdymo tam tikrų pažeidimų.

PIRMININKĖ. Užsirašęs toliau J. Razma, bet nematau jo salėje. Tad S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas pranešėjau, man toks įspūdis susidaro ir ar jūs taip nemanote, kad dar praėjus, nežinau, keletui metų, reikės nebe Valstybės kontrolės, o kokio parlamentinio tyrimo. Kas atsitiko, kad tokie svarbūs kaip jūros vėjo parkų projektai yra ir jūsų aktyvumo dėka stabdomi, yra sudaromos įvairiausios kliūtys?

Dar daugiau, ši diena ypač keista, klausant premjero, klausant energetikos ministro, kai vienas sako – projekto jau tikrai nebebus, ministras sako, kad padarytos investicijos buvo gal visai naudingos, išleistos lėšos, kalbant apie pirmąjį jūros vėjo parko projektą. Tai tų klausimų daugiau nei atsakymų, bet man labiau atrodo, kad čia daugiau prasideda politiniai klausimai, o ne Valstybės kontrolės. Nežinau, ar čia tikslingas toks pavedimas, dabar iš principo kalbant apie šią susidariusią situaciją?

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų jūs gana aktyviai dalyvaujate visuose klausymuose ir pristatant tuos klausimus, jūs turbūt, kaip sakyti, nepaneigsite tos aplinkybės, kad vien tas sustabdymas davė apie pusę milijardo naudos sutaupant tam valstybės lėšas. Akivaizdu, kad jau pasiteisino tas žingsnis, kurį žengia šios Vyriausybės, sakykime, sprendimu. Tikrai nesu patenkintas, sakykime, galutine projekto redakcija, manau, kad tam tikros vietos tikrai turėtų būti taisytinos, bet dar liko kelios stadijos, kaip sakyti, matyt, yra vietos ir galbūt kai kas pajudės tinkama linkme.

PIRMININKĖ. Užsirašęs E. Gentvilas, bet salėje nematau, kaip ir V. Ąžuolo. Tuomet – K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų nuo pat pradžių, kai pradėjote vadovauti šiai komisijai, toks tikslas ir žingsniai ėjo link to, kad čia kažkas blogai padaryta, kad reikia stabdyti projektus. Man primena (jūs tada nebuvote parlamente), kai buvo kalbama būtent apie Visagino elektrinės naujo bloko statybą. Vyko panašios diskusijos, buvo irgi kaltinami neskaidrumu. Ar dabar vėlgi tas istorijos puslapis taip neatsivers? Ir kas atsakys, kai mes sustabdysime šiuos projektus? Dabartiniu metu mes džiaugiamės, kad pasigaminame atskiroms dienoms jau pakankamą kiekį elektros energijos, bet čia šie projektai į ateitį, o dabar matome, kad yra minama ant stabdžių, o naujasis energetikos ministras tiesiog tai, pasakyčiau, toleruoja. Kas prisiims atsakomybę ateityje?

A. GEDVILAS (*NAF*). Oi, labai ačiū už klausimą. Iš tiesų labai geras klausimas ir, žinokite, aš jį netgi išplėsčiau. Norėčiau pasakyti: būtų gerai, jeigu mes tos atsakomybės pareikalautume žymiai platesniame kontekste. Lygiai taip pat, kas būtų atsakęs, jeigu pagal pirmines konkurso sąlygas būtų visiškai sužlugdyti sausumos vėjo gamintojai, saulės gamintojai ir panašiai? Kaip žinote, pirminėse konkurso sąlygose, kurias patvirtino praeita Vyriausybė, buvo be išlygų, kaip sakyti, nuspręsta, kad energija būtų perkama pirmiausia iš jūros vėjo parkų, o tiktai po to iš kitų gamintojų. Čia dėl tos atsakomybės, manau, jokių problemų turbūt, kaip sakyti, kaip ir tikrai neišvengsime. Aš tikiuosi, kad jos mažiausiai reikės po to, kai viskas bus pataisyta ir išspręsta.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį mikrofoną – kolegė J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegos, noriu pasveikinti atvykusį „Prienų šilumos tinklų“ visą darbuotojų kolektyvą. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveiki atvykę. Paskutinysis klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Kolega, tikrai palaikysiu šitą siūlymą, nes klausimų labai daug ir kalbame apie strategiškai svarbius ir labai brangius valstybės projektus. Mano klausimas turi gal keletą dedamųjų dalių. Viena iš jų: kaip jūs vertinate, kad, kai Lietuvoje yra vykdomi tokio lygio investiciniai projektai, visada jie yra tvirtinami faktiškai atskiru įstatymu? Jeigu privatus verslas nori daryti analogiško lygio projektus, eina pagal galiojančius teisės aktus ir įgyvendina tuos projek-

tus. Kai tiktai valstybės arba valstybės įmonės ką nors daro, visą laiką reikia atskiro įstatymo. Kodėl? Suprantama, nes tai atleidžia juos nuo bet kokios atsakomybės ir niekada už nieką niekas Lietuvoje nėra atsakęs. Kaip jūs vertinate šitą praktiką? Ir apskritai ar nereikėtų čia ir didesnio tyrimo gal įtraukiant net ir teisėsaugos institucijas dėl politikų atsakomybės? Pirmo ir antro parko istorijos yra, sakyčiau, daugiau kriminalinės negu ekonominės.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū. Labai teisingas jūsų klausimas. Matau absoliučiai taip pat. Dėl pirmo įstatymo, kuris buvo priimtas ankstesnėje kadencijoje, akivaizdu, kad buvo pritemptos sąlygos prie galbūt vieno dalyvio. Manau, kad tie tokie netikri sąlygų sudėliojimai tikrai iškraipo konkurenciją ir pažeidžia galbūt netgi tam tikrus principus, tam tikrus interesus. Iš tikrųjų taip neturėtų būti. Tai, kas vyksta dabar, manau, kad būtina buvo daryti, keisti įstatymą tam, kad būtų galima rinktis iš kelių dalyvių, kad tai vadintųsi jau tik pagal tikrąją to žodžio prasmę konkursas, nes jis būtų įvykęs tuo atveju, kai dalyvauja ne mažiau negu du dalyviai. Tai yra tikrai sveikintina.

Kita vertus, reikia atkreipti dėmesį, kad pagal Europos Komisijos reikalavimus tokia sąlyga yra būtina. Tikiuosi, kad einame teisingu keliu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pateikiant klausimus gerbiamam pranešėjui išties buvo išsakyta daug netiesos, todėl norėčiau grįžti į pačią pradžią, kaip šis konkursas buvo skelbiamas. Jis negalėjo būti skelbiamas neišžvalgytoje valstybės teritorijoje, tačiau buvo paskelbtas, na, suvaidintas tam tikras konkursas, nors iš tikrųjų ministras pareiškė, kad turi laimėti „Ignitis“. D. Kreivys, tuometinis ministras, viešai pareiškė ir tuo didžiavosi, kad „Ignitis“ turi būti laimėtojas.

Antras dalyvis buvo, sakykime, toks statistinis, nes du dalyviai, ir tvarka. Aš tikrai sveikinau šį konkursą, nes nereikėjo valstybės paramos, buvo sumokėtas 20 mln. vystymo mokestis. Tai turėjo būti privataus verslo „Ignitis Renewables“ ir kompanijos „Ocean Winds“ konsorciumas. Tačiau kas išėjo? Projektas *de facto* stovi, plius minus 105 mln. išleisti, juos išleido vienas konsorciumo partneris – valstybės valdomas „Ignitis Renewables“. Bandydami pridengti savo nesėkmę arba apsiskaičiavimą, arba avantiūrizmą, arba tuometinio ministro politinį nurodymą, dabar bando toliau klimpti ir leisti pinigus. Apie ką kalbėjo susitikimo metu? Mes dabar vystysime jungtis, transformatorines, jūrinę, sausumos, dar kišime pinigus į projektą, kurio nebus. Jeigu būtų toks projektas, tai antrasis projektas, gerbiamas ministre Vaičiūnai, dabar neturėtų būti apskritai skelbiamas su valstybės parama, jeigu būtų gyvybingas pirmas. Toliau yra vykdomas nusikaltimas, ir vykdomas už mūsų pinigus, todėl reikia jį stabdyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Žinote, keisčiausia turbūt situacija, kai viešojoje erdvėje skaitai pozicijas pačių „Igničio“ atstovų, kurie taip ir sako: nieko reikšmingo neįvyko. Baltijos šalyse, kitose valstybėse tokiems projektams dėl tam tikrų susidariusių priežasčių rinkoje tikrai neina taip, kaip sviestu patepta, bet nuo pačios eigos ir nuo pačių tikslų nesitraukiama. O per Vyriausybės valandą energetikos ministras sako: „Ignitis“ savo kitame korporatyviniame ar panašiame pranešime teigia, kad jau viskas, šitas projektas neturi jokių perspektyvų. Kolega vėl ką tik minėjo, kuo skiriasi šie du parkai: pirmajam nėra numatyta tiek valstybės paramos, kiek antrajam. Viską sudėjęs ir pasvėręs, aš iš esmės matau tik vieną dalyką: aš tiesiogiai sieju visas iniciatyvas – tiek stabdyti antrąjį jūrinio vėjo parko konkursą, keisti sąlygas ir dar bandyti suspėti per šiuos metus turėti konkurso laimėtoją, tiek auditą dėl pirmojo jūrinio vėjo parko – kaip pagalių kaišiojimą į ratus, kad Lietuva nepasiektų Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje užsibrėžtų tikslų, kad Lietuva nebūtų elektros energiją eksportuojanti šalis, netenkintų Europos gynybos pramonės poreikių, nežinau, elektromobilių rinkos poreikių. Ekspertai aiškiai sako, kad elektros vartojimas tik didės. Kur tą elektrą dėti? Tikrai bus kur. Labai panašių diskusijų kažkada buvo dėl šiukšlių deginimo. Tie patys žmonės taip pat minėjo, kad nebus šitais metais, šituo laiku tokio poreikio šiukšlėms deginti, bet kažkodėl mes jau svarstome, kad reikėtų plėsti šitų kogeneracinių elektrinių statybą. Mano galva, tikrai negalima palaikyti šito pateikto siūlymo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Nuomonės išsakytos. Apsispręsime balsuodami. Dabar grįžtame į popietinę vakarinę darbotvarkę.

14.49 val.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 7, 14, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-361, Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-362 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-361. Ir lydimasis Branduolinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Ministras Ž. Vaičiūnas yra pranešėjas. Prašau.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiu dviejų įstatymų pakeitimo ir papildymo įstatymų projektus, tai yra Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo ir Branduolinės saugos įstatymo. Šių įstatymų projektų tikslas yra sudaryti teisinį pagrindą tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, pasižyminčias pavojingomis savybėmis. Šių projektų esmė yra tokia, kad dabar Aplinkos ministerija yra atsakinga už pavojingų atliekų tvarkymą ir reglamentavimą, o VATESI yra atsakinga už radioaktyviųjų atliekų tvarkymo reglamentavimą ir patį tvarkymą. Yra susidariusi praktinė situacija, kada turime radioaktyviųjų atliekų, kurios turi pavojingų atliekų savybių, todėl turi būti nustatytas atitinkamas reglamentavimas, kad šios institucijos kartu nustatytų reikalavimus tokioms atliekoms, o kartu aplinkos ministro įgaliotos institucijos, tai yra tiek Aplinkos apsaugos departamentas, tiek Aplinkos apsaugos agentūra, prižiūrėtų radioaktyviųjų atliekų, pasižyminčių pavojingomis savybėmis, pavojingų savybių galimo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai tvarkymo reikalavimų laikymąsi. Tai tokia yra praktinė situacija.

O šiuo metu, Lietuvos teritorijoje radioaktyviosios atliekos, pasižyminčios pavojingomis atliekomis, yra tiktai branduolinės energetikos objektuose, tai yra būtent radioaktyviųjų atliekų saugyklose ir pačiame reaktoriuje. Juos valdo būtent valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė. Tai dėl to šio įstatymo nuostatos būtų taikomos būtent šioms atliekoms.

Ir antroji priežastis yra būtent ta, kad kaip tik yra pradedamos statybos mažai ir vidutiniškai radioaktyvių ir trumpaamžių atliekų paviršinio atliekyno. Gali būti, kad tam tikros sekcijos turės būti pritaikomos taip pat ir radioaktyviosioms atliekoms, kurios turi pavojingų atliekų savybių. Tai tokie yra du niuansai, dvi praktinės priežastys, dėl ko reikalingi šitie pakeitimai. Šiuo metu, kaip ir minėta, nei Aplinkos ministerija, nei jos reguliavimo srityje veikiančios institucijos neturi įgaliojimų nustatyti radioaktyviųjų atliekų, pasižyminčių pavojingomis savybėmis, tvarkymo reikalavimų ir prižiūrėti jų laikymosi. Todėl prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas ministre, išties radioaktyviosioms atliekoms laikyti, ar trumpą laiką dabar, kur B1 korpuse, ar kai atsiras tas kapinynas, kur po 50 metų atliekos turės būti perkeliamos iš B1 į tą jau giluminį, kurį mes greičiausiai privalėsime statytis, pinigai nėra numatyti. Dabar dar iškyla problemų dėl to laikinojo Maišiagalos, rodos, radioaktyviųjų atliekų, jis buvo ten naudojamas medicininėms radioaktyviosioms atliekoms ir visa kita. Tai ar mes turime bendrą koncepciją, kaip tvarkysimės su tomis radioaktyviosiomis atliekomis? Iš kur gausime finansavimą ir kaip reikėtų į tai pažvelgti sistemiškai? Aš suprantu, čia naujas dalykas, niekas atominės dar neuždaro, mes kaip kokie suomiai neturime ten granite šachtų išsigręžę, turime, ką turime, bet visuomenė įsiaudrinusi. Ji bijo, kad nebūtų šalia jos namų, ji yra gąsdinama pagal kažkokią studiją, kai galutinis sprendimas bus priimtas po 20 metų, ten maždaug 2047 ar kuriais. Tai gal apsispręskime, kur, ir turėkime koncepciją, kaip tvarkysimės? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjote, būtent Maišiagalos atveju ir iki šiol buvo daromi veiksmai tam, kad tos sąlygos būtų vienoje vietoje, būtent perkeliamos į Ignaliną. Tai yra daroma, yra baigiamosios stadijos, kiekis pasirodė didesnis, negu buvo įvertinta, dėl to tai užtruko.

Dėl pačios koncepcijos, jūs kalbate apie giluminį atliekyną būtent iš esmės. Tai turbūt racionaliausias variantas būtų saugoti regione ar pasirinkti regionus ir tenai, bet nėra tokios galimybės ir Europos Sąjungos mastu dar nėra tokio precedento. Dėl to, žiūrint į perspektyvą, vertiname tas galimybes, ką mes turime atlikti tiek pagal direktyvą, tiek numatytu laikotarpiu, bet nenorime forsuoti to proceso taip, kaip ir minėjote, kad gąsdintume žmones. Bus atlikti tie žingsniai, tie veiksmai, kurie reikalingi tam, kad būtų įvertintos konkrečios vietos, ir apie tai bus atitinkamai komunikuojama. Tikrai skaidrumas, aiškus komunikavimas yra turbūt tie kertiniai dalykai, bet turime atlikti žingsnių tiek, kiek jų reikia.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas, bet jo nėra. Tuomet V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tiesiog norėčiau paklausti dėl ministerijos kompetencijos ribų šiuo klausimu. Keičiame teisinį reglamentavimą ir keičiama įstatymo nuostata iš esmės apima aplinkos ministro ir jo sistemos valdomų institucijų kompetenciją, o matome aukštos kvalifikacijos ir kompetencijos ministrą prieš save, bet jis nėra aplinkos ministras.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Šis teikimas yra Vyriausybės vardu ir būtent apsvarstyti pasiūlymai buvo Vyriausybės lygmeniu. Darbo tvarka yra suderinta su Aplinkos ministerija, būtent tokie pakeitimai. Dėl ko pateikimas yra vykdomas būtent mano, kaip energetikos ministro, dėl to, kaip ir minėjau, kad pačios radioaktyviosios atliekos, kurios turi pavojingų atliekų savybių, yra Ignalinos atominėje elektrinėje. Yra tokia praktinė priežastis.

O dėl teisėkūrinių dalykų, kaip ir minėta, tam yra pritarimas Vyriausybės lygiu, Aplinkos ministerija tam neprieštaravo ir manau, kad Seime svarstymo metu taip pat tuo galėsite įsitikinti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, sakykite, jūs paminėjote, kad tokių kapinynų Europos Sąjungos praktikoje mes ir neturime? Ar aš teisingai, dar kartą patvirtinkite, išgirdau? Ir jeigu neturime, vis tiek ne ES valstybės, mes turime kitų branduolinių valstybių ir jos jau gal tokią praktiką turėjo? Jeigu turėjo, gal jūs turite tokių duomenų, kaip jie tvarkosi būtent su šitais dalykais?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Galbūt patikslinsiu, kad tikrai būtų aišku. Tai mes turime… Nėra Europos Sąjungoje regioninių giluminių atliekų saugojimo vietų, yra nacionalinės. Tai yra tos valstybės, kurios sukaupusios turi nacionalinių atliekų, tokios kaip Švedija, turi giluminius atliekynus. Čia kalbant apie esamą situaciją. Ką aš minėjau dėl regioninių, turbūt praktine prasme būtų gerai tokių turėti, bet nėra kol kas tokių precedentų turėti regioninius giluminius atliekynus.

Kalbant apie šito pakeitimo ir būtent šių siūlymų pakeitimų objektą, tai yra tos atliekos, kurios yra radioaktyviosios ir kurios turi pavojingų atliekų savybių, ir būtų pirmiausia saugomos, kaip ir minėjau, mažai ir vidutiniškai radioaktyvių trumpaamžių atliekų atliekyne. Nekalbame dabar apie giluminį atliekyną, tiesiog kalbame apie teisinės bazės sutvarkymą tam, kad Aplinkos ministerijos agentūros – tiek Aplinkos apsaugos departamentas, tiek Aplinkos apsaugos agentūra – turėtų galimybę prižiūrėti jų tinkamą laikymąsi.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, kaip žinoma, kapinynų įrengimą Ignalinos atominėje elektrinėje iš esmės finansuoja Europos Sąjungos pinigais, apie 85 %, 15 % Lietuva prisideda. Šiuo metu jau prasideda planavimas 2028–2034 metams. Kiek domėjausi, atominė elektrinė dar neturi skaičių ir projektų, kuriuos reikėtų teikti finansuoti. Gal jūs žinote, kaip yra pasiruošta ir kada, ir dėl kokios lėšų sumos bus pateiktas poreikis 2028–2034 metams?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Tikrai aktualus klausimas, nes Ignalinos atominės elektrinės uždarymas daugiausia yra pagrįstas Europos Sąjungos finansiniais įsipareigojimais. Taip buvo visada ir taip siekiama užtikrinti, kad ir ateityje taip būtų. Kaip ir minėjote, santykis yra maždaug 85 % ir 15%, tai toks finansavimo lygis ir turėtų būti išlaikomas ir ateityje.

Kalbant apie kitą finansinę perspektyvą, yra atliekami konkretūs žingsniai. Tikrai iš patirties žinote, kad derybos dėl finansų yra gana subtilus dalykas. Skaičiai darbiniu lygiu yra pateikti Eu-

ropos Komisijai ir šiuo metu vyksta tolesni pokalbiai. Tikrai skaičiai yra pateikti ir tikimės tinkamo rezultato, kad Europos Komisijos finansiniame pasiūlyme, kuris bus pateiktas valstybėms narėms, mes turėsime adekvačią finansavimo sumą, kuri reikalinga kitoje finansinėje perspektyvoje.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir paskutinysis – K. Starkevičius. Kazy, jūs norite klausti.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Atsisakau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Patrumpinome laiką. Pažiūrime, ar dėl motyvų yra kas nors užsirašę. Nėra užsirašiusių. Apsispręsime balsavimo metu. Nors jau ir yra 15 valanda, bet aš siūlyčiau, kadangi ministras laukia savo pristatymo, tai gal ministras V. Kondratovičius pristatys ir galėsime tuomet pereiti prie balsavimo. Taigi turiu dėl protokolo pagarsinti, koks tai bus klausimas. Tai yra darbotvarkės 2-5 klausimas – Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo projektas Nr. XVP-356 ir lydimasis – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo projektas. Prašau, ministre.

15.01 val.

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-356, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-357 (*pateikimas*)

V. KONDRATOVIČ. Labai ačiū. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Teikiu jums dviejų įstatymų pakeitimo projektus, kuriais keičiamos šių įstatymų nuostatos, susijusios su atstovų Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisijoje pakeitimu ir traukinio mašinisto pažymėjimų išdavimo funkcijos reglamentavimu.

Trumpai pristatysiu, kokie yra esminiai pakeitimai. Pirma. Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo projektu siūloma nustatyti, kad traukinio mašinisto pažymėjimą (įrašą) Vyriausybės įgaliota institucija išduos ne kaip dabar yra numatyta, o būtent Vyriausybei nusprendus. Mes numatome, kad šiandien tai būtų Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siūloma į Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisijos sudėtį vietoj ADIC – buvusio Asmens dokumentų išrašymo centro – atstovo įrašyti Migracijos departamento atstovą, o vietoj Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro atstovo įrašyti Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovą. Iš Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisijos sudėties siūloma išbraukti ir Valstybės saugumo departamento atstovą. Šis pokytis siūlomas todėl, kad derinimo su suinteresuotomis institucijomis metu buvo gautas siūlymas. Jis įvertintas kartu su Finansų ministerija, kad Valstybės saugumo departamento dalyvavimas yra labiau kaip ekspertinis vaidmuo, o ne kaip nuolatinis institucijos atstovo dalyvavimo vaidmuo.

Įstatymų projektams įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų neprireiks. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos ir pasiūlymai yra redakcinio pobūdžio. Atsižvelgsime.

PIRMININKĖ. Dėkui už glaustą pristatymą. V. Gailius norėtų pasiteirauti.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, kodėl vis dėlto Valstybės saugumo departamentas nebėra kompetentinga institucija kalbant apie šį reglamentavimą?

V. KONDRATOVIČ. Jie nemato savęs šitoje vietoje dėl to, kad iš esmės nesprendžiama kokių nors grėsmių, susietų su antiteroristine… Čia yra grynai dėl blankų. Pasitarus su Finansų ministerija, kuri atsakinga būtent už blankų apsaugą, ji sutiko, kad VSD šiuo atveju būtų kviečiamas kaip ekspertas. Mes sau paliekame teisę kviesti kaip ekspertą prireikus į komisiją.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš, sakykime, galbūt šiek tiek dėl susijusio konteksto, kadangi Asmens duomenų išrašymo centras prie Vidaus reikalų ministerijos, aš suprantu, prijungiamas prie Migracijos departamento, jeigu teisingai suprantu.

V. KONDRATOVIČ. Taip, jau prijungtas.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Taip, jau prijungtas. Tačiau, gerbiamas ministre, realiai mes, kaip valstybė, neturime migracijos politikos. Aš kreipiuosi į jus, kaip į koalicijos partnerį, kaip į kolegą, nes demografinė situacija… Neseniai konferencija čia vyko, realiai 2050 metais mums reikės 1 mln. imigrantų, kad užpildytume darbo vietas. Mes neturime politikos. Turime VSD poziciją, turime dar kažkokią, bet valstybė neturi migracijos politikos. Gerbiamas ministre, naudodamasis proga, prašau pradėti tuos žingsnius. Ačiū.

V. KONDRATOVIČ. Čia greičiausiai su geležinkelio pažymėjimu nesusijęs klausimas, bet patikinsiu jus, kad mes dabar turime labai didelę darbo grupę, kuri artimiausiu metu teiks pasiūlymus kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kartu su institucijomis, atsakingomis už kontrolę, už viešąjį saugumą, siūlymus, kuriomis kryptimis mes galime keliauti ir nueiti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir paskutinis – E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū posėdžio pirmininkei. Šiaip mano klausimo dalį uždavė V. Gailius. Atsakėte. Bet aš turiu dar vieną klausimą. Komisiją sudarytų nebe septyni, o šeši asmenys. Na, visur praktikoje būdavo, kad būtų nelyginis skaičius, jeigu išsiskiria kuriuo nors klausimu nuomonės.

Antras dalykas, antra klausimo dalis. Ar nenorite, kadangi vis tiek tai yra Vidaus reikalų ministerijos prerogatyva, ar nenorite, ar nebuvo svarstyta, kad būtų vienas ministerijos atstovas šituo klausimu, nes praeityje buvo pasitaikę dėl gamintojo, kaip čia, nesaugumo galimai reikalų. Dėl to jūs iš karto turėtumėte kokią nors aktualią informaciją jau ne tik kad raštu, bet ir žodžiu, laiku ir vietoje?

V. KONDRATOVIČ. Dėl narių aš nematau čia problemos. Ir valdybos yra šešių narių net reglamentuotos. Aš manyčiau, šitą tvarką išspręsime. Vis tiek būtų komisijos pirmininkas. O tarp narių yra Vidaus reikalų ministerijos, Finansų ministerijos ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos atstovai. Jie dalyvaus šitos komisijos posėdyje, tai tikrai teiks pastabų, jeigu tokia bus būtinybė.

PIRMININKĖ. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Dėkui.

Kolegos, jau yra balsavimo laikas. Aš siūlau grįžti, nors čia tie pristatymai buvo truputėlį ir iš rytinio, ir iš popietinio, bet vis dėlto dabar pagal eilę grįžti į rytinį posėdį.

15.07 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10^1, 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30. Diskusijoje… Svarstymo stadija. Diskutuoti nėra užsirašiusių, bet kviečiu pranešėją A. Bagdoną į tribūną. Yra gauta Kaimo reikalų komiteto pataisa dėl 1 straipsnio. Pirmiausia, matyt, pristatymas. Kaimo reikalų komiteto vardu – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Komiteto pasiūlymą, taip? Gerai, tuoj pat. Siūlome dėl formuluotės čia, kaip suprantu, kad nebūtų vadinama „broga“, o suderinta su komisija – „raugalas“. Komiteto vardu siūlome tą pasiūlymą ir komitetas tam pritarė.

PIRMININKĖ. Prašau tuomet pranešėją. Pagrindinio komiteto pozicija.

A. BAGDONAS (*LSF*). Komitetas apsvarstė Kaimo reikalų komiteto siūlymą ir siūlo pritarti iš dalies. Išdėstysiu argumentus.

Pagal teisės aktų rengimo rekomendacijas kiekvienos teisės akto dalies numeris turi būti unikalus visoje teisės akto galiojimo istorijoje. Tai daroma tam, kad būtų išsaugotas aiškumas ir nuoseklumas, būtų išvengiama painiavos dėl senesnių redakcijų ar nuorodų kituose teisės aktuose, būtų lengviau sekti teisės aktų kaitą.

Kadangi Alkoholio kontrolės įstatymo 2 straipsnyje buvo 24 dalis, kuri buvo pripažinta netekusi galios, ji negali būti vėl naudojama, todėl yra keistina. Ekonomikos komitetas siūlo, pirma, papildyti 2 straipsnį 23^2 dalimi ir ji skambėtų taip: „Raugalas – fermentuotas krakmolinių ar cuk-

rinių etilo alkoholio gamybos žaliavų ir melasos pusgaminis, iš kurio distiliuojant išsiskiria alkoholis.“ Sąvoka suderinta su Terminų banku.

PIRMININKĖ. Ačiū už pagarsintą komiteto nuomonę. Ar iniciatorius tenkina siūlymas pritarti iš dalies?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Su giliu liūdesiu taip.

PIRMININKĖ. Ką padarysi, kartais ir taip reikia apsispręsti. Tuomet visi galime bendru sutarimu, viliuosi, pritarti pagrindinio komiteto nuomonei pritarti iš dalies. Prieštaraujančių nematau. Pritarta bendru sutarimu. Dabar dėl viso projekto po svarstymo dėl motyvų už, prieš nėra užsirašiusių. Balsuojame dėl viso šio projekto. Ačiū, Andriau. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 98, balsavo 95: už – 76, prieš – 3, susilaikė 16. Pritarta po svarstymo.

15.10 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 137 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-292 (*pateikimas*)

Dabar einame prie lydimojo dokumento, dėl kurio bus pateikimo stadija, kad prisivytų pagrindinį. Pagal darbotvarkę tai yra 1-18.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-292. Į tribūną kviečiu K. Mažeiką pristatyti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Atsiprašau, kolegos. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė prieš tai svarstytą projektą ir atsižvelgė į tai, kad Administracinių nusižengimų kodeksui Teisės departamentas siūlo papildymą. Mes ir siūlome papildyti būtent 137 straipsniu ir formuluotę suderinti taip, kad derėtų su prieš tai buvusiu pateiktu įstatymu.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą, bet jūsų nori paklausti V. Gailius. Atsisako. Tai gal neverta. Išsiaiškinsite privačiai, kaip suprantu. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Apsisprendžiam balsuodami. Kas pritaria tik ką pristatytam Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektui Nr. XVP-292. Balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 99: už – 95, prieš – 0, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: Teisės ir teisėtvarkos komitetas – pagrindinis. Ar tuo galima apsiriboti? Svarstymo data gegužės 22 diena. Prieštaraujančių nematau, pritarta.

15.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-333 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuosime dėl darbotvarkės 1-19 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-333. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 71, prieš – 19, susilaikė 12. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Audito komitetas. Siūloma svarstyti birželio 12 dieną. Galime pritarti? Prieštaraujančių nematau. Taip ir fiksuojame, pritarta.

15.14 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 156 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-360 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-360. Apsisprendžiame balsuodami.

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 99, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Papildomas Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 5 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu tokiam planui? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta.

15.14 val.

Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 1, 2, 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-365 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybės skolos įstatymo projektas Nr. XVP-365. Balsuojame.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 93, prieš – 2, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas BFK. Siūloma svarstyti gegužės 20 dieną. Ar galime pritarti? Prieštaraujančių nematau. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

15.15 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37^{1}, 38, 39, 40^{1}, 48, 61^{2}, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37^{2}, 61^{5} ir 61^{6} straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-366, Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^{6} ir 188^{7} straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-367 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – įstatymo projektas ir lydimasis. Pagrindinis – Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-366, ir lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas. Balsuojame dėl abiejų.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už – 101, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Dėl pirmojo, dėl Mokesčių administravimo įstatymo projekto, siūlomas pagrindinis komitetas – BFK. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną.

O dėl lydimojo, Administracinių nusižengimų kodekso, pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

15.16 val.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 7, 14, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1} straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-361, Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-362 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-4 klausimas – Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XVP-361 ir lydimasis – Branduolinės saugos įstatymo projektas. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas tiek dėl vieno, tiek dėl kito – Ekonomikos komitetas. Papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 5 dieną.

Dėl vedimo tvarkos – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Posėdžio pirmininke, norėtume Energetikos ir darnios plėtros komisijoje pasvarstyti.

PIRMININKĖ. Abu projektus?

A. GEDVILAS (*NAF*). Taip.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti prieš tai išvardintam planui ir papildyti kolegos pasiūlymu? Galime pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

15.17 val.

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-356, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-357 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-356 ir lydimasis. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 1. Siūlomas pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Siūloma abu projektus svarstyti birželio 10 dieną. Ar galime pritarti? Ar čia jūs kitu klausimu?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Paskui. Ne, aš vėliau, kai paskelbsite kitą klausimą. Pirma stoviu prie mikrofono.

PIRMININKĖ. Fiksuojame. Ar galima bendru sutarimu pritarti tokiam planui dėl saugiųjų dokumentų ir susijusių? Galime.

15.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-392 (*pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar dar turime apsispręsti dėl rezervinio 1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos…“ projekto Nr. XVP-392. Na, trumpiau tariant, dėl Europos reikalų komiteto pavaduotojo pozicijos. Ar galime pateikimo stadijoje bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau, galime. Ačiū. Pritarta.

Svarstymo stadijoje bendru sutarimu, ar galime? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Pastraipsniui. 1 straipsniui ar galime bendru sutarimu? Pritarta.

2 straipsniui ar galime bendru sutarimu pritarti? Nematau prieštaraujančių. Pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Priėmimo stadijoje vis tik turime balsuoti balsavimo būdu. Prašau apsispręsti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 103, balsavo 101: už – 101, prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat nebuvo. Taigi Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dabar vis dar yra balsavimo langas. Apsisprendėme dėl jau apsvarstytų projektų.

15.20 val.

Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286. Matau, entuziastingai ranką kelia R. Tamašunienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pirmininke, frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio dėl šito įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. Fiksuotas prašymas, tai apsispręsime balsavimu. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 97: už – 39, prieš – 44, susilaikė 14. Pertrauka iki kito posėdžio.

15.21 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo Nr. XIV-1015 1 straipsnio, 3 straipsnio, 7 straipsnio, III skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 8^1 straipsniu ir 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-355 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-7 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-355. Čia mums pristatys krašto apsaugos viceministrė O. Mašalė. Prašau.

Kolegos, esame balsavimo laike, tai balsuosime po kiekvieno, čia liko tiktai pora klausimų.

O. MAŠALĖ. Gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke, Krašto apsaugos ministerijos vardu teikiu šį įstatymo pakeitimo projektą siekiant toliau tinkamai įgyvendinti Vokietijos brigados įsikūrimo Lietuvoje, konkrečiai – Rūdninkų poligone, sąlygas. Kaip žinoma, Lietuvos ir

Vokietijos valstybės pasirašė susitarimą iki 2027 metų pabaigos įrengti visą reikiamą kritinę kariams reikalingą infrastruktūrą ir būtent su tuo yra susiję šie įstatymo pakeitimai, kuriuos trumpai ir pristatysiu.

Pirmojo pakeitimo tikslas yra sudaryti sąlygas greitai pastatyti reikiamus inžinerinius statinius ir įrenginius už poligono ribų. Kalbame apie tokią infrastruktūrą, kaip geležinkelio atšaka, vandentiekis, elektra ir kita reikalinga infrastruktūra tam, kad poligonas galėtų tinkamai veikti. Šiam tikslui pasiekti yra pritaikomos tos teisinės išimtys, kurios jau veikia ir būtent jas ketiname taikyti ir toliau. Pagal jas už poligono teritorijos tik Šalčininkų rajono savivaldybėje (pabrėžiu) ir tik esant Krašto apsaugos ministerijos poreikiui, statant ar įrengiant tokius įrenginius bus trumpinamos kai kurios procedūros. Pirmiausia sutrumpinamos žemės suformavimo procedūros, kurios turėtų trumpėti net nuo 36 mėnesių iki 9 mėnesių. Priėmus pakeitimus būtent taip turėtų nutikti.

Antras elementas, kad, supaprastinus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, procesas pagreitėtų nuo 36 mėnesių iki maždaug 9 mėnesių.

Trečias dalykas, kuris gali mums suteikti didesnį greitį, yra tai, kad statybos darbai būtų pradedami vykdyti nelaukiant statybos leidimo ir taip procesas pagreitėtų dviem mėnesiais. Taigi taip visas šis procesas, kuris labiausiai reikalingas yra dėl geležinkelio atšakos įvedimo, sutrumpėtų maždaug dvejais metais. Įmonė „LTG Link“ sako, kad, to nepadarius, procesas truktų maždaug iki 2030–2031 metų, dėl to mes ir teikiame šiuos pakeitimus, kad galėtume kuo greičiau įgyvendinti savo įsipareigojimus Vokietijai.

Antrasis pakeitimų blokas šiame įstatyme yra susijęs su valdžios ir privataus subjekto partnerystės (dar vadinamos PPP) sutartimi. Kaip žinoma, Rūdninkų karinis miestelis Vokietijos brigadai bus vykdomas būtent PPP būdu. Teikiami pakeitimai yra susiję su tuo, kad būtų numatoma galimybė Krašto apsaugos ministerijai išnuomoti žemę PPP projekto įgyvendintojams ir tuos sklypus, kai reikia įgyvendinti būtent PPP sutartis ir, antras elementas, kai reikia nutiesti tam tikrus inžinerinius statinius ir įrenginius. Pabrėžiu, kad žemė būtų nuomojama tiktai sutarties galiojimo laikotarpiu ir tiktai PPP sutartyje numatytiems įsipareigojimams vykdyti.

Tiek trumpai apie pakeitimus. Dėkojame už palaikymą ir esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Pirmoji klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, labai jau čia jūs įspūdingai pristatėte. Už to greičio slypi kita dalis, tai yra žmonės ir jų privati nuosavybė. Jūsų projektuojama statinių statyba poligono teritorijoje, Šalčininkų savivaldybėje, be statybą leidžiančio dokumento, taip pat tris kartus greitesnis žemės paėmimas visuomenės poreikiams negu pagal įprastą tvarką. Koks yra privačių asmenų poreikis tą žemę nacionalizuoti, aš taip pasakysiu, koks yra kompensacinis mechanizmas, kaip bus atsiskaityta su žmonėmis, būtent už poligono ribų plečiant dar papildomą ypatingo naudojimo zoną ir taip pat tų statinių naudojimo sąlygas? Už viso to dar slypi žmonių, Lietuvos piliečių, teisėtas interesas.

O. MAŠALĖ. Dėkoju už klausimą. Taip, piliečių teisėti interesai yra svarbūs, jie tikrai nebus pažeidžiami. Atlyginama už tą žemę, kuri gali būti reikalinga visuotinei gynybai, teisės aktų nustatyta tvarka. Vykdomi rinkos kainas atitinkantys žemės ir viso kito turto vertinimai, būtent pagal šią tvarką ir pagal šią sistemą gyventojams ir yra kompensuojama.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama viceministre, ačiū už jūsų pristatymą. Labai džiaugiuosi, kad tokia geležinkelio atšaka bus statoma. Tai gerokai apsaugos mūsų kelius nuo nusidėvėjimo, nes geležinkeliu bus galima atgabenti sunkiąją techniką nepažeidžiant mūsų infrastruktūros. Bet klausimas, kokio pobūdžio bėgiai ten bus? Ar europinė vėžė, ar vis dar rytietiška, ar tokia ir tokia? Dėkui.

O. MAŠALĖ. Dėkui už klausimą ir palaikymą, kad tokios atšakos reikėtų. Kol kas dar yra per anksti atsakyti į šitą klausimą, nes LTG tik pradeda daryti šitą projektą. Viena iš tų priežasčių, kodėl mes ir ateiname su šio įstatymo pakeitimu, kad įmonė galėtų judėti sparčiau, pradėti visus reikiamus projektavimo darbus ir atsakytume į visus aktualius klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama viceministre, nurodoma, kad geležinkelio atšaka, be šio įstatymo išimčių, galėtų būti sukurta tik 2030 metais, o priėmus projektą – 2027 metais. Vadinasi, treji metai yra teritorijoms planuoti, žemei paimti, statybų procedūroms. Mes ne pirmą kartą brendame į tą pačią upę, vis taisome, įvedame išimtis krašto apsaugai. Gal vis dėlto reikėtų Vyriausybėje kelioms ministerijoms susėsti ir inicijuoti tos perteklinės teritorijų planavimo, žemės paėmimo, statybos procedūrų biurokratijos mažinimą? Ne tik krašto apsaugai, bet ir kitoms ūkio sritims sumažėtų tų biurokratinių sričių. Treji metai tikrai nėra normalu, papildomi treji metai.

O. MAŠALĖ. Dėkoju už taiklų pastebėjimą. Kaip žinome, Vyriausybė yra numačiusi įvairių priemonių, susijusių su tam tikrų biurokratinių procedūrų mažinimu ir lengvinimu. Konkrečių dabar komentuoti negalėčiau, nes visgi tai nėra Krašto apsaugos ministerijos veiklos sritis. Tai, kas susiję su Vokietijos brigada, vienu iš mūsų nacionalinio saugumo strateginių projektų, šiuo atveju mes darome, kad procesai judėtų kaip įmanoma greičiau, kaip jūs taikliai įvardinote, kad neturėtume tokio ilgo laukimo laiko ir kad galėtume įvykdyti tuos įsipareigojimus, ant kurių ir jūs padėjote parašą, dėl kurių mes visi dirbame išvien.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Iš dalies jūs atsakėte, gerbiamoji, į tam tikrus klausimus, tačiau norėčiau pasitikslinti. Bet prieš tai pastebėjimas. Jeigu reikia, tai iš tiesų galime, galime greičiau, galime gal ir geriau. Taigi tikrai reikėtų tą paprastesnę tvarką išplėsti visoje valstybėje. Mes galėtume tuo naudotis.

Kitas dalykas – dėl viešinimo. Jūs siūlote supaprastinti viešinimą, kitaip kalbant, žmonės nebūtų tinkamai informuojami, tik būtų kur nors paskelbta. Ar tai nepažeistų teisių? Ir konkrečiai dėl žemės kompensavimo mokesčio. Mes žinome, kad rinkos kaina, vertės kaina labai skiriasi. Kaip vis dėlto bus garantuota žmonių teisė kompensuoti pagal rinkos kainą? Ačiū.

O. MAŠALĖ. Gerbiamas Seimo nary, pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad Lietuvos piliečių interesai Krašto apsaugos ministerijai neabejotinai rūpi, labai rūpi, mes labai glaudžiai bendradarbiaujame su savivalda, įskaitant ir Šalčininkų rajoną. Turime daug bendrų projektų, turime daug bendrų darbų, kad šis poligonas tinkamai veiktų ir Vokietijos brigada būtų priimta.

Atsakydama į klausimą dėl kompensavimo mechanizmo, dar kartą pabrėšiu, kad laikantis teisės aktų yra atliekamas tam tikras vertinimas. Jeigu žmogus mano, kad galbūt rinkos vertė yra kita, jisai turi teisę dėl to kreiptis, diskutuoti, yra atliekamas papildomas vertinimas ir visais atvejais tikrai yra randami bendri sprendimai. Kadangi aš kuruoju būtent visų poligonų temas ir matau, kaip vyksta visas procesas, tai galiu pasakyti, kad didelių neatitikimų tarp rinkos ir gyventojų lūkesčių tikrai nėra, žmonėms yra atlyginama sąžiningai, pagal tai, kokia būtų rinkos vertė.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Pone viceministre, bet kuris karinis objektas, kaip ir kariškiai, stiprūs tiek, kiek stipri jų dvasia ir valia. Jų dvasią ir valią kartu stiprina ir Lietuvos kariuomenės kultūrinės organizacijos, jas populiariai vadiname ramovėmis. Patvirtinkite ar paneikite piktų liežuvių kalbas, kad ministerija turi idėjų racionalizuoti ar dar kaip kitaip keisti tų trijų Lietuvos karininkų ramovių paskirtį? Gal net ir privatizuodama pastatus?

O. MAŠALĖ. Gerbiamas Seimo nary, paneigiu bet kokias liežuvių kalbas apie tai, kad pastatus yra ketinama privatizuoti. Taip, mes turime tam tikrų senų, vertingų objektų, kuriuos reikės renovuoti. Turbūt jūs kalbate apie tai, kad esame priėmę sprendimus sustabdyti tam tikras renovacijas ir pirmiausia valstybės lėšas ir visą dėmesį skirti karinės infrastruktūros plėtrai. Taip, karių poilsis, karių sielovada, kiti dalykai yra neabejotinai labai svarbūs, bet visgi šiuo metu visas mūsų prioritetas yra skirtas tam, kad mes turėtume kareivines, kad turėtume reikalingus garažus naujai įsigyjamai technikai, kad turėtume logistikos centrus. Tai čia dabar yra mūsų dėmesys.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už galimybę paklausti. Klausimas būtų iš dviejų dalių. Pirma, ar galite patvirtinti, kad 2027 metais Vokietijos brigada visa apimtimi, kaip buvo deklaruojama, tikrai bus Lietuvoje? Ir antra, kaip pakomentuotumėte Valstybės kontrolės išvadą, kuri buvo svars-

toma mūsų Audito komitete, kad *PPP*, arba viešojo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu statomi objektai realiai ženkliai pabrangina patį projektą? Taip pinigų vertė, kaina padidėja ženkliai daugiau, negu valstybė darytųsi pati?

O. MAŠALĖ. Gerbiamas Seimo nary, pirmiausia atsakau į klausimus dėl *PPP* būdo. Taip, jisai kainuoja valstybei šiek tiek daugiau, bet visgi tiek buvusi, tiek dabartinė Vyriausybės analizavo įvairius variantus, kuris būdas yra efektyviausias valdyti, statyti tokio pobūdžio karinius miestelius, ir tiek ekspertų vertinimu, tiek politikų vertinimu būtent *PPP* būdas yra pats efektyviausias.

O atsakydama į pirmą klausimą… Jeigu primintumėte jį, būčiau dėkinga. (*Balsas salėje*) Dėl Vokietijos brigados 2027…

A. ZUOKAS (*MSNG*). …2027 metais visa apimtimi, kaip buvo deklaruota.

O. MAŠALĖ. Aš šiandieną pasakysiu taip: kiekvieną akimirką mes darome viską, kad 2027 metų pabaigoje Vokietijos brigada Lietuvoje veiktų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia T. Martinaitis.

T. MARTINAITIS (*LSDPF*). Dėkoju, viceministre, kad imatės konkrečių veiksmų, kad greičiau turėtume kuo didesnį sąjunginių pajėgų kiekį mūsų valstybėje. Vis dėlto visi matome, kad pasikeitė ir Vokietijos politinė dauguma. Ar pasikeitimai gali daryti įtaką vokiečių valiai kuo didesnes pajėgas vis dėlto atsiųsti pas mus, ir būtent brigadą?

O. MAŠALĖ. Dėkui už taiklų klausimą, gerbiamas Seimo nary. Iš tikrųjų čia yra geros žinios Lietuvai – naujoji Vokietijos Vyriausybė, nes ponas B. Pistoriusas lieka eiti savo pareigas ir lieka didžioji dalis jo komandos, su kuria mes kiekvieną dieną dirbame dėl Vokietijos brigados įsikūrimo Lietuvoje. Tai mums yra puiki naujiena, vadinasi, tas bendradarbiavimas ir tas komandinis darbas visais lygmenimis bus tęsiamas ir toliau.

Kaip tik kitą savaitę vykstu į Vokietiją būtent susitikti su pono B. Pistoriuso komanda ir kalbėsime apie tai, kaip tęsime darbus. Mums tai, dar kartelį uždėsiu akcentą, yra puiki žinia, kad visa ta politinė komanda lieka būtent Vokietijos gynybos ministerijoje ir galėsime dirbti išvien, toliau kartu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Paskutinė klausia G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiama viceministre, nėra abejonės, žinoma, dėl būtinybės spartinti karinės infrastruktūros statybos procesus. Bet aš gal pakartosiu kolegos Arvydo klausimą. Ar nemanytumėte, kad būtų vis tik reikalingas sisteminis teisėkūros peržiūrėjimas, kad jums nereikėtų kaskart ateiti dėl kiekvieno atskiro infrastruktūros objekto, o tiesiog peržiūrėti galiojančius teisės aktus ir padaryti išimtis tais atvejais, kai reikalinga skuba, kai svarbūs karinės infrastruktūros objektai turi būti statomi greičiau, nei kad numato dabartiniai teisės aktai?

O. MAŠALĖ. Gerbiama Seimo nare, dėkui už taiklų pasakymą. Kiek žinau, kolegos Aplinkos ministerijoje tikrai revizuoja daug teisės aktų, kurie susiję su greitesnėmis procedūromis. Tikiuosi, kad greitu metu atkeliaus ir iki jūsų tam tikri pakeitimai, kurie yra su tuo susiję.

Mes savo ruožtu krašto apsaugos sistemoje peržiūrėjome lygiai taip pat savo procesus, tvarkas, procedūras, kad galėtume atsisakyti įvairių nereikalingų, bereikalingų, vertės nekuriančių dalykų tam, kad visi procesai judėtų sparčiau. Beje, šiuo metu esame gavę apie 300 įvairių mūsų sistemos kolegų pasiūlymų, ką būtų galima patobulinti. Juos nagrinėjame ir manome, kad jeigu visi pradėtume nuo savęs, jau kai kurie procesai tikrai būtų greitesni. Mes tą esame pasiryžę daryti, nes suprantame, kad turime ir patys šį tą nuveikti, kad veiktume greičiau.

PIRMININKĖ. Ačiū, viceministre, atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl motyvų kolegos nori pasisakyti. Dėl motyvų už – A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama viceministre, gerbiami kolegos, visų pirma noriu galbūt patikslinti, kam yra reikalinga ši geležinkelio atšaka, kuri turėtų būti kiek įmanoma greičiau nutiesta. Sunkioji karinė technika, būtent vikšrinė karinė technika, savo eiga nelabai galėtų judėti asfaltuotais keliais, kad nesugadintų tos dangos ir taip toliau. Jeigu ratinė technika, ji gali judėti pati. Čia yra vienas iš argumentų, kam yra būtent reikalinga geležinkelio atšaka: kad karinė technika, būtent savaeigės haubicos, tankai, kovinės pėstininkų mašinos, galėtų ant platformos būti atvežamos iki poligono. Ir va čia yra ta vieta, kur mes turime daryti viską, kad vokiečių brigada su savo karine technika atvažiuotų kiek įmanoma greičiau.

Na, ir puikiai suprantame, kad tame poligone vyks daug tarptautinių pratybų. Ne tik vokiečiai ten treniruosis – ten treniruosis ir kiti NATO sąjungininkai. Aš manyčiau, kad turime suprasti, kad mūsų šalies gynybai, viso NATO rytinio flango gynybai yra reikalingas būtent šis sprendimas, kad kiek įmanoma greičiau atsirastų ši atšaka, kad mūsų sąjungininkai būtų čia. Turime užkirsti kelią, kad į mūsų šalį neatvažiuotų tankai su Z raide arba su raudonomis žvaigždėmis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomonę. Dėl motyvų prieš – J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Aišku, ne prieš poligono plėtimo užtikrinimą, kad efektyviai būtų naudojamos saugumo priemonės, bet, atstovaudami žmonių, kurie ten gyvena, interesams, mes turime būti tikri, kad tie interesai bus tinkamai tenkinami ir žmonės nuo to nenukentės. Mes jau dabar matome, kad apsaugos zonose yra vykdomas ir vykdytas plynas miškų kirtimas ir taip toliau. Viskas čia suprantama. Tačiau, mano žiniomis, ir savivalda nelabai informuota apie tai, ką ruošiamasi daryti už poligono ribų ir kokios gi kompensacijos laukia žmonių. Taigi, kol mes to klausimo neišnagrinėsime, kol nepateiksime žmonėms tikro valstybės rodomo rūpesčio, manau, kad šiame etape aš susilaikysiu.

Tikrai mūsų laukia darbas, kad ne vien tik valstybės saugumas būtų užtikrintas, o saugumas – tai saugūs piliečiai, taigi, kad ten gyvenantys piliečiai nuo to irgi tikrai nenukentėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XVP-355.

Užsiregistravo 87, balsavo 86: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

15.40 val.

Poligrafo naudojimo įstatymo Nr. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-345 (*pateikimas*)

Ir paskutinysis šios dienos darbotvarkės 2-8 klausimas – Poligrafo naudojimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-345. Čia yra pranešėjas krašto apsaugos viceministras K. Aleksa. Prašau.

K. ALEKSA. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Teikiamu Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo projektu, atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, suaktyvėjusią priešiškų valstybių žvalgybos tarnybų veiklą Lietuvoje bei padažnėjusius verbavimo atvejus, siekiama stiprinti nacionalinio saugumo užtikrinimo priemones, sudarančias sąlygas visapusiškiau įvertinti aktualias aplinkybes, kai atliekamas asmens vertinimas dėl galimybės patikėti jam įslaptintą informaciją, taip pat sprendžiant klausimus dėl leidimo gyventi Lietuvoje suteikimo užsieniečiams. Įstatymo pakeitimai padės plačiau įvertinti turimą informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes Lietuvos nacionaliniam saugumui, valstybės interesams.

Taigi šiuo įstatymo projektu siūlomi šie esminiai pakeitimai. Pirmas. Praplėsti tiriamų poligrafu asmenų ratą, tai yra numatyti, kad poligrafu gali būti tiriami ir šie asmenys: pirma, įslaptintus sandorius sudarančių įmonių darbuotojai, antra, įslaptintus sandorius sudarę tiekėjai fiziniai asmenys, trečia, kandidatai į slaptuosius žvalgybos bendradarbius, ketvirta, užsieniečiai dėl jų keliamos grėsmės valstybės saugumui. Siekiama numatyti, kad tyrimas poligrafu gali būti atliekamas dėl visų Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme nustatytų leidimo neišdavimo pagrindų. Pavyzdžiui, ar asmuo bendradarbiauja su užsienio valstybių žvalgybos tarnybomis, palaiko ryšius su nusikalstamo pasaulio atstovais, teroristinėmis organizacijomis, dalyvauja neregistruotų judėjimų veikloje, turi kitų ryšių, galinčių kelti grėsmę įslaptintos informacijos saugumui. Šiuo metu atvejis susijęs tik su viena iš minėtame sąraše nurodytų aplinkybių, tai yra kai yra pagrindas manyti, kad asmuo nuslėpė ar pateikė melagingus biografijos faktus ar kitus duomenis apie save ir savo aplinką.

Taip pat siūlomais pakeitimais lengvinami procedūriniai reikalavimai. Pirma, asmens tikrinimą dėl leidimo dirbti su įslaptinta informacija išdavimo atliekančioms institucijoms nuspren-

dus atlikti tyrimą poligrafu, asmens darbdavio prašymas atlikti tyrimą nebebūtų reikalingas. Ir antra. Sprendimą dėl tyrimo poligrafu atlikimo galėtų priimti ne tik tyrimą poligrafu atliekančios institucijos vadovas, bet ir jo įgaliotas asmuo.

Taip pat šiais pakeitimais siekiama detalizuoti tyrimo poligrafu pasekmes. Tai yra jeigu išvada neigiama, sprendimas dėl leidimo išdavimo ar turėto leidimo panaikinimo, o užsieniečio atveju dėl jo keliamos grėsmės valstybės saugumui, priimamas atsižvelgiant į visą turimą informaciją apie tiriamą asmenį. Ir antra. Jeigu asmuo atsisako tirtis poligrafu, leidimas neišduodamas ar turėtas panaikinamas, o dėl užsieniečio daroma išvada, kad šis asmuo kelia grėsmę valstybės saugumui.

Tad šį įžanginį pristatymą baigiu ir tada pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Yra norinčių paklausti. Pirmasis – A. Skardžius, bet nematau jo salėje. Tad A. Pocius klausia.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Sveiki. Esu tas žmogus, kuris perėjo poligrafą. Atkuriant Lietuvos kariuomenę, raginau savo pavaldinius ir kolegas taip pat pasitikrinti tam, kad mes vienas kitu galėtume pasitikėti ir būtent nesivilktų kai kurių į Lietuvos kariuomenę atėjusių buvusių sovietinių karininkų įtarimų šleifas. Deja, turiu pasakyti, kad atsirado tokių, kurie nualpo, suviduriavo arba dar kažkas atsitiko, kurie nėjo, ir tai mums tiesiog davė atsakymą, kad tie asmenys, matyt, bijo ir ko nors vengia pasitikrinti poligrafu. Sakykite, ar ši Krašto apsaugos ministerijos iniciatyva duos tą patį efektą, kad būtų visa Lietuvos kariuomenė ir kitos institucijos, susijusios su Lietuvos saugumu? Tą efektą, kokio jūs tikitės, būtent to efekto?

K. ALEKSA. Gerbiamas Seimo nary, labai ačiū už klausimą. Iš tiesų palietėte svarbų aspektą. Patikimumas yra labai svarbu. Jeigu kalbame apie krašto apsaugos sistemos vadovaujamas pozicijas, ypač kariuomenę ir generalitetą, generolo pareigas, tai iš tiesų yra siekiamybė, kad būtų tas asmuo, ypač jeigu jisai pirmą kartą skiriamas į generolo pareigas, kad būtų perėjęs tyrimą poligrafu, kad po to nebūtų tam tikrų iš tikrųjų istorijų ar atvejų, kad mes galbūt kokiuose nors vėlesniuose etapuose sulaukiame problemų arba negalime pasitikėti.

Mes puikiai suprantame, kad generolo pozicijos yra labai rimtas reikalas, ir kai mes stiprinome gynybą, mes turime turėti absoliutų pasitikėjimą. Tačiau, aišku, šie pakeitimai, kaip aš minėjau, yra skirti kitoms kategorijoms. Bet suprantame tą kontekstą. Čia yra vienas iš instrumentų. Kaip minėjau, gali būti atliekamas tyrimas poligrafu ir, matyt, kritinėse pozicijose privalomas, tačiau tada reikia vertinti visumą ir dėl to yra svarbu matyti visumą, bet šis instrumentas yra labai svarbus. Tai pritardamas…

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų čia kalbame apie kitas kategorijas, apie tiekėjų ir juridinių asmenų, darbuotojus, kurie siekia dirbti su įslaptinta informacija, ir tuos žmones, užsieniečius, kurie norėtų gyventi Lietuvoje. Bet šiuo atveju, žinant poligrafų skaičių, žmonių, specialistų, interpretuojančių tuos duomenis, ir žinant, kiek galima atlikti, čia susidarys vis dėlto eilė. Ar nebus taip, kad Migracijos departamentas, aš nežinau, tiesiog siųs jums pagal Poligrafo įstatymą – ne jums, bet ir Valstybės saugumo departamentui tada tikrinti masiškai užsieniečius ir tokia bus didžiulė didžiulė eilė be galimybių iš tikrųjų patikrinti, nes ten atsiras kitų problemų – kalbos, distancijų ir taip toliau.

K. ALEKSA. Labai ačiū už klausimą. Tikrai mes matome, kad srautai yra dideli. Kalbant apie užsieniečius ir dabar matant tas apimtis, kur VSD turi patikrinti, kadangi iš Migracijos departamento eina į Valstybės saugumo departamentą, ir tikrinimas dėl keliamos grėsmės valstybės saugumui yra tikrai šimtais skaičiuojamas. Bet reikia atkreipti dėmesį, kad vis tiek VSD vertina žiūrėdama, kaip pasakyti, taikydama kitus instrumentus, nebūtinai poligrafą.

Poligrafo naudojimas būtų tais atvejais, kada iš tikrųjų yra, matyt, pagrindas patikrinti, ar tikrai yra, kaip sakant, tam tikrų įtarimų, kuriuos reikia patikrinti būtent tuo būdu, kadangi puikiai suprantame, kad visų patikrinti neįmanoma. Turint omenyje, ką jūs ir minėjote dėl apimties, dėl turimų aparatų skaičiaus ir žmonių dirbančių, nes mes tada turėtume didinti tuos pajėgumus. Tai tas suprantama.

Bet čia iš tikrųjų esminis dalykas yra, kad mes turime įdiegti papildomą instrumentą ir tai irgi iš tikrųjų įves tam tikrą kontrolę. Nes jeigu mes kalbame taip pat ne tik apie užsieniečius, kurie turi atvykti į Lietuvą dėl leidimo gyventi Lietuvoje, bet ir, pavyzdžiui, kitą kategoriją, tai yra kandidatus į žvalgybos slaptuosius bendradarbius, tai mums turbūt svarbu juos pasižiūrėti ir patikrinti ne tiktai tada, kada jau jie tampa tais bendradarbiais, ir turėti irgi tą tokią situaciją, bet jau įvertinti, nes čia yra labai svarbi tada kontržvalgybinė priemonė.

Tai suprantame apimtis, iššūkius, bet tai yra, vienas dalykas, ir politinis toksai signalas, kad mes įdiegiame, ir, kita vertus, praktinis, kad tikrai galėsime pritaikyti tais atvejais, kai manome, kad reikalinga.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį mikrofoną I. Braziulienė.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Aš norėčiau paprašyti kolegų pasveikinti – šiandien mano buvę kolegos yra Seime, tai yra ikimokyklinių ugdymo įstaigų vadovai iš Mažeikių. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveiki, malonu jus matyti. O mes tęsiame klausimus. Viceministro paklausti nori I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas viceministre, gaila, kad toks svarbus klausimas ir taip vėlai, Seimo narių jau dabar šiek tiek yra sumažėję. Šiaip įstatymo projektu siekiama įtvirtinti galimybę tirti poligrafu naujas asmenų kategorijas, tarp jų fizinius asmenis, tiriant juos dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija ir leidimo išdavimo. Ir žinant, kokia yra dabar iniciatyva Seime, kad Seimo Pirmininkas pasiūlė priimti Statuto pataisas, kad būtų praplėstas asmenų sąrašas, kurie turėtų dirbti su įslaptinta informacija, Seimo nariams. Čia papultų ir nemaža Seimo narių grupė į tą naują poligrafą, ir Vyriausybės narių. Kaip jūs galvojate, gal visiems Seimo nariams reikėtų šitą galimybę įsakmiai parašyti, kad užtikrintume tą valstybės saugumą? Ačiū.

K. ALEKSA. Gerbiamas Seimo nary, ačiū už klausimą. Galima čia turbūt pamąstyti, bet kritinis dalykas yra tai, ar šio instrumento taikymas būtų kritiškai svarbus. Jo taikymas labai priklauso nuo to, ar yra pagrindo įtarti, kad yra melavimas, nuslėpimas tam tikrų faktų, biografijos arba kokių nors kitokių, arba yra kitų pagrindų, kuriuos minėjau, pagal Valstybės tarnybos ir paslapčių įstatymą. Tai jeigu būtų matymas, kad yra tam tikro įtarimo, tai tada, matyt, galėtų būti taikomas. Bet padaryti visiems Seimo nariams, tai yra tikrai mažų mažiausiai abejotina.

PIRMININKĖ. Ačiū, viceministre, atsakėte į visus klausimus. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Galėčiau daryti prielaidą, kad galime ir bendru sutarimu, bet balsuokime, tai kartu bus jau užsiregistravimas…

K. ALEKSA. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. …posėdžio pabaigai. Ačiū jums. Balsuojame dėl tik ką pristatyto Poligrafo naudojimo įstatymo projekto Nr. XVP-345.

Užsiregistravo 74, balsavo 74: už – 61, prieš – 4, susilaikė 9. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime tokiam planui pritarti? Pritarta. Ačiū. Tai buvo paskutinis klausimas.

Gegužės 8 dienos vakarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Gero vakaro. Registravomės balsuodami.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 43 STENOGRAMA

2025 m. gegužės 13 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame Seimo rytinį antradienio posėdį. Prašom registruotis. (*Gongas*)

Užsiregistravo iš viso 105 Seimo nariai. Prieš siūlymus dėl darbotvarkės, jums leidus, norėčiau pasinaudoti galimybe ir pasveikinti mūsų kolegą R. Jušką, kuris gegužės 11 dieną minėjo gražią sukaktį.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 13 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas ir siūlymai pagal priėjimo prie mikrofono tvarką. Pirma – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labas rytas, mieli kolegos. Gerbiamas Pirmininke, prašau frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektą Nr. XVP-286 ir valdančiajai daugumai palinkėti atnešti tokius projektus kaip vaistų kompensavimo sunkiomis ligomis sergantiems žmonėms arba vaisingumo gydymo kompensacinių priemonių paketą, o ne abortų apmokėjimo įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū už siūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ir antras pasiūlymas yra išbraukti iš darbotvarkės 2-10 klausimą – Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-276, kuris, mano vertinimu, kelia labai daug įtampų ir visai nedera su dabartinės švietimo, mokslo ir sporto ministrės vykdoma nuoseklia programa šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Ačiū už siūlymus, dėl jų apsispręsime. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Didžiai gerbiamas Seimo Pirmininke, aš nesutinku su kolege, kad tie klausimai kažką skaldo. Manau, kad labai geri pasiūlymai. Bet tiesiog dėl to, kad negalėsiu tuo metu dalyvauti ir labai net netikėtai, nežinojau, šiandien radau darbotvarkėje abudu Švietimo įstatymo pasiūlymus, siūlyčiau savanoriškai juos išbraukti iš šios dienos darbotvarkės.

PIRMININKAS. Jūs savo abudu?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Taip, čia abudu mano. Aš tada ir nudžiuginsiu kolegę (šiek tiek, trumpam, noriu pasakyti, Rita) ir tiesiog palengvinsiu darbą šiandien.

PIRMININKAS. Apgailestaudamas turiu sutikti, nes jūs iniciatorius esate. Tai balsuoti dėl to nereikės. Ir dar kolegė ponia G. Balčytytė. Prašau.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Norėjau paprašyti tokio dalyko. Vyks slaptas balsavimas šiandien, aš esu komisijos pirmininkė. Kadangi net septyni balsalapiai, norėtume paprašyti leisti antspauduoti balsalapius čia, Seimo salėje, iki rinkimų pradžios, kad galėtume suspėti ir turėti tinkamai parengtus biuletenius.

PIRMININKAS. Pritariame pasiūlymui ir prašymui. Turime darbotvarkėje likusį vieną klausimą, dėl kurio turėtume apsispręsti, ar jį šiandien svarstysime, ar ne. Pateikimo stadija.

Gerbiami kolegos Seimo nariai, kas pritaria kolegės R. Tamašunienės siūlymui išbraukti Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektą Nr. XVP-286, prašome apsispręsti balsuojant.

Balsavo 105 Seimo nariai: už siūlymą išbraukti – 44, prieš – 43, susilaikė 18. Projektas lieka mūsų darbotvarkėje.

Dar norėčiau jūsų pritarimo. Turime Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-351. Jis nėra įrašytas į pavasario sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad jis būtų įrašytas? Ačiū, pritarta.

Ar galėtume visą darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Girdžiu – taip? Taip, patvirtinta bendru sutarimu.

10.05 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299. Kviečiu Seimo komitetų pranešėjus. Didžiai gerbiamas Ekonomikos komiteto pirmininkas S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu. Dalyvavo 10 komiteto narių.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu didžiai gerbiamą Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininką A. Gedvilą pristatyti komisijos poziciją.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Energetikos ir darnios plėtros komisija taip pat svarstė šį klausimą ir pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Dalyvauti diskusijoje užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmąjį kviečiu A. Skardžių.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Didžiai gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, išties Energetikos ministerija, šios Vyriausybės Energetikos ministerija, atliko nemažą darbą siekdama sumažinti elektros kainą vartotojams, kurie ir statys šį antrąjį jūros vėjo parką. Šis parkas statomas su valstybės parama, tai yra prisidedant visiems elektros vartotojams, tiesiog bus įrašyta į jų elektros sąskaitą. Tai bus dengiama iš VIAP'o, nors buvo kalbama, kad VIAP'o paramos nereikės, bet vis dėlto finansavimo šaltinis yra VIAP'as, viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.

Kas pavyko mūsų Vyriausybės Energetikos ministerijai? Pirmiausia, pavyko pakeisti drakoniškas elektros vartotojų sąlygas, kurios buvo sudėtos į šį projektą praėjusios Vyriausybės. Konkurse turės dalyvauti ne mažiau kaip du dalyviai. Tikėtina, kad dėl konkurencijos bus nuspaustos lubos, tos didžiausios kainos, kurios bus siūlomos, jau sudėtos į konkurso sąlygas. Ir labai svarbus pastebėjimas, kad vieno dalyvio sąlyga neatitiko Lietuvos ir Europos Komisijos suderintos valstybės paramos nuostatų.

Toliau. Pozityvus dalykas tas, kad nuo 23 iki 8 metų sutrumpintas elektros pardavimo kainos indeksavimo laikas, tai yra taupoma apie 0,5 mlrd. eurų. Suvienodinamos elektros energijos perdavimo elektros tinklais sąlygos tiek jūroje, tiek sausumoje. Tai yra reikšmingas pakeitimas, kuris sąlygos galimybę vystyti ir sausumos vėjo energetiką, bent jau pradėtus projektus. Dar vienas svarbus aspektas, akcentas yra tai, kad bus panaudojami Lietuvos jūrų uostai. Tai yra pridėtinė vertė, tai yra didelis priedas prie Lietuvos ekonomikos tiek statybos, tiek aptarnavimo laiko.

Tačiau pagrindinis dalykas, dėl ko buvo sustabdytas šis projektas ir skelbiamas naujas konkursas, kad nėra kaštų ir naudos analizės. Yra patikinimų, kad tikėkite, viskas bus gerai, taip kalba valstybinis energetikos reguliuotojas, Energetikos ministerijos atstovai. Turbūt vien tikėjimo neužtenka. Labai blogai būtų, jeigu pasikartotų „Independence" projektas, kurio kaštus mes turėsime dengti iki 2044 metų. Galėjome turėti kelis laivus, galbūt „Independence" laivą, kuris tikrai yra reikalingas SGD terminalas. Pavyzdžiui, už 1 mlrd. galėjome turėti keletą gerų karinių laivų, karinį laivyną sukurti, bet to nepadarėme. Šiuokart nauda prognozuojama po 2048 metų, nes nuo 2033 metų mes pradėsime mokėti VIAP'ą, kuris gali kainuoti apie 3 mlrd. eurų. Už 3 mlrd., jeigu

manytume, kad gynyba yra prioritetas, tai galima skaičiuoti, kad būtų maždaug 60 „Leopardo“ tankų, o jeigu korėjietiškų, tai galbūt ir visus 100 tankų įsigytume. Tai kur prioritetas? Taip, energetinis saugumas labai svarbu, labai svarbu diferencijuoti energetinio saugumo *lokacijas*, bet tuos 700 megavatų galima investuoti ir sausumoje. Ir tai be valstybės paramos padarytų verslas – bankai skolina mums, na, verslui skolina be jokių didelių apribojimų, – ir nereikėtų vartotojų prisidėjimo iš jų kišenės.

Kodėl šis variantas nėra svarstomas, o bandoma įtikinti, kad viskas bus gerai, naudą pradėsime gauti po 2048 metų, tačiau neatskleidžiama net, koks bus Lietuvos vartojimas, koks bus poreikis, kokia bus elektros kaina Lietuvoje ir Europoje? Skaičiuoja VERT'as, fragmentiškai pateikęs savo vadinamąją ekonominio pagrindimo analizę, kad jeigu bus elektros kaina didesnė negu 65 eurai už megavatvalandę, tada jau pradėsime gauti naudą. Bet daugelis agentūrų, pavyzdžiui, Jungtinės Karalystės agentūra, prognozuoja, kad 2030 metais elektros kaina sieks 55 euro centus už kilovatvalandę. Vadinasi, tos naudos galime visai nesulaukti, juolab kad leidimai, kurie šiandien yra išduoti – šiandien, bet bus dar iki 2033 metų išduotas ne vienas leidimas plėtrai, pavyzdžiui, saulė gamins 4 teravatvalandes, vėjas – 16 teravatvalandžių, – tai kaipgi vis dėlto mes su tomis 3 teravatvalandėmis jūrinio vėjo galėsime integruotis nesukeldami didesnių problemų ir spaudimo rinkai? Aš manau, tie klausimai lieka neatsakyti.

Todėl labai svarbu dar iki priėmimo, kad energetikos ministras tesėtų savo pažadą ir pateiktų kaštų ir naudos analizę, kad lengviau galėtume apsispręsti ir pamatyti tą realią naudą ir ją pateikti savo rinkėjams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau dalyvauti diskusijoje užsirašė kolega A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiami kolegos, tikrai labai džiugu, kad Energetikos ministerija atsižvelgė į Seimo ir Energetikos ir darnios plėtros komisijos išsakytas pastabas. Ėmėsi iniciatyvos ir žengė svarbų žingsnį, tobulindama konkurso sąlygas dėl antrojo jūrinio vėjo jėgainių parko konkurso, kuris kėlė nemažai abejonių tiek dėl tos skubos, kai jis buvo paskelbtas, tiek dėl sudarytų išskirtinių sąlygų vienam konkurso dalyviui. Teigiamai vertinu tai, kad užtikrinta galimybė, jog konkurse privalės dalyvauti bent du dalyviai, o tai sustiprins ir konkurenciją, ir skaidrumą. Taip pat buvo patikslinta vystymo mokesčio ir laimėtos kainos indeksavimo tvarka, nustatytas siūlomo vystymo mokesčio pradinio dydžio apibrėžimas ir numatyta, kad projektų vystytojai naudotų Lietuvos uostų infrastruktūrą, kas, žinoma, prisidės prie mūsų ekonomikos stiprinimo.

Vis dėlto, vertindamas projektą atsakingai ir strategiškai, šiandien turiu pareikšti, kad pritarti jam tokiam, koks jis yra, aš negaliu. Ir išvardinsiu viso to priežastis. Pirmiausia, pripažinkime, kad net pirmasis parkas nėra garantuotas, nes neturi garantijų dėl pakankamų vartojimo poreikių augimo, o mes jau bandome forsuoti antrąjį. Ir šiuo atveju turbūt net dirbtinis intelektas nepadeda surasti pateisinimo, nes spręsti iš menamų dalykų yra mažų mažiausiai neatsakinga. Dar svarbiau, kad, nepaisant visų patobulinimų, projekte išlieka numatyta valstybės priemoka ir kompensavimo mechanizmas tais atvejais, kai elektros energijos kaina rinkoje kristų žemiau tam tikros ribos. Tai reiškia, kad finansinė rizika dėl nepalankių rinkos sąlygų būtų perkelta ant valstybės ir galutinių vartotojų pečių, o tai iškreiptų pačią rinką bei taptų papildoma našta elektros vartotojams. Pripažinkime, dabartinėje situacijoje, kai turime skaičiuoti kiekvieną eurą, Lietuvai tai yra neleistina prabanga, jos negalime sau leisti. Taip pat būtina pabrėžti, kad vėjo elektrinių Baltijos jūroje efektyvumas nėra ženkliai didesnis už sausumos vėjo energetiką, todėl kyla abejonių dėl tokios investicijos kaštų ir naudos santykio.

Galiausiai verta pabrėžti, kad šiuo metu Lietuvoje nėra pakankamai elektros vartojimo apimties, kad galėtume visiškai panaudoti pagamintą elektros energiją vidaus rinkoje. Tai reikštų būtinybę eksportuoti elektrą, susiduriant su papildomomis sąnaudomis ir priklausomybe nuo užsienio rinkų, o perspektyvos pritraukti naujų stambių elektros vartotojų kol kas atrodo labai miglotos ir neapibrėžtos.

Todėl, nors patobulinimus ir vertinu teigiamai, noriu pabrėžti, kad tol, kol nebus atlikta išsami šio projekto kaštų ir naudos analizė, turėtume vertinti šį projektą labai rezervuotai. Būtent dėl

to šiuo metu kviečiu kolegas nepritarti projektui ir pasidaryti namų darbus, po kurių tiek mes, tiek visuomenė turėtų atsakymus, kokia antrojo jūrinio vėjo jėgainių parko forma yra naudingiausia Lietuvai ir Lietuvos žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam kolegai. Toliau diskusijoje norėtų dalyvauti kolega S. Kairys. Prašau.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, svarstant tokius svarbius ir didelius projektus, verta prisiminti dar visai tokią neilgą istoriją. Konstitucinis Teismas svarstė suskystintų dujų terminalo klausimą, kai tada buvo tas klausimas labai aštrus, ir Konstitucinis Teismas pasisakė, kad Lietuvos energetinė nepriklausomybė yra Konstitucijos vertybė. Tuo metu irgi buvo lygiai tokia pati kritika, tas pats stilius, faktiškai iš tų pačių žmonių, kad neva suskystintų dujų terminalas bus per brangu, tačiau praėjus kuriam laikui ir dabar žiūrint atgal matosi, kad tai buvo vienas esminių Lietuvos energetikos projektų, atnešęs tikrai didžiulį teigiamą poveikį.

Kai buvo kalbama apie atliekų deginimo jėgaines ir kogeneracines elektrines, lygiai tie patys žmonės irgi panašiais argumentais kalbėjo: o iš kur jūs žinote, kad bus tiek atliekų Lietuvoje, kad užkrautume tas jėgaines? Tiesiog nebus tiek atliekų, kam tiek brangiai investuoti ir tokius objektus vystyti? Šiandien matome, kad iš tiesų atliekų yra kur kas daugiau, negu tos jėgainės sugeba jas paversti į elektrą ir šilumą.

Ir štai priartėjome prie jūrų vėjo parko abiejų projektų. Aš nuoširdžiai nesuprantu, kas šią savaitę vyksta Seimo salėje tiek kalbant apie pavedimą Valstybės kontrolei atlikti auditą, kalbant apie jūrų vėjo, pirmojo jūrų vėjo parko projektą, tiek šiandien diskutuojant apie klausimą dėl antrojo jūrų vėjo parko projekto vystymo, tiksliau, konkurso. Kolega sako: neskubėkime, dar pagalvokime, reikia kaštų ir naudos analizės, reikia suskaičiuoti tą, reikia suskaičiuoti aną, – mes laiko turime iki šių metų pabaigos, tik tiek.

Dar daugiau. Matome užregistruotų ir naujų siūlymų, kalbant apie šį sprendimo projektą, kurie dar paprastina konkurso sąlygas, ir dabar tikrai aišku, kad turbūt joks investuotojas neateis į šitą konkursą. Kitaip tariant, neįvyks jūrų vėjo parko abu konkursai ir Lietuva 2030 metais nepasieks strateginio tikslo, apibrėžto Energetinės nepriklausomybės strategijoje, tapti elektros energiją eksportuojančia valstybe.

Praėjusią savaitę, labai svarbu pažymėti, Lietuva pasigamino visą 100 % poreikio elektros, kuri buvo suvartota. Man keista, kad reikia kolegas Seimo narius, išsilavinusius žmones, vis mokyti ir priminti, kad žiūrėkite, kokia bus ta ateitis: elektromobilių rinkos plėtra, dirbtinio intelekto technologijos vystymas, gynybos pramonės Europai užtikrinimas – visa tai kuria elektros vartojimo poreikį, kurį galėtų mūsų tie jūrų vėjo parkų abu projektai užtikrinti. Bet ką mes matome šiandien? Matome tą patį kvestionavimą tų pačių asmenų tais pačiais žodžiais ir galutinis rezultatas – turbūt vyksta vėjo… vyksta dūmų uždanga, nes kalbant apie jūrų vėją irgi galima pasitelkti palyginimą su pačia jūra: jeigu tu nematysi horizonto, neturėsi ten nusistatęs tikslo ir žiūrėsi tik į bangas, tave tiesiog užsups, supykins ir turbūt tu apsiversi.

Lygiai tas pats kalbant apie didžiuosius energetikos projektus. Galima žiūrėti į detales, galima jas kvestionuoti, bet nekreipti dėmesio į esminę siekiamybę – į Lietuvos didesnį saugumą, energetinę nepriklausomybę – mažų mažiausiai yra tikrai neatsakinga.

Nieko kito nebelieka, kaip palaikyti šitą įstatymo pakeitimą, dar tikėtis, kad neva tas konkursas įvyks, bet nuoširdžiai manau, kad tiesiog tai yra dūmų uždanga ir kad jau viskas iš esmės yra nuspręsta, ir tiems, kam nepatiko galimybė Lietuvai išnaudoti šį atsivėrusį langą, tiesiog tas langas bus užsivėręs. Kas atsakys? Atsakys ministerija, ministras, kurio po kitų metų mes jau klausinėsime, kaip visgi Lietuva juda pagal tuos tikslus, kurie yra užbrėžti Energetinės nepriklausomybės strategijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Paskutinis diskusijos dalyvis – kolega V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Kolega gerai pasakė – kas užbrėžta Energetinės nepriklausomybės strategijoje. Ministras visai neseniai atnešė projektą mažinti elektros vartojimą Lietuvoje, Energetinės nepriklausomybės strategiją. Duodamos, skiriamos ES lėšos, įranga keičiama, viskas, kad elektros vartotume kuo mažiau. Viskas aišku, gera strategija.

Tada žiūrime į pirmąjį parką, kuris jau įvyko be jokių subsidijų, be nieko… Ten atėjo ir du dalyviai. Antras dalyvis, aišku, šiek tiek apsimestinis, bet irgi atėjo, konkursas įvyko. Ką „Ignitis“ pasakė atėjęs į komisiją? Pirmojo parko elektra niekam nereikalinga – niekam nereikalinga, niekas jos nenori pirkti, nėra sutarčių, nėra norinčių jos pirkti. Tas pirmasis parkas Lietuvoje bus vystomas ir niekas nenori jos pirkti. Kaip čia dabar tada logiką reikėtų pagauti? Pirmojo parko elektros niekas nenori pirkti, o antrojo parko elektros staiga visi užsinorės pirkti. Tai ir taip aišku: jeigu nėra poreikio, tai jo nėra.

Kolega mini visokius duomenų centrus. Tai jūs atsiverskite spaudą. Spaudoje labai aiškiai parašyta, kokias šalis renkasi duomenų centrams kurti. Pavyzdys ką tik: labai didelis centras įsikurs ne Vokietijoje, o Prancūzijoje. Vokietijoje yra labai daug žaliosios energijos, bet išeina taip, kad ta kaina labai stipriai ir šokinėja dėl tos žaliosios energijos, nes įvyksta tie vadinami *dunkelflaute'ai*, kai nei saulės, nei vėjo nėra ir kaina pašoka. Duomenų centrus pasirinko kurti Prancūzijoje, ten, kur yra atominė energetika ir kur yra stabili, garantuota maža elektros kaina. Verslas žiūri labai paprastai.

Ką daro vokiečiai? Vokiečiai dabar mažina subsidijas tiek vėjo parkams, tiek saulės, tiek kitiems, nes pamatė, kad tai privedė ne prie gero, o prie blogo, nes kai tu moki daug subsidijų ir įvairiausių formų, galiausiai susimoka visi mokesčių mokėtojai – ar per kainą, ar per subsidijas. Jie jau mažina ir terminus, mažina laikotarpius. Kai kuriuos vėjo parkus netgi dėl subsidijų mažinimo planuojama išvis uždaryti ir nugriauti.

Pasimokykime iš Vokietijos – jie jau traukia atgal, nes tai nepasiteisino. O dėl antrojo parko mes dabar sakome, kad pirmojo parko nereikalinga elektra, o antrojo staiga taps reikalinga. O žinote, kaip ji taps reikalinga? Visą tą elektrą suvarant mums, tautai, ir už ją tauta turės susimokėti, grindys bus 75 eurai už megavatą. Šiandien rinkoje tiek saulės, tiek vėjo elektrą mielai parduotų po 50 eurų už megavatą, po 60. Mielai parduok, tik kažkodėl niekas neskelbia tų konkursų, nedaro, kad būtų galima tos pigios elektros nusipirkti. Ir nereikėtų jokių subsidijų.

Dabar sakome: žinote, kaip pagražėjo situacija, visi susimokėsime nebe 3 mlrd., o 2,5 mlrd. Oho, kokia paguoda! 0,5 mlrd. sutaupėme, bet 2,5 mlrd. vis tiek išleisime. Kokia čia paguoda? Čia jokios paguodos. Vis tiek visiems teks susimokėti. Aišku, tos pasakos, kaip mes tos elektros parduosime į Vokietiją, į Lenkiją, Latviją, Estiją, mes visur visur jos parduosime, gal net į Švediją. Visi užmiršta – jie mielai perka pigią elektrą, niekas neperka brangios elektros. Tai dabar mes subsidijuosime. Pavyzdžiui, rinkoje bus 1 centas, mes mokėsime 7,5, grindis, ir susimokėsime mes visi. O sausumoje vystytojai bus priversti stabdyti elektrines, nes jeigu 1 centas arba 0, jau yra nuostolinga gaminti, bet mes mokėsime. Jūs balsuosite už tai, kad būtų išleista 2,5 mlrd. visų mūsų pinigų.

Kaip reikėtų daryti? Reikėtų daryti labai paprastai, kaip su pirmuoju parku. Paleidome be subsidijų, be dotacijų, be nieko. Atėjo, kaip sakant, įvyko konkursas, bus vystoma arba nebus, tegu verslas tai daro. Mes visa tai galime… Duokime panašias sąlygas, tik gal netgi daug daug mažesnes subsidijas sausumoje, mes turėsime tą pačią galią. Niekas netrukdo mums to daryti, bet, kaip pasakyti, apdumti tautą, padaryti šiokį tokį pagerinimą ir po to pasakyti: žiūrėkite, kaip gerai, na, kaip sakant, eilinė schema, kaip tai įgyvendinti.

Žinoma, aš pasakysiu, žinokite, tas konkursas tikrai vyks, tikrai atsiras antras dalyvaujantis. Schema ta pati. „Orlenui“ padovanoja energetikos ministras 50 mln. įvairiausių nuolaidų, tada „Orlenas“ ateina į tą konkursą ir dalyvauja. Bus du dalyviai, jokių problemų, bet už tas subsidijas mes mokėsime visi. Už šį parką tikrai nereikia balsuoti ir tikrai sugalvosime, kur išleisti tuos 2,5 mlrd.: nuo gynybos iki jaunų šeimų ir demografinės padėties gerinimo. Nereikia leisti ten, kur nereikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje visi Seimo nariai, kurie norėjo dalyvauti, dalyvavo.

Motyvai. Motyvai už – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų aš ir noriu pasakyti: tie, kurie manote, kad reikia išleisti 2,5 mlrd. visų mūsų mokesčių mokėtojų pinigų, turite balsuoti už šį projektą. Tie, kurie suprasdami, kad ta elektra yra nereikalinga, nes pirmajam vėjo parkui ji yra nereikalinga, niekas nenori

jos pirkti, tokios pačios galios, o tą elektrą sukišime visiems vartotojams, taip pat turite balsuoti už. Ir tie, kurie norite, kad vėl įvyktų tas vadinamasis apsimestinis konkursas, kai ne vienas dalyvis bus, o du dalyviai, prieš tai gavę gerą subsidiją iš Energetikos ministerijos ar kitų atstovų, taip pat turite balsuoti už. Tik, žinote, tada mes niekuo nesiskirsime nuo buvusios valdžios, kai buvo stumiami projektai, už kuriuos reikia mokėti visiems. Mes būsime lygiai tokie patys. Jeigu norite būti lygiai tokie patys, kaip buvusi valdžia, taip pat balsuokite už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas Pirmininke, gal kiek ir netikėta, bet tam ir yra Seimas, kad diskutuotume. Klausimas, kurį šiandien svarstome, turbūt visiems gana suprantamas. Tačiau argumentų už ir prieš vis dėlto neranda nei viena, nei kita pusė. Turiu omenyje, žinoma, įtikinamus, nenuginčijamus ir svarius argumentus, ne šiaip.

Pasakysiu tiems, kurie šioje situacijoje guldo galvą už šį projektą. Aš keliu klausimą: ar jūs ir savo pinigais vystytumėte projektą, kuris neturi net pagrįstos kaštų ir naudos analizės, kai nesame tikri, kad net nėra poreikio tokiai generacijai? Man teko nemažai pasigilinti ir kaip Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininkui. Mes net nežinome, kokios kainos siekiame. Nebūtų jokio ginčo, jeigu būtume atsisakę valstybės priemokos ir gamintojui leidę veikti rinkos sąlygomis, kaip kad turi veikti ir pirmajame vėjų parke laimėtojas.

Tenka pripažinti, kad kai nekalbame apie naudą skaičiais, o savo tiesas grindžiame gražu–negražu ir panašiais dalykais, tai diskutuoti išties labai sunku. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, motyvai ir už, ir prieš išsakyti. Diskusijoje dalyvavę Seimo nariai pasisakė. Esame… (*Balsai salėje*) Dar nesame? (*Balsai salėje*) Pasiekėme balsavimo intervalą. Todėl prašome apsispręsti dėl įstatymo projekto Nr. XVP-299 po svarstymo. Balsuojame.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 65, prieš – 8, susilaikė 35. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

10.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XVP-383(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XVP-383. Svarstymas ir priėmimas. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto pirmininką, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką, kolegą K. Bilių.

K. BILIUS (*NAF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas gegužės 7 dieną svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektą. Dalyvavo 11 iš 13 komiteto narių. Komiteto sprendimas – pritarti nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Svarstyme dalyvauti norinčių Seimo narių nėra? (*Balsai salėje*) Nėra. Dėl motyvų taip pat nėra. Priėmimo stadija. Ir čia mes turime įstatymo projekte keturis straipsnius. Dėl 1 ir 2 straipsnių turėsime apsispręsti slapto balsavimo metu. Dėl 3 ir 4 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra gauta. Ar nėra prieštaraujančių, kad mes 3 ir 4 straipsniams priėmimo stadijoje pritartume bendru sutarimu? Ačiū. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra.

Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad dabar turėsime posėdžio pertrauką, bus vykdomas slaptas balsavimas, skirta valanda. Yra daug biuletenių, tai prašom atidžiai apsispręsti, atsakingai balsuoti. Slaptą balsavimą skelbiu nuo 10 val. 35 min. iki 11 val. 30 min. Dar kartą pakartoju: slaptas balsavimas nuo 10 val. 35 min. iki 11 val. 30 min.

Kolega L. Šedvydis per šoninį mikrofoną.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Šiandien Seime lankosi Kauno Juozo Grušo meno gimnazija, kviečiu juos pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Skelbiu posėdžio pertrauką.

Pertrauka

11.30 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{9}, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^{1} straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-379 (*pateikimas*)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF*)**.** Laba diena, gerbiami kolegos. Baigėme pertrauką ir tęsiame rytinį posėdį. Kitas mūsų klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo projektas Nr. XVP-374 ir lydimieji. Pranešėja – I. Ruginienė. Prašom. J. Šukevičienė.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, frakcijos vardu dėl šio projekto norėčiau paprašyti 30 minučių pertraukos.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Pertrauka.

11.31 val.

Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286 (*pateikimo tęsinys*)

Tada kitas mūsų klausimas – Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286. Pranešėja – B. Vėsaitė. Prašom, kolege. Pateikimo tęsinys.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, pristatau jums Reprodukcinės sveikatos įstatymą. Šis įstatymas įtvirtina teisę ir į reprodukcinę sveikatą, kaip neatimamą žmogaus teisę, atitinkančią tarptautinius standartus ir užtikrinančią žmogaus teisių ir sveikatos apsaugos standartus, kurie numatyti Pasaulio sveikatos organizacijos teikimu. Įstatyme yra keletas skyrių. I skyrius yra „Šeimos planavimas“, kuris apima ir kontraceptines priemones, kurias siūlome, kad būtų finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Taip pat įstatymas apima ir saugios motinystės dalį, taip pat nėštumo nutraukimo dalį, tai mes siūlome kompensuoti iš privalomojo sveikatos draudimo. Kalbama ir apie pagalbinį apvaisinimą, ir apie pagalbą asmenims, nukentėjusiems nuo lytinio smurto, ir apie jaunimo reprodukcinę sveikatą bei priemones. Daugiausia šie klausimai ir apima Reprodukcinės sveikatos įstatymo pagrindus.

Yra daug mitų, kodėl, tarkime, būtent mes įteisiname 22 savaičių nėštumo nutraukimą. Tiesą sakant, tai yra melagystė, nes šita nuostata galioja ministro įsakymu nuo 1994 metų. 2022 metais įsakymas atnaujintas. Tad čia nieko naujo ir šiuo atveju būtent nėštumas yra nutraukiamas tiktai tada, kai yra grėsmė vaisiaus ir motinos sveikatai, taip pat incesto atveju ir išprievartavimo atveju. O dabar, jeigu yra klausimų, tai laukčiau jų.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Zuokas. A. Zuoko nematau. Tada klausia R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama kolege, iš tikrųjų labai liūdna, kad jūs kaip šeimos planavimo priemonę pristatote ir jaunimui palankią priemonę – nėštumo nutraukimą. Tai vienas dalykas. Antras dalykas, kodėl jūs nemanote, kad žmonės, kurie šiandien edukuojami nuo pradinės mokyklos ir jau pradinukas gebės pasakyti, iš kur atsiranda vaikai, neturėtų būti atsakingi už pasekmes ir neturėtų sumokėti už tas pasekmes? O mes abortams dabar planuojame išleisti valstybės lėšas, kai nevaisingos šeimos patiria daug išlaidų, norėdamos susilaukti vaikų, kai sunkiomis ligomis sergantys vaikai ir tėvai feisbukuose renka tiems vaikams su tomis ypatingomis ligo-

mis papildomas lėšas. Tai dabar jūs dar numatote kontraceptines priemones. Kiek Lietuvoje yra vaisingo amžiaus moterų? Kiek per metus kainuoja kontraceptinių priemonių paketas ir kiek tai pareikalaus iš biudžeto lėšų?

Jeigu jau moraliniai dalykai apie prigimtines teises ir žmogaus orumą nuo gimimo nėra argumentai Socialdemokratų frakcijai, tai galbūt skaičiai ir sumos bus iškalbingos.

PIRMININKAS. Kolege, laikas, skirtas klausti, baigėsi.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji Rita. Iškėlėte labai daug klausimų. Būtent nemokamos kontracepcijos įteisinimas padėtų sumažinti tą kraštutinę (aš irgi taip manau), kraštutinę šeimos planavimo priemonę – nėštumo nutraukimą. Tai parodė kitų šalių praktika. Daugelyje šalių kontraceptinės priemonės moterims yra nemokamos, tai Prancūzijoje, Belgijoje, Nyderlanduose. Netgi mūsų kaimynėse Latvijoje ir Estijoje kontracepcija yra iš dalies kompensuojama. Taigi manau, kad iš tikrųjų nėštumo nutraukimų sumažės, kai bus didesnis prieinamumas prie kontraceptinių priemonių.

Dabar jūs klausiate, kiek reprodukcinio amžiaus moterų yra Lietuvoje? Naujausi tyrimai rodo, kad apie 650 tūkst. Be abejo, tai kainuos, bet tai yra būtent šeimos reguliavimo priemonė. Kaip ir daugelis šeimos reguliavimo priemonių, tokios kaip kontraceptinės priemonės turėtų būti kompensuojamos iš sveikatos draudimo.

Dar galiu pasakyti vieną skaičių: moterys per mėnesį kontraceptikams išleidžia nuo 30 iki 80 eurų. Taigi, nesunku pasiskaičiuoti. Be abejo, sveikatos biudžetui pradžioje gali būti didelė našta, bet bent jau finansiškai sunkiau gyvenančioms moterims iš dalies tai turėtų būti įteisinta.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Primenu, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – iki 2 minučių, tai taupykime laiką, nes norinčių paklausti yra daugiau.

Kitas klausia V. Sinica. Prašau, kolega.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Jūs pati pasakėte pristatymo metu, kad nuo 1994 metų yra ministro įsakymu įteisinti abortai Lietuvoje. Vadinasi, nors tarsi teisinis apsaugos lygis nėra labai aukštas, bet nejudinamas tas reguliavimas galioja jau virš 30 metų, faktiškai jis yra labai stabilus. Todėl, aš sakyčiau, jūs čia judinate laivą labai bereikalingoje vietoje. Aišku, galime nesutarti.

Mane domina trys dalykai, ypač, mano akimis, radikaliai atrodantys šitame projekte. Kodėl jūs manote, kad galima visos visuomenės, visų mokesčių mokėtojų lėšomis tokį kontroversišką dalyką finansuoti? Visuomenė turi tikrai skirtingą požiūrį į šią procedūrą ir tai nėra kaip klausimas, kokiu atstumu nuo tvoros namą pastatyti. Tai yra moralinis klausimas apie žmogaus gyvybės nutraukimą. Tai įpareigoti visus mokėti už tai, aš sakyčiau, yra radikalus dalykas.

Kitas dalykas, kuris domina: ar teisingai suprantu, kad, pagal jūsų projektą, nepilnamečiai turėtų galėti nutraukti užsimezgusią gyvybę be savo tėvų žinios? Ačiū.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Be abejo, įstatyme, tarkime, teisė į nėštumo nutraukimą yra tikrai gerokai aukštesnis lygis. Ir, tarkime, ministrai keičiasi. Žinokite, gali ateiti ministras iš labai radikalios terpės ir tą savo įsakymą pakeisti, kaip atsitiko, tarkime, Lenkijoje, o, tarkime, jeigu tai bus įstatymas, tam reikia būtent viso Seimo pritarimo. Taigi, sakyčiau, keliama į aukštesnį lygį.

Dabar dėl, tarkime, šios medicininės procedūros kompensacijos iš PSDF'o biudžeto. Jūs turbūt sutinkate, kad tai yra medicininė procedūra? Daugelis medicininių procedūrų yra kompensuojamos iš sveikatos biudžeto. Tai kodėl mes norime bausti moteris, kurios pasirenka kitą kelią?

Be to, matome, kaip aš jau ir prieš tai minėjau atsakydama klaususiai, kad vis dėlto nėštumo nutraukimo operacijų tikrai sumažės, kai bus nemokama kontracepcija.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, skirtingai nuo šio projekto oponentų, man atrodo, kad Reprodukcinės sveikatos įstatymas nėra dėl nėštumo nutraukimo. Tai yra dėl teisės į reprodukcinę sveikatą kaip vienos iš sudedamųjų žmogaus teisių. Taip, tai yra aktuali, svarbi teisė tiek moterims, tiek vyrams, ypač jaunoms moterims svarbu, kaip valstybė traktuoja jų reprodukcines teises.

Norėčiau jūsų atsakymo į klausimą, ar matote kokią nors galimą įtaką nėštumo nutraukimų skaičiui, jei ši medicininė procedūra bus kompensuojama? Atkreipsiu dėmesį, kad nuo 1994 metų kartais mažėjo nėštumo nutraukimų skaičius. Darytina prielaida, kad tai buvo susiję ir su dides-

niu švietimu, ir su didesniu kontraceptinių priemonių prieinamumu. Galbūt jūsų teikiamas projektas kaip tik padėtų dar labiau sumažinti nėštumo nutraukimų skaičių, užtikrindamas ir švietimą, ir priemonių prieinamumą jauniems žmonėms, ir apskritai mokslu pagrįstą požiūrį į šeimos ir savo gyvenimo planavimą?

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Taip, aš pritariu, iš tiesų dalinis kontraceptinių priemonių finansavimas padėtų išvengti būtent šitos radikalios šeimos planavimo priemonės – nėštumo nutraukimo. O sistemingo lytinio švietimo iš tikrųjų mes turime turėti daug daugiau. Žinokite, nepaisant to, ką sako kiti prelegentai ir šio įstatymo oponentai, vis dėlto 100 tūkst. gyventojų yra 19 nepilnamečių paauglių gimdymų. Šitas skaičius vis dėlto yra gana didelis, palyginti su Europos šalimis.

Dėl lytinio švietimo ir lytinio smurto. Kas gi iš esmės smurtauja prieš moteris? Turbūt ne jos pačios žalojasi, o smurtauja būtent vyrai. Taigi lytinio švietimo taip pat visuomenei labai labai reikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Kukuraitis. Prašau, kolega.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Gerbiama… Aš štai čia. Dėkui Birutei už pristatymą. Noriu paklausti dėl paties principo. Situacija dėl reprodukcinės sveikatos dešimtmečius yra tokioje, sakyčiau, *status quo* pozicijoje. Mes žinome, kad jeigu kas nors šiuos vertybinius klausimus išjudina, staiga pradeda siekti daugiau teisių arba labiau radikalizuoti tą įstatymą ir *status quo*, paprastai ateina kita pusė ir duoda su trenksmu. Žinome, stebime bendrąsias tendencijas dešiniųjų jėgų iniciatyvų tiek Amerikoje, tiek Europoje. Ar jūs nebijote, kad turėsime labai prastą grįžtamąjį ryšį iš dešinės, išjudinę *status quo*? Iš esmės jau tikrai bus išbalansuoti šitie klausimai ir tuomet mes vėl turėsime minias gatvėse tiek vienu, tiek kitu klausimu. Ar tikrai laikas dabar tiek dėl geopolitinio konteksto, tiek tokioms labai aštrioms vertybinėms diskusijoms veržiantis į viešąją erdvę ir viešąją politiką?

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Aš tikrai siūlyčiau nedemonizuoti šito klausimo ir nekarti visos kaltės Reprodukcinės sveikatos įstatymui. Kaip parodė, tarkime, Lenkijos pavyzdys, nepaisant itin griežtų reprodukcinės sveikatos draudimų, abortų draudimų, neprieinamos kontracepcijos, iš esmės vaikų gimstamumas yra gerokai sumažėjęs. Taigi ne čia esmė. Esmė ta, kad mes turėtume pakankamai vaikų priežiūros įstaigų ir, tarkime, kitų, susijusių su tėvų ir mamų dalyvavimu darbo rinkoje. Ne čia esmė, tikrai nesiūlyčiau demonizuoti šio įstatymo, juo labiau kad bandymų jį priimti buvo visus 30 metų. Deja, ne visados pavykdavo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Nors mūsų laikas klausti baigėsi, aš noriu suteikti paskutinį žodį E. Rudelienei. Prašau.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Iš tiesų palaikau šį įstatymo projektą, nes dabar fragmentiškai yra reguliuojamos Reprodukcinės sveikatos įstatymo dalys, yra ministro įsakymų, skirtingų įstatymų ir dėl lytiškumo ugdymo, ir dėl mokslu grįstos informacijos, ir dėl šeimos planavimo. Bet, gerbiama kolege, čia jau, galima sakyti, kolegos iš dalies ir paklausė, bet labai daug šiuo metu lyg ir yra kalbama apie tai, kad iš naujo yra įteisinamas abortas. Mes girdėjome, kad viskas galioja ministro įsakymu nuo 1994 metų, niekas tuo klausimu nesikeičia, tai gal vis dėlto įvardinkite, kodėl yra svarbu šitą nuostatą turėti įstatyme, o ne taip, kaip dabar buvo, sakykime, ministro įsakyme? Ačiū.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Tai parodytų vis dėlto, kad mes gerbiame reprodukcinės sveikatos teises kaip žmogaus teisių dalį, tai čia yra iš tikrųjų labai svarbu. Be abejo, nuo 1994 metų dabartinio posėdžio pirmininko, o tada buvusio ministro įsakymu šis, tarkime, įsakymas dėl nėštumo nutraukimo galioja. Dar sykį sakau, mes pakeliame tikrai į aukštesnį lygį – įstatymas svarbiau negu ministro įsakymas, nes bet kada yra grėsmė, kad, atėjus kitam ministrui, pasikeitus ministrui, tas įsakymas gali labai greitai pasikeisti. Vienas žmogus gali pakeisti, bet Seimas nelabai, todėl siūlyčiau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Tada pasisakymai dėl motyvų už, prieš. Ir kol dar ateina pasisakyti, prašau, kolege, mums žinią gerąją, ką mes čia matome tribūnoje.

L. VAITIEKŪNIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegos, prašau pasveikinti į Seimą atvykusius Kupiškio meno mokyklos mokinius. (*Balsai, plojimai salėje*) 13 valandą kviečiame į parodos atidarymą.

PIRMININKAS. Sveikiname kupiškėnus, laukėme atvykstant. Motyvai už – V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, reprodukcinės teisės yra sudedamoji žmogaus teisių dalis ir turėti reprodukcinių teisių įstatymą yra normali pažangios valstybės praktika. Panašų įstatymą dar prieš 50 metų Prancūzijoje svarstė Parlamentas ir priėmė. Daugelis šalių, į kurias mes lygiuojamės, tokius įstatymus turi ir turi mokslu grįstą, ne fanatišką, ne ideologizuotą požiūrį į tai, kas yra susiję su moterų reprodukcine sveikata, su požiūriu į pagalbinį apvaisinimą, su požiūriu į paauglių lytinį švietimą. Tai yra svarbu ir praktiška. Tai yra svarbu, nes per metus gimdo apie 400 paauglių Lietuvoje, vadinasi, yra spragų švietimo srityje, vadinasi, ne visada šeima pasirūpina. Mes galime tiktai įsivaizduoti, su kokia stigma susiduria jautrių, socialiai pažeidžiamų grupių moterys, su kokia stigma susiduria paaugliai, kurie patiria gyvenimą galbūt šiek tiek anksčiau, negu planavo.

Tai štai dėl to labai svarbu, kad parlamentas tartų savo stiprų, užtikrintą žodį, kad moterims nediktuotų tie, kurie galbūt iki galo nėra įsigilinę ir nesupranta visų gyvenimiškų situacijų, su kuriomis gali tekti susidurti. Aš labai kviečiu po pateikimo pritarti šiam projektui, neleisti įsisiūbuoti kultūriniams karams, kuriems čia nėra erdvės, nes ypač jautrių klausimų reguliavimas nekinta. O štai civilizuotas, pažangus ir mokslu…

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). …grįstas požiūris yra svarbus.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Širinskienė. Prašom, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Papratai teisėje įstatymai kuriami tuomet, kai norima sukurti naujas normas ir iš naujo sureguliuoti santykius. Tai šiuo atveju turime visiškai priešingą reiškinį, kuomet yra surenkamos egzistuojančios normos, kaip teisingai pastebėjo Teisės departamentas, pridedama lozungų, deklaratyvių normų ir bandoma pristatyti kaip naują įstatymą, kuris neva kažką sukuria. Nes taip, nėštumo nutraukimas egzistuoja, lytinis švietimas egzistuoja, yra sveikatos ir švietimo ministrų atitinkami įstatymai ir tvarkos.

Kas atsiranda naujo su šiuo įstatymo projektu, tai atsiranda kultūriniai karai, kuriuos, visi tikėjosi, šitoje kadencijoje visi bus pamiršę, ir atsiranda kompensavimas išimtine tvarka. Jeigu žmogui nepasiseka ir jisai suserga vėžiu, jeigu jo vaikas turi retą ligą, vaistai šiems susirgimams yra kompensuojami pagal Sveikatos draudimo įstatymą ir turi nueiti gana ilgą vertinimo kelią. Tai ne – kontraceptinėms priemonėms ir nėštumui nutraukti mes kuriame išimtinį kelią, taip diskriminuodami dalį pacientų, kuriems iš esmės yra reikalingas onkologinis gydymas. Tie žmonės, sirgdami mirtį sukeliančia liga, turės ir toliau laukti kompensavimo sprendimų, kurie tikrai nebūna greiti. O įstatymų leidėjas nuspręs, kad visoms vaisingo amžiaus moterims būtų kompensuojami kontraceptikai. Ir yra melas kalbėti apie tai, kad čia bus paauglėms, kaip buvo bandoma leisti suprasti, kad čia bus neturtingoms moterims. Įstatymo projektas kalba apie visas vaisingo amžiaus moteris, nepriklausomai nuo jų pajamų, kas realybėje…

PIRMININKAS. Kolege, laikas jums pasisakyti baigėsi.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). …reiškia milžiniškas išimtines išlaidas.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, motyvai dėl įstatymo projekto yra išsakyti. Balsavimas numatytas 12 val. 15 min., kada yra balsavimas dėl projektų. Ir dabar žodį suteikiu T. Prajarai, taip pat geroji žinia. Prašau, kolega.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Mieli kolegos, geroji žinia, kad mus šiandien aplankė nuostabūs Alytaus rajono Simno gimnazijos šeštokai. Aplodismentai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname pas mus atvykusius svečius.

11.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229(2) (*svarstymas*)

Toliau mūsų klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių kra-

što apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229. Svarstymo stadija. Pranešėjai – G. Jeglinskas ir vėliau R. Motuzas. G. Jeglinskas. Prašau.

G. JEGLINSKAS (*DFVL*). Komitetas Seimo nutarimo projektą svarstė balandžio 23 dieną ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu R. Motuzą Užsienio reikalų komiteto vardu.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Laba diena. Užsienio reikalų komitetas taip pat svarstė šį nutarimo projektą ir taip pat pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė A. Pocius. Deja, jo nematau. Tada po svarstymo apsispręsime balsavimo laiku, 12 val. 15 min.

11.54 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 200 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-129(2), Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-130(2) (*svarstymas*)

Kitas mūsų klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-129. Svarstymo stadija. Kviečiu J. Sabatauską. Ir lydimasis Konstitucinio Teismo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom, kolega.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, čia įstatymu keičiama tvarka Konstitucinio Teismo teisėjų paskyrimo per eilinę rotaciją, kuri vyksta kas trejus metus. Šiuo metu kandidatai registruojami likus 3 mėnesiams iki jų paskyrimo, o paskyrimo paskutinė data yra trečias kovo mėnesio ketvirtadienis. Tai dabar, ypač po Teisės departamento pateiktų pastabų ir po svarstymo, komitetas apsisprendė dar labiau paankstinti, kad neatsitiktų tokia situacija, kuri buvo prieš keletą metų, kai netgi du kartus nebuvo paskirti Konstitucinio Teismo teisėjai per eilinę rotaciją. Dabar pirmas, kaip sakant, kandidatų pateikimas bus likus 6 mėnesiams iki jų kadencijos pradžios tam, kad būtų išvengta tų nesklandumų, kurių buvo prieš kelerius metus, kai kai kurie teisėjai buvo paskirti netgi po metų ir mėnesio pavėlavus jų eilinei rotacijai. Komitetas visais balsais pritarė tokiam…

PIRMININKAS. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). …patobulintam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje užsirašiusių kalbėti nėra, tai apsispręsime balsuodami balsavimo laiku.

11.56 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4244(2) (*svarstymas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4244(2). Kviečiu pranešėją A. Radvilavičių Aplinkos apsaugos komiteto vardu.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, gegužės 7 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimo projektą. Komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje užsirašiusių kalbėti taip pat nėra. Tada apsispręsime balsuodami balsavimo laiku.

11.57 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-49(2) (*svarstymas*)

Kitas mūsų klausimas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-49. Pranešėjas – L. Kukuraitis. Prašau. Socialinių reikalų ir darbo komiteto vardu. Vėliau Biudžeto komiteto vardu – A. Sysas. Prašau, kolega.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Komiteto sprendimas – bendru sutarimu nuspręsta pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, kuriuo sutvarkomos formuluotės ir keičiama įstatymo įsigaliojimo data.

PIRMININKAS. Ačiū. Biudžeto ir finansų komiteto vardu – A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių… oi, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė įstatymo projektą, pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabas bei pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Užsirašiusių diskusijoje kalbėti taip pat nėra, tai apsispręsime balsuodami. Ir kviečiu…

11.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(3) (*svarstymas*)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231. Pranešėjas – Liutauras Kazilavičius, Švietimo ir mokslo komitetas. (*Balsas salėje*) Kazlavickas, atsiprašau, Kazlavickas. Atsiprašau, kolega.

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Švietimo ir mokslo komiteto sprendimas – bendru sutarimu pritarti iniciatorių pateiktam nutarimo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū. Užsirašiusių kalbėti diskusijoje taip pat nėra. Tai apsispręsime balsuodami balsavimo laiku.

12.00 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{9}, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^{1} straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-379 (*pateikimo tęsinys*)

Kadangi praėjo numatyta pusės valandos pertrauka, kviečiu į tribūną socialinės apsaugos ir darbo ministrę mums pristatyti projektą Nr. XVP-374 ir lydimuosius įstatymų projektus. I. Ruginienė. Prašau, kolege.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami Seimo nariai, bandysiu pristatyti visą paketą su visais lydimaisiais teisės aktais, o tada lauksiu klausimų. Šiandien Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia šešių įstatymų projektų paketą, susijusį su pensijų kaupimo sistemos pakeitimais. Pagrindinis įstatymo projektas yra Pensijų kaupimo įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo, papildymo ir pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas, taip pat lydimieji įstatymų projektai: Civilinio proceso kodekso, Socialinio draudimo pensijų, Valstybinio socialinio draudimo, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Pradėsiu nuo pirmojo – Pensijų kaupimo įstatymo. Ką mes siūlome keisti ir tobulinti. Pirmiausia siūlome atsisakyti automatinio įtraukimo į pensijų kaupimą, vietoj jo siūlomas tik ap-

draustųjų informavimas apie kaupimą ir kvietimas sudaryti sutartis. Tai kasmet darytų „Sodra“. Jaunesniems kaip 40 metų asmenims per elektroninio gyventojų aptarnavimo sistemą būtų siunčiami priminimai apie galimybę prisijungti prie kaupimo sistemos.

Toliau. Galimybė stabdyti 12 mėnesių pensijų įmokas ir stabdymą pratęsti neribojant pratęsimų skaičiaus. Galimybė rinktis išmokos rūšį, kai sukaupta suma nesiekia anuiteto ribos, arba atsiimti vienkartinę išmoką, arba gauti išmokas periodiškai. Šiuo metu yra trys ribos, lemiančios išmokos rūšį. Projektu siūloma palikti tik vieną anuiteto ribą (anuiteto riba yra sukaupto turto dydis, nuo kurio anuitetas tampa privalomas), jei norima atsiimti lėšas iš pensijų fondo, susieti su praėjusių metų vidutinės senatvės pensijos 10 % riba. Ši riba didėtų kasmet ir būtų indeksuojama, nes būtų susieta tiesiogiai su pensijų indeksavimo tempu. Galimybė atsiimti sukauptą turtą likus penkeriems ar mažiau metų iki senatvės pensijos amžiaus tiems, kas sukaupė mažesnį turtą nei 50 % tais metais galiojančios anuiteto ribos dydžio.

Taip pat siūlome galimybę vieną kartą per visą kaupimo laikotarpį atsiimti 25 % sukaupto turto. Jei turto dalis atsiimama iki sukankant senatvės pensijos amžiui, atskaitomi 3 %, jie pervedami į Pensijų anuitetų fondą. Jei 25 % sukauptos sumos žmonės atsiimtų po pensinio amžiaus, jokie atskaitymai taikomi nebūtų.

2024 m. kovo 7 d. Konstitucinio Teismo nutarimo įgyvendinimas taip pat yra numatytas mūsų projekte, pagal jį turi būti nustatyti išimtiniai atvejai, kai galima nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime, nes jis tapo apsunkintas ir betikslis. Siūloma, kad tai būtų galima padaryti tiems, kurie turi nustatytą nuo 70 % iki 100 % netekto dalyvumo lygį arba turi siuntimą gauti paliatyviąją pagalbą, arba serga sunkia liga, patvirtinta sveikatos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrų pasirašytame įsakyme. Tokiais atvejais siūloma taikyti 30 dienų terminą, per kurį žmogui būtų išmokėtas jo sukauptas turtas. Nutraukiant dalyvavimą pensijų kaupime pagal Konstitucinio Teismo nutarimą nuo turto jokie mokesčiai neatskaitomi.

Taip pat siūloma numatyti pereinamąjį laikotarpį nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2027 m. rugsėjo 30 d. visiems nepatenkintiems pensijų kaupimu. Per šį 21 mėnesio laikotarpį žmonės turėtų galimybę iš pensijų kaupimo pasitraukti iš pensijų fondo atsiimdami nuo savo darbo užmokesčio sumokėtas įmokas ir investicinę grąžą, o „Sodros“ įmokos, jei tokios buvo mokėtos, ir valstybės biudžeto lėšomis pervestos įmokos bus pervestos į „Sodros“ sąskaitą, tai yra prisidės prie kiekvieno žmogaus I pakopos pensijos. Už pastarąsias būtų įgyjami papildomi apskaitos vienetai. Šiuo atveju siūloma taikyti 90 dienų terminą nuo prašymo pateikimo dienos, per kurį pensijų kaupimo bendrovės turėtų išmokėti lėšas.

Projektu siūloma atlikti daug techninių pakeitimų, kurie pačios pensijų sistemos nekeičia, tačiau išsprendžia smulkias kasdienines įstatymo taikymo problemas.

Kitas projektas – Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimas ir pagrindiniai siūlymai. Siūloma nustatyti, kad nebūtų vykdomi jokie atskaitymai tais atvejais, kai asmeniui iš pensijų fondo išmokamas turtas, nutraukus dalyvavimą pensijų kaupime dėl sunkios ligos ar negalios.

Dabar lydimuosius pavardinsiu. Kitas projektas yra Socialinio draudimo pensijų įstatymo 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Juo siūloma nustatyti mechanizmą, pagal kurį tiems, kas nutrauks dalyvavimą pensijų kaupime, pereinamuoju laikotarpiu už įmokas, pervestas „Sodrai“, bus apskaičiuojami papildomi apskaitos vienetai. Už grąžinamas „Sodros“ įmokas ir valstybės įmokas pensijų apskaitos vienetų dalyviai įsigis pagal atitinkamai galiojančias 2026–2027 metų apskaitos vienetų kainas.

Kitas lydimasis projektas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimas. Jame mes numatome nustatyti prievolę pensijų kaupimo bendrovėms teikti „Sodrai“ duomenis apie dalyvaujančių kaupime sukauptą turtą, o „Sodrai“ šiuos duomenis naudoti informuojant apdraustuosius apie jų teises abiejose sistemose, tai yra ir „Sodros“, ir pensijų kaupimo. Visiškai nauja informavimo sistema su integruotais pensijų kaupimo bendrovių duomenimis įsigaliotų nuo 2028 metų.

Dar vienas lydimasis projektas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimas, kuriame siūlome sumų, kurios bus išmokamos pagal Konstitucinio Teismo

nutarimą, tai yra kai kaupimas bus nutraukiamas dėl sunkios ligos ar negalios, nevertinti tų sumų skiriant piniginę paramą.

Ir paskutinis lydimasis projektas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimas. Siūloma neapmokestinti gyventojų pajamų mokesčiu jokių sumų, kurios atsiimamos iš pensijų fondų, nei dalies turto, nei investicinės grąžos. Tai tiek turbūt trumpai, bet gal turėsite klausimų, į juos mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, už jūsų labai išsamų pristatymą. Tačiau vis tiek dar nori jūsų paklausti 14 Seimo narių. Kadangi įstatymų paketas didelis, leisime paklausti visiems. Pirmoji klausia G. Skaistė. Prašau, kolege. Klausti – 1 minutė, atsakyti – iki 2 minučių.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties tai, ką jūs pristatėte, galima paskaityti aiškinamajame rašte. Man galbūt įdomiau tas politinis aspektas, nes iš principo pačią sistemą įkūrė jūsų partijos ekspirmininkė V. Blinkevičiūtė. Tikslas tuomet buvo išlyginti neigiamą demografijos žalą „Sodros“ biudžetui bei užtikrinti papildomą pensiją didžiajai daliai žmonių. Visgi jūsų reformos tikslas man asmeniškai nėra aiškus, po pakeitimų tikrai nebus nei daugiau nuoseklumo, nei visuotinumo, bus mažiau kaupiančiųjų, mažesnės pensijos. Ir klausimas, kaip jūsų reformos tikslai atitinka iniciatorės, tai yra ponios V. Blinkevičiūtės, kuri kūrė II pakopos pensijų sistemą, tikslus: išlyginti demografijos poveikį ir užtikrinti papildomą pensiją didesnei daliai žmonių, nes atrodo, kad efektas bus tiesiog atvirkštinis.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Reformos tikslas yra sudaryti galimybes pačiam žmogui apsispręsti ir padidinti pasitikėjimą papildomu kaupimu. Taip, šiandien 20 metų laikotarpis parodė, kad tam tikri dalykai nepasiteisino. Kiekviena sistema, tam tikri įstatymų projektai, kuriuos mes sukūrėme arba paleidome prieš 20 metų, yra testuojami, ir tam tikros šitos reformos dalys, mes matome, sukelia labai daug neigiamų pasekmių, kai kalbame apie pasitikėjimą papildomu kaupimu. Dėl to šitas projektas ir šitas pokytis yra neišvengiamas norint atkurti pasitikėjimą, kalbant apie papildomą investavimą į senatvę. Būtent šitas subalansuotas ir tvarus projektas, aš manau, atliepia lūkesčius ne tik tų pradininkų, kurie atėjo su reforma, bet ir tų visuomenės grupių, kurios šiandien išreiškia du norus: vienos – išeiti, kitos – ir toliau kaupti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Butkevičius. Prašau, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, vis dėlto aiškinamajame rašte turėtų būti aiškiai išdėstyta, koks pirmiausia bus poveikis ilguoju ir trumpuoju laikotarpiu mūsų ekonomikai ir ypač viešiesiems finansams, to pasigendu. Dažnai kalbame apie Švediją. Žinote, kad Švedijoje žmonės nuo savo metinių pajamų investuoja 15 %, tai galima kalbėti tada ir apie pakeitimo normą 70 %, ir apie orią senatvę. Mano klausimas būtų: ar jūs esate įvertinę, kokia bus įtaka namų ūkio finansams, infliacijai? EBPO yra suskaičiavusi, kad, pagal dabartinį galiojantį įstatymą, mūsų pakeitimo norma 2050 metais bus 29 %. O priėmus įstatymą kokia bus pakeitimo norma ir kokia įtaka bus infliacijai? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Daug klausimų į vieną katilą sumetėte. Lietuvos bankas irgi testavo ir vertino, jie vertino, jeigu kalbame apie infliaciją, tiek trumpąjį, tiek ilgąjį laikotarpį. Tai trumpuoju laikotarpiu, tai rodo ir kitos šalys, kurios jau nuėjo šiuo keliu ir atsisakė, ir leido išeiti žmonėms iš II pakopos, tai trumpuoju laiku infliacija šiek tiek, yra galimybė, sukils, bet ilguoju laikotarpiu, net Lietuvos bankas patvirtino, ji gali būti dar ir mažesnė, negu šiandien mes ją turime. Tai tokio labai didelio neigiamo efekto tikrai net ir jie neįžvelgė, ir mes taip pat.

Man atrodo, kad mes visi susitelkę turime kalbėti apie papildomą investavimą ir papildomą kaupimą. Šitos reformos tikslas yra parodyti, kad labai svarbu galvoti apie savo senatvę, bet lygiai taip pat svarbu suteikti žmogui galimybę pasirinkti, kur jis nori investuoti ir kur jis nori kaupti. Tai šita reforma būtent apie tai ir kalba. Kalbėdami apie pakeitimo normą ir didesnę senatvės pensiją, mes kaip švedai ir kitos Europos Sąjungos stipriosios šalys turėtume daugiau investuoti į I pakopą ir „Sodros“ pensiją, stiprinti būtent šitą pensiją, kad žmonės turėtų pakankamai rimtą socialinį pagrindą ir tik papildomai prisidėtų iš papildomo kaupimo ar investavimo. Tai Vyriausybės programoje aiškiai atsispindi ir priemonių plane – taip pat.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia P. Kuzmickienė. Prašau, kolege.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Ministre, dėkoju už pristatymą. Tikrai pusę metų sekame didelę diskusiją, kaip jums sekasi formuoti siūlymus, tie siūlymai nuo pirminių tikrai gerokai pasikeitė. Jūs ne kartą deklaravote, kad tikrai norite įsiklausyti į visas suinteresuotas puses ir atliepti lūkesčius arba konstruoti geriausią sistemą.

Mano klausimas, ar jūs vis dėlto įsigilinote į Lietuvos banko pateiktą vertinimą, koks tai bus poveikis visai sistemai? Ar jūs vertinote EBPO ekspertines įžvalgas? Ir labai svarbu, kodėl jūs vis dėlto neatlikote poveikio verslo investicinei aplinkai vertinimo? Ir kaipgi vis dėlto atsilieps šie jūsų siūlomi pokyčiai ne tiktai verslui, bet ir…

PIRMININKAS. Kolege, laikas.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). …sistemos dalyviams?

PIRMININKAS. Prašom atsakyti.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Viską vertinome ir turėjome tikrai sudėtingą 4 mėnesių laikotarpį. Tai nuo pat sausio pirmųjų dienų susitikome su visomis suinteresuotomis pusėmis, su pensijų fondais netgi ir ne vieną, ir ne du kartus, su Lietuvos banku taip pat, su EBPO ekspertais lygiai taip pat turėjome pasitarimų. Viską įvertinome ir dėl to, kaip jūs teisingai pastebėjote, šitas projektas šiek tiek modifikuotas – labai daug kompromisinių sprendimų atėjo. Ir galiu tvirtai dabar čia pasakyti, kad jis yra subalansuotas ir tvarus.

Kokį dabar padarys poveikį, kol kas mes matome tiktai teigiamą poveikį, bet kiek išeis žmonių, kiek žmonių pasirinks likti sistemoje, mes pamatysime tik po to, kai ta sistema pradės veikti. Verslo aplinkai poveikį vertinti, man atrodo, šiek tiek girdėti yra gana keista, nes mes kalbame apie žmonių pinigus. Kiekvienas žmogus sunkiai dirba ir uždirba tuos pinigus, kuriuos investuoja toliau į ateitį. Tai kiekvienas žmogus turi turėti galimybę nuspręsti, kur investuoti savo uždirbtus pinigus. Negalima žmonių laikyti įkaitais ir kalbėti apie tai, kad mes gelbėjame verslą, bet žmonės neturi pasirinkimo, kur tas investicijas perinvestuoti ir kur jas padėti. Tam mes ir atėjome su pokyčiais, kad tas balansas būtų: tiek II pakopa būtų išlaikyta ir verslas būtų garantuotas, kad gali tęsti šią veiklą, tiek ir žmonės turėtų galimybę patys apsispręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, jūs turbūt žinote, kad žmonės, atsivertę savo II pakopą, mato, kaip ten dega pinigai. Negana to, dar imamas administravimo mokestis iš tos II pakopos valdytojų net už blogą darbą. Tai ar jūs negalvojate, kad reiktų leisti ne nuo sausio 1 dienos jiems išeiti, o nuo liepos 1 dienos, kad kuo mažiau būtų sudeginta pinigų?

Antras klausimas būtų: ar jūs esate pasiruošusi… Aišku, aš suprantu, jūs stipri ir nešite tą įstatymą iki galo, turite tą viltį. Bet ar jau esate pasiruošę, kad Seime yra dvi partijos, kurios turi atidirbti už G. Landsbergio, Š. Stepukonio ir pensijų fondų pastatytą mokyklą? Na, reikia atidirbti už tuos dalykus. Ar jūs esate pasiruošę, kad tos dvi partijos stabdys jūsų projektą, sudarinės įvairiausias kliūtis, kad tik jis nebūtų priimtas?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Žinokite, gaunu įvairių žinučių: ir tų, kurie pasisako, kad dega pinigai, ir tų, kurie džiaugiasi, kad pinigai auga. Tai tas nuomonių balansas yra įvairus, dėl to ir projektas yra subalansuotas toms abiem pusėms, dėl to ir kviečiu palaikyti. Man atrodo, kad tikrai matysime tik teigiamus rezultatus.

O Seimas yra įvairus: opozicija ir pozicija, ir man atrodo, kad skirtingos nuomonės atneša visąlaik gerus kompromisus ir gerus rezultatus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveikinu, kad pagaliau pirmas rimtas paketas iš Vyriausybės atėjo, ir būtent jūsų pastangomis, nes daugiau mes iš Vyriausybės matome tokius fragmentiškus pasiūlymus.

Įstatymas redaguojamas dėl to, kad Konstitucinis Teismas pavedė nustatyti atvejus, kuriais gali žmogus turėti, įgauti teisę išsiimti pinigus. Tai žinome, ką pasakė Konstitucinis Teismas, bet jūs žengiate toliau: išsiėmimas penkeri metai prieš pensiją, daug paskatų išeiti, Prezidento siūlymas – 25 % bet kur bet kas gali pasiimti. Nė viena iš tų pasiūlytų tezių nežudo pensijų fondų, bet

jų komplektas, deja, gali būti labai lemtingas ir pakenkti verslo aplinkai ir pačiam verslui, ir pakenkti tokiems žmonėms kaip aš, kurie nori kaupti. Ar tikrai jūs ne per toli nuėjote, lyginant su Konstitucinio Teismo sprendimu?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Jūs teisus, pradėjome nuo to… Net nepradėjome, bet, man atrodo, čia praeita valdančioji dauguma pradėjo nuo to, kad Konstitucinis Teismas išaiškino, kad pokyčių turi būti, nes kitaip turbūt net ir tų pokyčių neturėtume. Bet mes žiūrime kompleksiškai į visą sistemą ir matome augantį didžiulį nepasitikėjimą II pensijų pakopa. Tai yra būtent žalinga tokiems kaip jūs, kurie norite kaupti ir galbūt kaupsite toliau. Tai šį nepasitikėjimą mes turime čia ir dabar stabdyti, atsukti laikrodį atgal ir pasakyti, kad rūpintis senatve svarbu ir tam mes duodame lankstesnę, patrauklesnę ir geresnę sistemą. O tie, kas nepatenkinti, galės tiesiog apsispręsti ir toliau nebekaupti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Žemaitaitis. R. Žemaitaičio nematome salėje. Tada klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Gerbiama ministre, ko aš pasigedau jūsų pristatyme, tai įvairiausių duomenų iš, pavyzdžiui, Eurostato ir panašių, kalbant apie gimstamumą, kalbant apie demografinę situaciją ir panašiai. Kaip ir Konstitucinis Teismas pažymėjo, nėra tokių dalykų kaip I, II, III pakopa ir kažkur šalia ta pensijų sistema. Visos pakopos ir sudaro Lietuvos pensijų sistemą. Dėl ko mes nuolat ginčijamės ar diskutuojame su jumis, tai ne dėl II pakopos, ne dėl teisės žmonėms pasiimti lėšas, bet dėl to, o kaip jūs iš principo, kokia jūsų strategija, kaip mes mokėsime ateities pensininkams orias pensijas, atimdami galimybes, sugriaudami sistemą? Iš ko mes tų lėšų turėsime, įvertindami visas aplinkybes?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. II pakopa nesprendžia demografinių problemų. Demografines problemas sprendžia daug kitų dalykų: tai yra didesnis investavimas į šeimą, tai lankstesnės darbo sąlygos. Aš labai tikiuosi, jūs, kaip Seimo narys, tikrai palaikysite kitas mūsų iniciatyvas, tiek kalbant apie geresnes vaiko priežiūros atostogų sąlygas, tiek apie papildomas poilsio dienas, tiek apie didesnį investavimą į vaiko priežiūrą ir paslaugų kokybę.

Jeigu palaikysite šias mūsų iniciatyvas, mes galėsime pasakyti, kad visi kartu prisidėjome prie demografijos iššūkių sprendimo. O kad pensijos būtų mūsų saugos garantas, mes turime daug daugiau investuoti į I pakopą ir taip pat sudaryti didesnes galimybes kaupti naudojant papildomus įrankius. Bet vėlgi, sakau, žmogus turi savarankiškai apsispręsti, kurį įrankį naudojant jam apsimoka kaupti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Anušauskas. Prašom, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, iš tikrųjų čia pateikiama daug variantų išeiti iš pensijų fondo. Didžiausią įtaką, ko gero, turės teisė 25 % sukauptų pensijos fondo vienetų konvertuoti į pinigines lėšas, o kitas variantas – per 21 mėnesį, kiek supratau, apskritai pasitraukti iš pensijų fondo, sugrįžti į „Sodrą“ ir paversti tuos pinigus „Sodros“ pensijos vienetais. Bet kokia vis tik būtų prognozė, kiek bus išėjusių iš fondų pinigų, koks bus poveikis pasiliekantiems pensijų fonde? Aš suprantu, kad „Sodra“ kitais metais vis dėlto gautų papildomą 1 mlrd. iš pensijų fondų nuo tų išėjusių. Ką prognozuojate daryti su tais pinigais?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Žiūrėkite, visos prognozės jau yra išbandytos ir turime praktinių pavyzdžių. Pradėkime nuo Lietuvos pavyzdžio. 2019 metais taip pat buvo sudaryta galimybė pasitraukti iš fondo ir nesugriuvo sistema. Estijoje daug drastiškesniu keliu buvo nueita, ten yra išlikusi galimybė bet kada pasitraukti iš fondo neribotą laiką. Irgi nematome katastrofos: II pakopa kaip egzistavo, taip ir egzistuoja, tie, kas kaupė, toliau kaupia. Aš suprantu, iš anksto nubrėžti tam tikrus juodus scenarijus yra viena iš taktikų, bet tikrai nesigąsdinkime ir pasitikėkime savo žmonėmis.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, šiek tiek pratęsdama S. Kairio klausimą, suprantu, kad ministre esate ne taip seniai ir galbūt šiek tiek stokojate institucinės atminties, todėl ją atšviežinsiu. Būtent liberalų „Šeimų paketo“ iniciatyvos buvo iniciatyvos, kurios padeda derinti karjerą ir šeimą: tai ir dėl trumpesnės darbo savaitės,

ir dėl kitų iniciatyvų, kurios padeda jauniems tėvams patogiau auginti vaikus ir derinti tai su karjera. Labai tikimės, kad jūsų ministerija tęs liberalų iniciatyvas, pradėtas praeitoje kadencijoje.

O dėl II pakopos, kaip suprantu, konkretaus vertinimo dėl galimo pasitraukusių skaičiaus nėra. Jeigu sistema visgi sugriūtų, kuo jūs planuojate ją keisti? Kaip jūs užtikrinsite, kad senėjant visuomenei mūsų brandaus amžiaus žmonės nepatirtų skurdo?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Pradėsiu nuo atminties. Atmintį labai gerą turiu. Ačiū jums už tą iniciatyvą. Kalbu apie tai, kad tą iniciatyvą reikėtų išplėsti ir taikyti dar ir privačiam sektoriui. Labai tikiuosi, kad tą pasiūlymą tikrai palaikysite. Tuomet galėsime pasakyti, kad liberalai prisidėjo prie demografinės padėties gerinimo.

Kalbant apie visus juodžiausius scenarijus, vėlgi sakau: tikrai nereikia visų gąsdinti. II pakopa demografinės padėties nesprendžia. Demografinės padėties rodiklius sprendžia daug kitų papildomų iniciatyvų. Tai susiję ne tik su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – nepamirškime dar ir saugumo klausimo, visos ministerijos dirba būtent šia kryptimi.

O mūsų pensininkai tikrai neturėtų skursti. Dėl to ir Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo plane yra numatyta priemonių I pakopos pensijoms stiprinti. Vadinasi, parengti ir atnešti čia, pas jus, į Seimą, įstatymo pakeitimo įstatymo projektą dėl papildomo indeksavimo ir kitų priemonių.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausti nori E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, ministre, už atneštą įstatymų paketą. Iš tiesų buvo ilgos diskusijos, diskutavome ne kartą ir frakcijoje tuo klausimu, iš tiesų nuomonės išsiskiria. Bet noriu grįžti (jūs sakote, turite gerą atmintį) vis dėlto prie jūsų pasakymo, kuris nuskambėjo mūsų frakcijoje, kai tiktai mes kalbėjomės apie šį įstatymą. Jūs tuo metu pasakėte: kaupk nekaupęs, nieko vis tiek nesukaupsi. Tai jūs pati tikite, kad II pensijų pakopa išliks po šitų pakeitimų? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą, bet šiek tiek nukirpote kontekstą, nes aš tuomet kalbėjau apie tuos, kurie buvo įtraukti į sistemą, kuriems liko 10 ar 15 metų iki senatvės pensijos. Akivaizdu, kad mes kalbame apie II pensijų pakopą kaip ilgalaikę priemonę, ne veltui net ir patys pensijų fondai sako, kad 40 metų reikia kaupti, jeigu nori sukaupti ženklesnę sumą. Tai tie žmonės, kurie buvo įtraukti, kuriems buvo likę 10 metų iki senatvės pensijos, tai kaupk nekaupęs, matyt, didelių aukso maišų jie nei prikaupė, nei galėjo prikaupti. Tas susierzinimas, ne paslaptis, ateina ir iš šitos visuomenės grupės, todėl ir reikalingi pokyčiai, kuriuos aš šiandien teikiu Seimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Zailskienė. Prašau.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Noriu, ministre, jūsų paklausti. Čia kalbame visi apie tai, kad grius pensijų fondai ir visa kita, bet gyventojai ir pradėjo jais nepasitikėti, nes „Sodros“ kaupiamos lėšos generuodavo didesnį pelningumą negu mūsų II pensijų pakopa. Manau, kad labai svarbu pasakyti visą tiesą iki galo. Vis tiktai aš net neabejoju, kad sistema nesugrius, bet noriu jūsų paklausti. Jei žmonės nuspręs pasitraukti iš pensijų kaupimo sistemos per pasitraukimo langą, ar jie turės sumokėti mokesčius? Ir kitas klausimas: ar valstybė, kuri vis tik norėtų skatinti ir galvoti apie tai, kad jeigu tie žmonės, kurie rūpinasi savimi, ir lieka kaupimo fonde, prisidės prie kaupimo?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Šią dieną teikiamame pakete labai aiškiai išdėstyta: per pereinamąjį langą žmogus, nusprendęs išeiti iš II pensijų pakopos, galės pasiimti savo įmokėtus pinigus ir uždirbtą grąžą be jokio mokesčio. Lygiai taip pat šiame projekte yra numatyta valstybės subsidija, šitoje dalyje mes nieko nekeičiame, jinai lieka, kaip buvo, kad tie, kas norės ateityje kaupti, tą subsidiją ir toliau gaus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji ministre, išties sveikinu jūsų iniciatyvą, tikrai nemanau, kad jūs tęsiate liberalų iniciatyvas. Dirbote mūsų koalicinėje Vyriausybėje, labai džiugu, tačiau mano klausimas, vykstant diskusijai dėl II pensijų pakopos, vis dėlto aš asmeniškai pasigendu diskusijos dėl II pensijų pakopos investavimo rezultatyvumo. Kažkaip tas

nutylima, kiek efektyviai ir sėkmingai investuoja, kokia atsakomybė tų asmenų ir kaip, sakykime, koreliuoja jų atlygis su investavimo sėkme, nes dažnai ten nurašoma dėl biržų svyravimų ir visa kita. Tikrai sveikinu jus, kad nebebus priverstinio kaupimo, nes vis dėlto mes kalbame apie savanorišką kaupimą, o savanoriškas kaupimas turbūt nebūna su botagu dėl tos investavimo sėkmės ir atsakomybės. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Aš, žinokite, irgi pasigendu. Labai pritariu jums ir noriu pasakyti net ir tiems, kas šiandien klausia, kad ateitis priklauso dabar nuo pačių fondų rezultatų. Dabar yra tas auksinis laikotarpis, kuomet fondai turėtų suintensyvinti informavimą, konsultavimą, dirbti su savo klientais ir įtikinti juos pasilikti sistemoje ir neišeiti. Jeigu tai fondams pavyks, aš manau, kad išeinančių mes turėsime galbūt visai ir mažą procentą, bet karšta bulvė jau dabar yra jų rankose.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Tamašunienė ir baigsime klausimų maratoną šiandien. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, ačiū už pristatymą. Šiandien frakcijoje mes išdiskutavome daugelį klausimų. Bet esminis klausimas užduodamas žmonių susitikimų metu ir norėčiau, kad jūs iš tribūnos pakartotumėte. Tie, kurie nuspręs per tą dvejų metų pereinamąjį laikotarpį pasitraukti iš II pensijų pakopos privačių fondų, pereis į valstybinį, į vadinamąjį „Sodros“ fondą, jų klausimas yra iš esmės apie taškus. Nes dalis sukauptų lėšų virs taškais, ir būtent toje vadinamojoje I pensijų pakopoje. Tai šiek tiek išsamiau paaiškinkite apie tuos taškus, nes žmonės bijo prarasti. Tie, kurie sukaupę, tarkime, didesnę sumą pinigų, vis dėlto nori grįžti į valstybinę socialinę sistemą, jie nerimauja dėl taškų, kurie virs… tai yra dėl pinigų sumos dalies, kuri virs taškais „Sodroje“.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tie žmonės tikrai gali būti ramūs, nes tas, kas apsispręs per pereinamąjį laikotarpį, vadinamąjį langą, išeiti iš II pakopos arba nutraukti sutartį, tai jų sukaupti pinigai dalinsis į dvi dalis. Mes turėjome skirtingas sistemas. Iki 2019 metų dalis „Sodros“ pensijos keliavo į II pakopą, tai tokiu atveju jinai grįžta atgal žmogui, taip išlaikant jo normalią pensiją ir užtikrinant, kad ateityje „Sodros“ pensija nemažės. Kas kaupė ir gavo valstybės subsidijas nuo 2019 metų, subsidijos keliauja į I pakopą taškų pavidalu, ir taip prisidės prie didesnės I pakopos „Sodros“ pensijos. Visą kitą sumą, ką žmogus įmokėjo iš savo atlyginimo, plius ką uždirbo per grąžą, žmogus galės išsigryninti ir pasiimti be jokio mokesčio.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visų norėjusių paklausti Seimo narių klausimus. Ačiū už išsamius atsakymus. O dabar motyvai dėl pateiktų įstatymų projektų. Kadangi įstatymų yra net keletas, tai nutraukiame užsirašymą ir leisime pasisakyti tiems, kurie užsirašė. Pirmas už – V. Ąžuolas. Prašau, kolega.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų labai geras ministrės atneštas sprendimas, labai sunkiai, kaip sakant, gimdytas, kurtas. Aš suprantu, kokios jėgos trukdo tam ir neleidžia to daryti. Žinoma, būtų labai džiugu, jeigu šioje pavasario sesijoje mes priimtume visą šitą paketą, nes trukdymų bus labai daug. Yra dvi partijos, kurios atidirbinėdamos trukdys tai priimti. Reikia tam pasiruošti. Bet išėjimą reikia daryti kuo greičiau, nes dabar visi tie, kurie kaupia, kurie papuolė į tą kalėjimą, prievartinį kalėjimą, atsidarę mato, kaip ten dega pinigai. Šiandien jie ten dega. Tą išėjimą reikia padaryti kuo greičiau, geriausia būtų nuo liepos 1 dienos, nes tie pinigai ten labai stipriai sudegs.

Bet liūdniausia turbūt yra tai, kad mes dalį žmonių paliekame kalėjime. Tie, kurie gavo anuitetus, tai tenai žmonės sėdi jau „Sodroje“, tie pinigai perėjo į „Sodrą“, „Sodra“ juos administruoja, ima administracinį mokestį už tą anuitetą. Ir dar kas yra baisiausia, daugiau negu pusę pinigų „Sodra“ investuoja į pačias rizikingiausias investicijas. Tai tie, kurie gavote anuitetą, galite vieną dieną atsibusti ir pamatyti, kaip pusė jūsų pinigų ir būsimos pensijos sudegė. Iš tikrųjų reikėtų pritaikyti vienodas sąlygas tiek tiems, kurie dar neturi anuiteto, kad galėtų išeiti, tiek tiems, kurie turi anuitetą, kad galėtų išeiti, nes reikia gelbėti žmonių pinigus. Jeigu to nepadarysime, tai nukentėjusių bus daug daugiau.

Tikrai balsuoju, kviečiu palaikyti šį pasiūlymą, balsuoti už, nes kuo greičiau leisime išeiti… Tai yra žmonių pinigai, pačių žmonių, kurie ten sunešė.

PIRMININKAS. Ačiū.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Ir labai teisingas sprendimas, kad „Sodros“ dalis liks „Sodroje“. Vadinasi, žmogaus pensija nenukentės, o kaip tik grįš į „Sodrą“ ir jis gaus atitinkamą pensiją. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau paprieštarauti kolegai, kad dabar yra auksinis laikas išeiti. Dabar turbūt yra pats blogiausias laikas išeiti, nes rinkos yra nukritusios ir žmonės gaus tiesiog mažiau pinigų, jeigu išeis dabar, o ne palauks, kol rinkos atsikurs. Tai viena.

Antra, virkauti, kad čia kitos partijos trukdys įgyvendinti reformą, tai priminsiu, kad reformos tėvai yra V. Blinkevičiūtė, o ją reformavo ir automatinį įtraukimą padarė S. Skvernelio Vyriausybė. Tai visi tie, kurie dabar sėdi valdančiojoje daugumoje, prisiimkite atsakomybę už savo darbus.

Šiaip II pensijų pakopa atrodo kaip toks skylėtas paltas, kurį visi reformuoja, visi tempia į savo pusę ir to pasitikėjimo nėra. Žvelgiant į tuos pirminius tikslus, kuriuos turėjo V. Blinkevičiūtė tuomet, kuomet kūrė šią sistemą, tai, sakyčiau, dabartinė reforma tikrai eina prieš tuos tikslus. Man asmeniškai reformos tikslas neaiškus, bet turbūt tai yra vis dėlto pasitenkinimas, nes ne veltui šį žodį radau net šešis kartus įrašytą aiškinamajame rašte prie argumentų, kodėl tokia reforma yra reikalinga. Tačiau ar to pasitenkinimo bus, man didelis klausimas, nes atsiimti žmonės galės tikrai ne visus pinigus, kuriuos šiandien mato savo sąskaitose ir galvoja, kad tie pinigai visi priklauso jiems. Didelės dalies jie negalės atsiimti.

Reformos rezultatas yra tiesiog mažiau žmonių, gausiančių papildomą pensijos dalį, mažesnės pensijos, ir tas yra visiškai akivaizdu. Estijos pavyzdys rodo, kad 38 % kaupiančiųjų atsiėmė savo indėlius, ir matome, kad išleido juos visgi trumpalaikiam vartojimui, o ne investavo į kažką kito naudingo ir papildomo. Tai reiškia, kad sistemoje nei nuoseklumo, nei visuotinumo tikrai neatsiras daugiau. Nuoseklumas būtų, jeigu sistema būtų arba visiškai savanoriška, arba visiškai privaloma. Dabar įsitraukimas yra savanoriškas, tačiau buvimas sistemoje vis dar bus privalomas. Tačiau atsisakoma automatinio įtraukimo, na, to privalomo, bet privalomas išlikimas vis dar bus. Todėl akivaizdu, kad ir tolesnis šito II pakopos palto lopymas yra tiesiog neišvengiamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už suteiktą žodį. Pirmiausia aš džiaugiuosi, kad pradedame įgyvendinti savo rinkimų pažadą dėl II pensijų pakopos pertvarkos, kad žmonės galės patys nuspręsti, ką jie turi daryti su savo pinigais. Tiems, kas nepasitiki sistema (yra šiame projekte, kurį pristatė ministrė), yra puikios galimybės pasitraukti, atgauti visus savo sumokėtus pinigus ir investicinę grąžą ir už tai nieko nesumokėti. Negana to, valstybės sumokėti pinigai grįš jiems į „Sodrą“ kaip pensijų taškai.

Tie, kas pasitiki sistema ir kuriems tinka visos sąlygos, ir liks sistemoje arba naujai pasirinks kaupimą, bus daug lankstesnės sąlygos ir kaupti, ir dalyvauti. Negana to, kad jie galės vieną kartą gyvenime pasiimti 25 % atsitikus kažkokiai bėdai ar problemai, negana to, kad jie galės pristabdyti arba papildomai kaupti, darbdaviams bus sudarytos sąlygos savo darbuotojus motyvuoti ir kaupti pensijai šioje sistemoje. Manau, kad tikrai nenusimato pensijų fondų žlugimo, bet bus sudarytos galimybės jiems irgi padirbėti ir įtikinti gyventojus, kad jūs likite, arba kviesti iš naujo, kad ateikite: mes viską padarysime, kad jūsų pinigai mūsų fonduose būtų didesni, ko dabar nėra. Jeigu valstybinė „Sodra“ gauna didesnę grąžą negu privatūs fondai, tai klausimas, kažkas jau yra nebegerai.

Kitas dalykas, ką norėčiau pasakyti, – pasitikėkime savo gyventojais. Kaip man viena mokytoja pasakė: aš visą gyvenimą pragyvenau, pasistačiau namus, užauginau vaikus ir man politikai sako, kad aš nežinosiu, ką daryti su tais keliais tūkstančiais, kuriuos pasiimsiu. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (*LSF*). Labai daug šiame projekte, su kurio atėjimu sveikinu, nebūtinai pritardamas tam paketui, bet labai daug jame šnekama apie pasitraukimo galimybes kaip apie didžiau-

sią vertybę. Kolega V. Ąžuolas šiuos pensijų fondus net vadina kalėjimu. „Sodros“ kažkodėl mes nevadiname kalėjimu, kur neturi galimybės išeiti. Konstitucinis Teismas pasakė, kada turi būti numatytos galimybės pasitraukti. Mano manymu, reformos rengėjai, darytojai sudarė per daug sąlygų, per daug galimybių išeiti.

Viename mūsų susitikime su miela I. Ruginiene ji pasakė, kad čia labai liberalus projektas. Kolegos, jeigu tai liberalizmas, tai didžiausias Lietuvos liberalas yra toks J. Pinskus, kuris praėjusioje kadencijoje įregistravo projektą, kad iš II pensijų pakopos gali išeiti bet kada, bet kas, su bet kokiomis sumomis. Atleiskite, tai ne liberalizmas – tai yra neatsakingas požiūris į savo įsipareigojimus, ir dabar šiek tiek, dalis žmonių, daugiau, negu Konstitucinis Teismas nurodė, gauna palengvintas sąlygas išeiti. Tai todėl čia yra tam tikrų pavojų II pensijų kaupimo fondui kaip verslui. Ministrė I. Ruginienė sako, kad atskirai čia nevertiname, mes didiname pasitikėjimą tais fondais, leisdami pasitraukti. Fondai gyvuos ne dėl to, kad kažkas iš jų pasitraukia, bet dėl to, kad kažkas į juos investuoja. Štai padidėjusio pasitikėjimo fondais, kaip investiciniu įrankiu, investiciniu kaupimo instrumentu, deja, nėra. Yra instrumentai, kaip pasitraukti. Ir V. Ąžuolas tiesiog gąsdina žmones, ragina juos trauktis sakydamas, kad čia kalėjimas, ir tai yra panikos sėjimas, deja, be jokios ekonominės logikos.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia sveikinu, kad pagaliau įstatymas pasiekė Seimą. Kreipiuosi į tuos, kurie skeptiškai čia visą pusvalandį kalbėjo. Nustokite krūpčioti ir užtenka gąsdinti Lietuvos žmones, kad jau priėmus šitą įstatymą ateina pasaulio pabaiga.

Aš, skirtingai nuo daugelio, prisimenu, kas buvo sakoma prieš 20 metų, kai buvo priimamas šis įstatymas. Buvo sakoma, kad po 20 metų pakeitimo norma bus tokia maža, kad be pensijų fondų neišgyvensime. Šitai turiu raštiškai, turiu vaizdiškai, tai galiu priminti kai kam.

Apie prognozes, kas bus 2050 metais. Geriau neprognozuokime, nes tai yra neprognozuojami dalykai. „Sodros“ mirtį… net Prezidentė sakė, kad tai yra supuvęs dalykas. Tai yra fiksuoti dalykai.

Ne apie tai kalbame. Mes šiandien kalbame: jeigu tai yra savanoriška sistema, o jos tikslas buvo, kad visi Lietuvos pensininkai gautų papildomai prie „mažos“ (kabutėse sakau) „Sodros“ pensijos didelę II pensijų pakopos išmoką.

Ką mes šiandien turime? Per 20 metų „Sodros“ pensija išaugo kartais, o grąža nė procento net nesiekia. Štai ir rezultatas. Kodėl mes toliau kankiname tuos žmones? Kodėl aš siūlau apskritai leisti žmonėms bet kada pasitraukti, leisti jiems ir ateiti, jeigu jie nori? Aš manau, niekas nežudo šitos II pensijų pakopos. Kas yra sukaupęs pinigų, kaupkite toliau, reikalaukite iš pensijų fondo rezultato, nes dešimties metų rezultatas – 0,2. Nematyti šito ir negirdėti… Tai yra verslo rūšis, kuri labai verslinga, sakykime, pelninga, bet žmonėms tikrai rezultato nėra.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

A. SYSAS (*LSDPF*). Todėl balsuokite už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Šiek tiek emocijas dedant į šalį ir ieškant argumentų, būtų gerai, kad tie argumentai ne selektyviai būtų pateikiami, o visi, ypač kalbant apie Estiją kaip pavyzdį. Nėra taip, kad Estija džiūgauja. Estija irgi mato, kad buvo padaryta klaidų, ir ne vienu šiuo klausimu. Galima paminėti ir, tarkime, pakeltus mokesčius, matome, kaip ekonomika sureagavo, galimybę pasitraukti iš II pakopos – irgi jau yra matymas, kaip ekonomika sureagavo.

Bet, kolegos, pagal Estijos pavyzdį daugiausia išsiimtų lėšų išėjo greitiesiems kreditams grąžinti, buitinei technikai įsigyti ir panašiai. Mes įeisime į istoriją ne taip, kad, suvokdami visas demografines tendencijas: pagal gimstamumą, mirtingumą esame žemiau už Europos Sąjungos vidurkį, o į kai kuriuos rodiklius žiūrint – net pačiame dugne… ir mes šiandien leidžiame taip lengvabūdiškai imti kažką daryti daugiau, negu situacija reikalauja. Mes nespręsime ateities pensininkų geresnių pensijų, o mes iš esmės trumpuoju laikotarpiu pagerinsime sąlygas bankams, įvairiems kitiems paskolų davėjams ir galiausiai paskatinsime buitinės technikos pardavimus. Tai mes tikrai pasieksime.

O ką galėjome padaryti, tai iš tikrųjų žmogus turi teisę per savo gyvenimą esant labai rimtoms aplinkybėms išsiimti dalį lėšų. Liberalų sąjūdžio frakcija ir praėjusią kadenciją tuos dalykus siūlė. Dėl to buvo Konstitucinio Teismo nutarimas ir viskas pagal tą logiką važiavo. Bet yra norima tiesiog žiūrėti ne valstybiškai, o pagal partijos programą, tai toks bus ir rezultatas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pasisako už B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų dėkoju ministrei už atliktą darbą, pristatytą visą kaupiamosios pensinės reformos sistemą. Palaikau ją ir balsuosiu už, nors yra tam tikrų dalykų, kurie taisytini. Visų pirma noriu pasakyti, kad nauda ne tokia jau didelė, kaip mes įsivaizduojame. Jinai siekia vos kelis arba atskiru atveju iki kelių procentų nuo pensijos, iki 10 *maksimum* jau prie mažesnių pensijų, o laikui bėgant, kadangi bazinė pensija didėja, tai ta dalis vis mažės ir mažės procentiškai.

Iš tikrųjų reikėtų pagalvoti, kaip nepadaryti ateityje kokių nors kliuvinių žmonėms išeiti. Labai kviečiu atidžiai pažiūrėti į sąrašą Sveikatos apsaugos ministeriją kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kad iš tikrųjų tas sąrašas būtų rimtas, suprantamas ir nesupykdytų žmonių, nes tai yra ateities dokumentas. Jeigu dabar leisime porą metų apsispręsti išeiti anksčiau, tai yra vienas dalykas, o sąrašas tikrai, manau, labai svarbus. Šiuo atveju parlamentas kaip ir nedalyvaus.

Lygiai taip pat kviečiu gerai pasiruošti informacinei kampanijai, laiku pateikti tinkamą informaciją, kad žmonės galėtų apsispręsti, galėtų svarstyti, ieškoti jiems tinkamiausių variantų, nes skirtumai tarp žmonių yra gana dideli, todėl negalima vienu mostu visko padaryti.

Ir dar. Vis dėlto kviečiu, ypač tuos komitetus, kurie svarstys, pakalbėti ir pasvarstyti dėl žmonių, kurie jau turi pensinį anuitetą, kad jie irgi turėtų daugiau lankstumo ir galimybių. Tegul tas žodis neužpykdys dešinės pusės, ir liberalizmo šiek tiek anuiteto klausimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir pasisakymus užbaigia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū posėdžio pirmininkui. Šie įstatymų projektai, kurie vienas kitą papildo, pagaliau sulaukti, jie buvo pažadėti ir tikrai laukiami ir reikalingi.

Kol kas gyventojai galimai nemato galimybės ir realios pensijų fondų naudos. Dėl ko? Dėl to, kad tikrai yra mažas laikotarpis praėjęs, kol yra žmonių kaupiančių, kurie tikrai nedideles sumas sukaupę ir nemato didelės naudos pensinio amžiaus metu gauti papildomų pajamų su dabartine verte. Šis žingsnis yra teigiamas sisteminiu požiūriu, bet ministerija, manau, tikrai turės didelių misijų supaprastinti ir paaiškinti visos sistemos veikimą. Dabar didžiausi klausimai daugiausia ir kyla dėl to, kad ši sistema yra itin sudėtinga ir paprastam, eiliniam žmogui, kuris atskirai nesidomi šita sistema, yra sunkiai suprantama, kas tie taškai, kiek jie verti, kas bus ateityje. Šiais atvejais kyla daugiausia klausimų ir didžiausi nuogąstavimai, manau, daugiausia dėl nežinojimo.

Aišku, kiekvienas sveria, kiekvienas domisi savo turimais sukauptais pinigais, kurie gali būti panaudoti. Manau, kad dar…

Aš palaikau šitą įstatymo projektą, bet, aišku, gali būti jis tobulintinas. Pavyzdžiui, dėl laikotarpio, laisvo laikotarpio, per kurį galima išsiimti, nes tai yra sisteminiai požiūriai, sisteminiai darbai. Kad tas sisteminis peržiūrėjimas ir pertvarkymas nesuvalgytų viso to peržiūrėjimo ir laiko galimybės. Tai ačiū ir siūlau palaikyti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Motyvai dėl visų įstatymų projektų yra išsakyti.

12.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projektas Nr. XVP-383(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar grįžtame prie balsavimų ir pradėsime nuo Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ projekto Nr. XVP-383. Įvyko slaptas balsavimas. 1 straipsnis. Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkės L. Petronienės išrinkimo balsavo: už – 109, prieš – 8, susilaikė 7. 1 straipsnis patvirtintas.

2 straipsnis. Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos narių išrinkimo. Už G. Janauską balsavo: už – 112, prieš – 7, susilaikė 3. Pritarta. Už A. Vaišnį balsavo: už – 97, prieš – 18, susilaikė 6. Pritarta. L. Matjošaitytė: už – 88, prieš – 13, susilaikė 20. Pritarta. M. Reznikovas: už – 115, prieš – 7, susilaikė 8. Pritarta. L. Martinaitytė: už – 108, prieš – 7, susilaikė 7. Pritarta. B. Strimaitytė: už – 112, prieš – 4, susilaikė 4. Pritarta. 2 straipsniui pritarta. 3 straipsniui jau buvo pritarta. 4 straipsniui taip pat pritarta. Prašom. Užsirašiusių kalbėti už ir prieš nėra. Prašom balsuoti dėl viso nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū, gerbiami kolegos. Balsavo 120 Seimo narių: už – 120, prieš ir susilaikiusių nėra. Sveikiname komisijos narius. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) Popietinėje dalyje lauksime komisijos narių priesaikos.

12.52 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{9}, 35^{10}, 36, 37 ir 40 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29^{1} straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-374, Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-375, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-376, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-377, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-378, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-379 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, toliau – projektas Nr. XVP-374. Motyvai buvo išsakyti, prašom balsuoti. Ir kartu lydimieji, jeigu visiems tinka.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 91, prieš – 5, susilaikė 22. (*Plojimai*) Pensijų kaupimo įstatymo projektui ir lydimiesiems pritarta po pateikimo. Dabar komitetai. Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas dėl projekto Nr. XVP-374 – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Numatytas svarstymo laikas… Aš matau J. Zailskienę, gal ji norėtų ką nors pasakyti apie tai?

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Dėl svarstymo laiko yra numatyta birželio 17 diena. Aš siūlau birželio 10 dieną.

PIRMININKAS. Birželio 10 diena. Gerai. Ar galime bendru sutarimu? Kolegos, dėmesio! Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstyti numatyta birželio 10 dieną. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Negalime. Klausiame, ką mums pasakys S. Bucevičius. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Pirmininke, norėtume pasiūlyti kaip papildomą Ekonomikos komitetą.

PIRMININKAS. Ekonomikos komitetą?

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Taip.

PIRMININKAS. Gerai, apsispręsime, viskas iš eilės. Dėl šito? P. Kuzmickienė. Prašom, kolege.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Vis dėlto kviečiu likti prie pasiūlytos datos, nes vis dėlto turime komitetuose padaryti klausymus ir įsigilinti į klausimą, į visus pasiūlymus. Birželio 17 diena yra pakankamai greita data.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, apsispręsime balsuodami. Tai pirmiausia pagrindinis komitetas, galime sutarti, – Socialinių reikalų ir darbo komitetas? Sutarta. Ačiū. Papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Sutarta. Dėl Ekonomikos komiteto prašom apsispręsti ir balsuoti. Prašom. Taip, dėl papildomų Biudžeto ir finansų komiteto ir Ekonomikos komiteto apsisprendžiame bal-

suodami. (*Balsai salėje*) Dėl Ekonomikos komiteto. *Lapsus linguae*. Pritarta. Papildomi komitetai yra Biudžeto ir finansų ir Ekonomikos. Dėl datos. Kas dėl birželio 10 dienos?.. Siūloma pakeisti. Kas už tai, kad būtų birželio 10 diena, spaudžiate „už“, kas – kad birželio 17 diena, spaudžiate „prieš“.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 85, prieš – 27, susilaikė 4. Numatyta svarstymo data – birželio 10 diena.

Kitas klausimas – Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286.

Ai, komitetai, atsiprašau, dar dėl kitų buvo komitetų. Kolegos, dėl papildomų įstatymų projektų: dėl Civilinio proceso kodekso pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Numatyta svarstymo data, kaip nubalsavome, birželio 10 diena. Galime bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

Dėl Socialinio draudimo pensijų įstatymo pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo, papildomas – Biudžeto ir finansų. Svarstymo data – 10 diena. Galime bendru?.. Sutarta. Ačiū.

Dėl projekto Nr. XVP-377 pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo, papildomas – Biudžeto ir finansų. Svarstymo data – birželio 10 diena. Galime bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo, čia turbūt taip užrašyta, papildomas – Biudžeto ir finansų. Svarstymo data – 10 diena. Dėl Gyventojų pajamų mokesčio… Gerai, tai 10 diena. Galime bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pagrindinis – Biudžeto ir finansų, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo. Svarstymo data – birželio 10 diena. Bendru sutarimu pritarta. Ačiū.

12.57 val.

Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas įstatymas – Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektas Nr. XVP-286. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 110 narių: už – 56, prieš – 44, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstyti numatyta birželio 17 dieną. Galime bendru sutarimu pritarti? Gerbiama V. Čmilytė-Nielsen. Prašom, dėl šio klausimo.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau pasiūlyti kaip pagrindinį Žmogaus teisių komitetą, nes tai yra dėl reprodukcinių teisių, o kaip papildomą – Sveikatos reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Kolegos, apsispręsime balsuodami… Dėl šito? R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Man išvis protu nesuvokiama, koks ryšys su žmogaus teisėmis šito projekto? Tai yra Sveikatos komiteto, tai yra PSD biudžetas ir pagrindinis turi būti tik Sveikatos komitetas, o ne Žmogaus teisių komitetas. Kažkaip pradėkite galvoti, ką darote! Tai yra sveikatos draudimo pinigai. Tai nėra iš kažkur paimti pinigai. Jeigu norite, Liberalų sąjūdi, savo dotaciją visą atiduokite ir jūs ten tvarkykitės su tais reproduktoriais, bet iš tų pinigų nebus!

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Apsispręsime balsuodami. Yra du pasiūlymai. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų, balsuojate, spaudžiate „už“; jeigu pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių, balsuojate prieš. Kolegos, prašom tylos, vyksta balsavimas labai svarbiu klausimu!

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 62, prieš – 47. Pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Ne, Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstyti numatyta birželio 17 dieną. Ačiū. (*Balsai salėje*) Pritarta bendru sutarimu? Gerai, ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Prašyčiau Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? Galime, ačiū. Kaip darniai dirbame, smagu žiūrėti.

13.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų projektas Nr. XVP-229. Bet, kolegos, iki likusio balsavimo pabaigos pratęsiame balsavimo laiką. Ačiū. Prašom apsispręsti.

Ačiū, kolegos. Balsavo 108 Seimo nariai: 108 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo pritarta.

13.01 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 200 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-129(2), Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-130(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 200 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-129. Ir lydimasis Konstitucinio Teismo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-130. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 108 Seimo nariai: 106 – už, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

13.02 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4244(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau kitas klausimas – Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4244. Prašom balsuoti.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 107, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

13.03 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-49(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-49. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Ačiū. Balsavo 102 Seimo nariai: už – 99, prieš nėra, susilaikė 3. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

13.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(3) (*svarstymo tęsinys*)

Ir paskutinis mūsų rytinio posėdžio balsavimas dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 101, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo Seimo nutarimo projektui pritarta.

Dėl pareiškimų nėra užsiregistravusių kolegų. Registruojamės baigdami rytinį posėdį.

Ačiū, kolegos. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 44
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 13 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
O. LEIPUTĖ ir D. ŽEBELIENĖ

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF***).** Pradedame popietinį gegužės 13 dienos posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 39 Seimo nariai. Pakvieskite kolegas į salę.

14.00 val.

Lietuvos banko pranešimas apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, finansų rinkos būklę ir funkcijų vykdymą

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Lietuvos banko pranešimas apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, finansų rinkos būklę ir funkcijų vykdymą. Pranešėjas – Lietuvos banko valdybos pirmininkas G. Šimkus. Prašom į tribūną. Šiam klausimui yra numatytas pusvalandis.

G. ŠIMKUS. Laba diena, vicepirmininke ir gerbiami Seimo nariai. Esu dėkingas už jūsų dėmesį ir galimybę pristatyti Lietuvos banko pranešimą. Pripažinsiu, kad užduotis teko nelengva, nes turiu spėti per 15 minučių (tokias gavome instrukcijas) ir drauge apžvelgti visas banko veiklas. Mėginsiu koncentruotai akcentuoti tuos aspektus, kurie, mūsų nuomone, yra aktualiausi visuomenei ir reikšmingiausi šiame raidos etape.

Pradėsiu nuo pinigų politikos, kuria, dalyvaudami Europos Centrinio Banko darbe, siekiame užtikrinti kainų stabilumą ir tvarią ūkio raidą. Infliaciniam spaudimui slopstant, Europos Centrinio Banko valdančiojoje taryboje ėmėmės nuosekliai švelninti pinigų politiką – nuo 2024 metų birželio pagrindinė palūkanų norma jau buvo mažinta septynis kartus ir šiuo metu sudaro 2,25 %. Tai reiškia pingantį skolinimąsi gyventojams, verslui ir visai euro zonai, įskaitant Lietuvos ekonomiką. Skaičiuojame, kad būsto paskolas turintys gyventojai dėl mažesnių palūkanų normų kas mėnesį sutaupo apie 18 mln. eurų, verslo sutaupymas siekia 15 mln.

Pereikime prie pasaulio ir Lietuvos ekonomikos perspektyvų. Į 2025 metus pasaulio ekonomika įžengė su dideliu netikrumu dėl ateities. Įtampos išlieka ir jau pradeda slopinti pasaulio ekonomikos aktyvumą. Lietuvos ekonomika vis dėlto lieka atspari ir nesileidžia išmušama iš vėžių, augimas praėjusiais metais buvo vienas spartesnių Europos Sąjungoje. Kaip matote, dažnai mėgstame pasilyginti su kaimynėmis Latvija, Estija, mūsų ekonomikos augimas lenkia jų ekonomiką. Kalbėdami apie ateitį, apie šiuos metus ir kitus dvejus, numatome, prognozuojame, kad Lietuvos ekonomikos augimas bus apie 3 % kasmet. Kitas svarbus rodiklis – kainos. Infliacija šiemet daugiausia dėl mokestinių pakeitimų ir žaliavų kainų augimo padidės iki 3,3 %, kitais metais, 2026–2027 metais, ji turėtų sulėtėti iki daugmaž 2,6 %. Darbo užmokestis – kitas svarbus aspektas, jis ir toliau turėtų augti kur kas sparčiau negu kainos. Prognozuojame, kad šiemet atlygis Lietuvoje vidutiniškai didės 9 % ir švelniai turėtų pradėti leistis kitais metais.

Pereikime prie finansų rinkos, mūsų ekonomikos kraujo. Pirmiausia kelios žinutės, paneigiančios legendą, kad Lietuvoje veikia trys ar du su puse banko. Iš tikrųjų Lietuvos bankas prižiūri 820 rinkos dalyvių. Paveiksle turbūt sunku įžiūrėti konkrečius skaičius, bet tai, ką norėjome parodyti, tai visą veiklos sričių ir formų įvairovę. Vien tik bankų sektoriuje, pavyzdžiui, turime 19 dalyvių, įskaitant specializuotus bankus ir užsienio bankų skyrius. Atkreipsiu dėmesį, kad tai realią veiklą vykdančių bankų skaičius. Antroji žinutė, kad finansų rinkos dalyvių skaičius auga,

nuolatos auga, ir vien tik pernai finansų rinką, Lietuvos finansų rinką, papildė 35 nauji dalyviai, tarp jų ir finansų pasaulyje, pasauliniame finansų pasaulyje, gerai žinomi vardai. Trečioji žinutė – didėja nebankinių įstaigų dalis finansinių paslaugų rinkoje. Čia kalbu ne tik apie suteiktas licencijas, bet ir kur kas svarbesnę tendenciją, tai yra gyventojų ir verslui teikiamų paslaugų apimtį.

Kalbėdamas apie konkrečius dalyvius, pradėsiu nuo bankų ir kredito unijų. Grafikai, kuriuos matote, kalba patys už save. Bankų sektoriaus turtas pernai išaugo penktadaliu, paskolų vertė – daugiau negu 15 %, paskolų portfelių kokybė yra aukšta, na, o pritraukti indėliai augo daugiau kaip 20 %. Bankai vykdo kapitalo pakankamumo ir likvidumo reikalavimus. Aukštesnių palūkanų aplinkoje kredito įstaigos generavo reikšmingas palūkanų pajamas. Lietuvos bankų sektorius lieka vienas iš pelningiausių Europos Sąjungoje, tai didina atsparumą galimiems sukrėtimams ateityje.

Vis dėlto pastebėsiu, kad mažesnieji bankai turi prastesnius pelningumo, veiklos efektyvumo ir turto kokybės rodiklius. Pernai Lietuvos bankų sistema uždirbo 1 mlrd. eurų pelno ir bankai už pernai sumokėjo 230 mln. eurų solidarumo įnašo. Visa laikinojo solidarumo įnašo suma už 2023–2025 metus gali siekti iki 590 mln. eurų. Dešinėje paveikslo pusėje matote kredito unijas, jos taip pat sėkmingai plečia veiklos apimtis: turtas augo 13 %, penktadaliu padidėjo pritrauktų indėlių suma, paskolų vertė išaugo 10 %, na, o visos 59 kredito unijos uždirbo virš 14 mln. eurų pelno.

Pereikime prie kito svarbaus sektoriaus, tai elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų. Kaip minėjau jau, sektoriaus vaidmuo finansų rinkoje stiprėjo – Lietuvoje veikia 120 mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų. Per praėjusius metus licencijas suteikėme trims įstaigoms, panaikinome devynias, taigi įstaigų skaičius sumažėjo. Kita vertus, mažesnį skaičių atsveria kokybinis sektoriaus augimas. Licencinės veiklos pajamos pernai didėjo ketvirtadaliu, iki 622 mln. eurų, mokėjimo operacijų suma išaugo trečdaliu, iki 152 mlrd. eurų. Metų pabaigoje visos įstaigos laikėsi nuosavo kapitalo reikalavimų.

Kita svarbi dalis yra kapitalo rinka ir jos plėtra. Tai yra viena iš strateginių Lietuvos banko veiklos krypčių, siekiant kuo efektyviau įdarbinti šį, aš dar drįstu pasakyti, vis dar nepakankamai išnaudotą rezervą. Ir jeigu kalbame apie šiandieninės būklės vertinimą, mes matome, kad judame, esame teisingame kelyje, judame teigiama kryptimi. Obligacijų rinka pernai ūgtelėjo daugiau negu penktadaliu. Įmonės pasiskolino apie 400 mln. eurų, o tai atitinka ketvirtadalį bankų skolinimo srauto. Augo tiek kapitalo rinkoje kapitalą pritraukiančių įmonių skaičius, tiek ir pritrauktų obligacijų nominali vertė. Sutartinis finansavimas šioje rinkoje: įmonės pasiskolino dar apie 300 mln. eurų, na, ir aktyvių investuotojų skaičius padidėjo beveik dvigubai. Ir tai jokiu būdu nereiškia, kad viskas jau padaryta – dabar svarbiausia yra plėtoti akcijų rinką, didinti listinguojamų įmonių skaičių, atverti daugiau galimybių smulkiajam ir vidutiniam verslui pritraukti alternatyvų bankų paskoloms finansavimą.

Šiek tiek naujausios informacijos apie reikalus kriptoturto paslaugų segmente. Kaip žinoma, kriptoturto rinkos žaidėjai privalo gauti Lietuvos banko licenciją. Seimo sprendimu tą jie turi padaryti iki šių metų pabaigos. Mes, kaip Lietuvos bankas, esame visiškai pasirengę užtikrinti, kad kriptoturto paslaugų teikėjų licencijavimas būtų ir efektyvus, ir sklandus. Vis dėlto kol kas didelio susidomėjimo iš šių rinkos dalyvių nematome. Paraiškas iki šiol yra pateikusios tik 28 įmonės. Skaičiuojame, kad dar galime sulaukti apie 40 paraiškų, nes tiek kreipimųsi yra gavusi Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos komisija.

Taigi, apibendrinant finansų rinką, parodžiau, kad finansų rinkoje veikėjų yra daug. Jų skirtingi tiek dydžiai, tiek paslaugos, tačiau, nepaisant to, mūsų, kaip finansų rinkos reguliuotojo, tikslai visų jų atžvilgiu yra tokie patys, tai yra užtikrinti patikimą finansų sistemos veikimą ir saugių finansinių paslaugų teikimą. Reikalaujame, kad finansų rinkos dalyviai su vartotojais elgtųsi sąžiningai. Vykdydami finansų rinkos priežiūrą, vadovaujamės rizikos vertinimu. Daug dėmesio ir išteklių skiriame būtent rizikingiausioms sritims, tokioms kaip pinigų plovimo prevencija. Todėl esame budrus ir reiklus prižiūrėtojas, pernai inspektavome per 30 finansų rinkos dalyvių.

Kita vertus, mūsų darbas nėra tik reikalavimai, inspektavimai ar nuobaudos. Esame atviri ir skatiname konstruktyvų bendradarbiavimą, kuris teiktų naudą vartotojams ir užtikrintų jų lėšų

saugumą, kartu – pasitikėjimą finansų sistema. Pernai lapkritį įsigaliojo taikių susitarimų institutas – tai yra veiksminga, proporcinga ir atgrasanti priemonė, kuri leidžia pasiekti tą patį rezultatą mažesnėmis sąnaudomis, nenuolaidžiaujant ir nešvelninant priežiūros reikalavimų. Pirmuosius tokius susitarimus jau turime.

Be abejo, didelį dėmesį skiriame finansų rinkos dalyvių aktyviai konsultacijai, mūsų reikalavimų išaiškinimui. Konsultaciniuose renginiuose pernai sulaukėme rekordinio dalyvių skaičiaus, tai yra virš 4 tūkst., arba dvigubai daugiau negu 2023 metais.

Keletas žodžių apie turto valdymą ir mūsų indėlį į viešuosius finansus. Praėjusieji metai Lietuvos bankui buvo išties išskirtiniai, geriausi per 15 metų. Uždirbome 144 mln. eurų pelno ir tai yra 6 kartus daugiau negu 2023 metais. Kaip ir užpernai, taip ir pernai Lietuvos bankas buvo vienas iš nedaugelio Eurosistemos centrinių bankų, kuris dirbo pelningai. Ir būtent didelis praėjusių metų pelnas leido šiemet mums pervesti į biudžetą rekordinę įmoką – 130 mln. Lietuvos banko indėlis, jeigu pamatuotume, palygintume, yra beveik toks pats, kiek valstybė šiemet tikisi iš viso surinkti dividendų ir valstybės įmonių pelno įmokų. Prie didesnio Lietuvos banko indėlio neabejotinai prisidėjo Seimo priimti įstatymo pakeitimai dėl Lietuvos banko pelno paskirstymo ir, kaip žinome, didžioji dalis Lietuvos banko pelno pateks į Gynybos fondą.

Praėjusių metų rezultatus lėmė įvairios priežastys, tačiau išskirsiu čia investuojamą finansinį turtą, kuris siekia daugiau kaip 7 mlrd. eurų. Palankios tendencijos tarptautinėse vertybinių popierių rinkose, valiutų rinkoje leido pasiekti gerų rezultatų. Lietuvos bankas jau daugelį metų saugiai ir patikimai valdo finansinį turtą, kaupia kapitalus, sudaro atsargos rezervus. Tai leidžia prisiimti didesnę riziką, kuri įgalina uždirbti ir daugiau pelno. Ir tai ypač svarbu turint omenyje, kad rizikų ateityje, artimiausioje ateityje, tikrai nestinga.

Gerbiami Seimo nariai, strateginė Lietuvos banko kryptis yra kurti vertę visuomenei ir naudą žmonėms tiek jiems priimant didžiuosius sprendimus, tiek kasdieniniame gyvenime. Gerinome galimybę gyventojams naudotis mokėjimo paslaugomis, atnaujinome vadinamojo mokėjimo paslaugų krepšelio sudėtį. Padidėjo išgryninama suma iki 800 eurų, daugiau kitų paslaugų ir visa tai už trečdaliu mažesnę kainą – 1 eurą per mėnesį, o nepasiturintiems – 50 centų. Toks krepšelis atitinka 90 % Lietuvos gyventojų poreikių. Užkirsdami kelią piktnaudžiavimams, kredito įstaigoms nurodėme, kad jos privalo aiškiai ir suprantamai informuoti žmones apie pagrindinę sąskaitos paslaugą. Beje, esame pateikę ir daugiau siūlymų Finansų ministerijai, pavyzdžiui, keisti Mokėjimų įstatymą, uždrausti be vartotojo sutikimo įtraukti į krepšelį papildomas paslaugas ir taip (arba tokiu būdu) padidinti mokėjimo krepšelio kainą.

Stiprindami gyventojų derybines galias, mobilumą tarp finansų įstaigų, inicijavome paprastesnį ir pigesnį būsto paskolos refinansavimo procesą. Nuo vasario įsigaliojusių įstatymų pakeitimų nauda yra akivaizdi – gyventojai noriai ir aktyviai ėmėsi iniciatyvos, daugiausia persitardami su dabar esamais kreditoriais, bet ir perkeldami paskolas į kitus bankus. Per vasario ir kovo mėnesius persitarimų apimtis išaugo daugiau kaip 50 %. Persitarta dėl 10 tūkst. paskolų. Vidutinė nauda vienam vartotojui – 4 tūkst. eurų. Refinansavimo aktyvumas taip pat išaugo: refinansuota 360 paskolų, o vidutinė nauda vartotojui – 7 tūkst. eurų. Iš tikrųjų suaktyvėjimą mes matėme dar 2024 metais, kai buvo pradėta kalbėti apie refinansavimo iniciatyvą. Nuo tada refinansavimu ar persitarimu jau pasinaudota beveik 25 tūkst. kartų – 25 tūkst. vartotojų, o bendra jų sutaupyta suma viršys 150 mln. eurų. Naujų galimybių suteikia nuo gegužės įsigaliojęs reikalavimas didiesiems būsto kredito davėjams. Jie privalo pasiūlyti klientui dvi palūkanų normų rūšis – kintamąją ir palūkanų… Tokiu būdu vartotojai įgaus realią galimybę rinktis jiems tinkamesnį sprendimą. Be jokios abejonės, tai leis lengviau planuoti asmeninius finansus.

Finansinių paslaugų fizinis prieinamumas. Taip, reikia pripažinti, kad atsiskaitymų grynaisiais Lietuvoje mažėja, tačiau grynieji tebėra aktualus ir svarbus mokėjimo būdas. Lietuvos bankas nuolat stebi grynųjų pinigų prieinamumo situaciją. Turime kiek daugiau negu 1 tūkst. bankomatų, o jų skaičius padidėjo įrengus bankomatus 100 mažų gyvenamųjų vietovių, kur jų niekada nebuvo.

Daliai gyventojų aktualus ir aptarnavimo gyvai klausimas. Lietuvoje veikia 151 banko skyrius. Deja, 19 savivaldybių jų nėra. Mūsų principinė pozicija – kad gyventojai turi turėti galimybę rinktis jiems priimtiniausią aptarnavimo būdą ir lengvai keisti paslaugos teikėją. Girdime ir reaguojame į vartotojų lūkesčius, raginame bankus būti aktyvius ir siūlyti savivaldybėms sprendimus gauti finansines paslaugas fiziškai. Pavyzdžiui, aptarnauti klientus mobiliuosiuose biuruose arba tam tikru periodiškumu laikinose patalpose. Bankai šią mūsų poziciją puikiai žino ir turi visas galimybes pasiekti įtikinamą rezultatą.

Gyventojų pasitikėjimą finansinėmis paslaugomis mažina sukčiai. Būtinas koordinuotas teisėsaugos priežiūros ir kitų institucijų atsakas. Kovo pabaigoje prezidentūroje pasirašėme tarpinstitucinį memorandumą, kuris turėtų tapti žingsniu į valstybės mastu veikiančią sukčiavimo prevencijos sistemą. Ją kurti Vyriausybei ir Vidaus reikalų ministerijai siūlėme dar 2024 metais. Be jokios abejonės, kaip priežiūros institucija ėmėmės ir kitų individualių iniciatyvų.

Taigi apibendrinu – minutė žvilgsniui į ateitį. Pagrindinis tikslas – kainų stabilumas. Infliacija euro zonoje grįžta prie siekiamų 2 %. Lietuvoje ji bus šiek tiek spartesnė negu pernai, bet 2026–2027 metais turėtų sumažėti iki mums tokio daugiau įprasto lygio, tai yra 2,5–2,6 %.

Atidžiai stebime Lietuvos ekonomikos sveikatą, o savo ekspertinėmis įžvalgomis bei siūlymais, kaip ir iki šiol, dalinsimės su ekonomikos ir socialinių sprendimų priėmėjais – Seimu, Seimo komitetais, Seimo nariais. Finansų sektorius veikia patikimai, jo būklė yra gera. Vykdydami finansų rinkos dalyvių priežiūrą ir toliau vadovausimės rizikos vertinimu, finansinių paslaugų kokybės bei prieinamumo užtikrinimo principais.

Mokėjimų rinkoje atversime daugiau galimybių vartotojams bei jų teikėjams. Mokėjimų rinkos strategijoje, dėl kurios šiuo metu vyksta konsultacijos ir kurią numatome patvirtinti rudenį, daugiausia dėmesio skiriame mokėjimų saugumui ir atsparumui bei klientų mobilumui didinti. Diegsime ir naujus įrankius, pavyzdžiui, gyventojai turės galimybę atsiskaityti skaitmeninėmis priemonėmis, ekstremaliomis sąlygomis – vadinamuoju *offline'u*, kai sutrinka ryšys arba elektros tiekimas.

Gerbiami Seimo nariai, dabar esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų paklausti užsirašė tikrai labai daug Seimo narių, todėl prašytume ir klausti trumpai, ir atsakyti konkrečiai, trumpai.

Prašom. Pirmasis – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pirmininke, ačiū jums už pristatymą. Prieš užduodant klausimus tenka tik prisiminti, kad Lietuvos banko pirmininku jūs tapote, rodos, 2021 m. balandžio 1 d.

Prašau pasakyti, kaip jūs pats vertinate Lietuvos banko vaidmenį reguliuojant komercinių bankų veiklą, paslaugų prieinamumą, kokybinius parametrus, bankomatų plėtrą kaimiškose vietovėse ir tą patį kosminį komercinių bankų pelningumą arba aukštesnes palūkų normas negu Europos Sąjungos vidurkis ir taip toliau? Ar jums tai panašu į pakankamą konkurenciją bankų sektoriuje? Tik prašom neminėti ILTE'ės, nes ši institucija jokių problemų kol kas taip ir nesprendžia.

Ar jums žinoma, kad šiandien net atidaryti sąskaitą dažnai būna misija neįmanoma? Kiek, jūsų duomenimis, dėl įvairiausių trukdžių verslo įmonių jau atsidarė sąskaitas kaimyninėse…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. GEDVILAS (*NAF*). …šalyse?

Ir paskutinis klausimas. Ar, nepašalinus minėtų problemų, tikitės būti patvirtintas…

PIRMININKĖ. Prašom atsakyti.

G. ŠIMKUS. Ačiū už klausimą. Aš manau, kad… Ar pavyko padaryti viską? Ne, visko padaryti dar nepavyko. Ar padaryta daug? Manau, kad daug. Problemos, kurias kėlėte, keliate, tai yra problemos, kurias mes ir sprendžiame.

Kalbėdamas apie paslaugų fizinį prieinamumą aš minėjau, kad 2022 metais, beje, 2022 metais ji atsirado, 2021 metais buvo pradėta dėl papildomų bankomatų, būtent vietovėse, kuriose jų nebuvo, pastatymo. Mes galime kalbėti apie 100 bankomatų ir sakyti, kad tai nedaug, bet aš kal-

bu apie tai, kad vietovių, kuriose atsirado bankomatai, padidėjo du kartus. Ir tai yra vietovės, kuriose jų niekada nebuvo.

Jeigu vertiname paslaugų prieinamumą, Europos Centrinio Banko apklausos duomenimis, vartotojai vertina grynųjų prieinamumą kaip gana aukštą ir pagerėjusį per šitą laikotarpį. Paskolų refinansavimo iniciatyva, kintamos fiksuotos palūkanų normos, tai yra iniciatyvos, gimusios Lietuvos banke, kurias mes atnešame paskui per Finansų ministeriją ir, aišku, tai atkeliauja į Seimą, įstatymų priėmimai. Jos ir yra skirtos būtent jūsų keliamoms problemoms spręsti. Taip, mes matėme ateinantį bankų aukštą pelningumą ir pirmieji apie tai pradėjome kalbėti. Solidarumo įnašas, aš nevyniosiu į vatą, jis pirmą kartą, dizainas, konstruktas ir gimė Lietuvos banke. Taip, nes matėme tai kaip reikalingą priemonę būtent atliepti išskirtines, bankų sistemoje susiklosčiusias situacijas. Turbūt tiek.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamos valdybos pirmininke, kalbėjote apie ekonomikos augimą, vis dėlto teigiamai, aišku, tai vertiname, bet pasižiūrėję bendrojo vidaus produkto struktūrą, matome, kad daugiausia lemia dar augantis vartojimas arba aukšto lygio vartojimas ir paslaugų eksportas.

Dėl investicijų norėčiau paklausti: koks yra jūsų požiūris? Kol kas matau, kad investicijų įtaka Lietuvos bendrajam vidaus produktui tik mažėja, nežinau, ar jūsų ta pati nuomonė. Ir antras labai svarbus faktorius – infliacija. Praeitais metais visi bankai, tarp jų ir jūsų, infliaciją prognozavo daug mažesnę. Dabar I ketvirčio turime 3,6 %. Ir kokią įtaką turės infliacijos augimui priimtas II pakopos pensijų įstatymas? Ačiū.

G. ŠIMKUS. Labai ačiū už klausimą. Kalbant apie Lietuvos ekonomikos augimą, kaip minėjau, daugelis šalių žiūri į Lietuvos ekonomiką su pavydu, nes Lietuvos ekonomika auga, kai neretai kitos traukiasi. Pagrindinės trys priežastys. Reikia trumpai drūtai: kuo ta Lietuvos ekonomika yra išskirtinė? Pirma, eksporto diversifikacija tiek pagal produktus, tiek pagal… (*Balsai salėje*) Ką? (*Balsai salėje*) Ne tik paslaugų eksportas. Jeigu pasižiūrėtume, kaip kito įvairios pramonės šakos, mes matysime, kad turbūt tai, kas yra kritę arba vis dar žemiau ilgalaikės krypties, tai yra mediena ir baldai, bet daugelis kitų pramonės šakų turi savo krypties liniją. Bet išaugęs darbuotojų skaičius ir užimtumas. Ir, trečia, investicijos. Taip, mes kalbame daugiau apie viešąsias investicijas, bet viešosios investicijos paskatina ir privačiąsias investicijas.

Kalbant apie infliaciją, kai prognozuotojai prognozuoja infliaciją, jie ne visada žino ateities sprendimus. Apie infliaciją, kurią paminėjote: mes prognozuojame, kad ji šiais metais bus 3,3 %. Yra dvi pagrindinės jos priežastys, tai mokestiniai pakeitimai ir antras dalykas – žaliavų kainų padidėjimas. Reikia pripažinti, kad kai kurių žaliavų, naftos, dujų kainų kritimas šiek tiek mažina infliacinį spaudimą, bet kitos, pavyzdžiui, maistas, rinkose pabrango daugiau.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskutuoti nereikėtų iš vietos. Per šoninį mikrofoną – A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos banko pristatymo klauso, mūsų darbą stebi VGTU inžinerijos licėjaus 4G klasės mokiniai. Prašau pasisveikinti ir palinkėti jiems geros dienos! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname vaikus, jaunimą. Laba diena! Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas valdybos pirmininke, praėjusioje kadencijoje mes nemažai diskutavome su smulkiaisiais verslais apie tai, ar bankai tinkamai naudoja Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo įstatymą. Pavedimai yra sustabdomi, verslas patiria bereikalingas išlaidas. Tačiau šiais metais, bendraujant su notarais, paaiškėjo, kad net ir fiziniai asmenys, kur, pavyzdžiui, vienas perka būstą – kitas parduoda… Tai pardavėjas, įvykdęs notarinį sandorį, nuvyksta į banką, pateikia savo lėšų kilmę, iš kur jos yra gautos, pateikia notarinę sutartį, perveda į kitą banką jau pardavėjui pinigus, o kitas bankas, taip pat licencijuotas, nusprendžia dar kartelį tikrinti tuos duomenis, vadinasi, pavedimas gali užtrukti ir 3 dienas, ir 5 dienas, ir kelias savaites. Jeigu Lietuvoje yra du licencijuoti bankai, ar tikslinga tą pačią informaciją tikrinti du kartus, nepasitikint vienas kitu? Ačiū.

G. ŠIMKUS. Aš jūsų klausime matau kelias gijas. Pirma, dėl ko visiškai sutinku, mes tiek daug kalbame apie skaitmenizavimą Lietuvoje, apie inovacijas, bet, kai kalba pasisuka apie įvairių sistemų integraciją tarpusavyje, to nėra. Atliepdamas jūsų pačią pabaigą, ar du bankai negali susikalbėti tarpusavyje, jie privalo tą dalyką padaryti. Tai pirmas dalykas.

Kalbant apie atvejį, kurį jūs įgarsinote. Pirmas dalykas, kad fiziniai asmenys, ypač fiziniai asmenys, jeigu susiduria, jų manymu, su neteisinga ar neteisėta finansų įstaigos veikla, jie gali pateikti skundą Lietuvos bankui. Tikrai kviesčiau tai padaryti. Aš turiu pripažinti, kad tokį atvejį aš girdžiu pirmą kartą ir negaliu pasakyti, ar tai yra pavienis atvejis, ar tai yra kokia nors sistema, bet tikrai turėsiu pasidomėti plačiau šiuo klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki. Aš gal dėl tokios šiandienos aktualijos bandysiu jūsų nuomonės pasiteirauti – dėl II pensijų pakopos kokia būtų jūsų nuomonė? Ar siūlomi pakeitimai sustiprintų sistemą, ar padarytų ją silpnesnę? Nes ne kartą esame diskutavę ir su Tarptautiniu valiutos fondu, ir jų rekomendacijos buvo teikiamos, kad negali būti jokių paskatų išeiti iš II pensijų pakopos ir reikėtų stiprinti dalyvavimą, didinti žmonių apimtį, kurie dalyvauja sistemoje. Ar, Lietuvos banko nuomone, pasiūlyti pakeitimai sustiprins sistemą, atitiks Tarptautinio valiutos fondo rekomendacijas, ar visgi atvirkščiai?

G. ŠIMKUS. Ačiū už klausimą. Aš galbūt pasakysiu taip: jeigu reikėtų apibendrinti, turbūt pateikti pakeitimai atlieps Lietuvos gyventojų manymą apie II pakopos sistemą. Mes, čia atsakydamas į vieną iš klausimų nepaminėjau, stebime, kokį efektą daro mūsų veikla, apklausdami vartotojus. Ir jeigu reikėtų apibendrinti, o klausimas buvo ketverių metų laikotarpiu, mes matome augantį vartotojų pasitikėjimą finansinėmis paslaugomis. Tas augimas būtų dar didesnis, jeigu nebūtų tokio stipraus kritimo arba augančio nepasitenkinimo pensijų fondų veikla. Deja, bet tai turiu konstatuoti.

Kas man dabar labiausiai apmaudu, kalbant apie šitą pensijų sistemos pertvarką? Taip, yra susifokusuota į einamojo laikotarpio aktualiją, išaugusį nepasitenkinimą, bet kiekvienas, dirbantis ar dirbęs su pensijų ekonomika arba pensijų sritimi, žino, kad sprendimų, kuriuos padarome dabar, realusis efektas bus tiktai po dešimties, šiaip iš tikrųjų – po 20–30 metų. Tai, ko man labiausiai stinga, kalbant šios pertvarkos kontekste, kad reformuojant ir šiaip labai stipriai reformuojant II pakopą… iš principo, jeigu padarai, kad tai yra savanoriškas dalyvavimas, leidi išeiti, iš tikrųjų yra, reikia pripažinti, paskatos išeiti. Tai tie žmonės tiesiog nekaups II pakopoje. Ta sistema, kuri kažkada buvo padaryta, 2004 metais, prieš 20 metų, ir sakė: bus I pakopa, bus II pakopa, bus III pakopa, tampa ne tokia. Čia yra klausimas, o kas žiūri ir mąsto, kokia jinai bus po to?

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų apie pensijų fondus, aš manau, mes ir Seime daug kalbėsime. Ir po ketvirčio amžiaus, žinote, tos didelės naudos nesimato kartais. Galbūt ateityje kitiems ateis ta nauda, bet mano klausimas ne apie tai. Kriptorinka, rašote, turi išlaikyti licencijavimo testą, bet padavė paraiškas tik 28 kriptorinkos dalyviai. Šiuo atveju kiek yra tų nelicencijuotų įmonių, kurios potencialiai dar galėtų paduoti paraiškas? Net jeigu pratęsime ir tokiais tempais jie paraiškas duos, tai paprasčiausiai jūs nespėsite jų įvertinti. Kiek tų dalyvių yra iš viso?

G. ŠIMKUS. Galbūt atsakysiu taip: šiuo metu Lietuvoje yra arti 400 kriptoturto paslaugų teikėjų. Jie yra nelicencijuojami – jie yra tik registruojami. Jeigu mes kalbame apie tuos, kurie realiai veikia, tokių yra apie 120. Mes visiškai pasirengėme licencijavimo procesui nuo 1 dienos, nuo sausio 1 dienos, resursais, kompetencija, procesais, prijungėme ir papildomus resursus, jeigu reikės. Numatėme išankstinį konsultavimą, tą preliminarų vertinimą, dėl kurio, beje, besikreipė tik 3 įmonės. Ir tada turėjo ateiti paraiškos. Sausis praėjo, paraiškų nebuvo. Vasaris praėjo, buvo viena paraiška. Na, kovą jų jau atėjo daugiau, kaip minėjau, 28 įmonės pateikė paraiškas. Dažnai tų paraiškų kokybė yra tiesiog netenkinanti, ne visa informacija, ir grąžinama pareiškėjui. Tai visai neseniai ir Seimas priėmė įstatymo pakeitimą pratęsdamas, įvertindamas šitą situaciją ir pratęsdamas paraiškų teikimo terminą iki metų pabaigos. Natūralu, tu negali spėti su tuo, kas buvo numatyta padaryti per 5 mėnesius, suspėti per 2 ar 3.

Dabar kiek tų paraiškų galėtų būti? Mes manome, kaip minėjau, 28. Apie 30 yra gauta, dar, taip galvojame, dabar apie 40. Kodėl sakau šį skaičių? Tiek yra Nacionalinio saugumo komisijoje, yra irgi pateikta vertinti. Daugiau mažiau manau, kad tas skaičius turėtų dar ateiti plius į Lietuvos banką.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kadangi laikas, numatytas ir klausimams, ir pasisakymui, jau yra išsemtas, tačiau mes sugaišome porą minučių kitiems reikalams, tai paskutinis klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Gediminai, paprašysiu, neišsisuk, o atsakyk: kiek Lietuvos bankas valdo Lietuvos turto? Tą, ką jūs valdote, kiek iš to turto nuo 2020 metų iki šiol atidavėte mokėdami maksimalias palūkanas komerciniams bankams už kapitalą? Ir kodėl jūs taip blogai valdote šitą turtą, kad paskutiniais metais nesugebėjote net 1 % uždirbti? Ačiū.

G. ŠIMKUS. Aš nenustebsiu, gerbiamas Seimo nary, aš šito klausimo iš jūsų ir tikėjausi. Atsakymai ir skaičiai jums buvo pateikti Biudžeto ir finansų komitete, jūs juos turite. Bet aš tuoj va suradau lentelę. Lietuvos banko balansas yra 30 mlrd., Lietuvos banko finansinis turtas yra apie 7 mlrd., Lietuvos banko investicinis turtas yra apie 4 mlrd., bet tai nėra kažkas, kas ateina tiesiog va taip va ir tu uždirbi tą grąžą. Dėl mūsų, dėl šito kiekvieno turto yra įsipareigojimai ir mes už juos mokame paprastai indėlių galimybe, ten priklausomai nuo turto straipsnio. Ir kai sakote: blogai valdomas turtas, aš nenoriu ir negaliu sutikti su jumis, nes aš pristačiau, kad praėjusiais metais Lietuvos banko pelnas buvo rekordinis. Net ir 2023 metais, kada pelnas buvo mažesnis, mes uždirbome pelningai, kai kiti, dauguma Eurosistemos centrinių bankų dirbo nuostolingai. Bet net ir tada, kai mes, deja, turėjome nulinį rezultatą (taip, nes naudojome rezervus nuostoliams padengti), tai buvo geras rezultatas, nes kai kurių kitų centrinių bankų nuostoliai buvo tokie dideli, kad nebeužteko rezervų. Todėl negaliu sutikti su tokiu pačiu vertinimu.

Kalbant apie tai, kiek mes mokame arba sumokėjome palūkanų normų, tai aš minėjau, kad įmoka į valstybės biudžetą buvo 130 mln. Vidutinis finansų… valdžios sektoriaus laikomų lėšų likutis Lietuvos banke yra 4–5 mlrd. Prie šitos sumos aš noriu pažymėti: apie 160 mln. keliavo į Finansų ministeriją kaip palūkanos už laikomų lėšų likučius. Vidutinis praėjusiais, bet ir užpraeitais metais kreditų įstaigų laikomų lėšų likutis Lietuvos banke yra apie 10–11 mlrd. eurų. Užpraeitais ir praeitais metais buvo sumokėta apie 317 mln. ir 392 mln. eurų palūkanų.

Bet nepamirškime kito dalyko. Tai yra tai, ką prognozavo Lietuvos bankas, ir tai yra viena iš tų priežasčių, didžiulio likvidumo bankų sistemos pasekmė: buvo pasiūlyti solidarumo įnašo, nežinau, pokyčiai (ar kaip pavadinti), todėl užpraeitais – 260 mln., praeitais metus – 230 mln. solidarumo įmoka.

PIRMININKĖ. Dėkojame Lietuvos banko valdybos pirmininkui. Jūs atsakėte į klausimus.

14.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektas Nr. XVP-387 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektas Nr. XVP-387. Pranešėja – R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Mielieji kolegos, Kultūros komiteto vardu yra teikiamas šis nutarimas, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo kandidatūra, dėl kurios jūs turėsite apsispręsti. Kaip jau žinote, Lietuvos Respublikos Seime yra pritarta ir išrinkta Lietuvos radijo ir televizijos komisija. Jos pirmininkas – M. Martišius.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį. Labai demokratiškai, sakyčiau, atkreipiant dėmesį į pasiūlymus ir darbo nuotaikas, Radijo ir televizijos komisija pasitarime pati svarstė, kas gi iš esamos komisijos sudėties geriausiai atitiktų pirmininko pavaduotojo kandidatūrą. Kultūros komitetui buvo pasiūlyta pirmininko kandidatūra. Tai gerbiamas, visuomenei žinomas aktorius, AGATA'os steigėjas ir ilgametis šios tarybos pirmininkas, praėjusią kadenciją aktyviai ir atsakingai dirbęs Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininku R. Bagdzevičius.

Gerbiami kolegos, prašau pritarti šiam nutarimo projektui ir paskirti R. Bagdzevičių Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotoju ketverių metų kadencijai. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Kviečiame kandidatą R. Bagdzevičių prisistatyti. Tam yra skiriama 10 minučių. Klausti ir atsakyti – 15 minučių.

R. BAGDZEVIČIUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Tai trumpai prisistatau, kad neužimčiau 10 minučių. Dirbu… darbo patirtis – 45 metai teatre, taip pat radijuje, televizijoje, kine. Pastaruosius ketverius metus, palikęs teatrą, vadovavau Radijo ir televizijos komisijai. Taigi tokia mano darbinė viso gyvenimo veikla. O visuomeninė veikla – tai būtent tas AGATA'os įkūrimas, jos auginimas ir puoselėjimas. AGATA yra visų Lietuvos atlikėjų – dainininkų, šokėjų, muzikantų, aktorių, kas ypač mums rūpi, visų tų, kurių materialios ir nematerialios teisės yra ginamos jau 25 metus gyvuojančios asociacijos AGATA'os. Tą savo visuomeninį indėlį kartu su draugais, kuriuos galiu paminėti jau kaip geros atminties, – ir su S. Povilaičiu, ir su V. Kernagiu, sukūrėme prieš 25 metus, o dabar tai išaugo į galingą organizaciją, ginančią visų Lietuvoje kuriančių atlikėjų intelektinę nuosavybę. Jeigu taip galima trumpai pristatyti ilgametę mano gyvenimo veiklą, labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų paklausti norėtų V. Juozapaitis. Prašom, kolega.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Aš ne klausti, aš norėčiau visų pirma padėkoti už jūsų darbą būtent einant šios komisijos pirmininko pareigas ketverius metus. Išties tai buvo įspūdingi metai ir rezultatai įspūdingi, turint mintyje fašistinės Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą ir mūsų padangės apsaugą. Čia ne tiesiogiai priešlėktuvinė gynyba, bet vis dėlto transliacijos ir eterio apsauga buvo būtent jūsų dispozicija. Sakykite, ar jūs ko nors nepadarėte kaip pirmininkas, ką norėtumėte pratęsti šioje kadencijoje, jau būdamas pavaduotoju ir galbūt patardamas ar padėdamas naujam pirmininkui, nes, be jokios abejonės, šitoje komisijoje yra labai labai svarbu ne kaita, o kaip tik institucinė atmintis ir perdavimas? Ar dar ko nors nereikėjo? Ar komisija inicijuos kokius nors teisės aktų pakeitimus, į kuriuos mes turėtume atkreipti dėmesį?

R. BAGDZEVIČIUS. Labai ačiū. Mes su gerbiamu komisijos pirmininku jau buvome susitikę ir kalbėjome apie galimą tokį bendradarbiavimą ir pasidalinimą kokiais nors plotais. Be abejo, aš rūpinčiausi pirmiausia intelektine nuosavybės apsauga ir visa apsauga internetinėje erdvėje. Antras toks turbūt būtų, kadangi tik nuo 2019 metų komisija atsako už visą intelektinės veiklos priežiūrą elektroninėje erdvėje, kad turbūt dar reikia išplėsti stebėsenos pajėgas paprasčiausiai. Didžiausias iššūkis tai, be abejo, bus internetas, į kurį viskas keliasi, ir dirbtinis intelektas, kuris bus iššūkis ne tik komisijai, bet ir visiems čia esantiems, ir visiems mums Lietuvoje, turbūt ir pasaulyje.

PIRMININKĖ. Dėkojame, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Dabar siūlomas komitetas – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 15 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėkui.

R. BAGDZEVIČIUS. Labai ačiū.

14.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų" projektas Nr. XVP-370 (*pateikimas ir svarstymas*)

PIRMININKĖ. Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų" projektas Nr. XVP-370. Pranešėjas – Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašom.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 2 ir 5 dalimis, 115 straipsnio 4 punktu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 90 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 3 ir 7 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2025 m. balandžio 25 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti D. Jočienę iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų, išrinkus į kitas pareigas, tai yra paskyrus ją Europos Sąjungos Bendrojo

Teismo teisėja. Seimo nutarimas turi įsigalioti 2025 m. birželio 15 d., kada ji ir pradės eiti naująsias pareigas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų norėčiau būtent jūsų paklausti, ne pretendentės. Vis dėlto, kai siūlomi teisėjai į Aukščiausiąjį Teismą, visada yra lūkestis, kad jie dirbs bent jau visą kadenciją, šiuo atveju, kiek suprantu, – vienerius metus. Aš suprantu, kad Vyriausybė siūlo, šiuo atveju nominuoja į tas pareigas, bet vis dėlto ta praktika, kad paskirti teisėjai išdirbtų bent jau tą kadenciją, kuriai buvo paskirti, nes iki šio aš mačiau, kad devyneri metai dirbta Europos Žmogaus Teisių Teisme, Konstituciniame Teisme – devyneri metai ir tik vieneri metai – Aukščiausiajame Teisme.

A. KABIŠAITIS. Dėl tos atrankos sistemos. Nėra taip, kad vien tiktai Vyriausybė siūlo tuos, kuriuos norėtų siūlyti. Teisingumo ministerijoje yra sudaroma Atrankos komisija, paskui toje Atrankos komisijoje dalyvauja visi norintys, yra atrenkamas geriausias kandidatas arba geriausi kandidatai, kaip buvo šiuo atveju, ir žmogus gali dalyvauti atrankoje. Jeigu jisai nugali ir Vyriausybė pasirenka siūlyti, ir tas komitetas, kuris yra Europos Teisingumo Teisme, taip pat pasirenka, neįmanoma kitaip sustabdyti – žmogus gali pasirinkti darbą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių pasisakyti už ir prieš nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu pateikimo stadijoje? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadijoje diskutuojančių taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima, pritarta bendru sutarimu. Priėmimas. Balsavimas bus numatytu laiku, tai yra nuo 15 valandos. Dėkui.

14.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-371 (*pateikimas ir svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas. Pranešėjas – A. Kabišaitis, Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašom.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 81 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 4 dalimi ir atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2025 m. balandžio 25 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui nutarimą „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“, pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui. M. Bajoras Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininku buvo paskirtas 2020 m. rugsėjo 28 d., taigi šiemet tą dieną baigiasi jo penkerių metų kadencija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių klausti nėra. Ar galėtume pritarti? Dėl motyvų irgi nėra. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje: „Taip.“*) Galima. Dėkui, pritarta. Prieštaraujančių nebuvo.

Svarstymo stadija. Diskutuojančių taip pat nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra. Per balsavimo langą apsispręsime.

14.47 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-291 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-291. Pranešėja – Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja V. Budzevičienė. Prašom.

V. BUDZEVIČIENĖ. Laba diena visiems, gerbiama Seimo posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Lietuvos Prezidento dekretu esu įpareigota pristatyti jums Lygių galimybių įstatymo

pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektu siekiama užtikrinti tinkamas sąlygas žmonėms su negalia dalyvauti visuomeniniame gyvenime, skatinti paslaugų teikėjų didesnes pastangas, siekiant užtikrinti šiems asmenims galimybę naudotis paslaugomis lygiai su kitais asmenimis.

Apie 8 % Lietuvos gyventojų yra asmenys su negalia, tai yra apie 224 tūkst. žmonių, ir iš jų beveik 143 tūkst. darbingo amžiaus. 85 % darbingo amžiaus asmenų su negalia nustatytas 30–55 % darbingumo ir dalyvumo lygis, tai yra sąlyginai nemažas. Likusiam šeštadaliui nustatytas mažiausias dalyvumo lygis.

2024 metais Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros atlikto tyrimo duomenimis, iš daugiau nei 2,5 tūkst. patikrintų viešųjų įstaigų, teikiančių paslaugas arba galinčių įdarbinti negalią turinčius asmenis, net 71 % neatitiko bazinių prieinamumo reikalavimų, 28 % reikalavimus atitiko iš dalies ir tik 1 % visiškai atitiko.

Nors Lietuva iš tiesų per pastarąjį penkmetį nuėjo reikšmingą pokyčių kelią negalią turinčių asmenų gerovės link, visgi, kaip rodo įvardinti duomenys, praktikoje žmonės su negalia vis dar neretai susiduria su sunkumais ir negali pasinaudoti paslaugomis, prekėmis, gaminiais lygiai kaip visi kiti asmenys. Be kitų veiksnių, tai sąlygoja ir aiškaus, tinkamo sąlygų pritaikymo asmenims su negalia reguliavimo trūkumas.

Teikiamo Lygių galimybių įstatymo projekto esmė – apibrėžti tinkamą sąlygų pritaikymą, kaip aplinkybių pakeitimą arba kliūčių pašalinimą, kurio reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti asmenims su negalia galimybę įgyvendinti žmogaus teises ir dėl kurio keičiantis aplinkybes ar šalinantis kliūtis subjektas nepatirtų neproporcingos ar nepagrįstos naštos. Įstatymu taip pat siūloma pritaikytų sąlygų neužtikrinimą laikyti diskriminacija negalios pagrindu. Siūloma įtvirtinti pareigą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, švietimo teikėjams bei mokslo ir studijų institucijoms, prekių pardavėjams, gamintojams ar paslaugų teikėjams, organizacijoms ir asociacijoms imtis priemonių, kad asmenims su negalia būtų užtikrinamas tinkamas sąlygų pritaikymas.

Reikia pažymėti, kad tinkamas sąlygų pritaikymas nepaneigia ir nesumažina aplinkos prieinamumo pareigos, kylančios iš kitų teisės aktų, pavyzdžiui, statybų techninių reglamentų. Tačiau bendrųjų prieinamumo standartų ir lygių galimybių sudarymo dažnai konkrečioje situacijoje nepakanka ir tada tinkamas sąlygų pritaikymas ypač svarbus, kad būtų užtikrinta galimybė konkrečiam asmeniui su negalia pasinaudoti savo teisėmis. Pavyzdžiui, kai paslaugos teikiamos senos statybos pastate, kurio pritaikyti visiškai tinkamai asmenims su negalia neįmanoma. Pavyzdžių, kur galime tobulėti, Lietuvoje apstu. Pavyzdžiui, trečiojo lygmens gydymo įstaigų telefono skambučiai, pranešantys apie vizitą ir jo pokyčius, kurtiesiems nėra pritaikyti, o pirminio lygmens įstaigos taiko ir žinučių, ir skambučių praktiką, teikdamos informaciją ir priminimus apie vizitus. Kita ribojanti situacija, kai pagalbines priemones specifiškai neprigirdintiems ir kurtiesiems pristatantys ar parduodantys pardavėjai nepateikia informacijos gestų kalba.

Tinkamas sąlygų pritaikymas – tai sąlygų pritaikymas nuo to momento, kai žmogus ateina į instituciją. Tinkamas sąlygų pritaikymas asmenims su negalia turi tapti norma visose gyvenimo srityse ir tam nereikia labai daug. Pagarbus dialogas, noras suprasti, mokytis, įsijausti į kito žmogaus padėtį ir padėti žmogui yra svarbiausi dalykai, nesvarbu, kurioje srityje ar kokią paslaugą, prekę ar gaminį teikiame asmeniui: ar tai būtų balsavimas rinkimuose, ar banko paslaugos, ar apsilankymas drabužių parduotuvėje, ar bandymas pasiekti seniūnijos darbuotoją antrame aukšte – kliūčių turi nelikti visur.

Tikimės, kad priėmus įstatymo projektą verslo subjektai skirtų daugiau dėmesio tinkamam sąlygų pritaikymui, siekdami, kad jų gaminiai, prekės ir paslaugos būtų prieinami asmenims su negalia, ir taip verslas praplėstų savo galimų klientų ratą. Organizacijos gali parengti ar įtraukti į turimus klientų aptarnavimo aprašus, kaip suteikti paslaugą žmonėms su negalia, juos aptarnauti ir pradėti reikiamą dialogą su jais. Įsigaliojus įstatymui, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija galėtų parengti ir paskelbti gaires, padėsiančias viešojo ir privataus sektoriaus subjektams vykdyti tinkamo sąlygų pritaikymo reikalavimą įvairiose srityse.

Gerbiami Seimo nariai, kviečiu pritarti Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymo projektui ir žengti dar vieną reikšmingą žingsnį sumažinant atskirtį ir gerinant žmonių su negalia padėtį, galimybes visavertiškai dalyvauti Lietuvos ūkio ir visuomeniniame gyvenime.

Ačiū už dėmesį ir esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus, jeigu tokių kiltų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti norėtų R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, jūsų pasiūlymai dėl pateikto įstatymo projekto ir taisymas iš tikrųjų apima faktiškai visas gyvenimo sritis, kuriose su bėdomis daugiausia susiduria negalią turintys asmenys – tiek švietimo srityje, kalbant apie įtraukųjį ugdymą, tiek paslaugų, klientų aptarnavimo srityje. Tačiau įstatymo projekte jūs taip pat siekiate įtvirtinti nuostatą, kad tinkamų sąlygų pritaikymo neužtikrinimas yra laikomas (atskiru straipsniu) diskriminacija negalios pagrindu. Na, tai rimtas, sakykime, nusižengimas, mano vertinimu. Ir kartu nustatoma data, kad visas tas paketas turi pasiekti tuos žmones su negalia jau nuo sausio, kitų metų pradžios, tai yra 2026 metų pradžios.

PIRMININKĖ. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Man atrodo, kad tas įgyvendinimo terminas galbūt nelogiškas dėl tiek daug iškeltų tikslų.

V. BUDZEVIČIENĖ. Ačiū už klausimą. Aš galiu atsakyti iš karto, ar ne? Iš tikrųjų mes kalbėjomės su visomis suinteresuotomis šalimis. Mūsų terminas buvo iš pradžių dar trumpesnis, dabar jis pataisytas, atsižvelgiant į pastabas.

Nemanome, kad nespės, nes mes turime kitus, kaip minėjau, teisės aktus, kurie tą kietąją infrastruktūrinę dalį labai reglamentuoja. Tai ir statybos reglamentai, informacinė aplinka visa. Mes turime prieinamumo direktyvą, kuri irgi įsigalios greitu laiku. Čia mes matome daugiau požiūrio, kaip gero elgesio taisyklę, kuriai įtvirtinti nereikia daug laiko – tiesiog aprašų, nes tai, galima sakyti, yra atidaus dėmesio taisyklė įtvirtinant įstatymus. Čia nebus ir labai daug tokių nepagrįstos naštos, sakytume, atvejų, todėl manome, kad verslas ir viešosios institucijos tikrai gali pasirengti. Tuo labiau kad turime nemažai gerų pavyzdžių, kai jau vykdo tą taisyklę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū. Čia aš. Norėčiau pratęsti gerbiamos Ritos klausimą. Pats asmeniškai labai daug reikalų turėjau su žmonėmis, turinčiais negalią, daug metų dirbau ir labai puikiai suvokiu jų visas problemas, ypač kai susiduria su infrastruktūros klausimais. Bet man irgi užkliuvo tas žodis „diskriminacija“.

Žinau, kad žmonės, turintys negalią, būna kelių tipų. Vieni būna tiesiog žmonės kaip žmonės, bet yra ir tokių labai nuo gyvenimo pavargusių žmonių su negalia, jie yra gana jau agresyvūs, nes tiesiog jau jiems kantrybė trūkinėja. Pas jus figūruoja toks žodis kaip „diskriminacija“. Aš pasižiūrėjau šio žodžio atsakomybes, kokios yra, ir ten atsakomybės yra gana rimtos – prasideda nuo 500 eurų iki 1 tūkst., antrą kartą – virš 1 tūkst. ir taip toliau įvairios baudos.

Tarkime, jeigu bus gerai išmanantis teisės aktus žmogus, turintis negalią, su vežimėliu, ir, pavyzdžiui, jisai negalės…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). …papulti… Žodžiu, jeigu reikalingas koks nors liftas, kur tikrai nepadarysime, jeigu tenai kioskelis prekiauja kebabais, jis niekada neturės žmogaus, kuris išvers į kurčnebylių kalbą. Atsiprašau, gal ne taip reikėtų sakyti. Koks bus atsakomybės algoritmas po to, kai šitas įstatymas įsigalios?

V. BUDZEVIČIENĖ. Ačiū už klausimą. Aš atkreipiu tada dėmesį į tą nepagrįstą naštą. Čia mes tikrai galvojame apie tai, kad tikrai bus tokių pastatų, ką mūsų ir statybos reglamentai reglamentuoja, ypač senos statybos, turime daug kultūros paveldo ir visa kita, kur mes tikrai neįrengsime bet kur lifto ir panašiai. Čia yra įstatymas dėl to, kad darbdavys, darbuotojas, teikdamas paslaugą, gali nueiti pas žmogų su negalia ir įsirengti galbūt vieną kambarį, kur gali įvažiuoti bet kas ir gali ateiti bet kas. Dar kartelį pakartosiu: tai yra atidaus elgesio taisyklė. Lygių galimybių kontrolieriai irgi pasirengę nagrinėti tuos klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamoji pranešėja, išties sveikintinas yra šio įstatymo tikslas ir požiūrio, pareigos keitimas, iš tikrųjų pašalinant kliūtis, taip pat yra pagirtinas. Suprantu, kiek daug atsakomybės turės prisiimti ir verslas, ir Savivaldybių asociacija, ir kiekviena institucija, kuri bus įpareigota dar labiau šituo įstatymu. Tačiau, sakykite, ar, įgyvendinant laiku šį įstatymą (o matome įgyvendinimo datą), neskaičiavote ir nežiūrėjote, kiek vis dėlto galėtų pareikalauti ir lėšų, nors aiškinamajame rašte jūs teigiate, kad papildomų lėšų tam nereikėtų? Taigi, pasiekti tuos tikslus, lyg ir atrodo, reikės ne tik lėšų, bet ir bendro susitelkimo.

V. BUDZEVIČIENĖ. Ačiū už klausimą, ponia Rima. Mes tikrai neskaičiavome lėšų, nes kiekvienai institucijai tikrai labai labai skirtingai. Mes esame matę savivaldybių, kurios tikrai puikiai įsirengia viešąsias erdves ir ten klausimų nekyla. Kitur yra didesnių, tarkime, problemų, bet žinome ir bendradarbiaujame ir su Savivaldybių asociacija. Jie mus net ir paskatino, ir neturėjo dėl šio projekto pastabų, tikrai sveikino su tuo projektu.

Kitas dalykas. Mes tikrai bendradarbiaujame su Lietuvos negalios organizacijų forumu. Jie jau dabar yra parengę gaires, kaip tai būtų galima įgyvendinti tiek viešajam sektoriui, tiek verslui. Tikrai yra, bus pagalba, nebus paliktas niekas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tikrai gražūs projektų siekiai, neįsivaizduoju, kas galėtų jiems prieštarauti, bet pats įstatymo prognozuojamas įgyvendinimas kelia tam tikrų klaustukų. Jau numatyta įsigaliojimo data, iš esmės po pusmečio nuo įstatymo priėmimo, ar realu, kad visais atvejais bus suspėta įdiegti reikiamas priemones dėl tų lygių galimybių užtikrinimo? Jūs čia interpretuojate, kaip lygių galimybių kontrolierius taikys tą įstatymą. O iš kur jūs žinote? Gal nebus to lifto, iš karto administracinė nuobauda ir nieko nesiaiškins apie tą kambarį, kur gali eiti pasikalbėti ir panašiai. Ar vis dėlto nereikėtų tų detalesnių nuostatų, kurias jūs matote, apraše dėti į įstatymą, tada visiems būtų aiškiau ir mažiau kiltų klaustukų dėl to, koks čia iš tikrųjų yra tas įstatymo projekto turinys?

V. BUDZEVIČIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Pirmiausia ta pirma dalis dėl termino ir dėl įgyvendinimo. Kaip jau minėjau, tikrai nematome, kad terminas būtų ankstyvas, ir noriu dar priminti, kad tas tinkamų sąlygų pritaikymo principas nėra naujiena, jis yra įtvirtintas Neįgaliųjų teisių konvencijoje, kuri yra tiesioginio taikymo. Tiesiog patys žmonės su negalia labai sunkiai gina tas savo teises, ir mes manome, kad perkeldami tą principą ir šiek tiek labiau paaiškindami, kas ką turi padaryti, palengvinsime situaciją ginantiems teises ir tiek nevyriausybinėms organizacijoms, tiek patiems žmonėms su negalia. Nežinau, ar atsakiau į klausimą. Bet nematome kliūčių kol kas dėl to, kad mes jau ir taip turėjome tą padaryti, tiktai nevyksta taip greitai, kaip norėtųsi.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Ir jums dar užduos klausimą V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų palaikysiu projektą, tačiau skaitydamas normas matau per daug diskrecijos ir neapibrėžtumo, todėl sistemiškai aiškindamas šitą normą aš suprasiu, ko jūs siekiate, bet lingvistiškai jūs paliekate labai daug neapibrėžtumų. „Užtikrinti galimybę“, „siekti tinkamų sąlygų užtikrinimo“ – tokių sąvokų, kurių, siekiant normos grakštumo ir aiškumo, reikėtų vengti. Kaip paaiškinti šias normas?

V. BUDZEVIČIENĖ. Ačiū už klausimą. Taip, mes laikomės principo, kad įstatyme turėtų būti pats pagrindinis principas kaip vertybinis. Kodėl nedetalizuojame? Remdamiesi kitų šalių praktika, pasižiūrėjome: gyvenimas per daug keičiasi. Iš tikrųjų tinkamą sąlygų pritaikymą (suprasti, kas yra šiandien ir koks jis gali būti su IT technologijomis, su galimybėmis ir teikiamomis gyvenimo galimybėmis) yra labai labai sunku numatyti. Kas bus tinkamas sąlygų pritaikymas po dvejų metų? Todėl manome, kad tai tikrai ne įstatymo dalykas, nes teisėkūra turėtų būti šiek tiek ilgesnio pobūdžio negu vieni arba dveji metai. Tai norėtųsi tokių pagrindinių žmogiškųjų principų, o jų taikymas – tikrai mes turime stiprias nevyriausybines organizacijas ir pasirengusią dirbti Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, kad įgyvendinimas būtų kuo sklandesnis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjai, jūs atsakėte į visus klausimus, kuriuos norėjo užduoti Seimo nariai. Kadangi jau 4 minutės su trupučiu, kai prasidėjo… Atsiprašau, motyvai už atsirado, bet tuoj pat prasideda balsavimo langas, tai prašom, B. Ropė – motyvai už.

V. BUDZEVIČIENĖ. Ačiū jums.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū už pristatymą. Tikrai geras dokumentas, gera kryptis, reikia analizuoti ir žiūrėti, kaip ją įgyvendinti, bet iš tikrųjų žinokime, kad labai nemažai darbų turės atlikti biudžeto finansuojamos įstaigos, kurioms tikrai reikės pinigų, nes kitaip mes nepasieksime. Ir labai norėtųsi, kad tai būtų įvykdyta iki kitų rinkimų, kad ateinantys savivaldos rinkimai būtų pirmieji rinkimai, kai nebus skundų, kad neįgalieji negalėjo pasinaudoti, nes ne visur įrengtas privažiavimas, priėjimas. Todėl labai norėčiau, kad ne tiktai Žmogaus teisių komitetas pasvarstytų, bet pasvarstytų ir Ekonomikos komitetas ar Biudžeto ir finansų komitetas, kad tikrai būtų numatytos ir galimybės visa tai pasiekti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvų prieš nėra. Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad prasidėjo balsavimo langas, todėl kviečiame sugrįžti į darbo vietas. Ar galėtume šiam klausimui pritarti bendru sutarimu? Yra noras balsuoti. Tai, matyt, sugrąžins ir į darbo vietas. Prašom balsuoti už Lygių galimybių įstatymą, kurį ką tik pristatė.

Užsiregistravo 100, balsavo 97: už – 95, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymas – iki birželio 19 dienos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

Dabar grįžtame šiek tiek atgal. Per šoninį mikrofoną prašo I. Kižienė.

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Asmenų su negalia teisių komisija norėtų dar papildomo svarstymo. Prašom.

PIRMININKĖ. Gerai, papildomai įtraukiame Asmenų su negalia teisių komisiją. Dėkui. Ar galime pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū.

15.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XVP-370 (*priėmimas*)

Grįžtame atgal ir apsisprendžiame dėl Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XVP-370. Yra du straipsniai. Pataisų nėra. Ar galime priėmimo stadijoje pritarti abiem straipsniams, ar nėra prieštaraujančių? (*Balsai salėje*) Nėra, pritarta. Dėl viso nėra norinčių pasisakyti nei už, nei prieš. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 107. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, noriu jūsų paprašyti pasveikinti Chersono apskrities karinės administracijos vadovą su savo delegacija, besilankančius mūsų parlamente. (*Plojimai*)

15.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-371 (*priėmimas*)

PIRMININKĖ. Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio balsuosime, – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Marių Bajorą iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XVP-371. Priėmimas. Ar galime pritarti 1 straipsniui? Prieštaraujančių nėra. Galima. Yra gauta Teisės departamento pastabų, todėl atsiranda 2 straipsnis. Kadangi tai daugiau techninio pobūdžio, ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Motyvų nei už, nei prieš nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 108, balsavo 108: visi už, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-420 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-420.

Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos žvalgybos, Lietuvos Respublikos Seimo kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisiją palieka D. Bradauskas ir jį keičia frakcijos siūlymu M. Gedvilas. Siūlau pritarti projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Yra norinčių paklausti, prašom neišeiti iš tribūnos. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). O kaip jūs vertinate, kad po visų šitų leidimų nedavimų dabar Teisės ir teisėtvarkos komitete planuojama iš viso atsisakyti slaptumo reikalavimo, kaip kvalifikuojančio reikalavimo, nominuojant Seimo narius į Žvalgybos komisiją?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Turbūt svarstysime. Aš dar to sprendimo nesu matęs iš Seimo tribūnos pateikto. Kai bus pateikta, tada svarstysime, ar jis tinkamas, ar jį reikia keisti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). O naujas kandidatas ar turi leidimą dirbti su slapta informacija?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Man atrodo, kad tikrai turi, nes jis dirba Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete ir…

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių klausti daugiau nėra. Dėl motyvų pasisakančių nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Prieštaraujančių nesigirdi. Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Diskusijų nėra, dėl motyvų taip pat nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar galima pritarti abiem straipsniams? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Dėl motyvų yra. E. Gentvilas – už. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, aš, žinoma, pritariu. Tačiau aš nežinau, gerbiamas Juozai, ar nesuklydote sakydamas, kad naujas pretendentas dirba NSGK. Karolis dirba Užsienio reikalų komitete, o… (*Balsai salėje*) Atsiprašau, tai tada atleiskite, ne taip pasižiūrėjau. Tada viskas gerai. Gerai, balsuojame už.

PIRMININKĖ. Klysta ir seni vilkai. Atsiprašė. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas.

15.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-418 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės rezervinis klausimas. Kadangi balsavimo langas, tai norėtume juos užbaigti. Tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-418. Pranešėjas – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Panašus nutarimas, tik liečiantis Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių sudėtį. Čia komitetą palieka D. Bradauskas, o jį keičia frakcijos siūlymu K. Neimantas. Siūlau pritarti pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių jūsų paklausti nėra. Dėl motyvų nėra taip pat. Ar galime pritarti bendru sutarimu pateikimo stadijoje? Galima, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Nėra norinčių kalbėti. Ar galima pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galima, pritarta, nes nėra prieštaraujančių.

Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galima pritarti abiem bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 108, prieš – 1, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-419 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-419. Pranešėjas – J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, keičiasi Seimo Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijos narių pavaduotojai. M. Gedvilas jau tapo pagrindiniu komisijos nariu, o pavaduotojo vietą užims T. Sadauskis. Taigi kviečiu pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausti nėra užsirašiusių. Pasisakančių už, prieš irgi nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Svarstymo stadija. Du straipsniai. Irgi pasisakančių nėra. Atsiprašau, paskubėjau šiek tiek. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Pataisų nėra. Ar galime pritarti? Galime, prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Dėl motyvų norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 108, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas, bet nėra pranešėjo.

15.17 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218(2) (*pateikimas*)

Tuomet siūlome svarstyti 2-9 klausimą – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-218(2). Pranešėjas – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Labai trumpai pristatysiu projektą. Jau esame tikrai nemažai diskutavę šiuo klausimu. Turbūt tie klausimai, kurie kilo dėl šitų dviejų projektų, dėl nederlingos žemės derlingumo laipsnio, balo, tai yra nuo 28 iki 35, tai buvo sutarta kaip kompromisas, kad vis dėlto ta diskusija prasidėtų. Turbūt daugiausia diskusijų buvo dėl to, kad vis dėlto žmogus turėtų pasirinkti teisę savo žemėje užsiimti ar ūkininkavimo veikla, ar galbūt norėtų pasistatyti didesnę ar mažesnę saulės elektrinę, kokios jam reikia. Turbūt norėtų-

si tik patikslinti, kad vis dėlto savo reikmėms apribojimų dėl saulės elektrinės nėra, o ūkininkas, savininkas, kuris turi didesnį žemės sklypą, norėdamas pastatyti didesnę elektrinę ar galbūt kokį nors parką, tokios galimybės neturės savo žemėje. Vis dėlto ši galimybė jam yra apribota, jis gali tik išnuomoti vystytojams. Kaip ir sutarėme su kolegomis, svarstymo stadijoje tikrai galėtų atsirasti ta diskusija, kad vis tik pirmiausia savininkui turėtų būti sudaryta galimybė galbūt investuoti savo žemėje į kokio nors dydžio elektrinę, o tada priimtų sprendimą jis pats. Ir nebūtų taip, kad jis turi kam nors perleisti teises į savo žemę.

Bendras tikslas. Turbūt paminėsiu tik tiek. Nors dirbamos žemės Lietuvoje yra, atrodo, gana daug, tačiau jos derlingumo balas labai skiriasi. Nuo to priklauso ir trąšų naudojimas, nuo to priklauso po to ir tarša. Nederlingoje, smėlingoje žemėje tas pats išplovimas yra daug greitesnis ir tas gruntinių vandenų, paviršinių vandenų užterštumas yra tikrai daug didesnis. Norėtųsi, kad derlingoje žemėje prioritetas vis dėlto būtų žemės ūkio veikla, nederlingoje – kita veikla, tarp jų ir saulės elektrinių vystymas. O turbūt tas tarpinis koks nors sprendimas turėtų gimti diskusijų metu, ko turbūt ir lauksime. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti daug Seimo narių. Prašom R. Tamašunienę.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš atsisakau savo klausimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielas kolega, aš nuoširdžiai džiaugiuosi jūsų rūpinimusi brangiausiu turtu – žeme. Išties yra dalis žmonių, kurie galbūt jau pradėjo elektrinių statybą, o įstatymas įsigalios. Kas bus su tais, kurie jau pradėjo pirmuosius žingsnius? O kitas klausimas būtų toks: ar jums žinoma, kiek vis dėlto hektarų Lietuvos žemės jau yra užimta tokiomis saulės elektrinėmis? Ačiū.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Kaip žinome, įstatymai atgaline tvarka negalioja. Yra tokių precedentų, bet tikrai turbūt ne šis atvejis. Turbūt tai ir svarbu gal, gaunant nusiskundimus ir matant tas tendencijas. Kiek žemės yra užstatyta saulės elektrinėmis, tokių duomenų kol kas tikrai neturime, esame užklausę, kad būtų surinkta tokia statistika. Manau, kad galėsime svarstymo stadijoje arba iki priėmimo tikrai atsakyti į šį klausimą. Tiktai kaip pavyzdį galiu pasakyti, kad 2 tūkst. hektarų žemės bus paimta būtent šitam „Rail Baltica“ strateginiam projektui įgyvendinti. Vertinant tai, kad vien tokiems projektams, miestų plėtros, LEZ'ų, pramonės teritorijų plėtros, kur lygiai taip pat derlingos žemės plotai paimami, tikrai jos gana sparčiai mažėja. Tai turbūt yra, kaip jūs ir sakėte, vertybė, kurią reikėtų tausoti ir galbūt rinktis atsakingai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia T. Domarkas.

T. DOMARKAS (*NAF*). Mano klausimas būtų. Mes baigiame užstatyti daug derlingų žemių, aišku, apribojome dabar našumą balais, bet, manau, ar nereikėtų pasvarstyti, kad labiau skatintume statyti ant esamų pastatų, ant daugiabučių ir išnaudoti šitą visą infrastruktūrą? Mes, statydami saulės elektrines ant infrastruktūrinių objektų, taupytume žemę. Manau, reikėtų dar pagalvoti apie tai, kaip labiau paskatinti išnaudoti turimus stogus ir kitą infrastruktūrą. Ačiū. Ką jūs apie tai galvojate?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, kolega. Tikrai pritariu tam. Galbūt nesiryžome tokio radikalaus siūlymo siūlyti, nes akivaizdu, kad energetikos lobizmas šiuose Seimo koridoriuose yra gana didelis, Seimo nariai gauna įvairių tų nuomonių ir motyvacija yra gana stipri. Turbūt tai parodė jau ir praeitas balsavimas. Bet aš tikrai pritariu jums ir manau, kad ne tik kad parkams turbūt reikia skatinti kur nors, taip sakant, išnaudoti infrastruktūros stogus, bet turbūt ir gyventojams pirmiausia turėtų būti prioritetas, kad gyventojai patys apsirūpintų energija sau būtent statydami ant savo turimų pastatų stogų, tai turbūt ir būtų prioritetas. O važiuodami Vokietijoje, jeigu kas važiavote paskutiniu metu, tai matėte, kad labai gerai išnaudoti automagistralių pagrioviai, būtent pietinės pusės, kur šlaituose įrengta, taip sutaupoma tikrai daug vietos ir išnaudojama efektyviai. Turbūt ir šienavimo sumažėja plotai, nes tikrai priežiūra mažesnė – atsiranda šešėlis ir žolė ne taip auga. Tai turbūt reikėtų remtis praktika tų šalių, kurios priėmusios turbūt tuos sprendimus inovatyviausius.

PIRMININKĖ. Dėkojame, klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Kęstuti, man atrodo, čia yra dirbtinis konfliktas, kurį jūs bandote užsukti. Pailiustruosiu skaičiais: visai Lietuvos energinei nepriklausomybei pagal strategiją reikia 2 tūkst. hektarų, dirbamos žemės yra 3,5 mln. hektarų, tai visai saulės energetikai reikia 0,06 % dirbamos žemės – 0,06 % dirbamos žemės! – ir jūs ateinate į Seimo tribūną tam, kad sakytumėte: uždraudžiame dirbamos žemės 0,06 % statyti saulės jėgaines. Man atrodo, jūsų pasiūlymas yra tiktai tam, kad savininkas neturėtų pasirinkimo išnuomoti žemę ir tada numuštumėte savininko galimybes normaliai gauti pinigų už tą žemės nuomą, nes žemės ūkio produkcijai tai niekaip nepakenks, nes, kartoju, tai yra 0,06 % visos ariamosios žemės poreikio. Kaip jūs į tai atsakytumėte?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas kolega. Tai turbūt yra puikus pavyzdys, kaip lobistai motyvuoja Seimo narius. Manau, kad jus irgi suklaidino galbūt tie patys lobistai arba informacija, kuri pasiekė. Tai mes nesakome uždrausti visoje dirbamoje žemėje, mes sakome: derlingoje žemėje vystykime žemės ūkio veiklą, o nederlingoje vystykime atsinaujinančią energetiką arba kitus verslus, ar tai LEZ'us, ar tai pastatus, ar tai miestus, ar tai gyvenamąsias teritorijas. Vis dėlto turbūt reikėtų atskirti tuos du dalykus. Ir mes sakome galbūt tą laidą prijungti prie oro linijų, kurios yra šalia, greta, nutiesti šiek tiek toliau, kur yra nederlinga žemė arba mažiau derlinga žemė, ir taip nedaryti to konflikto. Jis jau dabar yra kuriamas, nes renkamasi tiesiog patogesnė vieta, kur paprasčiau prijungti prie centrinių elektros tinklų ir taip sutaupyti sąnaudas, ir gauti tą pačią naudą.

Jeigu apskritai dėl žemės užstatymo, tai turbūt nesinorėtų priešinti vėjo ir saulės energetikos, bet vienam tam pačiam kilovatui… megavatui pagaminti reikia 2,5 hektaro žemės, kur vėjo elektrinė telpa į keletą žemės arų. Vis tik turbūt irgi yra tam tikras pasiūlymas.

Ir šiandien ryte tikrai buvo aktyvi diskusija dėl vėjo parko, kur net mes kalbame apie vėjo energetiką jūroje, kur dar viena alternatyva ir galima plėtra, kur vis tik atsirastų dar daugiau galimybių tą energetinę nepriklausomybę vystyti, kartu nedarant konflikto dėl žemės ūkio paskirties žemės panaudojimo tikrai ne pagal paskirtį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Iki 15 valandos turėjau susitikimą su lobistais, devyniomis žemės ūkio organizacijomis ir asociacijomis.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Gerai, kad deklaruojate.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tai nereikia gąsdinti lobistais ir kaltinti jų. Manau, mūsų darbas – bendrauti su visais. Beje, noriu pasakyti, kad 36, 37 balų taip pat yra labai *biedna* žemė, kai realiai Lietuvoje yra 55–60. Kaip jūs žiūrėtumėte, kolega, į tokį modelį, kaip yra žemės apsodinimo mišku dabartinė, naujesnė tvarka? Kuo tu derlingesnę žemę panaudoji apsodindamas mišku, tuo mažiau gauni išmokų per NMA, o jeigu apsodini nederlingą žemę, tavo išmokos maksimalios. Tai jeigu sukurtume tokį mechanizmą, kad savininkas gali elgtis su savo žeme kaip nori, tačiau apsodindamas pačią derlingiausią žemę jis turi sumokėti, pavyzdžiui, bendruomenei ir taip toliau, o apsodindamas 28 balų…

PIRMININKĖ. Laikas.

E. GENTVILAS (*LSF*). …našumo nieko nemoka? Kaip žiūrėtumėte į tokį modelį?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tikrai pritariu, ir mes jūsų sūnų Simoną praeitoje kadencijoje spaudėme, kad jis, užuot leidęs statyti derlingose žemėse saulės elektrines, lygiai taip pat leistų žmonėms ir užsodinti tą žemę mišku. Bet saulės elektrinės parkus statyti galima, o užsodinti mišku negalima, nes jeigu ta žemė yra melioruota, negalima… (*Balsas salėje: „Galima.“*) …draudžiama, tiktai nemelioruotą žemę. Tai yra tam tikrų niuansų, kur šiuo atveju turbūt paradoksas. Jeigu mes leidžiame statyti saulės elektrines, o neleidžiame miškų, tai manau, kad tikrai turėtų būti privaloma arba bent jau suvienodinama.

Tai turbūt šitas įstatymo projektas ir yra vienas žingsnis link to, kad tos paskirties žemėje būtų vystoma ir skatinama alternatyvi veikla. O skatinimo mechanizmai, tikrai jums labai pritariu, turėtų būti lygiai taip pat proporcingai įvertinti, kad žmonės ir vystytų tai, kas turbūt tenai yra valstybiniu požiūriu ekonomiškiausia, efektyviausia ir tvariausia.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Atsiprašau, prašom trumpai jūsų dėmesio. Kadangi tuoj baigsis balsavimo langas, ar galėtume pratęsti jį tol, kol baigsime šį klausimą svarstyti? Prieštaraujančių nėra. Tada klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Labai dėkoju už neblogą įstatymą, tik du maži pastebėjimai. Ar nebūtų tikslinga įvesti kokio nors elektrinės galios ribojimo? Pavyzdys, gal ne iš didelės prabangos ūkininkas nori pasistatyti saulės elektrinę, pavyzdžiui, elevatoriui, nes elektros varikliai daug siurbia elektros, arba ūkininko ūkis, kuris nėra didelis ir jis turi… Aišku, arčiausiai namų, na, nutolęs yra, kažkokios elektros linijos nėra, jis yra nutolęs, vienintelė elektros linija ir eina per dirbamą žemę. Tai ar neapsimokėtų truputėlį apskaičiuoti ir įvesti, kad iki kokio nors dydžio ir savo poreikiams? Savo poreikiams naudoti, kad ne verslui būtų. Nes tokiu atveju, jeigu tokį įvedame, tai mes visai užkertame jiems pasistatyti bet kokią saulės elektrinę. Nedidelę, niekas nesako, kad komercijai, bet kokių 100 kilovatų, kiek reikia jo poreikiams, jo ūkiui naudoti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Taip, kolega, aš tik patikslinsiu, kad čia nekalbame apie ūkininko poreikius. Ūkininkas savo ūkio poreikiams ir dabar, ir turbūt ateityje visada galės pasistatyti tiek, kiek jam reikia, ir tai yra be apribojimų, reikia turbūt tik pagrindimo. Bet turiu pasakyti akcentą, kad jeigu toje linijoje bus šalia tas didžiulis parkas, kuris užkrauna visą tą liniją, tą galią panaudoja, tada ūkininkas tuo metu, kai jisai nesunaudoja savo reikmėms tos pagamintos elektros, neturi galimybės atiduoti į tinklus. Aš manau, kad tikrai tai yra nesąžininga ir pirmiausia turi būti skatinami tokie pavyzdžiai, apie kuriuos kalbate.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dabar motyvai už ir prieš.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū.

PIRMININKĖ. S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Pasistengsiu labai trumpai. Su kolega K. Mažeika mes prieš jam einant į tribūną apsikeitėme nuomonėmis. Tai aš vis dėlto… Matyt, ir Ekonomikos komitetas gal darys kokius nors klausymus ir mes arba aš asmeniškai turiu irgi pastabų. Pavyzdys, jeigu kolega K. Mažeika girdi mane dabar. Negirdi. Tiek to, paskui pasikalbėsime. Ar privačioje žemėje aš galiu elgtis taip, kaip aš noriu savo žemėje, ką noriu daryti? Aš manau, kad tą teisę mes turime palikti. Nors po pateikimo siūlyčiau pritarti, bet dar ruoštis rimtoms diskusijoms. Iš tikrųjų, gerbdami privatumą, į privačius žmogaus norus, siekius, lūkesčius ir galimybes mes turime atsižvelgti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš į gerbiamą S. Bucevičių norėčiau kreiptis. Sauliau, kai jūs grįšite į savo vienmandatę Akmenėje, kur 44 yra vidutinis derlingumo balas, arba kitą vienmandatės zoną Joniškyje, kur 46 yra vidutinis balas, ką jūs pasakysite savo ūkininkams, kurie negalės savo žemės pasiūlyti saulės energetikams? Ką jūs grįžęs pasakysite jiems, kad jie negali išnuomoti šitos? Tai čia ir yra esmė, kad jūs iš esmės šiuo įstatymu uždrausite savo apygardoje visiems (visiems, nes nėra išimties) asmeniniams poreikiams ūkininkams daryti. O jūs puikiai žinote, kad yra, pavyzdžiui, buvusios fermos, kur pamatai neišardyti. Tikrai yra ta pati žemės ūkio paskirties žemė, kuri jau nebėra derlinga. Ir jūs net buvusių fermų teritorijose faktiškai dabar uždrausite. Tai pagalvokite, kad neverta balsuoti ir geriau iš karto projektą pateikimo stadijoje paneigti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai išsakyti ir už, ir prieš. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 94: už – 45, prieš – 9, susilaikė 40. Nepritarta.

Balsuosime alternatyviai: kas už tai, kad būtų tobulinama, balsuoja už, kas kad būtų atmesta, – prieš.

Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

Pereisime prie kito darbotvarkės klausimo. Pasinaudodama posėdžio pirmininko teise, norėčiau pasveikinti viršuje balkone sėdinčius VRK darbuotojus ir, pasinaudodama proga, padėkoti už jūsų ypač intensyvų darbą rinkimų laikotarpiu. Ačiū. (*Plojimai*) Ačiū.

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika. Posėdžiui pirmininkaus D. Žebelienė.

15.35 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos narių prisaikdinimas

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, *NAF*)**.** Ačiū Orintai. Gerbiami Seimo nariai, šiandien mes slaptu balsavimu sudarėme naujos sudėties Lietuvos Respublikos vyriausiąją rinkimų komisiją. Prieš pradedant prisaikdinimo procedūrą, norėčiau priminti. Rinkimų kodeksas nustato, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, prieš pradėdami eiti šias pareigas, prisiekia Lietuvos valstybei. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas arba Seimo Pirmininko pavaduotojas Seimo posėdyje. Prisiekiantysis asmuo skaito priesaiką padėjęs ranką ant Konstitucijos. Prisiekti galima ir be paskutinio sakinio. Prisiekęs Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar narys pasirašo vardinį priesaikos lapą. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Šios nuostatos nesilaikymas ir atsisakymas prisiekti ar pasirašyti vardinį priesaikos lapą arba jo pasirašymas su išlyga reiškia, kad asmuo neprisiekė ir negali pradėti eiti Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko ar nario pareigų, o vietoje jo turi būti skiriamas naujas Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar narys. Vardiniai priesaikos lapai yra atiduodami Seimo Pirmininkui ir saugomi Seimo kanceliarijoje.

Taigi į prisaikdinimo procedūrą kviečiu Seimo Pirmininką S. Skvernelį ir komisijos pirmininkę Liną Petronienę. Prašom. Kviečiu visus atsistoti.

L. PETRONIENĖ. Aš, Lina Petronienė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadeda man Dievas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dabar prisieks Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai. Kviečiu prisiekti Giedrių Janauską.

G. JANAUSKAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Andrių Vaišnį.

A. VAIŠNYS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Laurą Matjošaitytę.

L. MATJOŠAITYTĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Maksimą Reznikovą.

M. REZNIKOVAS. *Priesaika* (*be paskutinio sakinio*) (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Laurą Martinaitytę.

L. MARTINAITYTĖ. *Priesaika* (*be paskutinio sakinio*) (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Birutę Strimaitytę.

B. STRIMAITYTĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Jolitą Baušytę.

J. BAUŠYTĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Editą Karčiauskienę.

E. KARČIAUSKIENĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Olgą Kilkinovą.

O. KILKINOVA. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Gitaną Matiekuvienę.

G. MATIEKUVIENĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Justą Pankauską.

J. PANKAUSKAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti Agnę Silickienę.

A. SILICKIENĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname visus prisiekusius ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums jūsų darbuose. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Prašom per mikrofoną.

A. RADVILA (*LSDPF*). Mūsų Kaišiadorių krašto žmonės. Prašom pasveikinti. (*Plojimai*)

15.50 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-351 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. O mes tęsiame savo darbotvarkę. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas XVP-351. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Kviečiam į tribūną.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą. Kadangi dabartinė redakcija galioja taip, kad praktiškai tos bendruomenės, kuriose yra pastatoma šiandien ar vėjo, ar saulės jėgainė, ar koks kitas įrenginys, iš kurio priklauso, kad bendruomenės gautų paramą, praktiškai jos realiai negauna, ir gauna nutolusios, todėl mes, atsižvelgdami į ministerijos…

Iš tikrųjų tas pereinamasis laikotarpis, kur buvo teikiamas pasiūlymas, atsižvelgiant į gyventojų, savivaldybių pasiūlymus… Siūlome sumažinti būtent atstumus nuo 5 iki 2 kilometrų, procento dydis turėtų būti nebe 85, o 70 %, tačiau ne didesnis, kai jėgainė yra 5 kilometrų atstumu. Dabar buvo netgi 15 kilometrų, tai netgi gyvenvietė, bendruomenė, kurioje vėjo jėgainės net nėra, pretenduotų gauti tą paramą. Tai mes siūlome būtent atstumą sumažinti, kad konkreti ta bendruomenė, kur yra, tuos pinigus gautų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų paklausti užsirašė 4 Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė, ruošiasi E. Kirkutis.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, jūs siūlote įsigaliojimo datą gana ankstyvą – spalio 1 d. Klausimas būtų, ar suspėsite iki to laiko, kad visa tai būtų parengta? Ir dar tikriausiai jums žinoma, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Energetikos ministerija yra parengusi naują šio straipsnio redakciją. Ar nemanote, kad kartu su Vyriausybės išvada, kurios, beje, prašo ir Teisės departamentas, tikslinga būtų išgirsti ir derinti ir Energetikos ministerijos poziciją?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Taip, labai teisingas klausimas. Kaip žinote, Energetikos ministerija dar nebuvo įtraukusi į pavasario, vasaros darbų programą, todėl realiai tai mes, Seimo nariai, registravome. Tai iš tikrųjų Vyriausybės yra. Energetikos ministerija baigia parengti projektą, birželio mėnesį žada atnešti į Seimą. Matyt, kada bus šitas projektas, Vyriausybės išvada, jeigu birželio mėnesį Vyriausybė pritars, šituos projektus sujungs ir įsigalios, ko gero, 2026 m. sausio 1 d. Tiesiog nežinojome, ar spėsime įsitraukti. Kaip žinote, jis buvo daug anksčiau parengtas, negu kad ministerijos. Bet šiaip tai jie turės abudu, nes ministerija dar praplės ir daugiau dar įdės saugiklių.

PIRMININKĖ. Klausia E. Kirkutis. Kitas – A. Mockus.

E. KIRKUTIS (*LVŽSF*). Laba diena. Turiu porą klausimų ir gal abejones tik išsklaidysite. Tai dabar mažinate, didinate 30 %, skirdami tiesiogiai gyventojams, gyvenantiems ne didesniu kaip 2 kilometrai atstumu nuo pagal šį įstatymą esančių elektrinių. Buvo 5, dabar 2, vadinasi, mažės gyventojų, gaunančių tiesiogiai, ir keičiama. Tačiau 8 punktas: ne didesniu nei 5 kilometrai atstumu nuo šio įstatymo 1 dalyje nurodytų elektrinių arba kitoje savivaldybėje esančių ne didesniu kaip 5 kilometrų (buvo 15). Pastebėjimas toksai: vėjo elektrinės parkas, kuris jūroje yra, maždaug nuo kranto bus apie 12 kilometrų…

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Čia ne tas…

E. KIRKUTIS (*LVŽSF*). …ar nesusijungs, nes ten ne…

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ne šitas yra. Čia yra, kolega, ne šitas, nes jūroje statomas vėjo jėgainių parkas, yra kitokia jam taikoma metodika ir ten bus, kad 5 savivaldybės gaus pinigus. Čia kalbama apie sausumoje. Tai va, kadangi esate Šiaulių rajone, puikiai žinote Kelmės situaciją, Šiaulių rajono situaciją, yra nenormalu, kai jėgainės… Arba žiūrėkite, kad tas pačias Butkiškes paimkime arba Vaiguvą paimkime, kai Vaiguvos seniūnija yra… *Jo*, o gauna visiškai, kur net nėra. Tai dėl to ir siūloma apmažinti ratą, padidinti finansavimą, o dabar buvo priešingai.

Buvo sukurta taip, kad nuo Vyriausybės geros valios, tau duos – neduos, ir netgi suformuota buvo tokia galimybė, kad, jeigu tu savo gyvenvietėje net neturi vėjo jėgainės, bet tu parašei pro-

jektą, būtumei galėjęs gauti pinigus. Tai mes sakome – ne, ne, ne. Jeigu, pavyzdžiui, Butkiškėje, Vaiguvoje, Pakražantyje arba Užventį paimkime, jeigu tavo toje teritorijoje yra, tai toje teritorijoje bendruomenė ir turi gauti. Tai yra tas asmenų ratas, kuris realiai ir turi žalos.

PIRMININKĖ. Paskutinis…

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Riba kilometras yra, tai čia yra arba į vieną, arba į kitą, bet tai yra bendruomenė. Aš manau, kad čia… Gerai, žinokite, gerą pasakymą pasakei. Gali būti iš tikrųjų tokių situacijų kaip Šalteniai ir Vaiguvos pusė. Taip, pats esi teisus, nes 4,5 kilometro į vieną pusę, 5 kilometrai kitur – į Šaukėnus. Geras klausimas. Ačiū, kolega. Matyt, reikės man irgi Energetikos ministerijoje pasišnekėti dėl šito jūsų pastebėjimo. Labai jums ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prašom, Alvydai Mockau.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, klausimas būtų toks. Dabar to paties įstatymo straipsnio 2 dalis numato, kas nemoka gamybos įmokos, tai yra gaminantys vartotojai. Šiuo metu, kai atsinaujinanti energetika vystosi, didėja atsinaujinančių energetikos šaltinių tinklas, ar nemanote, kad yra palikta įstatymo spraga, kuri sudaro prielaidą nemokėti gamybos įmokos, kai parkas išparduodamas gaminantiems vartotojams ir taip teisėti lūkesčiai bendruomenės ir gyventojų, kuriems yra žadama, kad ta gamybos įmoka bus jiems skirta, tiesiog išnyksta? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Aha, geras. Čia yra jūsų rajone irgi, kur buvo parduotas kaip investicinis projektas, kai žmonės galėjo atskirai dalimis pirkti, ar ne? Apie šitą kalbate? Čia už Rinkų dešinėje pusėje, kur vysto projektą? Ne tribūnoje man čia reikėtų dabar samprotauti, bet, ko gero, gali tekti papildyti 8 arba 13^1 straipsnį papildomu sakiniu, bet, matyt, mes susėsime su ministerija, tada prieisite, kolega, nes dabar kaip tik Laima yra atsakinga ministerijoje už šito projekto išplėtimą, reikėtų, ko gero, tada pasišnekėti, nes jūsų pavyzdys yra teisingas. Šiaip iš tikrųjų tas Klaipėdos rajono ir paskutinis tas 90 hektarų vystomas projektas gali būti.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Motyvai už – B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Iš principo palaikau šitą siūlymą, bet matyti iš pateikimo, kad viskas daryta labai greitai, žiūrint tiktai į vėjo ir saulės jėgaines. Manau, per svarstymą reikėtų plačiau pasišnekėti, apimti visus atsinaujinančius išteklius: jeigu kalbame apie vėją ir saulę, tai esamas ir būsimas vėjo jėgaines, bet turime Lietuvoje gana nemažai hidroelektrinių, jos taip pat atsinaujinančios. Lygiai taip pat jos ateityje dar bus statomos, lygiai taip pat planuojamos ir vandenilio elektrinės elektrai gaminti. Tai netgi ir medžio drožlių elektrinės, kurios gamina šilumą ir elektrą, irgi yra atsinaujinančios. Tikrai siūlau pašnekėti plačiau ir apimti visą, kad paskui nebūtų taip, kad reikėtų vėl pulti taisyti ir įtraukinėti kažką. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsuojame dėl pateikto projekto.

Balsavo 79: už – 66, prieš – 6, susilaikė 7 Seimo nariai. Po pateikimo pritarta. Yra siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime sutarti? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū. Pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galima pritarti? Ačiū, pritarta.

15.59 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-349 (*pateikimas*)

Kitas klausimas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-349. Kviečiu pranešėją V. Fiodorovą į tribūną.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiuo projektu siūlau birželio 11 dieną paskelbti Lietuvos oreivystės diena. Įdomus faktas: 1988 metais būtent šią dieną pirmasis Lietuvoje įregistruotas oro balionas pakilo į dangų, taip pradėdamas naują Lietuvos aviacijos sporto istoriją. Per kelis dešimtmečius Lietuvos oreiviai tikrai pasiekė įspūdingų rezultatų tiek pasaulinėse, tiek europinėse įvairiausiose varžybose. Tikiu, kad šitas projektas, jeigu mes jį priimsime, ir

ta diena įprasmins tiek jų indėlį garsinant Lietuvos vardą, tiek pakels, padidins Lietuvos susidomėjimą šia šaka. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norinčių yra paklausti. Užsirašė trys Seimo nariai. Prašom grįžti. S. Bucevičius. Ruošiasi A. Skardžius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Viktorui, matyt, aš pritariu. Vis tiek, jeigu taip žiūrint, arba paklausti mokesčių mokėtojo, jokių pinigų čia šitam nereikia, reikia tiktai požiūrio, supratimo ir geros valios, kad paminėtume ir iš tikrųjų pasidžiaugtume. Tai, matyt, aš klausimo neturėsiu. Bet, jums leidus, laiko dar turiu, noriu savo kolegę, posėdžio pirmininkę, pasveikinti su pirmuoju posėdžiu, pasidžiaugti gerbiama posėdžio pirmininke, ir palinkėti iš tikrųjų kuo geriausio jums posėdžio. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš taip pat džiaugiuosi jūsų pirmininkavimu, tikrai miela matyti besišypsančią pirmininkę vedant pirmąjį posėdį.

Gerbiamas kolega, vis dėlto Oreivystės diena, bet neišgirdome daugiau argumentų dėl jūsų siūlomo projekto. Gal galėtume paplėtoti savo mintį, kodėl būtent Oreivystės diena? Mes turime, na, ir Darių ir Girėną, turime kitus aviacijos pradininkus ir didvyrius. Dabar išskiriame vieną oreivystės rūšį, turbūt oro balionus, jeigu aš teisingai suprantu. Ar negalima jų kaip nors prijungti ir didesnė šventė būtų, daugiau dalyvių, daugiau žmonių plėtojančių, sakykime, tą savo pomėgį ar profesiją? Ačiū.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, kolega. Aš irgi džiaugiuosi posėdžio pirmininkės pirmuoju pirmininkavimu, turėdamas progą, kadangi jau čia taip visi pasakėte. Argumentai yra pasakyti ir parašyti aiškinamajame rašte, dėl ko Oreivystės diena.

Kitas dalykas. Atmintinų dienų įstatyme daug įvairių sričių specialistų nesubendrintai turi savo tam tikras dienas. Nemanau, kad tai būtų problema, jeigu Lietuvos oreiviai tai turėtų. Bet jeigu jūs turite omenyje, kad gali kas nors turėti ir kiti, prašom teikti pasiūlymus, ir aš mielai tikrai kaip ir palaikiau, kad visus kitus pasiūlymus įtrauktume į Atmintinų dienų įstatymą, pasiūlymus tikrai palaikysiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų taip pat nori paklausti V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau. Žinote, tikėjausi iš jūsų pristatymo šiek tiek didesnio istorinio gylio ir siūlau dar šiek tiek padirbėti, gal nuvykti į Lietuvos aviacijos muziejų (čia mano pirmoji darbovietė buvusi). Tai iš tikrųjų oreivystė yra gerokai senesnis dalykas negu XX amžiaus pabaiga. Yra žinomas žemaičių bajoras A. Griškevičius, kuris garlėkį turėjo ir kuris yra Aviacijos muziejaus simbolikoje. Taip pat čia patektų ir Kauno tvirtovės oreivystės skyrius, dar XIX amžiuje pirmasis oro pajėgų dalykas, ir karo aviacijos atsiradimas, ir 1912 metai. Čia yra tikrai labai gili istorija, todėl siūlyčiau kituose etapuose (aš pritariu šitam dalykui ir birželio 11 diena yra labai geras laikas, iš tikrųjų nuostabus) pasėdėti prie istorijos, nes, na, kartais atrodo, kad mes vakar gimėme. Iš tikrųjų oreivystė turi Lietuvoje labai gilias tradicijas. Dėkui.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Sutinku su jumis ir tikrai nesiginčiju dėl istorinio gylio, bet, kalbėdamas apie 1988 metus, kalbėjau būtent apie birželio 11 dieną, dėl ko ta birželio 11 diena. Ačiū už palaikymą.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Motyvai už, prieš? Užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Ačiū jums.

Tai buvo paskutinis šios dienos, gegužės 13 dienos, posėdis. Ačiū, kad dalyvavote. Vakarinis posėdis baigtas.

Registruojamės. Užsiregistravo 85 Seimo nariai. Vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 45
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 15 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai, labas rytas, mieli šio posėdžio dalyviai. Pradėsime ketvirtadienio Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 79 Seimo nariai.

10.01 val.

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingas įteikimas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui, Europos Parlamento nariui Vyteniui Povilui Andriukaičiui ir Moldovos mokslų akademijos nariui, Rumunijos mokslų akademijos garbės nariui Valeriu Matei

Gerbiami kolegos Seimo nariai, šiemet minimos Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Steigiamojo Seimo Pirmininko, Lietuvos Respublikos Prezidento A. Stulginskio 140-osios gimimo metinės, Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos paskelbimo 105-osios metinės, Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo 35-osios metinės. Šiandien gegužės 15-oji – Lietuvos Steigiamojo Seimo susirinkimo diena.

Man malonu pristatyti jau tradicija tapusio renginio pradžią. Kaip žinote, Seimas šių metų balandžio 10 dieną priėmė nutarimą, kuriuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui, Europos Parlamento nariui V. P. Andriukaičiui ir Moldovos mokslų akademijos nariui, Rumunijos mokslų akademijos garbės nariui V. Matei paskirtas Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio sveikinimo žodis

Kasmet įteikdami šį apdovanojimą mes pagerbiame tuos, kurių darbai įprasmina pačius svarbiausius mūsų valstybės idealus – atsakomybę, tarnystę, demokratiją. Taip pat pagerbiame ir patį Steigiamojo Seimo Pirmininką, ėjusį Prezidento pareigas, – A. Stulginskį, kuris savo nuosekliu darbu, tikėjimu žmogumi, neblėstančiu ryžtu ir pagarba grįstomis demokratinėmis vertybėmis kūrė mūsų valstybės pamatus.

Jo vardo žvaigždė šiandien simbolizuoja ne tik istorinę atmintį, bet ir mūsų visų įsipareigojimą tęsti jo pradėtą kelią – kurti Lietuvą, kurioje demokratija nėra tik žodis, o kasdienė atsakomybė ir nuolatinis darbas. Tegul šis apdovanojimas būna paskata mums visiems tiek viešajame, tiek asmeniniame gyvenime rinktis vertybes, kurios kuria, o ne griauna.

Prieš pradėdamas įteikimo ceremoniją maloniai primenu, kad apdovanojimai V. P. Andriukaičiui ir V. Matei bus įteikti atskirai. Posėdžio dalyvius ir svečius, norinčius pasveikinti, prašome tai daryti, kai bus paskelbta šios ceremonijos pabaiga.

Į tribūną kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2023 metų laureatą Č. Juršėną pristatyti gerbiamo V. P. Andriukaičio veiklą ir nuopelnus.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2023 metų laureato Česlovo Juršėno kalba

Č. JURŠĖNAS. Aukštasis Seime, gerbiamasai Pirmininke, brangūs kolegos signatarai ir Seimo nariai, mielos ponios ir ponai. Pradėsiu nuo dviejų įžanginių remarkų. Pirma, džiaugiuosi, kad Seimas priėmė išmintingą sprendimą šiemet skirti Aleksandro Stulginskio žvaigždes signatarui, europarlamentarui V. P. Andriukaičiui ir Moldovos politikui, akademikui V. Matei, kartu su kolegomis pasiekusiam, kad Tarybų Moldovos parlamentas dar 1990 metų gegužę pripažintų Lietuvos nepriklausomybę. Ačiū.

Antra, negaliu nepasakyti, kad A. Stulginskį ir „žvaigždėtąjį" V. P. Andriukaitį kai kas sieja. Pirmiausia – Sibiras. A. Stulginskis Sibiro kalėjimuose ir gulaguose iškentėjo ne vieną dešimtmetį. O Vytenis gimė tremtinių šeimoje Sibire, netgi šiauriau už Krasnojarske įkalintą A. Stulginskį, kuris grįžo į Lietuvą 1956 metais, o Andriukaičių šeima – 1958 metais.

Ir A. Stulginskis, ir V. P. Andriukaitis – signatarai. A. Stulginskis – Lietuvos Valstybės Tarybos narys, vienas iš to istorinio 20-tuko, kuris pradėjo nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrimą. V. P. Andriukaitis – 1990-ųjų Kovo 11-osios Akto signataras, vienas iš 124, paklojusių pamatus atkurtajai nepriklausomai Antrajai Lietuvos Respublikai. Dar pridėsiu, kad abu garbingieji vyrai – su charakteriu, atkaklūs, nuosekliai ginantys savo principines pozicijas, net įsiginčydami su bendrapartiečiais (krikdemais ar socdemais, kurių lyderiais, beje, jie abu yra buvę).

Gerbiamieji, V. P. Andriukaitis gimė patriotiškoje šeimoje. Tėvas Alfonsas – 1979 metų Keturiasdešimt penkių pabaltiečių memorandumo signataras. Tai, aišku, turėjo lemiamos reikšmės sūnaus pasirinkimui. Baigdamas medicinos mokslus, jis įsijungė į pogrindinę lietuvišką veiklą. Tas nebuvo nepastebėta – ir jaunasis chirurgas V. P. Andriukaitis išsiunčiamas į provinciją, į Ignaliną. Čia jis buvo prižiūrimas ir reguliariai siunčiamas į Vilnių, į Saugumą. Paradoksalu, bet būsimojo signataro siuntimą pasirašė prokuroras, kuris 1990 metais irgi tapo signataru. Ir abu aktyviai dirbo naujos Lietuvos labui, tik vienas – dešinėje, kitas – kairėje.

Apibendrinant verta priminti, kad 2000 metais buvo sudarytas Lietuvos disidentų vardynas (paskelbtas „Lietuvos aide"). Iš bemaž 100 – 6 Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatai ar Seimo nariai, 3 – dešinieji ir 3 – kairieji (tarp pastarųjų ir V. P. Andriukaitis). O ignaliniečiai, prisimenu, geru žodžiu paminėdavo „daktarėlį" Vytenį, kuris ne vieną „ignalinską" jaunuolį išsuko nuo tarnybos tarybinėje kariuomenėje.

V. P. Andriukaitis 1990 metų rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą laimėjo jau pirmajame ture ir iškart įsijungė į parengiamuosius darbus Nepriklausomybei atkurti. Archyvuose saugomi dešimtys Vytenio dokumentų, kurie turėjo užtikrinti sklandų, juridiškai švarų perėjimą iš vienos „kokybės" (okupacijos ir aneksijos) į kitą. Toks pats fundamentalus V. P. Andriukaitis buvo ir kuriant 1992 metų Konstituciją, kuri turėjo nustatyti kitokią valstybės sanklodą, lyginant su Laikinojo Pagrindinio Įstatymo nustatytąja (Vytenis buvo vadinamosios derinamosios, tai yra galutinės, Konstitucinės komisijos narys).

Aukštasis Seime! Vertinant V. P. Andriukaičio visus parlamentinius darbus per šešias kadencijas, galima būtų vaizdžiai pasakyti, kad visur matyti veikiantis Vytenis, tiesiog visur jo pilna: ar siūlant įstatymų projektus ir jų pataisymus, ar vykdant parlamentinę kontrolę, ar dalyvaujant diskusijose tiek komitetuose, tiek plenariniuose posėdžiuose, ar kreipiantis dėl teisės aktų konstitucingumo į Konstitucinį Teismą ir dažnai laimint bylas. Vytenis aktyviai dalyvavo kuriant pirmąją istorijoje alternatyvią (opozicinę) Vyriausybės programą.

Privalu pasakyti ir apie didžiulį V. P. Andriukaičio indėlį Lietuvos „europėjimo procese". Tą jisai darė visose Seimo kadencijose, bet ypač būdamas Europos reikalų komiteto pirmininku ir Seimo vicepirmininku. Jis sugebėjo (žinoma, ir su kolegų pagalba) sutelkti daugiapartinį kolektyvą kryptingam ir sėkmingam „ėjimui į Europą". Beje, Vytenis pasiūlė referendumą dėl stojimo į Europos Sąjungą rengti 2 dienas. Ne be Vytenio pastangų atsirado Konstitucijos papildymas specialiu aktu dėl Europos Sąjungos. Pažymėtinas ir V. P. Andriukaičio veikimas ruošiant Konstituci-

ją Europai. Į galutinį, vadinamąjį V. Žiskaro d'Esteno Konstitucijos, tekstą įtraukti keli Vytenio pasiūlymai.

Gerbiamieji, V. P. Andriukaitis nuo pat pradžių buvo parlamentinės respublikos šalininkas, kaip ir mūsų pirmtakai Pirmojoje Lietuvos Respublikoje. Kai 1991 metų pabaigoje – 1992 metų pradžioje kilo „prezidentinis bumas", peraugęs į vadinamąjį prezidentinį referendumą, Vytenis kartu su kitais energingai tam priešinosi. Ir referendumas žlugo. Bet autoritarizmo židinių buvo ir kitur, sakysime, Vyriausybėje. Todėl Vytenis palaikė kairiųjų, centristų ir kai kurių dešiniųjų bloko siūlymą pareikšti nepasitikėjimo votumą premjerui G. Vagnoriui. Vytenis net „pakrikštijo" Vyriausybės vadovą „Gediminu Žiauriuoju", kuris ir krito surinkus pakankamai naujojo bloko balsų.

Vėlesniais metais išryškėjo negeros R. Pakso prezidentavimo tendencijos. Ir čia Vytenis buvo principingas – palaikė apkaltos Prezidentui būtinumą. O skaitytojai įsidėmėjo Vytenio straipsnį, originaliai pavadintą „Paksiada ir Paksisėja". (Čia pasakysiu, kad tai yra aliuzija į Homero „Iliadą" ir „Odisėją".)

Baigdamas negaliu negrybštelti žiupsnelio druskos, kad galėčiau užberti ant senų, greičiausiai užgijusių žaizdų. 2004 metais grupė Seimo narių, tarp jų ir Vytenis, buvo apkaltinti kyšininkavimu. Aišku, prokuroro kreipimasis dėl Seimo narių neliečiamybės panaikinimo. Seimas pagal Statutą viską išnagrinėja, bet balsuojant… pritrūksta balsų. Šitokioje situacijoje neatidėliodamas Vytenis atsisako Seimo nario mandato, kartu pareikšdamas, kad jisai teisinėmis priemonėmis apgins savo teisybę, tai yra nekaltumą. Ir jam pavyksta! Maža to, generalinis prokuroras priverstas viešai atsiprašyti. Vytenis grįžta (tiesa, po pauzės) į Seimą, po to tampa eurokomisaru, dar vėliau yra išrenkamas į Europos Parlamentą. *C'est la vie!* – galime pasakyti. Toksai gyvenimas. Tokia principingo parlamentaro linija. Ir jam pagrįstai įteikiama Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Džiaugiuosi, Vyteni, nuoširdžiai sveikinu! Sveikinu ir mūsų bičiulį V. Matei. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF***).** Dėkoju gerbiamam Č. Juršėnui. Kviečiu Seimo Pirmininką S. Skvernelį įteikti Aleksandro Stulginskio žvaigždę gerbiamam V. P. Andriukaičiui.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimas apdovanoja Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Europos Parlamento narį V. P. Andriukaitį Aleksandro Stulginskio žvaigžde už reikšmingą indėlį atkuriant Lietuvos valstybingumą, ryžtą ginant asmens teises ir laisves, stiprinant demokratiją, politinio dialogo, konstitucingumo ir politinės kultūros puoselėjimą, ilgametį tarptautinį ir tarpparlamentinį bendradarbiavimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Nuoširdžiai sveikiname gerbiamą V. P. Andriukaitį ir kviečiame tarti žodį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Europos Parlamento nario, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2025 metų laureato Vytenio Povilo Andriukaičio kalba

V. P. ANDRIUKAITIS. Didžiai gerbiamas Seime, gerbiamas Valeriu Matei, gerbiami Lietuvos Seimo Pirmininke, nariai, bičiuliai, gerbiamoji visa ši puiki auditorija!

Šią man ypač jautrią akimirką kuo nuoširdžiausiai dėkoju Tautos atstovybei už suteiktą garbę priimti iš jūsų šį apdovanojimą, skirtą mano parlamentinei veiklai. Suprantu ir tų Seimo narių, kurie pritarė tokiam įvertinimui, ir tų, kurie nepritarė tokiam įvertinimui, argumentus. Aš ne savo, bet Lietuvos rinkėjų valia vis dar esu politikoje ir dėl to jaučiuosi šiek tiek nepatogiai. Tačiau, ko gero, politinių komentarų nebūtume išvengę, net jei nedalyvaučiau nei Europos Parlamento, nei Lietuvos visuomenės politiniame gyvenime ar Seimo veikloje. Parlamentinės demokratijos skiriamasis bruožas būtent ir yra politinis pliuralizmas bei nuomonių įvairovė. Tad dar kartą ačiū jums visiems, brangūs kolegos, už šį sprendimą.

Nuoširdžiai sakau, be galo nuoširdžiai sakau, kad ši akimirka ypač brangi mano šeimai ir žmonai Irenai. Dėl savo aktyvios veiklos aš ją ir mūsų vaikus tikrai nuskriaudžiau dėmesiu ir buvimo kartu stoka. Tad tebus šis įvertinimas pirmiausia skiriamas tau, Irena, už tas sunkias valandas… (*Plojimai*) …už išklausytas replikas ir komentarus bei apkalbas, kurios nelengvai nugulė į

tavo širdį. Taip pat ačiū ir jums, mieli vaikai, nes ir jums buvo nelengva bręsti mano politinio lauko erdvėse, irgi daug ką patirti ir iškęsti. (*Plojimai*)

Žinau ir tai, kad šio įvertinimo nuoširdžiai troško ir prie jo prisidėjo Č. Juršėnas, jau anksčiau pelnęs šį apdovanojimą. Ačiū tau, mielas Česlovai, ir už man skirtus žodžius, kurie mane tikrai sujaudino, ir už tavo pastangas.

Tačiau šį įvertinimą pirmiausia priimu kaip pagarbos ženklą mano mokytojams bei tiems Lietuvos demokratijos bendražygiams, be kurių pastangų nebūtų nei demokratinės Lietuvos, nei Steigiamojo Seimo, nei mūsų skausmingos demokratinės patirties.

Keturi Vasario 16-osios Akto signatarai – S. Kairys, S. Narutavičius, M. Biržiška ir J. Vileišis, keturi, – įrašė štai šias eilutes į Vasario 16-osios Aktą: „Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.“ Tada tai skambėjo ypač drąsiai. Demokratija, rinkimų teisė visiems gyventojams, nepaisant tautybės, vyrams ir moterims, ir laisvi rinkimai buvo pamatinis šių keturių signatarų reikalavimas. Taip prasideda demokratijos gimimas Lietuvoje – šiomis eilutėmis ir po jų ėjusiu Steigiamojo Seimo išrinkimu.

Apie A. Stulginskio nuopelnus gražiai kalbėjo Č. Juršėnas tiek savojo apdovanojimo metu, tiek šiandien. Tiesa, A. Stulginskis šiek tiek kluptelėjo po 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo, bet po to jis oponavo A. Smetonai kartu su daktaru K. Griniumi ir neatidavė Seimo Pirmininko kabineto rakto iki 1936 metų.

Bet noriu priminti dar du demokratus, Z. Toliušį ir K. Grinių. Štai šis faksimilinis Z. Toliušio knygelės „Demokratija ir jos priešai, arba Demokrato katekizmas“ puslapis. Nors ji išleista 1926 metų vasarą, bet jos mintys aktualios ir šiandien. Verta pacituoti tik vieną trumpą sakinį iš šios knygos: „Mūsų valstybė negali būti valdoma vieno asmens… vieno luomo… ar vienos partijos. Lietuva turi būti valdoma… demokratybės pagrindais.“

1926 metų vasarą. Tą pačią 1926 metų vasarą savo inauguracinėje kalboje ypač aiškią poziciją dėl konstitucinės parlamentinės demokratijos išsakė Respublikos Prezidentas daktaras K. Grinius: „Ligi mes Konstituciją gerbsime, ligi jos klausysime, ligi tol mes turėsime šalies ramybę…< > …reikalinga žiūrėti, kad, taip sakant, ne Konstituciją lenkti į save, bet save lenkti į Konstituciją.“

Pranašiškai tai skambėjo tada, nes jau 1926 m. gruodžio 17 d. įvykdytas perversmas nutraukė Lietuvos demokratinę raidą ir abu šie Lietuvos demokratai anksti patyrė skaudų demokratijos pralaimėjimą. Vienas iš jų vėliau atsidūrė emigracijoje Jungtinėse Valstijose, kitas – Sibiro platybėse. Bet abu liko ištikimi parlamentarizmui.

Pranašiškai tai skamba ir dabar, kai tiek Europos Sąjungoje, tiek pasaulyje ima stiprėti autoritarinės jėgos, vis daugiau radikalių politinių jėgų ima neigti teisės viršenybės bei žmogaus teisių principus, nepaisyti teismų nepriklausomumo ir jų sprendimų. Ir Lietuvoje vis dar ignoruojami Konstitucinio Teismo sprendimai arba netgi Seimas užkerta kelią vykdyti teisingumą, nesutikdamas panaikinti imunitetą. Kartais nepaisoma ir teisės viršenybės principo, vis dar sunkiai suvokiama ir įvairių mažumų teisių pažeidimo praktika ar net bandoma priimti sprendimus, susiaurinančius tarptautinių konvencijų taikymą Lietuvoje, vis aiškinant kokiomis nors ypatingomis aplinkybėmis.

Džiaugiuosi, kad savo jaunystėje sutikau dar iš Pirmosios Lietuvos Respublikos išlikusių parlamentarizmo šalininkų, disidentų, tikėjusių demokratijos galia. Demokratija tikėjo ir mano tėvas A. Andriukaitis. Ja tikėjo socialdemokratas A. Purėnas, ateitininkai P. Butkevičius, L. Dambrauskas, T. Glodas, varpininkų idėjoms ištikimi V. Kutorga ir G. Ilgūnas, pagaliau liaudininku save vadinęs Tėvas Stanislovas. Jie visi padėjo man bręsti parlamentarizmo dvasioje.

Tebus leista pateikti tikrą to įrodymą. Štai čia Strazdelio vėliava, kurią pagaminau 1975 metais pogrindyje. O dabar, laikydamas tą vėliavą, noriu pacituoti tikrą dokumentą, bet pacituosiu jį originalo kalba: „V proizvodstve po piatoj liniji imielas diela asoboi razrabotki No. 139 na Andriukaitisa Vytenisa Povilasa, pa kličke „Reformist“…“ Aš, kaip socialdemokratas, kaip revizionistas, kaip reformistas, jų taip ir buvau vadinamas. „…katoryj sovmiestno s objektam dor No. 20 „Skloč-

niki“ i drugimi prodalžali vraždebnuju dejtelnast, posesčiali tak nazyvajamyj samoobrozavatelnij universitet imeni Strazdelisa. Po zamyslu jevo rukovoditelej universitet imeni Strazdelisa dolžen byl gotovit rukovodiasčije kadry dlia buduščej nezavisimoj Litvi.“

Tai yra faktai. Ir reikia pasakyti, kad čia, tose bylose, yra daug medžiagos ir daug agentų, apie 12 ar 14 mano bylose įvairių pavardžių – ne pavardžių, o vardų. Bet aš galiu pasakyti, kad jie vis dėlto tiksliai citavo ir fiksavo mūsų žingsnius.

Štai 1988 metais mes, visi Strazdelio universiteto lankytojai, įsijungėme į Sąjūdį. Bet ėmėme steigti ir politines partijas. A. Gasiūnas dalyvavo atkuriant Krikščionių demokratų partiją, N. Pliuraitė-Andrejevienė ir daktaras V. Kutorga – Valstiečių liaudininkų, I. Ignatavičienė – steigiant Žaliųjų partiją, A. Vaitkevičius, E. P. Andriukaitis, J. Baronas ir aš – Socialdemokratų.

G. Dalinkevičius, šiek tiek lankęs mūsų užsiėmimus, vėliau steigė Naująją Sąjungą. Kaip matote, Strazdelio pliuralistinės demokratinės socialistinės minties universitetas savo rezultatus pasiekė. Demokratija, pliuralizmas, parlamentarizmas ir mes visi turėjome skirtingas pasaulėžiūras.

A. Gasiūnas ir A. Vaitkevičius buvo išrinkti į savivaldybių tarybas. Man teko būti Aukščiausiosios Tarybos ir su G. Dalinkevičiumi Seimo nariu. Taigi aš galiu drąsiai pasakyti, kad šis apdovanojimas skiriamas visai tai Lietuvos demokratų kartai, kuri sunkiomis pogrindžio sąlygomis ugdė demokratinę mintį tarp to meto mūsų jaunimo. Ačiū jums, likę gyvieji vyresnės kartos disidentai demokratai.

Man teko garbė būti Kovo 11-osios dokumentų rengimo darbo grupėje. Grupės nariai gali paliudyti, jog aš vienintelis oponavau 1938 metų Konstitucijos atstatymui, siūliau atstatyti 1922 metų Konstitucijos veikimą. Deja, grupėje likau vienas.

Gaila, tuo metu nebuvo žinoma apie pokario partizanų 1949 metų Vasario 16-osios deklaraciją, kurioje jie paneigė 1938 metų Konstituciją, siūlydami vadovautis 1922 metų Konstitucijos dvasia. Tada, 1949 metais, gimė terminas „Konstitucijos dvasia“. Ir tie, kurie bando Konstitucinį Teismą niekinti dvasiomis, jie turi atsisukti į 1949 metų Vasario 16-osios deklaracijos tekstą ir savo sąžine atsakyti, ką jie daro.

Demokratija – labai sudėtinga valdymo ir valdžios forma, nelengva rasti gerus sprendimus. Šiandien ji išgyvena nemenką krizę. Bet tenka visus perspėti, kad nors demokratija nėra labai jau gera valdymo forma, tačiau visos kitos, perfrazuojant V. Čerčilį, tik dar blogesnės. Ir todėl tik principingas Konstitucijos ir įstatymų bei valstybei duotų įsipareigojimų vykdymas gali padėti apginti demokratijos autoritetą.

Svarbesnis demokratijai ginklas yra moralė. Moralinių normų paisymas – pats geriausias kelias stiprinti pasitikėjimą demokratija. Duoto žodžio ir priesaikos sulaužymas sumenkina demokratinių institucijų autoritetą. Seimo nario priesaika ir jos nesilaikymas arba sulaužymas duoda skaudų smūgį. Dar labiau visuomenę demoralizuoja, kai valstybės vardu duoti pažadai vėliau nurašomi ir stengiamasi jų nebesilaikyti.

Čia šiuo atveju pacituosiu 1990 m. kovo 27 d. duotą valstybės pažadą. Jis skirtas jautriai temai: „Slaptų informatorių sąrašuose esančios jų pavardės niekada nebus oficialiai skelbiamos ar patvirtintos, jeigu viešumon iškiltų kokiu nors kitu būdu.

Antra vertus, prisipažinimas ir atgaiva būtų vertinami kaip moralinis piliečių ir visuomenės apsivalymas. Tie, kurie norėtų šiandien vėl atgaivinti sąrašų viešinimus, turite paneigti 1990 m. kovo 27 d. pareiškimą, duotą valstybės vardu. Pasirašo Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Vytautas Landsbergis.“

Tai buvo sunkios dienos, bet pažadas duotas. Ir šiuo atveju aš priminsiu kunigaikščio Kęstučio priesaiką: greičiau geležis pavirs vašku, nei mes duotą žodį atšauksime. Štai kodėl manau, kad demokratija, žodis, priesaika ir moralė yra patys tvirčiausi ginklai ginant šią valdymo formą, nors ji ir nėra pati geriausia. Labai ačiū jums visiems. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam V. P. Andriukaičiui. Į tribūną kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarę, Europos Audito Rūmų narę L. L. Andrikienę pristatyti gerbiamo V. Matei veiklą ir nuopelnus.

Prašau, kolege.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės, Europos Audito Rūmų narės Laimos Liucijos Andrikienės kalba

L. L. ANDRIKIENĖ. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamasis posėdžio pirmininke, aukštasis Seime, dėkoju už progą kreiptis į jus ypatingai svarbią Lietuvai ir jos piliečiams dieną – gegužės 15-ąją, kai Lietuva mini Steigiamojo Seimo 105-ąsias metines ir prisimena Steigiamojo Seimo Pirmininką A. Stulginskį, jo indėlį į Lietuvos valstybės kūrimą ir stiprinimą. Jau ne pirmus metus Seime minime šią iškilią datą įteikdami aukščiausią Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimą – Aleksandro Stulginskio žvaigždę žmonėms, kurie jūsų, Aukštasis Seime, sprendimu pažymimi už jų nuopelnus demokratijos ir parlamentarizmo tradicijų Lietuvoje ir apskritai pasaulyje bei Lietuvos valstybingumo stiprinimui.

Aš, Laima Liucija Andrikienė, Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atstatymo Akto signatarė, 1990–1992 metais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatė, 1992 metais, 2000 metais ir 2022 metais – Lietuvos Respublikos Seimo narė, o nuo 2022 metų lapkričio mėnesio, taip pat ir Jūsų valia – Lietuvos deleguotoji Europos Audito Rūmų narė, atvykau jums, Aukštasis Seime, pristatyti ypač Lietuvai ir jos tautai nusipelniusį žmogų – moldavų ir rumunų tautos sūnų V. Matei, Moldovos Respublikos pilietį, buvusį Moldavijos SSR, o vėliau Moldovos Respublikos Parlamento narį ir šio parlamento vicepirmininką, istorinio 1990 m. gegužės 31 d. Moldavijos SSR Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „Dėl nepriklausomos Lietuvos Respublikos pripažinimo“ autorių, žymų poetą ir dramaturgą, prestižinių Moldovos ir Rumunijos literatūros premijų laureatą, Moldovos ir Rumunijos mokslų akademijų narį.

Šio iškilaus politiko ir rašytojo indėlis į parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą jo Tėvynėje ir Lietuvoje, apskritai Europoje yra neabejotinas. Jis vertas mūsų visų, pirmiausia Lietuvos Respublikos Seimo pripažinimo, pagarbos ir padėkos. Kaip tuometinė Lietuvos parlamentarė liudiju, kad mūsų valstybei, Lietuvos Respublikai, ypatingais ir lemtingais 1990 metais ir 1991 metais V. Matei, kaip asmuo Moldavijos parlamente, buvo draugas, kurio atkaklių pastangų dėka Moldavija, jos Aukščiausioji Taryba tapo pasaulyje pirmąja, pripažinusia mūsų nepriklausomą valstybę – atkurtąją Lietuvos Respubliką. (*Plojimai*)

Istorinio dokumento autorius V. Matei, tuomet jaunas 31 metų amžiaus rašytojas, 1990 metų balandį kaip Liaudies fronto (mūsų Sąjūdžio atitikmens) kandidatas pirmą kartą išrinktas į parlamentą. Jis tapo Liaudies fronto frakcijos pirmininku, Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo nariu. Jo pasiūlymu Moldavijos SSR Aukščiausioje Taryboje buvo sudaryta speciali komisija Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo nutarimo projektui parengti, o V. Matei buvo išrinktas jos pirmininku. Rezultatas – po dviejų pirmųjų nesėkmingų bandymų 1990 m. gegužės 30 d. Moldavijos SSR Aukščiausioji Taryba balsų dauguma priėmė istorinį nutarimą dėl nepriklausomos Lietuvos Respublikos pripažinimo, o gegužės 31 dieną nutarimą oficialiai pasirašė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas M. Sneguras. Moldavijai teko ištverti Kremliaus ir asmeniškai M. Gorbačiovo įniršį ir grasinimus, tačiau moldavai jau buvo laisvės kelyje. Tuo metu Aukščiausiosios Tarybos Liaudies fronto frakcijos vadovui V. Matei vadovaujant buvo rengiama Moldovos nepriklausomybės deklaracija, kuri buvo paskelbta tų pačių metų birželio 23 dieną. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo komandiruota aš lankiausi Moldavijos Aukščiausiojoje Taryboje 1990 metų gegužę. Iš parlamento tribūnos kreipiausi į deputatus, susitikau ir su tuometiniu Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku, ir su prezidiumo nariu V. Matei, tvirtu mūsų atkurtos Lietuvos Respublikos rėmėju. Atmintyje išliko Aukščiausiosios Tarybos rūmuose tvyrojusi įtampa, nerimas dėl galimų Kremliaus sankcijų Moldavijai, jei sprendimas pripažinti atkurtą Lietuvos valstybę bus priimtas.

V. Matei liko ištikimas Lietuvai, jos laisvei ir nepriklausomybei ir dramatiškomis 1991-ųjų sausio dienomis: jis buvo Vilniuje, su mumis, Aukščiausiojoje Taryboje. Kaip Moldavijos Aukš-

čiausiosios Tarybos prezidiumo narys V. Matei rengė ir pasirašė Pasaulio parlamentarų su Lietuva ir jos parlamentu deklaraciją, kurią savo parašais parėmė daugelio šalių parlamentų nariai.

Šių metų Kovo 11-ąją minėjome jau 35-ąsias nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo metines. Po keleto savaičių – dar viena sukaktis: gegužės 31 dieną sukanka 35 metai ir pirmajam atkurtos Lietuvos Respublikos pripažinimui užsienyje, Moldovoje. Faktas, kad tuomet Moldavija tebebuvo sovietinė respublika, niekaip nesumenkina nei pastangų, nei tuometinio Moldavijos parlamento, jo narių drąsos ir ryžto paremti atgimstančią mūsų valstybę. V. Matei pastangas ir indėlį pripažįstant atkurtą Lietuvos Respubliką sunku pervertinti ne tik to laikotarpio kontekste, bet ir šiais laikais, kuomet matome, kokią kainą už savo valstybingumo išsaugojimą ir ateitį Europoje moka Ukraina ir Moldova, kitos tautos ir valstybės.

V. Matei ištikimybės parlamentarizmo ir demokratijos tradicijoms, valstybingumo idėjai išraiška – jo paties rašyti, jam priklausantys žodžiai, kurie tapo istorinio Moldavijos parlamento nutarimo „Dėl nepriklausomos Lietuvos Respublikos pripažinimo“ esme (cituoju): „…be išlygų pripažįsta lietuvių tautos teisę į apsisprendimą ir nepriklausomos valstybės sukūrimą; pripažįsta Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą kaip parlamentą, kurį tauta išrinko teisėtu ir demokratiniu būdu, ir Lietuvos Respublikos vyriausybę; neturi jokių ekonominių, finansinių ar kitokio pobūdžio pretenzijų Lietuvos Respublikai; …pasisako, kad Lietuvos ekonominė blokada būtų nutraukta…“

Remdamasi aukščiau išdėstytais faktais bei istoriniais dokumentais, už išskirtinius nuopelnus parlamentarizmo ir demokratijos bei valstybingumo idėjų puoselėjimui Europoje bei Lietuvoje, už nuopelnus Lietuvos valstybingumo gynimui ir įtvirtinimui sveikinu Seimo sprendimą Aleksandro Stulginskio žvaigžde apdovanoti poną V. Matei.

Gerbiamasis Valeriu Matei, brangus ir ištikimas Lietuvos drauge, visų, kovojančių už laisvę ir demokratiją, drauge, – būkite pasveikintas, šiandien priimdamas aukščiausiąjį Lietuvos parlamento apdovanojimą, kurio esate nusipelnęs. Sveikinu jus, čia dalyvaujančią jūsų žmoną, ponią Klaudiją, namuose laukiančius jaunuosius šeimos narius Lietuvos apdovanojimo proga.

Iš aukštosios Seimo tribūnos sveikinu ir Moldovą, stovinčią ant Europos Sąjungos narystės slenksčio, linkėdama jį sėkmingai įveikti. Už jūsų ir mūsų laisvę, Valeriu. (*Plojimai*)

Tegul Dievas saugo ir laimina jus ir jūsų tėvynę. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai L. L. Andrikienei.

Kviečiu Seimo Pirmininką S. Skvernelį įteikti Aleksandro Stulginskio žvaigždę gerbiamam V. Matei.

S. SKVERNELIS. Lietuvos Respublikos Seimas apdovanoja Moldovos mokslų akademijos narį ir Rumunijos mokslų akademijos garbės narį, rašytoją, politiką, buvusį Moldovos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo narį V. Matei Aleksandro Stulginskio žvaigžde už politinę lyderystę telkiant Moldovos parlamentą pripažinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę 1990 metais, reikšmingą indėlį atkuriant Moldovos valstybingumą, tarptautinės bendruomenės telkimą ir politinio dialogo skatinimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Nuoširdžiai sveikiname gerbiamą V. Matei ir kviečiame tarti žodį.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas S. Skvernelis.

Moldovos mokslų akademijos nario, Rumunijos mokslų akademijos garbės nario, Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės 2025 metų laureato Valeriu Matei kalba

V. MATEI. Laba diena, Jūsų Ekscelencija Seimo Pirmininke Sauliau Skverneli, Jūsų Ekscelencijos ambasadoriai, ponios ir ponai. Man garbė ir džiaugsmas vėl būti Lietuvoje ir turėti galimybę iš aukštos Seimo tribūnos padėkoti jums už suteiktą apdovanojimą. Tai taip pat puiki proga prisiminti 35 metų senumo įvykius – dramatišką ir ryžtingą kovos laikotarpį, siekiant ištrūkti iš sovietų imperijos nelaisvės. Lietuva tuomet, devintojo dešimtmečio pabaigoje – dešimtojo dešimtmečio pradžioje, buvo sektinas pavyzdys visoms sovietų imperijos pavergtoms tautoms ir žmonėms.

Ji pirmoji 1990 m. kovo 11 d. paskelbė savo nepriklausomybę. Šis įvykis turėjo stiprų atgarsį pasaulyje.

Šią žinią priėmiau su džiaugsmu, nes tuo metu, kovo 11 dieną, vyko parlamento rinkimų kampanija. Lietuvos pavyzdys suteikė mums drąsos ir papildomos energijos kovojant su sovietinio okupacinio režimo demonais. Todėl po naujosios Moldovos Respublikos įstatymų leidžiamosios valdžios posėdžio, kuris įvyko 1990 m. balandžio 17 d., tarp pirmųjų mano, kaip deputato ir Moldovos liaudies fronto parlamentinės grupės pirmininko pavaduotojo, siūlomų įstatymų ir nutarimų projektų buvo ir projektas dėl Lietuvos Respublikos nepriklausomybės pripažinimo. Moldovos Respublikos parlamentas 1990 m. gegužės 31 d. pripažino Lietuvos Respublikos nepriklausomybę nuo SSRS. Net jei tuo metu Moldovos Respublika pati nebuvo nepriklausoma, tačiau šio pirmojo Lietuvos Nepriklausomybės Akto pripažinimo moralinė ir simbolinė vertė neabejotina. Ne veltui imperinio centro reakcija buvo priešiška ir agresyvi, kaip ir po 1990 m. birželio 25 d., kai Moldovos Respublika paskelbė savo suverenitetą.

Tais metais, kai išsivadavome iš sovietinės imperijos nelaisvės, su Lietuva turėjome gerą ir reikalingą politinį bendradarbiavimą. Vyko tarptautinės konferencijos ir politiniai, teisiniai Molotovo–Ribentropo pakto vertinimai, vyko didelės liaudies demonstracijos, smerkiančios šį paktą, buvo atmetami priešiški imperinio centro veiksmai ir vadinamosios naujos sąjunginės sutarties projektas. Buvo žengta demokratijos keliu, kuriami ir atkuriami nacionaliniai įstatymai ir pilietinės visuomenės struktūros, rengiamos ateities strategijos. Dažnai kartu su jumis stengėmės informuoti ir didinti Vakarų supratimą apie sovietų imperijos tikrovę, jai žlungant. 1991 metų sausį buvau čia, kai Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos apgultį vykdė Maskvos atsiųstos kohortos. Parašiau ir parengiau kelių pasaulio šalių parlamentarų solidarumo su Lietuvos žmonėmis ir Lietuvos parlamentu deklaraciją, sukūriau dokumentinį filmą apie tragiškus 1991 m. sausio 11–13 d. įvykius, kuris buvo rodomas per televiziją Kišiniove ir Bukarešte.

Deja, Moldovos Respublikos demokratinis kelias nebuvo vien tik kylantis. Rusijos agresyvus karas 1992 metų kovo–liepos mėnesiais mums atnešė didelių ekonominių ir žmogiškųjų nuostolių. Rusijos sukurti ir įtvirtinti du separatistiniai režimai, laikant mūsų šalies teritorijoje Rusijos Federacijos perimtą sovietų kariuomenę, sukėlė nestabilumą, demoralizavo visuomenę, o informacinis karas ir nuolatinis Maskvos kišimasis į Moldovos Respublikos vidaus reikalus lėmė 1994–1998 ir 2001–2010 metų regresiją. Moldovos Respublika praleido kelią į Europos ir euroatlantinę integraciją, demokratinės reformos buvo blokuojamos arba iškreiptos, šalies įvaizdis buvo sumenkintas.

Taip pat norėčiau paminėti faktą, kad tais laikotarpiais Vakarai ne visada tinkamai reagavo į Rusijos karo ir agresijos politiką, toliau manydami, kad Rusija yra šalis, kurioje vykdomos demokratinės reformos, o V. Putinas yra populiarus politinis lyderis.

Demokratiniam pasauliui prireikė 2022 metų vasario – agresyvaus karo prieš Ukrainą – kad suprastų, jog priešiški veiksmai Baltijos šalių atžvilgiu ir Rusijos agresyvūs karai prieš Moldovos Respubliką ir Gruziją, Krymo okupacija nebuvo atsitiktiniai, kad jie buvo imperinės revanšistinės strategijos dalis ir rodo Rusijos užsienio politiką, kuri neturi nieko bendro su tarptautinės teisės demokratinėmis normomis. Nenorėčiau tikėti, kad pastaruoju metu vėl matome naivumo ir nebrandumo apraiškas, suvokdami ir vertindami agresyvią Rusijos politiką.

Šiandien, vykstant agresyviam karui prieš Ukrainą ir Rusijos hibridiniam karui prieš Lietuvą, Moldovą, Latviją, Estiją ir visą Europos Sąjungą, mums labiau nei bet kada reikia sanglaudos ir solidarumo, nuoseklių veiksmų kovai su Rusijos propaganda, veiksmingų priemonių Europos erdvei ginti. Tai šių laikų imperatyvas, tai vienintelis sprendimas įveikti sudėtingą laikotarpį, kurį išgyvename.

Tepadeda mums Dievas. Dėkoju. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS, *DFVL***).** Dėkojame gerbiamam V. Matei. Paplokime. (*Plojimai*)

Gerbiamieji posėdžio dalyviai, Seimo apdovanojimų įteikimo ceremoniją baigėme. Dabar suteiksime galimybę posėdžio dalyviams ir svečiams pasveikinti laureatus, pasidaryti bendras nuotraukas. Skelbiu 15 minučių pertrauką.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pertraukos laikas buvo trumpas, pasirodo. Ne visi dar spėjo, tačiau 15 minučių praėjo, prašome grįžti į savo vietas.

Prieš pradėdami diskusijas ir siūlymus dėl darbotvarkės, ta iškilminga nata, kuria įteikėme Aleksandro Stulginskio žvaigždę, pratęsime – mūsų kolega M. Katelynas vakar paminėjo tokią gražią, jaunatvišką sukaktį. (*Plojimai*)

11.05 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pradėsime diskusiją dėl darbotvarkės. Ar būtų siūlymų, pageidavimų dėl šios dienos darbotvarkės? S. Bucevičius, matau, norėtų kažką pasiūlyti.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Taip, Pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu prašyčiau jūsų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą Nr. XVP-299… Prašytume frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Ko prašytumėte?

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Išbraukti.

PIRMININKAS. Kolegė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas Pirmininke, mielieji kolegos, aš nieko neprašyčiau išbraukti, o tiesiog norėčiau pasveikinimo, kad Neįgaliųjų draugijos Kuršėnų padalinys stebi mūsų posėdį ir linki mums sėkmingos darbo dienos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Rima. Ar daugiau siūlymų dėl darbotvarkės būtų? Nėra. Turime balsuoti dėl gerbiamo kolegos S. Bucevičiaus siūlymo frakcijos vardu išbraukti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą Nr. XVP-299. Kas palaiko šį siūlymą, prašome balsuoti, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 112 Seimo narių: už pasiūlymą – 37, prieš – 64, susilaikė 11. Pasiūlymui nepritarta. Darbotvarkėje lieka.

Ar galėtume darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu pritraukdami kelis įstatymų projektus, tai yra Nr. XVP-293, Nr. XVP-368, Nr. XVP-369, į pavasario sesijos darbų programą kartu? Ačiū, viskam yra pritarta. Pradedame įgyvendinti mūsų darbotvarkę.

11.07 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3, 22 ir 22^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-299(2) (*priėmimas*)

Pirmasis klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Dėl 1 straipsnio nebuvo gauta nei pastabų, nei pasiūlymų. Ar nėra prieštaraujančių, kad pritartume bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra.

Dėl 2 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba. Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom pakomentuoti dėl 2 straipsnio gautą Teisės departamento pastabą.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Taip, komitetas šiandien buvo susirinkęs, apsvarstė Teisės departamento pirmąją pastabą. Komiteto išvada – pritarti iš dalies. Balsavimo rezultatai – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu atsižvelgdami į Teisės departamento pasiūlymą dėl 2 straipsnio? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio nėra gauta pasiūlymų, pastabų. Ar nėra prieštaraujančių, kad pritartume 3 straipsniui? Nėra. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio gauta vėlgi Teisės departamento pastaba. Komiteto pirmininke, prašom ją pristatyti.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Dar viena Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar, kolegos, galėtume pritarti šitam straipsniui su Teisės departamento pastaba bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ačiū, pirmininke.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Motyvai už – kolegė B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, siūlyčiau pritarti būtent ministerijos patobulintam įstatymo projektui dėl jūrinio vėjo, nes jis iš tikrųjų reikalingas. Jį pastačius, manyčiau, vartotojai turi šansą, kad bus mažinamos elektros energijos kainos, taip pat panaikinta grėsmė, kad mes gausime iš Europos Sąjungos pastabų dėl vieno konkurso dalyvio. Visos šitos grėsmės yra išbrauktos iš įstatymo projekto ir, manyčiau, netgi balansavimui elektros energijos šitas įstatymo projektas pasitarnautų. Siūlyčiau vieningai palaikyti – už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Motyvai prieš – kolega A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiami kolegos, tenka tik apgailestauti, kad eilinį kartą esu priverstas kalbėti ir vardinti tuos pačius įstatymo projekto trūkumus kaip ir dėl ankstesnių pasisakymų, ir tai jau būtų nuobodu, jeigu nebūtų pikta. Atrodo, kas galėtų būti svarbiau, kai kalbame klausimu, kuris liečia visus be išimties Lietuvos vartotojus, ir klausimas, kuris kainuos kelis milijardus eurų. Aš jau sakiau ir teisybės dėlei pasikartosiu, kad projektas tikrai pakoreguotas nuo pradinės versijos gana ženkliai ir tai žingsniai teisinga kryptimi. Tačiau vertinant plačiau, šiam projektui pritarti vis tiek negalėsiu, nors priežasčių tam ir nėra labai daug. Keletą jų pavardinsiu.

Sausumos vėjo projektai sustos, nes akivaizdu, kad bankai, matydami, kas dedasi su jūros vėju, greičiausiai nustos finansuoti. Dar kartą priminsiu, kad, nepaisant pokyčių projekte, vis dar numatyta valstybės priemoka bei kompensacijos, kai elektros kaina rinkoje kris. Vadinasi, rizika būtų perkelta mokesčių mokėtojams ir vartotojams.

Pagrindinė priežastis – misija neįmanoma tapo prašymas pateikti tą prakeiktą kaštų ir naudos analizę, o išsireikalauti nepavyko, nes neva yra padarytas vertinimas ir tarsi to turėtų pakakti. Klausimas, kokiu tikslu ta skuba dėl šio projekto ir kaip paaiškinsime sau ir kitiems šio projekto finansinį ir ekonominį naudingumą? Todėl, kol nėra aiškios ir išsamios šio projekto kaštų ir naudos analizės, kviečiu elgtis atsakingai, šiam projektui nepritarti ir grįžti prie diskusijos su tvirtesniu pagrindu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pradžioje pažymėsiu, kad mūsų frakcijos nariai dėl šio projekto balsuos įvairiai. Vis dėlto dalis kolegų nuogąstauja, kad pakeitus mūsų Vyriausybės nustatytas konkurso sąlygas, gali neatsirasti nė vieno potencialaus investuotojo paskelbus antro vėjo jėgainių jūroje konkursą.

Aš vis dėlto balsuosiu už, nes iš dviejų blogybių tenka rinktis mažesnę. Kaip suprantu, jeigu nepriimsime šio įstatymo pataisų, tai Vyriausybė apskritai to konkurso neorganizuos, kuris dabar yra sustabdytas. Kita vertus, aš fiksavau energetikos ministro prisiimtą asmeninę atsakomybę: kai pateikimo stadijoje jo paklausiau, jis garantavo, kad konkursas įvyks. Kaip suprantu, jeigu neįvyks, atitinkamai atsakomybės išraiška bus ministro atsistatydinimo pareiškimas. Turbūt jis labai stengsis, kad konkursas įvyktų.

Dabar matome, kad labiausiai priešinasi „Nemuno aušra“ tam konkursui, ir čia nereikia, matyt, labai stebėtis, žinant, kad „Nemuno aušros“ lyderio, politinio krikštatėvio žentas yra aktyvus sausumos vėjo jėgainių projektų vystytojas. Antras jūrų parkas, be abejo, nėra įdomus dalykas sausumos vėjo jėgainių projektų vystytojams, nes suprantama, kad gali dėl to sumažėti elektros kainos ir konkurentas, ir tam tikri galbūt Vyriausybės ir europinės paramos pinigai nueiti gali ne sausumai, o jūrai. Taigi čia yra ir nemaža interesų išraiška, aš manau, kai kurių frakcijų laikysenoje. Tad santūriai aš vis dėlto balsuoju, vertindamas visas aplinkybes, už.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau A. Skardžius – motyvai prieš.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš nekalbėsiu, kieno krikštatėviai pagimdė visus korupcinius energetikos projektus, suvyniotus į trispalvę. Neva šventas reikalas, tačiau

apsukrūs verslininkai visą laiką aplipę ir tie projektai išbrangsta. Šiaip, jeigu nebūtų valstybės paramos, tegul jie kainuoja nors ir 10 mlrd., bet kai mes kalbame apie energijos vartotojų pinigus arba apie mokesčių mokėtojų pinigus, kiekvienas euras turi būti suskaičiuotas. Ir šiame kontekste ko vertas energetikos ministro pono Ž. Vaičiūno duotas pažadas, kad kaštų ir naudos analizė dėl antrojo jūros vėjo projekto, kuris bus finansuojamas – visi kaštai padengti iš elektros energetikos vartotojų kišenės, bus atlikta ir prieš priimant galutinį sprendimą Seime? Ogi nieko. Tai yra tuščias oro virpinimas. Buldozeris įjungtas, tiesiog nebe tokia didele pavara, kokia važiavo jį vairuojant ponui D. Kreiviui, „Igničio“ akcininkui, rūpinantis savo išskirtiniais interesais visą kadenciją dirbant ministru. Tai štai kur problema.

O kalbant apie patį turinį, tai, be abejo, nebuvo vertintos jokios alternatyvos. Apetitas sumažintas, gal ne tokia stora sviesto riekė lieka, bet jinai lieka užtepta tiems verslininkams, kur dalyvaus greičiausiai tas pats mūsų monopolininkas, atsivedęs vėl kokį „Ocean Winds“ ar kitą partnerį, ir viską sutvarkęs mūsų mokesčių mokėtojų pinigais atiduos pusę tos naudos tam asmeniui. O nauda, kaip kalba VERT'o vadovas, bus po 2048 metų. Įdomu, kiek čia sėdinčių, kurie šiandien spaudžia mygtukus „už“, bus Seime ir džiaugsis ta nauda. Ačiū.

PIRMININKAS. Linkiu visiems sulaukti 2048-ųjų. Motyvai už – S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Iš tikrųjų gera mintis. Jeigu ką tik kalbėjęs kolega kažką kritikuoja, vadinasi, reikia daryti atvirkščiai, ir tai bus turbūt automatiškai valstybinė pozicija. Aš noriu atkreipti dėmesį, kad šitas Lietuvos energetinei nepriklausomybei, didesnei laisvei itin svarbus sprendimas labai priklausys ir nuo opozicijos frakcijų palaikymo. Nes man truputėlį keista, kai valdančiosios daugumos frakcijos tarpusavyje nesutaria, nors iš tikrųjų Energetikos ministerija ėmėsi atsakomybės, pataisė konkurso sąlygas, padarė jas tokias, kaip įsivaizdavo geriau vartotojams, nors, maža remarka, net nepataisytos konkurso sąlygos ir pagal visus ekspertų argumentus ir duomenis iš galutinio rezultato vartotojai vis tiek būtų išlošę ir kaina nuo to būtų mažesnė.

Bet esminis dalykas turbūt yra tas, kad tikrai kviečiu kolegas Seimo narius rimtai pasižiūrėti į šitą klausimą ir jau nežiūrėti, kas valdantieji, kas opozicija, bet tokiais klausimais susitelkti, balsuoti už ir tikėtis, kad tikrai atsiras kas nors, kam bus įdomu dalyvauti šitame konkurse, ir mes nepramiegosime šių metų, nes šitą sprendimą ir šitą konkursą privalu įvykdyti per šiuos metus, to į ateitį nebenukelsi. O jeigu įsivaizduojame, kad galime taip nekreipti dėmesio į Seime patvirtintą energetikos strategiją, į didžiausius tokius Lietuvos projektus, tai aš manau, kad yra labai blogas veikimas. Tai kviečiu tikrai visus, nors ir netobulą, bet šį sprendimą palaikyti, nes tiesiog kitos išeities susidariusioje situacijoje nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų, kai Ž. Vaičiūnas buvo atnešęs projektą dar valstiečių valdymo laikais, jų kadencijoje, naujam branduoliniam atliekynui skirti milijardą, tai tada valdantieji nedavėme ir pasakėme: jokio milijardo iš mokesčių mokėtojų negausite. Ir šiandien viskas puiku, ir nereikia, nes dabartinis atliekynas galioja iki 2070 metų. Dabar, kai atnešame 2,5 mlrd., susimokėsime visi, visi mokesčių mokėtojai ir vartotojai. Tai žiūrėkite, komiteto pirmininkas paprašė išbraukti iš darbotvarkės bent jau kelioms dienoms, kad dar sutvarkytų tam tikrus dalykus, kad apsaugotų kuo mažiau… išmokėjimą, tai kas balsavo prieš? Socdemai ir konservatoriai. Tai va ta pati įdomi valdančioji dauguma toliau eina. Ir dabar kas bus? Skubos tvarka, viskas tvarkingai. Turėsime du dalyvius. Vienas bus apsimestinis, kaip pirmame vėjo parkų konkurse. Viskas eis kaip iš pypkės – tik visi susimokėsime 2,5 mlrd. Kai sakome, kad gynybai nėra pinigų, dar kažkam nėra pinigų, čia 2,5 mlrd. radome, tai nebesakykime, kad nėra, nes jų visada yra.

Ir dabar kas bus? Sausumos vėjo parkai nukentės, jau jie pasakė tiesiai šviesiai, bankai jiems realiai nebeskolins, nes tie 700 megavatų yra pertekliniai. Pirmo parko elektros niekam nereikia, kur yra be subsidijų, tai šie bus pertekliniai. Tai ką? Vieniems duosime labai geras sąlygas su primokėjimu, kiti negalės to plėsti. Lietuva realiai susimokės 2,5 mlrd. už tą, ko Lietuvai nereikia. O visos pasakos, kaip ten atpigs elektra, kaip čia visiems bus gerai, tai ir liks tik pasakomis. O kalti bus tie, kurie balsuos už šį projektą. Tikrai siūlau balsuoti prieš ir atnešti normalų projektą, kur nereikėtų visiems mokėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir motyvai už – kolega R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tiesų kviečiu visus kolegas palaikyti šį projektą. Labai keistai skamba gąsdinimai investicijomis. Tai yra valstybės investicija į jos pačios ateitį, į mūsų galimybę ateityje turėti pigesnę elektros energiją. Dar daugiau – į mūsų galimybę ateityje tapti elektrą eksportuojančia valstybe. Nieko blogo čia nėra. Tai yra mūsų investicijos į stabilesnę ir geresnę ateitį. Niekas neatims pinigų iš sausumos vėjo parkų. Priešingai, ministerija šitą įstatymą būtent ir pakoregavo, kad sausumos vėjo parkai nenukentėtų, kad atsirastų galimybė turėti balansą. Dar daugiau, yra prašoma turėti bent du investuotojus. Vadinasi, didinama konkurencija, sutaupoma ir vartotojų lėšų šitais pakeitimais.

Taigi vienareikšmiškai mes turime palaikyti šiuos įstatymo pakeitimus. Kaip ir energetikai sako, iš tikrųjų turėti balansą iš visų atsinaujinančių elektros generacijos šaltinių mums yra privalu, kadangi vien sausumos vėjo, vien saulės neužtenka. Norint turėti geresnę elektros kainą, reikia turėti ir jūrinį vėją, kuris yra stabilesnis ir 91 % efektyvus. Taigi kviečiu visus palaikyti ir tikrai manau, kad sulauksime tų 2048 metų ir pamatysime, kad mūsų sprendimai išėjo į naudą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ką tik kalbėjęs kolega Robertas, mes iš tikrųjų komitete daug skyrėme laiko, aš girdžiu ir suprantu motyvus, kurie kalbame už, kad reikalingas projektas. Bet mes turime, arba noriu priminti tiek sau, tiek ir visiems kitiems, mes turėjome ir negerą praktiką. Turėjome tos patirties ir mes tai turime vertinti.

Dabar kodėl, kolegos, prašiau šiandieną pertraukos? Sausumos vėjas, saulė – prašo, dar kartą ministerijoje prašo komiteto susitikti, įsivertinti visas galimybes, kiek dar gali atsitikti visko, ir paieškoti balanso. Kaip pavyzdys: jeigu kas nors atsitinka su antruoju mūsų projektu, kas dabar ir buvo paminėta, bankai šiandien žemyninei daliai, vėjininkams, jau stabdo finansavimą. Ką mes tada atsakysime vienas kitam? Paieškoti to balanso, kalbėtis su bankais, atsakyti į klausimus, aš manau, vertėjo dar vieno posėdžio. Tą kalbėjau šiandieną iš ryto su ministru. Bet, kolegos, yra taip, kaip yra, ir, matyt, kiekvienas mes priimsime šiandieną balsuodami. Aš šiam projektui iš tikrųjų sakau už, bet dėl argumentų prieš būsiu priverstas susilaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, motyvai tiek už, tiek prieš yra išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119 Seimo narių: už – 88, prieš – 18, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną. Prašau, kolege.

I. GELAŽNIKIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, norėčiau, kad pasižiūrėtumėte – atvažiavo Pasvalio ir Pakruojo žmonės pažiūrėti, kaip mes dirbame, kaip mums sekasi. Labai prašau pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname visus posėdžio svečius.

11.26 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 69, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 88, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 108, 110, 124, 134, 139, 141 straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio, V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimų ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3761(3)VK (*priėmimas*)

Toliau antras darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo keliasdešimties straipsnių, atskirų skirsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3761 priėmimas. Kviečiu komiteto pranešėją ponią A. Gedvilienę. Dėl 1 straipsnio yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Prašom pakomentuoti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, tai yra tikslinamojo pobūdžio pastaba, jai komitetas bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti su Teisės departamento pastaba bendru sutarimu? 1 straipsniui pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar būtų prieštaraujančių, kad pritartume bendru sutarimu? Nėra. Pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento siūlymas. Prašom pristatyti ir pakomentuoti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai irgi yra tikslinamojo pobūdžio pastaba ir komitetas jai pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų, pastabų negauta. Ar nebūtų prieštaraujančių dėl bendro pritarimo? Nėra. Dėl 5 straipsnio taip pat nėra gauta. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Techninio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ir dar yra antra pastaba.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Antrai pastabai irgi komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galėtume 6 straipsniui pritarti bendru sutarimu su abiem Teisės departamento įvardintomis pastabomis? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar yra prieštaraujančių, kad negalėtume pritarti bendru sutarimu? Nėra. Vadinasi, pritarta bendru sutarimu. Dėl 11 straipsnio gauta Seimo nario T. Tomilino, kolegos pono R. Kauno ir kitų pastaba, ją prašau pristatyti T. Tomiliną.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu mes nedarome radikalių pokyčių dėl apsaugos zonų elektros tinklų reguliavimo. Yra Vyriausybės iniciatyva dėl aukštos įtampos linijų ir tam tikrų projektų įgyvendinimo, ir daugiau nieko. Bet vakar aš komitete patyriau tokį *déjà vu*, buvo toks jausmas, kad vis dar ministras yra S. Gentvilas ir savo darbotvarkę įgyvendina.

Negalima, kolegos, lyginti obuolių su apelsinais. Elektros linijos nėra tas pats, kas vandens linijos, ir apsaugos zonos turi būti tokios, kokių nori mūsų energetikai dėl mūsų saugumo, kokias turi dabar. Aš siūlau grąžinti apsaugos zoną iki 1 metro linijose iki 1 kilovato… (*Balsai salėje*) Taip pat nuo 6 iki 10 palikti 10 metrų, ir manau, kad dėl transformatorinių taip pat turėtume palikti dabartinį reguliavimą. Tiesiog nekeiskime dabartinio reguliavimo ir avarinių tarnybų darbai bus atlikti laiku, ir mes nesėdėsime be elektros ištikus krizei.

PIRMININKAS. Palaukite, kolega, ar yra palaikantys 29 Seimo nariai? Matosi, kad kyla daug rankų, yra. „Iš viršaus gerai matosi?“ – cituoju kolegą Juozą. (*Balsai salėje*) Prašom pristatyti komiteto poziciją.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Truputėlį patikslinsiu gerbiamą kolegą Seimo narį: pasiūlymai atsirado ne po Simono, arba ir po Simono, bet ir po Kaimo reikalų komiteto pateiktų siūlymų, kuriuos aistringai pristatė K. Mažeika praeitą posėdį, ir buvo pritarta pakeitimams. Taigi komitetas nusprendė nepritarti Seimo nario pasiūlymams. Už pasiūlymus balsavo 2, prieš – 1, susilaikė 5.

Kita vertus, komitetas pritarė Seimo nario S. Gentvilo ir Teisės departamento pasiūlymams, kurie yra panašūs. Bet turbūt paeiliui svarstysime ir tuoj pat noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu nebalsuosime dėl transformatorinės. Tai yra kito straipsnio klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, kviečiu dėl motyvų pasakyti. Už nėra. Prieš – S. Gentvilas. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tai nėra čia jokie drastiški pokyčiai, aukštos įtampos tinklams visos apsaugos zonos atstatomos. Pačios pačios žemiausios įtampos, tai yra kur mūsų kiemai, gatvės, yra 0,4 kilovolto, tos įtampos tinklams siūloma apsaugos zonas visgi susiaurinti iš 2 metrų į 1 metrą. Čia tikrai nėra drastiški pokyčiai, bet supraskime, kad nuo sovietmečio kabantys laidai mūsų kiemuose… Yra užimta ir tos zonos yra rezervuotos, ir nuo sovietmečio šitos miestų teritorijos, jūsų sklypai yra užimti. Jeigu naujai užimami, vedami tinklai, tai kompensacijas mokame mes patys dėl to, kad visos kompensacijos įskaičiuojamos į tarifą. Elektrikai visada, galima sakyti, nori maksimaliai didelių apsaugos zonų dėl to, kad nuo sovietmečio jos jau yra, o naujos visada kompensuojamos iš tarifų. Patikėkite, komitete nesugebėjo ESO įtikinti dėl pačios žemiausios tinklų apsaugos zonos, kad ta, kuri eina per kiemus, negali būti susiaurinta.

Ir šiaip visos infrastruktūrininkų bendrovės – vandentiekininkai, šilumininkai, kelininkai mažina apsaugos zoną. Energetikai, elektrikai nei per žingsnį, nei per žingsnį nežengia į Vakarų kryptį. Visi pavyzdžiai, kurie vardinami, yra iš posovietinių valstybių, kur galioja tas pats standartas, bet nerodomi lenkiški, nerodomi skandinaviški pavyzdžiai, veiklos, kurios leidžiamos. Tai nėra racionalu, nes įstatymas turi sekti technologijomis. Yra izoliuoti tinklai, yra kitos technologijos, todėl ties žemiausia įtampa leiskime žmonėms kiemuose atlaisvinti papildomus metrus. Apie tai ir yra kalbama.

Komitetas nepritarė T. Tomilino siūlymui, kviečiu nepritarti ir dabar.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, *LSDPF***).** Prašom, kolegos, apsispręsti balsuojant. Už T. Tomilino pataisą.

Ačiū. Balsavo 107 nariai: už – 64, prieš – 17, susilaikė 26. Pataisai pritarta. Tada, kolegos… Prašau, komiteto pranešėja.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dabar taip suprantu, kad, mums pritarus T. Tomilino siūlymui, mes turime nebepritarti S. Gentvilo siūlymui? Tai turbūt atsiimate?

PIRMININKAS. Jeigu mes jau balsavome už T. Tomilino ir kitų pataisas, tai dėl šitų S. Gentvilo pataisų balsuoti nereikia, nes čia kita nuomonė. Mes tada einame prie Teisės departamento…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip pat ir dėl Teisės departamento nebalsuojame.

PIRMININKAS. Tada einame prie kitos T. Tomilino ir grupės Seimo narių pataisos, kur yra taip pat transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos pakeitimai. Prašom T. Tomiliną pristatyti savo pataisas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, dėkoju, kad nepasidavėte Simono pasiūlymui lyginti obuolius su apelsinais. Tikrai vandens infrastruktūra ir elektros infrastruktūra yra ne tas pats, o čia šitas pasiūlymas yra dar svarbesnis. Čia yra išvis skandalingas sprendimas leisti transformatorines statyti prie namų metro atstumu. Neišlaikant saugaus priešgaisrinio atstumo iš esmės kils grėsmė mūsų namams, kurie bus statomi šalia tokių labai pavojingų objektų. Iš esmės turint metro atstumą neįmanoma užtikrinti tų objektų eksploatacijos, remonto, nes tie transformatoriai ištraukiami per šonines duris. Vien durys yra 1,5 metro, o mes paliekame 1 metro saugos zoną. Turi būti užtikrinamos galimybės taisyti sudėtingus elektros tinklų įrenginius ir taip apsisaugoti nuo avarijų ir nuo elektros netekimo. Kolegos, nejuokaukime, tai yra labai rimti technologiniai sprendimai, kur tiesiog mūsų politiniais viražais turbūt mes galime daug ką susigadinti.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Motyvai. Ar yra 29 palaikantys? Taip, ačiū, yra daugiau. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė. Už balsavo 2, prieš – 0, o susilaikė 6.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasisakymai už ir prieš. S. Gentvilas – prieš.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, kai yra transformatorinė pastate, tai jai apsaugos zona net nenumatoma. Ką tai sako? Kad nėra pavojaus žmogaus sveikatai. Bet kai transformatorinė atsiduria jūsų sklype, jai nustatoma 5 metrų apsaugos zona. Jau dabar įstatyme yra pasakyta: į pastatą įmontuota transformatorinė neturi apsaugos zonos. Kai jinai stovi atskirai sklype, jinai turi 5 metrų spindulį ir tam rezervuojamos milžiniškos teritorijos jūsų privačiuose sklypuose, miestuose. Pagrindiniai argumentai vakar komitete ESO išsakyti buvo: mums durys neatsidarytų. Čia ne argumentas privačią nuosavybę paimti, 5 metrus rezervuoti, ir jūs savo ir savo giminių sklypuose tikrai turite šitas situacijas ir jūs negalite vykdyti daugelio veiklų, turite derintis. Tai nėra proporcingas nuosavybės ribojimas, kai pastatų viduje esančios transformatorinės neturi apsaugos zonų, todėl sumažinkime jas nuo 5 metrų iki 1 metro ir neribokime privačios nuosavybės tūkstančiams Lietuvos gyventojų.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už, prieš išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant. Dar už yra. R. Kaunas – už. Prašau.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu patikslinti. Durų neatsidarymas čia turbūt truputėlį toksai gal šaržuotas pasakymas buvo, bet iš principo 1 metro neužtenka techniškai aptarnauti tos transformatorinės – nei su įranga, nei tiesiog elektros kabelis neužsilenks per 1 metrą. Taigi sumažinę tas zonas iki 1 metro, mes pasmerkiame ESO negalėjimui atlikti tiesiog

savo darbo. Tačiau Energetikos ministerija girdi problemą ir žada, kad rudenį ateis su peržiūrėtomis zonomis. Taigi korekcijų ateityje, tikėtina, bus, bet šiandien mes turime tiesiog ištaisyti tą klaidą ir leisti tiek saugiai, tiek apskritai techniškai administruoti tą infrastruktūrą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už, prieš išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant dėl šios pataisos. T. Tomilino, R. Kauno ir kitų kolegų pataisa.

Ačiū. Balsavo 109 Seimo nariai: 65 – už, 21 – prieš, susilaikė 23. Šiai pataisai yra pritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – A. Petrošius. Prašau, kolega.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš ir vėl, kaip ir praėjusį posėdį, pakartosiu: man labai kyla klausimas, ką valdančiųjų atstovai veikia komitetuose, jeigu komitetuose yra balsuojama vienaip, atėjus į salę sprendimai yra keičiami kardinaliai? Šiuo atveju argumentas, kurį aš girdėjau: neužteks metro aptarnauti. Nežinau, ar jūs tikrai gyvenate realiame pasaulyje? Kaip jūs įsivaizduojate? Ar jūs įsivaizduojate, kad ta transformatorinė bus metro atstumu iš visų keturių pusių apstatyta pastatais tam, kad negalėtume atidaryti durų? Rimtai, čia argumentai, kuriais jūs remiatės priimdami sprendimus? Aš neturiu ką pasakyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Judame toliau. Ar galima 11 straipsniui su pataisomis pritarti bendru sutarimu? Galima, ačiū. 11 straipsniui su pataisomis pritarta.

12, 13, 14 ir 15 straipsniai – be pataisų. Ar galime pritarti? Bendru sutarimu pritarta.

Dėl 16 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pataisų. Komiteto nuomonė. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentas siūlo patikslinti formuluotes, tačiau komitetas nepritarė siūlymui, kadangi tos formuluotės yra tiksliai išdėstytos kituose įstatymo straipsniuose.

PIRMININKAS. Ar galima bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei ir straipsniui? Ačiū. Pritarta tokiam 16 straipsniui, kokį pateikė komitetas.

Dėl 17 straipsnio, 18 straipsnio, 19 ir 20 straipsnių nėra pataisų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 21 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas siūlo pritarti pastabai, kadangi atkreipiamas dėmesys, kad turi būti suredaguotas įstatymo projektas ir perrašyti tam tikri skaičiai pagal priimtus pokyčius. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti 21 straipsniui su komiteto nuomone ir Teisės departamento pastaba? Pritarta.

Dėl 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33… Iki 32 straipsnio nėra pataisų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 33 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai yra redakcinio pobūdžio pastaba ir jai pritarta.

PIRMININKAS. Ar galima pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba? Pritarta.

Nuo 34, 35, 36 iki 38 straipsnio – be pataisų. Ar galime pritarti? Pritarta.

39 straipsnis. Dėl jo taip pat turime…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ta pati tikslinamojo pobūdžio pataisa ir komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Galima pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pataisa? Pritarta.

Dėl 34 straipsnio yra Teisės departamento pastabų… 40 straipsnis.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl 40 straipsnio. Taip pat tai yra tikslinamojo pobūdžio pastaba ir komitetas bendru sutarimu jai pritarė.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti su pataisa? Pritarta.

41 straipsnis – be pataisų. Ar galime pritarti? Pritarta.

Dėl 42 straipsnio taip pat turime Teisės departamento pastabą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad Seime yra svarstomas kitas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas, susijęs su melioracija, ir siūlo iš šio

straipsnio išbraukti įstatymo punktus, kurie yra su tuo susiję, kadangi pagal naują projektą jie bus kitokie. Tai komitetas tam pritaria.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba? Pritarta. Tada, kolegos, čia išbraukiami trys straipsniai: 43… ir tada 45 straipsnis tampa 42 straipsniu, dėl kurio neturime pataisų. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Toliau buvęs 46 straipsnis, o dabar 43 straipsnis – be pataisų. 47 straipsnis, o dabar 44 straipsnis – be pataisų.

Dėl 45 straipsnio, buvusio 48 straipsnio, dabar yra Teisės departamento pataisa. Prašau, komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). 48 straipsnis, atsiprašau, tuoj pat pasivysime. Yra tikslinamojo pobūdžio pastaba, jai yra pritarta.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu 45 straipsniui, dabar vadinamam, su Teisės departamento pastaba? Galime, pritarta. Toliau yra 46 straipsnis, S. Gentvilo pataisa. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš džiaugiuosi, kad rastas kompromisas ir kartu su Aplinkos ministerija parengėme pasiūlymą, kuris yra pateiktas jūsų dėl balsavimo. Tai yra sisteminė problema. Šiandien Santaros klinikos stovi vandens apsaugos zonoje ir *de facto* negali naudoti pavojingų medžiagų, tarkime, šaldymo įrangos. Daugelis poligonų Lietuvoje stovi trečiojoje vandens apsaugos zonoje, irgi negali naudoti dyzelinių generatorių dėl to, kad dyzelis yra pavojinga medžiaga.

Visa tai mes atradome po to, kai įvyko skundai ir ginčai tarp bendruomenės Pagiriuose ir naujos gamyklos „Homanit“ iš Vokietijos. Šiandien jūsų visų *email* dėžutes pasiekė Lietuvos vandentvarkininkų asociacijos B. Mažutavičiaus laiškas ir patikinimas, kad nėra pavojaus dėl šio pasiūlymo. Atvirkščiai – subalansuojama ir povandeniniam vandeniui, požeminiams ištekliams nėra sukeliama… bet leidžiamos veiklos, kurios jau šiandien vyksta. Pavyzdžiui, visas Šiaulių miestas patenka į trečiąją vandens apsaugos zoną. Tą pačią problemą turėtų kaip ir „Homanit“. Problemą reikia taisyti, ji yra sisteminė, ją reikia taisyti.

O „Homanit“ istorija, deja, yra labai skausminga. Lietuva „Investuok Lietuvoje“ vardu pakvietė šitą įmonę, pasiūlė sklypą, kuriame buvo, vyresni vilniečiai žino, šiltnamių kombinatas. Šiltnamiuose buvo naudojamos ir trąšos, ir pesticidai, tai dirvožemis ten buvo iš principo teršiamas. Ir moderni įmonė, įsikūrusi šitoje teritorijoje, nėra kenksminga, tą pripažino „Vilniaus vandenys“, ėmėsi iniciatyvos keisti. Ir mums reikia valstybės vardu pakviestą šitą investiciją legalizuoti, kaip ir Santariškes, kaip ir poligonus, nes visi yra strigę.

Ir aš tik noriu pabaigoje uždėti akcentą, tai yra sulaukėte daug elektroninių laiškų į savo dėžutes, kaip čia baisu, kaip čia nepatikima. Bet vandentvarkininkai – už, Prezidentas – už. Cituoju G. Nausėdą, jis vakar prezidentūros forume pasakė: „Bet mes turime ir kitų pavyzdžių. Pavyzdžiui, Vokietijos investicijų, kurios kol kas negali pasigirti tokia didele sėkme, paminėsiu „Homanit“, ir tai yra labai svarbu vokiečiams, matant, kad tikrai Lietuva yra ne žodžiais, o darbais pasirengusi sudaryti palankias investicijų sąlygas.“ Jeigu tie sprendimai pajudės, tai sudarys labai gerą foną kitą savaitę vykstančiam Vokietijos kanclerio pono F. Merco vizitui Lietuvoje. Todėl šitą problemą reikia išspręsti šiandien, ir tai nėra „Homanit“ problema, tai yra visos Lietuvos sisteminė problema. Todėl kviečiu palaikyti. Ir tikrai susipažinęs su šita situacija.

PIRMININKAS. Kolega, laikas. Ačiū. Ar yra 29 palaikantys pasiūlymą? Yra, ačiū. Kolegos, dabar yra komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas vakar svarstė.

PIRMININKAS. (*Balsai salėje*) 37. Buvo 37, bet, kolege, dėl jūsų ramybės perbalsuosime. Pažiūrėsime, kas bus teisus. Prašom, ar yra 29 balsai. Balsuojame, parodysime.

Labai atsiprašau, ponia Rita, apsirikau, ne 37, o palaikančių yra 73. (*Balsai salėje*) Bet tai yra daug daugiau negu 29. Tikrai gerai matosi nuo šito bokštelio. Taigi turime reikalingą palaikymą. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitete buvo balsuota pritariant: už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar motyvai už ir prieš dėl šio pasiūlymo. Prieš – V. Sinica. Prašau, kolega.

V. SINICA (*MSNG*). Sveiki. Labai ačiū, kolegos. S. Gentvilo vėl pateiktas pasiūlymas dėl 106 straipsnio, tai yra dėl vandenviečių apsaugos zonų ir cheminių medžiagų, pavojingų cheminių medžiagų naudojimo jose, prieš tai jau buvo atmestas dėl gautų STT pastabų. Dabar siūlymas stipriai performuluotas, bet jo esmė tai tikrai nesikeičia. Juo leidžiamas pavojingų medžiagų naudojimas vandenviečių apsaugos zonose.

Turbūt daug kas suprantame, ir Simonas pripažino, jog ši pataisa teikiama tam, kad galėtų dirbti „Homanit“ gamykla Pagiriuose. Čia situacija yra labai neskani: gamykla pastatyta be statybos leidimo, Pagirių bendruomenė ir prokuratūra dėl to laimėjo ne vieną teismo procesą. Kai „Homanit“ pralaimi teisme, po to priimami teisės aktų pakeitimai, leidžiantys tam projektui judėti į priekį. Šiandien gamykla yra įteisinta, bet dar negali pradėti teisėtai dirbti. Taip yra, nesvarstant, ar „Homanit“ pateikia vis didesnius numatomos taršos, ypač taršos formaldehidų skaičius. Tie skaičiai darosi Lietuvos mastais rekordiniai ir pagrįstai kelia bendruomenės nerimą dėl taršos poveikio gyventojų sveikatai. Suprantama, kad geopolitinis kontekstas dabar verčia daug ką padaryti dėl vokiško kapitalo poreikių, aš irgi tą puikiai suprantu.

Visgi gyventojų saugumas ir sveikata, o šiuo atveju – teisės viršenybė, turėtų būti svarbiau. Šia pataisa po fakto kuriamos sąlygos dirbti gamyklai, kuri pastatyta ir suplanuota, kai įstatymai to daryti dar neleido. Kaip ką tik sakė pats S. Gentvilas: reikia legalizuoti investiciją. O galiausiai, sprendžiant šią konkrečios įmonės problemą, keliama rizika ir kitoms dabar saugomoms Lietuvos vietoms. Ne tik iš Pagirių žmonės dėl šitos pataisos rašo. Tai kviečiu nepritarti S. Gentvilo pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant dėl S. Gentvilo pataisos.

Ačiū, kolegos. Balsavo 110 Seimo narių: už – 75, prieš – 19, susilaikė 16. Pataisai pritarta. Dabar šita pataisa virsta 46 straipsniu. Kitas bus 47 straipsnis. Bet iki to laiko pirma replika – A. Zuokas. Prašau.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, vakar mes svarstėme Valstybės kontrolės pateiktą informaciją, kad dėl biurokratinių procedūrų, kurių yra perteklius Lietuvoje, 225 mln. eurų Europos Sąjungos paramos lėšų, gautų praėjusiais metais, reikės grąžinti. Tai čia irgi pavyzdys šis įstatymas, kad mes esame per daug viską *susibiurokratizavę*, kad Lietuvoje neįmanoma pritraukti normalių investicijų, neįmanoma be teismų rasti santykio tarp gyventojų ir tarp investuotojų. Todėl turime mažinti biurokratinius ribojimus, procedūras, kurios šiandien sprendžiamos, deja, taip.

PIRMININKAS. Ačiū. L. Girskienė, prašau. Taip pat nori…

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš prašau pertraukos frakcijos vardu, kadangi čia iš esmės yra pakeista tai, kas buvo, už ką buvo balsuota. Lobistai, matyt, padarė savo darbą, tai po svarstymo prašau pertraukos.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, man atrodo, kad šita pataisa nekeičia turinio. Kadangi prašymas yra frakcijos vardu, prašom balsuoti dėl pertraukos. (*Šurmulys salėje*) Pusvalandžio pertrauka. (*Balsai salėje*) A. Petrošius, prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Neįvardinta buvo pertrauka, tai aš tada frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kiek jis prašė? Pusės. Prašau, L. Girskienė dar.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš prašiau iki kito posėdžio. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, yra du prašymai: pirmas prašymas yra pusvalandžio, kitas yra… (*Šurmulys salėje*) Man pataria, kad būtų mažiau čia mums vargo: kadangi valanda iki pietų pertraukos, iki kito posėdžio, tai balsuokime dėl L. Girskienės pirmo siūlymo. Jeigu ji suras palaikymą, tada apsispręsime. Iki kito posėdžio balsuojame. (*Balsai salėje*) Taip. Ačiū. Pertraukos iki kito posėdžio nėra. Turėjo būti 22 balsai. (*Balsai salėje*) Gerai, einame toliau.

47 straipsnis. Pataisų nėra. 48 straipsnis. Nėra. 49 straipsnis. Nėra. 50 straipsnis. Nėra. 51 straipsnis. Nėra. 52 straipsnis. Yra. Buvęs 54 straipsnis, dabar 52 straipsnis. Dvi Teisės departamento pastabos.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad reikėtų suredaguoti tam tikrus straipsnius. Komitetas bendru sutarimu abiem pastaboms pritarė.

PIRMININKAS. Ir dar toliau. Dar yra Teisės departamento dvi pastabos.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia yra Teisės departamento koreguojamojo pobūdžio pastaba. Komitetas bendru sutarimu pritarė abiem. Jos apie tą patį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti su pataisomis? Pritarta.

Buvęs 55 straipsnis, dabar 53 straipsnis. Pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Buvęs 56 straipsnis, dabar 54 straipsnis. Teisės departamento net dvi pastabos. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Vienai Teisės departamento pasiūlymų daliai buvo pritarta jau anksčiau, kitai daliai – komitetas atsižvelgė į Teisės departamento pastabas ir pataisė dabartinį projektą. Iš dalies buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti 54 straipsniui su komiteto nuomone?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau, čia paaiškinau pirmą Teisės departamento pastabą, kuriai buvo pritarta iš dalies. Visai antrai Teisės departamento pastabai buvo pritarta.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti 54 straipsniui su šiomis pataisomis? Pritarta bendru sutarimu.

Pastraipsniui priimti visi straipsniai. Kolegos, prašom išsakyti savo nuomonę už ir prieš dėl viso įstatymo projekto. Už – K. Mažeika. Prašau, kolega. (*Balsai salėje*) K. Mažeika, matau, bėga. Ačiū, palauksime. Prašau, žodis jums.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Čia dėl viso, pirmininke, taip?

PIRMININKAS. Dėl viso įstatymo projekto.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū. Gerbiami kolegos, čia išties turbūt projektas, kuris pareikalavo nemažai aistrų ne tik šiandien čia, salėje, bet ypač komitetuose. Ne į viską atsižvelgta, bet tikrai norisi tikėti, kad vis tik… Matau, Energetikos ministerijos specialistai aktyviai balkone stebi, žiūri, užsirašinėja. Jie davė pažadą, kad grįš su tais pasiūlymais dėl mažos įtampos laidų kiemuose, kad žmonės tikrai galėtų išvengti tų nesusipratimų ar dėl pavėsinės, ar dėl automobilio stovėjimo vietos, ar dar dėl ko nors įrengimo. Vis tik einame link to, kad mažintume apsaugos zonas įvairiose kitose srityse. Manau, dėl energetikos lygiai taip pat turime rasti balansą, o ne remtis motyvu, kad yra patogiau ir paprasčiau. Viskas kaip senovėje. Tikrai linkiu progresuoti.

O kalbant apie kitus atvejus, kai tenka įsikišti net ir Prezidentui, ir kolegoms Seime ir prašyti, kaip sakoma, ieškoti įvairių argumentų, tai tikrai norisi, kad būtų išsklaidytos abejonės. Bendruomenėms nereikėtų piketuoti prie vienos ar kitos ministerijos, prie Seimo, prie atskirų institucijų. Turbūt reikia susitelkti, išsklaidyti abejones dėl galimos taršos, dėl galimų nepatogumų, dėl visų kitų dalykų tiek institucijoms, tiek savivaldybei. Pirmiausia vis tik turime įtikinti žmones, vietos bendruomenę, kad tos investicijos…

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). …bus naudingos, o ne žalingos. Ačiū. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mieli kolegos, štai pavyzdys, kuomet visi būdai geri, kai žūtbūt nori prastumti įstatymo projektą, subalansuotą vienai konkrečiai įmonei, konkrečiai „Homanitui“. Tikrai čia dabar dalyvaujame savotiškame teatre, nes Aplinkos apsaugos komitetas, vadovaujamas L. Jonausko, kuris prieš rinkimus nešėte švarios ir sveikos aplinkos gyventojams vėliavą tiek Skaidiškėse, tiek Pagiriuose, nesugeba įtikinti kitų socialdemokratų nebalsuoti už tokį pasiūlymą, kuris leis chemines medžiagas ir jų mišinius (jau papildytame naujame pasiūlyme) naudoti, sandėliuoti, gaminti prie pat vandenviečių. Nepaisoma ne tik Pagirių bendruomenės nuomonės, bet nepaisoma ir STT pažymos, kurios turinys buvo aiškus, ir pasiūlymas registruotas

priėmimui. Iš esmės ta pažyma yra pritaikoma ir šiam pasiūlymui. Paliekama Vyriausybei spręsti, nustatyti sąlygas, kaip tas chemines medžiagas „Homanitas“ naudos. Pats premjeras buvo pasirašęs patį pirmąjį pasiūlymą. Tai ką mes dabar norime parodyti? Pavaidinome svarstymo stadijoje, kad atmetame štai tokį. Didelė investicija, didelė įmonė, tikrai gebėsianti atitikti visus gamtosauginius reikalavimus, bet mes lengva ranka savo Lietuvos gamta, savo gyventojų sveikata štai priimame tokį ir lobistinį, ir gamtosauginį pasiūlymą, kuris leis iš esmės prie vandenviečių bet kokią vykdyti veiklą. Ir tai iš pradžių palies Pagirius su Vilniaus miestu, nes čia faktiškai priemiestis, o ateityje – ir kitas Lietuvos vietoves. Man atrodo, kad mes labai netrukus jau grįšime su pataisomis, kai tik visu pajėgumu „Homanitas“ paleis savo įmonės veiklą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – S. Gentvilas. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). Vieną sakinį apie „Homanitą“. Jeigu bendruomenė nori nuogąstauti dėl „Homanito“, mano ir kolegų, ekspertų nuomone, tai problema bus tikrai ne tarša, o triukšmas, nes tenai triukšmas yra galima problema. Bet šis įstatymas tikrai yra ne dėl „Homanito“. Jisai rengtas yra metus laiko penkių skirtingų ministerijų, Seime jis jau yra metus ir jis yra labai prasmingas dėl to, kad labai daug ką atlaisvina Lietuvoje. A. Zuokas, priėjęs prie mikrofono, rodė pavyzdžius, kiek Lietuvoje užstrigę yra privačių iniciatyvų. Seniau iki 2019 metų visi ministrai nuosavybę ribodavo savo įsakymais. Po D. Grybauskaitės atvejo, kai jinai žvyro karjere nusipirko sklypą namui statyti ir, supratusi, kad specialioji sąlyga neįtraukta į jos perkamą dokumentą, atšaukė sandorį. Tada visa Vyriausybė pradėjo imtis sukelti visus nuosavybės ribojimus į įstatymą. Ir šitas įstatymas yra pagarba nuosavybei. Bet daugelis mūsų specialiųjų sąlygų yra žiaurios. Jeigu mes jas visas sužymėsime, jūsų sklypuose, jūsų įmonių sklypuose, Lietuvoje labai daug gyvenimo tiesiog taps neįmanoma. Ir šis įstatymo pakeitimas yra pirmasis atsitraukimas nuo perteklinių dalykų.

Šiandien „Verslo žinios“ rašo apie 50 tūkst. lietuvių, kurie gavo iš Kelių direkcijos „Via Lietuvos“ pranešimus apie kelio apsaugos zonas. Tai jūs net daugiau negu penkių savo draugų į terasą negalite pasikviesti be „Via Lietuvos“ suderinimo. Tokios yra specialiosios sąlygos, atėjusios vis dar. Tai mes čia žengiame pirmą žingsnį sumažinti absurdus, kurie buvo kažkada prigalvoti, ir tas žingsnis yra teisingas. O „Homanito“ istorija labai skausminga, bet tikrai sprendimas rastas ne dėl „Homanito“, o dėl visos Lietuvos įvairių įmonių, ir tą patvirtina Lietuvos vandentvarkininkai.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – R. Baranovas. Nematau kolegos. Tai tada J. Narkevičius. (*Balsai salėje*) O, prašom, Ruslanai.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Ačiū, kolegos, ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turbūt visi argumentai jau yra išsakyti dėl „Homanito“ ir bent jau ačiū Simonui, kad šiandien jisai atvirai kalbėjo, kas čia vyksta ir ką mes čia veikiame. Gaila, kad vėl buvo išbrauktas tas 106 straipsnis, bendruomenė jau džiaugėsi, atsipūtė lengviau, tada, likus dviem dienoms, jis vėl buvo įrašytas. Iš tikrųjų, kolegos, visus argumentus jūs jau girdėjote, turbūt laiškus skaitėte, nuotraukas ir vaizdo medžiagą matėte. Tiktai noriu pasakyti, kad pirmoje šioje posėdžio dalyje turėjome gerą galimybę stebėti tas istorines asmenybes, jų sunkius pasirinkimus. Ir aš kviečiu jus balsuoti būtent tų sunkių pasirinkimų šviesoje ir nepritarti visam įstatymo projektui. Gaila, nes ir vienas labai prastas straipsnis sugadina gerą įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau motyvai prieš – J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Tenka konstatuoti, kad yra akivaizdus dvejopų standartų pavyzdys. Deja, bet kolegos iš kairės, Socialdemokratų partijos atstovai, iš vienos pusės sako, kad žmonių interesai, žmonių interesai, o iš kitos pusės vykdomas didžiulis apribojimas paprastiems žmonėms naudotis savo žeme, savo turtu, o iš kitos pusės sudaromos perteklinės sąlygos tam, kad verslas arba verslo magnatai dėl tam tikrų pelno siekių nekreiptų dėmesio į taršą. Aš siūlyčiau atsisakyti tų dvejopų standartų ir irgi palaikyti kolegos dabar, prieš tai kalbėjimą ir mūsų siūlymą nebalsuoti už šitą projektą, kuris atidaro kelią taršai, neatsižvelgia į vietinių gyventojų nuogąstavimus ir interesus, o tiesiog atkreipti dėmesį į paprastą žmogų, kuris galbūt nevysto ūkinės veiklos, bet nori savo žemėje pastatyti kokią nors pavėsinę. Tai nekenksmingas būtų tada

veiksmas, bet šiuo straipsniu, šiuo įstatymu mes atidarome kelią visų teritorijų žalai kenksmingai plėsti. Tai neleistinas dalykas ir mes pasisakome prieš, ir dėl to siūlome balsuoti prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir taip pat kita – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu pritarti tiems kolegoms, kurie kvietė vis dėlto… Va, ponas R. Baranovas iš socialdemokratų, kolega, pasisakęs, kad turime priimti vis dėlto sunkų sprendimą. Aš motyvuosiu tuo, kad prisiminkime, kad vandenvietėse vanduo yra tiekiamas ne tik iš gręžinių, giluminių gręžinių, bet yra tiekiamas ir iš paviršinio vandens. Mes atveriame kelią vandens apsaugos zonose įsikurti verslui, įmonėms ir kitoms įvairioms veikloms. Aš noriu paprašyti nepalaikyti šito sprendimo. Tai nėra vien tik vienos bendruomenės problema, tai yra problema tų, kurie gyvena šalia vandens apsaugos zonų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Motyvai už, prieš išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū, kolegos.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 114 Seimo narių: 87 – už, prieš – 10, susilaikė 17. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Toliau, kolegos, Vyriausybės valanda. Prašom Vyriausybę užimti postus. Neapsvarstyti klausimai bus apsvarstyti popietiniame posėdyje. Ačiū už supratimą.

12.08 val.

Vyriausybės valanda

Kolegos, prašom užduoti Vyriausybės nariams klausimus. Pirmoji frakcijos vardu klausia V. Čmilytė-Nielsen. (*Balsai salėje*) Kaip džentelmenas J. Razma leidžia V. Čmilytei-Nielsen, po to J. Razma.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju. Kiek netikėta. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas (negaliu išsirinkti) gal R. Šadžiui, šįkart ne premjerui. Gerbiamas finansų ministre, mes nekantriai laukėme jūsų mokestinio paketo įregistravimo po labai ilgų, išsamių diskusijų, apie kurias ne kartą kalbėjote, ir staiga jūs pareiškėte, kad nekilnojamojo turto mokesčio galutinis dizainas paaiškėjo likus vos porai valandų iki galutinio jo apsvarstymo Seime… atsiprašau, ne Seime, bet Vyriausybėje. Tai ar čia… Na, kaip jūs apskritai vertinate tokią teisėkūrą, tokį darbo organizavimą ir ar tas poros valandų, kelių valandų toks mokestinis paketas tikrai yra geriausia, ką galėjote su kolegomis Vyriausybėje ir koalicijoje pasiūlyti Lietuvos žmonėms, ir ar tikrai galite užtikrintai pasakyti, kad kokybės prasme tai yra geriausias variantas?

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Šiandien rytas šitoje salėje prasidėjo nuo labai svarbių žodžių – V. P. Andriukaičio žodžių apie demokratijos vertę ir demokratijos vaidmenį mūsų gyvenime. Demokratija reiškia taip pat tarimąsi, ir tarimąsi iki to momento, kada yra balsuojama dėl galutinio sprendimo. Labai tikiuosi, kad Seime jūs tų kriterijų ir tų neigiamų konotacijų, kurias susiejote su mūsų mokestinio paketo aptarimu Vyriausybėje, netaikote ir priimate iš tikrųjų sprendimus tada, kada balsuojate. Manau, kad tai buvo demokratiškas procesas, jis labai vertingas visuomeninės konsultacijos prasme. Ankstesnei Vyriausybei nepavyko vesti tokių plačių visuomeninių konsultacijų ir, matyt, tai buvo viena priežasčių, kodėl jūsų ankstesnės Vyriausybės pasiūlytas mokesčių pakeitimo paketas nesulaukė finalo.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Razma. Prašau, kolega.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mano klausimas žemės ūkio ministrui. Iš dviejų dalių. Gerbiamas ministre, jau 3 mėnesiai kaip dirba Maisto taryba. Sakykite, kokių maisto produktų kainas tai tarybai jau pavyko sumažinti ir kokiais būdais?

Antra klausimo dalis dėl jūsų kanclerio. Pasirodė žinia, kad jis visgi gavo leidimą dirbti su slapta informacija. Sakykite, kodėl jūs taip vertėtės per galvą, keitėte teisės aktus, kad nereikia to leidimo, lyg ir nuogąstaudamas, kad jis jo negaus? Ar jūs žinote ką nors daugiau, ko nežino VSD?

Ar jus buvo išgąsdinusi STT pažyma, kurią jūs turėjote neišvengiamai matyti prieš skirdamas kanclerį į tas pareigas?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimus. Taip, Maisto taryba turėjo du posėdžius. Pirmo posėdžio tikslas buvo patvirtinti darbo reglamentą. Kitame posėdyje prasidėjo darbas, ir darbas prasidėjo nuo produktų analizės. Buvo išanalizuoti trys pagrindiniai produktai – pienas, mėsa ir grikių kruopos. Galima konstatuoti, kad vis tik didžiausią dalį, jeigu kalbame apie pieną, didžiausią dalį visos grandinės būtent pasiima prekybininkai. Kol kas mes neturime daug įrankių, nes puikiai suprantame, kad rinka yra laisva, ir neturime tokių užmačių ją reguliuoti, tačiau dirbsime toliau, turime pasirengę veiksmų planą, turime keletą priemonių. Bet vis tik darbas Maisto tarybos, esant laisvosios rinkos ir konkurencijos sąlygoms, yra per socialinį dialogą ieškoti tų sprendimų. Na, o kainų fiksavimas čia jau būtų kraštutinė priemonė, nesu tos priemonės šalininkas ir tikiuosi, kad mes prie to neprieisime.

Dėl kanclerio. Taip, kancleris gavo leidimą dirbti su slapta informacija. Galbūt kas nors tikisi, kad yra koks nors šleifas ar šešėlis. Deja, pažyma yra tuščia, kaip ir STT pažyma yra tuščia. O toks sprendimas buvo priimtas natūraliai, jau apie tai buvau kalbėjęs. Kadangi kanclerio valdymo srityje nebeliko tų pozicijų, kurioms reikalingas leidimas dirbti su slapta informacija, ir Personalo skyriui pasiūlius tą padaryti, nes mes jau laukėme tikrai labai ilgai tos pažymos, tą mes ir padarėme, tačiau nebuvome niekada atsisakę tikrinimo. Mano, kaip ministro, pozicija buvo visą laiką, kad procedūra būtų baigta, ir labai gerai, kad ji yra baigta. Pažyma yra ir visi gavome atsakymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kadangi nėra nei ministro, nei Ministro Pirmininko, kuriam galėčiau užduoti klausimą, kurį norėjau užduoti, tai galbūt tada švietimo ministrės paklausiu. Sulaukiu daug klausimų ir į priėmimą atėję žmonės klausia dėl mokslo metų trumpinimo. Ar vyko kokios nors diskusijos? Iš tikrųjų pati auginu vaikus ir matau, kad jau šiuo metu, bent jau pradinukai, ugdymo procesą kaip ir yra baigę, vyksta daugiausia netradicinio ugdymo pamokos. Vyresnėliai taip pat yra išsakę nuomonę, kiek teko bendrauti su moksleivių atstovais ir su mokyklų bendruomene, kad reikėtų trumpinti mokslo metus. Kokia yra ministerijos pozicija ir kokių sprendimų tikėtis?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Kaip tik šią savaitę mūsų diskusijos jau eina visiškai į pabaigą, ieškomi sprendimai. Mes iš tiesų įsiklausėme į švietimo bendruomenę, kuri išties… dauguma procentų tiek švietimo bendruomenės, tiek gyventojų yra pasisakę, taip pat profesinės sąjungos kreipėsi į mus, tvirtinant ugdymo planus, su šiuo pasiūlymu. Tai mes tikrai įsiklausėme, esame atviri ir šią savaitę jau visiškai baigsime diskusijas, nes pagrindinis klausimas yra, kaip sutrumpinę 5–10 klasių moksleiviams mokslo metus turėtume išlaikyti darbo užmokestį mokytojams. Tai dabar diskutuojame tuo klausimu ir diskusija eina į pabaigą su ta tendencija, kad iš tiesų įsiklausome į švietimo bendruomenę ir stengsimės atliepti.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau klausia A. Zuokas. Prašau, kolega.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Taip pat norėjau užduoti klausimą krašto apsaugos ministrei, bet jos šiandien nėra. Premjeras irgi, matyt, galėtų atsakyti. Nėra. Tai noriu tik pasidžiaugti, kad pagaliau finansų ministras suprato, kad savivaldai reikia palikti nekilnojamojo turto mokesčio nustatymo tvarką ir ribas. Su tuo ir sveikinu, ir tuo džiaugiuosi. Atsakyti nereikia.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau klausia A. Radvila. Ačiū finansų ministrui už supratimą.

A. RADVILA (*LSDPF*). Labai gaila, mano likimas kaip Artūro. Mano klausimas bus susijęs su šaudyklų įstatymo tvarka, bet nėra nei aplinkos, nei sveikatos, nei vidaus reikalų ministrų, ir premjeras kažkur išbėgo. Tai jeigu suteiksite galimybę paklausti, jeigu kas grįš, būsiu dėkingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui ponui R. Šadžiui. Valstybės kontrolė, atlikusi Turto banko auditą, konstatavo šokiruojantį faktą, kad sprendimai dėl nekilnojamojo turto objektų priskyrimo valdytinam ar parduodamam turtui

nėra pagrįsti. Ir savo rekomendacijoje nurodo, kad reikėtų kuo skubiau Finansų ministerijai patvirtinti Turto bankui naujus nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumo rodiklius, nes turtas yra didžiulis. Tai, gerbiamas ministre, turime tokį prašymą – nelaukiant 2026 metų, kaip kad ana Vyriausybė. Aš suprantu, Turto banką jūs paveldėjote iš anos Vyriausybės, vadovas M. Sinkevičius, buvo toks Turto banko vadovas, pabėgo iki jums ateinant. Tad prašome gelbėti Turto banką ir mūsų turtą.

R. ŠADŽIUS. Aš tikiuosi, gerbiamas Seimo nary… Tikrai dėkui už jūsų rūpestį, aš prisidedu prie šito rūpesčio, bet tikiuosi, kad gelbėti kaip tokio Turto banko nereikia. Turto bankas funkcionuoja, bet, žinoma, tų tobulintinų sričių ir gerokai tobulintinų sričių yra. Pažadu, kad mūsų Finansų ministerijos darbuotojų ir mano asmeninis dėmesys Turto bankui neišblės.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau užsirašęs klausti K. Mažeika, bet jo nematau. Klausia T. Tomilinas. Prašau, Tomai.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mano klausimas gerbiamai švietimo ministrei. Čia prieš kelias savaites vyko gamtosauginių mokyklų atstovų susirinkimas Kaune. Tai yra valstybinės mokyklos, virš 100 mokyklų visoje Lietuvoje dalyvauja tokioje tarptautinėje programoje: diegia įvairias ekologijos, darnaus vystymosi idėjas mokyklose, mokytojai kelia kvalifikaciją ir perduoda tas žinias vaikams. Ir kilo diskusijoje, tokiame gražiame susirinkime, kilo klausimas, kodėl vadovėliai, vadovėlių kokybė net ne turinio prasme, bet pačių knygų kokybė krenta, ten tie lapai iškrenta, susidėvi tas vadovėlis greičiau negu paprastai. Aš neturėjau atsakymo į šitą klausimą, kas prižiūri vadovėlių ir pratybų sąsiuvinių kokybę, kodėl ji nėra gerėjanti arba nėra gera, ir galbūt galima šią situaciją pataisyti kaip nors.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą, sakyčiau, kad jis laiku. Iš tiesų vadovėlių problema yra ir mes kaip tik dirbame prie to klausimo, nes jis tikrai yra neišspręstas. Mes žinome, kad daugelis mokyklų vadovėlių dar neturi ir 2025 metų rugsėjį laukiame pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo pagrindinių dalykų vadovėlių. Buvome susitikę su leidyklomis, nes už vadovėlių rengimą, leidimą yra atsakingos leidyklos. Mes buvome susitikę su leidyklomis dėl dabar leidžiamų vadovėlių. Aš tikrai atkreipsiu dėmesį, nes mes dabar nuolat kontaktuojame vertindami tą procesą. Atkreipsiu dėmesį į jūsų pastabas, kad tikrai būtų ta kokybė užtikrinta, kad jisai ilgiau galėtų tarnauti. Bet, aišku, kad visa tai tikriausiai atsiliepė ir kainai, bet, žinoma, kad turi būti vadovėlio kokybė tiek turinio, tiek paties vadovėlio gera. Ačiū už pastebėjimus. Tikrai perduosime.

PIRMININKAS. Ačiū ministrei. Kol užduosime kitą klausimą, mums gerą žinią nori pasakyti A. Jakavičiutė-Miliauskienė. Prašom, kolege.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Laba diena gerbiamam premjerui, visiems gerbiamiems ministrams. Mieli mano kolegos, noriu paprašyti, kad pasveikintumėte šiandien atvykusius telšiškius iš „Atžalyno“ progimnazijos, ketvirtokai. Ir mano sūnus Kostas.

PIRMININKAS. Ačiū, sveikiname. Ir toliau ministrų klausia D. Ulbinaitė. Prašau, kolege.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas žemės ūkio ministrui. Aš norėčiau paklausti, kokioje stadijoje yra sprendimai dėl Riešės žirgyno? Ar jau jums pavyko surasti tuos 2 mln. eurų žirgynui gaivinti, kuriuos žadėjote bendruomenei? Ir iš viso, kaip sprendžiamas žirgyno valdysenos klausimas?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimus. Jūs žinote, visi turbūt žino, kad buvo sprendimas priimtas išsaugoti žirgyną, priešingai nuo prieš tai buvusios Vyriausybės, kuri buvo priėmusi sprendimą panaikinti žirgyną. Dabar vyksta valdybos formavimo procesas, atranka. Dabar tiksliai datų negaliu pasakyti, kada tas bus, bet manau, kad mes birželio mėnesį turėsime ir naują valdybą, ir naują vadovą. Taip pat rengiame strategiją, ko pirmiausia reikia žirgynui ir į ką reikėtų pirmiausia investuoti. Galiu atsakyti, kad turime pavaldžioje, mūsų pavaldžioje, įmonėje tam tikrą pinigų rezervą, apie 700 tūkst., kuriuos, sutarus su finansų ministru, galėtume investuoti į žirgyno infrastruktūrą. Sakykime, į rūbines, pirmiausia, į tai, kad galėtų atvykti žmonės, moksleiviai, kurie nori pasinaudoti žirgyno paslaugomis, jodinėti žirgais. Tai ta kryptimi ir judame, pirmiausia nuo šitų pradedame. O vėliau, be abejo, pinigai yra pas finansų ministrą, bet esame su premjeru kal-

bėję, kad ieškosime tų pinigų, kuriuos jūs minite, 2 mln., neaišku, ar tiek reikės, gal daugiau, gal mažiau, bet kad atnaujintume žirgyną ir apskritai pagerintume jo būklę, nes turtas tikrai yra nugyventas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau klausia A. Radvila, kuris laukia premjero. Tai prašau.

A. RADVILA (*LSDPF*). Gerbiamas premjere, gal jūs atsakysite dėl Šaudyklų įstatymo, nes šiuo metu nei aplinkosaugos ministro, nei susisiekimo, vidaus reikalų ministro, nė vieno nėra. Gal jūs žinote? Turbūt, kaip žinote, kad iki vieno hektaro rengiant šaudyklas, gal būtų galima sakyti drąsiai, visiškai maži reikalavimai. Nereikia nei žemės paskirties keitimo, nei triukšmo nustatymo, nederinama nei su bendruomenės gyventojais, licencija išduodama turbūt tikrai supaprastintu būdu. Galbūt galimai, manyčiau, būtų derinta su rajono savivaldybės atstovais šių teritorijų, kur rengiamos, ir bendruomenės yra labai nusivylusios šituo. Man siunčia videoįrašus. Aš kreipiausi į visas ministerijas, ir jūs esate informuotas, ir vieni rašo kitiems, tai čia sveikatos, tai čia gamtos aplinkos. Tai gal galėtumėte ką nors atsakyti ir šiuo klausimu?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Kraštinis yra aplinkos ministras, nes jis nustato pirmiausia sąlygas, kurios turi būti išpildytos, įgyvendintos įrengiant šaudyklas. Šitie dalykai turi būti numatyti STR'uose, statybų reglamentuose, kuriuos jis savo įsakymu ir tvirtina. Visi kreipimaisi, kuriuos vienos institucijos gavusios pagal kompetenciją persiuntė Aplinkos ministerijai, šiandien yra nagrinėjami. Kreipėsi ne viena bendruomenė, tiesą pasakius, nes tiek šaulių organizacijos, tiek kiti, tikrai susirūpinę krašto gynybos klausimais žmonės, mėgina susikurti tas erdves savo šaudymo praktikai, ir tas klausimas tampa nebe vienos savivaldybės ar vienos bendruomenės klausimu. Todėl, nepaisant to, jog aplinkos ministras šiandien čia nedalyvauja, šį klausimą jisai spręs, o jūsų rūpestį aš jam perduosiu asmeniškai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia B. Ropė. Prašom, kolega.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėčiau paklausti finansų ministro. Viešai skelbiama labai įvairi informacija dėl pridėtinės vertės mokesčio surinkimo arba nesurinkimo. Kokio tai lygio, jūsų akimis, problema? Kažkaip nesigirdėjo iš jūsų, kad būtų keliamas šitas klausimas, kada ir kokias priemones jūs galvojate įgyvendinti, kad pridėtinės vertės mokestis būtų surenkamas tinkamai?

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary, kad iškėlėte šitą klausimą. Iš tikrųjų pagal mūsų planus pridėtinės vertės mokestis tarsi, atrodo, yra surenkamas, tačiau atitinkamos institucijos – ir Europos Komisija, ir mūsų Duomenų agentūra (buvęs Statistikos departamentas) – vertina tą vadinamąjį PVM'o atotrūkį, kuris viršija pagal savo dydį gretimų šalių PVM'o atotrūkį.

Mes matome šitą problemą. Būdamas Vašingtone aš dalyvavau derybose su Tarptautiniu valiutos fondu ir Tarptautinio valiutos fondo Fiskalinės politikos departamentas pasiūlė savo techninę pagalbą pirmiausia įvertinant tą PVM'o atotrūkį, o po to pasiūlant priemones, kokių būtų galima imtis, PVM'o atotrūkį, tą vadinamąjį, sumažinant ir atitinkamai surenkant daugiau pridėtinės vertės mokesčio iš, būkime atviri, šešėlinių sričių.

Dėl tos techninės pagalbos dabar deramės ir, matyt, sudarysime sutartį. Juo labiau kad Tarptautinis valiutos fondas yra Lenkijai pasiūlęs tam tikrų priemonių, kurios pasiteisino. Šis darbas bus dirbamas ir, manau, duos rezultatų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dabar atsiprašome, E. Rudelienė prašoko čia mums dėl techninių dalykų.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke, jau galvojau, kažkokie čia neaiškūs veiksmai vyksta. Mano klausimas būtų susisiekimo ministrui gerbiamam E. Sabučiui dėl kelio Vilnius–Trakai. Ne pirmą kartą klausiu šio klausimo. Kaip žinote, tai yra labiausiai apkrautas kelias, šiandien išeinantis iš Vilniaus. Vilniaus savivaldybė jį yra nusimačiusi kaip evakuacinį kelią, nors tas kelias užsikiša eilinį trečiadienį važiuojant iš Vilniaus, tad nežinau, kaip juo galėtų vykti evakuacija. Buvo pasirašyta trišalė sutartis tarp Trakų savivaldybės, Vilniaus miesto ir „Via Lietuvos". Tuo metu dar buvo Lietuvos automobilių kelių direkcija. Kiekviena šalis įsipareigojo pasirengti savo atkarpos specialiuosius planus. Žinau, kad Trakų savivaldybė, Vilniaus savivaldybė šituo klausimu tikrai yra padirbėjusi, o „Via Lietuva" – ne. Kokia situacija yra šiandien?

Gal, ministre, vis dėlto galite kaip nors paskatinti „Via Lietuvą“, kad jie irgi savo atkarpą pagaliau pradėtų planuotis? Ačiū.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Visų pirma dėl paskatinimo ar nepaskatinimo bendrovės, tai čia jau turbūt lendame į teisinius klausimus ir teisinius argumentus. Bendrovė veikia pagal tokias biudžeto apimtis, kokios jai yra skiriamos. Skiria per Susisiekimo ministeriją ne kas kitas, o Seimas.

Atsakymas į tai, kada, kaip ir ką būtų galima padaryti, priklauso nuo to, kiek Seimas biudžete skirs lėšų, tokiu greičiu galėsime padaryti.

Antras dalykas. Jau labai greitai į Seimą ateis Kelių fondo įstatymo projektas su lydimaisiais įstatymais. Tai labai norėtųsi, kad jis irgi Seime būtų priimtas be didesnių kliūčių, be didesnių duobių ir užsikabinimų už jų. Tai leis ir įgalins ministeriją, visų pirma, turėti daugiau finansinių išteklių tam, kad tokioms probleminėms vietoms kaip šitas kelias, kai yra labai daug kitų kelių, ir ne tiktai einančių iš Vilniaus, bet ir visur kitur, kad galėtume mes skirti kuo didesnį dėmesį.

O dėl bendradarbiavimo sutarčių, tai taip, nuo pat kadencijos pradžios labai daug yra kalbama ir man baksnojama tiesiog į veidą apie tas bendradarbiavimo sutartis. Tai aš manyčiau, kad tam turėtų būti irgi teisinis įvertinimas. Kadangi dabar mes kalbame apie „Via Lietuvą“, bet ten tai buvo (…) taip vadinamas tais laikais, ir tų sutarčių pasirašymas gali būti ir kvestionuojamas. Aš nekvestionuoju to, kad ir Vilniaus savivaldybė, ir Trakų savivaldybė darė ir padarė savo darbą, tačiau kiekviena sutartis, kai jinai pasirašoma, vis dėlto jos įvykdymui ir išpildymui kiekviena šalis turi turėti atitinkamus resursus. Šiuo atveju atitinkamai matosi, kad viena iš sutarties pusių neturėjo tų atitinkamų resursų, kadangi tuos resursus jinai gauna iš valstybės biudžeto. Kadangi jų negavo, tai savo sutarties dalies vykdyti negalėjo ir neįvykdė.

PIRMININKAS. Ačiū ministrui už atsakymą. Toliau klausia K. Podolskis. Prašau, kolega.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Ačiū. Turėčiau porą klausimų susisiekimo ministrui. Pirmas dėl paštomatų. Sveikintina tikrai, kad planuojate įrengti paštomatus ne tik miestuose, bet ir regionuose, gyvenvietėse nuo 500 gyventojų. Mano klausimas: kaip greitai tą planuojate padaryti, kada gyventojai regionuose galės naudotis paštomatais?

Ir antras klausimas dėl kelių asfaltavimo. Nuo balandžio mėnesio įsigaliojo lankstesnės žvyrkelių asfaltavimo taisyklės, numatančios galimybę projektuoti ir rengti supaprastintas konstrukcijas keliuose su žvyro danga. Tai klausimas: ko tikitės iš šių pakeitimų? Ar tikrai tai atpigins žvyrkelių atnaujinimo kaštus ir kaip po šių pakeitimų realiai turėtų keistis kelių asfaltavimo mastas? Ačiū.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Gal pradėsiu atsakymą nuo antros dalies. Labai džiaugiuosi, kad sugebėjome, visų pirma, patys save įtikinti, kad žvyrkelio asfaltavimas neturi būti vykdomas tiktai vieninteliu būdu, tai yra kapitalinio remonto arba iš esmės naujos statybos būdu. Kaina būdavo iškelta ir visada, trūkstant resursų, trūkstant finansų, kilometražas, vadinkime taip, buvo tragiškai mažas. Kartu su specialistais įvertinome, kad žiūrint į žvyrkelius, taip, visus reikėtų juos asfaltuoti, tačiau ne visi yra tragiški, ne visus reikia taip atnaujinti, kad iš pradžių reikėtų iškasti ten metrą arba du visos dangos, iš naujo perkloti visa tai, pagrindus pakeisti ir tada jau kloti asfaltą. Labai nemažai yra tokių žvyrkelių, kuriuos įvertinus, atlikus ekspertizę, galima konstatuoti, jog ten užtektų tiktai iš esmės truputį sutvirtinti pagrindus ir galima kloti asfaltą. Visa tai iš tikrųjų labai atpigintų įvairius projektus ir kas leidžia, ir įsibėgėjančią žvyrkelių programą, ir visus kitus žvyrkelius. Ne tiktai valstybinius žvyrkelius, bet ir savivaldybės nuosavybei priklausančius žvyrkelius galima būtų asfaltuoti ir greičiau, ir paprasčiau, ir daugiau kilometrų, tai tuo galima pasidžiaugti.

Dėl paštomatų. Planas, taip, jis yra, buvo viešintas, iki kelintų metų ir kelinto ketvirčio visi paštomatai pagal mūsų numatytą tvarką turės būti pastatyti. Bet kuriuo atveju norėtume ir tikimės, kad tai bus paspartinta. Džiaugiamės, kad jau yra paskirtas akcinės bendrovės Lietuvos paštas naujas vadovas. Su vadovu susitikome ir paštomatų tinklo plėtros klausimą mes jam pristatėme kaip vieną iš prioritetinių ir pagrindinių, lygiai taip pat pristatėme ne tiktai ministerijos nuomonę. Bet tikrai esame gavę ne vieno kolegos Seimo nario užklausimą, ar jau tikrai taip užsi-

kabinsite už to reikalavimo, kad ne mažiau kaip 500 gyventojų turi būti gyvenvietėje. O jeigu yra truputį mažiau, arba prie tos gyvenvietės yra prisiglaudusi, tarkime, kita gyvenvietė, tai mes tarėmės, kad į tai nežiūrėsime taip aklai ir griežtai, vertinsime ir vietos gyventojų, ir vietos bendruomenių nuomonę, atsižvelgsime į ją. Taip statysime paštomatus ir plėsime jų tinklą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Toliau klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas premjere, puikiai suprantu, kokią dovanėlę jums paliko buvusi valdžia, turiu omenyje ženkliai padidintą degalų akcizą. Deja, ši priemonė, regis, pasiekė savo tikslą pakenkti ne tik jums, bet ir visiems Lietuvos gyventojams. Šiandien situacija ypač aštri pasienio regionuose: degalinės stovi tuščios, verslai merdi, o žmonės, ieškodami pigesnio kuro, priversti masiškai važiuoti į Lenkiją. Akivaizdu, kad vietinė ekonomika nukenčia, o valstybės biudžetas praranda dalį potencialių pajamų iš akcizo ir iš PVM'o. Gyvename atviroje Europos Sąjungos erdvėje, todėl negalime ignoruoti realybės, kai esame taip arti kaimynų. Tokie sprendimai tiesiog neveikia. Pravažiuojantis transportas teršia mūsų aplinką, o mokesčiai keliauja į kitų šalių biudžetus.

Klausimas. Ar planuojate imtis veiksmų, matydami akivaizdų kuro pardavimo kritimą litrais, pabrėžiu, litrais, ir mažėjančias įplaukas į biudžetą? Kada galima tikėtis akcizų peržiūrėjimo? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, kad keliate šį klausimą. Jis iš tiesų yra aktualus. Tiek Finansų ministerija, tiek aš asmeniškai tikrai stebime situaciją, kiekvieną mėnesį žiūrime tiek biudžeto pajamų surinkimo plano vykdymą, tiek akcizų plano atskirų punktų įgyvendinimo apimtis. Negaliu patvirtinti visų jūsų išsakytų teiginių. Kai kur situacija yra tikrai ne tokia dramatiška, kaip galėtų pasirodyti, nes dyzelino visoje Lietuvoje yra parduota, paskutiniais duomenimis, 6 % mažiau, tačiau benzino – 7 % daugiau. Taip, tai iš dalies yra, matyt, ir didesnio akcizo efektas. Kita vertus, kol kas taip pat žinome, jog kai kurių pasienio degalinių apyvarta tikrai yra smukusi net 30 %, trečdaliu, tai yra reikšminga. Na, degalinės veikia tinklo pagrindu. Kol kas informacijos apie tokias užsidarančias degalines aš neturiu.

Nepaisant to, iš tiesų situacija yra įdėmiai stebima, savaime suprantama, dėl jūsų išdėstytų priežasčių: tam, kad verslas nebankrutuotų, tam, kad kuras būtų įperkamas, galų gale būtų vykdomas ir pajamų planas. Žinoma, yra ir tam tikrų subtilesnių niuansų dėl CO_2 išmetimų mūsų transporto sektoriuje. Įsipareigojimų arba, sakykime, plano mes nevykdome, nes tai yra penkerių metų apskaitos laikotarpis. Užuot sumažinę CO_2 išmetimus, mes juos padidiname. Vadinasi, net jeigu tam tikrų kuro rūšių vartojimo sumažėjimas šiek tiek ir sumažintų pajamas į biudžetą, tai išlaisvintų mus nuo papildomų apyvartinių taršos leidimų įsigijimo ateityje. Čia yra jau tam tikros kelios komplikuotos temos, kurios sujungiamos į vieną.

Bet jūsų išsakyta problema yra labai aktuali, mes ją stebime, vertiname kitų metų akcizų augimo projekcijas, kurios buvo priimtos praėjusioje kadencijoje ir taip pat gali turėti ir teigiamos, ir neigiamos įtakos ne tik biudžeto planui vykdyti, bet ir pardavimams, ir kitų mokesčių įplaukoms į biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Dabar suteikiu žodį, prašom atidžiai klausyti, D. Asanavičiūtei-Gružauskienei. Sveikinu jus su tokia šventė! Ir gražus apdaras Vyšyvankos dienos proga. Prašau, žodis jums.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimo pirmoji dalis būtų gerbiamam premjerui. Dėl ministerijų miestelio ir jūsų siūlymo jį parduoti. Kaip žinome, praėjusios kadencijos Vyriausybė priėmė sprendimą įgyvendinti šį projektą, paskaičiavusi ir finansiniu aspektu, ir darbo efektyvumo aspektu, ir patogumo aspektu, ir taip pat karinio patarimo aspektu, nes grėsmės atveju vienoje vietoje esančias ministerijas būtų lengviau apsaugoti ir garantuoti jų darbą. Šiame pranešime dėl ministerijų miestelio pardavimo aiškių argumentų nėra. Nei ekspertai mato finansinį optimalumą, be to, kad pardavimas geroje Vilniaus vietoje sukeltų labai daug klausimų. Taigi norėtųsi išgirsti tą argumentuotę ir taip pat norėtųsi išgirsti, kur planuojama gautą atlygį, finansus padėti? Kur jūs juos planuojate panaudoti, ar investuoti, ar gynybai, ar kitoms reikmėms?

Kita labai trumpa klausimo dalis būtų Kultūros ministerijai. Kaip gi yra su mūsų totorių bendruomene, kuriai buvo numatyta vieta Lukiškėse, ministerijų miestelyje? Kaip jūs rengiatės atliepti jų teisėtus lūkesčius ir kompensuoti praradimą, kai istoriškai jiems ir priklauso toje vietoje turėti savo patalpas?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, ačiū už klausimą. Nežinau, koks tai buvo karinis patarimas, bet aš esu girdėjęs lygiai priešingą: ministerijų koncentracija vienoje vietoje yra lengvas taikinys bet kam. Tiesą pasakius, tokias rekomendacijas dar prieš dešimt metų, viešint Londono savivaldybėse, yra išsakiusios visos institucijos. Kai kurios institucijos (beje, kurios tiesiogiai nepriima, kaip sakyti, gyventojų) apskritai net neturi iškabos tam, kad nebūtų įvykdyti kokie nors nereikalingi ir mūsų tikrai nelaukiami teroristiniai aktai. Taigi koks čia buvo karinis patarimas, aš dar tikrai norėsiu pasitikslinti. Gali būti, kad kažkas ir nuomonę pakeitė.

Kalbant apie efektyvumą, vėlgi reikia, matyt, kalbėtis ir su valstybės tarnautojais, kuriems reikės ten dirbti. Šiandien jų darbo sąlygos kai kurios yra geresnės, kai kurios yra prastesnės. Tačiau kai yra siūloma pakeisti individualią, sakykime, darbo erdvę į *coworking'o,* vadinamąją bendrą bendroje patalpoje darbo vietą, tai, žinokite, irgi nėra labai patrauklu. Bet, siekiant bet kokio tikslo, argumentus galima surinkti, pritempti ir padaryti taip, kad visi pritartų arba bent neprieštarautų. Taigi sprendimai yra priimami tada, kada priimami. Argumentai yra pasveriami. Šiandien galiu pasakyti, kad jokių klausimų niekam ir kilti negali.

Jeigu būtų priimtas sprendimas parduoti šį projektą, visą projektą, rinkoje, tai būtų, be jokios abejonės, aukcionas, tai būtų didžiausios kainos principu. Kiek ir kaip? Na, čia dar kol kas tie formalūs sprendimai nėra priimti, bet dar kartą galiu pakartoti, jog šiandien toks sprendimas bręsta. Jeigu būtų parduota ir būtų gautos tam tikros pajamos, jūs žinote, kad šis visas objektas yra Turto banko balanse, tai atitinkamai, ką su tomis lėšomis daryti, sprendimus priimtų pirmiausia Finansų ministerija, kuri ir teiktų siūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dar buvo Kultūros ministerijai klausimas dėl totorių bendruomenės.

Gal pakartokite, gerbiama Dalia Asanavičiūte-Gružauskiene.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Apie lūkesčius totorių bendruomenės. Tai susitiksime, pakalbėsime, kokie tie lūkesčiai buvo ir kaip galėtume juos įgyvendinti. Lauksiu bendruomenės atstovų pas save. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre Pirmininke, socialinės apsaugos ir darbo ministre, žemės ūkio ministre, dar vasario mėnesį kreipiausi į Vyriausybę dėl Ūkininkų sąjungos keliamo klausimo – dėl painiavos ūkininkams mokant valstybinio socialinio draudimo įmokas. Vyriausybės kancleris mane informavo, kad jūsų patarėjai V. Jukna ir S. Tučkė inicijavo tarpinstitucinį pasitarimą, susitiko su mokesčių administratoriumi, su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Seimo Kaimo reikalų komiteto, Seimo Socialinių reikalų komiteto atstovais ir, įžiūrėję problemų, pavedė Žemės ūkio ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoms parengti įstatymų projektus ir spręsti šią situaciją. Kokia šiandien yra situacija su Ūkininkų sąjungos keliamu klausimu?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Jūsų iškelta problema, ar daugiau iššūkis, yra išnagrinėta. Sprendimas, pirmiausia politinis, kaip elgtis su nedidele asmenų grupe, bus priimtas artimiausiu metu. Kaip puikiai žinote, čia yra toks dvilypis klausimas. Nepaisant to, jog mokamos socialinio draudimo įmokos, nesant prievolės deklaruoti gyventojo pajamas, nėra ir mokesčio. O kadangi pensija, arba pensinės teisės, susideda iš bazinės ir papildomos – bazinė iš biudžeto, o papildoma iš „Sodros“ – reikia įsivertinti ne tik šios asmenų grupės teisėtus, sakyčiau, lūkesčius, bet ar tai netaps papildomu pretekstu kitoms asmenų grupėms kreiptis ir auginti asmenų, nemokančių gyventojų pajamų mokesčio, bet gaunančių bazinę pensijos dalį iš biudžeto, skaičių. Šį klausimą mes jau su finansų ministru išspręsime per ateinančią savaitę ir tai atsispindės teisėkūroje.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Aš turėčiau du klausimus: vieną premjerui, kitą žemės ūkio ministrui. Premjere, vakar Finansų ministerijos atstovai Biudžeto ir finansų komitete labai gerai paaiški-

no, kad Europa RRF'o plane leidžia atsisakyti neįgyvendintų reformų ir tikslų, keičiant juos kitais dalykais. Tai kodėl jūs neleidote Finansų ministerijai atsisakyti konservatorių mokesčių reformos, kuri yra įrašyta ir į RRF'o planą, ir tada, atsisakius šito dalyko, parengti neskubant socialdemokratų mokesčių reformą, ramią, gerą, gražią, o ne konservatorių? Ir taip neturėtumėte rizikos prarasti dalį lėšų iš RRF'o, nes jeigu dabar kažkas nepavyktų, išliktų tokia rizika. Tai kodėl to nepadarėte?

Antras klausimas žemės ūkio ministrui. Ministras tikrai žino, žemdirbiai dabar ir per frakcijas eina dėl visko, dėl mokesčių. Kai jie pamatė, kad juridiniams asmenims mokestinė našta didės tik 1 %, o individualiai veiklai nuo 15 iki 32 %, tai jie turėjo vieną prašymą – padaryti vokišką variantą Ūkininko įstatyme. Ką tai reiškia? Kad ūkininkas…

PIRMININKAS. Kolega, laikas klausti baigėsi.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). …galėtų lengvai pereiti į juridinį asmenį, kada…

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Finansų ministras, bijau, ne vieną porą batų sunešiojo Briuselio koridoriuose mėgindamas derėtis dėl tam tikrų įsipareigojimų. Aš manau, kad nei jūs, nei mes nesame tiek naivūs, jog manytume, jog Europos Komisija irgi tokia lengva ranka ima ir keičia tuos įsipareigojimus, kuriuos mes patys kaip valstybė prisiėmėme. Taigi tikrai buvo įdėta nemažai pastangų mėginant ne tik kai kuriuos įsipareigojimus ar švelninti, ar keisti, ar bent jau juos komplektuoti, paprastai tariant, taip, kad jie keltųsi į vėlesnius mokėjimo prašymų paketus, kad tas efektas būtų kuo mažesnis. Taigi tikrai finansų ministras padarė didžiulį darbą ir tam tikros interpretacijos arba įskaitos tam tikrų veiksmų, kuriuos mes atliekame, yra vertinamos geriau ir pozityviau, nei buvo galima manyti prieš tai. Taigi tikrai nesutinku, jog nebuvo pamėginta sulygti tam tikrų dalykų, bet tai, ką mes jau turime, yra geriau, negu ką turėjome, todėl judame su tais pasiūlymais, šiandien jau iš Vyriausybės atėjome į Seimą, tarp jų ir su mokesčių pakeitimais.

PIRMININKAS. Ačiū. Žemės ūkio ministras.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Tikrai geras klausimas, nes ūkininkas, vykdydamas savo veiklą, ūkininkaudamas, yra kur kas panašesnis į gamybinę įmonę nei dirbantys, sakykime, kitoje srityje, ten advokatų ar notarų. Taip, mokestinė našta yra didelė. Jūs dar nepaminėjote „Sodros" mokesčių plius 19 %, tai faktiškai beveik pusę uždirbamų apmokestinamųjų pajamų reikėtų atiduoti mokesčiams.

Ką jūs siūlote, taip, yra vienas iš variantų pakeisti Ūkininko ūkio įstatymą, ūkininką, kuris yra PVM'o mokėtojas, prilyginti juridiniam vienetui, tačiau reikia čia platesnių diskusijų, reikia bendro sutarimo ir su žemdirbių bendruomene, nes yra tam tikrų niuansų, nes turėtų keistis dar mažiausiai keturi teisės aktai. Toks būtų mano atsakymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Linkime sėkmės, ministre. Toliau klausia I. Braziulienė.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Aš turėčiau klausimą socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Šiandien ūkininkai susiduria su situacija, kai, nepaisant sumokėtų socialinio draudimo įmokų nuo MMA, jų darbo stažas nėra įskaitomas, jei deklaruotos pajamos nesiekia 12 MMA per metus. Tai ypač aktualu nuostolingais metais, kai ūkininkai patiria finansinių sunkumų. Ar ministerija planuoja peržiūrėti esamą tvarką ir numatyti tam tikras išimtis ir lankstesnes sąlygas ūkininkams, kad tiesiog jų sumokėtos įmokos būtų įskaitomos į darbo stažą, net jei jų pajamos tais metais ir buvo mažesnės? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Čia iš dalies premjeras atsakė į jį, kad šiuo metu vyksta procesas ir tikrai sprendimai bus rasti, nes šiandien, pagal galiojantį įstatymą, stažas įskaitomas nuo apmokestinamųjų pajamų, tai turime tam tikrą žmonių grupę, kuri turi neapmokestinamųjų pajamų. Kaip ir premjeras sakė, su finansų ministru, matyt, padarys sprendimą ir šita problema bus išspręsta.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia T. Domarkas. Prašau, kolega.

T. DOMARKAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas būtų susisiekimo ministrui. Kalbėsiu apie paprastą vieną dalyką – apie kelią, kuris veda iš Plungės į Platelius. Žinau, kad jau ketvirtas ministras vis pažada, kad bus užsiimta šito kelio tvarkymu, bet taip tas projektas lieka

neįgyvendintas. Noriu pabrėžti, kad į Klaipėdą daugėja kruizinių laivų ir Plateliai garsėja savo nacionaliniu parku ir vieninteliu Europoje Šaltojo karo muziejumi. Vien šito kelio sutvarkymas, nedidelės atkarpos, 10 kilometrų, kuris šiandien faktiškai didesne transporto priemone, tokia kaip autobusas, yra nebepravažiuojamas, tai mes prarandame labai daug įplaukų į biudžetą per kurą, per akcizą, per turistų paliekamus, išleidžiamus pinigus. Ar nereikėtų šitą klausimą įsitraukti? Aš suprantu, kad šiais metais visas biudžetas buvo už jus išnaudotas, tai norėčiau, kad įsitrauktumėte šitą klausimą. Ačiū.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Galbūt pajuokausiu, visų pirma kreipkitės raštu oficialiai į ministeriją, tikrai bus įtrauktas, nes vien dėl pokalbių įtraukimas neįvyksta, vis tiek reikia oficialaus kreipimosi. Bet kalbant visiškai rimtai, tai taip, jūs paminėjote, kad šie metai, na, jau yra tokie, kokie yra, prieš tai buvę keturi ministrai, aš manau, tikrai neignoravo nei šito kelio, nei bet kokių kitų kelių Lietuvoje, bet tikrai turėjo tokią objektyvią situaciją, kad tiesiog nebuvo pakankamo finansavimo. Kaip ir šiandien jo nėra, pakankamo finansavimo.

Tačiau jūsų klausimas paliečia ir kitą labai svarbų aspektą – tai prioritetų sudėliojimą. Tikrai sukame galvas ministerijoje ne vieną dieną, ne vieną mėnesį, kaip tinkamai ir gerai sudėlioti prioritetus, ir pamatome, kad nėra iš esmės labai daug objektyvių priežasčių, bet yra labai daug subjektyvių priežasčių, jeigu mes dėliotumės, pavyzdžiui, visos Lietuvos kelius, nuo ko pradėti ir kuo pabaigti. Subjektyvios priežastys bet kada nusveria objektyvias priežastis, nes objektyvi priežastis yra paprasta. Kelio dangos būklė, pavyzdžiui, ar ne? Labai akivaizdi, matoma, aiški priežastis: jeigu susidėvėjusi, vadinasi, reikia remontuoti, jeigu daug duobių arba pagrindai paplauti ir panašiai, vadinasi, reikia kapitalinio remonto. Tačiau tos priežastys, kurias jūs išvardinote, prisideda prie objektyvių priežasčių ir šitas klausimas tada lieka tokioje pilkojoje zonoje.

Turistų pritraukimas arba galimas turistų pritraukimas. Verslo vystymas arba galimas verslo vystymas. Čia prasideda jau, na, ne kas kita kaip (iš tikrųjų kas vyksta ir tarp mūsų, tarp politikų) politiniai žaidimai, kurioje vietoje, kuri atkarpa turi būti aukščiau arba žemiau. Patikėkite, jau beveik per 6 mėnesius teko apvažiuoti beveik pusę Lietuvos ir kiekvienoje dalyje dėl kiekvieno man pristatomo kelio, atkarpos yra savo labai labai neatidėliotinų ir labai labai objektyvių priežasčių. Aš tikrai neatsisakau ir nesakau, kad nereikia ko nors daryti. Bet pakartosiu ir jums tą patį, ką kolegei anksčiau sakiau, jeigu padės šitas Seimas dar šitoje sesijoje priimti tinkamus sprendimus, kad biudžete būtų daugiau pinigų kelių sektoriui, prie visų klausimų, man keliamų ir priešpastatomų, mes prieisime tikrai greičiau. Bet jeigu to neįvyks, tai bus lygiai tas pats, kas buvo prieš tai, prieš mane. Būsiu tada penktas ministras, kuriam būsite uždavęs tą klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Tikimės, kad bendromis jėgomis kaip nors pajudėsime į priekį. Dabar klausia S. Gentvilas. Atsiprašau, S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Nieko, mes su kolega pratę, kad mus kartais sumaišo. Mano klausimas pagal sritį gal kultūros ministrui, bet jis liečia, manau, ir premjerą, ir užsienio reikalų ministrą, kurio dabar nėra. Ar mes tikrai tinkamai įvertiname 2022 metų lapkričio mėnesio V. Putino dekretą „Dėl Rusijos Federacijos humanitarinės politikos plėtros užsienio šalyse strategijos“? Yra toks dokumentas, kuris iš esmės jau yra vykdymo stadijos. Matėme sausio mėnesį uždarytą, tiksliau, pervadintą K. Donelaičio muziejų, matome pastangas užsidėti tam tikrus akcentus, kalbant apie Lietuvos istoriją, leidiniu, kuriame yra S. Lavrovo įžanga ir kuriame, pabrėšiu, šaltiniai yra mūsų, Lietuvos, istorikų naudojami tekstai ir įvairiausios mintys. Ar mes turime kokią nors ar strategiją, ar veiksmų planą, kaip tarptautinėje plotmėje atlaikyti tą kovą, nes tokie dokumentai tam ir yra reikalingi, kad sujauktų protus ir po to, atėjus su ginklu, pateisintų agresiją?

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų tema yra labai aktuali. Aš ją pradėjau kelti ir apie tai kalbėti tik pradėjęs eiti pareigas. Po truputį atgarsiai tarp visų politikų ir jūsų… Ir vakar įvykęs forumas, organizuotas Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojo, atliepė tai. Taip, matau, kad iš tikrųjų jau supratimo atsiranda vis daugiau ir daugiau.

Reikia pasakyti, kad Rusija tai pradėjo labai seniai. Dar 2013 metais, kai nebuvo dar karo, man buvo galimybė būti Maskvoje ir susitikti su šiandien pagarsėjusiu V. Medinskiu, kuris vadovauja taikos delegacijai, jis buvo kultūros ministras. Tada aš supratau, kad jie, skirdami kultūrai

plačiąja prasme, savo naratyvų skleidimui tiek viduje, tiek pasauliui, tam skiria didžiulį, milžinišką biudžetą… Tada mane labai nustebino tas jų dėmesys ir didžiuliai pinigai, bet po to, per ateinantį dešimtmetį, mes pamatėme, kam visa tai buvo skirta ir kaip Rusija veikia.

Reikia pasakyti, kad mes kol kas šioje srityje atsiliekame ir dabar mūsų Vyriausybė tikrai daug dėmesio pradėjo skirti. Yra Kultūros ministerijoje viceministro pareigybė būtent tam skirta, yra kuriama tarpinstitucinė grupė kartu su Krašto apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir visomis kitomis, Užsienio reikalų ministerija. Aš manau, kad mes dėmesio tikrai skirsime daug, ir manau, kad atitinkamai sutarsime, kad visuomenės atsparumas, apie ką jūs paminėjote Rusijos dokumente, yra irgi sudėtinė mūsų gynybos dalis. Aš net neabejoju, kad sutarsime, kad ir gynybos biudžetas taip pat bus skiriamas visuomenės atsparumui didinti, nes valstybę gina ne ginklai, o žmonės.

Tai čia mano požiūris ir manau, kad Europoje mes dėl to irgi… ką tik, užvakar, vykusioje Taryboje labai aiškiai sutarėme. Palaikymas tam yra didelis, ir sutarimas, naujas požiūris. Ir Europoje jau yra dėl to sutarimas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Artėja mūsų laikas į pabaigą. Tai paskutiniai du klausia. J. Narkevičius. Ruošiasi J. Šukevičienė. Kitų mes atsiprašome dėl laiko stokos. Prašom.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Mano klausimas gerbiamam premjerui. Bendrine prasme, bet žinome, kad Lietuvoje yra labai skirtingi regionai pagal savo socialinę ir kitą… Dėl to planuojama kurti Regionų ministeriją. Viskas lyg ir gerai, mes apie tam tikrus konkrečius klausimus kalbame ir konkrečiai. Bet dabar lankantis regionuose ir kalbantis su žmonėmis yra viena būtinybė – daugiau dialogo, tuo labiau jeigu priimami sprendimai, kurie riboja žmonėms tam tikras sąlygas. Mes žinome, ir šiandien tikriausiai bus priimtas įstatymas dėl pasienio teritorijos veiklos ir miškų ribojimo, ir taip toliau. Yra ir švietimo problematika.

Klausimas toks. Kalbėjome prieš rinkimus, jūs irgi tai patvirtinote. Kada bus pradėtos specialios vystymosi programos, sakykime, pietryčių regiono arba Šalčininkų rajono?

Ir kitas klausimas. Kada, o to labai reikia, gerbiamas premjere, su Vyriausybe jūs planuojate nuvykti, susitikti su valdžia, susitikti su žmonėmis, tas klausimas labai aktualus. Tikiuosi, labai greitai.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Jūs, gerbiamas kolega, savo klausimu ir lūkestį užprogramavote iš karto – labai greitai. Tai tą, ar labai, ar greitai, mes, matyt, sulygsime, bet iš tiesų aš esu gavęs kvietimą atvykti į Šalčininkus. Ne tik asmenišką, bet ir su kai kuriais ministrais mes, matyt, tą susitikimo darbotvarkę paderinsime tam, kad būtų efektyvu. Jeigu nereikia kurių ministrų, nenorite matyti arba nėra problemų, tai tegul dirba savo darbą, o mes tada tokiu tam tikru dariniu tikrai atvažiuosime ir pasišnekėsime. Yra iš anksto šiek tiek jau sudėliotas grafikas, tai į kai kuriuos regionus aš nuvažiuosiu su kolegomis Vyriausybės nariais prieš tai, bet susiderinsime datą. Ar tai bus labai greitai, ar greitai, tada ir nuspręsime, ar ne? Labai ačiū. (*Balsai salėje*) Tada atvažiavę ir pasišnekėsime, kokios priemonės, kokie reikalingi sprendimai, kas turi atsispindėti biudžeto projekte, investicinėse programose. Kuris ministras už ką turi būti atsakingas.

Manau, kad diskutuodami, šnekėdamiesi, per dialogą mes galime daug išspręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Šukevičienė.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrei gerbiamai R. Popovienei. Taigi vienas iš prioritetų, švietimo prioritetų, yra, žinoma, bendrasis ugdymas. Iš tikrųjų labai džiaugiuosi, kad atsižvelgiame į regionų mokyklas, kad regionų politika yra efektyvi ir atliepia tinklo pertvarką. Bet yra labai aktualus profesinis ir aukštasis mokslas. Taigi mano klausimas būtų iš dviejų dalių: kaip skatinamas profesinio mokymo prestižas? Apie kvalifikuotų darbuotojų trūkumą jau girdime, tai daugelyje sričių vyksta.

Kita dalis – kaip bus sprendžiama studentų emigracijos problema, ar yra numatytos kokios nors priemonės skatinti absolventus dirbti ir likti Lietuvoje? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tikrai kalbant apie profesinį ugdymą, ir mūsų Vyriausybės programoje, ir mūsų švietimo dalies priemonių plane yra dėmesys skiriamas profesiniam ugdymui, kurio pagrindinis tikslas – atliepti regionų plėtrą ir regionuose esančio verslo

poreikius. Tas šiandien daugiausia ir vyksta vykdant visas programas. Šiuo metu vyksta įvairios konsultacijos regionuose, susitinkant su verslo, su savivaldos atstovais, nes turime tikrai nemažą projektą, pagal kurį bus įsigyjama tam tikra technika, tam tikra infrastruktūra, ir norime, kad šis projektas, atėjęs į regionus, tikrai atlieptų būtent regioninio verslo poreikius.

Profesinis ugdymas išties šiandien truputėlį griauna tuos mitus kaip nepatrauklaus ugdymo. Mes pagal studijuojančių moksleivių skaičių tą matome. Jis yra kasmet 20… 19 tūkst. buvo pernai stojusių ir 20 tūkst. jau yra 2025 metais, tai 1 tūkst. moksleivių daugiau pasirinko. Yra didelės galimybės iš karto studijuoti po vidurinio ugdymo programos, taip pat po dešimtmetės, bet yra galimybė gimnazijose studijuojantiems moksleiviams pasimatuoti savo profesiją pasirenkant tam tikrus modulius. Ir, žinoma, mokyklose yra karjeros specialistai, kurie skatina pasirinkti profesinį ugdymą. Atvirų durų dienos, kuriose dalyvavo labai labai daug moksleivių, norinčių pasižiūrėti, kokios yra profesinėse mokyklose teikiamos programos, irgi yra viena iš tų dalių, kurios skatina pasirinkti profesinį ugdymą.

Dėl aukštojo mokslo. Jeigu kalbėtume apie tai, kokios gi yra mūsų Vyriausybės programos numatytos priemonės, tai daugiausia, žinoma, yra prioritetinės programos. Tos studijos, kurių specialybių mums ypač reikia, ir tai yra padidintos stipendijos, tam tikra stipendijų politika, kalbant ir apie pedagogus.

Ši Vyriausybė jau kaip tik skiria daugiau finansavimo, skiriant daugiau valstybės finansuojamų vietų būtent slaugos ir akušerijos programai, pareigūnų programai tam, kad galėtų daugiau studentų studijuoti. Bet, žinoma, kalbama, kad jie ir liktų Lietuvoje. Didelis dėmesys yra jaunųjų doktorantų studijoms ir skatinimas yra antros socialinės dimensijos programai, kur iš tiesų daugiau galimybių studijuoti negalią turintiems žmonėms, mažiau pasiturintiems gyventojams studijuoti. Ir iš tiesų, kalbant su savivalda, sudarant tam tikras sutartis ir kviečiant dirbti į regionus, taip pat yra labai svarbu atliepti, kad studentai liktų Lietuvoje.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami Vyriausybės nariai, už išsamius atsakymus. Linkime gerų darbų. Lauksime kitą savaitę.

13.05 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar tradicinis paskutinis mūsų klausimas – V. Ąžuolo pareiškimas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, kad nors… Neveikia. Veikia. Aišku, tradiciškai tenka kalbėti apytuštėje salėje, bet jau taip yra, kaip yra. Vakar įvyko labai įdomus dalykas Biudžeto ir finansų komitete. Ką aš kartoju daug metų, kad politikai, kurie sako, kad jeigu nepriimsime konservatorių mokesčių reformos, prarasime dalį RRF'o lėšų. Tai nuo pat pradžios iki pat dabar buvo labai gražus ir geras melas. Pirmiausia konservatoriams Europa neliepė įrašyti mokesčių reformos, jie patys įsirašė. Tada atėjo kita Vyriausybė, kiti politikai, kurie prieš rinkimus kritikavo konservatorių mokesčių reformą, sakė, kad labai bloga ir jos nereikia įgyvendinti. Dabar cituoju Finansų ministerijos atstovo žodžius: „Europos Komisija leidžia atsisakyti neįgyvendintų reformų arba tikslų juos pakeičiant kitokiais tikslais." Leidžia Europos Komisija.

Pažiūrėjus, ką prašė keisti Finansų ministerija tame leidimo lange RRF'o plano įgyvendinimui koreguoti, jie prašė įvairių dalykų, bet neprašė neįgyvendinti mokesčių reformos. Vadinasi, ką kritikavo anksčiau, dabartinei valdančiajai daugumai, Finansų ministerijai konservatorių mokesčių reforma tinka. Jeigu mes to nepadarome, ką darome? Ir vėl dar kartą rizikuojame kažko nepriimti, nepadaryti ir rizikuojame kažką prarasti, bet jau šį kartą atsakomybė tenka Finansų ministerijai ir Vyriausybei, nes jie net neprašė išbraukti šios reformos.

Ką jie galėjo padaryti? Paprašyti, ką nori išbraukti. Europos Komisija geranoriškai jau šiandien neoficialiai yra suderinusi, į tai, ką prašė Vyriausybė išbraukti, atsižvelgė, aišku, dabar reikia laukti jau to viso dalyko oficialaus pakeitimo, geranoriškai atsižvelgė, nes keičia ir kitoms valstybėms. Tada Vyriausybė neturėtų jokios rizikos, jokios skubos nereikėtų daryti dėl mokesčių reformos, būtų galima tai padaryti lėtai, be skubos ir normaliai.

Dabar ta mokesčių reforma tokia išvis primenanti chaosą, primena tokį didelį jovalą. Kas liūdniausia, kad viskas daroma paskubomis. Realiai vieną kartą Lietuva jau turėjo naktinę mokesčių reformą, kai A. Kubilius buvo padaręs, kuo baigėsi – atsimename. Ir dabar jie lipa ant to paties A. Kubiliaus grėblio didinti mokesčius.

Kas tada atsitinka? Kuo labiau didini mokesčius, tuo mažiau jų surenki. Gali būti taip, kad praeitą kartą socialdemokratų premjeras A. Butkevičius taisė A. Kubiliaus klaidas ir sumažinęs mokesčius surinko daugiau, o dabar gali būti, kad kitai Vyriausybei jau teks tai taisyti. Bet nuo šios minutės jau nė vienas politikas nebegalės meluoti, kad jeigu nebalsuosime už konservatorių mokesčių reformą, nebegausime mes lėšų. Tai jau bus melas, nes visa tai galima išbraukti, atsisakyti ir to nedaryti. Tai matysime, kuria kryptimi nueisime, bet žinome puikiai vieną dalyką, kad tai, ką mes ten surinksime ir planuojama surinkti… A. Kubilius irgi planavo padidinęs mokesčius surinkti daug, o rezultatas buvo minus 2 mlrd.

Dabar atsitiks tas pats, nes verslas yra labai mobilus, labai greitai gali persiregistruoti ir išeiti į kitas šalis ir tų mokesčių nebus surinkta. Vien šiandien užtenka, pavyzdžiui, jeigu tu turi individualią veiklą, persiregistruok kaip juridinis asmuo, ir ta mokestinė našta tau bus maža. Bet tęsiant senas geras konservatorių tradicijas – šioje reformoje stambiajam verslui minus 250 mln. mokestinių lengvatų pelno mokesčio, o visą tą sumą realiai paimant iš individualios veiklos ir iš kitų žmonių.

Kas atsitiko su nekilnojamuoju turtu? Tai, ką sakiau dar pernai prieš naujus metus, kad visas nekilnojamojo turto reguliavimas, ką nubausti, ką nuskriausti, bus perduotas savivaldybėms, tai ir įvyko. Savivaldybėms liko tiktai nuo 0,1 % iki 1 % ribos, kiek gali laviruoti, bet netgi grindų nustatymas taip pat paliktas savivaldybėms. Kai kažkas sako, kad savivaldybės labai mylės žmones, gerbs ir nedarys drastiškų sprendimų, noriu parodyti vieną pavyzdį. Savivaldybės iki šiol nustato žemės mokestį, tai atsitiko taip: po žemės perskaičiavimo tik 12 savivaldybių koregavo procentus taip, kad tas mokestis drastiškai nedidėtų žmonėms, o visos kitos beveik 50 savivaldybių nieko nedarė ir tas mokestis išaugo kartais – kam 50 %, kam 100 %, kam 150 %. Tai su nekilnojamuoju turtu realiai atsitiks tas pats. Bet, aišku, labai įdomus grafikas viso to įgyvendinimo, žmonės tą mokestį gaus 2027 metų sausio mėnesį, prieš pat savivaldos rinkimus. Žiūrėsime, kaip savivaldos politikai suvalgys tą karštą bulvę, kurią jiems numetė Vyriausybė.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už jūsų vaizduotės išpasakojimą. Dabar registruojamės posėdžiui baigiantis. Ačiū visiems dalyvavusiems Seimo nariams. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 46
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 15 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
O. LEIPUTĖ ir D. ŽEBELIENĖ

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, *NAF*). Gerbiami Seimo nariai, pradedame vakarinį posėdį. Paprašysiu visų registruotis. (*Gongas*)

Užsiregistravo 76 Seimo nariai. Kaip žinote, iš rytinio posėdžio liko nesvarstyti trys darbotvarkės klausimai. Mes pradėsime vakarinį posėdį nuo šitų klausimų.

14.00 val.

Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3762(2)VK (*priėmimas*)

Skelbiu Geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3762. Kadangi buvo gauta viena pastaba, tai paprašysiu į tribūną A. Gedvilienę. (*Balsai salėje*) Prašom, Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Teisės departamento techninė, redakcinė pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 1 straipsniui su viena pastaba? Ačiū, pritarta.

Taip pat yra 2 straipsnis, dėl kurio pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso projekto? Nėra. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 68, prieš – 2, susilaikė 3 Seimo nariai. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.02 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3237(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo dviejų straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir trijų straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3237. Yra gauta Teisės departamento pastabų. Prašom pranešėją T. Tomiliną. (*Balsai salėje*)

Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, kurios esmė – mūsų šįryt priimto Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3761 suderinimas su šiuo melioracijos teisės normų pakeitimu inicijuojant įstatymą. Tai čia mes, komitetas, pritarėme bendru sutarimu ir nuostatas suderinome.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti Teisės departamento pastabai, komiteto nuomonei ir 3 straipsniui? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

5 straipsnis. Klausome komiteto nuomonės.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Dėl 5 straipsnio yra tokia techninio pobūdžio Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti išvadai ir komiteto nuomonei bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio…

Dėl 6 straipsnio nėra pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 82, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.05 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3988(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3988. Matau, į tribūną atėjo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas L. Jonauskas. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dėl 1 straipsnio 1 dalies yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento dvi redakcinio, techninio pobūdžio pastabos. Komitetas į jas atsižvelgė ir abiem pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti abiem pastaboms bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dar trečia Teisės departamento pastaba. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Dėl 1 dalies 1 ir 3 punktų taip pat Teisės departamento techninė, redakcinė pastaba. Komitetas jai pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti šiai pastabai bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Yra gautas Seimo nario A. Radvilavičiaus pasiūlymas. Prašom pristatyti.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Seimo nariai siūlo sumažinti atstumą valstybinės reikšmės…

PIRMININKĖ. Gal Seimo narys galėtų pristatyti? Ar yra? Nematau…

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Iš tikrųjų pagrindinis teikėjas buvo M. Katelynas, bet galiu ir aš pristatyti. Yra pateiktas mūsų pasiūlymas sumažinti atstumus nuo 20 kilometrų iki 10 kilometrų. Ar aš ne apie tai kalbu? Apie tai. Taip, buvo mūsų pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norėčiau atsiklausti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritaria šiam teikimui? (*Balsas salėje: „Nelabai.“*) Tai gal pasitikrinkime balsuodami, įsitikinkime, ar tikrai yra 29 balsai.

Už. Lygiai 29 pritaria. Tai prašom pakomentuoti poziciją.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Aplinkos apsaugos komitetas Seimo narių pasiūlymui nepritarė. Motyvacija yra labai paprasta: priemiestinių miškų kirtimai yra įteisinti Miško kirtimų taisyklėse nuo 1992 metų, tie ribojimai galioja, yra 100 metrų, ir šita nuostata nieko nepakeis. Taip pat yra kitas punktas dėl 20 kilometrų sumažinimo iki 10 kilometrų. Lietuvos kariuomenės atstovai taip pat nepritarė šiam punktui. Anot kariuomenės atstovų, Ukrainos pavyzdžiai parodė, kad pasienio miškuose geriausia gynybinė linija yra 30 kilometrų atstumas. 20 kilometrų atstumas jau yra kompromisinis variantas ir reikalingas trims gynybinėms linijoms, kurios yra po 5 kilometrus. Aplinkos apsaugos komitetas išgirdo kariuomenės argumentus ir šiam Seimo narių pasiūlymui nepritarė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai dėl pasiūlymo. Vienas – už, vienas – prieš. Už – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jeigu miškas išgelbėtų, tai turbūt Gynybos fondui mums nereikėtų čia rinkti nei pinigų, nieko, tik dar papildo-

mai apsodintume 10 kilometrų miško ir jaustumės saugūs. Bet turbūt realybė yra kitokia. Aš noriu pasakyti Adutiškio pavyzdį. Tikrai prisimenate, kaip pabėgėliai lipo per tvoras, per griovius ir visur kitur. Gyvas pavyzdys. Praeitą savaitgalį man skambina kolegos ir sako: kalbama apie miškų kirtimo draudimą, bet numelioruojamos pelkės, kertami, valomi melioracijos grioviai – turbūt tam, kad būtų dar lengviau pereiti ir pervažiuoti. Galbūt reikėtų kompleksiškesnių priemonių dėl tokių pasiūlymų? Apriboti žmonių nuosavybę kuo nors prisidengiant yra tikrai labai keistas argumentas ir motyvas, kai matome, kad tame pačiame miške sausinama pelkė. Čia labai konkretus pavyzdys.

Kolegos, prisiminus tankus pelkėse, manau, gal tikrai būtų geriau užpelkinti tą pasienį, kad ten tikrai nepervažiuotų. O per mišką pervažiuoti sunkiasvorei technikai tikrai nėra problemų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Be abejo, pelkės irgi galėtų būti įdomus sprendimas dėl kontrmobilumo ir priešo stabdymo, tik aš dėl visų tokių pasakų apie tai, ar čia miškai išgelbės, ar kontrmobilumo priemonių parkai išgelbės, pasakysiu labai paprastą dalyką: tai yra sistema. Mes turime patvirtintą kontrmobilumo strategiją, sienų apsaugos nuo agresijos strategiją, kur yra tiek prieštransportinės, prieštankinės minos, dabar, kai išėjome iš Otavos konvencijos, bus priešpėstinės. Tada yra visi fiziniai barjerai, pradedant drakono dantimis, baigiant gelžbetoniniais ežiais ir visa kita, miškas, prieštankiniai grioviai, tiltų parengimas ir daug daug kitų dalykų. Na, ir galų gale dabar siūloma eiti dar toliau – su Vytauto Didžiojo gynybos linija, jeigu rasime jėgų, galime ir šitą kartu padaryti. Tai yra sistema ir visa tai veikia kaip sistema. Ir pasiūlymas dėl 10 kilometrų yra paremtas kariniu patarimu. Labai džiaugiuosi, kad Aplinkos apsaugos komitetas įsiklausė. Ačiū jums už tai ir tikrai raginame remti komiteto sprendimą.

PIRMININKĖ. Kviečiu Seimo narius apsispręsti ir balsuoti už Seimo nario A. Radvilavičiaus ir Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymą. Kas už, išreiškia poziciją už, kas mano kitaip, prašom kitaip.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 29, prieš – 43, susilaikė 19. Pasiūlymui nepritarta.

Paskutinė pataisa. Prašom, komiteto pirmininke, dėl Teisės departamento pastabos dėl 1 straipsnio.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Kita Teisės departamento pastaba yra tokia: departamentas svarstė, ar nereikėtų plynųjų kirtimų derinti su kariuomenės vadu, bet gavome atsakymus tiek iš kariuomenės vado, tiek iš Aplinkos ministerijos, kad tai yra perteklinis siūlymas. Teisės departamentui komitetas nepritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui su visais pasiūlymais, pakeitimais, dėl kurių apsisprendėme? Ačiū. Prie šoninio mikrofono matau K. Bilių. Prašom.

K. BILIUS (*NAF*). Gerbiami kolegos, retai taip buvo, bet šiandieną Seime aktyviausi Kelmės verslininkai, Verslininkų asociacijos nariai, stebi mūsų posėdį. Pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl 2 straipsnio gautos dvi Teisės departamento išvados, pastabos. Prašom pakomentuoti.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Pirma Teisės departamento pastaba yra techninė redakcija, komitetas jai pritarė. Antra…

PIRMININKĖ. O kita?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Antrai komitetas nepritarė. Buvo Teisės departamento pastaba dėl galimo kirtimų ribojimo ir kompensavimo. Dar kartą pakartosiu, prie automagistralinių kelių kirtimų ribojimas galioja jau nuo 1992 metų, o apskritai pasienio miškuose kirtimai nebus uždrausti, bus tik apsispręsta dėl kitokių kirtimų formų. Išsikirsti savininkas galės savo mišką po 5–9 metų ir nepatirs nuostolių, nes miškas priaugs. Vidutiniškai per vienus metus miškas priauga apie 8 kub. metrus, todėl tikrai jokio nuostolio nebus. Tai, kaip ir sakiau, komitetas nepritarė šiai Teisės departamento nuostatai.

PIRMININKĖ. Yra taip pat pasiūlymas Seimo nario A. Radvilavičiaus. Prašom pristatyti.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū už dar kartą suteiktą žodį ir galimybę. Iš tikrųjų mes esame įregistravę mažesne apimtimi – 10 kilometrų, nes vien tik Valstybinių miškų urėdija pinigine išraiška prarastų apie 30 mln. kasmetinių pajamų.

Taip pat negaliu sutikti su ta nuostata, kad miško savininkai nepraras ir neturės apribojimų savo valdose atlikti vienų ar kitų darbų, nes, pagal šliejimo reikalavimus, kai medžiai turi pasiekti 2,5 metrų aukštį, juose galima darbus atlikti ne mažiau kaip po 15–17 metų. Siūlau pritarti mūsų pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar yra 29? Nori patikslinti komiteto pirmininkas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Seimo narys šiek tiek susimaišė. Šis pasiūlymas nėra dėl to, dėl ko jis kalbėjo, šis pasiūlymas yra dėl įstatymo galiojimo termino, kad jis galiotų iki 2035 m. gruodžio 31 d.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Atsiprašau už pastabą. Pagrindinis teikėjas šiuo atveju buvo M. Katelynas, bet aš taip galiu papildyti. Prieš tai pirminiame variante buvo siūloma, kad tai būtų dešimties metų, o šiuo atveju yra numatyta, kad tai yra jau visam laikui. Mes teikiame alternatyvų pasiūlymą, kad vėl būtų šitie apribojimai, jeigu jie bus taikomi ilgesniam kaip dešimties metų periodui.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū pirmininkei. Šitas pasiūlymas nebuvo svarstomas, nes pateiktas analogiškas, toks pat pasiūlymas, jis buvo po svarstymo stadijos pateiktas. Seimo statutas nenumato, kad jis būtų svarstomas.

PIRMININKĖ. Dabar kalbame tik dėl datos.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). O paskutinis Seimo narių pasiūlymas yra dėl datos. Seimo nariai siūlo, kad įstatymas galiotų tik dešimt metų, tačiau Lietuvos kariuomenės atstovai labai aiškiai pasisakė, kad grėsmės niekur nedingsta ir jos yra nuolatinės. Todėl siūlau nepritarti šitam Seimo narių pasiūlymui. Komitetas taip pat nepritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritaria Seimo narių pasiūlymui? Gal balsuojame, kad įsitikintume.

Balsavo 35: už – 25, prieš – 1, susilaikė 9. Kaip ir nepritarta pasiūlymui. Ar galime pritarti komiteto nuomonei dėl 2 straipsnio? (*Balsai salėje*) 25 balsavo. (*Balsai salėje*) Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso už, prieš. Užsirašė L. Jonauskas – už. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolegos, siūlau tikrai pritarti įstatymo projektui, jis nėra savalaikis, gal net pavėluotas. Iš tikrųjų tos grėsmės, kuo ir pabaigiau tribūnoje kalbėdamas, yra nuolatinės, ir būtent pasienyje su Baltarusija, Rusija.

Lietuvos kariuomenės atstovai labai aiškiai išdėstė, kodėl mums šitų kirtimų ribojimų reikia ir kaip jie gali padėti sistemiškai apsisaugoti nuo priešo. Ką ir sakė Laurynas, turi būti sisteminis požiūris ir negali būti interpretacijų arba galvojimo, kaip iškraipyti Lietuvos kariuomenės pasiūlymą mažinant ar dar kaip nors kitaip iškraipant tą pasiūlymą. Ukrainos pavyzdžiai parodė, kad miškai ir gamtinės sąlygos yra puikus barjeras ir šita kontrmobilumo priemonė iš tikrųjų ir pasienio miškuose, ir prie automagistralinių kelių, ir galiausiai kaip priemiestinių miškų apsauga tikrai yra reikalinga. Kviečiu ir prašau visus palaikyti šitą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – M. Katelynas.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Kolegos, labai daug motyvuojama gynyba – niekas gynybai nepriešštarauja, tačiau pamirštamas vienas svarbus dalykas: kad ribojimai, kurie bus įvedami šiuo projektu, liečia 54 % valstybinių, tačiau kartu 46 % privačių miškų. Kuomet buvo paklausta apie galimas kompensacijas privačių miškų savininkams, kurių turto vertė dėl šių ribojimų mažėja, niekas apie kompensacijas nekalbėjo, nors įvairių metodų, kaip tai galima padaryti, tikrai yra, tačiau nieko nėra daroma. Klausimas, ar tie miškų savininkai, kuriuos palies šis apribojimas, kurio terminas šiaip jau tikrai galėtų būti baigtinis… galėtų būti, bet šiuo metu įvedamas be jokio termino, neribojant laiko. Tai kaip mes įsivaizduojame, kaip tie privačių miškų savininkai savo turtą dabar galės realizuoti, kuomet jo vertė yra mažesnė, ar ne? Ar šituo atveju nėra pažeidžiama Konstitucija, kuomet yra pasakyta, jog privatus turtas yra neliečiamas? Aš nemanau, kad šiuo atveju tai yra išpildoma.

Reikėtų pagalvoti apie kiekvieną įstatymą, kaip tai liečia mūsų piliečius ir kaip tai iš tiesų atsispindės piliečių nuostatose ginti valstybę. Nelabai įsivaizduoju, kad tie, kurie valdo privačius

miškus ir juos tai tiesiogiai liečia, trykš dideliu džiaugsmu ginti valstybę ir pritarti jos gynybai. Tuo labiau Valstybinių miškų urėdija, valdanti valstybinius miškus tuose regionuose, kiekvienais metais potencialiai neteks 16 mln. eurų pajamų, kas keliauja į valstybės biudžetą. Mes stengiamės surinkti pajamų į valstybės biudžetą gynybai, labai lengva ranka šituos pinigus tiesiog atiduodame. Jeigu kas nors lankėtės Dzūkijoje, tikiuosi, kad lankėtės, arba bent jau *regia.lt* įsijungiate *ortonuotrauką,* pasižiūrėkite, kokia situacija dabar ten, tame 20 kilometrų ruože, kur yra ištisos plynės iškirstų miškų. Paklauskime savęs, ar tos plynės šiuo metu negalėtų virsti didelėmis autostradomis, kuriomis galėtų važiuoti priešo technika? Tad šis ribojimas yra perteklinis, neatsižvelgiant į privačius gyventojų interesus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš nesikartodamas, labai trumpai. Pati karinė mintis ir kodėl mes darome šitą sprendimą. Dabar, kai ieškome pinigų gynybai, tie 5–5,2 % kitiems metams pirmiausia susiję su mūsų lietuviškos divizijos formavimu. Divizijos formavimas plaukia iš NATO gynybos planų ir iš manevrinio karo koncepcijos, kaip mūsų divizija su sąjungininkų divizijomis gintų Lietuvą arba atgrasytų priešą, bet manevrinis karas neatmeta galimybės, kad gali tekti įsileisti priešą į savo teritoriją. Tokia yra manevrinio karo esmė. Kontrmobilumas, fortifikacijos yra kita filosofija. Jeigu mes kalbame – neįsileisti priešo nė 1 centimetro, nė 1 metro į valstybės teritoriją, reikia stiprinti pasienį, reikia fortifikuoti pasienį.

Būtent šitas įstatymas, susijęs su miškais, su plynųjų kirtimų draudimu, yra viena iš krypčių, vienas iš žingsnių stiprinant šitą kontrmobilumą. Kartu jau, kaip minėjau, su minomis, su fiziniais užtvarais ir kitais dalykais. Taigi, mielieji, turime rimtai strategiškai pasirinkti ir tikrai, manau, išspręsime visas kompensavimo problemas. Bet valstybės interesas, valstybės gynyba ir saugumas yra aukščiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ąžuolas. (*Balsai salėje*)

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Įjunkite! Pagaliau. Ačiū, kad leidote kalbėti, jau galvojau, kad neleisite. Man labai patinka kolega, buvęs ministras. Konservatoriai to įstatymo nepriėmė, nes žinojo, kad reikia 500 mln. kompensacijoms, tada tą įstatymą įkišo dabartiniams valdantiesiems ir žinote, kaip gudriai padarė? Net nenumatė tvarkos, kaip bus kompensuojama. Dabar visų, kurie turi turto, kuris papuola į tas zonas, jis po šio įstatymo priėmimo jau iš karto nuvertėjo kelis kartus, nes tau įvedami apribojimai, už kuriuos tu kompensacijų negausi.

Tai kas dabar atsitiks? Žmonės turės eiti į teismus ginti savo konstitucines teises: jeigu jūs apribojote man galimybę naudotis mano turtu, tai mokėkite kompensaciją. Dabar aš nežinau, gal tikslas toks ir yra specialiai neįdėti kompensacijų, nieko nemokėti, nes pinigų nėra, tada sakysime, gynybai, dar kam nors, bet tie visi žmonės tarsi, na, išeina taip, kad jų turtą mes paimame ir nukertame. Vertes jau nukirtome, nes po šio priėmimo jų vertės nukris drastiškai, ir tada dar uždraudžiame naudotis tuo turtu, nemokėdami kompensacijų. Jeigu eisime toliau tuo keliu, tai tada bet ką valstybė gali žmogui apriboti ir nemokėti kompensacijų. Iš tikrųjų, kol nebus šitame įstatyme ar gretimame įrašytų aiškių kompensacijų ir kad tikrai bus išmokama, už tokius pasiūlymus tikrai negalima balsuoti – reikia balsuoti tik prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tikrai su didele viltimi noriu tikėti, kad po šio įstatymo priėmimo dėl tų pataisų, kurios tikrai kelia daug aistrų, dabar, kolegos, bus grįžta prie kompensacijų, nes tai tikrai nėra sprendimas, kai nusavinama kažkieno turima žemė, nepaisant to, ar galbūt jie tą žemę pirko, ar paveldėjo, ar gavo, ar kaip, bet tikrai šiandien jai yra apribojimų. Kiek jų, kokie turi būti kompensacijos dydžiai, tai turbūt yra mūsų sprendimas kartu su Aplinkos ministerija, saugomų teritorijų specialistais.

Tai, kad šiandien, turbūt simboliška, buvo įteikta Aleksandro Stulginskio žvaigždė vienam mūsų kolegai socialdemokratui už… Žinome, kad A. Stulginskis buvo tas, kuris gynė privačią nuosavybę, kovojo dėl to ir tikrai dėjo dideles pastangas, kad vis dėlto būtų pagarba. Šiandien turbūt ir norėtųsi kreiptis į visus, kad vis tik ta pagarba ir išliktų. Suprantame, kad labai svarbu yra gynyba, bet lygiai taip pat neturi būti nuskriausti žmonės, kurių nuosavybė ten yra. Tai tikrai

linkiu grįžti prie šio klausimo su skaičiavimais, su kompensacijomis, kad visi būtų kuo laimingesni. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Aukščiausias interesas yra gynyba. Girdime, atsiranda tikėjimas, girdime pagarbą ir galbūt kažkada kažkaip mes nuspręsime dėl kompensavimo. Pamirštame, kad aukščiausias interesas, man atrodo, yra žmogus. Dėl tų žmonių, dėl mūsų visų ir ten gyvenančiųjų irgi mes sprendžiame gynybos klausimus. Tai reikėtų veikti atvirkštine tvarka.

Pirmiausia reikia nustatyti kompensavimą, suderinti su žmonėmis, koks jų verslo praradimas, koks jų nuosavybės kainos praradimas, kokia vertė, ir tada spręsti, priimti tuos klausimus. Deja, gyvenimiška patirtis rodo, kad kai mes pirmiausia vykdome apribojimus, o paskui kalbame, kad bus kompensuota, tai dėl kompensacijų žmonės turi bylinėtis ir gauna kažkokį ten ne pagal aiškią metodiką, kažkokius centus, dalį tos vertės, kuri turėtų būti. Jau dabar mes girdime ir žinome, kad vertė jau sumažėjo. Tai nuo sumažėjusios vertės bus skaičiuojama kompensacija?

Ir trečias dalykas – ūkinė veikla. Apribojama ūkinė veikla. Perteklinis apribojimas. Galų gale, jeigu jau mes taip norime padaryti tą pasienio zoną, minų lauką, mes apie tai nekalbame, pakalbėkite su žmonėmis, ką jie galvoja, kaip ten užtikrinsime jų saugumą. Tai gal mes tiesiog spręskime perkėlimą visų tų žmonių į kitas teritorijas: į Vilniaus centrą, į Kauno centrą, galbūt į Šiaulių miesto centrą. Perkelkime ir palikime būtent tiktai gynybos zoną dėl tų, kurių ten nebus.

Absoliučiai prieš. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kalbėdami apie miškus, prisiminkime, kur mūsų pokario partizanai organizuotai vykdė pasipriešinimą okupantams? Miškas juos glaudė, miške buvo daromos pasalos ir tokiu būdu iš miško dešimt metų Lietuvoje vyko rezistencinis karas.

Dabartinėje geopolitinėje situacijoje, kai nežinoma, kuo viskas baigsis, natūralus miškas jau yra būtent ta gamtinė kliūtis, kaip ir ežerai ar pelkynai, čia įvardinti, kurie stabdys ir neleis priešui judėti tam tikrais ruožais. Aš tikrai raginčiau valstybiškai pasižiūrėti į šią situaciją.

Kompensavimo mechanizmas, aš manau, tikrai atsiras, mes visi kartu tai galime padaryti. Na ir, be to, galbūt dėl tų terminų, jeigu karas baigsis ir geopolitinė situacija pasikeis, aš manau, kad galbūt tuos įstatymus galėsime dėl atstumų ir pakoreguoti. Raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutinis pasisako. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, gautas visgi nesubalansuotas projektas. Pavyzdžiui, L. Kasčiūnas prašė aplink kelius visur Lietuvoje turėti 80 metrų juostą. Aplinkos ministerija juostą padidino iki 100 metrų. L. Jonauskas pakeliui įdėjo, kad aplink visus miestus, miestelius 100 metrų atstumu visus miškus bus draudžiama kirsti. Valstybinė miškų tarnyba apskaičiavo, kad tai liečia 9 tūkst. hektarų. Šiandien įstatyme jau finansų ministras turėtų turėti kompensacijas, bet, Kęstuti Mažeika, jūs visiškai teisus – nulis. Pirminis L. Kasčiūno variantas buvo 500–600 mln. eurų kompensacijos poreikis. Šita Vyriausybė kažkaip sugalvojo, kad ne, nereikės nė 1 euro. Nors kelių apsaugos zonos didinamos nuo 80 iki 100, L. Jonauskas pakeliui įdeda aplink visus Lietuvos miestus ir miestelius 100 metrų atstumą. Mes atnešame šitą projektą ir sakome tuos auksinius žodžius: kariuomenės poreikiai. Atsiprašau, neproporcingas įstatymas, tikrai neproporcingas įstatymas. Žinau iš tų diskusijų, kai dar buvau ministras, kad kariuomenės taktikai galvoja apie tą poreikį, tikrai rasti kompromisai, vietoj plynųjų draudimo atvejiniai leisti, bet vis tiek neproporcingas, nulis įdėtas vietoj 600 mln. pirminio poreikio. Tai mes apsimetame. Ir žmonės pyks. Ir žmonės pyks, ir tada sakys: o miškų savininkų 250 tūkst. Lietuvoje. Man atrodo, tai yra Vyriausybės atsakomybė suvesti šiuos projektus kaip proporcingus. Šiandien tai nepadaryta. Todėl aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Visi motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti ir balsuoti dėl viso šio įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 79, prieš – 12, susilaikė 16. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3988) priimtas. (*Gongas*)

14.31 val.

Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-244(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 13 straipsnių bei priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-244(2).

Keturi straipsniai. Pastabų nebuvo, nėra. Ar galime pritarti visam įstatymo projektui bendru sutarimu? Visiems keturiems straipsniams? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų, matau, yra prieš užsirašęs V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų aš gal kalbėsiu apie visą paketą, nes čia yra ne vienas įstatymas, o visas paketas susijęs. Tai norėčiau labai paprastai pasakyti. Tą, ką teikiau kaip pasiūlymą, kad ištaisytume tai, ką numato direktyva, kad būtų, kaip sakant, baudžiami be kaltės tik tie, kurie ginklų pramonei ką nors tiekia arba dvejopos paskirties… Taip numato direktyva. Dabar kas atsitiko? Tam pasiūlymui buvo nepritarta. Tai mes būsime turbūt vieninteliai Europoje, kurie bausime daug platesnį ratą tų, kurie net nežino, kad jų prekę, pavyzdžiui, pardavė Vokietijai ar kitai šaliai, kad iš tos šalies nukeliavo, kur negalima. Labai liūdna, kad mes taip darome. Kaip pasakyti, mes mokame engti savo verslą ir padarysime taip, kad tas verslas turėtų per aplinkui prekiauti: per Latviją, Lenkiją ar ką nors, kad tik nebūtų, netaptų įtariamaisiais. Deja, mes patys kenkiame savo verslui. Tai todėl balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau nėra užsirašiusių dėl motyvų. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 87, prieš nėra, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.33 val.

Baudžiamojo kodekso 123[1] straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-243(2) (*priėmimas*)

Administracinių… projektas Nr. XVP-245, atsiprašau, projektas Nr. XVP-243. Baudžiamojo kodekso 123[1] straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas.

Du straipsniai. Pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų prieš užsirašė I. Vėgėlė. Prašom, Ignai.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, prieš tai, kur mes balsavome, tai balsavome pagal Europos Sąjungos direktyvą, kas yra privaloma, Lietuvoje nustatyti administracines nuobaudas asmenims, kurie apeina sankcijas. Ką mes darome dabar, tai man sunku pasakyti dėl to, kad tai yra geriausias pavyzdys, kaip ydingai formuluojamas įstatymo projektas. Dabar Baudžiamajame kodekse bus įtvirtinama, kad už bet kokios sankcijos apėjimą yra baudžiama, ir už neatsargumą. Ne už tyčią, o už neatsargumą. Direktyva nustato, kad neatsargumo kaltės forma turi būti nustatoma tik tais atvejais, kai yra prekyba ginklais, ir tai yra normalu, žmogus turi sekti visą kelią ginklų ir dvejopos paskirties prekių. Ir tai būtų normalu, nes reikia sekti dvejopos paskirties prekes. Ką mes turime čia? Už bet kokį prekybos apėjimą, už neatsargią veiką bus baudžiama pagal Baudžiamąjį kodeksą. Ir žiūrėkite, kur yra problema! O problema ta, kad sankcijų yra net 17 paketų. Sankcionuotos yra prekės, kurios kainuoja 300 eurų. Jeigu vienas vienetas kainuoja daugiau negu 300 eurų, jis yra sankcionuotas. Vynas, brangus šampanas, koks nors laikrodis, drabužėlis ir taip toliau. Jeigu tokį daiktą ras Rusijoje ar Baltarusijoje, nustatys mūsų specialiosios tarnybos, jos pradės persekiojimą asmens, nes tai bus pagrindas galvoti, kad galbūt yra neatsargiai pažeistos sankcijos. Ne tyčia, o neatsargumas, ir nuo čia prisijungs kriminalinė žvalgyba. Šitas projektas, mano įsitikinimu, yra vienas iš policinės valstybės pavyzdžių ir absoliučiai nelogiškas, leidžiantis kriminalinę žvalgybą ten, kur jos neturėtų būti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau nėra norinčių pasisakyti. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 82, prieš – 5, susilaikė 8. Įstatymui pritarta. (*Gongas*) Priimtas. Atsiprašau, priimtas.

14.36 val.

Administracinių nusižengimų kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-245(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-245.

Pastabų nėra. Vienas straipsnis. Dėl motyvų nėra. Balsuojame dėl šio įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 95, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.36 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-246(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-246.

Yra du straipsniai. Pastabų nėra. Ar galime jiems abiem pritarti? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Yra užsirašęs prieš I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kolegos, tęsiu tą patį, ką sakiau. Čia yra lydimasis dokumentas, kur mes ką tik nubalsavome dėl Baudžiamojo kodekso. Aš minėjau, kad šitas straipsnis, dėl kurio mes ką tik nubalsavome, yra *pririštas*. Jį lydi Kriminalinės žvalgybos įstatymo pakeitimas – dėl neatsargios kaltės kriminalinė žvalgyba galės pradėti tyrimą prieš galimai nusikaltusį subjektą. Daug kas kalbėjo apie tai, kad kriminalinė žvalgyba galima tik tyčia ir tai yra įtvirtinta įstatyme, bet aš noriu atkreipti dėmesį – kriminalinės žvalgybos pradžioje kaltės forma nenustatinėjama. Pamato BK straipsnį, kurį mes ką tik patvirtinome, ir gali pradėti taikyti kriminalinę žvalgybą. Aš bent jau šiuo atveju rekomenduočiau nepraleisti šito įstatymo ir aiškiai įtvirtinti Kriminalinės žvalgybos įstatyme, kad kriminalinė žvalgyba gali būti pradedama tik prieš tuos ūkio subjektus ir asmenis, kurie tyčia (pabrėžiu – tyčia) pažeidė šį dalyką. Vienintelė išimtis dėl neatsargumo galėtų būti, kiek tai susiję su ginklais arba dvejopos paskirties prekėmis.

Gerbiamas Seime, mano supratimu, dabar mes balsuojame už tai, ar leisti persekioti verslininkus, ar jie jausis saugūs mūsų valstybėje. Rekomenduoju balsuoti arba prieš, arba susilaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolegos, Kriminalinės žvalgybos įstatymas šituo požiūriu yra saugus ir dėl kolegos įvardintų veikų kriminalinė žvalgyba nebus vykdoma. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš siūlau pritarti. Iš tikrųjų kiekvieno įstatymo nuostatų taikymui, ir šiuo atveju, vis dėlto galioja protingumo kriterijus. Žmonės, dirbantys kriminalinėje žvalgyboje, aš manau, gali ir turi taikyti šį kriterijų. Ne visi įstatymai taip automatiškai taikomi kiekvienam, įsivaizduojame, kuris tenai, kaip minėjote, už 300 eurų ir daugiau iš-

vežioja. Čia jie užsikastų tuose „tyrimuose“ ir veltui švaistytų savo pastangas. Iš tikrųjų, man atrodo, norint įrodyti bet kokią tyčią, reikia surinkti duomenis, bet vis tiek protingumo kriterijus visada yra esminis, taikant bet kurias teisines normas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Aš suprantu, kad sankcijų apėjimas vienam konkrečiam Seimo nariui, matyt, yra labai jautri tema, kuri nuolat kliūva pastaraisiais mėnesiais. Bet, man atrodo, ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ir tos pačios tarnybos ne kartą patikino ir matome įrašyta, kad patenka. Dabar papildoma tiktai 123^1 straipsnio 1 dalis. Tai šiuo atveju tikėtis, kad tarnybos pradės piktnaudžiauti, pradės pasiklausyti (ar daryti kitus veiksmus, kurie yra dar brangesni) kiekvieną verslą, kaip čia yra gąsdinama, tikrai, švelniai tariant, naivu. Galų gale, jeigu tas verslas yra skaidrus, tai ko gi tada bijoti?

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, susilaikė 9. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kitas… Atsiprašau, per šoninį mikrofoną V. Grubliauskas. Tuoj.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, jūsų vardu noriu pasveikinti iš Klaipėdos atvykusius vienus geriausių Lietuvoje Klaipėdos licėjaus moksleivius. Ačiū, kad esate čia. Sėkmės jums! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname atvykus į Seimą.

14.42 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-247(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-247.

Pastabų nebuvo. Du straipsniai. Ar galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams? (*Balsas salėje: „Galime!“*) Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 98: už – 96, prieš nėra, susilaikė 2 Seimo nariai. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229.

Vienas straipsnis. Dėl motyvų dėl viso norėtų pasisakyti už A. Pocius. Prašom.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū. Labai trumpai. Kosove iki šiol tebevyksta konfliktai tarp vietinių albanų ir serbų. Tam, kad tuos konfliktus sureguliuotų, kontroliuotų ir neleistų jiems įsiliepsnoti, yra įvestos taikos palaikymo pajėgos. Kaip žinoma, Lietuva jau ir anksčiau yra dalyvavusi kartu su Danijos kariuomenės atstovais, su Lenkijos ir sėkmingai tenai tikrai įgydavo patirties. Aš manau, kadangi dabar Vokietija kviečia prisijungti prie jų kontingento… Aš manau, kadangi vokie-

čių brigada ateina pas mus į Lietuvą mums padėti, tam vokiečių kreipimuisi, kad jų sudėtyje mes dalyvautume taikos palaikymo misijoje Kosove, būtent NATO misijoje Kosove, aš tikrai manau, reikia pritarti, ir prašau palaikymo. Todėl raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau nėra užsirašiusių. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94 Seimo nariai, už – 94. Vienbalsiai. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.45 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204[1] straipsniu“ projektas Nr. XVP-275(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio, trisdešimt antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 204[1] straipsniu“ projektas Nr. XVP-275. Kadangi Seimo statutas ir atskiri jo straipsniai gali būti naikinami, papildomi arba keičiami didesne kaip pusės visų Seimo narių balsų dauguma, tai reikės 71 Seimo nario balso.

Yra trys straipsniai. Dėl 1 straipsnio nėra jokių pastabų ir pasiūlymų. Kviečiu balsuoti dėl 1 straipsnio. (*Balsai salėje*) Negalime, reikia 71 balso. (*Balsai salėje*) Dėl Seimo statuto.

Balsavo 99: už – 97, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta.

2 straipsnis. Taip pat balsuojame, irgi reikia 71-o. Prašau balsuoti.

Balsavo 100: už – 99, prieš nėra, susilaikė 1.

Kviečiu balsuoti dėl 3 straipsnio.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 99, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta 3 straipsniui.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuojame dėl viso.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 101 Seimo narys: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo statutas priimtas. (*Gongas*)

Prašymas. Kadangi laukia, tai siūlau perkelti vieną darbotvarkės klausimą, kad nereikėtų laukti. Dėl paskyrimo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

14.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektas Nr. XVP-387(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektas Nr. XVP-387. Prašome į tribūną K. Vilkauską.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kultūros komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektą. Kultūros komitetas nusprendė pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo paskyrimo“ projektui. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Diskusijoje dalyvauti užsirašiusių nėra. Pretendentas jau kaip ir prisistatė. Du straipsniai. Priėmimas. Kviečiu balsuoti. Dėl motyvų taip pat nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 90 Seimo narių: už – 84, prieš – 2, susilaikė 4. Įstatymas priimtas… Seimo nutarimas. (*Gongas*) Sveikiname. (*Plojimai*)

14.50 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI[1] skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-60(3) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Į tribūną kviečiame pranešėją S. Gentvilą.

Priėmimo stadija. Nuo 1 iki 3 straipsnių pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra gauta Teisės departamento išvada, pastaba. Prašom pakomentuoti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Techninė pastaba: žodžius „valstybinę žemę“ pakeisti žodžiais „valstybinės žemės sklypai“. Pritarta.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 4 straipsniui su pastaba ir komiteto nuomone? Galime. Ačiū, pritarta.

Gal galite taip pat pakomentuoti likusias Teisės departamento pastabas dėl 4 straipsnio? Jų tikrai yra.

S. GENTVILAS (*LSF*). Teisės departamentas kritiškai pasižiūrėjo į žemės nuomos sutarties nutraukimą, kai yra planuojami pastatų nugriovimai. Tai patikslinome ir pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Kitą pastabą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Teisės departamentas taip pat paprašė nurodyti pagrindus, kada yra nutraukiamos žemės nuomos sutartys, ir suvienodinti pagrindus. Komitetas juos nurodė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Yra keturios pastabos. Tai dabar dėl trečiosios pastabos.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip, toliau. Dėl įsigaliojimo datos siūlymas buvo, kad įsigaliojimo data būtų pakeista, bet projektai yra suskirstyti etapais jau iš anksčiau, todėl siūlome nekeisti įstatymo įsigaliojimo datos. Tam pritarė komitetas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ir dėl ketvirtosios pastabos.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia, kai yra apskaičiuojama valstybinės žemės nuomos mokesčio tvarka, trūko referencijos į tam tikrą įstatymo papunktį, todėl jį papildėme ir pritarėme Teisės departamentui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visoms pastaboms su komiteto išsakyta pozicija? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio taip pat yra gauta pastaba. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia yra ankstesnė T. Tomilino pasiūlymo redakcija. Teisės departamentas po svarstymo pasižiūrėjo ir šiek tiek sukonkretino teisinę leksiką, bet tai esmės nekeičia. Siūlome pritarti. Ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti? Ačiū. Taip pat dėl 5 straipsnio dvi pastabos.

S. GENTVILAS (*LSF*). Teisės departamentas…

PIRMININKĖ. Atsiprašau, ar galime 5 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl 6 straipsnio taip pat yra gautos dvi pastabos. Prašom, komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Pirmoji yra redakcinė: žodžiai „jų dalys“ išbraukiami iš sklypo apibrėžimo. Pritarta bendru sutarimu.

Antroji Teisės departamento pastaba, kad čia buvo Konstitucinio Teismo nutartis, viso įstatymo genezė. Teisės departamentas šiek tiek patikslina, kaip bendraturčiai su valstybe dalinasi ir atsiskiria sklypus. Todėl Teisės departamento pastaboms pritarėme. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti abiem pastaboms? (*Balsai salėje*) Ačiū. Ir 6 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

Dėl 7 straipsnio taip pat yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašom, komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Išskirtiniais atvejais savivaldybės turi nuosavybės teisę į valstybinę žemę. Iki šiol būdavo galimybė ją perleisti ne tik savivaldybės įmonėms, bet įmonės galėjo dar ir kitiems asmenims perleisti, tai šita teisė išbraukiama Konstitucijos pagrindu, kad taip negalima daryti. Šiai pastabai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti toms dviem pastaboms, komiteto nuomonei ir visam straipsniui? Galime, ačiū, pritarta.

Dėl 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių nėra pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu visiems straipsniams? Ačiū, pritarta.

Dėl 15 straipsnio yra gauta pastaba. Prašom, komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Techninė pastaba. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 15 straipsniui? Ačiū, pritarta. Dėl 16–20 straipsnių nėra jokių pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiems straipsniams? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 21 straipsnio yra gautas B. Ropės pasiūlymas. Prašom pristatyti.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Siūlau nekeisti dabar nusistovėjusios tvarkos, kuri veikė 30 metų ir faktiškai nebuvo problemų, tai yra nebausti žemės ar miško savininko, jeigu nėra riboženklio, nes dabar yra siūloma iš karto įspėjimą… tai yra taikyti baudą. Aš siūlau palikti galiojančią tvarką, kad pradžioje išrašomas jam raštas, nustatomas terminas, data, ką jis kada turi padaryti. Vieno sklypo, vieno taško savininkai yra bent trys, todėl kartais neaišku, kuriam išrašyti, tuo labiau kad ne dėl savininko kaltės jisai būna panaikintas. Siūlau palikti dabar galiojančią tvarką. Kadangi Teisės ir teisėtvarkos komitetas išreiškė tokią nuomonę praeitą kartą svarstant, kad jeigu nėra pagrindiniame įstatyme, tai negali būti Administracinių nusižengimų kodekse, tai tokiu atveju šita nuostata galės ir toliau likti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi tai yra B. Ropės pasiūlymas, tai reikia 29 Seimo narių pritarimo. Ar mes turime 29 Seimo narius? Galbūt balsuojame. Pasižiūrėkime, ar bus 29, kurie pritars šiam siūlymui. (*Balsai salėje*) Taip, kad galėtume svarstyti šį pasiūlymą.

Balsavo 41: už – 27, prieš – 6, susilaikė 8. Nėra 29, tai nesvarstome pasiūlymo. Ar galime bendru sutarimu pritarti 21 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Nuo 22 straipsnio iki (tuoj pasižiūrėsime) 24 straipsnio jokių Teisės departamento pastabų nėra. Ar galime pritarti visiems šitiems straipsniams? Bendru sutarimu pritarta. Ačiū.

Dėl 25 straipsnio yra gautos trys Teisės departamento išvados. Prašom, komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Visoms pritarta bendru sutarimu. Tai yra įstatymo įsigaliojimo nuostatos pavėlinimas derinant prie šiandienos priėmimo, taip pat referuojant į tvarkas ir procedūras, kurios pradėtos iki įstatymo galiojimo, kad joms galiotų prieš tai, iki šiandienos priėmimo ir įsigaliojimo liepos 1 dieną, galiojusios įstatymo nuostatos. Visoms trims, kaip minėta, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 25 straipsniui su pagrindinio komiteto išsakyta nuomone? Galime? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Matau, užsirašė prieš V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gal pats įstatymas ir nėra toks, prieš kurį reikėtų labai balsuoti (jūs galite sėsti, jau baigėte savo misiją), bet norėčiau atkreipti dėmesį, kolegos. Svarstymo stadijoje atsirado pataisa, kuri leidžia savivaldybių taryboms atleisti nuo mokėjimo prievolės už statybą valstybinėje žemėje. Prieš trejetą metų buvo labai intensyvios diskusijos dėl to, kad būtų jau gana dalintis valstybinę žemę, reikia ją parduoti, jeigu jinai nebereikalinga, bet jeigu negalima parduoti, tai susimokėti 75 % tos žemės rinkos vertės už tai, kad galėtumei ten statyti arba plėtoti, ką nors savo daryti, ir tada parduodi kaip pastatą ant valstybinės žemės. Bet svarstymo stadijoje tai buvo pakeista. Ir pakeista, pasakysiu skaičiais: pirmaisiais metais per ne visus metus buvo surinkta to mokesčio 7 mln., kitais metais buvo surinkta 11 mln. Dabar mes ta pataisa atsisakome, tuo metu, kada didiname mokesčius žmonėms, valstybinę žemę vėl padarome dalinamą dykai. Kolegos, manau, kad verta susimąstyti, ar tikrai mes turime ir toliau valstybės turtą dalinti, kai turime sukaupti ir gynybai pinigų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš kaip tik manau, kad projektas yra labai geras, subalansuotas, iš tikrųjų diskutuotas ir praėjusioje kadencijoje, ir šitoje. Iš esmės atsiranda racionalesnis valstybinės žemės, valstybinio turto naudojimas, todėl atmesčiau

tuos priekaištus ir kaip tik sakyčiau, kad įstatymas pagerins valstybinio turto surinkimą ir visokeriopą naudą duos valstybei ir mūsų žmonėms.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už. Paskutinis nori kalbėti S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš manau, kad tai geras įstatymas, ir jisai buvo priimtas, bet, deja, jį Prezidentas vetavo. Negražu, bet paminėsiu: iš tikrųjų įstatymas yra *copy paste* perregistruotas, pusę metų mes su juo sugaišome, nes dauguma nubalsavo gruodžio mėnesį klaidingai ir priėmė Prezidento veto, kad įstatymas nepriimtas ir negalioja visa tvarka. Seimas praleido gerus 6 mėnesius nuo gruodžio 12 dienos atkartodamas lygiai tą patį įstatymą, kuris jau buvo priimtas. Čia yra, suprantu, pirma sesija daugumai, bet daugumos klaida kainavo 6 mėnesius tą patį, identišką, įstatymą svarstyti, papildomų Vyriausybės išvadų, ir jisai beveik tokia pačia apimtimi – 99 %, šiandien yra priimamas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 79, prieš – 2, susilaikė 8.

Noriu jūsų atsiklausti, ar galime pratęsti balsavimo langą? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Kitas darbotvarkės klausimas… Atsiprašau, per šoninį mikrofoną L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. S. Gentvilas šiek tiek apsimelavo, tyčia ar netyčia, nežinau, bet ne *copy paste* įstatymas, o ištaisantis jūsų klaidas, dėl kurių Prezidentas vetavo šitą įstatymą. Klaidos yra ištaisytos ir dabar Prezidentas, labai tikiuosi, įstatymo nebevetuos. Ačiū. (*Balsai salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

PIRMININKĖ. Balsavo už 79, prieš – 2, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. Reikia šito gongo. (*Gongas*) Ačiū jums.

15.03 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-61(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 kai kurių straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 42^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-61.

Dėl 1 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašom, komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Abiem Teisės departamento siūlymams pritarta. Pakeista ir sukonkretinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo tvarka taip, kaip rekomendavo Teisės departamentas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime?.. Vienai pritarta iš dalies, taip?

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, taip, vienai pritarta iš dalies. Bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio nėra jokių pataisų. Dėl 3 straipsnio taip pat yra… Atsiprašau, reikia pritarti bendru sutarimu 2 straipsniui. Ar galime pritarti? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl 3 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Yra ne vienas teisminis ginčas dėl pastatų altitudės, kaip ji skaičiuojama, nuo kurio kampo ir nuo kokio aukščio, kaip tai turėtų atsispindėti teritorijų planavimo dokumentuose. Taisant tą teisinę dilemą ir konkrečiai teisminius ginčus šiandien, yra sutikslinta ir pritarta iš dalies Teisės departamento pastaboms dėl leidžiamos pastatų altitudės. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastabomis? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio pastabų nėra. Dėl 5 straipsnio taip pat nėra. Dėl 6 straipsnio nėra pastabų. Dėl 7 straipsnio nėra. Ar galime pritarti visiems šiems straipsniams, 4, 5, 6 ir 7 straipsniams, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dar 7 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu, nes irgi nėra jokių pastabų? Ačiū.

Dėl 8 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašom. Komiteto nuomonė.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kalbama apie detaliųjų planų ir sprendinių išdėstymą. Teisės departamento pastaboms pritarta iš dalies, sukonkretinant teritorijų naudojimo reglamentų sprendimus, žemės savininkų ir kitas pastabas. Pritarta bendru sutarimu, pritariant iš dalies pirmai pastabai. Antroji pastaba techninė, o trečiajai departamento pastabai nepritarta, nes mes naikiname perteklinę savivaldybės išankstinio pritarimo procedūrą, todėl nereikalaujame savivaldybės išankstinio pritarimo tol, kol tai nėra… savivaldybė pati šiuo metu miestuose yra žemės savininkė ir to pritarimo nereikia, nes savivaldybė, jau tvirtindama planus, kaip žemės savininkė pritaria galutinėje stadijoje. Todėl trečiai pastabai nepritarta.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti su visomis pastabomis, kurioms pritarė pagrindinis Aplinkos apsaugos komitetas? Galime. Ačiū, pritarta.

Toliau. Dėl 9 ir 10 straipsnių Teisės departamentas pastabų neturi. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra vienas Teisės departamento pasiūlymas, pastaba. Prašom pakomentuoti pagrindinį komitetą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Techninė pastaba. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 11 straipsniui su šia pastaba? Ačiū, pritarta.

Dėl 12, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pastabų Teisės departamentas neturi. Ar galime pritarti visiems šiems straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 17 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dvi Teisės departamento pastabos.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, dvi pastabos.

S. GENTVILAS (*LSF*). Jos susijusios su įstatymo įsigaliojimo nuostatomis. Pagal šiandieninį priėmimą suderinama įsigaliojimo data ir nuostatos, kad prieš tai iki įstatymo pradėti rengti dokumentai rengiami pagal iki tol galiojusią įstatymo tvarką.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti paskutiniam straipsniui su šiomis dviem pastabomis? 16 ir 17 straipsniams pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl motyvų dėl viso nėra. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 6 Seimo nariai. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.09 val.

Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 10, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-62(3) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-62.

1 straipsnis. Pastabų nėra. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom komiteto atstovą pakomentuoti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Techninė pastaba. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3, 4 ir 5 straipsnių pataisų nėra. Ar galime pritarti visiems šiems straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Abi Teisės departamento pastabos susijusios su įstatymo įsigaliojimu ir pereinamosiomis nuostatomis, kad iki įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti dokumentai rengiami pagal buvusias įstatymo nuostatas. Abiem komiteto pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Atsiprašysiu, dar yra trečia pastaba, tai gal galite supažindinti?

S. GENTVILAS (*LSF*). Trečioji taip pat su įgyvendinimu susijusi, tai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime paskutiniam straipsniui su visomis pastabomis ir komiteto nuomone pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.11 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 112, 113, 113[1], 351 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-63(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-63. Prašom pagrindinio komiteto pranešėją. Yra gautas Seimo nario B. Ropės pasiūlymas. Gal pristatysite?

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kadangi balsavome dėl Žemės įstatymo, tai ta pati norma yra ir šio įstatymo pataisoje, kad būtų ne baudžiama, o galiotų dabartinė norma, kad pradžioje įspėja, o tik po to baudžia, jeigu nesusitvarko. Siūlau palaikyti šį įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi yra pasiūlymas, tai reikėtų 29 Seimo narių pritarimo. Gal balsuojame, kad pasižiūrėtume, ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko šį pasiūlymą.

Nėra 29 Seimo narių, kurie palaikytų jūsų siūlymą. Dar yra antras pasiūlymas. Prašom pristatyti.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Antras pasiūlymas, visi palaiko tą pasiūlymą, kad jeigu yra atlikti tikslieji matavimai ir įregistruoti Registrų centre, tai neturėtų būti tokie savininkai baudžiami, jeigu nėra riboženklio. Beje, šiam pasiūlymui pritarė ir visi komiteto nariai, bet kai balsuoti reikėjo, nepritarė.

Trečias dalykas. Aplinkos apsaugos komitetas taip pat pritarė šitam pasiūlymui, bet, sako, kai balsuosime, išsiaiškinsime. Šiandieną kalbėjau su Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerija irgi pritarė ir siūlė dar netgi išplėsti, kad ne tik tiksliųjų matavimų sklypams, bet visiems sklypams taikytume, kad nebūtų baudžiami. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Taip pat šiam pasiūlymui reikia 29 Seimo narių pritarimo. Kviečiu balsuoti ir pasižiūrėti, ar yra pritarimas.

Balsavo 41: už – 25, prieš – 4, susilaikė 12. Taip pat nėra, nesvarstome šio pasiūlymo. Prašom pagrindinio komiteto pranešėją.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Aš tik trumpą repliką pasakysiu. Posėdyje dalyvavo ir Aplinkos ministerijos atstovė. Ji patikino, kad ministerijoje yra rengiamas projektas, bet kitas įstatymas, tikiuosi, rudens sesijoje pasieks ir kolegos lūkesčiai bus išpildyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi 1 straipsnis, kaip matote, yra be kitų pasiūlymų, ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 2, 3, 4, 5 ir 6 straipsnių nėra jokių Teisės departamento pastabų. Ar galime pritarti visiems straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvų dėl viso nėra. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 74, prieš – 1, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.16 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-185(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-185. Priėmimo stadija. Vienas straipsnis.

Dėl motyvų už – K. Podolskis. Prašom.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, nes tikrai sudarysime sąlygas virš 8 tūkst. individualios priežiūros specialistų gauti nemokamus kompetencijų kėlimo mokymus. Šitie mokymai yra privalomi. Šiaip rinkoje tokie mokymai kainuoja nuo 500 iki 1 tūkst. 300. Taigi šitas pakeitimas yra labai svarbus darbuotojams, kurie dirba su pažeidžiamiausiomis socialinėmis grupėmis, tad kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91: už – 89, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.17 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887(4) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887. Kviečiame į tribūną Ekonomikos komiteto pirmininką S. Bucevičių.

Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom supažindinti.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Komitetas svarstė Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą. Komiteto nuomonė yra nepritarti. Balsavimo rezultatai: 5 – už, 7 – prieš. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu su komiteto išvada? Galime? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Yra užsirašęs už – K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų ačiū, kad komitetas pritarė. Visos svarstymo stadijos pereitos. Šis įstatymas leis Konkurencijos tarybai teikti konsultacijas, kaip kitos panašios institucijos (VERT'as arba netgi Viešųjų pirkimų tarnyba) tas konsultacijas jau anksčiau teikė, o būtent Konkurencijos tarybai tai nebuvo įstatyme numatyta. Tada reikia samdyti labai brangius advokatus, kad būtų išsiaiškinama, kokia ten situacija, kokios nuotaikos. Šiuo atveju paprasčiausiai pati Konkurencijos taryba pakonsultuos dar prieš priimant sprendimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.20 val.

Įstatymo „Dėl Energetikos chartijos sutarties denonsavimo“ projektas Nr. XVP-380 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Energetikos chartijos sutarties denonsavimo“ projektas Nr. XVP-380. Pranešėjas – Ž. Vaičiūnas. Pateikimas. Kviečiame ministrą į tribūną.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju posėdžio pirmininkei. Gerbiami Seimo nariai, teikiu įstatymo „Dėl Energetikos chartijos sutarties denonsavimo“ projektą. Projekto tikslas – denonsuoti 1995 metais pasirašytą ir 1998 metais įsigaliojusią Energetikos chartijos sutartį. Projekto priėmimo priežastys yra tos, kad Europos Komisija pasiūlė išstoti iš sutarties Europos Sąjungos valstybėms narėms, argumentuodama, kad sutartis nesuderinama su Europos Sąjungos klimato tikslais pagal Europos žaliąjį kursą ir Paryžiaus susitarimą. Europos Parlamentas, įvertinęs tai, kad modernizuota sutartis neatitinka Paryžiaus susitarimo tikslų, 2022 m. lapkričio 24 d. priėmė rezoliuciją, raginančią Europos Komisiją ir Europos Sąjungos valstybes nares pradėti ruoštis koordinuotam pasitraukimui iš sutarties.

Šių projektų naudos yra tos, kad išstojus iš šio… denonsavus šią sutartį nereikėtų ginčų spręsti tarptautiniame arbitraže ir dėl to būtų išvengta brangiai kainuojančio arbitražinio bylinėjimosi. Taip pat svarbu tai, kad, pasitraukus Europos Sąjungai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms iš sutarties, Lietuvai didėtų metinis mokestis, šiuo metu sudarantis apie 7 tūkst. eurų. Jo tokiu atveju, be abejo, nereikėtų mokėti, jeigu mes denonsuotume šią sutartį.

Kokios pasekmės? Pasitraukus iš sutarties, dar 20 metų lieka galioti investicijų apsaugos laikotarpis, tai yra visoms iki pasitraukimo iš sutarties įsigaliojimo atliktoms investicijoms – tiek Lietuvos investuotojų atliktoms kitose sutarties šalyse, tiek kitų sutarties šalių investuotojų atliktoms investicijoms Lietuvoje – būtų taikomos būtent tos sutarties nuostatos, įskaitant ir ginčų sprendimo procedūras. Svarbu pastebėti, kad naujoms investicijoms, tai yra toms investicijoms, kurios yra atliktos po pasitraukimo iš sutarties įsigaliojimo, sutarties nuostatos nebebūtų taikomos.

Akivaizdu, kad šios Energetikos chartijos pridėtinė vertė yra tikrai ribota ir po atnaujinimo apskritai ši organizacija, ši sutartis neturi prasmės, dėl to nėra prasminga skirti tiek žmogiškuosius, tiek finansinius išteklius. Dar svarbu pastebėti, kad Europos Sąjungos šalys taip pat traukiasi iš šios sutarties. Iki šios dienos yra jau pasitraukę arba tai planuoja artimiausiu metu padaryti bent dešimt kitų Europos Sąjungos šalių.

Tai tokia yra šio projekto esmė. Prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti V. Ąžuolas. Nėra. Kita – L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu paklausti. Jūs užsiminėte, kad ne viena šalis jau yra pasitraukusi arba ruošiasi pasitraukti. Kokios šalys, gal galite bent keletą įvardinti?

Ir kitas klausimas: kokios Energetikos chartijos sutarties nuostatos neatitinka arba prieštarauja Europos Sąjungos tikslams? Kas sieja žaliąjį kursą, energetiką ir panašiai?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Kadangi prašėte pailiustruoti pavyzdžiais, tai šiuo metu iš sutarties yra pasitraukusios Italija, Prancūzija, Vokietija, Lenkija, Slovėnija, Liuksemburgas. Kaip tik šiuo metu traukiasi arba tai planuoja padaryti artimiausiu metu Portugalija, Ispanija, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai.

Kalbant apie sutarties nuostatas, be abejo, buvo vertintos ne tik konkrečios šios sutarties nuostatos, bet apskritai visa sutartis *in corpore*. Buvo padaryta tokia išvada, kad jinai neatitinka Europos Sąjungos bendrųjų tikslų. Tokia yra išvada, dėl to toks siūlymas buvo pateiktas tiek Europos Parlamento, tiek Europos Komisijos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausti užsirašė A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, būtų smagu sužinoti, kaip šie pakeitimai atsilieps Lietuvai finansiškai?

Ž. VAIČIŪNAS. Finansiškai. Kaip ir minėjau, viena tiesioginė įmoka, tai yra nereikės mokėti narystės mokesčio, kaip minėjau, 7 tūkst. eurų. Tas mokestis didėtų, jeigu nepasitrauktume. Natūralu, kad tai būtų perskirstoma toms Europos Sąjungos šalims, kurios lieka sutartyje. Kalbant apie arbitražinius procesus, tai, be abejo, turbūt sutaupymai gali būti skaičiuojami ir milijonais eurų, nes arbitražiniai procesai, kaip žinome, yra tikrai brangūs.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl motyvų nėra užsirašiusių nei už, nei prieš. Gal bendru sutarimu galime pritarti šiam įstatymui po pateikimo? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.26 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8, 24^1, 24^2, 25, 26, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-400 (*pateikimas*)

Kitas klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 26^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-400. Pranešėjas – Ž. Vaičiūnas. Prašom.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, teikiamas svarstyti Energetikos įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo į nacionalinę teisę yra perkeliamos atnaujinto Europos Sąjungos reglamento dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (REMIT) nuostatos. Šis reglamentas nustato bendras Europos Sąjungos taisykles, kaip užkirsti kelią manipuliuoti energijos rinka, užtikrinti rinkos skaidrumą, sąžiningą konkurenciją, veiksmingą rinkos priežiūrą. Reglamentas įpareigoja nacionalines reguliavimo institucijas (mūsų atveju yra VERT'as) stebėti rinkos dalyvių veiklą, analizuoti sandorius ir skirti sankcijas už pažeidimus. 2024 metais priimti REMIT reglamento pakeitimai išplėtė nacionalinių energetikos reguliuotojų įgaliojimus, atsižvelgiant į 2022–2023 metų energijos krizės metu išryškėjusias problemas ir būtinybę pagerinti rinkos priežiūrą. Tai yra reguliuotojai turėjo per mažus teisinius įgalinimus atlikti šiuos veiksmus.

Todėl Energetikos įstatymo pakeitimais pirmiausia numatoma suteikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai įgaliojimus tikrinti visus rinkos dalyvius, tai yra ne tik reguliuojamas įmones, bet visus rinkos dalyvius, reikalauti informacijos ir nutraukti neteisėtus veiksmus.

Antras aspektas yra patikslinti sankcijų taikymo tvarką, tai yra numatyti skirtingas sankcijas fiziniams ir juridiniams asmenims, nustatyti periodines baudas už informacijos neteikimą ir aiškiai apibrėžti kriterijus, į kuriuos privaloma atsižvelgti skiriant baudas.

Trečias aspektas yra įtvirtinti procedūrą, kaip VERT'as kreipiasi į teismą dėl leidimo patekti į fizinių asmenų patalpas.

Ketvirta, nustatyti, kad VERT'as atliks Europos Sąjungos energetikos reguliuotojų agentūros (ACER) sprendimų autentiškumo patikrinimą ir perduos juos vykdyti pagal nacionalinę teisę.

Svarbu pastebėti, kad, priėmus šiuos pakeitimus, didmeninės energijos rinkos priežiūra taps efektyvesnė ir skaidresnė, todėl vartotojai bus geriau apsaugoti nuo manipuliavimo kainomis ir nepagrįstų rinkos kainos svyravimų. Taip šie sustiprinti energetikos reguliuotojo įgaliojimai leis greičiau reaguoti į piktnaudžiavimo atvejus ir užtikrinti teisingesnes energijos kainas.

Įstatymo projektas yra įtrauktas į Seimo pavasario sesijos darbų programą. Prašau pritarti šiam projektui po pateikimo ir svarstyti Seime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi B. Vėsaitė.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, šiuo metu rinkos kaina šokinėja nuo nykstamai mažų iki jokiomis sąnaudomis nepagrįstų aukštumų. Susidaro įspūdis, kad rinkoje kažkas manipuliuoja kainomis, tik dar neaišku, kokiu tikslu. Kadangi pakeitimai yra susiję su rinkos priežiūra, gal galite pateikti kokių nors hipotetinių piktnaudžiavimo rinka pavyzdžių? Su kuo dažniausiai, sakykime, susiduriama ir kas galėtų būti lengviau sprendžiama priėmus šį įstatymą? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Be abejo, kainos svyravimai rinkoje yra tokia nauja realybė, kuri susijusi ir su atsinaujinančia energetika. Natūralu, kad dienos metu tos kainos, ypač vasaros laikotarpiu, yra gana žemos, tuo tarpu vartojimo piko metu – vakare, ryte, jos yra aukštesnės. Kaupimo sistemas diegiant, be abejo, bus galimybė tą kainų išlyginimo efektą pasiekti.

Kalbant apie jūsų klausimą, kokius konkrečiai tokius nesklandumus rinkoje padėtų ištaisyti, tai galbūt pateikčiau vieną iš pavyzdžių. Šie pakeitimai taip pat būtų leidę efektyviau VERT'ui reaguoti į galimus pažeidimus. Galbūt nedarysiu teisinių prielaidų, nes tai yra teismo sprendimo objektas, bet tikrai žinote atvejų, kuomet 2022–2023 metais, energetinės krizės metu, buvo aukš-

tos kainos ir elektros energijos tiekėjai sudarė sutartis su didžiosiomis įmonėmis, smulkiomis, vidutinėmis. Dėl smulkiųjų ir vidutinių klausimai buvo išspręsti, nes buvo Seime priimti įstatymai ir buvo leista šioms įmonėms perdaryti sutartis. Tuo tarpu didžiosios įmonės iki šiol turi problemų, vyksta bylinėjimaisi teismuose, nes nėra pripažįstama tai, kad tuo metu ilgus laikotarpius fiksuotos kainos ne visą laiką buvo pagrįstos. Kaip ir minėjau, kol kas nesiimsiu vertinti, nes tai yra teisminio vertinimo objektas, bet jei šitie pakeitimai būtų, tikrai VERT'as turėtų geresnes galimybes gauti informaciją iš elektros energijos tiekėjų ir užtikrinti būtent atstovavimą įmonių interesams.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Vėsaitė. Ruošiasi S. Gentvilas.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, manyčiau, kad iš tikrųjų daugiau teisių reguliuotojui suteikti, ypač dėl to tikslo – teisingesnės kainos, yra labai teisinga, bet mes, tiesą sakant, suteikdami įgaliojimus ir praplėsdami veikimo sferą, turėsime turbūt didinti ir skaičių žmonių, dirbančių Energetikos reguliavimo taryboje, taip pat finansavimą. Ar jūs numatote iš šito ką nors? Gal žinote, kiek turėsime įdarbinti naujų asmenų?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Turbūt detalesnę informaciją dėl žmogiškųjų išteklių dar galėtume pateikti ir Seime svarstymo komitetuose metu, bet iš esmės šis procesas yra nuoseklus reguliuotojų kompetencijų, teisinių kompetencijų, ir galių plėtimo procesas. Tai tikrai nepareikalaus didelių nei finansinių, nei žmogiškųjų išteklių. Iš esmės yra klausimas, kad tam tikrais atvejais VERT'as turėjo apribojimų, kaip ir minėjau, pirmiausia dėl informacijos pateikimo. Ta galimybė ir įgaliojimai rinkos dalyviams pateikti informaciją VERT'ui pirmiausia susiję su tuo, kad VERT'as turėjo pakankamai žmogiškųjų išteklių, bet ne visą laiką galėjo tinkamai išreikalauti informaciją iš rinkos dalyvių. Būtent šiuo pakeitimu daug šitų aspektų yra sprendžiama.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis jūsų klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas ministre, 2024 metų žiemą, sausio 5 dieną, kai elektra kainavo 1,5 euro, „Ignitis" nejungė Kruonio hidroakumuliacinės jėgainės ir nenumušė kainos. Tomis pačiomis dienomis savivaldybės nedegė šviesų gatvėse tam, kad taupytų elektrą. Kaip šis įstatymas prisidės prie to, kad valstybinė įmonė, viena vertus, suinteresuota, kad turėtų maksimalią kainą už savo gaminamą elektrą, kita vertus, – balansavimo įrenginius, nesielgtų taip, kaip praėjusių metų sausio 5 dieną, kaip aš minėjau, kai 1,5 euro kainavo elektros kilovatvalandė, o Kruonis neveikė? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Šio įstatymo objektas, be abejo, pirmiausia orientuotas į visus rinkos dalyvius. Jūs kalbate būtent dėl reguliuojamų įmonių. Tai iki tol tos galimybės suteiktos ir buvo. Jūsų pateiktu atveju tikrai turėčiau detaliau pasidomėti dėl priežasčių. Gali būti, kad gal ir techninių niuansų buvo. Šis įstatymas neapimtų turbūt kertinių, esminių pokyčių. Mes kalbame apie kitus rinkos dalyvius, kurių veikla nėra reguliuojama.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl motyvų už, prieš užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo šiam įstatymui? Galime. Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau posėdį ves O. Leiputė.

15.35 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-389 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF*). Kolegos, kitas darbotvarkės klausimas yra Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-389. Pranešėja – sveikatos apsaugos ministrė M. Jakubauskienė. Prašom.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Norėčiau pristatyti Sveikatos draudimo įstatymo pataisą, 6 straipsnio pataisą, kurios esmė yra privalomojo sveikatos draudimo įmokos sumokėjimas už šauktinius. Tai yra Lietuvoje privalomos pradinės karo tarnybos karių, privalomosios karo tarnybos karių, paskelbus mobilizaciją pašauktų į karinius mokymus, kurie

įgytų pagrindinį karinį parengtumą būtent tuo metu, privalomojo sveikatos draudimo įmokos sumokėjimas. Lietuvoje tokių asmenų turime 4 tūkst., 12 draudžiamųjų šauktinių… Bendra suma, kuri būtų reikalinga sumokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokoms už šiuos šauktinius, sudarytų 452 tūkst. eurų už 9 mėnesius trunkantį pasirengimą. Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų paklausti norėtų du Seimo nariai. Prašom, pirmasis klausia A. Gedvilas. Jo nematau. Ar yra? Yra. Prašom. Atsisako, taupo laiką. Viskas aišku. R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiama ministre, išties pagirtinas jūsų įstatymo projektas ir siūlymas, tačiau ar nemanote, kad dar yra veiklos sričių ir žmonių, dirbančių tose srityse, kurias taip pat galbūt būtų galima atleisti? Turiu omenyje pagal individualią veiklą dirbančius senjorus. Jie taip pat patenka į tą grupę, kai už juos jau… tai yra jie patys turi susimokėti, o jie jau yra senjorai.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiama Seimo nare, jums už klausimą. Iš tiesų pritarčiau, kad tikrai svarstytina galėtų būti papildomai nuo įmokos į Privalomojo sveikatos draudimo fondą atleisti senjorus, kurie užsiima individualia veikla. Visgi šiuo metu įstatymo pakeitimo pasiūlymas apima šauktinius, bet pritariu jūsų idėjai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau norinčių klausti nėra. Pasisakyti už, prieš nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Kitas darbotvarkės… Atsiprašau, komitetai. Pagrindinis būtų Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 17 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta. Dėkui.

15.38 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-293 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-293. Pranešėja – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tai vėlgi to paties įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas apie asmenis, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje. Iš esmės didžioji dalis jų ukrainiečiai, kuriems jau sukako pilnametystė, bet jie vis dar mokosi pagal bendrojo ugdymo programas arba formaliojo profesinio ugdymo programas.

Natūralu, kad žinome, dėl kokių aplinkybių ukrainiečiai atvažiuoja į Lietuvą ir kodėl ta adaptacija ir mokslų pradžia kartais užtrunka. Turime labai konkrečių jau pavyzdžių: profesinio ugdymo mokykloje besimokantys broliai, abiem po 18 metų ir juos tiesiog ištiko sveikatos problemos. Čia gyvena su mama, mama dirba šiltnamiuose, tas darbo užmokestis, aišku, nėra labai didelis, tėtis likęs kariauti Ukrainoje, ginti savo šalies, ir jiems už tas paslaugas reikėjo susimokėti. Neabejoju, kad tokių situacijų gali pasitaikyti ir daugiau, bet kadangi mes jau esame pasiryžę ukrainiečiams padėti visomis priemonėmis, manau, kad ir čia… Aišku, iššūkis Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui, manau, būtų gana nedidelis. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti V. Sinica. Prašom.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Aš norėčiau paklausti, kokia yra apimtis, kokia plati grupė žmonių, kurie susiduria su tokiomis situacijomis, ir ar čia patenka, pavyzdžiui, šiaip studentai, iš kitų šalių atvykstantys į Lietuvą studijuoti, ar jūsų pataisa liestų ir juos? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Mano pataisos tiktai dėl tų žmonių, kurie studijuoja pagal bendrojo ugdymo programas arba formaliojo profesinio mokymo programas, bet, aišku, jeigu Vyriausybė ryžtųsi, galima plėsti ir kitoms grupėms, tai yra aukštosiose mokyklose besimokantiems žmonėms. Bendrojo ugdymo mokyklose pagal bendrojo ugdymo programas šiuo metu yra bent 110 ukrainiečių besimokančių, profesinio mokymo įstaigose – 339. Tai tikrai gana nedidelė grupė žmonių.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama kolege, iš tiesų sveikintinas siūlymas sprendžiant būtent tų asmenų, kurie studijuoja Lietuvoje, klausimą. Bet

aš vis dėlto norėčiau, kad mes plačiau, kompleksiškai pasižiūrėtume į būtent Lietuvoje studijuojančių užsieniečių klausimą, nes nuo šių metų sausio 1 dienos įsigaliojo kitas įstatymas, kuris numato, kad jeigu asmuo, studijuojantis Lietuvoje, paprašo akademinių atostogų, jis automatiškai praranda galimybę gyventi Lietuvoje, tai yra laikiną leidimą gyventi Lietuvoje. Kaip manote, ar nereikėtų kompleksiškai ir šį klausimą spręsti, nes žmonės gali studijuoti trejus metus, pusmetį pasiimti akademinių atostogų, bet natūraliai išeina taip, kad jis išmetamas iš Lietuvos, kuomet galėtų likti Lietuvoje, pats prisidėti prie Lietuvos gerovės, vėliau dirbti Lietuvoje. Ar nemanote, kad kompleksiškai reikėtų plačiau pažiūrėti į jūsų teikiamą įstatymo projektą? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Vytautai, tai, ką jūs sakote, tikrai nėra Sveikatos draudimo įstatymo objektas. Bet aš labai pritariu, kad taip, reikėtų žiūrėti kompleksiškai, ir jeigu jūs teiktumėte tokius pasiūlymus, aš jiems neabejodama pritarčiau.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia R. Baškienė. (*Balsas salėje*)

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Andriau.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, aš norėčiau, kad jūs patikslintumėte. Iš dalies klausė ir kolega V. Sinica. Jūs aiškinamajame rašte rašote apie pilnamečius užsieniečius, turinčius laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje ir galinčius… Kalbėdama toliau jūs kalbėjote tik apie ukrainiečius. Ar tai yra, patikslinkite, ir tie, kurie turi pabėgėlio statusą, ar tiktai tie, ar visi užsieniečiai, kad suprastume esmę?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, žinia, kad visiems asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje. Tai ir pabėgėliai, žinoma, bet neabejotinai šiuo metu Lietuvoje iš tų žmonių didžiausią dalį sudaro ukrainiečiai, dėl to aš juos ir akcentuoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš norėjau paklausti, ar nemanote, kad tas pasiūlymas iš esmės prisidės prie tikslo, kad čia liktų tie žmonės, kurie savo kvalifikaciją kelia ir galbūt dirbs mūsų ekonomikai? Mes tikrai labai daug tų studentų turime, o paskui jie visi išvažiuoja ir mes galbūt šiek tiek uždirbame, bet tų protų medžioklėje nesudalyvaujame tinkamai?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Tikiuosi, kad prisidės, kad jie jaus tą didesnę Lietuvos Respublikos Vyriausybės paramą ir didesnį įsipareigojimą po to likti čia ir dirbti Lietuvos Respublikoje, ir tą pridėtinę vertę kurti čia. Tikrai taip.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų pasisakyti už, prieš nėra. Ačiū pranešėjai. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Galime. Pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Yra prašymas balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 71, balsavo 69: už – 56, prieš – 7, susilaikė 6. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galime pritarti?

Taip, prašau per šoninį mikrofoną. Tuoj.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Gal galima kaip papildomą Žmogaus teisių komitetą, kadangi migracija paprastai ir pas mus eina…

PIRMININKĖ. Turbūt prieštaraujančių nėra. Pritariame.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Ir dėl Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ir dėl Vyriausybės išvados ar galime pritarti bendru sutarimu? Dar pakartojame. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Taip pat yra prašoma Vyriausybės išvados. Siūloma svarstymo data – birželio 17 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta bendru sutarimu.

15.45 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-384 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-384. Pranešėjas – R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos Seimo nariai, šiuo metu Vietos savivaldos įstatymas numato, kad savivaldybės gali pavesti viešųjų paslaugų teikėjui teikti viešą-

sias paslaugas, kai naudojamas nekilnojamasis turtas, jeigu toks objektas yra vienintelis savivaldybės teritorijoje ar seniūnijoje. Leidžiant savivaldybėms savarankiškai spręsti dėl nekilnojamojo turto objektų, kuriuose teikiamos viešosios paslaugos (pavyzdžiui, baseinai, manieže, sporto salės, teatrai), valdymo, atsisakant tokių objektų skaičiaus ribojimo savivaldybės teritorijos atžvilgiu, būtų sudarytos sąlygos savivaldybėms plėsti gyventojams reikalingos infrastruktūros kūrimą ir teikiamas paslaugas padaryti labiau prieinamas gyventojams. Vieno tokių objektų valdytojo paskyrimas, kaip ir logika diktuoja, kaip tik padėtų sumažinti administravimo išlaidas, užtikrinti skaidrią paslaugų kainodarą, tvirtinamą savivaldybės, o paslaugų teikėjui leistų optimaliau ir gyventojams patogiau paskirstyti norinčių gauti paslaugas srautus. Pavyzdžiui, sporto mokykla galėtų keliuose jos valdomuose baseinuose pasiūlyti patogiausią laiką norintiems mokytis plaukti vaikams ir taip užtikrinti vis didėjantį poreikį šios paslaugos prieinamumui. Taigi kviečiu palaikyti šitą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, šis įstatymas neseniai buvo keistas ir aš atsimenu jo istoriją, kai iš tiesų savivaldybė, sakykime, pasistatydavo objektą ir negalėdavo jo valdyti, o turėdavo lyg ir perleisti verslui. Su ta mintimi ir buvo padaryta, kad jeigu yra vienas toks objektas, tarkime, baseinas savivaldybėje, ir nėra kito, privačiai valdomo, tada leido savivaldybėms. Dabar gi jūs norite, sakykime, leisti, jeigu yra ir daugiau tokių objektų. Tai kaip su konkurencija? Kai yra valstybės išlaikoma ir kai yra privatus objektas, tai konkurencija, man atrodo, nėra užtikrinama pakankamai. Ir kiek liečia savivaldybių? Mano žiniomis, tai paliestų tiktai galbūt tris didžiąsias savivaldybes. O kaip tada, ar čia yra tas poreikis keisti įstatymą? Ačiū.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Jeigu jau liečia kelias savivaldybes, tai tikrai, vadinasi, toks poreikis yra. Be abejo, sporto kompleksus, baseinus, manežus ir taip toliau turbūt tankiau stato didžiosios savivaldybės, kas turbūt yra natūralu dėl gyventojų skaičiaus. Tačiau tokie objektai yra statomi realiai miestiečių pinigais. Ir miesto savivaldybė yra suinteresuota, kad objektai būtų administruojami ir valdomi optimaliais kaštais ir maksimalia nauda miestui. Todėl dirbtinai ribojant vienu objektu iš tikrųjų yra kaip tik didinama biurokratinė našta, auginami kaštai ir tai prieštarauja tam, dėl ko realiai yra šiandien siūloma.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, aš visgi pratęsiu kolegės klausimą dar sukonkretindamas. Ar ši iniciatyva yra susijusi su Kauno „Žalgirio“ fanais? Ar ši iniciatyva yra susijusi su situacija, kai Kauno „Žalgirio“ fanai nušvilpė Kauno merą „Žalgirio“ arenoje? Ir ar šis siūlymas yra susijęs su situacija, kai žmonės kalba, kad dėl to iš „Žalgirio“ yra atimamas baseinas prie Kauno arenos, savivaldybė pasiims, duos sporto mokyklai jį eksploatuoti ir administruoti. Ar mes šitą situaciją sprendžiame šiuo pasiūlymu?

R. KAUNAS (*LSDPF*). Labai įdomus klausimas. Kadangi nesu labai geras Kauno mero draugas, tai negaliu atsakyti, kaip jis jaučiasi dėl nušvilpimo ar nenušvilpimo. Kiek girdėjau iš „Žalgirio“ fanų bendruomenės, jie kaip ir nesiskundė, kad jų neįleidžia į baseiną ar žada neįleisti. Ne, nemanau, kad tai yra susiję. Iš esmės savivaldybė techniškai gali išspręsti šį klausimą tiesiog perbraižydama seniūnijų ribas, bet ar reikia tada to dirbtinumo, klausimas? Ar reikia kaip nors biurokratiškai žiūrėti, kad savivaldybė turi kaip nors perbraižyti vien todėl, kad pasistatė du baseinus? Manau, kad čia ir Vilniaus savivaldybei aktualu, ir Klaipėdos savivaldybei aktualu arba bus aktualu. Tai yra ne vienos didžiosios savivaldybės klausimas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Pratęsiu. Man, gerbiamas Robertai, atrodo, kad jūs čia varote visišką socializmą. Tai yra viešasis sektorius. Savivaldybė monopolizuoja visus panašius objektus, taip neįleisdama į rinką privataus kapitalo. Akivaizdu, jeigu savivaldybė valdo visus baseinus, dalina laikus, tai privačiam kapitalui erdvės nebelieka.

Kai jūs sakote, kokie tikslai, pirmas tikslas nuskambėjo sumažinti administravimo išlaidas. Ar jūs žinote, kaip Kaune galima sumažinti baseino administravimo išlaidas? Atiduoti privačiam

sektoriui, išnuomoti, gauti daug pinigų ir turėti tuos pinigus, įgaliojant privatų sektorių duoti plaukimo valandų ir taip toliau. Tai ko jūs čia apsimetate, kad taupote administravimo išlaidas? Kai jos guli, tiesiog pasiimkite. Bet ne, jūs norite monopolizuoti. Ar tai yra Kauno mero iniciatyva ir noras? Čia mano klausimas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Atsakant į klausimą, ne, tai nėra Kauno mero iniciatyva ir noras, tai yra logikos diktuojamas pasiūlymas. Privatus kapitalas visada pagal galiojančius įstatymus gali statyti baseiną ir konkuruoti su kitu privačiu ar viešuoju sektoriumi.

Aš pateiksiu kitą pavyzdį, kai „Kauno švara“ dalyvavo konkurse Vilniuje ir sugebėjo pateikti gerokai geresnes kainas negu privatus verslas. Taigi nereikėtų jau taip labai išaukštinti vien privataus verslo galimybių. Savivaldybių įmonės geba dirbti efektyviai ir naudingai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, aš manau, kad didmiesčius kaip tik čia mažiau palies, nes didmiesčiuose yra daugiau tokių objektų. Bet rajonų centruose tai faktiškai daugiausia yra po vieną tokį objektą. Ir jeigu iki tol buvo galvojama, kaip išspręsti tą problemą, ir buvo leista savivaldybėms pačioms apsispręsti, dabar mes, ko gero, vėl bandysime grįžti atgal, vėl pradės kilti paslaugų kainos, vėl atsiras, sakykime, administratoriai, kurie norės užsidirbti. Ar reikia šito sprendimo, kai šiuo metu problemos nebelikę ir savivalda puikiai susitvarko?

R. KAUNAS (*LSDPF*). Šito sprendimo reikia, nes bendraujant su savivaldybėmis šitas klausimas kyla. Aš nelabai matau logikos jūsų teiginiuose, kad kainos pradės kilti. Priešingai. Dabar mes turime dirbtinį ribojimą, kai savivaldybė gali valdyti, pavyzdžiui, vieną baseiną administruoti, ir dabar dirbtinai negali administruoti kito. Kodėl? Tai iš esmės jokia logika neparemtas sprendimas. Tai tarsi mes specialiai dabar… Šiuo metu galiojantis įstatymas tarsi specialiai suprojektuotas taip, kad būtinai turėtų ateiti privatus sektorius į viešąjį. Aš manyčiau, tai turėtų būti konkurencija. Jeigu savivaldybės taryba mato, kad administratorius negeba efektyviai dirbti, visą laiką galima skelbti konkursą ir nesvarbu, ar vienas, ar du, ar dešimt objektų stovi vienoje seniūnijoje.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Atsisakė klausti. Dabar dėl motyvų ar turime norinčių kalbėti? Taip, turime. Dėkoju pranešėjui. Už – J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Dievaži, atsiprašau. Aš siūlau balsuoti už ir vienąkart pradėti pasitikėti savivaldybėmis, nes tikrai žinau ir Prienų pavyzdį, kai savivaldybė pastatė ir valdo baseiną, tikrai užsidirba lėšų, bet nemanau, kad užsidirbtų daugiau, jeigu išnuomotų. Taigi neribokime veiklų. Siūlau pritarti R. Kauno pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Yra toks pasakymas: monopolija yra biurokrato draugas, demokrato priešas. Kas čia bandoma padaryti? Monopolizuoti kai kurias viešąsias paslaugas.

Visai neseniai, pernai spalio mėnesį, buvo priimtas Konstitucinio Teismo nutarimas. Tuo metu Palangos konservatorius M. Skritulskas, parengęs įstatymo pataisą dėl Palangos koncertų salės, akivaizdžiai prašovė ir dar kadencijos laikotarpiu gavo niuksą iš Konstitucinio Teismo. Šiandien Teisės departamentas jums tą patį kartoja: jūs esate ant Konstitucinio Teismo, Konkurencijos įstatymo ir kitų įstatymų pažeidimo ribos ir grynai vertybiškai jūs neskatinate konkurencijos – jūs monopolizuojate.

Čia iš to Kauno atvejo, jau užklausus S. Kairiui, akivaizdžiai matyti, kad pristatytojas, nepaminėjęs pristatyme, jau vardina, ir aiškiai, konkrečiai yra dėl baseino kalbama, tiktai kauniečiai pasirašė. Aš suprasčiau, jeigu tai būtų regioninio miesto klausimas, kur iš tikrųjų galbūt privataus verslo nėra, o čia, matyt, yra paprašyta savivaldos, kad kauniečiai registruotų šitokią įstatymo pataisą. Bet jinai iš esmės konfliktuoja su Konstitucinio Teismo praėjusių metų spalio 14 dienos nutarimu.

Taigi kviesčiau nepritarti ir dėl juridinių priežasčių, ir dėl to, kad neleistumėte jūs savivaldai monopolizuoti. Pliuralizmas turi veikti ir Kaune. Jūs nuo to paties pliuralizmo stokos greitai patys kentėsite tikėdami tuo pačiu žmogumi. Kviečiu nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai išsakyti. Balsuojame.

Užsiregistravo 74, balsavo 74: už – 49, prieš – 9, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta.

Per šoninį mikrofoną – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Iš tikrųjų buvo girdėti daug argumentų, tai aš noriu pasakyti, kad viešojo sektoriaus ir savivaldybės administravimas, baseinų ir jų visų kaštų skaičiavimo principas truputėlį skiriasi. Dažnu atveju ta pigesnė kaina yra pasiekiama tuo, kad nėra skaičiuojama amortizacija ir kiti momentai.

Mieli valdantieji, niekaip nenusistatęs prieš šitą projektą, jisai tikrai gali būti svarstomas ir apie jį diskutuojama. Aš frakcijos vardu norėčiau paprašyti antikorupcinio vertinimo, kad ir jūs būtumėte saugūs, ir mes būtume ramūs. Norėtume antikorupcinio vertinimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kaip Teisės departamentas yra parašęs, kadangi šviežiai priimta Konstitucinio Teismo nutartis spalio mėnesį, tai būtina yra Vyriausybės ir Konkurencijos tarybos išvada dėl šio projekto. Prašyčiau abiejų.

PIRMININKĖ. Turėtume apsispręsti, ar bendru sutarimu, ar balsuojame dėl pasiūlymų. (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu pritarta tiek dėl Vyriausybės, tiek dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos, tiek dėl Konkurencijos tarybos išvados. Sutarta bendru sutarimu. Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių. Siūloma svarstymo data – birželio 19 diena. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

15.59 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-368 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-368. Pranešėja – J. Zailskienė. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, teikiu įstatymo projektą, pagal kurį būtų šiek tiek pakoreguotos taisyklės jaunoms šeimoms, siekiančioms įsigyti būstą regionuose. Esminiai papildymai yra tie, kad bus galima pretenduoti į paramą ne tik perkant butą ar būstą, bet ir jį statant. Taip pat siūlome neatsižvelgti į savivaldybių paramą, sudarant eilę, nes gyventojas tikrai nekaltas, jeigu savivaldybė, sakykime, nusprendžia neprisidėti prie šios programos, ir šiek tiek padidinti subsidijų dydžius atitinkamai atsižvelgiant į šeimos dydį, tai nuo 15 % iki 20 % pagal vaikų skaičių. Ir, aišku, manome, kad prisidės ir prie žaliojo kurso tikslų pasiekimo, nes yra ir būsto tam tikros energetinės klasės reikalavimas. Kviečiu palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Jūsų klausti užsirašė nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Siūlymas į teisingą pusę. Linkstu palaikyti, bet turiu ir kelis klausimus. Pirmas dalykas, tos maksimalios sumos, kurios turėtų būti vertas įsigyjamas būstas, riba. Ar nemanote, kad ji yra per maža (turint galvoje regionų NT rinką, kai joje faktiškai nėra statomi daugiabučiai, tik privatūs namai, turint galvoje tuos A++ klasės reikalavimus, mano galva, labai netinkamus ir naikintinus), kad iš tiesų yra sudėtinga ką nors rasti iki tos ribos, ypač jeigu dar grįžtų ir tie siūlymai, kad tik visiškai įrengtas būstas gali būti perkamas? Tai šita bėda.

Ir, jeigu leisite, dar vienas dalykas. Nors ne, apsistokime prie šito. Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tiesiog, manau, ši suma… Nemanau, kad tai yra blogai, nes valstybė turi galvoti apie, sakykime, tuos žmones, kurie galbūt ieško ekonomiškesnio būsto. Turtingesniems žmonėms, manau, nėra problema ir gauti paskolą, ir pasistatyti namą. Esmė tokia: eilės ilgis rodo, kad nori žmonės tos paramos ir tai nėra… tai yra jiems to nedraudžia, jie randa būstus už tokią sumą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Labai laiku šiandien teikiamas šitas teisės aktas, nes šiandien minime Šeimos dieną. Bet noriu paklausti dar tokio dalyko: kaip jūs galvojate, ar nebūtų dar didesnė

paskata, jeigu mes rastume būdą apriboti, sumažinti pradinę įmoką jaunoms šeimoms, pavyzdžiui, nuo 20 % iki 5 %? Aš suprantu, sakysite, rizika ir visokie kitokie dalykai. Kiekvienos šeimos kreditingumą vertina pats bankas. Bet, jeigu tokio saugiklio nebeliktų, aš manau, didžioji dalis pirmąjį būstą perkančių jaunų šeimų iš tikrųjų galėtų rasti tuos 10 tūkst., o ne 40 tūkst. (pavyzdžiui, jeigu būsto kaina yra 200 tūkst.), ir nesinuomoti brangiai būsto, bet iškart įsigyti būstą ir mokėti tą 30 metų paskolą. Kaip jūs manote?

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Mes šiek tiek diskutavome apie tai. Man atrodo, nė vienas iš mūsų dar nepamiršo, o kas tiesiog nedalyvavo, tai žino iš spaudos ir šiaip, tas būsto bumas, kai visi statė, pirko ir nebuvo didelių apribojimų, kaip gauti paskolą, virto labai skaudžiais dalykais. Manau, ta fiskalinė drausmė svarbu. Dėl procentų čia gal irgi diskusiniai dalykai, bet manau, kad gana sudėtinga. Aš galvoju, kad aš irgi to galbūt norėčiau, bet ar finansiškai tai teisinga, nesu tikra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamoji kolege, tikrai viskas džiugina, kas yra skirta šeimoms stiprinti, o ypač toms šeimoms, kurios augina vaikučius. Kaip jūs minėjote, priklausomai nuo vaikų skaičiaus subsidijos dydis didėja. Taip pat įstatymo projekte yra paminėta, kad savivaldybės taip pat įpareigojamos skirti 1 tūkst. eurų paramą. Ar teko dėl to diskutuoti su Lietuvos savivaldybių asociacija? Tai būtų viena.

Antra, valstybės prisidėjimas 10 mln. Ar nemanote, kad turėtų būti svarstytina, ar nedidinti šitos sumos? Tam, kad valstybė taip pat prisidėtų daugiau, kad didesnis skaičius šeimų galėtų įgyvendinti, sakyčiau, savo teisėtus lūkesčius. Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū jums už klausimą. Pirmiausia, tikrai pritariu, kad turėtume ir mes, Seimas, kai svarstysime kitų metų biudžetą, pagalvoti apie didesnį finansavimą. Laukiančių eilėje yra labai daug. Kai pamažėjo parama, labai stipriai pamažėjo ir skaičiai. 2021–2022 metais parama pasinaudojo šiek tiek daugiau kaip 1,5 tūkst. šeimų, o jau 2023–2024 metais tai nesiekė ir 500. Žodžiu, poreikis tikrai yra.

Dėl to 1 tūkst. Manau, jeigu vadovai mąsto ir nori, kad jų savivaldybėje apsigyventų jaunos šeimos, tai jie vienareikšmiškai prisidės. Kiti sako, kad gal 1 tūkst. riba per didelė. Mano nuomone, tikrai ne per didelė. Natūralu, kiekvienas nori, kad jo rajone, jo savivaldybėje apsigyventų jaunos šeimos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų aš lyg ir linkusi palaikyti šį įstatymą. Jaunų šeimų parama yra svarbi, ypač, kaip jūs sakote, eilės yra didelės būsto paskatai gauti.

Bet mano klausimas yra toks. Jūsų aiškinamajame rašte parašyta, kad finansinių išteklių šis įstatymo pakeitimas nereikalauja. Gali būti. Suma jau yra patvirtinta, išmokos bus tik didesnės. Bet ar jūs vertinote, kiek mažiau šeimų gaus paramą per tą laiką, kol nebus peržiūrėtas biudžetas? Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Kaip aš ir minėjau, taip buvo jau ir pernai, ir užpernai, gavo gerokai mažiau, tik apie 400–500 šeimų. Ne, dabar panašiai gaus, žinokite, nes ta eilė juda į priekį, tie 8,5 mln. yra numatyti, bet jų tikrai reikia daugiau. Bet šiais metais jau tiesiog yra kaip yra. Jeigu šiek tiek pertvarkytume eilę, nes čia viena nustojo galioti, paskui davė kvietimą, pinigų nėra, na, yra čia truputį tokios painiavos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolege, tikrai sveikinu, kad įregistravote tokį įstatymo projektą. Esu ir aš pateikęs, įregistravęs dėl savivaldybių ekologinių investicinių vietovių, tai labai dera su jūsų projektu. Pirmą būstą, tokį, kurį gali nusipirkti, svarbu ir įsirengti. Kaip jūs galvojate, galbūt ir jūsų projekte galėtų atsirasti dar viena galimybė ir lengvatinėmis sąlygomis įsigyti žemės sklypą? Sakykime, išperkant iš kokio nors nenašiose žemėse. Tai būtų tiesiog idealu, nes tokiu atveju ir žemės sklypas yra, ir galimybė pasistatyti sau būstą. Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Man atrodo, kiekvienas apie tai galėtų pasvajoti, bet ar būtų teisinga iš valstybės pirkti žemės sklypą, nesu tikra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausė visi norėję Seimo nariai. Dabar motyvus už norėtų išsakyti L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Sveikinu mūsų Seimą ir visas Lietuvos šeimas su Tarptautine šeimos diena. Kartu sveikinu ir gerbiamą J. Zailskienę dėl šio projekto pateikimo. Praėjusią kadenciją būsto paramos jaunoms šeimoms programa buvo maksimaliai nureikšminta, faktiškai dvigubai yra sumažintas intensyvumas, tai yra paramos intensyvumas, nors nekilnojamojo turto kainos išaugo beveik dvigubai. Tą mes pamatysime mūsų turto vertinimo skaičiuoklėse. Turto vertė auga, o parama dvigubai sumažinta. Tai buvo praėjusios kadencijos veiksmai.

Kas yra daroma? Bandoma atkurti bent dalį to, ką šeimos prarado per praėjusią kadenciją. Dėl to mes turėtume tai bendromis jėgomis maksimaliai padaryti. Aš sakyčiau, galėtume būti net ir ambicingesni. Kitas Paramos būstui įsigyti įstatymo projektas – gyventojams, turintiems mažesnes pajamas, suteikiama būsto parama, pagal jį yra iki 30 % gausioms šeimoms. Šiuo atveju siūloma iki 20 %. Šios programos tikrai turėtų būti suvienodintos. Aišku, privalėtų, čia mes turėtume bendromis jėgomis surasti finansavimą. Bent padvigubinti, nes kaip nuo 2020 metų, nuo 2019 metų buvo skirti šiai programai tie 10 mln., taip ir liko. Turėdami 10 mln., augant taip sparčiai būsto kainoms, mes galime padaryti kur kas mažiau. Tai atkurkime intensyvumą ir skirkime daugiau lėšų. Manau, kad tie plius 10 mln. biudžete ne taip skausminga būtų, o daugeliui šeimų padėtų. Sveikinu ir dešiniąją pusę, kurie, atrodo, praregi, nors praėjusioje kadencijoje sumažino paramą, dabar nori ją padidinti. Tai sveikinu ir bendromis jėgomis tą padarykime.

PIRMININKĖ. Dėkojame L. Kukuraičiui. Prieš pasisakyti nori A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Atliepdamas tai, ką ką tik kalbėjo kolega, siūlyčiau ne padvigubinti, o padidinti keturis ar aštuonis kartus, nes tikrai dar ne visos lengvatos yra apsvarstytos šios kadencijos pradžioje. Yra įvairiausių būdų ir lengvatų, kur galima įvesti, yra dalykų, kur galima padidinti finansavimą, bet jau kas kas, o Linas puikiai prisimena, kam ši priemonė buvo skirta. O priemonė buvo skirta pritraukti jaunus žmones į regionus. Deja, ši priemonė tapo patraukli, kad pritrauktume jaunus žmones į žiedines savivaldybes (šalia miestų), kur yra geros pajamos ir kur galima šiek tiek pigiau įsigyti nekilnojamąjį turtą. Maža to, žiedinėse savivaldybėse tai tapo priemone pakelti nekilnojamojo turto vertę, todėl tos kainos kilo. Už tuos dalykus irgi mes, kaip politikai, turime prisiimti tam tikrą atsakomybę.

Pagrindinė problematika, žmonių akimis, neabejotinai pirmiausia yra išmokos dydis, apie ką šiandien buvo kalbama. Reikia nepamiršti ir tų situacijų, kuomet jauni žmonės tos paramos negauna. Tai reiškia, kad jie turi suformuotus lūkesčius paramai gauti, dažnu atveju iki paramos gavimo prisiima tam tikrus įsipareigojimus, kartais ir nepamatuotus, o dėl lėšų stygiaus savo eilės niekaip ir nesulaukia. Kadangi, kai kalbama dėl šito sprendimo, aš negirdžiu nieko apie papildomų finansų skyrimą šiai priemonei, o tik esamų lėšų perskirstymą ir dar didesnę konkurenciją su dar mažesne galimybe gauti paskatą dar mažesniam subjektų skaičiui, tai aš nemanau, kad toks projektas šiandien turi kokią nors prasmę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos norėtų L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip, kadangi pavardė buvo paminėta, tai ačiū, Audriau, kad paminėjote, galiu papildyti. Būtent praėjusioje kadencijoje ribos buvo išplėstos ir Šiaulių centre pagal šią priemonę galima įsigyti po jūsų kadencijos pakeitimų. Mes buvome už tai, kad labiau regionuose ir kad būtų didesnis, intensyvesnis finansavimas, nes būsto prieinamumas jaunoms šeimoms yra vienas žemiausių per visą mūsų istoriją šiuo metu. Tai padėkime įsigyti būstą šiuo metu, kai jo taip trūksta.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 73, balsavo 73: už – 63, prieš – 1, susilaikė 9. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – birželio 17 diena. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salė-*

je) Yra prašoma Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Balsuojame tada. (*Balsai salėje*) Neabejoju. Bendru sutarimu pritarta prašyti Vyriausybės išvados.

16.14 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-369. Pranešėjas – L. Šedvydis. Prašom.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Taigi šio įstatymo projekto tikslas yra pakeisti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatas, reguliuojančias teisėtai pastatytų statinių ir įrenginių išpirkimą, kai dėl valstybinės žemės netinkamo naudojimo yra priimamas sprendimas nutraukti valstybinės žemės nuomos sutartį. Praeitoje kadencijoje buvo perduota žemė (kol kas didžiuosiuose miestuose) savivaldai ir kartu su ta žemėvalda buvo perduotos įvairios labai specifinės situacijos, kai nuomos sutartys būna nutrauktos prieš penkerius, septynerius ar net daugiau negu dešimt metų, o ant tos žemės yra kitiems savininkams priklausančių įrenginių, pavyzdžiui, nebaigtos statybos parduotuvė ar panašiai. Tokiu atveju nuomos mokesčio įmonė, kuriai priklauso, nemoka. Mokestis yra priteisiamas teismo sprendimais, tačiau įmonė nemoki ir veiklos nevykdo.

Kiti atvejai, su kuriais teko susidurti, tai yra atvejai, kada nėra su kuo tartis savivaldybei dėl tos konkrečios žemėvaldos, nes įmonė yra bankrutavusi arba yra perleidžiama ta pati nuosavybė vėl ir vėl.

Kiek tokių atvejų visoje Lietuvoje? Mes veikiausiai kalbame apie dešimtis. Vien tiktai Kaune yra trys tokie atvejai. Taigi, jeigu Seimas pritartų šitam įstatymo projektui, tai mes galėtume, tiksliau, ne mes, o savivalda turėtų galimybę susitvarkyti jai perduotą žemėvaldą ir ją įveiklinti visuomenei naudingais tikslais. Trumpas pristatymas. Aš mačiau, yra klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai, bet prieš suteikdama žodį E. Rudelienei informuoju, kad pratęsiame balsavimo langą iki pabaigos. Dar liko du projektai, tai jeigu nieko prieš, pratęsiame. Prašom, E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, sutinku, kad iš tiesų yra tam tikrų situacijų, neaiškumų su valstybine žeme, ir ypač kai yra sklypo bendrasavininkiai, kai kažkada buvo gamykla, sakykime, išsidalino ir ten vieni viena daro… Bet ar aš teisingai dabar įsiskaičiau į jūsų įstatymą? Sakykime, yra sklypas ir yra keli savininkai – vienas tvarkosi, kitas nesitvarko, tai už sklypą sumokėjusi kažkokį mokestį, už tą pastatą tam, kuris ir tvarkosi, savivaldybė galės pasiimti? Aš supratau, kad galės būti taip.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Aš manau, kad ne visai dėl to šitas projektas. Mes kalbame apie tai, kas yra ant žemės, ant valstybinės žemės, kaip įrenginiai ir taip toliau, ir kad jos galėtų… Apie tai, kad keletas savininkų, aš nežinau, ar yra daug tokių atvejų, kad vienu metu ir valstybė, ir taip toliau…

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, Laurynai.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Taip.

S. GENTVILAS (*LSF*). Malonu matyti jus tribūnoje tokiais klausimais. Tiesą sakant, efektyvumo prasme mes galėjome jūsų pataisą jau šiandien priimti…

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Taip, buvo, buvo…

S. GENTVILAS (*LSF*). …nes prieš valandą pakeitėme 9 straipsnį. Galėjote pasiūlymą su L. Jonausku susiderinti, nereikėjo atskiro įstatymo teikti.

Bet klausimas yra apie Kauną. Visose STT antikorupcinėse išvadose Kauno žemėtvarka dega raudona šviesa. Pavyzdžiui, žemės grąžinimas: 40 žmonių laukia žemės grąžinimo, neranda savivaldybė sklypų, neformuoja, bet kai tie išvadų turėtojai gauna tarpininko pasiūlymą sudaryti išankstinę sutartį, staiga savivalda sudaro sutartis. Žinote, kai jūs ateinate iš Kauno ir ne su savo

klausimu, man toks truputį… Išpirkimas, žemės nuomos sutarties nutraukimas, tada valstybė ir savivaldybė įgauna teisę išpirkti tą privačią nuosavybę, nusavinti. Klausimas esminis…

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (*LSF*). …kas yra tie objektai, dėl kurių jūs atėjote? Kas yra tie konkretūs precedentai?

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Aš žinau tris konkrečius atvejus. Vienas atvejis yra labai labai seniai nutrūkusi žemės nuomos sutartis, kur iš esmės yra likę pamatai, ir dėl tos teisinės kolizijos nieko nebegalima daryti.

O dėl jūsų to komentaro dėl Kauno ir žemės reikalų, aš su jumis tuo kampu, žinokite, ir sutiksiu. Ten tikrai reikia institucijų nuolatinio darbo. Aš manau, mes galėsime pakeisti tą situaciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, aš tai įsivaizduoju, kad čia juridiniai vienetai, ne fiziniai asmenys nuomojosi sklypus, nes jiems nebuvo galima įsigyti, pirkti, ir yra atskirose vietose perimti arba privatizuoti objektai, atskirose vietose yra pradėti statyti, rekonstruoti. Labai daug buvo tokių objektų žemės ūkio bendrovėse, kur vienam savininkui mirus atsiranda dešimt paveldėtojų ir surasti galimybę įforminti, prieiti prie pastato labai sudėtinga.

Aš manau, kad Lietuvoje tikrai yra labai daug įvairių situacijų ir tokį išpirkimo modelį visiems pritaikyti, matyt, nepavyks. Gal kai kur reiktų galvoti, ieškoti kokio nors lankstesnio būdo, kaip jūs galvojate? Nupirkti, sakykime, buvusią gamyklą už 1 mln. ar už 0,5 mln. ir paskui ją griauti, kas norės tą daryti? Nei savivalda, nei turto fondai, nei kiti tuo neužsiims, nes kai kur žemė visiškai tiek neverta negu objektas. Kaip jums atrodo?

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Aš su jumis sutiksiu tuo aspektu, kad taip, čia reikia įvairiais aspektais prieiti prie šitos problemos, nebūtinai, kad vien tiktai savivalda užsiima tuo konkrečių žemės sklypų sutvarkymu. Aš siūlyčiau, šitą diskusiją galbūt galima perkelti į komitetą ir bus galima teikti įvairesnių… nes yra ir Teisės departamento pastabų, kad ne viskas yra dengiama, ir, aš manau, tolesnėje diskusijoje tikrai būtų galima pasiekti gerą rezultatą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš labai trumpai. Iš tikrųjų skaitau dar kartą jūsų įstatymo 1 straipsnį ir ten yra parašyta imperatyviai, kad valstybinė žemė, savivaldybė… šitą pastatą valstybė arba savivaldybė išperka. Imperatyviai. Nebelieka… Šita vieta gąsdina, nes čia kaip ir nėra pasirinkimo savivaldybei.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Čia vėlgi galima diskutuoti, ar po to švelninti šitą poziciją. Supraskite tai, kad, vienaip ar kitaip, dabar nieko nedarymas reiškia teisinę koliziją. Ta savivalda, kuri atgauna tą žemėvaldą, tiesiog išeina, kad ji negali įveiklinti šitų žemės plotų ir panašiai. Aš nemanau, kad tai idealu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų už, prieš nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Balsuojame.

Užsiregistravo 64, balsavo 64: už – 43, prieš nėra, susilaikė 21. Pritarta.

Per šoninį mikrofoną – L. Jonauskas. (*Balsai salėje*)

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Noriu paprašyti, kad pagrindinis komitetas būtų ne Kaimo reikalų, o pagal kompetenciją Aplinkos apsaugos komitetas, nes teritorijų planavimas, statybos klausimai, valstybinės žemės klausimai yra šito komiteto kompetencijos sritys.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Tada bus alternatyvus balsavimas. (*Balsai salėje*) Seniūnų sueigos posėdyje buvo pasiūlyta ir patvirtinta – Kaimo reikalų komitetas. Mes galime apsispręsti balsuodami, kuris.

Prašom, S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama pirmininke, šiandien mes, Aplinkos apsaugos komitetas, pakeitėme 40 Žemės įstatymo straipsnių, mes esame už visą įstatymą atsakingi. Statybų valstybinėje žemėje klausimai yra Aplinkos apsaugos komiteto kompetencija, kaimo reikalai – auginti žemėje daržoves, bet ne statybas vykdyti.

PIRMININKĖ. Pritariu jūsų pasisakymui. Per šoninį – M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Kaip ir dėl Vietos savivaldos įstatymo, taip ir dėl šio prašome frakcijos vardu Vyriausybės išvados ir antikorupcinio vertinimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl komiteto tada balsuojame. Kas už – Kaimo reikalų komitetas, kas prieš – Aplinkos apsaugos komitetas. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 66, balsavo 65: už – 4, prieš – 61. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Frakcijos vardu buvo paprašyta Vyriausybės išvados ir antikorupcinio vertinimo. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

16.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-428 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-428. Pranešėjas – J. Olekas. Pateikimas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Šis nutarimas susijęs su tuo, kad mūsų kolega K. Bilius padarė karjerą ir tapo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininku. Jis palieka Jaunimo ir sporto reikalų komisiją, jo vietą užima M. Poškus. Ar galėtume pritarti tokiam frakcijos sprendimui? Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Jūsų norėjo paklausti, bet persigalvojo. Dėl motyvų už ir prieš irgi nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Svarstymo stadija. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Priėmimas. Yra du straipsniai. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 63, balsavo 63: už – 62, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-38 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-449 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-38 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-449. Pranešėjas – J. Olekas. Pateikimas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege. Gerbiami kolegos, kadangi K. Bilius paliko jūsų sprendimu Jaunimo ir sporto reikalų komisiją, tai čia siūloma jį išbraukti ir iš komisijos pirmininko pavaduotojų, kadangi nebūdamas komisijoje negali būti ir pavaduotoju.

PIRMININKĖ. Yra norinčių paklausti. Prašom nenueiti nuo tribūnos. Klausia A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėjau pasiteirauti: o tai ponas K. Bilius apskritai ką nors dirba ar čia atsisako visų funkcijų?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ponas K. Bilius yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas. Sveikiname jį dar kartą.

PIRMININKĖ. Daugiau klausimų nėra. Pasisakančių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta po pateikimo. Prieštaraujančių nesigirdi.

Svarstymo stadija. Norinčių kalbėti taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta, nes nėra prieštaraujančių.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime bendru sutarimu? Galime, nėra prieštaraujančių. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 65, balsavo 64: už – 64, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.30 val.

Seimo savaitės (2025-05-19 – 2025-05-23) – 2025 m. gegužės 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės rezervinis 3 klausimas – savaitės, prasidedančios gegužės 19 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, kita savaitė – mūsų lūkesčių savaitė, kada Seimą pasiekia Vyriausybės teikiami mokesčių pakeitimai. Pagrindiniai klausimai bus pristatyti finansų ministro.

Visa darbotvarkė tokia, kaip yra numatyta, tik noriu informuoti, kad 3 klausimo, prasidedančio projektu Nr. XVP-411 ir tolesniais iki projekto Nr. XVP-416, svarstymo data numatyta birželio 10 dieną, o ne 17 dieną, kaip čia buvo tame raštiškame variante.

Taip pat kitą savaitę mes išklausysime nemažai 2024 metų ataskaitų. Čia ir Valstybinio socialinio draudimo fondo, ir Pensijų anuitetų fondo, ir kitos. Kviečiu pateiktai darbotvarkei pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta.

Registruojamės.

Užsiregistravo 65 Seimo nariai. Gegužės 15 dienos posėdis baigtas. (*Gongas*) Gražių darbų savaitgalį.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 47
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 20 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašom užimti savo vietas. Pradėsime Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 101 Seimo narys.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Turėsime pasitvirtinti darbotvarkę. Kas turėtų pasiūlymų dėl darbotvarkės? Nemačiau, kas pirmas, kas antras, tai prasuksime pirmiausia nuo jūsų.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Labas rytas. Labai ačiū. Frakcijos vardu siūlytume išbraukti iš darbotvarkės Seimo rezoliucijos „Dėl partnerystės su JAV užtikrinant Europos saugumo ir demokratijos principus“ projektą.

PIRMININKAS. Miela kolege, yra opozicinės darbotvarkės klausimas, kurio mes negalime išbraukti, jeigu jūs prašote išbraukti.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Tiesiog nesvarstyta Užsienio reikalų komitete.

PIRMININKAS. Žinome tą procedūrą, bet yra opozicinės darbotvarkės klausimas. Galbūt iniciatoriai, žinodami, kad yra nesvarstyta komitete, patys pasiūlys išbraukti. Gerbiama R. Tamašunienė. Jūs nenorite? Nenorite. (*Balsas salėje*) Jūs jau užsiėmėte eiles iš anksto, formuojate tokią neteisingą praktiką. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš, žinoma, suprantu, kad negalima išbraukti opozicinės darbotvarkės klausimo, bet apeliuoju į Valstiečių ir žaliųjų frakcijos ir kitų, kaip ten jūs pasivadinę, sąmoningumą, vis tiktais atsakingai pasižiūrėti į tos rezoliucijos teikimą. Toks mano prašymas. Apgalvokite.

PIRMININKAS. Daugiau siūlymų nėra. Jeigu nėra daugiau siūlymų dėl darbotvarkės, ar galime patvirtinti darbotvarkę bendru sutarimu įrašydami dar keletą įstatymų projektų, tai yra Nr. XVP-450, Nr. XVP-452, Nr. XVP-290, Nr. XVP-168 ir Nr. XVP-451, į bendrą pavasario sesijos darbotvarkę, nes nebuvo įrašyti? (*Balsai salėje*) Ar galime? Ačiū. Pritarta darbotvarkei su įrašymu.

10.05 val.

Informaciniai pranešimai

Tuomet turėtume dar atlikti procedūrą – pasitvirtinti naują balsų skaičiavimo grupę, kurią sudarytų A. Bilotaitė (Tėvynės sąjungos-krikščionių demokratų frakcija), A. Busila (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), T. Domarkas („Nemuno aušros“ frakcija), E. Gentvilas (Liberalų sąjūdžio frakcija), E. Kirkutis (Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija), R. Miliūtė (Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“) ir V. Sinica (Mišri Seimo narių grupė). Ar galėtume pritarti naujai grupei? Ačiū, pritarta.

Pradėsime svarstyti daugybę pateikimų. Yra, kolegos, prašymas pasitarti su Seimu dėl pačios procedūros. Ministras stos į tribūną. (*Šurmulys salėje*) Gerbiami kolegos! Ir pristatys visą paketą susijusių įstatymų projektų. Ar ministras, kaip įprasta, galėtų pristatyti visą paketą ir po to

palikti tą laiką, pagal įstatymų projektų kiekį, paklausti Seimo nariams, kas numatyta pagal Statutą po 10 minučių iš viso dėl kiekvieno įstatymo? Ar toks formatas būtų priimtinas? (*Balsai salėje*) Gerai.

10.06 val.

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-432 (*pateikimas*)

Kviečiu į tribūną gerbiamą ministrą pristatyti įstatymų projektus. Pradėsime nuo Valstybės gynybos fondo įstatymo projekto ir kitų įstatymų projektų. Dėl vedimo tvarkos D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas Seime, išties aš kreipiuosi tik frakcijos vardu, nors turbūt turėčiau kreiptis Lietuvos piliečių vardu, todėl kad išties mes girdime, kad tiek verslo, tiek pramonės atstovai jau kiekvieną dieną deda įvairiausias pastangas aiškindami, kad ši mokestinė reforma, kuri dabar nešama į Seimą, mūsų Lietuvai ir mūsų biudžetui – mums visiems – atneš tik didelės žalos. Juolab kad ketvirtadienį ateina pristatyti visas bendras ataskaitas, ką mes esame nuveikę, kur mes panaudojome finansus, kur mums trūksta arba ko išvis nesugebėjome normaliai pagal Valstybės kontrolės išvadas pagrįsti. Tūkstančiai, milijonai ir net milijardinės sumos! Todėl prašau, kadangi tik ketvirtadienį išvis bus pristatytos ataskaitos, šiandien būtent iš dabartinės mūsų darbotvarkės išbraukti visą paketą. To prašau Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu, pertraukos, tai yra, atsiprašau, pertraukos iki kito posėdžio. (*Balsai salėje*) Kadangi po pietų opozicinė darbotvarkė, tai tada klausimas bus nagrinėjamas tiktai po to, kai bus logiškai pateiktos visos ataskaitos. Gal šiek tiek tada bus aiškiau ne tiktai verslo ir pramonės atstovams, bet ir paprastam Lietuvos piliečiui.

PIRMININKAS. V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano kreipimasis būtų analogiškas – pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame.

PIRMININKAS. Tai dėl pirmo įstatymo – Valstybės gynybos fondo įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto – prašoma pertraukos.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Viso paketo. Viso paketo.

PIRMININKAS. Čia paketo nėra. Yra darbotvarkė patvirtinta. Kiekvienas įstatymas, kurį… Mes leidome nuosekliai visus įstatymus pateikti gerbiamam ministrui, tai jis dabar pateikia Gynybos fondo įstatymą. Prašom apsispręsti dėl įstatymo projekto dėl pusės valandos pertraukos. (*Balsas salėje: „Dėl vedimo tvarkos.“*) Prašau netriukšmauti. (*Balsai salėje*) Prašau netriukšmauti. Balsuojame dėl pirmo įstatymo projekto pertraukos iki kito posėdžio. (*Triukšmas salėje*)

Balsavo 75 Seimo nariai. Už pertrauką iki kito posėdžio balsavo 12, prieš – 56, susilaikė 7. (*Balsai salėje*) Nėra. Ministre, prašom pristatyti. (*Triukšmas salėje*)

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pirmininke, dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas Pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Vis dėlto labai aiškiai buvo suformuluotas pasiūlymas frakcijos vardu nukelti visą paketą, susijusį su mokestinėmis reformomis, į kitą posėdį. Kadangi jūs jau pasiūlėte, kad mes svarstysime bendrai ir net užduosime klausimus ne po kiekvieno įstatymo projekto, o dėl viso paketo, tai suprantama, kad mūsų prašymas frakcijos vardu išbraukti visą darbotvarkės 1-2 klausimą ir lydimuosius teisės aktus iš darbotvarkės. Labai prašau dar kartą organizuoti balsavimą, paskelbti taip, kaip buvo prašoma per šoninį mikrofoną.

PIRMININKAS. Tai mes apsisprendėme dėl pirmo įstatymo. Ministre, prašome pateikti įstatymo projektą.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. (*Balsai salėje*) Prieš iš eilės pristatydamas visus kaip paketą teikiamus devynis įstatymų projektus, aš norėčiau pasakyti keletą bendrų žodžių, kurie liečia visus juos. Tai būtent. Šalis susiduria su iššūkiais, mūsų šalis susiduria su iššū-

kiais, iš kurių pagrindinis, žinoma, saugumo iššūkis. Jisai daugiaveidis, tai ne vien karinis saugumas, bet taip pat ir socialinis saugumas. Mes privalome teisingai reaguoti į šiuos iššūkius.

Kaip? Tam savo rankose mes turime viešuosius finansus. Viešieji finansai iki šiol Lietuvoje buvo tvarkomi gerai, tačiau šiandien, kai mes turime 3 % BVP realų augimą ir kartu 3 % BVP deficitą, akivaizdu, kad kažkas yra ne taip. Ta našta yra perteklinė ir viešieji finansai jos neatlaiko. Vadinasi, mes turime užtikrinti sąlygas ir padaryti viešųjų finansų, mūsų išdo struktūrinius pokyčius. Mes turime ekonomikos augimą, kuris iš tikrųjų atneša nemažai lėšų į viešuosius finansus. Tie pinigai, be abejo, čia kolegos Seimo nariai teisingai pastebėjo, turi būti teisingai tvarkomi. Žinoma, mes turime užkamšyti visas skylutes, pro kurias tie pinigai nubyra ne ten, kur reikia. Mes turime tvarkyti viešųjų pirkimų sistemą. Vyriausybė taip pat inicijavo administracinės struktūros valdymo išlaidų peržiūrą. Tą mes taip pat turime daryti.

Be abejo, šešėlinė ekonomika. Šešėlinė ekonomika Lietuvoje egzistuoja. Tas vadinamasis PVM'o atotrūkis yra didžiausias, palyginti su visomis gretimomis šalimis. Tai mes turime spręsti. Vienintelė bėda, kad to neįmanoma išspręsti šiandien, čia ir dabar. Tai yra mes negalime nueiti į šešėlinę ekonomiką, prisisemti, kiek reikia, nesumokėto PVM'o pinigų ir juos panaudoti bendroms šalies reikmėms, ir saugumui, ir visoms kitoms. Taip, biudžetas auga kiekvienais metais dėl ekonomikos augimo, bet auga ir natūralūs biudžeto poreikiai. Tai būtent mes negalime sustabdyti nei viešojo sektoriaus atlyginimų augimo, nei pensijų finansavimo. Mes negalime, būtų neprotinga nukirpti ir sustabdyti valstybės viešuosius investicinius projektus. Visa tai mes turime daryti. Bet, žinoma, mes turime auginti ekonomiką, tam valstybė turi papildomų priemonių. Vis dėlto neišvengiamai mes turime spręsti viešųjų finansų nepakankamumo klausimą ir rasti tvarius šaltinius finansuoti toms reikmėms, kurios atsirado kitą sykį visiškai be mūsų noro ir be mūsų kaltės.

Mes matome, kas vyksta aplink mūsų gimtąją šalį ir kas vyksta pasaulyje. Dėl to yra siūloma… (*Balsai salėje*) Kai reikės, Pirmininkas mane sustabdys ir patars, kaip elgtis toliau. Bet aš jau baigiu savo įžangą. Vyriausybė parengė visą paketą įstatymų projektų, kurie turėtų užtikrinti tvarias ir ilgalaikes mūsų biudžeto pajamas. Taip mes galėtume tvariai finansuoti ir refinansuoti tas reikmes, kurias dabar staiga turėtume finansuoti skolintomis lėšomis. Diskusija visuomenėje vyko. Jinai ganėtinai audringa. Išgirdome ir įvairių kritinių pastabų, ypač vakar. Aš turiu pasakyti, kad formuojant šį galutinį įstatymų paketą buvo atsižvelgta į labai nemažai konstruktyvių pastabų, išsakytų ir verslo bendruomenės.

Aš dabar pereičiau prie konkrečių siūlymų, aptarčiau visus devynis įstatymų projektus. (*Balsai salėje*) Gerai, tvarka.

PIRMININKAS. Dėl Valstybės gynybos fondo įstatymo projekto reikės atsakyti į klausimus. 10 minučių.

R. ŠADŽIUS. Pirmininkas patarė, kad dabar pirmiausia aptarsime Valstybės gynybos fondo įstatymo projektą. Jis yra suprojektuotas siekiant finansuoti gynybos infrastruktūros stiprinimo projektus, todėl yra numatomos papildomos pajamos, kurios atsirastų įgyvendinus kitus to paketo įstatymų projektus. Matyt, pirmininkas, posėdžio pirmininkas, Seimo Pirmininkas sako, kad turėčiau atsakyti į kylančius klausimus dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Kadangi atsirado kitokių siūlymų – išbraukti ir imti pertraukas, tai mes dabar turėsime eiti nuosekliai. Dėl šio Valstybės gynybos fondo įstatymo projekto užsirašė paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Zuokas, ruošiasi E. Gentvilas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, be abejo, neabejotinai mes turime grėsmių, į kurias turime reaguoti, laikas nėra mūsų sąjungininkas, tačiau kiekviena pusė turi dirbti savo darbą profesionaliai ir kokybiškai. Jūsų siūlomame Valstybės gynybos fondo įstatyme yra nurodyti pajamų šaltiniai, kurie iš esmės yra susiję su dirbančios Lietuvos sukuriama mokestine nauda valstybei, tačiau nėra nieko, ką gi įsipareigoja Vyriausybė, valdžia, valstybinės įstaigos, kiek jos susimažina savo išlaidas, koks jų indėlis yra į minėtą Gynybos fondo biudžetą. Be tokio skaičiaus, matyt, būtų nesąžininga reikalauti ir iš visuomenės. Duosiu tik keletą pavyzdžių. Užklausiau NŽT: kiek šiuo metu yra nekilnojamojo… tai yra žemės nuomos sutarčių? Tai yra skaičius apie

158 tūkst. 1,1 mlrd. pajamų galėtų gauti valstybė, jeigu minėtą žemę parduotų tiems turto savininkams, kurie turi pastatus ir po jais (apačioje) turi žemę. Tai yra pajamos į biudžetą 1,1 mlrd.

Kitas pavyzdys, baigiant, yra tokia prie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įstaiga ILTE. Ji beveik 1 mlrd. eurų laiko kaip indėlius, užuot finansuotų verslą, kuriam yra poreikis gauti finansavimą jų projektams įgyvendinti. Maža to, ILTE investuoja savo, tai yra mūsų, pinigus į, pavyzdžiui, Vengrijos valstybės vertybinius popierius. Kitaip tariant, Vengrijai padeda auginti ekonomiką, bet ne Lietuvai. Tai šis Gynybos fondas, be to pasiūlymo, yra nelabai sąžiningas. Ką jūs atsakytumėte, gerbiamas ministre?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Atsakyčiau labai konkrečiai: Valstybės gynybos fondas buvo įsteigtas tam, kad būtų galima finansuoti konkrečius investicinius projektus. Būtent tai yra jo pagrindinė paskirtis. Tai nereiškia, kad mes iš kitų biudžeto pajamų nefinansuojame mūsų gynybos sistemos, pavyzdžiui, karių atlyginimų ar einamosios veiklos, ar amunicijos, šaudmenų įsigijimo. Gynybos fondas nėra tas vienintelis šaltinis mūsų saugumui užtikrinti, yra ir kitų valstybės išlaidų. Čia, be abejo, jūsų įvardinti taupymo šaltiniai, tai yra tai, ką mes stengsimės panaudoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas. Ruošiasi J. Razma. Noriu paklausti D. Gaižausko, ar dėl šio klausimo vedimo tvarkos turite, ar dėl šio?.. Dėl kito, gerai. Tai kolega Eugenijus.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministras rimtai kalbėjo apie viešuosius finansus. Dėl viešųjų finansų galima mokesčių pertvarka, jeigu ji sprendžia svarbiausią valstybės išsikeltą uždavinį, tai yra gynybos finansavimo poreikius. Tačiau mes matome iš viso paketo, kad mokesčių reforma yra teikiama tam, kad būtų realizuojami kiti tikslai – didesnis perskirstymas per biudžetą, mokesčių progresyvumas įdiegtas, lengvatų politika išsaugoma ir sustiprinama, ir niekaip tai neatspindi didžiojo poreikio, tai yra gynybos finansavimo. Ir štai, kai matome tą konkretų Valstybės gynybos fondo įstatymo projektą, mes matome, kad yra tiktai labai saikingos priemonės. Kodėl jūs neatsižvelgėte į A. Zuoko minėtą, konservatorių iškeltą, mūsų pasiūlymą ir taip toliau, kaip papildyti Gynybos fondą, o imatės tik tokių smulkmeniškų papildomų pinigų pritraukimo? Pagrindinis mokesčių reformos uždavinys yra gynybos finansavimas ir jūs to dalyko neišsprendžiate. Kodėl jūs neatsižvelgiate į tikrai geranoriškus siūlymus iš įvairių pusių?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už šį klausimą. Tikrai nesutinku, kad į geranoriškus siūlymus mes neatsižvelgiame. Be abejo, svarstant įvairias iniciatyvas… Ir paskutinė galbūt, kuri pasiekė mane elektroniniu paštu, S. Gentvilo, jūsų bendrapavardžio, iniciatyva atitinkamai pertvarkyti elektros akcizą. Visa tai yra svarstytini pasiūlymai, bet galiausiai Seimas įstatymu nusprendžia, kurie pasiūlymai tampa realybe. Mes, svarstydami galimybes, ieškojome visų galimybių, kurios būtų galimos koreguojant dabar mokesčių įstatymus ir jų nesujaukiant, kadangi tai mokesčių įstatymų pakeitimų reformai dar neatėjo laikas. Mes ieškojome tų priemonių, kurios surastų platų pritarimą šitame parlamente. Papildomas priemones, be abejo, mes pasirengę svarstyti. Kaip aš minėjau atsakydamas į gerbiamo Seimo nario A. Zuoko klausimą, lėšų taupymas ir, sakykime, nenaudojamos žemės pardavimas, ir panašūs dalykai, taip, tai yra šaltiniai, bet jie eina atskirai.

Dabar dėl jūsų trijų įvardintų dalykų. Tai, kad mes nesirūpiname gynyba, pasižiūrėkite į Gynybos fondo įstatymą ir į Gynybos fondo lėšų dinamiką, kuri numatoma: 2026 metais papildomai 345 mln. – šimtai milijonų eurų, 2027 metais – 500 mln. eurų. Taip, tai yra sumos, kurias mes per ilgesnį laiką turėsime surinkti, kad galėtume refinansuoti didžiulius projektus, na, pavyzdžiui, Rūdninkų kaimelio, miestelio statybą. Bet to neįmanoma padaryti be tvarių šaltinių, o tvarūs šaltiniai viešuosiuose finansuose savaime reiškia perskirstymo didinimą. Perskirstymo didinimas ir mokestinės priemonės, ir mokesčių įplaukų panaudojimas konkrečiam tikslui yra susiję dalykai.

Dėl progresyvumo. Taip, tai yra papildoma našta, bet mes stengiamės šitą papildomą naštą išskirstyti socialiai teisingai. Man buvo keista vakar girdėti verslo gąsdinimus, kad štai nukentės daugiausia pensininkai, nes jų pirmas pasiūlymas ir buvo: nelieskite mūsų pajamų ir viršpelnių, o padidinkite PVM'ą. Vyriausybė šitą pasiūlymą iš karto atmetė, kadangi jis būtent skaudžiai nuskriaustų mažiausias pajamas gaunančius.

Dėl lengvatų. Tos lengvatos, kurios yra, buvo apsvarstytos, ir tos likusios lengvatos turi socialinę prasmę, ypač gyventojų pajamų mokesčio lengvatos, kurios dabar yra taikomos. Mes nesiūlome naikinti verslo liudijimų, nes tai sukeltų sumaištį žmonių galvose ir tai galiausiai pakenktų mažiausias pajamas gaunančių žmonių finansinei situacijai. Mes konstravome savo pasiūlymus taip, kad jų, įskaitant ir didžiąją vidurinės klasės dalį, finansinė situacija niekaip nepasikeistų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega J. Razma. Ruošiasi S. Kairys.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nesuprantama, kodėl jūs taip užsispyrusiai vietoj to ir verslą, ir žmones trikdančių mokestinių įstatymų pakeitimo paketo nenorite siūlyti pridėtinės vertės mokesčio padidinimo, tarkime, 2 %? Jūs gautumėte didesnę sumą iš karto negu šitie visi trupiniai, kuriuos čia rankiojate. Ir kodėl jums nieko nesako estų pavyzdys? Jie po įvairių klystkelių ir praradimų grįžo prie PVM'o didinimo. Aš girdėjau jūsų, valdančiųjų, užkulisiuose kalbant, kad mes nežadėjome to programoje. Na, atsiprašau, bet jūs programoje nežadėjote ir 5–6 % nuo BVP gynybai, nežadėjote, kad vietoj V. Blinkevičiūtės premjeru bus G. Paluckas. Man atrodo, tai nerimti argumentai. Kodėl vis dėlto nesiūlomas PVM'as, kuris ir solidarumo principą puikiai, man atrodo, išlaiko?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Pradėsiu nuo estų pavyzdžio. Estų pavyzdys dar neįgyvendintas, nes jų vyriausybė tik šiomis dienomis, matyt, svarstys, ar didinti tais dviem punktais PVM'ą. Mes svarstėme, mes rimtai įvertinome PVM'o didinimo variantą. Jūs absoliučiai teisus, kad programos atsilieka nuo realybės ir realybė kartais padiktuoja rimtus sprendimus, kurių anksčiau galbūt mes ir neplanavome priimti. Bet PVM'o didinimas iš tikrųjų perkeltų finansinę naštą ant mažiausias pajamas gaunančių dėl to, kad mažiausias pajamas gaunantys žmonės būtent ir išleidžia viską pirkdami prekes, maisto prekes ir ūkines prekes, kurioms apskaičiuojamas PVM'as. Didžiausias pajamas stipriausi visuomenės žmonės, kurių bendras efektyvus gyventojų pajamų mokesčio tarifas yra netgi mažesnis negu viduriniosios klasės… Kodėl jūs viduriniąja klase nesirūpinate? Manau, jie lengviau pakels šitą naštą.

Dar vienas sumetimas tai yra fikcija manyti, kad, buhalteriškai apskaičiavus PVM'o didinimą, visos pajamos dabar gali atitekti Gynybos fondui. Nes tučtuojau pabrangtų ir visi valstybės vykdomi investiciniai projektai, įskaitant tuos, kuriuos mes finansuojame Europos Sąjungos lėšomis. Dėl to tai yra iliuzija, kad būtų galima surinkti dideles lėšas. Antra vertus, absoliučiai tikras faktas, kad minimaliąją mėnesinę algą – 700 eurų į rankas gaunantis žmogus ar atitinkamai truputį didesnę pensiją gaunantis žmogus 20–30 eurų sumokėtų papildomu PVM'u. Dėl to mes atsisakėme šito kelio.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys, ruošiasi… S. Kairys bus paskutinis, kuris šiuo klausimu galės užduoti klausimą.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministre, apie iliuziją šiek tiek pratęsdamas norėčiau užduoti klausimą. Kaip jūs manote, kas yra reikšmingiau kalbant apie ekonomiką – matematika ar žmonių elgsena, nes, tiesiog padidinus, pakoregavus vieną ar kitą procentą, koeficientą, mokesčio dydį, tai toli gražu nėra matematika ir lygybės ženklo, ir galutinio rezultato tikėtis negalima. Tą jūs ką tik ir pakalbėjote, kai užsiminėte apie PVM'ą ir atsakinėjote kolegai. Bet klausimas yra tada, ar visas tas paketas tikrai nesustabdys vartojimo, ar visas paketas tikrai nesulėtins ekonomikos augimo, nors ir jūsų prognozė indikuoja, kad tas sulėtinimas gali įvykti, ir ar jūsų tie visi pakeitimai neprivers žmonių tiesiog mažiau dirbti, mažiau užsidirbti ir tas Gynybos fondas tiesiog nepilnės? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Gerbiamas Seimo nary, jūs absoliučiai teisus, kad ekonomikoje gryna matematika neveikia. Matematiniai modeliai egzistuoja, tačiau elgsenos ekonomika tai yra tai, dėl ko keli ekonomistai yra gavę visai neseniai Nobelio premiją. Iš tikrųjų kartais būna taip, kad pasiūlytos mokestinės priemonės suveikia tučtuojau taip, kaip jos turėtų suveikti. Pavyzdžiui, padidintas PVM'as visada iš karto tuo procentu padidina kainas. Tai yra praktika visų šalių, kurios ėmėsi tokių priemonių.

Antra vertus, kartais tokios finansiškai galbūt ne itin reikšmingos, bet žmogui emociškai svarbios mokestinės priemonės paskatina tam tikrą elgesį. Mes manome, kad pasiūlytas neko-

mercinio nekilnojamojo turto apmokestinimas, to papildomo, kurį žmonės turi, privers žmogų antrą kartą pagalvoti, o kam jis laiko tą turtą. Jeigu jisai jį nuomoja rinkoje, gauna tam tikras pajamas, matyt, viskas gerai, tačiau jeigu tas turtas stovi laisvas, nenaudojamas ir dabar tie mokesčiai pamažu pradės slėgti kišenę, net nedideli, matyt, tai bus vienas iš stimulų parduoti arba galbūt iš tikrųjų išnuomoti tą būstą ir nelaikyti jo nuostolingai. Čia du kraštutiniai pavyzdžiai. Mes labai žiūrėjome, kaip veiks, paveiks ekonomiką, vertinome labai kruopščiai, kaip paveiks ekonomiką pasiūlyti pakeitimai. Žinoma, bet koks mokesčių padidinimas neigiamai veikia ekonomikos augimą, visada taip būna. Klausimas – kiek.

Skirtumas tarp tos matematiškai pasvertos, taikant makroekonominius modelius apskaičiuotos ribos, blogiausiu atveju 0,2 prarasto kitais metais BVP augimo, kurį atliko Finansų ministerija, ir nežinau, iš kur paimtais duomenimis, kad čia, Lietuvoje, liks ekonominė dykvietė… Aš renkuosi tą racionalų vertinimą. Be to, nereikia pamiršti, kad mes imamės ir ekonomikos augimo priemonių. Beje, galbūt truputį savanaudiškai galime pažymėti, kad išplėtę mokestinę bazę taip, kaip siūloma, nepaveikiant pačių silpniausiai besijaučiančių visuomenės sluoksnių, bet apimant tuos, kurie turi daugiau turto, mes galėtume atšildyti ir maždaug 400 mln. RR fondo lėšų, kurios iki šiol laukia ir kurias būtų galima investuoti į šalies ekonomiką.

Dabar mes tos galimybės kol kas neturime.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mokesčių reforma kaitina tautos kraują, bet ministras yra labai teisus, kad būtent reforma yra daroma atsakingai, nes, kolegos, būtent socialiai sunkiau gyvenantiems žmonėms iš tikrųjų yra mažesnė našta. Žiūrėkite, aš noriu pasveikinti Vyriausybę, kad ji labai išmintingai padarė su nekilnojamojo turto mokesčiu. Į Gynybos fondą eis būtent antro, trečio būsto apmokestinimas, o dėl pirmo būsto, be abejo, aš manau, tikrai merai ir jų savivaldybių tarybos yra pernelyg protingi, kad keltų savo rajonų gyventojams mokesčius. Ir tie turtingesnieji atėjo ne į dykrą, jie iš tikrųjų rado jau nutiestus kelius, internetą, elektros tinklus, už kuriuos jau yra sumokėjusios buvusios kartos. Tai kodėl nereikia prisidėti prie valstybės gynybos? Ačiū, ministre, kad radote išmintingą sprendimą, pritariu šitai mokesčių reformai apskritai ir manau, kad ją būtina palaikyti tiems, kurie nori taikos, tiek socialinės, tiek ir visos kitos, ir fizinės, taip.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Lietuvos ekonomika keletą metų iš eilės sparčiai auga ir kiekvienais metais mes surenkame daugiau nei milijardą eurų, negu planuojame. Augant šalies BVP, auga ir finansavimas gynybai, net nepadidinus paties procento. Krentant šalies BVP, net ir didinant procentą, lėšų suma gali būti net ir mažesnė.

Atlyginimai Lietuvoje per keletą metų augo sparčiausiai visoje Europos Sąjungoje. Tačiau šiandien mes matome nepamatuotą norą sprendimais stabdyti puikiai veikiančią ekonomiką. Padidinti mokesčiai palies didžiąją dalį Lietuvos žmonių, ir čia iškyla esminis klausimas: ar mokesčius didiname dėl krašto apsaugos finansavimo didinimo, ar tiesiog norime didinti perskirstymą?

Noriu tik priminti, kad nuo šių metų mes jau padidinome pelno mokestį nuo 15 % iki 16 %, smulkiesiems verslams – nuo 5 % iki 6 %. Padidinome akcizus tabakui, alkoholiniams gėrimams, degalams. Ir šiandien mes vėl kalbame apie mokesčių didinimą. Kokią žinią siunčiame ne tik Lietuvoje veikiantiems verslams, bet ir planuojantiems čia investuoti? Lietuvos politikai nėra prognozuojami, o mokestinė aplinka nėra stabili. Ir tai yra didžiausia problema, nes verslai nori labai aiškios mokestinės aplinkos.

Praėjusiais metais Estija padidino mokesčius. Sustojus ekonomikai, šiandien saugumo mokestis yra panaikintas, pelno mokestis grąžintas toks, koks buvo iki padidinimo. Kadangi visas mokesčių paketas skirtas mokesčiams didinti, siekiant didinti perskirstymą biudžete, kitaip tariant, iš vienų paimti, o kitiems padalinti, tokiam projektui aš negaliu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Apsispręsime per balsavimo langą.

10.34 val.

Saugumo įnašo įstatymo projektas Nr. XVP-433 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugumo įnašo įstatymo projektas Nr. XVP-433. Dėl vedimo tvarkos – D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pradžioje noriu priminti, kad kai patvirtinome darbotvarkę, jūs pristatėte visą paketą. Sakėte, kad ministras pristatys mums visą paketą ir vėliau galėsime užduoti klausimus. Dėl to aš, vadovaudamasis Statutu, frakcijos vardu paprašiau pertraukos iki kito posėdžio dėl viso paketo. Jūs man šitą teisę apribojote, dėl to manau, kad padarytas pažeidimas. Viena. Akcentuoju, nes kreipsimės į Etikos ir procedūrų komisiją su skundu ir prašysime, kad visas tas procesas, kuris dabar vyksta, kad būtų fiksuota jo pradžia neteisėta.

O dabar dėl jūsų naujo pristatyto įstatymo projekto aš vėl frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Aš tik noriu Seimo nariams priminti, kad mes pasitvirtinome darbotvarkę ir, norėdami padaryti darbą konstruktyvų, atsiklausėme Seimo valios, kad pristatytų viską, bet atsirado Seimo narių noras prašyti pertraukų, jūsų yra tokia statutinė teisė, dėl to jokių čia paketų nėra, atskirai dėl kiekvieno įstatymo turėsime apsispręsti. Yra prašoma pertraukos iki kito posėdžio frakcijos vardu. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų pertrauka iki kito posėdžio?

Balsavo 85 Seimo nariai: už pertrauką – 19, prieš – 58, susilaikė 8. Pertrauka iki kito posėdžio.

10.35 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-434 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnio… paketas. Vadovaudamasis 109 straipsniu, Statuto 109 straipsniu ir savo, posėdžio pirmininko, teise, prašau pusės valandos pertraukos dėl šito klausimo. Balsuojame.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 70, prieš – 12, sulaikė 7. Pusės valandos pertrauka.

10.36 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38^2, 41, 43 ir 56^1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-435 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pelno mokesčio įstatymo projektas Nr. XVP-435. Vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsniu, posėdžio pirmininko reikalavimu, prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 86: už – 70, prieš – 13, susilaikė 3. Pusės valandos pertrauka. Dėl vedimo tvarkos – D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Jūs rodote nekokį pavyzdį Lietuvai. Kai visi mes dabar susikaupę ir įsitempę laukėme šio projektų pateikimo ir manėme, kad bent ši pradžia bus teisėta, teisinga ir kaip demokratinėje valstybėje priimtina, jūs rodote savo galią, dėl kurios mes turime labai didelių abejonių, nes jūsų frakcija buvo tik trečia pagal dydį ir priklausė „Nemuno aušrai“… Jūs išsiprašėte, kad galėtumėte būti Seimo Pirmininku, nes mes jumis patikėjome, kad…

PIRMININKAS. Nesusijęs klausimas su posėdžio darbotvarke. (*Šurmulys, plojimai salėje*)

10.38 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13^1, 16, 17, 18, 18^2, 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436. Vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsnio man suteikta teise, prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 69, prieš – 14, susilaikė 5. Pusės valandos pertrauka. Dėl vedimo tvarkos gerbiama V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Tiesiog atkreipiu dėmesį, kad mes ne už pertraukas, bet nauja tradicija, yra toks punktas. Tik visų frakcijų dėmesio prašau. Anksčiau niekada tas punktas nebuvo naudojamas. Vadinasi, lenktyniavimas dėl to, kas greičiau prieis prie mikrofono paprašyti pertraukos, praranda prasmę, nes jos visada gali, pasirodo, paprašyti Seimo Pirmininkas.

PIRMININKAS. Gerbiama Viktorija, jūsų įžvalgos, kaip politikos šachmatininkės, tikrai yra teisingos.

10.39 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437. Vėlgi vadovaudamasis Statuto 109 straipsniu, pirmininko teise prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 68, prieš – 16, susilaikė 4. Pusės valandos pertrauka.

10.40 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438. Taip pat vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsnio 1 dalimi prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 67, prieš – 15, susilaikė 5. Pusės valandos pertrauka.

10.41 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-439 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Akcizų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-439. Taip pat vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsnio 1 dalimi prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 71, prieš – 16, susilaikė 2. Pusės valandos pertraukai pritarta.

10.41 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-440 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo projektas Nr. XVP-440. Taip pat vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsnio 1 dalimi prašau pusės valandos pertraukos. Prašom apsispręsti.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 74, prieš – 15, susilaikė 2. Pertrauka paimta.

Dėl vedimo tvarkos – kolegė L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė. Prašom.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (*LSDPF*). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Pasveikinkite Vilniaus kolegijos studentus! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikiname visus.

10.42 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-401, Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo Nr. XII-1467 3, 4, 13, 22, 23, 28, 56, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-402, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 60, 63, 69, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-403, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 19, 21, 41, 44, 51, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-404, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 10, 22, 205, 212 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-405, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 3, 15^4, 16, 18, 21, 49, 62, 70, 93, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-406, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 13, 99 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-407, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 2, 13 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-408, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 11, 16, 35, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-409, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 56, 57, 76, 80 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-410, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 2, 5, 6, 19, 22, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-411, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 7, 15, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-412, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 2, 13, 26, 28, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-413, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 57, 58^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-414, Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 2, 3, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-415, Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 3, 10, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-416 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas, arba pagrindinis, – Lietuvos banko įstatymo projektas Nr. XVP-401 ir lydimieji teisės aktai. Visas paketas šiuo atveju iki 1-3.16 klausimo. Vadovaudamasis Seimo statuto 109 straipsnio 1 dalimi prašau pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 74, prieš – 16, susilaikė 3. Paimta pertrauka.

Gerbiamas finansų ministre, jūs galite pusę valandos pailsėti.

Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas kolega D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, jūs ką tik suteikėte Socialdemokratų frakcijos atstovei pasisakyti, o mane vėl ignoravote ir net nematėte. Bet gerai.

Gerbiamas ministre, jūs šiandien ką tik pamatėte, kai demonstruojama galia ir ignoruojama opozicijos valia arba teisėtas reikalavimas, arba prašymas pasisakyti ir paprašyti pertraukos frakcijos vardu. Esate, matau, padorus žmogus. Aš jūsų prašau: neateikite šiandien pristatyti po pusvalandžio būtent jūsų įstatymų projektų. Ateikite ketvirtadienį (jums įstatymai tikrai to nedraudžia) vien tik dėl to, nes visa tai mato dabar Lietuvos žmonės, kai buvo pirmą kartą istorijoje pažeminta visa opozicija. O jūs, Pirmininke, naudojatės savo galia, manau, tikrai net galbūt ir ne neteisėtai, bet jau tikrai nesąžiningai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, už jūsų rūpestį. Yra Seimo statutas. Seimo statutas suteikia Pirmininkui tam tikras teises ir Seimo valia Statutą koreguoti.

Gerbiamas V. Pranckietis dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Tikrai dėl vedimo tvarkos. Gal, Pirmininke, galėtumėte pasakyti, kokiu Statuto punktu vadovaudamasis jūs nesuteikėte žodžio D. Gaižauskui, kai jis čia jau stovėjo balsuojant turbūt dėl keleto įstatymų projektų?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega Viktorai Pranckieti, jei nori, kad suteiktų, reikia prašyti. Stovėjimas prie mikrofono nėra prašymas. (*Juokas, šurmulys salėje*)

Kitas darbotvarkės klausimas… Jeigu kas nors yra kuo nors nusivylęs, procedūras galima patikrinti Etikos ir procedūrų komisijoje.

10.45 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39[1], 40, 44, 46, 47, 48, 48[1] straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39[2], 39[3] ir 48[2] straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195. Svarstymo stadija. Komiteto poziciją pristatys pranešėjas D. Razmislevičius. Prašau.

D. RAZMISLEVIČIUS (*LSDPF*). Sveiki, kolegos. Socialinių reikalų ir darbo komitetas bendru sutarimu nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Siūlo šį projektą svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje užsirašė dalyvauti viena Seimo narė – kolegė D. Ulbinaitė. Prašom į tribūną.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš tik noriu atkreipti kolegų dėmesį, kad vis tik svarstant šitą klausimą komitete buvo išreikšta tokių abejonių: paanalizavome, kam per šiuos metus buvo skiriamos lėšos, tai vis tik šitos išmokos dažniausiai buvo skiriamos Baltarusijos ir Rusijos piliečiams. Mes su kolegomis siūlėme, kad vis tik būtų galima atsisakyti šitų išmokų skyrimo priešiškų valstybių piliečiams. Komitete kaip ir buvo atsižvelgta. Kadangi pagrindinis Užimtumo įstatymas ateis tik 2026 metais, tikimės, kad bus į tai atsižvelgta ir neliks šios nuostatos. Pinigai nemaži. Jeigu šiuo metu užeitumėte į Užimtumo tarnybos puslapį, ten yra parašyta, kad šita priemonė laikinai sustabdyta, nes pasibaigęs finansavimas. Taigi, ir dėl finansavimo bus sprendžiama tiktai vėliau.

Ką dar noriu pabrėžti? Šita priemonė buvo numatyta kaip laikina, kai mes tuo metu norėjome pritraukti aukštos kvalifikacijos IT specialistų iš Baltarusijos. Dabar jinai yra neaktuali, gana neaktuali, pasikeitė geopolitinė situacija, svarstydami šitą klausimą, turėtume į tai atsižvelgti. Bet „Investuok Lietuvoje“ sako, kad pastaraisiais metais, šiais metais Baltarusijos ir Rusijos piliečių lyg ir mažėja ir kad tai yra jų vienintelis masalas pritraukti iš užsienio šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Taigi, šiuo metu jie sako, kad dažniausiai Indijoje ir Filipinuose šitų specialistų galima rasti. Manau, kaip priemonę tai galime palikti, tačiau vis tiek turime galvoti, kaip šitą priemonę labiau panaudoti lietuviams, grįžtantiems iš emigracijos, pritraukti ir kaip padaryti, kad nemokėtume pinigų priešiškų valstybių piliečiams.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo vienintelis Seimo narys, norintis dalyvauti diskusijoje. Yra gautas Seimo narių D. Asanavičiūtės-Gružauskienės ir G. Balčytytės pasiūlymas. Gal kolegė Giedrė galėtų pristatyti savo siūlymą? Jeigu galite, pristatykite siūlymą, jūs esate kartu pasirašiusi.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Gerai, dėkui. Mūsų siūlymas susijęs būtent su kolegės minėtais priešiškų valstybių darbuotojais, kurie vis tik neturėtų gauti šitos kompensacijos. Ypač noriu atkreipti dėmesį, kad tuomet, kai įstatymas buvo priimtas ir teikti siūlymai, buvo viena situacija, buvo prasidėjęs Rusijos karas prieš Ukrainą. Tuo metu aukštos kvalifikacijos specialistai taip pat ieškojo, kur pabėgti tiek nuo Rusijos, tiek nuo Baltarusijos režimo. Dabar ta situacija esmingai pasikeitė: tie, kas norėjo pabėgti, jau pabėgo, todėl nematome aplinkybių, dėl ko turėtume remti dabar atvykusius Rusijos ir Baltarusijos piliečius.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašytume pristatyti komiteto poziciją dėl pasiūlymo. Kolegių D. Asanavičiūtės-Gružauskienės ir G. Balčytytės pasiūlymai.

D. RAZMISLEVIČIUS (*LSDPF*). Kolegos, komitetas nusprendė, tiksliau, ne nusprendė, o šis siūlymas nepataiko į šį įstatymą ir kolegės galės pasiūlyti būtent dėl kito Užimtumo įstatymo šitą pataisą. Komitetas tam pritarė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Įvardinkite komiteto poziciją. Per šoninį mikrofoną…

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Tik noriu pasakyti, kad kartu su kolege pateikėme naują pasiūlymą, būtent atitinkantį komiteto pasiūlymą.

D. RAZMISLEVIČIUS (*LSDPF*). Šitas pasiūlymas praranda aktualumą būtent dėl šios dienos klausimo.

PIRMININKAS. Aš norėčiau dar patikslinti. Tai galbūt atsiimate savo siūlymą?

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Būtent šį atsiimame.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū, nereikės balsuoti. Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Ar yra? Nėra. Balsuosime ir apsispręsime per balsavimo langą.

10.52 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36[4] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(3), Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-221(2), Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-148 (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 ir 36[4] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132. Yra sujungti darbai, taip pat yra dar du projektai. Prašome pagrindinio komiteto pirmininką L. Kukuraitį pristatyti komiteto poziciją.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėl viso paketo?

PIRMININKAS. Taip, dėl viso.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė įstatymų paketą. Dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir, atsižvelgiant į sutampantį siūlomo teisinio reguliavimo pakeitimo tikslą, tai yra siekį užtikrinti geriausius vaiko interesus, tobulinti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projekte nustatytus apribojimus dėl darbo ir bet kokios veiklos su vaikais. Vadovaujantis Seimo 137 straipsnio 4 dalimi, sujungti su kitu Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektu, tai yra projektu Nr. XVP-147, ir teikti Seimui svarstyti vieną bendrą įstatymo projektą Nr. XVP-132(3). Už šį sprendimą balsavo 11, susilaikė 1.

Dėl papildomo taip pat? Taip, dėl Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Mes čia buvome kaip papildomas komitetas. Pritariame įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir, atsižvelgdami į sutampantį siūlomo teisinio reguliavimo pakeitimo tikslą, siūlome pagrindiniam komitetui, vadovaujantis Seimo statuto 137 straipsnio 4 dalimi, sujungti lydimuosius Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo projektus Nr. XVP-221 ir Nr. XVP-149 ir pateikti Seimui svarstyti sujungtą projektą, patobulintą pagal komiteto pateiktus siūlymus. 11 komiteto narių balsavo už, 1 susilaikė. O dėl kito lydimojo, dėl Įtariamųjų, – atskirai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Toliau kviečiu pristatyti komiteto poziciją Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką arba komiteto atstovą. Gal kolegė Agnė gali pristatyti? Ne. V. Gailius, kaip visada, – pasiruošęs generolas.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, šį klausimą svarstė gegužės 14 dieną. Iki komiteto… Teisės ir teisėtvarkos komitetas su suinteresuotais subjektais organizavo daug klausymų. Iš esmės Teisės ir teisėtvarkos komitetas šio svarstymo metu įvedė net naują sąvoką, su pincetu išrinkome tas Baudžiamojo įstatymo normas, kurios būtų aktualios. Apsvarstę ir glaudžiai bendradarbiavę su pagrindiniu komitetu pateikėme išsamų nusikalstamų veikų sąrašą.

Už projektą, patobulintą Teisės ir teisėtvarkos komiteto, balsavo visi 7 komiteto posėdyje dalyvavę komiteto nariai.

PIRMININKAS. Dar taip pat buvo lydimasis projektas. Galėtumėte ir Administracinių nusižengimų kodekso…

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimus. Pritarė Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, iš dalies Socialinių reikalų komiteto pastaboms. Komitetas vieningai, 7 balsais už, pritarė projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Žmogaus teisių komiteto pirmininką pristatyti komiteto poziciją dėl pagrindinio ir lydimųjų teisės aktų.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Žmogaus teisių komitetas. Aš iš eilės, kadangi daug tų projektų. Projektą Nr. XVP-132(2) komitetas svarstė ir pritarė, pateikė savo redakciją. Socialinių reikalų ir darbo komitetas po to… Tai, ką jūs matote, jau yra paredaguota. Balsavimo rezultatai: už – 5, 1 susilaikė.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektui Nr. XVP-147 pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, 1 susilaikė. Buvo balsuota, siūlyta sprendimo projektą atmesti, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad jūs turite jau tą sujungtą projektą.

Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo projekto Nr. XVP-149. Taigi, vieną sekundę. Siūlyta pagrindiniam komitetui patobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pritarti įstatymo projektui.

Dėl Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo projekto Nr. XVP-148 Žmogaus teisių komitetas pateikė sprendimą projektą atmesti. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių irgi nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetų pozicijos išsakytos. Diskusijoje užsirašė dalyvauti trys Seimo nariai. Kviečiu kolegą L. Kukuraitį.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, šis įstatymų paketas reguliuoja, kas gali dirbti su vaikais, tai yra teisę į darbą su vaikais. Turėjome labai daug diskusijų. Trys komitetai, kaip čia buvo pristatyta, labai rimtai dirbo. Tikrai norisi padėkoti ir Žmogaus teisių komitetui, ypač norisi padėkoti Teisės ir teisėtvarkos komitetui bei Socialinių reikalų ir darbo komiteto kolegoms už tai, kad tikrai labai kruopščiai buvo pažvelgta į situaciją, kuri susiklostė nuo šių metų sausio mėnesio, kai įsigaliojo nauja priemonė, tai yra teisėto darbo su vaikais kodas, vadinamasis QR kodas, kurį visi, kurie dirba su vaikais, pagal įstatymą privalėjo gauti. Negavus tokio kodo, tokia teisė dirbti su vaikais nebuvo suteikiama. Iki šių metų ši nuostata galiojo, taip pat ir šiuo metu galioja visiems labai tyčiniams, sunkiems arba labai sunkiems nusikaltimams. Aišku, kad per tuos keletą mėnesių, kai žmonės pabandė išsiimti QR kodus ir, deja, kai kurie negavo dėl jaunystėje ar kada padarytų nusikaltimų, nors yra pakankamai geri pedagogai, atliekantys savo pareigas ūkio srityje ar kitur, jie kėlė klausimus, ar tikrai šita priemonė yra proporcinga. Komitete buvo pateikti keleto Seimo narių – R. Žemaitaičio ir I. Vėgėlės projektai, kurie siūlė naują šitų QR kodų reguliavimą, ir mes pabandėme surasti geriausią sprendimą. Pristatysiu, ką Socialinių reikalų ir darbo komitetas galiausiai padarė.

Būtų galima skirstyti į tokius tris blokus nusikaltimų, pagal kuriuos būtų ribojama teisė dirbti su vaikais. Pirmasis blokas būtų nusikaltimai, kuriuos padarius nebūtų leidžiama dirbti visą gyvenimą. Tai yra nusikaltimai žmogaus seksualinio (…) laisvei ir visi seksualiniai nusikaltimai, taip pat nusikaltimai valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui, konstitucinei santvarkai, nužudymai, prekyba žmonėmis, vaiko pagrobimas ar naujagimio sukeitimas, nusikaltimai visuomenės saugumui bei susiję su disponavimu ar platinimu narkotinių medžiagų. Tai yra, jeigu esi padaręs šiuos nusikaltimus ir esi baustas už tai, visą gyvenimą negalėsi dirbti. Reikia pasakyti, kad dabartinė nuostata, kuri dabar galioja – dėl visų nusikaltimų negali iki gyvenimo pabaigos dirbti. Mes paliekame tą pačią, tik labai susiauriname šia apimtimi, kad tai iš tiesų yra nusikaltimai, kurie nesukurtų tokios galimybės.

Antroji dalis taip pat yra sunkūs, labai sunkūs nusikaltimai, tačiau dėl jų nebūtų galima dirbti su vaikais iki teistumo pabaigos. Tai būtų sunkūs sveikatos sutrikdymai, išnaudojimas priverstiniam darbui ar paslaugoms, plėšimas, turto prievartavimas, nusikaltimai, susiję su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, sprogstamosiomis medžiagomis ir taip toliau, neteisėtas žmonių gabenimas per valstybės sieną. Tai yra taip pat sunkūs arba labai sunkūs tyčiniai nusikaltimai, dėl kurių būtų ribojama teisė dirbti iki teistumo pabaigos.

Taip pat atsiranda trečioji dalis (jos nebuvo), tai yra apysunkiai arba nesunkūs nusikaltimai, bet tai yra iš smurto artimoje aplinkoje srities. Juos Teisės ir teisėtvarkos komitetas atskirai išrankiojo kaip tokius, atrodo, svarbius nusikaltimus, dėl kurių taip pat būtų apribota teisė dirbti su vaikais. Tai yra nusikaltimai, išskirtinai padaryti mažamečiams pagal Baudžiamąjį kodeksą, tai

yra iki 14 metų, arba nėščioms moterims. Tai yra vaiko įtraukimas į nusikalstamą veiką, nesunkus sveikatos sutrikdymas mažamečiam bejėgiškos būklės žmogui, fizinio skausmo sukėlimas ir kiti. Šituos nusikaltimus padarius taip pat nebūtų galima dirbti iki teistumo pabaigos. Ir čia sąrašas baigiasi.

Pridedame papildomą straipsnį, kad dėl visų kitų padarytų ar sunkių, ar labai sunkių, ar kitų nusikaltimų teismas pagal Baudžiamojo kodekso 68^1 straipsnį turėtų teisę spręsti, ar apriboti žmogui teisę dirbti su vaikais, ar ne. Mano vertinimu, mes kartu su Teisės ir teisėtvarkos komitetu, Žmogaus teisių komitetu ir Socialinių reikalų ir darbo komitetu išrinkome jau tuos, kuriuos privalu paminėti įstatyme kaip tokią imperatyvią normą, nuostatą, o dėl kitų palikti spręsti teismui.

Tikrai turėjome labai daug diskusijų ir norisi padėkoti visiems: ir Seimo nariams, ir profesūrai, kurie jungėsi, ir institucijų atstovams. Atrodo, kad šitas variantas daugiau mažiau yra subalansuotas tiek, kiek yra įmanoma subalansuoti vaiko teisių apsaugą, bet taip pat konstitucinę žmogaus teisę rinktis darbą ir dirbti norimą darbą, jeigu įstatymai leidžia. Labai ačiū. Kviečiu palaikyti šitą subalansuotą projektą ir dar kartą dėkoju visiems kolegoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau diskusijoje pasisakyti kviečiu V. Rakutį.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seime, labai ačiū Linui, kuris detaliai pristatė tų pakeitimų esmę ir galbūt kažkuria prasme atsakė į tas pastabas, kurias aš išsakysiu dabar. Priežastis, kodėl esu čia, prieš jus, yra Skautų bičiulių grupės susirinkimas, vykęs šią savaitę, ir jo metu išsakytos praktinės pastabos dėl šio įstatymo galiojimo.

Kokia yra ta iš esmės problema? Problema yra tokia, kad šiandiena į QR kodo neišdavimo mechanizmą yra patekę žmonės, kurie yra turėję bankrotų, sakykime, arba kokių nors dalykų prieš 20 metų. Ir ne ypač gal baisūs jie ten buvo, tuo metu tiesiog buvo tokia problema. Ir, sakykime, regione šitie žmonės užsiima visuomenine veikla ir yra aktyvūs nariai. Kada atsiranda šitie apribojimai, tai, tiesą sakant, ta jaunimo veikla, šiuo atveju skautų veikla, tiesiog sustoja.

Žinoma, tie žmonės ėjo į teismus, bandė gauti leidimus, kai kam ir pavyko, bet su kuo susidūrė realiai, tai su neapibrėžtomis formuluotėmis, kada yra parašyta „ir kitos veiklos“. Ir aš čia norėčiau pacituoti dabar šitame jau įstatymo projekte įdėtą formuluotę: „…arba dėl analogiškų veikų, nurodytų kitų valstybių baudžiamuosiuose įstatymuose, jeigu jų teistumas neišnykęs ar nepanaikintas.“ Pateiksiu konkretų pavyzdį. Baltarusijos valstybė už politines veiklas yra nuteisusi žmones, tarp jų ir gyvenančius Lietuvoje, ir tie žmonės galbūt užsiima jaunimo veikla čia, Lietuvoje. Ką reiškia „kitos valstybės“? Tai reiškia, mes čia, šitoje… Ir dabar kaip tu įrodysi teisme, kad tavo nuteisimas yra Baltarusijoje teisėtas, neteisėtas ir kaip ten? Ten yra kitos sistemos.

Tai yra toksai prašymas, kad, dirbant toliau prie šito projekto, prie žodžių „kitos valstybės“ gal reikėtų griežčiau apibrėžti, kokios tos kitos valstybės, nes bendrai čia visiems galioja, patenka visos autoritarinės valstybės į šitą sąrašą, ir sugalvoti mechanizmą, kuris galėtų lengviau negu teismas nustatyti pavojų, kurį kelia to žmogaus teistumas. Nes kai kuriais atvejais visuomenininkai, kurie net negauna uždarbio iš savo veiklos, nelabai ir norės trejus metus tampytis teisme tam, kad galėtų už dyką auklėti kitų žmonių vaikus.

Čia reikia suprasti, kad tai nėra tiktai žmonės, kurių tai yra pragyvenimo šaltinis, bet tai žmonės, kurie dirba visuomenei naudingą darbą, nes į šitą apibrėžimą patenka ne tiktai vadovai, tiesiogiai dirbantys su vaikais, bet taip pat žmonės, dirbantys stovyklų štabuose, dar tėvai dažnai arba kiti tokie, kaip mes vadiname, „pilkieji kaklaraiščiai“, kurie yra tiesiog ten nesusiję su kokiu nors auklėjimo procesu.

Būtų toksai prašymas skautų vardu patikslinti tas formuluotes, kad apsaugotume tuos žmones nuo problemos, kurią šiandien jie realiai Lietuvoje turi.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kolegė D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Kolegos, pataisos buvo pateiktos dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo. Kai svarstėme komitete, visos vaiko teisių tarnybos vienbalsiai pasakė: ne apie vaikų saugumą čia kalbama ir niekas apie vaikų saugumą čia negalvojo. Mes turime gerą priemonę – QR kodą, gerą saugiklį, kuris apsaugo vaikus nuo žmonių, kurie ne tik seksualinius nusikaltimus yra padarę praeityje, bet, pavyzdžiui, neišduoti 82 leidimai darbui su vaikais tiems,

kas padarė nusikaltimus, susijusius su narkotikų platinimu, 20 – kurie buvo kaltinti plėšimais, turto pasisavinimu, 30 – kontrabanda, piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi, įvairiais nusikaltimais. QR kodas saugo vaikus nuo tų asmenų. Taigi šitos pataisos sprendžia net nežinau kokio dydžio tą problemą, kiek čia tų žmonių jau negali gauti to QR kodo, kurie teisti dėl kokių nors nusikaltimų. Bet jie turi galimybę pasirinkti kitą darbą, o vaikai pasirinkimo neturi.

Tai aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad pritardami šitoms pataisoms dar gerai, kad nepritarė visai panaikinti QR kodo, nes ir toks kraštutinis pasiūlymas taip pat skambėjo. Tačiau aš tikrai labai labai dėkinga tiems parlamentarams, tiems Seimo nariams ir komitetų sveikam protui, kuris praktiškai nieko labai nepakeitė. Kaip sakė kolega Vitalijus, su pincetu išmėsinėjus Baudžiamąjį kodeksą, praktiškai liko beveik visi tie patys nusikaltimai ir dar papildyta kai kuriais, dėl kurių praeityje teisti asmenys negalės gauti leidimo dirbti su vaikais mokyklose, ligoninėse, stovyklose ar kur nors kitur. Tai, man atrodo, galvodami apie savo vaikų saugumą, o ne apie keleto dėdžių ar tetų nepatogumą negauti kokio nors darbo, turėtume pagalvoti balsuodami. Aš vienintelė Socialinių reikalų ir darbo komitete susilaikiau, nes iš principo nepritariu šitiems pasiūlymams, jie visiškai bereikalingi. Puikiai veikiantis saugiklis. Tai dabar jis ir toliau veiks. Ačiū Dievui, kad pakankamai sudėliotų tų saugiklių liko. Tačiau pats kelias, pati nuostata, kad mes, taisydami Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą, galvojame ne apie vaiką, o visai apie ką kita, tiesiog pamąstymui ateičiai, kad nereikėtų ir vaiko teisių tarnyboms, kurios visos pasakė, kad negalvojame apie vaiką, ir pasakė taip – paliekame tai politikų atsakomybei. Tai tiktai dar kartą pasikartodama noriu pasakyti, kad iš tikrųjų komitetai padarė didelį darbą, pademonstravo tą atsakomybę ir QR kodo gavėjų išeliminuota gana nedaug. Tačiau aš vis tiktai susilaikysiu balsuodama, nes, kaip jau minėjau, šitie pasiūlymai nieko bendro neturi su vaikų saugumu, o jis man svarbiausias.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo paskutinis diskusijos dalyvis. Dėl šių projektų yra gauta pasiūlymų, dėl kurių apsispręsime per balsavimo langą, kada bus balsuojama.

11.12 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-434 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar praėjo pusės valandos pertrauka. Į tribūną kviečiu finansų ministrą pateikti Mokesčių administravimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-434.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Didžiai gerbiamas Seime, aš manau, kad šiandien vis dėlto yra svarbi diena, kadangi būtent parlamente tęsis pati vertingiausia diskusija dėl tų mūsų pateiktų įstatymų, dėl mokesčio pakeitimo. Aš manau, Seimo komitetuose bus galima labai detaliai išdiskutuoti visus klausimus taip, kad parlamentas nepridarytų klaidų. Dėl to tikrai labai prašom geranoriškai pasižiūrėti į šitą paketą ir priimti jį svarstyti. Mokesčių administravimo įstatymo projektas labai trumpas. Mokesčių administravimo įstatyme yra sąrašas mokesčių, kurie administruojami pagal šį įstatymą. Ir pateikto projekto tikslas – įteisinti saugumo įnašo administravimą. Dėl Saugumo įnašo įstatymo pertrauka iki kito posėdžio ir gerbiamas Seimo Pirmininkas pasakys, kada jį bus galima pristatyti.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų užsirašė paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia kolega S. Kairys. Ruošiasi V. Ąžuolas.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Ministre, apie tam tikras aplinkybes ir negerus pavyzdžius, kaip jums atrodo, įvairūs procesai vyksta ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, kalbant apie mokesčius, tarifus ir kitus dalykus. Ir akivaizdu, kad tas politinis nestabilumas, kalbant apie ekonomiką, mokesčius, atneša rimtų pasekmių. Ir vakarykštė žinia, kad Amerika prarado aukščiausią skolinimosi reitingą, irgi yra labai tokia svarbi. Lietuva šiuo metu turi A reitingą, jis paskutinį kartą buvo nukritęs 2022 metais dėl COVID-19 ir dėl geopolitinių dalykų. Ar nemanote, kad čia irgi gali būti grėsmė, dar sumažėti skolinimosi reitingai, kas Lietuvos biudžetui, įvertinant pinigais, palūkanoms išaugus vienu procentiniu punktu, galėtų kainuoti kažkur apie 300 mln., kas laisvai gali atsitikti? Ar nematote čia grėsmės?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Grėsmės nematau, kadangi mes turėjome susitikimus su kredito reitingų agentūromis ir visos trys didžiausios (taip pat keletas mažesnių) patvirtino. Jos tvirtino atitinkamus reitingus, patvirtino tą patį A reitingą Lietuvai su stabilia perspektyva. Diskusijose su kredito reitingų agentūromis šnekėjomės apie daug ką, vertinome mūsų saugumo situaciją ir jiems labai rūpi Lietuvos saugumas. Jie gavo užtikrinimą, kad mes tinkamai rūpinsimės saugumu, kuris yra ir investicinio klimato viena labai svarbių dedamųjų. Be abejo, jiems buvo pateikta informacija apie rengiamus mokesčių pakeitimus, kurie sustiprintų mūsų viešuosius finansus, užtikrinant stabilų, tvarų papildomų pajamų srautą. Tai buvo pats svarbiausias argumentas jiems patvirtinti tą esamą A reitingą ir nustatyti stabilią perspektyvą, nes jie mato stabilumą. Tvarūs pajamų šaltiniai – tai yra stabilumas ir šalies galimybė investuoti į savo saugumą. Tai buvo labai svarbus diskusijų elementas.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi kolega R. J. Jankūnas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, kodėl jūs neatnešėte Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimų dėl išankstinio pelno mokesčio mokėjimo (vadinamojo mokėjimo vietoje – ten, kur vykdai)? Pavyzdys: mūsų „Ignitis“ turėjo ne Lietuvoje mokėti, o Suomijoje, Lenkijoje, kitose šalyse. Čia spaudoje buvo aprašyta. Dėl to Lietuva prarado 50 mln. Kodėl neatneša tokių sprendimų, kad neprarastume tų 50 mln.?

Ir šiuo atveju, kai kalbame apie gynybą, kodėl jūs nusprendžiate skolintis brangiai už 4 % 400 mln., užuot palaukus ir iš Europos pasiskolinus pigiai? Kodėl tuo atveju irgi darote žalą? Dėl dviejų jūsų veiksmų didelė finansinė žala padaryta valstybei. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Niekaip nesuprantu, kaip tai susiję su Mokesčių administravimo įstatymo projektu, bet, žinoma, galėtume padiskutuoti apie jūsų nurodytus atvejus. Beje, tas pirmas atvejis man nėra žinomas. Gal dėl to, kad aš praleidau kažką, kas aprašyta spaudoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega R. J. Jankūnas. Ruošiasi kolega I. Vėgėlė. Nėra, tai, Ignai, jūsų klausimas.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Norėjau paklausti, gerbiamas ministre. Akivaizdu, kad gynybai pinigų yra. Valstybės kontrolės išvados, visiškai neseniai paskelbta Valstybės pažangos ataskaita, kur nurodo 700 mln. klausimą, kur yra pagal tikslą išleisti pinigai. Konservatorių ką tik buvo pasiūlymas dėl valstybės valdomų įmonių iki milijardo eurų per visą projektą.

Mano klausimai iš dviejų dalių. Pirmas klausimas: koks tikrasis reformos tikslas skaičiais? Kokias papildomas pajamas jūs norite gauti, a, b? Koks paskirstymas per biudžetą, kiek jis turėtų padidėti?

Trečias klausimas: koks skolos rodiklis? Kokį skolos rodiklį jūs galvojate pasiekti?

Ir antras klausimas, irgi sudėtinis: kada laikysite, kad reforma nepavyko? Kada laikysite, kad tai buvo klaida? Pirmas klausimas: BVP augimo pokytis, tai yra kiek jūs planavote ir kiek BVP turėtų nepasiekti, kad sakysite: bus klaida?

Ir antras klausimas: kokio dydžio biudžeto nesurinkimą laikysite nepavykusia reforma? Ačiū. Labai konkrečiais skaičiais. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimus. Labai konkrečiais skaičiais aš įvardinau ir pristatydamas Gynybos fondo įstatymą, kad kitais metais mes planuojame virš 300 mln. eurų papildomai į Gynybos fondą. Iš jų dėl papildomų pakeitimų, dėl įstatymų pakeitimų, perskirstymas, tai yra bendros Lietuvos biudžeto pajamos išaugtų apie 280 mln. Dar plius 2 % gyventojų pajamų mokesčio, apie kurį šnekėsime vėliau, man pristatant kitą įstatymą, dėl to skaičiai truputėlį skiriasi.

Procentais nuo BVP, aš manau, stabilios pajamos ir perskirstymo didinimas, ir tos tvarios pajamos, priėmus šiuos mokesčių įstatymų pakeitimus, turėtų padidėti apie 0,6 % BVP, kuris kitais metais bus vienoks, po to, vėliau – dar didesnis, dar didesnis. Šios priemonės užtikrintų šiek tiek geresnę mūsų finansinę padėtį. Bet pristatydamas Gynybos fondo įstatymą aš taip pat minėjau ir kitus šaltinius. Jūs absoliučiai teisus, kad reikia ieškoti visų galimybių. Tarp jų ir racionalesnis lėšų leidimas. Mes labai rimtai žiūrime į Valstybės kontrolės pastabas. Taip pat geresnis valstybės valdomų įmonių tam tikrų pelno įmokų į valstybės biudžetą panaudojimas. Tikrai taip.

Aš paminėjau dar vieną dalyką, kurio jūs nepaminėjote, tai kovą su šešėliu. Ji nebus iš karto sėkminga, tačiau tai reikia daryti. Mes tai darysime kartu su Mokesčių inspekcija.

Beje, kalbant konkrečiai apie Mokesčių administravimo įstatymą, Mokesčių inspekcijos požiūris į mokesčių mokėtojus turės kardinaliai keistis. Sakykime, kaip pavyzdys, žemės mokestis arba nekilnojamojo turto mokestis. Mokesčių inspekcija turėtų pati suskaičiuoti gyventojų prievolę ir pateikti jiems patogiai ir aiškiai (dar ne visada dabar yra) tam tikrus deklaracijų projektus. Beje, to aiškumo net dėl gyventojų pajamų mokesčio deklaravimo aš pasigendu. Bet tą darbą mes dirbsime. Labai kviečiu po pateikimo pritarti Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimui.

PIRMININKAS. Ir paskutinė klausia kolegė L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Aš čia. Valstiečių ir žaliųjų frakcija. Turiu savo rankose, ministre, 2024 metų valstybės ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatų ataskaitą, kurią pateikė Valstybės kontrolė. Kalbant apie mokesčių administravimą, ten yra tokių reikšmingų pastebėjimų. Tikiuosi, turėsime aplinkos ministrą, tai paklausiu. Pirmiausia, kodėl mes netvarkingai surenkame ir netinkamai apskaitome valstybės mineralinius išteklius ir taip toliau? Tikrai yra didelė pastaba. Muziejinių vertybių apskaita kelia klausimų, valstybei priklausančių pastatų ir infrastruktūros apskaita kelia klausimų ir taip pat medynų, miško žemės apskaita kelia klausimų. Kaip jūs pakomentuotumėte, kodėl mes visgi nesugebame tvarkingai surinkti mokesčių už disponavimą šiuo turtu, nuomą ar panašiai? Koks būtų jūsų komentaras?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Tai galbūt irgi tik netiesiogiai susiję su mano pateiktu įstatymo projektu, tačiau mes labai rimtai žiūrime į Valstybės kontrolės pastabas. Jūsų išvardinti objektai, dėl kurių Valstybės kontrolė turi pastabų, kad jie tinkamai neatsispindi valstybės apskaitoje, yra labai savotiški. Miškai, o ypač muziejinės vertybės… Vertinant muziejines vertybes, iškyla ir vertės klausimas. Jeigu, sakykime, iškyla abejonių, kokios vertės ta muziejinė vertybė, gali būti, kad jinai pakliūva į mūsų apskaitą ne pagal tą vertę, kokia, sakykime, Valstybės kontrolės nuomone, turėtų būti. Mes tuos procesus tobuliname. Jie, beje, atsirado ganėtinai neseniai. Valstybės turto finansinė apskaita taip pat ganėtinai šviežia. Daugelis pasaulio valstybių įgyvendina šias apskaitos reformas. Mes nesame atsilikėliai, daugelis pasaulio valstybių su problemomis susiduria.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, sprendžiant iš klausimų, niekas neskaitė, apie ką šis įstatymas. O įstatymas yra grynai techninis, viena eilutė – įrašyti saugumo įnašo administravimo tvarką. Čia daugiau nėra ką kalbėti dėl šio įstatymo, todėl, kolegos, siūlau pritarti. O konkrečius klausimus reikia užduoti dėl konkrečių įstatymų.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kolega S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už žodį. Aš paprieštarausiu kolegai ponui A. Sysui. Mokesčių reforma yra mokesčių reforma. Jeigu mes vėl iš detalių dėliojame visą vaizdą, tai mes to viso vaizdo ir neužčiuopsime, jei ne nuo viso vaizdo pradėsime.

Norėčiau tiesiog pagirti ir padėkoti finansų ministrui, kuris taip gana sąžiningai pristato visus klausimus, atkreipia dėmesį ir į grėsmes, jų neslepia, jas indikuoja. Bet dėl mokesčių klausimų yra esminis dalykas. Ne veltui aš klausiau pirmą klausimą, ar svarbiau yra matematika, ar elgsena. Kadangi, kalbant apie mokesčius, elgsena yra esminis faktorius, tai bet kokiems mokesčių pakeitimams yra būtinas plataus masto susitarimas ne tik politinių jėgų, verslo bendruomenės, įvairių kitų socialinių partnerių. Ir tai yra įmanoma padaryti, aš priminsiu, kad nuo sausio 1 dienos galioja ir padidinti mokesčiai, galioja ir suformuotas Gynybos fondas, praėjusią kadenciją dėl to susitarti pavyko. Ką šiandien matome? Tai iš esmės beprecedentį atvejį, kada susibūrusi verslo bendruomenė labai aktyviai irgi iš paskutiniųjų bando skambinti pavojaus varpais. Kuo mes rizikuojame? Rizikuojame tiesiog ekonomikos augimo sulėtėjimu, minime pensijas ir įvairius kitus dalykus. Na, jų augimą ir užtikrina automatinis indeksavimas, kalbant apie ekonomikos augimą. Kitaip tariant, daug veiksnių yra tarpusavyje susieta. Nepaisydami tokių, sakyčiau, sąžiningų ir nuoširdžių ministro atsakymų, tikrai matome, kad efekto klausimas išlieka, todėl ir tų grėsmių, ir šitų sprendimų palaikyti neišeina.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti, balsuosime balsuoti numatytu metu.

11.26 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38[2], 41, 43 ir 56[1] straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30[3] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-435 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pelno mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-435. Prašom taip pat finansų ministrą.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Jums teikiamas Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo projektas. Jo pagrindinė esmė – tai pelno mokesčio, pagrindinio pelno mokesčio, tarifo didinimas vienu procentiniu punktu – nuo 16 %, galiojančio šįmet, iki 17 %, o lengvatinis, kuris yra įteisintas mažoms įmonėms, turinčioms apyvartą iki 300 tūkst. eurų per metus, padidėtų nuo 6 % iki 7 %. Derybos dėl šito pasiūlymo vyko, be abejo, verslas turėjo savo prieštaravimų, tačiau galiausiai buvo sutarta, kad tas 1 % tragedijos neatneš. Aš asmeniškai manyčiau, kad turbūt būtų neišmintinga didinti pelno mokestį toliau ir būtų verta prie 17 % tarifo ir sustoti. Viena papildoma priemonė, kurią siūloma įgyvendinti šitame įstatyme, kuri ne sumažintų pelno mokesčio įmokas, o jas šiek tiek atidėtų, tai yra siūlomas tam tikro turto įsigijimo atvejis dėl momentinio jo nusidėvėjimo atliekant mokesčių apskaitą. Tai yra įsigijus tam tikrą turtą įmonei nereikėtų papildomai ieškoti pinigų savo pelno mokesčiui sumokėti, o tas pelno mokesčio mokėjimas atsidėtų iki kitų ar dar kitų metų, priklausomai nuo to, per kiek metų persikeltų šitas nuostolis, na, iš esmės priklausomai nuo investicijos dydžio. Ką mes dar šnekėjome su verslu? To nėra įstatymo projekte, bet tai yra esminiai dalykai ir esminės pastabos, į kurias tikrai mes atsižvelgsime. Tai yra sąlygų naudotis investicijos pelno mokesčio lengvata palengvinimas, biurokratinės naštos sumažinimas. Manau, kad mes pasieksime neblogų rezultatų.

O pelno mokesčio padidinimas, mūsų vertinimais, ekonomikos nuosmukio tikrai neturėtų sukelti, nors, be abejo, jisai veikia šalies ekonomiką. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų užsirašė paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministre, jūs pats, pateikdamas ankstyvojoje fazėje visą mokesčių reformą, sakėte, kad šita mokesčių reforma gali padaryti poveikį BVP augimui, kaip neigiamas poveikis galėtų būti 0,2 %. Tai čia vienas aspektas. Tačiau pelno mokesčio papildomas padidinimas gali ypač skaudžiai smogti BVP augimui, tai yra įmonių konkurencingumui. Ar jūs nemanote, ar sutiktumėte su tuo, kad bendras BVP augimo sumažėjimas pirmiausiai galėtų atsirasti dėl pelno mokesčio padidinimo juridiniams asmenims? Ar dėl kokių kitų priežasčių galėtų mažėti BVP augimas, ar pirmiausiai dėl pelno mokesčio?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Ne, negalėčiau pritarti, kadangi mes vertinome kompleksiškai visus siūlomus pakeitimus. Pavyzdžiui, gyventojų pajamų mokesčio naštos padidėjimas didžiausias pajamas gaunantiems asmenims taip pat tam tikra prasme mažina vartojimą ir tokiu būdu daro įtaką ekonominei padėčiai.

Nesutinku su jūsų vertinimu, kad toksai mažiukas 1 % pelno mokesčio padidinimas čia padarytų kardinalią įtaką įmonių pelningumui. Tikrai ne. Juo labiau kad ankstesnėje kadencijoje buvo pasiektas tarppartinis sutarimas, už kurį aš tikrai labai dėkingas ankstesnei valdančiajai daugumai, kuri sugebėjo mobilizuoti platų palaikymą dėl 1 % padidinimo, dėl kurio, na, mes matome, šiemet nieko tokio baisaus neįvyko. Tai yra įrodymas, kad pelno mokesčio padidinimas vienu procentiniu punktu kardinalios įtakos ekonominei situacijai neturi.

Aš tikrai labai kviesčiau, kadangi dėl šito taip pat, tarp kitko, buvo pasiektas platus sutarimas su verslu, ką dabar besakytų, vakar konferencijose… Tas sutarimas su verslu buvo pasiektas, kad šitas 1 % situacijos Lietuvoje kardinaliai nepakeistų. Mes išliekame, beje, pagal mokestinę naštą konkurencingiausi mūsų regione, mūsų mokestinė našta mažesnė negu visose aplinkinėse šalyse. Tikrai labai prašyčiau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Rudelienė. Posėdžiui toliau pirmininkaus Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų jūs, pristatydamas šį įstatymo projektą, jeigu aš teisingai išgirdau (man atrodo, kad teisingai), pasakėte, kad verslas neprieštarauja 1 %, ką aš galėčiau drąsiai teigti atvirkščiai. Vakar dalyvavau forume, kur kaip niekad vieningai susibūrusi bendruomenė taip ir pasakė, kad ką šita mokesčių reforma padarė, tai kaip niekad vieningai subūrė skirtingas verslo rūšis ir tikrai palaikymo nėra. Tai klausimas būtų, kur yra tas palaikymas? Nors Vyriausybės programoje jūs esate numatę gerinti verslo mokestinę aplinką, bet šituo paketu, man atrodo, jinai yra bloginama. Ir tai, kad jūs sakote, kad 1 % nieko daug nepakeitė ir anksčiau buvo platus palaikymas jam, bet, man atrodo, vertinti dar šiek tiek anksti, dar tiktai metų pradžia ir galėsime metų pabaigoje tą įvertinti. Kur tas palaikymas yra, jeigu taip trumpai?

R. ŠADŽIUS. Ačiū. Mano duomenys skiriasi nuo jūsų, aš vadovaujuosi ne vien emocijomis, kurios buvo išlietos vakar, nežinau, dėl kokių priežasčių, neaptarinėkime. Aš turėjau diskusijų su verslo atstovais, ir ne vieną, ir su jų asociacijomis. Iš tikrųjų tas 1 % nėra didelė našta verslui, juo labiau, kaip aš minėjau, mokestinė aplinka verslui pagerės. Dėl momentinio nusidėvėjimo taisyklės mes gavome pagyrų ir iš tarptautinių ekspertų, tarp jų ir iš Tarptautinio valiutos fondo, su kuriuo aš betarpiškai bendravau visai neseniai, viešėdamas Vašingtone per pavasarinį susitikimą.

Ir kalba… Aš paminėjau, kad mes kalbame apie naudojimosi jau esamomis lengvatomis palengvinimą, neįvedant naujų naudojimosi jomis sąlygų, biurokratijos sumažinimą, ar tai būtų investicijos, ar tai būtų, sakykime, išlaidos mokslui, mokslo tyrimams ir eksperimentinei plėtrai. Tą mes darysime ir iš tikrųjų verslas turėtų daugiau prisidėti prie mokslo plėtros Lietuvoje, nes šiuo metu mes atrodome juokingai ir Europos kontekste, kada privačių lėšų ten faktiškai nėra ir viską priverstas finansuoti viešasis sektorius. Tai šnekama dėl šito įstatymo buvo. Mano nuomone, mokestinė aplinka, atsižvelgiant į tuos dalykus, kuriuos pasakiau, pagerės, nepaisant to, kad tarifas šiek tiek išauga.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF***).** Dėkui. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, jūs tuojau parašysite Vyriausybės išvadą dėl reinvestuojamo pelno lengvatos, nes projekto pateikimas Seime jau yra. Tai praeita lengvata valstybės biudžetui kainavo 250 mln., kur galima investuoti į turtą iki dvejų metų ir nemokėti pelno mokesčio. Dabar bus leidžiama nemokėti, jeigu turtas iki penkerių metų. Tai pasakykite, kiek tai kainuos biudžetui? Mano žiniomis, apie 250 mln. Ir kodėl jūs sakote, kad mes esame konkurencingi su kaimynais? Pas kaimynus reinvestuojamam pelnui – nulis mokesčių. Nulis! Visam reinvestuojamam pelnui – nulis. Tai kokie konkurencingi mes galime būti? Ir ar jūs nebijote užlipti ant grėblio A. Kubiliaus, kuris padidino pelno mokestį ir pelno mokesčio surinko du kartus mažiau, ir tik po to, kai atėjęs premjeras A. Butkevičius vėl sumažino pelno mokestį, vėl pelno mokesčio pradėjome surinkti normaliai? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Jūsų klausimai yra dėl įstatyminių iniciatyvų, kurios svarstomos atskirai. Be to, aš nesutikčiau su paskutinėje jūsų kalbos dalyje išsakyta įvykių chronologija. Pasižiūrėkime dar kartą istoriją, kaip viskas vyko. Bet lengvata reinvestuojamam pelnui į įmonės modernizavimą jau dabar egzistuoja, tik mes turime padaryti ją efektyvią, tada viskas bus gerai. O kiauras, sakykime, pelno panaudojimas bet kam įmonės reikmėms, kuris kitose šalyse gal egzistuoja, manau, Lietuvoje šiuo metu nepriimtinas dėl įvairių priežasčių, tarp jų dėl jūsų įvardintos fiskalinės priežasties.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėjau paklausti. Valstybės kontrolė visiškai neseniai vėlgi pateikė valstybinio audito išvadą dėl 2024 metų valstybės ataskaitų rinkinio. Čia yra įdomiausia, kad pateikta sąlyginė nuomonė. Kitaip tariant, negali Valstybės kontrolė pateikti tikros ir teisingos įtrauktų į valstybės grupę viešojo sektoriaus subjektų finansinės būklės ataskaitos, kiek tai liečia tą sąlygą. Negali parodyti, ar yra tokie atspindėti veiklos rezultatai, ar grynasis turtas ir jo pokyčiai yra šie, ar pinigų srautai yra tokie, ar jie atitinka tikrąjį vaizdą, koks yra. Aš suprantu, kad jūs nesate visiškai atsakingas už 2024 metus, bet mano klausimas yra ir dėl jūsų atsakomybės sferos, tai yra Valstybės pažangos ataskaitos. Valstybės pažangos ataskaitą jau

turėjo rengti jūsų ministerija. Mano klausimas, kodėl Valstybės pažangos ataskaita yra kritikuojama Valstybės kontrolės…

PIRMININKĖ. Laikas!

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). …kada pateiksite duomenis Valstybės kontrolės dėl Pažangos ataskaitos ir ar tikslinga reformą daryti prieš tai?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Norėčiau su visa pagarba vis dėlto jus pataisyti. Sąlyginė nuomonė auditorių nereiškia, kad jie negali pateikti nuomonės. Jeigu būtų neigiama nuomonė, tai reikštų, žinoma, kad jie negali pateikti nuomonės, arba jeigu jie atsisakytų pateikti nuomonę, tai taip pat būtų. Sąlyginė nuomonė parodo, kad auditoriai rado tam tikrų klaidų ir jie teikia tam tikrus pastebėjimus. Tai yra iš tikrųjų vertingas auditorių darbo rezultatas. Visur, kur pažiūrėsite, sąlyginė nuomonė tai yra pagrindas tobulinti savo veiklą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamas ministre, aš turiu klausimą apskritai dėl mokestinės pertvarkos ir jos tam tikrų parametrų. Pirmas dalykas, ar jūs esate iš esmės, iš principo atviras dėl papildomų šaltinių, jeigu mes čia, Seime, galbūt įregistruotume, dar papildomos idėjos sklando apie azartinių lošimų progresinį apmokestinimą. Kaip pavyzdys. Nenoriu eiti į detales, bet klausiu iš principo, ar esate atviras dėl papildomų šaltinių?

Antras dalykas. Kaip jūs manote, ar, nuraminant aistras iki galo dėl nekilnojamojo turto mokesčio, nevertėtų tiesiog padidinti tą šaltinį į Gynybos fondą, būtent GPM'o šaltinį, ten pakėlus tuos skaičius, tuos milijonus, ir atiduoti visas pajamas savivaldybėms? Išspręstume, sakykime, taip elegantiškai visokius…

PIRMININKĖ. Laikas!

T. TOMILINAS (*DFVL*). …nesusipratimus su savivaldybėmis.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Aišku, klausimas liečia daugiausia kitą įstatymą, kurį aš truputį vėliau pristatysiu. Sakyčiau, tos iniciatyvos, kurios kyla Seime, visada yra svarbios ir visada smagu finansų ministrui ir Vyriausybei girdėti pasiūlymus, kurie didintų biudžeto pajamas. Klausimas, kiek tokios idėjos suras palaikymo Seime? Jeigu jos suras, aš tikrai būsiu atviras ir tikrai džiaugsiuosi.

Kartoju, pristatant tam tikrus mokestinius pakeitimus kur kas smagiau girdėti konstruktyvius pasiūlymus dėl šitų pajamų plėtros negu priekaištus, kad čia mes sukuriame per didelę mokestinę naštą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dabar motyvai. Už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu priminti, kad buvo planuojama ir diskusijos pradžioje kalbama apie 2 %. Tai yra padarytas kompromisas būtent ne 2 % pelno mokesčio didėjimas, o 1 %. Tuo labiau kad šitas procentas yra tiesiogiai numatytas valstybės gynybai. Pats verslas buvo išėjęs su tokia iniciatyva, kad pasirengę ginti tėvynę ir sumokėti didesnius mokesčius. Aišku, dabar šiek tiek pakito leitmotyvas, dabar kalbama: ant vartotojų pečių sukelkime, padidinkime PVM'ą ir nelieskime pelno mokesčio.

Mieli kolegos, man atrodo, kad tėvynę ginti turi visi ir visi prie to prisidėti, todėl ir kviečiu pritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tėvynę turi ginti visi ir prie to visi turi prisidėti. Geriausiai būtų PVM'ą 1 % padidinti. Tas, kas mažiau turi pajamų, mažiau perka ir mažiau prisideda, kas daug pinigų turi ir daug perka, tas daug prisideda, bet jūs to nedarote. Jūs einate į verslo kišenę, pagrabaliojate, randate dar 1 % ir tokiu būdu turtingesni verslo žmonės (aš sutinku) prisideda, bet tokiu būdu jūs neskatinate kitų žmonių prisidėti.

Kai gerbiamas A. Sysas sako: visi turi prisidėti, tai tas projektas kaip tik rodo, kad jūs ne visus norite įpareigoti. Man taip ir skamba ausyse premjero pasakymas per nacionalinį visuomeninį transliuotoją: mokesčių didinti nereikės, išmokų mažinti nereikės, diržų veržtis nereikės. Pasirodo, mokesčius didinti reikia, tačiau ne visiems. Todėl ta tezė, kad visi turės prisidėti prie gynybos, nėra tiksli ir nėra jinai realizuojama.

Dabar kai žiūri į konkretų šitą Pelno mokesčio įstatymą, taip, 1 % padidinimas tikrai savaime nėra baisus dalykas ir nežudo mūsų verslo. Su tuo aš sutinku ir dėl to, matyt, verslo bendruomenės sutiko – su nuo 16 % iki 17 % tokiu padidinimu. Tačiau kai sudedame visą kompleksą, mes matome, kad Lietuvos konkurencingumas, įskaitant ir verslo konkurencingumą, deja, yra numušinėjamas. Čia kalbėsime prie kitų įstatymų projektų.

Todėl negaliu balsuoti už šitą projektą, nes aš manau, kad kai verslas pamatė visą paketą, kurį jūs teikiate, štai tada prasidėjo neigiama nuomonė, o pirminę nuomonę aš pats esu girdėjęs: 1 % padidinimas – viskas gerai, saikingai galime, bet kai pamatai, kas dar po to ateina – draudimo sutarčių apmokestinimas ir taip toliau, tada ir yra tokia reakcija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuosime tam skirtu metu.

11.43 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13[1], 16, 17, 18, 18[2], 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13[1], 16, 17, 18, 18[2], 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436. Pranešėjas – ministras R. Šadžius. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Šiuo įstatymo projektu siūloma padidinti mokesčių apmokestinimo progresyvumą. Tai pirmas tikslas.

Antras dalykas. Vis dėlto siūloma padaryti šitą schemą socialiai teisingesnę ir apmokestinti didesniais tarifais dideles pajamas, gaunamas iš įvairių šaltinių, nepriklausomai nuo šaltinio.

Kita vertus, mes stengiamės išlaikyti lengvatas, kurios yra dabar nustatytos šito mokesčio mažesnių pajamų gavėjams. Tai yra palaipsniui mažėjantis neapmokestinamasis pajamų dydis, 5 % tarifas pajamoms iš netauriųjų metalų pardavimo, jos taip pat apribotos iki šiol – neviršijančioms 12 vidutinių darbo užmokesčių, 15 % tarifas kitoms pajamoms, kurių gali susikaupti 12 vidutinių darbo užmokesčių, ir taip būtų išgelbėtos tos kitos pajamos nuo atsitiktinio turto pardavimo. Pavyzdžiui, nebūtų apmokestinamos pačiu aukščiausiu tarifu, kuris priklausytų pagal asmens pajamas iš darbo santykių arba individualios veiklos. Individualios veiklos pajamos, čia pabrėžčiau, jos būtų sudedamos toje aukštų pajamų skalės dalyje, bet individualios veiklos pajamos apmokestinamos yra realios pajamos minus sąnaudos. Jeigu asmuo nekaupia savo veiklos dokumentų, čia aš priminsiu tą galiojančią ir, beje, visame pasaulyje, didelėje Europos dalyje galiojančią lengvatą, 30 % tų pajamų galima nurašyti kaip įsivaizduojamas, sąlygines sąnaudas. Jeigu tų sąnaudų daugiau, be abejo, reikia surinkti dokumentus ir asmuo, vykdantis individualią prekybą, be abejo, tų sąnaudų gali turėti ir 80 %, ir 90 %, priklausomai nuo prekybos maržos. Tai būtų prekių įsigijimas. Todėl kalbama apie aukštas individualios veiklos pajamas atmetus sąnaudas. Žinoma, sakykime, advokatai, notarai ir panašios profesijos, kurie negali veikti kaip juridinis asmuo, įstatymai to jiems nenumato, jų veiklą reglamentuojantys įstatymai, jie turės prisidėti prie mūsų bendro krepšelio, pajamų krepšelio truputį daugiau, jeigu jie ir iki šiol rodė dideles pajamas. Tačiau čia pastebėčiau, kad tai individuali veikla, kuri turi sąnaudas. Jeigu advokatas samdo personalą, nuomoja patalpas ir galbūt perka kitas paslaugas iš kitų subjektų, tai yra sąnaudos, ir jos iš bendrų pajamų minusuojamos, tai apmokestinimui tenka tiktai tos grynosios pajamos, kurias žmogus išleis absoliučiai savo reikmėms.

Čia buvo diskusijų su verslu ir iš tikrųjų viena pastaba, į kurią mes atsižvelgėme, buvo dėl papildomo privataus sveikatos draudimo. Aišku, teko girdėti nuogąstavimų, kad apmokestinus šitas darbdavio lėšomis mokamas paslaugas darbuotojui staiga ištuštės privačios gydymo įstaigos. Aš apsidžiaugiau, kadangi tai turbūt reikštų ir didesnę konkurenciją, ir tų įstaigų kainų sumažėjimą. Bet, kalbant rimtai, tai svarbus faktorius mūsų sveikatos sistemos funkcionavimui, ir būtent diskusija, mūsų vieša diskusija, atkreipė į tai dėmesį. Siūloma ribota lengvata, apribota 350 eurų per metus. Suma paimta ne iš lubų, tai yra mediana realių draudimo įmokų, kurias darbdaviai mokėjo privačiam draudimui už darbuotojus 2023 metais. Be abejo, svarstymo metu ta suma gali Biudžeto ir finansų komitete pasikeisti, bet, aš manau, jūs išklausysite visus argumentus.

Dar vienas svarbus pakeitimas. Ir tai buvo verslo nuogąstavimai, kad vienkartinės pajamos, pavyzdžiui, parduodant turėtas akcijas, jeigu jos pakliūtų tais metais, aišku, jas dalintų iš 12, kadangi 12 mėnesių, ir galbūt ta našta būtų šiek tiek mažesnė, bet, nežiūrint to, tai būtų vienų metų rezultatas. Dėl to siūloma už įmonių akcijas, parduotas įmonių akcijas, išlaikytas dešimt metų ir ilgiau, nustatyti 15 % tarifą, plokščią 15 % tarifą, kuris būtų lygus dividendų tarifui. Dividendų mes nesiūlome įtraukti į tą krepšelį, nes tai yra kompetentingų specialistų, Europos ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizacijos ekspertų išvados, skirtos Lietuvai, ir rekomendacija to nedaryti, bet visos kitos pajamos būtų įtrauktos į bendrą krepšelį.

Pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus, o į daug detalesnius, matyt, ir Biudžeto ir finansų komitete. Ir prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų paklausti nori 16 Seimo narių. Pirmasis klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kažkaip pavyko užsirašyti dėl trijų klausimų pirmam paklausti arba pasisakyti prieš. Tai dabar klausdamas irgi savotiškai noriu išreikšti savo nuomonę. Socialdemokratai garsėjo tuo, kad sakydavo: kapitalą reikia papildomai apmokestinti, tai praėjęs projektas – pelno mokesčio padidinimas, na, socialdemokratiškai suprantamas, ir reikia mažinti darbo apmokestinimą, tačiau štai dabar savo lengvatų politikai realizuoti jūs kėsinatės ir į darbo apmokestinimą, darbo pajamų apmokestinimą. Žinoma, kuo daugiau uždirbantį žmogų labiau apmokestinate. Tai A. Syso tezė, kad visi turės prisidėti prie gynybos, ir vėl netinkama. Tai kodėl jūs kėsinatės į socialdemokratų kertinį postulatą didinti verslo apmokestinimą, mažinti darbo apmokestinimą?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Tikrai nesikėsiname, nes verslo apmokestinimas yra verslo apmokestinimas. Mes tai aptarėme ankstesniame darbotvarkės klausime.

Čia kalbama, taip, iš tikrųjų ir apie darbo apmokestinimą, bet iš esmės apie didelių pajamų apmokestinimą – didelių pajamų, iš įvairių šaltinių žmonių gaunamų, apmokestinimą. Šiandien pasižiūrėjus mokesčių deklaracijas, iš tikrųjų, aukščiausio pajamų lygio darbo užmokesčio dalis nėra pati didžiausia, ten yra turto vertės padidėjimo pajamos ir yra, aišku, individualios veiklos pajamos. Viską susumavus, didelės pajamos turėtų būti apmokestintos taip, kad būtų įgyvendintas socialinis teisingumas.

Kodėl palikti kiauras vietas, kur vienos rūšies pajamos būtų apmokestinamos beveik niekaip? Dėl kapitalo vertės padidėjimo pajamų. Kaip aš minėjau, dėl dividendų, kurie yra kapitalo rinkų apmokestinimo kraujotaka, tai yra iš tikrųjų užsienio ekspertų rekomendacija. O klausimas, kuris buvo iškilęs: o jeigu staiga žmogus praranda interesą turėti akcijas, turėti savo dalį kažkokioje įmonėje ir nori išeiti po dešimties ar daugiau metų, nori išeiti iš šito verslo, kodėl pagal tų metų?.. Dėl to, kad, pavyzdžiui, įsidarbino kažkur, kur mokamas žymiai padoresnis darbo užmokestis, matyt, neturėtume bausti jo už parduotas akcijas tuo didžiausiu jam taikomu, pavyzdžiui, 32 % tarifu. Apmokestinimas tada iš esmės atitiktų dividendų apmokestinimą, nes tu kasmet gauni dividendus, o galutinai išeidamas iš įmonės parduodi akcijas, ir tą išmoką, kuri iš esmės tolygi dividendų išmokėjimui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas ministre, ar tikrai gyventojų pajamų mokesčio didinimas yra tas teisingas kelias, kai Lietuvos ekonomika ir taip susiduria su įvairiausiais iššūkiais? Užuot kūrus paskatas dirbti, kurti ir investuoti, pasirenkamas kelias – didinti mokestinę naštą, kuri, be abejo, slopins vartojimą. Galų gale, ir verslą, ir aukštos kvalifikacijos specialistus turbūt paskatins atsigręžti į užsienio rinkas ir galbūt ten ieškotis savirealizacijos. Ar tai nėra šūvis sau į koją, kai vietoj ekonomikos augimo ir konkurencingumo stiprinimo pasirenkama priemonė, kuri gali ilguoju laikotarpiu duoti priešingą rezultatą, nei siekiama? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Kategoriškai nesutinku su jūsų pavartotu prieveiksmiu „vietoj“, kadangi iš tikrųjų mes darome ir tą, ir tą. Investicijų skatinimas apima ir bendrą valstybės investicinį klimatą. O šito klimato vienas iš esminių elementų yra šalies saugumas. Ir nestiprindami šalies saugumo, o paprasčiausiai – išbarstydami biudžeto pinigus, nežinau, dotacijoms mažam verslui, mes pasiektume absoliučiai priešingą rezultatą. Tada galėtume apie ekonominę dykvietę pašnekėti. Jeigu mes norime prisitraukti investuotojų, mes turime užtikrinti saugias darbo

sąlygas, saugias jų verslo sąlygas. Mes tą ir siūlome daryti šitais mokestiniais pakeitimais, kurie leistų mums rimčiau investuoti į mūsų šalies saugumo infrastruktūrą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną norėtų pasisakyti A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš noriu paprašyti tiesiog pasveikinti Klaipėdos Baltijos gimnazijos moksleivius. Buvusi Klaipėdos 18-oji vidurinė mokykla, kurią, beje, baigiau prieš 50 metų. Net sunku patikėti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname ir džiaugiamės, kad atvykote. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Būtų toks bendresnis klausimas. Progresinis GPM'o tarifas yra pristatomas daugiau kaip tokio socialinio teisingumo, su kuo labai nesutikčiau, nes man tai primena baudimą. Jeigu tu daugiau mokeisi, daugiau investavai, daugiau rizikavai, daugiau uždirbai, tai dabar tu esi baudžiamas, pasakoma, kad tu turi daugiau susimokėti už tai. Nemanau, kad tai yra teisinga. Bet mano klausimas būtų: ar nemanote, kad labai ydinga bausti tuos žmones, kurie šiandien kuria didžiausią pridėtinę vertę Lietuvoje? Ar tai nesumažins, tiksliau, ar tai nepadidins šešėlio? Dalis žmonių tiesiog rodys mažesnes pajamas. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Matyt, galime šnekėti apie pasaulėžiūros skirtumus. Aš tikrai nemanau, kad didesnis tų, kurie gali, prisidėjimas prie šalies gerovės yra koks nors baudimas. Kaip tik atvirkščiai, aš siūlyčiau nebausti silpniausių mūsų visuomenės narių, kurie negali apsiginti, kurie nesuranda resursų rengti konferencijas prašmatniose viešbučių salėse ir kurių balsas visuomenėje nėra girdimas. Tai ne mano žodžiai, beje, tai yra žodžiai mokesčių ekspertų, kurie ir dirbo, ir dirba toliau rimtam verslui.

Dabar dėl šešėlio. Jeigu mes pajudintume tą mažiausių pajamų gavėjų ratą, manau, mes čia galėtume turėti problemų dėl šešėlio didėjimo. Didžiausias pajamas gaunantys žmonės seniai legalizavosi. O tas priekaištas, kad galbūt jie pasvarstys pakeisti savo juridinę veiklos formą ir įsteigti juridinį asmenį, aš tai girdėjau kaip tam tikrą priekaištą: ką jūs darysite, kaip jūs juos gaudysite? Iškart atsakau – niekaip negaudysime. Laisvos šalies rinkos ekonomikoje kiekvienas turi teisę pasirinkti tą veiklos formą, kuri jam mažiausiai kainuotų mokesčių naštos klausimais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas ministre, dabartinė mokestinė aplinka iš tiesų Lietuvoje yra labai patraukli tiek smulkiesiems verslams, tiek stambesniesiems. Į valstybės biudžetą kiekvienais metais mes surenkame daugiau pinigų. Atlyginimai Lietuvoje taip pat auga. Mokėdami nuo didesnio atlyginimo tą patį tarifą, iš esmės mes vis daugiau sumokame kiekvienais metais į valstybės biudžetą.

Mano klausimas vis dėlto labiau būtų susijęs su pagal individualią veiklą veikiančiais asmenimis. Jiems iš esmės yra taikomas mažesnis tarifas, bet jie prisiima daugiau rizikų. Tai reiškia, kad jie negautų išmokų, praradę darbą, iki 9 mėnesių ir daugybės kitų valstybės garantijų.

Ar tikrai reikėtų tas individualiai veikiančių žmonių ir pagal darbo sutartį dirbančių žmonių pajamas vis siekti suvienodinti? Tokių kalbų buvo ir praėjusioje kadencijoje, ir šioje.

Ir paskutinis klausimas. Ar teisingai suprantu, kad jeigu tu parduosi, pavyzdžiui, būstą tais metais, tai ta pajamų suma bus pripliusuota prie tavo pajamų ir tavo GPM'o tarifas keisis?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tikrųjų įvairia individualia veikla užsiimančius žmones įvairiai palies šie įstatymai. Jūs absoliučiai teisus, kad individualiai veikiantys žmonės prisiima riziką, turi išlaidų. Galiojančiuose įstatymuose į tai yra atsižvelgta. Būtent individualias pajamas gaunantis žmogus atskaito sąnaudas. Jeigu jis jų nedokumentuoja, o tai dažnai vyksta su mažiausias pajamas gaunančių žmonių, sakykime, dirbančių kad ir aptarnavimo sferoje, *frylanceriais*, arba laisvaisiais menininkais, pajamomis, jie atskaito 30 % be jokių dokumentų pateikimo. Tai yra formaliai čia nėra jokios biurokratinės naštos.

Be to, mažiausias individualios veiklos pajamas gaunančių žmonių efektyvus apmokestinimas niekaip nepasikeis. Iki 35 tūkst. per metus jų apmokestinimo režimas liks absoliučiai toks pats. Mes pakeitimą taip ir konstravome, kad jis paliestų dideles pajamas gaunančius žmones. Tai prasideda realiai nuo 36 vidutinių darbo užmokesčių per metus, tai 3 vidutiniai darbo užmokesčiai per mėnesį. Tai yra rimtos sumos. Tie, kurie užsiima individualia veikla, gauna dideles paja-

mas, aš manau, valdo savo rizikas gana teisingai. Jeigu jiems nepakanka tų rizikų valdymo instrumentų, jie galbūt pagalvos apie juridinės veiklos formos pakeitimą. Sakykime, persiregistruos į UAB'ą, kuris atsako, pagal civilines prievoles, tik UAB'o turtu, o ne visu žmogaus turtu. Tų sprendimų yra. Dideles pajamas gaunantys žmonės tų sprendimų gali rasti. Dėl to tikrai nesijaučiame kalti, kad nuskriaudėme individualus, kurie uždirba didelius pelnus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausimų laikas baigtas. Motyvai už – B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, visada pritariu būtent šitam progresyvesniam Gyventojų pajamų mokesčio įstatymui, bet jūs pasakykite, gal kartais ir regionai turės naudos? Manyčiau, kad taip, nes Vilnius, sumokėdamas daugiau mokesčių, o, tarkime, yra atlyginimų, kurie siekia vos ne 0,5 mln. eurų, vis tiek prisidės ir prie tų regionų, iš kurių galbūt tie žmonės yra išvykę. Pritardama sakau taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš atrasiu argumentų, kodėl prieš. Kad čia jūs nenuoseklūs dėl savo vizijų – apmokestinate darbą papildomai, tai čia vienas aspektas. Įvedate progresyvumą, kas čia galų gale *užganėdins* mielą kolegą A. Sysą ir nebekurs apie jį televizijos laidų, kaip ragina socialdemokratus įvesti progresinius mokesčius. Pagaliau sena svajonė bus pasiekta. Tačiau esminis dalykas yra tas, kad, įvesdami progresyvumą toms pajamoms padidintu GP mokesčiu, jūs iš tiesų apsunkinate galimybę privilioti į Lietuvą talentus, privilioti investuojančius, gerai uždirbančius žmones arba aukštos kvalifikacijos specialistus. Žiūrėkite, visa mūsų imigracijos politika buvo remiama tuo, kad talentingus, aukštos kvalifikacijos priimkime, bet kai tik jie atvyks, tai dabar juos bausime padidindami GP mokestį. Kapitalo vertės padidėjimas – papildomai apmokestinamas, draudimo sutartys – papildomai apmokestinamos.

Dabar pasižiūrėkime, kokie visuomenės sluoksniai baudžiami šitais mokesčiais. Tie, kurie dirba, kurie talentingi, kurie darbštūs ir aktyvūs. O A. Sysas sako, kad prisidėti turės visi. Aš ir toliau nematau, kaip prisidės eilinis Lietuvos žmogus prie papildomų gynybos finansavimo iššūkių ar kitų dalykų. Žinoma, galima pasidžiaugti, tas pats A. Sysas yra pasakęs, kad buvo siūlęs 40 %. Aš keturiskart paminėjau, reikės jam suteikti žodį. Laimei, šitaip nėra. Laimei, nėra ir 36 %, bet jūs pamąstykite, ką jūs darote iš tikrųjų su tais dirbančiais, talentingais, aktyviais, veržliais žmonėmis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Kadangi gerbiamas Eugenijus mane net keturis kartus paminėjo, aš tikiuosi, kad jums pagelbėjant pagaliau svajonės bus išpildytos. Bet aš tik pasakysiu jums keletą skaičių, kad tai, ką pasiūlė ministras iki 10 tūkst., po to aukščiau dėl mėnesinio, tai kovo mėnesio duomenys, kad virš 100 tūkst. ir daugiau Lietuvoje gavo daugiau kaip 50 žmonių, kurių kai kurių mėnesinis vidurkis buvo 448 tūkst. (*Balsas salėje*) Nesvarbu dėl dividendų, bet tai yra pajamos. Yra 120, 270, bet tai yra pajamos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nediskutuojame toliau. Noriu atkreipti dėmesį, kad už 6 minučių prasidės balsavimo langas. (*Balsai salėje*)

12.04 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437. Pranešėjas – ministras R. Šadžius.

R. ŠADŽIUS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Prieš suteikiant dar jums žodį, per šoninį mikrofoną – S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Atsiprašau, gerbiama pirmininke, bet elgiatės tikrai nekorektiškai. Jeigu yra noras pasisakyti už ir prieš, tam ir registruojamės, tam jūs duodate žodį, o dabar kažkodėl per šoninį mikrofoną argumentai ne dėl vedimo tvarkos, o dėl argumentų. Tikrai kviečiu atkreipti dėmesį, kad yra nesąžininga girdėti argumentus iš vienos pusės, neįvertinant visų kitų iš kitos pusės.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pastabą. Noriu taip pat atkreipti dėmesį, kad prieš tai kalbėjęs jūsų frakcijos atstovas keturis kartus paminėjo A. Sysą, dėl to buvo suteiktas žodis per šoninį mikrofoną.

Dabar, prašom, Rimantai, žodis jums.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektas išdėstytų šį įstatymą nauja redakcija. Mes pasistengėme atsižvelgti ten taip pat į tuos pakeitimus, dėl kurių jau buvo susitarta ankstesnėje kadencijoje, kadangi atitinkamas įstatymo projektas jau buvo svarstomas. Taip, tai yra turbūt vienas karščiausių klausimų dėl šitų mokestinių pakeitimų, bet man atrodo, kad galiausiai gimęs variantas yra išmintingas, jis yra visiems palankus. Tai trys dalys.

Pirma dalis. Mes siūlome… Nekilnojamojo turto mokestis yra infrastruktūros mokestis, dėl to jis iš esmės priklauso savivaldybėms normaliomis sąlygomis, bet mes šiandien turime nepakankamai išvystytą saugumo infrastruktūrą šalyje ir dėl to ta saugumo infrastruktūra galbūt bus vienoje ar dviejose savivaldybėse, kurios yra pasienyje su Baltarusija. Dėl to, manau, yra teisinga, kad valstybė, šalia savivaldybių nustatyto tarifo, kuris yra savivaldybių tarybų kasmet tvirtinamas komerciniam nekilnojamajam turtui, kurio savininkai yra juridiniai asmenys ar fiziniai asmenys, kurie atitinkamai atidavę naudoti komercinėje veikloje šitą turtą, nustatytų, pridėtų prie tarifo 0,2 %, labai nedidelį procentą, iš kurio surinktos lėšos eitų į Gynybos fondą. Ir, aš minėjau, pristatydamas pirmą įstatymą, Gynybos fondas ir skirtas dideliems infrastruktūriniams projektams finansuoti.

Dėl nekomercinio turto, kuris iki šiol niekaip beveik nebuvo apmokestintas, buvo apmokestintas brangiausias, turimas nedidelio skaičiaus asmenų, mes siūlome išplėsti žmoniškai, kad tai būtų plačią visuomenės imtį, savininkų imtį apimantis mokestis. Bet čia diskutuojant iškilo klausimas, koks turtas yra koks, ir pirmojo būsto klausimas buvo labai aštriai iškeltas, kartu keltas ir mitinge, į kurio rezultatus ir jame išreikštas emocijas mes tikrai atsižvelgėme konstruodami galutinį variantą. Yra siūloma, kad pagrindinio būsto, tai yra būsto, kuriame asmuo yra registravęs savo gyvenamąją vietą, deklaravęs savo gyvenamąją vietą, apmokestinimo taisyklės būtų atiduotos į savivaldybių rankas. Atitinkamai, kadangi savivalda tada nustato tarifus, visos pajamos, surinktos už šitą nekomercinį turtą, eitų į savivaldybių biudžetus. Savivaldybės turėtų visas galimybes atsižvelgti ir į gyventojų interesus, nustatyti, savivaldybės nuomone, būtinas socialines lengvatas. Savivaldybės pagal Piniginės socialinės paramos įstatymą turi tą teisę, atitinkamai šis įstatymas papildomai suteiktų joms teisę nusistatyti ir tarifus, ir minimalų neapmokestinamąjį dydį, turto vertę, kuri nebūtų apmokestinama jokiais mokesčiais.

Antra vertus, antrą, trečią, penktą turtą, kurio Lietuvoje yra nemažai susikaupę ir kuris iki šiol niekaip nebuvo apmokestinamas, nors dažnai neša neblogas pajamas jo savininkams, šitą visą turtą siūloma pagal vertę sumuoti. Vertės kriterijus labai socialiai teisingas, tai yra turtas: tu turtingesnis – prisidedi daugiau, mažiau turtingas – prisidedi mažiau. Siūloma apmokestinti pagal progresinę skalę, kuri įrašyta įstatyme, būtent nustatyti 20 tūkst. turto vertę, kad kiltų mažiau abejonių dėl smulkių turto objektų. Man atrodo, tai labai racionali, žiūrint pagal Lietuvoje esantį turtą, riba. Nuo 20 tūkst. iki 200 tūkst. perviršis būtų apmokestinamas 0,1 %. Čia buvo nesusitarimų ir nesupratimo visuomeninėse diskusijose, dėl to aš tą kartoju dar kartą. Virš 200 tūkst. vertės, perviršis virš 200 tūkst. būtų pradedamas apmokestinti 0,2 % tarifu ir taip toliau.

Kadangi valstybė, jūs, įstatymu nustatytumėte kietus mokesčio rėmus ir kietą jo skalę, tai visai pagrįstai, pagal Konstitucinio Teismo doktriną ir mūsų Konstitucijos dvasią, šitos pajamos galėtų eiti valstybės žinion ir mes lygiai taip pat, kadangi tai infrastruktūros mokestis, siūlome perduoti visas pajamas Gynybos fondui.

Aš atkreipsiu jūsų dėmesį, kad dabar už brangų nekilnojamąjį turtą sumokami mokesčiai (tokių gyventojų, kurie moka tą mokestį, yra nelabai daug – 36 tūkst. per visą valstybę) tai yra grynai valstybės biudžeto pajamos, kurios šiuo metu yra išleidžiamos bendroms valstybės reikmėms. Manau, žingsnis perduoti visas tas pajamas griežtai Gynybos fondui yra taip pat ir politiškai, ir finansiškai teisingas. Man atrodo, mums pavyko surasti balansą tarp įvairių interesų, tarp

valstybės ir visuomenės, tarp valstybės ir savivaldybių, mes turime savivaldos pritarimą šitam modeliui. Aišku, savivalda, kaip ir verslas, turi savo punktų, dėl kurių griežtai prieštaraus, bet iš esmės dėl šito modelio su savivaldybėmis sutarta ir aš labai prašyčiau po pateikimo pritarti šitam įstatymo projektui. O po to platesnę diskusiją galima turėti komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Per šoninį mikrofoną – D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Noriu pasveikinti į Seimą atvykusius Rygos lietuvių vidurinės mokyklos moksleivius ir mokytojus. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname, džiaugiamės, kad atvykote.

O dabar paklausti nori A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas ministre, gal jums ir nebus naujiena, bet žmonės manęs paprašė pranešti, kad jie nesutinka su mokesčių didinimu. Dar jie kalba, kad reikia mus, politikus, teisti už psichologinį smurtą. Žinote, kodėl jie taip šneka? Todėl, kad jūs visiškai nekalbate nei apie auditus, nei apie skaidrų ir racionalų biudžeto pinigų panaudojimą, nors pažeidimų matome akivaizdžių, ir tai ne kartą nustatė Valstybės kontrolė. Jums, kaip ne pirmus metus politikoje esančiam žmogui, turėtų būti žinoma, kad labai dažnai mokestinės reformos ir mokesčių pakėlimas suduoda atvirkščią smūgį. Ar nemanote, kad ir šiuo atveju bus pagimdytas negyvas kūdikis ir bus pasiektas atvirkštinis efektas – bus sulėtinta ekonomika, žmonėms liks neteisybės jausmas, o tų pinigų taip ir nebus tų, kurių mes tikimės? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Tikrai nenoriu veltis į diskusijas, ar visi visuomenėje pritaria mokesčių didinimui. Absoliučiai akivaizdu, kad ne. Yra žmonių, kurie nenori mokėti mokesčių, ir tai mūsų visuomeninė problema, mes ją spręsime. Bet kada mes konstravome mokestinių pakeitimų paketą, mes, be abejo, svarstėme, kokią įtaką konkretus sprendimas turėtų ekonomikos plėtrai ir mūsų ekonominiam gyvenimui. Visame pasaulyje yra pripažinta, kad mažiausią įtaką ekonomikai turi nuosavybės mokesčiai. Nekilnojamojo turto mokestis, kuris yra siūlomas, ir priklauso tokiems. Nuosavybės ir ekologiniai mokesčiai – dėl jų ne visuomet šiame parlamente pavykdavo susitarti ir anksčiau.

Šitas mokestis, šitie pasiūlymai tikrai turės minimalią įtaką mūsų ekonominiam gyvenimui. Aš labai smarkiai abejoju, ar pagal mokesčio konstrukciją čia bus galima kažkaip pabėgti į šešėlį ar piktnaudžiauti, nes tai yra ir administravimo prasme labai efektyvus mokestis. Būtent šio mokesčio pavyzdžiu aš skatinsiu, ir Valstybinė mokesčių inspekcija tą įgyvendins, kardinalų pokytį santykių su mokesčių mokėtojais. Aš jau minėjau pristatydamas Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimą, kad Mokesčių inspekcija sudarys preliminarias deklaracijas ir pateiks informaciją, kokiais duomenimis vadovavosi. Visi žmonės turės galimybę pasitikrinti, koks turtas įtrauktas į apmokestinimą, tai jų turtas, ar galbūt bendras turtas su sutuoktiniu, tiktai neįforminta bendroji jungtinė nuosavybė, kas mažina mokestinę naštą, nes mokestis skaičiuojamas vienam savininkui. Aš manau, visuomet tai irgi svarbu priminti. Dėl to tikrai manau, kad šitas mokestis, nepaisant emocinio krūvio, kuris yra specifinis Lietuvoje, kaip ir su automobiliais, yra teisingas mokestis. Nedidelis, faktiškai jokios ekonominei veiklai nedarantis įtakos ir lengvai bei efektyviai administruojamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas ministre, kažkaip krenta į akis, kad jūsų socialdemokratai delegavo jus, pastatė į tribūną ir kentėk, ministre. O socialdemokratai saugiai užsirašo klausimų eilėje dešimtu, dvyliktu numeriu, kad nesikištų. Ką darysi, mes, kaip opozicija, atklausinėsime.

Mano klausimas visiškai konkretus ir dalykiškas. Nekilnojamojo turto mokestis praėjusioje kadencijoje buvo svarstomas, bet nebuvo priimtas, kaip žinote, dėl santykio su RRF'o lėšomis. Man atrodo, jūs šiandien pateikdamas nepaminėjote santykio su RRF'o lėšomis. Ar galėtumėte patvirtinti, kokio reikia mokesčio, kad būtų atšildytos RRF'o lėšos ir būtų įlietos į Lietuvos ekonomiką? Ko reikia? Koks dabar ten yra susitarimas Briuselyje?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, ačiū už klausimą, gerbiamas ir mielas Eugenijau. Manau, mūsų diskusiją tai daro įdomesnę ir man vertingą, kadangi vis tiek dalyvausime diskusijose Biudžeto ir finansų

komitete. Pozicija pristato, opozicija mėgina kritikuoti ir pajudinti šito pastato plytas, ar nesugrius. Tikiuosi, kad nesugrius, nes šnekame apie nekilnojamąjį turtą.

Dėl ir RRF'o lėšų. Nėra išrašyta: už tokį mokestį – tiek, už aną – aniek, už trečią – trečia suma. Yra trys konkretūs mūsų reformų rodikliai, kurie yra įtraukti į RRF'o planą ne šitos, o ankstesnės kadencijos metu. Jie ten yra. Nesiginčykime čia – sėkminga ar nesėkminga, bet Europos Komisija kaip kompleksą vertins šitų rodiklių įgyvendinimą. Tarp jų ir suartinimas skirtingų mokestinių režimų arba net mokestinio režimo panaikinimas, ir mokesčių bazės plėtra yra tie kardinalūs parametrai, kuriuos mūsų mokestiniai pakeitimai turėtų atitikti, kad Europos Komisija įskaitytų trijų rodiklių įgyvendinimą.

Ir tie trys rodikliai – tai mano minėti 400 mln. eurų, kurie iki šiol nepasiekė Lietuvos biudžeto ir negalėjo būti investuoti į mūsų investicinius projektus. Šitų lėšų mes negalime išleisti, pavyzdžiui, atlyginimams didinti ar dar kam nors. Čia šnekama būtent apie ekonomikos skatinimą. Man atrodo, tai irgi mus turėtų pastūmėti padirbėti taip, kad mes galėtume šias lėšas atšildyti, nes už jas jokių palūkanų mokėti nereikės.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, projekte yra suteikiamos tam tikros ribos savivaldai dėl pirmo būsto. Viskas čia gerai, taip gali būti. Bet turbūt jūs sutiksite, kad ir ribiniai ten fiksuoti variantai turėtų kažkaip tilpti į sveiko proto rėmus. Na, dabar įsivaizduokime, jeigu didmiesčio savivaldybė nustato minimalią apmokestinamąją vertę ir maksimalų 1 % tarifą, ir normali šeima, kuri turi ten trijų kambarių butą, sulauks maždaug 1 tūkst. eurų dydžio mokesčio. Tai ar čia viskas gerai? Ar vis dėlto nereikėtų koreguoti ribų? Tarkime, parašyti nuo 0,1 % iki 0,2 % ar panašiai?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Galiu atsakyti kaip didmiesčio gyventojas. Iš tikrųjų, jeigu Vilniaus miesto savivaldybė ar Kauno miesto savivaldybė, ar dar kuri priimtų panašaus pobūdžio sprendimus, matyt, per kitus rinkimus valdančioji dauguma neišgyventų.

Gerbiamas Seimo nary, jau yra įtvirtinta, Lietuvos teisėje jau dešimtmečius įtvirtinta praktika, kad, pavyzdžiui, žemės mokesčio tarifų, nustatomų savivaldybės, yra labai plačios ribos – nuo, rodos, 0,05 % iki 3 % ir daugiau. Savivaldybės nusistato sau atitinkamus tarifus, tai mes tą praktiką tęsiame. Nekilnojamojo komercinio turto mokesčių savivaldybė taip pat nustato tam tikras ribas. Konstitucijos reikalavimas ir Konstitucinio Teismo reikalavimas yra nustatyti šias ribas. Mes manome, Vyriausybė mano, kad nuo 0,1 % iki 1 % nekomerciniam turtui, kuris yra dažniausiai gyvenamosios patalpos, būtų tos protingos ribos. Ir palikime savivaldybėms teisę spręsti dėl šito ir dėl lengvatų. Diskusijos metu Seime tos ribos gali keistis ir jūsų visiškai legitimus pastebėjimas, kad galbūt pradžioje tas ribas kitaip reikėtų nustatyti. Aš tokiam pasiūlymui asmeniškai nepritarčiau, o Vyriausybės nuomonė – nuo 0,1 % iki 1 %. Jeigu savivaldybė nenustato, nepavyksta jai nustatyti tų tarifų atitinkamą laikotarpį kitiems metams, tada, kaip tas atsarginis variantas, įstatymas nurodo 0,1 %. Galbūt daugybė savivaldybių prie šito procento ir pasiliks.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Aš asmeniškai kategoriškai esu prieš jūsų teikiamus šituos projektus ir balsuosiu prieš, bet aš turiu tokių porą ūkinių klausimų, kurie galbūt bus aktualūs svarstymo stadijoje ar panašiai. Aišku, kad 0,1 % tarifas taikomas nuo 20 tūkst. iki 200 tūkst. ribos. Tarkime, kaip pavyzdys, jeigu būstas kainuoja 300 tūkst., kaip bus apskaičiuojama? Ar pirmus 200 tūkst. eurų, tarkime, apsiskaičiuos su 0,1 % tarifu ir kiti 100 tūkst. likę jau bus skaičiuojami kaip 0,2 %, ar visi 300 tūkst. eurų skaičiuojami jau kaip 0,2 % tarifas? Pirmas klausimas.

Antras labai labai svarbus gyventojams. Įsivaizduokite, jauna šeima pasiima paskolą būstui, žodžiu, įneša 30 % būsto vertės ir 70 % to turto valdo bankas. Dėl ko būtent ta jauna šeima turi susimokėti visą…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). …visus 100 tūkst., o ne galime proporcingai paskirstyti bankui 70 % nekilnojamojo turto mokesčio, o…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). …žmonėms 30 %?

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū už klausimus. Iš tikrųjų šitie buitiški klausimai kyla diskusijose su įvairiais žmonėmis ir įvairiomis organizacijomis. Į pirmą klausimą. Jeigu 300 tūkst., tai šiaip neblogas būstas. Čia mes šnekame apie vidutinę rinkos vertę, kurią nustato Registrų centras, ir greičiausiai tai būtų didžiulio ploto būstas, nes jis netgi turėtų būti pusantro karto didesnis negu tas, kuriame aš gyvenu Vilniaus centre. Bet sakykime, kad taip: 20 tūkst. neapmokestinama, iki 200, 180 tūkst. būtų 0,1 %, tai yra 180 eurų, nuo 200 iki 300 – tie 100 tūkst. būtų 0,2 %, tai dar 200 eurų ir visa suma – 380 eurų per metus. Galbūt iš tikrųjų suma ir didoka, bet turėdami tokį nekilnojamąjį turtą, manau, žmonės turėtų galimybę prisidėti.

Antras jūsų klausimas taip pat labai svarbus. Jeigu žmonės yra pasiėmę paskolą, vis tiek jiems priklauso visas būstas, jis registruotas ir jis yra ne banko nuosavybė, bankas nepasilieka nuosavybės teisių. Bet iš tikrųjų jaunos šeimos gali susidurti su problemomis dėl to vienintelio savo būsto, kuriame ir gyvena ir dėl kurio reikia išsimokėti dideles palūkanas ir įmokas bankui, ir patenka į nepavydėtinas sąlygas, jeigu, pavyzdžiui, atleidžia vieną iš šeimos narių iš darbo. Šitą pagrindinį būstą, kaip mes ir siūlome, apmokestina savivaldybė ir savivaldybė pagal Piniginės socialinės paramos įstatymą gali taikyti ne tik bendras lengvatas pagal tam tikrus požymius, pavyzdžiui, socialiai remtiniems žmonėms, kurie gauna šildymo kompensaciją, aš manau, kad šitas lengvatas visos savivaldybės įteisins, bet gali apsvarstyti ir konkrečios šeimos konkrečią finansinę padėtį. Manau, kad tai bus vienas iš klausimų. Skatinčiau savivaldybes šitų klausimų nesikratyti ir sunkias situacijas vis dėlto išspręsti. Savivaldybė gali atleisti tokią šeimą nuo nekilnojamojo turto mokesčio už jų pagrindinį būstą. Jeigu jie turi dar papildomo turto, matyt, tada ta šeima turėtų spręsti savo klausimą, manevruoti turimu turtu, galbūt išnuomoti arba parduoti tą antrą ar trečią būstą.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamas ministre. Kadangi dar laukia šiandien pristatymų, tai labai prašytume šiek tiek trumpinti laiką tiek pristatant, tiek atsakant į klausimus, aišku, atsakant viską labai išsamiai, bet kiek galima struktūruotai ir trumpiau.

Dabar motyvai už – B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, aš dar sykį sveikinu Vyriausybę radus labai elegantišką sprendimą tiek pildant iš nekilnojamojo turto mokesčio gynybos biudžetą, tiek ir… Reziumuoju, kad savivaldybėse nekilnojamojo turto mokestis nekils, nes tarybos nariai savivaldybėse nėra savižudžiai ir iš tikrųjų jie savo politinės ateities nedegins. Taigi tie, kurie turi vienintelį būstą, gali būti ramūs ir tikrai nesijaudinti dėl nekilnojamojo turto mokesčio. Ačiū už tai, kad radote šitą sprendimą, ir palaikau jį.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Na, labai man sekasi. Nežinau, ar jums sekasi dėl to, bet man tai sekasi. Praėjusioje kadencijoje jau kaip toks mitas sklandė konservatorių komunikaciniai negebėjimai, tai šita valdančioji dauguma toli už uodegos paliko užnugaryje konservatorius savo komunikaciniais negebėjimais, svarstydami šitą projektą.

Jau tikrai tiek projektų buvo, kad manęs kovo 12 dieną prašo komentuoti. Sakau: nekomentuosiu, vis tiek dar pasikeis. Kovo 19 dieną jau pasikeitė. Sako: dabar pakomentuok. Sakau: dar nėra ką komentuoti. Ir taip keturis kartus atsisakiau komentuoti. Dabar jau lyg būtų galima apie ką nors kalbėti, tačiau tai yra dar vienas projektas vidurinei klasei apmokestinti, tą irgi reikia konstatuoti.

Antrą dalyką reikia konstatuoti, kad valdantieji išsigando rinkėjų, ir B. Vėsaitė ką tik, dabar, pasakė: atiduodate savivaldybėms, o savivaldybės nėra savižudžiai, jie prieš rinkimus nedės didelių tarifų. Valdantieji taip pat nėra savižudžiai – nusiplovėte rankas, atidavėte savivaldybininkams, tegul jie ten turškiasi su tais mokesčiais. Tai akivaizdžiai matėsi visą laiką, bet atiduodami savivaldybėms jūs tikrai sukeliate tam tikras rizikas. Savivaldybės, kaip ir jūs patys nedrįsote didelių tarifų savo rankomis įdiegti, tai atiduodate savivaldybėms; merai, tarp kurių yra net 15 ar 16 socialdemokratų (tiesa, kai kurie dėl čekiukų sustabdė narystę partijoje), irgi nesiryš.

Ir iš to mokesčio gali būti burbulai kūdros dugne, ir gali būti labai daug triukšmo dėl nieko. Komunikacinis triukšmas ir šurmulys veda prie mitingų, piketų, pašto dėžučių, užverstų laiškais, o nieko rimto neatsitiks. Ir net neaišku, ar RRF'o lėšų atšildymui tai gali turėti lemiamą poveikį, kaip jau atsakinėjote į mano klausimą. Tai balsuosiu ne už.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsakytus argumentus už ir prieš. Kadangi jau pasiekėme balsavimo intervalą, prašome visų grįžti į savo darbo vietas. Per trumpą pertrauką pailsėti pakviečiame ministrą.

12.28 val.

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-432 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar tada pradėsime nuo projekto Nr. XVP-432. Bet per šoninį mikrofoną L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami Seimo nariai, pasveikinkite Pilaitės gimnazijos moksleivius. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname. Taigi, tęsiame mano jau pradėtą pristatyti Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Pateikimo stadija.

Prašome, per šoninį mikrofoną I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš tiesiog norėjau atkreipti dėmesį į tai, kad šiandien įvyko gana keistas dalykas, kai mes matėme Seimo Pirmininką pasakant, už ką reikėtų balsuoti, kai tuo metu Seimo narys prašė balsuoti dėl visiškai priešingo dalyko. Toliau vyko pasikartojantis dalykas, kai Seimo Pirmininkas nuolat siūlė, užbėgdamas už akių kitam Seimo nariui, stovinčiam čia, prie šoninio mikrofono, balsuoti už vieną ar kitą dalyką, užbėgdamas už akių, pasakydamas, už ką jis siūlo balsuoti, ir neleisdamas pasisakyti Seimo nariui.

Mano supratimu, kad ir čia mes darome klaidą, esminę klaidą šitos reformos. Yra tokia Konstitucinio Teismo doktrina, kuri sako, kad pareigūnai, kurie neteisėtai trukdo opozicijai arba Seimo nariams…

PIRMININKĖ. Jūs ne dėl vedimo tvarkos kalbate.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). …jie galimai (apie tai kalbu, apie tai kalbu) piktnaudžiauja, galimai piktnaudžiauja, gali piktnaudžiauti teise. Ir aš manau, kad mes suteikiame (gerbiami socialdemokratai, klausykite), mes suteikiame motyvą šio balsavimo metu kreiptis į Konstitucinį Teismą. Žinote, kad daug verslo organizacijų prieštarauja šioms reformoms, daugelis gyventojų prieštarauja šioms reformoms. Mano įsitikinimu, mes darome klaidą. Aš siūlau geranoriškai atidėti balsavimą arba balsuoti prieš siekiant, kad būtų pateikta ketvirtadienį ir būtų panaikintas šitas neteisėtumas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame, girdėjome jūsų nuomonę. Balsuojame dėl mano paskelbto projekto Nr. XVP-432.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 73, prieš – 11, susilaikė 40. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 10 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

12.31 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-434 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, tai Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-434. Balsuojame.

Užsiregistravo 122, balsavo 122: už – 71, prieš – 25, susilaikė 26. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

12.32 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38[2], 41, 43 ir 56[1] straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30[3] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-435 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38[2], 41, 43 ir 56[1] straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 30[3] straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-435. Balsuojame.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 70, prieš – 26, susilaikė 28. Projektui pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje*)

Yra siūlymas per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Kaip papildomą norėtume pasiūlyti Ekonomikos komitetą.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu dėl papildomo? Galime. Dar kartelį pakartosime: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

12.34 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13[1], 16, 17, 18, 18[2], 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13[1], 16, 17, 18, 18[2], 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436. Balsuojame.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 62, prieš – 41, susilaikė 21. Kartojame balsavimą. Ir pakvieskite kolegas, ko nėra. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 68, prieš – 43, susilaikė 15. Pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas… Atsiprašau, komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 5 dieną. Ar?.. Per šoninį mikrofoną – R. Kaunas.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Papildomu komitetu siūlome Ekonomikos komitetą.

PIRMININKĖ. Pakartosiu, kad būtų aišku visiems. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – Kaimo reikalų ir Ekonomikos komitetai. Siūloma svarstyti birželio 5 dieną. Ar dabar galime bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, galime. Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną – kolega M. Maldeikis. Prašom.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėl protokolo – prieš, gerai? Dėl šito paskutinio balsavimo.

PIRMININKĖ. Taip, įrašysime į protokolą „prieš“. Dėkui.

12.37 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437. Balsuojame.

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 62… (*Plojimai salėje*) …prieš – 40, susilaikė 24. Nepritarta. (*Balsai salėje*) Prašom nereplikuoti iš vietos. Apsispręsime. Kas už tai, kad grąžintume tobulinti, balsuoja už, kas už tai, kad atmestume, balsuoja prieš. Balsuojame.

Užsiregistravo 125, balsavo 121: už – 86, prieš – 35. Bus tobulinama.

Toliau siūlyčiau pratęsti balsavimo langą, kol pabaigsime mokestinius klausimus. Ir posėdį pratęstume, atsižvelgdami į tai, kiek reikės laiko pristatyti ir į klausimus atsakyti. Dabar gerbiamą ministrą kviečiu tęsti pristatymą.

12.39 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas būtų Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438. Pranešėjas – ministras R. Šadžius. Prašom pristatyti.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Šio įstatymo projektas yra susijęs su anksčiau jūsų nusiųstu tobulinti įstatymo projektu. Jis yra grynai techninis – suderina sąvokas ir suderina tam tikras nuostatas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti norėtų V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Čia buvo tokių pasisakymų, kad savivaldybių merams bus atiduotos galimybės reaguoti atitinkamai, pagal įvairias galimybes žmonėms ten apmokestinti, neapmokestinti tuos pirmus būstus, bet jūsų pasiūlymuose eina lygiaverčiai įstatymai, kad bus 25 mln. atimti iš visų savivaldybių ir dar bus nubraukta 2 % GPM'o. Automatiškai savivaldybės tikriausiai, tikėtina, gaus mažesnes pajamas, negu anksčiau gaudavo arba negu tikėjosi gauti ateityje. Ar nebus taip, kad savivaldybės negalės vis tiktai kelti mokesčių gyventojams, negaus pajamų ir paskui kreipsis į jus, kad ten reikia finansavimo ir taip toliau, o jūs badysite į šitą teisės aktą ir sakysite, kad pasikelkite mokesčius ir jau turėsite pinigų? Nebus tokio spaudimo iš jūsų?

PIRMININKĖ. Atsiprašau, prieš suteikdama žodį jums atsakyti, noriu perspėti kolegas, kad balsavimo langas nesibaigė. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Jisai nelabai susijęs turbūt, ta pirmoji dalis, su pristatomais klausimais. Manau, kad savivaldybės visada turi ir nuosavų reikmių, infrastruktūrinių reikmių, kurias nori tvarkyti, ir tam reikalingi finansiniai resursai. Aš pasitikiu asmeniškai savivalda ir pasitikiu savivaldybių tarybomis, kad jos priims savivaldos gyventojų problemoms spręsti reikiamus sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Man tiesiog apskritai klausimas, kadangi prieš tai nepritarėme, o šitas yra, man atrodo, visiškai susijęs, kaip sakote, dėl techninio, tai ar čia… kaip dėl svarstymo, kad po pateikimo toliau eina, bet čia jau tegul lieka pirmininkei.

Mano klausimas būtų: jūs pats sakėte, kad įstatymo projektą dėl nekilnojamojo turto pakeitėte iš esmės 2 valandos prieš Vyriausybės posėdį. Tai kaip jisai buvo išdiskutuotas su savivaldybėmis, ar savivaldybės yra visiškai tam pasiruošusios ir kaip jos į šį įstatymą žiūri? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Aš minėjau ankstesnį įstatymą pristatydamas, kad su savivaldybėmis mes bendravome ir ieškojome to švariausio varianto, nes iš tikrųjų buvo dvi problemos tame ankstesniame įstatyme, pradiniame variante, kuris buvo pateiktas. Ten apmokestinimas buvo matuojamas grynai pagal asmens turtą, kas socialiai, man atrodo, yra teisingiausia, bet visuomet buvo du klausimai: vienas dėl pirmojo būsto ir ten tos grindys ir taip toliau, ir antras klausimas – pajamų pasidalinimas su savivalda. Man atrodo, kad pasiūlytu ankstesnio įstatymo variantu mes abu klausimus išsprendėme, ir abu geranoriškai: ir žmonių naudai, ir savivaldos naudai, ir teisiškai aiškiai, bet paieška šito varianto užtruko. Pripažinkime, kad ankstesnei kadencijai to bendro sutarimo su interesų grupėmis ir politinėje bendruomenėje taip iki galo ir nepavyko surasti. Tai mes padarėme savo bandymą ir, mano galva, mes suradome geriausią variantą. Labai apmaudu, kad jūs atidavėte teisės aktą tobulinti, bet, be abejo, Vyriausybė tai darys.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų gerai, kad atidavėme tobulinti, nes tikrai yra ką tobulinti ir dokumentas nuo pirminių idėjų tikrai tobulėjo. Mano klausimas gal toks esminis: ar jūs, kaip ministras ir kaip pilietis, pritariate tokiai pozicijai, kad pirmas būstas, tai yra gyvenamasis, kur šeima deklaruoja savo gyvenamąją vietą, turėtų būti iš principo neapmokestinamas? Be abejo, miesto tarybos tai nuspręs pačios, bet kad tai yra net ne ekonominis motyvas, o tiesiog moralinis – turi būti vieta Lietuvoje, iš kurios tavęs nevaro mokesčių administratorius.

Antra klausimo dalis susijusi su turto vertėmis. Dabartinis jūsų pasirinktas modelis iš esmės baudžia tuos gyventojus, kurie gyvena (taip susiklostė) Kaune, Klaipėdoje galbūt ar ten kur Palangoje, kur turto vertė yra ženkliai didesnė. Ar šiuo atveju bandymas apmokestinti nekilnojamąjį turtą, ypač pirmąjį, nuolatinį gyvenamąjį būstą, remiantis…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ZUOKAS (*MSNG*). …ne kvadratūra, o verte, yra teisingas iš principo?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Apmokestinimas, remiantis verte, iš tikrųjų teisingas, ir pats teisingiausias, teoriškai imant. Jūs teisus dėl pirmojo būsto, kad tai yra tam tikras ypatingas dalykas. Bet tas pirmasis būstas yra turto vienetas. Tas turto vienetas gali būti 38 kv. metrų butukas Antakalnyje arba, sakykime, panašus 40 kv. metrų butas kur nors Prienuose, bet gali būti ir kotedžas – dviejų, trijų aukštų su šalia įrengtomis patalpomis, kurios taip pat pakliūtų į to būsto vertę, ten garažas, techniniai pastatai ir baseinas. Manau, kad turėtume daryti skirtumą tarp to pirmojo būsto ir ano pirmojo būsto, ir tikrai nepritariu, kad to antrojo, prašmatnaus, vadinkime, pagrindinio būsto turėtojas turėtų būti maloninamas tokio dydžio lengvata.

Todėl mes ir pasiūlėme tam tikrą progresinę skalę ir dėl pirmojo būsto, kurį patvirtintų savivaldybė. Savivaldybė, žinoma, atsižvelgtų pirmiausia į tame miestelyje, ten mieste, toje savivaldybėje, tose vietovėse, gyvenančių žmonių turto situaciją ir jų gyvenimo sąlygas. Matyt, atsirastų kokių nors savivaldybių, kuriose daugiau mažiau vienodas tas būstas, nėra tokių išsišokančių, dvarų, vadinkime, kaip pirmas būstas. Galbūt ten turėtų prasmės ir to pirmo būsto labai simbolinis apmokestinimas.

Aš nemanau, kad savivaldybei būtų išmintinga visiškai neapmokestinti šito turto, kadangi tai savivaldos pajamos, o tos pajamos reikalingos. Žmonės sako: aš pasistačiau namą savo lėšomis, dabar jį turiu, dar ateinate pas mane, prašote kažkokių pinigų. Bet šaligatvio tai jis šalia savo lėšomis nestatė, gatvės jam savo lėšomis nereikia prižiūrėti, o infrastruktūros mokestis, nekilnojamojo turto mokestis būtent tam ir skirtas. Jūs savo pasisakymuose viešojoje erdvėje labai teisingai, kaip buvęs daugelį metų Vilniaus meras, tą puikiai supratote ir išdėstėte visuomenei, ir aš šitoms jūsų mintims pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, jūs vienoje iš laidų pamelavote, kad žmonės nemoka už gatvės apšvietimą, už šaligatvio remontą, už kitus dalykus savivaldybėje ir priėmus šį mokestį atsiras lėšų, iš ko tą bus galima daryti. Tai jūs man paaiškinkite. Pusė gyventojų pajamų mokesčio pagal deklaruotą vietą nueina savivaldybėms, tai žmogus dabar už viską moka. Žmogus pirkdamas kurą moka akcizą, kuris nueina kelių remontui. Tai galite pasakyti, kad apgavote žmones? Iš tikrųjų žmonės dabar jau už viską moka.

R. ŠADŽIUS. Gerbiamas Seimo nary, prašyčiau šiaip vengti tokių žodžių, kurie pereina tam tikras etikos ribas. Kada kalbame apie savo būsto pastatymo klausimą, tai aš jį pasistačiau, bet aš tikrai nemokėjau už šaligatvio įrengimą šalia, tikrai to nebuvo, o tą šaligatvį reikėjo ne tiktai įrengti, bet reikia ir prižiūrėti, ir savivalda turi turėti lėšų savo infrastruktūrai prižiūrėti. Infrastruktūra naudojasi savivaldybės gyventojai. Gyventojų pajamų mokesčio lėšos dažniausiai skiriamos valstybės deleguotoms funkcijoms įgyvendinti, dėl to infrastruktūra tai yra savivaldybių galvos skausmas. Be abejo, daugelis savivaldybių pasinaudoja Europos Sąjungos parama gerindamos gyvenimo sąlygas, bet to negana, nes viską reikia prižiūrėti. Dėl to aš ir paprieštaravau, kad žmogus, kuris sako: aš pasistačiau savo namą, dabar viskas gerai, jis iš tikrųjų neatkreipė dėmesio, kad šalia yra bendra visuomeninė infrastruktūra, kuri taip pat pastatyta jau už visuomenės lėšas, už savivaldybės biudžeto lėšas, prie kurių formavimo tas žmogus privalo prisidėti. Jūs manęs niekaip neįtikinsite priešingai.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, jūs pristatydamas pasakėte, kad rimtos priežasties įvesti nekilnojamojo turto mokestį nėra, bet kažkodėl jūs jį siūlote iš buržujų mokesčio, kaip buvo pavadinta buvusios premjerės I. Šimonytės, padaryti visuotinį ir *biedniok*ų mokestį. Tai kuo skiria-

si PVM'o didinimas ir nekilnojamojo turto mokesčio įvedimas? Jam nebuvo pritarta dėl to, kad jame daug nežinomųjų, ypač vertės nežinomasis. Pavyzdžiui, Latvijoje priimdami 2012 metais įstatymą užfiksavo mokestinę vertę, kurios nekeičia ir šiandien. Galbūt tobulindami pasiūlykime užfiksuoti šių metų mokestinę vertę ir neerzinsime žmonių, kas bus po trejų, penkerių ar kiek metų. Lygiai taip pat pirmo būsto deklaravimo klausimas. Jeigu vienas būstas vienoje savivaldybėje, kitas – kitoje, kuris bus pirmas – kur nakvoja penktą naktį ar dešimtą naktį. Taigi klausimų labai daug ir labai daug atsakymų nėra…

PIRMININKĖ. Laikas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). …todėl ir reikia išsiaiškinti šiuos dalykus.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Jūs taip pat turite labai solidžios patirties vadovauti labai svarbiai savivaldybei ir, manau, puikiai suvokiate savivaldos finansinius pajėgumus ir poreikius. Tikrai niekada nesakiau, kad čia nėra jokių priežasčių priimti šitą įstatymą. Iš tikrųjų tai yra civilizuota praktika, kada turto savininkai prisideda prie savo gyvenamosios vietos ar savo buvimo vietos, ar turto buvimo vietos gerovės.

Su tuo, ką jūs sakote apie *biednioko* apmokestinimą, negaliu sutikti, kadangi mes išskyrėme pirmą būstą, ir pirmam būstui savivaldybės nustatys tinkamus tarifus, tikiuosi, kad nedidelius tarifus, kad nenuskriaustų tų *biedniausių* šeimų. Visiškai nesutinku, kad neturėtų reikšmingai prisidėti prie bendros infrastruktūros tie, kurių turto vertės yra didelės. Man kartais sunku klausytis, kai verkšlena dėl būsimo turto mokesčio tie, kurie turi tris, penkis ar septynis būstus. Jeigu tu turi tiek turto, tai tavo pareiga yra paremti visas tas vietas, kur tą būstą turi, ar tai būtų kaimo vietovė, ar tai būtų, sakykim, kurortas, kur tavo antri prašmatnūs namai.

Dėl deklaravimo vietos nėra jokių problemų, mes turime Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą ir žmonės, žinoma, gali pasirinkti, kur jie deklaruos tą gyvenamąją vietą. Beje, tai turi reikšmės ir gyventojų pajamų mokesčio pajamoms, kurias gauna savivaldybė, kadangi savivalda gauna GPM'o įplaukas, gautas iš tos savivaldybės, toje savivaldybėje savo gyvenamąją vietą registravusių žmonių.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausė visi, kurie spėjo. Motyvai už. Nėra pasisakančių. Prieš – V. Eršniovas. Prašom.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Kaip ir minėjau, aš nuo pat pradžių buvau kategoriškai prieš šių teisės aktų pakeitimus. Gal ne visiems čia patinka, kad aš atsiklausiu gyventojų, bet aš prieš pusę paros atsiklausiau gyventojų nuomonės, tai 2 % neturi nuomonės, kaip čia balsuoti, net 3 % realiai pritarė tokiems Mokesčio įstatymo pakeitimams ir tiktai 95 % nepritarė tokiems pakeitimams. Tai aš balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame. Pabalsuosime ir tada galėsite kalbėti.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 62, prieš – 26, susilaikė 21. Pritarta po pateikimo.

Komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti iki birželio 10 dienos. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Galime. Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėl vedimo tvarkos. Šitą įstatymo projektą, dėl kurio mes ką tik balsavome, labai taikliai pristatė finansų ministras, neturėdamas realiai ką pristatyti, nes jis prieš tai pristatė įstatymo projektą ir jam Seimas nepritarė. Šito įstatymo projekto, dėl kurio Seimas ką tik balsavo, nėra aiškinamojo rašto, nes aiškinamasis raštas yra dviejų įstatymų projektų. Dabar turime situaciją, kai vieną aiškinamąjį raštą… (*Balsai salėje*) Nepritarta. Įstatymo projektas Nr. XVP-437. Mes jam nepritarėme. Tas pats aiškinamasis raštas. Projektas Nr. XVP-438, Seimas ką tik dabar pritarė. Tas pats aiškinamasis raštas, mes pritarėme. Nėra aiškinamojo rašto. Vėl, mano supratimu, jeigu būčiau perspėjęs prieš tai, turėtume visiškai kitokį rezultatą ir nebūtume padarę dar vieno galimo teisės pažeidimo Seime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra bendras paketo aiškinamasis raštas ir Seimas jau yra apsisprendęs. O jeigu turite kokių nors kitų siūlymų, galite kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją.

12.55 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-439 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-439. Pranešėjas – R. Šadžius. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Čia pavyzdys Seimo narių iniciatyvos, kurią Vyriausybė įgyvendino ir pasiūlė Akcizų įstatymo projektą, ne atskirą saldintų gėrimų ar cukraus apmokestinimą, kadangi cukraus apmokestinti mes nesiekiame. Siekiame apmokestinti saldintus gėrimus ir tai pavyzdys mokesčio, kuris turėtų ne tik atnešti pajamų į valstybės biudžetą, bet ir esmingai keisti žmonių elgseną. Dėl to siūloma apmokestinti saldintus gėrimus, turinčius pridėtinio, ne natūralaus, cukraus, kurio kiekis yra atitinkamas, ir yra siūloma dviejų tarifų sistema.

Realiai įvertinti šio mokesčio poveikį finansiškai galima būtų turint omenyje, kad 1 litras gėrimo, saldaus gėrimo, nevardinsiu prekių ženklų, pabrangtų 25 euro centais, bet jeigu pirktume tą becukrį, vadinamąjį becukrį, variantą to gėrimo, tai jo litras pabrangtų 9 euro centais. Tarifai ir ribos, ir formuluotės buvo pasiūlytos sveikatos specialistų. Prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų užsirašė paklausti šeši Seimo nariai, bet kadangi liko 3 minutės iki rytinio posėdžio suplanuoto laiko, tai būtų siūlymas pratęsti, kol bus pabaigtas svarstyti šis klausimas bei pristatytas Pridėtinės vertės mokesčio, tai yra projektas Nr. XVP-440, ir dar likę trys, kur reikia balsuoti, su pataisomis. Ar galėtume sutarti bendru sutarimu, ar reikėtų balsuoti? Yra siūlymas balsuoti. Balsuojame, kad pratęstume.

Užsiregistravo 99, balsavo 97: už – 78, prieš – 7, susilaikė 12. Pratęsta. Balsavimo langas pratęsiamas iki pabaigos, kol apsvarstysime mano minėtus klausimus. Ačiū. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų pritariu pačiai idėjai, kad mokesčiai tam tikri galėtų keisti gyventojų arba mūsų pačių įpročius, tai šita iniciatyva kaip ir sveikintina. Tiktai man kyla klausimas, kodėl apsiribojame tiktai gėrimais? Problema yra cukraus perteklinis vartojimas. Šiuo atveju apsiribojimas tik viena produkcijos rūšimi truputėlį neatitinka tų tikslų. Ar nebūtų svarstymo metu tikslinga pagalvoti ir rasti būdą, kaip perteklinį cukraus vartojimą apmokestinti, kas skatintų keisti receptūras ir visa kita ir taip ugdytų geresnius, sveikesnius gyventojų pasirinkimus?

R. ŠADŽIUS. Gerbiamas Seimo nary, svarstėme mes šį išplėtimą, tačiau plečiant apmokestinimo ratą ir produktų įvairovę labai smarkiai pasunkėja mokesčių administravimas. Todėl mes pasirinkome tokį lengviausiai administruojamą, bet nemažą įtaką turintį variantą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, jūs minėjote ir sveikatos dedamąją, kad naudinga, tai bus sveikiau. Bet ar jūs nemanote, kad atsitiks taip, kadangi mokestis gana nemažas, pavyzdys, 2 litrų gėrimui beveik 50 centų išeis, tai ar neatsitiks taip, kad pakeis saldikliais visą tą saldumą ir sveikatai bus dar blogiau, ir mokesčių nesurinksime? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Nebus taip, kadangi saldiklius taip pat apima šis įstatymas. Ne vien cukrų *per se*, bet taip pat saldikliai su ekvivalentiniais kiekiais yra Europos Sąjungos mastu patvirtinti, yra detalios lentelės, kurios tą apibrėžia. Tai ne tik cukrus, bet ir saldikliai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, dėl saldiklių iš dalies yra taip, kadangi taip, apima, bet jeigu pasižiūrėsime skirtumą, tai matysime, kad cukrus apmokestinamas stipriai labiau. Tai klausimas: ar jūs turite kokių nors duomenų, kurie rodytų, kad cukrus yra kenksmingesnis už saldiklius arba kad saldikliai yra sveikesni?

Kitas dalykas. Ar jūs įvertinote, kas atsitiko su dyzelino akcizo surinkimu po to, kai praeita Vyriausybė priėmė tokį nevykusį sprendimą – pakelsime akcizą ir surinksime daugiau? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Iškart atsakau, kad su dyzelinu nieko blogo neįvyko, viskas eina pagal planą. Dyzelino vartojimo mažėjimas ir taip buvo suplanuotas šiais metais, kadangi tai yra taršesnis kuras.

Dėl cukraus ir saldiklių skirtumo man sunku ginčytis, nes aš pats nestudijavau tų lentelių, patvirtintų Europos Sąjungos sveikatos specialistų, bet, manau, Seimo diskusijose tą klausimą taip pat būtų galima apsvarstyti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, supratau pagal jūsų pristatymo logiką, kad mes ne cukraus vartojimą siūlome mažinti ir šitas įstatymo projektas ne tam skirtas, o apskritai mažinti vartojimą saldintų gėrimų. Todėl aš grįžtu prie pirminių savo klausimų, į kuriuos jūs nespėjote atsakyti. Kada ketinate ir ar ketinate pateikti Valstybės pažangos ataskaitą, kad galėtų padaryti, kad mes galėtume ją perskaityti ir Valstybės kontrolė galėtų peržiūrėti? Kada tai ketinate padaryti ir ar, jūsų nuomone, tikslinga dabar pradėti kalbėti apie mokesčių pakeitimus, neturint Valstybės pažangos ataskaitos ir besąlyginės audito išvados? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Manau, šitas Mokesčių įstatymo pakeitimo įstatymų pateikimas yra savalaikis ir iš tikrųjų grafikas yra labai įtemptas. Kartoju: tikrai apmaudu, kad nepavyko su Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo naująja redakcija, bet mes stengsimės pavyti grafiką.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia K. Neimantas.

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū pirmininkei. Keli aspektai dėl šio įstatymo projekto. Iš esmės yra paimtas vienas su vienu, ką turi Latvija įsivedusi, bent jau normos nurodytos ir apmokestinimas. Aš negaliu teigti, kad tai gerai ar blogai. Iš esmės tai galėtų mūsų kolegos galbūt suteikti šitos informacijos, bet tikrai aš rekomenduoju išplėsti šitą bazę tam tikrais papildomais laipteliais. Tai iš esmės ir esu pasiūlęs.

Kitas dalykas. Verslas, gamintojai pagal savo rinkas, *distribuciją* labai greitai adaptuosis prie rinkos ir labai greitai pakeis receptūras, ką mes iš esmės matome tiek Lenkijoje, tiek toje pačioje Latvijoje ir panašiai. Norėčiau paprašyti, kad šitas klausimas taip pat būtų svarstomas kaip papildomas Sveikatos reikalų komitete, nes tai turi…

PIRMININKĖ. Laikas!

K. NEIMANTAS (*NAF*). …dar didesnę reikšmę sveikatai negu finansams. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Tai buvo visa serija pasiūlymų. Iš tikrųjų jūsų pasiūlytame komitete ir galiausiai Biudžeto ir finansų komitete šiuos klausimus verta apsvarstyti. Vienintelis dalykas, kurio reikėtų vengti, tai sudėtingesnio administravimo, nes ten labai greitai kyla administravimo kaštai, palyginus su galima surinkti suma. Kad įstatymas būtų fiskaliniu požiūriu efektyvus, galbūt reikėtų apsiriboti paprastesne schema. Kas be ko, mes neturėtume pablogginti konkurencinių sąlygų, palyginus su gretimomis valstybėmis. Į tai taip pat buvo atsižvelgta rengiant tarifus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių klausti nėra.

Motyvai už – L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Raginu balsuoti už šį įstatymo projektą. Kaip žinoma, pridėtinis cukrus gėrimuose yra vienas iš veiksnių, skatinančių antsvorį, diabeto vystymąsi ir prastesnę sveikatą. Svarstytina tai, kad ateityje galbūt galėtume žiūrėti ir šiek tiek plačiau – ne tik į saldintus gėrimus, nes kai kuriuose produktuose per pastaruosius 10–20 metų reikšmingai padidėjo pridėtinio cukraus kiekis. Šiuo momentu kviesčiau palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Pirmiausiai dėl cukraus. Žinokite, labai nedidelę dalį cukraus suvartojimo sudaro saldinti gėrimai, todėl manau, kad yra labai negera idėja išsirinkti vieną segmentą neaišku dėl ko.

Toliau. Labai gaila, kad Vyriausybė nepasimokė iš tos patirties, kuri įvykusi jau su tuo pačiu dyzelinu. Pasakysiu, gerbiamas ministre, kad jūsų atsakymas manęs jokiu būdu netenkina. Jeigu palyginsime dyzelino akcizo surinkimą užpraeitų metų ir praeitų, tai turėsime 13 % augimą, tai yra beveik 100 mln. Per šių metų kelis mėnesius, kuriuos jau galime suskaičiuoti, mes turime 6 %

kritimą, kitaip sakant, jau praradome beveik 20 mln. eurų. Jeigu būtų toks standartinis augimas, ar ne, nieko nedarius, tai turėtume 100 mln. papildomų pajamų. Atvirkščiai, turėsime 40 mln. eurų praradimą.

Toliau. Jūs sakote, taršus kuras, reikia mažinti vartojimą. Palaukite, vartojimas didėja Lenkijoje ir Latvijoje, vadinasi, kaip sakė gerbiamas D. Dundulis, mes apyvartą atiduodame Lenkijai ir Latvijai, o oras teršiamas ir keliai gadinami Lietuvoje. Man atrodo, pirmiausia reikia išmokti pamokas ir pasistengti nelipti ant to paties grėblio, kas Lietuvoje tampa tradicija: 2009 metų naktinė mokesčių reforma, didžiausias ekonomikos kritimas Europos Sąjungoje, pokštas su dyzelinu, vėl 140 mln. nuostolių. Tik žmonės skriaudžiami, o naudos iš to ekonomikai – nulis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 80, prieš – 13, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

13.07 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-440 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-440. Pranešėjas – R. Šadžius. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Labai trumpai. Vyriausybė tikrai atsisakė nepagrįstos minties didinti bendrą PVM'o tarifą. Tačiau mes turime tam tikrų lengvatų, pavyzdžiui, 9 % apmokestinamos tam tikros paslaugos. Siūlome tą lengvatinį tarifą šiek tiek padidinti – iki 12 %, tai nereikštų tragiško tam tikrų paslaugų brangimo. Mes siūlome ištaisyti klaidą, kuri kadaise buvo padaryta skirtingai apmokestinant knygas ir neperiodinius leidinius iš vienos pusės ir elektronines knygas ir periodinius leidinius (laikraščius) iš kitos pusės. Siūlome suvienodinti šitą tarifą iki 5 % dydžio.

Siūlome atsisakyti lengvatinio tarifo taikymo šildymui ir karštam vandeniui bei malkoms, nes, daugelio nuomone, tai netikslinga lengvata, neorientuota į konkrečios socialinės problemos sprendimą, o mes turėtume būtent tą socialinę problemą spręsti. Dėl to Vyriausybė yra pasirengusi didinti turto ribas, kurios dabar apriboja žmonių galimybę gauti šildymo kompensacijas ir kitokias komunalinių paslaugų kompensacijas.

Šitie pasiūlymai bus pateikti, bet jie kainuos valstybės biudžetui žymiai mažiau, negu mes dabar panaudojame teikdami lengvatą tiems, kuriems iš esmės tos lengvatos nereikia. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš suteikiant žodį klausti, per šoninį mikrofoną – M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Kolega siūlė dėl cukraus klausimo įrašyti kaip papildomą Sveikatos reikalų komitetą. Tikiuosi, tas pasiūlymas nedingo, nes jis tikrai naudingas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Baigėme svarstyti, bet gal galime bendru sutarimu pritarti ir įrašyti kaip papildomą Sveikatos reikalų komitetą? Dėl projekto Nr. XVP-439. Prieštaraujančių nėra? Nėra. Įtraukta bendru sutarimu. Dėkui.

Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas ministre, ar vis dėlto tikrai PVM'o lengvatos šildymui ir karštam vandeniui panaikinimas yra ta efektyvi priemonė valstybės biudžetui papildyti, kai mažiausias pajamas gaunantys žmonės iš tikrųjų ne visada sugeba apšildyti savo namus? Priminsiu, kad taip Lietuva yra viena iš pirmaujančių valstybių Europos Sąjungoje, kur tas klausimas yra didžiausia problema. Kaip jūs pakomentuotumėte?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Mes taip ir mąstėme, kad mes pirmiausia turime rūpintis mažas pajamas gaunančiais asmenimis. Ir dabar jie turi tam tikrų problemų, kad įsifor-

mintų šildymo kompensacijas. Kadangi yra smarkiai apribotos turto ribos, viršydamas jas žmogus jau nebegali kreiptis į savivaldybę dėl šios paramos. Šitos ribos buvo nustatytos labai labai seniai. Sakykime, 8 tūkst. eurų banko sąskaitose, matyt, tai nėra ta riba, kuria mes turėtume vadovautis. Todėl mes siūlysime išplėsti šias ribas, kad daugiau mažas pajamas gaunančių žmonių galėtų įsiforminti šildymo kompensacijas. Beje, tie, kurie gauna kompensacijas dabar, jie jokio PVM'o nesumoka, jokio PVM'o, jiems ta kompensacija padengia tokią didelę šildymo kainą, kuri yra didesnė net už tą, kai į ją įskaičiuotas net lengvatinis PVM'as. O didesnes pajamas, geresnį turtą turintys žmonės iš tikrųjų kreipiasi labai dažnai į mus, manau, ir į Seimo narius, taip pat sakydami, kad čia yra pinigų švaistymas. Tai yra viena iš tų sunkiai pateisinamų ir retoje valstybėje egzistuojančių lengvatų. Mes siūlome tokią lengvatą panaikinti, bet socialinę paramą mažiausias pajamas gaunantiems ženkliai išplėsti, kad iš tikrųjų nieko nenuskriaustume.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki. Išties mūsų partija palaiko gynybos poreikių finansavimo didinimą ir akivaizdu, kad tam reikalingi papildomi šaltiniai. Tačiau ši reforma buvo pristatyta kaip gynybos finansavimo reforma, gynyba buvo akcentuojama kaip pagrindinis dalykas. Ar visgi nemanote, kad gynybos vardu pristatyta reforma praras visuomenės pasitikėjimą, jeigu didelė dalis reformos pajamų keliaus ne gynybai, o kitiems neįvardintiems poreikiams? Šis įstatymas yra labai konkretus pavyzdys – kadangi pridėtinės vertės mokesčio pakeitimai neatsispindi Valstybės gynybos fondo įstatyme, nekeliauja į Valstybės gynybos fondą, tai reiškia, kad jie keliautų apskritai į valstybės biudžetą kitoms reikmėms, kurios, matyt, šiandien visuomenei nėra pristatytos ir nesulaukia pasitikėjimo. Sakyčiau, kad šis įstatymas galėtų sulaukti mano frakcijos palaikymo, jeigu visgi visos papildomos pajamos keliautų gynybai. Ar matytumėte tokią galimybę, jei būtų patobulintas Valstybės gynybos fondo įstatymas?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Iš tikrųjų jūs puikiai žinote, kadangi buvote viena iš Gynybos fondo įstatymo autorių, kad iš Gynybos fondo yra finansuojami specialūs projektai, daugiausia infrastruktūriniai projektai. Mes turime visą masę kitų krašto apsaugos išlaidų: mes turime išlaikyti ir turėsime išlaikyti ir didesnę kariuomenę, mes turėsime išlaikyti didesnį kiekį karinių patalpų, mes turėsime vis atnaujinti ir atnaujinti savo amunicijos sandėlius, mes turėsime atnaujinti ir ginkluotę. Tai taip pat reikalauja lėšų, šitos lėšos negali būti skirtos iš Gynybos fondo, jos turi būti skirtos iš bendrųjų biudžeto asignavimų. O bendrieji biudžeto asignavimai, jūs puikiai prisimenate, pas mus šiemet eina su 3 % deficitu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, ar vis dėlto ne be reikalo buvo atsisakyta, kiek suprantu, Vyriausybėje svarstyti galimybę padidinti bendrą PVM'o tarifą 1 %? Čia, aš manau, ir verslas, ir pagaliau Mokesčių inspekcija galėtų net numatyti, kad čekį, kurį jūs gaunate, matytų kiekvienas: 1 % – Lietuvos saugumui ar gynybai. Atitinkamai, be abejo, būtų lengva apskaičiuoti ir lengva parodyti, kiek kiekvieną ketvirtį gyventojų prisidėjo arba padidino Gynybos fondą. Argumentas, kad mokės visi, žinote, visi kiti pakelti mokesčiai taip pat didins sąnaudas, taip pat vienaip ar kitaip pateks į kainą ir atitinkamai didins galutinį PVM'o tarifą. Vis dėlto ar nesvarstytumėte, jeigu būtų iniciatyva, bent jau mes planuotume ir aš planuočiau siūlyti svarstyti tokį variantą, įvesti atskirą gyventojų pajamų mokestį iki 2030 metų… atsiprašau, PVM'o mokestį padidinti 1 % iki 2030 metų, aiškiai išskiriant jį čekyje, kad kiekvienas matytų…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ZUOKAS (*MSNG*). …kiek ir kaip prisidėjo.

R. ŠADŽIUS. Kaip aš minėjau, Vyriausybė svarstė visus variantus su bendru PVM'o tarifo didinimu, tačiau tai yra nepriimtina būtent dėl mokesčio regresyvumo. Nes jeigu mes šnekame, kad staiga verslas dėl 1 % pelno mokesčio padidinimo didins kainas, man truputėlį keista, ir dėl to lyg ir nukentės pensininkai, o kad nuo padidinto PVM'o tarifo tiesiogiai tie patys pensininkai nuo rytojaus nukentės, kažkaip visi pamiršta. Ir kad vienas ganėtinai turtingas žmogus sumokėtų didesnį PVM'ą, galbūt bėdos nebūtų, bet kada šita našta užkraunama ir sakoma: ne, ne, nelieskite mano pajamų ir mano viršpelnio, man asmeniškai tai absoliučiai socialiai nepriimtina.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, čia. Vis dėlto man atrodo, kad visas jūsų teikiamas paketas padidins ir valstybės remiamų šeimų skaičių, nes jūs užsimojote apmokestinti pirmąjį būstą, tai yra būtiniausią poreikį žmogaus gyvenime, apmokestinti nuo 20 tūkst., ir tokį siūlymą tikriausiai pakartosite kitame pataisytame įstatymo projekte. Jūs siūlote šituo įstatymo projektu panaikinti lengvatą šildymui, karštam, šaltam vandeniui, malkoms, tai yra visam būsto šildymui taip pat nebus jokios PVM'o lengvatos. Ir taip pat draudimus apmokestinsite. Tai vidutines pajamas gaunančios šeimos, kurios nėra socialiai remtinos, realiai pretenduoja papildyti tą sąrašą. Kodėl, jeigu jūs tikinate, kad tikrai čia nežymūs tokie mokesčiai, visai nepalies socialiai jautrių…

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). …mūsų visuomenės narių, neteikiate kartu socialinio paketo, kuris užtikrins ir garantuos, kad tikrai daugelis šeimų arba vienišų žmonių…

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). …neatsiras remiamųjų sąraše?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Yra klaidinga manyti, kad pirmas būstas yra apmokestinamas nuo 20 tūkst., kadangi pagal tą siūlytą įstatymą, kurį jūs pasiūlėte Vyriausybei pakoreguoti, pataisyti, patobulinti, šią ribą nustatytų savivalda, savivaldybės. 20 tūkst. riba taikoma likusiam turtui, o likęs turtas, žinokite, tai yra papildomas turtas, ir tikrai nelaikyčiau socialiai remtina tos šeimos, kuri turi daug turto. Bet turto riba, be abejo, yra vienas iš kriterijų, ji nustatyta įstatyme. Šį įstatymą, Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymą, mes tikrai siūlysime Vyriausybės vardu, prie jo dabar yra dirbama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje. Jis iki rudens tikrai bus pasiūlytas ir, manau, jau per artimiausią šildymo sezoną įgyvendintas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, kiek iš šio projekto galvojate sugeneruoti lėšų, nes čia nubausite visus, kurie naudojasi centriniu šildymu, malkomis, kitomis kuro rūšimis? Ir kodėl netaikėte alternatyvos? Solidarumo mokestis bankams baigiasi šiais metais, o Lietuvos bankas ir kitais metais žada bankams toliau mokėti palūkanas už kapitalą, tik nebe 4 %, o 2 %, tai sudarys apie 160 mln. Jeigu jūs būtumėte atnešęs solidarumo mokestį kitiems metams, tai 80 mln. būtumėte galėję gauti iš bankų, nes jų pelnas vienas didžiausių Europoje. Tai kodėl nepasirinkote alternatyvos? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Alternatyvos iš tiesų nėra, nes solidarumo mokesčio bazė nyksta ir išnyks šįmet. Šįmet tas įstatymas dar galioja, bet jis atneš paskutines pajamas. Tai visiškai ne alternatyva. O tai, kad reikia normaliai susimokėti už paslaugas su visu 21 % PVM'o, tikrai jokia bausmė. Aš tikrai nesijausiu nuskriaustas, nes ir aš mokėsiu šią kainą, visą kainą. Kodėl visi turtingi žmonės turėtų gauti tokią nuolaidą? Anksčiau jinai buvo motyvuota, kada šildymo išlaidos iš tikrųjų visiems ar faktiškai visiems Lietuvos gyventojams buvo labai rimta našta ir sudarė didelę dalį šeimų išlaidų. Dabar taip nebėra. Iš tikrųjų gyvenimo lygis Lietuvoje nušuoliavo ganėtinai toliau. Dabar tai yra normali būsto šildymo paslauga. Be to, mokant normalią kainą atsiranda didesnis stimulas atlikti daugiabučio namo renovaciją (ką mes skatiname), sumažinti energijos vartojimą ir tada tokiais normaliais ūkiškais būdais susimažinti savo sąskaitą, o ne valstybės biudžeto sąskaita.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos…

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre.

A. SYSAS (*LSDPF*). …ministras išdėstė, kurioje vietoje didiname, ką mažiname. Aš galbūt paliesčiau tik vieną svarbiausią, dėl kurio daugiausia čia ir klausimų, tai yra šildymo lengvatą. Bet, gerbiami kolegos, visi prieš įstatymus lygūs ir mes turime socialinės apsaugos sistemą. Net priimta energetinio skurdo riba – 20 % pajamų žmonėms. Jaunos šeimos gyvena ne tik komunaliniuose butuose, privačiuose butuose, kuriems yra įjungtas šildymas, bet yra be galo daug, kurie

gyvena privačiuose namuose, kurie negauna jokių lengvatų. Pagaliau atsisakykime tos lengvatos, kuri buvo priimta senokai, ir tam turbūt buvo būtinybė, bet šiandien tikrai tos būtinybės nėra. Pro Seimo kai kurių kabinetų langus matosi „Vilniaus vartai“. Kodėl „Vilniaus vartų“ gyventojai turi turėti tokią lengvatą, jeigu jų pajamos vėlgi yra žymiai didesnės negu tų, kurie negali gauti gana didelių pajamų?

Kviečiu pritarti pataisoms dėl PVM'o, nes žiūrint į balsavimus labai keista. Visi dėjomės patriotais, kad tėvynę reikia ginti, kad reikia turėti Gynybos fondą, į jį reikia pervesti pinigų, bet kai ateiname iki paties įstatymo ir lėšų, kurios galėtų įkristi į tą fondą, tada surandame tūkstantį priežasčių, kad nebalsuotume ir žiūrėtume, kaip tęsis šita visa situacija. Todėl kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Algirdai, mes neapsimetame patriotais. Šis įstatymas ir jo pajamos nekeliauja į Valstybės gynybos fondą. Aš tai ir noriu pasakyti. Mūsų frakcija gal ir galėtų palaikyti, jeigu lėšos keliautų gynybai, bet taip nėra. Siūloma naikinti lengvatą. Kur jūs ją išleisite, aš nežinau. Gal Vilijos rinkimų pažadams įgyvendinti, gal kitiems dalykams.

Tiesą sakant, man atrodo, šiek tiek veidmainiška visą projektą pristatyti kaip gynybos poreikių finansavimą, tačiau Valstybės gynybos fonde tikrai ne visos lėšos atsiranda ir reikšminga dalis keliauja kažkur, kur tik jums žinoti, bet ne mums žinoti. Man atrodo, toks pateikimas nėra korektiškas.

Antra. Aš norėčiau jums priminti, kad prieš 11 mėnesių socialdemokratų grupė įregistravo įstatymo projektą, kuris ne tik kad nenaikino šitos lengvatos – jisai siūlė palikti nulinį PVM'ą, pridėtinės vertės lengvatą centralizuotai tiekiamam šildymui. Jūsų pačių atstovai prieš 11 mėnesių. Kas nutiko? Nutiko, matyt, tai, kad per vidurį buvo rinkimai. Prieš rinkimus norėjosi, matyt, kad lengvata būtų nulinė ir amžina, dabar norisi tuos pinigus kažkaip panaudoti, matyt, teisingesniems dalykams. Teisingesniems dalykams juos galima panaudoti, bet tokiu atveju būkite mieli ir įrašykite – į Valstybės gynybos fondą, ir tada galėsime pasikalbėti. O šiandien telkite paramą patys. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 69, prieš – 18, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti data – birželio 3 diena. Ar galima sutarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta bendru sutarimu.

13.25 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39[1], 40, 44, 46, 47, 48, 48[1] straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39[2], 39[3] ir 48[2] straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar turėtume dar balsuoti ir apsispręsti dėl keleto klausimų. Tai būtų Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39[1], 40, 44, 46, 47, 48, 48[1] straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39[2], 39[3] ir 48[2] straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195. Balsuojame.

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 84, prieš – 3, susilaikė 17. Po svarstymo pritarta.

Socialinių reikalų ir darbo komitetas siūlo taikyti skubos tvarką. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 77, prieš – 4, susilaikė 15. Skubai pritarta.

13.26 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36[4] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(3) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36[4] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(3) (sujungtas su projektu Nr. XVP-132(2) ir projektu Nr. XVP-147). Į tribūną prašom L. Kukuraitį.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Per šoninį mikrofoną R. Miliūtė.

R. MILIŪTĖ (*DFVL*). Gerbiama posėdžio pirmininke, pratęsdama jau čia kilusią Seime tradiciją, labai noriu pakviesti Seimo narius pasveikinti balkone mus stebinčius Vilniaus jėzuitų gimnazijos moksleivių parlamento narius. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname! (*Balsai salėje*) Gautas Žmogaus teisių komiteto pasiūlymas. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui. Komiteto siūlymas buvo pakeisti formuluotes, kas galėtų ar negalėtų dirbti su vaikais, tai mūsų komitetas pritarė iš dalies ir pateikė patikslintą formuluotę, atsižvelgdamas į Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Ar komiteto pirmininką tenkina? Vadinasi, viskas gerai. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Gautas taip pat Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymas. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip, irgi pritarėme iš dalies ir šiek tiek pakoregavome priimdami TTK siūlymą kaip pagrindinį, prie kurio darbavomės, tai susiaurinome šiek tiek apimtį, kad nesunkūs ir apysunkiai būtų taikomi tik tuo atveju, jeigu prieš nepilnamečius arba prieš nėščiąsias moteris… Dėl visų kitų įvedėme, pasiūlėme naują straipsnį, kur teismas spręstų visais kitais atvejais, negu nurodyta įstatymo. Tai pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininko nėra, bet yra komiteto nariai. Ar tenkina pritarimas iš dalies? Prieštaravimų negirdėti. Ar galėtume pritarti pritarimui iš dalies bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Dėkui.

Kitas siūlymas yra Žmogaus teisių komiteto. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip, šiuo atveju buvo siūlyta Žmogaus teisių komiteto, kad būtų gautas asmens sutikimas, kai darbdavys kreipiasi į Registrų… Vadinasi, ten, kur yra QR kodai išduodami, kad gautų asmens sutikimą dėl asmens duomenų. Bet mus patikino, tiek Asmens duomenų agentūra, tiek ir pats IRD, kad įstatyme pakanka nuostatų, kad tokio papildomo kreipimosi ir tokios papildomos administracinės naštos nereikėtų. Todėl mes pritarėme iš dalies, bet pateikėme savo siūlymą.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininkas sako, kad tenkina pritarimas iš dalies. Ar galime pritarti iš dalies bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Yra norinčių pasisakyti, motyvai už. Prašom, I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš norėjau padėkoti Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkui L. Kukuraičiui. Iš tiesų, tai pavyzdys, kaip galima suderinti visas nuomones, sujungti netgi skirtingus aspektus ir surasti geriausią alternatyvą, tokią, kuri tenkintų absoliučiai visus, surasti tokį sutarimą, tai yra ir atskirų komitetų: Teisės ir teisėtvarkos komiteto, Žmogaus teisių komiteto, ir tų Seimo narių, kurie siūlė šį projektą. Ir tikrai skatinčiau visus Seimo narius palaikyti. Projektas visų pirma skirtas vaiko teisių apsaugai, vaiko saugumui. Projektas subalansuoja absoliučiai visą logiką, kiek reikėtų ir kam reikėtų drausti, išskiria į tris atskiras grupes asmenis, kurie yra teisti ar kurie padarę atitinkamų nusikaltimų, neleidžiant prie vaikų prisiliesti arba dirbti su vaikais tiems asmenims, kurie iš tiesų to neturėtų daryti ir keltų riziką vaikams. Tai nedelsiu ir neišnaudosiu viso savo laiko, tiesiog kviečiu visus palaikyti šį projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Balsuojame.

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 88, prieš nėra, susilaikė 3. Pritarta po svarstymo.

13.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-221(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-221(2), sujungtas su projektu Nr. XVP-149 ir Nr. XVP-221. Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas… Gal galėtų sutikti V. Gailius? Dėkui. Gautas Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymas. Prašom pakomentuoti.

V. GAILIUS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas įvardintą įstatymo projektą svarstė gegužės 7 dieną ir komiteto posėdžio metu komitetas iš dalies pritarė Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonei. Ir atsižvelgiant į pasiūlymą bei kitas tobulinto projekto nuostatas, papildant žodeliu „tik“, taip pat patikslinta formuluotė, „įsiteisėjusiu apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu“ išdėstyta kita forma.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar tenkina komitetą?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, tenkina ir dar kartą ačiū TTK.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Dėkui.

Kitas Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymas. Vėl reikės jūsų vertinimo.

V. GAILIUS (*LSF*). Komitetas pritarė iš dalies ir 5 dalyje: „ar bent vienos pareigos, nustatytos Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 6 dalyje“, su Socialinės apsaugos ir darbo komitetu mes komunikavome, derinome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar komitetą tenkina pritarimas iš dalies?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Tenkina.

PIRMININKĖ. Tenkina, ačiū. Ar galime pritarti pritarimui iš dalies bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra. Balsuojame. Ir bus dar paskutinis labai greitai susijęs klausimas.

Užsiregistravo 72, balsavo 72: už – 70, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

13.35 val.

Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-148 (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-148. Yra komiteto siūlymas. Prašom, gal, Vitalijau Gailiau, pakomentuoti.

V. GAILIUS (*LSF*). Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas gegužės 14 dieną svarstė ir pritarė Seimo Teisės departamento, kitų subjektų, Teisingumo ministerijos pasiūlymams. Priėmė sprendimą atmesti įstatymo projektą 7 balsais už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime atmesti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Prieštaraujančių nėra, atmesta bendru sutarimu.

13.36 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai. Turime norinčių kalbėti. A. Valinskas. Prašom.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šis šeštadienis žymėjo lygiai 30 metų nuo tos dienos, kai 1995 metais gegužę Gendunas Čiokji Njima šešerių metų vaikas, ką tik pripažintas antruoju svarbiausiu dvasiniu lyderiu Tibete po Dalai Lamos, buvo pagrobtas Kinijos valdžios. Nuo to laiko jis nebuvo matytas viešumoje, o tikroji jo buvimo vieta iki pat šiol lieka paslaptimi. Tai ne tik vieno vaiko tragedija. Tai ryškus, skaudus visos Tibeto tautos pavergimo simbolis. Pančen Lamos istorija atskleidžia giluminę Kinijos represijų esmę. Tai ne tik kultūrinė, religinė ar politinė priespauda. Tai sisteminga ir brutali pastanga sunaikinti Tibeto tapatybę, nutildyti jo balsą ir ištrinti viltį. Pagrobdama Pančen Lamą, Kinijos valdžia siekė kontroliuoti ne tik žmogų, bet ir jo simbolinę galią – galimybę įkvėpti žmones, išsaugoti tikėjimą ir perduoti laisvės idėją ateities kartoms.

Šis pagrobimas yra dalis platesnės strategijos: tildyti visus, drįstančius teigti, jog Tibetas turi teisę gyventi pagal savo tradicijas, kalbą ir vertybes, ir tautos valią. Nepaisant to, kiek ir ar tikime, ar netikime reinkarnacija, ar Tibeto dvasine hierarchija, mūsų pareiga – neleisti šiai strategijai pasiteisinti.

Laisvė nėra suteikiama. Ji gimsta iš drąsos jos reikalauti net ir tada, kai priešais – milžiniška represinė valstybės mašina. Tai puikiai žinome mes, lietuviai, praėję šimtmečius kovos už teisę būti nepriklausoma tauta. Tai vertina ir tibetiečiai, kurių lyderis Dalai Lama buvo pirmoji tokio rango užsienio figūra, pasveikinusi Lietuvą su jos nepriklausomybės siekiu dar iki ją pripažįstant Islandijai. Tibeto žmonės jau dešimtmečius rodo pasauliui, ką reiškia tylus, atkaklus pasipriešinimas. Jų ištvermė, gebėjimas išsaugoti dvasinę stiprybę net tremtyje ar kalėjimuose – tai pamoka mums visiems. Kiekvienas balsas, pasisakantis už Tibeto laisvę, silpnina priespaudos sienas. Kiekvienas prisiminimas apie Genduną Čiokji Njimą, apie Pančen Lamą, – tai kibirkštis, sauganti viltį, jog tiesa galiausiai triumfuos.

Laisvė Tibetui, teisingumas Pančen Lamai ir gyva atmintis apie tautą, kuri ir šiandien kovoja už teisę būti savimi. Dėkoju. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pirmininke, aš norėčiau, kad jūs paskelbtumėte, kaip mes toliau dirbsime, kadangi reformos, dalies mokestinės reformos įstatymų pateikimas neįvyko. Darbotvarkėje numatytas pusvalandis, skirtas aplinkos ministrui, ir po to bus opozicinė darbotvarkė, kurią tikimės pradėti laiku.

PIRMININKĖ. Viskas taip ir įvyks, kaip jūs tikitės, tai yra pirmiausia bus ministro pusvalandis, tada opozicinė darbotvarkė ir tada, jeigu liks laiko, visi likusieji nepristatyti projektai. Atsakiau į klausimą, tikiuosi, visiškai. O dabar skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 16 Seimo narių. Gegužės 29 dienos rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Vakarinis prasidės, kaip numatyta, 14 valandą. Gero poilsio!

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 48
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 20 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
R. BUDBERGYTĖ, V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, *LSF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Pradedame gegužės 20 dienos, antradienio, vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 29 Seimo nariai.

14.00 val.

Vyriausybės pusvalandis

Aplinkos ministro Povilo Poderskio pranešimas

Pradedame popietinę Seimo darbotvarkę. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Tribūnoje aplinkos ministras P. Poderskis. Prašau, gerbiamas ministre, žodis jums. Vėliau Seimo nariai pagal užsirašymo eilę užduos jums klausimus.

P. PODERSKIS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke. Norėčiau pasisakyti debiurokratizacijos tema, tiesiog pasidalinti savo mintimis.

Pasaulio laimės indeksas rodo, kad jauni žmonės visame pasaulyje šiandien jaučiasi mažiau laimingi. Nuo 2006 metų rodiklis po truputį leidžiasi visame pasaulyje. Pasaulio ekonomikos forumas sako, kad tam įtakos turi klimato kaita, visuomenės poliarizacija ir kiti faktoriai. Prieš penkerius metus, kai pasaulį sustabdė pandemija, atsirado natūralus lūkestis, kad valstybė įsitrauks į kiekvieno kasdienybę, padės susigaudyti nežinomybėje, kuri tuo metu atrodė nesuvokiamo masto. Ir tai natūralu. Tokiu laikotarpiu norisi, kad kas nors prisiimtų atsakomybę ir suvaldytų chaosą. Bet šiandien vis dar gyvename tuo pačiu režimu: reguliuojame kiekvieną žingsnį, bandome viską suvaržyti, viskam rasti specifinę taisyklę. Taip sukuriame iliuziją, kad situaciją valdome. Tik realybėje nei resursų, nei žmonių, nei noro pastatyti po inspektorių prie kiekvieno neturime ir niekada neturėsime.

Per didelis reguliavimas atnešė ir dar vieną pasekmę – apatiją. Kam stengtis, jei net sąžiningai dirbdamas gali pakliūti į biurokratijos spąstus? Kam laikytis taisyklių, jei didžiausi pažeidėjai lieka šešėlyje? Kam kurti, jei visos durys tau išsyk uždarytos? Bet ar tikrai tokios nuotaikos yra tai, ko siekiame savo sprendimais? Aš tuo netikiu. Laikas garsiai pasakyti: žmogus nėra problema, žmogus yra atsakymas. Mūsų darbas – ne kontroliuoti, o padėti, ne bausti, o įgalinti. Pradėkime pasitikėti visuomene ir žmogumi.

Kaip ta mano mintis apie pasitikėjimą gali realizuotis konkrečiai? Pakalbėkime apie statybos leidimus. Dėl konteksto tik pasakysiu, kad Lietuvoje kasmet išduodama apie 12–13 tūkst. statybos leidimų per metus, iš jų net 70 % individualiems namams, vienbučiams ir dvibučiams. Ir štai paradoksas – tiek paprastam vienbučiam gyvenamajam namui, tiek sudėtingam daugiabučiui šiandien taikomos vienodos procedūros. Tai perkrauna savivaldybes, stabdo procesus ir švaisto taip labai ribotus mūsų sistemos resursus. Todėl siūlome pokytį – atsisakyti statybos leidimų individualiems namams. Ne todėl, kad mums nesvarbi kokybė, o todėl, kad galime tą kokybę užtikrinti kitaip, racionaliau. Taip visas procesas nuo projektavimo iki statybų pradžios truktų ne metus ar daugiau, o apie 3–4 mėnesius, o savivaldybės galėtų skirti daugiau dėmesio tikrai svarbiems ir sudėtingiems objektams.

Štai tokį komentarą radau savo socialiniuose tinkluose paskelbęs mintis apie statybos leidimo panaikinimą: „O dabar ministras siūlys statyti didelius namus be leidimo. Grįžtame į 1992 metus, kai kiekvienas galėjo statyti ką tik norėjo.“ Norėčiau atskleisti atsakymą į šitą komentarą. Atsakymas yra ne. Projektus ir dabar rengia, ir toliau rengs profesionalai, atestuoti, išsilavinę architektai, inžinieriai. Visa tai vyksta pagal statybos techninius reglamentus, teritorijų planavimo dokumentus. Pagal juos, statyti bet ko bet kur negalima. Jeigu turimas sklypas jau yra skirtas individualaus namo statybai, tai kodėl savivaldybėje kas nors papildomai turėtų pasisakyti apie žmogaus galimybę teisėtai kurti savo svajones? Siūlome iš proceso išimti vadinamąją vidurinę grandį, bet kartu stiprinti atsakomybę. Jeigu bus pažeidimų – baudos, priverstiniai griovimai ir kiti svertai. Tikslas – neleisti netvarkos ir atverti kelią sveikai logikai, pasitikėjimui, aiškioms taisyklėms, griežtai atsakomybei. Yra toks terminas „atrankos paklaida“ (angliškai tai vadintųsi *selection bias*). Šis terminas apibūdina situaciją, kai duomenys neatspindi realios situacijos, tam tikras ribinis atvejis, išsišokimas sukuria iliuziją, kad tai yra dauguma, objektyvi tiesa. Liaudiškai tai skamba taip: kas garsiausiai rėkia, to ir viršus. Tai sukuria sisteminę klaidą, daromos išvados tiksliai neatspindi realybės. Šis terminas dažnai naudojamas medicinos kontekste, tačiau ir valstybės tarnautojai susiduria su šiuo iššūkiu.

Mūsų komanda dažniausiai dirba su pažeidėjais ir mato įvairius ribinius atvejus, pažeidimus ir pažeidėjus. Jeigu viskas, ką matai, yra pažeidimai ir pažeidėjai, natūraliai susidaro gana niūri perspektyva: 95 % žmonių elgiasi sąžiningai ir teisingai, tačiau 5 % padaro didžiausią įtaką priimdami sprendimus. Bet ar tai tikrai teisingiausias būdas priimti sprendimus? Sistema visada galima rasti būdų piktnaudžiauti, yra statybos leidimas ar jo nėra. Pavyzdžiui, per šiuos metus… praeitus metus, kai jau galiojo esama tvarka, buvo surašyti 242 vienetai galiojančių aktų dėl savavališkų statybų, iš jų – 188 privalomieji nurodymai pašalinti pažeidimus. O per visus 2024 metus ir 2025 metų pradžią jau buvo nugriauti 24 statiniai.

Noriu pakartoti ir kviečiu išgirsti: tai, ką siūlome, nėra kelias į anarchiją, o kelias į kitokią, jau brandesnę, sistemą. Pirmiausia, prieš pradedant bet kokį statybos projektą, būtina gauti specialiuosius reikalavimus, kuriuos išduoda valstybinės institucijos. Tačiau jei būtų parengtas teritorijos detalusis planas, specialiųjų reikalavimų gali ir neprireikti. Judant toliau, atsakomybę už projektą prisiima projektuotojai, kurie pateikia techninį darbo projektą ir pranešimą apie statybos pradžią. Šiame etape įsitraukia Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, kuri proaktyviai tikrina situaciją. Jei pastebima pažeidimų, inspekcija gali surašyti protokolą pagal Administracinių nusižengimų kodeksą, o per mėnesį projektuotojas gali būti nubaustas: baudos, licencijos netekimas, taisymai, kritinių klaidų atveju – net ir griovimai.

Kitas žingsnis – ekspertas tikrina projekto atitikimą, kas parašyta, o kas padaryta. Jei projektas neatitinka standartų, ekspertas gali perspėti inspekciją ir rangovo projektuotoją. Jei klaida patvirtinta rangovo, galioja panašus saugiklis kaip projektuotojui. Sprendžiant galvosūkį, kaip užtikrinti projektuotojo ir rangovo atsakomybę, siūloma įvesti specialius civilinius draudimus, kurie galėtų padengti išlaidas dėl klaidų projekte ir priverstų projektuotojus arba rangovus prisiimti atsakomybę. Taip išvengiama ilgų viešųjų pirkimų, valstybės dalyvavimo įgyvendinimo procese.

Kur dar galima pasitempti? Statybų leidimų procese vis dar turime per daug biurokratijos. Pavyzdžiui, prisijungimo sąlygos derinamos du kartus, projektai ne visada pateikiami per „Infostatybą“, institucijos dažnai reikalauja popierinių dokumentų ir nesilaiko terminų. Tokios praktikos stabdo procesus ir kuria nereikalingą painiavą. Mes jau dabar pateikėme pasiūlymus Aplinkos komitetui ir sulaukėme žalios šviesos net keliose srityse, lengvindami statybų leidimo procesą. Pritarimai dėl apsaugos zonų būtų pateikiami kartu su pranešimu apie statybų pradžią. Prisijungimo sąlygų tikrinimo prieš statybų pradžią taip pat atsisakome, jei jos jau išduotos. Antras tikrinimas tampa tiesiog formalumu. Tas pats galioja ir dėl prisijungimo sąlygų derinimo statybos leidimo derinimo etape. Projekto atitiktį gali įvertinti pati savivaldybė, nebereikės sutikimo iš valstybinės žemės patikėtinio su išankstiniais projektiniais pasiūlymais. Dalinės ekspertizės nebuvimas – vis dar kliūtis. Galimybę ją pateikti būtų nesunku įgyvendinti, bet šios spragos taisy-

mas vis dar negavo patvirtinimo. Tačiau mes nepasiduodame ir sieksime pokyčių ir čia. Kviesiu juos aktyviai palaikyti.

Žemės valdymas ir teritorijų planavimas – sritys, kurios per ilgai buvo užspaustos biurokratijos: sprendimai užtrunka metų metus, o žmonės įklimpsta dėl procedūrų, kurios atgraso progresą. Noriu pasidžiaugti, kad ir šiuo klausimu mes jau progresuojame ir judame su pakeitimais. Supaprastinta žemės paskirties keitimo tvarka, kai viskas jau įtvirtinta bendruosiuose planuose, o detaliuosiuose planuose svarbiausi sprendimai liktų kontroliuojami, bet smulkūs ir detaliojo plano sprendinių iš esmės nekeičiantys pakeitimai galėtų būti įtvirtinami paprasčiau – su savivaldybės pritarimu, o visas procesas skaitmenizuojamas. Numatytas valstybinės žemės ūkio paskirties žemės nuomos sistemos pokytis, kuris lems didesnį rinkos dalyvių susidomėjimą ir užtikrins, kad žemė būtų įveiklinta, o ne tūnotų stalčiuje. Keičiame ir išsimokėtinai perkamų sklypų tvarką: trumpesni terminai, aiškesnis mokumo vertinimas. Jei valstybė leidžia pirkti, turi būti tikra, kad žmogus pajėgs susitvarkyti su įsipareigojimais. Toliau perduodame valstybinės žemės valdymą savivaldybėms ir kaimo teritorijose. Savivaldybės geriausiai žino, kur, kam ir kada reikia žemės, todėl sprendimai čia bus greitesni ir labiau atliepiantys vietos žmonių poreikius. Kartu perduodame ir įgaliojimus: nuo projektų tvirtinimo iki nuomos sandorių. Aiškiai reglamentuojame, kad žemė lieka valstybės žinioje, ir stipriname kontrolės mechanizmus. Nacionalinė žemės tarnyba pereina į priežiūros vaidmenį. Jų tikslas bus užtikrinti skaidrumą ir atsakomybę, o kad viskas veiktų, perduodame savivaldybėms ir reikalingus etatus. Mažiau biurokratijos, daugiau sprendimų vietoje – tokia aiški kryptis.

Tai kaip, ar žmogus yra problema, ar problemų sprendėjas? Didžiausias pavojus šiandien nėra neaiški ateitis – jis slypi tikėjimo dėl tos ateities trūkumo. O tikėjimas prasideda nuo pasitikėjimo žmogumi. Mes galime ir turime keisti dalykus, rasti balansą tarp kraštutinumų, baimės, pykčio, apatijos. Tikiu, kad jaunoji karta nori ir gali kurti nuostabią ateitį Lietuvoje, jei tik būtų daugiau galimybių tai daryti ir mažiau biurokratinių stabdžių.

Apibendrinant, pasitikėjimas žmogumi yra kasdienis mūsų visų pasirinkimas. Todėl keliu klausimą, ar mes pasiruošę atiduoti galimybę priimti sprendimus žmonėms ir puoselėti mūsų demokratišką valstybę, ar vis dėlto stiprinsime kontrolę? Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų norėtų paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia J. Razma. Ruošiasi J. Šuklinas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jūsų siekis ir paskelbtos idėjos dėl biurokratizmo mažinimo statybų sektoriuje tikrai yra svarstytini dalykai. Norėčiau paklausti, kiek jūs politiškai jau esate šiuos sumanymus aptaręs ar koalicijos taryboje, ar Vyriausybėje, ar tai kol kas yra tik jūsų, kaip ministro, išleistos į orą idėjos? Ar teko kalbėtis su pagrindinėmis statybų sektoriuje veikiančiomis organizacijomis, ten Architektų sąjunga, Statybininkų asociacija, koks ten yra požiūris į jūsų sumanymą?

P. PODERSKIS. Esame kalbėję ir su atskirais Vyriausybės atstovais, ministrais, ir su premjeru, ir su kai kuriomis frakcijomis apie šį pasiūlymą. Kol kas iš esmės girdime ir nemažai nuogąstavimų, ir tam tikrų klausimų, kaip suvaldysime vienokias ar kitokias rizikas, kurios kyla, bet truputį daugiau paaiškinus sprendimo esmę ir tai, kaip mes jį matome, tie nuogąstavimai yra dažnai atliepiami. Su projektuotojais ir statybininkais esame taip pat preliminariai diskutavę, nes, žinoma, tai yra tiktai… na, dar nėra tikslaus įstatymo pakeitimo teksto šiuo atveju. Tai konceptualiai esame pristatę ir konferencijose, ir diskutavę tiesiogiai su architektais ir juos jungiančiomis asocijuotomis struktūromis. Bendra nuotaika yra pritarimo, bet, žinoma, kaip visada tam tikras velnias slypi detalėse – kaip įgyvendinsime, yra labai svarbu.

Žinote, nesu turbūt nei pirmas, nei paskutinis ministras, kuris kovos su biurokratija. Praėjusios kovos su biurokratija kartais baigėsi biurokratijos didėjimu. Nesinorėtų, kad šios kovos taip pat tuo pasibaigtų. Mes tikime, kad užteks laiko iki rudens sesijos parengti sprendimų projektus, juos atnešti į Seimą ir tada kartu su jumis išsidiskutavus jau priimti ir paleisti į gyvenimą.

PIRMININKĖ. Klausia J. Šuklinas. Ruošiasi L. Girskienė.

J. ŠUKLIN (*LSF*). Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą, tačiau norėčiau užduoti kitą klausimą, labai svarbų Visagino miesto gyventojams. Į Visaginą, kaip į jautrų regioną šalia atominės

elektrinės, kur saugomos radioaktyviosios atliekos, buvo perkelta plastiko atliekų perdirbimo įmonė „RetroPlast“, tačiau gyventojai apie tai nebuvo nei tinkamai informuoti, nei buvo atliktas viešasis svarstymas, nei poveikio aplinkai vertinimas. Viešojoje erdvėje buvo daug informacijos apie nuolatinius pažeidimus šitoje įmonėje ir net buvo pristatyta jų veikla.

Mano klausimas būtų, kodėl Visagine po visų šitų įvykių nebuvo atliktas poveikio aplinkai vertinimas ir kokių priemonių imsis ministerija, kad užtikrintų, kad nepasikartotų tokie pažeidimai ir naujoje vietoje?

P. PODERSKIS. Išties įmonė „RetroPlast“, kuri veikia Skaidiškėse, kiek yra žinoma, išsikrausto. Aš nesu tiksliai informuotas, ar nebuvo atliktas poveikio aplinkai vertinimas, ar kažkokios kitos procedūros, bet galų gale ne procedūros yra esmė, o tai, kad aplinka gyventojams nepablogėtų ir nekeltų grėsmės jų sveikatai. Diskutuojant ir su ta pačia įmone, ir Aplinkos apsaugos departamento pareigūnams su ja dirbant Skaidiškėse, jau buvo pakankamai didelis progresas pasiektas, kai jie įsidiegė ir vandens, ir oro filtrus ir pakankamai pavyko jiems suvaldyti tą gamybinį procesą, kad jis nekeltų grėsmės ir neskleistų nemalonių kvapų. Tikiu, kad tą patirtį įmonė turėtų perkelti ir į Visaginą. Tiktai jeigu, sakykime, ten nebuvo atliktos reikalingos procedūros, tuo turėčiau pasidomėti, bet aš esu įsitikinęs, kad tokios įmonės be procedūrų iš esmės nesteigiamos. Leiskite patikslinti šią informaciją jums elektroniniu paštu.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi A. Dudėnas.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena, ministre. Atsižvelgdama į šios dienos aktualijas, užduosiu klausimą dėl surinkimo mokesčių, kurie liečia būtent aplinkosaugos sritį. Šiandien ieškojome finansų ir galimybių surinkti daugiau lėšų gynybai ir kitoms reikmėms. Aš noriu pacituoti jau šiandien cituotą Valstybės kontrolės ataskaitą, kurioje yra rašoma, kad visgi Aplinkos ministerija netvarkingai ir neišsamiai apskaito miško žemės ir medelynų plotus, negalima įvertinti rezervo ir sukaupto deficito, taip pat yra trūkumų dėl suformuotų žemės sklypų apskaitos, negalima nustatyti įsigijimo savikainos ir vertės pokyčio.

Kitas dalykas yra mineraliniai ištekliai. Valstybės kontrolės išvadoje yra parašyta, kad, žodžiu, nėra teisingai apskaičiuojami ir surenkami mokesčiai būtent mineralinių išteklių, kurie priklauso valstybei. Tai yra mano įvardinti bent trys šaltiniai, iš kur būtų galima paimti daugiau lėšų į valstybės biudžetą. Kokių veiksmų planuojate imtis?

Kitas klausimas. Pasinaudosiu proga. Kaip vertinate pastarųjų dienų sprendimą…

PIRMININKĖ. Laikas!

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). …dėl VAZ'o, tai yra vandens apsaugos zonos, sumažinimo būtent galimai tenkinant įmonės „Homanit“ interesą?

P. PODERSKIS. Visų pirma dėl mokesčių. Turėčiau pasitikslinti dėl žemės apskaitos, bet tikrai nėra trūkumo problemų su žemės sistema Lietuvoje. Taip, kaip dirba kai kurios ministerijos institucijos, tikrai yra iššūkių ir daug galvos skausmo keliantis veiksnys. Šitoje srityje mes tikrai turime daug kur pasitempti. Dabar vyksta ir apleistos valstybinės žemės inventorizacija, kurią galėtume panaudoti ir miško įveisimui, ir daugelis kitų procesų. Tik nežinau, kaip būtent duomenų tvarkingumas ir tos visos žemės inventorizavimas prisidės čia prie mokesčių. Mes, kita vertus, pateikėme ir Vyriausybė jau pritarė projektui, kuriuo planuojame parduoti tam tikrą įsiterpusią žemės ūkio paskirties žemę, jeigu yra ilgalaikės nuomos ir panašiai. Galbūt šitai atlieps bent iš dalies tą mūsų poreikį gynybai ir leis tą tokią vienkartinę injekciją gauti iš tos žemės, kurią mes, šiaip ar taip, neypatingai prižiūrime.

O dėl mineralinių išteklių. Iš tikrųjų su Geologijos tarnyba turime taip pat nemažai iššūkių. Apskritai turbūt nėra ministerijos srities, kurioje tų iššūkių neturime, bet per šiuos ir kitus metus planuojame pasirengti sistemą, kaip tiksliai kontroliuojami ir apmokestinami iškasami žemės ištekliai, nes dabar ta sistema yra, sakyčiau, labiau tokia popierinė ir atgyvenusi. Ten tikrai reikia sprendimų ir investicijų. Tikiuosi, kad pavyks jų rasti, nes juo labiau aplinkos sistema savo esme uždirba į biudžetą daug daugiau pinigų, negu atgauna iš jo, ir mes galėtume ten rasti būdų, kaip investuoti ir uždirbti dar daugiau.

Kalbant apie vandenvietes, manau, kad tas sprendimas buvo labai savalaikis ir reikalingas. Apskritai tuo įstatymu aš nesidžiaugiu, tuo, kaip jis parašytas, manau, kad reikėtų iš esmės daugelį sričių perrašyti, nes tam tikri straipsniai yra nelogiški, nesuvesti, ir tą reikėtų taisyti. Manau, kad genezė tos problemos yra ta, kad jis perkeltas iš Vyriausybės nutarimo. Bet čia turbūt ilgesnės diskusijos klausimas.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos kolegė I. Kižienė. Prašau. (*Balsas salėje*)

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). …ir pranešėja. Ačiū posėdžio pirmininkei. Norėčiau, kolegos, kad pasveikintume, šiandien atvyko Ukmergės meno mokyklos pučiamųjų orkestras su vadovais. Tikrai labai ačiū už suteiktą galimybę pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkui. Toliau klausia A. Dudėnas. Ruošiasi A. Gedvilas.

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, išties yra sveikintinas dalykas, kad jūs siekiate sutrumpinti procedūras ir viską supaprastinti, tas biurokratijos mažinimas tikrai yra sveikintinas dalykas. Aš norėjau pakalbėti apie žemės ūkio paskirties žemės įveiklinimą. Mes Kaimo reikalų komitete ne vieną kartą svarstėme tą klausimą. Yra tikrai daug tūkstančių hektarų neįveiklintos žemės ūkio paskirties žemės, už kurią valstybė negauna pajamų. Toks yra reikalas, kad žemė… Viskas gerai, yra ilgalaikė nuoma ir išnuomojami tie sklypai, bet procedūra trunka, sakykime, iki metų ir panašiai, o mes visi gerai žinome, kad tos valstybinės žemės vis atsiranda, tarkime, pasidaro geodeziniai… atsiranda tokie tarpeliai žemės ir panašiai, ją, sakykime, žmonės galėtų išsinuomoti ir dirbti ją tiesiog. Ar nematote kokios nors dar trumpesnės procedūros galimybės? Anksčiau turėjome laikiną naudojimą…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). …jeigu atsiranda tas poreikis tos žemės, sukurti kokią nors trumpesnę procedūrą jai įveiklinti?

P. PODERSKIS. Aš manau, kad visa tai remiasi į ketvirtąjį NŽT reformos paketą. Kai visa žemė jau pereis į savivaldybių dispoziciją ir kai mes įgaliosime merus priimti sprendimus dėl valstybinės žemės, jie galės atitinkamai įgalioti kitus savo pavaldinius, ir tai leis stipriai sutrumpinti procesus ir savivaldybėms tapti savo žemių savininkais. Tai, manau, šitą problemą turėtų stipriai spręsti. Bet, kaip jau ir minėjau prieš tai klausiančiai, tai bus iki 5 hektarų sklypai, bus bendrai parduodami. Tie, kas norės, galės jos įsigyti. Manau, kad čia iš dalies irgi išspręs jūsų problemą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi K. Mažeika.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas ministre, padažnėjo atliekų perdirbimo įmonėse gaisrų ir priežastys visuomenei šiaip jau iki šiol nėra iki galo žinomos. Prašom pasakyti, kokių veiksmų imasi ministerija, įvertindama padarytą žalą aplinkai, užkirsdama kelią tokiems atvejams? Apskritai kaip valdote rizikas?

P. PODERSKIS. Iš tikrųjų nebuvo konkretaus rizikų valdymo plano, sudėlioto tokiam atvejui, kuris atsitiko Vilniuje. Vienas dalykas. Kitas dalykas, reikėjo daug improvizuoti. Bet situaciją mes kasdien stebime ir matome, kad Vilniaus regionas ne visada susitvarko su kylančiomis problemomis. Bet ką atskleidė šita situacija ir ką aš labiausiai norėčiau akcentuoti šiandien, kad ten, kur mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai yra privačių operatorių, atrinktų konkurso būdu, kaina atliekų perdirbimo yra kartais ir tris kartus mažesnė. Manau, kad šita pamoka ir šita mintis, kurią mes išsinešame iš šitos krizės, gali būti visai įdomi visai Lietuvai. Manau, kad imsimės veiksmų, kad paskatintume daugiau operatorių atsirasti šioje srityje.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi A. Gedvilienė.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs savo kalboje paminėjote, kad atsakomybę už projektą turi prisiimti projektuotojai, ar prisiima projektuotojai. Tai vis dėlto norėčiau paklausti būtent apie tą grupę žmonių, tai yra inžinierių, būtent inžinierius, Inžinierių sąjungą, buvo jų keletas tokių pranešimų ir diskusijų. Ar vis dėlto nemanote, kad reikėtų galbūt sulyginti jų, kaip ir yra Architektų rūmai, tam tikras funkcijas, tam tikrą savivaldą? Yra tam tikrų gerųjų pavyzdžių, kad ir čia galėtų dalį tų kritikuotinų funkcijų perimti, prisiimti atsakomybę ir galėtume tapti, kaip ir kitose šalyse, lygiaverčiai. Šios srities galbūt jūsų nuomonė ir vizija, jeigu trumpai. Labai ačiū.

P. PODERSKIS. Taip trumpai atskleidžiant, gal praeitoje kadencijoje buvo bandoma tai padaryti. Ir aš kol kas nesu visai išsianalizavęs, kodėl tai nebuvo įgyvendinta ir iš esmės nepavyko. Manau, yra tam tikrų priežasčių ir galbūt ta savivalda šitoje srityje gal nėra tiek brandi, bet, žinoma, tam tikri sprendimai gali ir subrandinti tą bendruomenę prisiimti atsakomybę.

Žinoma, ne viskas yra taip gerai su Architektų sąjunga, kaip mes galbūt norėtume. Norėtume ir daugiau skaidrumo, ir daugiau veiklos, ir tos atsakomybės prisiėmimo. Tačiau visos idėjos kol kas yra svarstytinos ir neatmestos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilienė. Ruošiasi V. Pranckietis.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, truputėlį nustebino, kad jūs pirmojo savo Vyriausybės pusvalandžio metu kalbate ne apie miškus, kurie Vyriausybės programos aplinkosaugos dalyje užėmė, sakykime, 80 %, bet kalbate apie statybas, kurios užėmė gal 2 %. Bet, kad jau kalbate apie tai, noriu paklausti. Jums turbūt yra žinoma komiteto iniciatyva, reaguojant į Vilniaus mero iniciatyvą, pratęsti skundų terminą dėl galimai nelegalių, neteisėtų statybų nuo dvejų iki penkerių metų. Tai čia vienas klausimas.

Ir kas liečia statybas be statybos leidimo, ką ir pristatėte. Ar jūs nemąstėte apie galimybę tai padaryti *pilotiniu* projektu? Jeigu jau mes atversime tai visai Lietuvai ir paleisime tą statymą be statybos leidimų visoje Lietuvoje, tą procesą bus gana sunku suvaldyti. Bet jeigu mes pabandytume vienoje savivaldybėje…

PIRMININKĖ. Laikas.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). …galbūt mes galėtume pasimokyti iš patirčių ten?

P. PODERSKIS. Žinoma, yra iš tikrųjų daug nuogąstavimų ir iš savivaldybių, ir iš kai kurių savivaldybių, ir iš kai kurių savivaldybių architektų, kaip jie tada įtakos ar uždės ranką ant procesų, kurie vyksta, jeigu apie juos tik bus informuojama. Manau, kad mes šiuos nuogąstavimus girdime ir pabandysime juos atliepti, išsiaiškinti, kur tiksliai yra tos problemos ir kur norima tą ranką uždėti, ir kokią vertę tos rankos uždėjimas ir kam sukuria. Bet aš manau, kad *pilotinio* projekto idėja tikrai nėra atmestina, iš esmės galbūt tame galėtų dalyvauti keletas savivaldybių, nes didieji miestai ir kurortai, ir regionų savivaldybės yra vis tik skirtingi dalykai, ir susiduria su skirtingais iššūkiais. Manau, kad tikrai tai yra svarstytina. Bet galbūt tai jau labiau įgyvendinimo klausimas, kai mes turėsime tekstą ir suprasime, su kuo tiksliai susiduriame, tai tą įgyvendinimą taip ir išdėstysime. Dėl Vilniaus mero neatsakiau. Iš esmės dar nagrinėjame tą situaciją ir greitu metu pateiksime, bet linkstame pritarti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiamas ministre, sveikinu jūsų iniciatyvas be biurokratizacijos ir žmonių pasitenkinimo, ir turbūt tą tęsti būtų galima ir daug toliau. Šiandien mes valstybėje turime valstybės bendrąjį planą, savivaldybės bendrąjį planą, specialųjį planą ir detalųjį planą. Ir visą laiką ganome aveles nuo vieno plano prie kito, ir atsiranda žmonių, kurie gali trukdyti tam, ką jūs norite supaprastinti. Taip pat sveikinu iniciatyvą supaprastinti statybą vienbučiams, dvibučiams. Ir, žinoma, iniciatyva, kur yra statyba miškuose, čia yra įvairių nuomonių. Bet Turniškių pavyzdys ar Kulautuvos, ar Visagino pavyzdžiai sako, kad miške gali būti namų, ir viskas tas yra gerai, ir tam medžiui gerai, ir žmogui gerai po medžiu. Bet mano klausimas yra apie priedangas. Su praeitos kadencijos dviem ministrais bandžiau kalbėti ir siūlyti jiems, kad supaprastintų priedangų statybą. Viena, padaryti kokius tris standartinius projektus. Antra, leisti jas statyti, pavyzdžiui, su vienu rajono architekto parašu, kad galėtų statyti taip, kaip būdavo…

PIRMININKĖ. Laikas!

V. PRANCKIETIS (*LSF*). …su ūkininko ūkio sodybomis. Ar nemanote paprastinti ir čia? Ačiū.

P. PODERSKIS. Manau, kad, atsakant apie priedangų statybos klausimą, reikėtų pasikelti man ir įsigilinti į šitą aspektą ir šitą siūlymą dėl tipinių būtent pastatų.

Bet apskritai kalbant konkrečiai apie debiurokratizaciją, tai manau, kad tipinių pastatų ir tipinių projektų turėtume tvirtintis daugiau ir daugelyje kitų sričių. Manau, kad tai padėtų sutaupyti valstybės resursus. Tarp jų ir tipiniai mokyklų projektai, ir darželių, ir taip toliau. Šiuo atve-

ju pačią idėją palaikau, o dėl konkrečios realizacijos turėsiu pasitikslinti, ar kas nors yra daroma su tuo.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, tikrai palaikau jūsų iniciatyvas ir linkiu jums stiprybės pereiti visa tai, nes už to turbūt stovi dideli pinigai – projektų darytojų, rašytojų, tikrintojų, prižiūrėtojų ir visų kitų, kurie iš to pelnosi. Gal iš tikrųjų ateitų laikas supaprastinti tuos dalykus? Dabar, kaip ir verslas sako, dokumentų tvarkymas užima daugiau laiko negu pačios statybos, ir ar tu būtum eilinis ūkininkas, daržinę nori pasistatyti ar kokį nors rimtą pastatą – visiems ta pati bėda. Kaip galvojate supaprastinti? Pavyzdys: nori maisto paslaugas teikti, paskirtis turi būti verslo. Viena iš tokių bėdų, kaip pavyks tą sutvarkyti? Ačiū.

P. PODERSKIS. Būtent dėl tos problemos, kurią dabar iškėlėte, jau šiandien pasirašiau Statybos techninio reglamento pakeitimus, kurie kaip tik pakeičia tą Statybos techninį reglamentą ir leidžia Maisto ir veterinarijos tarnybai įvertinti, ar yra galimybė tenai užsiimti ta veikla, o ne bukai žiūrėti į dokumento paskirtį. Žinau, kad ir Seime yra įstatymo pakeitimai dėl to. Tai linkiu jiems taip pat sėkmės, bet mes iš savo pusės tą jau padarėme.

Aš apskritai labai pritariu ir palaikau tai, kad nuogąstavimai yra daugiausiai dėl to, kur yra kuriami dokumentai ir apribojimai tam, kad veiksmai nevyktų taip greitai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Laikas klausti baigėsi.

Opozicinės Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Pereiname prie kito darbotvarkės klausimo ir pradedame opozicinės Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos darbotvarkę.

14.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl mokyklų tinklo pertvarkos moratoriumo“ projektas Nr. XVP-450 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl mokyklų tinklo pertvarkos moratoriumo“ projektas Nr. XVP-450, pateikimo stadija. Projektą pateiks J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos ir kolegės, teikiame nutarimą dėl mokyklų tinklo pertvarkos moratoriumo. Kodėl? Pagrindinės priežastys yra tos, kad švietimas išgyvena ne geriausius laikus. Daugelis iš jūsų priešrinkiminėje kovoje kalbėjote, kad pagrindinė problema yra dažnas reformavimas. Tai yra nuolatinis reformavimas, kai mokytojas nespėja sužiūrėti, kokie siūlomi keitimai, atsitraukia nuo darbo, todėl reikia pastovumo. Kad būtų pastovumas, kitas aspektas, turi būti saugumas. O saugumas ta prasme, kad mokytojai ir tėvai turi žinoti, kad toje vietovėje, konkrečioje vietovėje, yra gerai veikianti švietimo įstaiga ir ši įstaiga veiks toliau, kad po metų, kitų nebus kokio nors kito politiko sprendimo dėl pasikeitusių kriterijų vėl reorganizuoti, atlikti pertvarką arba likviduoti. Deja, yra ir tokių pavyzdžių, kai bendruomenė nesutaria su steigėju, yra ginčų teismine prasme.

Su gerbiama ministre buvo kalbėta ta tema bendrąja prasme ir yra priimti tam tikri sprendimai. Vyriausybės nutarimu patikslinti klasių formavimo kriterijai. Tai yra teigiamas dalykas, bet dar nepakankamas. Deja, laikas toks, kad dabartiniu metu formuojamos klasės, kurios bus nuo rugsėjo mėnesio, ir kiekvienas skaičius, kiekvienas vaikas, vienas ar du, gali lemti, ar ta klasė bus, ar nebus, ar ta mokykla bus, ar nebus. Jeigu nėra pastovumo, be abejo, ir vadovai negali tinkamai formuoti ugdymo proceso, atitinkamo pasirinktų mokytojų proceso. Mes žinome, kad ir dėl mokytojų turime didžiulę problemą bendrąja prasme, jų trūksta. Taigi yra iššūkių. Dėl šių iššūkių mes siūlome sustabdyti tam tikram laikui tinklo pertvarkas. Tegul mokytojai ramiai dirba, tegul vadovai ramiai tvarko, formuoja savo išteklius, tegul steigėjas irgi numato, kad šitai įstaigai reikės tiek lėšų. Svarbiausia, tėvai jaustųsi saugūs, kad mokykla atitinka reikalavimus, o vaikai būtų ramūs, kad būtent šioje mokykloje jie ir toliau tęs savo mokslą.

Be abejo, mūsų nutarimo tekste yra nuodugniai išdėstyti argumentai, konstatuojami faktai, konstatuojama situacija, atkreipiamas dėmesys, be abejo, socialinis aspektas, be abejo, regionų atskirties mažinimas, bet aš išdėsčiau esminį dalyką, kad švietimui reikalingas pastovumas. Tam, kad jį užtikrintume, mes turime padaryti visokiausių įstaigų reformų, reorganizavimo pertrauką. Tai yra esminis dalykas. Kaip tai padaryti? Turėsime laiko panagrinėti ir rasti tinkamą būdą, bet šiuo metu mes raginame ir siūlome įvesti būtent tinklo pertvarkos moratoriumą, parengti reikiamus teisės aktus ir tuomet spręsti klausimą iš esmės. Tiek trumpai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Razma. Ruošiasi V. Ąžuolas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs, manau, puikiai suprantate, kad Seimo nutarimas, net jeigu jį priimtume, iš esmės jokių privalomų teisinių pasekmių nesukurtų. Man atrodo, jeigu jūs nuoširdžiai norėtumėte kažką spręsti dėl mokyklų tinklo, turėtumėte registruoti Švietimo įstatymo pataisas ir įstatymų lygiu lemti jūsų norimą kryptį. Dabar šį nutarimo projektą vis dėlto labiau matau kaip viešųjų ryšių akciją, matyt, tam tikriems saviems rinkėjams. Kodėl jūs nedirbate rimtai, kad būtų konkretūs rezultatai, o tik užsiimate viešųjų ryšių akcijomis?

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Manau, kad mes pradedame būtent šiuo pasiūlymu rimtą veiksmą, kuris grindžiamas mūsų susitarimu. Ar mums iš esmės rūpi tas klausimas, ar mes matome, kad reikia tam tikro laiko kriterijams įvertinti, strategijai numatyti, kitiems su švietimu susijusiems klausimams išspręsti. Tas laikas turi būti pastovus. Tam, kad būtų pastovumas, mums reikia sutarti. Taip ne kartą mes sutarėme gynybos klausimais, ne kartą sutarėme bendrąja prasme… yra juk sutarimas ir Švietimo strategijos klausimais. Jeigu mes sutarsime čia dėl būtent tokios formos, aišku, tolesnis veiksmas bus tinkami teisės aktai, kurie reglamentuos tam tikrus veiksmus.

Tarp kitko, šiame nutarime ir yra atkreipiamas dėmesys prašyti Vyriausybės parengti tinkamus teisės aktus ir tam tikrus sprendimus. Mes politine prasme galėtume sutarti ir pareikšti savo bendrą poziciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi R. Baškienė.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų labai sveikintinas jūsų pristatomas projektas ir ką dėl to reikia daryti. Bet kaip jūs vertinate, ar galima pateisinti dabartinę švietimo ministrę, kuri jau daugiau kaip pusę metų neatšaukia išskirtinės finansavimo tvarkos klasėms? Jeigu dabar privačioje mokykloje yra septyni vaikai, ne pilna klasė, iš Vyriausybės ji gauna finansavimą, o jeigu tokia pati klasė yra savivaldybės mokykloje, ji negauna finansavimo ir tokios klasės yra naikinamos. Turbūt jūs tikrai žinote, kad šiuo metu kaip tik savivaldybės tvirtina klasių komplektų skaičių rudeniui, rugsėjo 1-ajai, ir dėl šio reikalavimo nepakeitimo yra priverčiamos savivaldybės uždaryti labai daug mažų klasių. Kaip jūs galvojate, ar pateisinamas toks delsimas švietimo ministrės?

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tiesų švietimo sistemoje veikia dvejopa sistema, arba dvejopas požiūris, į finansavimą ir į mokyklų egzistavimą. Egzistuoja savivaldybės (kitaip kalbant, valstybės) mokyklos ir privačios. Privačių skaičius yra neribojamas ir yra skiriamas finansavimas, kitiems gi formuojamų klasių mokinių skaičius yra konkrečiai nustatomas. Kaip minėjau pradžioje, vieno vaiko trūkumas gali iš viso lemti mokyklos likimą, nors galbūt kitais metais tas augimas būtų ir pakankamas. Ar pakankami veiksmai? Sakykime, aš čia stengiuosi gal mažiau politikuoti ir vertinti, ir konstatuoti, kad būtent dar nepakankami veiksmai, kad juos tinkamai atliktų, turi būti numatytas laikas. Laikas sutarimo, moratoriumo, dėl to būtent ir raginu.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė. Ruošiasi B. Ropė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, išties labai vertinu jūsų siekį, kad būtų pastovu, kad mes galėtume prognozuoti situaciją. (*Balsai salėje*) Tikriausiai jūs matėte ir Teisės departamento išvadą dėl teisės akto įforminimo, bet aš nekalbėsiu apie tai, o daugiau dėl turinio. Jūs kreipėtės į Lietuvos Respublikos Vyriausybę reikalaudami tam tikrų nuostatų, tačiau jūs puikiai žinote, kad ir pati savivaldybė (ir viena, ir kita) gali priimti sprendimus ir savo lėšomis kai

kuriuos klausimus, jūsų čia minimus, išspręsti. Ar nemanote, kad tikslinga būtų į šį kreipimąsi – šiuo atveju matau tai kaip kreipimąsi, o ne kaip Seimo nutarimą – įtraukti ir Lietuvos savivaldybių asociaciją?

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Be abejo, galima įtraukti ir jūsų minėtą Savivaldybių asociaciją, galima įtraukti dar, sakykime, tam tikrus objektus. Tai yra pateikimas ir mes būtent norime, kad sutartume iš esmės. Galima kalbėti apie Teisės departamento išvadas ir tam tikrus pastebėjimus, su kuriais galima būtų sutikti. Esminis dalykas, kad pati formuluotė gali būti tobulintina, bet esmė yra ta, kad mes sutarkime, kad turi būti skirtas laikas visiems tiems klausimams sutvarkyti, laikas naudingas būtent vaikams, tėvams, steigėjams, kad jie žinotų, planuotų ir būtų įsitikinę, kad nereikės šiandien ar rytoj priimti netinkamų bendruomenėms sprendimų, dėl kurių kyla dideli konfliktai. Todėl mūsų bendros frakcijos pasiūlymas dėl projekto, manome, yra tinkamas.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė. Ruošiasi A. Sysas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, sveikinu šitą jūsų iniciatyvą ir tikrai kviečiu visus palaikyti. Situacija yra labai skirtinga: atskirose vietovėse vienais metais trūksta vieno vaiko, dviejų ir uždaroma, paskui atsiranda, jau atidaryti nebeišeina.

Kitas dalykas, kad apskritai, jeigu nebūtų pašvelninta situacija, kuri dabar padaryta dabartinės, sakykime, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, tai gal apie 100 mokyklų jau būtų uždaryta, ypač mažesnių. Todėl tikrai kviečiu palaikyti moratoriumą, nes negali žmonės gyventi gyvenvietėse, jeigu nėra paslaugų: švietimo, sveikatos, komunalinių ir kitų. Kaip jūs tą vertinate, gerbiamas pranešėjau? Kaip mes turime galvoti, kad ne tiktai išlaikytume, bet ir plėstume paslaugas?

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Be abejo, mokykla turi egzistuoti ne vien tiktai, kad būtų pastatas ir įdarbinti mokytojai, o kad būtų tinkama, kokybiška paslauga. Dėl jos sprendžia tėvai. Jeigu jie parenka tą mokyklą, vadinasi, paslauga yra tinkama, ta siekiamybė yra ir turėtų būti pastovi. Manau, kad, ją realizuojant, užtikrinant kokybę, turi būti, vėlgi grįžtu prie pradžios, pastovumas. Pastovumas gali užtikrinti gerą bendradarbiavimo pagrindu paruoštą teisinę bazę.

Tarp kitko, galbūt aš paminėsiu, kad šitas klausimas apima visas mūsų valstybės mokyklas, nepriklausomai nuo mokymo kalbos. Tačiau kai mes lankėmės Suvalkuose, mes matėme, kad dėl lietuviškų mokyklų irgi yra tam tikrų lūkesčių. Kalbėjau su Lenkijos atstovais, kad būtent jie įvestų tam tikrą moratoriumą dėl mokyklų išsaugojimo, kad nereikėtų daryti kokių nors galbūt sudėtingesnių klausimų, kad jas reorganizuotų. Šitas mūsų susitarimas irgi bus geras pavyzdys būtent ir kitoms valstybėms arba mūsų tautiečiams, gyvenantiems už valstybės ribų, kad jie galėtų tinkamai ir saugiai puoselėti ir mokytis gimtosios kalbos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi A. Bilotaitė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš labai abejoju, kad mūsų rezoliucija ar Seimo nutarimas turėtų įtakos moksleiviams Lenkijoje ar kitoje valstybėje. Nemaitinkime savęs kažkokiomis nevisiškai geromis iliuzijomis. Mano klausimas visgi, jūs siūlote, yra kreipimasis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl tinklo pertvarkos įšaldymo įgyvendinimo. Bet tuos tinklo įgyvendinimus dažniausiai daro pačios savivaldybės. Kaip šitą rezoliuciją traktuos savivaldybės, jos, taip sakant, vykdys ar nevykdys, jeigu priimsime? Ačiū.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Pradėsiu nuo antros klausimo dalies. Manau, kad vykdys, jeigu bus būtent Vyriausybės atitinkamas teisės aktas, o paskui galbūt ir patikslintas Seimo teisės aktas. Tai apie tai mes ir kalbame. Savivaldybės irgi yra dvejopoje situacijoje. Vienos savivaldybės stengiasi išsaugoti mokyklas galbūt pažeisdamos… arba kurios neatitinka nustatytų kriterijų, bet stengiasi, ir jos teismuose gal irgi yra dėl to, kad stengiasi išsaugoti mokyklas. Kitos galbūt atvirkščiai – nepaisydamos bendruomenės prašymo palikti mokyklas, gerai veikiančias mokyklas, stengiasi jas reorganizuoti arba likviduoti. Yra ir tokių, ir tokių pavyzdžių. Dėl to ir kalbame, dėl to ir siūlome sutarti, palikti iki 2028 metų veikiantį tinklą – niekaip nuo to vaikai nei finansinės išlaidos nenukentės – ir per tą laiką bendrai mums tiksliai paruošti tinkamą teisinę bazę.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausimas – A. Bilotaitė.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mano klausimas būtų jums apie pasirinkimą. Šiandien daug kalbame apie regioninę politiką, apie tai, kaip svarbu užtikrinti tolygias, vienodos kokybės

paslaugas. Kalbant apie švietimą, man atrodo, labai svarbu, kad vaikai, kur bebūtų, kokioje savivaldybėje, turėtų vienodas startines pozicijas. Tai gautų kokybišką išsilavinimą, nepriklausomai nuo to, kuriame regione ar kurioje savivaldybėje gyvena. Tai jeigu jums reikėtų rinktis, ar išlaikyti mokyklą, ar užtikrinti vaikams geresnės kokybės paslaugas, kad jie galėtų studijuoti bet kuriame universitete, ką jūs rinktumėtės – išlaikyti mokyklą, kuri teikia galbūt nelabai kokybiškas paslaugas, kurioje nėra galbūt tinkamų specialistų, mokytojų ar vaikų nėra? Tai koks būtų jūsų pasirinkimas?

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Gerbiama kolege, aš taip jaučiu, kad jūs bandote apibendrinti galbūt iš savo patirties, iš kažkokio regiono, ne iš visos Lietuvos situacijos. Manau, kad, kaip jau paminėjau, jeigu tėvai parenka mokyklą ir jeigu jie priešinasi, kad ta mokykla būtų reorganizuota, jeigu jie mato tęstinumą tiems vaikams (turbūt vaikas tėvams yra svarbiausias), vadinasi, kokybė atitinka. Aišku, kitas dalykas, kad kokybę vertina ir kiti specialistai, jie gali būtent tai irgi įvertinti. Bet mes kalbame, kad tokiu būdu išlaikydami mokyklą mes neatimame iš vaikų pasirinkimo, o atvirkščiai – vaikams sudarytas didesnis pasirinkimas. Jie gali ir veikiančią mokyklą, vieną ar kitą, ar trečią, parinkti tą mokyklą. Taigi ir dabartiniu metu tie, kurie nori lankyti vieną ar kitą mokyklą, lanko. Žinau pavyzdžių, kada iš Vilniaus atvažiuoja į regionų mokyklas. Žinau ir atvirkštinių variantų. Kiekviena mokykla viena sau nelygu, bet esminis dalykas – tėvai parenka ir tai yra pagrindinis geros kokybės kriterijus. Vadinasi, reikia išlaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai už – kalba R. Tamašunienė.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mielieji kolegos, iš tiesų tai yra tokia rezoliucija, bet ji suteikia galimybę naujai ministrei ir jos komandai apsvarstyti buvusios Vyriausybės parengtą švietimo palikimą, kur buvo vadovaujamasi vien kiekybiniais rodikliais ir ekonominiais rodikliais, kurie nėra tapatūs, kad regionas būtų gyvas, kad mokykla būtų arčiau vaiko. Tikrai tie… sakykime, visai nedidelės santaupos, kurios turėjo įvykti po šitos reformos, atneštų daugiau žalos ir nebūtų tas regionas ar miestelis gyvybingas, jeigu mokykla būtų redukuota iki visai tik pradinės mokyklos statuso. Tikrai čia reikia didesnės diskusijos, platesnės diskusijos ir aš galvoju, kad būtent tas moratoriumas sustoti, įvertinti ir suprasti, kaip mes švietimo kokybę galime pasiekti… O ją tikrai galime pasiekti ne vežiojant vaikus iš vienos mokyklos į kitą, bet organizuojant ugdymo procesą pasitelkus šiuolaikines technologijas toje mokykloje.

Tikrai raginčiau palaikyti visiems drauge labai svarbų klausimą mūsų valstybei. Tai yra švietimo klausimas, jo prieinamumas, pasiekiamumas, kokybė, mūsų jaunosios kartos išsilavinimas yra visiems, man atrodo, aktualus ir svarbus. Man atrodo, tai būtų kaip įrankis ministrei dabar ramiai įvykdyti egzaminus ir egzaminų sesiją, kur tikrai sulauksime taip pat daug atgarsių iš abiturientų, iš mokyklų, iš bendruomenių, ir vėliau nustatyti tuos kriterijus ar skaičius. Kaip ministrė jau net yra sakiusi, kad negali būti vieningo, vienodai visur traktuojamo, diferencijuoto požiūrio…

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). …į mūsų švietimo tinklą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kaip minėjau, aš matau, kad tas projektas yra daugiau viešųjų ryšių akcija, nes jis nesukuria jokių teisinių pasekmių. Jeigu norima kokių nors susitarimų, tai reikia kviesti partijas tartis, susitarti kažką. Dabar pats jo turinys čia visiškai nekonkretus. Tai kokie tie norimi mažų mokyklų kriterijai? Ar reikia išsaugoti? Nes taip išeitų pagal turinį: kai skelbiamas mokyklų tinklo moratoriumas iki 2028 metų, vadinasi, privalome išsaugoti kokią nors pradinę mokyklą, jeigu joje liks kad ir vienas mokinys. Nieko nepasakoma. Kaip ir minėjau, jeigu jau norima kažką konkrečiai spręsti, tai reikia Švietimo įstatyme detaliau surašyti reikalavimus dėl mokinių skaičiaus klasėse, klasių skaičiaus, mokinių skaičiaus mokyklose, dar kažką, tai bus tikras reikalas. O dabar čia yra tik tuščias oro virpinimas.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 2-2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl mokyklų tinklo pertvarkos moratoriumo“ projekto Nr. XVP-450. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 88: už – 25, prieš – 27, susilaikė 36. Po pateikimo nepritarta.

Turėtume apsispręsti dėl galutinio apsisprendimo, ar grąžiname tobulinti, ar galutinai atmetame projektą. Kas balsuojate už, esate už grąžinimą tobulinti, kas balsuojate prieš, esate už atmetimą.

Balsavo 94: už – 37, prieš – 57, projektas atmestas.

14.55 val.

Šeimos stiprinimo įstatymo Nr. XIII-700 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-188 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Šeimos stiprinimo įstatymo Nr. XIII-700 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-188. Pranešėja – A. Norkienė. Tai yra pateikimo stadija. Prašau.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, teikiu Šeimos stiprinimo įstatymo 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Projekto pakeitimo tikslas – gerinti šeimos politikos efektyvumą ir jos įgyvendinimo stebėsenos pačią sistemą.

Dar 2022 metais Nacionalinė šeimos taryba pristatė Šeimai palankios aplinkos indekso studiją, kurios pagrindu ir teikia siūlymus sukurti Lietuvoje indeksą, kuris galėtų būti panaudojamas peržiūrint, analizuojant, įvertinant Vyriausybės ar kitų nacionalinių ir savivaldybių lygio valdžios institucijų veiklą taip užtikrinant šeimai palankią politiką. Deja, dėl įvairių aplinkybių Lietuvoje toks indeksas vis dar nėra parengtas ir jo stebėsena tuo pagrindu nėra vykdoma.

Šio įstatymo pakeitimu ir siūlau nustatyti būtent dvi naujas pareigas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai sukurti ir vykdyti šeimai palankios aplinkos indekso stebėseną, o Nacionalinei šeimos tarybai pavesti įvertinti šio indekso duomenis ir juos pristatyti Seimui savo metiniame pranešime. Manau, kad priėmę šį teisės aktą tikrai pagerinsime šeimos politikos formavimo, įgyvendinimo efektyvumą ir sudarysime prielaidas nuosekliai ir aktualiais duomenimis pagrįsti šeimos politiką Lietuvoje.

Jeigu Seimas pritartų šitam projektui, tikrai būtų reikalinga Vyriausybės išvada, nes tai pareikalaus ir išlaidų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė. Ruošiasi V. Ąžuolas.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamoji kolege, nuoširdžiai dėkoju, nes išties visa, kas stiprintų šeimą, yra pagirtina ir siektina tobulinti ir jūsų teigiamą idėją plėtoti. Tačiau sakykite, ar jūs įsivaizduojate, koks turėtų būti šito minimo indekso turinys ir kaip jo taikymas būtų skelbiamas ir savivaldybėse, kad būtų įvertinta? Tiesiog pabandykite atskleisti plačiau, kaip jūs įsivaizduojate, kokie rodikliai turėtų būti įvertinti šito indekso pagrindu? Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju jums už klausimą. Iš tikrųjų toje minėtoje studijoje buvo pristatyta, koks galėtų būti šitas indeksas ir kokie rodikliai tenai galėtų būti. Aš manau, čia tikrai būtų labai svarbi kaip ekspertų nuomonė būtent Socialinės ir darbo ministerijos specialistų, kurie šiuo metu vykdo kitokią stebėseną – būtent socialinės paramos veiksmingumo indekso. Ir indeksą turi, ir stebėseną vykdo. Aš manau, kad tai būtų tikrai paspirtis įvedant ir būtent šitą indeksą. Aš manau, kad jie čia tikrai turi ne tik patirties, kompetencijos, bet tikrai galėtų parengti ir šitą tvarką. Mums tikrai sėkmingai būtų kaip ir ekspertinė nuomonė Seimui įgyvendinant šeimos politiką.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi L. Šedvydis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų sveikintinas toks pranešimas, bet kaip jūs galvojate, ar tai padėtų ir demografinę padėtį keisti ir ar nereikėtų tą šeimos gerumo vertinimą ne tik valstybės mastu daryti, bet ir kiekvienos savivaldybės atskirai, nes mes jau dabar matome: vienos savivaldybės labai draugiškos šeimoms tiek gimstamumo išmokomis, tiek kitais dalykais, o kitos savivaldybės tarsi į šoną nustumia tą šeimos politiką, tarsi jai nereikėtų to demografinio pagerėjimo? Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju už klausimą. Galbūt daliai savivaldybių tai būtų tiesiog užtikrinimas, paraginimas, kad jūs einate teisinga linkme, o tos, kurios tikrai daug daro dėl šeimos politikos formavimo ir įgyvendinimo, turi savas priemones, kurios galbūt valstybės lygiu nėra

įprastos. Aš manau, kad tai būtų pagalba ir mums, kaip Seimo nariams, priimant sprendimus, įstatymus, kaip ir minėjau, gerinant sąlygas šeimoms gyventi Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Klausia L. Šedvydis. Ruošiasi E. Gentvilas.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Aš pranešėjos norėčiau paklausti: ar jums yra žinoma, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija rengia iš esmės sistemines šito įstatymo projekto pataisas ir nebūtinai. Ar neatrodo, kad jūs tam tikra prasme bandote užlįsti prieš ją?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai nežinau, pirmą kartą girdžiu iš jūsų. Jeigu taip yra, tai kviečiu pritarti šitam projektui ir ministerija galės teikti ir savo siūlymus, jeigu matys, kad reikia jį tobulinti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi D. Ulbinaitė.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama Aušrine, mes nepatvirtinome Nacionalinės šeimos tarybos, prisipažįstu, kad ir aš nuodėmingas šituo požiūriu – nebalsavau už ją. Bet su kuo dabar bendrauti arba kas vykdys tuos pavedimus Šeimos taryboje tuo klausimu, ką jūs sakote, kai nefunkcionuoja Nacionalinė šeimos taryba? Ar ji gal funkcionuoja?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kiek pamenu, nepatvirtinus naujos sudėties, sudėtis yra likusi tokia, kokia buvo prieš tai, ir kažkiek jie funkcionuoja, bet aš manau, kad šis Seimas apsispręs ir mes patvirtinsime naujos sudėties Nacionalinę šeimos tarybą. Institucija nėra naikinama kol kas, tai aš manau, kad sėkmingai veiks ir dar turės ir papildomų darbų, jeigu priimsime šitą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Klausia D. Ulbinaitė. Ruošiasi V. Rakutis.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų tai Eugenijus paklausė dalį klausimo, nes mano irgi buvo abejonė, tai kaipgi mes pavesime Nacionalinei šeimos tarybai, kurios nepatvirtinome ir sutarimo dėl jos nėra, nors buvo atrinkti nauji nariai, tai neaišku, kaipgi čia būtų su visu įgyvendinimu? Ir dar norėčiau papildomai paklausti, kokių šalių patirtimi jūs rėmėtės dėl to indekso ir ko siekiame šituo indeksu, kam jis reikalingas, kai jį turėsime, ką darysime su juo?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū jums už klausimus. Atsakydama į pirmąją dalį, aš turiu vilties, kad šiam Seimui tikrai pavyks patvirtinti naujos sudėties šitą Nacionalinės šeimos tarybą. Ir dėl indekso negalėčiau atsakyti konkrečiai, ar kitos šalys turi, bet matyčiau prasmę dėl to, kad mes tikrai panašų indeksą turime – Socialinės paramos veiksmingumo indeksą, kurio stebėseną vykdo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Tai efektyvinant, kaip aš ir minėjau, būtent šeimos politiką, mums kaip ekspertinis patarimas būtų būtent šito indekso įtraukimas ir tarybos teiktame pranešime.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rakutis. Ruošiasi B. Vėsaitė.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama pranešėja, labai smagu, kad jūs rūpinatės šeimomis, nes tikrai yra labai opus klausimas. Nuvykus į bet kokią pramonės įmonę, į kiekvieną rekrūtų verbavimo punktą ar bet kur – visur išgirsime, kad trūksta žmonių ir kad tikrai reikia, o kur jie gimsta? Jie gimsta ir atsiranda, ir formuojasi šeimose.

Dabar tiktai klausimas, ar tas indeksas iš tikrųjų yra ta forma, kuri geriausiai padėtų? Kaip kaunietis pasakysiu: ar užtenka tiktai matuoti potvynio dydį, ar reikia statyti užtvanką? Tai aš sakyčiau, kad užtvanka yra svarbiau, ir tada jau galime matavimo būdu nustatyti. Ir siūlyčiau tęsti tą veiklą. Prie šio pasiūlymo, kurį aš tikrai palaikysiu, reikėtų kalbėti ir apie tos politikos sudedamąsias dalis, kad mes galėtume tada iš tikrųjų ar nacionalinį susitarimą pasiekti, ar priimti kokį nors kitą aktą, kuris užtikrintų ilgalaikę, tvarią Lietuvos šeimos politiką.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, pritariu kiekvienam jūsų išsakytam žodžiui, kviečiu telktis, teikti siūlymus mums visiems, o tikrai formuojant politiką, šeimos politiką, kad šeimos norėtų gyventi Lietuvoje, gimdyti vaikus ir kurti stiprią mūsų valstybę.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiama pranešėja, prašom pasakyti, kiek žmogiškųjų ir finansinių resursų bus reikalinga jūsų pataisai įgyvendinti? Ir ar Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra pasiruošusi būtent tokioms išlaidoms?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū jums už klausimą. Taip, minėjau, kad tai tikrai pareikalaus išlaidų, ir aš manau, kad tos išlaidos gali svyruoti nuo kažkurios ribos iki kažkurios, priklausomai nuo paties įgyvendinimo sudėtingumo, rodiklių apimties, kokius mes juos nusistatytume, ir turbūt tiksliai dabar nurodyti, kokios kainos galėtų būti, yra tikrai labai sudėtinga. Bet aš tik paminėsiu dar kartą: Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos yra vykdoma Socialinės paramos veiksmingumo indekso rodiklių analizė. Jie dabar tą turi, infrastruktūra kaip ir yra, tuos duomenis ministerija renka, tai galbūt galėtume ir reikalingas papildomas biudžeto lėšas optimizuoti. Galbūt prie tų pačių indeksų galėtume ir šiuos pridėti ir stebėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. E. Kirkutis – motyvai už.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū posėdžio pirmininkei. Aš pradėsiu tiesiog pasisakymą už citata (manau, atskirsite, iš kokio tai dokumento): „Šeima yra visuomenės ir valstybės pagrindas. Valstybė saugo ir globoja šeimą, motinystę, tėvystę ir vaikystę.“ Girdžiu, „Šuriko nuotykiai“, bet tai yra iš tikrųjų Lietuvos Respublikos Konstitucija, 38 straipsnis. (*Juokas salėje*)

Prisiminkime tiesiog tai, kas mes, iš kur mes esame kilę, pažiūrėkime į paprastą statistiką, kiek mes, kokioje šiuo metu esame demografinėje padėtyje, prisiminkime, kiek yra skyrybų šiuo metu. Mes dabar visi sakome, kad taip, šeima yra mūsų visuomenės pagrindas, ir visi kalbame gražiai, lozungais, bet kai reikia kažkaip patikrinti mūsų veiksmus, pačių veiksmus, ką mes darome ir kokį mes tam turime efektą, mes neturime prie ko prisikabinti, su kuo tai sudėti. Sunku ir palyginti, ar mūsų veiksmai daro įtaką visai mūsų įstatyminei bazei.

Šitie indeksai tikrai mums parodytų, ar mes teisingus žingsnius darome, ar teisingus veiksmus darome ir ar mes galėtume padaryti, gal neteisingus veiksmus darome, mes iš to galėsime padaryti išvadas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 2-3 klausimo – Šeimos stiprinimo įstatymo pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 96: už – 40, prieš – 13, susilaikė 43. Po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti, ar projektas grąžinamas tobulinti, ar galutinai atmetamas. Balsuojame alternatyviai. Kas balsuojate už, tie esate už grąžinimą tobulinti, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 90: už – 47, prieš – 43. Projektas grąžinamas tobulinti.

15.08 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-448 (*pateikimas*)

Toliau pagal darbotvarkę 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-448. Pranešėja – R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, teikiu Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimus ir siūlau apmokėti 90 % sanatorinio gydymo paslaugų bazinės kainos už asmenų, kuriems sukako virš 70 metų amžiaus ir kuriems nustatytos lėtinės ligos, kartą per vienerius metus, mažiausiai 5 darbo dienas trunkantį gydymą. Su kuo susijęs yra mano įstatymo projektas? Tai jau kartotinis, patobulintas mano įstatymo projektas. Šį įstatymo projektą remia senjorų organizacijos, konkrečiai „Bočių“ organizacija išreiškė paramą.

Vis dėlto, sulaukus tokio amžiaus, tikriausiai nerasime žmogaus, kuris jaustųsi visiškai sveikas, nors taip galėtų būti. Būtent lėtinių ligų turintys žmonės, pasinaudoję stacionaria sanatorine reabilitacine paslauga, stiprins savo sveikatą. Per tas 5 dienas tikrai gaus visą paketą su jų ligomis susijusių medicininių reabilitacinių paslaugų. Tokiu pat būdu mes mažinsime ir eiles į pirmines, antrines medicininės paslaugas teikiančias įstaigas, pas gydytojus. Taip pat, manyčiau, žmonės pajus, kad jų įmokos, visą darbingą gyvenimą mokėtos į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą, duoda grąžą, nes jie galės pasinaudoti sveikatos stiprinimo paslauga.

Taip pat noriu pabrėžti, kad pagal Sveikatos apsaugos ministerijos skelbiamą Lietuvos sveikatos statistiką viena pagrindinių vyresnių nei 65 metų žmonių mirties priežasčių yra kraujotakos sistemos ligos. Taip pat noriu pabrėžti, kad organizuojamos prevencinės ligų patikrinimo

programos neskiriamos būtent vyresniems negu 60 metų… dažniausiai yra iki 69 metų. Ši grupė žmonių, sulaukusių 70 ir daugiau metų, realiai labai mažai pasinaudoja plačiai Lietuvoje siūlomomis paslaugomis.

Be abejo, tikiuosi, kad šį projektą mes apsvarstysime, Sveikatos reikalų komitetas tikrai paieškos kompromisų. Verta pabrėžti, kad reabilitacijai skiriama suma, kiekvienais metais numatyta iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, nėra panaudojama. Galiu pasakyti, kodėl. Mūsų poliklinikų teikiamos reabilitacijos paslaugos nepasiteisina, žmonės labai dažnai jų nesirenka net gydytojui paskyrus, nes reikia nuvykti į polikliniką, pašildyti, pavyzdžiui, kokią nors koją, tada dar autobusu grįžti atgal namo arba susiorganizuoti tą transporto paslaugą. Tai tikrai nei efektyvu, nei žmonės nori tokios paslaugos. Ji reikalinga, miestuose tikrai tai aktualu, tačiau nutolusiuose regionuose ir žmonėms, turintiems tokių gana sudėtingų lėtinių ligų, – tikrai verta padiskutuoti. Manau, kad šis įstatymo projektas suteiktų mūsų senjorams galimybę jaustis sveikiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė. Ruošiasi J. Sejonienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamoji kolege, iš tikrųjų puikus tikslas – dėmesingumas senjorams vienareikšmiškai pagirtinas. Tačiau žinant, kad mes jau turime 413 tūkst. senjorų virš 70 metų, suprantama, tai gali sudaryti ganėtinai didelį lėšų skaičių. Ir ligų prevencijos programoms, ir sanatoriniam gydymui tikriausiai tų jūsų minėtų skiriamų ar nepanaudotų lėšų nėra. Tai vis dėlto koks tų lėšų tikslas? Ką jūs numatote, iš kur paimti, kaip finansiškai paremti galimybę gydytis sanatorijose?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, miela kolege, už klausimą. Iš dalies jūs pati ir atsakėte, kad vis dėlto nėra panaudojama visa numatoma reabilitacinio gydymo suma. Noriu pasakyti, kad iš viso iš šitų žmonių tik 6 % lankosi pas gydytojus. Pirmiausia be gydytojo tai tikrai tas reabilitacinis gydymas nebus toks: man 70 metų, aš sugalvoju, važiuoju į sanatoriją ir man suteikia 5 dienų 90 % apmokėtą sanatorinį gydymą. Be abejo, tas klausimas turėtų būti išdiskutuotas, ar mes nustatysime ligų sąrašą, ar mes tik orientuosimės į amžiaus cenzą ir taip skirsime žmonėms galimybę, ar tam tikrų ligų sąrašą labiau išplėsime matydami, kokios tendencijos ir kokiais susirgimais dažniausiai serga žmonės. Tuomet mes galėtume pasakyti, kiek konkrečiai reikės lėšų.

Bet jei kalbėtume apie dabartines paslaugas teikiančias Lietuvos sanatorijas ir reabilitacijos ligonines, tai kaina vidutiniškai svyruoja nuo 80 iki 120 eurų vienai dienai su maitinimu (lovadienis ir penkių reabilitacijos paslaugų paketas). Bet jeigu žmogus pirks mažiau kompensuojamųjų vaistų, jeigu žmogus mažiau eis pas gydytoją, tai mums reikia labai pasvarstyti ir padėti ant svarstyklių, kas yra geriau.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sejonienė. Ruošiasi I. Kižienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano pirmas klausimas gal tebūnie toks retorinis. Bet suprantu, kad jūs irgi prieš srovę ir nepalaikysite dabartinės Sveikatos apsaugos ministerijos užmačių keisti Sveikatos sistemos įstatymą ir naikinti priemokas, nes ir šituo pasiūlymu siūlote, kad tik 90 % iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo būtų kompensuojama, o 10 % susimokėtų pats pacientas?

O rimtesnis klausimas dėl jūsų pasirinktos amžiaus grupės. Kaip žinote, yra valstybės draudžiami asmenys, bet negirdėjau, kad būtumėte kada teikusi pasiūlymą, kaip Privalomojo sveikatos draudimo fondo įplaukas didinti ir ypač valstybės draudžiamųjų sąskaita, kurios, kaip žinome, kartais atsilieka nuo savarankiškai mokančių sveikatos draudimo įmokas. Kodėl nesirinkote kelio pirmiau didinti privalomojo sveikatos draudimo išmokas, kad paskui būtų galima iš fondo daug daugiau išleisti?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš atsakysiu į pirmą dalį, kodėl nustatau 90 % ir konkrečią amžiaus grupę. Tai nustatau nedidindama, sakykime, kitų grupių skaičiaus, nes toks 90 % intensyvumas sanatorinio gydymo apmokėjimo yra skiriant gydymą vaikams iki 7 metų ir taip pat asmenims iki 18 metų, kurie yra pripažinti kaip asmenys, turintys negalią.

Kaip padidinti Privalomojo sveikatos draudimo fondą? Mes matome labai didelius perteklius „Sodros“ fonde. Man atrodo, bendras valstybės požiūris į finansus ir padėjimas lėšų ten, kur

jų labiausiai reikia, o nieko nėra brangiau už sveikatą, irgi yra vienas iš tokių galimų variantų. Dirbdamas žmogus per visą savo darbingą gyvenimą moka daug mokesčių, matome, kad kai kur mes juos surenkame gana gerai. Juo labiau kad ir PSDF'as nėra visai tuščias puodas.

PIRMININKĖ. Klausia I. Kižienė. Ruošiasi B. Ropė.

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Ačiū už šią iniciatyvą, tikrai palaikysiu. Gaila, kad nepasiūlėte pasirašyti. Mano gal būtų toksai ne klausimas, o labiau pasiūlymas: ar nemanytumėte, kad tas diskusijas ar pasvarstymą ir Asmenų su negalia teisių komisijoje galėtume surengti? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Taip, labai mielai. Gerbiama pirmininke, kadangi ir pati esu komisijos narė, tikrai verta pasvarstyti. Galbūt sužinosime daugiau ir apie poreikį arba įvertinsime, ar tą amžiaus kartelę galbūt galima kilstelėti, arba dar žemiau nuleisti, arba intensyvumą padidinti, ar dienų skaičių pareguliuoti. Tikrai ta nuomonė visų žmonių su negalia organizacijų, asociacijų yra labai svarbi. Kadangi senjorai dažniausiai yra nariai kelių asociacijų, vienijančių juos pagal jų interesus senjorų organizacijose ir asmenų su negalia organizacijose, tą klausimą tikrai, man atrodo, verta mūsų komisijai taip pat pasvarstyti ir paieškoti tų bendrų gerų sprendimų mūsų senjorams.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų labai džiugu ir sveikinu su šituo jūsų pasiūlymu. Kaip žinome, šiandieną ligonių kasos yra sudariusios sutartis jau su medicininę reabilitaciją šiandieną teikiančiomis įmonėmis – Druskininkų, Birštono, kitomis, kurios ne visiems gyventojams yra patogios, nes yra atstumai dideli. Kaip jūs manote, ar jūsų šis siūlymas nepaskatintų, kad daugiau Lietuvoje ligoninių užsiimtų šitomis paslaugomis ir daliai žmonių net nereikėtų galbūt išvykti iš namų, galėtų visai netoli gauti paslaugas?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mano šiaip intencija… Labai ačiū už pasiūlymą. Turiu irgi tokią intenciją, kad Lietuva, pasinaudodama tiek savo geografine padėtimi, tiek gražia gamta, švariu vandeniu, visais galimais gamtos ištekliais, kurie iš esmės sveikatina žmogų, plėstų sanatorines, reabilitacines paslaugas ne tik išnaudodama dabartinių sanatorijų bazes, bet ir galbūt regionines ligonines, kuriose yra sukurta infrastruktūra ir investuota į atnaujinimą. Sakykime, dažniausiai apsiribojama vėliau arba paliatyviąja slauga, arba, sakykime, tiktai tuo, kad globos namai, ligoninės virsta senelių globos namais. Man atrodo, galėtų būti, kaip čia, linksmesnė vieta senjorams, kur jie gautų reabilitacines medicinines paslaugas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. L. Girskienė kalba už.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš kviečiu kolegas palaikyti įstatymo projekto pakeitimą. Pagalvokime kiekvienas apie savo tėvus, senelius, kurie tikrai visą amžių sunkiai dirbo ir šiuo metu, deja, turime konstatuoti, dažnas patiria socialinę atskirtį dėl to, kad negauna, neturi pakankamai pajamų. Kalbėti apie kokias nors sanatorines paslaugas, kur jie galėtų įsigyti ir pasinaudoti, pagerinti savo sveikatą, iš tikrųjų negalime, ir tai yra liūdna. Sudarykime galimybę senjorams, sulaukusiems 70 ir daugiau metų amžiaus, pasinaudoti valstybės parama, pagalba, kad jie galėtų pagerinti savo sveikatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju. Kolegos, aš vis dėlto siūlyčiau skeptiškai žiūrėti į šitą pasiūlymą, ne pirmą kartą jis yra teikiamas, ir praeitoje kadencijoje buvo teikiamas ir neperėjo, ir ne veltui. Aš manau, kad tai yra abejotina priemonė ir nėra jokių įrodymų, kad 5 dienos sanatorinio gydymo (ir, gerbiama pranešėja, jeigu įstatymo projekte parašyta „sanatorinis gydymas", tai ir kalbėkite apie sanatoriją, o ne apie kokias nors kitas įstaigas) galėtų kaip nors reikšmingai pagerinti senjorų, ypač polimorbidinių, turinčių gretutinių ligų ir, kas čia buvo minėta, širdies kraujagyslių ligų, 5 dienos per metus kaip nors reikšmingai pagerintų jų sveikatą.

Antra, mes vėlgi statome, ką ir minėjau, arklį prieš vežimą: užuot rūpinęsi, kaip padidinti Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą, mes stengiamės jį ištaškyti abejotinoms priemonėms. Todėl prašau nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektui Nr. XVP-448, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 88: už – 35, prieš – 8, susilaikė 45. Pasiūlymui nepritarta. Turime apsispręsti dėl tolesnės projekto eigos. Balsavimas alternatyvus: kas balsuojate už, vadinasi, esate už grąžinimą tobulinti, kas balsuojate prieš, esate už galutinį atmetimą.

Balsavo 92: už – 49, prieš – 43. Projektas grąžintas tobulinti.

15.23 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-452 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-452. Pranešėja – L. Girskienė. Pateikimo stadija.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena, kolegos. Labai trumpai pristatysiu įstatymo projektą. Jis buvo teiktas praėjusioje kadencijoje, deja, didžiosios dalies Seimo narių palaikymo nesulaukė, todėl labai prašau šitoje kadencijoje įvertinti galimybes Lietuvos šaulių sąjungos nariams, tai yra šauliams, kurie turi ginklo leidimą šaulio tarnybai, sudaryti galimybes susigrąžinti dalį gyventojų pajamų mokesčio. Projekto esmė ir yra tokia.

Labai trumpai, kodėl aš teikiu šitą pasiūlymą. Visgi mes labai daug kalbame apie gynybą, apie jos stiprinimą, apie piliečių pasirengimą. Lietuvos šaulių sąjungos nariai iš tikro labai daug galėtų prisidėti ir prisideda prie valstybės saugumo, prie pasirengimo ir kitų įvairių dalykų. Tai aš noriu paprašyti jūsų sudaryti tokią galimybę ir paskatinti Lietuvos šaulių sąjungos narius, kurie turi leidimą įsigyti ginklą, pasinaudojant mokesčio, gyventojų pajamų mokesčio, lengvata susigrąžinti dalį lėšų ir taip paskatinti Lietuvos šaulių sąjungos narius įsigyti ginklą. Trumpai tiek.

Jeigu kiltų klausimas, kam tai yra reikalinga, na, atėjus dienai X (tikiuosi, kad jinai neateis), Lietuvos šaulių sąjungos narys turėtų važiuoti į štabą ir laukti, kol būtų išduotas ginklas ir visa kita amunicija. Iš tikrųjų tai sudarytų sąlygas laikyti ginklą namie ir paskatintų žmones įsigyti automatinių ginklų.

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, *TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pranešėja. Sveiki, kolegos. Jūsų nori paklausti L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveiki gyvi. Pirmiausia, kaip jūs turėtumėte žinoti, šauliai ginklus gauna iš valstybės. Bet mano klausimas yra šiek tiek subtilesnis. Jūs siūlote iš esmės mokesčio lengvatą, mažinančią pajamas į biudžetą. Tai kaip jūs šiandien rytiniame posėdyje balsavote dėl mokesčių reformos?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Netiesa, kad visi Šaulių sąjungos nariai gauna ginklus. Ginklus gauna, kada vyksta pratybos, bent jau mano žiniomis, kiek teko dalyvauti. O tie žmonės, Lietuvos šaulių sąjungos nariai, kurie turi leidimus įsigyti ginklą, jie turi nusipirkti savo lėšomis ir šita mano siūloma lengvata paskatintų tai padaryti. Tai nėra kažkokios labai didelės išlaidos. Kadangi Lietuvos šaulių sąjungos nariai ginklą įsigyja nuosavomis lėšomis, tai bent jau dalį lėšų galėtų susigrąžinti per gyventojų pajamų mokestį.

O kaip kompensuoti? Iš tikrųjų yra daugybė šaltinių, juos šiandien aš įvardijau. Pavyzdžiui, iš kur būtų galima gauti lėšų, kalbėjome su aplinkos ministru apie aplinkosaugos srityje esančias spragas, ką ir Valstybės kontrolė savo ataskaitoje pažymėjo. Tai yra ir netinkamai apskaityti… ir netinkamai surenkamos pajamos už valstybine žemę, už mineralinius išteklius ir panašiai. Aš čia galėčiau ir daugiau šaltinių įvardinti.

PIRMININKĖ. Dėkui. V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolege Ligita, siūlote finansinę paskatą automatiniam ginklui įsigyti. Kodėl tik automatiniam? Galbūt kitas graižtvinis ginklas yra taip pat reikšmingas ir reikalingas. Ir kokie dar aiškesni kriterijai, kuriuos turėtų atitikti, kad gautų tą paramą, jums atrodo, būtų būtini pagal įstatymo normą?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kodėl tik toks ginklas? Aš siūlau būtent automatinį ginklą. Komitete galėtų įvykti platesnė diskusija ir galbūt Seimo narių pasiūlymais būtų galima papildyti kategorijas. Bet kita dalis… Pakartokite antrą klausimą? (*Balsas salėje*) Kriterijai. Kriterijai: aišku, turi turėti leidimą įsigyti ginklą ir tiesiog deklaruoti pajamas, jeigu nori susigrąžinti dalį mokesčių. Kiek laiko galėtų galioti šita lengvata? Kiek būti šauliu? Aš nemanau, kad čia būtina nustatyti, kiek šauliu. Tiesiog tu turi leidimą ginklui įsigyti, nepriklausomai nuo to, kiek laiko tu esi Šaulių sąjungos narys.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į klausimus. Dabar dėl motyvų už užsirašė A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes labai daug kalbame apie dabartinę sudėtingą geopolitinę situaciją. Šaulių sąjunga yra ta organizacija, kuri atėjus dienai X tikrai reikšmingai galėtų prisidėti prie mūsų valstybės gynybos.

Kolega prieš tai paminėjo, kad valstybė šauliams duoda ginklus. Valstybė ginklų neduoda, kaip neduoda taip pat ir ekipuotės, kaip neduoda ir kitų, neduoda uniformų, viską šauliai įsigyja patys. Tai leidimas ginklui… susigrąžinti dalį gyventojų pajamų mokesčio tikrai būtų galbūt nedidelis, bet reikšmingas indėlis, įsigyjant tą ginklą. Šiandien ginklų trūksta jau net ir pratyboms, mano paskutinėmis žiniomis, apie 40 % komendantinių šaulių net pratybų metu nėra aprūpinami, visas dėmesys yra skiriamas tik koviniams šauliams. Taigi, gerbiami kolegos, tikrai kviečiu šį įstatymo pakeitimą palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Kadangi balsuojame po kiekvieno klausimo, tai dabar balsuodami ir apsispręsime. Prašau. Dėl projekto Nr. XVP-452.

Užsiregistravo 80, balsavo 76: už – 39, prieš – 7, susilaikė 30. Po pateikimo pritarta.

Labai ačiū, kolegos. Aš turiu tik pagarsinti, pagrindinis – BFK. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Galime pritarti? Girdžiu dėl Vyriausybės išvados. Kolega A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tai buvo pagarsinta, bet kokiu atveju, matyt, privaloma, kadangi piniginiai klausimai. Tai fiksuojame: su Vyriausybės išvada.

15.31 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-431 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-431. Pranešėja – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pristatysiu dar vieną projektą, kuris yra labai aktualus, manau, ypač tiems, kurie augina nepilnamečius vaikus, paauglius turi. Mano pasiūlymas yra susijęs su AM kategorijos transporto priemonių vairuotojų kompetencijomis, taip galiu pasakyti. Šiuo metu matome miesto gatvėse važinėjančių, ypač pavasarį suaktyvėja, labai daug vadinamųjų mopedų, taip pat matome lengvuosius, tuos vadinamuosius ultralengvuosius automobiliukus, kuriais važiuoja mūsų nepilnamečiai vaikai. Jeigu labai trumpai pasakius, tai mūsų vaikai… mes savo vaikams nuperkame mirties kapsules ir leidžiame jiems be jokių vairavimo praktikos įgūdžių išvažiuoti į gatves, taip sukeliant pavojų ne tik savo sveikatai ir gyvybei, bet ir kitiems eismo dalyviams.

Situacija yra turbūt jums žinoma, kad tokias lengvąsias transporto priemones gali vairuoti jaunimas, anksčiau buvo nuo 15 metų, dabar jau įsigaliojo įstatymo pakeitimas nuo 16 metų, išklausęs tik teorijos kursą ir išlaikęs teorijos egzaminą „Regitroje“. Jokių praktinių įgūdžių šiems vairuotojams įgyti nereikia. Jie tiesiog įsigyja automobilį ir išvažiuoja į mūsų miestų gatves. Ir ką mes matome? Nesakau, kad visi. Tikrai yra drausmingų ir atsakingų jaunuolių, bet yra nemažai ir tokių, kurie vairuoja chuliganiškai, nežino, kaip teisingai važiuoti sankryžose, tikrai girdėjau tokių istorijų, kad supainioja valytuvo rankenėlę su posūkio rankenėle, ir visokių kitokių dalykų. Dėl to įvyksta eismo įvykių.

Siekdami apsaugoti mūsų jaunuolius (suprantu, kad tėvams yra nemažas palengvinimas, kada vaikai gali patys nuvykti į būrelius, gali nuvykti į kitus užsiėmimus ir grįžti, nuvažiuoti į mokyklas, kurios kartais regionuose yra atitolusios nuo gyvenamosios vietovės), visgi į šitai turime pasižiūrėti atsakingai. Mano pasiūlymu yra siūloma reglamentuoti įstatymu, kad būtų privaloma išklausyti ne tik teorijos kursą ir išlaikyti egzaminą, bet taip pat nuvažiuoti tam tikrą valandų kiekį praktinio vairavimo miestų ir miestelių gatvėmis. Šiuo metu kai kurie atsakingi tėvai nuperka privačiai vairavimo pamokas, bet didžioji dalis nesinaudoja šia galimybe. Todėl siūlau nustatyti imperatyviai įstatymu. Tai trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų paklausti nori nemažai kolegų. Pirmasis – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Toks *déjà vu*. Visai neseniai mes turėjome tokias pačias diskusijas dėl identiško projekto. Gal šiek tiek jisai skiriasi, bet visai neseniai, prieš metus, turėjome tokį pat pateikimą, turėjome tokias pačias diskusijas. Jūsų pristatymas… Aišku, dabar šiek tiek daugiau dramos ir visa kita, ta drama neparemta statistikomis, tik nuogirdomis apie valytuvo rankenėles. Matyt, rasite net ir čia, salėje, sėdinčių, kurie savo normaliuose automobiliuose supainioja tam tikras rankenėles, todėl čia yra tik emocinis klausimas.

Bet, žinote, kai jūs kalbate ir sakote, kad reikia ten išsilaikyti praktinį egzaminą, išlaikyti kursą, aš su jumis sutinku. Sutinku ir su ta dalimi, ir netgi po jūsų praėjusio pateikimo buvau registravęs pasiūlymą, kad norint, kad tokie AM kategoriją turintys jaunuoliai ir apskritai visi, kurie nori turėti AM kategoriją, važiuotų kelyje, privalėtų išklausyti ir praktinio mokymo kursą. Tiktai tai, kai jūs kalbate tribūnoje ir sakote, kad tiktai tiek, įstatyme parašyta ir anoje redakcijoje, ir dabartinėje, kad ir praktinio mokymo egzaminą. Bet jūs suprantate tokį variantą… Nežinau, ar jūs dabar bandėte užsiregistruoti teoriniam arba praktiniam egzaminui. Vietų nėra. Mūsų institucijos nėra pajėgios tiek aptarnauti.

Bet negalvojate, kad prie dabartinio galiojančio dalyko užtektų tiktai to praktinio mokymo kursą pereiti ir mokyklinį egzaminą išsilaikyti? Gal reikėtų pataisyti įstatyme ir turėtų galimybę tėvai pirkti tokius dalykus, ir neapkrautume dabar sistemos? Ką jūs dėl to galvojate?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš esu pasirengusi tikrai diskutuoti. Mano yra kategoriškesnis pasiūlymas, bet tikrai mielai pritarčiau ir švelnesniam variantui, kada yra nustatyta poįstatyminiais teisės aktais, kiek tų valandų praktinio vairavimo kurso reikėtų įgyti ir išlaikyti mokyklinį vairavimo egzaminą. Aš tikrai sutikčiau. Todėl kviečiu palaikyti ir diskutuoti komitetuose ir šį kartą tikrai priimti ryžtingą sprendimą, nes tai yra susiję su mūsų jaunų žmonių, jaunuolių gyvybe ir saugumu.

PIRMININKĖ. Dėkui. V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Aš norėjau paklausti apie faktinę pusę. Kolega Viktoras sakė, kad nežinome faktų. O gal žinome faktus, kiek yra šitos kategorijos eismo dalyvių, kurie sukelia eismo įvykius? Tai jau rodytų, kad egzistuoja tendencija, kad jie yra pavojingi keliuose.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš tikslios statistikos jums dabar neįvardysiu, kas vis dėlto ta… Į AM kategoriją įeina ir lengvieji keturračiai, ir ultralengvieji automobiliukai, ir mopedai, todėl reikėtų atskirai pagal transporto priemonių grupes paprašyti statistikos. Bet galiu paliudyti, tikrai turiu atsiųstų vaizdų iš įvairių miestų gatvių, kur jauni vairuotojai sukėlė sudėtingas avarines situacijas ir netgi pateko į avariją, kada buvo ir žmonės sužaloti, ir transporto priemonės buvo sugadintos. Aš pati esu patekusi į situacijas, kada tikrai galėjo įvykti avarija būtent dėl to, kad jauni žmonės, važiuodami vienas šalia kito vienas mopedu, kitas lengvuoju automobiliu, per langą sugalvojo pasikalbėti važiuodami miesto gatvėmis arba iškišę galvas atsisėdę ant lango tiesiog mojuoja rankomis, lenda per liuką ir taip toliau, ir jiems atrodo normalu, nesustoja prie „Stop“ ženklų. Na, daugybė… Tikslios statistikos aš jums negaliu dabar pateikti, bet galėčiau paprašyti komitete motyvuojant.

PIRMININKĖ. Dėkui. T. Domarkas.

T. DOMARKAS (*NAF*). Tikrai geras pasiūlymas. Palaikau, nes mes turime užtikrinti ne tik vairuojančių, bet ir nevairuojančių žmonių saugumą. Be abejo, jeigu mes jau galvojame apie tai, kad laikys tiek teorijos, tiek praktikos, tiek vairavimo egzaminus, manau, kad mes galėtume sugrąžinti 15, gal net ir 14 metų vairavimą, nes jeigu žmogus moka vairuoti ir tai įrodo egzamine, aš manau,

kad būtų galima leisti ir tikrai nuo 15, bet gal ir nuo 14. Mes puikiai suprantame, kad esame turėję praktiką prieš 30 metų, nes man pačiam teko pradėti vairuoti nuo 16 metų. Tais laikais automobiliai buvo žymiai sudėtingesni, mechaninės pavarų dėžės ir taip toliau. Šiandien automobiliai turi ir kontrolę, ir vairavimą, ir linijų skaitymą, ir saugumo sistemas. Taigi, mes tikrai galėtume pabandyti išlaikius egzaminus leisti jauniems žmonėms pradėti vairuot anksčiau. Ačiū. Ką jūs apie tai galvojate?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš ne visai sutikčiau, kad tie mažieji automobiliukai yra saugūs. Mano žiniomis, jie nėra labai saugūs. Tiesiog galbūt taip įvardinsiu dviratį su stogu. Ten nėra nei oro pagalvių, nei kitų dalykų. Aišku, yra brangesnių variantų, kur galbūt yra sudėta šita įranga, na, diskutuokime. Aš ir atveriu galimybę diskutuoti, ar visgi tas amžiaus cenzas, kuris buvo nustatytas praėjusią kadenciją, yra teisingas. Buvo pakoreguota dėl Seimo narių pasiūlymų. Kiek žinau, dabar jauni žmonės renka parašus, kad būtų atšauktas šitas reglamentavimas dėl 16 metų amžiaus. Diskutuokime. Galimybė teikti pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Klausia K. Neimantas.

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Trumpa statistika. Gavau informaciją iš Lietuvos policijos: praeitais metais žuvo du asmenys būtent eismo įvykiuose, susidūrimuose su AM kategorija. Statistikos turiu šiek tiek daugiau, tai aš su Ligita pasidalinsiu, komitetui persiųsiu, kas norėsite, kreipkitės. Aš manau, kad tai labai savalaikis ir rimtas klausimas, kurį aš iš esmės spręsčiau netgi griežčiau. Siūlyčiau tokiems eismo dalyviams (jie yra lygiagretūs, tokie patys eismo dalyviai, kaip ir visi kiti, turintys teises) išlaikyti *pilnai* tiek teorijos, tiek praktikos egzaminus ir dalyvauti eisme. Jeigu per dvejus metus nepadarytų eismo įvykio, negautų baudų, jiems tai galėtų įsiskaityti kaip dvejų metų stažas ir nuo 18–19 metų jie jau galėtų būti visaverčiai, visateisiai eismo dalyviai. Toks būtų mano siūlymas, neinant į tam tikras paraštes. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš pritarčiau jūsų pasiūlymui. Galima diskutuoti.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Ligita, kaip ir kolega Karolis minėjo, tai, matyt, yra savalaikis pasiūlymas. Mes negalime negirdėti ir nematyti tų, kaip pasakyti, AM kategorijos vairavimo ypatumų, bet, aišku, ir mums, turintiems kategorijas, lygiai taip pat gali pasitaikyti. Bet ypač kalbėti apie jaunimą arba lavinti, arba duoti žinią, kad bus iš jų reikalaujama žymiai daugiau, matyt, tai tiktai darys, kaip čia pasakyti… tą kategoriją vairuojančių žmonių atsakingumą ir požiūrį į tai.

Bet mano klausimas yra dėl AM kategorijų Europos lygmeniu. Gal jums yra žinoma, ar visose Europos Sąjungos valstybėse narėse yra leidžiama vairuoti transporto priemones turint tokias kategorijas ir nuo kokio amžiaus?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kiek man teko domėtis, tai turbūt didžiojoje dalyje Europos šalių nėra reikalavimo išlaikyti praktikos egzaminą. Vairuojama yra skirtingai: vienur nuo 15 metų, kitur nuo 16 metų. O kodėl pas mus buvo pasirinkta nuo 16 metų? Todėl, kad būtų suderintos Administracinių nusižengimų kodekso nuostatos, kada asmeniui galima pritaikyti atsakomybę nuo 16 metų. Taip buvo išdiskutuota komitete ir priimtas toks sprendimas. Iš esmės aš pritarčiau esančiam reglamentavimui, kad galima vairuoti nuo 16 metų. Visgi 16 metų jaunuoliai jau yra atsakingesni ir labiau subrendę.

PIRMININKĖ. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Motyvai už – E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū. Norėčiau tiesiog tokį pagalvojimą, pamąstymą visiems. Jeigu aš turiu itin mažos kubatūros, 1,1 litro variklio tūrio, automobilį, maždaug tokio paties dydžio kaip ir tas AM kategorijos automobiliukas, automatinė greičių dėžė, aš turiu dėl B kategorijos teisės išlaikyti viską: praktiką, turiu išlaikyti teoriją, turiu mokėti važiuoti gatvėmis, turiu mokėti… turiu visą atsakomybę, turi mokėti, na, būti visaverčiu eismo dalyviu, o čia išlaikau teoriją, būdamas 16 metų, ir darau kelyje, ką noriu. To „darau, ką noriu“ dar yra ir tokia antra medalio pusė, nes 16 metų jaunuoliai, neturintys 18 metų, yra nepilnamečiai. Vadinasi, jie neturi visos teisinės atsakomybės. Jeigu jie padaro kažkokį didesnį eismo įvykį, tai atsako tėvai. Ir tėvams tada būna nemaloni situacija, jie turi atsakyti už vaiką, kuriam davė, patys nupirko automobilį, bet išleisti į eismą jie kaip ir neturi nei atsakomybės, nei poreikio išmokyti taisyklingai

vairuoti. Mane labiausiai tas dalykas stebina didžiuosiuose Lietuvos miestuose, kur yra tikrai intensyvus eismas, tikrai daug eismo juostų, vienpusis eismas, daug ženklų, ir važiuoja tie automobiliukai taip, kaip kas nori. Šis teisės aktas išmokytų, ir anksčiau išmokytų, tuos jaunuolius vairuoti, vairuoti pagal šiuo metu galiojančias Eismo taisykles.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų prieš – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai keli dalykai. Tikrai daryti ne bet ką, o daryti tai, kaip numato Kelių eismo taisyklės. Kitas dalykas, jeigu mes jau abejojame tėvų gebėjimu įvertinti savo vaikų galimybes užsiimti vienomis ar kitomis veiklomis, tai joks kitas įstatymas to nenumatys arba mes nukeliausime iki visiško reglamentavimo. Nežinau, įstatymai dėl to, kokius batus autis, dar ką nors padaryti. Čia aš šaržuoju, nes kai kurie jūsų argumentai yra tiesiog būtent tokiu principu.

Aš galvoju, kad einame šiek tiek kitokiu keliu. Kai jūs lyginate automobiliukus 1,1, 1,2, 0,2 litro, tai reikėtų daryti galbūt šiek tiek kitaip, kaip, pavyzdžiui, yra Olandijoje? Tie, kas pirko kokių nors 49 kubinių centimetrų „Vespą“ iš Olandijos, žino, kad yra numatyti tam tikri limitai, kad tie motoroleriai galėtų važiuoti šaligatviais, kad negalėtų viršyti tam tikro greičio ir visa kita. Žinote, ar tu esi 16 metų, ar 18, ar 25, ar 35, ar 70, tų variantų, apie ką kalbėjo ponia Ligita, kaip pro langą iškišta galva, mojavimasis, kalbėjimasis, neatsargus vairavimas, yra visų amžių grupėse. Nereiktų kažkaip demonizuoti tik jaunų žmonių. Turime sunkiai vairuojančių ir vyrų, ir moterų, turime sunkiai vairuojančių ir vyresnių, ir jaunesnių žmonių. Taigi, visus sumesti į vieną krūvą iš tikrųjų yra nesąmonė.

Aš balsuosiu prieš. Bet jeigu šis projektas pereitų pateikimo stadiją, tikrai registruosiu pasiūlymą, tai dariau ir dėl praėjusio projekte. Esu visiškai garantuotas, kad užtenka pasitikėti mūsų kelių eismo mokymo, saugaus eismo mokymo centrais ir leisti jiems patikrinti tuos įgūdžius. Aš esu įsitikinęs, taip, ir sutinku su tais, kurie sako, kad reikia įsitikinti, ar tie šešiolikmečiai gali ir moka vairuoti tokius automobilius ir motorolerius, bet tai visiškai pakanka padaryti saugaus eismo mokyklose, kad nereiktų perteklinių procedūrų ir perteklinių procedūrų mūsų jau dabar veikiančiai ir persitempusiai „Regitrai“.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomones. Dabar apsispręsime dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekto Nr. XVP-431. Balsuojame.

Užsiregistravo 89, balsavo 87: už – 61, prieš – 6, susilaikė 20. Pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 19 dieną. Pritariame? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

15.49 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-290 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Mėgėjų žvejybos įstatymo projektas Nr. XVP-290. Pranešėjas – B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pateikti Mėgėjiškos žvejybos įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Praeitais metais buvo priimtas įstatymas ir įsigaliojo, kad reikia labai padidinti mokestį už žvejų mėgėjų leidimus (iš esmės du kartus) dėl žvejybos vandens telkiniuose, kurie yra valstybiniai, neišnuomoti, ir dėl tų, dėl kurių yra neišduodami leidimai organizuoti limituotą žvejybą. Anksčiau leidimas kainavo 1 eurą 40 centų, o dabar – 3 eurus, mėnesiui kainavo 5 eurus, o dabar – 10 eurų. Ir metams buvo 14 eurų, dabar – 30 eurų.

Pagrindinė priežastis buvo ta, kad faktiškai mažai įžuvinami ežerai ir ežeruose tikrai yra nedaug žuvų, nors, sakykime, pinigai sumokami ne tokie maži. Iki kainų pakėlimo buvo surenkama per metus maždaug apie 1,5 mln., dabar surinkta yra beveik 2,5 mln. Bet kas atsitiko? Iš principo situacija, kam natūroje buvo renkami šie mokesčiai, visiškai nepasikeitė. Ir žvejai mėgėjai toliau kelia klausimus, kad mokesčius padidinote, pinigus renkate, o kada pradėsite žuvinti vandens telkinius ir kada pradėsite geriau saugoti įžuvintus vandens telkinius, – ir tą, ir tą klausimą.

Noriu pasakyti, kad pasidomėjau statistika, o kiekgi pinigų yra skiriama šioms reikmėms? Tai 2022 metais buvo skirta 275 tūkst., 2023 metais – 529 tūkst., 2024 metais – 340 tūkst., o šiais metais suplanuota 290 tūkst. Faktiškai mokestis padvigubintas, o atgal pinigai grįžta netgi mažesni. Todėl, pasitaręs su kolegomis, pasitaręs su Kaimo reikalų komiteto pirmininku, su Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku, pradžioje galvojau pasiūlyti bent pusę pinigų skirti šitoms reikmėms. Bet kadangi Konstitucinio Teismo jau yra išaiškinta, kad pinigų planuoti dalimis negalima, siūlau, iš tikrųjų poreikis yra labai didelis, visas lėšas, kurios yra įmokamos pagal Mėgėjų įstatymo 11 straipsnio 8 dalies 3 punktą, naudoti būtent žuvų ištekliams atkurti ir jiems išsaugoti. Tai būtų aišku, iš ko renkame pinigus, ten pinigai grįžta ir valstybė tokiu būdu turi galimybę apsaugoti savo valstybinius vandens telkinius. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega. Tuoj, pasimetė mūsų… atsirado klausėjų sąrašas. Pirmasis – A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Galbūt ir keista, kad užduosiu tokius klausimus kaip žvejys, nes esu ne tiktai buvęs karys, bet ir žvejys, nuo šešerių metų pradėjęs vaikščioti su meškere. Žiūrėkite, dabar daugelis mūsų turi galimybę išvykti į užsienį. Lietuviai žvejoja ir Norvegijoje, ir Amerikoje, ir Kanadoje, ir Aliaskoje – visur, ir yra matoma, kokia yra sukurta infrastruktūra, kaip vyksta įžuvinimas ir kokių yra švietėjiškų programų. Judėjimas „Pagavai – paleisk“ tarp žvejų mėgėjų, tam yra reikalingos tam tikros švietėjiškos programos, būtent jaunimui. Iš kur paimti tada lėšų būtent tokioms programoms ir infrastruktūrai gerinti, kas susiję su mėgėjiška žūkle, jeigu visus pinigus, skirtus žuvivaisai, skirsime būtent tiktais įžuvinimui? Beje, jis savo skaidrumu turbūt irgi nelabai pasižymi, nes, kiek žuvų paleista į upes, į ežerus, vargu ar galima suskaičiuoti. Tai mano klausimas yra toks: ar jūs tikrai esate įsitikinęs, kad lėšos moksliniams tyrimams ir toms švietėjiškoms programoms yra nereikalingos?

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų ačiū už klausimą, labai svarbus, bet aš siūlau ne įžuvinimui, o siūlau žuvų ištekliams atkurti ir saugoti, kad valstybiniai ežerai būtų gyvybingi, o ne tušti. Tai įeina labai plačiai. Iš tikrųjų vėlgi turime galimybę, kadangi renkame iš tų žmonių, kurie žvejoja, kurie perka leidimus, nerenkame iš kitų žmonių, ir turime jiems grąžinti. Iš tikrųjų galbūt ir būtų galima išplėsti, bet šiandieną yra taip sunormuota.

Kalbant apie įvairias švietimo programas, tai noriu pasakyti, kad Lietuva turi labai gerą „Leader“ programą, pagal kurią visos kaimiškos vietovės tinka, visos švietėjiškos programos. Per „Leader“ programą galima gauti pakankamai nemažai pinigų įvairioms bendruomenėms įvairiems švietimo, mokymo ir netgi infrastruktūros projektams.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika, bet nematau salėje. Tad I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, pirmininke. Žinote, aš noriu pasakyti, kad, gerbiami socialdemokratai, tikrai labai rimtas įstatymo projektas. Gerbiami konservatoriai, liberalai, aš esu tikras, kad jeigu čia, salėje, būtų A. Lydeka, jis visomis keturiomis pasisakytų už šitą įstatymo projektą. Dabar jisai komandiruotėje, sako, kad ne žvejyboje. Aš negaliu, kaip pritariantis įžuvinimui asmuo ir turintis, *nešiojantis* panašią pavardę, nepritarti šitam įstatymo projektui. Tikrai atkurkime tą fauną ir labai kviečiu visus balsuoti tokia šmaikščia forma.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, kolega. Žinau, ką reiškia pavardės įpareigojimas. Mane irgi kartais saisto pavardė su reikalu, apie ką šneki.

PIRMININKĖ. Kaip suprantu, pasiūlymas gausinti vėgėles. Nežinau, ar visi čia taip entuziastingai pritars. Toliau klausia A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už galimybę paklausti. Aš noriu tiesiog pasakyti, kadangi buvau viena iš iniciatorių dėl bilieto kainos pakeitimo. Aš jus patikslinsiu: tikrai nebuvo tikslas įžuvinimui surinkti daugiau pinigų – pinigai yra naudojami tiek švietimui, tiek nevyriausybinėms organizacijoms, moksliniams tyrimams, valčių įleidimui į ežerus ir kitas vietas. Mes tikrai atkreipėme dėmesį, kad nuo 2026 metų išvis nebeliks tokios verslinės žvejybos ir ežerai turėtų atsigauti.

Todėl mano klausimas yra toks: ar jūs nemanote, kad jūs pernelyg susiaurinate šitų lėšų panaudojimą atsisakydamas mokslinių tyrimų, švietimo, nevyriausybinių organizacijų rėmimo, kas

susiję su žvejybos kultūra ir taip toliau? Bent jau mano žiniomis, nevyriausybinės organizacijos niekada nekalbėjo būtent tik apie įžuvinimą ir žuvų išteklių apsaugą. Apsaugoti reikia, bet tikrai nesurašyti į įstatymą taip, kaip jūs surašėte.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš nieko neišgalvojau, aš surašiau taip, kaip šiandieną parašyta įstatyme. Kadangi šitam tikslui renkame, aš siūlau šitam tikslui ir panaudoti. Aš sutikčiau, kad dalį lėšų būtų galima skirti ir jūsų minimiems tikslams, bet kadangi tokiu atveju prieštarauja Konstitucijai, tai negalima padaryti. Todėl šiuo atveju Aplinkos apsaugos programai renkamos lėšos ir iš kitų šaltinių. Tai nėra programa, kuri būtų tiktai iš vieno šaltinio, – tai yra tiktai viena iš šitos programos dalių.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, aš manau, kad kolegos jau daug abejonių išsakė. Manau, jeigu jūs būtumėte atėję į šią tribūną ir pasiūlęs formuluotę, kuri skambėtų, kad ne mažiau kaip 50 %, būtų pasiektas realus rezultatas, nes iš tikrųjų tai būtų kažkoks aiškus sprendimas. Dabar, kada mes iš Seimo tribūnų bandome vykdomosios valdžios veiklą susiaurinti iki nulio, iš tikrųjų atsiranda didelė problema, nes, sakykime, Gamtos apsaugos inspekcijos priemones irgi reikia tobulinti. Žinoma, tai yra labai pavojingas darbas, kurį jie daro, todėl jiems irgi reikia turėti būdų, kaip jie galėtų su pažeidėjais kovoti. Aš siūlyčiau, kolega, jeigu kartais ar nepereitų, ar pereitų šitas dalykas, būtent prie šios formuluotės sustojus būtų pasiektas realus įžuvinimo finansavimo pagerėjimas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū už pastebėjimą, bet aš iš pradžių ir sakiau, ir buvo tokia mano mintis, kad bent 50 % būtų skiriama. Bet kadangi tai prieštarautų Konstitucijai, nors šiandien Gynybos fondo įstatymą priiminėjome, ten dalys yra, aš nežinau, kaip ten su Konstitucija, gal kas nors galėtų pakomentuoti, bet aš jums dar kartą perskaitau tikslą, kuriam tikslui: žuvų ištekliams atkurti ir išsaugoti. Įeina ir transporto priemonės, įeina ir gamtosauginininkų įvairi apranga, įvairios ryšio priemonės ir visa kita. Labai daug kas įeina pagal šitą. Ir nebus taip, kad gamtosauginininkas, pasiruošęs saugoti žuvis, nesaugos teršalų ar kitų dalykų. Vėlgi su ta pačia įranga galės saugoti. Noriu pasakyti, kad praeitais metais daugiausia visi pinigai buvo išleisti automobilių išmetimų tikrinimų sistemai ir įrangai. (*Šurmulys salėje*) Deja. Be kita ko, Druskininkų oro takas irgi pastatytas iš šitų pinigų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. Už – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt tie, kas nežvejoja, neįvertina problemos rimtumo ir jeigu iš tikrųjų norisi pasakyti, kad turbūt žvejai moka, perka žvejo bilietus, korteles į valstybinius telkinius, išnuomotus telkinius, turbūt pagrindinis valstybės tikslas turėtų būti link to, kad visuose vidaus telkiniuose, vandens telkiniuose būtų licencijuota žvejyba. Vadinasi, žuvų išteklių ten yra daugiau, negu yra. Šiandien tikrai nemažai ežerų situacija yra gana skurdi ir bendras žuvies indeksas galbūt ir didėja, bet didėja smulkios, tikrai tos nekokybiškos žuvies, kuri iš tiesų nėra tiek ir žvejų laimikis pagrindinis, ir noras, kad jos būtų daugiau. Vis tik vykdyti įžuvinimo planus yra turbūt prioritetas ir kad nebūtų atsitiktinis tiktai žuvinimas. Turbūt pagrindinė mintis, kad Lietuvos žuvininkystės tarnyboje esantys žuvininkystės skyriai augintų būtent tą žuvį, kuri duotų didžiausią pridėtinę vertę. Tikrai, kolegos, ištekliai yra reikalingi stiprinti Žuvininkystės tarnybai ir padaliniams, labai svarbu, kad į Lietuvą nepatektų būtent iš užsienio nekokybiškos, sergančios žuvies, kuri padaro didžiulės žalos. Turbūt puikiausias pavyzdys yra žvejų rojus, kuris iš pradžių buvo visiems labai pageidaujamas, o galiausiai per ligas turime ten eilinius ežerus, kurie tikrai neduoda tos naudos, kurios norime. Kviečiu palaikyti ir diskutuoti toliau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomonę. Motyvai prieš – A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kiek aš supratau, šiuo įstatymo projektu yra siūloma nustatyti, kad žuvų išteklių atkūrimui valstybiniuose vandens telkiniuose būtų skiriamos visos surinktos lėšos. Ką mes su Aiste kalbėjome. Tokiu atveju, jeigu visos lėšos bus skiriamos tiktai įžuvinti, kas švies jaunimą, kas kurs įvairias televizijos galbūt programėles, mokslinius tyrimus vykdys? Aš už įžuvinimą, bet kad būtų skiriamos lėšos ir kitoms ankstesnėms programoms.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos, dabar apsisprendžiame balsuodami dėl Mėgėjų žvejybos įstatymo projekto Nr. XVP-290.

Užsiregistravo 90, balsavo 88: už – 61, prieš – 6, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime pritarti tokiam sprendimui? (*Balsai salėje*) Yra siūlymas dėl Kaimo reikalų, ar gali būti papildomas? (*Balsai salėje*) Gerai, tada pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti rudens, pavasario, atsiprašau, Seimo rudens sesijoje. Ar galime pritarti tokiam planui? Pritariame. Ar dar norėtumėte dėl motyvų? Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip. Teisės departamentas siūlo Vyriausybės išvadą, kadangi tai yra susiję su lėšomis.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti ir dėl Vyriausybės išvados? Galime. Tai taip ir fiksuojame. Dėkui.

16.05 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Tautinių mažumų įstatymo Nr. XIV-3079 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-168 atitikties Konstitucijai

Dabar einame prie darbotvarkės 2-8 klausimo – Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XVP-168. Bet kadangi šis projektas sulaukė Teisės departamento pastabos, kad gali prieštarauti Konstitucijai, Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvarstė. Tuomet į tribūną kviečiu komiteto nuomonę pagarsinti V. Gailių.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kovo 26 dieną Teisės ir teisėtvarkos komitetas gavo Teisės departamento išvadas dėl galimo prieštaravimo Konstitucijos nuostatoms. Komitetas, apsvarstęs Teisės departamento išvadas, nusprendė, kad projekto 5 straipsnyje išdėstyta 6 straipsnio 3 dalis, kurios nuostatomis tautinėms mažumoms priklausantiems asmenims būtų suteikta teisė su tam tikrose savivaldybėse veikiančiais viešojo administravimo subjektais, valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, įmonėmis, jų darbuotojais, bendrauti tautinių mažumų kalbomis, suponuojant į atitinkamą šių subjektų darbuotojų pareigą mokėti tas kalbas ir jomis bendrauti su piliečiais, tai yra būtų įteisintas tautinių mažumų kalbų, o ne valstybinės kalbos vartojimas viešajame gyvenime, prieštarauja Konstitucijos 14 straipsniui ir Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai.

Antra. 7 straipsnyje išdėstyta keičiamo įstatymo 7^1 straipsnio nuostata, pagal kurią tautinėms mažumoms priklausančių Lietuvos Respublikos piliečių vardai ir pavardės asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, šių piliečių pageidavimu, būtų rašomi pagal atitinkamų tautinių mažumų kalbų rašybos taisykles, taigi, originalia forma turėtų būti įrašyti net ir tie asmenvardžiai, kurie originaliai rašomi ne lotyniško pagrindo rašmenimis (pavyzdžiui, kirilica, hebrajų, armėnų, kitų ne iš lotyniškos abėcėlės kilusių raidynų rašmenimis), prieštarauja Konstitucijos 14 straipsniui.

8 straipsniu siūlomos keičiamo įstatymo 11 straipsnio nuostatos, pagal kurias Vyriausioji rinkimų komisija, keisdama rinkimų apygardų ribas, turėtų Rinkimų kodekse nenustatyta pareiga sudaryti tam tikrą darbo grupę ir nepažeisti tose rinkimų apygardose kompaktiškai gyvenančių tautinių mažumų teisių, prieštarauja Konstitucijos 34 straipsnio 1 ir 2 dalims, 55 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Už – 6 komiteto nariai, 1 komiteto narys susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatytą išvadą. Dabar dėl jos bus išsakyti motyvai. Motyvai už – V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Kolegos, kviečiu palaikyti komiteto išvadą, kad projektas prieštarauja Konstitucijai. Iš tikrųjų, tai šia tema vienas radikaliausių projektų, kokius teko matyti.

Bandant nekartoti to, kas jau pristatyta išvadoje, norisi atkreipti dėmesį. Pagal projekto logiką, jeigu tose savivaldybėse, kur yra 10 % kitataučių gyventojų, būtų priimdami siūlomi reguliа-

vimai tų tautų kalbomis, mes turėtume Vilniaus rajone, Šalčininkų rajone, ko gero, Visagine, Vilniaus mieste ir Klaipėdos mieste viešąsias paslaugas nevalstybine kalba, gatvių pavadinimus, miestų pavadinimus ir kitus topografinius įrašus nevalstybine kalba. Esminis momentas, tokiu atveju tų savivaldybių tarnautojų pareiga mokėti suteikti paslaugas rusų ar lenkų, kaip iš praktikos suprantame, nevalstybine kalba. Tai tiesiogiai prieštarauja valstybinės kalbos statusui, kad ir kaip jį interpretuotume. Tai ne vieną kartą jau yra išaiškinęs Konstitucinis Teismas, panašaus pobūdžio projektus, tiesą sakant, tų pačių teikėjų, aiškindamas praeitą ir rodos, užpraeitą dešimtmetį. Čia yra senos pastangos įvesti daugiakalbystę Lietuvoje. Bet tikrai teisinga išvada, turėtume ją palaikyti ir atmesti projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir dėl motyvų prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mieli kolegos, iš tikrųjų Tautinių mažumų įstatymas patobulintas pagal progresyviausią ir geriausią Skandinavijos, Europos valstybių praktiką. Jis tikrai yra optimistinis. Tikrai lauktume tos diskusijos, kad išdiskutuotume tuos klausimus. Noriu priminti, kad Lietuvoje galiojo 1991 m. sausio 29 d. Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo priimtas Tautinių mažumų įstatymas. Jis galiojo iki 2010 metų. Po žadėto tobulo įstatymo 2025 metais priimtas naujas, kuris iš tiesų tik aprašė, kas yra tautinė mažuma, bet negarantavo, nesuteikė garantijos dėl pagrindinių teisių – gimtosios kalbos, tapatybės, švietimo, saviraiškos, žiniasklaidos, dalyvavimo viešajame gyvenime, religijos laisvės. Lietuva yra ratifikavusi tarptautines sutartis – Jungtinių Tautų tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Europos žmogaus teisių konvenciją, Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, taip pat Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartį. Mes tikrai nesame prieš Konstituciją, bet esame už tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija saugotų tautines mažumas, kad tos teisės, apibrėžtos konkrečiai įstatyme, būtų garantas ir būtų požiūris į piliečius, kurių yra ženkli grupė Lietuvoje… pasitenkinimą ir galimybę plačiai pasinaudoti šia teise. Tikrai nereikia, kad visose savivaldybėse visi mokėtų kalbą, užtenka vieno tarnautojo, kuris gebėtų, esant reikalui, su tautinės mažumos atstovu bendrauti. Tikrai nereikia įsivaizduoti, kad viskas bus dviem kalbomis užrašyta, bet reikia suteikti teisę. Ta teisė yra naudojama ir šiandien, bet labai dažnai institucijos traktuoja skirtingai ir būna baudžiama didelėmis piniginėmis baudomis už tai, kad ant savo namo meninę dvikalbę lentelę pasikabino.

PIRMININKĖ. Supratome. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Išsakytos nuomonės.

Dabar tie, kurie pritaria Teisės departamento bei Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonei, kad Tautinių mažumų įstatymo projektas prieštarauja Konstitucijai, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 92, balsavo 90: už – 77, prieš – 4, susilaikė 9. Vadinasi, pritarta, kad iniciatorių pateiktas Tautinių mažumų įstatymo projektas prieštarauja Konstitucijai. Šiandieną jisai nėra svarstomas.

16.13 val.

Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo Nr. XIV-903 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1952(4) (*pateikimas*)

Taigi mes judame prie darbotvarkės 2-9 klausimo – Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1952. Pranešėja – R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, matome, norėdami integruoti į Tautinių mažumų įstatymą Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymą, vis dėlto sulaukėme prieštaravimo Konstitucijai, bet tokios Teisės departamento išvados nesulaukėme, kai parengėme atskirą Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Noriu pabrėžti, kad kolegos socialdemokratai nusirašė mūsų pirmąjį variantą. Mano čia jau ketvirtas. Yra pateikę ir įregistravę Teisės aktų registre analogišką įstaty-

mo projektą. Aš šiandien teikiu opozicinėje darbotvarkėje, bet taip pat tikiuosi, kad bus sujungti tie įstatymų projektai, nes jie iš esmės niekuo nesiskiria.

Taigi, aš noriu pasakyti, kad šis įstatymo projektas yra ne apie lietuvių kalbą, ne prieš lietuvių kalbą. Niekaip nė viena raidė iš siūlomų raidžių neatsiras nė viename lietuviškame sakinyje ar žodyje. Tai yra asmens žymuo. Tai yra kitos tautybės asmens žymuo, nurodantis jo priklausymą tautai ir liudijantis jo tautybę. Mes tikrai dažnai moksliniuose tekstuose ar net socialiniuose tinkluose atrandame vartojamus tarptautinius žodžius, rašomus nelietuviškai ir nesulaukiame pasipiktinimo, o tai yra žmogaus pavardė, jo sąsaja su šeima ir parodymas, kad jis būtent tokią tautybę turi. Dėl to buvo priimtas įstatymo projektas, bet jis priimtas toks pusiau luptas, pusiau skustas. Kalbant apie Lietuvos ir Lenkijos dvišalę sutartį ir numatymą pagerinti ir spręsti tą klausimą, tikrai tas žingsnis buvo žengtas.

Dabar tas, kas neturi diakritinės raidės, ženklo asmens varde ir pavardėje, jau galėjo pasikeisti pavardes. Tokių žmonių sausio 1 dieną buvo virš 1 tūkst. – 1 tūkst. 120, jie tikrai gali tuo pasinaudoti. Lenkiški vardai ir pavardės turi diakritinius ženklus. Jeigu yra ou, em, tai yra ą, ę, mes parašyti galime, jeigu yra š, tai sz, ž – rz, mes galime parašyti, bet jeigu yra ž su taškeliu, tai jau nebe, jeigu yra l (el) su diakritiniu brūkšneliu, taip pat negalime. Dėl to tokių labai dažnų vyriškų vardų ir pavardžių moteriškų su l kietąja raide negalima parašyti. Žmonės nenori vėl darkyti savo pavardės ir tokį pusiau vienokį ar kitokį variantą rašyti, dėl to yra prašoma leisti parašyti vardą originalaus skambėjimo originaliomis raidėmis.

Labai prašysiu, kolegos, po pateikimo pritarti įstatymo projektui. Dabar žiūriu į daugumą – į socialdemokratus, kurie vis dėlto deklaruoja, ypač prieš rinkimus, kad tikrai gerbia tautinių mažumų teises. Šis įstatymo projektas tikrai sveikintinas. Jo net pirmas variantas buvo labai sveikintinas Lenkijos Respublikoje. Lietuviai, gyvenantys Punske, Seinuose, taip pat gali savo pasuose turėti lietuviškus vardus ir pavardes. Man atrodo, kad, pritaikę tą analogiją, kalbant tik apie vardą ir pavardę ir jų įrašymą asmens tapatybės dokumente, mes niekam neprieštaraujame, mes gerbiame tų žmonių apsisprendimą deklaruoti ir turėti savo identiteto dalį kaip svarbiausią jo šeimos vertybę. Aš labai tikiuosi, kad mano kolegos supras, išgirs. Tas supratimas ateina gal sudėtingai, bet visada reikia galvoti gal žvelgiant iš kitos pusės, kaip apie save, kaip man būtų, jeigu tektų kitur gyventi. Juk turime ir dabar daug yra žmonių išvykusių ir valstybė turėtų pasirūpinti, mano vertinimu, kad ir lietuviai, kad ir kur jie gyventų pasaulyje, taip pat galėtų išsaugoti savo lietuviško rašto, ypatingo rašto, nes yra viena visiškai originali raidė, rašymą asmens tapatybės dokumentuose. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Aišku, visų pirma tai aš labai nustebau, kad lietuvybę puoselėjantys valstiečiai į savo darbotvarkę įtraukė šį ir prieš tai buvusius įstatymų projektus, bet čia lyrika. Jums tikriausiai žinoma, kad iš lotynų kalbos abėcėlės kilusių rašmenų su įvairių kitų kalbų diakritiniais ženklais yra šimtai. Tą jūs ir siūlote įrašyti. Įvertinant Konstitucinio Teismo principinę nuostatą, kuri išdėstyta ir ne vieną kartą yra akcentuota įvairiose išvadose, yra pagarba valstybinei tos šalies, kurioje gyvenate, kalbai, jos saugumui. Atkreiptinas dėmesys, kad iš tiesų po gausybės diakritinių ženklų tokio bandymo rašyti vardus ir pavardes gali kilti pavojus bendrinei lietuvių kalbai.

Teisės departamento išvada labai iškalbinga ir jos nuvertinti tikrai nereikėtų. Klausimas, ar jums tikrai žinoma, kiek daug kartų Valstybinė lietuvių kalbos komisija pateikė išvadas, ir ar įvertinote Registrų centro ir informacinių sistemų pertvarkymo kaštus, kurie atsirastų, jeigu Seimas tam įstatymo projektui pritartų?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama Rima. Noriu pabrėžti, kad frakcija yra mūsų jungtinė, ir mes turime savo frakcijos darbotvarkę ir teikiame, ir prašome nekaltinti mūsų kolegų valstiečių – jie turi savo darbotvarkę. Mes taip pat sistemingai ir labai nuosekliai teikiame savo įstatymų projektus.

Pirmas dalykas, kad pagarba piliečiui irgi yra labai svarbi konstitucinė teisė. Noriu pabrėžti, kad Lietuvoje negyvena tiek tautybių žmonių, kurie yra piliečiai, nes tik piliečiams tokia teisė yra

suteikiama, ir kurie galėtų visomis išvardytomis kalbomis su 100 tų diakritinių ženklų norėti parašyti. Tai iš tikrųjų lenkų tautinės mažumos, taip pat lietuvės moterys, ištekėjusios už vokiečių, danų ar taip toliau, kur taip pat yra diakritinių ženklų, susiduria su ta problema, kad negali to umliauto, sakykime, vokiškose pavardėse užsirašyti, ir susiduria su institucinėmis problemomis gyvendamos, tarkime, Vokietijoje, bet dar turėdamos Lietuvos pilietybę. Man atrodo, kad tai labai akivaizdžiai pasako teismai, realiai žmonės laimi teismuose tas bylas ir jiems parašoma vėliau jau po teismo sprendimo ta pavardė. Tai ar žmogus turėtų nueiti tokį ilgą kelią norėdamas tiesiog turėti pavardę, parašytą originalo kalba savo asmens tapatybės dokumentuose?

Valstybinės kalbos inspekcijos, be abejo, tokia paskirtis yra – kuo daugiau kalbą saugoti ir taip toliau, bet mes tikrai turime šiuolaikiniame gyvenime, ką veikti. Valstybinės kalbos inspekcijai… O šiuo atveju, mano vertinimu, jau pirmasis įstatymo projektas, kadangi jis buvo priimtas, kadangi buvo pasirašytas, nevetuotas, kadangi jis nuėjo ilgą kelią, jis suteikė tą galimybę ir tikrai pralaužė jau, sakykime, tuos ledus.

Dėl techninių dalykų, tai yra teismo sprendimų netgi, kad pasakymas, kad techniškai yra sudėtinga tą padaryti arba reikės papildomų resursų, yra nesuderinamas su piliečio siekiu turėti įrašą asmens tapatybės dokumentuose. Aš savo aiškinamajame rašte pateikiau konkrečiai Aukščiausiojo Teismo, kasacinio teismo, nutarimus ir sprendimus, kurie būtent ir iliustruoja, kad vis dėlto techninės galimybės tai nėra priežastis, kodėl negalėtų to padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkui, dėl vedimo tvarkos A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama posėdžio pirmininke, negalima taip daryti, kad sąmoningai būtų naudojamas laikas, kad nebūtų klausiama kompetentingų klausimų, o pranešėjai yra suteikiama atsakyti iki begalybės – 3, 4, 5 minutės. Taip nedaroma.

PIRMININKĖ. Taip, kolega, aš tiktai patikslinsiu…

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Audroniau, kad jūs mokate pariboti dar ne tiktai kalbėjimo toną, bet ir laiką.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Kolege Rita, aš tik patikslinsiu kolegai A. Ažubaliui: klausti – ne ilgiau kaip 1 minutė, o atsakyti – ne ilgiau kaip 3 minutės. Tai taip ir orientuokimės.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Būtų gerai vienodus standartus visiems taikyti. Aš tada sutikčiau.

PIRMININKĖ. Tai kviečiu nesikarščiuoti. Viliuosi, kad visi galės paklausti. Toliau klausia V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Pirmiausia tai aš leisiu sau pasakyti, kad jūs atsirenkate patogius teismų sprendimus šita tema, nes ir Teisės departamento išvadose yra gana gausu tų cituojamų, referuojamų teismų sprendimų, įskaitant Konstitucinio Teismo, kurie ir lemia, kad tokie siūlymai nedera su Konstitucija. Bet prie šito, aišku, dar galėsime grįžti.

Mane domina kitkas. Jūs minite ir ne vieną kartą apskritai šitose diskusijose buvo minima, kad asmens vardas, pavardė yra jo nuosavybė ir jo tapatybės žymuo. Ir aš tiesiog pakviesčiau visus, pirmiausia jus, susimąstyti, atlikti tokį mini eksperimentą, kokia prasme egzistuoja vardas ir pavardė kaip mūsų nuosavybė, kaip mes galime ja pasinaudoti? Vardas ir pavardė, aš esu tikras, yra kalbos dalis, ji egzistuoja ir turi prasmę ir bet kokią naudą mums tik tuo atveju, kai visi kiti gali ja pasinaudoti – į mus kreiptis tuo vardu, pavarde. Tiek, kiek ji yra suprantama ir patogi naudoti kitiems, tiek ji yra išvis mums aktuali. Jeigu mes būtume vieni čia su šita savo nuosavybe – savo vardu ir pavarde…

PIRMININKĖ. Trumpinkime, trumpinkime.

V. SINICA (*MSNG*). …nieko negalėtume su ja nuveikti. Ką jūs apie tai manote?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš manau, kad Lietuvoje žmonės tikrai geba skaityti lotynišką abėcėlę ir kreiptis į žmogų jo vardu ir pavarde. Jeigu yra vardas ir pavardė, tai jis turi koduotę, kažką nešti savyje. Taip? Net nežinau, ar jūsų labai lietuviška pavardė, nes, mano vertinimu, gal ir nelabai, įdomu, kokia jos kilmė. Bet štai turite gražų vardą ir visiems kaip ir aišku.

Dabar suprantate, pridėtos galūnės, išdarkytas vardas. Pavyzdžiui, yra vardas Ježy. Tai žmogaus pase yra parašyta „Ežys“. Ar tokie pavyzdžiai neiliustruoja kartais tiesiog kvailų parašymų,

nes pagal skambesį parašyta pavardė visiškai ne taip skamba ir visai ne taip atrodo vizualiai ir nė vienas lenkas… Aš pati, mano pavardė su lietuviška galūne, bet ją nei lietuviškai kas teisingai ištaria, nes, atrodo, turėtų būti arba Ū, arba bent jau I, nei lenkiškai, juo labiau ta galūnė labai sudėtingai ištariama. Todėl aš galvoju: suteikti galimybę žmonėms parašyti originalo kalba ir bent vienoje vietoje turėti taip, kaip turėtų būti, yra tiesiog pagarba žmogui ir jo tautybei.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Rita, aš manau, kad mes čia labai supaprastiname asmenvardžių rašymą ir padarome tai kažkokiu labai lenkišku reikalu, nes iš tikrųjų mes didelę dalį savo piliečių iš principo pažeminame sakydami, kad jie yra kažkokie nepilnaverčiai. Aš kalbu apie tuos mūsų piliečius, kurių pavardė rašoma, pavyzdžiui, kirilica arba kirilicos atmainomis. Nes žinome, kad IX amžiuje Kirilas ir Metodijus, tai yra graikai, tuo metu Bizantijos valstybės nariai, buvo pasiųsti į slavų žemes tam, kad sukurtų slavams priimtiną abėcėlę. Taip atsirado kirilica. Pagrindinis užsakovas buvo Moravijos karalius. Tai yra dabartinės Čekijos Respublikos dalis.

Tai aš noriu pasakyti, kad mes neturime eiti tokiu keliu. Mes turime sukurti tokią sistemą, kuri atlieptų du dalykus. Pirma, kad lietuviškai mokantys žmonės galėtų bent kažkiek tiksliai ištarti tą pavardę. Antras dalykas, užrašyti originalią formą, nes tikrai neįmanoma žinoti visų diakritinių ženklų, o jas ten kažkaip lotyninant, lenkinant, lietuvinant jos vis tiek iškreipiamos. Mano pasiūlymas yra senas geras latviškas variantas – rašykime pavardes dviem būdais.

PIRMININKĖ. Trumpiname.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Pirmiausia lietuvių kalbos ženklais, antrame puslapyje, galima ir tame pačiame puslapyje, jeigu reikia, čia susitarimo reikalas, rašykime originalo forma ir išspręsime klausimą.

PIRMININKĖ. Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Jūs žinote mano nuomonę apie antrą puslapį, kas yra ten antras ar trečias, ar šeštas puslapis, iš viršaus galima Egipto vizą uždėti. Tai nėra tas pats, kas užrašyti dokumente originalią pavardę ir vardą. Tikrai nesiūlome kitaip išplėsti. Yra siūloma lotyniško pagrindo ir būtent akcentuojame dabar dvišalę sutartį, nustatytas nuostatas toje sutartyje. Tikrai socdemams, draugams ta sutartis turėtų būti artima, nes jų valdymo laikais jinai buvo pasirašyta su Lenkijos Respublika. Mano įsitikinimu, kelios raidės, viso labo čia yra kelios raidės: l su brūkšneliu, ž su tašku, n su minkštu ženkleliu, s raide ir dar gal pora umliautų iš vokiečių kalbos, jeigu tokias pavardes turi lietuvaitės, ištekėjusios už užsieniečių.

PIRMININKĖ. Dėkui, supratome. Ir paskutinis klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, ponia kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pratęsėte laiką?

PIRMININKĖ. Mes daug sugaišome čia, kolegos, kurie viršijo.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Tikriausiai jūs žinote, kad yra tokia institucija kaip Lietuvių kalbos institutas, kuris yra aukščiausio lygio ekspertinė ir mokslinė institucija. Ar jūs sutinkate su jų išvada, kad jeigu raidės su kitų kalbų diakritiniais ženklais būtų įteisintos Lietuvoje, ne lietuvių tautybės asmenų asmenvardžiai būtų rašomi pagal kitų valstybių kalbų abėcėles ir jų rašybos taisykles, tai pažeistų lietuvių kalbos tradiciją?

Toliau. Tokių svetimų diakritikų įteisinimas sukurtų kitataučių Lietuvos piliečių atskirtį ir skatintų visuomenės skaldymąsi tautiniu pagrindu, paneigiant valstybinę lietuvių kalbą kaip visų piliečių politinės sanglaudos priemonę. Ar jūs sutinkate su šiomis išvadomis?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu pasakyti, kadangi laikas svarstyti baigėsi, aš labai didžiuojuosi turėdama Lietuvos pasą, aš dedu visas pastangas būti gera Lietuvos piliete, bet aš galvoju, kad žmonės turi turėti originalią pavardę, kad jis lietuvišką pasą… Sakytų, štai valstybė mane gerbia, aš esu Lietuvos lenkas, bet aš esu šitos valstybės pilietis. Tai mes kalbame apie tai ir tai yra svarbiausia mano vertinimo žinia šiandieną čia iš tribūnos. Ačiū, mielieji, už klausimus. Prašau palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą ir už klausimus. Motyvai. Dėl motyvų už J. Narkevičius. Prašau.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Akivaizdus dalykas, jeigu nenorima, tai visada galima atrasti visokių kliuvinių, trukdžių, vienų mokslininkų išvežiojamų, kitų mokslininkų išvedžiojimų, bet viskas priklauso nuo noro. O čia yra noras pagarbos. Pagarbos, kaip kolega Rita pasakė, savo piliečiams, kurie stengiasi būti ir yra tos valstybės piliečiai ir kad valstybėje viskas klestėtų.

Dėl užsieniečių. Be abejo, irgi kenčia. Kenčia užsieniečiai, jeigu negali *pilnai* užrašyti savo pavardės. Dėl lotynų. Na, turime mes tą bendradarbiavimo sutartį su Lenkijos valstybe, tai irgi klausimas, jeigu ta sutartis yra, tai aš nelabai sutikčiau, kad yra dėl praeitų įstatymų projektų kokių nors pažeidimų konstituciniu pobūdžiu. Bet vėlgi, kaip elgiasi mūsų tautiečiai lietuviai, gyvenantys konkrečiai Lenkijoje? Ar jie už tai, kad turi teisę ir naudojasi ta teise užrašyti savo pavardę originalia rašyba, ar jie taip negerbia bendrapiliečių lenkų ar kitos tautybės žmonių, kurie yra Lenkijos piliečiai? Jie tokią teisę turi. Taigi turint mums tokia teisę, manau, kad pagarba būtų parodyta akivaizdžiai. Nežinau, ar jums garbinga, ar malonu kreiptis į savo kolegas pagal iškreiptus vardus – kolega Česlovas, kolega Jaroslavas? Mes iki šiol esame Jaroslav, Česlav. Taigi ar tai yra teisinga ir garbinga? Ir tokių yra daug.

Ir paskutinis aspektas…

PIRMININKĖ. Trumpiname, trumpiname.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). …paskutinis visiškai aspektas labai trumpas. Mes čia kalbame, kad jeigu sudarysime galimybę puoselėti savo kalbą ir rašybą, tai jau neva pažeminsime lietuvių kalbą. Absoliučiai atvirkščiai, absoliučiai atvirkščiai. Taigi viskas priklauso nuo mūsų asmeninio požiūrio, nuo pagarbos vienų kitiems. To aš ir linkiu, ir raginu balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū.

Dėl motyvų prieš – V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Keletas dalykų, kuriuos reikėtų paliesti, pirmiausia Konstitucinis Teismas ir jo doktrina. Čia jau Teisės departamento išvadose buvo paliesta, mažiausiai tris kartus Konstitucinis Teismas 1999, 2009 ir 2014 metais sakė aiškiai, kad bet kokie įrašai vardo, pavardės pasuose nevalstybine kalba prieštarautų Konstitucijos 14 straipsniui. Nuo to paskutinio 2014 metų nutarimo buvo priimta galimybė, kad išimtis gali numatyti Valstybinė kalbos komisija, kurios išvados nėra tik kokia nors nuomonė, jinai vienintelė suteiktų teisę pagal Konstitucinio Teismo doktriną kokias nors išimtis taikyti. Keturis kartus nuo to laiko Kalbos komisija teikė išvadas ir nė karto nepritarė galimybei rašyti su diakritiniais ženklais. Ne tik kad nepasakė taip – niekada nesudarė tokios galimybės, vadinasi, pasakė ne.

Kas dabar yra siūloma? Tai vis dėlto, nepaisant viso šito, nepaisant tiesioginio prieštaravimo Konstitucijai, taip išplėsti, nes yra žmonių, kurie galbūt jaučiasi negerbiami to, kad jų vardas, pavardė pase rašomas valstybine kalba, kaip ir visų kitų piliečių. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne vieną kartą yra išaiškinęs, kad turėtų būti reguliuojami asmens vardo, pavardės rašymas pasuose daugelio visuomenės narių patogumui taip, kad galėtų cirkuliuoti vardai ir pavardės visuomenės gyvenime. 1994 metų Lietuvos–Lenkijos sutartis tikrai nenumato tokio rašymo, kokį čia dabar kolegos siūlo. Numato tik leisti vartoti savo vardus ir pavardes pagal tautinės mažumos kalbos skambesį nesulietuvinant, nepaverčiant, tarkime, Tomaševskio Tomašausku, ar kaip nors panašiai. Netiesa, kad tai būtų vakarietiška praktika. Priešingai. Visi galite pasitikrinti su savo pažįstamais, draugais JAV ar bet kur Vakarų Europoje, – nėra ten leidžiama rašyti ž, š ir kitų mūsų diakritinių ženklų.

Ir galiausiai stati nuokalnė. Iš pradžių buvo įteisintos trys raidės, dabar siekiama diakritikų, o, kaip parodė ką tik atmestas projektas, toliau sektų ir nebe lotyniško pagrindo rašmenys. Kviečiu nepritarti šitam keliui.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami. Balsuojame dėl ką tik pristatyto Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIVP-1952.

Užsiregistravo 83, balsavo 78: už – 12, prieš – 18, susilaikė 48. Po pateikimo nepritarta. Apsisprendžiame dėl tobulinimo. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas nori atmesti, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 79, balsavo 77: už – 24, prieš – 53. Tobulinimui nepritarta, atmesta.

16.38 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-451 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-10 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-451. Pranešėjas – E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Teikiu įstatymo projektą dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo, kurio pirmoji dalis skamba šiandien taip: „PVM neapmokestinamos socialinės paslaugos, jeigu jas teikia vaikų ir jaunimo globos institucijos, senelių ir (arba) neįgaliųjų globos (rūpybos) institucijos, kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys <…>.“

Šiandien statistika ir Valstybės kontrolė – visi garsiai visais būdais sako, kad mūsų visuomenė sensta. Sensta, tai reiškia mums vis daugėja socialinių paslaugų poreikis, didėja socialinių paslaugų poreikis. Tai reiškia, didėja poreikis ir atsiranda būtinybė turėti kuo daugiau socialinių įstaigų, kurios pasirūpins ir pasirūpina dažniausiai mūsų senoliais, tai yra socialinės globos įstaigos. Savivaldybės ir valstybė šiandien turi socialinių įstaigų tinklą, bet, kaip matome iš savivaldybių, savivaldybėse valstybinių ar savivaldybės įstaigų, kurios yra viešosios įstaigos, ne pelno siekiančios įstaigos, jų nepakanka šiandien Lietuvai. Todėl gyventojai su savivaldybės prisidėjimu keliauja į privačias įstaigas. Privačios įstaigos taip pat kartais būna ir viešosios įstaigos, ir pelno siekiantys UAB’ai.

Kas tada susidaro? Šiandien savivaldybės ir valstybė socialinėms paslaugoms, socialinės priežiūros įstaigoms nuo pernai metų už gyventoją moka 1 tūkst. 100 eurų. Daugiau trūkstamą lėšų dalį valstybė, savivaldybė arba socialinių paslaugų įstaiga nuskaičiuoja nuo to žmogaus turimų pajamų, tai yra dažniausiai nuo pensijos, ne daugiau kaip 80 %. Jeigu dar trūksta lėšų, tada reikia prisidėti pačiam nuo turto vertės arba prisideda vaikai ar anūkai. Bet žmonės, kurie neturi tiek artimųjų arba šiek tiek vargingiau gyvena, neturi galimybės gauti tokių tikslinių socialinių paslaugų. Iškreipiama truputėlį rinka, iškreipiama rinka labai paprastai, kai viešosios įstaigos, nemokėdamos PVM’o, gali pasiūlyti 21 % mažesnes paslaugų kainas, o UAB’ai automatiškai turi įsiskaičiuoti PVM’ą, susimokėti PVM’ą, kurį gautomis sąskaitomis sumoka tie patys gyventojai, tie patys paslaugų gavėjai.

Dėl to šiuo įstatymu yra siūloma išlyginti šitą susidariusią socialinę neteisybę, taip šiek tiek sumažinamos, galimai sumažinamos socialinių įstaigų paslaugų kainos ir padaromos prieinamesnės ir priimtinesnės mūsų gyventojams. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Tikrai yra klausiančių. Pirmoji – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas kolega, iš tiesų geri norai kartais būna, na, ne visada įgyvendinami. Aš labai tikiu, kad jūs, jaunas politikas, išties skaitėte ir Teisės departamento išvadas…

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Taip.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). …ir tiesiog labai aiškiai pasakytus teiginius, kad nėra aiškus projekte išskiriamų pajamų rūšių tikslingumas, reguliavimo problemos ir taip toliau. Prašom pasakyti: „ne pelno siekiantys juridiniai asmenys“, ką konkrečiai jūs galite įvardinti pasislėpdami po šia sąvoka? Konkrečius senelių, vaikų globos namus, kurie prašė šitą projektą teikti, ar tiesiog kokią nors kitą iniciatyvą? Jūsų teiginiai iš tiesų teisingi, bet man trūksta aiškumo dėl jų.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Konkrečiai tikrai nepasakysiu. Čia reikėtų atskirai žiūrėti, kas kokią paslaugą atlieka, gal yra ir jaunimo paslaugas atliekančių.

Teisės departamento išvadoje taip pat yra parašyta, kad tai galimai turėtų būti performuluota į socialines paslaugas teikiančias. Manau, kad komitetuose tikrai būtų atsižvelgta į šias pastabas. Nemanau, kad tai sudarytų kokių nors problemų, patobulinus tokį įstatymo projektą, toliau ir įgyvendinti.

Taip pat mačiau ir kitas Teisės departamento išvadas. Tikrai sutiksiu ir sutinku, kad reikia Vyriausybės išvados. Yra viena techninė pavadinimo klaida – ne tas straipsnio numeris nurodytas. Tikrai skaičiau, žinau ir sutinku. (*Balsai salėje*) Ir data, taip.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas, bet jo nematau. Tuomet A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, nežinojau, kad yra jūsų toks įstatymas. Yra įregistruotas labai panašus mano įstatymas, dėl jo kaip tik kreipėsi šitas paslaugas teikiančių įstaigų ir organizacijų atstovybė. Iš principo pritariu jūsų įstatymui, jis galbūt siauresnis, mano pateiktas platesnis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Tai galėtų sujungti.

A. SYSAS (*LSDPF*). Taip, manau, gerbiami kolegos, aš jau čia kalbėsiu daugiau už, negu klausiu kolegos. Mūsų visuomenė sensta ir paslaugų kiekis didėja. Tikrai yra miestų, kur eilė gauti paslaugą yra ilga ir ne kiekvienas gali… Netgi įstaiga, kuri parašo, kad ji pelno siekianti, kartais neturi to pelno, bet dėl to, kad taip surašyta, ji negali teikti paslaugų.

Aš paprasčiausiai siūlau pritarti kolegos teikiamam įstatymui. Ketvirtadienį bus dar vienas, tuomet mes juos sujungsime.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Noriu tik papildyti. Eilės kartais ir kai kuriuose miestuose tokios ilgos, kad kai kurie net nebesulaukia tos eilės.

PIRMININKĖ. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai sutinku, kad visuomenė sensta, yra eilių, problema šiuo atveju yra, bet ar mes šiuo įstatymo projektu tikrai ją sprendžiame? Įstaigos, kurios pasirinko teikti šią paslaugą, ir pasirinko būtent UAB'o statusą, siekdamos pelno. Sako, kad nesiekė, bet kaip bus su konkurencija, sakykime, nes tos, kurios yra viešosios įstaigos, biudžetinės įstaigos, dabar teikia paslaugas. Ir jos nesiekė pelno, o mes, panaikinę PVM šitoms įstaigoms, leidžiame joms toliau siekti pelno, bet joms PVM nereikia mokėti. Ar tikrai tai sumažins eiles? Ar tikrai tai atpigins paslaugas?

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Dabar pagalvokime labai paprastai, kad realiai turi atlikti tas pačias funkcijas abi įstaigos. Tik tiek, kad vienai įstaigai išrašo sąskaitą su PVM, kitai – be PVM. Tai automatiškai už tą pačią paslaugą moki kartais tiesiog 21 % daugiau fiziškai, nes yra mokestis.

Dėl konkurencijos. Šiandien ir artimiausius laikotarpius, nežinau, net neįsivaizduoju kažkokios didelės konkurencijos, nes tiesiog jų yra toks didelis poreikis, kad reikėtų net ir skatinimą, man atrodo, kai kuriais atvejais ir kai kuriuose regionuose padaryti, kad tik jos kurtųsi. Ypač didieji miestai turi labai dideles eiles, žinau, kad kai kurie miestai, didieji miestai, tiesiog piktnaudžiauja tokiu dalyku. Sudaro eiles ir tada gyventojai registruojasi į kitus Lietuvos rajonus, net ne aplinkinius rajonus, kad galėtų gauti tokią paslaugą ir ji būtų iš dalies apmokama iš savivaldybės arba valstybės biudžeto lėšų. Tai kai kurios savivaldybės netgi ir numato tokius saugiklius, kad jeigu tu savivaldybės teritorijoje užsiregistruoji gyvenamąją vietą, tai, įstojęs į eilę, tą paslaugą galėsi gauti tiktai po metų. Todėl, kad tiesiog artimose savivaldybėse yra tokios didelės eilės, kad visi suvažiuoja į vieną savivaldybę ir tada artimieji pasidaro už 100–200 kilometrų. Yra net ir tokia didelė problema.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir paskutinis – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, vis tiek, kad galėčiau suprasti, pelno siekiančios ir socialinę paslaugą teikiančios įmonės. Jeigu aš pelno siekiu, šiandien mes gi turime, ką jūs dabar paminėjote, eiles. Nepaisant to, kad reikalingumas yra, jie ir šiandien gerai, pavadinkime taip, išgyvena, arba gerai gyvena, ir paslaugas teikia. Šiandien sumažinus pridėtinės vertės mokestį, vėlgi tą ir kolegė E. Rudelienė sakė, kaip su konkurencija mes čia? Mes dabar iš AB'ų, UAB'ų, liepsime jiems persiregistruoti į ne pelno siekiančius? Kaip jie tą funkciją?.. Jeigu mano modelis veikia, kai pasiekiau tokias pelno teikiamas paslaugas, kaip tada man išgryninti arba toliau teikti paslaugas ir turėti už tai, įsidėti sau į kišenę kaip akcininkui arba kaip steigėjui tuos dalykus? Tai man nelabai suprantama yra.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Dažnai UAB'ai kuriasi kaip naujos socialinės įstaigos, kurios teikia tokias paslaugas. Jos dažniausiai registruojasi kaip UAB'ai, kad tiesiog įsikurtų. Tada tokios įmonės – bendrovės, UAB'ai ima paskolas, bet išeina toksai paradoksas – jos pasiima paskolas ir kai paskolos yra paimtos kaip UAB'o, joms grįžti atgal į VšĮ yra labai yra sudėtinga. Jeigu kartais ūkininkų ūkiai irgi yra su Europos Sąjungos lėšomis ar su kažkuo, tai juos automatiškai versti į juridinį statusą yra labai sudėtinga, nes automatiškai yra biurokratija.

Dėl konkurencijos. Kaip kolegei Editai minėjau, tai konkurencijos šiandien nėra, yra tokia didelė paklausa, kad nėra pasiūlos, nes kai kuriose valstybėse yra labai didelės eilės. Tai net gali paskatinti kurti naujas įstaigas, kadangi jos bus konkurencingesnės kartu ir vienodo lygio su viešosiomis įstaigomis, kur bus vienodesnės konkurencinės sąlygos. Dabar vienos moka PVM, kitos nemoka PVM. Tai automatiškai PVM mokėtojų paslaugos yra brangesnės. Ir tada žmonės, kurie gauna mažesnes pajamas, negali tiesiog į tą įstaigą registruotis, nes jiems reikės primokėti, o jie neturi iš ko. O jeigu yra viešoji įstaiga ir yra 21 % mažiau, gal jam, tam žmogui, jau užteks 80 % tos pensijos, kurią nuskaičiuoja pagal sutartį, o 1 tūkst. 100 eurų finansuoja valstybė, tai jam tada gali ir užtekti tos dalies. Nes kartais ir dėl 100 eurų žmogus, neturėdamas iš ko susimokėti, tiesiog negali naudotis tokia privačia paslauga.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Nežinau, ar įtikinote visus, bet dėl motyvų už ir prieš nėra užsirašiusių. Tai tuomet apsisprendžiame balsuodami dėl darbotvarkės 2-10 klausimo – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projekto Nr. XVP-451.

Užsiregistravo 85, balsavo 83: už – 60, prieš – 4, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Galime tokiam planui pritarti? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

16.51 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl partnerystės su JAV užtikrinant Europos saugumą ir demokratijos principus“ projektas Nr. XVP-455 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl partnerystės su JAV užtikrinant Europos saugumą ir demokratijos principus“ projektas Nr. XVP-455. Pranešėja – A. Norkienė. Prašau.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu šiandieną svarstyti jums teikiame rezoliuciją „Dėl partnerystės su JAV užtikrinant Europos saugumo ir demokratijos principus“. Kodėl frakcija nusprendė, kad reikia tokios rezoliucijos? Matome, kad ir Lietuvoje vis labiau įsigali antiamerikietiškos nuostatos, naujoji Jungtinių Amerikos Valstijų administracija ir prezidentas yra dažnai gal, sakytume, nepelnytai jau dabar kritikuojami, ir manome, kad Lietuvos saugumui tai jau yra pavojinga tendencija.

Šia rezoliucija siektume pabrėžti būtent Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių interesų vienybę, užtikrinant saugumą ir mūsų regione, ir Ukrainoje. Sutikite, kad Lietuva, kaip NATO ir Europos Sąjungos narė, mūsų, Lietuvos, saugumas priklauso nuo stiprios partnerystės būtent su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, nes jos yra pagrindinė Aljanso, NATO aljanso, narė.

Ši rezoliucija pabrėžtų mūsų įsipareigojimą bendroms Vakarų vertybėms – laisvei, demokratijai, teisės viršenybei, žmogaus teisėms. Rusijos agresija prieš Ukrainą tikrai kelia tiesioginę grėsmę visai Rytų Europai, todėl glaudus bendradarbiavimas su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, mūsų nuomone, yra būtinas, užtikrinant viso Baltijos regiono stabilumą.

Šia rezoliucija remiame Jungtinių Amerikos Valstijų lyderystę NATO, ragindami stiprinti atgrasymo, gynybos politiką būtent rytinėje Aljanso dalyje. Taip pat palaikome Jungtinių Amerikos Valstijų pastangas ieškoti taikos Ukrainoje, užtikrinant jos suverenumą ir stabdant Rusijos agresiją.

Kviečiame Jungtines Amerikos Valstijas tęsti paramą Vakarų demokratijos principams, padėti atremti iššūkius, tokius kaip Rusijos agresija. Taip pat raginame Europos Sąjungos ir NATO sąjungininkes vykdyti gynybos finansavimo įsipareigojimus. Lietuva, kaip patikima partnerė, yra pasirengusi stiprinti parlamentinę diplomatiją, kad užtikrintume bendrą saugumą ir taiką.

Ši rezoliucija – tai mūsų įsipareigojimas dirbti kartu su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ginant laisvę, demokratiją ir Ukrainos teisę į suverenumą. Tik būdami vieningi galime atremti grėsmes ir kurti saugią ateitį.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. Pirmasis klausia V. Sinica. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Budbergytė.

V. SINICA (*MSNG*). Sveiki. Aš labai pritariu tai daliai apie teisingas JAV administracijos pastangas ginti žodžio laisvę, sąžinės laisvę ir kitus demokratinius principus. Labai to trūko. Aš taip pat sutinku, kad yra dabar jau toks perdėtas vienpusiškas puolimas dėl visko, ką jis veikia. Todėl iš esmės man patinka šita rezoliucija ir aš čia matau daug teisingų dalykų. Mums reikia gerų santykių su JAV ir nevaizduoti visuomenei jų dabar priešu. Bet taip pat jūs negalite nematyti konteksto. Vakar dienos D. Trampo su V. Putinu pokalbis. Iš jo, aišku, mes turime daug nežinios, daug neapibrėžtumo ir skirtingų interpretacijų.

Mane domintų jūsų, jeigu jūs galite kalbėti ar savo, ar kartu teikiančių kolegų vardu, interpretacija, kiek tenkina mus tas kelias, kuriuo dabar kol kas eina D. Trampas siekdamas taikos Ukrainoje, nes taika Ukrainoje yra siekiamybė, bet tik vieninteliu atveju – jeigu ji yra teisinga. Jeigu ji yra vienpusiška, tada mums jos nereikia.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju už jūsų klausimus, pastebėjimus. Manau, kad ši mūsų rezoliucija nėra apie asmenis ar administracijos vertinimą. Ji yra apie mūsų Lietuvos strateginius interesus. Bet kokiu atveju Jungtinės Amerikos Valstijos vis tiek yra mūsų pagrindinė partnerė NATO ir mes to kol kas tikrai nepakeisime. Aš manau, kad tų vertinimų galbūt kitą kartą, kaip jūs ir sakote, būna visokių. Kaip ten iš tikrųjų yra, mes galbūt irgi ne viską žinome, bet manau, kad mums Lietuvos interesas turėtų būti svarbiausias ir santykiai su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kaip NATO pagrindine strategine valstybe, yra tikrai labai svarbūs.

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, *LSDPF*)**.** Jūsų klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, kaip jūs vertinate, kad visa tai, kas surašyta, tai yra demokratijos kertiniai akmenys, kokia turi būti demokratija, žodžio laisvė, vertybės ir visi kiti dalykai. Bet atsitinka dabar Lietuvoje taip, kad ją vertina ne pagal tai, ką daro ta šalis, o kas išrinkta toje šalyje. Sakykime, anksčiau buvo kitas prezidentas, dabar išrinko, jie apsisprendė, valstybė išrinko kitą prezidentą. Toks vaizdas, kad kai kuriems asmenims Lietuvoje netinka asmuo, o ne tai, ką ta šalis daro. Kaip jūs vertinate?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš galiu tik pakartoti, kad ši rezoliucija tikrai nėra apie asmens ar administracijos vertinimą. Svarbiausia yra Lietuvos strateginis interesas. Manau, kad šia rezoliucija būtent ir siekiame pabrėžti, kad Lietuva ir Jungtinės Amerikos Valstijos tą diplomatinių interesų vienybę gali išsaugoti, užtikrinti ir ją tęsti.

PIRMININKĖ. Jūsų klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Norėjau paklausti jūsų. Kaip supratau ir iš rezoliucijos, ir apskritai iš mūsų Seimo rezoliucijų, dabar patvirtintų, Lietuva turi išlaikyti labai tvirtus ir aiškius santykius su visais NATO partneriais. Mes turime ir Vokietijos brigadą, atvykstančią čia, ir taip toliau, ir turėsime inauguracijas. Turbūt reikia išlaikyti gerus santykius ypač su tais, kurie šiuo metu turi realią karinę galią. Sakykite, ar nemanote, kad kai kurie Lietuvos politikų ar visuomenininkų pareiškimai, tokie išankstiniai vertinimai, nežinant realių derybų, nežinant, kas realiai vyksta užkulisiuose, daro didesnę žalą pačioms deryboms, daro didesnę žalą siekiui tvarios, teisingos taikos, negu kad tam padeda, ir dargi kenkia mūsų transatlantiniams santykiams? Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Iš dalies tikrai sutinku, kad ta kartais nepagrįsta kritika tikrai menkina Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų partnerystę. Manau, kad būtent šią rezoliuciją priėmęs Seimas ir parodytų, kad JAV išlaiko savo įpareigojimus ginti ir demokratiją, ir tą pačią laisvę, ir valstybių suverenumą. Manau, tai ir būtų pozicija, ir kviestume Jungtines Amerikos Valstijas palaikyti tai.

PIRMININKĖ. Klausia R. Motuzas. Prašau.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Ačiū. Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolege pranešėja, iš tikrųjų paprastai rezoliucijos priimamos, kai mes turime kažkokį tikslą. Vis dėlto šiuo atveju, sakykime, neseniai mes čia, plenarinių posėdžių salėje, svarstėme dėl Ukrainos teritorinio vientisumo. Kas atsitiko, kodėl šiame etape, ar mūsų ta strateginė partnerystė susilpnėjo, mes turime priimti šią rezoliuciją? Mūsų manymu, niekas nepasikeitė. Jungtinės Amerikos Valstijos yra strateginė partnerė, NATO partnerė. Kita vertus, ar jums neatrodo, kad rezoliucijos priėmimas gali kelti įtarimų ir Jungtinėms Amerikos Valstijoms? Jungtinių Amerikos Valstijų politikai mano, kad jie

išrinko prezidentą teisėtai, valdžią išsirinko, o mes čia raginame lyg ginti. Mes įrašėme pastraipą: „Smerkia nepagrįstai, ideologiškai angažuotą JAV prezidento ir jo administracijos pasiekimų juodinimą.“ Mes lyg pripažįstame, kad Lietuvoje mes čia lyg juodiname prezidentą, aš to nepripažįstu, mes nejuodiname prezidento, mes siekiame gerų santykių. Ar jums neatrodo… Koks tikslas šios rezoliucijos ir kodėl reikia ginti Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentą, kad mūsų tauta nejuodintų? Man atrodo… Kaip jums atrodo, kaip reaguotų pačios Jungtinės Amerikos Valstijos, pamačiusios šią rezoliuciją?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, mielas kolega, už pastebėjimus. Seimas visada turi galimybę svarstydamas rezoliuciją nebūtinai jai pritarti, gali ir redaguoti. Jeigu manote, kad jūsų pastabos yra tikrai tinkamos šiai rezoliucijai, tai siūlau Seimui neatmesti šitos rezoliucijos, sudaryti redakcinę komisiją ir priimti rezoliuciją, kuri bus tinkama ir su tomis pastabomis, kurias jūs įvardijote.

PIRMININKĖ. Klausia G. Jeglinskas.

G. JEGLINSKAS (*DFVL*). Labai ačiū. Iš tikrųjų efektyvios rezoliucijos esmė turbūt yra vieninga Lietuvos Seimo pozicija, ypač kalbant apie tokį partnerį kaip Jungtinės Amerikos Valstijos. Turėtume parodyti tokį dokumentą, tokio stiprumo dokumentą, kuriame turime absoliučiai kiek įmanoma didžiausią didžiausią daugumą. Aš manau, kad geriausias būdas tai pasiekti vis dėlto būtų eiti per Užsienio reikalų komitetą, kur tas dokumentas būtų iš tikrųjų sustiprintas ir padarytas taip, kad turėtume tikrai didžiausią didžiausią daugumą šitam rezultatui pasiekti.

Kitas dalykas, suprantu ir visiškai sutinku, beje, su didžiąja dalimi šitų pareiškimų toje deklaracijoje, atsiprašau, rezoliucijoje. Bet supraskime, Jungtinėse Amerikos Valstijose vis tiek yra viena seniausiai veikiančių demokratijų ir ten valdžia keičiasi gana dažnai, todėl mūsų strateginis tikslas nėra vien tik bendradarbiauti tiktai su D. Trampo administracija, o bendrauti su Amerika. Vadinasi, turime būti, kaip sakyti, *bipartisan*, turi būti vertinimas ir su demokratais, ir su respublikonais, ir su visais. Tai vėlgi mano pasiūlymas ir galbūt klausimas, ar manote eiti į URK'ą dėl šios rezoliucijos tikslinimo?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju jums už klausimus. Taip, yra du keliai: arba šiandien Seimui neatmesti ir redaguoti šitą rezoliuciją, ir, ką jūs sakote, rasti bendrą konsensusą. Jeigu Seimas nusprendęs yra atmesti, tai kitas kelias yra eiti į Užsienio reikalų komitetą su kita rezoliucija ir galbūt jinai nebus tokia, kokią dabar mes turime teisę šiandien pateikti kaip opozicinė frakcija.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš noriu jus pataisyti kaip buvęs Užsienio reikalų komiteto pirmininkas. Kelias yra tiktai vienas, įprastas Seime: pradžioje rezoliucija apsvarstoma Užsienio reikalų komitete, suderinamas kiekvienas žodis, visos partijos pritaria ir tada mes čia gauname visapusišką palaikymą. Jūs puikiai žinojote apie tai, Seniūnų sueigoje jūs buvote paprašyta išbraukti šią rezoliuciją ir eiti tuo keliu. Bet aš manau, kad jūsų tikslas yra būtent sukiršinti mus, parodyti nesutarimus ir *patrolinti* faktiškai mūsų transatlantinius santykius, kas iš tikrųjų, pritariu dabartiniam Pirmininkui, gali sukelti labai daug klausimų Vašingtone, kodėl jūs tai darote? Aš ir jūsų klausiu, kodėl jūs einate šituo keliu sukiršindami Seimą?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Tikrai nieko nenorime sukiršinti, tuo labiau nei Seimo, nei visuomenės, tikrai nėra toks tikslas. Tada keiskime Statutą, jeigu jau taip reikia viską derinti su Užsienio reikalų komitetu. Neoficialiai mes derinome, bet buvo pasakyta, kad šita rezoliucija yra netinkama. Tai tada kitas kelias: arba redaguokime, arba atmeskime, jeigu nematote galimybės jai pritarti.

PIRMININKĖ. Viskas, labai jums ačiū. Dėl motyvų – nėra.

Svarstymas. Tuoj žiūrime, ar yra užsirašiusių kalbėti diskusijoje. Taip, yra užsirašiusių kolegų. I. Vėgėlė. Prašau. Prašau į tribūną.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, neplanavau ilgai kalbėti. Tiesiog aš siūlyčiau kalbėti apie turinį. Iš tiesų mes turime išreikšti palaikymą savo pagrindiniam saugumo partneriui ir su tuo turbūt visi sutiksime. Tiktai reikėtų, galbūt yra kažkokios frazės, galbūt yra kažkokie žodžiai, galbūt yra sakiniai, kuriuos reikėtų patobulinti arba kažkurie yra blogi. Tai gal tiesiog imkime šiandien ir išklausykime. Ką tik girdėjau kritiką, kad yra kažkas ne taip, yra kažkokios ne tokios frazės, kažkokias abejones sukelsime. Sakykite, kokios frazės, kokie teiginiai, kokie žodžiai ten

yra tokie, kurie sukels abejonę? Nes, priešingu atveju, kalbėti, priimti… Seimas yra priėmęs įvairiausių rezoliucijų, ir dabar bijoti priimti rezoliuciją dar mūsų pagrindinio saugumo partnerio, mūsų NATO šalies, kuri realiai turi galimybę užtikrinti Lietuvos saugumą?.. Kokia bebūtų jos vadovybė, bet tai yra tokia valstybė, kuri dabar turi realią galią.

Kolegos, aš tiesiog kviečiu blaiviai mąstyti ir galvoti, kad kitą kartą mes savo pareiškimais ar žodžiais galime sukelti abejonių. Dabar mes turime progą pasakyti, kad tokių abejonių mes nekeliame, kad mes labai aiškiai pasakome savo eurointegracijos kriterijus, labai aiškiai pasakome, kad mes toliau pasitikime ir norime toliau bendradarbiauti lygiai taip pat kaip su Vokietija, lygiai taip pat kaip su kitais NATO partneriais.

Man atrodo, tai yra labai gražus mūsų veiksmas ir tereikia tiktai čia ne politikuoti, o priimti dokumentą ir parodyti mūsų valią. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ž. Pavilionis, prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš noriu kolegai priminti tam tikrus principus, kurie šiaip jau šitame Seime galioja tris dešimtmečius. Visų pirma, tam, kad išvengtų nesutarimų užsienio politikos klausimais (o tai yra Lietuvos privalumas, kad, nepaisant mūsų skirtumų, mes užsienio politikoje balsuodavome vieningai), tam yra sukurta nerašyta procedūra: visi pareiškimai derinami Užsienio reikalų komitete. Dabar, kaip jūs matėte iš šitos diskusijos, nei pozicija, nei socialdemokratai, nei Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, nei NSGK pirmininkas, nėra supažindinti su tuo. Gerai, tam, kad išvengtumėte to derinimo, akivaizdu, kad jūs įkėlėte šią rezoliuciją į opozicinę darbotvarkę, bet net ir opozicija nieko apie tai nežino, su mumis irgi nebuvo derinta. Opozicija yra šiek tiek didesnė negu keli Seimo nariai, sėdintys šitoje pusėje, kurie šiaip balsuoja paprastai prieš Ameriką, prieš transatlantinius santykius, dažniausiai prieš sankcijas ir taip toliau.

Tai taip pat primenant apie tuos šventus žodžius, kuriuos jūs pasakėte apie sąjungininkus. Kas yra sąjungininkai? Tikrieji sąjungininkai yra ne tie, kurie kelia, palaiko tam tikras partijas, o kurie palaiko bet kokią partiją, kuri yra išrinkta tos valstybės piliečių. Ponia A. Norkienė sakė, kad tai yra ne asmeninė rezoliucija, bet, pažiūrėkite, šitoje rezoliucijoje iš esmės mes remiame vieną partiją. Taip, niekada lietuviai… nuo XVIII amžiaus, kaip ir daugybė kitų emigrantų Amerikoje, remdavo tuos, kurie remia Lietuvą. Tai yra mūsų strateginis interesas.

Taip pat yra labai įdomios frazės, jūsų rezoliucijoje yra pasakyti du prieštaravimai, du loginiai prieštaravimai. Vienoje vietoje yra sakoma, kad mes pripažįstame žodžio laisvę, o kitoje – kad mes smerkiame nepagrįstą ideologišką kritiką ponui D. Trampui.

Aš noriu priminti kaip teisininkui, žiūrėdamas jums į akis. Maždaug prieš savaitę šitoje Seimo salėje visais Seimo balsais (kaip, jūs tada nebalsavote?) mes priėmėme rezoliuciją „Dėl teritorinio Ukrainos vientisumo“. Jūs puikiai žinote, kad dabartinė D. Trampo administracija turi kiek kitokį požiūrį. Tai, vadinasi, mes kritikuojame pono D. Trampo administraciją, nes mes pritariame Ukrainos vientisumui. Jūs taip pat žinote, kad pono D. Trampo administracija jau dabar sako, kad Ukrainos narystė NATO nėra tikslas. Jeigu skaitėte mūsų rezoliuciją, jūs taip pat žinote, kad visas Seimas balsavo už tai, kad Ukraina būtų NATO nare. Taip pat jūs puikiai žinote, kad pono D. Trampo administracija šiuo metu bando atšildyti ekonominius santykius su Rusija. Jūs taip pat puikiai žinote, kad tai prieštarauja visos Europos Sąjungos linijai.

Ką aš noriu pasakyti tokiais argumentais? Šie ponai nenori nutiesti tiltų į Ameriką. Jie nori mus suskaldyti. Jie nori mus suskaldyti tarp Europos ir tarp Amerikos. Ir visą šitą Seimą. Aš labai siūlyčiau neužkibti už šitų trolintojų, kurie tai daro savo jutubuose, ir vieningai balsuoti, kaip visąlaik, prieš šitą provokaciją.

PIRMININKĖ. Kolegos, dabar keliaujame į priėmimo stadiją. Žiūrime, kas yra… Dėl motyvų už – R. J. Jankūnas. Prašau.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Dėkui. Manau, kad paskutinio kolegos pasisakymas ir atsakė, kodėl ši rezoliucija yra itin svarbi. Ką aš noriu čia pažymėti? Pirmiausia, ši rezoliucija yra už taiką, palaiko Jungtinių Amerikos Valstijų pastangas nutraukti kruviną Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir kruviną Izraelio agresiją (taip pat pažymėsiu) Gazoje. Prezidentas stengiasi, kad baigtųsi karas. Matyt, kolegos dešinėje to nenori.

Toliau. Kai kalbame ir neigiame tai, kas akivaizdžiai įvyko, ką tai galėtų reikšti? Juk puikiai žinome posakį „Vagie, kepurė dega!“. Sakome, kad to nepamatuoto, neproporcingo, ideologizuoto užsipuolimo nebuvo prisiimant Lietuvą. Čia nėra… Prisimenant Lietuvą, pirmiausia. Čia nėra žodžio „Lietuva“. Mes smerkiame šitą puolimą tarptautiniu mastu. Esame tikri, kad šis puolimas kenkia Jungtinių Amerikos Valstijų saugumo garantijų realizavimui Europoje, įskaitant pastangas baigti karą Ukrainoje.

Taip pat noriu priminti visiems. Jungtinės Amerikos Valstijos nuo pat 1940 metų okupacijos pradžios buvo Lietuvos draugas ir niekada jos nepripažino. D. Trampas yra pirmasis galingos valstybės prezidentas, kuris ėmėsi realių žingsnių, kad pasibaigtų kariniai konfliktai. Jeigu mums kelia klausimų kai kurie pasikalbėjimai ar taktikos klausimai, prisiminkime galimybę skirti muštynes stojant į vieną pusę. Juk tai nerealu.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Tik paskutinį dalyką dar pasakysiu.

PIRMININKĖ. Išjunk, išjunk. Dėl motyvų prieš – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš gal pacituosiu Komisijos prezidentės U. fon der Lejen žodžius, kuriuos ji pasakė krikščionių demokratų suvažiavime Valensijoje: „Netikėkite netikrais pranašais, kurie ir iš kairės, iš tolimos kairės ar iš tolimos dešinės šiuo metu šaukia už taiką. Jie nėra taikos draugai, jie yra V. Putino draugai.“

PIRMININKĖ. D. Gaižauskas – motyvai už.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Kol kolega cituoja kažką, kas jam patinka, aš norėčiau pacituoti mūsų Nacionalinio saugumo strategijos pagrindines eilutes, kurios kalba, kad Jungtinės Amerikos Valstijos yra mūsų pagrindinis ir strateginis partneris, užtikrinant mūsų taiką. Ir tai buvo įrašyta nuo mūsų nepriklausomybės atkūrimo laikų. Tam, kad nesugadintume visiškai santykių, o mes juos galime sugadinti tokiais pareiškimais, bent kuriuos dabar girdėjau iš savo kolegos Ž. Pavilionio. Išties Jungtinėse Amerikos Valstijose nežino, koks čia asmuo. Jam atrodo, kad jisai atstovauja Lietuvai, atstovauja mūsų Lietuvos tam tikrai pozicijai, nors iš tikro taip nėra. Mes jį puikiai žinome, dėl to kartais nusišypsome, kartais pašiepiame šį žmogų, bet išties jisai turi teisę demokratinėje valstybėje kalbėti, ką nori. Mes, būdami opozicijoje, matydami tam tikras rizikas ir tam tikras grėsmes mūsų Nacionalinio saugumo strategijoje įrašytam pagrindiniam partneriui, kai jis kritikuojamas už tam tikrus veiksmus, už tam tikrą Jungtinių Amerikos Valstijų poziciją, žiūrint į karą Ukrainoje, į Izraelio problemas ir taip toliau, siekiame pagrindinio tikslo – parodome solidarumą savo pagrindiniam partneriui dėl tam tikrų pozicijų. Mes čia kalbame konkrečiai už taiką, už taiką Ukrainoje, už taiką Izraelyje ir norime parodyti paramą Jungtinėms Amerikos Valstijoms būtent tokią, kokia jinai yra iš tikrųjų, nes yra bendra labai aiški parlamento pozicija – JAV yra strateginė partnerė, o ne kažkoks Ž. Pavilionio fantazijų vaisius. Todėl prašau tvirtai balsuoti visiems už, nes jeigu mes balsuosime prieš, tai išties bus išsiųstas labai neigiamas signalas Jungtinėms Amerikos Valstijoms, ypač šiuo metu. Jeigu balsuosime prieš, išties mes privalėsime reaguoti ir apie tai kiekvieną kartą aiškintis Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Todėl prašau balsuoti už ir nedaryti klaidų, nes JAV yra mūsų strateginis partneris, Žygimantai Pavilioni.

PIRMININKĖ. D. Asanavičiūtė-Gružauskienė – motyvai prieš.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų neperverskite esamos situacijos kaip Seimo nusistatymo prieš Jungtines Valstijas ar jų, kaip strateginių partnerių, kvestionavimo. Tikrai taip nėra ir pasisakymai prieš to nereiškia. Tačiau, mielieji valstiečiai žalieji ir partneriai, labai veidmainiška iš jūsų gauti tokią rezoliuciją žinant, kad ne taip seniai jūs tiek pateikimo, tiek svarstymo stadijose pasisakėte prieš arba susilaikėte prieš sankcijų Baltarusijai ir Rusijai pratęsimą. Jūsų pasisakymai dėl tvarios taikos iš tikrųjų yra niekiniai. Jūs sakote, kad reikia remti Jungtines Valstijas. Ukrainą reikia remti, o ne Jungtines Valstijas ir palaikyti santykius su Jungtinėmis Valstijomis, kaip ir su kitais mūsų partneriais. Tuo labiau keistai ir veidmainiškai atrodo jūsų nenoras pateikti šitą rezoliuciją svarstyti komitete. Ten jinai ir turi būti svarstoma, rastas sutarimas. Tuomet ji ateitų į Seimo salę ir mes vieningai pritartume. Todėl tikrai pasisakau ne prieš tam tikrus teiginius, kuriuos jūs bandote visiems mums įdėti į lūpas, bet prieš

tai, kad jūs tiesiog norite sukiršinti, neturėdami tikslo iš tiesų palaikyti Ukrainą ir turėti gerus santykius su mūsų strateginiais partneriais.

PIRMININKĖ. L. Balsys – motyvai prieš.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, dėmesio! Mes susiduriame su provokacijos atveju šiame Seime. Provokacijos, kurią parengė grupelė Seimo narių, kurie čia pristato ir kurie čia pasipuošė savo darbo vietas kitų šalių vėliavomis. Šios provokacijos tikslas yra sukelti sumaištį bandant parodyti, kad štai Lietuvos Seimas ar Lietuva neremia ar kritikuoja, ar nepalaiko nei Jungtinių Valstijų, nei taikos proceso, nei Ukrainos, o štai atsirado gelbėtojai, kurie tiesiog pasiūlys tokią rezoliuciją ir tai ištaisys.

Toks bandymas yra nevykęs. Jūs puikiai suprantate, kad pažeidžiate procedūras. Kaip atsiranda rezoliucijos? Jos turi atsirasti per Užsienio reikalų komitetą išimtinai, nes yra svarstomi jautrūs dalykai. Aš siūlau tikrai nepalaikyti, nes niekas niekada šiame Seime nėra nei kvestionavęs Jungtinių Amerikos Valstijų strateginės partnerystės, nei Prezidento D. Trampo lyderystės ir niekas nėra kritikavęs jokių veiksmų. Amerika yra mūsų strateginė partnerė, dialogas vyksta, ir vyksta gana sėkmingai, jis turi būti tęsiamas. Dėl to, manau, sutaria visos pagrindinės frakcijos tiek koalicijos, tiek ir opozicijos. Aš siūlau nepasiduoti provokacijoms, balsuoti prieš ir nepalaikyti, ir ateityje šitaip nesielgti, nes daroma žala Lietuvos interesams ir reputacijai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, tuomet yra pasiūlymas priėmimo stadijoje priimti rezoliuciją be patais ų. Balsuojame.

Užsiregistravo 87 Seimo nariai, balsavo 87: už – 20, prieš – 59, susilaikė 8. Rezoliucija nepriimta. Labai ačiū.

Kolegos, dabar yra siūlymas, kadangi šiandien mes nepriėmėme tam tikrų įstatymų projektų, aš siūlau pratęsti balsavimo ir posėdžio laiką po 17 val. 20 min., jeigu jūs tam pritartumėte. Mano, kaip Seimo posėdžio pirmininkės, siūlymu, sprendimu arba frakcijos reikalavimu, kurį paremia ne mažiau kaip pusė posėdyje dalyvaujančių asmenų, toks posėdžio laikas gali būti pratęstas, kol išnagrinėsime visus klausimus, kurie yra mūsų darbotvarkėje. Ar galime, kolegos, dėl to sutarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Taip. Ačiū, pritarta.

Tuomet, prašau, S. Čaplinskas.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Aš nenorėjau susireikšminti ir čia prieš jus pasirodyti, tiesiog netyčia paspaudžiau ne tą mygtuką. Prašau įskaityti prieš.

17.21 val.

Saugumo įnašo įstatymo projektas Nr. XVP-433 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKĖ. Kolegos, tuomet grįžtame prie Saugumo įnašo įstatymo projekto Nr. XVP-433. Pranešėjas – R. Šadžius, finansų ministras.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pertrauka įvyko iki kito posėdžio ir teikiu jums dar vieną įstatymo projektą iš mūsų mokesčių pakeitimų įstatymų, tai Saugumo įnašo įstatymo projektą. Kodėl saugumo? Tai liečia draudimo sutartis ir draudimo įmokų apmokestinimą specialiu tarifu, o draudimo įmokos – tai draudimasis nuo tam tikrų rizikų. Be abejo, tas saugumo įnašas, kuris būtų pasiūlytas įteisinti, taip pat atitiktų draudimo įmokos prasmę, kadangi šitie pinigai būtų skirti tiesiogiai Gynybos fondui ir eitų mūsų saugumui, šalies saugumui stiprinti.

Saugumo įnašą pagal įstatymo projektą mokėtų visi veikiantys draudikai nuo ne gyvybės draudimo sutartyse nurodytos bendros draudimo įmokų sumos. Už kalendorinį ketvirtį būtų mokama sudarytose, pratęstose, pakeistose (jei keičiasi) sutartyse nurodyta bendrų draudimo įmokų suma. Tarifas siūlomas 10 %, tačiau yra siūloma neliesti, ar apmokestinti nuliniu tarifu, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų (fizinių asmenų, ne įmonių – įmonės irgi mokėtų tą 10 % saugumo įnašą). Ir, kaip aš minėjau, visa saugumo įnašo pajamų suma būtų įskaitoma į Gynybos fondą.

Pasiūlytas mokesčio modelis – tai iš esmės mokestis pagal Lietuvos teisę. Mes, beje, jau jį įteisinome, pasiūlėme įteisinti, ir jūs pritarėte tam balsuodami dėl Mokesčių administravimo įsta-

tymo projekto. Šitas mokestis būtų gana lengvai administruojamas, nes mes esame pasirengę, ir vienas tarifas. Tai yra to paprastumo sąlygos. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūsų nori paklausti daug kolegų. Pirmas klausia E. Gentvilas. Jo nėra. Tuomet A. Zuokas. Taip pat nėra. S. Kairys. Taip pat nėra. E. Rudelienė. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Taip.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū už pristatymą. Kviečiate pritarti, bet vėlgi tikrai negalėsiu pritarti ir palaikyti šio įstatymo projekto, nes, kaip jau sakiau rytiniame posėdyje, čia vėlgi yra baudžiami atsakingi, savo turtu besirūpinantys žmonės. Jiems pabrangs draudimai – tiems, kurie draudžia savo nekilnojamąjį turtą, tiems, kurie turi paskolas, privalomai draudžia savo būstą, vėlgi pabrangs, tai yra daugumai jaunų šeimų. Sveikatos draudimas, kur darbdaviai apdraudžia savo darbuotojus ir gali nemokamai pasitikrinti sveikatą, gauti tam tikras paslaugas, kiek yra nustatoma per tuos patikrinimus ir įvairių ligų, jos yra nustatomos anksčiau ir vėliau, tada pigiau kainuoja jas gydyti valstybei. Kaip, jūs manote, į tai reaguos visa draudimo rinka? Ar čia tikrai mes pasieksime tą norimą efektą, o gal tiesiog turėsime žymiai mažiau draudimų ir žymiai mažiau apdraustų būstų, ir ne tik būstų, o ir kitų?..

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Nesutikčiau su jūsų motyvu, kad visi Lietuvos žmonės rūpinasi tiktai savo turtu. Būtent šito įstatymo projektas parengtas taip, kad mes visi rūpintumės mūsų bendru saugumu, mūsų šalies saugumu. Buvo šnekėta su draudimo rinkos atstovais. Ta jūsų baimė, kad staiga žmonės nustos drausti savo būstus, sprendžiant iš mano pokalbių su realiai būsto draudimo ir kitas draudimo sutartis forminančiais asmenimis, pavyzdžiui, su Draudimo brokerių asociacija, rodo, kad tokių efektų galima nelaukti, tiesiog šitos jūsų baimės, gerbiama Seimo nare, yra perdėtos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Algirdas Sysas!

R. ŠADŽIUS. Klausia Algirdas Sysas. (*Juokiasi*)

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Kadangi mes jau prisiklausėme ir klausimų, ir atsakymų, tai aš atsiimu.

PIRMININKĖ. V. Ąžuolas. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Finansų ministre, aš jums panašų klausimą vėl užduosiu. Lietuvos bankas kitais metais toliau mokės papildomas palūkanas bankams. Iš to mokesčio galite surinkti apie 80 mln., tik reikia pakoreguoti solidarumo mokesčio modelį. Reikia pakoreguoti ir gautumėte 80 mln. į gynybos biudžetą. Po Prezidento pateikto įstatymo gynybos biudžetas gavo 130 mln. neplanuotų pajamų. Tai jau taip, turite 130 mln. neplanuotų pajamų. Pakoreguojate solidarumą – dar apie 80 mln. Tai nereikėtų jokiems draudimams nieko dėti. Arba turite dar vieną šansą: bankai nemoka PVM mokesčio, turi lengvatinį PVM mokestį, na, jiems labai sunku, nes jų pelnai Lietuvoje patys mažiausi Europoje. Taip, uždėkite tenai tą mokestį ir paimsite iš bankų, ir žmonės nenukentės. Tai kodėl neinate tuo keliu? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už įvairius pasiūlymus. Dėl jų galima įvairiai diskutuoti, jie neliečia pristatomo įstatymo projekto. Bet, kaip aš minėjau dar rytiniame posėdyje, mes neturime kito varianto – tiktai išnagrinėti visas galimybes. Iš tikrųjų ši galimybė, šitas saugumo įnašas, pagal savo prigimtį yra artimiausias pajamų šaltinis, pagal savo prasmę užtikrinti šalies saugumą. Būtent todėl mes ir pasiūlėme visas pajamas iš šito mokesčio dėti į Gynybos fondą.

PIRMININKĖ. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš pratęsiu klausimą. Susidaro tokia situacija, kad jeigu aš esu atsakingas pilietis, apsidraudžiu sveikatos draudimu, ar ne (ir tai daro tikrai nedidelė dalis Lietuvos piliečių), aš dar esu nubaudžiamas, nes turiu sumokėti papildomą mokestį, tą vadinamąjį saugumo mokestį. Ar jums atrodo logiška tokia situacija ir kodėl maža dalis gyventojų, kurie rūpinasi savo sveikata, savo saugumu, galiausiai šeimos gerove, jeigu kažkas nutiktų man, kaip mamai, kad mano vaikai gautų kompensaciją, kodėl jie yra nubaudžiami šituo mokesčiu?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Pirma, kategoriškai nesutinku, kad mokesčiai tai yra bausmė. Kategoriškai. Ir nemėginkite manęs įtikinti. Antras dalykas, tie asmenys, kurie draudžiasi papildomu sveikatos draudimu (ir tai yra realūs duomenys), priklauso, vadinkime taip, ne pačiai

silpniausiai Lietuvos visuomenės daliai. Todėl pagal mūsų pasirinktą principą iš tikrųjų mes nesiekiame užkrauti mokesčių naštos tiems, kurie yra patys silpniausi. Ir sveikatos draudimo, papildomo sveikatos draudimo, pavyzdys tą labai gerai demonstruoja.

PIRMININKĖ. E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Turiu labai paprastų klausimų, tokių faktinių. Pradėsiu nuo pradžių. Pernai metais ir užpernai Joniškio rajone vyko kruša, Šiaulių rajone viesulas praėjo, ir tai parodė labai realią būsto draudimo situaciją. Ar turite duomenų, kiek yra nekilnojamojo turto, gyvenamojo nekilnojamojo turto, apdrausta Lietuvoje, neskaičiuojant tų, kurie priverstinai privalo apsidrausti, tų, kurie su paskola, sakykime, įsigijo turtą. Kiek yra drausto turto? Aš prie ko einu? Vadinasi, matytumėte tokią situaciją, kokia yra dabar nepriverstinė to draudimo esmė, ir kiek yra populiarus tas draudimas.

Kita medalio pusė, kaip… Ar yra į kokią nors užsienio praktiką pasižiūrėta, uždėjus tokį mokestį kokiai nors kitai valstybei?..

PIRMININKĖ. Kolega, klausiate!

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). …ir kokie buvo surinkimai, kokie kritimai per keletą metų?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimus. Tų skaitinių duomenų, aš apgailestauju, bet iš Seimo tribūnos negalėčiau jums pateikti. Manau, mūsų specialistai pateiks detalius duomenis, kai šis klausimas bus svarstomas Seimo komitetuose. Tada bus galima pažiūrėti. Bet jūsų minimas efektas, kaip ten kažkas staiga draudimo rinkose sugriuvo, nebuvo stebimas nė vienoje šalyje. Taip, tiesa, kad ne visos šalys turi panašių apmokestinimo pavyzdžių, tačiau ir 10 % tarifas taip pat nenukrito iš lubų, tai yra paplitusi tarptautinė praktika ir daug Europos Sąjungos šalių šią praktiką taiko ir nesusiduria su problemomis. Juo labiau kad iš tikrųjų draudimo kainos įvairiose srityse yra labai, kaip sako, volatilios, tai yra jos greitai keičiasi. Priklausomai nuo tų pačių reiškinių, kuriuos jūs paminėjote, ir taip, tas papildomas 10 % mokestis gali pasirodyti kur kas mažesnis negu metinis draudimo įmokos pokytis.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų prieš – E. Kirkutis. Prašau.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Pratęsiu mintį, socialdemokratų ir koalicijos programoje yra numatyta, parašyta, kad skatinsime jaunas šeimas kurtis regionuose ir taip toliau. Įsivaizduokime tokią situaciją: jauna šeima nusiperka su parama būstą, pasiima paskolą, nekilnojamojo turto mokestį, manau, tikrai grąžins. Susimoka tada ir nekilnojamojo turto mokestį, ir antrą kartą, dar kartą, jauna šeima, kuri ir su paskola, su parama įsigijo būstą regione, kadangi jiems yra privaloma apsidrausti, kai kurie bankai reikalauja ir gyvybės draudimo, reikalauja ir paties turto draudimo, tai automatiškai dar kartą, antrą kartą, mes apmokestiname tas pačias jaunas šeimas. Sakymas, kad draudikai – ne, kokio nors pokyčio gal neturės. Taip, nes didžioji dalis gyventojų perkasi būstą, savo nekilnojamąjį turtą, pirmąjį būstą, su paskola. Bankai reikalauja drausti turtą, kuris yra įkeistas kartais, dažniausiai hipotekoje ir taip toliau. Tai čia tikrai nėra sąžininga.

Kitas dalykas, tikrai meteorologinių reiškinių daugėja. Matome, kaip savivaldybės dažnai jau skelbia ekstremalias lokalias situacijas, ūkininkus ragina draustis ir taip toliau, kad nereikėtų valstybei mokėti dalies išlaidų, ir mes vėl uždedame, padidiname tas draudimo kainas 10 %.

Kodėl dabar nesidraudžia? Skatiname, taip, skatiname, reklamuojame? Dėl to, kad yra brangu, kartais *neišneša* pajamos. Dėl tos priežasties tikrai siūlau balsuoti ir saugoti vienam kito turtą, ir skatinti kuo daugiau draustis gyventojų, kad nereikėtų valstybei įsikišti.

PIRMININKĖ. Kolega S. Bucevičius – motyvai už.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Matyt, ministre, kalbėsiu už, bet su tokia, kaip čia… Čia, ministre. Šiandieną mes frakcijoje turėjome tokią… draudikų bendrovės atėjo, pristatė arba savo argumentus išsakė, kodėl tai neturėtų, ką ir kolega E. Kirkutis dabar minėjo, taip, mes suprantame. Bet aš klausiau jų, kaip šiandien jų finansinė muskulatūra, ar jie gerai gyvena? Pamenu, prieš aštuonerius devynerius metus iš tikrųjų draudimo bendrovės, taip, injekcijas turėjo daryti akcininkai, kada buvo lenkai ir taip toliau. Šiandien jie sako: mes esame gyvi, pajėgūs ir finansiškai stiprūs.

Bet klausimas, ministre, yra kitas: šiandieną pritardami galbūt tokiam įstatymo paketui, ar mes nebeturime dar paklausti kitų? Pavyzdys – mūsų komerciniai bankai. Žinome, solidarumo mokestis baigsis. Jie pakankamai uždirba irgi arba jų pelningumas pakankamas. Ar šiandien apie jų saugumo įnašą taip pat negalėtume arba neturėtume mes diskutuoti? Aš manau, kad turėtume. Kiti ūkio subjektai lygiai taip pat gali prisidėti. Šiandien, ką ir kolega A. Zuokas sakė, mes tame, jeigu prisidėję bet kuriame čekiuke pamatytume, kiek prie saugumo galime prisidėti… Matyt, tai reikalinga, būtų tikslinga, vertėtų, ir požiūris ne tiktai draudikų būtų, bet ir kitų ūkio subjektų, kurie tai gali padaryti. Bet apie tai, matyt, reikia diskutuoti.

Bet šiandien pritardami neišimkime iš konteksto arba siūlykime kitiems. Matau, pirmininkė jau sako, kad mano laikas klausti baigėsi.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 81 Seimo narys, balsavo 80: už – 65, prieš – 11, susilaikė 4. Projektui po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kolegos? Matau, nėra prieštaraujančių. Ačiū labai, pritarta.

17.37 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-401, Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo Nr. XII-1467 3, 4, 13, 22, 23, 28, 56, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-402, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 60, 63, 69, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-403, Centrinių kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 19, 21, 41, 44, 51, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-404, Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 10, 22, 205, 212 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-405, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 3, 15^4, 16, 18, 21, 49, 62, 70, 93, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-406, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 13, 99 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-407, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 2, 13 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-408, Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 11, 16, 35, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-409, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 56, 57, 76, 80 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-410, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 2, 5, 6, 19, 22, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-411, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 7, 15, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-412, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 2, 13, 26, 28, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-413, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 57, 58^2 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-414, Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 2, 3, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-415, Kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 3, 10, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-416 (*pateikimo tęsinys*)

Tuomet kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-401, taip pat lydimieji įstatymų projektai: Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo projektas Nr. XVP-402, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 60, 63, 69, 73 straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-403, Centrinių kreditų unijų įstatymo projekto Nr. XVP-404 pataisos, taip pat Draudimo įstatymo straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-405, taip pat Finansinių priemonių rinkų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-406, Finansinio tvarumo įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-407, Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-408, taip pat Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-408, Mokėjimų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo projektas

Nr. XVP-410, Mokėjimo įstaigų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-411, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo tam tikrų straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-412, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo tam tikrų straipsnių ir priedų pakeitimo projektas Nr. XVP-413, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo tam tikrų straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-414, Kredito unijų įstatymo 2, 3, 61 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-415 ir Kriptoturto rinkų įstatymo pakeitimo tam tikrų straipsnių ir priedo įstatymo projektas Nr. XVP-416. Prašom, ministre, pristatyti.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų tai yra paketas. Pagrindinis įstatymas yra Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pakeitimas. Visi kiti yra lydimieji. Kokią problemą mes sprendžiame? Mes sprendžiame kibernetinių atakų problemą ir mūsų finansų sektoriaus gebėjimą apsiginti nuo kibernetinių atakų. Europos Sąjunga yra priėmusi reglamentą ir direktyvą. Direktyvą mes privalome perkelti į savo vidinę teisę ir pritaikyti vidinę teisę reglamentui, kaip tiesiogiai veikiančiam teisės aktui, taikyti. Tie teisės aktai turi santrumpą DORA (*Digital Operational Resilience Act*), lietuviškai tai būtų skaitmeninio operacinio atsparumo teisės aktai. Pagal siūlomus įstatymų projektus finansų įstaigos privalės užtikrinti, kad jų naudojamos ir valdomos informacinių ir ryšių technologijų sistemos atitiktų tame reglamente nustatytus reikalavimus, taip užtikrinant, kad jos būtų atsparios ir patikimos. Reglamente nustatyti reikalavimai – tai tam tikra tvarka, kaip pateikti pranešimus apie incidentus, kaip atlikti kompiuterinės įrangos testavimus dėl operacinio atsparumo, kaip valdyti kibernetines rizikas. Visa ta didžiulė teisės aktų grupė užtikrina, kad Lietuvoje priežiūra viso šio proceso būtų patikėta vienai centrinei institucijai – Lietuvos bankui. Labai prašau pritarti šiems įstatymų projektams po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūsų paklausti pirmiausia nori R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, faktiškai visi mokesčiai didėja. Ypač pilietis, kiekvienas fizinis asmuo tikrai pajus, kad jo finansinės įmokos į valstybės biudžetą nuo pajamų bus reikšmingai nuskaičiuotos. Bet štai Lietuvos bankas… Bankų įstatyme jūs tik siūlote skaitmeninį atsparumą didinti, rizikų valdymą gerinti ir papildote Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos ir reglamento nuostatomis. Kodėl vis dėlto mes padarome išskirtines sąlygas finansinėms institucijoms, ypač bankams? Kodėl visa mokesčių reforma neapėmė ir šitos, man atrodo, visuomenės pagrindiniam poreikiui, gynybos poreikiui, valstybės saugumui reikšmingos srities – prisidėjimo tikrai didelius pelnus gaunančių finansinių institucijų, tiek bankų, tiek, tarkime, tų pačių kredito unijų ar kitų finansinių institucijų?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Pateikti įstatymų projektai liečia konkrečiai kibernetinį saugumą, įpareigoja Lietuvos banką atitinkamai vykdyti kontrolę ir organizuoja informacijos teikimą ir patikrinimus dėl reikalavimų tenkinimo visose Lietuvoje veikiančiose finansinėse įstaigose. Priežastis, kodėl mes tai akcentuojame, yra ta, kad kibernetinis saugumas svarbiausias turbūt finansų sektoriuje. Jūs gaunate nemažai kreipimųsi iš gyventojų, kad finansų sektoriuje yra tam tikrų labai specifinių rizikų, nuo kurių žmonės po to labai realiai nukenčia. Šią problemą mes turime spręsti. Tas sprendimo būdas yra siūlomas.

Dėl kitų klausimų Lietuvos Respublikos Prezidentas yra pateikęs atitinkamas Lietuvos banko įstatymo pataisas, jos šiuo metu yra svarstomos Seime. Nesu tikras, ar jos jau buvo priimtos.

PIRMININKĖ. Ar kolega V. Ąžuolas dar nori paklausti, ar ne? Ne. Daugiau klausiančių nėra, matau, salėje nedalyvauja. Dėl motyvų dėl viso nėra. Dėl motyvų prieš nėra. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 70: už – 65, prieš – 3, susilaikė 2 Seimo nariai. Projektui po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl visų projektų, kuriuos pritarta po pateikimo ir kuriuos aš perskaičiau greituoju būdu, siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų nesiūloma. Bus svarstoma birželio 17 dieną. Kolegos, sutariame? Galime tam pritarti? Labai ačiū.

Kolegos, tuomet yra mano pasiūlymas, gal mes galėtume dabar taip imti ir nuspręsti, kad jūs pritariate mano siūlymui baigti darbotvarkę ir registruotis? Galime? Labai ačiū. (*Plojimai*)

Kolegos, vakarinis posėdis yra baigtas. (*Gongas*)

Tiesiog informuoju, kad užsiregistravo 74 Seimo nariai. Ačiū. Gero vakaro, kolegos!

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 49
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 22 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja D. ŽEBELIENĖ

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašome užimti savo vietas, vietas prie mikrofonų.

Prieš mums pradedant mūsų rytinį posėdį, norėčiau, kad mes pasveikintume – šiandien į Seimą atvyko legendinio bataliono „Azovas“ kariai, kurie reabilituojasi Lietuvoje. Norime palinkėti jums geros reabilitacijos, sveikatos ir grįžti į kovą. (*Plojimai*) *Slava Ukraini!* (*Balsai salėje: „Herojam slava!“*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. gegužės 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pradedame rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašome registruotis. Užsiregistravo 108 Seimo nariai.

Pradėsime tradiciškai pasiūlymais dėl darbotvarkės. Pirmas prie mikrofono, kad ir kaip būtų keista, buvo D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš tik norėjau užsiregistruoti, kad pirmajam, kada pristatysite įstatymo projektą, man leistumėte pasisakyti. Aš ne dėl darbotvarkės. Dėl darbotvarkės norėtų mano kolegė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. (*Garso įrašo negirdėti*)

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu norėtume pasiūlyti šiek tiek pakoreguoti klausimų eigą šiandienos darbotvarkėje. Priėmimo stadijos yra daug klausimų popietinėje darbotvarkėje. Pirmiausia siūlome 2-7 klausimo – Statybos įstatymo projekto Nr. XVP-298 priėmimą kelti į rytinę darbotvarkę. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad daug priėmimų yra popietinėje darbotvarkėje, kuomet šiandieną tikrai ne vien tiktai ministrai Seimo nariai, bet ir nemažai Seimo narių eis į didelę šventę – Vokietijos brigados inauguraciją, ir tikėtina, kad popietinėje darbotvarkėje nebus balsų priėmimams. Mes siūlome, esant galimybei, pakoreguoti darbotvarkę ir priėmimus kelti į rytinę darbotvarkę. Tai pirmiausia konkretus prašymas dėl Statybos įstatymo. Ir šiaip – priėmimus į rytą.

PIRMININKAS. Mieli kolegos, tikrai matote, kad rytinė yra užpildyta. Bet, kaip visą laiką, mes žiūrime pagal eigą, jeigu atsiras rezervas, tada galėtume, jeigu bendru sutarimu, iš karto kelti priėmimus. Šiandien ypatinga diena, bet Seimo posėdis irgi yra Seimo posėdis. Ar reikia balsuoti, ar galėtume pritarti, kad kažkaip atsiradus tarpui ir įtraukiame? Gerai? Ačiū. S. Čaplinskas.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Trumpindamas darbotvarkę, mano teiktą projektą Nr. XVP-215 prašau išbraukti iš darbotvarkės. Aš jį teiksiu kitose sesijose. (*Balsai salėje: „Dar palaukite.“*) Pasiūlymas – dar palaukti.

PIRMININKAS. Kadangi autorius, iniciatorius atsiima, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Reikės balsuoti? Supratau, balsuosime. Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamas Pirmininke, siūlau išbraukti 2-7 klausimą – Statybos įstatymą ir 2-16 klausimą – Žmonių palaikų laidojimo įstatymą.

PIRMININKAS. Dėl 2-7 klausimo irgi turėsime balsuoti, kadangi buvo siūlymų atkelti anksčiau ir dabar išbraukti, tai turėsime apsispręsti. O dėl 2-16 klausimo yra iniciatoriaus siūlymas, tai turbūt irgi bendrai sutarsime. Tuomet kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš tiesų vakariniame posėdyje 71 balso salėje gali nebūti. Gal reikėtų Vyriausybės valandą transformuoti į Vyriausybės pusvalandį ir nevengti pietų pertrauką dar pusvalandį paslinkti, kad visi priėmimai iš esmės galėtų atsidurti rytinėje darbotvarkėje?

PIRMININKAS. Mieli kolegos, racionalus pasiūlymas. Ar dėl jo turėtume balsuoti, ar galime apsispręsti bendru sutarimu dėl Vyriausybės pusvalandžio? Ačiū, bendru. Tuomet S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, Seimo Pirmininke. 2-7 klausimas yra svarstomas skubos tvarka, tai labai prašyčiau kolegų neišbraukti šiandien iš darbotvarkės, nes kitą savaitę nėra posėdžių ir taip skuba prasitęs. Tai 2-7 klausimą kviečiu palikti darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Teks apsispręsti, nes siūlymai yra diametraliai priešingi.

Ir Seimo narys A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas Pirmininke, labai ačiū. Gerbiami kolegos, toks skelbimas. Noriu, kad prie įėjimo į salę prieitumėte ir pasveikintumėte: Energetikos ir darnios plėtros komisijos iniciatyva atkeliavęs toks mūsų lietuvių kūrėjų sukurtas įrenginys, tai yra dviratis…

PIRMININKAS. Mielas kolega, dėl darbotvarkės diskutuojame.

A. GEDVILAS (*NAF*). …kuris įkrauna energijos. Jūs suteikėte žodį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klaidingai padariau.

Dabar, mieli kolegos, turime kelis klausimus, kur reikės apsispręsti balsuojant. Buvo siūlymas ir išbraukti, ir palikti, bet kadangi pirmas siūlymas buvo išbraukti, aš noriu atidžiai suformuluoti. Dėl perkėlimo mes sutarėme, kad *eigoje* perkelsime, balsavimo nereikėjo. Tada nuskambėjo siūlymas išbraukti ir po to siūlymas palikti. Tai dabar balsuojame dėl to, kas pritaria, jog Statybos įstatymas būtų išbrauktas iš šios dienos darbotvarkės.

Balsavo 117 Seimo narių: už tai, kad būtų išbrauktas, balsavo 67, prieš – 38, susilaikė 12. Išbraukiamas. Darbotvarkę trumpiname.

Dar turime apsispręsti dėl kolegos S. Čaplinsko siūlymo. Jis siūlo išbraukti projektą Nr. XVP-215, arba mūsų darbotvarkės 2-14 klausimą, tai yra Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimą. Kas už tai, kad išbrauktume šį įstatymo projektą?

Balsavo 116: už išbraukimą – 89, prieš – 23, susilaikė 4. Išbrauktas. Tuomet bendru sutarimu pritariame, kad Žmonių palaikų laidojimo įstatymo projektas iniciatoriaus iniciatyva atsiimtas. Pritarta.

Ir dar, prieš apsisprendžiant dėl visos darbotvarkės, norėčiau pritarimo dėl 2-13 klausimo, arba XIVP… atsiprašau, dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-427, kuris nėra įrašytas į pavasario sesijos darbotvarkę. Ar bendru sutarimu galėtume tą padaryti? Ačiū, padaryta.

Dabar ar dėl visos darbotvarkės reikia balsuoti, ar bendru sutarimu? Bendru sutarimu, ačiū. Darbotvarkė patvirtinta.

Ir… (*Balsai salėje*) Ne, pirma paskelbsiu įstatymo projektą.

10.08 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – R. Šadžius. Prašome į tribūną.

Ir žinau, kad Dainius pakėlęs yra ranką, tačiau, sistemiškai vertinant Seimo statuto 109 straipsnį ir išdėliotą prioritetų, kas gali paprašyti pertraukos, tvarką, tai pirmiausia yra posėdžio pirmininkas, po to yra komitetas, po to frakcijos. Tai aš, naudodamasis savo teise pagal Statuto 109 straipsnio 1 dalį, prašau pusės valandos pertraukos. Seimas dėl to turės apsispręsti.

D. Gaižauskas taip pat dėl… Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Ir aš prašau, gerbiamas Seime. Po pietų tikrai mes jau žinosime rezultatus, juos paskelbs šiandien pristatydami metines finansines ataskaitas, ir jums turbūt tikrai padės apsispręsti dėl šio įstatymo projekto, kurį pasiūlys gerbiamas finansų ministras. Todėl prašau frakcijos vardu pertraukos iki kito posėdžio ir prašau palaikyti mano prašymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Mieli kolegos, išgirdome ir D. Gaižausko siūlymą, todėl dabar ir apsispręsime dėl pusės valandos pertraukos. Kas už tai, kad dėl šito įstatymo projekto būtų pusės valandos pertrauka? Prašom balsuoti.

Balsavo 109 Seimo nariai: už pertrauką – 82, prieš – 23, susilaikė 4. Skelbiama pusės valandos pertrauka.

10.10 val.

Ministro Pirmininko Gintauto Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus (*pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)*

Darbotvarkės 2 klausimas (arba 1-asis) yra Ministro Pirmininko G. Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis. Kviečiame į tribūną Ministrą Pirmininką.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mieli meškerės broliai ir sesės, skaitau gerbiamų kolegų iš Konservatorių frakcijos kreipimąsi ir klausimus, bet nerandu nė vieno klaustuko. Ar tai yra Z. Froido, kaip sakoma, rašytinis riktas, kai norėdamas lyg ir paklausti konstatuoji, ar vis tiktai yra nuoširdus noras sužinoti?

Mieli kolegos, aš pamėginsiu pereiti per tuos, mano manymu, klausimus arba bent jau klausiančiąsias kreipimosi dalis ir šiek tiek pateikti informacijos, nepaisydamas to, jog ta informacija jau buvo pateikta vakar viešai.

Kokiomis aplinkybėmis ir kokiu tikslu gegužės 18 dieną bei Velykų švenčių laikotarpiu laiką leidote vieno turtingiausių Lietuvos verslininkų T. Barščio draugijoje jo valdomame žirgyne „Royal Horse Resort“?

Tikslas buvo pailsėti nuo sudėtingų Ministro Pirmininko darbų savo šeimos aplinkoje išpuoselėtame, nuostabiame, gerų atsiliepimų sulaukusiame žirgyne. Savo tikslą, manau, pavyko visai neblogai realizuoti, nepaisant nedidelių viešojoje erdvėje kilusių bangelių.

Siekdami išsklaidyti visuomenėje kylančias abejones dėl šio susitikimo skaidrumo, prašome atsakyti, pateikti kuo daugiau konkrečių detalių, kaip buvo organizuotas šis susitikimas?

Susitikimas organizuotas nebuvo. Vizitas buvo organizuotas elementariu telefono skambučiu nurodytais kontaktais ir rezervuota nakvynė.

Kaip dažnai lankotės šioje sodyboje?

Sodyboje, arba, tiksliau, žirgyne, teko lankytis du kartus, taip, kaip ir nurodyta jūsų paklausime.

Pateikite įrodymus, kad už visas vizito paslaugas buvo sumokėta asmeninėmis lėšomis.

Vakar ši informacija buvo pateikta ir viešojoje erdvėje, yra aiškiai matomi abu mokėjimai už abu vizitus, daryti iš mano asmeninės sąskaitos.

Nurodykite, kokie asmenys dar dalyvavo šiuose susitikimuose, be jau viešai minėto dėl korupcijos teisto Druskininkų mero R. Malinausko.

Tų asmenų, kurie tuo metu viešėjo žirgyne, aš nežinau. Tiek, kiek yra žinoma viešojoje erdvėje, man yra žinoma lygiai tiek pat.

Ar jūsų buvo prašoma konkrečių sprendimų, priklausančių Vyriausybės kompetencijai?

Ne, nebuvo.

Kaip ketinate užtikrinti, kad visuomenei nekiltų pagrįstų abejonių dėl galimai palankaus būsimų Vyriausybės ar jai pavaldžių institucijų sprendimų verslininko šeimai svarbiais klausimais?

Kadangi klausimų nebuvo užduota, apie tai kalbėta nebuvo, todėl neturiu ko papildomai įrodinėti. O kalbant apie žvejybas apskritai, tie, kurie meškerioja, puikiai žino: plepėsi, žuvies nepagausi. Kadangi žuvį pagavau, vadinasi, liežuvį už dantų laikiau.

Taip pat prašome paaiškinti, ar šis poilsio epizodas bei kontaktai atitinka jūsų deklaruojamus skaidrumo ir politinės atsakomybės principus?

Noriu paaiškinti ir pažymėti, kad tai atitinka mano skaidrumo ir politinės atsakomybės principus, nes kelionė yra vizitas, apmokėtas iš asmeninių lėšų, jis yra skaidrus, neslepiamas. O po to, kai minėtas vizitas buvo nušviestas instagrame, kituose socialiniuose tinkluose, manau, kad daugiau viešumo pateikti jau ir negaliu. Taip, esame sutarę šeimoje, jog premjero pareigos yra ribo-

jančios, tačiau už spygliuotos vielos ketverių metų laikotarpiui mes tikrai neužsidarysime ir savo privatų laisvalaikį leisime įvairiai. Kas, koks savininkas, koks asmuo, kokios sodybos, kokio žirgyno, ne visada iš anksto yra žinoma, tačiau šiuo atveju galiu tiktai pažymėti, jog šeimininkas buvo pagarbus, sutiko svetingai, keiksmažodžių nevartojo, savo perteklinio ekscentriškumo nedemonstravo. Ačiū, gerbiami kolegos, už pateiktus klausimus raštu, esu pasiruošęs atsakyti į būsimus klausimus, kaip matau, žodžiu.

PIRMININKAS. Ačiū Ministrui Pirmininkui. Mieli kolegos, turime procedūrą, kuri Seimo statute numatyta iki 20 minučių. Ten labai aiškiai yra parašyta, nes užsirašė daug kolegų paklausti, kad prioritetą klausti turi tie Seimo nariai, kurie pasirašė po klausimu, kad ir be klaustuko, bet klausimu Ministrui Pirmininkui, todėl pirmasis klausia M. Lingė. Ruošiasi kolegė P. Kuzmickienė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Ačiū, premjere, už pateiktus atsakymus. Norėčiau vieną iš tikslinamųjų tokių klausimų. Matome… Dėl tų pačių kainų, tai ačiū, kad paviešinote ir čekius, apmokėjimo sąskaitas. Matosi, norint rezervuoti viešbučio arba paslaugas teikiančioje sodyboje, įprastine tvarka nurodytos kainos už… keturių asmenų kotedžo nuomos kaina siekia apie 340 eurų. Jūsų pateiktos sumos yra pigesni apmokėjimai, tai ar jums buvo suteikta nuolaida?

Ir kitas susijęs klausimas. Matome, kad Vadovybės apsaugos tarnyba viešąjį pirkimą atliko ir sumokėjo 300 eurų, panašu, kad jiems šiek tiek paslaugos kainavo brangiau. Išvestinis yra klausimas toksai: praeitoje kadencijoje buvo sudaryta galimybė laisvalaikio metu vykti premjerams, saugomiems asmenims be Vadovybės apsaugos tarnybos lydėjimo, tai būtų šiek tiek galbūt ir biudžeto lėšų sutaupyta. Gal jūs aplinka ta nepasitikite ir nesaugus jautėtės toje draugijoje?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Bet aš galiu komentuoti tik tuos veiksmus, kuriuos pats ar mūsų šeima yra atlikusi. Žiūrėdami rezervacijos galimybes *bookingo* platformoje, mes aiškiai matėme, jog kaina tomis dienomis yra 130 eurų, todėl tikrai nežinau ir nemanau, jog man buvo taikyta kokia nors nuolaida. Atvirkščiai, mes sumokėjome ne 130, o 150, pabrėšiu, eurų.

Vadovybės apsaugos tarnybos darbo specifikos aš tikrai nekomentuosiu. Jie patys tai gali padaryti nustatyta tvarka.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia kolegė P. Kuzmickienė. Ir trečia ruošiasi klausti D. Ulbinaitė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Premjere, apie jūsų dalyvavimą žvejybos išvykoje su ponu T. Barščiu visuomenė sužinojo ne iš jūsų, bet iš pono T. Barščio socialinių tinklų. Ar nemanote, kad tokio pobūdžio susitikimus, ypač kai juose dalyvauja tokios reputacijos arba prieštaringos reputacijos asmenys, jūs turėtumėte deklaruoti pats: tiek dėl skaidrumo, tiek siekdamas išvengti tų įvairiausių interpretacijų?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Miela kolege, pirmiausia noriu dar kartą pabrėžti ir pažymėti, jog išvyka ir kelionė buvo į žirgyną, ten, kur yra nuostabūs žirgai, ten, kur yra alpakos, avys, triušiai, tai yra nuostabi aplinka man, mano vaikams. Privatus laikas yra privatus, aš manau, kad tai yra suprantama, ir manau, kad visi iki šiol valstybės vadovai, premjerai turi teisę į privatų laiką. Jeigu žirgyno, sodybos ar kitos, na, kaip sakyti, poilsinės vietos šeimininkas nusprendžia viešinti savo svečius, tai yra jau to asmens reikalas. Bet kalbant apskritai apie politikų ir tokių neplanuotų, atsitiktinių, fragmentinių santykių su visuomenės nariais pobūdį, tikrai tokių susitikimų, bendrų fotografijų politiko veikloje yra daug, todėl kiekvieną rūšiuoti, smerkti, teisti ar panašius dalykus daryti aš nematau jokio reikalo. Dar kartą galiu pabrėžti, šeimininkas elgėsi svetingai ir pagarbiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia D. Ulbinaitė. Ruošiasi G. Balčytytė.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamasis premjere, Riešės apygardos gyventojams jūsų privati žvejyba su prieštaringai vertinamu verslininku T. Barščiu, kurio šiuo metu pagrindinis verslas ir aistra yra žirgai, iš tikrųjų sukėlė ypatingą nerimą ir atrodo Riešės gyventojams kaip akivaizdžiai arba galimai korupcinė. Žemės ūkio ministerija šiuo metu vis dėlto sprendžia Riešės žirgyno likimą. Vyriausybė ieško keleto milijonų, kaip jį išgelbėti, ir neranda. Žirgyno laikinąja vadove balan-

džio pradžioje paskiriama T. Barščio žirgyno darbuotoja G. Žibūdaitė, o jūs tą patį mėnesį slaptai žvejojate privačiame T. Barščio žirgyne kartu su savininku.

Žiūrėk, kaip nori, bet atrodo kaip žirgyno perleidimo R. Barščiui planas. Savaime žirgyno privatizavimas nebūtų joks čia blogis, jeigu vyktų skaidriai. Tačiau tikrai, bent jau Riešės gyventojams, tai panašu į korupcinį susitarimą, todėl prašytume paviešinti, ką sutarėte, ką konkrečiai sutarėte su T. Barščiu dėl Riešės žirgyno?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Nematau absoliučiai jokios sąsajos tarp mano privataus vizito ir jūsų keliamų klausimų ar abejonių, todėl tikrai negaliu jokia forma giliau kontempliuoti jūsų pateiktų abejonių, įtarimų ar nuogąstavimų linkme.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Balčytytė. Ruošiasi kolega J. Razma.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Premjere, nekilnojamojo turto bendrovė „SBA Urban“ kartu su Barščiams priklausančia investicine bendrove „Taba Invest“ į Nemunaičių (Kaune) kvartalo plėtrą investuos daugiau kaip 250 mln. eurų. Šio kvartalo gyvenamojo pastato „Pasaka“ generalinis rangovas yra bendrovė „Infes“, ta pati bendrovė yra viena iš įmonių, pakviestų vystyti didžiausią karinės infrastruktūros objektą Rūdninkų kariniame miestelyje. Tai mano klausimas: ar žvejybos metu diskutavote dėl Rūdninkų karinio miestelio statybos?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mane, žinoma, stebina jūsų T. Barščio verslo interesų žinios, nes aš tokių žinių tikrai neturiu. Ir jau minėjau vakar, galiu dar kartą paminėti, jog kalbėjome net ne su ponu T. Barščiu, o su šalia meškeriojusiu meškeriotoju apie sliekus, kukurūzus ir „Liliputo“ sūrį, tai yra faktas. Jokiomis kitomis temomis nebuvo nei diskutuota, nei kalbėta.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Gedvilienė. Ruošiasi V. Juozapaitis.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas premjere, aš, kaip trijų vaikų mama, o artėja vaikų gimtadieniai, kaip visada ieškau vietos, kur švęsti. Jūs man pasakykite, ar ten viskas įskaičiuota už 200 eurų: ir šeimos apsistojimas, ir vakarėlis, ir žirgai, ir žvejyba, ir viskas? Viskas, viskas įskaičiuota, nes čia reklama verslui, mes galime visi pakviesti ir važiuoti ten švęsti, nes labai jau pigu ir tokių kainų rinkoje nėra. Tai gal jūs galėtumėte pasakyti, kas įeina į 200 eurų sąskaitą? Ar jūs jodinėjote arkliukais, ar žuvį traukėte, ar dar ką nors? Gal galite papasakoti detaliau šitais visais klausimais?

Ir dar labai rūpi, kiek žmonių tame gimtadienyje dalyvavo? Ar tik šeima, ar dar koks nors Švinius, ar Malinauskas, ar dar kas nors prisidėjo, taurytę pakėlė? Papasakokite daugiau.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Aš nežinau jūsų šeimos gimtadienių šventimo ypatumų, ar jūs tikrai į svečius kviečiatės Švinių ar kitus savo draugus? Žinokite, mes vis tiktai mėgstame tam tikrą santūrumą, individualumą. (*Plojimai*) Todėl šventėje buvome tiktai mes keturiese ir mūsų keturkojis šeimos narys Bondas. O šventės kaina visada priklauso nuo apetito. Aš net neabejoju, jog jūs ten galėtumėte išleisti nepadorią pinigų sumą, nes tikrai veiklų ten yra sočiai. Tačiau galiu patvirtinti, jog grožėjomės žirgais, glostėme alpakas, morkomis maitinome tiek avytes, tiek triušiukus. Tai yra mūsų privačių švenčių šventimo ypatumai.

PIRMININKAS. Ačiū, gal kas pasinaudos pasiūlymais. Toliau klausia V. Juozapaitis. Ruošiasi, iš eilės bus A. Skardžius.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas premjere, žaviuosi jūsų nearogancija ir tokiu tikrai labai nuoširdžiu, tokiu visiškai nesityčiojančiu tonu. Atvirai pasakius, galvojau, kad turite ir kitų savybių, ne tik tų, kurios yra būdingos socialdemokratams.

Bet aš noriu paklausti. Jūs dabar vis, nežinau, ar sąmoningai, ar ne, bet taip išreklamavote tą verslo subjektą ir objektą. Ar tai nėra viešųjų ir privačių jūsų santykių pažeidimas? Čia aš taip pusiau juokais, bet ir visai rimtai, nes jūs taip nuoširdžiai kviečiate dabar visą Lietuvą apsilankyti tame objekte, kuris vadinasi žirgynu, bet kažkodėl jūs važiuojate žvejoti į žirgyną. Ar čia nėra kognityvinio disonanso kartais? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mielas kolega, kartais tiesą priimti sunku, bet aš nieko, išskyrus tiesą, jums nesakau. Jums tai panašu į aroganciją? Man iš tiesų tai panašu į jūsų mėginimą, nežinau, ar reklamuoti žirgyną, ar sukurti kažkokią neaiškią, nenuspėjamą arba abejones keliančią aplinką.

Skaidriau nebūna. Taip, kaip mano privatus laisvalaikis buvo paviešintas (ne be jūsų, tiesą pasakius, taip pat pastangų), aš manau, kad tai yra geniali *marketingo* strategija, į kurią jūs, nežinau, noromis ar nenoromis įsivėlėte. Nežinau, kodėl tai darote, bet šitame žaidime galime pabūti kartu kurį laiką. Ir jeigu dėl to laimės Lietuvos verslas, o Lietuvos vaikai pamatys nuostabius žirgus, dėl to, matyt, visiems bus tik geriau.

PIRMININKAS. Ačiū. Tikiuosi, premjero keturkojo vardo įvardijimas nebus suvokta kaip reklama kino filmui. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi…

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas premjere, tais niūriais Lietuvai laikais, kada ji buvo valdoma pažymomis ir verslui buvo uždrausta bendrauti su politikais, tada M. Lingė ir D. Ulbinaitė sukūrė Prezidentei D. Grybauskaitei tokį konspiracinį bendravimo būdą – „tulpių paštą“. Gerbiamas premjere, ar jūs tokia iniciatyva neketinate pasinaudoti?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, pasiūlymas, žinoma, praktikos išbandytas, ar ne? Ir galėtų būti labai efektyvus kurį laiką, bet tikrai nemanau, reikėtų mums grįžti į tuos laikus, kai politikai turi slapstytis nuo kažko, nedarydami nieko blogo, leisdami su savo šeima savo privatų laisvą laiką.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinė norinti paklausti yra L. Girskienė, bet aš jos kaip ir nematau. Tada dar, atsiprašau, A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas premjere, jūs kartojate, kad kelionė privati. Vis dėlto joje dalyvavo ir valstybės institucijų atstovai, kurie taip vykdė savo pareigas, jūs nesinaudojote ta įstatymo išlyga, kuri veikia dėl pirmųjų asmenų apsaugos privačiu laiku.

Bet klausimas vis dėlto dėl kitko. Jums tikrai žinoma, kad žmonių teistumai su laiku išnyksta. Tačiau šiuo atveju kompanijoje atsiduria dar vienas sliekų žinovas – ponas R. Malinauskas, ir jums tai nesukelia jokių problemų. Sakote, viskas gerai su tuo bendravimu, bet vis dėlto žmogus teisiamas korupcijos byloje ir jau nuteistas vienos instancijos teisme. Tai, jūsų požiūriu, yra normalu?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Lietuvoje teisingumą vykdo teismai. Jeigu Druskininkų meras bus pripažintas kaltu, jis turės atlikti bausmę įstatymų nustatyta tvarka. O aplinkybės, kurios jau vakar buvo paaiškintos, aiškiai įrodo, jog aš nekviečiau pono R. Malinausko į jokį susitikimą. Dar daugiau – jau esu sakęs: aš tikrai nieko nesmerksiu ir neteisiu, nes tai daro teismai. R. Malinauskas yra Druskininkų meras, šiandien jis eina savo pareigas. Jisai turi teisę bendrauti su visais Lietuvos gyventojais. Taip, savo ruožtu aš galiu dar kartą pakartoti, jog susitinku su daugybe asmenų. Būna, kad per dieną fotografuojuosi dešimtis kartų, ir kai kada gali būti tokios aplinkybės, net man nežinant, šalia manęs gali stovėti įvairios reputacijos žmonių. Todėl dėl šios priežasties aš tikrai nieko nesmerkiu, neteisiu. Mano iniciatyva jokių susitikimų organizuota nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam Ministrui Pirmininkui. Jis atsakė į įvairius papildomus klausimus.

Dabar, mieli kolegos, dar turime šiek tiek laiko, tai grįžtame prie to bendro sutarimo ir galime keletą priėmimo stadijos projektų perkelti iš popietinės darbotvarkės.

10.30 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39[1], 40, 44, 46, 47, 48, 48[1] straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39[2], 39[3] ir 48[2] straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195(2) (*priėmimas*)

Noriu atkreipti dėmesį, kad dabar kitas darbotvarkės klausimas – Užimtumo įstatymo keliolikos straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195(2). Priėmimas.

Yra du straipsniai. Nei dėl 1 straipsnio, nei dėl 2 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Ar nebūtų prieštaraujančių, jeigu mes abiem pritartume bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso – E. Gentvilas. Jo nėra. Tuomet siūlau apsispręsti ir balsuoti. Priėmimo stadija. (*Šurmulys salėje*) Aš įvardinau – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111 Seimo narių: už įstatymą – 93, prieš – 2, susilaikė 16. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.32 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4244(2) (*priėmimas*)

Taip pat galime dar kitą darbotvarkės klausimą išnagrinėti, tai yra Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4244(2). Priėmimo stadija.

Įstatymo projektą sudaro du straipsniai. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta. Ar niekas neprieštarautų, jeigu mes jam pritartume bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio buvo gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas pritarė šiai pastabai. Ar mes taip pat galėtume 2 straipsniui su Teisės departamento pateiktais pasiūlymais pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta.

Motyvai už ir prieš. Norinčių nėra. Prašom balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už įstatymo projektą – 106, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.33 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-49(2) (*priėmimas*)

Kitas taip pat popietinės darbotvarkės klausimas – Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-49(2). Priėmimo stadija.

Įstatymo projektą sudaro trys straipsniai. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pastabų negauta. Ar nebūtų prieštaraujančių, jeigu mes jam pritartume bendru sutarimu? Ačiū, 1 straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pastabų. Ar nebūtų prieštaraujančių, jeigu pritartume bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio taip pat negauta pastabų ir pasiūlymų. Ar nebūtų prieštaraujančių, jeigu 3 straipsniui pritartume bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112 Seimo narių: už įstatymo projektą – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(3) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(3). Seimo nutarimą sudaro vienas straipsnis. Prašome balsuoti. (*Balsai salėje*) Tuoj aš paskelbsiu.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už Seimo nutarimą – 106, prieš nėra, susilaikė 3. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

10.36 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 3, 17, 37, 41, 42, 43, 47, 49, 55, 61, 62, 65, 87, 92, 95 straipsnių, X skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 67[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4249(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 3 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4250(2), Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4251(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4252(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4253(2) (*svarstymas*)

Dar turime penketą minučių, iki finansų ministras pristatys projektą, tai norėčiau pakviesti į tribūną Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą apsvarstyti Diplomatinės tarnybos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4249 ir lydimuosius projektus. Svarstymo stadija. Prašom pristatyti pagrindinio komiteto išvadą.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien yra teikiamas svarstyti Diplomatinės tarnybos įstatymo projektas ir jo lydimieji teisės aktai. Pirmiausia norėčiau informuoti, kad pagrindinis komitetas, Užsienio reikalų komitetas, atsižvelgė beveik į visas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir papildomai pateikė savo pasiūlymus. Jie buvo aptarti kartu su Užsienio reikalų ministerijos vadovybe, Prezidento kanceliarija ir kitomis institucijomis.

Trumpa šių pasiūlymų esmė: leisti administracinio techninio personalo pareigas tvirtinti ne tik užsienio reikalų ministrui, bet ir jo įgaliotam asmeniui. Grįžusiems iš politinio pasitikėjimo pareigų, tai yra iš Seimo, Vyriausybės kanceliarijos, prezidentūros, diplomatams suteikti aukštesnį diplomatinį rangą ir pritaikyti atlyginimo vidurkį pagal darbo metus. Siūlomas šiame įstatymo projekte lankstesnis požiūris į rotaciją dėl šeiminių ir profesinių aplinkybių – numatyti aiškesnius naujų diplomatinių atstovų skyrimo terminus, taip pat leisti atkurti diplomatinį statusą netaikant penkerių metų termino buvusiems diplomatams, dirbusiems su užsienio politika ar užėmusiems politinio pasitikėjimo pareigas. Siūloma vienodai reglamentuoti diplomatinių pasų išdavimą aukščiausių pareigūnų ir Europos Parlamento narių šeimos nariams. Numatytas vėlesnis šio priimto įstatymo ir lydimųjų įstatymų įsigaliojimas, tai yra nuo liepos 1 dienos.

Ir, kaip minėjau, yra pateikti keturių lydimųjų teisės aktų pakeitimai: Muitinės įstatymo projektu siūloma suteikti Vyriausybei ir jos įgaliotai institucijai diskreciją nustatant diplomatinio pašto gabenimo priežiūrą. Valstybės sienos apsaugos įstatymo pakeitimu siūloma nustatyti, kad diplomatinį paštą gabenančios transporto priemonės įleidžiamos be eilės. Dėl paskutinių dviejų – Krašto apsaugos ir Žvalgybos įstatymų projektų yra problema dėl sutuoktinių sveikatos draudimo išmokų mokėjimo. Yra siūlymas sudaryti vienodas sąlygas, kad įmokas už savarankiškai mokančius ir turinčius mokėti diplomatus, pareigūnus moka pačios institucijos, tai yra diplomatinės atstovybės. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkui. Diskusijoje nebuvo norinčių dalyvauti. Ačiū jums, pirmininke. Motyvai už – kolega R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šį klausimą komitete svarstėme labai įdėmiai ir ten pritarė faktiškai visų partijų atstovai. Problema, kurią sprendžia šis projektas, pagrindinė problema, išskyrus visus kitus techninius pataisymus, yra ta, kad šiandien iš mūsų diplomatinių atstovybių grįžtantys žmonės praranda savo rangą, tiek savo prestižą, tiek karjeros galimybes, net atlygio prasme praranda pinigus, nes grįžę atgal į Užsienio reikalų ministeriją jie tampa grupių patarėjais, nors prieš tai buvo ambasadoriais. Ir tada jiems reikia iš naujo lipti tais karjeros laiptais. Tad tikrai labai kviečiu Seimą apsispręsti ir balsuoti už.

O komitete mes toliau kalbamės apie tai, kad reikia ir tolesnių žingsnių Diplomatinės tarnybos įstatymui tobulinti. Iš tikrųjų, nežinau, turbūt komiteto pirmininkas pasakys, ar dar pavasarį, ar rudenį bandysime turbūt kartu su ministerija parengti ir dar didesnį paketą, kuris dar labiau pagerintų diplomatų sąlygas, nes tai yra viena iš, aš sakyčiau, šviesiausių, stipriausių mūsų tarnybų, kuri nepelnytai šiandien iš tikrųjų negauna nei deramo atlygio, nei deramų sąlygų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašome svarstymo stadijoje balsuoti dėl Diplomatinės tarnybos įstatymo ir visų lydimųjų įstatymų projektų iki darbotvarkės 1-9.5 klausimo. Prašom balsuoti.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 116, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo įstatymų projektams yra pritarta.

10.42 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437(2) (*pateikimo tęsinys*)

Praėjo pusės valandos pertrauka. Toliau darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437. Į tribūną kviečiu finansų ministrą R. Šadžių. Ir prašau jūsų sutikimo pratęsti balsavimo langą iki 11 valandos. Ar galėtume tą padaryti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Prašau, ministre.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, aš gana detaliai pristačiau šitą įstatymo projektą prieš 2 dienas, antradienio plenariniame posėdyje, dėl to leiskite man negrįžti prie bendrųjų nuostatų pristatymo. Tada pritrūko 1 ar 2 balsų pritarti po pateikimo, dėl to Vyriausybė nutarė teikti patobulintą įstatymo projektą, kuriame teisinio reguliavimo principai nebuvo pakeisti, ir, kaip matyti ir iš mūsų konsultacijų, teisinio reguliavimo principams yra platus pritarimas.

Tačiau diskusijoje buvo išsakyti kai kurie momentai, kurie Seimo nariams sukėlė abejonių. Pirmas iš jų buvo galbūt per didelės galios, suteiktos savivaldybėms, ir nuogąstavimas, ar tai nepažeistų gyventojų interesų. Dėl to Vyriausybė nutarė pasiūlyti Seimui, beje, atsižvelgdama ir į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, vertingą pastabą, siūlo pagrindiniam gyvenamajam būstui, kai savivaldybė nustato, galėtų nustatyti savo tarifus, nustatyti minimalias grindis, pačias žemiausias grindis: 10 tūkst. eurų turto vertės vienam asmeniui, 20 tūkst. eurų vertės šeimai. Tai būtų minimumas, minimali garantija visiems Lietuvos gyventojams ir visoms savivaldybėms. Be abejo, savivaldybėse turto vertės labai smarkiai skiriasi ir savivaldybės, norėdamos suplanuoti papildomų pajamų į savo biudžetą ir atsižvelgti į gyventojų socialinius poreikius, gyventojų struktūrą, galės orientuotis ir nusistatyti kitokias grindis. 10 tūkst. eurų vertės grindys buvo pasirinktos, orientuojantis į nekilnojamojo turto kainų lygį savivaldybėse, kuriose tos kainos yra pačios mažiausios.

Antras klausimas, kuris gana aiškiai buvo iškilęs Seimo narių klausimuose, buvo klausimas dėl pagrindinio būsto priklausinių. Ne antro būsto, trečio, kurį, kaip ir bendras sutarimas yra, reikėtų apmokestinti, bet priklausinių, kokių nors techninių statinių, kurie galbūt turi kitą adresą ir kurie tiesiogiai galbūt būsto tikslams netarnauja, dėl to nepakliūva į įstatyme siūlomą įstatymo 2 straipsnio naujos redakcijos 9 punkto 9 dalį. Nepakliūva į pagrindinio būsto sąvoką, bet iš esmės yra šalia, ar tai daržinė, ar tai garažas, ar kažkas.

Kad nekiltų tokių abejonių po to realiai savivaldybėje apmokestinant savivaldybės gyventojus, siūloma papildomam turtui, ne pagrindiniam būstui, o papildomam turtui, kilstelti apatinę ribą, kuri būtų taikoma taip pat visoje valstybėje, bet nustatyta Seimo sprendimu, iki 50 tūkst. eurų. Tai apimtų iš tikrųjų gana nemažai daržinių, garažų, galbūt vandens gręžinių. Turėčiau pažymėti, kad, pavyzdžiui, tvoros ar panašūs statiniai, kadangi jie atskirai nedalyvauja civilinėje apyvartoje, dalyvauja kartu su pagrindiniu objektu, tai Registrų centre jie nevertinami, Registrų centras įvertina visą turtinį kompleksą, į kurį tvoros yra įtrauktos.

Mes pakoregavome šiuos punktus ir manome, kad šiandien to nerimo, jūsų išsakyto antradienį, turėtų būti kur kas mažiau. Aš labai viliuosi, kad po pateikimo jūs pritarsite, kadangi tada

ir tik tada atsiveria galimybės konstruktyviai svarstyti šitą projektą ir atsižvelgti į pačius įvairiausius sumetimus jau Seimo komitetuose. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūsų paklausti užsirašė keliolika Seimo narių. Pirma klausia G. Skaistė. Ruošiasi R. Tamašunienė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Man atrodo, kad neįmanoma nustatyti kartelės, kuri tiktų visai Lietuvai, nes 10 tūkst. eurų Akmenėje turbūt yra vidurkis mokestinės vertės, o Vilniuje vidurkis būtų apie 100 tūkst., Neringoje – apie 200 tūkst. Ar nevertinote galimybės tiesiog turėti kažkokį vidurkinį dydį, kuris būtų labiau pritaikomas kiekvienai savivaldybei? Nes, žvelgiant į jūsų pasiūlytą variantą, tiesiog labai realus variantas, kad žmogui labiau apsimokės gyventi sandėliuke, o ne savo name, tai yra deklaruoti gyvenamąją vietą antrame būste, nes ten neapmokestinama kartelė yra 50 tūkst., o savivaldybės gali nustatyti apie 10 tūkst. ar 20 tūkst. Tokiu atveju išeina, kad labiau apsimoka gyventi antrame būste. Tai ar vertinote tą sąveiką pirmos kartelės pirmam būstui ir antram būstui – 10 tūkst. ir 50 tūkst. – ir iš kokio skaičiavimo šie skaičiai atsirado?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Pirmiausia pažymėčiau, kad 10 tūkst. kartelė vienam asmeniui yra minimumas. Minimumas. Savivaldybių tarybos, akivaizdu, taikys savo karteles, kurios gali būti didesnės, bet negali būti mažesnės. Taigi šis 10 tūkst. socialinis saugiklis suveiktų. Jis apskaičiuotas taip, kad jis neatimtų praktinės galimybės mažiausią, žemiausią turtą turinčiose savivaldybėse vis dėlto nusistatyti kažkokius tarifus ir kažkiek lėšų papildomai surinkti į savivaldybės biudžetą. Mes girdėjome nerimo iš savivaldybių merų, kad, sako, jūs nustatysite tokias ribas, kad mes ten kad ir 1 % tarifą nusistatę, gal laimei sukritus, galbūt kokį vieną būstą apmokestintume. Todėl pasirinktas šitas skaičius, kuris iš tikrųjų atitinka nekilnojamojo turto medianą tose savivaldybėse: Akmenėje, Kupiškyje ir kitose. Dabar aš jų atmintinai neišvardinčiau. Tai žemutinės grandies turto vertės, savivaldybių turto medianos, kurios leistų ir toms savivaldybėms pritaikyti šitą instrumentą.

Aš nė kiek neabejoju, kad Vilniuje šita apatinė kartelė tikrai nebus 10 tūkst. ir, sprendžiant iš diskusijų, kurios girdimos viešojoje erdvėje, Vilnius pasirinks protingą sistemą. Labai tikiuosi, kad nepasirinks tokios kartelės, kuri Vilnių paliks be papildomų pajamų iš nekomercinio nekilnojamojo turto, kadangi mes čia jo turime.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi kolega A. Zuokas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, mano klausimas yra iš esmės. Mano vertinimu, antradienį Seimas balsuodamas parodė, kad nepritaria nekilnojamojo turto mokesčiui. Dabar jūsų teikiami tokie pataisymai taip pat rodo, kad jūs nesate pats įsitikinęs jo nei efektyvumu, nei reikalingumu. Man atrodo, kad daugiau negu gana: jau antradienį mes visame finansiniame pakete nustatėme mūsų gyventojams, kiekvienam žmogui, kiekvienam gyventojui, ūkininkams, verslininkams mokesčius. Tai ir PVM'o lengvatos panaikintos, brangs vanduo, šildymas, malkos, neproporcingai didinamas GPM'as, kas taip pat palies visus, augs visų rūšių draudimo įmokos, taip pat ir sveikatos draudimas. Individuali veikla, mano vertinimu, išvis išnyks ilgainiui kaip juridinė forma verslui plėtoti. Ar tikrai nemanote, kad jau tų mokesčių yra daugiau negu gana ir ar neverta vis dėlto garantinių išteklių paieškoti viešajame sektoriuje, nes Valstybės kontrolės finansinių ataskaitų…

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Negaliu sutikti su beveik visais jūsų išsakytais argumentais, iš jų su pirmuoju. Jeigu prisimenate, antradienį balsų už šitą įstatymo projektą buvo pusantro karto daugiau negu balsų prieš, tai tikrai negalima sakyti, kad įstatymas atmestas, jokiu būdu. Jis buvo didžiule balsų dauguma perduotas Vyriausybei tobulinti. Gyventojų pajamų mokestis, kur jūs čia kaltinate, kad padidės visiems, tikrai nėra taip. Tai yra paplitęs stereotipas, kad štai įvestas papildomas laiptelis – tarifas 25 % staiga visus palies, nėra taip. Jisai palies tik dalį pajamų virš 36 vidutinių darbo užmokesčių, tai palies tik tuos asmenis, kurie tiek pajamų gauna. Tai su 38 VDU per metus ten papildomas mokestis sudarys keletą eurų ir tai nėra kas nors nuostabaus. Tikrai nesutinku, kad šitie mokesčiai taip kategoriškai palies visus ir išnaikins individualią veiklą.

Kur jūs esate teisi? Aš sutinku su jumis – yra rezervų viešajame sektoriuje, ir mes juos stengsimės panaudoti, mes stengsimės panaudoti visas galimybes, visus instrumentus, kaip kovoti, kaip ištraukti papildomų lėšų iš šešėlinės ekonomikos. Mes taikysime visas įmanomas priemones, kaip užtikrinti spartesnį ekonomikos augimą, kuris per automatinius stabilizatorius taip pat augina proporcingai kitų mokesčių pajamas ir nekeisdamas jų tarifų. Mes ieškosime papildomų lėšų visur. Bet šitas šaltinis – papildomi mokesčių pakeitimai, kuriuos Vyriausybė pateikė, yra būtinas, jeigu mes norime užtikrinti tvarią mūsų šalies ir karinio, ir socialinio saugumo ateitį.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Zuokas. Ruošiasi kolega J. Razma.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, dėkoju už galimybę paklausti. Aiškinamajame rašte jūs teigiate, kalbant apie pagrindinį gyvenamąjį būstą, kad mes šiame įstatyme turėtume numatyti kaip ir mokestinę lengvatą, kurią turėtų įgyvendinti miesto tarybos. Tačiau ar sutiktumėte su formuluote, kad reikėtų vis dėlto suteikti žmonėms teisę turėti pirmąjį savo gyvenamąjį būstą, už kurį jie susimoka per ilgą laiką bankui ir, duokdie, prieš pensiją įsigyja savo svajonių būstą? Kad tai būtų kaip teisė, o ne lengvata? Ar nemanote, kad ta lengvata kaip ir žemina tuos žmones, kurie visą gyvenimą dirba ir siekia turėti savo svajonių būstą?

R. ŠADŽIUS. Absoliučiai sutinku, kad savas būstas, ypač svajonių būstas, kitą sykį tai svajonių pilis, yra visiškai pateisinama žmogaus svajonė ir tikslas, tačiau tikrai nemanau, kad rūpinimasis racionaliu apmokestinimu, kad mokestis nebūtų neproporcingai didelis, kad tai būtų kas nors panašaus į žmogaus žeminimą. Dėl to ir nustatomi minimalūs rėžiai savivaldybėms, ir savivaldybės, nustatydamos tarifus savo teritorijoje, naudosis įstatyme nurodytais rėžiais, nustatydamos bendrą tarifą ir laiptelius, ir turės laikytis žemutinių grindų, galės nustatyti jas 10 tūkst. eurų arba didesnes. Tai yra mokesčio sistemos dalis ir tai visiškai atitinka mūsų konstitucinę mokesčių sampratą. Tą patvirtino Seimo Teisės departamentas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega J. Razma. Ruošiasi gerbiamas S. Kairys.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Manau, jums gerai žinomas buvusios Socialdemokratų partijos pirmininkės pasakymas (priešrinkiminiu laikotarpiu), kad nekilnojamojo turto mokestis nepagrįstai smogtų daugeliui žmonių, socialdemokratai jam nepritars. Kas vis dėlto jus verčia paneigti rinkimų pažadus? Jūs praeitą sykį sakėte, kad nekilnojamojo turto mokestis nėra kritiškai svarbus dėl RRF'o pinigų gavimo, kad svarbi mokestinių pasiūlymų visuma, vadinasi, nėra tokios būtinybės tą mokestį priimti, bet daromas didžiulis spaudimas.

Gal jau žinoma, kokios poveikio priemonės bus Socialdemokratų frakcijos vienintelei narei, kuri laikosi rinkimų pažadų? Kas padaryta, kad staiga stebuklingai „Nemuno aušros" frakcijos atstovai jau kalba, jog balsuos už šį mokestį? Nė dėl vieno projekto tokio spaudimo nebuvo padaryta. Kas turėtų sumokėti už socialdemokratų atšauktas komandiruotes, kai akivaizdu, jog reikės pirkti naujus lėktuvų bilietus ir tai kainuos ne vieną šimtą eurų?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Rinkimų pažadai ar tos pozicijos, kurios buvo išsakytos, kad mokestis nesmogtų daugeliui žmonių, ir yra realizuojami šituo įstatymu. Pirmas dalykas, savivalda turi visas teises nustatyti tarifus tokius, kad jie nesmogtų daugeliui žmonių. Antras dalykas – papildomas turtas. Mūsų vertinimais, papildomą turtą Lietuvoje, pagal Registrų centro duomenis, turi maždaug milijonas savininkų, tačiau pagal nustatytas karteles į apmokestinimo skalę patektų apie 90 tūkst. savininkų. Tai tikrai ne patys neturtingiausi Lietuvos žmonės, o socialdemokratai ir kairiojo centro Vyriausybė visada laikėsi pozicijos, kad tie, kurie turtingesni, turėtų daugiau prisidėti prie bendros šalies gerovės. Negalima nuskriausti tų, kurių pajamos mažiausios ir turtas atitinkamai mažiausias arba jokio.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į klausimus, klausti laikas baigėsi. Dėl motyvų už kalbėti nėra norinčių. Motyvai prieš – G. Skaistė. Ačiū ministrui.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties kalbėti už nėra norinčių. Ir turbūt tai nestebina. Tai jau šešta šito įstatymo versija. Iš pradžių buvo nulinė kartelė, vėliau – 20 tūkst., vėliau – 40 tūkst., vėliau – 50 tūkst., vėliau – vėl nulinė, dabar – 10 ir 50, tai tų variantų buvo n+k. Tiesą sakant, šita versija keistai atrodo todėl, kad antras būstas, kuris šiaip yra mažiau prioritetizuojamas, turi daug didesnę neapmokestinamąją kartelę negu pirmas.

Jeigu savivaldybėms privaloma nustatyti tą dalį, kuri pirmam būstui yra neapmokestinama, tai yra ne mažiau kaip 10 tūkst., tikėtina, kad savivaldybės, ypač mažesnės, pasirinks vidurkį savo savivaldybės ar kur nors arti, tai būtų apie 10–20 tūkst. kartelę, tačiau antram būstui neapmokestinamoji kartelė privaloma tvarka yra 50 tūkst. Tiesą sakant, jeigu aš gyvenčiau Akmenėje, aš savo gyvenamąją vietą deklaruočiau kur nors sandėliuke ar šiltnamyje, nes už pirmą būstą tokiu atveju aš mokėčiau daugiau negu už antrą. Jeigu apsigyvenu sandėliuke, mano namas turi 50 tūkst. kartelę, jeigu aš gyvenu savo name ir jame deklaruoju gyvenamąją vietą, tikėtina, kad mano neapmokestinamoji kartelė bus 20 tūkst. Man atrodo, čia tokia esminė logikos stoka, kai pirmas būstas tiesiog turi didesnę privilegiją nei antras, ir tiesiog pats įstatymas, besikeisdamas kūlverstiais keliolika kartų, nuo tų didelių diskusijų tapo tiesiog neracionalus ir nelogiškas. Asmeniškai aš šitai versijai nepritarsiu, lauksiu septintos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant. Atsirado norintis už. Aš jau galvojau, kad kolega V. Ąžuolas praleis šitą progą. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Seimo Pirmininke, ačiū, kad leidote pasisakyti. Jau galvojau, kad atimsite šitą teisę. Iš tikrųjų, šis įstatymas yra labai aiškus. Visi, kurie norite, kad savivaldybės apiplėštų gyventojus, turite balsuoti už.

Pateiksiu pavyzdį. Dabar savivaldybės nustato žemės mokestį. Vienoje savivaldybėje yra 0,2, kitoje – 1 (penkis kartus didesnis). Kas atsitiko savivaldybėse, kai perskaičiavo žemės vertes ne taip seniai? Buvo panaikintas saugiklis, kad negali vertės didėti daugiau negu 30 % ir mokestis didėti. Tą saugiklį išėmė. Tai kas atsitiko? Tik 12 savivaldybių pakoregavo procentus taip, kad nebūtų drastiško mokesčio didėjimo. Tai tose savivaldybėse, pavyzdžiui, Šiaulių rajone, didėjo 10 %, 20 %, ir žmonės nepajuto smūgio. O gretimoje Akmenėje mokestis padidėjo 120 %. Ir tai buvo savivaldybės teisė. Taip pat pasielgė beveik 50 savivaldybių, kurios žinojo, kad bus perskaičiuojama vertė, žinojo, kad bus 100 % didėjimas, 150 %, 200 %. Ir visi žmonės gavo didžiulį smūgį.

Tai jeigu jūs galvojate, kad savivaldybės tikrai to nedarys, pažiūrėkite į žemės mokestį, ką padarė kiekvieno iš jūsų savivaldybėje, ir sužinosite, kas jums gresia. Jeigu jūs visi norite, kad savivaldybės taip nubaustų savo gyventojus, tai jūs tam pritariate. Balsuokite už tai, kad žmonės būtų nubausti, ypač prieš savivaldos rinkimus, 2027 metais jie gaus mokestį. Va tą ir padarykite.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Vis tiek turiu atsiklausti: mes viršijame 2 minutėmis balsavimo lango laiką, ar galėtume pratęsti iki 11 val. 5 min.? Ačiū, pratęsta. Prašom apsispręsti dėl šio įstatymo projekto balsuojant.

Ačiū. Balsavo 117 Seimo narių: už – 72, prieš – 36, susilaikė 9. Pritarta po pateikimo. Replikos po balsavimo. V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Kadangi toks svarbus klausimas, nebuvo progos užduoti klausimo, nespėjau, ministras labai ilgai atsakinėjo ir, mačiau, daug valdančiųjų buvo neužsirašę. Iš to, ką norėjau paklausti, tiktai vienas toksai momentas, gal ministras linktels arba nelinktels. Pristatydamas jūs kalbėjote, kad merai išgyvena, kad bus per mažai apmokestinamas turtas. Jūs atsakydamas į tą pusę pasakėte: merai išgyvena, kad bus per mažai apmokestinamas turtas. Ar tikrai taip merai palaiko šitą nekilnojamojo turto mokestį ir tikrai nori apmokestinti gyventojus? Patvirtinkite arba paneikite. Suprantu, kad…

PIRMININKAS. Palinksėti, papurtyti galima. Lyg ir kolega R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Prieš tai iš dešiniosios pusės konservatoriai kalbėjo. Mieli konservatoriai, jeigu šiandien mes nebūtume pritarę po pateikimo ir būtų likęs tas jūsų idiotiškas įstatymo projektas su 0,5 ir augančiais procentais, tai šiandieną jūsų Vilniaus miesto merą, ko gero, be mero rinkimų būtų užkasę, nes visiems nekilnojamojo turto mokestinė vertė didėtų tris–keturis kartus. Priešingai mes, nors ir darome, atrodo, šiandien nepopuliarų sprendimą, mes mėginame išspręsti, kad šiandien mokestinio turto vertė nedidėtų taip, kaip jinai didėja.

Antras dalykas, ką mes susitarėme, kad jeigu šiandieną nekilnojamąjį turtą reikėdavo išlaikyti dešimt metų, tai siūlome penkerius metus išlaikyti. Ir kad savivaldybių tarybos per savo kadenciją galėtų patvirtinti du kartus. Tai tam ir yra tikslas, kad tos grindys, kurios yra tiek pirma-

jam, tiek antrajam būstui, būtų saugiai sudėtos, kad žmonės, kurie šiandien nėra socialiai jautrūs asmenys, to turto mokesčio ir nemokėtų. Ir plius 50 kreditas.

Jūs pasiskaitykite patį projektą. Dar kartą pakartosiu: jeigu būtų likęs liberalų ir konservatorių paliktas projektas (A. Bagdonas visą laiką tvarkingai balsuoja), tai šiandien jums būtų visiškai priešingas efektas.

Gerbiamas Jurgi, kai kitą kartą norėsi kažką užduoti, klausimą, arba pasisakyti, tai pasiskaityk, kokį chaosą dėl mokesčių jūs palikote šioje dalyje.

PIRMININKAS. Minėdami pavardes mes kažkaip vis tęsiame diskusiją, nors norime suspėti į svarbų renginį po popietinės darbotvarkės. Prašau. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Prieš tai kalbėjęs kolega turėjo pasakyti, kad bus atliekamas pervertinimas. Keisis nekilnojamojo turto vertės.

Aš dėl kito dalyko. Atsižvelgdami į tai, kad nebuvo atliktas išsamus teikiamų įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, prieš pateikiant Lietuvos Respublikos Seime su mokesčiais susijusių įstatymų projektų pakeitimo paketą, grupė Seimo narių kreipėsi dėl ekspertinio viso mokesčių paketo vertinimo.

PIRMININKAS. Taip, perduokite pagrindiniam komitetui.

Toliau – gerbiamas A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Man norisi pasakyti – sprendėjas. Aš ir toliau į šį įstatymą žiūriu kaip į galimybę turtingiausiems mokėti mažiau, žemesnes pajamas ir daug mažiau turto turintiems žmonėms apmokant jų sąskaitas. Tačiau taip ir liko šiandien neatsakytas klausimas: kiek vis dėlto mokesčių mokėtojams kainavo ši stropi valdančiųjų drausmė atšaukti komandiruotes ir koks aštrus buvo tas rimbas, idant čia šiandien visi susirinktumėte ir paprastus Lietuvos žmones apkrautumėte dar didesne mokesčių našta?

Vienas dalykas guodžia – šiandien buvo atsiimtas kolumbariumų apmokestinimo įstatymas. Matyt, įvertinta, kad galbūt NT mokesčio dalį savivaldybės prasmingiau naudos statydamos kolumbariumus ir bent tomis jautriomis akimirkomis nelįs į žmonių kišenes. Ačiū bent už tai.

PIRMININKAS. Gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kadangi buvo paminėta mano pavardė dėl tų projektų…

PIRMININKAS. Vardas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). …tai atkreipsiu dėmesį, kad mūsų pateiktas Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektas būtų užtikrinęs neapmokestinimą kur kas didesnei daliai žmonių ir tolygiai visose savivaldybėse. Koeficientas buvo aiškus, konkretus ir mažesnis. Bet kuriuo atveju tą galiojantį įstatymo projektą čia reikėjo taisyti. Po verčių indeksavimo tai yra savaime suprantama. Bet aš neišgirdau atsakymo, kas sumokės už tuos pirktus naujus bilietus, atšaukus iš komandiruočių? Tikiuosi, socialdemokratai kaip nors tai išspręs, kad nebūtų iš Seimo kanceliarijos biudžeto visų mokesčių mokėtojų pinigais.

PIRMININKAS. Na ir D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Sureaguosiu į ką tik kalbėjusio…

PIRMININKAS. Neminėkite pavardės.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Pavardės neminėsiu. Tiesiog noriu to paties paklausti jūsų. Kiek per ketverius metus sumokėjote jūs, atšaukdami savo frakcijos narius, ir kiek tai kainavo biudžetui?

PIRMININKAS. Mieli kolegos, turime pabaigti šio įstatymo pateikimą. Tą ir padarysiu. Dar mes neapsisprendėme dėl komitetų. Siūlomas pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – Kaimo reikalų komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 10 diena. Ar galėtume pritarti? Pritarta. Šiam klausimui po pateikimo pritarta.

Replika po balsavimo dėl šio pristatyto klausimo.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Mieli kolegos Seimo nariai, žmonės, kurie žiūrite per ekranus, jūs ką tik išgirdote, J. Razma pripažino, kad šis projektas yra daug geresnis, negu jų padarytas. Dar įdomesnis dalykas. (*Šurmulys salėje*) Vilniaus miesto meras V. Benkunskas keletą minučių po 9 valan-

dos pareiškė dalyvaudamas „Žinių radijuje“: geriau šitas projektas, negu liktų senas projektas. Jei norite, pasitikrinkite.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir V. Čmilytė-Nielsen baigs šį mūsų replikų ratą.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, mes matome, kaip karšta R. Žemaitaičiui dėl Nekilnojamojo turto įstatymo palaikymo, kaip jis vartosi prieš mielus žiūrovus ir bando įtikinti, kad anaip buvo blogiau. Tikrai užjaučiame jus, Remigijau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Mes vėluojame pagal darbotvarkę. Paskutinis sakinys.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Gerbiamas Remigijau, geriausias variantas yra jokio projekto, nei to, kuris buvo, nei to, kuris dabar. Dabar vartotės iš kažko, nes…

PIRMININKAS. Ačiū už nuomonę.

11.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-453 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-453. 2024 metų valstybės pažangos ataskaitą pateiks Ministras Pirmininkas G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, įdomus žanras, ypač kadencijos pradžioje, kai nauja Vyriausybė už prieš tai dirbusią turi pateikti ataskaitą, todėl gerų žodžių nestokosiu.

XIX Vyriausybė darbą pradėjo pačioje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, todėl savo konkrečiais sprendimais dar negalėjome, akivaizdu, prisidėti prie pažangos ir plėtros įvairiose valstybės srityse sąlygų sudarymo ir sukūrimo, tačiau, kaip rodo 2024 metų valstybės pažangos ataskaitoje pateikti duomenys, visi kartu galime pasidžiaugti tuo, kiek daug pozityvių ir teigiamų pokyčių vyksta mūsų šalyje. Kartu, žinoma, yra ir nerimą keliančių 2024 metų rezultatų, pavyzdžiui, išaugęs skurdo rizikos lygis, dėl jo reikia sistemiškai padirbėti, kad metiniai rezultatai netaptų ilgalaike tendencija.

Ataskaitos apimtis iš tiesų yra didelė, todėl aš atskirose srityse tiesiog paminėsiu tam tikrus momentus, kuriais pirmiausia galėtume pasidžiaugti, nes labai dažnai save kritikuojame ir tai kenkia mūsų savivertei. Pradėkime nuo ekonomikos. Po 2023 metų sąstingio, 2024 metais, šalies ekonomika ėmė augti, augo vidutinis darbo užmokestis, perkamoji galia ir disponuojamos pajamos, eksportas padidėjo 0,3 %. Sparčiausiai augo statybų sektorius, mokslinių technologijų eksperimentinės plėtros finansavimas beveik padvigubėjo, bet, aišku, dar atsiliekame nuo Europos Sąjungos vidurkio.

Skurdo rizikos lygis, deja, padidėjo iki 21,5 %, absoliutus skurdas – iki 5,8 %, tačiau socialinės išmokos turėjo reikšmingą poveikį mažinant skurdą, nors nevisiškai kompensavo kainų augimą. Deja, auga regioniniai skirtumai – sostinės regione skurdas mažėjo, kituose didėjo. Didėjo ir nedarbo lygis, ir bedarbių skaičius.

Deja, mažėja gimstamumas. Būtina stiprinti šeimos politiką, tai, matyt, visiems yra akivaizdu. Nacionaliniam saugumui, gynybai numatytas papildomas 800 mln. skolinimosi limitas ir gynybai 2026–2030 metų laikotarpiu planuojama skirti 5,25 % bendrojo vidaus produkto. Asignavimai į gynybos infrastruktūrą išaugo beveik 20 kartų per laikotarpį. Tai yra labai reikšminga. Vyksta pasirengimas dislokuoti Vokietijos brigadą 2027 metų pabaigoje.

Švietime įgyvendinti susitarimai dėl pedagogų atlyginimų. Mokytojų vidutinis darbo užmokestis pasiekė 130 % šalies vidurkio, akademinių darbuotojų – 150 %. Įtraukiojo ugdymo srityje yra teigiamų pokyčių, jie pastebimi. Didėja švietimo, deja, netolygumai – 18–24 metų asmenų be išsilavinimo ir nesimokančių dalis 2024 metais išaugo iki 8,4 %. Mokymosi visą gyvenimą rodikliai, deja, yra žemoki. Būtina sistemą daryti patrauklesnę visuomenei.

Energetikoje pasiektas istorinis energetinės nepriklausomybės etapas – sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros tinklu, nutraukti elektros srautai su Rusija, Baltarusija, „Indepen-

dence“ tapo Lietuvos nuosavybe. 2024 metais vietinė elektros gamyba patenkino 62 % poreikio. Ženkliai augo saulės ir vėjo energijos gamyba. Vietinės generacijos viršijimo atvejų – 436 valandos per metus.

Daug svarbių sričių – sveikata, kultūra, transportas, teisingumas – dėl laiko stokos dabar nebus paminėta, tačiau ten matome ir proveržio, matome ir tam tikrų nerimą keliančių dalykų, kurie atsispindi XIX Vyriausybės darbų programoje kaip svarbūs darbai, kuriuos teks padaryti.

Kviečiu Seimo narius išsamiai susipažinti su ataskaita bei papildomomis ministerijų veiklos ataskaitomis. Taip pat tikiuosi konstruktyvių diskusijų komitetuose. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra norinčių jūsų paklausti. Atsiprašau, dar turime išklausyti finansų ministrą. Ačiū, Ministre Pirmininke. Gerbiamas premjere, jūsų vieta *panelyje*.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Finansų ministerija parengė jums teikiamą 2024 metų valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir 2024 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį. Kartu Vyriausybės kanceliarija parengė 2024 metų valstybės pažangos ataskaitą, ją premjeras ką tik detaliai pristatė. Visa tai yra 2024 metų valstybės metinių ataskaitų rinkinys, kuris teikiamas jums svarstyti ir atitinkamai patvirtinti Seimo nutarimu.

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys parengtas konsolidavus centrinės valdžios institucijų ir jų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Iš viso buvo 504 subjektai. Konsolidavimo darbas yra be galo sudėtingas. Pažymėčiau, kad čia mes neįtraukėme savivaldos – čia valstybė atsiskaito už savo finansus. Rinkinyje įtraukėme informaciją apie valstybės praeitų metų gruodžio 31 dienos finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Valstybės konsoliduotasis turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, sudarė 45 mlrd. 400 mln. eurų ir buvo virš 20 mlrd. eurų mažesnis negu 2023 metais. Kodėl tai nutiko? Reikšminga įtaka valstybės turto sumažėjimui ir ataskaitinių metų grynajam deficitui buvo 25,7 mlrd. eurų suma, savivaldybių miestų ir miestelių teritorijose esančių valstybinės žemės sklypų (arba jų dalių) ir žemės sklypais nesuformuotų valstybinės žemės plotų perdavimas savivaldybėms valdyti patikėjimo teise, atitinkamai išbraukimas iš valstybės finansinių ataskaitų, tiksliau, perkėlimas į nebalansinę dalį.

Valstybės biudžeto vykdymo rodikliai (būtent valstybės biudžeto, ne savivaldybių): surinkta 14 mlrd. 700 mln. eurų pajamų, be Europos Sąjungos paramos, jos gauta dar papildomai 2 mlrd. 200 mln. eurų, tuo tarpu bendros išlaidos, įskaitant europines, sudarė 20 mlrd. 100 mln. eurų. Jos, palyginus su 2023 metais, padidėjo 2 mlrd. eurų. Mūsų viešasis sektorius augo tokiu tempu, tam turėjo įtakos taip pat ir infliaciniai veiksniai. Buvo numatyta dar 2024 metų, ankstesnės kadencijos, Biudžeto patvirtinimo įstatyme, kad valstybės biudžeto asignavimai viršys pajamas 3 mlrd. 600 mln. eurų, bet faktiškai tas perviršis buvo 3 mlrd. 200 mln. eurų. Bet asignavimai viršijo pajamas ir tai yra deficitas, ir tas deficitas turi būti dengiamas skolintomis lėšomis. Deficito situacijoje mes gyvenome ir šiais metais, ir, kaip žinote, jis numatytas ties Mastrichto raudonąja riba – 3 % BVP.

Detaliai ataskaitos bus pristatytos Seimo komitetuose, ten, matyt, atsakysime ir į kylančius jūsų klausimus. Ir prašytume po pateikimo priimti svarstyti nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, finansų ministre. Prašome užimti savo vietą.

Ir toliau praeitų metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį mums pristatys valstybės kontrolierė I. Segalovičienė.

I. SEGALOVIČIENĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, visi susirinkę, šiandien pristatau jums pagrindinių mūsų valstybės metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių audito išvadas ir ataskaitas. Šių valstybinių mūsų auditų tikslas – jums, sprendimų priėmėjams, ir, be jokios abejonės, mūsų visuomenei patvirtinti, ar ataskaitose pateikti duomenys yra teisingi, ar jos parodo tikrąjį ir teisingą valstybės finansinės būklės ir veiklos rezultatų, biudžeto vykdymo vaizdą.

Kartu su finansinių ataskaitų rinkiniais Seimui buvo pateikta ir 2024 metų valstybės pažangos ataskaita, apimanti mūsų valstybės veiklos tikslų pasiekiamumą. Atsiskaitymas, susiejant finansinius duomenis su pasiektais rezultatais ir parodant realią pažangą valstybės veiklos srityse prieš formuojant ateinančių, 2026, metų biudžetą ir kitų laikotarpių biudžetus, mūsų įsitikinimu, yra itin svarbus, nes tai yra atskaitos taškas tiek Vyriausybei, tiek ir jums, gerbiami Seimo nariai, planuojant ateitį. Taip atsiskaitoma jau antri metai, tačiau, deja, kol kas nepavyksta pažangos ataskaitos parengti Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatytais terminais, kad mes, auditoriai, spėtume laiku patvirtinti joje pateiktą informaciją. Todėl mūsų išvada neapima pažangos ataskaitų pateiktų duomenų vertinimo.

Matome Vyriausybės svarstymus inicijuoti keisti neseniai nustatytus pažangos ataskaitos teikimo terminus ir turinį. Ir tikrai norime atkreipti dėmesį, kad visuomenė ir sprendimus priimantys Seimo nariai kartu su metiniais ataskaitų rinkiniais privalo gauti išsamią ir patikimą informaciją, kokių tikslų pasiekta, leidžiant viešuosius pinigus. Juolab, mūsų įsitikinimu, itin svarbus veiksnys yra tai, kad mes savo biudžetą esame susieję su rezultatais. Valstybėje jau esame tvirtai priėmę sprendimą, kad savo šalies biudžetą siesime su tais rezultatais, todėl biudžeto projektuose, atkreipiu dėmesį, įstatyme, kartu nurodomi ir valstybės veiklos srityse siekiami pagrindiniai Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai, stebėsenos rodikliai, jų pokytis ir siekiamos rodiklių reikšmės, žvelgiant į ateitį. Šitą į rezultatus orientuotą biudžeto valdymą mes tikrai turime išlaikyti.

Valdžios sektoriaus finansinė ir veiklos atskaitomybė yra demokratinės sistemos pamatas, nes ji užtikrina viešųjų resursų valdymo skaidrumą, legitimumą, suteikdama būtent sprendimų priėmėjams patikimą informacinį pagrindą strateginiam planavimui ir efektyviam valdymui. O piliečiams – tą kritinį svertą kontrolei, taip pat sustiprinant piliečių pasitikėjimą ir jų įgalinimą dalyvauti politikos procesuose. Todėl tikiu ir kreipiuosi į jus linkėdama, kad kokybiškos ir laiku vykdomos atskaitomybės kartelė mūsų šalyje išliktų iškelta labai aukštai.

Dėl 2024 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikiame sąlyginę nuomonę, jame yra reikšmingų iškraipymų. Išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose daugiau nei 18 mln. eurų atskleisti netinkamai, o virš 600 mln. eurų atskleidimo teisingumo patvirtinti negalime, nes neatskleista išlaidų faktinio panaudojimo paskirtis. Tinkamas pajamų ir išlaidų priskyrimas atitinkamiems straipsniams pagal sutartas ir vienodai taikomas taisykles leidžia turėti objektyvią, palyginamą, vienodai suprantamą informaciją įstaigos veiklos stebėsenai, visų įstaigų, ir analizei atlikti. Nustatyti duomenų iškraipymai rodo poreikį keisti asignavimų rodmenų pagal ekonominę klasifikaciją sistemą, kuri leistų matyti išleidžiamų valstybės pinigų turinį. Laukiame Finansų ministerijos sprendimų situacijai taisyti.

Dėl 2024 metų valstybės konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų rinkinio taip pat reiškiame sąlyginę nuomonę, kadangi nustatyti iškraipymai yra reikšmingi, jos vis dar neparodo tikro ir teisingo valstybės finansinės būklės ir veiklos rezultatų vaizdo. Pernai pristatydami rezultatus diskutavome, kad jei būtų įgyvendintos Valstybės kontrolės teiktos rekomendacijos dėl apskaitos procesų ir klaidų Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fonde, apskaitant valstybės pajamas, o Aplinkos ministerijoje – miško žemę ir medynus, valstybės metiniame ataskaitų rinkinyje nebūtų reikšmingumą viršijančių klaidų.

2024 metais Valstybinėje mokesčių inspekcijoje matome teigiamus pokyčius, nes ištaisytos reikšmingos apskaitos klaidos. Tačiau Aplinkos ministerijoje liko reikšmingų klaidų. Virš 2 mlrd. eurų medynų ir daugiau kaip 0,5 mlrd. miško žemės vertės teisingumo negalime patvirtinti dėl apskaitos informacijos trūkumo. Šiemet vėl konstatuojame reikšmingus mineralinių išteklių apskaitos trūkumus Lietuvos geologijos tarnyboje, 2023 metais buvo likę ištaisyti apie pusę išteklių vertės apskaičiavimo klaidų. Sudarant 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinį klaidos nebuvo taisomos, išteklių judėjimas 2024 metais nebuvo atvaizduotas, tai yra ataskaitose palikti seni 2023 metų pabaigos kiekiai ir vertės, iš viso 1,4 mlrd. eurų.

Virš 400 mln. eurų muziejinių vertybių duomenų teisingumo patvirtinti taip pat negalime, nes tikrinti trys muziejai neturėjo patikimų duomenų apie turimas vertybes, nėra turimų vertybių

analitinių apskaitos registrų, muziejinės vertybės nebuvo inventorizuotos. Matydami nuo 2023 metų besitęsiančius ir besikartojančius trūkumus, Kultūros ministerijai rekomendavome parengti teisės aktus, atitinkančius muziejų vertybių finansinės apskaitos ir inventorizacijos rekomendacijas.

Klaidų ir neatitikčių, kurias būtina taisyti, nustatėme ir daugiau. 45 viešojo sektoriaus subjektams pateikėme pastebėjimų ir rekomendacijų. Tad neužimu jūsų brangaus laiko, tikrai, manau, mes visus galėsime aptarti pagal jūsų interesą komitetuose.

Kreipiuosi į Vyriausybės atstovus bei institucijų vadovus. Gerbiami kolegos, teisinga turto išteklių apskaita yra pamatinė valstybės institucijų pareiga. Jei apskaita vykdoma neteisingai, kyla tikrai reikšmingų ir sisteminių rizikų: gali būti priimti neteisingi sprendimai dėl turto panaudojimo, investicijų ar išteklių eksploatavimo, jie gali būti grindžiami netiksliais duomenimis, o tai reiškia galimus valstybės praradimus, tiek finansinius, tiek strateginius, ir, be jokios abejonės, tada kyla ir piktnaudžiavimo grėsmė. Todėl kviečiu tam skirti jūsų aukščiausio lygio dėmesį, vadovų dėmesį, kad pokyčiai įvyktų.

Gerbiamieji, 2024 metais įsteigtas naujas viešojo sektoriaus subjektas – Valstybės gynybos fondas. Savo iniciatyva atlikome ir jo finansinį auditą. Jo ataskaitos yra teisingos. Norime tik atkreipti dėmesį, nors Valstybės gynybos fondo steigimo tikslas yra suprantamas, tačiau pareiga rengti jo, kaip atskiro viešojo sektoriaus subjekto, ataskaitų rinkinius sukuria, mūsų nuomone, Krašto apsaugos ministerijai papildomą administracinę naštą. Tuos pačius asignavimus ministerija turi pateikti ir savo, kaip Krašto apsaugos ministerijos, ir Valstybės gynybos fondo metinių ataskaitų rinkiniuose.

Atsižvelgdami į tai, kas paminėta, siūlome persvarstyti Valstybės gynybos fondo, kaip atskiro viešojo sektoriaus subjekto, metinių ataskaitų rinkinių rengimo tikslingumą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū valstybės kontrolierei. Yra norinčių paklausti, klausimai bus, sėskite iš kitos pusės, analogiškai kaip Vyriausybės valandos metu nustatyta tvarka. O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja D. Žebelienė.

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, *NAF*)**.** Pirmas užsirašė klausti V. Gailius. Ruošiasi L. Girskienė. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre Pirmininke, labai optimistiškai pristatėte ir iš tikrųjų labai garbinga, kad paminėjote ir praėjusios Vyriausybės darbus. Taip pat turbūt bendrame kontekste atkreipėte dėmesį į tęstinumo būtinybę. Tai aš vėl sugrįžtu prie savo klausimo: ar nemanote, kad tęstinumą galėtų išlaikyti, jei ministerijose kanclerių pareigybės iš politinio pasitikėjimo būtų grąžintos į 2016 metais buvusį teisinį reglamentavimą Vyriausybės įstatyme karjeros valstybės tarnautojui?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Tiesiogiai, matyt, su ataskaitomis tai nėra susijęs klausimas, bet aš suprantu, kad politinėje darbotvarkėje jisai liks kokius ketverius metus, kol mes nuspręsime vienaip ar kitaip daryti. Bet iš tikrųjų šią diskusiją reikės paplėtoti, nes manau, kad tai gali turėti ir pasekmių ar atgarsių ir kitai kadencijai. Gali būti, kad, vertinant politiškai, ne visi kolegos dabar opozicijoje pritartų tokiam siūlymui. Bet mes galėsime padiskutuoti šiuo klausimu. Aš šio klausimo nepamiršau. Jis jau skamba trečią kartą tam tikra forma, tai mes apie tai dar diskutuosime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau frakcijos vardu klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Aš noriu paklausti jūsų tokio asmeninio vertinimo. Esu Seime antrą kadenciją ir kasmet yra atnešamas valstybės finansinių ataskaitų rinkinys. Seimo nariai nuolat pakelia rankas ir palaiko, pritaria tokiam finansinių ataskaitų vertinimui, nors realiai, kas yra parašyta šioje finansinio audito ataskaitoje, pagal duomenis negalima nustatyti valstybės finansinės būklės. Aš taip suprantu, kiek aš turiu vadovavimo įmonėms patirties. Jeigu tokią išvadą gautų bet kurios įmonės vadovas, jis lėktų iš darbo ir dar gautų baudžiamąją atsakomybę. Kodėl mes per tiek metų nesugebame susitvarkyti ir tvarkingai susidėlioti savo valstybės finansų apskaitos, mineralinių išteklių, žemės, miškų ir panašiai?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Jis tikrai taiklus, nes ir praėjusią kadenciją mes apie tai diskutavome, bet dažnai priežastis yra ganėtinai paprasta, nes ir šiandien nuskambėjo, jog trijų muziejų tam tikros finansinės ataskaitos nėra išsamios. Kai pradedi ieškoti priežasčių ir kalbi su muziejais, sako: žiūrėkite, štai yra artefaktas, kokia yra jo vertė, ką su juo reikia daryti? Norint jį inventorizuoti, nustatyti jo vertę, įtraukti į apskaitą, reikalingos lėšos, biudžeto asignavimai, norint sutvarkyti.

Lygiai taip pat mes turime geležinkelį, kiek tie pabėgiai yra verti, kiek kažkoks tas?.. Viską reikia inventorizuoti. Kai valstybė viena ranka reikalauja išsamių ataskaitų, kita ranka nespėja tinkama apimtimi užtikrinti, jog viskas būtų iš tikrųjų inventorizuota, atsiranda toks tarpas, kai žiūrėdami auditoriai sako, jog, žiūrėkite, mes negalime 100 % patvirtinti, nes nėra nustatytos vertės. Iš tikrųjų daugiausia, didžiojoje dalyje atvejų yra būtent tokios situacijos, nors kai kada skaitant atrodo, kur tie pinigai dingsta, kur valstybės turtas dingsta? Čia, matyt, kol kas yra prasilenkimas finansinių ataskaitų būtent dėl minėtų priežasčių. Jeigu būtų nustatyti rimti švaistymo, nusikalstamos veikos atvejai, matyt, ne Seimo nariams dėl to reikėtų balsuoti, o viskas keliautų į atitinkamas institucijas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau klausia V. Sinica. Ruošiasi A. Gedvilas.

V. SINICA (*MSNG*). Įdomiai ta eilė šokinėja. Aš turiu tokį kaip ir naujoko klausimą. Dėl šito klausimo, kai mes balsuojame, tarkime, už, tai mes balsuojame už tai, kad gerai parengta ataskaita, ar kad valstybė gerai siekia savo strateginių tikslų? Ne, tikrai aš rimtai.

Bet kuriuo atveju viena vieta man atrodo labai svarbi – ataskaitoje yra kalbama apie demografiją, apie tai, kokia ji Lietuvoje yra drastiškai mažėjanti, apie migraciją, ji yra masinė ir irgi drastiška Lietuvoje. Mes žinome turbūt iš žiniasklaidos ir iš tarptautinių ataskaitų, kad esame viena greičiausiai nykstančių tautų pasaulyje, ir to sureikšminimo kaip egzistencinės krizės mūsų šaliai ir tautai aš tose ataskaitose nematau. Nepriklausomai nuo to, ar vertintume tekstą, ar vertintume strateginių tikslų pasiekimą, man čia atrodo problemiška.

Bet klausimas jums būtų. Ne jūs atsakingi vienareikšmiškai už šitą situaciją, bet jūs turite dabar progą ir nežinau, ar turite noro tai paversti vienu iš valstybės prioritetų. Ar jūs čia matote tokią bėdą, kaip aš matau?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Dėl demografijos?

V. SINICA (*MSNG*). Taip.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Vienareikšmiškai. Tai yra fundamentalus iššūkis bet kuriai tautai, o matydami tokius gimstamumo rodiklius be radikalios šeimos politikos mes, matyt, neapsieisime. Apie tai taip pat diskutuojame.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiamas premjere, iš tikrųjų suprantu ir užjaučiu, kad turite atsiskaitinėti ne už savo darbus, o už darbus, kurių jūs nepadarėte. Būtų žymiai sąžiningiau, jeigu tai darytų buvusi premjerė ir buvę ministrai. Susipažinus su pateiktais dokumentais, pagal pajamų plano vykdymą įvykdymas yra tik 88,1 %. Dėl tų pinigų, kuriuos tereikėjo paimti (ir tai nieko nebūtų kainavę Lietuvos mokesčių mokėtojams), mes dabar esame priversti knaisiotis po esamus ir naujus mokesčius ir taip erzinti visuomenę. Ar nemanote, kad šiandien turėtume nepritarti šitai ataskaitai ir pareikalauti iš buvusių valdžios atstovų atsakomybės, taip pat ir finansinės? Sakykite, koks galimas variantas?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Kalbėdamas, matyt, apie įgyvendinimo procentinę, proporcinę išraišką, jūs turėjote galvoje Europos Sąjungos lėšų programų įgyvendinimą? Iš tiesų tai yra 88 %.

Bet kalbant apie ataskaitos tvirtinimą, tai yra retrospektyvinis tvirtinimas, tai yra jau įvykę įvykiai. Ar mes juos patvirtinsime, ar ne, tai jau yra, kaip sakyti, išvestinis dalykas. Patvirtindami ataskaitas mes *priimame domėn* ir iš to arba organizuojame teisėkūros iniciatyvas, arba klausymus, arba kitus parlamentinius instrumentus naudojame. Vyriausybė taip pat savo ruožtu prie tų klausimų dirba tam, kad ataskaitose nustatytus trūkumus galėtume spręsti, švelninti, papildyti, sakykime, arba ankstinti kai kurias Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonės… plano nuosta-

tas ir panašius dalykus. Mėginimas netvirtinti klausimų, kurie jau yra ataskaitoje, savaime niekaip tiesiog neišsprendžia.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Skardžius.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Taip, aš vis dėlto grįžtu prie Valstybės kontrolės ataskaitos. Minėjo premjeras, kad iš tikrųjų sudėtinga įvertinti geležinkelių bėgių ar muziejinių vertybių visas vertes, bet taip pat yra pabrėžta, kad ir žemės sklypų vertės pokyčio nėra, ir miško žemės vertės nėra. Mano vertinimu, jau tikrai šita žemė yra ir apskaityta, ir žinome, kas valdo, ir taip toliau. Tai mano klausimas: kaip taip išvis galėjo atsitikti, būtent tas, kas tikrai yra apskaityta, mano vertinimu, Lietuvoje, ir tai reikšmingai sudaro tą dalį nuo 0,7 mlrd. neapskaityto turto?.. Bet taip pat pateikta, kad Valstybės pažangos ataskaita nepateikta. Tai aš dabar abejoju iš viso NPP, tai yra Nacionalinio pažangos plano, reikalingumu. Jeigu mes kuriame tokį išsamų dokumentą, dalyvaujant visiems tiek valstybės, tiek privataus, tiek viešojo sektoriaus dalyviams, ir nustatome sau rodiklius, ir jų nepamatuojame, tai kaip atsitiko, kad nepateikta Valstybės pažangos ataskaita?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. 2024 metų valstybės pažangos ataskaita pateikta, jūs ją galite rasti komplekte dokumentų, kurie yra šalia Seimo darbotvarkės.

Dėl inventorizacijos. Kitą sykį puikiai apskaitytos patalpos, kur gyvena žmonės, išmatuotos ne taip, kaip reikia, ir ten atsiranda visokių trūkumų. Tuo labiau tai yra sudėtinga padaryti miškuose ar žemėje, kur ir sklypų daug, įvairus tų sklypų statusas, dėl to klaidos ten yra galimos. Tai, kad Valstybės kontrolė pateikė sąlyginę nuomonę, reiškia, kad tų trūkumų yra, ir mes stengsimės juos ištaisyti.

Valstybės kontrolė pateikė tam tikrų pastebėjimų, į juos mes tikrai atsižvelgsime. Kai kur sutinkame, kad galbūt per lėtai buvo įgyvendinamos ir tos tvarkos, kurios egzistuoja, tos teisinės tvarkos. Bet iš esmės tai nereiškia, kad Valstybės kontrolė būtų pateikusi neigiamą nuomonę. Mes turime ką taisyti. O bendras vaizdas jums pateiktas.

Prašyčiau atitinkamai šitoms ataskaitoms pritarti Seimo nutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Skardžius. Paskutinis klaus B. Ropė.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, gaila, kad premjeras kažkaip skubiai turėjo išeiti, bet mano klausimas taip pat susijęs su valstybės pažanga. Kokia pažanga buvo padaryta valstybėje buvusios Vyriausybės? Pinigų išleista milijardai – 2,25 mlrd. dotacijų, 1,6 paskolų būtent pažangai, o nėra net kriterijų, kaip įvertinti tą pažangą! Labai natūralu, kad Valstybės kontrolė aiškiai pasisako, kad negali įvertinti pažangos, nes tokios kaip ir nėra. Mes ne kartą tą klausimą kėlėme, kur ta pažanga, kaip ją įvertinti? Tada buvo mums atsakyta, kad nėra kriterijų. Tai būkite mielas, gerbiamas ministre, kartu su Vyriausybės vadovu įvertinkite, ar buvo padaryta buvusios Vyriausybės pažanga, ištaškius keletą milijardų eurų. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū jums už nuomonę ir pasiūlymą toliau dirbti prie kriterijų. Mes tai ir darysime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prašom, Broni Rope, jūsų klausimas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pristatydamas gerbiamas premjeras pasakė, kad skirtumai tarp regionų didėja, pajamų atotrūkis tarp regionų irgi didėja. Gerbiamas ministre, įgyvendinus visą jūsų pateiktą mokesčių pertvarkos paketą, padidės tas skirtumas ar sumažės?

Ir antras klausimas būtų. Valstybės kontrolė pasakė, kad 18 mlrd. praeitais metais išleista netinkamai, dėl 680 mln. nėra patvirtinimo, kur išleista. Vadinasi, 700 mln. kažkur ištaškyta. Ką dėl to darysite?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Jūs turbūt puikiai žinote, kad jei auditoriai pastebi netikslingai arba neteisingai išleistas lėšas, dažniausiai tai reiškia procedūrines pretenzijas, tam tikrus procedūrinius trūkumus, niekuomet tai nereiškia, kad tos lėšos yra pavogtos ar kaip nors kitaip dingo. Be abejo, visos išlaidos turi būti tvarkingai atliktos ir tvarkingai įformintos, mes stengsimės tą daryti. Klaidų niekas neišvengia. Klaidos šiuo atveju viršija tą materialumo lygmenį, kurį taiko Valstybės kontrolė. Dėl to Valstybės kontrolė turėjo pareikšti sąlyginę nuomonę.

Antra vertus, jeigu tos klaidos būtų sistemiškai paplitusios, to nėra, jeigu būtų sistemiškai paplitusios, tai auditorių nuomonė būtų neigiama. Šiuo atveju jinai sąlyginė. Mes tikrai atsižvelg-

sime į daugumą audito pastebėjimų. Dėl kai kurių, beje, Vyriausybė turi atsikirtimus, jie bus pristatyti Audito ir kituose komitetuose.

Dėl regioninių skirtumų. Esame tikri, kad jei jūs pritarsite pateiktam mokesčių įstatymų pakeitimo paketui, tai ir regioninė atskirtis mažės.

PIRMININKĖ. Ačiū ministrui. Kadangi dėl šio Seimo nutarimo projekto po pateikimo balsuoti nereikia, apsispręsime dėl komitetų. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – visi kiti Seimo komitetai. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

11.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-446 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-446. Į tribūną kviečiu viceministrą E. Bingelį.

E. BINGELIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke. Teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Nutarimo projektu, kuriam šių metų gegužės 14 dieną pritarė Vyriausybė, siūloma patvirtinti 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro Valstybinio socialinio draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinys, Garantinio fondo metinių ataskaitų rinkinys, Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinys.

Aktualūs 2024 metų „Sodros“ biudžeto vykdymo aspektai būtų šie. 2024 metais priskaičiuotos pajamos siekė 7 mlrd. 982 mln. eurų, palyginti su 2023 metais, padidėjo 834 mln., arba 11,7 %. Fondo biudžeto pajamos sudarė 10,2 % bendrojo vidaus produkto šalyje. Palyginti, 2023 metais sudarė 9,7 % BVP. Didžiausią pajamų dalį – 4 mlrd. 820 mln., arba 60 %, sudarė draudėjų ir apdraustųjų įmokos, kurios, palyginti su 2023 metais, padidėjo daugiau nei 11 %. Apdraustųjų visomis socialinio draudimo rūšimis asmenų skaičius buvo 20 tūkst. didesnis negu 2023 metais. Vidutinės mėnesio pajamos, nuo kurių buvo skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, buvo 1 tūkst. 907 eurai, tai yra 11 % didesnės negu metais prieš. Dėl pritaikytų įmokų lubų „Sodros“ biudžeto pajamos buvo mažesnės 40 mln. eurų, tačiau dėl įmokų grindų įmokų papildomai apskaičiuota apie 14 mln. eurų. Iš valstybės biudžeto buvo skirta 3 mlrd. 46 mln. eurų, iš jų pagrindinei pensijos daliai kompensuoti – 3 mlrd. 43 mln., vienkartinei draudimo išmokai apdraustajam mirus dėl nelaimingo atsitikimo darbe – 2,5 mln. eurų.

2024 metais priskaičiuotos sąnaudos sudarė 7 mlrd. 63 mln. eurų ir, palyginus su 2023 metais, padidėjo 750 mln., arba 12 %. Išlaidos pagal draudimo rūšis pasiskirstė taip. Didžiąją sąnaudų dalį – 77 % sudarė pensijos. Joms išmokėti 2024 metais skirta 5,5 mlrd. eurų. Palyginimas – 2023 metais buvo 4,9 mlrd. Vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą, 2024 metų gruodžio mėnesį buvo 642 eurai. Palyginus su 2023 metais, padidėjo apie 12 %, daugiau negu 68 eurais.

Ligos išmokoms 2024 metais išleista 505 mln. eurų, arba 7 % visų biudžeto išlaidų, ir tai yra 69 mln. eurais daugiau negu 2023 metais. Motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms išleista 462 mln. eurų, arba 6,5 % visų fondo sąnaudų, tai yra 5 %, arba 24 mln. eurų, daugiau negu metai prieš tai. Nedarbo draudimo išmokoms išleista 468 mln. eurų, arba 6,6 % visų fondo sąnaudų, tai yra 83 mln. eurų daugiau negu metais prieš tai. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo sąnaudos siekė 42 mln. eurų, arba sudarė 0,6 % visų fondo sąnaudų. Šiai draudimo rūšiai panaudota 3 mln. eurų daugiau negu 2023 metais.

Fondų veiklos sąnaudos sudarė 117 mln. eurų, arba 1,7 % visų fondų sąnaudų, ir buvo 11 mln. eurų didesnės negu 2023 metais. Administravimo įstaigų sąnaudų priskaičiuota 110 mln. eurų, iš jų 86 mln. eurų sudaro darbo užmokestis. Fondų administravimo įstaigų finansavimo sąnaudas sudarė 1,56 % visų fondų sąnaudų.

2024 metais socialinio draudimo rūšys buvo subalansuotos. Surinktos įmokos viršijo išlaidas, išskyrus nedarbo socialinio draudimo, kurio rezultatas, įskaitant fondo veiklos sąnaudas, buvo neigiamas, tai yra minus 20,8 mln. „Sodros“ biudžeto 2024 metų rezultatas yra teigiamas: pajamos 918 mln. viršijo išlaidas. Rezervinio fondo sąskaitoje 2024 metų pabaigoje buvo 3 mlrd. 618 mln. eurų, tai yra 51 % visos fondo sąnaudų sumos, arba yra apie 4,7 % šalies bendrojo vidaus produkto. 2023 metų pabaigoje Rezervinį fondą sudarė 2 mlrd. 714 mln. eurų.

Aktualūs 2024 metų Garantinio fondo biudžeto vykdymo aspektai būtų šie. Lėšų likutis 2024 metų pradžioje buvo beveik 152 mln. Įplaukos per 2024 metus sudarė 50 mln. eurų, iš jų 43,9 mln. eurų – darbdavių įmokos, 6,3 mln. eurų – pajamos už investuotas laikinai laisvas Garantinio fondo lėšas, išlaidos – 23 mln. eurų, iš jų 18 mln. eurų – išmokos bankrutuojančių, bankrutavusių ar likviduotų dėl bankroto įmonių darbuotojams pagal teismo nutarimu ir kreditorių susirinkimo sprendimu patvirtintų darbuotojų reikalavimų sumas, 264 tūkst. eurų – fondo administravimo išlaidos. Išmokas gavo 6,5 tūkst. bankrutuojančių (bankrutavusių) įmonių darbuotojų. Vidutinė išmoka siekė 2 tūkst. 800 eurų. Lėšų likutis 2024 metų pabaigoje buvo 179 mln. eurų.

Aktualūs 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžeto vykdymo aspektai būtų šie. Lėšų likutis 2024 metų pradžioje buvo 170 mln. Įplaukos per 2024 metus sudarė 51 mln. eurų, iš jų 44 mln. – darbdavių įmokos, 7 mln. eurų – pajamos už investuotas laikinai laisvas Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšas. Išlaidos sudarė apie 15 mln. eurų, iš jų 14,3 mln. – išmokos darbuotojams, 265 tūkst. eurų – fondo administravimo išlaidos. 2024 metais išmokų išmokėta 5,5 tūkst. gavėjų. Vidutinė išmoka siekė 2,5 tūkst. eurų. Lėšų likutis metų pabaigoje buvo 207 mln. eurų.

Prašome pritarti nutarimo projektui ir patvirtinti 2024 metų Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinys, 2024 metų Garantinio fondo metinių ataskaitų rinkinys ir tų pačių metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinys.

PIRMININKĖ. Ačiū viceministrui. Toliau pakviesime į tribūną valstybės kontrolierę I. Segalovičienę. Prašom.

I. SEGALOVIČIENĖ. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos sudaromos kaupimo principu, todėl nustatyti sisteminiai apskaitos tvarkymo trūkumai turėjo įtakos auditoriaus nuomonei dėl abiejų šių ataskaitų rinkinių. Dėl fondo 2024 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškėme sąlygines nuomones.

2022 metų audito metu buvome nustatę, jog fondo apskaitoje neregistruojama dalis fondo įsipareigojimų ir sąnaudų, susijusių su asmenims paskirtomis ir dėl įvairių priežasčių jų nepasiekusiomis socialinėmis išmokomis. Fondo valdyba, įgyvendindama jai teiktą rekomendaciją, ėmėsi veiksmų šalinti šiam sisteminiam apskaitos tvarkymo trūkumui: užregistravo pastarųjų ketverių metų paskirtas vienkartines išmokas, papildomai kreipėsi į jų gavėjus ir dalį jų išmokėjo. Visgi neužregistruotų periodinių ir ankstesnių laikotarpių vienkartinių išmokų masto dėl didelių administracinių sąnaudų nevertino ir apskaitoje su jomis susijusių ūkinių operacijų neregistravo. Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kokia suma yra sumažintos fondo mokėtinos socialinės išmokos, socialinių išmokų sąnaudos, iš valstybės biudžeto gautos sumos ir finansavimo pajamos, o einamųjų metų rezultatas ir grynasis turtas padidinti.

Fondo valdyba planuoja pateiktą rekomendaciją įgyvendinti iki 2027 metų pabaigos, sukūrus naują programinės įrangos modulį. Fondo valdyba ėmėsi veiksmų 2022 metų audito metu nedarbo socialinio draudimo išmokų apskaitos srityje nustatytiems trūkumams šalinti, tačiau išliko aplinkybės dėl netiksliai įvertintų asmenų užsienio šalyse gautų draudžiamųjų pajamų ir laikotarpių. Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti nedarbo socialinio draudimo išmokų sąnaudų ir su jomis susijusių sumų teisingumo. Įgyvendindama Valstybės kontrolės teiktą rekomendaciją, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija jau yra parengusi nedarbo socialinio draudimo išmokų skyrimą reglamentuojančio įsakymo pakeitimo projektą.

Reaguodama į audito metu teiktus pastebėjimus, fondo valdyba numatė priemones, skirtas turto valdymo ir inventorizacijos, viešųjų pirkimų, komandiruočių, naudojimosi viešuoju trans-

portu vidaus kontrolei stiprinti bei neapibrėžtojo turto ir įsipareigojimų apskaitai tobulinti. Teigiami Valstybinio socialinio draudimo fondo veiklos rezultatai leidžia kaupti rezervą, palaipsniui artėti prie teisės aktuose nustatyto siektino metinių fondo sąnaudų dydžio. 2024 metų pabaigoje fondo rezervą sudarė 3,6 mlrd. eurų, tai yra 21 % metinių sąnaudų, arba 4,7 % bendrojo vidaus produkto. Iki 2028 metų pabaigos prognozuojamas augimas iki 6,5 mlrd. eurų, arba maždaug tai būtų prognozuojama 6,6 % bendrojo vidaus produkto. Projektuojama, jog siūlomi pensijų sistemos pakeitimai reikšmingai, tai yra apie daugiau negu 1 mlrd. eurų, papildytų dėl iš pensijų kaupimo pasitraukusių dalyvių įmokų grąžinimo pensijų fondų socialinio draudimo pajamas ir kaip veiklos perviršis būtų perduotas fondo rezervui sudaryti. Atkreipiame dėmesį, kad įžvelgiame riziką, jog dėl momentinių fondo pajamų gali būti prisiimta ilgalaikių tvariais šaltiniais nepadengtų įsipareigojimų.

Garantinio fondo 2024 metų tiek biudžeto vykdymo, tiek ir finansinių ataskaitų rinkiniai visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, todėl dėl jų pareiškiame besąlygines nuomones. Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2024 metų tiek biudžeto vykdymo, tiek ir finansinių ataskaitų rinkiniai visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, todėl ir dėl jų reiškiame besąlygines nuomones. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Ačiū valstybės kontrolierei. Užsirašė paklausti V. Ąžuolas. Ruošiasi B. Ropė.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas turbūt būtų labai paprastas valstybės kontrolierei. Kaip vertinate situaciją, kai jums, jūsų įstaigai, nepateikiami dokumentai, kurie pagrindžia, kur išleistos lėšos, kokia situacija? Man susidaro netgi toks vaizdas, kad mūsų valstybėje galima pažeidinėti įstatymus. Įstatyme, Biudžeto, Finansų įstatyme, yra parašyta aiškiai, kad lėšos gali būti leidžiamos tik pagal paskirtį, tam, kam jos skirtos. O ar tai būtų gynyba, mes sužinome, kad ten lėšos ne pagal paskirtį, ar būtų kitos sritys, taip pat sužinome, kad ne pagal paskirtį. Tai kaip jūs galvojate, ar normalu, kad ta visa praktika tęsiasi toliau, ir nesvarbu, ką jūs surandate ar nesurandate, bet kaip nuo žąsies vanduo, kaip sakoma, niekas neplanuoja net keistis ar ką nors daryti?

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Iš tiesų, ką turbūt ir kalbėdama pirmoje dalyje sakiau, tikrai ypač svarbu, kad į atskaitomybę žiūrėtume kaip į demokratijos garantą ir tikrai vadovų, ministrų tam turi būti skiriamas reikšmingas dėmesys, kad išvengtume rizikų. Bet pažanga tikrai kasmet vienose kitose srityse yra, institucijos tobulina savo veiklą.

Bet jeigu jūs konkrečiai labiausiai turite omenyje būtent valstybės pažangos ataskaitos dalį, tai tikrai reikėtų susiimti, mūsų nuomone, ir sutvarkyti visas procedūras, dokumentų, duomenų teikimo procesus, nes tai yra pagrindinis instrumentas valdžiai atsiskaityti sprendimų priėmėjams, o svarbiausia – visuomenei ir jau ateinančius biudžetus formuoti remiantis įrodymais to, kokia yra mūsų pažanga.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Ropė. Ruošiasi A. Zuokas.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Iš tikrųjų kažkaip labai jau tie pinigai stipriai kaupiasi. Kaip buvo paskelbta, praeitais metais buvo viršytas beveik 918 mln. „Sodros“ biudžetas ir jisai nuėjo į rezervą. Rezerve yra virš 3,6 mlrd. Iš tikrųjų, kada didinami mokesčiai, didinamos išlaidos žmonių, didinamas PVM’as, ar neplanuojama, sakykime, to rezervo atsisakyti ir daugiau pinigų skirti būtent tai grupei, kuri šiandieną sunkiausiai gyvena?

Antras dalykas. Ar tai tiesa, galbūt Valstybės kontrolė galėtų patvirtinti, kad laikomas specialiai rezervas kaip garantas, kad valstybei būtų galima daugiau skolintis. Tai ar čia nėra kokio nors žaidimo būtent su šiuo „Sodros“ fondu?

Ir klausimas dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo. Labai jau didelis fondas, nes išleidžiama tik ketvirtadalis metinių pinigų, o visas fondas iš viso yra 15 kartų didesnis, negu poreikis. Ką ruošiatės daryti ateityje?

E. BINGELIS. Ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Dėl rezervo. Pagal turimą dabartinį teisinį reguliavimą, fondo rezervas yra numatytas, kad yra panaudojamas esant tam tikriems ekonominiams svyravimams, ir mes jį turime kaupti, kaip kaupiame dabar. Tai, kas bus ateityje, tikėtina, ministerija pristatys tam tikrų vizijų, kaip būtų galima žiūrėti į fondą iš dviejų perspektyvų. Viena kryptis būtų, koks dydis turėtų būti skirtas ekonominiams svyravimams suvaldyti, kita

dalis – demografiniams iššūkiams atlaikyti. Dėl įvairių draudimo rūšių ir rezervų, tai ypač ta dalis, kuri yra su darbdavio dalimi įmokėta ir taip toliau, tai jų turėjimas pakankamo rezervo, man atrodo, irgi apsaugo įmones ir darbuotojus tais atvejais, kai būna ekonominių sunkumų, bankrutuojančių įmonių ir taip toliau. Tai tas dydis, kuris yra šiuo metu, yra toksai, koks yra, tikėtina, diskusiją galėsime toliau pratęsti komitetuose.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju. Norėčiau paklausti valstybės kontrolierės. Gerbiama kontroliere, jūs esate naujas žmogus, į viską žiūrite naujomis akimis, kaip ir aš, neseniai pradėjęs dirbti Audito komitete. Ir žinote, kuo daugiau giliniesi, klausaisi jūsų pateiktas atliktas Valstybės kontrolės analizes ir išvadas… Man susidaro įspūdis, kad šitoje valstybėje niekas už nieką neatsako ir apskritai ar ši valstybė yra kiek nors valdoma? Ką tik svarstėme tai, kad reikės grąžinti 216 mln. eurų europinės paramos už praėjusius metus Europos Komisijai. Ateina valstybinės įmonės, be kaštų ir naudos analizės siūlo milijardinės vertės investicinius projektus, kur išlaidos kažkuria prasme guls ant vartotojų pečių ir taip toliau. Visa tai skaitant ir žiūrint man asmeniškai plaukai stojasi piestu ir netgi galvoju prašytis pereiti į Kultūros komitetą, kad galėčiau ramiai miegoti. Kaip jums atrodo, tas pirmas žvilgsnis, ar valstybė šiandien yra tokia nevaldoma ir tokia betvarkė, ir atsakomybės trūkumas ir ar galima čia ką nors dar pakeisti? Ar turite tokių vilčių?

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Tai tikrai viltis yra, vienareikšmiškai. Valstybės kontrolės viena iš užduočių ir misijų – padėti viešajam sektoriui tapti efektyvesniam, rezultatyvesniam, ekonomiškesniam, priimti kuo geresnius sprendimus, rezultatus mūsų gyventojams, mūsų visuomenei.

Norisi atkreipti dėmesį šiuo atveju, kad iš tikrųjų neigiamos nuomonės mes nepateikėme. Pateikėme tam tikrais punktais sąlyginę nuomonę, nes jeigu tikrai būtume pateikę neigiamą nuomonę, tada tos spalvos būtų juodos. Dabar šiuo atveju jos yra tokios su tamsiais momentais, bet tikrai matome visas galimybes institucijoms susitvarkyti, tobulinti ir siekti tos pažangos ne tik atliekant apskaitą, ne tik atliekant inventorizaciją, bet būtent formuojant biudžetą pagal rezultatus, kas yra labai labai svarbus dalykas viešajam sektoriui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus pateiktus klausimus. Dėl šio Seimo nutarimo projekto po pateikimo balsuoti taip pat nereikia. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 19 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

12.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-441 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-441. Pranešėjai… Kviečiu į tribūną viceministrą E. Bingelį, paskui pakviesime valstybės kontrolierę I. Segalovičienę. Prašom.

E. BINGELIS. Laba diena dar kartą, gerbiami Seimo nariai, posėdžio pirmininke. Teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Nutarimo projektu siūloma patvirtinti 2024 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinį.

Aktualiausi 2024 metų Pensijų anuitetų fondo biudžeto vykdymo aspektai yra šie. 2024 metais Pensijų anuitetų fondas gavo 23 mln. 18 tūkst. eurų pensijų anuitetų įmokų pajamų ir patyrė 24 mln. 521 tūkst. eurų pagrindinės veiklos sąnaudų, iš jų 21 mln. 474 tūkst. eurų – techninių atidėjimų vertės pasikeitimas, 2 mln. 625 tūkst. eurų – pensijų anuitetų išmokų sąnaudos, 420 tūkst. eurų – valdymo ir administravimo sąnaudos.

2024 metų pabaigoje fondas disponavo 66,8 mln. eurų turtu, palyginus su 2023 metais, kai buvo 39,8 mln. 2024 metais anuitetus įsigijo 1 tūkst. 570 asmenų, tai yra apie 80 % daugiau negu prieš metus. 2024 metų pensijų anuitetų gavėjams paskirstytas beveik 645 tūkst. eurų pelnas. 2024

metų Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinio valstybinį auditą atliko Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolė nustatė, kad Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atvejais yra teisingi, todėl kviečiame pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiame į tribūną valstybės kontrolierę.

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkoju dar kartą. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, 2024 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas, audito nuomonė yra besąlyginė. Norėtųsi atkreipti dėmesį į svarbų dalyką, tai yra į tai, jog šiuo metu diskutuojami siūlomi pensijų sistemos pakeitimai turės reikšmingos įtakos Pensijų anuitetų fondo veiklos tvarumo aspektams. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmas klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi A. Butkevičius. V. Ąžuolo salėje nematau. Prašom, Algirdai Butkevičiau, jūsų klausimas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų socialinės apsaugos ir darbo viceministrui. Gerbiamas viceministre, ar Pensijų anuitetų fondo lėšos yra investuojamos? Jeigu investuojamos, kokia yra investicinė grąža? Nes dažnai visuomenė užduoda šitą klausimą. Ar galėtumėte į jį atsakyti? Ačiū.

E. BINGELIS. Dėkui, dėkui. Techniniai nesklandumai dėl mikrofono įjungimo. Ačiū už klausimą. Patikslinsiu komitete. Jeigu neklystu, turėtų būti apie 3 % vidutinė grąža, kuri pasidalinama su kaupiančiaisiais būtent Pensijų anuitetų fonde.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi E. Kirkutis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Aš taip pat norėčiau viceministro paklausti. Kadangi anuitetų pristatymas buvo anksčiau komitete, aš buvau šokiruotas, kai sužinojau, kad anuitetai yra investuojami į rizikingiausius fondus – virš 50 %. Ar čia?.. Aš nežinau, kas davė tą nurodymą, gal buvusi ministerija ar kažkokie atsakingi politikai, bet kaip galima taip rizikuoti prarasti žmonių anuitetų lėšas? Man atrodo, kad „Sodra“ turėtų būti ta vieta, kur turėtų investuoti į pačius saugiausius fondus, o ne į rizikingiausius. Ačiū.

E. BINGELIS. Ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimą. „Sodroje“ mes turime ekspertų, kurie yra būtent investavimo ekspertai, jie pasirenka labiausiai subalansuotą sprendimą, kad mes galėtume užtikrinti būtent anuitetų mokėjimą. Dėl tų proporcijų ir argumentacijos, kodėl tai yra daroma, tikrai galime pratęsti diskusiją komitete.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū posėdžio pirmininkei. Turiu klausimą kontrolierei. Jūs paminėjote, pabaigdama pranešimą, kad planuojama pensijų reforma turės reikšmingų pokyčių. Gal žinote, kokių ar kokie skaičiavimai atlikti buvo, ar buvo kreiptasi į jus? Kuo tai grindžiate?

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Valstybės kontrolė dar 2022 metais atliko pensijų sistemos situacijos vertinimą. Pati ministerija irgi yra skaičiavusi. Savaime suprantama, jeigu pasiteisins prognozės, kad apie 40 % pasitrauks iš sistemos, tai Pensijų anuitetų fondo, be jokios abejonės, keisis tam tikri tvarumo parametrai. Žinoma, ir pats jo mastas, svarba. Mažėjant klientų, tikėtina, jo reikšmė ir galia arba pajėgumai investavimo tikrai gali keistis. Sprendimų priėmėjams tikrai verta tai įvertinti ir numatyti galimus saugiklius, ir įvertinti tą ateities perspektyvą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjams už atsakymus. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito komitetas. Siūloma svarstyti birželio 19 dieną. Ar galima bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

12.12 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-417 (*pateikimas*)

Kadangi viceministras yra atvykęs, tai norėtų jums pateikimo stadijoje pristatyti darbotvarkės klausimą – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 straipsnio pakeitimo ir

įstatymo papildymo 40^1 straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-417. Prašom į tribūną viceministrą E. Bingelį pateikti, pristatyti.

E. BINGELIS. Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Vyriausybė teikia svarstyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 32 straipsnio pakeitimo, įstatymo papildymo atitinkamu straipsniu įstatymo projektą. Projektą rengti paskatino Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos siekis padidinti fondo valdybos ir jos teritorinių skyrių veiklos našumą, efektyvumą automatizuojant sprendimų priėmimo procesą.

Pagal Viešojo administravimo įstatymą, administracinį sprendimą priimant reikalaujama dalyvauti ir sprendimą pasirašyti fiziniam asmeniui. Tačiau „Sodros“ mokamų išmokų, pavyzdžiui, ligos, vienišo asmens, nedarbo, socialinio draudimo, skyrimas, jų mokėjimas, atnaujinimas, stabdymas ir panašūs atvejai, kai visi duomenys, reikalingi atitinkamam sprendimui priimti, gaunami ir apdorojami informacinėse sistemose pagal aiškų, iš anksto nustatytą algoritmą ir pagal gautus duomenis negali būti priimtas joks kitas sprendimas, galėtų būti vykdoma automatiškai.

Viešojo administravimo įstatymas leidžia specialiuose atitinkamos srities įstatymuose nustatyti kitokias sprendimo priėmimo, administravimo paslaugų teikimo, prašymų ar skundų nagrinėjimo ir kitas taisykles. Valstybinio socialinio draudimo įstatymas šiuo metu automatizuotų sprendimų priėmimo nenumato. Taip pat šiuo metu numatyta galimybė naudoti elektroninį spaudą administracinių sprendimų autentiškumui ir vientisumui patvirtinti, todėl įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad fondo valdyba užtikrintų sisteminį fondo administravimo įstaigų veiklos optimizavimą ir automatizavimą, įskaitant teikiamų administracinių paslaugų ir priimamų administracinių sprendimų automatizavimą. Fondo valdybai numatyta suteikti teisę nustatyti automatizuotinus fondo administravimo įstaigų veiksmus, administracinius sprendimus, jų priėmimo technines sąlygas ir procedūras, numatyti nuostatas, taikomas automatizuotiems fondo administravimo įstaigų administraciniams sprendimams, tai yra reikalavimus automatizuoto administracinio sprendimo turiniui, taip pat automatizuoto administracinio sprendimo autentiškumo ir vientisumo patvirtinimo būdus. Siūlomi pakeitimai sudarytų teisines prielaidas tolesniam fondo administravimo įstaigų veiklos automatizavimo procesui, priimti sprendimus automatizuotai, būtų užtikrintas efektyvus ir greitesnis asmenų aptarnavimas fondo administruojamose įstaigose. Prašome pritarti po pateikimo įstatymų projektams.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų užsirašė paklausti E. Kirkutis. Ruošiasi B. Ropė.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Pačioje pradžioje minėjote, kad sistema automatizuotai, pagal tam tikrą algoritmą viską suveda, padaro, tai tiesiog tas asmuo, kuris paskutinis pasirašo, net negali ir nepasirašyti. Negi tokia tobula yra sistema? Ar nepasitaiko tokių sisteminių klaidų? Gal koks darbuotojas ne taip kokį dokumentą suvedė ar ne tokius duomenis įrašė. Ar nebus techninės klaidos tikimybės? Po to bus sunku taisyti, nes tiesiog sistema ir algoritmas neleis to daryti. O prieš pasirašydamas žmogus dar fiziškai peržiūri, kartais pamato sisteminių klaidų, gali ir žmogiškoji sisteminė klaida įvykti, tiesiog sustoja, nepasirašo, pamatęs tokią… Aišku, kitos išeities nėra, nepasirašyti negalima, tiesiog kreipiasi į Informacinių technologijų skyrių, žiūrėkite, kažkas čia ne taip, kodėl taip yra? Ar nebus tokia situacija, kad, pavyzdžiui, gyventojas kreipsis, kaip sistema jam viską suskaičiuoja, padaro, ir negalės… bus itin sudėtinga taisyti tą klaidą, na, ne žmogišką klaidą, ar tiesiog nebus sunkiau tam gyventojui išspręsti tokią techninę klaidą?

E. BINGELIS. Dėkui gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Bet kuriuo atveju mes žiūrime, kaip procedūras ir procesus pagreitinti. Absoliučia dauguma atvejų tai žmonėms atsilieps, kaip čia, greitesniu aptarnavimu, žmonės gaus greičiau paslaugas ir taip toliau. Taip, ta rizika, kurią jūs įvardinote, ta pati rizika yra ir kai žmonės, vadinkime, tuo rankiniu būdu priima sprendimą, jisai gali būti su tam tikra klaida. Iš vienos pusės, ką mes galime pasakyti? Sistemų automatizavimas užtikrina, kad žmogiškų klaidų sumažėja. Atlaisvinus žmonių rankas nuo šitų tiesioginių sprendimų priėmimo, vis tiek išliks galimybė skųsti sprendimus, dėl jų diskutuoti. Atsilaisvinę „Sodros“ darbuotojai galės geriau įsigilinti į tuos, vadinkime, labiau kompleksinius atvejus, kad juos galėtų išspręsti geriausiai žmogaus naudai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Ar bus išspręsta šiuo metu netinkama, sakyčiau, klientams pasiteirauti sistema? Teko man ir pačiam susidurti, ir iš atskirų žmonių girdėti. Jeigu dabar imtume ir paskambintume „Sodros“ paskelbtu bendruoju telefonu, pavyzdžiui, atsilieptų Kupiškio darbuotojas. Pradedi aiškintis, daugmaž jau išsiaiškinai, nutrūko ryšys. Perskambini tuo pačiu numeriu, atsiliepia Lazdijų rajono darbuotojas, vėl iš naujo viską aiškini, bet jau pradeda kitaip tau aiškinti, lyg ir daugmaž išsiaiškinai. Paskui po dienos supratai, kad kažkas ne taip, skambini, atsiliepia Kauno rajono darbuotojas. Tai ar bus išspręstas šitas klausimas? Žmonės sako, kokia čia valstybė? Valstybės institucijoje aš negaliu išsiaiškinti, mane vis pas kitą siunčia. Galbūt būtų galima pagalvoti ir paskelbti telefonus tų pareigūnų, su kuriais žmonės nori pasiaiškinti? Ačiū.

E. BINGELIS. Dėkui gerbiamam Seimo nariui už klausimą. Tai nėra, žinoma, tiesiogiai susiję su šiuo mūsų teikiamu projektu. Mes dabar tikrai, bendradarbiaudami su „Sodra“, kartu ieškome geriausių būdų, kaip gerinti žmonių konsultavimo patirtį, ypač fizinių asmenų, kurie kreipiasi, kad gautų aiškius atsakymus, būtų atsakyta į tai, ko klausia. Ta dalis tikrai yra mūsų darbotvarkėje. Kaip tik praėjusią savaitę tiek su „Sodros“ vadovu, tiek su jo pavaduotoju apie tai kalbėjomės, šiek tiek pristatė savo planus.

Dėl aptarnavimo ir to „Sodros“, vadinkime, decentralizavimo. Mes turime įvairių padalinių, kurie turi įvairių funkcijų regionuose. Iš kitos pusės, aš sakyčiau, tai yra kaip ir geras pavyzdys. Tai, kas, tikėtina, gal labiau prisidėtų, kad, turint šitą automatizavimo projektą, kuriam kviečiame pritarti, atsilaisvintų darbuotojai. Jie galėtų iš esmės geriau įsigilinti į tų žmonių, kurie skambina ir bando gauti atsakymus, situacijas, kad atsakymai būtų teisingi.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už ir prieš nėra. Kadangi balsavimo laiko mes šiuo metu neturime, ar galėtume vis tiek atlikti pateikimo procedūrą ir pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

12.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-445 (*pateikimas*)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-445. Pranešėja – M. Jakubauskienė.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, norėčiau pristatyti 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinį. Trumpai pristatysiu, kad 2024 metais iš viso buvo surinkta 3,5 mlrd. eurų pajamų į PSDF'o biudžetą ir šis biudžetas buvo viršytas 6 %, tai yra papildomai gauta 206 mln. eurų įplaukų. Praėjusiais metais sumokėta PSDF'o lėšų suma sudarė 3,4 mlrd. eurų ir taip pat 2024 metais papildomai buvo panaudota 173 mln. eurų PSDF'o biudžeto rezervo lėšų. Didžioji dalis jų – 115 mln. skirta sveikatos priežiūros stacionarinėms ir ambulatorinėms paslaugoms apmokėti, kompensuojamiesiems vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms bei sveikatos programoms finansuoti. Rezervo lėšos taip pat buvo panaudotos sveikatos priežiūros paslaugų bazinėms kainoms indeksuoti, taip pat pradėti kompensuoti vaistai, kurie įrašyti į Rezervinių vaistų sąrašą, ir taip pat sumokėta gydymo įstaigoms už suteiktas viršsutartines sveikatos paslaugas.

Taip pat 2024 metais įvyko pokyčių ir tam tikrų naujovių, tai yra išplėstas šeimos gydytojų atliekamų tyrimų spektras, pradėtos kompensuoti naujos paslaugos, tokios kaip pacientų pavėžėjimo paslauga, psichologinio specializuoto konsultavimo paslauga, ir patobulintas skubios pagalbos finansavimas. Taip pat 2024 metais pagerėjo vaistų ir medicinos pagalbos priemonių prieinamumas gyventojams, 4 % daugiau gyventojų gavo kompensuojamųjų vaistų ir priemonių, taip pat išrašyta 8 % daugiau kompensuojamųjų vaistų ir priemonių receptų, taip pat į Kompensuojamųjų vaistų sąrašą buvo įtraukti 42 bendrinių pavadinimų vaistai, o iš rezervinio A sąrašo įtrauk-

ti 22 vaistai, skirti daugiausiai onkologinėms ligoms, cistinei fibrozei ir lėtiniam širdies nepakankamumui gydyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Dar turbūt lauksime ir į tribūną pakviesime I. Segalovičienę. Ačiū jums, ministre.

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkui ministrei. Gerbiama mūsų posėdžio lydere, gerbiami Seimo nariai, Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2024 metų konsoliduotųjų biudžeto valdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas. Dėl jo reiškiame (atsiprašau, atsiprašau, atsiprašau) besąlyginę nuomonę. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje vis dėlto tų reikšmingų pastebėjimų yra, todėl nuomonė yra sąlyginė. Iškraipymus lėmė dar 2021 metais nustatytos ir iki šiol išlikusios aplinkybės, susijusios su Valstybinės ligonių kasos informacinėse sistemose fiksuojamų ir gautinų sumų apskaitai reikalingų duomenų trūkumais. Dėl to negalėjome patvirtinti daugiau negu 6 mln. eurų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą galutinių sumų ir daugiau negu 14 mln. eurų iš užsienio šalių susižinojimo tarnybų gautinų kompensacijų bei su šiomis sumomis susijusių duomenų teisingumo.

Valstybinė ligonių kasa deklaruoja, kad galutinius sprendimus dėl esamų informacinių sistemų pakeitimų planuoja priimti ir įgyvendinti po teritorinių ligonių kasų prijungimo. Pažymėtina, kad Valstybinė ligonių kasa laikėsi Sveikatos draudimo įstatyme nustatytos prievolės nuo 2024 metų atskirai administruoti valstybės deleguotoms funkcijoms vykdyti skirtus ir panaudotus asignavimus, tai yra apie 152 mln. eurų, tačiau už šių asignavimų administravimą iš valstybės biudžeto gautinų veiklos sąnaudų kompensacijų, kurios sudarytų apie 625 tūkst. eurų, apskaitoje neregistravo. Šias sumas Valstybinė ligonių kasa apskaitys šiemet ir suplanuos 2026 metų biudžeto projekte bei, aišku, pačiame biudžete.

Reaguodama į audito metu teiktus pastebėjimus, Valstybinė ligonių kasa numatė priemones, skirtas ir nematerialiojo turto, finansinio turto, darbuotojų skatinimo priemonių apskaitai tobulinti bei kraujo donorystės išlaidų kontrolei stiprinti. Tai tiek dėl šitos ataskaitos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pranešėjų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis būtų V. Ąžuolas, bet kol jis sugrįš į savo vietą, klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Iš tikrųjų noriu kontrolierės paklausti. Man keistokai nuskambėjo, kad viskas teisinga, ir jūs išvadą darote, kad viskas teisinga. Vadinasi, arba jūs ne viską patikrinote, arba jūs nevisiškai gerą išvadą padarėte. Man atrodo, viešai buvo skelbta tiek Sveikatos ministerijos, tiek ligonių kasų vadovo, kad ligonių kasų mokėjimas privačioms įstaigoms antrą kartą už paslaugas gyventojams, kurie jau susimokėjo, yra neteisėtas. Tai kaip jūs to dalyko netikrinote, kad gyventojas, nuėjęs pas privatų konsultantą, susimoka pinigus, o ligonių kasa antrą kartą apmoka? Sveikatos apsaugos ministerija žada užkirsti kelią. Gerbiamos ministrės noriu paklausti: kada nustosime du kartus mokėti?

PIRMININKĖ. Prašom, ministre, jūsų atsakymas.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Dvigubą apmokėjimą tikrai panaikinsime tada, kai Seimas patvirtins įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia Valius. Nebe, nebeliko. Atsiprašau. S. Čaplinskas.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Aš noriu paklausti dėl PSDF'o rezervo. Kokiu tikslu laikomas 600 mln. rezervas ir kam jisai planuojamas panaudoti? Juk nuo to kenčia gydymo įstaigos, o kartu ir visų mūsų sveikatos priežiūros paslaugos. Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, jums už klausimą. PSDF'o rezervas yra laikomas valstybės biudžeto stabilumui užtikrinti ir rezervo lėšos yra panaudojamos, kai iškyla poreikis, ir jos atkuriamos paskui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau užsirašiusių paklausti nėra. Dėl šio Seimo nutarimo projekto po pateikimo balsuoti nereikia. Siūlomi komitetai: Sveikatos reikalų komitetas ir Audito komitetas kaip papildomas. Siūloma svarstyti birželio mėnesį. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Birželio 19 dieną, patiksliname. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Baigėme klausimus dėl ataskaitų.

12.29 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pusvalandis Vyriausybės valandos. Yra užsirašiusių Seimo narių, kurie norėtų paklausti ministrų. Pirmoji – G. Balčytytė. Vietoj Giedrės? Taip. Frakcijos vardu? Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiama posėdžio pirmininke, paprastai, kai yra tiktai Vyriausybės pusvalandis, klausinėja tiktai opozicija. Ar galima ir šiandien taip?

PIRMININKĖ. Ačiū. Aš ir pakviečiau G. Balčytytę paklausti.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Seimo posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų ekonomikos ir inovacijų ir sveikatos apsaugos ministrams. Mūsų žiniomis, Registrų centras neįgyvendins, nes patys priėmė tokį sprendimą, bent trijų RRF'o lėšomis finansuojamų projektų, kurių bendra vertė – daugiau nei 30 mln. eurų. Vienas pagrindinių tų projektų yra e. sveikatos dekomponavimas, kuris vertas 25 mln. eurų ir buvo suplanuotas būtent siekiant, kad sistema būtų stabilesnė, jos vystymas būtų mažiau komplikuotas, o gydytojai galėtų sklandžiai su ja dirbti. Veiklos buvo pradėtos vykdyti prieš daugiau nei porą metų, tačiau dabar nuspręsta projektą nutraukti.

Praėjusią savaitę, kaip žinome, praėjusį antradienį, e. sveikata neveikė beveik visą darbo dieną. Tenka apgailestauti, kad Sveikatos apsaugos ministerija išplatino labai keistą, realybės neatitinkantį pranešimą, kad neva tai nepaveiks gydymo įstaigų darbo. Tai ne tik sukuria nepagrįstų lūkesčių pacientams, kad neva e. sveikata yra nesvarbi gydytojų darbo dalis, bet ir parodo, kad ministerija menkai supranta, kaip veikia e. sveikata. Toks sutrikimas, kuris buvo praėjusią savaitę, neleido įstaigoms pasiekti centralizuotai kaupiamų asmens sveikatos duomenų ir realiai reiškė, kad neįmanoma kokybiškai aptarnauti pacientų ar padėti išspręsti problemas.

Jei pažvelgiame į viešai publikuojamus duomenis, tai tuo metu, kai buvo sutrikusi e. sveikata, siuntimų išrašymas krito, pavyzdžiui, daugiau nei du kartus, tad toks sutrikimas paveikė dešimtis tūkstančių pacientų. Tai reiškia, kad gydytojai jau kitą dieną turėjo, atkūrus e. sveikatos veikimą, sutvarkyti siuntimus ir pateikti juos į sistemą. Tad, Registrų centrui atšaukus bene svarbiausią e. sveikatos stabilumo ir greitaveikos užtikrinimo projektą, nebelieka tokių veiksmų, kurie leistų tikėti, kad sistemos veikla kažkada pagerės.

Noriu paklausti Sveikatos apsaugos, kaip minėjau, ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijų, kaip Registrų centro prižiūrėtojų, kaip jie mato šią situaciją ir kokius veiksmus daro jau dabar, ir taip pat paneigti galbūt abejones, kad tokiu būdu nutraukiant vienus projektus siekiama pritraukti kokį nors konkretų paslaugų teikėją, kokį nors jau ir girdėtą Lietuvoje…

PIRMININKĖ. Laikas!

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). …kaip „InnoForce" ar panašiai? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiama Seimo nare, jums už klausimą. Aš turbūt galėčiau tik pasakyti, kad e. sveikata yra nepaprastai svarbi, esminė paslaugų teikimo infrastruktūra ir tikrai jos sutrikimai nėra nepaveikiantys paties paslaugų teikimo proceso, tačiau, kaip jūs žinote, e. sveikatos valdymas yra Registrų centro prerogatyva. Dėl tokio masinio probleminio sutrikimo, kuris įvyko Registrų centre, neveikė e. sveikata, tačiau paslaugos vis tiek buvo teikiamos ir gyventojams jos buvo prieinamos.

Dėl RRF'o projektų turėčiau pasitikslinti situaciją, bet greičiausiai sunkumai įgyvendinant projektus yra įvykę dėl vėluojančių viešųjų pirkimų. Turbūt galėčiau jums atsakyti atskirai pasitikslinusi, kurie projektai ir dėl kokių priežasčių yra sustabdyti. Taip pat, be abejonės, patvirtinti, kad pagrindinė priežastis yra ta, kad nespėjama jų įgyvendinti, o ne ta, kad kažkokį kitą teikėją norima pasirinkti. Jeigu projektai sustabdyti ir jie yra esminiai, svarbūs, tai sutarta, kad jie būtų įgyvendinami iš kitų lėšų šaltinių.

PIRMININKĖ. Ačiū.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Jeigu leisite, papildysiu keliais sakiniais?

PIRMININKĖ. Prašom.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Manau, kad yra labai svarbu suvienodinti matymą. Iš tikrųjų apie RRF'o lėšų panaudojimo situaciją nuosekliai būdamas opozicijoje komunikavau, kad vėlavo. Iš

tikrųjų pradėjus darbus teko diagnozuoti, kad reikšminga dalis RRF'o, ypač įgyvendinamų skaitmenos projektų, turėjo sudėtingą situaciją, galimybės laiku juos įgyvendinti buvo ypač sudėtingos. Nuo pirmųjų dienų buvo paskirti atsakingi nauji žmonės, jie peržiūrėjo tuos projektus tam, kad padidintų tikimybę juos įgyvendinti laiku, ir tam nuosekliai skiriame didelį dėmesį. Situacija, kuri buvo susijusi su Registrų centru, tik dar kartelį, mano akimis, pabrėžė poreikį, kiek įmanoma greičiau tvarkytis duomenų konsoliduoto valdymo klausimą. Dėl to iš tikrųjų pavyko sėkmingai pakeisti ir su tuo susijusį Vyriausybės nutarimą, ir šiuo metu ypač greitai vykdomas duomenų… VDC (valstybinių duomenų centro) realizavimas tam, kad galėtume išvengti tokių situacijų, kokią matėme dabar.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama sveikatos apsaugos ministre, beprecedentė situacija – teritorinės ligonių kasos jau informavo, kad už šių metų II ketvirtį vėluos atsiskaitymai su sveikatos priežiūros įstaigomis, bet tai vyksta jau ir dabar. Jau mėnesį yra neatsiskaitoma su sveikatos priežiūros įstaigomis už I ketvirtį suteiktas paslaugas ir tam, kad jau galų gale atsisakomos sistemos dalis, teritorinės ligonių kasos, nueitų gražiai nuo sistemos, dabar jos kenkia sveikatos priežiūros sistemai, konkrečiai Sveikatos ministerijai, sakydamos, kad delsimą programuoja Sveikatos ministerijos vadovybė… Ar yra tiesos tuose žodžiuose ir kada bus atsiskaityta su sveikatos priežiūros įstaigomis?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Sveikatos apsaugos ministerijos vadovybė, be abejonės, konstruktyviai bendradarbiauja su Valstybine ligonių kasa ir turbūt konkrečiai atsakant dėl delsimo priežasčių mums reikėtų atskiro pokalbio su Ligonių kasa, kad galėčiau pakomentuoti jums, kokios yra… (*Šurmulys salėje*) Aišku, to neturėtų būti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas būtų finansų ministrui. Paprašė manęs paklausti tiek žemdirbiai, tiek individualia veikla užsiimantys ir juridiniai asmenys. Kodėl jūs baudžiate skirtingai? Juridiniams asmenims mokestinė našta bus didinama lygiai 1 %, ne daugiau. Individualiai veiklai didinsite nuo 15 iki 32, du kartus, ir jeigu verslą sugalvojo parduoti, juridinis asmuo, pavyzdžiui, už 300 tūkst. parduos savo akcijas, jam mokesčius sumažinate nuo 20 % iki 15 %, pagerinate situaciją, bet jeigu individuali veikla parduos savo verslą, bet ji akcijų neturi, ji gali parduoti verslą kaip turtą, jūs jai skirsite 32 %. Tai iš kur tokia neapykanta individualiai veiklai? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Jokių neapykantų nėra. Individuali veikla ir juridinio asmens veikla yra absoliučiai skirtingos ekonominės veiklos rūšys ir jos turi savo taisykles. Paprasčiausias pavyzdys: individualia veikla užsiimantis asmuo gali sirgti, o juridinis asmuo kažkaip ne, dėl to ir reguliavimas jų yra skirtingas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Fiodorovas. Ruošiasi J. Razma.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai mano klausimas finansų ministrui, šiek tiek gal šypseną išspausite. Nežinau, galbūt tai viena paskutinių Vyriausybės valandų. Vakar viešojoje erdvėje pasirodė informacija, kad gavote gerai apmokamą darbo pasiūlymą – 15 tūkst. eurų į rankas, tik su viena sąlyga, kad nebūtumėte finansų ministras. Nežinau, kaip jūs į tai reaguojate, kaip vertinate tą visą verslo tokią reakciją į tuos mokestinius pasiūlymus, kuriuos jūs teikiate Vyriausybės vardu iš esmės? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Nesigilinau, aš neturiu laiko gilintis į panašias publikacijas. Antraštę mačiau. Iš verslo mes tikėjomės konstruktyvių pasiūlymų, juos gavome ir į daug iš jų esame atsižvelgę teikdami mokestinių įstatymų pakeitimus. Bet, žinoma, kada yra tiesiog tuščiai prašoma: atidėkite, atidėkite arba grasinama ekonomine dykviete, tada atitinkama reakcija. Man atrodo, galbūt trūksta verslo geranoriškumo bendraujant su Vyriausybe, bet aš manau, kad ateityje, kada praeis visos diskusijos Seime, ir aš labai tikiuosi, kad jos bus konstruktyvios, santykiai šiuo požiūriu vėl normalizuosis ir tokių ten tų desperacijų mes faktiškai nepamatysime, nes viskas bus gerai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Klausimas energetikos ministrui. Kai Seimas jau priėmė įstatymą, gal galite pasakyti, kada skelbsite antrojo vėjo jėgainių parko konkursą? Tikiuosi, Seime galioja jūsų skelbtas asmeninės atsakomybės prisiėmimas, kad konkursas bus rezultatyvus.

Ir dėl pirmojo parko norėčiau paklausti. Kaip žinome, čia, Seime, kyla iniciatyva kreiptis į Valstybės kontrolę, kad tikrintų, kaip įgyvendinamas projektas. Aš nesuprantu, ar jūs nesate pajėgus išsiaiškinti, kokia situacija dėl pirmojo parko? Pagrindinis dalyvis, vykdytojas, yra iš esmės valstybės kontroliuojama įmonė ir jūs galite pareikalauti visų dokumentų. Jūsų specialistai gali įvertinti ne tik finansinius, bet ir technologinius aspektus. Ar tas kreipimasis į Valstybės kontrolę nėra tam tikra nepasitikėjimo jumis išraiška?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimus. Pirmiausia dėl vadinamojo antrojo jūrinio parko konkurso. Dėkoju už Seime priimtus įstatymus. Juos pasirašius, įsigalios nuo birželio 1 dienos. Atitinkamai bus priimtas Vyriausybės nutarimas, bus priimti dar sprendimai. Ir planuojama, kad konkursas turėtų būti atnaujintas ne vėliau kaip birželio 10 dieną. Operatyviai daroma, kad tai ir įvyktų.

Dėl atsakomybės, asmeninės atsakomybės, kaip ir minėjau, šitas projektas yra konkurso apimties ir už konkurso ribų. Asmeninė atsakomybė yra dėl paties projekto, kad jis turi įvykti, tai nereikia apsiriboti tiktai pačiu konkursu.

Antras klausimas – dėl pirmojo jūrinio vėjo parko. Tikrai nebuvo ir nėra nuosavybės jausmo Energetikos ministerijoje dėl šio projekto, nes jisai buvo inicijuotas anksčiau. Ir dėl to, be abejo, pasitikrinimai galimi, Seimo valia yra pateikti pavedimus, kad tokia kontrolė ir tokia priežiūra būtų padaryta. Papildomai galiu užtikrinti, kad taip pat ir Vyriausybės lygmeniu bus abiejų projektų priežiūros komisijos, jos ir užtikrins sklandų tų projektų įgyvendinimą ir jų eigą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas kultūros ministrui. Mane nuoširdžiai stebina tokia jūsų ramybė ir tyla mokesčių kėlimo kontekste. Priminsiu, kad jūsų kuruojamoje srityje yra visas kūrybinis sektorius. Ir kažkur ministerijoje visgi užstrigo kultūros, kūrybinių industrijų sektoriui numatyti 15 mln. eurų. To sektorius labai laukė, tam irgi buvo sukurtas didelis lūkestis, ypač kalbant apie subjektus, veikiančius Vilniaus regione, tai yra Europos Sąjungos lėšos. Ar čia tiesiog taip socialdemokratiškai, jeigu tik kur girdite ką nors apie verslumą, apie pelną, apie kokius nors ekonominius dalykus, tai čia jums neįdomu ir tiems sektoriams nereikia padėti?

Š. BIRUTIS. Ačiū, kolega, už klausimą. Nežinau, kur tie 15 mln. jūsų palikti ir paslėpti yra, mes jų tikrai paieškosime, jeigu jie taip buvo paruošti ir jau suprojektuoti, jie turėjo būti įdiegti. Jokio stabdymo aš tikrai nedariau ir politinė komanda nedaro jokio stabdymo.

O sakyti, kad mes prieš verslą, būtų visiškai neteisinga, nes mes iš tikrųjų žiūrime, kad kultūros sektorius, kultūros, kūrybinės industrijos turėtų ateitį ir būtų kaip viena svarbiausių ekonomikos sričių, kurtų tikrai didelę BVP dalį, žymiai didesnę, negu gauna finansavimą. Tai pažiūrėsiu dar kartą. Ačiū. Bet tikrai verslas, kūrybinės industrijos yra mūsų prioritetas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gal finansų ministro norėčiau paklausti, kad individualiąja veikla, taip pat ir žemės ūkio, įvedus arba priėmus šį jūsų pateiktą mokesčių paketą, bus kur kas naudingiau užsiimti tampant juridiniu asmeniu. Apie ką dabar diskutuoja tiek žemdirbiai, tiek organizacijos, tiek jūsų kolegos ministrai. Tai ar nebus taip, kad gausime 0,0 arba net mažiau į biudžetą, o dešimtis tūkstančių žmonių paversime biurokratais, persitvarkančiais savo veiklos formą, ir uždirbs tik konsultantai, notarai ir kiti tarpininkai? Ar nebus taip?

R. ŠADŽIUS. Ačiū. Kai jūs sakote „paversime“, ten tas pirmasis asmuo… Manau, kad esame neteisūs ir būtume neteisūs, „paversdami“ kažką. Žmonės laisvos rinkos šalyje savarankiškai priima sprendimus, kaip įforminti savo ekonominę veiklą, – ar tai būtų individuali veikla, ar, sakykime, drauge su kažkuo kooperatyvą sukurti, ar, sakykime, įsteigti kokį juridinį asmenį su ribota civiline atsakomybe, UAB'ą, uždarąją akcinę bendrovę. Visos veiklos formos turi savų niuansų,

turi savų privalumų ir, beje, turi savų trūkumų. Juridinis asmuo privalo teikti finansinę atskaitomybę Registrų centrui kasmet, turi samdyti buhalterius, direktorius ir taip toliau. Jei tie žmonės, užsiimantys verslu šiuo metu, kaip jūs sakėte, įforminę kaip individualią veiklą, įvertins, kad jiems naudingiau ir racionaliau transformuotis į juridinius asmenis, aš tik labai didelės sėkmės palinkėsiu. Man atrodo, kad, na, šiaip man atrodo, modernioje ekonomikoje juridiniai asmenys turi didesnes perspektyvas negu individualūs.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju. Mano klausimas būtų adresuotas aplinkos ministrui. Šiandien mes, valstybė, ieškome lėšų, kaip ir kokiu būdu stiprinti mūsų saugumą bei gynybą, tačiau pateiktame įstatyme dėl Gynybos fondo nėra pakankamai įsipareigojimų iš pačios Vyriausybės, ką jinai galėtų padaryti.

Aš esu gavęs iš Nacionalinės žemės tarnybos dokumentą, atsakymą į mano paklausimą, kiek šiuo metu Lietuvoje yra sutarčių dėl žemės nuomos po egzistuojančiu nekilnojamuoju turtu, kurį turi juridiniai arba fiziniai asmenys. Tai bendras skaičius ten beveik 158 tūkst. tokių sutarčių, kurių vertė pagal nominaliąją vertę – 1,1 mlrd. eurų. Taigi, šis turtas iš esmės neteikia valstybei didelės naudos, nes nuomos mokesčiai yra maži. Ar nebūtų tikslinga priimti aiškius sprendimus šį turtą, tai yra žemę po egzistuojančiu nekilnojamuoju turtu, parduoti ir taip papildyti Valstybės gynybos ir saugumo fondą?

P. PODERSKIS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų mes praėjusią savaitę Vyriausybėje patvirtinome sprendimą dėl žemės ūkio paskirties žemės įsiterpusių sklypų iki 5 hektarų pardavimo. Manau, kad tai bus vienas iš tokių didesnių impulsų, kuris beveik milijardu galėtų papildyti tą mūsų biudžetą. Galbūt ir jūsų siūlymas taip pat yra svarstytinas ir vertingas. Manau, kad reformuojant ir tęsiant, sakykime, žemės reformą, šitą pasiūlymą taip pat galime įsivertinti, apsvarstyti ir galbūt, jeigu viskas gerai, rudens sesijoje pateikti vienokius ar kitokius sprendimus dėl to, ką siūlote.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Mane šiandien jau nustebino sveikatos apsaugos ministrė, kuri pasirašyti įsakymą, kuris įsigalioja atgaline data, sugeba dėl paslaugų apmokėjimo, bet nežino, kad pusantro mėnesio vėluoja atsiskaitymas su įstaigomis už I ketvirtį. Tai yra tikrai nuostabu.

Aš dar apie kitą dalyką norėjau paklausti, kas mane vėlgi stebina Sveikatos apsaugos ministerijoje. Nuo pirmųjų ministravimo dienų jūs deklaravote, kad aktyviai bendradarbiausite su socialiniais partneriais. Man atrodo, šis jūsų pasakymas buvo absoliučiai deklaratyvus todėl, kad po praeito pirmadienio, kai jūs susitikote ministerijoje su komanda, su pacientų organizacijų atstovais, viena pacientų organizacijų atstovė man parašė laišką ir jame aprašė, kaip vyko tas susitikimas. Ir jinai sako: „Po šio susitikimo jaučiausi itin nemaloniai, kadangi turėjau atlaikyti nekonstruktyvią kritiką, tiesioginius užgauliojimus ir nekorektišką retoriką.“

Tai, ministre, kaip jūs vertinate tokį bendradarbiavimą, tokį viceministrės elgesį?

Ir dar vienas klausimas…

PIRMININKĖ. Laikas!

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ką blogo jums padarė „Kardiolita“?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiama Seimo nare, jums už klausimą. Reaguojant į jūsų komentarą dėl žinojimo apie vėluojantį apmokėjimą, tai jis yra susijęs su ligonių kasų reforma ir teritorinių ligonių kasų integravimu į ligonių kasų bendrą struktūrą. Ligonių kasų vadovas yra informavęs raštu gydymo įstaigas, kad dėl vykstančios reformos gali būti šiokių tokių vėlavimų. Įstaigos apie tai yra informuotos, vyksta procesai ir darbai taip, kaip jie turi vykti.

Susitikime su pacientų organizacijomis aš dalyvavau pati. Ta retorika ir refleksija, kurią jūs dabar pateikiate, sakyčiau, neatitinka realybės, nes aš pati dalyvavau pokalbyje su pacientų organizacijomis. Tikrai kalbėjomės ir kokio nors priešiškumo organizacijų atstovams tikrai nebuvo. Mes stengėmės išgirsti tas nuomones ir tos nuomonės iš tiesų buvo skirtingos. Jos buvo labai gražiai atspindinčios visą paslaugų teikimo realybę ir pacientų perspektyvas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia L. Kazlavickas.

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). Klausimas švietimo ministrei. Gerbiama ministre, kodėl tautinių mažumų auklėtinius stumiate į kalbinę atskirtį? Dar prieš 2 savaites kalbėdama Švietimo ir mokslo komitete ir komentuodama tautinių mažumų auklėtinių ketvirtokų rezultatus sakėte, jog matote problemą, kad didžioji dalis šių auklėtinių nepasiekė net 5 balų iš 10. Iki vakar mes matėme ketinimą jūsų nutarime dėl ugdymo programų šias proporcijas keisti ir padidinti lietuvių kalbos pamokų skaičių, tačiau šiandien (tai yra vakar) patvirtintoje jūsų programoje matome, kad 1–4 klasių tautinių mažumų auklėtiniai gaus net 350 pamokų mažiau. Kartu komentuodama šitą klausimą sakėte, jog laikysitės Švietimo įstatymo ir sieksite, kad būtų užtikrinta nuostata, kad tautinių mažumų auklėtiniai gautų tiek pat pamokų lietuvių kalba, kiek ir gauna savo kalba. Tad kodėl atsitraukėte nuo šio ketinimo…

PIRMININKĖ. Laikas!

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). …ir kodėl pažeidinėjate Švietimo įstatymą?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Jis tikrai yra labai aktualus. Patikslinsiu, kad siekis išlieka tikrai toks pat. Tik patikslinsiu, kad Švietimo įstatyme ši nuostata yra priimta 2011 metais ir nuo tų 2011 metų kažkaip tas sprendimas niekaip neįgyvendintas. Atsakymas labai paprastas, nes jisai yra išdėstytas popieriuje, bet faktiškai tikrai niekas niekur nėra atsakęs, kaip tai padaryti.

Atsakysiu paprastai: mes galbūt būtent ir pradėjome spręsti šitą problemą kalbėdamiesi, diskutuodami, ieškodami tų sprendimų ir matydami, kad turime eiti ta linkme ir įgyvendinti Švietimo įstatymą. Buvome susitikę ne vieną kartą su tautinių mažumų bendruomenėmis, tikrai kalbėjome, ieškojome ir radome sutarimą, kad turėtume palaipsniui didinti lietuvių kalbos pamokų skaičių, kaip yra numatyta Švietimo įstatyme, kad jų turi būti ne mažiau negu gimtosios kalbos. Bet noriu pabrėžti, kad niekas iki 2011 metų nesiėmė spręsti šitos problemos, kaip jūs įvardinate. Labai paprastai: tikrai mes iškėlėme tą idėją ir tai pateikėme visuomenei svarstyti, tačiau labai aiškiai matome, kad pamokų skaičius yra viršijantis. Mes negalime pridėti papildomos pamokos, o tuo labiau atsisakyti kokios nors kitos, kaip kažkas siūlė, ar tai būtų šokių pamoka, ar tai būtų muzikos pamoka. Tikrai visos pamokos yra vienodai svarbios. Todėl iškėlę diskusiją mes iš tiesų pamatėme ir atsiliepėme, ir atkreipėme dėmesį į išsakytas švietimo bendruomenės ir Šokio mokytojų asociacijos, ir Muzikos mokytojų asociacijos pastabas.

Iš tiesų ieškosime sprendimo, kaip spręsti šį klausimą, padidindami pradinio ugdymo lietuvių kalbos pamokų skaičių. Kalbėsimės su Sveikatos apsaugos ministerija. Esame parengę kreipimąsi, kad būtent pradinio ugdymo mes galėtume padidinti pamokų skaičių, kas yra dabar numatyta pagal higienos normas 30. Mes bandysime derintis, kalbėsimės, gal galėtume padidinti pamokų skaičių, taip atliepdami visos dienos mokyklos formą ir galėdami įgyvendinti Švietimo įstatymą. Iki šiol jo tikrai niekas neįgyvendino, mes pradedame tai spręsti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Opozicijos klausimų nebėra. Pakviesiu paklausti jūsų K. Podolskį.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Ačiū. Mano klausimas finansų ministrui. Klausimas dėl Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro darbo. Ne iš vienos įstaigos, kurioms šis centras teikia centralizuotas finansinės apskaitos ir personalo paslaugas, girdžiu pastabų apie tai, kad šis centras tik apsunkina biurokratinius procesus ir dubliuoja funkcijas, įstaigos pačios turi susižiūrėti savo personalo ir buhalterinius klausimus, nes kitu atveju tiek buhalteriniais, tiek personalo klausimais būna nuolatinių klaidų, kitaip tariant, lengviau pačiam pasidaryti nei nuolat taisyti klaidas. Žinau, kad šis klausimas buvo svarstytas ir Seimo Kultūros komitete, kur kultūros ir meno įstaigų atstovai akcentavo tą patį. Komitetas pritarė siūlyti Vyriausybei išbraukti kultūros ir meno įstaigas iš centralizuotų paslaugų teikimo įstaigų sąrašo, nes tai kelia grėsmę jų veiklos efektyvumui. Mano klausimas: kaip vertinate Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro darbą? Ar matote tobulintinų dalykų ir ar pritartumėte siūlymui, kad tos įstaigos, kurios mato, jog joms pačioms tikslingiau tvarkytis apskaitą ar personalą, galėtų atsisakyti centro paslaugų? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų centras dirba labai svarbų darbą ir dirba daugeliui valstybės įstaigų. Yra tam tikros įstaigos, kurios turi savo specifiką, pavyzdžiui, teatrai arba mu-

ziejai, kurių, sakykime, atsargų apskaitos, sandėlių apskaitos, čia buhalteriškai pasakius, galbūt paslaugų centras negalėtų užtikrinti dėl programinės įrangos priežasčių, todėl jiems tenka daryti tam tikrą darbą patiems. Šie klausimai su šitomis įstaigomis yra sprendžiami ir šiuo metu tų įstaigų, kurios turėjo didžiausių galbūt priekaištų arba didžiausių sumetimų nesinaudoti to centro paslaugomis, įtraukimas į centralizuotą buhalteriją jau Vyriausybės nutarimu yra atidėtas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama švietimo, mokslo ir sporto ministre, spręstinų klausimų daug, bet labai norėčiau pasinaudoti proga ir šiauliečių vardu padėkoti dėl Šiaulių „Juventos“ progimnazijos muzikinio ugdymo išsaugojimo ir palinkėti, kad ir ateityje ne tik klausytumėte, bet ir išgirstumėte, ne tik diskutuotumėte, bet ir priimtumėte sprendimus, kurie geriausiai atitinka tiek tėvų, tiek vaikų lūkesčius.

Drauge noriu jūsų paklausti dėl talentingų muzikai vaikų. Šiuo metu galiojanti tvarka numato, kad gabūs vaikai gali praleisti pamokas tik varžybų ar konkursų metu, o atstovauti Lietuvai užsienyje negali, net jei ir tarptautinių konkursų laureatai jie būtų. Tai atrodo šiek tiek neracionalu. Ar sutiktumėte koreguoti ministro įsakymą dėl talentingų vaikų, garsinančių Lietuvos vardą svetur? Manau, tai būtų labai tinkama dovana Vaikų gynimo dienos proga. Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū už gražius žodžius, tikrai smagu girdėti. Ir ačiū už jūsų pastebėjimą ir pasiūlymą. Galbūt šiandien ir neatsakysiu, bet tikrai atkreipsime dėmesį ir tikrai padiskutuosime apie tai, ką jūs siūlote.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis užsirašęs paklausti T. Domarkas. Prašom.

T. DOMARKAS (*NAF*). Atsisakau žodžio.

PIRMININKĖ. Ačiū. Belieka padėkoti visiems ministrams, kurie šiandien atvyko. Gražios jums likusios dienos! Viso gero.

12.58 val.

Seimo narių pareiškimai

Turime Seimo nario pareiškimą. Tai kviečiame į tribūną R. J. Jankūną.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). 1948 m. gegužės 22 d. Sovietų Sąjungos vidaus reikalų ministerija (MVD) pradėjo operaciją „Vesna“. Operacija truko ketverius metus ir jos metu gyvenamojo būsto neteko apie 40 tūkst. žmonių Lietuvoje, jie buvo ištremti. Turbūt simboliška, kad šiandien, lygiai po 77 metų, mes pradedame akciją, kurios metu irgi kažkiek Lietuvos žmonių neteks namų. Man labai negražiai atrodo teiginiai, kai finansų ministras sako, kad čia nieko, kad mes čia pasirūpinsime, kad čia niekas nieko nepraras.

Gerbiamieji, mes neturtingų žmonių sąskaita sprendžiame turtingųjų problemas. Jau Vyriausybė aiškiai pripažino, kad dėl šios vadinamosios reformos turtingieji, tai yra turintys nekilnojamojo turto už 1 mln., už 3 mln., mokės du, o gal ir daugiau kartų mažiau, negu būtų mokėję be šios reformos. Iš kur atsiras tie pinigai? Vis tiek pinigų planuojama surinkti daugiau, nes tie pinigai bus surinkti iš neturtingųjų, kurių būstas vertas 50 tūkst., 100 tūkst.

Tai aš dabar prašau visų, kurie už šitą nesąmonę balsuos, man paaiškinti, ką pasakyti rinkėjai, kurią sutikau Gedimino prospekte ir kuri verkdama pasakojo, kad jinai pensijos gauna 440 eurų per mėnesį ir jai nebus lengvatos dėl to, kad jinai gyvena viena, nes vyras neseniai mirė? Ji pirmiausia susimoka mokesčius, nusiperka vaistų ir paskui žiūri, ką jai daryti, kaip jai išgyventi likusį laiką. Namuose 14 laipsnių šilumos, ji negali įsijungti elektrinio radiatoriaus, kadangi už tai reikia mokėti. Ji net tualete vandens nenuleidžia, o vandenį neša iš virtuvės, kai išplauna indus. Tai visi, kas už šitą nesąmonę balsuosite, man pasakykite, ką paaiškinti tokiems žmonėms? Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Seimo rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) (*Balsai salėje*) Jau paskelbiau baigtą, atsiprašau. (*Balsai salėje*) Nebūtina. (*Balsai salėje*) Kantrūs. Ačiū. Jau gongą sumušiau.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 50
STENOGRAMA

2025 m. gegužės 22 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, *LSDPF*). Gerbiami kolegos, pradedame gegužės 22 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 49 Seimo nariai. Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną T. Prajara.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, turiu vieną džiugią naujieną, kažką tikrai nustebinsiu: radome raktus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Raktus rasite Seimo sekretoriate.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-363 (*pateikimas, svarstymas, priėmimas*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-363. Pateikimas. Pranešėjas – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Pirmiausia noriu padėkoti Kultūros komiteto ir visų vardu už prasmingą ir profesionalų darbą gerbiamai Gražinai.

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 49 straipsnio 2 dalies 1 punktu, nutarė (1 straipsnis) atleisti G. Ramanauskaitę iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui, ir nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo 2025 m. birželio 18 d.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausimų užduoti niekas nenorėtų, pasisakyti nenorėtų. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Irgi niekas nenori kalbėti. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Yra du straipsniai. Ar galime pritarti jiems abiem? Pasiūlymų dėl jų nėra, ar galime pritarti jiems abiem bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra. Turėtume siūlymą. Kadangi liko nedaug klausimų, ar galėtume ankstinti balsavimo langą, ar tai būtų nepatogu? Laukiame 14 val. 20 min. Gerai, 14 val. 20 min. Balsuosime per tam nustatytą laiką ir tada pratęsime balsavimą iki pat pabaigos. (*Balsas salėje*) 14 val. 20 min.

14.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dainiaus Radzevičiaus skyrimo žurnalistų etikos inspektoriumi“ projektas Nr. XVP-364 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Dainiaus Radzevičiaus skyrimo žurnalistų etikos inspektoriumi“ projektas Nr. XVP-364. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 49 straipsnio 2 dalimi, nutarė paskirti D. Radzevičių žurnalistų etikos inspektoriumi, nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2025 m. birželio 19 d.

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetas 2025 m. balandžio 16 d. svarstė ir nutarė pritarti D. Radzevičiaus kandidatūrai eiti žurnalistų etikos inspektoriaus pareigas ir teikti Lietu-

vos Respublikos Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Dainiaus Radzevičiaus skyrimo žurnalistų etikos inspektoriumi“ projektą, kad jis pradėtų eiti pareigas, 2025 m. birželio 18 d. pasibaigus dabartinės inspektorės G. Ramanauskaitės kadencijai. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūs galite užimti savo balsavimo vietą. O dabar į tribūną kviečiame pasisakyti pretendentą D. Radzevičių, skirta 10 minučių laiko. Prašom.

D. RADZEVIČIUS. Labai ačiū. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Nuoširdžiai dėkoju už galimybę šiandieną pretenduoti į vieną svarbiausių žiniasklaidos srityje esančių organizacijų. Vadovo pareigybė yra iš tikrųjų sudėtinga, tačiau jau beveik 30 metų ši tarnyba veikia. Pirmiausia norėčiau padėkoti, jeigu tai yra įmanoma, iš šios tribūnos tiems kolegoms, kurie kūrė Etikos inspektoriaus tarnybos visa tai, kas buvo padaryta ne tik matomo, bet ir nematomo. Pirmiausia gerbiama kolegė Gražina, taip pat gerbiamas Romas, Zita.

Jeigu leisite, aš labai trumpai norėčiau prisistatyti. Esu Dainius Radzevičius, šiuo metu vadovauju Lietuvos žurnalistų sąjungai, esu baigęs mokslus Vilniaus universitete – žurnalistiką, komunikaciją ir informaciją. Bakalaurą ir magistrą. Beveik 30 metų teko džiaugsmas ir garbė dirbti su daugybe įdomių žmonių valstybės tarnyboje, akademinėje bendruomenėje, kultūros sektoriuje ir žurnalistikoje. Iš to laikmečio išskirčiau turbūt vieną įdomiausių, svarbiausių patirčių, – tai darbą tose žiniasklaidos organizacijose, kurios dirba su ne tik nacionaliniais, bet ir tarptautiniais dalykais, tai yra Radijo ir televizijos komisija, LRT, Nacionalinė UNESCO komisija.

Na, ir labai trumpai iš tikrųjų norisi akcentuoti pačios tarnybos darbą ir perspektyvas, nes, man atrodo, Seime šiandieną tiek daug vyksta diskusijų apie mūsų valstybės saugumą, o ši tarnyba savo darbo funkcijomis atlieka, man atrodo, kartais labai matomą, o kartais mažai matomą svarbų darbą, nes kietosios ir minkštosios priemonės yra vienodai svarbios. Kietosios priemonės tai yra priemonės, kada iš tikrųjų ir šiai tarnybai tenka bendradarbiauti su teisėsaugos, teisėtvarkos institucijomis, su Seimu, su teismais ir kitomis įstaigomis, kada kalbame apie iš tikrųjų įstatymų pažeidimus ir galimus jų užkardymus. Tačiau minkštosios priemonės yra ne mažiau svarbios, kai kalbame apie dezinformaciją, visuomenės kritinį mąstymą, medijų raštingumą ir mediaciją.

Taigi aš šiandieną nenorėčiau labai daug išsiplėsti, nes žinau, kad laukia ir daugiau klausimų. Bet ši tarnyba, būdama greta Seimo, aš labai tikiuosi, taps ta institucija, kuri tęs bendradarbiavimo tradicijas ne tik su Kultūros komitetu, ne tik su Žmogaus teisių komitetu, bet ir su visomis frakcijomis. Todėl su dideliu malonumu, jeigu tik bus poreikis, susitiksiu su kiekviena iš frakcijų, komitetais, kurie pageidaus, ir galėsime detaliau pašnekėti, kokiomis kietosiomis ir minkštosiomis priemonėmis galime padėti viešąją erdvę padaryti kur kas saugesnę ir mažiau pavojingą, ypač mūsų vaikams, nepilnamečiams.

Ačiū už dėmesį, mielai atsakysiu į klausimus, jeigu tokių bus, taip pat komentarus išklausysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už prisistatymą. Dabar klausimams yra skirta iki 15 minučių. Pirmasis klausia S. Kairys. Jo nėra. Klausia J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Aš tikrai neabejoju jūsų kompetencija ir ilga darbo patirtimi. Man atrodo, ne vienas ir iš čia esančių Seimo narių yra susidūręs su jumis tiesiogiai vienaip ar kitaip. Jūs esate ne tik puikus žurnalistas ir, sakykime, savo profesijos atstovas ta tikrąja prasme, bet esate ir visuomenininkas, kuriam rūpi ir kitos veiklos puoselėjant žurnalistines tradicijas.

Noriu jūsų paklausti. Spauda ir žurnalai, ir visa, sakykime, medija – vieni tarsi priklauso Žurnalistų sąjungai ir yra atsakingesni, ir yra tokių, kurie nepriklauso Žurnalistų sąjungai. Kaip jūs galvojate, ar tai nėra problema žiūrint taip plačiau ir sprendžiant visas problemas, tai yra iššūkius, su kuriais susiduria žurnalistai ir visuomenė? Ar tai nėra problemos? Ir kaip jūs matote šioje srityje kažkokį matymą?

D. RADZEVIČIUS. Taip. Ačiū už klausimą. Na, jis iš tikrųjų susijęs visų pirma, man atrodo, su tuo, jog šiandieną viešoji erdvė pilna labai daug įvairių veikėjų. Jeigu aš supratau klausimų

potekstę, tai klausimas skirtas, matyt, pirmiausia tam, kaip reikėtų vertinti profesionaliai veikiančius žmones, kurie iš tikrųjų dėl savo pasiryžimo ne tik nuėjo į šitą veiklą, bet ir pirmiausia prisiima įsipareigojimus, žymiai didesnius. Beje, apie tai kaip tik po šio posėdžio netoli Seimo Vilniaus žurnalistų forume mes diskutuosime, kas yra žiniasklaida, kas nėra žiniasklaida. Tai atsakysiu labai trumpai.

Etika ir moraliniai įsipareigojimai gali lygiai taip pat gerai užgimti bet kur: ir politikoje, ir kultūroje, ir žmonėms, kurie galbūt turi labai mažai bendravimo patirties žiniasklaidoje. Bet kur kas svarbesnis dalykas, kuris, man atrodo, mažai akcentuojamas, kai iš tikrųjų tam tikros technologijos ir platformos leidžia žmonėms gyventi tik burbuluose, kuriuose būna daug pykčio, daug kitų dalykų, kurie turi neigiamą poveikį. Deja, bet tai, ką jūs minėjote, tampa antraeiliu dalyku todėl, kad profesionalus turinys negali ir neturėtų būti vieninteliu dominuojančiu. Todėl šiandieną tik tiek atsakysiu, kad Lietuvoje, be Žurnalistų sąjungos, yra ir Žurnalistų draugija, Sporto žurnalistų federacija, daugybė kitų žurnalistinių organizacijų. Duok Dieve, kad visi norėtų jungtis į bendruomenes, bet labai svarbu, kad tie, kurie nesijungia į bendruomenes, jaustų ne mažesnę moralinę atsakomybę arba kai kuriais atvejais jau turbūt susidurtų su tais įstatymais, kurie taikomi, kai yra neigiamas poveikis. Ačiū už klausimą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Dainiau, su visais geriausiais vertinimais jums ir linkėjimais, bet aš vis tiktai nesuprantu vieno dalyko. Jūs 2022 metais dar kartą išrinktas Žurnalistų sąjungos vadovu ketveriems metams. Kitaip sakant, jūs esate vienos iš žurnalistus vienijančios organizacijos vadovas ir turbūt nėra labai įprasta, kad organizacijos vadovas gautų štai šitokią poziciją, kur tikrintų žurnalistų etiką. Kitaip sakant, dar žinant, kad yra keletas žurnalistus vienijančių organizacijų (aš čia tikiu jūsų padorumu ir objektyvumu, bet vis tiktai tai būtų sudėtinga), jūs vadovaujate vienai organizacijai ir jos narių atžvilgiu vertinimas galėtų būti vienoks, kitų organizacijų ar neprisijungusių žurnalistų atžvilgiu galėtų būti kitoks. Ar čia nejaučiate disonanso?

D. RADZEVIČIUS. Labai geras klausimas. Beje, atkreipsiu dėmesį, kad šios tarnybos, nepaisant jos pavadinimo, vis dėlto didžioji dalis darbo nėra žurnalistų etikos nagrinėjimas, nes taip jau susiklostė įstatymiškai ir istoriškai, kad didžiąja dalimi Etikos asociacija užsiima žurnalistų etika. Bet taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad istoriškai taip jau susiklostė, kad ir Žurnalistų sąjunga buvo viena pirmųjų organizacijų, kuri kūrė savitvarką, ir mes buvome turbūt tie, kurie labiausiai norėjome, kad būtų sukurta savireguliacija su vertinimu tam, kad apgintų profesionaliai dirbančius žurnalistus nuo to visuomenės požiūrio, jog visi žurnalistai yra labai prastos reputacijos. Mūsų patirtis Žurnalistų sąjungoje įkuriant ir vidinę etikos komisiją, ir bendrus etikos standartus rodė labai paprastą dalyką. Bent jau man, kai aš buvau renkamas Žurnalistų sąjungos pirmininku, atrodo, jeigu ir nepavyko, tai bent labai stengiausi, kad būčiau visiems kolegoms vienodas. Kai kada (jūs turbūt esate girdėję) mes esame turėję net ir ginčų mūsų bendruomenėje, kai kada net bylų, kuriose tekdavo ginti kitas vertybes. Todėl aš klausimą labai suprantu, bet, man atrodo, kas geriausias bus prižiūrėtojas, tai patys kolegos. Kultūros komitetui mano kandidatūrą siūlė visos Etikos asociacijos narės po mūsų ilgokų pokalbių apie tai. Turėsite rimtus kontrolierius, geresnius už Seimą, tai yra žurnalistus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Aš jus pažįstu seniai ir tikrai galvoju, kad jūs esate vertas šio paskyrimo, tačiau vis dėlto sutinku su kolega E. Gentvilu, kad turi tam tikrų atspalvių šitas jūsų kandidatūros pasirinkimas dėl to, kad jūs ilgus metus vis dėlto Žurnalistų sąjungos pirmininkas. Aš, kai jūs stovėjote tribūnoje, pasigedau, kad jūs nepateikėte jokios vizijos, o kaip jūs padarysite taip, kad ta žurnalistų etika iš tiesų būtų tikrai aukštesnio lygio? Kad žurnalistai negalėtų paimti, be faktų patikrinimo nuteisti žmogų, o po to maždaug aiškinkitės, nes jau paaiškėja, kad faktai yra tikrai verti to, kad etiškai tas žmogus nebūtų buvęs pažeistas, o jisai yra pažeistas, o jūs nieko nematote, nieko nedarote, nes nėra skundo.

D. RADZEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Aš turbūt nuoširdžiai pasakysiu, kad Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos bendradarbiavimo vizija su tomis organizacijomis, kurios sprendžia pa-

žeidimų klausimus (čia mes kalbame apie iš tikrųjų pažeidimus, ir aš spėju, kad turima galvoje pirmiausia šmeižto, garbės, orumo ir kitos istorijos), tai atkreipsiu dėmesį, kad Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba turi tik dalinę kompetenciją, nes dalis yra iš tikrųjų asociacijos reikalai. Kalbant konkrečiai apie etiką, tai tikrai norėčiau pasakyti, kad su Visuomenės informavimo etikos asociacija tas bendradarbiavimas, kuris buvo, gali būti gerokai stipresnis. Bet vienas dalykas, kurį labai svarbu paminėti, tai žiūrėdamas į Lietuvos Konstituciją ir Visuomenės informavimo įstatymą, aš drįsčiau sakyti, kad greičiausiai ir pagal skundų kiekį profesionalioje žiniasklaidoje ir žurnalistikoje yra daugiau vienetiniai vis dėlto atvejai tokių grubių pažeidimų, apie kuriuos mes šnekame, o tie atvejai, kurie yra ryškūs, man atrodo, beveik visi, spėju, beveik visi, buvo pripažinti kaip neetiški. Atkreipsiu dėmesį, net dalis žiniasklaidos priemonių, šiuo atveju ne Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos, bet Etikos komisijos sprendimais, buvo pripažinti už etikos ribų. Tai buvo labai skausmingi sprendimai, beje, turėję labai rimtų pasekmių ir dėl PVM lengvatų, ir kitų dalykų.

Šiuo atveju aš tik galiu pasakyti, kad Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos, Radijo ir televizijos komisijos ir Visuomenės informavimo etikos asociacijos bendradarbiavimas akivaizdžiai turbūt žymiai stipresnis, bet vėlgi ne dėl to, kad baustų, dėl to, kad būtų kuo mažiau abejonių, kad elgiasi sąžiningai visos pusės. O čia jau, man atrodo, reikės ir mediaciją labai stiprinti, beje, mediacijos funkcija nėra labai įprasta, jos reikės daugiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Seimo V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū posėdžio pirmininkei. Šioje salėje teko girdėti tokių apklausų rezultatų, kur sakoma, kad aštuoni iš dešimties apklaustųjų nepasitiki ne žurnalistais, bet žiniasklaida. Kaip jūs manote, ar žurnalistų etikos inspektorius gali kokiais nors savo sprendimais daryti įtaką situacijai, kad ji pagerėtų į gerąją pusę?

D. RADZEVIČIUS. Atvirai pasakysiu, kad geriausiai reputaciją kuria tie, kieno ta reputacija yra. Tai aš jums galiu pritarti ir sutikti, kad žiniasklaidos plačiąja prasme ne tik reputacija, bet pasitikėjimas jais ir negali būti labai aukštas. Labai norėtųsi, kad būtų didelis patikimumas profesionaliai veikiančios žiniasklaidos ir patikimų žinių. Šis terminas „žiniasklaida“, man atrodo, kai ką klaidina, nes tai nėra tik žinių skleidimas, jis apima apskritai bet kokios informacijos skleidimą. Tai jeigu atsiras Lietuvoje patirtis, kad mes pelus nuo grūdų atskirsime ir matysime šiaip sau žiniasklaidą ir matysime profesionalią žiniasklaidą, labai greitai apklausos bus kitokios.

Ne klausimas, ar pasitikite žiniasklaida, o klausimas, ar pasitikite konkrečia žiniasklaida, ir bus išvardinta. Patikėkite manimi, tie tyrimai, kurie buvo daryti, aš pamenu, ir LRT tarybos pirmininku dirbant darėme… Kai tuos tyrimus darai konkrečiai, labai skirtingai nuomonės išsiskiria ir matosi, kas yra pelai, kas yra grūdai. Tai klausimas labai geras, tik nereikėtų visko sumesti į vieną krūvą. Beje, kaip kalbant ir apie politiką, politikai irgi būna skirtingi. Ačiū už klausimą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamasis kandidate, išties žvelgiant į jus ir žinant jūsų veiklą, didžiulis pasitikėjimas ir matymas, ir manymas, kad iš tiesų žurnalistų etika įgaus dar didesnį veikimo pozityvą ir profesionalumą. Stebint aplinką akivaizdu, kad negatyvumo, deja, yra daug ir kad atsakomoji nuomonė dažnai nukeliauja į paraštes. Gal tai išeis iš jūsų veiklos ribų, tačiau manau, kad jūs turėsite pasiūlymą. Stebint savivaldybių veiklą, savivaldybėse išleidžiamų laikraščių, informacijos, kitokių priemonių, ten yra labai labai daug šališkumo, daug politikavimo ir nėra galimybės pateikti kitokią nuomonę, nes vyrauja tam tikros vienos ar kitos partijos karalystės. Kaip šitoje veikloje, šitoje srityje sutvarkyti klausimus?

D. RADZEVIČIUS. Geras klausimas. Beje, jis siejasi su labai svarbiu dokumentu, nauju dokumentu, europiniu dokumentu, kuris vadinamas angliškai „Media Freedom Act“, lietuviškai galime vadinti spaudos arba žiniasklaidos laisvės aktu, oficialus pavadinimas turbūt mažiau svarbus. Matote, ten kalbama apie pliuralizmo puoselėjimą, vienas iš punktų yra, ir greičiausiai ateityje galime turėti rimtesnių diskusijų ne tik su Konkurencijos taryba, bet ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai gali tekti turėti tam tikros kompetencijos šitoje srityje, sprendžiant žiniasklaidos koncentracijos klausimus, taip pat ir regionuose.

Bet, atvirai pasakysiu, ši tema buvo daugybę metų, jeigu nepamiršta, tai lengvai ignoruojama, ir ignoruojama daugybės veikėjų. Tai negrįšiu dabar, bet spaudos laisvės aktas, man atrodo, duoda daug rimtų darbų įvairioms tarnyboms. Taigi rugpjūčio mėnuo, kiti metai bus rimtas darbas kartu su Kultūros ministerija, nes jiems irgi didelis darbas čia tenka. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Paskutinį klausimą jums užduos V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendente, Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą yra pasisakęs, kad valstybės turi pozityvią pareigą saugoti asmens privatų gyvenimą. Tai mano klausimas paprastas: kokie principai derinant ir saugant asmens privatų gyvenimą ir saviraiškos laisvę? Kokiais principais jūs vadovaujatės?

D. RADZEVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Spėju, kad jis labai stipriai siejasi su Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu. Jūs turbūt žinote, kad ir gerbiamai Gražinai teko daug darbo, kai su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija teko atsidalinti šitą sritį. Negaliu pažadėti, kad bus labai lengva išspręsti visas problemas todėl, kad ginčų yra ir, panašu, dar bus konkrečių situacijų, kurias greičiausiai teismuose teks spręsti, kaip ir teko iki šiol. Bet, man atrodo, labai svarbu, ką pradėjo daryti Etikos inspektoriaus tarnyba, tai yra vis dėlto vystyti įvairių gairių ir konsultacijų temą. Panašu, kad dar ne tiek išplėtota, kiek norėtųsi, bet toks įdirbis, kokį jie padarė… Man atrodo, būtų labai svarbu, jeigu tie, kas naudojasi tų duomenų viešinimu, dažniau skaitytų tas gaires, kurios yra parengtos. Jos parengtos, man atrodo, labai profesionaliai ir, jeigu bus žmogaus teisių gynimas šitoje srityje stipresnis, tai aš tikiu, kad viskas čia bus gerai. Švietimo ir raštingumo akivaizdžiai dar reikės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame, jūs atsakėte į visus klausimus. Galite atlaisvinti tribūną.

Dabar balsavimo po pateikimo nebus, nes vyks susitikimai frakcijose. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Kultūros komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstyti siūloma birželio 12 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu dėl komitetų ir svarstymo datos? Galima. Sutarta bendru sutarimu.

Kadangi dabar prasideda balsavimo langas, tai prašome užimti savo vietas, kad galėtume balsuoti dėl jau aptartų klausimų.

Ir dar kartelį priminimas, kad čia, Seimo plenarinių posėdžių salėje, yra rastas raktas su žaliu pakabuku. Tikėtina, kad tai yra Seimo narių, raktas paliktas Sekretoriate, prašom pasiimti.

14.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-363 (*priėmimo tęsinys*)

Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Gražinos Ramanauskaitės atleidimo iš žurnalistų etikos inspektoriaus pareigų“ projekto Nr. XVP-363.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 66 Seimo nariai, balsavo 66: už – 66, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) Dėkojame gerbiamai G. Ramanauskaitei už darbą. (*Plojimai*)

G. RAMANAUSKAITĖ. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Kirbėjo mintis atsakyti į kiekvieną jūsų užduotą klausimą D. Radzevičiui.

Bet žurnalistų etikos inspektoriaus kadencijų skaičius yra ribotas. Tai dvi kadencijos iš eilės, dešimties metų darbas tikrai nebuvo lengvas, bet labai įdomus, labai intensyvus. Tikrai ne viskas ėjosi kaip sviestu patepta, tikrai buvo nemažai ir vidaus, ir išorės iššūkių. Visos tos patirtos situacijos atgulė į patirties lobyną.

Per tą laiką institucija tapo žinomesnė ir Lietuvoje, ir už Lietuvos ribų. Seimo dėka papildyta naujomis funkcijomis, svarbiausios iš jų – Bendrojo duomenų apsaugos reglamento priežiūra, taip pat kovos su dezinformacija funkcija.

Be abejo, visų savo nuveiktų darbų aš negalėsiu išvardinti, labai griežtas laiko limitas. Ir taip dėkoju, kad leidote pasisakyti. Pagrindiniai darbai atsispindi kasmetinėse ataskaitose ir analitinėse apžvalgose, kurios tikrai yra labai įdomios ir rekomenduoju jas pasiskaityti. Labai noriu padėkoti ir Seimo nariams už pareikštą pasitikėjimą, skiriant mane į šias pareigas. Ypač Kultūros komitetui ir Žmogaus teisių komitetui už sklandų bendradarbiavimą. O naujajam vadovui galiu tik palinkėti sėkmės, kaip ir tarnybos darbuotojams. Darbas tikrai nebus labai lengvas, bet bus labai įdomus. O rytoj kita diena. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dar kartelį dėkojame G. Ramanauskaitei už darbą ir linkime tolesnės sėkmės. Dabar dirbame toliau pagal darbotvarkę.

14.25 val.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-235(2), Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-236(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 4, 33, 39, 39^1, 48, 67, 70^3, 74^1 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-237(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 7, 9, 31, 37^1 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-238(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 8, 8^2, 10^2, 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8^3 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-239(2), Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-240(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 8 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-241(2), Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-242(2) (*svarstymas*)

Svarstomas klausimas – Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-235. Pranešėja – B. Vėsaitė. Prašom. Prašom kartu pristatyti ir visus lydimuosius.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, pristatau jums Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kurį svarstė Ekonomikos komitetas ir pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Galiu toliau?

PIRMININKĖ. Taip, taip, ir lydimuosius. Minėjau.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Tvarka. Toliau lydimasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo dviejų straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Ekonomikos komitetas taip pat svarstė šį projektą, patobulino ir pritarė jam bendru sutarimu.

Taip pat Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas jį patobulino. Pritarta bendru sutarimu.

Toliau. Ekonomikos komitetas svarstė Gamtinių dujų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Taip pat komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui.

Kitas projektas, kurį svarstė Ekonomikos komitetas, tai Viešųjų pirkimų įstatymo 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas. Komitetas jį svarstė, patobulino, pritarė jam bendru sutarimu.

Taip pat Ekonomikos komitetas svarstė Šilumos ūkio įstatymo kai kurių straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 8^3 straipsniu įstatymo projektą. Komitetas patobulino ir pritarė bendru sutarimu.

Komitetas taip pat svarstė Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 8 priedo pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas patobulino ir pritarė bendru sutarimu.

Ir paskutinis įstatymo projektas, kurį svarstė Ekonomikos komitetas, – tai Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas. Komitetas taip pat jį patobulino ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame B. Vėsaitei. Dabar į tribūną kviesime T. Domarką, Aplinkos apsaugos komiteto atstovą, išsakyti poziciją dėl projekto Nr. XVP-235 ir lydimųjų.

T. DOMARKAS (*NAF*). Aplinkos apsaugos komitetas kaip papildomas gegužės 7 dieną svarstė įstatymo projektą ir pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Taip pat kviečiame A. Gedvilą, Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininką.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Energetikos ir darnios plėtros komisija gegužės 7 dieną iš esmės pritarė: 9 balsai už ir 1 – prieš, visiems šio paketo svarstomiems klausimams ir pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskutuoti yra užsirašę trys Seimo nariai. Pirmąjį kviečiame V. Ąžuolą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų ir vėl dar kartą yra daroma tas pats, ką darė buvę valdantieji. Mūsų tikslas turėtų būti ne kenkti verslui, o padėti verslui, bet vėl nueiname į kraštutinumus ir perteklinius ribojimus. Visoms priemonėms, aš suprantu, kur yra europinė parama, europiniai pinigai, ten mes nustatome reikalavimus, ką galima pirkti, įsigyti ir kokius reikalavimus turi atitikti. Čia būtų viskas aišku ir nebūtų problemos: nori paramą gauti – atitik reikalavimus, bet šitame pakete priimami pertekliniai reikalavimai. Jeigu tu kažką (čia liečia verslą) keisi savo versle, na, nežinau, įrenginį, kažkokį katilą, dar kažką, nesinaudodamas jokiomis paramomis, jokiomis lengvatomis – niekuo, tu tik nuspręsi atsinaujinti, tai tu turėsi įrodyti, kad tai, ką tu atnaujini, atitinka visus čia surašytus reikalavimus. Ir tada kas išeina? Mes verslą baudžiame už tai, kad jis nori atsinaujinti.

Paimkime visus kitus reikalavimus, su kuriais mes paskubėjome ir buvome pionieriai, kad verslas privalomai įsivertintų tvarumą. Verslui naudos – nulis, absoliučiai jokios, tik turi popierių, bet už tą popieriaus turėjimą reikia sumokėti nuo 10 tūkst. iki 20 tūkst. eurų. Verslas sako paprastai: žinote, tai gal aš tuos pinigus darbuotojų atlyginimams skirsiu, paskatinimams, kitiems dalykams, verslo efektyvumui – naudą turėsiu. Europa dar neliepė to privalomo tvarumo įvertinimo daryti, bet mes buvome pionieriai – iššovėme, nuvarėme pirmi. Dabar Europa jau atsuka atgal tiek žaliąjį kursą, tiek perteklinius reikalavimus. Europos verslas jau tiesiai pasakė: miela Europa, arba mažinkite reikalavimus, ypač perteklinius tiek žaliojo kurso, tiek kitus, arba mes būsime priversti išeiti, nes mes kainomis nebegalime konkuruoti su kitomis valstybėmis. Ir daugelis valstybių užtraukia stabdį, niekur nebepuola, o mes su visais šitais gražiais paketais, skambiais pavadinimais einame toliau ir nestabdome.

Man toks dažnai kyla klausimas: ar mes esame patys savo tautos priešai? Realiai čia esame verslo priešai. Kodėl mes verslui norime uždėti pančius, jį supančioti, kad jam kuo sunkiau būtų išgyventi, ir duoti kuo daugiau perteklinių reikalavimų? Kai už šitą paketą nubalsuosime, tai ir gausime. Ir nieko nejaudina. Komisijoje mes diskutavome. Komisijoje irgi nieko, pasirodo, nesujaudina: bus pertekliniai, bus, tegul būna. Bet sustokime, nebegalima gerų tikslų sugadinti tokiais, kaip medaus statinę sugadini šaukštu deguto. Dabar vyksta tas pats.

Aš visur užduodu vieną klausimą ar Europos reikalų komitete, ar komisijoje, ar kitur: kada mes atšauksime perteklinius reikalavimus, kurių neliepia taikyti Europos Sąjungai? Kada? Jau sustokime, nebeskubėkime, nebereikia skubėti. Pavyzdys: neseniai Seimas irgi priėmė tokį žalumo paketą – šių metų gruodžio mėnesį Lietuvoje turės būti 10 % elektromobilių. Bet šiandien yra 1 %. Kaip jūs galvojate, per 5 mėnesius bus įvykdytas įstatymas ar ne? Ką bausime, ką nubausime, vėl neaišku? Ir visur yra tas pats – žalieji pirkimai. Europa sako: žaliųjų pirkimų padarykime 30 %, Lietuva šovė – 100 %. Kokių anekdotų atsitinka? Akmenės rajonas paskelbė žvyrkelių greideriavimo konkursą – pažalintą. Dabar greideriuoja tas pats dyzelinis greideris, bet pažalinto konkurso metu kaina tapo dviguba. Du kartus daugiau, nes pažalino konkursą. Valstybės kontrolė padaro žaliųjų konkursų auditą, tiesiai šviesiai pasako: vien dėl pažalinimo nepagrįstai buvo padidintos kainos nuo 50 % iki 100 %. Dabartinė Vyriausybė, užuot atsukusi atgal, padariusi ne 100 %, o 30 %, kad valstybė sutaupytų labai daug pinigų, labai daug paslaugų žmonės gautų – ne, mes sėdime ten pat, kur esame. Tai dabar, kaip sakoma, savivaldybė surinks daugiau mokes-

čių, kelius tvarkys, viską. Tai tą kelių patvarkymą kai tik pažalini, 100 % pabrangsta ir tada žmogus moka vis daugiau, o gauna vis mažiau. Ir čia yra ne dėl to, kad mažiau mokesčių sumokėjo ar mažiau mokesčių surinko, o dėl to, kad perteklinius reikalavimus patys balsuodami įtraukiame. Sustokime, nebekenkime valstybei.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame E. Kirkutį.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Aš truputėlį trumpinsiu, apie visą paketą gal daugiau Valius papasakojo. Labiausiai nuogąstauju dėl Šilumos ūkio įstatymo straipsnio pakeitimo, nes ten buvo toksai punktas, jis yra išbraukiamas, perskaitysiu: „Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema – aprūpinimo šiluma sistema, kurioje esamam šilumos energijos poreikiui pagaminti naudojama ne mažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % technologinio proceso metu nepanaudotos šilumos, 75 % bendruose šilumos ir elektros gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos arba ne mažiau kaip 50 % bendro jų derinio.“ Bet dabar 8[3] straipsnis numato, kad efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema privalės būti ir efektyvi, ir centralizuota. Nuo 2027 m. gruodžio 31 d. privalės būti efektyvi, kur ne mažiau kaip 50 %… Tai tas pats, ką aš perskaičiau, kas yra naikinama. Nuo 2028 m. sausio 1 d. jau kyla procentai, vadinasi, ne mažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos. 2035 metais dar griežčiau, 2040 m. sausio 1 d. – 75 % visko ir 2050 metais, žaliaisiais, mes turėsime vieną atsinaujinančią šilumos energiją… pasigaminti visą šilumos energiją.

Ką tai reiškia? Vadinasi, reikės didžiojoje Lietuvos dalyje perstatyti, perdaryti centralizuoto šilumos tiekimo katilines, tinklus perkloti. Bet šiandien mes didiname, yra įstatymo projektu grąžinti PVM'o lengvatą nuo 9 % iki 21 %, panaikinti tą lengvatą. Gyventojams kils šilumos energijos kaina, o šiuos reikalavimus įgyvendinti taip pat turės šilumininkai. Iš kur šilumininkai gauna lėšų? Gauna iš gyventojų už panaudotą šilumą. Kita dalis yra remiama iš Europos Sąjungos. Europos Sąjungos yra ne tiek daug kvietimų ir tikrai nemačiau tiek kvietimų ir tokio finansavimo intensyvumo, kad visas visos Lietuvos šilumines katilines, visas sistemas būtų galima atnaujinti pagal tuos reikalavimus. Vadinasi, turės šilumininkai imti paskolas, statytis, atnaujinti visus tinklus, katilines ir tos išlaidos kur keliaus – keliaus vartotojams. Vadinasi, mes panaikiname lengvatą, PVM'o lengvatą, centralizuotam šildymui ir dar šituo įstatymu įpareigojame šilumininkus kuo greičiau persitvarkyti į atsinaujinančiuosius energijos šaltinius jų sąskaita.

Viską suprasčiau, viskas šiuo atveju būtų gerai, jeigu šitiems reikalavimams įgyvendinti būtų numatytas ar numatomas adekvatus finansavimas iš valstybės biudžeto, nes tai yra mūsų reikalavimas. Šitam reikalavimui padengti, kad nekiltų vartotojams šilumos energijos kainos, turėtų būti ir kompensavimas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame už nuomonę, už pasisakymą. Ar galėtume įstatymo projektams, kurie prasideda projektu Nr. XVP-235… (*Balsai salėje*) Negalėtume, nes prieš yra užsirašęs kalbėti V. Ąžuolas. Prašom. Atsisako.

Ar galėtume projektams, kurie prasideda projektu Nr. XVP-235 ir baigiasi projektu Nr. XVP-242, pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prašymas balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 58, balsavo 58: už – 49, prieš – 3, susilaikė 6. Po svarstymo yra pritarta.

14.41 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-354(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-354. Pranešėja – B. Vėsaitė. Ar sutiktumėte, kad įjungtume greitą balsavimą? Prieštaraujančių nėra. Bus greitesnis balsavimas.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai – pritarti komiteto suredaguotam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Balsavo 12 komiteto narių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas nėra užsirašęs kalbėti. Dėl motyvų irgi nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, po svarstymo pritarta bendru sutarimu.

14.42 val.

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-356(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-357(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-356. Pranešėja – B. Vėsaitė. Prašome kartu pristatyti ir lydimąjį. Lydimasis – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-357. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tas pats buvo ir su Transporto įstatymu. (*Balsas salėje*) Tas pats buvo ir su Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektu. Komitetas svarstė, pritarė bendru sutarimu būtent komiteto patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame B. Vėsaitei. Norinčių pasisakyti nėra. Už ir prieš motyvų išsakyti taip pat nėra norinčių. Ar galėtume po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prašymas balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 60, balsavo 59: už – 59, prieš ir susilaikiusių nėra. Pritarta po svarstymo.

14.45 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas, jį turėtų pristatyti A. Sysas, bet jo nematome salėje. Tai kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 13 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-390. Pranešėja – I. Kižienė. Pateikimas.

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Laba diena. Gerbiami kolegos, pristatau Seimo statuto 13 straipsnio pakeitimo projektą, kuriuo siūloma įtvirtinti konkretų terminą – 60 kalendorinių dienų nuo Seimo nario kreipimosi dienos, per kurį savivaldybė privalėtų suteikti patalpas rinkėjams priimti. Šiuo metu galiojanti nuostata įpareigoja savivaldybes užtikrinti tokias patalpas, tačiau nenustato jokio termino, kada ši pareiga turi būti įvykdyta. Toks teisinis neapibrėžtumas kelia praktinių sunkumų, tarkime, kai Seimo nariai neturi kur dirbti savo apygardoje, gyventojai negali tiesiogiai kreiptis į juos išrinkusį atstovą. Šis pakeitimas konkretizuoja jau galiojančią pareigą, todėl nekuria naujų įsipareigojimų, bet užtikrina jų realų įgyvendinimą, leidžia savivaldybėms planuoti sprendimus laiku, nes 60 dienų laikotarpis yra techniškai įgyvendinamas. Taip pat leistų planuotis darbą ir Seimo nariui. Taikomas vienodai visiems Seimo nariams, išrinktiems vienmandatėse, užtikrinant lygiateisiškumo principą. Tai ne privilegija, tai atsakomybės įgyvendinimas ir konstruktyvus valstybės institucijų bendradarbiavimas. Gerbiami Seimo nariai, prašau jūsų pritarti teikiamam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Ir pirmasis klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, sakykite, ar jūs tikite, kas parašyta Konstitucijoje, ką sprendžia Konstitucinis Teismas? Konstitucijoje parašyta, kad Seimo nariai yra visi lygūs. Konstitucinio Teismo sprendimu ne tik kad lygūs, bet ir jiems turi būti sudaromos vienodos sąlygos veiklai, būtent, pabrėžiu, vienodos sąlygos. Na, o mes čionai… šiame projekte

kažkodėl jūs siūlote išskirti vienmandatėje išrinktus. Lyg ir logiška, kad tai prieštarautų Konstitucijai, jeigu mes išskiriame kokią nors Seimo narių grupę, žinodami, kad pusė išrinktų taip, pusė išrinktų taip. Todėl kokia jūsų būtų nuomonė, kad tai būtų taikoma visiems Seimo nariams? Ačiū.

I. KIŽIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Patikslinu, kad 13 straipsnio pataisymą darome 2 dalyje, kur kalbama apie vienmandatėse rinkimų apygardose išrinktus rinkėjus, atsiprašau, Seimo narius, ir apie nuolatines jiems suteikiamas patalpas.

Statuto 13 straipsnio 3 dalis kalba jau apie daugiamandatės Seimo narius. Nežinau, gal būtų galima svarstymo metu ar pateikimus, ar pasiūlymus kokius nors. Manau, kad šiuo atveju mano nuostata yra taikoma į vienmandates, pagal tai, kaip dabar numatyta Statute.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Vis tiek aš gerbiamo Bronio tą pastabą bandau toliau vystyti ir klausimas yra toks: visi Seimo nariai yra lygūs ir dalis Seimo narių turbūt yra išrinkti nors ir per daugiamandatę, bet jie balotiravosi vienmandatėje. Na, atsitiko taip, kad išrinko kitą Seimo narį. Dabar yra klausimas, ar tikrai mums nevertėtų tiesiog galvoti apie tai, kad visi Seimo nariai turėtų tokią teisę ir tokia teisė galėtų būti užtikrinama vienodai visiems Seimo nariams, kalbama taip pat ir apie nuolatines, ar ne? Kaip jūs galvotumėte, ar jūs nematote čia Seimo narių nelygiateisiškumo šiuo atveju šitame pasiūlyme?

I. KIŽIENĖ. Na, nežinau, ar matau, ar nematau, bet aš dar kartą pakartosiu, savivaldybės turi suteikti daugiamandatėje rinkimų apygardoje išrinktiems Seimo nariams tinkamai įrengtas patalpas rinkėjams priimti ir susirinkimams rengti. Tai kalba Statuto 13 straipsnio 3 dalis. Aš teikiu pataisą dėl 2 dalies. Diskutuoti galime dėl lygiateisiškumo tiek vienmandačiams, tiek daugiamandačiams. Dabar kalbame apie nuolatines patalpas vienmandačiams.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, už galimybę paklausti. Nebegrįžtant prie kolegų teisės projekto kontekste užduotų klausimų ir Teisės departamento išvadose kažkiek atspindėto galimo prieštaravimo Konstitucijai, bet nepažymėto. Iš tikrųjų yra požymių dėl galimo prieštaravimo. Mano klausimas būtų, o kas bus, jeigu jums, sakykime, Širvintų rajono savivaldybė nesuteiks patalpų?

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Nesuteiks, tai kokie nors kiti veiksmai turbūt bus numatyti. Vadinasi, šiuo atveju savivaldybė nesilaikys įstatymų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų suprantu pranešėjo situaciją, kai kreipiesi į savivaldybes, Statutas, atrodo, lyg ir garantuoja patalpų gavimą, juo labiau kad Seimo narys toje vienmandatėje renkamas ne pirmą kartą, tai iš esmės turėtų būti tam tikras tęstinumas. Jeigu ankstesnis Seimo narys turėjo patalpas, kaip ir problemos nėra, nes tos pačios patalpos gali būti suteiktos ir kitam įpėdiniui, bet šiuo atveju atsiranda ne Seimo nario, o turbūt savivaldybės vadovų interesų konfliktas, nes, matai, labai jausmai užgauti, kad štai suteikiamos arba nesuteikiamos patalpos, o, neduok Dieve, suteikiamos kažkur, kur ne tik kad verkiant reikia remonto, bet rinkėjai…

PIRMININKĖ. Laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). …galbūt negali rasti. Kaip tada toje situacijoje būti? Mano klausimas būtų…

PIRMININKĖ. Laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). …ar nereikėtų numatyti gal net ir griežtesnį reikalavimą, neapsiribojant 60 dienų, 60 dienų – ne riba, bet tiesiog dėl patalpų?

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū už klausimą. Patalpos yra nuolatinės, nes tas Seimo narys renkamas jau daug metų ir ta savivaldybė turi Seimo narį. Jos nėra naujovė, nėra koks nors išradimas ir nereikia galvoti kiekvieną kartą, kas kiekvieną kadenciją, iš kur jas paimti. Manau, tas 60 dienų terminas yra protingas momentas, per tą laiką galėtų parengti naujam ar perrinktam Seimo nariui tas patalpas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū už suteiktą žodį. Savivaldybė šiaip dažnai suteikia patalpas. Visokiausių, aišku, būna problemų, tai geros patalpos, tai blogos, bet yra dar ir niuansų kai kuriose savivaldybėse. Pavyzdžiui, patalpas suteikia, bet skiria, tarkime, kokios nors savivaldybės trečiame aukšte kabinetą ir į tą kabinetą gali patekti nuo 12 valandos iki 17 valandos, o gyventojai su Seimo vienmadatininku nariu gali susitikti tik po darbo, pavyzdžiui, po 17–18 valandos. Ar nereikėtų pagalvoti apie tai, kad būtų patalpos ne tik suteikiamos, bet ir reglamentuojamas tam tikras laikas, ar kad ir iki ten 20 valandos vakaro, 21 valandos, o gal, kad ten, pavyzdžiui, Seimo narys galėtų patekti ir visą parą? Pamąstykite, pagalvokite. Jeigu pereis, manau, klausimas vertas dėmesio.

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Labai jums ačiū. Tikrai čia būtų greičiausiai Statuto 15 straipsnis, kurį reikėtų pasižiūrėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama pranešėja, mano gal panašus klausimas kaip kolegos. Yra geranoriškų savivaldybių, kurios geranoriškai, tvarkingai, laiku perduoda, skiria ir jokių problemų nekyla, bet yra tokių savivaldybių, žinote, ne tos partijos narys ar ne tos partijos atstovas laimėjo, tai gauni arba tokį kabinetą, į kurį lankytojai negali patekti be specialaus leidimo arba be specialaus užrakto, arba, kaip sakoma, naktį užrakinta, arba gauni tokias patalpas tokioje miesto vietoje, kad net žmonės negali rasti, kur atvažiuoti.

Kaip galvojate, ar šiuo atveju nereikėtų kokių nors korekcijų daryti dėl tų piktybiškų veiksmų, nes, kaip bebūtų, Seimo narys yra Tautos atstovas, žmonių atstovas ir jis turi teisę tiek su jais susitikti, tiek bendrauti, tiek turėti vietą, kur susitikti. Kaip manote?

I. KIŽIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Tikrai pritariu, reikia šituos dalykus peržiūrėti ir galbūt konkretizuoti pasiūlymą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjui. Ar yra norinčių išsakyti motyvus? Yra. Už – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Aš galvoju, įžiūriu tam tikrą nelygiateisiškumo klausimą čia ir žiūriu tokį Konstitucijos atitikties klausimą, tačiau visgi aš skatinčiau Seimo narius balsuoti už, tikėdamasis, kad šitas projektas ateis į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Mes jį patobulintume taip, kad jis atitiktų Konstitucijos reikalavimus. Taip, mano supratimu, Seimo nariams užtikrintume tinkamas darbo su rinkėjais galimybes, tokias, kokias Seimo nariai turėtų turėti. Mano tokia pozicija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, aš manau, kad toks patalpų paskyrimas yra nepagarba pačiam Seimui. Iš tikrųjų per silpnos čia sankcijos, todėl, manau, būtų labai gerai, jei mes galėtume papildyti šitą projektą ir įrašyti, kad jeigu per 60 dienų meras neranda patalpų, tai tuomet Seimo narys įsikuria mero kabinete. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galėsite teikti pasiūlymus svarstymo stadijoje. Ar galėtume pritarti po… Atsiprašau, kadangi yra prieš, bet su pasiūlymu, vadinasi, vis tiek turime balsuoti. (*Šurmulys salėje*) Ar galime bendru?.. Kadangi yra siūlymas bendru sutarimu, ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Šurmulys salėje*) Prieštaraujančių negirdėti. Pritarta bendru sutarimu.

Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 19 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta dėl pagrindinio komiteto ir siūlomai svarstymo datai.

14.56 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2651(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2651. Pranešėja – I. Braziulienė. Prašom.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Teikiu Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektą. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvadą ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės pastabas, siūloma Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-2651(2) atmesti. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasisakančių nėra. Motyvai. Yra norinčių pasisakyti prieš. Prašom. R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, išties dar praėjusioje kadencijoje profesorė V. Targamadzė ganėtinai įžvalgiai parengė šitą įstatymo projektą. Ji kalbėjo ir rašė, kad profesinio mokymo įstaigose mokomoji kalba yra lietuvių kalba. Taip, išimties atveju kartais yra sudaromos galimybės vadovauti užsieniečiams mokytojams, mokytis užsieniečiams mokiniams. Čia tikrai nėra jokio diskriminavimo, kaip tik sprendžiamos problemos pagal jos teikiamą įstatymo projektą.

Mane nustebino komiteto nusiteikimas nesujungti įstatymų projektų, kuriuos galimai atneš Vyriausybė, ir šitą projektą atmesti. Parašytas teiginys (skaitau ir cituoju): „Seimo rudens sesijoje bus pateiktas Vyriausybės rengtas projektas dėl dėstymo kalbos profesinio mokymo įstaigose, todėl kolegės V. Targamadzės ir kitų pasirašiusių projektą Seimo narių reikia atmesti.“ Toks abejotinas argumentas dėl atmetimo. Aš nesiūlyčiau šio projekto atmesti, tiesiog manau, kad komitetas galėtų iš naujo jį svarstyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvus už išsakys J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). O aš siūlau pritarti komiteto nuomonei. Jūreivių mokyklose moko ir anglų kalba, ir nieko čia tokio baisaus nėra. Tokie draudimai, reguliavimai, tuo labiau kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija rengia tvarkas, tai aš siūlau pritarti komiteto siūlymui atmesti projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuosime dėl komiteto siūlymo atmesti įstatymo projektą. Kas už atmetimą, balsuoja už, kas galvoja kitaip, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 61, balsavo 60: už – 47, prieš – 8, susilaikė 5. Projektas yra atmestas.

Turėtų būti svarstomas projektas Nr. XVP-427, tačiau pranešėjo nėra. Taigi, jį perkelsime į dar kitos savaitės darbotvarkę.

15.00 val.

Seimo savaitės (2025-06-02 – 2025-06-06) – 2025 m. birželio 3 d. (antradienio) ir 5 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dabar svarstysime paskutinį rezervinį klausimą, kurį turėtų pristatyti Seimo Pirmininkas arba pirmasis pavaduotojas, bet abiejų nėra. Tai savaitės, prasidedančios birželio 2 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Seniūnų sueigoje tai buvo pristatyta. Yra paprašyta ekspertinės išvados dėl mokestinių įstatymų. Jeigu nebus suspėta laiku, tai tie klausimai bus perkelti ir darbotvarkė bus pakeista. O dabar siūlyčiau pritarti, patvirtinti ir baigti šios dienos posėdį. Ar yra norinčių paklausti? Nėra. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Balsuojame.

Užsiregistravo 59, balsavo 59: už – 55, prieš – 1, susilaikė 3. Darbotvarkei pritarta.

Kadangi posėdis baigiasi, registruojamės.

Užsiregistravo 61 Seimo narys. Gegužės 22 dienos Seimo vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Gerų darbų!

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Alekna Virgilijus 122, 123, 124, 127
Aleknavičienė Vaida 122
Aleksa Karolis 266, 267, 268
Algirdas 48
Andrikienė Laima Liucija 319, 320, 321
Andriukaičiai 316
Andriukaitis Alfonsas 318
Andriukaitis Eimutis Petras 319
Andriukaitis Vytenis Povilas 28, 315, 316, 317, 318, 319, 334
Anušauskas Arvydas 62, 64, 66, 219, 237, 238, 239, 264, 267, 284, 298, 301, 353, 462
Asadauskaitė-Zadneprovskienė Laura 383, 403
Asanavičiūtė-Gružauskienė Dalia 137, 217, 244, 339, 340, 385, 400, 451
Ažubalis Audronius 49, 51, 52, 153, 218, 232, 264, 442, 443

Ą

Ąžuolas Valius 42, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 53, 57, 63, 69, 71, 74, 83, 84, 85, 98, 107, 110, 116, 117, 120, 121, 157, 158, 162, 169, 170, 173, 180, 185, 189, 190, 191, 201, 205, 208, 209, 217, 218, 224, 233, 235, 236, 240, 254, 257, 272, 273, 283, 286, 287, 288, 299, 325, 340, 341, 344, 350, 352, 362, 377, 389, 390, 393, 406, 408, 412, 423, 424, 427, 446, 448, 453, 456, 468, 478, 480, 483, 485, 496, 497, 500

B

Bagdonas Andrius 67, 93, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 206, 229, 231, 259, 297, 365, 381, 397, 469
Bagdzevičius Rimantas 299, 300
Bajoras Marius 301, 305
Balčytytė Giedrė 65, 76, 234, 265, 269, 385, 386, 460, 461, 484
Balsys Linas 87, 220, 452
Baltokas Paulius 177
Baranovas Ruslanas 34, 40, 214, 215, 333, 334, 464
Barauskas Tadas 76, 151, 152, 197, 198
Baronas Jonas 319
Barščiai 461
Barštys Tautvydas 459, 460, 461
Baškienė Rima 93, 103, 106, 124, 127, 131, 134, 299, 304, 308, 312, 323, 365, 366, 370, 424, 427, 430, 441, 445, 493, 501
Baušytė Jolita 182, 311
Benkunskas Valdas 469
Bilius Kęstutis 192, 274, 348, 374
Bilotaitė Agnė 53, 230, 376, 425
Bingelis Eitvydas 476, 478, 479, 480, 481, 482
Birutis Šarūnas 55, 340, 342, 486
Biržiška Mykolas 318
Blinkevičiūtė Vilija 282, 287, 380
Bradauskas Dainoras 116, 306
Brazauskas Algirdas Mykolas 152
Braziulienė Ingrida 69, 128, 268, 341, 500, 501
Bucevičius Saulius 41, 45, 74, 89, 163, 175, 222, 225, 226, 227, 235, 236, 257, 270, 290, 310, 314, 323, 324, 326, 361, 435, 446, 454
Budbergytė Rasa 32, 112, 180, 197, 417, 447, 448, 492
Budrys Kęstutis 55, 216
Budzevičienė Vaida 301, 303, 304, 305
Busila Andrius 376
Butkevičius Algirdas 65, 72, 73, 96, 119, 120, 121, 153, 155, 184, 185, 189, 248, 250, 252, 282, 297, 345, 393, 480
Butkevičius Povilas 318

Č

Čaplinskas Saulius 452, 457, 458, 483
Čerčilis Vinstonas (Churchill Winston) 319
Čmilytė-Nielsen Viktorija 37, 48, 49, 50, 52, 59, 72, 112, 125, 126, 142, 143, 146, 179, 180, 218, 239, 240, 276, 277, 278, 284, 291, 334, 383, 417, 457, 470

D

Dalai Lama XIV, Tenzinas Giatso (Tenzin Gyatso) 415, 416
Dalinkevičius Gediminas 319
Dambrauskas Liudas 318
Daukšas Airidas 61
Domarkas Tomas 86, 171, 308, 341, 376, 434, 489, 495, 496
Dragis Marijas (Draghi Mario) 29, 38
Dudėnas Arūnas 91, 92, 93, 125, 420, 421
Dulkys Arūnas 177
Dundulis Dainius 410

F

Fiodorovas Viktoras 89, 151, 152, 227, 228, 231, 313, 314, 434, 436, 468, 470, 485
Froidas Zigmundas (Freud Sigmund) 459

G

Gailienė Danutė 150
Gailius Vitalijus 57, 65, 88, 130, 131, 132, 144, 145, 155, 173, 174, 192, 195, 218, 224, 225, 231, 235, 257, 258, 259, 260, 304, 340, 353, 386, 414, 415, 432, 439, 473, 485, 494, 499

Gaižauskas Dainius 225, 244, 377, 379, 382, 384, 451, 457, 458, 459
Garbačiauskaitė-Budrienė Monika 68
Gasiūnas Algirdas 319
Gedvilas Aidas 45, 62, 74, 82, 86, 141, 156, 253, 254, 255, 261, 270, 271, 274, 296, 324, 339, 363, 365, 396, 400, 410, 421, 458, 474, 489, 496
Gedvilas Martynas 252, 306, 307
Gedvilienė Aistė 76, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 297, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 346, 421, 422, 437, 439, 461
Gelažnikienė Ilona 176, 326
Gendunas Čiokji Njima (Gedhun Choekyi Nyima) 415, 416
Gentvilas Eugenijus 59, 60, 65, 92, 94, 125, 138, 151, 152, 198, 219, 254, 283, 287, 306, 309, 367, 376, 378, 379, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 428, 453, 462, 492
Gentvilas Simonas 45, 65, 74, 75, 76, 77, 81, 85, 95, 100, 101, 118, 119, 120, 121, 122, 126, 133, 138, 139, 140, 141, 157, 158, 159, 160, 161, 163, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 309, 310, 327, 328, 330, 331, 333, 342, 348, 351, 356, 357, 358, 359, 360, 364, 368, 369, 372, 373, 379, 458
Girskienė Ligita 151, 152, 186, 187, 221, 331, 334, 335, 362, 373, 391, 419, 420, 431, 432, 433, 434, 435, 453, 462, 469, 473
Glaveckas Kęstutis 121
Glodas Tomas 318
Godliauskas Tomas 56
Gorbačiovas Michailas (Gorbačiov Michail) 320
Grybauskaitė Dalia 333, 462
Grinius Kazys 318
Griškevičius Domas 46, 67, 93, 139, 153, 193, 194, 195, 196, 198, 199, 314, 469
Grubliauskas Vytautas 354
Grunskienė Nida 91

H

Hansenas Kristofas (Hansen Christophe) 25, 28, 35
Hofmanas Ignas 190, 191, 192, 335, 336, 341

I

Ignatavičienė Irena 319
Ilgūnas Gediminas 318
Ivanauskas Gintas 91

J

Jakavičius Darius 90, 238, 369
Jakavičiutė-Miliauskienė Agnė 336
Jakubauskienė Marija 52, 56, 242, 364, 365, 482, 483, 484, 485, 487
Janauskas Giedrius 182, 290, 311
Jankūnas Rimas Jonas 122, 132, 152, 202, 208, 211, 390, 408, 409, 450, 451, 489
Janušonienė Roma 67, 91, 92, 96, 124, 145, 195, 196
Jeglinskas Giedrimas 88, 279, 449
Jočienė Danutė 300, 305
Jonauskas Linas 157, 160, 161, 162, 164, 165, 167, 168, 170, 332, 346, 347, 348, 349, 351, 357, 358, 372, 373
Jukna Vigilijus 340
Juozapaitis Vytautas 55, 104, 105, 112, 300, 461
Juršėnas Česlovas 315, 316, 317, 318
Juška Ričardas 122, 269

K

Kabišaitis Andrius 300, 301
Kairys Simonas 41, 68, 82, 88, 98, 104, 105, 116, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 151, 178, 184, 209, 233, 242, 254, 255, 272, 284, 288, 325, 342, 367, 368, 380, 389, 391, 398, 453, 467, 486, 491
Kairys Steponas 318
Karčiauskienė Edita 182, 311
Karčinskienė Jūratė 91
Kasčiūnas Laurynas 48, 51, 61, 121, 154, 269, 348, 350, 351
Katelynas Martynas 65, 76, 77, 323, 347, 349
Kaunas Robertas 44, 46, 95, 96, 199, 201, 205, 326, 327, 328, 329, 366, 367, 368, 404
Kazlavickas Liutauras 280, 488
Kepenis Dainius 207, 208
Kernagis Vytautas 300
Kęstutis 319
Kilkinova Olga 182, 311
Kindurys Gintautas 162
Kirilas, Konstantinas (Cyril, Constantine) 443
Kirkutis Eimantas 202, 242, 259, 289, 310, 312, 376, 429, 435, 445, 446, 454, 480, 481, 497
Kižienė Indrė 305, 421, 430, 431, 498, 499, 500
Kondratovič Vladislav 258, 259
Kreivys Dainius 82, 83, 90, 153, 255, 325
Krupavičienė Kristina 147
Kubilius Andrius 53, 58, 180, 345, 393
Kukuraitis Linas 42, 43, 45, 130, 148, 277, 279, 280, 371, 386, 387, 413, 414, 415
Kuodis Raimondas 230
Kutorga Viktoras 318, 319
Kuzmickienė Paulė 283, 290, 460

L

Landsbergis Gabrielius 51, 283
Landsbergis Vytautas 319
Lavrovas Sergejus (Lavrov Sergej) 342
Leiputė Orinta 59, 146, 163, 212, 214, 293, 346, 364, 376, 392, 393, 490

fon der Lejen Ursula (von der Leyen Ursula) 213, 214, 451
Leta Enrikas (Letta Enrico) 29
Lydeka Arminas 122, 217, 219, 437
Lingė Mindaugas 46, 52, 59, 60, 68, 172, 175, 176, 199, 200, 239, 374, 460, 462

M

Macijauskas Mindaugas 177, 178
Majauskas Mykolas 71, 251
Maldeikis Matas 404, 410
Malinauskas Ričardas 459, 461, 462
Manovas Eduardas 246
Martinaitis Tomas 63, 265
Martinaitytė Laura 182, 290, 311
Martišius Mantas 299
Mašalė Orijana 262, 263, 264, 265
Matei Valeriu 315, 316, 317, 319, 320, 321, 322
Matiekuvienė Gitana 182, 311
Matjošaitytė Laura 182, 290, 311
Mažeika Kęstutis 36, 65, 156, 157, 159, 161, 162, 163, 164, 166, 167, 211, 221, 232, 233, 234, 247, 259, 260, 307, 308, 309, 310, 327, 332, 336, 347, 350, 351, 421, 437, 438
Mažeikis Gintautas 120
Mažutavičius Bronius 330
Medinskis Vladimiras (Medinskij Vladimir) 342
Mercas Frydrichas (Merz Friedrich) 330
Metodijus (Methodius) 443
Miliūtė Rūta 376, 414
Mockus Alvydas 186, 312, 313
Mockus Rimantas 54, 77, 101, 247
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 112, 129, 229, 247, 417, 432
Morkūnas Romas 116
Motuzas Remigijus 49, 86, 94, 95, 154, 186, 188, 215, 216, 217, 218, 219, 279, 448, 464

N

Narkevič Jaroslav 52, 232, 264, 266, 333, 343, 351, 423, 424, 425, 426, 443, 444
Narutavičius Stanislovas 318
Nausėda Gitanas 177, 330
Neimantas Karolis 187, 224, 306, 409, 435
Nynistė Saulis Veinemė (Niinystö Sauli Väinämö) 29
Norkienė Aušrinė 291, 427, 428, 429, 447, 448, 449, 450

O

Olekas Juozas 25, 38, 47, 48, 49, 50, 77, 80, 94, 95, 96, 112, 212, 214, 237, 238, 251, 252, 253, 269, 275, 305, 306, 307, 315, 317, 327, 328, 374, 375
Olševski Česlav 116
Orvelas Džordžas (Orwell George) 152

P

Paksas Rolandas 317
Paluckas Gintautas 53, 54, 57, 163, 164, 239, 243, 337, 339, 340, 341, 343, 380, 459, 460, 461, 462, 470, 473, 474
Pančen Lama, žr. Gendunas Čiokji Njima (Gedhun Choekyi Nyima) 415, 416
Pankauskas Justas 182, 311
Pavilionis Žygimantas 51, 216, 219, 449, 450, 451
Petkevičienė Daiva 73, 74, 75
Petrauskaitė Modesta 202, 210
Petronienė Lina 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 289, 311
Petrošius Audrius 59, 61, 64, 65, 202, 206, 227, 230, 232, 329, 331, 369, 371, 374, 469
Pinskus Jonas 288
Pistoriusas Borisas (Pistorius Boris) 265
Pliuraitė-Andrejevienė Nijolė 319
Pocius Arvydas 63, 88, 154, 215, 220, 221, 222, 265, 267, 279, 351, 354, 397, 437, 438
Pocius Ričardas 53
Poderskis Povilas 417, 419, 420, 421, 422, 423, 487
Podolskis Karolis 338, 361, 488
Pompeo Maikas (Pompeo Mike) 218, 219
Popovienė Raminta 102, 103, 123, 214, 241, 335, 336, 343, 488, 489
Poškus Mantas 374
Povilaitis Stasys 300
Prajara Tadas 77, 78, 79, 124, 278, 490
Pranckietis Viktoras 51, 75, 76, 142, 160, 166, 173, 174, 191, 252, 357, 384, 422
Puchovič Robert 151
Purėnas Antanas 318
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 217, 219, 322, 342, 448, 451

R

Radvila Algimantas 161, 311, 335, 337
Radvilavičius Audrius 42, 222, 279, 347, 348, 349, 433
Radzevičius Dainius 490, 491, 492, 493, 494
Rakutis Valdas 94, 95, 117, 126, 127, 128, 138, 143, 263, 314, 388, 428, 438, 443, 500
Ramanauskaitė Gražina 490, 491, 494, 495
Razma Jurgis 57, 84, 92, 93, 122, 134, 135, 140, 141, 151, 152, 153, 171, 172, 177, 226, 234, 239, 243, 254, 304, 306, 324, 334, 379, 380, 401, 419, 424, 426, 457, 458, 461, 467, 469, 485, 486
Razmislevičius Darius 385
Reznikovas Maksimas 182, 290, 311

Ropė Bronis 38, 39, 72, 96, 100, 129, 169, 170, 195, 205, 209, 234, 257, 289, 304, 305, 313, 337, 357, 360, 368, 373, 406, 407, 424, 425, 431, 436, 437, 438, 475, 478, 481, 482, 483, 486, 498
Rudelienė Edita 52, 96, 99, 104, 106, 243, 277, 285, 337, 367, 370, 372, 392, 393, 397, 405, 446, 453
Ruginienė Inga 146, 149, 240, 243, 244, 275, 280, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 341

S

Sabatauskas Julius 86, 87, 97, 168, 169, 170, 176, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 235, 279, 360, 499
Sabutis Eugenijus 337, 338, 342
Sadauskis Tadas 307
Savickas Lukas 40, 119, 163, 164, 188, 189, 190, 197, 484
Savičienė Laura 68
Segalovičienė Irena 68, 176, 178, 179, 180, 214, 471, 477, 478, 479, 480, 483
Sejonienė Jurgita 55, 56, 126, 242, 365, 366, 430, 431, 484, 487
Silickienė Agnė 182, 311
Sinica Vytautas 70, 107, 119, 120, 140, 144, 245, 276, 331, 365, 366, 369, 376, 434, 439, 442, 444, 447, 448, 474
Sinkevičius Mindaugas 188, 336
Sysas Algirdas 70, 71, 72, 75, 76, 89, 125, 132, 133, 135, 137, 140, 142, 191, 192, 193, 250, 279, 280, 288, 391, 394, 396, 398, 399, 412, 425, 433, 446, 453, 498
Skaistė Gintarė 210, 282, 287, 298, 411, 413, 466, 467
Skamarakas Matas 166, 168
Skardžius Artūras 59, 60, 62, 68, 71, 74, 75, 82, 83, 85, 99, 173, 174, 176, 231, 251, 253, 255, 256, 258, 259, 267, 270, 285, 314, 324, 335, 362, 461, 462, 475
Skyrienė Rūta 149, 151
Skritulskas Mindaugas 368
Skvernelis Saulius 80, 85, 101, 112, 125, 139, 141, 146, 148, 163, 164, 172, 173, 174, 175, 177, 181, 269, 287, 311, 315, 317, 321, 322, 376, 457
Smetona Antanas 318
Sneguras Mirča (Snegur Mircea) 320
Starkevičius Kazys 35, 36, 50, 254, 258, 361
Stepukonis Šarūnas 72, 207, 283
Strazdelis, Strazdas Antanas 319
Strimaitytė Birutė 182, 290, 311
Stulginskis Aleksandras 252, 315, 316, 318, 320, 350

Š

Šadžius Rimantas 53, 97, 99, 100, 240, 241, 248, 249, 250, 251, 334, 335, 336, 337, 377, 378, 379, 380, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 452, 453, 454, 456, 458, 465, 466, 467, 471, 475, 485, 486, 488
Šakalienė Dovilė 54, 56, 61, 62, 63, 64, 95, 162
Šapoka Vilius 139
Ščiglienė Vaidutė 112, 117, 118
Šedvydis Laurynas 86, 87, 168, 223, 274, 366, 372, 373, 387, 409, 427, 428, 432
Šeršniovas Vitalijus 72, 110, 124, 129, 139, 141, 303, 401, 402, 405, 407, 493, 500
Šilinskas Vytautas 149
Šimkus Gediminas 293, 296, 297, 298, 299
Šimonytė Ingrida 51, 142, 174, 227, 406
Širinskienė Agnė 65, 66, 67, 94, 119, 128, 130, 134, 226, 227, 228, 278, 306, 354
Šukevičienė Jurgita 275, 343, 376
Šukevičius Šarūnas 203
Šukys Raimondas 25, 40, 212, 228, 229, 251
Šukytė-Korsakė Lina 89
Šuklin Jevgenij 41, 42, 200, 251, 419
Šumanas Robertas, Šumanas Roberas (Schuman Robert) 212, 213, 214
Švinius, Pukelis Arūnas 461

T

Tamašunienė Rita 42, 75, 108, 109, 141, 143, 163, 165, 214, 238, 262, 263, 269, 275, 286, 303, 308, 332, 376, 377, 412, 416, 426, 429, 430, 431, 440, 441, 442, 443, 456, 466, 474, 475
Targamadzė Vilija 501
Tėvas Stanislovas, Dobrovolskis Algirdas Mykolas 318
Toliušis Zigmas 318
Tomilinas Tomas 48, 76, 148, 166, 167, 207, 208, 209, 210, 211, 233, 234, 327, 328, 329, 336, 346, 347, 356, 366, 394, 457
Trampas Donaldas (Trump Donald) 29, 448, 449, 450, 452
Tučkė Svetlana 340
Tumas-Vaižgantas Juozas 115
Turauskaitė Violeta 214

U

Ulbinaitė Daiva 56, 110, 336, 385, 388, 428, 460, 462
Uoka Kazimieras 147
Urmanavičius Linas 105, 106, 107, 167, 168, 195, 196

V

Vagnorius Gediminas 317
Vaičiūnas Žygimantas 45, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 151, 153, 242, 255, 256, 257, 325, 361, 362, 363, 364, 486
Vaišnys Andrius 182, 290, 311
Vaitiekūnienė Lilija 277
Vaitkevičius Algis 319
Vaitkus Eduardas 188
Valančius Motiejus Kazimieras 69, 91
Valinskas Arūnas 415

Vaščega Marius 212
Vėgėlė Ignas 50, 54, 64, 65, 66, 67, 128, 129, 136, 138, 172, 187, 188, 221, 222, 237, 238, 239, 252, 268, 352, 353, 387, 390, 393, 394, 403, 407, 409, 414, 437, 448, 449, 499, 500
Velsas Bendžaminas Samneris (Welles Benjamin Sumner) 218
Vėsaitė Birutė 40, 41, 42, 43, 44, 74, 84, 89, 143, 190, 275, 276, 277, 324, 363, 364, 381, 398, 402, 428, 495, 497, 498
Vileišis Jonas 318
Vilkauskas Kęstutis 63, 135, 137, 156, 204, 355, 370, 490
Vyšniauskas Andrius 93
Vytautas Didysis 48
Vyžintas Ramūnas 66, 103, 104, 105, 223
Voicechovskis Janušas Česlavas (Wojciechowski Janusz Czesław) 38
Volfovicas Polas (Wolfowitz Paul) 248

Z

Zailskienė Jūratė 42, 43, 91, 154, 155, 185, 186, 188, 196, 200, 254, 285, 287, 290, 368, 369, 370, 371, 491, 501
Zuokas Artūras 54, 72, 168, 184, 185, 189, 197, 201, 203, 204, 205, 224, 231, 241, 249, 254, 264, 265, 275, 331, 333, 335, 378, 379, 405, 406, 408, 411, 453, 455, 466, 467, 478, 479, 487

Ž

Žebelienė Daiva 86, 293, 310, 311, 346, 457, 473
Žemaitaitis Remigijus 57, 60, 61, 68, 69, 101, 175, 178, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 238, 239, 284, 291, 312, 313, 387, 468, 469, 470
Žibūdaitė Gerda 461
Žiskaras d'Estenas Valeri (Giscard d'Estaing Valéry) 317

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji sesija
2025 m. balandžio 17 d. – gegužės 22 d.
35–50 posėdžiai

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (0 5) 239 6060, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*